

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
AKDENİZ UYGARLIKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

6 NUMARALI SİCİLYATEYN (DÜVEL-İ ECNEBİYE) DEFTERİ’NİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Reyhan YİRŞEN

DANIŞMAN

Dr. Öğr. Üyesi Seda TAN

Akdeniz Yeni ve Yakınçağ Araştırmaları Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2018

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
AKDENİZ UYGARLIKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

6 NUMARALI SİCİLYATEYN (DÜVEL-İ ECNEBİYE) DEFTERİ’NİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Reyhan YİRŞEN

DANIŞMAN

Dr. Öğr. Üyesi Seda TAN

Akdeniz Yeni ve Yakınçağ Araştırmaları Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2018

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
AKDENİZ UYGARLIKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Reyhan YİRŞEN'in bu çalışması, jürimiz tarafından Akdeniz Yeni ve Yakınçağ Araştırmaları Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak oy birliği ☐ oy çokluğu ☐ ile kabul edilmiştir.

Başkan : (İmza)
Üye (Danışmanı) : (İmza)
Üye : (İmza)

Tez Başlığı:

Onay: Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi :

Mezuniyet Tarihi :

(İmza)

Prof. Dr. Tuncer DEMİR

Müdür

AKADEMİK BEYAN

T.C

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

AKDENİZ UYGARLIKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ;

Yüksek Lisan Tezi olarak sunduğum “6 Numaralı Sicilyateyn (Düvel-i Ecnebiye) Defteri’nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi” adlı bu çalışmanın, akademik kural ve etik değerlere uygun bir biçimde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım bütün eserlerin kaynakçada gösterildiğini ve çalışma içerisinde bu eserlere atıf yapıldığını beyan ederim.

(İmza)

Reyhan YİRŞEN

İÇİNDEKİLER

TABLolar LİSTESİ	iii
KISALTMALAR LİSTESİ	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
ÖNSÖZ	vii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

OSMANLI-SİCİLYATEYN İLİŞKİLERİ

1.1. Osmanlı-Sicilyateyn İlişkileri	18

İKİNCİ BÖLÜM

6 NUMARALI SİCİLYATEYN DEFTERİ VE TRANSKRİPSİYONU

2.1. 6 Numaralı Sicilyateyn Defterinin Değerlendirilmesi	25
2.2. Korsanlıkla İlgili Sorunlar	27
2.3. Osmanlı Devleti'nde Görev Yapan Sicilyateyn Konsolosları ve Tercümanları ile İlgili Hükümler	29
2.4. Yol İzinleri ile İlgili Hükümler	32
2.5. Eşkiyalık Hareketleri ve Asayiş Bozukluklarına Dair Hükümler	33
2.6. Gümrük ve Cizye Vergileri ile ilgili Sorunlar	36
2.7. Alacak ve Borç Sorunlarına Dair Hükümler	38
2.8. Lazareto'nun Uygulanmasına Dair Çıkan Sorunlar	39
2.9. 6 Numaralı Sicilyateyn Düvel-i Ecnebiye Defteri'nin Transkripsiyonu	41
SONUÇ	578
KAYNAKÇA	579
EKLER	585
Ek 1: Haziran 1741 Tarihli Trablus Ocağı-İki Sicilya Krallığı Ahidnamesi	585
Ek 2: 6 Numaralı Düvel-i Ecnebiye Defteri'nin Bilgileri ve Kapağı	590

Ek 3: 6 Numaralı Sicilyateyn Defteri'nin İlk Sayfası.....	591
Ek 4: 6 Numaralı Sicilyateyn Defteri'nin 10. ve 11. Sayfaları.....	592
Ek 5: Sicilya Haritası	593
Ek 6: Cizye Muhasebecisi Hüseyin Efendi'nin Portresi.....	594
ÖZGEÇMİŞ	595



TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Osmanlı Devleti’nde Görev Yapan Sicilyateyn Elçileri.....	24
Tablo 2: 6 Numaralı Sicilyateyn Düvel-i Ecnebiye Defteri’nde Yer Alan Hükümlerin Konularına Göre Sayısı ve Yüzdeleri	26
Tablo 3: Osmanlı Devleti’ne Tayin Edilen Sicilyateyn Konsolosları.....	30
Tablo 4: Osmanlı Devleti’nde Görev Yapan Elçi ve Konsolos Tercümanları.....	31



KISALTMALAR LİSTESİ

BOA Başbakanlık Osmanlı Arşivi

Çev. Çeviren

h. Hüküm

Haz. Hazırlayan

M Muharrem

S Safer

Ra Rebî'ü'l-evvel

R Rebî'ü'l-âhir

Ca Cemâziye'l-evvel

C Cemâziye'l-âhire

B Receb

Ş Şa'bân

N Ramazan

L Şevvâl

Za Zilka'de

Z Zilhicce

Gurre Ayın ilk gecesi ve günü

Evâ'il Ayın ilk 10 günü

Evâsıt Ayın ikinci 10 günü

Evâhir Ayın son 10 günü

Selh Ayın son günü

ÖZET

Sicilya adası, Akdeniz'in tam ortasında bulunması ve sahip olduğu jeostratejik konumundan dolayı antik çağlardan bu yana çevresinde bulunan diğer devletlerin ilgisini çekmiştir. Bu bağlamda, söz konusu ada üzerinden Akdeniz'i kontrol etmek için yukarıda bahsedilen tarihsel süreçte farklı siyasi güçler tarafından Sicilya'ya birçok akın gerçekleştirilmiş, bu sebepten dolayı da adaya hâkim olan güçler 1740 yılına kadar sürekli olarak değişmiştir. Uzun bir dönem siyasi karmaşanın yaşandığı Sicilya adasında 1738 yılında Bourbon hanedanının başa gelmesi ile birlikte Sicilya ve Napoli'nin birleşiminden meydana gelen Sicilyateyn (İki Sicilya) Krallığı kurulmuştur.

I. Mahmud döneminde Sicilyateyn Devleti ile ilk temaslar kurulmuş ve 1740 yılında iki devlet arasında 21 madde ve 1 son sözden oluşan bir ahidname imzalanmıştır. Ayrıca yine 3 Haziran 1741 tarihinde de Sicilyateyn Devleti ile Garp Ocakları arasında Akdeniz'de korsanlığın önlenmesi amacıyla 17 madde ve 1 son sözden oluşan başka bir antlaşma imzalanmıştır. Ancak yapılan tüm bu antlaşmaların sorunsuz bir şekilde yürütülmesi mümkün olmamıştır. Kimi zaman devlet görevlilerinin ahidname metnine sadık kalmaması kimi zaman da iki devlet vatandaşları arasında sık sık sorunların yaşanması bahsi geçen antlaşmaların istikrarını ve ömrünü kayda değer biçimde etkilemiştir. Osmanlı Devleti çıkan tüm bu sorunları, ahidname metinlerine mümkün olduğu ölçüde sadık kalarak çözüme kavuşturmaya çalışmıştır.

Bu tez çalışmasının temel konusunu oluşturan 6 Numaralı Sicilyateyn Düvel-i Ecnebiye Defteri'nde Sicilyateyn Devleti ile ilgili 1120 adet hüküm yer almaktadır. Defterde 1740-1804 tarihleri arasında yaşanan korsanlık problemleri, asayiş sorunları, borç-alacak sorunları, yol izinleri, gümrük problemleri, konsolos atamaları gibi farklı konuları işleyen hükümler bulunmaktadır. Bu çalışmada, defter tanıtımı, hükümlerin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi yapılarak ilgili tarihsel aralıkta Osmanlı-Sicilyateyn ilişkilerinin kapsamı ve yönü ortaya konulmaya çalışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Sicilyateyn, Düvel-i Ecnebiye Defteri, Ahidname

ABSTRACT

THE TRANSCRIPTION AND ASSESSMENT of 6-NUMBERED SİCİLYATEYN (DÜVEL-İ ECNEBİYE) DEFTERİ

Because of its location in the very heart of Mediterranean and some geostrategic advantages, the island of Sicily have attracted the attention of the neighboring political powers since ancient times. In this context, these distinctive political powers carried out many raids to Sicily in the course of history in order to control Mediterranean through it. Accordingly, the dominating power on the island continually changed till the year of 1740. Following the years characterized with the prolonging crisis, Kingdom of Two Sicilies, with the combination of Sicily and Naples, (Sicilyateyn in Ottoman Turkish) was founded in 1738 with the accession of Bourbon dynasty.

The earliest contacts of Ottomans with *Sicilyateyn* was made in the reign of Mahmud I, and two parties signed in 1740 an *ahidname* consisting of 21 articles and an epilog. Moreover, another treaty consisting of 17 articles and an epilog was signed between *Sicilyateyn* and *Garp Ocakları* on June 3rd of 1741 so as to prevent piracy throughout Mediterranean. However, these treatises did not have a chance to be conducted properly. Both that the officials sometimes did not display loyalty to the agreement conditions and some frequent problems occurred between the citizens of two parties considerably affected the stability and lifetime of the treaties in question. Ottoman State tried to solve the problems as possible as it remained loyal to the agreement texts.

6-Numbered *Sicilyateyn Düvel-i Ecnebiye Defteri*, which constitutes the basic theme of this thesis, contains 1109 *hüküms* on the relations of Ottoman with *Sicilyateyn*. There are different *hüküms* covering a wide range of topics, such as piracy, matters of public order and of debt-receivables, travel allowances, customs problems and appointment of consulates. This study aims at revealing the scope and direction of Ottoman-*Sicilyateyn* relations during the related historical limits along with the introduction of the *defter*, the transcription and assessment of the *hüküms*.

Key Words: Ottoman State, *Sicilyateyn*, *Düvel-i Ecnebiye Defteri*, *Ahidname*

ÖNSÖZ

Osmanlı Devleti'nde Dîvân-ı Hümâyûn'a bağlı Âmedi kalemi, yabancı devletler ile ilgili yazışmaları yürüten birimdir. Bu kalemde her devletle yapılan yazışmaların ayrı ayrı tutulduğu defterler, günümüzde Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde muhafaza edilmektedir.

Tarih araştırmalarında yazılı dönem kaynakları, önemli bir bilgi kaynağı olarak öne çıkmaktadır. Bu tür kaynaklar, yazıldıkları dönemde meydana gelen tarihsel olaylarla ilgili doğrudan bilgi vermeleri dolayısıyla araştırmacılara önemli veriler sağlamaktadır. Söz konusu arşiv belgelerinden elde edilen veriler, diğer kaynaklardan toplanan verilerle birleştirilerek tarihsel olayların analitik bir yaklaşımla daha objektif ve tutarlı değerlendirileceği bir tarih yazımının gerçekleştirilmesini mümkün kılmaktadır.

Bu çalışmaya konu olan defter Hadariye tasnifinden 6 Numaralı Sicilyateyn Düvel-i Ecnebiye Defteri'dir. Bu defterdeki hükümler 1740-1804 yılları arasında kapsamaktadır. Defterin içeriğinde ticaretle ilgili olarak korsanlık, asayiş bozuklukları, konsolos atamaları, gümrük problemleri, borç-alacak gibi sorunların çözümüne yönelik verilmiş beratlar yer almaktadır.

Bu çalışma iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Sicilya adasının yaşadığı siyasi değişimler sonucunda 1738 yılından sonra kurulan Sicilyateyn (İki Sicilya) Devleti'nin Osmanlı Devleti ile olan ticari ilişkileri ve iki devlet arasında yapılan 1740 ahidnamesi incelenmektedir. İkinci bölümde ise defterin fiziki özellikleriyle birlikte transkripte edilmiş hali ve hükümlerin konularına göre değerlendirilmesi yer almaktadır. Bununla birlikte, araştırma için konuyla ilgili olarak literatür taraması yapıldıktan sonra yardımcı kaynaklardan da yararlanılmıştır.

Bu araştırma, modern çalışmaların oldukça sınırlı olduğu Osmanlı-Sicilyateyn ticari ilişkiler tarihindeki birçok eksikliği gidermesi bakımından önem arz etmektedir. Ayrıca, söz konusu çalışma; XVIII. yüzyılın ikinci yarısındaki Osmanlı-Sicilyateyn ekonomik ilişkilerine ışık tutacağı gibi ilgili konuda yapılacak ileri araştırmalarda alan literatürüne yadsınamaz bir katkı da sağlayacaktır.

Araştırmanın bu aşamaya gelmesinde büyük emeği geçen, bilgi ve tecrübelerini benimle paylaşan, yöntem ve metot konusunda büyük katkılar sunan değerli danışmanım Sayın Dr. Öğr. Üyesi Seda TAN'a teşekkürü bir borç bilirim. Değerlendirme konusunda kıymetli fikirlerini benimle paylaşan Sayın Doç. Dr. Güven Dinç'e şükranlarımı sunarım.

Ayrıca yine tez konumun belirlenmesi aşamasında akademik bilgi ve birikimini benden esirgemeyen, yoğun çalışma temposuna rağmen öneri ve fikirleriyle bana yol gösteren Sayın Arş. Gör. Abdullah ZARARSIZ'a ve her sıkıştığım da yardımına koşan meslektaşım, çalışma arkadaşım Sayın Arş. Gör. Fatih ERTAŞ'a teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca lisans yıllarımdan bu yana yollarımızın ayrılmadığı, her daim bana destek veren meslektaşım Bilal GEDİKOĞLU'na şükranlarımı sunarım. Beni sürekli destekleyen, her zaman akademik kariyerime yoğunlaşmamı sağlayan, maddi ve manevi desteklerini benden esirgemeyen eşim, hayat arkadaşım Şamil YİRŞEN'e ve bu günlere gelmemde büyük emek veren sevgili aileme sonsuz minnetlerimi sunuyorum. İyi ki varlar!



GİRİŞ

Akdeniz'in en büyük ve en önemli adası olan Sicilya, Latince'de Sicilia, Arapça'da Sıkilliye ve Grekçe'de ise Sikelia olarak geçmektedir (Şakiroğlu, 2009: 138). Herodotos (2006: 585)'a göre adanın eski adı Sikania'dır. Eski Yunan dilinde de Sicilya sözcüğünün “İncir ve Zeytin” kelimeleriyle de ifade edildiği kaydedilmektedir. (Poyraz, 2015: 16).

İbn Cübeyr, haritadaki sınır hatlarının ortaya çıkardığı biçimden dolayı eşkenar üçgene benzetilen Sicilya Adası'nın, dönemin ulaşım şartları çerçevesinde kuzey-güney doğrultusundaki boyunun yedi günlük yolculuk mesafesine, doğu-batı eksenindeki eninin ise beş günlük yolculuk mesafesine tekabül ettiğini belirtmektedir (İbn Cübeyr, 2008: 242). Yüzölçümü itibarıyla 25.708 km²'lik bir alanı kaplayan ada, İtalyan yarımadasının güneybatısına konumlanmaktadır (Chiarelli, 2001: xxxiii). Akdeniz havzasının tam merkezindeki bu coğrafi konumunun sağladığı jeostratejik avantajlar dolayısıyla Sicilya, antik çağlardan itibaren tarihsel kronolojinin hemen her kesitinde bölgesel veya küresel güçlerin ilgisini çekmiştir. Bu bağlamda sırasıyla Fenikeliler, Grekler, Romalılar ve Müslümanlar gibi her biri kendi dönemlerinin önemli siyasi güçleri olarak kabul edilen taraflar, Sicilya'yı kendi haritalarının bir parçası haline getirmek amacıyla siyasi veya askeri her türlü araç ve imkânı kullanmışlardır (Işıltan, 1950: 589).

Sicilya'nın en erken dönemlerine ilişkin kaynaklar oldukça sınırlıdır. Son dönemlerde yapılan arkeolojik kazıların sağladığı veriler, İÖ.8.yy'a tarihlenen bir Fenike yerleşimine işaret etmiş olsa da söz konusu topluluğun adaya ilişkisinin tarihsel derinliğini ortaya koyacak yeterlilikten uzak görünmektedir (Girgin, 2006: 42). Eldeki bu somut verinin ışığında, Fenikelilerin hâkimiyetinin varsayılabilceği İÖ.8.yy'dan İÖ.6.yy'a kadarki dönem, Güney İtalya ile birlikte Sicilya adasına Grek göçlerinin yoğun olarak görüldüğü; bu çerçevede de Grek kolonilerinin önemli bir kısmının söz konusu adaya yerleştiği bir tarihsel aralığı temsil etmektedir¹. Yunanlıların yerleştikleri alanlar daha sonra *Magna Graecia* yani Büyük Yunanistan adıyla anılmıştır (Roberts, 2015: 51; Tekin, 2011: 181).

Kuruluş aşamasında Tyros (Sur) kentinin bir kolonisi olarak beliren Kartaca'nın İÖ. 6.yy'dan itibaren güçlenmesi ve giderek bir devlet kimliğine bürünmesi Sicilya başta olmak üzere bölgedeki dengeleri değiştirecek sonuçlar ortaya koymuştur. Kartaca'nın gerek Sicilya

¹ Yunanlılar Batı'ya öncelikle ticari amaçlarla gelmişlerdir. Bazı koloniler ticaret noktalarında ve limanlarında ortaya çıkmışlardır. İçlerinden en büyüğü ve zengini Sirakuza'dır ve Korintli göçmenler tarafından M.Ö. 733 yılında kurulmuştur. Sirakuza, Sicilya'daki en gelişmiş limanı elinde bulunduran zamanla Batı Akdeniz'de egemen bir güç ve Yunan dünyasının en büyük ve zengin şehirlerinden biri haline gelmiştir (Roberts, 2015: 51).

adasında gerekse de Afrika kıtasında nüfuz alanları yaratması, söz konusu adaya hâkim Grek koloniler için tehdit olarak algılanmıştır. İÖ.5.yy'dan itibaren İtalya yarımadasında kademeli bir biçimde gücünü arttıran Roma, bu süreçte Grekler ile Kartacalılar arasında kalmış olan Sicilya adasındaki krizin üçüncü tarafı haline gelmiştir. Özellikle adadaki Greklerin ittifak kurarak Kartaca karşısında mevzi kazanmak amacıyla yaşadıkları Roma'nın bu güç dengesine müdahil olması, Batı Akdeniz tarihinin en kritik karşılaşması olarak bilinen 1.Pön Savaşı'nın işaret fişeği olarak değerlendirilmektedir. Nitekim İÖ.264'te başlayan Kartaca ve Roma arasındaki savaş 23 yılın ardından Sicilya'nın önemli bir kısmını ilhak etme şansını bulan Roma'nın zaferiyle sonlanmıştır. Roma'nın Sicilya'da elde ettiği bu zafer, yine Kartacalılara karşı 2.Pön Savaşı'nda İber Yarımadası'nın egemenliğinin ele geçirilmesiyle kazanılan ikinci bir zaferle taçlanmış; bu sonuçla da Akdeniz'de Roma hâkimiyeti tesis edilmiştir (Demircioğlu, 2011: 209-244).

Roma'nın deniz aşırı ilk eyaleti olma özelliğini taşıyan Sicilya, özellikle Üçüncü 3.Yüzyıl Krizi olarak adlandırılan süreçte Roma devlet gücünün zayıflamasıyla paralel biçim ve oranda tüm Roma coğrafyasında izlenen barbar kavimlerin saldırılarıyla karşılaşmıştır (Gregory, 2005: 21-30). Bu bağlamda Sicilya, İS.440 yıllarında Vandalların; İS.491'den sonra ise Ostrogotların eline geçmiştir. Adadaki Vandalların varlığından rahatsızlık duyan Ostrogotlar, Vandal tehdidine karşı bölgesel huzuru sağlamak adına Doğu Roma İmparatorluğu'na Sicilya'da bir anlamda ittifak olarak tanımlanabilecek bir teklifte bulunmuşlardır. Zamanla adanın stratejik konumunun farkına varan Doğu Roma İmparatoru Justinian döneminin ünlü komutanı Belisarios, Gotlara karşı mücadeleye girişmiş ve bu mücadele sonucunda 535 yılında Sicilya'yı işgal ederek bu önemli adayı bir Bizans toprağı haline getirmiştir (Şahin, 2012: 11-12). Sicilya Adası'nın İslam orduları tarafından ele geçirilmesine kadar adada hâkim kuvvet Doğu Roma İmparatorluğu olmuştur. İmparatorluğun batı topraklarını savunmak için kilit bir konumda olan Sicilya, İS.535-827 arası süreçte coğrafi konumunun ortaya koyduğu avantajla Avrupa coğrafyasında söz sahibi olan siyasi güçlerle bağlantı kurabilme imkânına sahip olmuştur. VII.-VIII. yüzyıllar, özellikle Akdeniz'de hızlı bir ilerleme kaydeden Arap Müslümanlara karşı Bizans egemenliğinin korunması adına verilen yoğun uğraşlarla tanımlanmaktadır (Musul, 2017; 2).

Doğu Roma İmparatorluğu'nun hâkimiyetinde ve İtalya anakarasıyla doğrudan bağlantılı olan Sicilya Adası; Akdeniz kıyı, liman ve kentlerinin rahatça kontrol edilebildiği konumu ile Müslümanların uzun yıllardır egemen olmak istediği bir bölge olmuştur. Özellikle de Şam sahilleri ve Kuzey Afrika topraklarını ele geçiren Müslüman Araplar, bu bölgelerin

elde tutulabilmesi ve Akdeniz’de varlığını devam ettirebilmesi için adayı ele geçirmeleri gerektiğini düşünüyorlardı (Poyraz, 2015: 59).

Adaya ilk İslam akını 652 yılında Suriye Valisi Muaviye b. Ebu Süfyan tarafından gönderilen donanma ile gerçekleştirilmiştir (Hitti, 1989: 253). Daha çok keşif ve yağma amacı taşıyan bu çıkarma Muaviye b. Hudeyc tarafından yapılmıştır (İşıltan, 1950: 591). İslam orduları, Sicilya’ya yaptığı çıkarmalar sonucunda adanın zenginliğinin farkına varmış; jeostratejik konumuna ilaveten bu zenginlik ve güzelliği doğrudan kontrol etme arzusu Müslüman fâtilhlerde kayda değer oranda güçlenmiştir (Hitti, 1989: 958). Araplarca İfrikiye olarak adlandırılan Kuzey Afrika ve Mağrib Valisi Musa b. Nusayr tarafından pek çok kez Sicilya adasına fetih girişimi düzenlenmişse de Emeviler yapılan tüm teşebbüslerden toprak kazanamadan geri çekilmek zorunda kalmışlardır (Şakiroğlu, 2009: 138).

Halifeliğin Abbasi hanedanlığına geçmesi ve bu geçiş döneminde Kuzey Afrika topraklarında çıkan kargaşa ortamı, adadaki Doğu Roma hâkimiyetinin bir müddet daha devam etmesini sağlamıştır. Kuzey Afrika topraklarındaki Ağlebiler, Sicilya’nın yönetsel aristokrat sınıfı olarak tanımlanabilecek *patricilerle* 805 ve 813 yıllarında esir değişimi ve her iki tarafın tüccarlarının güven içinde ticaretlerini gerçekleştirmelerini sağlayan on yıllık bir antlaşma yapmışlardır. Özellikle bölgedeki Doğu Roma egemenliğini kuvvetlendiren bu anlaşma, kısa ömürlü olmuş ve Doğu Roma imparatorunun bölgeyle ilgili aldığı bazı kararlar nedeniyle bozulmuştur. (İşıltan, 1950: 591). Doğu Roma imparatoru II. Mikail’in 826 yılında Sicilya valisi olarak atadığı Konstantin Souda’ya deniz kuvvetlerinden sorumlu komutan Euphemios’u azledip yakalamasını emretmesiyle başlayan bir iç karışıklık meydana gelmiştir. Bu sırada Euphemios isyan etmiş ve Sirakuza’yı ele geçirmiştir. Ancak bu durumun uzun süreli olmayacağını anlayınca Ağlebi hükümdarı I. Ziyadetullah’tan yardım istemiştir (Özaydın, 1988: 476). Euphemios’un yardım çağrısını fırsata çevirmek isteyen Ağlebi hükümdarı zaman geçirmeden 70 savaş gemisinden oluşan ve içerisinde 10.000 savaşçı ve 700 süvarinin bulunduğu donanmayı dönemin başta gelen âlim ve kadısı Esed b. Furât’ın yönetiminde sefere çıkarmıştır (Hitti, 1989: 958). Böylece Sicilya’nın Müslümanlarca fethine giden sürecin ilk adımı atılmıştır. Afrika’nın Sousa limanından ayrılan deniz gücü, Mazara bölgesine çıkarma yapmış ve Euphemios’a yardım için Sirakuza bölgesine doğru yürüyüşe geçmiştir. Bu dönemlerde ordu arasında ortaya çıkan salgın sonucunda pek çok insan hayatını yitirmiştir. Bunların arasında dönemin başta gelen âlim ve kadısı olan Esed b. Furât da bulunmaktadır (Musul, 2017: 4-5). Esed b. Furât’ın vefat etmesiyle kuşatma bir süreliğine kaldırılma noktasına gelmişse de onun yerine geçen Muhammed b. Ebu’l-Cevari zamanında

İslam kuvvetleri tekrar harekete geçmiştir (İşıltan, 1950: 592). Ağlebi komutanı Muhammed b. Ebu'l-Cevari, kumandan Euphemios ile birlikte fetih faaliyetlerine girişerek önce Mineo'yu ardından Castrogiovanni'yi kuşatmıştır. Ancak Muhammed b. Ebu'l-Cevari'nin salgın sebebiyle, Euphemios'un da Castrogiovanni halkınca öldürülmesi sonucu İslam ordusu Castrogiovanni'den Mineo'ya doğru geri çekilmek zorunda kalmıştır (Özaydın, 1988: 476).

Tüm bu yaşananlardan sonra atanan yeni kumandanlarla beraber İslam ordusu, 831 yılında Palermo'yu fethetmiş ve burayı yapacakları diğer fetihlerde aktif olarak kullanılacak askeri üs haline getirmişlerdir (Hitti, 1989: 960). 838 yılında ise Ağlebi hükümdarı Ziyadetullah vefat etmiş, yerine kardeşi Ebu İkal Ağleb b. İbrahim geçmiştir (İşıltan, 1950: 593). Bu dönemde öncelikle 840 yılında Platani, Caltabellota, Corleone Ağlebiler tarafından fethedilmiş, 842 yılında ise tüm Mazere sahasında Müslüman hâkimiyeti sağlanmıştır (Şakiroğlu, 2009: 138). Ardından Messina'nın fethi için gerekli hazırlıklar yapılmış, özellikle Napoli şehrinden ihtiyaç duyulan desteğin alınmasının da etkisiyle (İşıltan, 1950: 593) 843 yılında Messina fethedilmiş ve Sirakuza'ya doğru yola çıkılmıştır. Uzun ve zorlu süreçten sonra kuşatma altında tutulan şehir 878 yılında ele geçirilmiştir (Norwich, 2015: 72-73). En son olarak da 902 yılında Taormina'nın ele geçirilmesi ile birlikte Doğu Roma İmparatorluğu'nun Sicilya Adası'ndaki egemenliği tamamen sona ermiş ve adanın büyük bir bölümü Ağlebi'lerin kontrolüne girmiştir (Şakiroğlu, 2009: 138).

909 yılında Kuzey Afrika bölgesinde Fâtımîlerin ulaştığı siyasi üstünlük sonucunda Ağlebi'ler bölgedeki egemenliğini kaybetmiş ve Fâtımî orduları karşısında tutunamayan Ağlebi hükümdarı III. Ziyadetullah karşı koymaksızın adayı terk etmiştir. Böylece herhangi bir zorlukla karşılaşmadan Fâtımîler adayı ele geçirmişlerdir (Musul, 2017: 6).

Kuzey Afrika topraklarının başkenti olarak bilinen Kayrevan şehrinin Fâtımîlerin yönetimine geçmesini Sicilya Adası'ndaki Müslüman topluluklar kabul etmemiş ve Fâtımîlere karşı kendi aralarından seçip vali olarak atadıkları İbn Ebi'l-Favaris'in siyasi otoritesi altında örgütlenmişlerdir (Canik, 2010: 32). Müslüman topluluğun yönetimden habersiz kendi içlerinden birini vali olarak atamaları Fâtımî yönetimince hoş karşılanmamış ve ilk Fâtımî halifesi Ubeydullah tarafından 910 yılında el-Hasan b. Ahmed b. Ebi Hinzır vali olarak tayin edilmiştir (İbnü'l-Esir, 1991a: 46). Ancak Fâtımî valisi el-Hasan b. Ahmed b. Ebi Hinzır, yerel halka karşı müsamahasız davranışlarından ötürü 911 yılında bu görevden azledilmiş ve yerine Ali b. Ömer el-Belevî tayin edilmiştir. Bununla beraber, yönetimden memnun kalmayan ada halkı, isyan çıkartarak Ali b. Ömer el-Belevî'yi yönetimden indirmiş ve yerine kendilerinin uygun gördüğü Ahmed b. Kurhub'u emir olarak seçmişlerdir (İşıltan,

1950: 594). Ahmed b. Kurhub hem siyasi hem de idari açıdan adanın Fâtımîlerle bağlantısını kesip Abbasi halifesine bağlılığını bildirmek amacıyla el-Muktedir adına hutbe okutmuştur. Ahmed b. Kurhub İfrikiye limanında bulunan ve baş düşmanı olarak gördüğü el-Hasan b. Ahmed b. Ebi Hinzır'ın elinde olan Fâtımîlere bağlı donanmayı yakmış ve Hinzır'ı öldürmüştür (Musul, 2017: 7). İlk zamanlarında başarı kazanmış gibi görünse de Sicilya halkı tarafından Ubeydullah el-Musa'ya teslim edilip idam edilmiştir (Hitti, 1989: 964). Ada yönetimi tekrar Fâtımîlerin eline geçerek, kendilerine bağlı olan Salim b. Reşid tarafından yönetilmiştir. 937 yılında vuku bulan halk isyanı sonrasında halife Ebu'l Kasım el-Kaim, Salim b. Reşid'i görevinden ilga edip yerine Halil b. İshak'ı getirmiştir. Tüm bu yönetimi yenileme çabaları işe yaramamış, isyanlar devam etmiştir. 947 yılında atanan yeni yönetici Hasan b. Ali el-Kelbi adanın yeni bir döneme girmesini sağlamış ve ada yönetimini 90 yıl kadar kontrol edecek bir aile olarak Kelbi hanedanlığının kurulmasını sağlamıştır (Yıldız, 2017a: 4).

Kelbiler döneminde Müslüman Sicilya Adası'nın en parlak devri yaşanmıştır. Kelbi döneminin banisi Hasan b. Ali el-Kelbi'nin adada yaptığı ilk icraat, çıkan isyanları bastırmak ve adayı huzura kavuşturmak olmuştur (Musul, 2017: 8). 953 yılına kadar Hasan b. Ali el-Kelbi'nin idaresinde bulunan Sicilya adasının yönetimi bu tarihten sonra oğlu Ahmed b. Hasan'a geçmiş ve Hasan b. Ali el-Kelbi, Halife Muiz-Lidinillah'ın yanına giderek geri dönmemiştir. 962 yılında Ahmed b. Hasan uzun süre boyunca kuşattığı Taormina kalesini fethederek Halife Muiz-Lidinillah'a ithafen şehrin adını Muizziye olarak değiştirmiştir (Altan, 2002: 206). Müslüman idaresinde olmayan tek yerleşim olan Rometta'nın fethi için Ahmed b. Hasan, Halife'den yardım istemiş ve gelen bu yardımla Doğu Roma ordusunu yenilgiye uğratıp Rometta'yı fethetmiştir. Her ne kadar şehrin fethi gerçekleşmişse de Hasan b. Ali savaş sırasında ölmüş ve adanın hâkimiyetinin tamamen Kelbi hanedanına geçmesinden korkan Halife Muiz-Lidinillah Ahmed b. Hasan'ı görevden alarak yerine Yaiş'i göreve getirmiştir (Canik, 2010: 35). Yapılan değişiklikten memnun olmayan ada halkının tekrar isyan etmesi üzerine Muiz, Ahmed b. Hasan'ın kardeşi Ebu'l-Kasım'ı atamıştır. Birçok kez fırsatını bulmalarına rağmen hiçbir zaman bağımsızlık düşünmemişlerdir (Altan, 2002: 206).

Ebu'l-Kasım'dan sonra vali olarak yerine oğlu Cabir geçmiş; fakat yönetimde başarı gösterememesi sonucu yerine 983 yılında Cafer b. Muhammed getirilmiştir. Muhammed başarılı bir yönetici olmasına rağmen Halife Aziz ile aralarında yaşanan sorunlar neticesinde 986'da görevini bırakıp kaçmak zorunda kalmış ve yerine aynı yıl kardeşi Abdullah b. Muhammed geçmiştir. Bunun da yönetim tecrübesi kısa sürmüş ve yerine 987 ile 998 yılları

arasında görev yapacak oğlu Ebu'l-Fütuh Yusuf getirilmiştir (Canik, 2010: 36). 998 yılında Ebu'l-Fütuh Yusuf'un sağlık durumunun kötüye gitmesinden dolayı yerine oğlu Cafer geçmiş ve Kelbi yönetimindeki Sicilya adasının iktisadi ve idari durumunun kötüye gidip zayıflaması sonucu 1019 yılında görevinden alınmış ve yerine kardeşi Ahmed atanmıştır. 1019'dan 1038 yılına kadar bu görevi yürüten Ahmed'in yönetiminden memnun olmayan ada halkı, Zîrî kuvvetleri adaya çağırarak Ahmed'in öldürülmesini, doğal olarak onun idaresine böylece son verilmesini sağlamıştır (Altan, 2002: 207).

1052 yılında Zîrî yönetimi tarafından Kelbi hanedanının son valisi Hasan es-Samsam'ın görevine son verilmesi üzerine adadaki Kelbi devri tamamen ve resmen sona ermiştir. Görevinden alınan Hasan es-Samsam'dan sonra Sicilya adası üç valinin aralarında paylaştığı bir bölge olmuş ve bu da adayı dışarıdan gelen müdahalelere açık hale getirmiştir. Buna göre; Sirakuza ve Catania'da İbn es-Sumna, Enna'da İbn el-Havvas, Mazara ve Trapani bölgesinde de Abdullah'ın hâkimiyet alanı oluşmuştur. Kendi idare alanını daha sonraları ele geçireceği Palermo şehriyle genişleten İbn es-Sumna'nın bu ilerleyişi, İbn el-Havvas'ın hoşuna gitmemiş ve buna İbn es-Sumna'nın ordusunu bozguna uğratarak önlem almaya çalışmıştır. Bunun üzerine, İbn es-Sumna da İbn el-Havvas'a karşı 1060 yılında Normanlar'dan yardım istemiş ve Sicilya Adası'nın kapıları yabancı istilacılara açılmıştır (Musul, 2017: 9).

İbn es-Sumna'nın yardım çağrısına olumlu cevap veren I.Roger, topladığı yardım kuvvetleriyle Sicilya adasına girmiş ve iki ordu birlikte hareket ederek İbn el-Havvas'ın ordusunu bozguna uğratarak Casrogiovanni'yi ele geçirmişlerdir. Ancak bir süre sonra kendi fetih planlarını gerçekleştirmek için İbn es-Sumna'yı savaş meydanında yalnız bırakıp Reggio şehrine geri dönmüştür. Yalnız kalan İbn es-Sumna da suikast sonucu öldürülmüştür (Şahin, 2012: 60-61).

Sicilya halkı bu yönetim boşluğundan duyduğu korkudan dolayı Zîrî hükümdarı el-Muiz'den yardım istemiş, bunun üzerine el-Muiz Sicilya'ya bir donanma göndermiştir. Bu donanma da çıkan fırtına dolayısı ile batınca herhangi bir yardım gidememiştir (Işıltan, 1950: 595). Sicilya kontluğuna atanan I.Roger, 1060 yılında Messina'yı ele geçirmek için başlattığı harekette başarılı olamamış; 1061 yılında kardeşi Robert Guiscard ile birlik kurarak ikinci kez sefer düzenlediği kenti almayı başarmıştır (Canik, 2010: 52). 1061 yılında Zîrî hükümdarı el-Muiz'in ölümü üzerine yerine geçen oğlu et-Temim, Sicilya adasının korunması için bir ordu hazırlatıp kumandanlar öncülüğünde göndermişse de Normanlar'ın ilerleyişini durduramıştır (Şahin, 2012: 61). Sicilya adasının Müslüman Araplardan alınması için 1061 yılında

Messina'yı geçen Normanlar, vakit kaybetmeden düzenli işgal hareketlerine girişmişlerdir (Davies, 2006: 366).

Norman kralının 1063 yılında Troina'ya kadar hakimiyet alanını genişletmesi (Musul, 2017: 10) karşısında Müslüman Arap'lar Norman kralı I.Roger'ın ilerleyişini durdurmak için çaba gösterdiyse de başarılı olamamıştır² (İşıltan, 1950: 595). 1068 yılına gelindiğinde ise I.Roger, Palermo yakınlarında bulunan Misilmere'yi ele geçirmek için harekete geçmiş ve başarılı olmuştur. Ardından Palermo için adım atmışsa da Misilmere'de gösterdiği başarıyı tekrarlayamayınca Palermo'yu ele geçirememiştir (Canik, 2010: 53).

I.Roger Palermo için savaşırken kardeşi Guiscard da Doğu Roma İmparatorluğu'nun Güney İtalya'daki son toprağı olan Bari'yi ele geçirmek için mücadele etmekteydi. Palermo kuşatmasında başarısız olan Roger, kardeşi Guiscard'a destek kuvvet için Bari'ye gitmiş ve 1071 yılında burayı birleştirdikleri güçleriyle ele geçirmişlerdir. Böylece Doğu Roma İmparatorluğu Güney İtalya'daki kontrol ve hâkimiyetini tamamen yitirmiştir (Norwich, 2013: 42; Benevolo, 1995: 71).

Aynı yıl Roger ve Guiscard kardeşler; güçlerini birleştirmek suretiyle oluşturdukları donanma ile birlikte Bari'den Palermo'ya doğru yola çıkmış ve Palermo hem deniz hem de karadan muhasara altına alınmıştır. Palermo 1072 yılında gıda stoklarının azalması ve sağlık koşullarının yetersizliğine daha fazla dayanamayarak teslim olmuştur (Musul, 2017: 11). Bununla birlikte, Palermo halkı teslim olmak için bazı şartlar öne sürmüştür. Buna göre; halkın can güvenliği sağlanacak, herkese inanç özgürlüğü tanınacak ve yargılamalar İslam şeriatına göre yürütülecektir. Tüm şartları kabul eden I.Roger Palermo'yu ancak bu şekilde teslim alabilmiştir (Şahin, 2012: 64).

Palermo şehri, Arap hakimiyeti altında olduğu gibi Normanlar döneminde de statüsünü koruyarak başkent olmuştur (Azimli, 2006: 33). Palermo'nun idare edilebilmesi için Roger'in kardeşi Guiscard tarafından kente bir vali atanmış ve bu valiye Müslüman ahali tarafından hoş karşılanmasını temin için "emir" unvanı verilmiştir (Roberts, 2015: 211). Normanlar, Palermo'nun 1072'de ele geçirildiği tarihten itibaren 1091 yılına kadar Müslümanların ellerinde bulunan yerleri ele geçirmek için yoğun mücadele vermişlerdir. Buna göre; 1072 ve 1074 yıllarında güvenliklerini sağlamak ve Müslümanlar tarafından gelebilecek saldırılarda kendilerini savunmak amacıyla Mazara ve Paterno kalelerini inşa

² Müslümanlar ile Norman kralı arasında gerçekleşen bu savaş tarihe Cerami savaşı olarak geçmiştir ve Papalık tarafından Haçlı seferi olarak ilan edilmiştir (Şen, 2017: 586).

edilmiştir (Musul, 2017: 12). 1077'de Trapani, 1079'da Taormina şehirlerini ele geçiren Normanlar (Şahin, 2012: 65) akabinde 1086'da Sirakuza (Hitti, 1989: 965), 1088'de Enna ve 1091 yılında da Noto'yu da işgal ederek adadaki İslam hâkimiyetini tedricen sonlandırmışlardır (Şakiroğlu, 2009: 138). 1061 yılında başlayan Norman istilas 1091 yılında nihayete ermiş ve Sicilya'nın yeni egemeni bu tarihten itibaren Normanlar olmuştur.

Normanlar döneminde Sicilya adasında yaşayan Müslüman ahali, Roger tarafından sağlanan huzur ortamında yaşamıştır. Eğitim ve sanat alanında serbestçe çalışabilme, kendi adalet sistemlerine göre yargılanabilme gibi özgürlüklere sahip olmanın yanı sıra, idari makamlarda çalışan kişiler de hâlihazırdaki işlerine devam edebilmişlerdir (İşıltan, 1950: 595). I.Roger 1101 yılındaki ölümüyle yerine büyük oğlu Simon geçse de 1101-1111 yıllarını kapsayan süreçte Sicilya adasının yönetimini annesi Adelaide del Vasto vekâleten devralmıştır. Ancak 1105 yılında Simon'un vefat etmesi üzerine yönetim II.Roger'e kalmış, 1112 yılında ada yönetimini annesinden devralmak üzere yönetime geçmiştir (Musul, 2017: 13; Canik, 2010: 55).

II.Roger oldukça başarılı bir yönetsel performans ortaya koymuştur. Çocuk yaşta babasının vefatından dolayı yönetim tecrübesinden faydalanamamış olsa da durumu başarıyla idare ederek Sicilya'yı kontlukta krallığa taşıyabilmiştir. II.Roger tahta çıkar çıkmaz yüzünü Kuzey Afrika'ya çevirmiştir. Aslında Kuzey Afrika ile Normanlar arasındaki ilişkiler I.Roger döneminde oldukça olumlu yönde seyretnmiştir. Ancak II.Roger'in Akdeniz ticaretini kontrol altına almak istemesi bu ilişkileri bozmuştur (Şahin, 2012: 83). 1118 yılında II.Roger, Kuzey Afrika bölgesini ele geçirme girişimlerine başlamıştır (Musul, 2017: 28). Antakyalı George ve Christodoulos'un kumandanlığında oluşturduğu donanmayı Kuzey Afrika bölgesine göndermiştir. George, II.Roger'in komutasında yer almadan önce Zîrî Sultanı et-Temim'in himayesi altında görev almış olmasından dolayı bölgeyi yakinen tanımaktaydı. Bu yüzden ordudaki önemi oldukça büyüktür. 1118 yılında başlayan Kuzey Afrika bölgesini ele geçirme girişimi uzun bir dönem almıştır (Canik, 2010: 56). 1118 ve 1127 yılları arasında yaşanan gelişmeler Arapların lehine olmuş ve Normanlar Kuzey Afrika'da hâkimiyet kuramamışlardır. Normanlar ve Zîrîler'in yaşadığı bu gelişmeler sonucu 1121 yılında Zîrî yöneticisi Ali b. Yahya'nın ölmesi ile yerine oğlu Hasan geçmiştir. Hasan ve II.Roger yapacakları savaşta birbirlerine galip gelmek amacıyla her türlü tedbiri almıştır. Özellikle Zîrî emiri Hasan eski gemilere bakım yaptırıp etrafına topladığı adamlarla eşi benzeri görülmemiş bir ordu meydana getirmiştir. 1123-1124 yılları aralarında vuku bulan savaş sonucunda Normanlar ağır yenilgi alarak geri çekilmek zorunda kalmış ve bu da Arap emiri Hasan'ın güçlenmesine sebep

olmuştur. II.Roger'in kontluk olan yönetimini krallığa çevirme hedefine yönelik, kötüye giden gidişatı değiştirmek amacıyla Zîrî emirleriyle anlaşma yoluna gitmek istemiştir (Musul, 2017: 28-29).

Araplar ile savaşmayı bir süreliğine bırakan II.Roger yönünü güneye çevirmiştir. Her ne kadar Normanlar'ın güçlenmesini istemeseler de II. Roger 1121 yılında Apulia ve Calabria'yı işgal etmiş, 1122 yılında Papa Calixtus'la yapılan antlaşma neticesinde Calabria'nın kontrolünü resmen ele geçirmiştir. Apulia'da da Dük William'ın ölmesi üzerine ortaya çıkan karışık durumu engelleyemeyen papalık, 1128 yılında II. Roger ile anlaşarak onu Beneventum antlaşması ile Apulia dükü olarak tanımış ve kendisine bağlılık yemini ettirmiştir. 1129 yılında ise Güney İtalya'nın ele geçirilmemiş son toprağı olan Capua'nın da II.Roger tarafından zapt edilmesiyle Güney İtalya, Apulia Düklüğü çatısı altında bir araya getirilmiştir. Her ne kadar Normanlar'ın güçlenmesine karşı olsalar da, II.Roger'in Apulia Düklüğü'nü Sicilya ile birleştirmesi üzerine Papalık II.Roger'in başarısı karşısında duramamış ve ona Palermo Katedrali'nde 1130 yılında gerçekleşen taç giyme töreninde Papa Ancletus'un elinden Sicilya ve Apulia kralı olarak taç giydirip tanımak durumunda kalmıştır (Musul, 2017: 30-40).

II. Roger ülkesini kontluk seviyesinden krallığa yükseltmesinin ardından tekrar rotasını Kuzey Afrika'ya çevirmiş, 1134 yılında Arapları yenilgiye uğratıp I.William zamanına kadar Kuzey Afrika bölgesini kontrolü altında tutabilmiştir (Canik, 2010: 57).

II.Roger'in 1154 yılında ölmesi ile Sicilya krallığının başına kötü lakaplı I. William ve ardından II. William geçmiştir. Ancak her iki dönemde de ilkinin babası, ikincisinin de dedesi II.Roger dönemindeki ihtişam tekrarlanamamıştır (Şen, 2015: 137). Bunun da en önemli sebebini dönem tarihçisi olan Hugo Falcandus, büyük oranda iş görememezlik, tembellik ve şüpheye dayandırmaktadır (Loud: 2008: 453).

I.William tembellikle tanımlanan bir mizaca sahiptir ve bu yüzden "kötü" lakabıyla anılmıştır (Norwich, 2015: 94; Loud, 2008: 454). Devlet işlerinde babası kadar becerikli olmadığı için ülke yönetimini başa geçer geçmez Bari'li bakan Maio'ya bırakmıştır (Canik, 2010: 57). I. William döneminde ortaya çıkan otorite boşluğundan yararlanmak isteyen Doğu Romalılar, 1155 yılında ülke topraklarına girmiştir (Loud, 2008: 455). Doğu Romalılar Apulia'ya saldırı girişiminde bulunmuş ve sahil kısmında pek çok kenti ele geçirmiştir. Ancak 1156 yılında Brindisi'de geri püskürtülerek Papa ile barış ortamı sağlanmıştır (Loud, 2008: 455). Tüm bunlar yaşanırken bir taraftan da iç isyanlar patlak vermiştir. 1160 yılının Kasım

ayında bakan Maio çıkan bir iç isyan sonucu öldürülmüştür. Dahası sarsılan otorite sonucunda Kral I. William isyancılar tarafından tutsak edilmiştir. Bunu fırsat bilen Hristiyanlar Sicilya adasında yaşayan Müslüman halkı savunmasız kalmış görünce kıyıma uğratmışlardır. (Loud, 2008: 457). I. William 1161 yılında kendisine bağlılığını koruyan askerleri tarafından kurtarılmış ve isyancıları bastırmıştır. 1166 yılına kadar görece huzurlu bir ortam hâkim olsa da aynı yılın Mayıs ayında I. William ölmüştür (Şen, 2015: 138).

II. William tarihte, babasının aksine “İyi William” olarak bilinmektedir (Ahmad, 1975: 60). 1167 yılında tahta geçen II. William’a reşit olmadığından dolayı 1171 yılına kadar annesi vekâlet etmiştir (Şahin, 2012: 138). II. William devri, dönem kroniklerinde barış ve adaletin hüküm sürdüğü yıllar olarak tanımlanmaktadır (Loud, 2008: 459). Krallığı devraldığı dönemden itibaren iyi bir diplomasi yürütmüş ve Doğu Roma imparatoruyla savaşmıştır. II. William, 1176 yılında Avrupa ile olan siyasi bağlantılarını güçlendirmek adına İngiltere Kralı II. Henry’nin kızı Joan ile evlenmiş, akrabası Constance’ı da Kutsal Roma Germen İmparatorluğu varisi VI. Henry ile evlendirmiştir (Canik, 2015: 57-58).

II. William saltanatı sırasında Mısır sahillerine birkaç kez saldırı girişiminde bulunmuştur. Ayrıca 1169 yılında Dimyat’a Norman baskını yapılmış; 1174 yılında İskenderiye’ye 30.000 asker ve 1500 attan müteşekkil bir ordu ile saldırılmışsa da Selahaddin Eyyubi’nin karşı koyması sonucu başarı kaydedilemeyerek geri çekilmek durumunda kalmıştır (Ahmad, 1975: 60).

II. William 1189 yılında arkasında varis bırakmadan ölmüştür. Bu yüzden tahtın yeni sahibi Kutsal Roma Germen İmparatorluğu varisi VI. Henry ile evli olan Constance olmuştur (Loud, 2008: 472). Ancak Sicilyalı soylular tahtın Kutsal Roma Germen’e geçmesini istemediğinden I. William’ın kardeşi Apulia Dükü Roger’ın gayri meşru oğlu Tancred’i destekleyerek 1190 yılında onun tahta çıkmasını sağlamışlardır (Ahmad, 1975: 61). Papalık da bunu desteklemiştir; çünkü Sicilya krallığı ile Kutsal Roma Germen İmparatorluğu’nun birleşmesini bir tehdit olarak değerlendirmiştir (Loud, 2008: 472).

Tancred saltanatının erken döneminde beliren otorite boşluğundan pek çok isyan çıkmıştır. Bu isyanlar sonucunda Palermolu Müslümanları katledilmiş ve sağ kalan Palermolu Müslümanlar da civardaki dağlara çıkıp kaleleri zapt etmişlerdir. Akabinde devam eden toplumsal olaylar Sicilya topraklarında yaşayan Müslüman halkın sonunu getirmiştir (Altan, 1993: 97).

1190 yılında Haçlı seferleri sırasında İngiltere kralı I. Richard ve Fransa kralı II. Philippe, orduları ile Sicilya adasına uğramış ve Tancred ile görüşmüşlerdir. Richard Tancred'ten kız kardeşini bırakmasını ve ticari ilişkilerin devam etmesini istemiş; ancak olumlu yanıt alamamıştır. Bunun üzerine ordusu ile birlikte La Bagnara'yı kuşatmıştır. Ada üzerinde büyük bir ordunun varlığından rahatsızlık duyan halk isyan etmiş ve Tancred İngiltere ve Fransa kralı ile anlaşmak zorunda kalmıştır (Şen, 2015: 140).

Bu arada Kutsal Roma Germen İmparatoru Frederick Barbarossa, Haçlı Seferleri sırasında 1190 yılında vefat edince krallık Constance ile evli olan oğlu VI. Henry'e geçmiştir. Tancred'e karşı ilk saldırısını da 1191 yılında yapmış ve ordu Napoli sınırlarındayken büyük bir salgın yaşanmıştır. Bu da Alman donanmasının başarısız olmasına sebep olmuştur. VI. Henry her ne kadar takviye kuvvet istese de gelen yardım Tancred'in ordusu karşısında yeterli olamamıştır (Loud, 2008: 473). Tancred'e bağlılık yemini etmiş Salerno halkı VI. Henry'nin karısı Constance'ı tutsak ederek Tancred'e teslim etmiş ve kısa bir süre sonrasında Tancred Constance'ı unvanının tanınması karşılığında serbest bırakmıştır. 1194 yılında vefat edinceye kadar Sicilya tahtının sahibi olarak yaşamını sürdürmüştür (Şen, 2015: 141).

Tancred vefat edince oğlu III. William tahta geçmiş; ancak yaşı küçük olduğu için yönetimine annesi vekâlet etmiştir. Tancred'in ölümü duyulunca VI. Henry hemen harekete geçerek 20.000 kişilik bir ordu hazırlamış ve 20 Kasım 1194 yılında Palermo'ya girmiştir. III. William ve annesi Sybelle'nin hayatlarını bağışlamış ve hapsedmiştir. Bazı soyluları kör ederek bazılarını da idamla cezalandırmasından dolayı halk korkuya kapılmış ve Henry'nin işgaline karşı direnememiştir. Böylece 25 Aralık 1194 yılında Sicilya Kraliyet tacını giyerek adada Normanlar dönemini sona erdirmiş ve Alman Hohenstaufen hanedanı dönemini başlatmıştır (Şahin, 2015: 158).

Sicilya adasında Normanlar döneminde İslam-Hristiyan tabanlı bir kültür mozaïği oluşturulmuştur. Öyle ki, ada halkı yüzyıl boyunca Latin, Yunan ve Arap gelenekleri benimsemiş halde birlikte yaşamışlardır (Roberts, 2015: 211). I. Roger çeşitli iş kollarında uzmanlaşmış nitelikli halkı kaybetmek istemediği için onların göç etmesini engellemek amacıyla kendi dinlerini özgürce yaşamaya devam etmesini sağlamıştır. Müslümanların idari ve askeri işlerde de istihdamına devam edilmiştir (Altan, 1993: 85). II. Roger döneminde de Müslümanlara karşı hoşgörü politikası izlenmiştir. İbnü'l-Esir bunu şöyle ifade etmiştir:

Roger Frank âdetlerini bırakıp Müslüman hükümdarların yaptığı gibi cenâib (yedek atlar), hâcipler, silahdâr, candâr vs. edindi. Franklar bu konuda hiçbir şey bilmiyorlardı. Mazlumların şikayetlerini dinlemek üzere Mezâlim Divanı kurdu. Kendi çocuğu dahi olsa adaletle hüküm veriyordu. Müslümanlara çok iyi

davranırdı. Onları kendine yaklaştırdı ve Franklara karşı onları müdafaa etti, bu yüzden Müslümanlar onu çok severdi (İbnü'l-Esir, 1991b: 173).

II.Roger döneminde, özellikle kontluktan krallığa geçişten sonra Müslüman bilim adamlarına özel bir önem verilmiştir. Bunlardan en önemlisi Ortaçağ coğrafyacısı ve haritacısı el-İdrisi'dir. El-İdrisi, II.Roger'in himayesinde kendisine Kitab-ı Rucar adlı bir eser sunmuştur (Hitti, 1989: 969; Yıldız, 2017a: 72).

Sicilya adasında Alman Hohenstaufen dönemini başlatan VI. Henry ölünce yerine 4 yaşındaki oğlu II. Frederick geçmiş ve reşit olmadığından ülkeyi idare edemediği için bir süre annesi tarafından, ardından da annesinin görevlendirdiği din adamlarınca kendisine naiplik edilmiştir (Yıldız, 2017a: 75). II. Frederick çocukluk yıllarını Sicilya'nın Palermo şehrindeki eski bir sarayda geçirmiş; bu yüzden Sicilya adasının Hristiyan-Müslüman karakterdeki kültürüne aşina olarak büyümüştür (Yıldız, 2017b: 178). II. Frederick Sicilya adasının kralı ve Kutsal Roma Germen İmparatoru unvanlarını almasının yanı sıra yaptığı evlilik dolayısıyla Kudüs Kralı unvanını da edinmiş bulunmaktadır.

II. Frederick döneminde Müslüman isyanları devam etmiştir. 1221 yılında şiddetlenen bir isyan üç yıl sonra II. Frederick tarafından güç kullanılarak bastırılabilmiştir. İsyancıların bir kısmı Malta adasına sürgüne gönderilmiş, bir kısmı da 1224 yılında İtalya'nın güney bölgesinde yer alan Lucera bölgesine yerleştirilmiştir. Bu tarihten sonra Müslümanlar ile II. Frederick'in arasındaki ilişkiler olumlu yönde gelişmiştir (Yıldız, 2017a: 78-91). Ancak bu ilişkiler, II. Frederick'in 1250 yılında ölümüyle birlikte bozulmaya başlamış ve Sicilya adasındaki Müslüman varlığının olumsuz etkileneceği bir döneme girmiştir. II. Frederick'in yerine geçen oğlu Manfred Müslümanları himaye etmeye çalışmışsa da başarılı olamamıştır. Papanın da desteği ile Fransa Kralı IX. Louis'nin kardeşi I. Charles'in İtalya'ya düzenlediği sefer hem Sicilya adasındaki Müslümanların sonunu getirmiş hem de 1266 yılında Hohenstafen hanedanını Sicilya adasından silerek Charles'ın otoritesi altında Anjou hanedanının egemenliği ile sonuçlanmıştır (Yıldız, 2017a: 83-84).

I.Charles'in Katolik Anjou hanedanına mensup olması Müslümanlara karşı sert bir tavır takınmasına sebep olmuş; bu da beraberinde bir isyanı getirmiştir. Bu isyanın bastırılmasında Müslümanlara karşı güç kullanılmışsa da bu süreçte adadan tamamen silinmemişlerdir. Bununla birlikte Müslümanlar, gerek I. Charles'in ordusunda gerekse de I. Charles'in ölümünden sonra yerine geçen oğlu II. Charles döneminde de orduda görev almaya devam etmişlerdir (Yıldız, 2017a: 84). Ancak papalığın arzusu doğrultusunda adada bulunan

tüm Müslümanların Hristiyanlaştırılmasına yönelik geniş kapsamlı bir politikanın uygulanmaya başlandığı görülmektedir. Bu politikaya direnen Müslüman toplulukların bir kısmı öldürülmüş, bir kısmı göç ettirilmiş, bir kısmı da köleleştirilmek suretiyle adadan yok edilmişlerdir (Yıldız, 2017a: 86).

Anjou hanedanı her ne kadar papa desteği ile Sicilya adası yönetimine getirildiyse de bir süre sonra papalık ile ters düşmüştür. Mart 1282 yılında “Sicilya Duaları” esnasında Sicilya halkı daha fazla dayanamayarak yaklaşık 4000 Fransız yöneticiyi öldürüp, tarihe Vesper İsyanı olarak geçen bir isyan başlatmıştır. Halk Aragon Kralı III. Petro’ya yardım çağrısında bulunmuş, bunun neticesinde kral harekete geçerek Fransızlara karşı mücadeleye girişmiş ve böylece Sicilya Kralı Anjou’lu I. Charles çekilmek zorunda kalmıştır (İnan, 2012: 172). Aynı yıl Sicilya hükümdarı değişmiş ve Aragon hükümdarı III. Petro Sicilya Kralı olmuştur (Davies, 2006: 421). Sicilya’dan çekilen I.Charles Napoli’yi ele geçirmiştir. 1296 yılında Sicilya Krallığına Aragon hanedanından II. Federico gelmiş, 1337 yılına kadar yönetimde kalmıştır. Yönetimi süresince 19 Ağustos 1302 yılında Caltabellota Antlaşması imzalanarak Sicilya ve Napoli krallıklarının ikiye ayrılması kararlaştırılmıştır. Sicilya’nın Aragon hanedanına geçmesi ile birlikte Napoli’de de Fransız Anjou hanedanı belirmeye başlamıştır (İnan, 2012: 172).

Adada 15. yüzyılın tamamı ve 16. yüzyılın başlarında Aragon hanedanı hüküm sürmüştür. Anjou hanedanına mensup ve Napoli Kralı olan Düras’lı III. Charles’ın kızı II. Janet’in evlatlık edindiği Aragon Kralı V. Alfonso, kraliçe II. Janet’in 1435 yılında vâris bırakmadan ölmesi sonucunda harekete geçmiştir. Ancak Kraliçe II. Janet’in ölmeden önce kendisinden başka edindiği diğer evlatlıkları taht iddiasında bulunarak V. Alfonso’ya engel olmaya çalışmışlardır. Bu arada, şehrin savunması zayıfladığı için mücadeleyi 1442 yılında Napoli’yi ele geçiren V. Alfonso kazanmıştır. Ardından oğlu Ferdinand ile bu bölgeyi idare etmiştir (Uzunçarşılı, 2011a: 459; Mosca, 1949: 165-166). Bununla birlikte Fransız nüfuzu Güney İtalya’dan tamamen çıkarılmıştır (İnan, 2012: 172).

Aragon hanedanı, Batı Akdeniz boyunca Barselona, Palermo ve Napoli’de konumlanabileceği yerlere sahip olmuştur (Davies, 421). Akdeniz hâkimiyetini de tesis etmek amacıyla Yunanistan ve Arnavutluk üzerinde bir takım faaliyetlere girişilmiş; ancak aynı dönemde Osmanlı Devleti de bu bölgelerde fetih girişimine başladığından Aragon hanedanının faaliyetleri başarıya ulaşamamıştır. Ayrıca Akdeniz üzerinde en büyük rakibi olarak gördüğü Osmanlı Devleti’nin Balkanlar üzerinde gerçekleştirdiği siyasi faaliyetlere son vermek amacıyla haclı seferlerini düzenlemeye girişmiştir (Arıkan, 1965: 241; Uzunçarşılı,

2011a: 459). XV. yüzyıl ortalarında Osmanlı Devleti'nin önlemeyen yükselişi karşısında ve 1453 yılında İstanbul'un fethinden sonra Aragon krallığı (İspanya) ve Osmanlı Devleti arasındaki ilişkiler gerilmiş; hatta V. Alfonso, Osmanlı Devleti'ne karşı Arnavutluk Beyi İskender'i dahi desteklemiştir (Uzunçarşılı, 2011a: 459).

V. Alfonso'nun 1458 yılında vefatı üzerine Aragon krallığına oğlu Ferdinand geçmiştir. 1470 yılında Venediklilere ait Ağrıboz adasının Osmanlı Devleti'nin eline geçmesi Aragon Krallığı (İspanya) ile Osmanlı Devleti'nin arasını açmış ve bu krallığın Osmanlı Devleti'ne karşı Venedik'in yanında pozisyon almasına neden olmuştur. Bu kapsamda deniz haçlı seferine katılmış; ancak bir süre sonra bu haçlı seferinden ayrılarak Osmanlı Devleti'ne karşı tekrar yakınlaşmış ve aralarındaki dostluğu yeniden tesis etmeye çalışmıştır (Uzunçarşılı, 2011a: 460).

Her ne kadar Napoli Anjoululardan Aragon hanedanına geçmiş olsa da Fransa kralı (Anjou Dükü) VIII. Charles; 1494 yılında Napoli kralı I. Ferdinand'ın ölmesi ile birlikte ortaya çıkan taht boşluğundan yararlanarak Papa VI. Alejandro'dan Napoli krallık tacını istemiştir. Ancak papalık Napoli krallık tacının Ferdinand'ın oğlu II. Alfonso'ya verilmesini uygun görmüştür. Bu durumu kabullenemeyen VIII. Charles, emri altında topladığı orduyla 1494 yılında İspanya'ya savaş açmıştır (İnan, 2012: 173).

Halk arasında sevilmediğinin farkında olan II. Alfonso, VIII. Charles'ın da işgal için Napoli'ye doğru yola çıktığını öğrenmiştir. Kendisine yardım edilmesi için Osmanlı Sultanı II. Beyazid'den dahi yardım istemiş; ancak umduğunu bulamamış, yardım çağrısı sonuçsuz kalmıştır. Tüm bu sebeplerden dolayı krallık tacını oğlu II. Fernando³'ya bırakmış ve kendisi de Sicilya'ya çekilmek zorunda kalmıştır (Uzunçarşılı, 2011a: 460).

II. Fernando tahta çıktığında devam eden Fransız ilerleyişine karşı koyacak gücü kendinde bulamamıştır. Bu yüzden krallığı terk etmek zorunda kalmış ve 1495 yılında VIII. Charles Napoli'ye girmiştir (Setton, 1978: 482). Bu sırada VIII. Charles'ın başarısından rahatsızlık duyan Avrupa devletleri birleşerek Fransa'nın İtalya'nın güneyinden çıkmasını sağlamışlardır. VIII. Charles geri çekildikten sonra 1498 yılında vefat etmiştir. Ardında herhangi bir varis bırakmadığı için yerine Valois hanedanından XII. Louis geçmiştir (İnan, 2012: 175). XII. Louis de Fransa'nın İtalya üzerindeki miras hakkını korumak ve kaybedilen toprakları geri almak için harekete geçerek Napoli'ye saldırmıştır. Uzun süren savaşın

³ İsmail Hakkı Uzunçarşılı'nın Osmanlı Tarihi başlıklı ansiklopedik çalışması başta olmak üzere kimi kaynaklarda Ferdinand olarak da zikredilmektedir.

ardından iki taraf arasında Ocak 1504 yılında bir antlaşma imzalanarak Napoli krallığı Aragon hanedanına bırakılmıştır (İnan, 2012: 177; Braudel, 2017: 199). 1504 yılından 1559 yılına kadar Fransa ile Aragon krallığı pek çok kez karşı karşıya gelmiş ve İtalya toprakları için savaşmak zorunda kalmıştır.

Bu arada Aragon krallığından II. Fernando'nun 1516 yılında ölmesiyle birlikte yönetimde köklü değişimler yaşanmıştır. Aragon (İspanya) krallığının boşalan tahtına Habsburglar hanedanlığından I. Charles geçmiştir. Büyükbabası Roma Germen İmparatoru I. Maksimiliano'nun 1519'da ölmesiyle birlikte bu emperyal tahta erişebilecek en güçlü aday konumuna gelen I. Charles (V.Karl), 28 Haziran 1519'da imparator seçilerek ikinci bir tacın da böylece sahibi olmuştur (İnan, 2012: 181). V. Karl annesi dolayısı ile İspanya krallığını ve Sicilya'yı devralmış, dedesinden ise Kutsal Roma Germen imparatorluğunu miras alarak 16. yüzyıla damgasını vurmuştur (Roberts, 2015: 336). V. Karl'ın yönetiminde olan İspanya krallığı bir süre sonra içine düştüğü borçlardan dolayı yönetilemez olmuş ve 1556 yılında oğlu II. Felipe'ye Aragon (İspanya) krallığını, kardeşi Ferdinand'a ise Avusturya'yı vererek tahttan feragat etmiştir (Roberts, 2015: 339).

1494 yılında başlayan ve ara ara barış antlaşmalarıyla kesintilere uğrayan İtalyan savaşlarına 1559 yılında II. Felipe döneminde Fransa ile Aragon krallığı arasında imzalanan Cateau Cambresis antlaşması ile son verilmiştir (Lee, 2009: 66). Bu antlaşmayı getiren savaş sonucunda Fransızlar büyük bir yenilgi almıştır (Davies, 2006: 588).

II. Felipe dönemi ile Avrupa'da büyük değişimlerin yaşandığı bir devire girilmiştir. 1581 yılında babası V. Karl'dan devraldığı krallığa Portekiz'i de eklemiş ve sömürgeleriyle birlikte büyük bir krallık haline getirmiştir (Işık, 1991: 97). Yine bu dönemde Aragon (İspanya) krallığında iç direnişle karşılaşmıştır. Krallık altında bulunan ve "Alçak Ülkeler"⁴ olarak adlandırılan Katolik Hristiyan mezhebe mensup olan ülkeler Protestanlığı benimsemek istemişse de bu yönelim II. Felipe tarafından engellenmiştir. Bu da uzun süren isyanlara sebep olmuştur. İsyen eden ülkeler arasında özellikle Hollanda güçlü bir konuma yükselmiş ve 1597 yılında bağımsızlığını kazanmaya kadar ilerlemiştir (Beydilli, 2001: 164; Roberts, 2015: 343). II. Felipe, 1588 yılında ise Prostestan İngiltere'ye karşı papanın da onayını alarak bir işgal girişiminde bulunmuştur. Bu işgalin amacı hem İngiltere topraklarındaki hakkını almak hem de İngiltere kraliçesi I. Elizabeth'in Hollanda'ya yaptığı yardımı önlemektir (Roberts, 2015: 342). Ancak İngiltere'nin güçlü direnişi ve İspanya'nın "Yenilmez Armada"sının kuvvetli bir

⁴ Normandiya, Belçika ve Hollanda topraklarını içine alan bir bölgedir (Roberts, 2015: 28).

fırtına sonucu batması ile işgal girişimi hüsrana uğramıştır (Davies, 2006: 577). Ayrıca babası V. Karl gibi II. Felipe de uzun bir dönem bütün dikkatini Osmanlı Devleti üzerine yöneltmiştir. 1571 yılında Osmanlı Devleti'ne karşı kurulan Papalık, Venedik ve Cenevizlilerin oluşturduğu ittifaka dâhil olmuş ve İnebahtı'da Osmanlı donanmasını yenmiştir. Her ne kadar Osmanlı donanmasını bozguna uğratmış olsa da Akdeniz'deki Osmanlı gücünü ortadan kaldıramamış ve 1578 yılında Osmanlı Devleti ile Akdeniz hâkimiyeti üzerinde anlaşma imzalamak zorunda kalmıştır (Beydilli, 2001: 164). Tüm bu kötü gidişattan sonra Amerika'dan gelen altın akışının da durma noktasına gelmesi ile birlikte 1596 yılında İspanya Krallığı iflas ettiğini açıklamıştır (Işık, 1991: 99). Hâkimiyeti boyunca büyük karmaşanın içinde kalan II. Felipe 1598 yılında ölünce yerine III. Felipe geçmiştir (Davies, 2006: 577).

1598 ile 1621 yılları arasındaki III. Felipe dönemi, geçici bir barış dönemiyle tanımlanabilecek özellikler barındırmaktadır. İngiltere ile 1604 yılında barış antlaşmasının imzalandığı, Hollanda ile de geçici olarak 1609 yılında barış görüşmelerinin yapıldığı bir devir olmuştur. 1621 yılında IV. Felipe tahta geçmiş, 1665 yılına kadar tahtta kalmıştır (Beydilli, 2001: 164). Bu dönemde Otuz Yıl Savaşları patlak vermiş, İspanya ve Hollanda arasındaki savaş tekrar ortaya çıkmıştır (Roberts, 2015: 347). İspanya savaşacak gücünü kaybettiği için Avusturya Habsburg hanedanıyla birleşerek bu savaşa katılmıştır (Davies, 2006: 577). Ancak Avusturya Habsburglarıyla yaptığı anlaşma da başarılı olmamıştır. II. Felipe döneminde İspanya topraklarına katılan Portekiz de İngiliz ve Fransızların yardımıyla bağımsızlığını tekrar elde etmiştir (Beydilli, 2001: 164). Savaşların getirdiği sefalet sonucu 1648'de Westphalia Antlaşması imzalanmış ve Otuz Yıl Savaşları'na son verilmiş ve Hollanda'nın bağımsızlığı resmen İspanya tarafından tanınmıştır (Roberts, 2015: 348). İspanya ile Fransa arasında devam eden savaş 1659 yılında Pireneler Antlaşmasına kadar sürmüştür (Davies, 2006: 577).

1665 yılında IV. Felipe'nin ölümüyle taht o dönem henüz 4 yaşında olan oğlu II. Carlos'a kalmıştır. Hem yaşının küçüklüğü hem de fiziksel ve zihinsel yetersizliği sebebiyle yaşamı boyunca ülke idaresi annesi ve çevresinde bulunan güçlü bürokratlar tarafından yürütülmüştür. Genel vaziyetin tedricen kötüye gittiği bir çöküş dönemi yaşanmıştır (Beydilli, 2001: 103). II. Carlos'un sağlık durumunun kötüleşmesi üzerine Avrupa'da rakip güçler veraset için aday belirlemişlerdir. Habsburglar Arşidük Karl'ı ve Bourbonlar ise XIV. Louis'nin torunu V. Felipe'yi öne sürmüşlerdir. 1700 yılında ölen II. Carlos kendisine varis olarak Bourbon hanedanından V. Felipe'yi belirlemiştir. Bunun en önemli sebebi ise

İspanya'nın kötü gidişatını Bourbon hanedanından birinin kurtarabileceği düşüncesidir (Işık, 1991: 103). Bu sebepten dolayı 12 yıl boyunca Veraset Savaşları yaşanmıştır. 1701'de başlayan savaş 1713'de Utrecht ve 1714'de yapılan Rastatt antlaşmaları ile sona ermiştir (Roberts, 2015: 361). Savaş sonunda İspanya tahtına Bourbon hanedanından V. Felipe çıkmıştır. Avusturya Habsburgları savaş sonucunda Napoli, Milano, Sardinya'yı da kapsayan bazı bölgeleri ele geçirmiştir. Prusya'nın Savoie hanedanı ise Sicilya'yı kontrolü altına almıştır (Davies, 2006: 673).

Lehistan kralı III. Ogüst'ün 1733 yılında vefat etmesi üzerine bu tahtı kimin yöneteceği konusunda anlaşmazlık çıkmıştır. Fransa, Avusturya ve Rusya'nın farklı kişileri krallığa aday göstermesi sonucunda 1733 yılından 1735 yılına kadar veraset savaşları yaşanmıştır (Uzunçarşılı, 2011b: 238). Yaşanılan bu veraset savaşlarına Bourbon hanedanından İspanya kralı V. Felipe'nin oğlu III. Carlos da katılmıştır. Buna göre, emrindeki ordu ile 1734 yılında Napoli'ye girerek Avusturya'yı yenmiş ve Sicilya'yı da fethetmiştir. Savaş sonucunda yapılan ikinci Viyana Antlaşması ile de III. Carlos, Sicilya ve Napoli kralı olarak tanınmıştır. Böylece Sicilyateyn Krallığı Bourbon hanedanı idaresinde kurulmuştur (Uzunçarşılı, 2011b: 238-239).

BİRİNCİ BÖLÜM

OSMANLI-SİCİLYATEYN İLİŞKİLERİ

Akdeniz bölgesinde bulunan Osmanlı denizcileri, Sicilya adasını bazı Müslüman coğrafyacıların yazmalarından ve Afrika bölgesinde bulunan Müslüman denizcilerden öğrenmişlerdir. Bahsedilen coğrafyacıardan en ünlü olanı ise Piri Reis'tir. Ona göre, Sicilya adası zengin verimli toprakları, önemli liman şehirleri ve volkanik patlamalarıyla ün salmış Etna yanardağının bulunduğu önemli bir adadır. Özellikle XVI. yüzyıl boyunca artan korsanlık faaliyetleri, köle ticareti ve engellenemeyen kaçak mal taşımacılığı gibi faaliyetler Sicilya adasında bazı korkuların yaşanmasına sebep olmuştur (Şakiroğlu, 2009: 139). Osmanlı Devleti'nin Sicilya adasına yönelik muhtemel fetih girişimleri, adanın Palermo, Siracusa ve Katanya gibi bazı önemli kentlerinin tahkim edilmesine ve bu bölgelerin daha iyi savunulması adına sahil kısmına yeni kuleler yapılmasına neden olmuştur (Sevinç, 2013: 412). Tüm bu endişelere rağmen Osmanlı Devleti, Sicilya ve çevresi başta olmak üzere Akdeniz güvenliğini doğrudan kendi donanması ile değil, Garp Ocaklarına bağlı denizciler yoluyla sağlamaya çalışmıştır (Çetin, 1996: 383).

Osmanlı Devleti'nin 18.yy'a kadar Sicilya ile doğrudan temasına rastlanmamaktadır. En erken Osmanlı-Sicilya karşılaşması 1740 yılından itibaren izlenmektedir. Bu karşılaşmanın yaşandığı dönemde söz konusu adada egemen olan devlet, yukarıda da bahsedildiği üzere Sicilyateyn Devleti'dir. Bourbon hanedanından V. Felipe'nin oğlu III. Carlos'un 1738 yılında Sicilyateyn tahtına geçmesi ile birlikte 1740 yılında Osmanlı padişahı I. Mahmud'un saltanatı döneminde Osmanlı Devleti ile ilk temaslar yaşanmıştır. Kurulan bu temaslar daha çok ticari boyutludur (Sevinç, 2013: 412). 1738 yılında Sicilyateyn tahtına geçen ve 1759 yılına kadar tahtta kalacak olan III. Carlos, ticari ve diplomatik çıkarlarının takibi için 1740 yılında İstanbul'a Finocchietti adında bir elçi göndermiştir (Turan, 1967: 82).

7 Nisan 1740 tarihinde Humbaracı Ahmet Paşa'nın arabuluculuğu ile iki devlet arasında ticaret ve dostluk antlaşması imzalanmıştır (Beydilli, 2001: 166). 21 madde ve bir son sözden oluşan bu anlaşma, Osmanlı Devleti ve Sicilyateyn Krallığı arasında kurulan ilişkinin boyutlarını ortaya koyması açısından oldukça önemlidir. Daha çok iki taraf arasındaki ticari faaliyetleri ve bundan doğan hukuki mevzuatı tartışan bu ticaret antlaşmasına göre (Demiryürek, 2014: 57-60);

1- Osmanlı İmparatorluğu ve Sicilyateyn barış yapmışlardır ve Osmanlılar Sicilyalılara, tıpkı Fransa, İngiltere, Hollanda ve İsveç gibi ülkelere tanınan imkânlarla benzer bir biçimde Osmanlı topraklarında ticaret yapma izni verir.

2- İki Sicilya Krallığı'nın gemileri ve tebaası, tıpkı diğer dost Avrupa ulusları gibi aynı hakların İki Sicilya Krallığı ülkelerinde Osmanlı gemilerine ve tebaasına tanınması karşılığında Osmanlı liman ve gümrüklerinde yüzde 3 gümrük resmi ödemek durumundadır.

3- İki Sicilya Krallığı, İstanbul'daki Sicilyateyn büyükelçisi aracılığıyla Osmanlı İmparatorluğu'nun tüm bölge ve kıyılarında kendi konsolosluklarını kurabilecektir.

4- Sicilyateyn halkı ve Sicilyateyn'den gelen yolculara dinsel konularda diğer dost Avrupa uluslarına muamele edildiği gibi davranılacaktır. Krallığın bayrağı altında ticaret yapan tüccarları veya reayası Osmanlı İmparatorluğu'nun herhangi bir bölgesinde ölmesi durumunda beraberinde bulundurdıkları hiçbir eşya ya da mal Osmanlı kadı veya yetkilileri tarafından kesinlikle müsadere edilemeyecektir. Bu tür eşya veya mal maliklerin temsilcilerine veya konsoloslarına teslim edilecek ve böylece bu araçlar da söz konusu eşya ya da malları mevtanın vasiyeti doğrultusunda varislerine ulaştırabilecektir. Mevtanın vasiyeti yoksa ardında bıraktığı tüm mal ve eşya öldüğü yerde yaşayan temsilcisine, konsolosa veya ortaklarına teslim edilecektir. Öldüğü yerde hiçbir temsilcisinin veya konsolosun bulunmaması durumunda mirası İslam şeriatına göre kadı tarafından kayıt altına alınacak, sonrasında da bu miras büyükelçi tarafından tayin edilecek birine teslim edilecektir.

5- Konsoloslar veya tercümanlar arasında dört bin akçeyi aşan anlaşmazlıklarda dava İstanbul'da görülecektir. Osmanlı reayası ile Sicilyateyn reayası veya tüccarları ya da bu krallığın himayesi altında olanlar arasındaki alışveriş veya ticaret ya da başka bir sebeple zuhur eden anlaşmazlıklarda kadıya müracaat edilecektir. Bir Sicilyateyn tercümanının mahkemede olmaması durumunda bunların davaları kadı tarafından görülemeyecektir. Ayrıca kadı, borçlarıyla veya kefaletleriyle ilgili geçerli bir taahhüt olmadan davayı göremeyecektir. Sicilyateyn tüccarları arasındaki zuhur edecek bir anlaşmazlığın çözümüne yönelik davalar, bunların kendi konsolosları ve tercümanları tarafından kendi kanunlarına göre görülecektir. Bu kural, Sicilyateyn ülkelerini ziyaret eden Osmanlı tebaası için de geçerli olacaktır.

6- Osmanlı kadıları ve yetkilileri, kim olursa olsun Sicilyateyn tebaasına mensup kişilere hakaret edemeyecek, makul bir sebep göstermeksizin onlara hürriyet kısıtı getiremeyecektir. Herhangi bir sebeple tutuklanan Sicilyateyn reayasından biri vekili ya da konsolosuna daha sonra suçun niteliğine göre cezalandırılmak şartıyla teslim edilecektir.

7- Osmanlı İmparatorluğu belirlediği bir konsolosu Messina'ya gönderecek ve böylece Osmanlı tüccarları ve reayası kendilerini güvende hissedebilecektir. Bu Osmanlı tüccarları ve

reayası, Sicilyateyn Krallığı'nın reayası ve tüccarlarına tanınan ayrıcalıklara aynen sahip olacaktır.

8- Her iki tarafın gemilerine karantinadan dolayı baskı altında olduklarında hem Osmanlı hem de Sicilyateyn limanlarında ilgili uzmanlar tarafından yardım sağlanacaktır. Hasarlı gemiler ve onların yükleriyle diğer şeyler konsoloslara teslim edilecek ve bu konsoloslar da tüm bunları sahiplerine iade edebilecektir.

9- Ne Osmanlı ne de Sicilyateyn gemileri asker veya cephane taşımaya zorlanmayacaktır.

10- Sicilyateyn krallığı limanlarına giden Osmanlı gemileri Lazareto'ya⁵ uğradıktan sonra kabul edilecektir.

11- Osmanlı ve Sicilyateyn Krallığı savaş gemileri birbirlerini geçerken bayraklarını göndere çekecekler ve toplarını ateşlemek suretiyle birbirlerini selamlayacaklardır. İki tarafın ticari gemileri de karşılaştıklarında dostane bir tavır göstereceklerdir. Her iki ulusun savaş gemileri herhangi bir tarafın ticari gemisi ile karşılaşırse onlara yardım edecek, savaş gemileri tarafından gönderilecek olan yalnızca iki kişi ticari gemilerin dokümanlarını kontrol edebileceklerdir. Bu iki görevli dokümanların geçerli olduğu konusunda mutabık kalırsa söz konusu belgelerin mühürlü kopyalarını, ticari gemiler tarafından verilen bayraklarının resimlerini aldıktan sonra gemilerine dönebileceklerdir.

12- Sicilyateyn Krallığı reayasından herhangi birisinin konsoloslardan veya tercümanlardan birinin huzurunda İslam'a ihtida etmesi halinde kendi mülkiyetindekiler haricinde kendisinde olup da başkasına ait olan mallar esas sahiplerine verilmek üzere temsilcisine ve konsoloslara teslim edilecektir.

13- Sicilyateyn reayasının mallarına veya onun bayrağı altında ticaret yapan tüccarlara saldırılmayacak ve bu reaya ve tüccarlar Osmanlı düşmanı olarak tanımlanmadıkları müddetçe rahatsız edilmeyecektir. Geçerli dokümanlara sahip Sicilyateyn Krallığı gemilerinden herhangi birisi Osmanlı korsanları tarafından ele geçirilmesi halinde o gemideki reaya, tüccarlar ve mallar krallığa teslim edilecektir. Her iki tarafça esir alınmış düşman gemilerinde bulunan iki tarafın reaya ve tüccarları yukarıda bahsi geçen devletlere teslim edilecektir.

14- Hem Osmanlı hem de Sicilyateyn mahkumları, uygun bir fidye karşılığında özel temsilcilerin müdahalesiyle serbest bırakılacak ya da herhangi bir fidye söz konusu olmaksızın karşılıklı salıverilecektir. Mahkûmlar serbest bırakılıncaya kadar onlara dostane bir tavırla yaklaşılacaktır.

⁵Karantina yeri (Kâmûs-ı Türkî, 2012: 950).

15- Sicilyateyn reayasından herhangi birinin mal kaçakçılığı yapması halinde diğer dost Avrupa ulusları reayası gibi cezalandırılacaktır. Sicilyateyn tüccarları farklı dinlere mensup simsarlar istihdam etme hakkına sahip olacaktır. Hiç kimse bunların ticaretine müdahale etmeyecektir. Osmanlı limanlarına gelen Sicilyateyn gemileri diğer dost devletlerin gemileri gibi kontrol edilecektir.

16- Osmanlı gemileri Sicilyateyn limanlarına girdiklerinde Sicilyateyn tarafından korunacaklardır ve Osmanlı gemileri Sicilyateyn'in müttefik gemilerine saldırmayacaktır.

17- Özellik Arnavutluk'taki Ülgün'lu korsanlar başta olmak üzere Osmanlı reayası Sicilyateyn gemilerini dost bir ülkenin gemileri olarak kabul edecek; bu minvalde söz konusu gemilere Arnavutluk limanına yaklaştıklarında diğer dost ülke gemilerine yapıldığı gibi yardım edilecek ve bunun karşılığında Arnavutluk'taki Osmanlı reayası ve Ülgün korsanları Sicilyateyn tebaasıyla serbestçe ticaret yapabilecektir. Bazı insanların yukarıda bahsedilen kurallara karşı gelmesi ve böylece bir zayıflığa sebep olması halinde söz konusu zarar ve kayıp tazmin edilecektir. Osmanlı gemileri de aynı ayrıcalıklara sahip olacaktır. Sicilyateyn Krallığı'na benzer bir uzlaşmayı Osmanlı egemenliğindeki Cezayir, Tunus ve Trablus'la yapma hakkı tanınacaktır.

18- Osmanlı'nın düşmanlarına ait gemilerinin ve aynı şekilde Sicilyateyn'e düşman tarafların gemilerinin iki tarafın limanlarında donanmasına müsaade edilmeyecektir. Hem Osmanlı hem de Sicilyateyn gemileri limana giren ve taraflara göre düşman bayrağı taşıyan gemilerden korunacaktır. Ayrıca Osmanlı ve Sicilyateyn gemilerinin demir almalarından yirmi dört saat geçmeden düşman gemilerin aynı limanı terk etmelerine izin verilmeyecektir. Bununla birlikte herhangi bir düşman gemisi bir diğerini gayri meşru bir biçimde esir alırsa ve ona yardım etmekten başka bir çare kalmamışsa bu durum uzlaşmanın çerçevesini aşan bir istisna olarak kabul edilecektir. Osmanlı ve Sicilyateyn reayası ve ticari gemilerinin düşman bayrağı çekmelerine veya bir yol kâğıdı kullanmalarına müsaade edilmeyecektir. Aksi takdirde geminin yetkili subayı idamla cezalandırılacak ve gemisiyle birlikte mallarına el koyulacaktır.

19- Sicilyateyn tüccarları Osmanlı limanlarına ulaştığında gümrük vergisinin yanı sıra konsolosları ve büyükelçilerine yönelik olmak üzere konsolato ödeyeceklerdir. Buna ilaveten hiç kimse Sicilyateyn reayasını ithalatı yasaklanmış barut tozu, top, tüfek ve diğer mallar haricinde gemilerine ticari mal yüklemekten alıkoymayacaktır.

20- Sicilyateyn reayasına ve krallığın koruması altındaki insanlara ticaretle ilintili konularda diğer dost Avrupa uluslarına davranıldığı gibi muamele edilecektir. Subayların tedavüldeki sikkelerin haricinde farklı sikkeler talep etmemeleri beklenmektedir. Krallığın

reayası ve onun koruması altındaki insanların da sikkeleri için belirli bir vergiyi ödemek durumundadırlar.

21- Gemiler limandan ayrılmak üzereyken, sözde bir sebeple engellenemeyecektir. Bu tür sözde sebeplere konsolos tarafından derhal müdahale edilecektir. Hiç kimse evli olsun ya da olmasın kraliyet tebaasından cizye ve diğer vergileri ödemesini talep edemez. Bu ahidname-i hümayunda açıkça belirtilsin yada belirtilmesin Sicilyateyn Krallığı'nın reayası veya tüccarlarına diğer dost uluslara tanınan hakların aynısı sağlanacaktır.

Yapılan bu antlaşma neticesinde iki taraf arasındaki somut ilk bağ kurulmuş bulunmaktadır. Antlaşma her iki taraf için büyük önem taşımaktadır. Sicilyateyn Kralı III. Carlos'un Osmanlı Devleti'yle yakın temaslarda bulunmak istemesinin sebebi olarak, aralarındaki ticaretin geliştirilmesi, Akdeniz'deki korsan saldırılarının önlenmesi ve devletlerarası işbirliğinin geliştirilmesi gösterilebilir. Osmanlı Devleti'nin amacı ise kendine Akdeniz ve özellikle Adriyatik'te yeni müttefikler bulmaktır. Yukarıda maddeleri verilen antlaşmanın imzalanması ve birbirlerine gönderdikleri elçiler sayesinde arzulanan ortaklık kurulmuştur (Doğan, 2017: 65). Ayrıca imzalanan bu kapitülasyon antlaşmasının diğer ülkelerle imzalanan kapitülasyon antlaşmalarından önemli bir farkı vardır. Osmanlı Devleti ilk defa karşılıklı olarak imtiyazlar içeren bir kapitülasyon antlaşması imzalamıştır (Kurtaran, 2017: 241).

Antlaşma ile birlikte Osmanlı Devleti, Sicilyateyn'e Cizye Muhasebecisi el-Hac Hüseyin Efendi'yi⁶ beraberinde göndereceği hediyelerle birlikte 1741 yılının Haziran ayında yola çıkarmıştır (Sevinç, 2013: 412). El-Hac Hüseyin Efendi Sicilyateyn ziyaretinde itibar görerek karşılanmıştır. Beraberinde götürdüğü pahalı hediyeleri ve padişahın gönderdiği mektubu III. Carlos'a sunduktan sonra, Ekim 1741 tarihinde yanında Sicilyateyn krallığının yeni elçisi Nicola De Majo ile birlikte Napoli'den ayrılmıştır. Oldukça olumlu geçen bu görüşmede ünlü İtalyan ressam Giuseppe Bonito tarafından el-Hac Hüseyin Efendi'nin bir portresi dahi çizilmiştir (Doğan, 2017: 65).

Bu arada Hindistan'da başarılar elde eden İran Şah'ı Nadir Şah, 1741 yılında İstanbul'a bir dostluk nişanesi olarak hediye bir fil göndermiştir. Uzun bir yolculuk sonrası İstanbul'a ulaşan bu fil, 1742 yılında Sultan I. Mahmud tarafından, aralarında doğan ilişkinin devamını sağlamak amacıyla İstanbul'daki Sicilyateyn konsolosluğunda görevli Antonio

⁶ Küçük Hüseyin Efendi aslen haccıktan cizye muhasebecisidir. 1741'de Sicilyateyn sefiri olarak görev yapmış, 1742 yılında vefat etmiştir. Atik Ali Paşa'da gömülmüştür. Sadullah Bey adında bir evlada sahiptir (Süreyya: 1996: 705).

Romiti ile birlikte armağan edilmek üzere Sicilyateyn kralına gönderilmiştir⁷ (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.12/2; Doğan, 2017: 64-65).

Ayrıca yine 1741 yılında Akdeniz’de yaşanan korsanlık faaliyetleri neticesinde Garp Ocakları ile Sicilya Krallığı arasında on yedi madde ve bir son sözden oluşan yeni bir antlaşma daha yapılmıştır. Bu antlaşmaya Trablusgarp Beyi Karamanlı Ahmet Paşa ve Sicilyateyn Kralı III. Carlos’un görevlendirdiği Çaçentovoski katılmıştır. İkili arasında yaşanan görüşmeler neticesinde 3 Haziran 1741 tarihinde sosyal, siyasi ve hukuki açıdan birçok konuyu kapsayan bir antlaşma imzalanmıştır (Sevinç, 2013: 415). Ancak yapılan bu antlaşmayı Garp Ocakları korsanları 1744 yılında bozmuş ve Sicilyateyn gemilerine korsanlık faaliyetlerinde bulunmuşlardır (Kurtaran, 2017: 243).

Sicilyateyn kralı III. Carlos 1759 yılında İspanya Kralı amcası Ferdinand’ın vefatı üzerine İspanya kralı olarak tahta geçmiş ve Sicilyateyn Krallığını da oğlu IV. Ferdinand’a devretmiştir. Osmanlı Devleti’nden Sicilyateyn ile olduğu gibi İspanya ile de bir kapitülasyon antlaşması imzalanmasını istemiştir. Bu antlaşmanın müzakerelerini üstlenen Koca Ragıp Paşa bazı maddeler oluşturmuştur. Ancak Ragıp Paşa’nın 1763 yılında ölmesi ile birlikte antlaşma yarım kalmış ve bir süre üzerinde durulmamıştır (Beydilli, 2001: 166). III. Carlos’un en önemli amacı, XVI. yüzyıl’dan beri savaşıyan İspanya ve Osmanlı Devleti arasında bir dostluk kurmak ve Akdeniz ticaretinde Fransa’nın etkinliğinden kurtulmaktır. Yapılan görüşmeler sonucunda iki devlet arasında 14 Eylül 1782 yılında barış ve ticaret antlaşması imzalanmıştır (Kurtaran, 2017: 242).

Bu arada XVIII. yüzyılın sonlarında Fransa’da ortaya çıkan Napolyon Bonapart, İngiltere’nin Akdeniz bölgesinde söz sahibi olmasını engellemek amacıyla 1798 tarihinde Osmanlı toprağı olan Mısır’ı işgal etmiştir (Uçarol, 1995: 86; Armaoğlu, 2013: 101). Bu

⁷ ‘Asitâne-i sa’âdetimde Draç iskelesine varub gelince yol üzerinde vaki’ kuzât ve nüvvâb ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve cizyedârlar ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb bu def’a kral-ı mûmâ ileyhe ‘inâyet bahş ve î’tâ’ olunan bir ‘aded fil Draç iskelesine bade’l-vusûl andan kral-ı mûmâ ileyh tarafına îsâl elçi-i mûmâ ileyh tarafından ta’yîn kılınan İtalya beyzâdelerinden Antonyo Romiti nâm beyzâde ile Falo nâm tercümân iki nefer müste’men hidmetkârları ve bir nefer yasakçı ile ‘asitâne-i sa’âdetimde iskele-i mezkûra varub gelince her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise esnâ-yı tarîkde vaki’ menâzil ve merâhilde ve benâder ve ma’berde cizyedârlara cizye mutâlebesiyle ve gayrilere dahi âhar bahâne ile gelüşde ve gidüşde ve bir mahalde evân-ı mekslerinde kendülerine ve yanlarında olan müste’men hidmetkârlarına ve esvâb ve davarlarına mugâyir ahidnâme-i hümâyûn kimesneye bir dürlü ta’addî ve rencide etdürülmeyüb ve iktizâ eden zâd ü zevâdeleri dahi rızâlarıyla satanlardan narh-ı rûzî üzere akçeleriyle iştirâ’ eylemelerine mûmâna’at ve müdâhale olunmayub emnen ve sâlimen mürûr ve ‘ubûrlarına ve vechile mu’âvenet ve müzâheret ve bermücebe-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel ve hareket oluna deyü yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 155 (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.12/2).

durumdan rahatsız olan Sicilyateyn Kralı IV. Ferdinando ile Osmanlı Sultanı III. Selim arasında kendilerini savunmak ve ittifak amaçlı 21 Ocak 1799 yılında sekiz madde ve bir son sözden oluşan antlaşma imzalanmıştır (Turan, 1993: 82). Osmanlı Devleti ile Sicilyateyn arasındaki ilişkiler yapılan bu antlaşmalar neticesinde 1860 yılında Garibaldi'nin İtalya topraklarını birleştirmesine kadar sürdürülmüştür.

Sicilyateyn Devleti'nin Osmanlı Devleti'ne gönderdiği elçilerin isimleri, görevleri ve görev yaptıkları yıllar 6 Numaralı Sicilyateyn Defteri değerlendirmesinden yararlanılarak ortaya çıkarılmıştır.

Tablo 1: *Osmanlı Devleti'nde Görev Yapan Sicilyateyn Elçileri*

Adı	Görevi	Görev Süresi
Guiseppe Finocchietto	Elçi	1740-1742
Kavalir de Mayo	Elçi	1742-1748
Don Kolilmo Ledolf	Elçi vekili	1748-1755
Don Kolilmo Ledolf	Elçi	1755-1791
Don Konstantino Ledolf	Elçi	1791-1803
De Marini	Maslahatgüzar	1803-1805

Kaynak (Sırayla): (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.4/1, 15/1, 50/5, 74/1, 180/1, 224/1).

İKİNCİ BÖLÜM

6 NUMARALI SİCİLYATEYN DEFTERİ VE TRANSKRİPSİYONU

2.1. 6 Numaralı Sicilyateyn Defterinin Değerlendirilmesi

Dîvân-ı Hümâyûn'a bağlı âmedi kalemî tarafından her türlü yazışmanın kayıt altına alındığı defterlerden bir kısmına düvel-i ecnebiye defteri ismi verilmektedir (Gültepe, 2009: 187). Başbakanlık Osmanlı Arşivi tarafından hazırlanan rehberde toplamda 127 adet Düvel-i Ecnebiye Defteri bulunmaktadır. Bu defterlerden 122 âdeti Divan-ı Hümayun Defterleri katoluğunda ve beş âdedi de Hadariye tasnifinde toplanmıştır. Söz konusu defterlerin katalog numarası 989 olarak verilmiştir. İçeriğinde ise yabancı devletlerle alakalı ahkâm defterleri, nişan defterleri, ahidnâme defterleri, konsolosluk defterleri gibi farklı içeriklere sahip defterler yer almaktadır. Bu katalogdaki en erken tarihli defter 1567 yılına ait 57/1 numaralı Nemçelü Ahid Defteri'dir. En geç tarihli defter ise 1910-1913 tarihli 74A/4 numaralı Prusya Konsolosluk Defteri'dir (Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 2010: 42).

Sicilya ve Sicilyateyn ile ilgili olarak Başbakanlık Osmanlı Arşivinde 3 tane defter bulunmaktadır. Bunların ikisi 96/1 ve 97/2 numaralı olup Düvel-i Ecnebiye Defterleri tasnifindedir. Kalan diğeri ise Hadariye tasnifinin içindedir. Bu çalışmanın temelini oluşturan defter 6 Numaralı Sicilyateyn Düvel-i Ecnebiye Defteri de Hadariye tasnifine kayıtlıdır. Düvel-i Ecnebiye Defterleri'ne kayıtlı 96/1 Sicilya Ahidnâme Defteri Muhammed Özler tarafından bir yüksek lisans tez çalışmasına konu edilmiştir. Bu tasnifteki diğeri defter olan 97/2 Sicilya Defteri üzerinde şu ana kadar herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Defterdeki hükümler arasında düzenli bir kronoloji izlenmektedir. Yazı çeşidi “*Divânî*”dir. Defterin asıl nüshasında mevcut hükümlere numara verilmemiştir. Sonrasında tasnif aşamasında da arşiv görevlilerince bu hükümler numaralandırılmadığından söz konusu defter tarafımızdan transkripte edilirken doğru bir değerlendirme amacına dönük olmak üzere hükümlere (parantez) şekli içerisinde numaralar verilmiştir. Ayrıca çalışmamızla ilgilenecek araştırmacılara kolaylık sağlaması açısından bu numaralandırma işlemi, söz konusu hükümlerin defterin başından sonuna kadar kesintisiz bir biçimde değil, her sayfa için yeni baştan numara verilerek düzenlemiştir⁸. Ayrıca metinde sayfa numaraları [köşeli parantez] şekli içerisinde gösterilmiştir.

⁸ Örneğin [18] sayfanın (2) hüküm, [110] sayfanın (5) hükümü gibi.

Metin içerisinde uygulanan bir diğer yöntem ise; okunamayan kelimelerin (...) biçiminde gösterilmesi ve yazımından emin olunamayan kelimeler için de yanlarına (?) işareti konulmasıdır. Ayrıca hükümler içerisinde cümle sentaksına göre bir kelimenin olmasının beklendiği; ancak bunun yazılmadığı yerler ise metinde () şeklinde gösterilmiştir. Okunulmayacak kadar kötü yazılmış veya tahrip olmuş bölümler de (silik) biçiminde transkripsiyona aktarılmıştır.

Toplamda 226 sayfadan oluşan defterin 1-2 ve 225-226 numaralı sayfaları boştur. 6 numaralı Sicilyateyn Defteri'nde bulunan en erken tarihli hüküm M.1740/H.1152 yılında verilmişken en geç tarihli hüküm ise M.1804/H.1218 yılına aittir.

Osmanlı Devleti'nin Sicilyateyn ile siyasi ve özellikle ticari ilişkilerine ışık tutacak olan bu defterin tematik kapsamında, Sicilyateyn ticaret gemilerinin Akdeniz'den İstanbul'a geçişleriyle ilgili izn-i sefine hükümleri, Sicilyateyn'in memâlik-i mahrûseden ihracat ve ithalatına konu olan ürünleri, Sicilyateyn ticaret gemilerine yapılan korsan saldırıları, olumsuz hava şartları nedeniyle meydana gelen deniz kazaları, konsolos ve konsolos vekili atamaları, kutsal ve diğer yerlere yapılan seyahatler, ulakların ve diğer görevlilerin İstanbul'a geliş-gidişleri, Osmanlı yetkilileri tarafından Sicilyateyn tüccarlarından fazladan talep edilen gümrük meseleleri gibi geniş yelpazeye yayılmış hükümler yer almaktadır.

Tablo 2: 6 Numaralı Sicilyateyn Düvel-i Ecnebiye Defteri'nde Yer Alan Hükümlerin Konularına Göre Sayısı ve Yüzdeleri

Konu	Hüküm Sayısı	Yüzde
Yol İzinleri	359	32,05
Sicilyatyen Elçi ve Elçilik Görevlileri ile İlgili Hükümler	268	23,93
Alacak-Borç Sorunları	97	8,66
Konsolos ve Tercüman Atamaları	87	7,77
Kendileri İçin Aldıkları Mallar	87	7,77
Eşkimalık ve Asayiş Sorunları	83	7,41
Korsanlıkla İlgili Sorunlar	54	4,82
Gümrük ve Cizye Vergisi ile İlgili Sorunlar	44	3,93
Çeşitli Hükümler	36	3,21
Lazareto Sorunları	5	0,45
Toplam	1120	% 100

2.2. Korsanlıkla İlgili Sorunlar

Akdeniz'deki korsanlık faaliyetleri, Fenikeliler ve Yunanlılar döneminden beri adı geçen bölgede önemli problemlere yol açmıştır (Meray, 1963: 112). Antik çağların başından Ortaçağ'ın sonuna kadar oldukça sık aralıklarla deniz savaşları yaşanmıştır. Bu dönemler arasında henüz resmi donanma kurulmadığı için devletler kendi halkına zarar vermedikleri sürece düşmanlarına yapılan gayr-i resmi saldırıları görmezlikten gelmişlerdir (Meray, 1963: 115).

Bununla birlikte, Akdeniz bölgesinde yaşanan bu korsanlık faaliyetleri XVI. yüzyıldan itibaren giderek artmış ve Akdeniz güvenliği böylece tehlikeye girmiştir (Bozkurt, 2002: 211). Bu yüzyılda İspanya ve Portekiz'in zenginleşmesi, Akdeniz'de bu devletlerin gemilerine karşı korsan saldırılarının sıklaşmasına sebep olmuştur. Yine XVI. yüzyılın sonlarında İngiltere'nin Osmanlı Devleti'nden aldığı ahidnâme ile Akdeniz sularına girmesi Fransa ile aralarında ticari rekabet oluşmasına yol açmıştır. Bu iki siyasi aktör, birbirlerinin ticaretini engellemek adına Akdeniz'deki korsan saldırılarını çoğu zaman desteklemiştir (Özdemir, 2004: 83).

Çoğu zaman devlet donanmasıyla ortak faaliyetler göstermesinden dolayı kesin belirlenemeyen Osmanlı korsancılığının başlangıç ve gelişme dönemi, Akdeniz tarihi açısından oldukça önemli bir yere sahiptir. Osmanlı Devleti'nde korsanlık 1480-1525, 1550-1574, 1580-1620 yılları arasında oldukça önem kazanmıştır (Bostan, 2017: 18). Özellikle bu dönemlerde Kuzey Afrika kıyı bölgelerine yerleşerek genelde bir devlete bağlı olarak faaliyet gösteren korsan grupları, Akdeniz adalarına ve Avrupa kıyılarına akınlarda bulunmuşlardır. Bu korsan saldırıları, XVIII. ve XIX. yüzyıllarda devletlerin kurdukları ikili ilişkilerde büyük problemlere yol açmıştır (Bozkurt, 2002: 211). Öyle ki, bu problemlerin tamamen ortadan kaldırılması adına Trablusgarp Ocağı ile Sicilyateyn Devleti temsilcileri arasında 1741 yılında korsanlık yapılmamasına dair bir antlaşma imzalanmıştır. Ancak bu antlaşma 1744 yılında Trablusgarp kaptanlarından birinin korsanlığa çıktığı yönünde gelen şikâyetler neticesinde bozulmuştur (Kurtaran, 2017: 243).

Bu çalışmanın temelini oluşturan 6 numaralı Sicilyateyn Düvel-i Ecnebiye defterinde yukarıda bahsi geçen antlaşmaya rağmen korsanlığın devam ettiğine dair pek çok hüküm bulunmaktadır. Defterde bulunan hükümlere kronolojik açıdan yaklaşıldığında 1740 yılından 1744 yılına kadar herhangi bir korsanlık kaydına rastlanılmadığı görülmektedir. Bu temelde, yukarıdaki antlaşmanın imza altına alındığı 1741 senesinden 1744 yılına kadar antlaşmaya sadık kalındığı sonucuna ulaşılmaktadır.

6 numaralı Sicilyateyn Düvel-i Ecnebiye Defteri'nde en erkeni 1744 yılına ait (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.23/6) toplamda 54 adet korsan hükmü yer almaktadır. Bu hükümlerde genel olarak korsanlık faaliyetlerinde bulunan taraflar, Garp Ocakları ve Ülgun reisleridir. Trabluslu korsanlar, Akdeniz'de seyr-ü sefer eden Sicilyateyn gemilerine saldırmış ve içinde bulunan bir yolcuyu ve gemi mürettebatından bir kişiyi öldürmüş, birkaçını da yaralamışlardır (BOA, A. DVNS. HADR. d, n.06, h.37/3, 67/5).

Sicilyateyn Devleti'ne ait olan gemiler kimi zaman gasp edilerek Draç, Trablus ve Ülgun'e götürülmüştür (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.41/1, 52/3, 59/1, 79/3). Ayrıca gemideki tüccar veya mürettebata ait altın gibi kıymetli eşyalar ve bunların yanlarında bulundurdıkları paralar da gaspa konu olmuştur (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.37/3, 53/1, 65/5). Osmanlı Devleti de yaşanan bu duruma tepki göstererek çalınan malların iadesi ya da verilen zararın bedelinin ödenmesini isteyen emirler çıkartmıştır (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.37/3, 55/3, 59/1, 62/5).

Yine korsanlarca gasp edilen Sicilyateyn gemilerindeki görevli mürettebat da esir olarak alınmıştır. Buna bir örnek olarak, Ülgun'lu Hüseyin reis Draç limanında demirlemiş iki Sicilyateyn gemisine saldırmış ve gemilerde bulunan on altı mellahı esir alarak Trablus'a götürmüştür. Sicilyateyn konsolosunun şikâyeti üzerine Osmanlı Devleti esirlerin geri alınması için Trablusgarp beyine ferman göndermiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.62/5). Ara sıra yerel halkın korsanlarla işbirliği yaptığı, limanlarında barınmasına izin verdikleri de görülmüştür. Buna göre, Trabluslu korsanlar Sicilyateyn kaptanına saldırıp gemisini tahrip etmiş; kaptan da Balya Badra'ya kaçarak kurtulmuştur. Bu olaya ilişkin gelen şikâyet üzerine zabitan ve ahalinin liman ve iskelelerde korsanların barınmasına izin verdikleri görülmüştür (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.59/1).

Aynı zamanda Osmanlı Devleti'nin Sicilyateyn kaptanlarına karışılmaması için korsanlara önlem amaçlı fermanlar gönderdiği de gözlemlenmektedir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.77/1, 96/2).

Ülgun'lu korsanlar da yine Garp Ocakları korsanları kadar Osmanlı kıyılarında etkili olmuşlardır. Buna bir örnek olarak, Osmanlı Devleti tarafından Rumeli valisi ve Ülgun kadısına gönderilen fermanda bir Venedik gemisi ile korsanlığa çıkan Ülgun'lu İbrahim'in Sicilyateyn ticaret gemisinde bulunan otuz iki tüccarın parasını ve ticari mallarını gasp ettiğinden mütevellit şikâyet üzerine çıkarılan hükümle bütün malların sahiplerine iade edilmesi emredilmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.79/3). Arnavud Ahmet, Ülgun'lu

Nuh ve Receb reislerin Sicilyateyn'e ait üç adet gemiyi gasp ettiği, korsanların gemi mürettebatının değerli eşyalarını ve yanlarında bulundurdıkları paralarını aldığı bildirilmiş, bunun üzerine Sicilyateyn ve Osmanlı Devleti arasında yapılan antlaşmaya göre esir alınan tüm mürettebat ve eşyaların iadesi ve sorumluların cezalandırılmasını emreden bir ferman gönderilmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h. 92/4, 94/3).

Sicilyateyn Devleti ile Osmanlı Devleti arasında sorunlara neden olan korsanlık faaliyetleri genel olarak aralarında imzalanan ahidname antlaşmasının on yedinci maddesine uygun olarak çözümlenmeye çalışılmıştır.

2.3. Osmanlı Devleti'nde Görev Yapan Sicilyateyn Konsolosları ve Tercümanları ile İlgili Hükümler

Latince kökenli “*consulere*” fiilinden türeyen konsolos kelimesi danışmak, istişare etmek anlamlarına gelmektedir (Savaş, 2002: 178). Konsolos, yabancı ülkelerde bulunan vatandaşlarının haklarını koruyan, bağlı bulunduğu hükümete görev yaptığı ülkenin siyasi ve ticarî bilgilerini veren dışişleri görevlisidir (Türk Dil Kurumu, 1998b: 1354). Osmanlı Devleti'nde bu görevlilere şehbender adı verilmiştir (Sami, 2010: 1120). Osmanlı Devleti ile Sicilyateyn arasında 1740 yılında imzalanan ahidnamenin 3. maddesi uyarınca İki Sicilya Krallığı, İstanbul'daki Sicilyateyn büyükelçisi aracılığıyla Osmanlı İmparatorluğu'nun tüm bölge ve kıyılarında kendi konsolosluklarını kurabilecektir (Muahedat mecmûası, 2008: 58). 6 Numaralı Sicilyateyn Düvel-i Ecnebiye Defteri'nde toplam 58 adet konsolos ataması ile ilgili hüküm bulunmaktadır.

İki Sicilya Krallığı, Osmanlı Devleti'ne ilk konsolosunu 1740/1741 yılında göndermiştir. İlk konsolosluk İzmir'de açılmış ve bu kente Romini adında bir konsolos görevlendirilmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.5/1). İki devlet arasında imzalanan antlaşmaya göre de elçilere rütbelerine göre emirler ve beratlar verilmesi buyurulmuştur (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.7/3, 84/4, 101/3).

Narda'ya atanan Palonodi Çerolid adında bir konsolosun, Yanya bölgesi'nde iken yanında bulunan tercüman ve yardımcılarının Yanya cizyedarının evrak tahsili yaparak paralarını almasından mütevellit şikâyeti üzerine Osmanlı Devleti kesilen evrak parasının iade edilmesine karar vermiştir. Ayrıca konsolosun yanında bulunan tercümanlardan ve yardımcılarının vergi alınmayarak ilgili görevlilerin böylece rencide edilmemesi emredilmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.19/4).

Ayrıca herhangi bir kentte ikamet eden konsolosun vefat etmesi sonucunda yeni konsolos gelinceye kadar belli bir süre bir başkasının konsolosluk görevine vekâleten atandığı da görülmektedir. Bu atanan kişiler, ilgili tarafın kendi vatandaşı veya üçüncü bir ülkenin vatandaşı da olabilmektedir. Bu bağlamda, Selanik’te bir dönem görev yapmış olan Dazira Don Coza Erna isimli konsolosun vefat etmesiyle yeni konsolos belirleninceye kadar bu kentte yaşayan Vahinco Mevasinka isimli bir Sicilyalı’ya altı ay kadar konsolosluk yetkisi verilmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.109/7). Diğer yandan, Halep’te vefat eden Sicilyateyn konsolosunun yerine de atama yapılınca kadar Fransa konsolosunun vekâlet etmesi hüküm altına alınmıştır (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.105/3).

Tablo 3: *Osmanlı Devleti’ne Tayin Edilen Bazı Sicilyateyn Konsolosları*

TARİH	KONSOLOSUN ADI	NEREYE ATANDIĞI	NEDEN ATANDIĞI
1740	Romin	İzmir	Asâleten
1740	Dimitre veled-i Manolako	Balya Badra	Asâleten
1741	Luici Bogason	Selanik	Vekâleten
1741	Balako de Cirolamo	Narda	Asâleten
1741	Covanni Batista Bonnifaçi	Rodos ve İstanköy	Asâleten
1741	Nilola Kotirani	Mikonos ve Nakşe Pare	Asâleten
1741	Antonyo Palyakopa	Şire, İstandil ve Andros	Asâleten
1741	Mihail Pankalid	Mürted ve Termiye	Asâleten
1742	Çan Şoriba	Draç, Avlonya ve Ülgün-bar	Asâleten
1742	Luici Akito	Draç	Asâleten
1743	Avadiba Rakon	Boğazhisarları	Asâleten
1743	Cüzeppe Cüstinyano	Mısır, Kahire ve İskenderiye	Asâleten
1744	Dimitre veled-i Manolako	Mora, Balya Badra, Gaston	Asâleten
1744	Covan Kalimiri	Lefkoşa ve Kıbrıs	Asâleten
1744	Don Niko Kıyas	Draç	Vekâleten
1745	Garmalari veled-i Yanrala	Sakız	Asâleten
1748	Luici Bovasna	Selanik	Asâleten
1750	Cenaro Codiba	Haleb	Asâleten
1752	Françesko	İzmir	Asâleten
1758	Anastas Kozifozi	Balya Badra	Vekâleten
1776	Vahinco Mevasinka	Selanik	Vekâleten

Kaynak (Sırayla): (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.5/1, 6/3, 7/3, 8/1, 9/1, 9/7, 10/3, 11/1, 19/4, 23/2, 23/3, 27/1, 30/4,34/5,151/4)

Sicilyateyn elçi ve konsoloslarının yanında tercümanlar da bulunmaktadır. Bu kapsamda Osmanlı şehirlerinde görev yapan konsolosların yanlarında yerel halk, tüccar ve devlet yönetimi ile iletişimi sağlamak amacıyla her zaman tercüman bulundurmışlardır. Elçi ve konsolosların yanında çalışan tercümanların vergilerden muaf tutulduğu da görülmektedir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.123/2, 132/4, 149/3). Ayrıca tercümanların ve yanında bulunan adamlarının yol izni alarak seyahat ettikleri de görülmektedir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.137/1, 189/6). Örneğin, Asak Faraş Simon adında bir tercümanın, yanında bulunan iki yardımcısıyla birlikte Ağrıboz'dan İzmir, Edirne, Bursa ve Balıkesir'e sorunsuz seyahat edebilmesi için yol izni verilmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.157/5). Konsolosların yanında tercümanlık hizmetinde bulunan kişilere genel olarak iki hizmetkar verildiği görülmektedir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.163/1, 166/5, 180/2).

Tablo 4: *Osmanlı Devleti'nde Görev Yapan Bazı Elçi ve Konsolos Tercümanları*

TARİH	TERCÜMANIN ADI	GÖREV YERİ	KİME ÇALIŞTIĞI
1741	Konstantin Arayaki veled-i Dimitraki	İstanbul	Elçi Tercümanı
1741	Lukati veled-i Savatraki	İstanbul	Elçi Tercümanı
1741	Anastas veled-i Konasanki	Balya Badra	Konsolos Tercümanı
1741	Aleksandro Papalık	Narda	Konsolos Tercümanı
1742	Asak veled-i Yakub	Selanik	Konsolos Tercümanı
1742	Ayram veled-i Aron	İstanbul	Elçi Tercümanı
1742	Dimitre Karato	Balya Badra	Elçi Tercümanı
1742	Yaniya veled-i Nikola	Narda	Konsolos Tercümanı
1746	Petro veled-i Anderya	Lefkoşa	Konsolos Tercümanı
1746	Toma veled-i Dosüde	İstanbul	Elçi Tercümanı
1746	Alfetro Vesa Asivota	İstanbul	Elçi Tercümanı
1748	Merduhas Asayir veled-i Yakub	Selanik	Konsolos Tercümanı
1748	Merkale veled-i Aniton	Lefkoşa	Konsolos Tercümanı
1750	Aya veled-i Anton Konsira	Haleb	Konsolos Tercümanı
1750	Şekri veled-i Mihail	Haleb	Konsolos Tercümanı
1751	Yosuf veled-i Hakamo Samca	Haleb	Konsolos Tercümanı
1752	Anton	Haleb	Konsolos Tercümanı
1754	Hakani Tama veled-i Yusuk	Haleb	Konsolos Tercümanı

1772	Yenaki veled-i Manon Garcı	İzmir	Konsolos Tercümanı

Kaynak (Sırayla): (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.8/3, 10/4, 10/5, 12/4, 14/2, 24/1, 36/4, 37/4, 38/6, 41/7, 47/4, 51/4, 60/4, 62/3, 63/1, 67/2, 72/5, 102/7).

2.4. Yol İzinleri ile İlgili Hükümler

Osmanlı İmparatorluğu’nda her ne sebep ile olursa olsun güvenle seyahat edebilmek için “yol hükmü” yani seyahat için izin belgesi alınması gerekmektedir. Yol hükümleri 19. yüzyılda “mürur tezkiresi” olarak anılmaya başlanmıştır (Kütükoğlu, 2006: 60). Osmanlı vatandaşlarından rahatça seyahat edebilmeleri için bu izin belgelerini yanlarında taşımaları beklenmiştir. Kendi vatandaşları için sıkı bir denetim sağlayan Osmanlı Devleti, aynı uygulamayı kendi ülkesine gelen yabancı devletlerin vatandaşlarına da uygulamıştır (Sezer, 2003: 106).

Bir yabancı, Osmanlı sınırları dâhilinde güvenle ve rahatça seyahat edebilmek için İstanbul’da bulunan kendi elçileri aracılığıyla idareye başvuru yapmaktadır. Söz konusu elçi, seyahat edecek bireyin hangi amaçla, nereye gideceğini, beraberindeki kişileri ve izin isteğini bir dilekçede yazarak ilgili kişiye sunmaktadır. Osmanlı idaresince uygun görülmesi halinde izin belgesi düzenlenmektedir (Sezer, 2003: 109).

İzin belgeleri genel olarak iki devlet arasında imzalanan ahidnameye göre verilmiştir (Kütükoğlu, 2006: 60). Osmanlı Devleti ile Sicilyateyn Krallığı arasında 1740 yılında imzalanan ahidname antlaşmasının dördüncü maddesindeki “Sicilyateyn reayası mezhebi doğrultusunda Kuds-i Şerif ve dinlerince kutsal olan yerlere hiçbir engelle karşılanmaksızın gidebilecektir” hükmü uyarınca Sicilyateyn vatandaşlarına izin belgesi çıkartılmıştır. Ayrıca aynı antlaşmanın yirminci maddesindeki “Sicilyateyn reayasına ve krallığın koruması altındaki insanlara ticaretle ilintili konularda diğer dost Avrupa uluslarına davranıldığı gibi muamele edilecektir” ilkesine dayanılarak yine ticari konularda da izin belgelerinin rahatça alındığı anlaşılmaktadır.

Yol hükümleri genellikle yabancı elçilik çalışanlarına, tüccarlara ve dinsel vecibelerini yerine getirmek isteyen kişilerin geçeceği yol üzerinde bulunan idarecilere hitap eden tarzda düzenlenmiştir (Kütükoğlu, 2006: 60).

6 Numaralı Düvel-i Ecnebiye Defteri’nde yol hükümleri genellikle ticaret, tercümanlık, kutsal yer veya hac ziyareti ve bazı sağlık görevleri için istenmiştir. Yazılan yol izni belgelerinde kişinin güvenliğinin sağlanması, ilgiliden herhangi bir gerekçeye binaen

vergi alınmaması ve paralarıyla aldıkları yiyecek ve içeceğe karışılmaması yönünde emirler yer almaktadır (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.115/2, 117/6,120/2, 120/3).

İzmir, Kırkağaç ve Üçhisar bölgelerine ticaret maksadıyla yola çıkan Sicilyateyn tüccarına ve yanında bulunan iki yardımcısına yol izni verildiği ve bu kişilere kesinlikle karışılmaması yönünde emirler verildiği görülmektedir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h. 98/4).

Özel işler için de yol izinleri verildiği görülmektedir. İzmir konsolosunun yanında tercümanlık hizmetinde olan bir kişinin, kendi özel işleri için yanında bulunan bir yardımcısını İzmir'den İstanbul'la gönderdiği ve yol izni verildiği görülmekle birlikte yola çıkan kişiden kesinlikle vergi talep edilmemesi de emredilmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h. 122/1).

Yine yol izinleri arasında en sık rastlanan bir durum da hekimlik amaçlı seyahatler için talep edilen yol izinleridir. İstanbul'dan Edirne ve İnöz taraflarına hekimlik yapmak için Almiranta isimli bir kişinin izin belgesi aldığından bahisle ilgilinin cizyedarlar ve zabitanlar tarafından vergi talep edilerek rencide edilmemesi emredilmektedir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.177/2).

Yol izinleri alan kişilere saldırılmaması gerektiği ahidname metninin içinde yer alsa da bu hükme riayet etmeyenler de bulunmaktadır. Buna göre, Edirne mollasına yazılan bir hükümde hac ziyareti için Kuds-i Şerif'e giden bir Sicilyalı'ya saldıran bazı kişilerle ilgili vakada gereğinin yapılması istenmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.164/4).

2.5. Eşkîyalık Hareketleri ve Asayiş Bozukluklarına Dair Hükümler

Dağda ve kırdan yol kesen hırsızlar, haydutlar gibi anlamına gelen eşkıya sözcüğü, haydut, baş belası, iblis anlamına gelen şakî sözcüğünün çoğul halidir (Türk Dil Kurumu, 1998a: 736; Kanar, 2003: 1358). Tarih boyunca güç kullanarak kişilerin mallarına rızaları dışında zorla el koyma, yaşamlarına kastetme, maddi ve manevi yönden zarar verme ve eşkıyalık işini düzenli bir alışkanlık haline getirme eğilimi gösteren grupların, genellikle siyasi otoritenin olmadığı, ekonomik yapının kötü olduğu bölgelerde ortaya çıktığı görülmektedir (İlgürel, 1995: 466-467).

6 Numaralı Sicilyateyn Düvel-i Ecnebiye Defteri'nde üç türlü asayiş sorunu izlenmektedir. Bunlardan birincisi ve en yoğun olanı eşkıyalık hareketleridir. İkincisi,

fırtınadan veya gemide yaşanan bir sorundan dolayı limana yanaşan gemilerin yağmalanmasına yönelik hükümlerdir. Üçüncüsü ise Sicilyateyn vatandaşlarının darp edilmesi olaylarıdır.

1740 ahidnamesinin sekizinci maddesi gereğince Osmanlı karasularında kaza yapan ticaret gemilerinin taşıdığı emtia ve eşyaların Osmanlı yerel yetkilileri tarafından konsoloslar aracılığıyla sahiplerine teslim edilmesi hüküm altına alınmıştır. Gasp olunan emtia ve eşyalar hususunda ayrıca yine bu antlaşmanın “Sicilyateyn reayasının mallarına veya onun bayrağı altında ticaret yapan tüccarlara saldırılmayacak ve bu reaya ve tüccarlar Osmanlı düşmanı olarak tanımlanmadıkları müddetçe rahatsız edilmeyecektir.” içerikli on üçüncü maddesi gereğince Sicilyateyn halkının yasal güvence altına alındığı görülmektedir.

Her ne kadar iki devlet arasında böyle bir antlaşma imzalsan da, bu antlaşmaya aykırı davranıldığı da görülmüştür. Sicilyateyn konsolosunun hizmetinde çalışan bir kişi İskenderiye’ye giderken bir grup eşkıya tarafından durdurularak yanında bulunan yüz elli adet Venedik altını, üç yük demiri ve silahı gasp edilerek öldürülmüştür. Eşkılalardan bu eşyaların geri alınması ve cezalandırılmaları gerektiği İskenderiye kadısına arz edilmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.28/2). Sicilyaten elçisi İstanbul’a gönderdiği bir mektupta bir kaç Sicilyateyn tüccarının İstanbul’da bulunan ortaklarına götürdükleri on üç top diba⁹, otuz üç top telli hatâyî¹⁰, yedi top siyah kotuz¹¹, iki pasto kırmızı saye çuka¹², bir pasto al saye çuka ve yanında bulunan on altı bin üç yüz parasını Cuma pazarı ve Kesriye arasındaki bir bölgede karşılarına çıkan kırk adet eşkıya tarafından çalındığını bildirmiştir. Ayrıca eşkıyalar bir kişiyi öldürmüş, üç kişiyi de ağır derecede yaralamıştır. Aynı zamanda bu eşkıyaların bölge halkını korumakla görevli karakollarda çalışan kişilerle de anlaşarak bu görevlilerin eşkıyalık faaliyetlerine müdahale etmemelerini sağladıkları da bildirilmiştir. Rumeli valisine gönderilen fermanda sorumluların yakalanıp çalınan eşyaların iade edilmesi, karakola da yerel halktan birilerinin bekçilik yapması için görevlendirilmesi emredilmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.44/2).

Hekimlik için Bursa’dan İstanbul’a giden üç Sicilyalının iki bin beş yüz guruşluk eşyalarının Gemlik taraflarında yol kesen dört kişilik bir eşkıya grubu tarafından gasp edildiği; bu eşkıyalardan Laz Ali’nin yanına üç kişiyi alıp bir kayığa binerek Gemlik’e firar

⁹ Renkli ve desenli dokuma ipek kumaş (Kantar, 2003: 272).

¹⁰ Hatay kumaşı (Kantar, 2003: 490)

¹¹ Kumaş türü.

¹² Yünden dokunmuş, tüysüz, ince ve sık düz kumaş (Kâmûs-ı Türkî, 2012: 408).

ettiği bildirilmiştir. Bu firarilerin yakalanması ve çaldıkları malların iadesinin sağlanarak cezalandırılması istenmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.160/4).

Eşkıyalar tarafından sadece Sicilyateyn halkı gasp edilip öldürülmemiştir. Aynı zamanda Osmanlı Devleti'nin kendi halkının da eşkıyalar tarafından soyguna uğrayıp darp edildiği görülmüştür. Buna göre Sicilyateyn elçisinin gönderdiği bir mektupta devlet işleri için Dubrovnik tarafına gönderilen Mustafa adında bir kişinin Üsküp taraflarında Arnavut eşkıyaları tarafından saldırıya uğradığı, bu saldırıda yanında bulunan para, yüzük, saat ve emanetindeki mektupların çalındığı bildirilmiştir. Eşkıyaların katl maddesine dayanılarak cezalandırılması ve çalınan malların iadesi istenmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.184/5)

Osmanlı Devleti'nin Rumeli valisine ve Priştine kadısına hitaben gönderdiği fermanla, Sicilyateyn'den İstanbul'a gelmek için üç arkadaşı ile yola çıkan Hüseyin adında bir aracının, Priştine taraflarında sekiz kişilik bir eşkıya grubu tarafından darp edildiği, Sicilyateyn Krallığı tarafından kendi elçilerine verilmek üzere gönderilen bin adet yaldız altın ile kendisinin iki yüz altmış guruşluk eşyasının ve yanında bulunan arkadaşlarının eşyalarının dahi çalındığı, Hüseyin'in Priştine zabıtine tüm bu süreci içerir bir ifade verdiği bildirilmiştir. Osmanlı Devleti bu eşkıyalığa cesaret edenlerin bulunup cezalandırılmasını, çalınan tüm malların yukarıda bahsi geçen Hüseyin'e geri verilmesini emretmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.128/2).

Herhangi bir nedenden dolayı Osmanlı kara sularında kazaya karışan gemiler ve gemide bulunan malların yağmalanması asayiş sorunları içerisinde yer almaktadır. Buna göre şiddetli fırtınadan dolayı Mürted adası taraflarında zinciri kopan gemi, içindeki yolcuların tahliyesinin ardından zincirini almak amacıyla tekrar adaya döndüğünde onu bıraktığı yerde bulamamıştır. Ada halkından Mehmed ağa diye bilinen bir kişinin bu zinciri aldığından mütevellit şikâyet üzerine, çalınan bu malın iade edilmesi istenmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.25/4).

Mora taraflarında izbandid saldırılarına yakalanan Sicilyalı kaptan, kendisinin ve yanında çalışan hizmetlilerinin canlarını kurtarmak için gemisini terk ederek Koron limanına kaçınca eşkıyaların da metruk gemiyi alarak içinde bulunan tüm malları ve paraları aralarında paylaştıkları bildirilmiştir. Bu olay karşısında işin çözümlenmesi için Mora muhassılına ferman gönderilmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.34/7).

Sicilyateyn tüccarlarından birisinin gemisini kiralayan voyvoda Salim Ağa, gemiye bazı eşyaları yükledikten sonra Ağrıboz sakinlerinden ve kim olduğu belli olmayan birileri tarafından gasp edilmiş, gemi içinde bulunan eşyası yağmalanmıştır. Bu işe karışanların bulunup malların tamamen geri alınması istenmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.163/4).

Örgütsel temele dayanan bu vakaların dışında münferit darp olayları da yaşanmıştır. Draç kadısına gönderilen fermanla mutasarrıf yakını Ömer Ağa olarak bilinen bir eşkıya, konsolosun bir hizmetkârını öldürmüştür. Draç'ta zabt altında tutulduğunda yeğeni Bayram yanına aldığı bir kaç kişi ile konsolosun evine saldırmış ve eşyalarını yağmalamıştır. Bu vakadaki suçluların cezalandırılması istenmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.47/2).

Yine İzmir mollasına gönderilen bir fermanla da Sicilyateyn reayasından olup Sicilyateyn konsolosunun yanında çalışan bir müstemenin, Rum mellah taifesinden biri tarafından öldürüldüğünden bahisle katilin yakalanıp hakkından gelinmesi istenmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.66/2).

Yaşanan tüm bu asayiş sorunlarının ele alınıp sonuca kavuşturulmasında Osmanlı Devleti'nin imzalanan ahidnameye her zaman sadık kaldığı sonucuna ulaşılmaktadır. Suça karışan kişilerin suç ispatının hakkıyla yapılması sağlanmış; suçun sabit olması üzerine bu kişiler şer'-i şerif gereğince cezalandırılmışlardır.

2.6. Gümrük ve Cizye Vergileri ile ilgili Sorunlar

Gümrük, bir devlete başka devletlerden giriş yapan veya çıkan, yasaklanmış mallar dışında her türlü eşyadan alınan vergidir (Kâmûs-ı Türkî, 2012: 936). Osmanlı döneminde alınan bu vergilere gümrük resmi adı verilmiştir (Kütükoğlu, 1996: 263).

Osmanlı Devleti, himayesinde yaşayan gayrimüslimlerden bir takım vergiler almasına karşın kimi gayrimüslim gruplara da vergi muafiyeti getirdiği görülmektedir. Defterde yer alan bazı hükümlerde Sicilyateyn konsolosları ve onların ailelerinden ve yanlarında çalışan tercümanlarıyla hizmetkârlarından vergi alınmaması bâbında uyarılarda bulunduğu görülmektedir. Yeniçeri Ağası Vezire ve Hassa Bostancıbaşıya gönderilen fermanlarda dostluk kurdukları Sicilyateyn Krallığı elçilerinin ve onların yanında bulunan hizmetkârlarının kendi paralarıyla aldıkları eşyalardan vergi alınmaması istenmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.5/5, 5/6, 9,3).

1740 ahidnamesinin ikinci maddesi gereğince Sicilyateyn gemileri ve tebaasına verilen hakların karşılıklı olarak tanınması halinde, Osmanlı liman ve gümrüklerinde yüzde 3 gümrük resmi ödenmesi kararlaştırılmıştır. Ayrıca yine aynı antlaşmanın dokuzuncu maddesinde de Sicilyateyn tüccarları Osmanlı limanlarına ulaştığında gümrük vergisinin yanı sıra konsolosları ve büyükelçilerine yönelik olmak üzere konsolato vergisi ödemeleri hüküm altına alınmıştır.

Bununla birlikte, bu kurala uymayanların olduğu ve bu durumun da şikâyetlere konu edildiği görülmektedir. Trablus'tan İzmir'e ticaret için giden bir Sicilyateyn tüccarı, vergisini ödediği halde İzmir'de bulunan gümrük emini tarafından tekrar vergi tahakkuk ettirilerek rencide edilmiştir. Gümrük eminine ahidnameye uygun olarak hareket etmesi gerektiği bildirilmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.13/4). Yine İstanbul gümrük eminine gönderilen bir fermada, Sicilyateyn tüccarından antlaşmaya aykırı olarak yüzde üç olan gümrük vergisi yüzde dört olarak istenmiş; gelen şikâyet üzerine verginin normal tarife olan yüzde 3 olarak emredilmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.15/3).

Ayrıca belgelerde görüldüğü üzere Osmanlı Devleti'ne gelen tüccarlardan mallarını karaya satmak için çıkarmadığı sürece vergi alınmaması istenmiştir. Bununla birlikte, Nemçe'den İstanbul'a yanında bulunan eşyaları satmak için yola çıkan bir Sicilya tüccarından Rusçuk bölgesinden geçerken, ilgili gümrük emini tarafından durdurularak vergi istenmiş, vermeyince de türlü eziyetler yapılmıştır. Gönderilen fermada bu tür davranışlara son verilmesi istenmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.16/4).

Yine Belgrad'dan Vidin'e giden bir tüccardan, Belgrad'da vergisini ödediği halde Vidin'e geldiğinde ilgili gümrük emini tarafından gümrük vergisi bahanesiyle ayrıca yüz kırk beş guruş fazladan tahsilât yapılmıştır. Şikâyet sonucunda aldıkları fazla paranın iade edilmesi ve ahidnameye uyulması emredilmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.17/1). Belgelerden yola çıkarak tarifeyi aşan miktarda vergi talep eden bölgelerin genellikle Belgrad, Vidin ve Rusçuk gümrük eminleri olduğu izlenebilmektedir.

Ayrıca yine defterde konsolato vergisi ile alakalı sorunların da varlığına rastlanmaktadır. Buna göre, Ağrıboz'a gelen bir Sicilya tüccarı konsolato vergisini verirken bazı kişilerin vergi tahsilâtına engel oldukları; bunun da şikâyetlere neden olduğu görülmektedir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.18/1). Yine Narda'ya bağlı bir iskelede Sicilyateyn tüccarlarından konsolato vergisi alınmak istenmiş; ancak antlaşmaya aykırı olduğu gerekçesiyle söz konusu tüccarlar vergiyi vermemekte direnmişlerdir. Neticede ilgili

verginin tahsil olunması bâbında gönderilen emirle sorun çözülmüştür (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.112/1).

Osmanlı Devleti'nin mali konularda genellikle yabancı tüccarların haklarını korumaya özen gösterdiği görülmektedir. Bu bağlamda, vergi muafiyeti tanınmış olanlardan vergi tahsilâtını önlemiş; tarife fazlası vergi alan memurlarından da aldıkları bu fazla vergiyi geri ödemelerini istemiştir.

2.7. Alacak ve Borç Sorunlarına Dair Hükümler

1740 tarihli antlaşmanın beşinci maddesinde Osmanlı reayası ile Sicilyateyn reayası veya tüccarları ya da bu krallığın himayesi altında olanlar arasındaki alışveriş veya ticaret ya da başka bir sebeple zuhur eden anlaşmazlıklarda kadının hakemliği hüküm altına alınmıştır. Bir Sicilyateyn tercümanının mahkemede olmaması durumunda bunların davalarının kadı tarafından görülemeyeceği de belirtilmiştir. Ayrıca ilgililerin borçlarıyla veya kefaletleriyle ilgili geçerli bir taahhüt olmadan davanın kadı tarafından görülemeyeceği de vurgulanmıştır.

Tez kapsamında ele alınan Sicilyateyn Düvel-i Ecnebiye Defteri'nde alacak ve borç sorunlarının yoğun olarak yaşandığı görülmektedir. Buna göre, genellikle bu sorunlar alacaklı tarafın borcunu tahsil etmek istemesi ve borçlunun bu girişime olumlu yanaşmamasıyla ortaya çıkmıştır. Taraflar arasında çözülemeyen anlaşmazlıklarda kadıya müracaat edilerek ilgili sorunun hukuki yollarla giderilmesi sağlanmıştır. Bununla birlikte, kadı marifetiyle de çözüme kavuşturulamayan davalar ise tekrar görülmek üzere Divan-ı Hümayun'a havale edilerek bir üst kademedede çözümlenmeye çalışılmıştır.

Rumeli valisine gönderilen fermanda Menahim adında bir tercümanının Yanya'da oturan Ali, Mehmet ve Yusuf adında üç kardeşe M.1150 senesinde üç bin otuz altı buçuk guruş borç verdiği; alacaklının ilgililerden bu borcun geri ödenmesini istediği, ancak tahsilâtta güçlüklerle karşılaştığı, hatta borçluların tercümana zarar verdikleri bildirilmiştir. Konunun kadı tarafından şerh görülmesi emredilmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.50/5).

Ayrıca Yanya kadısına gönderilen bir fermanda da Sicilyateyn tercümanlarından Astidyo veled-i Anderya'nın Narda kazasında oturan dört zimmîye borç para verdiği; ancak bu borçların üç seneden beri ödenmediği bildirilerek bu kişilerin borçlarını engel çıkarmadan ödemeleri gerektiği emredilmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.63/2). Yine Sicilyateyn tercümanlarından biri, Selanik'te bulunan bir kocabaşa bin altı yüz yirmi yedi guruş borç para vermiş ve borcunu bir kaç kere geri istemiştir. Buna karşılık, borçlu borcunu ödemek

istememiş ve alacağından vazgeçilmesini istemiştir. Gelen şikâyet üzerine davanın şerh görülmesi Selanik kadısına emredilmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.123/4).

Yine konu kapsamında ölen kişilerin malları da bazı sorunlara sebep olmuştur. Yapılan antlaşmaya göre krallığın bayrağı altında ticaret yapan tüccarları veya reayası Osmanlı İmparatorluğu'nun herhangi bir bölgesinde ölmesi durumunda beraberinde bulundurdıkları hiçbir eşya ya da mal Osmanlı kadı veya yetkilileri tarafından kesinlikle müsadere edilemeyeceği şartı kabul edilmiştir. Bu tür eşya veya mal, maliklerin temsilcilerine veya konsoloslarına teslim edilecek ve böylece bu araçlar da söz konusu eşya ya da malları mevtanın vasiyeti doğrultusunda varislerine ulaştırılacaktır. Sultaniye kalesi taraflarında ölen Sicilyalı'nın eşyalarına Sultaniye naibi el koymuş ve el konulan bu malların orada olan Sicilyateyn konsolosuna derhal iade edilmesi emredilmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.52/1).

2.8. Lazareto'nun Uygulanmasına Dair Çıkan Sorunlar

İtalyanca'dan gelen "Lazaretto" kelimesinin Türkçe karşılığı karantina yeri olarak bilinmektedir. Bazen de karantina yeri, tahaffuzhane tabiri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bulaşıcı bir hastalık sebebiyle çeşitli tedbirlerin alınması ve hasta kişilerin ayırt edilmesine yönelik yapılan bir uygulamadır (Sarıyıldız, 2001: 463).

1740'ta yapılan ahidnamenin dokuzuncu maddesinde Sicilyateyn limanlarına giden Osmanlı gemilerinin lazaretoya uğradıktan sonra kabul edileceği belirtilmekte ve ilgili kurallara uyulması istenmektedir¹³. Bununla birlikte Osmanlı tebaası arasında bu kurallara uymayanların varlığı görülmektedir.

Karlılı sancağına gönderilen fermanda Kostandi veled-i Reyas adında bir kişi gemisiyle Sicilyateyn limanına gittiğini lazareto zabiti geminin izin kağıdını görmek istediği ancak izin belgesini göstermemekte inat ettiği ve zorluk çıkardığını bildirmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.78/3).

Yine Osmanlı reayasından Aleksandır Cata adında bir kişi gemisiyle Messina'ya vardığında lazaretoya gitmesi istenmiş, ancak gemisinde hastalık bulunmayıp temiz olduğunu iddia ederek Santamara'dan aldığı sahte patenteyi görevliye ibraz etmiştir. Ancak Sicilyateyn konsolosu, gösterilen patente kağıdının sahte olduğunun ihbarını alarak durumu iskele zabitanına bildirmiş ve gemileri limandan çıkarılmıştır. Bunun üzerine gemi mürettebatı

¹³ Metin içerisinde "lazarta" olarak transkribe edilmiştir.

konsolosa saldırmıştır. Gelen şikayet üzerine İnekli kasrı kadısından üzerine bu kişiler hakkında gereğinin yapılması istenmiştir (BOA, A. DVNS. HADR.d., n.06, h.93/2).



2.9. 6 Numaralı Sicilyateyn Düvel-i Ecnebiye Defteri'nin Transkripsiyonu

[3]

(1) Ma'rûz-ı dâ'î-i devletleridir

Devlet-i 'Aliyye'ye tâbi' Mikonos adası re'âyâsından Petro Kamlati nâm zimmînin Sicilyateyn kralı vilâyetlerinden Katakala nâm mahallde mukâbelesiyle şiddet-i havadan gark olan sefinesi hamûlesinden ihrâcı mümkün olan eşyâsı ol tarafda olan zâbitân iânetleriyle ihrâc ve kendüye teslim olunduğu (silik) zâbitânı Sicilyateyn ve Venedik devletleri tarafından tahrîrâtıdan ma'lûm ve zâhir olub tekrâr iddi'â ve metâlîbe olunacak bir nesne yoğiken zimmî-i mesfûr şerte-i sülûk ve celb-i mal sevdâsıyla Sicilyalı'dan zarar iddi'â ve tazmîn kaydına düşüb (ta'miz)? etmekle keyfiyyetin sıhhât ve hakîkâtî tefhîm için bu dâ'îleriyle Venedik elçisinin tahrîrâtımız üzere Venedik'de olan kefillerinden lâzım geldüğüne binâen ol dahi Venedik'de kefillerinden tazmîn etdürüldüğü bundan akdemce sâ'adetlü re'isu'l-kuttâb sâbık el-Hac Abdi Efendi hazretlerine hakîkât-i hâl kemâhu'l-vâki' bir kıt'a nâme-i sadâkat i'lâm ile i'lâm olundukda mûmâ ileyh dahi husûs-ı mezbûrun sıhhât ve hakîkâtî kemâl-i ihtimâm ile tefahhus eyledükde zimmî-i mesfûrun iddi'âsı kizb-i sârih-i iftirâ muhât olduğu zâhir ve mütehâkkık olduğuna binâen mûmâ ileyh zimmî-i merkûmu tard ve hakkı olmaduğunu ifhâm ile cevâb ve bu bâbda verülen kâime hıfz ve bu misillü kat'a cevâb verülüb bir def'a hak ve adl üzere fasl ve kat' olunan husûs ısgâ' olunmamak üzere Divân-ı Hümâyûn kaleminde mahfûz olan Sicilyateyn defterine kayd olunmak üzere iken mûmâ ileyh efendi azl olunmağla husûs-ı merkûm âlâ-hâliye kâim takrîre nazar olundukda zimmî-i mezbûruna şerte sülûk ve ta'miz kaydında olur ise cevâb verülmek için sâ'ir defterde olan emsâle kıyâsen Sicilyateyn defteribe mefhûmu kayd ve hıfz verülmek bâbında inâyet ü kerem sa'âdetlü sultanım hazretlerinize mukaddemâ elçi-i mûmâ ileyhın takrîri mefhumu altı sene mukaddem Mikonos adası re'âyâsından Petro Kamleti Eddagi elçi-i Sicilyateyn nâm zimmînin şiddet-i hava ile Sicilyateyn Krallığına tâbi' Kana kal'esi karşusunda gark olan sefînenin (silik) devleti tarafından istihbâr eyledükde Sicilyateyn Kralının baş vekîlinden vürûd eden (silik) mesfûr sefinesi hamûlesinden olan yapağı ve eşyâ-yı dest taşlarında istihlâs olunduğu rütbe bilâ 'avâ'id kendüye teslim ve ircâ' zâbitâna tâleb ve ber-mûceb-i ahidnâme-i hümâyûn bade'd-teslîm başka zâbitâna Venedik'e Sugurato ta'bîr olunur kefillerden mu'âhedeleri üzere tâleb için ircâ' ve ol tarafa vardukda kâ'ide ve Frengistan üzere (silik) sefîne-i merkûme hamûlesi dokuz yüz dört guruşa kıymeti takrîr olunduğu defterlerinde mukayyed olunmağla ta'ahhüdleri muktezâsınca ber-mu'tâd yüzde on resm aldıkdan sonra vâki' olan zarar ve ziyân

tazmîn ve edâlarını nâtık kefileri merkûmunun senedât ve tahrîrâtı ‘âsitânede mukîm Venedik elçisi musaddık olduğundan mâ‘ada sefîne-i merkûmenin tekne ve tahammülât-ı sâ‘iresinde hissedâr olan üç nefer re‘âyâ ve emti‘â ve eşyâ eshâbı üç nefer Menkûtüslü ve ahâlî-i ada-ı mezbûrdan ma‘lûmü’l-esâmi ber-vech kimesneler zımmî-i mesfûrun sefîne-i merkûme kamarasında ancak birkaç tob kir pas ve birkaç kıt‘a eşyâ-yı dest taşlarında başka malı olmadığını ihbâr ve mellâhlarından Petro Sivaş nâm mellâh bu husûsa tasdîk ve müste‘cirleri dahi iki yüz elli gurusu sefîneyi istîcâr ve min-haysül-mecmû‘ hamûlesi üç bin yirmi yedi gurusu on para kıymeti tahmin olunduğunu iğrâk ve ber-cevh-i muharrer zarar ve ziyân Sugurato ümenâsından ahz ü kabz eyledüklerini ve zayî‘ olan eşyâ eshâbı bu makule şerte sülûk ve Sicilyateyn Devleti’nden zarar iddi‘âsında olmak husûsuna rızâları olmadığı senedâtta mûnderic iken zımmî-i mesfûrun ‘arzuhâllerine kral-ı müşârûn ileyh hazinesinden yirmi altı kise akçe zarar edâ olunması müş‘îr yedimizde sened vardır deyü iddi‘â etmekle baş vekîlin tahrîrât ve Venedik’den Sugurato kefillerin senedâtı ve mektupda olan konsolos ve a‘yân sâ‘ire ve sefîne müste‘cirlerinin ve mellâhlarının takrîrlerine binâen iddi‘âları kizb-i sârih olunduğuna delâlet eylediği ma‘lûm devlet buyuruldu deyü mukaddemâ elçi-i mûmâ ileyh bir kıt‘a takrîr kağıdıyla inhâ etmekle bu def‘a sâdır olan fermân-ı âlî mucîbince takrîr merkumun mefhûmu kayd ve sebt olundu. Evâ’il-i M sene 1169

[4]

(1) Âsitâne-i sa‘âdetimden Bozcaada’ya varub gelince yol üzerinde vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve sâ‘ir zâbitân ve a‘yân-ı vilâyete hüküm ki

İtalya kralının bu def‘a âsitâne-i sa‘âdetime vürûd edecek bir kıt‘a cenk seffinesinin ba‘zı mesâlihi için Romin nâm kapudân bir nefer yasakçı ve iki nefer hidmetkârıyla mahall-i merkûma ‘azîm ve râhî olmağla siz ki mûmâ ileyhümsiz kapudân-ı mesfûr bir nefer yasakçı ve iki nefer hidmetkârıyla mahall-i merkûma varub gelünce kendüye ve hidmetkârlarına cizyedârlar cizye mutâlebesi ve sâ‘irler dahi âhar bahâne ile rencide ve remîde eylememeleri içün emr-i şerîf sudûrunu hâlen âsitâne-i sa‘âdetimde mukîm İtalya kralının beyzâdesi kıdvetü’l-ümerâi’l-milleti’l-mesîhiyye kavalier Guiseppe Kavlon Fennoketi hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr iltimâs etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak bâbında fermân-ı alişânım sâdır olmuşdur deyü yazılmıştır. Fî evâ’il-i B sene 152

(2) Âsitâne-i sa‘âdetimden Draç’a varub gelince yol üzerinde vâki‘ kuzât ve nüvvâb kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ‘ir zâbitân ve a‘yân-ı vilâyete hüküm ki

Hâlen âsitâne-i sa'âdetimde mukîm İtalya kralının beyzâdesi kıdvetü'l-ümerâi'l-milleti'l-mesîhiyye kavalier Cüzeppe Kavlon Fennoketi hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr 'arzuhal gönderüb bu def'a ba'zı mesâlih için İtalya tarafına âdem gönderilmek muktezî olduğundan âsitâne-i sa'âdetimden mahall-i merkûma varub gelince dört nefer âdem için menzil ahkâmı ihsân olunub lede'l irsâl olunan âdemlerinden hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn cizyedârlar cizye mutâlebesi ve gayriler dahi âhar bahâne mugâyir emr-i şerîf bir yerde meks ve te'hîr olunmayub 'icâleten ve müsâra'aten savb-ı maksûtlarına vusûlleri ve hîn-i 'avdetlerinde dâhi sür'at ve 'azîmetleri muktezî olduğun bildirüb sen ki mûmâ ileyhimsin merkûmların esnâ-yı 'azîmet ve hîn-i 'avdetlerinde hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mugâyir emr-i âlî kimesne tarafından bir dürlü meks ve te'hîr olunmayub ve menzîlciler taraflarından dahi yedlerinde olan evâmirin târîhi geçmiş ve yâhûd âhar bahâne ile bir dürlü esnâ'-yı 'avdetde dâhi te'hîr ve tevakkuf etdürülmemek bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur deyü yazılmışdır. Fî evâ'il-i B sene 153

(3) Boğazhisarları nâ'iblerine ve dizdârlarına hüküm ki

Beyzâde-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb bu def'a İtalya kralı tarafından 'asitâne-i sa'âdetime vürûd edecek cenk sefâ'lerinin vürûdları karîb olub lakin Boğazhisarlarına geldüklerü henüz nâ-ma'lûm olmağla 'ubûrlarından tereddüd olunmak ihtimali olduğun bildirüb sen ki mevlana-yı mûmâ ileyh sin vech-i meşrûh üzere kral-ı müşârün ileyh tarafından 'asitâne-i sa'âdetime gelecek cenk sefâ'ini mahall-i merkûma geldiklerinde 'ubûrlarına bir dürlü tereddüd ve mûmâna'at olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur deyü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı B sene 153

(4) Asitâne-i sa'âdetimden Draç'a ve sâ'ir İtalya hudûdlarına varunca vâki' olan vüzerâ'yı izâm ve mîr-i mîrân-ı kirâm ve kuzât ve nüvvâb ve zâbitân ve a'yâna hüküm ki

Devlet-i 'Aliyye ebed kararım ile iftihâr-ül-ümeraü'l-izâmü'l-seviyye muhtarü'l-kübera-il-fihâm fi'l-millet-il-mesihîyye-muslihü-mesalihi-cemahir-it-taifet-in nasraniyye hâlen İtalya kralı Karatos (...) 'avâkıbühû bi'l-hayr ve'r-reşad müceddeden 'akd-i rabita-ı müsâleme ve musâfât edüb tarafından ahidnâme ve tasdîk-nâmeler ahz ve i'tâ' olunmağla verülen ahidnâme-i hümayûn şurûtu üzere kral-ı müşârün ileyh tarafından der-i devlet-i medârıma kezâlik bu cânibden İtalya taraflarına âmed şüd edenlerin emnen ve sâlimen iyâb ü zehâbları mühim ve muktezî olmağla i'lâm-ı hâl için mahsûsen İşbu emr-i şerîf ısdar ve () ile irsâl

olunmuştur imdi vusûlünde sen ki müşâr ve mûmâ ileyhimsin Devlet-i ‘Aliyye’me kral-ı müşârün ileyh beyinde müceddeden ma’kud olan musâfât-ı mu’în muktezâsı ve ahidnâme-i hümâyûn şûrûtu üzere gerek o cânibden gelen ve gerek bu taraftan giden ulaklarının emnen ve sâlimen zehâb ü iyâbları lazım geldiği malumunuz oldukda keyfiyeti taht-ı kazâlarınızda îlân ve istid‘â’ ve emr-i şerîfimin birer sûreti sicil-i mahfûza kayd ve sebt edüb fî-mâ‘bad âmed şüd eden ulaklar ve sâ’irlerinin emn ve selâmetle mürûr ve ‘ubûrlarına ihtimâm ve dikkat ve muhâfaza ve muhâreselerine bezl-i miknet olunub hilâfından (...) ve mucânebet olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur deyü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı B sene 153

(5) Yeniçeri Ağası vezire ve hâssa bostancıbaşıya hüküm ki

Beyzâde-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb Devlet-i ‘Aliyye’me dost olan düvelin ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm elçilerinin yanlarında berât-ı şerîfimle ikinci tercümân olanların ve âdemlerinin kefâf-ı nefüsleriçün ahidnâme-i hümâyûnumda ruhsât verüldüğü üzere senede bir def‘a akçeleriyle iştirâ‘ eyledükleri hamrın hanelerine nakline müsâ‘ade birle evâmir-i şerîfe verüle geldükleri bildürüb kral-ı mûmâ ileyh bu def‘a müceddeden ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vechile murahhas-ı mûmâ ileyh yanında berât-ı şerîfimle ikinci tercümân olan Petro Baron nâm tercümânın ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün İstanbul’a karîb iskele ve yalı ve adalardan be-her medresi otuz vukiyye olmak üzere akçesiyle iştirâ‘ eyledüğü bin beş yüz medre hamrın bin yüz elli üç senesine mahsûben iştirâ‘ ve Galata’da vâki‘ hanesine nakline mûmâna‘at olunmayub Galata voyvodasına ve ümenâ ve zâbitler taraflarından min-bad gümrük ve bâc ve hârc ve ‘avâ’id nâmı ve sâ’ir bahâne ile akçe mutâlebesiyle rencîde olunmamak bâbında müceddeden hükm-ü hümâyûnum ricâ‘ etmeğin elli üç senesine mahsûben def‘a-yı vâhidede nakline mûmâna‘at olunmaya deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i L sene 153

[5]

(1) *Tashih olunduğu vechile tebdîl olunmuştur.*

İzmir kazâsı nâ’ibine ve İzmir hâssa voyvodasına hüküm ki

Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm murahhas beyzadesi Fenoketti hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sâ‘adetime ‘arzuhal gönderüb bu def‘a müceddeden kral-ı mûmâ ileyhe ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vechile medîne-i İzmir ve ana tâbi‘ iskelelere İtalya bayrağı altında gemileriyle gelen tüccâr ve re‘âyâsının umûr ve husûsların görmek üzere İtalya beyzâdelerinden kıdvetü’l-a‘yânü’l-milleti’l-mesîhiyye Romin nâm beyzade konsolos nasb ve ta’yîn ve ahidnâme-i hümâyûn mûcibince olageldüğü üzere

yedine berât-ı şerîf verildüğün bildirüb ahidnâme-i hümayûn ve yedine verülen berât-ı şerîf mûcibince konsolosluk-ı mezbûru merkûma zabt etdürülüb hilâf-ı ahidnâme-i hümayûnuma ve mugâyir berât ve dahl u taarruz etdürülmemek bâbında hükm-ü hümayûn ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki vusûl buldukda bu babda sâdır olan emrim üzere 'amel dahi konsolosluk-ı mezbûru ahidnâme-i hümayûnum ve yedine verülen berât-ı şerîfim mucibince zabt etdürülüb âharı hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mugâyir-i berât ve dahl u taarruz etdürmeyüb mazmûn-ı emri-şerîfimle 'amel olası şöyle bilesiz. Fî evâ'il-i Ş sene 153

(2) *Bu dahi tebdîl olunmuştur.*

İzmir kazâsı nâ'bine ve İzmir hassa voyvodasına hüküm ki

Beyzâde-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb bu def'a müceddeden kral-ı mûmâ ileyhe 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümayûnumda şart kılındığı vechile medîne-i İzmir ve ana tâbi' iskelelere İtalya bayrağı altında gemileriyle gelen tüccâr ve re'âyânın umûr ve husûslarını görmek için İtalya beyzâdelerinden kıdvetü'l-a'yânü'l-milleti'l-mesîhiyye Romin nâm beyzâde konsolos nasb ve ta'yîn ve yedine ber-vech-i mu'tâd berât-ı şerîf-i âlîşânım 'inâyet ve ihsânım olub lakin konsolos-ı mezbûr varınca tarafından bir vekîl nasb ve medîne-i İzmir'de ikâmete muhtaç olduğu bildirüb konsolos-ı mezbûr medîne-i merkûmeye varunca Ragani nâm İtalyalı vekâleten ikâmet etdürülüb ahidnâme-i hümayûnuma mugâyir kimesne tarafından dahl ü taarruz etdürülmemek bâbında siz ki Mevlana ve voyvoda-yı mûmâ ileyhümasız size hitaben hükm-ü hümayûnum ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuştur buyruldu. Fî evâ'il-i Ş sene 153

(3) İstanbul ve Galata kâdılarına hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimden mukîm murahhas beyzâdesi Konta Fenoketti hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sâ'adetime 'arzuhal gönderüb bu def'a müceddeden kral-ı mûmâ ileyhe 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümayûnumda şart kılındığı vechile hâlen beyzâde-i mûmâ ileyhin yanında baş tercümânlık hizmetinde olan tabîb Konstantin Arayaki veled-i Dimitraki'ye ahidnâme-i hümayûnum mûcibince olageldüğü üzere yedine berât-ı şerîfim verildüğün bildirüb ahidnâme-i hümayûnum ve yedine verülen berât-ı şerîfim mûcibince tercümânlık mezbûr-ı merkûma zabt etdürüb hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mugâyir-i berât dahl u taarruz etdürülmek bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' eyledüğü eelden vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyruldu. Fî evâhir-i Ş sene 153

(4) (...) kazâsı muzâfâtından () nâhiyesi ve Vize ve Terkos nâ'iblerine hüküm ki

Beyzâde-i mûmâ ileyh 'arzuahâl gönderüb Devlet-i 'Aliyye'mle dost olan düvelin 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçilerinin ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün Istranca ve olhavâlilerde bulunan yerlerden rızâlarıyla satanlardan akçeleriyle pasdirmalık içün iştirâ' eyledikleri kara camuzun hânelerine nakline müsâ'ade birle evâmir-i şerîfe verile geldiğün bildirüb bu def'a müceddeden kral-ı mûmâ ileyhe 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümayûnumda şart kılındığı vechile murahhas-ı mûmâ ileyhin ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün Istranca ve sâ'ir karyelerden rızâ ile satanlardan akçesiyle iştirâ' eyledüğü yüz elli re's kara camuzun bin yüz elli üç senesine mahsûben iştirâ' ve Galata'da vaki' menziline nakl-i mûrad eyledikde ümenâ ve subaşılar ve sâ'ir zâbitân tarafından kimesne mâni' olmayub ahidnâme-i hümayûnuma mugâyir gümrük ve bâc ve harc ve 'avâ'id nâmı ve sâ'ir bahâne ile rencide ve remide olunmamak bâbında müceddeden hüküm-ü hümayûn ricâ' etmeğin bin yüz elli üç senesine mahsûb olmak üzere def'a-yı vahidede nakline mûmâna'at olunmamak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur deyü yazılmış. Fî evâ'il-i N sene 153

(5) Yeniçeri ağası vezire ve hâssa bostancıbaşıya hüküm ki

Beyzâde-i mûmâ ileyh 'arzuahâl gönderüb Devlet-i 'Aliyye'mle dost olan düvelin 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçilerinin ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün ahidnâme-i hümayûnumda ruhsat verüldüğü üzere senede bir def'a akçeleriyle iştirâ' eyledükleri hamrın hânelerine nakline müsâ'ade birle evâmir-i şerîfe verüle geldiği kral-ı mûmâ ileyhe bu def'a müceddeden 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümayûnumda şart kılındığı vechle murahhas-ı mûmâ ileyin ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün İstanbul'a karîb iskele ve yalı ve adalardan be-her medresi onar vukıyye olmak üzere akçesiyle iştirâ' eyledüğü yedi bin medre hamrın bin yüz elli üç senesine mahsûben iştirâ' ve Galata'da vâki' hanesine nakline mûmâna'at olunmayub Galata voyvodası ve ümenâ ve zâbitler taraflarından min-ba'd gümrük ve bâc ve harc ve 'avâ'id nâmıyla ve sâ'ir bahâne ile akçe mutâlebesiyle rencide olunmamak bâbında müceddeden hüküm-ü hümayûnum ricâ' etmeğin elli üç senesine mahsuben def'a-yı vahidede nakline mûmâna'at olunmaya deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i N sene 153

(6) Yeniçeri ağası vezire ve hâssa bostancıbaşıya hüküm ki

Beyzâde-i mûmâ ileyh 'arzuahâl gönderüb Devlet-i 'Aliyye'mle dost olan düvelin 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçilerinin yanlarında berât-ı şerîfimle baştercümân olanların ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün ahidnâme-i hümayûnumda ruhsat verildiği üzere senede bir def'a akçeleriyle 'iştirâ' eyledükleri hamrın hânelerine nakline müsâ'ade birle evâmir-i şerîfe

verüle geldüğün bildürüb kral-ı mûmâ ileyh bu def'a müceddeden 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vechile murahhas-ı mûmâ ileyhın yanında berât-ı şerîfimle baş tercümân olan tabîb Konstantin Arapaki nâm tercümânın âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün İstanbul'a karib iskele ve yalı ve adalardan be-her medresi onar vukıyye olmak üzere akçesiyle iştirâ' eyledüğü iki bin medre hamrın bin yüz elli üç senesine mahsûben iştirâ' ve Galata'da vâki' hanesine nakline mûmâna'at olunmayub Galata voyvodası ve ümenâ ve zâbitler taraflarından min-ba'd gümrük ve bâc ve harc 'avâ'id nâmı ve sâ'ir bahâne ile akçe mütalebesiyle rencîde olunmamak bâbında müceddeden hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğın elli üç senesine mahsûben def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmaya deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i N sene 153

[6]

(1) İstanbul ve Galata kâdılarına hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimden mukîm murahhas beyzâdesi kıdvetü'l-ümerâi'l-milleti'l-mesîhiyye Konta Fenoketti hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sâ'adetime 'arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyh bu def'a müceddeden 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vechile hâlen murahhas-ı mûmâ ileyhın yanında ikinci tercümânlık hidmetinde olan Petro Baron veled-i Teresanta nâm tercümân ahidnâme-i hümâyûnum ve olageldüğü üzere yedine berât-ı şerîfim verüldüğü bildirüb tercümânlık mezbûr-ı merkûmun yedine verülen berât-ı şerîfim mûcibince zabt etdürölüb hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve berât-ı şurûtuna mugâyir bir dürlü dahl u taarruz etdürülmemek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğın vech-i meşrûh üzere 'amel oluna deyü yazılmışdır. Fî eva'il-i L sene 153

(2) Boğazhisarları nâ'iblerine ve dizdârlarına hüküm ki

Murahhas-ı mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyh Devlet-i 'Aliyye'mle dostluk üzere olan sâ'ir düvel-i müste'menân 'idâdından ma'dûd olduğuna binâ'en sâ'ir dost olan düvel taraflarında 'asitâne-i sa'âdetime âmed şüd eden gerek Vardakosta ve gerek tüccâr sefâ'inine Boğazhisarları'nda öteden berü olagelen mu'âmele misillü bunların dahi gerek Vardakosta ve gerek tüccâr sefinelerine mu'âmele-i bi'l-mücâmele olunarak âmed şüdlerine mûmâna'at olunmayub himâyet ve sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğın vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki. () Vusûlunde 'amel dahi sen ki mûmâ ileyhimsin kral-ı mûmâ ileyh tarafından 'asitâne-i 'aliyyeme âmed şüd eden gerek Vardakosta ve gerek tüccâr sefâ'ini

Boğazhisarlarına geldüklerinden sâ'ir dost olan düvelin sefinelerine olan mu'âmele edenlerin haklarında dahi ri'âyet ve himâyet ü sıyânet olunub mazmûn-ı emr-i şerîfimle 'amel olasız. Fî evâhir-i L sene 153

(3) Balya Badra kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm murahhas beyzâdesi Konte Fenoket hutimet 'avâkıbühü bi'l-hayr 'arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyh bu def'a müceddeden 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vechile Balya Badra'ya İtalya bayrağı altında gemileriyle gelen tüccâr ve re'âyâsının umûr ve husûsları görmek için İtalyalı'dan kıdvetü'l-ayanü'l-milleti'l-mesîhiyye Dimitre veled-i Manolako konsolos nasb ve ta'yîn ve ahidnâme-i hümâyûn mûcibince olageldüğü üzere yerine berât-ı şerîfim verüldüğü bildirüb ahidnâme-i hümâyûnum ve mezbûrun yedine verilen berât-ı şerîfim mûcibince konsolosluk merkûm-ı mezbûr zabt etdürölüb hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve yedinde olan berât şürûtuna mugâyir kimesne tarafından bir dürlü dahl u taarruz olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûn ricâ' eyledüğü eelden vech-i meşrûh üzere 'amel oluna deyü yazılmıştır. Fî evâhir-i L sene 153

(4) 'Asitâne-i sa'âdetimden Draç'a varunca yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâb ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitân ve â'yan-ı vilayete hüküm ki

Murahhas-ı mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb murahhas-ı mûmâ ileyh tarafından bu def'a Draç iskelesinde mukîm İtalya konsolos vekiline mekâtib ile âdem irsâli muktezî olmağla mektûblarıyla iki nefer sâ'î mahall-i mezbûra 'azîm ve râhî olduğu bildürüb sen ki mûmâ ileyhimsin merkûmlar taht-ı kazâlarınızda vâki' menâzil ve merâhil ve benâdir ve ma'berde cizyedârlar cizye mutâlebesiyle rencîde ve tevkîf ve gayrilere dahi âhar bahâne ile mezbûrların bâ'is olub hareket ile mürûrlarına nmümâna'at olunmak bâbında hükm-ü hümâyûn ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 153

(5) Bi'l-fi'l deryâ kapudânı vezir Mustafa Paşa'ya hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçisi Konte Fenoket hutimet 'avakıbuhi bi'l-hayr 'arzuhal gönderüb Devlet-i 'Aliyye'min cenk sefineleri rûy-ı deryâda kral-ı mûmâ ileyhin cenk sefinelerine müsâdefe eyledüğü bayraklarını diküb ve karşıdan top ile selamlayub dostluk izhâr eyledüğü Devlet-i 'Aliyye'min cenk sefineleri dâhi layık olan vechile dostane mu'âmele edüb kezâlik tarafeynin tüccâr sefinesi dahi bir yerlerine bayrakları

açub dostane mu‘âmele eyleyeler deyü kral-ı mûmâ ileyhe i‘tâ’ olunan ahidnâme-i hümâyûnumda mukayyed olmağla Devlet-i ‘Aliyye’mlle dostluk üzere olan sâ’ir düvel-i müste‘menan taraflarından ‘asitâne-i sa‘âdetimden âmed şüd eden gerek Vardakosta ve gerek tüccâr sefâ’inine Boğazhisarlarında öteden berü olagelen mu‘âmele misillü bunların dahi gerek Vardakosta ve gerek tüccâr sefinelerine mu‘âmele-i bil-cümle olunarak âmed şüdlerine mûmâna‘at olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak üzere bundan akdem Boğazhisarları nâ’iblerine ve dizdârlarına hitâben emr-i şerîfim verüldüğü bildirüb sen ki vezir müşârül ileyhasın ahidnâme-i hümâyûnum ve mukaddemâ verülen emr-i şerîfim mûcibince sâ’ir dost üzere düvel taraflarından ‘asitâne-i sa‘âdetime âmed şüd edilen gerek Vardakosta ve gerek tüccâr sefâ’inine öteden berü olagelen mu‘âmele-i misillü bunların dahi gerek Vardakosta ve gerek tüccâr sefinelerine mu‘âmele-i bil-mücâmele olunarak âmed şüdlerine mûmâna‘at olunmayub himâyet ü sıyânet olunmalarıçün tenbihi lazım gelenlere tarafından buyuruldu ile tenbîh eylemek bâbında hükm-ü hümâyûn ricâ’ ve Dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûn ve ahkâm kayûdatına mürâca‘at olundukda ber-vech-i muharrer ahidnâme-i hümâyûnumda mukayyed ve vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim verüldüğü mastûr bulunmağın ahidnâme-i hümâyûnum ve mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince ‘amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâ’il-i RA sene 154

[7]

(1) Boğazhisarları nâ’iblerine ve dizdârlarına hüküm ki

Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm elçisi Konte Fenoket hutimet ‘avakıbuhi bi’l-hayr arzuhâl gönderüb İtalya kapudânlarından Françesko Rodo Betor nâm kapudândan Cüzebhe Bapoltan ta‘bîr olunur râkib olduğu bir kıt‘a sefinesiyle ‘asitâne-i sa‘âdetime getürdüğü ve alub götürdüğü emti‘a ve eşyâsının ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince gümrüklerin edâ ve yedine edâ tezkîresi verülüb Messina cânibine ‘azîm ve râhî olmağla mu‘tâd üzere Boğazhisarlarında yoklanub mâdem ki derûnuna memnû‘âtdan bir nesne olmaya Messina cânibine mürûruna mûmâna‘at olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğın vech-i meşrûh üzere ‘amel oluna deyü yazılmıştır. Vusûl-ı ‘amel dahi sen ki mûmâ ileyhümsin vech-i meşrûh üzere kapudân-ı mesfûr râkib olduğu bir kıt‘a sefinesiyle ‘asitâne-i sa‘âdetime getürdüğü ve alub götürdüğü emti‘a ve eşyâsının ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince gümrüklerin edâ ve yedine mâmûlün-bih edâ tezkîresi verülmüş ise de mu‘tad üzere Boğazhisarlarında yoklanub mâdem ki derûnunda memnû‘âtdan bir nesne olmaya Messina tarafına emnen ve sâlimen mürûrun mûmâna‘at olunmayub mazmûn-ı emr-i şerîf ‘amel olası. Fî evâhir-i RA sene 154

(2) *Mesfûr Luici Bovasna konsolosluk berâtı müceddeden verülmüşdür. Fî 23 CA sene 1161*

Boğazhisarları nâ'iblerine ve dizdârlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb bu def'a der-i Devlet-i 'Aliyye'me kral-ı mûmâ ileyh tarafından gelen Debneskale Lorat nâm kapudânın râkib olduğu San Filippov Don Nikola ve Mano nâm kapudânın dahi râkib olduğu San Karlo La Parnikopa ta'bîr olunur iki kıt'a Vardakosta kalyonları itmâm-ı hidmet me'mûrlarıyla gerü Messina tarafına 'avd ve ric'atlerine izn-i hümâyûnum erzân kalınmağla bu makûle Devlet-i 'Aliyye'mle dostluk i'dâdında olan düvel-i müste'menan taraflarından gelüp gerü vilayetler tarafından me'zûn olan Vardakosta kalyonlarının derûnlarından memnû'ât bir nesne olmadığından gayrı o makule Vardakosta kalyonları Boğazhisarlarından 'ubûrlarına mugâyir-i kadîm yoklanmak bahânesiyle mürûrlarına mûmâna'at olunduğun bildürüb zikr olunan iki kıt'a Vardakosta kalyonları Boğazhisarlarından mugâyir-i kadîm yoklanmak bahânesiyle ta'cîz olunmayub emnen ve sâlimen mürûrlarına mûmâna'at olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğin vechi meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında vusûl-ı 'amel dahi sen ki mûmâ ileyhimsin vech-i meşrûh üzere zikr olunan iki kıt'a Vardakosta kalyonları Boğazhisarlarında kadîm-i mugâyir yoklanmak bahânesiyle ta'cîz olunmayub emnen ve sâlimen mürûrlarına mûmâna'at etdürülmeyüb mazmûn-ı emr-i şerîfimle 'amel oluna. Fî evâ'il-i R sene 154

(3) Selanik kâdisına ve Selanik sancağı mütesellimine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb Devlet-i 'Aliyye'mde Sicilyateyn kralının ikâmet edecek vekîli vesâtatıyla Devlet-i 'Aliyye'min münâsib olan bi'l-cümle iskelelerinde ve sevâhillerinde konsolosları ikâmet etdürülüb 'azl ve nasblarına vekil-i mûmâ ileyhe rütbesine göre evâmîr-i 'aliyye ve berevât ihsân olunmasında ve konsolosları ve tercümânan ve etbâ'larının husûslarında sâ'ir dost olan düvel elçileri ve tercümâna ve etbâ'larına olan müsâ'ade-i misillü mu'âmele olunan deyü kral-ı mûmâ ileyhe i'tâ' olunan ahidnâme-i hümâyûnumda mukayyed olunmağla medîne-i Selanik ve tevâbi' iskelelerine İtalya bayrağı altında gemileriyle gelüb giden tüccâr ve re'âyâlarının umûr ve husûslarının rû'yet ve temşiyet için kral-ı mûmâ ileyh tarafından konsolos nasb ve ta'yîn der-i devlet medârından dahi bir vech-i mu'tâd berât-ı âlîşânım ihsân oluncaya değin iskele-i mezbûr ve tevâbi'ne İtalya bayrağı altında gemileriyle âmed şüd eden tüccâr ve re'âyâların umûr ve mesalihlerine rû'yet ve temşiyet etmek üzere Luici Bogason nâm İtalyalı vekîl nasb ve ta'yîn olduğu bildürüb mesfûr medîne-i mezbûrda vekâleten ikâmet etdürülüb iskele-i mezbûr ve tevâbi'ne İtalya bayrağı altında gemileriyle gelüb giden tüccâr ve re'âyâlarının umûr ve mesalihlerini

rü'yetine mûmâna'at ve müdâhale olunmayub konsolos nasb ve ta'yîn oluncaya dek ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak bâbında sen ki mevlânâ-yı mütesellim mûmâ ileyhimsin sana hitâben hükm-ü hümâyûn ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûnuma mürâca'at olunduk da vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûnum ve vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sadır olmuşdur deyü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 154

(4) İstanbul ve Galata kâdılarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyh bu def'a müceddeden 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vechile hâlen elçi-i mûmâ ileyin yanında tercümânlık hizmetinde Avram veled-i Yeşuva nâm tercümân ahidnâme-i hümâyûn ve olageldüğü üzere yedine berât-ı şerîfim verüldüğü bildürüb tercümânlık mezbûr-ı merkûmun yedine verilen berât-ı şerîfim mûcibince zabt etdürülüb hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûnum ve berât-ı şûrûtuna mugâyir kimesneye bir dürlü dahl u taarruz etdürülmemek bâbında hükm-ü hümâyûn ricâ' etmeğın vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sadır olmuşdur deyü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 154

(5) İstanbul ve Galata kâdılarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyh bu def'a müceddeden 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vechile hâlen elçi-i mûmâ ileyhin yanında tercümânlık hizmetinde olan Menahim veled-i Yeşuva nâm tercümâna ahidnâme-i hümâyûnum ve olegeldüğü üzere yedine berât-ı şerîfim verüldüğü bildürüb tercümânlık mezbûr-ı merkûmun yedine verilen berât-ı şerîf mûcibince zabt etdürülüb hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûnum ve berât-ı şûrûtuna mugâyir kimesneye bir dürlü dahl u taarruz etdürülmemek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğın vech-i meşrûh üzere 'amel olundu deyü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 154

(6) İstanbul ve Galata kâdılarına hüküm ki,

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyh bu def'a müceddeden 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vechile hâlen elçi-i mûmâ ileyhin yanında tercümânlık hizmetinde olan İsak veled-i Avram nâm tercümâna ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince olageldüğü üzere yedine berât-ı şerîfim verildüğü bildürüb tercümânlık mezbûr-ı merkûmun yedine verilen berât-ı şerîfim mûcibince zabt etdürülüb hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve berât-ı şûrûtuna mugâyir kimesneye dahl u taarruz

etdürülmemek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 154

[8]

(1) *Halik olmağla yerine Don Anastasyo Banno konsolos nasb ve ta'yîn olunduğu üzere yedine verülen berat mûcibince emr-i şerîf yazılmışdır Fî evahir-i Ş sene 1161*

Narda kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçisi kıdvetü'l-ümerâi'l-milleti'l-mesîhiyye Konte Fenoket hutimet 'avâkıbuhu bi'l-hayr südde-i sa'âdetime 'arzûhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyhe bu def'a müceddeden 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vechle Narda ve tevâbi' iskelelerine İtalya bayrağı altında gemileriyle gelüb giden tüccâr ve re'âyâlarının ümur ve husûslarını görmek için İtalyalı'dan kıdvetü'l-ayanü'l-milleti'l-mesîhiyye Balako di Cirolamo Nâm İtalyalı konsolos nasb ve ta'yîn ve ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince olageldüğü üzere yedine berât-ı şerîfim verildüğü bildürüb ahidnâme-i hümâyûnum ve mezbûrun yedine verülen berât-ı şerîfim mûcibince konsolosluk merkûm-ı mezbûra zabt etdürülüb hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve yedinde olan berât-ı şurûtuna mugâyir âharı bir dürlü dahl u taarruz etdürülmemek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' eyledüğü ecluden vech-i meşrûh üzere amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 154

(2) 'Asitâne-i sa'âdetimde Filibe ve olhavâlilere varub gelince yol üzerinde vâki' Edirne ve Filibe kâdıları zîde fazluhûmaya ve sâ'ir kazâların kuzât ve nüvvâbına zıkr olunan kazâların kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın âdemlerinden Kostandi nâm âdemini bu def'a ba'zı mesalihiçün mahall-i mezkûra irsâl etmekle sen ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhimsin mesfûr mahall-i mezkûra varub gelünce yol üzerinde vâki' menâzil ve merâhilde ve benâdir ve me'bîrde cizyedâr cizye mutâlebesiyle ve gayriler dahi âhar bahâne ile kendüye ve esvâb ve davarına bir dürlü müdâhale ve taarruz ve hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn rencide ve remide etdürmeyüb ve esnâ-yı râhda mürûr ve 'ubûrlarına mûmâna'at olunmayub âminen ve sâlimen 'ubûruna irsâl ve mahall-i mezkûra îsâl ve himâyet ü siyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâhir-i R sene 154

(3) İstanbul ve Galata kâdılarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyhe bu def’a müceddeden ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kıldığı vechile elçi-i mûmâ ileyhin yanında berâtıyla baş tercümânlık hizmetinde olan tabîb Konstantin Arapaki veled-i Dimitraki’nin hizmetinde tekâsül-ü zâhir ve ref‘-i iktizâ etmekle yine elçi-i mûmâ ileyhin yanına tercümânlık hizmetinde olan Lokati veled-i Savatraki Nâm tercümân hizmetinin uhdesinden gelmekle kadir olduğundan mesfûr ref‘ ve yerine baş tercümân nasb ve ta’yîn olmağla ahidnâme-i hümâyûn mûcibince olageldüğü üzere berât-ı şerîfim verildiği bildirülüb tercümân-ı mezbûr merkûmun yedine verilen berât-ı alıhanım mûcibince zabt etdürülüb hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve berât-ı şûrutuna mugâyir âhardan bir ferdi dahl u taarruz etdürülmek bâbında hükm-ü hümâyûn ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 154

(4) Balya Badra ve Gaston ve Korfos kâdılarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyhe bu def’a müceddeden inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kıldığı vechile Balya Badra’ya İtalya bayrağı altında gemileriyle gelüb giden tüccâr ve re’âyâsının umûr ve husûsların götürmek üzere İtalyalı’dan kıldvetü’l-ayanü’l-milleti’l-mesîhiyye Dimitre veled-i Manolako Nâm İtalyalı bundan akdem konsolos nasb ve ta’yîn olunub lakîn konsolos-ı merkûma verilen berât-ı şerîfimde ve Gaston ve Korfos ve tevâbi‘ tasrîh olunmayub ve zikr olunan mahallere dahi İtalya bayrağı altında tüccâr ta’îfesi gelüb gidüb konsolos olmamağla salifü’l-zikr ve Gaston ve Korfos ve tevâbi‘ konsolosluk-ı merkûmun konsolosluğuna (...) ve ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince müceddeden yedine berât-ı şerîfim verildiği bildirülüb ahidnâme-i hümâyûnum ve mezbûrun yedine verilen berât-ı âlîşânım mûcibince konsolosluk merkûm-ı mezbûr zabt etdürülüb hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûnum ve yedinden olan berât şûrutuna mugâyir kimesne tarafından bir dürlü dahl u taarruz etdürülmemek bâbında hükm-ü hümâyûn ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 154

(5) Akçehisar kazâsı nâ’ibine ve Uhri hassa voyvodasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb fi’l-asl Dubrovnikli olup kazâ-yı mezbûr muzâfâtından ve Tiran kasabasında sâkin Marko nâm tâcir İtalya tüccârı ile teşrîk ve ‘asitâne-i sa’âdetimden kral-ı mûmâ ileyh cânibine ve oltarafdan dahi elçi-i mûmâ ileyhe irsâl olunan mekâtib îsâl-i me‘mûr ve mahall-i merkûma konsolos nasb oluncaya değin tüccârlarının umûr-ı mesalihlerini rû’yet edüb bir dürlü dahl u icâb edecek yoğken kasaba-yı mezbûrda sâkin Rüstem nâm kimesne hilâf-ı şer‘-i şerîf bin yüz elli () senesinde merkûmun mülk-ü menzîl ve

bağ ve bağçesine fuzuli zabt eyledüğünden gayri akraba ve ta'allukâtı dahi tecrîm etdürmekle ve husûs-ı mezbûr minvâl-i meşrûh üzere olunduğu nâlık yedinde hüccet-i şer'îyyesi oldunduğu bildürüb hüccet-i şer'îyye mucibince şer'le görülüb mezkûrun hilâf-ı şer'-i şerîf fuzuli zabt eyledüğü emlâk ve bağ ve bağçesi mesfûra alı verülüb icrâ'-yı şer' ve ihkâk-ı hakk ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i kanun olvehile zâhir olan müdâhale ve ta'addîsi men ve def olunmak bâbında hümk-ü hümayûnum ricâ' eyledüğü eclden yedinde olan hüccet-i şer'îyye mûcibince fi-mâ-ba'd hilâf-ı şer' ve mugâyir-i kanun taadileri men ve def ve mugâyir gasb olunan emlâk ve eşyası şer'le red ve teslîm oluna deyü yazılmışdır. Fî evâ'il-i CA sene 154

(6) Edirne ve Filibe ve Sofya ve Belgrad monlalarına ve 'asitâne-i sa'âdetimden Belgrad'a varub gelince yol üzerinde vâkı' kâdılar ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve zâbitân ve cizyedârlara hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Menahim nâm tercümân hizmetinde olan Filippo Kero nâm hizmetkârı tercümân-ı mezbûrun ba'zı mesâlih ile 'asitâne-i sa'âdetimden Belgrad'a 'azîm ve râhî olmağla mesfûr mahall-i mezbûra varub gelünce yol üzerinde vâkı' menâzil merâhil ve benâdir ve me'abîrde ve bir mahallde evân-ı meksinde cizyedârlara cizye mütalebesiyle ve sâ'irlere gayri bahâne ile hilâf-ı ahidnâme-i hümayûnumda mugâyir berât bir dürlü rencîde ve remîde etdürülmeyüb mürûr ve 'ubûrlarına mûmâna'at olunmamak bâbında hükmü hümayûnum ricâ' etmeğîn vech-i meşrûh üzere 'amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C sene 154

[9]

(1) Rodos kâdısına ve İstanköy cezîresi nâ'ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyhe bu def'a müceddeden 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümayûnumda şart kılındığı vechile Rodos ve İstanköy ve ona tabi iskelelere İtalya bayrağı altında gemileriyle âmed şüd eden tüccâr ve re'âyâlarının umûr ve husûslarını rüyet ve temşiyet içün kıdvetü'l-ayanü'l-milleti'l-mesîhiyye Covanni Batista Bonnifaçi nâm İtalyalı konsolos nasb ve ta'yîn olunmağla ahidnâme-i hümayûn ve olageldüğü üzere yedine berât-ı şerîfim verildüğü bildirüb ahidnâme-i hümayûnum ve yedine verilen berât-ı şerîfim mûcibince konsolosluk merkûm-ı mezbûr zabt etdürülüb hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve berât-ı şûrutuna mugâyir bir dürlü taarruz ve taarruz etdürülmemek bâbında hükm-ü hümayunum ricâ' etmeğîn vech-i meşrûh üzere 'amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâhir-i C Sene 154

(2) Haslar kâdısı müzâfâtından () nahiyesi ve Terkos ve Vize nâ'iblerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb Devlet-i 'Aliyye'mde kral-ı mûmâ ileyhın ikâmet edecek vekîli vesâtatıyla Devlet-i 'Aliyye'min münâsib olan bi'l-cümle iskelelerinde ve sevâhillerinde konsolosları ikâmet etdürülüb 'azl ve nasblarına ve vekîl-i mûmâ ileyhe rütbesine göre evamir-i 'aliyye verülüb ihsân olunmağın ve konsoloslarının ve tercümânan etbâ'larının husûslarından sâ'ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ'larına olan mu'âmele-i misillü mu'âmele oluna deyü kral-ı mûmâ ileyhe i'tâ' olunan ahidnâme-i hümâyûnumda mukayyed olmağla elçi-i mûmâ ileyh ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün Istranca ve sâ'ir karyelerde rızalarıyla satanlardan akçesiyle iştirâ' eyledüğü yüz elli re's kara camuzun bin yüz elli dört senesine mahsuben iştirâ' ve Galata'da vâki' hanesine nakil murad eyledükde ümenâ ve subaşılar ve sâ'ir zâbitân tarafından kimesne mûmâna'at olunmayub ahidnâme-i hümâyûnumda mugâyir gümrük ve bâc ve harc ve 'avâ'id nâmı ve sâ'ir bahâne ile rencide ve remide olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûn ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûnum ve kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda ber-vech-i muharrer ahidnâme-i hümâyûnumda mastûr ve elli üç senesine mahsûben müceddeden olmikdâr kara camuzun iştirâ' ve nakliçün vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim ve ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ile dört senesine mahsûben def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmaya deyü yazılmışdır. Fî evâ'il-i B sene 154

(3) Yeniçeri ağası vezire ve hassa bostancıbaşıya hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçisi 'arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün senede bir def'a yedi bin medre hamra emr-i şerîf verüle gelüb lakîn henüz bin yüz elli dört senesiçün emr-i şerîf verülmemekle sene-i mezbûra müceddeden be-her medresi onar vukıyye olmak üzere İstanbul'a karib iskele ve yalı ve adalardan akçesiyle iştirâ' eyledüğü yedi bin medre hamrın Galata'da vâki' hânesine nakline mûmâna'at olunmayub Galata voyvodası ve ümenâ ve zâbitler taraflarından min-ba'd gümrük bâc ve harc ve 'avâ'id nâmı ve sâ'ir bahâne ile akçe mutâlebesiyle rencide ve remide olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda elli üç senesi için vech-i meşrûh üzere emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır üzere emr-i şerîfim mûcibince elli dört senesine mahsûben def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmaya deyü yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ş sene 154

(4) Yeniçeri ağası vezirim ve hassa bostancıbaşıya hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın yanında baş tercümân olanların ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün senede bir def’a iki bin medre hamra emr-i şerîf verüle gelüb lakîn yanında hâlen berât-ı şerîfimle baş tercümân olan Luka nâm tercümân içün henüz emr-i şerîf verilmemekle elli dört senesine mahsûben be-her medresi onar vukıyye olmak üzere İstanbula karîb iskele ve yalı ve adalardan akçesiyle iştirâ‘ eyledüğü yalnız iki bin medre hamrın hanesine nakline mûmâna‘at olunmayub Galata voyvodası ve ümenâ ve zâbitler taraflarından min-ba‘d gümrük ve bâc ve harc ve ‘avâ’id nâmı ve sâ’ir bahâne ile akçe mutâlebesiyle rencîde ve remîde olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda elçi-i mûmâ ileyhın yanında bundan akdem baş tercümân olan tabîb Kostanti Arapaki nâm tercümân içün elli üç senesine mahsûben vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim verildüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince elli dört senesine mahsûben def’a-yı vâhidede nakline mûmâna‘at olunmaya deyü yazılmışdır. Fî evâ’il-i Ş sene 154

(5) Yeniçeri ağası vezire ve hassa bostancıbaşıya hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın yanında hâlen berât-ı şerîfimle ikinci tercümân olan Petro Baron nâm tercümânın ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün senede bir def’a bin beş yüz medre hamra emr-i şerîfim verüle geldüğü elli dört senesiçün henüz emr-i şerîf verilmemekle sene-i mezbûra mahsûben be-her medresi onar vukıyye olmak üzere İstanbula karîb iskele yalı ve adalardan akçesiyle iştirâ‘ eyledüğü yalnız bin beş yüz medre hamrın Galatada vâki‘ hânesine nakline mûmâna‘at olunmayub Galata voyvodası ve ümenâ ve zâbitler taraflarından min-ba‘d gümrük ve bâc ve harc ve ‘avâ’id nâmı ve sâ’ir bahâne ile akçe mutâlebesiyle rencîde ve remîde olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda elli üç senesine mahsûben vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmayun mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince elli dört senesine mahsûben def’a-yı vâhidede nakline mûmâna‘at olunmaya deyü yazılmışdır. Fî evâ’il-i Ş sene 154

(6) Boğazhisarları nâ’iblerine ve dizdârlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyhın Devlet-i ‘Aliyye’me dostluk üzere olan sâ’ir düvel-i müste’menan i‘dâdından madûd olduğuna binâ’en taraf-ı Devlet-i ‘Aliyye’mden kral-ı mûmâ ileyh cânibine irsâl olunan elçi itmâm-ı hidmetiyle bahren ve ‘asitâne-i sa‘âdetimde ikâmet etmek dahi irsâl eyledüğü elçisi dahi iki kıt’a kalyon ile

Boğazhisarlarına vusulü haberi geldiği bildirüb sâ'ir dost olan düvel taraflarından 'asitâne-i sa'âdetimde âmed şüd eden gerek Vardakosta ve gerek tüccâr sefâ'inine Boğazhisarlarında öteden berü ola gelen mu'âmele-i misillü bunların dahi gerek Vardakosta gerek tüccâr sefînelerine mu'âmele-i bi'l-cümle olunarak âmed şüdlerine mümâna'at olunmayub himâyet ü sıyânet olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' eyledüğü ecilden vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlişanım sadır olmuştur. Fî evâhir-i N sene 154

(7) Bahr-i Sefid'de vâki' Mikonos ve Nakşe pare cezîreleri nâ'iblerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb zikr olunan cezîeler iskelelerine âmed şüd eden tüccârlarının umûrlarını rû'yet için İtalyalı'dan Nikolo Kotirani konsolos nasb ve ahidnâme-i hümâyûn ve olageldüğü üzere yedine berât-ı şerîfim verildiği bildirülüb zabt için hükm-ü hümâyûn ricâ' etmeğin vech-i meşrûh 'amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı N sene 1154

(8) Bir sûret;

Yine Bahr-i Sefid'de vâki' Şire İstandil ve Andros adaları iskelelerine gelen tüccârlarının umûru için Antonyo Palyakopa Nâm İtalyalı konsolos nasb olunmağla ber-mu'tâd zabt için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı N sene 154

[10]

(1) 'asitâne-i sa'âdetimden Erdek ve Kapıdağı ve sâ'ir olhavâlîlere varub gelince yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâb ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve cizyedârlar ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçisi Konte Fenoket hutimet 'avâkıbuhu bi'l-hayr 'arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyh in âdemlerinin kefâf-ı nefisleri için olhavâlîlerden bâ-fermân-ı âlî akçesiyle iştirâ' ve cemm edeceği hamrın nakline tarafından ta'yîn eyledüğü Aleksandro nâm âdemi mahall-i merkûmeye varub gelince her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahl olur ise menâzil ve merâhilde ve ma'ber ve benâdirde ve bir mahallde evân-ı meksinde cizyedârlar cizye mütalebesi ve gayriler dahi âhar bahâne ile hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûna mürûr ve 'ubûrlarına mümâna'at olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâ'il-i ZA sene 154

(2) Bahr-i Sefidde vâki' Mürted ve Termiye cezîreleri nâ'iblerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyh bu def’a müceddeden ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vech ile zikr olunan Mürted ve Termiye adalarına İtalya bayrağı altında gemileriyle âmed şüd eden tüccâr ve re‘âyâlarının umûr ve husûslarına rû‘yet ve temşiyet için kıdvetü’l-ayanü’l-milleti’l-mesîhiyye Mihail Pankalid nâm İtalyalı konsolos nasb ve ta‘yîn olunmağla ahidnâme-i hümâyûn mûcibince olageldüğü üzere yedine berât-ı şerîfîm verildiği bildirüb ahidnâme-i hümâyûnum ve mezbûrun yedine verilen berât-ı alîşanım mûcibince konsolosluk merkûm-ı mezbûr zabt etdürülüb hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûnum ve yedinde olan berât şürûtuna mugâyir kimesne tarafından bir dürlü dahl u taarruz olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 154

(3) Boğazhisarları nâ’iblerine ve dizdarlarına hüküm ki

Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm elçisi Kavalier Demano hutimet ‘avâkıbuhu bi’l-hayr ‘arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyh tarafından bu def’a elçi-i mûmâ ileyhin râkib olub geldiği iki kıt’a Vardakosta kalyonları itmâm-ı hidmete me‘mûr ile gerü Messina tarafına ‘avd ve ric‘atlarına izn-i hümâyûnum erzânî kılınmağla bu makûle Devlet-i ‘Aliyye’me dostluk idâdında olan düvel-i müste’menan taraflarından gelüb gerü vilayetleri tarafına me’zûn olan Vardakosta kalyonlarının derunlarından memnû‘âtdan nesne olmadığından mâ-‘adâ bu makûle Vardakosta kalyonları Boğazhisarlarına ‘ubûrlarına mugâyir-i kâdim yoklanmak bahânesiyle mürûrlarına mûmâna‘at olunduğu bildirüb zikr olunan iki kıt’a Vardakosta kalyonları Boğazhisarlarından mugâyir-i kâdim yoklanmak bahânesiyle ta‘ciz olunmayub âminen ve sâlimen mürûrlarına mûmâna‘at olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğin vechi meşrûh üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i Z sene 154

(4) Balya Badra ve () ve kâdılarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyh bu def’a müceddeden ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vechile medîne-i Balya Badra ve Korfo ve Gaston ve tevâbi‘ iskelelerinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yânında bir nefer tercümânın lüzum ve iktizâsı olmağla Anastas ve Konasanki tercümân nasb ve ta‘yîn olunub ahidnâme-i hümâyûn ve olageldüğü üzere berât-ı şerîfîm verildiği bildirüb tercümânlık-ı mezbûr yanında olan berât mûcibince mesfûra zabt etdürülüb hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve mugâyir berât bir ferdi dahl u taarruz etdürülmeyüb ahidnâme-i hümâyûna ve berât şürûtu mûcibince

himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâhir-i Z sene 1154

(5) Bir sûret

Narda kâdisına () Narda'da mukîm Sicilyateyn konsolos yanında Aleksandro Papalık tercümân nasb ve ta'yîn olunmağla vech-i meşrûh üzere zabtiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

(6) 'Asitâne-i sa'âdetimden Draç'a varunca yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâb ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve voyvodalar ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçisi Kavalier De Mayo hutimet 'avâkıbuhu bi'l-hayr 'arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyh tarafından bundan akdem elçilik hidmetiyle 'asitâne-i sa'âdetimde meks ve ikâmet üzere olan selefi Konte Fenoket hutimet 'avâkıbuhum bi'l-hayr itmâm-ı hidmet me'mûresiyle me'zûnen kral-ı mûmâ ileyh cânibine berren 'azîmet üzere olmağla siz ki mûmâ ileyhümsiz elçi-i mûmâ ileyh her kangınızın taht-ı kazâlarınızda dahl olur ise esnâ-yı râhda vâki' menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma'berde ve bir mahallde evân-ı meksinde kendünün âdemlerinin esvâb ve davarlarına ve alet-i harblerine hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn kimesne tarafından bir dürlü dahl u taarruz etdürmeyüb ve iktizâ eden zad ü zevâdesi dahi rızâlarıyla satanlardan narh-ı rûzî üzere iştirâ'sına müdâhale ve mûmâna'at olunmayub ve muhavvif ve muhâtaraa olan mahallerde gereği gibi muhâfaza ve muhârese ile emin ve sâlimen mürûruna muavenet ve müzâheret ve himâyet ü sıyânet olunmak bâbında sen ki mûmâ ileyhimsin sana hitâben emr-i şerîfim ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel ve hareket oluna deyü yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 155

(7) 'Asitâne-i sa'âdetimde Draç'a varunca yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâb ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve voyvodalar ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyh tarafından bundan akdem elçilik hidmetiyle 'asitâne-i sa'âdetimde meks ve ikamet üzere olan Saliga Konte Finocchetto hutimet 'avâkıbuhu bi'l-hayr itmâm-ı hidmet-i me'mûresiyle me'zûn kral-ı mûmâ ileyh cânibine berren 'azîmet üzere olduğundan ağırlığını kendüden mukaddem müste'men hidmetkârlarıyla Draç'a irsâl etmek üzere olmağla sen ki mûmâ ileyhimsin elçi-i mûmâ ileyhin müste'men hidmetkârları Ağrika ile her kangınızın taht-ı kazâsına dahil olur ise esnâ-yı râhda vâki' menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma'berde ve bir mahallde olan mekslerinde esvâb ve davârlarına alet-i harâblarına ve mürûr eyledükleri mahallerde mugâyir ahidnâme-i hümâyûn ve bâc ve harc ve 'avâ'id nâmı va âhar vechile kimesne tarafından bir dürlü

müdâhale etdürmeyüb ve iktizâ eden zad ü zevâdelerini dahi rızâlarıyla satanlardan narh-ı rûzî üzere iştirâ'larına mûmâna'at olunmayub ve muhavvif ve muhâtaraa olan mahallerde gereği gibi muhâfaza ve muhârese ile emin ve sâlimen mürûrlarına mûmâna'at muâvenet ve muzâharet ve himayet ü siyânet olunmak bâbında sen ki mûmâ ileyhimsin sana hitâben hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel ve hareket oluna deyü yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 1155

[11]

(1) Draç ve Avlonya ve Ülgun-bar kâdılarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyh bu def'a müceddeden 'inâyet ve ihsân olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vechile Draç ve Avlonya ve Ülgun-bar ve tevâbi' iskelelerine İtalya bayrağı altında gemileriyle âmed şüd eden tüccâr ve re'âyâsının umûr ve husûslarını temşiyet için İtalya beyzadelerinden kıdvetü'l-ayanü'l-milleti'l-mesîhiyye Çan Şoriba nâm İtalyalı konsolos nasb ve ta'yîn olunmağla ahidnâme-i hümâyûn ve olageldüğü üzere yedine berât-ı şerîfim verildiği bildürüb ahidnâme-i hümâyûn ve yedine verülen berât-ı alişânım mûcibince konsolosluk merkûm-ı mezbûr zabt etdürülüb hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve şurût berâtına mugâyir âharı bir dürlü dahl u taarruz etdürülmeyüb himayet ü siyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel olundu deyü yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 1155

Der-zamân-ı sadr-ı sudûru'l-vüzerâ Hazret-i Ali Paşa ve fî ibbân-ı Hazaret-i Mehmed Ragıb Efendi Re'isü'l-kuttâb tale bekahu el vaki fî evasıt-ı saferil hayr li sene hamse ve hamsin ve mie ve elf min hicretin nebeviyye

(2) Draç kâdisına ve Draç ve olhavâlîde vâki' iskele emînlerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyh bu def'a müceddeden 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vechile Draç ve Avlonya ve Ülgun-bar ve tevâbi iskelelerine İtalya bayrağı altında gemileriyle âmed şüd eden tüccâr ve re'âyâlarının umûr ve husûslarının rû'yet ve temşiyet için İtalya beyzâdelerinden kıdvetü'l-ayanü'l-milleti'l-mesîhiyye Çan Şoriba nâm İtalya beyzâdesi konsolos nasb ve ta'yîn ve yedine berât-ı şerîfim i'tâ' olunub lâkin konsolos-ı merkûme 'asitâne-i sa'âdetimde elçi-i mûmâ ileyhin yanında Ser kitabeti hidmetinde bir müdded müstâhdem olması muktezî olmağla konsolos-ı merkûm mahalline varunca iskele-i mezbûr ve tevâbi'ne âmed şüd eden sefâ'in ve tüccârlarının umûr ve mesâlihleri ve sâ'ir konsolosluk umûruna müte'allik husûsât rû'yet ve

temşiyet için yine İtalyaludan Luici Akitonâm İtalyalı konsolos vekili ta'yîn olduğu bildürüb konsolos-ı merkûmun yedine verülen berât-ı şürût mûcibince 'amel olunub hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve mugâyir şürût berât-ı âlişânım vekîl-i merkûm ta'addî ve rencîde etdürülmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında sen ki mûmâ ileyhimsin sana hitâben hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğin şürût-ı berât ve ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince 'amel ve hareket olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 155

(3) Draç ve havâlisinde vâki' kâdırlara ve iskele emînlerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyh bu def'a müceddeden 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda Devlet-i 'Aliyye'min bi'l-cümle iskele ve gümrüklerinde kral-ı mûmâ ileyhın sefâ'inlerinden ve re'âyâlarından gümrük resmi yüzde üç ve sâ'ir dost olan düvel taraflarından verülen rûsûmat edâ edeler ve ticâretleri husûsunda hilâf-ı mu'teber bir kimesne cebren müdâhale eylemeye deyü mastûr ve mûkayyed olmağla ve Draç ve tevâbi' iskelelerine âmed şüd eden tüccârları rûsûm gümrüklerin ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn edâya râzı ve sâ'ir dost olan düvelin tüccârı misillü ticâret eyledüklerinden Draç ve havâlisinde olan (...) hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn kral-ı mûmâ ileyhın tüccâr ve re'âyâsına ziyâde talebiyle ta'addî ve rencîdeden hali olmadukların bildirüb mevâd-ı ahidnâme-i hümâyûn düstur'ul-'amel tutulub fî-mâ-ba'd ziyâde gümrük resmi ve âhar bahâne ile ta'addî ve rencîde etdürülmeyüb muktezâ-yı mualat ve muktezât-ı mü'eyyed üzere himayet ü sıyânet olunmaları bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûnuma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mestur ve mukayyed olunmağın ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince 'amel ve hareket olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i RA sene 1155

(4) 'Asitâne-i sa'âdetimden Tekfurdağı'na varınca yol üzerinde vâki' nüvvâb ve Tekfurdağı nâ'ibine ve havâlîlerinde vâki' kuzât ve nüvvâb zîde fazlûhuma ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve cizyedârlar ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh arzûhal gönderüb İspanya ve Anabolu'su re'âyâsından olub Atiya Don Dömonliko nâm müste'men tabîb ile Tekfurdağı'na meks ve ikamet üzere olmağla bu def'a bâzı' mesâlihle 'asitâne-i sa'âdetimden gelüb yine mahall-i mezbûra ricâ'at etmekle tabîb-i mesfûr iki nefer hizmetkârıyla 'asitâne-i sa'âdetimden Tekfurdağına varunca her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise esnâ-yı râhda vâki' menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma'berde cizyedârlara cizye mutâlebesiyle ve gayrilere dahi âhar bahâne ile mesfûr ve yanında olan hizmetkârlarını rencîde ve remîde etdürülmeyüb tabib-i mesfûr mahall-i

merkûma ve havâlîlerinden mahall-i bil habel iktiza tababet ile geşt ü güzâr eyledüğü yerlerde ve bir mahallde evân-ı meksinde kendüne ve hidmetkârlarına ve esvâb ve davarlarına mugâyir ahidnâme-i hümâyûn bir dürlü ta‘addî ve rencîde etdürülmeyüb ve iktizâ eden zad ü zevâdesi dahi rızâlarıyla satanlardan narh-ı rûzî üzere akçesiyle iştirâ‘ına mümâna‘at olunmayub emnen ve sâlimen mürûruna mu‘âvenet ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında sen ki mûmâ ileyhimsin saba hitâben hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel ve hareket oluna deyü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 155

(5) Boğazhisarları nâ’iblerine ve dizdârlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzu hâl gönderüb İtalya kapudânlarından Kasparoda Martini nâm kapudân Françesko Pavlo ta‘bîr olunur râkib olduğı bir kıt‘a kalyonuyla ‘asitâne-i sa‘âdete getürdüğü ve alub götürdüğü emti‘a ve eşyâsının ahidnâme-i hümâyûn mûcibince gümrük edâ ve yedine edâ tezkîresi verülüb vilâyeti tarafına ‘azîm ve râhî olmağla mu‘tâd üzere Boğazhisarlarından yoklanub mâdem ki dürununa memnû‘âtdan bir nesne olmaya vilayeti tarafına mürûruna mümâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 155

[12]

(1) İstanbul ve Galata kâdılarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzu hâl gönderüb kral-ı mûmâ ileyh bu def‘a müceddeden ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vechile hâlen elçi-i mûmâ ileyhin yanında tercümânlık hizmetinde olmak üzere Yakub veled-i Senlos nâm tercümân ahidnâme-i hümâyûnum ve olageldüğü üzere berât-ı şerîfim ve verüldüğü bildürüb tercümânlık mezbûr-ı merkûmun yedine verilen berât-ı âlîşânım mûcibince zabt etdürülüb hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûnum ve mugâyir berât cizyedârlara cizye mütalebesiyle ve gayrîlere dahi âhar bahâne ile bir dürlü dahl u taarruz etdürülmemek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâhir-i R sene 155

(2) Bir sûret

Esterbo veled-i Anderya nâm tercümân için vech-i meşrûh üzere emr-i şerîf yazılmışdır.

(3) ‘asitâne-i sa‘âdetimde Draç iskelesine varub gelince yol üzerinde vaki‘ kuzât ve nüvvâb ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve cizyedârlar ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb bu def’a kral-ı mûmâ ileyhe ‘inâyet bahş ve î’tâ’ olunan bir ‘aded fil Draç iskelesine bade’l-vusûl andan kral-ı mûmâ ileyh tarafına îsâl elçi-i mûmâ ileyh tarafından ta’yîn kılınan İtalya beyzâdelerinden Antonyo Romiti nâm beyzâde ile Falo nâm tercümân iki nefer müste’men hizmetkârları ve bir nefer yasakçı ile ‘asitâne-i sa’âdetimde iskele-i mezkûra varub gelince her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise esnâ-yı tarîkde vaki’ menâzil ve merâhilde ve benâder ve ma’berde cizyedârlara cizye mutâlebesiyle ve gayrilere dahi âhar bahâne ile gelüşde ve gidüşde ve bir mahallde evân-ı mekslerinde kendülerine ve yanlarında olan müste’men hizmetkârlarına ve esvâb ve davarlarına mugâyir ahidnâme-i hümâyûn kimesneye bir dürlü ta’addî ve rencîde etdürülmeyüb ve iktizâ eden zâd ü zevâdeleri dahi rızâlarıyla satanlardan narh-ı rûzî üzere akçeleriyle iştirâ’ eylemelerine mûmâna’at ve müdâhale olunmayub emnen ve sâlimen mürûr ve “ubûrlarına ve vechile mu’âvenet ve müzâheret ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel ve hareket oluna deyü yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 155

(4) *hâlik (...)*

Selanik kâdısına ve Selanik sancağı mütesellimine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyh bu def’a müceddeden ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kıldığı vechile medîne-i Selanikde mukîm İtalya konsolosu yanında bir nefer tercümânın lüzûm ve iktizâsı olduğundan Asak veled-i Yakub tercümân nasb ve ta’yîn ve ahidnâme-i hümâyûn ve sâ’irleri haklarında olageldüğü berât-ı şerîfim verüldüğü bildürüb tercümânlık mezbûr-ı merkûmun yedine verülen berât-ı alışanım mûcibince zabt etdürülüb hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve mugâyir berât cizyedârlara cizye mutâlebesiyle ve gayrilere dahi âhar bahâne ile bir dürlü dahl u taarruz etdürülmeyüb himayet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C sene 155

(5) ‘Asitâne-i sa’âdetimde İnöz’e varub gelince yol üzerinde vaki’ kuzât ve nüvvâb ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve cizyedârlar ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhin yanında hâlen berât-ı şerîfimle tercümân olan Menahim nâm tercümân ba’zı umûr ve husus içün hizmetkarlarından Dimitraki Sanhalo nâm âdemini İnöz’e irsâl eylemesi muktezî olmağla mezkûr ‘asitâne-i sa’âdetimden mahall-i merkûma varub gelince her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise esnâ-yı tarîkde vaki’ menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma’berde cizyedârlara cizye mutâlebesiyle

ve gayrilere dahi âhar bahâne ile gidüşde ve gelüşde ve bir mahallde evân-ı meksinde kendüne ve esvâb ve davarına hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn bir dürlü kimesneye ta‘addî ve rencide etdürülmeyüb ve iktizâ eden zad ü zevâdesi dahi rızâlarıyla satanlardan narh-ı rûzî üzere akçesiyle iştirâ‘ etmesine müdâhale ve mümâna‘at olunmayub emnen ve sâlimen mürûr ve ‘‘ubûrlarına mu‘âvenet ve müzâheret ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ‘ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel ve hareket olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 155

(6) Sayada kâdisına ve Sayada voyvodasına ve sâ‘ir zâbitân zîde kadruhûma hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb İtalyalı ve bayrakları altında yürüyen tüccâr ta‘îfesine iskeleye dahil olduğu gibi âdet-i kadîm üzere metâ‘larının defter sureti ve tâ‘yîn olunan elçinin ve konsolosluk ‘avâ‘idini ahidnâme-i hümayûn mûcibince mezbûr konsolosa vereler ve konsolos ve âdemlerinin ba‘zı mesâlihü için gönderdükde karada ve deryâda kendülerine ve âdemlerine ve alet-i harblerine ve davar ve sâlik oldukları meskenlerine dahl olunmayub emîn ve sâlim varub geleler hâriçden dahl olunmaya deyü konsolosluk berât-ı şurûtunda musarrah olmağla hâlen berât-ı şerîfimle Narda iskelesinde mukîm Narda ve tevâbi‘nde konsolos olan kıdvatü’l-ümerâi’l-milleti’l-mesîhiyye Pardakodi Hirolmarmo nâm İtalya konsolos konsolosluğu tevâbi‘nden Sayada iskelesine âmed şüd eden tüccâr sefâ‘inin elçilik ve konsolosluk ‘avâ‘idi ahidnâme-i hümayûnum mûcibince ahz ve konsolos-ı merkûme îsâl için Yaku Beralimo nâm âdemini ta‘yîn ve irsâl eyledüğü bildürüb mesfûr iskele-i merkûmeye hidmet-i mezbûresiyle hîn-i meksinde cizyedârlar cizye mutâlebesiyle ve gayrilere dahi hilâf-ı şer-i şerîf ve mugâyir ahidnâme-i hümayûn ta‘addî ve rencide etdürülmeyüb mastûr olduğu hidmetin temşiyetlerine müzâheret ve himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ‘ ve Dîvân-ı Hümayûnumda mahfûz olan konsolosluk berât-ı şerîfim tebliğ oldukdan vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûnum mûcibince ‘amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 1155

(7) Ahyolu ve Aydos kâdılarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın vekili (...) hidmetinde olan Mosi Lovir nâm müste‘menin Rum râhiblerinden Papa Yandi nâm rahib zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘ide bin yüz elli senesinden berü yüz seksen gurus alacak hakkı olmağla meblâğ-ı mezbûru def‘atiyle taleb eyledükde edâda te‘allül ve muhâlefet üzere olduğu ve kâh Ahyolu ve Aydos kazâlarında sâkin olduğu bildürüb bulunduğu mahallde şer‘le görölüb ber-mûcib-i temessük

mesfûrun zimmetinde sâbit ve münevvec olan hakkı tamamen tahsîl ve meblağ-ı mezbûrun ahz ü kabzına ta'yîn olunan âdem bu def'a dahi edâda te'allül eder ise 'asitâne-i sa'âdetime ihzâr ve huzûr-ı (...) murâfa'a ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğin temessük-ü mûcibince zimmetinde sahib olan hakkı tahsîl ve bu def'a dahi edâsında te'allül eder ise 'asitâne-i sa'âdetime ihzâr olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 1155

[13]

(1) Ber-vech-i arpalık Yanya sancağı mutasarrıfına ve Yanya kazâsı nâ'bine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb konsolos ve tercümânları ile da'vâ zuhûr eder ise dört bin akçeden ziyade olduğu halde da'vâları ve sâ'ir mahallerde istimâ' ve fasl olunmayub âsitâne-i sa'âdetime havâle olundu deyü kral-ı mûmâ ileyhe î'tâ' olunan ahidnâme-i hümâyûnumda mugâyir olmağla hâlen Narda iskelesinden mukîm İtalya konsolosu yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Aleksandri Kalasıl Yanya sükkânından olub bundan akdem Yanya'da Rum metropolidi olan () nâm râhib hâl-i hayatında şuhûd-ı mahzarlarından tercümân-ı mezbûr ve Anas Rozana nâm nasraniye zimmetlerinde olan yedi yüz gurusunu (...) sahihâ-yı şer'iyye ile (...) mezbûr'l-hâlik metropolid-i mezbûrun vereseşi meblağ-ı mezbûr ile bir mikdâr eşyâ iddi'â ve bade'l-terâfu' hâlik-i mesfûr zimmetlerine ibrâ' eylediği şer'en sabit ve bi-vech mu'ârazadan men' birle cânib-i şer'den hüccet-i şer'iyye verülmüşken hâlen Yanya metropolidi olan () nâm râhib zuhûr ve şer'ine sülûk ve hâlik-i mesfûrun kenisar deyni vardır deyü tercümân-ı mezbûru akçe mutâlebesiyle rencîde ve ta'addîden hali olmadığından gayri mahallinde murâfa'aya bir tarîkiyle emr-i ısdâr etdürüb lakin tercümân-ı mezbûr 'asitânede bulunduğundan husûs-ı mezbûru hâlen İstanbul patriği isti'lâm ve zimmetinde hakkı olmadığı fehm ve iddi'âdan fariğ olduğu ve tercümân-ı mezbûr itmâm-ı meslahatı ile hizmet-i me'mûresiyle Yanya tarafına râhî olduğun bildürüb metropolid-i mesfûr tekrar şerrine süluk ile bi-vech-i iddia-yı hukuk ile ta'addî eder ise mugâyir ahidnâme-i hümâyûn dört bin akçeden ziyâde olan da'vâları mahallinde istimâ' olunmayub 'asitâne-i sa'âdetime havâle ve müddeayı mesfûr ile tercümân-ı merkûm 'asitâneye ihzâr ve huzûr-ı (...) murâfa'a ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûnumda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûnuma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın 'ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince 'asitâne-i sa'âdetime ihzâr oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 1155

(2) Mısır vâlisi vezîr Mehmed Paşa'ya ve Mısır monlasına İskenderiye ve Reşid ve Dimyat () ve () kâdılarına ve gümrük ümenâsı ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb Devlet-i 'Aliyye'min bil-cümle iskele ve gümrüklerinden kral-ı müşârün ileyhin sefâ'inlerinden der-i âlîlerine gümrük resmi yüzde üç ve sâ'ir dost olan düvel taraflarından verülen rûsûmât edâ olunub mukâbilinde Devlet-i 'Aliyye'min sefâ'ini ve re'âyâsı dahi anlara tâbî' olan yerlere varduklarında bu kıyâs üzere sâ'ir dost üzere düvel misillü rûsûmâtlarını edâ edeler deyü kral-ı müşârün ileyhe î'tâ' olunan ahidnâme-i hümayûnumda mukayyed olmağla bu esnâda kral-ı müşârün ileyhin bayrağıyla Mısır, Kahire, İskenderiye'si iskelesine bir kıt'a tüccâr seffesi varub lenger-endaz ve iskele-i mezbûrede olan tüccârlarının şeriklerine mekâtib ve kâ'imeleri mûcibince götürdüğü emti'a ihrâc ve mukaddemâ ihsânım olan ahidnâme-i hümayûnum mûcibince gümrük edâ murâd eyledüklerinde iskele-i merkûmede gümrük emîni olan Devlet-i 'Aliyye'-i ebed peyvendim ile Sicilyateyn Devleti beyninde mün'akid olan muvâlât ve musâfât râğbet ve i'timâd etmeyüb mugâyir ahidnâme-i hümayûn yüzde üç gümrük talebiyle müdâhale ve rencîde ve ta'addî eyledüklerin bildürüb hâlen iskele-i mezbûrda olan ümenâ-yı gümrük ve Reşid ve Dimyat ve sâ'ir ol havâlîde olan ümenâ âmed şüd eden tüccâr ve kapudânları hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn rencîde olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûna gümrük resmi yüzde üç ve sâ'ir dost olan düvel taraflarından verülen rûsûmât verdüklerinden sonra ziyâde bir akçe ve habbe resmi gümrük ve rûsûm sâ'ire mütalebesiyle tüccâr ve re'âyâları bir dürlü ta'addî ve rencîde olunmayub her vechile himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûnumda mahfûz olan ahidnâme-i hümayûnuma mürâca'at oldukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn mûcibince 'amel ve hareket oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i B sene 155

(3) Ve () ve () kâdılarına ve Terkos ve Vize nâ'iblerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhin ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün Istranca ve sâ'ir taht-ı kazâlarınızda vâki' karyelerden rızâlarıyla satanlardan be-her sene yüz elli re's kara camuzun iştirâ' ve nakliiçün evâmîr-i şerîfe verülüb lakin elli beş senesine mahsûben henüz emr-i şerîf verüldüğü bildürüb sene-i mezbûreye mahsûben taht-ı kazâlarınızda vâki' karyelerden rızâlarıyla satanlardan olmiqdâr kara camuzun akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hanesine nakil murâd eyledükde ümenâ ve subaşılar ve voyvoda ve sâ'ir zâbitân zâbitân taraflarından kimesne mâni' olmayub ahidnâme-i hümayûnuma mugâyir gümrük ve bâc ve harc ve 'avâ'id nâmı ve sâ'ir bahâne ile bir dürlü rencîde ve remîde olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûn ricâ' ve Dîvân-ı

Hümâyûnumda mahfûz olan kuyûd u ahkâma mürâca‘at olundukda elli dört senesine mahsûben olmikdâr kara camuzun iştirâ‘ ve nakliiçün emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince elli beş senesine iştirâ‘ ve nakline mûmâna‘at olunmaya deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i B sene 1155

(4) İzmir kâdisına ve İzmir hassa voyvodasına ve İzmir gümrük emîni murtazâ zîde mecdühûmaya hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb Devlet-i ‘Aliyye’min bil-cümle iskele ve gümrüklerinden kral-ı mûmâ ileyhın sefâ’inlerine ve re‘âyâlarına gümrük resmi yüzde üç ve sâ’ir dost olan düvel taraflarından verülen rûsûmat edâ olunub mukabilinde Devlet-i ‘Aliyye’min sefâ’ini ve re‘âyâsı dahi anlara tâbi‘ olan yerlere varduklarında bu kıyâs üzere sâ’ir dost olan düvel-i misillü rûsûmatları edâ edeler deyü kral-ı mûmâ ileyhe î‘tâ’ olunan ahidnâme-i hümâyûnumda mukayyed olmağla bu def‘a kral-ı mûmâ ileyhın tüccârı sefînelerinden Tartuna ta‘bir olunur bir kıt‘a sefînesi Trablus’dan medîne-i İzmir’e duhul ve medîne-i mezkûrda vâki‘ müste’men tüccârlarına mahsûs gümrüğe derûnunda olan metâ’nın bade’l-ihrâc ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn düvel-i sâ’ire misillü yüzde üç resmi gümrüklerin ve sâ’ir rûsûmatların edâ edüb kusurları olmayub ta‘addî olunmaları icâb etmez iken sen ki gümrük emini mûmâ ileyhsin kanâ‘at etmeyüb avdetinde ziyâde gümrük mutâlebesi ve nice dürlü cevri ve ta‘addî ile mugâyir ahidnâme-i hümâyûn rencide ve ol vechile tüccârlarının inkıtâ‘ bâ‘is ve bâdî olduğun bildürüb fî-mâ-ba’d medîne-i mezkûra âmed şüd eden sefâ’in ve re‘âyâları ahidnâme-i hümâyûn mûcibince yüzde üç gümrükleriyle düvel-i sâ’ire taraflarından verülen rûsûmatı edâ eyledüklerinden sonra dühûl ve gerek hin-i ‘avdetlerinde mugâyir ahidnâme-i hümâyûn ziyâde resmi gümrük mutâlebesi ve sâ’ir bahâne ile bir dürlü cevri ve ta‘addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında sen ki mevlânâ ve voyvoda ve emîn mûmâ ileyhümsiz size hitâben hükm-ü hümâyûnum ricâ‘ ve Dîvân-ı Hümâyûnumda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûnuma mürâca‘at oldukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince ‘amel ve hareket olunmak içün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i B sene 155

[14]

(1) Ber-vech-i malikâne Mora muhassıl vezîre Balya Badra ve () ve () kâdılarına ve iskele emînlerine hüküm ki

Elçi-i mûma ileyh ‘arzuhal gönderüb kral-ı mûma ileyhe î‘tâ’ olunan ahidnâme-i hümâyûnumda Devlet-i ‘Aliyye ebed miknetim ile kral-ı mûma ileyh beyninde tasdiknâmesi

vürûdundan sonra sâ'ir dost olan Françe ve İngiltere ve Flemenk ve ba'dehû İsveç misillü hâlet ile sulh ve salâh 'akd olmuştur deyü mukayyed olduğuna binâ'en memâlik-i mahrûseye gelen İngiltere gemileri tahmîl olundukda gümrük alınan metâ'dan elçileri veya konsolosları olanlar konsolosluk hakkı alalar deyü ahidnâme-i hümayûnda mukayyed iken bazı müslümanlar ve tüccarı ve Sakız'lı müstemen ve harbi olanlar konsolosluk hakkı vermekde te'allül ederler imiş vech-i meşrûh üzere gemilerine tahmîl olunan metâ'lar her kimin olur ise olsun gümrük alına gelen metâ'dan ahidnâme-i hümayûn mûcibince konsolosluk hakkı verüb inad ve muhalefet etmeyeler deyü İngilterelü'ye i'tâ' olunan ahidnâme-i hümayûnumda mukayyed olmağla ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn şürût merkûm kral-ı mûmâ ileyhin hakkında dahi murâ'ât olunmak muktezî ile bu def'a Balya Badra iskelesine kral-ı mûmâ ileyhin bayrağıyla vürûd eden bir kıt'a sefîneye ehl-i islâm ve ehl-i zimmet tüccârı sefîne-i mezbûreye emti'a tahmîl ve gümrüklerine edâ edüb lakin iskele-i mezbûrede berât-ı şerîfimle mukîm konsoloslarına mugâyir ahidnâme-i hümayûn ve şürût berât-ı âlîşânım muhalif konsolato hakkını edâda imtinâ' üzere oldukların bildürüb ber-vech-i muharrer İngilterelü'ye i'tâ' olunan ahidnâme-i hümayûn şürûtu üzere kral-ı mûmâ ileyhe verülen ahidnâme-i hümayûnum mûcibince kral-ı mûmâ ileyhin konsolosu hakkında dahi şürût-ı merkûmu murâ'ât olunub hâlen ve fî-mâ-ba'd kral-ı mûmâ ileyhin bayrağıyla olan sefâ'ine emti'a tahmîl ve resmi gümrüklerin edâ eyledüklerinden sonra konsolato hakkını edâda te'allül etdürülmemek bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûnumda mahfûz olan İngilterelü ve kral-ı mûmâ ileyhe i'tâ' olunan ahidnâme-i hümayûnuma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûnum mûcibince 'amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı B sene 155

(2) İstanbul ve Galata kâdılarına Haslar ve Üsküdar kâdıları nâ'iblerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyhe bu def'a müceddeden inayet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümayûnumda şart kılındığı vechile elçi-i mûmâ ileyhin yanında tercümân olmak üzere Ayram veled-i Aron tercümân nasb ve ta'yîn ve ahidnâme-i hümayûna ve olageldüğü üzere berât-ı şerîfim verüldüğü bildürüb ahidnâme-i hümayûnum ve şürût-ı berât-ı âlîşânım mûcibince tercümânlık mezkûr-ı mezbûr zabt etdürülüb hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berâtına mugâyir bir dürlü dahl u taarruz etdürülmeyüb himayet ü siyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' etmeğın vech-i meşrûh üzere 'amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâhir-i B sene

(3) İstanbul ve Galata kâdılarına Üsküdar ve Haslar kazâları nâ'iblerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzûhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın yanında hâlen baş tercümânlık hidmetinde olan Lokaki veled-i Sotraki nâm tercümânın yedine verülen tercümânlık berâtının mukaddemâ hilâf-ı inhâ ile kaydı terkîn olunur iken bu ana dek baştercümânlık âhara verilmiş olmayub ve tercümân-ı mezbûrun hakkında isnad olunan töhmed hilâf-ı vâki‘ olmağla yedinde olan berâtının kaydı tashîh ve müceddeden elçi-i mûmâ ileyhın hidmetinde olmak üzere mahalline şer‘ ve berât-ı şerîf verüldüğü bildürüb tercümânlık-ı mezbûr merkûmun yedine verülen berât-ı âlîşânım mûcibince zabt etdürülüb hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve şürût berâtına mugâyir kimesneye ta‘addî ve rencîde etdürülmeyüb himayet ü siyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı N sene 155

(4) Selanik ve ‘asitâne-i sa‘âdetimden Selanik’e varunca yol üzerinde vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve Selanik sancağı mütesellimine kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn re‘âyâlarından Petro Karayani nâm tabib bu def’a ba‘zı umûriçün Selanikden bu tarafa gelüb yine mahall-i merkûmeye ‘avdet murad etmekle siz ki mûmâ ileyhimsiz mesfûr mahall-i merkûma varunca her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise esnâ-yı tarîkde vâki‘ menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma‘berde ve bir mahallde evân-ı meksinde kendüye ve esvâb ve davarına cizyedârlar ve cizye mutâlebesiyle ve gayrilere dahi âhar bahâne ve Selanik havâlisinde dahi emrâz îbâdu’llâhı müdâvâ için geşt ü güzârında hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn bir dürlü mûmâna‘at ve himayet ü siyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i L sene 1155

(5) İstanbul ve Galata kâdılarına ve Üsküdar ve Haslar kazâları nâ’iblerine hüküm ki

Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm elçisi Kavalier de Mayo hutimet-i ‘avâkıbühü bi’l-hayr ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın yanında hâlen berât-ı âlîşânımla tercümanlık hidmetinde olan Avram veled-i Yeşuva nâm tercümânın hidmetkârları mugâyir ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berât cizyedârlar cizye mutâlebesiye ve gayrilere dahi âhar bahâne ile bir dürlü ta‘addî ve rencîde olunmak icâb etmeziken tercümân hidmetkârlarından Salomon veled-i Yeşuva nâm hidmetkârı taht-ı kazânızda mürûr eyledüğü mahallerde mugâyir şürût berât-ı âlîşânım cizyedârlar cizye mutâlebesi ve gayrilere dahi âhar bahâne ile ta‘addî ve rencîdeden hali olmadıkların bildürüb berât-ı şürût mûcibince ‘amel olunub mugâyir şürût-ı berât bir dürlü ta‘addi ve rencîde etdürülmemek bâbında hükm-ü hümâyûnum

ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûnumda mahfûz olan kapudânana tâbi' oldukda mezbûr Avram veled-i Yeşuva hâlen elçi-i mûmâ ileyhın yanında berât-ı şerîfimle tercümân olub tercümânlık hidmetinde olanlar ve oğulları ve hidmetkârları harac ve 'avârız ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle rencîde olunmaya kul ve cariyeye istihdâm edermişsin deyü kimesne harac ve rûsûm taleb eylemeye melbûsat ve mefrûsat ve mekûlat ve meşrûbatına kimesne dahl u taarruz eylemeyüb kadîmden olageldüğü üzere af oluna deyü tercümânlık berât-ı şûrûtuna olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın şûrût-ı berât mûcibince 'amel olunub hilâf-ı şûrût-ı berât ta'addî ve müdâhaleleri men' oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 155

(6) Üsküdar'dan Haleb'e varub gelünce yol üzerinde vâki' kûzat ve nüvvâb ve kethûda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın yanında hâlen berât-ı âlişânımla tercümânlık hidmetinde olan Menahim veled-i Yeşuva nâm tercümân ba'zı husus için Haleb cânibine âdem göndermek iktizâ eyledüğünden hidmetkârlarından Halosan veled-i Lozad nâm hidmetkârını irsâl etmekle mesfûr mahall-i mezkûra varub gelünce her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahl olur ise esnâ-yı tarîkde vâki' menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma'berde cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrilere dahi âhar bahâne ile gidişde ve gelişde ve bir mahallde olan meks ve ikâmetinde kendüye ve esvâb ve davarına hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn kimesneye bir dürlü ta'addî ve rencîde etdürülmeyüb ve iktizâ eden zad ü zevâdesi dahi rızâlarıyla satanlardan narh-ı rûzî üzere akçesiyle iştirâ' etmesine müdâhale ve mûmâna'at olunmayub aminen ve sâlimen iyâb ü zehâbına mu'âvenet ve müzâheret ve bermûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğın vech-i meşrûh üzere 'amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 155

(7) Bir sûret

Yine mahall-i mezkûra varub gelünce elçi-i mûmâ ileyhın yanında olan tercümânlardan Salomon veled-i-i Yeşuva nâm tercümânın hidmetkârlarından Salamon veled-i-i Yeşuva nâm hidmetkârı için ber-mu'tâd-ı kadîm yol emri yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 155

[15]

(1) Yanya sancağı mutasarrıfı () paşa damet mealıyyeye ve Ferendos kâdisına hüküm ki

Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm elçisi kıdvetü’l-ümerâi’l-milleti’l-mesîhiyye Kavalier De Mayo hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sâ‘adetime ‘arzuhal gönderüb medîne-i Narda’da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında hâlen berât-ı şerîfîmle tercümân olan Aleksandira Papalık nâm tercümân üç sene mukaddem kazâ-yı mezbûra tâbi‘ Zihya nâm karye mütemekkinlerinden Demandi Anaştaş ve Nikola Noco nâm zimmîler karye-i mezbûre toprağında vâki‘ mutasarrıf oldukda bir kıt’a mülk çiftliğın ve bir mülk bağ ve ma‘lûmü’l-mikdâr mülk arsa ile çiftlik-i mezburun tevâbi‘ ve (...) semen-i ma‘lûmeye tercümân-ı mezbûra bey’ ve oldahi iştira ve kıbel-i şer‘den verülen hüccet-i şer‘ müşterası olan çiftlik-i mezbûra mesarif-i kesire harç ve sarf ve tamir ü termim edüb ahardan mülk-ü müştemasına dahl icab etmez iken tercümân-ı mezbûr bu def‘a bazı mesalihi ile asitaneye saadete gelüb halen elçi-i muma ileyhın yanında iken mesfur Dimadi karındaşları mesfuran ile yekdil ve yekcihet ve çiftlik-i mezbura varub tercümân-ı mezburun âdemlarına hilaf-ı şer şerîf kovub bi-gayri hakkın bilcümle mahsulatını ahz ve kabz ve mugayir şer ve kanun tercüman-ı mezbura olvechile gadr-ı küllü eyledüklerin bildürüb mahallinde şerle görölüb mesfurlara hilaf-ı şer-i şerîf ve mesfurlara mugayir-i (...) münif ve (...) ahz ve kabz eyledükleri mahsulat ve sair her ne ise tercüman-ı mezburun vekililine bi kusur alu verölüb ihkak-ı hakk ve eğer bivech edada imtina ile şer‘-i cevabları var ise ahidname-i hümayun ve şürût berât-ı âlîşânım mücebince da‘vâları ‘asitâne-i sa‘âdetimde Divân-ı Hümâyûn’umda istimâ‘ ve fasl olunmak içün havâle olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Divân-ı Hümâyûn’umda mahfuz olan ‘ahidnâme-i hümâyûnuma mürâca‘at olundukda konsolos ve tercümânları ile da‘vâ zuhûr eder ise dört bin akçeden ziyâde da‘vâ olunduğu halde da‘vâları sâ’ir mahallde istimâ‘ ve fasl olunmayub ‘asitâne-i sa‘âdetime havâle oluna deyü kral-ı mûmâ ileyhe i‘tâ’ olunan ahidnâme-i hümâyûnumda mastûr ve mukayyed olunmağın ahidnâme-i hümâyûn mücebince havâle olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olunmuşdur deyü yazılmışdır. Fî evâ’il-i Z sene 155

(2) Selanik monlasına ve Selanik sancağı mütesellimine ve Selanik yeniçeri zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb Devlet-i ‘Aliyye ebed-i miknetim ile kral-ı mûmâ ileyh beyninde mün‘akid olan musâlahaya-yı mü’eyyed kral-ı mûmâ ileyhe i‘tâ’ olunan ahidnâme-i hümâyûnumda Devlet-i ‘Aliyye’me tâbi‘ memâlik ve eyâlat ve ülkât ve cezîreleri re‘âyâ ile kral-ı müşârûn ileyhe tâbi‘ olan zîr ve bâlâ-yı Sicilya’nın hükümetleri ve mülhakâtları olan arâzî ve cezîreleri ve kezâlik Toskana’nın şehirleri ve kasterleri ve cezîreleri re‘âyâları beyninde işbu sulh ve salâh murâât olunub ve emr-i ticârete dâhi sâ’ir düvele müsâ‘ade olunduğu üzere berren ve bahren cevâz verölüb ve kefâf-ı nefisleriçün iktizâ eden nesnenin

bin akçe ile iştirâ'sı tarafından câ'iz oluna ve Devlet-i 'Aliyye'm re'âyâsıyla kral-ı mûmâ ileyhın tüccâr ve sâ'ir re'âyâları ve himâyesi altında olanlar bey' ü şirâ ve ticâret husûsları ile ve sâ'ir bahâne ile da'vâ ve kâdiya varduklarından tercümânlardan biri bulunmadıkça da'vâları istimâ' ve fasl olunmaya tüccârı beyninde zuhûr eyledükden bu makûle olan da'vâları konsolos ve tercümânları vasıtalarıyla şürût ve kâ'ideleri üzere görölmesi câ'iz ola ve Devlet-i 'Aliyye'min hükkâm ve zâbitân kral-ı müşârün ileyhe tâbi' olanlardan her kim olur ise olsun bir ferdini bilâ-vech ta'addî tahkîr ve habs etmeyeler ve re'âyâlarından bir kimesne ahz olundukda vekîli ve konsolosu tarafından taleb olunur ise teslim olub töhmedlerine göre te'dîb oluna ve Devlet-i 'Aliyye'min bil-cümle iskele ve gümrüklerinde kral-ı mûmâ ileyhın seffinelerinden ve re'âyâlarından gümrük resmi yüzde üç ve sâ'ir dost olan düvel taraflarından verilen rûsûmat edâ oluna deyü kral-ı mûmâ ileyhe i'tâ' olunan ahidnâme-i hümâyûnda mastûr ve mukayyed olmağla şürût-ı mezkûr ve sâ'ir musarrah olan şürûtların tenfiz ve icrâ' ve mazmûnnları mürâ'ât olunub hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn tüccâr ve re'âyâsı bir dürlü ta'addî ve rencîde olunmaları icâb etmez iken medîne-i Selanik'e berren ve bahren âmed şüd eden tüccâr ve re'âyâsı ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmaları lâzım iken hükkâm ve zâbitân taraflarından mugâyir ahidnâme-i hümâyûn bi-vech-i ta'addî ve rencîde olundukları Selanik'den mukîm Sicilyateyn konsolos vekili tarafından ihbâr olunduğun bildürüb şürût-ı ahidnâme-i hümâyûnuma ve mürâ'ât ile mazmûn ve tenfiz ve icrâ' medîne-i mezbûreye berren ve bahren âmed şüd eden tüccâr ve re'âyâsı himâyet ü sıyânet olunub mugâyir ahidnâme-i hümâyûn hareket edenlerin (...) ta'addîleri men' ve def' olunmak içün sen ki mûma ileyhımsin sana hitâben hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûnuma mürâca'at olundukda şürût-ı mezkûr vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince 'amel ve hareket olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sadır olunmuşdur yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 155

(3) *Tecdîd olunmuşdur.*

Tecdîd olunmuşdur. Evâ'il-i B sene 171

İstanbul gümrük eminine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb bu def'a Devlet-i 'Aliyye'min ebed-i miknetim ile kral-ı mûmâ ileyhın beyninde mün'akid olan mü'eyyed kral-ı mûmâ ileyhe i'tâ' olunan ahidnâme-i hümâyûnumda Devlet-i 'Aliyye'min bi'l-cümle iskele ve gümrüklerinden kral-ı mûmâ ileyhın seffinelerinden ve re'âyâlarından gümrük resmi yüzde üç ve sâ'ir dost olan düvel taraflarından verilen rûsûmat edâ oluna ve kral-ı mûmâ ileyhın re'âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan

kimesnelere ticârete müte‘allik bey’ ü şîrâlarında sâ’ir dost olan düvel-i misillü mu‘âmele oluna deyü ahidnâme-i hümayûnumda mukayyed ve hâlen elçi-i mûmâ ileyhın yanında berât-ı şerîfimle tercümânlık hizmetinde olan Satiro veled-i Anderya nâm tercümân ticâret ile me’lûf olduğunda kral-ı mûmâ ileyhın re‘âyâlarından bâzı tâcirler Sicilyateyn sefâ’ini ile bahren ve ba‘zıları dahi berren ticârete müte‘allik emti‘a ve eşyâ ırsâl eyledüklerinde o makûle berren ve bahren vürûd eden emti‘anın ber mûcib-i ahidnâme-i hümayûn tercümân-ı mezbûr vekâletine binâ’en gümrüğün edâ etdükden sonra gelen emti‘ayı bey’ ve semeni ile memâlik-i mahrûsemenden Sicilyateyn hâric olmak üzere memnû‘âtdan olmayan eşyâ ıstırâ’ ve berren ve bahren tâcir-i mesfûrlara îsâl-i murâd eyledükde dahi yine ahidnâme-i hümayûnum mûcibince yüzde üç gümrük edâya râzı iken hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn sen ki İstanbul gümrük emîni mûmâ ileyhımsin tarafından yüzde dört gümrük mutâlebesiyle taâddi ve rencîde olunduğu bildürüb tâcirlerin ticârete müte‘allik tercümân-ı mezbûr berren ve bahren ırsâl eyledükleri mesfûr dahi (...) ile ber-vech-i muharrer ıstırâ’ ve tâcir-i mesfûrlara kezâlik berren ve bahren îsâl eyledüğü emti‘a ve eşyâsı dahi yüzde üç gümrük edâ eyledükden sonra hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn o makûle tâcirlerin ticârete müte‘allik emti‘a ve eşyâlarından ziyâde gümrük mutâlebesiyle bir dürlü ta‘addî ve rencîde etdürülmemek bâbında sen ki emîn mûmâ ileyhınsin sana hitâben hükm-ü hümayûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz olan ahidnâme-i hümayûnuma mürâca‘at olundukda şürût-ı mezkûr vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûnum mûcibince ‘amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâ’il-i M sene 156

(4) *Emr-i şerîf târîh-i mezkûrda tecdîd olunmuşdur. Fî 5 Ş sene 168*

İstanbul ve Galata kâdılarına Üsküdar ve Haslar kazâları nâ’iblerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyh bu def’a müceddeden ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümayûnumda şart kılındığı vechile elçi-i mûmâ ileyhın yanında tercümânlık hizmetinde olan Panayoti veled-i Kosta nâm tercümân olan bî-berât olduğundan ahidnâme-i hümayûnum ve olageldüğü üzere berât-ı şerîfim verüldüğün bildürüb ahidnâme-i hümayûnum ve şürût-ı berât-ı âlişânım mûcibince tercümânlık mezbûr-ı mezkûr zabt etdürülüb hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berâtına mugâyir dahl u taarruz etdürülmeyüb himayet ü siyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ etmeğın vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak içün yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 156

[16]

(1) *Tecdîd-i fermân eylemişdir. Fî evâ’il-i Z sene 1168*

Edirne monlasına ve ‘asitâne-i sa‘âdetimden Edirne ve havâlîsine varub gelince yol üzerinde vâki‘ kûzat ve nüvvâb ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın yanında berât-ı âlîşânımla tercümânlık hidmetinde olan Panabota veled-i Kosta nâm tercümân Edirne’ye irsâl olduğundan bu def‘a Edirne ve olhavâlîde elçi-i mûmâ ileyhın rû’yet ve temşiyeti muktezî bâzı mesâlih ile tercümân-ı mesfûrun dahi ba‘zı mesâlih için olhavâlîlere ‘azîmet üzere olduğu bildürüb sen ki mûmâ ileyhımsin tercümân-ı mesfûr ‘asitâne-i sa‘âdetimden mahall-i mezkûra varub gelünce yol her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise esnâ-yı tarîkde vâki‘ menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma‘berde hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve mugâyir şürût berât-ı âlîşânım cizyedârlara cizye mutâlebesiyle ve gayrilere dahi âhar bahâne ile gidüşde ve gelüşde ve bir mahallde olan meks ve ikâmetinde kendüne ve esvâb ve davarına ve yanında olan iki nefer hidmetkârları kimesneye bir dürlü rencîde ve remîde etdürülmeyüb ve iktizâ eden zad ü zevâdesi dahi rızâlarıyla satanlardan narh-ı rûzî üzere akçesiyle iştirâ‘ etmesine kimesne tarafından müdâhale ve mûmâna‘at olunmayub emnen ve sâlimen iyâb ü zehâbına mu‘âvenet ve müzâheret ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn ve şürût berât-ı âlîşânım himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ‘ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 1156

(2) Selanik monlasına ve Yanya kazâsı nâ‘bine ve ‘asitâne-i sa‘âdetimde Selanik ve Yanya ve havâlîlerine varub gelünce yol üzerinde vâki‘ kazâların kuzât ve nüvvâbına ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyhe bu def‘a müceddeden ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda konsolos ve tercümânları ile da‘vâ zuhûr eder ise dört bin akçeden ziyâde da‘vâ olunduğu halde da‘vâları sâ’ir mahallerde istimâ‘ ve fasl olunmayub ‘asitâne-i sa‘âdetime havâle oluna ve kral-ı mûmâ ileyhın re‘âyâsına ve taht-ı himayesinde olan kimesneler ticârete müte‘allik bey’ ü şirâlarında sâ’ir dost olan düvel-i misillü mu‘âmele oluna deyü mastûr mukayyed olmağla hâlen elçi-i mûmâ ileyhın yanında berât-ı âlîşânımla tercümânlık hidmetinde olan İstidyo veled-i Anderya nâm tercümân hidmetkârlarından Todori veled-i Dimitre nâm hidmetkârını taht-ı kazâlarınızda memnû‘âtdan olmayan ba‘zı emti‘a iştirâ‘ için irsâl murâd eyledüğün bildürüb sen ki mûmâ ileyhımsin mesfûr ‘asitâne-i sa‘âdetimden mahall-i mezkûra varub gelince taht-ı kazâlarında vâki‘ menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma‘berde ve bir mahallde olan meks ve ikâmetinde gidüşde ve gelüşde hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve mugâyir şürût-ı berât-ı âlîşânım cizyedârlara ve cizye mutâlebesiyle ve gayrilere dahi âhar bahâne ile bir dürlü ta‘addî ve

rencîde etdürülmeyüb ve mesfûr ile bir mahallde da'vâ zuhûr eder ise dört bin akçeden ziyâde da'vâ olunduğu halde da'vâları sâ'ir mahallde istimâ' ve fasl olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn ve şûrût-ı berât-ı âlîşânım 'asitâne-i sa'âdetime havâle olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûnuma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mûkayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince 'amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 156

(3) Bir sûret

Edirne vâlisine ve 'asitâneneden Edirne ve havâlisine varub gelünce kuzât ve nüvvâb ve sâ'ir tercümân-ı mesfûrun âdemlerinden Şemle veled-i Agob nâm âdemiçün ber-vech-i meşrûh emr-i şerîf yazılmışdır.

(4) Rusçuk kâdisına ve Rusçuk gümrük emînine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyhe bu def'a müceddeden 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda Devlet-i 'Aliyye-i ebed-i miknetim ile kral-ı mûmâ ileyhin beyninde tasdiknâmesi vürûdundan sonra sâ'ir dost olan Françe ve İngiltere ve Flemenk ve ba'dehû İsveç devletleri misillü hâlet ile sulh ve salâh 'akd olunmuşdur deyü mastûr ve İngilterelü'ye verülen ahidnâme-i hümâyûnda dahi memâlik-i mahrûseye İngiltere gemilerinden kendü ihtiyârlarıyla satmak için taşra çıkardukları metâ'larından olageldüğü üzere gümrüklerin verüb taşra çıkarmadukları metâ'larından gümrük alunmayub istedikleri yere alub gidüb rencîde olunmaya deyü mukayyed ve Nederlandelü'ye i'tâ' olunan ahidnâme-i hümâyûnda dahi İstanbul'a getürdükleri metâ'dan mâdem ki satmak için âhar yerde çıkarmayalar İstanbul'a gelünce gümrük alunmayub bunda geldükde çıkardukları metâ'dan gümrük alunub emin ve sâlimen ticâret eyleyeler çıkarmadukları metâ'dan gümrük alunmaya deyü musarrah olan mevâdd-ı mezkûrda ber-muceb-i ahidnâme-i hümâyûn kral-ı mûmâ ileyhin tüccâr ve re'âyâsı haklarında dahi mukarrer iken elçi-i mûmâ ileyhin yanında hâlen berât-ı âlîşânımla tercümânlık hidmetinde olan Menahim nâm tercümân ticâret için Nemçe memleketinden ba'zı emti'a-yı mütenevvi' iştirâ' ve 'asitâne-i sa'âdetimden nakline Belgrad'dan Nemçe memleketine gitmek üzere ber-mu'tâd-ı kadîm yol hükmü ile Falsokor nâm âdemi Belgrad'a irsâl ve mesfûr dahi mahall-i mezkûrdan Nemçe memleketine duhûl ve memleket-i merkûmeden altmış sekiz sanduk şişe ve bardak ve bir varil hurdevât ve bir (...) şükûfe ve sâ'ir iştirâ' eyledüğü emti'asıyla 'asitâne-i sa'âdetimden gelür iken mürûr eyledüğü mahallerde bey' etmeyecek emti'adan mugâyir ahidnâme-i hümâyûn gümrük mutâlebesiyle ta'addî ve rencîde olunmak îcâb etmez iken esnâ-yı tarîkde vâki' Ruscuk kasabasına

duhûlunde sen ki Rusçuk gümrük emîni mûmâ ileyhsin emti'a-yı mezkûreden mugâyir-i ahidnâme-i hümayûn gümrük mutâlebesiyle tarafından envâ-yı dürlü mesfûr cevır ve ta'addî olduğundan gayr-i emti'a-yı merkûme medîne-i mezbûrda tevakkuf ve itlâf ve (...) bâ'is harekete tasaddî olduğu bildürüb sen ki gümrük emîni mûmâ ileyhsin emti'a-yı mezkûrdan mugâyir ahidnâme-i hümayûn tarafından gümrük mutâlebesiyle ta'addî ve rencîde 'asitâne-i sa'âdetimde emnen ve sâlimen nakline mûmâna'at ve harc ve avâ'id nâmı ve sâ'ir bahâne ile rencîde ve remîde olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümayûnuma mürâca'at olundukda İngilterelü ve gerek nederlandelü kral-ı mûmâ ileyhe i'tâ' olunan ahidnâme-i hümayûnumda şürût-ı mezkûr vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın vech-i meşrûh üzere 'amel ve hareket oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 156

(5) İzmir kazâsı nâ'ibine ve gümrük emînine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzûhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyhe bu def'a müceddeden 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümayûnumda Devlet-i 'Aliyye ile ebed-i miknetim ile kral-ı mûmâ ileyh beyninde tasdiknâmesi vürûrundan sonra sâ'ir dost olan Françe ve İngiltere ve Flemenk ve ba'dehû İsveç devletleri misillü hâlet ile sulh salâh 'akd olunmuşdur deyü mastûr ve mukayyed Françelü'ye i'tâ' olunan ahidnâme-i hümayûnda dahi hâdis ola reft ve bâc ve kassabiye ve yasak ve üç yüz akçeden ziyâde selâmetlik resm-i taleb olunmaya deyü masraf olmağla kral-ı mûmâ ileyhe i'tâ' olunan ahidnâme-i hümayûnum mûcibince sâ'ir dost olan düvele müsâ'ade olduğu vech üzere şürût-ı mezkûr kral-ı mûmâ ileyhin tüccâr ve re'âyâları haklarından dahi ve murâ'ât olunmak lazım olduğundan gayri sâ'ir dost olan düvel sefâ'inlerinden kadîmü'l-eyyâmdan berü ber-muceb-i ahidnâme-i hümayûn verüle gelen üç yüz akçe selâmetlik resmini kral-ı mûmâ ileyhin tüccâr ve re'âyâsı sefîneleri dahi verdüklerinden sonra mugâyir ahidnâme-i hümayûna rûsûm gümrük-ü mezkûr ziyâde mutâlebesiyle bir dürlü ta'addî ve rencîde olunmaları icab etmez iken İzmir iskelesine kral-ı mûmâ ileyhin âmed-şüd eden tüccâr ve re'âyâsı sefâ'inleri üç yüz akçeden ziyâde selâmetin resmi mutâlebesiyle ta'addî ve rencîdeden hali olmadukların bildürüb iskele-i mezkûreye kral-ı mûmâ ileyhin âmed şüd eden sefâ'inleri olageldüğü üzere ber-muceb-i ahidnâme-i hümayûn üç yüz akçe selâmetinin resmini edâ eyledüklerinden sonra mugâyir ahidnâme-i hümayûn ziyâde gümrük mutâlebesiyle ta'addî ve rencîde olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz olan kral-ı mûmâ ileyhin ve Françelü ahidnâme-i hümayûnlarına mürâca'at olundukda vech-i meşrûh

üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın vech-i meşrûh üzere ‘amel ve hareket olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 156

[17]

(1) Sâbıkan vezîr-i a‘zam olub hâlen Vidin muhâfızı vezîr Abdullah Paşa’ya ve Vidin kâdısına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb bu def‘a kral-ı mûmâ ileyhe bu def‘a müceddeden ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümayûnumda Devlet-i ‘Aliyye ebed-i miknetim ile kral-ı mûmâ ileyh beyninde tasdiknâmesi vürûdunda sonra sâ’ir dost olan Françe ve İngiltere ve Flemenk ve ba‘dehû İsveç devletleri misillü hâlet eylemeleri sulh ve salâh ‘akd olunmuştur ve kral-ı mûmâ ileyhın re‘âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte‘allik bey’ ü şirâlarında sâ’ir dost olan düvel-i misillü mu‘âmele oluna deyü mastûr ve İngilterelü’nün verülen ahidnâme-i hümayûnumda dahi İstanbul ve Haleb ve İskenderun ve Sakız ve İzmir ve sâ’ir memâlik-i mahrûsede İngiltere tüccârı bir yerde gümrüklerden edâ eyledükden sonra ziyâde bir akçe ve bir habbe taleb olunmaya ve metâ‘larına kimesne dahl etmeye ve gemilerine tahmîl edüb memâlik-i mahrûseye götürdükleri metâ‘yı taşra çıkarduklarında bir limanda gümrük verüb ba‘dehû metâ‘ları ollimanlarda satılmaz ise âhar limana gitmek isteyüb götürdüklerinden ollimanlara metâ‘larını taşra çıkarduklarında ümenâ ve hammâl ta’îfesi anların metâ‘larından tekrar gümrük ve resm taleb etmeyeler emîn ve sâlim ticâret edüb rencide olunmayalar deyü musarrah olmağla İngilterelü’nün ahidnâmesinde takdîm olunan mevâdd-ı mezkûr ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn krâl-ı mûmâ ileyhın tüccâr ve re‘âyâsı haklarında dahi carî iken elçi-i mûmâ ileyhın yanında hâlen berât-ı âlîşânımla tercümânlık hizmetinde olan Menahim nâm tercümân Nemçe diyârında ticâret için âdemi ma‘rifetiyle iştirâ‘ eyledüğü emti‘ası Belgrad ve havâlsinde emti‘a-yı mezkûrenin lâzım gelen resm-i gümrüğün Belgrad gümrük emînine tamamen edâ ve teslîm ve yedine mâmûlün-bih edâ tezkîresi verülen tercümân-ı mezbûrun âdemi merkûm mahall-i mezkûreden ‘asitâne-i sa‘âdetime gelür iken esnâ’-yı râhda vâki‘ Vidin’e vusûlünde Vidin gümrük emîni olan () nâm kimesne mugâyir ahidnâme-i hümayûn emtiâ-yı merkûmeden mesfûrun yedinde olan mâmûlün-bih edâ tezkîresine âdem-i i‘tibârından nâşî tekrar resm-i gümrük nâmıyla yüz kırk beş guruş (...) gadr eyledüğün bildirüb âdem-i mezkûr ahidnâme-i hümayûnumda ve yedinde olan mâmûlün-bih edâ tezkîresine mugâyir tekrar gümrük nâmıyla aldığı akçesi tamamen tahsîl ve âdem-i merkûma aldurulmak bâbında hüküm-ü hümayûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz olan ahidnâme-i hümayûnuma mürâca‘at oldukda kral-ı mûmâ ileyh ve İngilterelü’ye verülen ahidnâme-i hümayûnumda şürût-ı mezkûr vech-i meşrûh üzere

olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince ‘amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâ’il-i RA sene 156

(2) Belgrad muhâfız vezîre ve ada-yı kebîr muhâfızına ve Belgrad monlasına ve ada-yı kebîr kâdisına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyhe bu def’a müceddeden ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda Devlet-i ‘Aliyye ebed-i miknetim ile kral-ı mûmâ ileyh beyninde tasdîknâme vürûdundan sonra sâ’ir dost kalan Françe ve İngiltere ve Flemenk ve ba’dehû İsveç devletleri misillü hâlet sulh ve salâh ‘akd olunmuşdur ve kral-ı mûmâ ileyhin re’âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete mûte‘allik bey’ ü şîrâlarında sâ’ir dost olan düvel-i misillü mu’âmele oluna deyü mastûr ve Nederlandelü’nün ahidnâmesinde dahi bey’ için ihrâc olunan metâ’dan ma’âda çıkarmayub gemilerinde kalan metâ’dan İstanbul’da ve her kangı iskele olur ise âhar iskeleye alub giderüz dediklerinde gümrük taleb eylemeyeler ve âhar iskeleye alub gitmeye mâni’ olmayalar deyü musarrah olmağla Nederlandelü’nün ahidnâmesinde tasrîh olunan mevâdd-ı mezkûr ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûnum krâl-ı mûmâ ileyhin re’âyâsı ve taht-ı himâyesinde olan kimesneler haklarında dahi cârî olmadığından tüccâr ve re’âyâsı bey’ için ‘asitâne-i sa’âdetime getürecekleri emti‘alarıyla mürûr eyledükleri mahallerde mâdem ki taşra çıkarmayalar gümrük mutâlebesiyle ta‘addî ve mahall-i âhara nakline mûmâna‘at olunmak iktizâ etmez iken elçi-i mûmâ ileyhin yanında hâlen berât-ı şerîfimle tercümânlık hidmetinde olan Menahim nâm tercümân ticâret için âdemi ma‘rifetiyle Nemçe diyârından iştirâ‘ eyledüğü emti‘asıyla İstanbul’a gelür iken esnâ-yı tarîkde vâki‘ Belgrad duhûllerinde Belgrad (...) gümrük emîni olan () nâm kimesne mugâyir ahidnâme-i hümâyûnum resm-i gümrük nâmıyla iki yüz on üç gurus ve Ases İsmail nâm kimesne dahi bac mürûr nâmıyla kırk bir gurus ve Serdar Mehmed ağa dimekle Maruka kimesne dahi kazık akçesi nâmıyla yirmi gurus ve ada-yı kebîre tâbi‘ İrşova’da sakin Kara Bayrakdar nâm kimesne dahi kezâlik bâc nâmıyla yirmi gurus ve ada-yı mezbûreye tâbi‘ (...) selâmet sakin Veli Bayrakdar nâm kimesne dahi on gurus mecmû‘ mezkûrundan üç yüz dört gurus akçeye mugâyir ahidnâme-i hümâyûn tercümân-ı mezbûrun âdemisi merkûmdan ahz ve olvechile tercümân-ı mezkûra gadr eyledüklerin bildürüb mezkûrların mesfûrda mugâyir ahidnâme-i hümâyûn aldıkları olmişkâr gurus hakkı tamamen tahsîl ve bi kusur gerü istirdâd olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûnuma mürâca‘at olundukda kral-ı mûmâ ileyh ve Nederlandelü’ye verilen ahidnâme-i hümâyûnlarda şûrût-ı mezkûr vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince ‘amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâ’il-i RA sene 156

(3) Boğazhisarları nâ'iblerine ve dizdarlarında hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Nikola Vinola nâm kapudân râkib olduğu bir kıt'a sefinesiyle 'asitâne-i sa'âdetime getürdüğü ve alub götürdüğü emti'a ve eşyâlarının ahidnâme-i hümayûnum mûcibince gümrük edâ ve yedine edâ tezkiresi verülüb savb-ı merâmına 'âzim ve râhî olmağla mu'tâd üzere Boğazhisarlarından yoklanub mâdâm ki derûnunda memnû'âtdan bir nesne olmaya mürûruna bir dürlü mûmâna'at olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 156

(4) Boğazhisarları nâ'iblerine ve dizdârlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Kosparo Roso nâm kapudân râkib olduğu bir kıt'a sefinesiyle 'asitâne-i sa'âdetimden getürdüğü ve alub götürdüğü emti'a ve eşyâsının ahidnâme-i hümayûnum mûcibince kezâlik edâ ve yedine edâ tezkîresi verülüb savb-ı merâmına 'âzim ve râhî olmağla mu'tâd üzere Boğazhisarlarında yoklanub mâdâm ki derûnunda memnû'âtdan bir nesne olmaya mürûruna bir dürlü mümanâ'at olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i R Sene 156

(5) İstanbul ve Galata kâdılarına ve Üsküdar ve Haslar kazâları nâ'iblerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyh'in yanında hâlen berât-ı şerîfimle baş tercümânlık hizmetinde olan Lukaki veled-i Sozali nâm tercümân Hristo veled-i Anton nâm hizmetkârı mugâyir şürût-ı berât-ı âlîşânım cizyedârlar cizye mûtalebesiyle gayrilere dahi âhar bahâne ta'addî ve rencîde olunmak îcâb etmez iken taht-ı kazâlarınızda tercümân-ı merkûmun hizmetiyle geşt ü güzâr eyledüğü mahallerde ber-vech-i meşrûh rencîde olduğu bildirüb mesfûr Hristo tercümân-ı merkûmun hizmetinde oldukça mahall-i merkûmede geşt ü güzâr eyledüğü mahallerde mugâyir şürût-ı berât cizyedârlara cizye mutâlebesiyle ve gayrilere dahi âhar bahâne ile ta'addî ve rencîde etdürülmemek bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz üzere tercümânlık berât-ı kuyûdâtına mürâca'at olundukda mesfûr Lukaki veled-i Sozali hâlen berât-ı şerîfimle elçi-i mûmâ ileyh'in yanında baş tercümân olub ve tercümânlık hizmetinde olanlar ve oğulları ve hizmetkârları harac ve avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rüsûm ve tekâlif-i 'örfiyye teklîfi ile rencîde olunmaya ve kul ve cariyeye istihdâm edermişsin deyü kimesne harac ve rüsûm talep eylemeye deyü tercümânlık berât-ı şürûtunda musarrah olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın şürût-ı berât mûcibince 'amel olunmaya deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i R sene 156

[18]

(1) Sâbikan vezir-i a'zam olub hâlen Ağrıboz muhâfızı vezir Seyid Mehmed Paşa'ya ve Ivlahor kâdisına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyhın tüccâr mavnalarından bir kıt'a tüccâr sefinesi bundan akdem kazâ-yı mezbûra tâbi' Misolonik iskelesine duhûlünde iskele-i mezkûra karîb () iskelesinde mukîm İtalya konsolosu dahi sefine-i mezkûrenin ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn iktizâ eden konsolato hakkını ahz u kabz içün tarafından irsâl eylediği Covan Pana nâm âdemisi iskele-i mezkûr vusûlünde sefine-i merkûmenin konsolato hakkını mutâlebe esnâsında iken yine kazâ-yı mezbûra tâbi' Anatolikos mukâta'ası voyvodası olan Mehmed ağa dimekle ma'ruf kimesnenin hizmetinde olan kazâ-yı mezbûr mütemekkinlerinden re'âyâ kocabaşlarından Falyo Beraki Penalidi ve Dimitraki Antokola ve diğer Dimitraki Peno Harvenlo ve Penabon veled-i Papas nâm zimmîler zuhûr ve voyvoda-yı merkûme iştirâ' konsolos-ı merkûmenin 'âdemisi mezkûrun ahidnâme-i hümâyûn mûcibince konsolato hakkının tahsiline mûmâna'at ve envâ'-yı dürlü cevır ve eziyet ile ta'addîlerinden nâşî terk eyledüklerinden gayri sefine-i mezkûr kapudânı olan () nâm kupûdanı dahi niçe güne hile ile igfâl ve voyvoda-yı mezkûra verirüz deyü bi-gayri hakkın ma'lûm'ül mikdâr akçesinde ahz ve mesfûrların mugâyir ahidnâme-i hümâyûn bunun emsâli tüccâr beyninde mahall-i nizâm-ı harekât-ı nâ-marziyyeye cesâret-i ibret-müstemirreleri olduğun bildirüb mesfûrunun kapudân-ı merkûmdan bi-gayri hakkın aldıkları akçe her ne ise tamamen tahsîl ve bî kusur kapudân-ı mezkûr istirdâd olundukdan sonra mugâyir ahidnâme-i hümâyûn bu makûle harekete cesâret eyledükleriçün te'dib ve fî-mâ-ba'd ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn gerek konsolato hakkını ahz u kabzına me'mûr olanlara ve gerek kral-ı mûmâ ileyhın bayrağı altında geşt ü güzâr iden tüccâr ve re'âyâsına mûmâna'at ve olvehile ta'addî ve rencîde etdürülmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğın vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak içün yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 156

(2) Boğazhisarları nâ'iblerine ve dizdârlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Çakomo Atallo nâm kapudân râkib olduğú bir kıt'a sefinesiyle 'asitâne-i sa'âdetime getürdügü ve alub götürdügü emti'a ve eşyâlarının ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince gümrüklerin edâ ve yedine edâ tezkîresi verülüb savb-ı merâmına 'âzim ve râhî olmağla mu'tâd üzere Boğazhisarlarında yoklanub mâdâm ki derûnunda memnû'âtdan bir nesne olmaya emîn ve salîm mürûruna

mümâna‘at olmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i R sene 156

(3) *Tecdîd-i fermân olunmuşdur. Fî evâ’il-i Z sene 1168*

Edirne monlasına ve Edirne bostancıbaşına ve Uzuncaabad Hasköy ve İslimye () ve () kâdılarına ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal göbderüb elçi-i mûmâ ileyhın yanında hâlen berât-ı âlîşânımla tercümânlık hizmetinde olan Penabota veled-i Kosta nâm tercümân elçi-i mûmâ ileyhın taht-ı kazâlarında vâki‘ ba‘zı rü‘yet ve temşiyet muktezi mesâlih için ta‘yîn ve tercümân-ı mezbûr ber-vech-i muharrer mahall-i mezkûrda mürûr ve ‘ubûr eyledüğü mahallerde cizyedârlara cizye mûtalebesiyle ve gayrilere dahi ahâr bahâne ile gidüşde ve gelüşde ve bir mahallde olan meks ve ikâmetinde kendine ve esvâb ve davarlarına ve yanında olan hizmetkârlarına bir dürlü müdâhale olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berat-ı âlîşânda h,mâyet ü sıyânet olunmak bâbında ısrâr etdürüldüğü emr-i şerifimle mukaddemâ olcanîbe irsâl edüb hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mugâyir-i şürût-ı berat ve emr-i şerîf bir dürlü dahl u taarruz olunmak icab eder hâli yoğiken ba‘zı iştirâ‘ zuhûr ve mücerred celb-i mal sevdâsıyla ve da‘vâ-yı müzevvere peydah-ı etrafında ve (...) vâki‘ ba‘zı kazâlara ihzâr teklifi ile ta‘ciz ve ol-vechile me‘mûr olduğu mesalihinin ta‘tiline bâ’is ve bâdî oldukların bildirüb ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berat-ı şerîfime murâ‘ât ve ‘amel ve i‘tibâr olub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûnumda dört bin akçeden ziyâde da‘vâ olduğu halde da‘vâları sâ’ir mahallerde istimâ‘ ve fasl olunmayub ‘asitâne-i sa‘âdetime havâle ve huzûr-ı âsafide murâfa‘a ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında sen ki mevlânâ ve bostancıbaşı ve sâ’ir mûmâ ileyhimsin sana hitâben hükm-ü hümayûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâm ve ahidnâme-i hümayûnuma mürâca‘at olundukda ber-vech-i meşrûh emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve konsolos ve tercümânları ile da‘vâ zuhûr eder ise dört bin akçeden ziyâde da‘vâ olduğu halde da‘vâları sâ’ir mahallere istimâ‘ ve fasl olunmayub ‘asitâne-i sa‘âdetime havâle oluna deyü kral-ı mûmâ ileyhe i‘tâ’ olunan ahidnâme-i hümayûnumda mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûnum şürûtu mûcibince ‘amel ve hareket oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 156

(4) Edirne kâdısına ve ‘asitâne-i sa‘âdetimden Eflak ve Boğdan ve Tuna Yalılarına ve Edirne ve olhavâflilere varub gelince yol üzerinde vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın yanında hâlen berât-ı şerîfimle tercümânlık hizmetinde olan Penabota veled-i Kosta nâm tercümân taht-ı kazâlarınızda vâki‘ ba‘zı mesâlih rû‘yet ve temşiyetiçün Zikadi nâm âdemi mahall-i mezkûra irsâl eyledüğün bildürüb sen ki mûmâ ileyhımsin tercümân-ı merkûmun âdemi mesfûr ‘asitâne-i sa‘âdetimden mahall-i mezkûra varub gelince her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahl our ise esnâ-yı tarîkde vâki‘ menâzil ve merâhilde benâdir ve ma‘berde hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve mugâyir şürût berât-ı âlişânım cizyedârlara cizye mutâlebesiyle ve gayrîler dahi âhar bâhane ile gidüşde ve gelüşde ve bir mahallde olan meks ve ikâmetinde kendüne ve esvâb ve davarına ve kimesneye bir dürlü dahl u taarruz etdürülmeyüb ve iktizâ iden zâd zevâdesi dahi rızâlarıyla satanlardan narh-ı rûzî üzere akçesiyle iştirâ‘ etmesine kimesne tarafından müdâhale ve mûmâna‘at olunmayub emîn ve salîm iyâb u zehâbına mu‘âvenet ve müzâharet ve ber-mûcib ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berât himâyet ve siyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ‘ etmeğın vech-i meşrûh üzere ‘amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i R sene 156

(5) Boğazhisarları nâ‘iblerine ve Boğazhisarları dizdârlarına hüküm ki

Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm elçisi Kavaliyer de Mayo hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sâ‘adetime ‘arzuhal edüb Sicilyateyn düvel-i kapudân larından Covan Patista nâm kapudân rakîb olduğı bir kıt‘a sefînesiyle ‘asitâne-i sa‘âdetime getürdüğü ve alub götürdüğü emti‘a ve eşyâsıyla ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince resm-i gümrükün tamamen edâ ve yedine mâmulün-bih edâ tezkîresiyle verülüb savb-ı maksûduna ‘azimet murâd etmekle mu‘tâd üzere Boğazhisarlarından yoklanub mâdem ki derûnunda memnû‘atdan bir nesne olmaya emîn ve salîm savb-ı maksûduna mürûruna mûmâna‘at olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ‘ etmeğın vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı CA sene 156

[19]

(1) İstanbul ve Galata kâdılarına ve Haslar ve Üsküdar kazâları nâ‘iblerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın yanında hâlen berât-ı âlişânımla tercümânlık hizmetinde olan Menahim veled-i Yeşuva nâm tercümânın oğlu diğér Menahim siz ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhümsiz taht-ı kazâlarınızda ba‘zı mesâlih içün geşt ü güzâr eyledüğü mahallerde cizyedârlara cizye mutâlebesiyle ve gayrilere dahi âhar bahâne ile envâ‘-ı dürlü mugâyir-i şürût-ı berât rencîde ve remîdeden hâlî olmadukların bildürüb tercümân-ı merkûmun oğlu mesfûr Menahim mahall-i mezkûrda geşt ü güzâr eyledüğü mahallerde

mugâyir-i şürût-ı berât cizyedârlara cizye mûtalebesiyle ve gayrilere dahi âhar bahâne ile bir dürlü ta'addî ve rencîde etdürülmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan tercümânlık berât-ı kuyûdâtına nazar olundukda mesfûr Menahim veled-i Yeşuva hâlen elçi-i mûmâ ileyhın yanında berât-ı şerîfimle tercümân olub tercümânlık hidmetinde olanlar ve oğulları ve hidmetkârları harac ve avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlif-i örfiyye teklîfiyle rencîde olunmaya ve melbûsât ve mefrûşât me'kûlât ve meşrûbâtına kimesne dahl u taarruz eylemeyüb kadîmden olageldüğü üzere 'akd oluna deyü tercümânlık berât-ı şürûtuna musarrâh olduğu mezkûr ve mukayyed bulunmağın şürût-ı berât mûcibince 'amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 156

(2) Edirne kâdısına ve Edirne bostancıbaşısına ve 'asitâne-i sa'âdetimden Edirne ve havâlîsîne varub gelince yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâb zîde fazlûhuma ve kethuda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb hâlen mahrûse-i Edirne ve havâlîsinde ba'zı tüccârların rû'yet-i muktezâsı mesâlihlerine temşiyet için âdemlerinden Avnor Atoyariba nâm müste'men hidmetkârını ta'yîn ve mahrûse-i mezkûreye 'azîm ve râhi olduğun bildürüb siz ki mûmâ ileyhümsiz elçi-i mûmâ ileyhın hidmetkârı mesfûr umûr rû'yetiyle 'asitâne-i sa'âdetimden mahall-i mezkûra varub gelünce her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise esnâ-yı tarîkde vâki' menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma'berde mugâyir ahidnâme-i hümâyûn cizyedârlara cizye mûtalebesiyle ve gayrilere dahi âhar bahâne ile gidüşde ve gelüşde ve mahrûse-i mezkûr ve havâlîsinde hîn-i meks ve ikâmetinde kendüye ve esvâb ve davarına kimesneye bir dürlü dahl u taarruz etdürülmeyüb iktizâ' iden zâd ü zevâdesi dahi rızâlarıyla satanlardan narh-ı rûzî üzere akçesiyle iştirâ' etmesine mümanâ'at ve müdâhale olunmayub emin ve sâlim ve sâ'ir iyâb u zehâbına ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet ve ahidnâme-i hümâyûnum (muva'ffak)? (...) eden tüccârların mesâlihlerinin rû'yet ve temşiyetlerine mu'âvenet ve muzâheret olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğın vech-i meşrûh üzere 'amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i CA Sene 156

(3) *İşbu emr-i şerîf der-kenârım mûcibince tekrâr yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C sene 156*

Cezîre-i Mora'da vâki' () ve civarında Balya Badra kâdılarına ve zikr olunan kazâların zâbitânına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb cezîre-i Mora’da vâkî‘ kazâ-yı mezbûra tâbî‘ Mösyö Loyin nâm mahallere ikâmet üzere olan Covanni Penne nâm müste’men kral-ı mûmâ ileyhe ba’zı mühim umûru temşiyet için mukaddemâ mahall-i mezkûreye ta’yîn edüb lâkin mesfûr hidemât-ı me‘mûresinde kemâl-i tekâsül ve kusurundan gayri rızâ-yı tarafeyne mugâyir nâ-şâyeste hareketi zâhir olduğundan mesfûra nush-u pend eylemek üzere devleti tarafından elçi-i mûmâ ileyh tenbîh ve tefhîm olduğuna binâ’en elçi-i mûmâ ileyh dahi mesfûr nush-u pend zımnında ‘asitâne-i sa’âdetime ‘avdet eylemesi için irsâl eylediği mekâtibine dahi âdem-i itâ’at ile hilâf-ı rızâ-yı tarafeyn harekete tasaddî eylediğünden te’dîbe muktezî olduğun bildürüb mesfûr çavuş mübâşeretini ve siz ki mahall-i mezkûrenin hükkâm ve zâbitân-ı mûmâ ileyhümsiz ma’rîfetleriniz ile ahz ve mahall-i merkûmede ve gerek civârında vâkî‘ Balya Badra’da kürsî-i memleketleri olan Anabolu’ya gidecek hazır ve müheyâyâ’ sefine var ise sefine bulunduğu mahallin hükkâm ve zâbitânı ve mübâşir-i merkûme ma’rîfetiyle sefineye vaz‘ ve Anabolu’ya irsâl ve eğer mahall-i mezkûrede hazır sefine bulunmadığı sûrette bu taraftan giden sefâ’ininin biri ile irsâl olunmak için yine mübâşir-i merkûme ma’rîfetiyle ‘asitâne-i sa’âdetime ihzâr olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i C sene 1156

(4) Ber-vech-i arpaluk Yanya sancağı mutasarrıfına ve Yanya kazâsı nâ’ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb Narda ve tevâbî‘ iskelelerine âmed şüd eden tüccâr ve re’âyâlarının umûr ve mesâlihleri rû’yet ve temşiyet için İtalyalı’dan Pallo Lodi Çebrolid nâm İtalyalı konsolos nasb ve ta’yîn ve yanında hâlen berât-ı şerîfimle tercümânlık hizmetinde olan Yanya sükkânından Aleksandira Palo nâm tercümân ile konsolos-ı merkûmun bâzı hizmet-i me‘mûresiyle Yanya’da mütemekkin âdemisi Yaşı Perolimo nâm âdemisinin (...) hizmetkârlarına yine Yanya sükkânlarından Yanya cizyedârı olan () nâm kimesne mugâyir-i berevât-ı şerîfe cizye evrâkı tahsîl ve olvehile ziyade ta’addî eylediğün bildirüb cizyedâr-ı merkûmun mezkûrların hizmetkarları mesfûrlara tahsîl eylediği cizye evrâkları gerü red ve aldığı akçe her ne ise tamamen tahsîl ve bî-kusur eyledüklerinden sonra fî-mâ-ba’d dahi olvehile ta’addî ve rencîde etdürülmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında siz ki mîr-i mîrân ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhümsiz size hitâben hükm-ü hümayûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz olan konsolosluk ve tercümânlık berâtları şurûtlarına nazar olundukda ber-vech-i muharrer iskele-i mezkûr ve tevâbî’nde merkûm Cebropolid Nodi Cirolamo konsolos olub ve konsolos olanlar ve menâzil ve merâhilde âdemlerin ba’zı mesâlih için getürdükde deryâda ve karada kendülerine ve âdemlerine ve alet-i harblerine ve davar ve sakın oldukları meskenlerine dahl olunmayub emnen ve sâlimen varup geleler harac dahi

olunmaya deyü konsolosluk berâtları şürûtunda musarrah ve mesfûr Aleksandıra Yapolik dahi konsolos-ı merkûmun yanında hâlen berât-ı şerîfimle tercümân olub tercümânlık hidmetinde olanlar ve oğulları ve hidmetkârları harac ve avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencîde olunmaya deyü tercümânlık berât-ı şürûtunda olduğu dahi mastûr ve mukayyed bulunmağın şürût-ı berâtları mûcibince 'amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 1156

[20]

(1) *Tecdîd olunmuşdur. RA sene 169*

Tekrar tecdîd olunmuşdur. M sene 173

'Asitâne-i sa'âdetimde berren ve bahren Bozcaada ve İnöz ve İzmir'e varub gelünce yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâb ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhin yanında hâlen berât-ı şerîfimle tercümânlık hidmetinde olan İspiro veled-i Anderya nâm tercümân hidmetkârlarından Burgoladi veled-i Yaya Akonama nâm hidmetkârını ba'zı ticâret husûsiçün Bozcaada ve İnöz ve İzmir ve ol havaliye irsâl murâd eyledüğün bildürüb tercümân-ı merkûmun hidmetkârı mesfûr 'asitâne-i sa'âdetimden mahall-i mezkûra varub gelünce esnâ-yı râhda vâki' menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma'berde ve gidüşde ve gelüşde ve bir mahallde evân-ı meks ve ikâmetinde cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrilere dahi âhar bahâne ile mugâyir ahidnâme-i hümayûn ve şürût berât-ı şerîf bir dürlü ta'addî ve rencîde etdürülmeyüb himâyet ü sıyânet ve mesfûr ile mahall-i mezkûrda bir da'vâ zuhur eder ise dört bin akçeden ziyâde da'vâ olduğu halde ve da'vâları sâ'ir mahallde istimâ' ve fasl olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn 'asitâne-i sa'âdetime havâle olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümayûn ve tercümânlık berât-ı şürûtu tebliğ olundukda konsolos ve tercümânları ile da'vâ zuhur eder ise dört bin akçeden ziyâde da'vâ olunduğu halde ve da'vâları sâ'ir mahallde istimâ' ve fasl olunmayub 'asitâne-i sa'âdetime havâle oluna deyü kral-ı mûmâ ileyhe î'tâ' olunan ahidnâme-i hümayûnda mastûr ve mukayyed ve mesfûr İspiro veled-i Anderya hâlen elç-i mûmâ ileyhin yanında berât-ı şerîfimle tercümân olub tercümânlık hidmetinde olanlar ve oğulları ve hidmetkârları harac ve 'avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencîde olunmaya deyü tercümânlık berât-ı şürûtunda olduğu dahi mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûnum mûcibince 'amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i C sene 156

(2) Ber-vech-i arpaluk Niğbolu sancağına mutasarrıf olub Vidin muhafız vezîre ve Edirne ve Belgrad monlalarına ‘asitâne-i sa‘âdetimden Edirne ve Ruscuk ve Vidin ve Belgrad havâlîlerinden Nemçe hudûduna varub gelünce yol üzerinde vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın yanında hâlen berât-ı şerîfimle tercümânlık hizmetinde olan Menahim nâm tercümân hizmetkârlarından Kalpo Giro () nâm üç nefer hizmetkârları Nemçe memleketinden ticârete müte‘allik bâzı emti‘a-yı mütenevvi‘ iştirâ’sı için Edirne ve Ruscuk ve Vidin ve Belgrad havâlîlerinden Nemçe havâlîlerine irsâl murâd eyledüğün bildürüb siz ki vezirân-ı müşâr ve sâ’ir mûmâ ileyhümsiz tercümân-ı merkûmun hizmetkârları mesfûran ‘asitâne-i sa‘âdetimden mahall-i mezkûra varub gelünce her kangınızın taht-ı hükümet ve kazâsına varub dahil olur ise esnâ-yı tarîkde vâki‘ menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma‘berde hilâf-ı ahidnâme-i humâyûn ve şurût-ı berât cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrilere dahi âhar bahâne ile gidüşde ve gelüşde ve bir mahallde evân-ı meks ve ikâmetlerinde kendülerine ve esvâb ve davarlarına kimesneye bir dürlü dahl u taarruz etdürülmeyüb iktizâ’ iden zad ü zevâdeleri dahi rızâlarıyla satanlardan narh-ı rûzî üzere akçeleriyle iştirâ’ eylemelerine kimesneye müdâhale ve mümanâ‘at etdürülmeyüb emin ve sâlim iyâb u zehâblarına mu‘âvenet ve müzâharet ve ber-muceb-i ahidnâme-i humâyûn ve şurût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü humânum ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 156

(3) Edirne ve monlasına ve Edirne bostancıbaşına ve ‘asitâne-i sa‘âdetimden Edirne’ye varub gelünce yol üzerinde vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın yanında hâlen berât-ı şerîfimle tercümânlık hizmetinde olan Menahim nâm tercümânın hizmetkârlarından Edirnelü Avram veled-i Kabyahi nâm hizmetkârını oltafda bâzı umûr ve husûsa temşiyet için Edirne’ye irsâl murâd eyledüğün bildürüb siz ki mevlânâ ve bostancıbaşı ve sâ’ir mûmâ ileyhümsiz tercümân-ı merkûmun hizmetkârı mesfûr ‘asitâne-i sa‘âdetimden mahall-i mezkûra varub gelünce her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise esnâ-yı tarîkde vâki‘ menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma‘berde hilâf-ı ahidnâme-i humâyûn ve mugâyir şurût-ı berât cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrilere dahi âhar bahâne ile gidüşde ve gelüşde ve bir mahallde evân-ı meks ve ikâmetlerinde kendüne ve esvâb ve davarlarına kimesneye bir dürlü dahl u taarruz etdürülmeyüb iktizâ’ iden zad ü zevâdesi dahi rızâlarıyla satanlardan narh-ı rûzî üzere akçesiyle iştirâ’ etmesine kimesneye müdâhale ve müdâhale etdürülmeyüb emîn ve

sâlim iyâb u zehâbına mu‘âvenet ve müzâharet ve ber-muceb-i ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümânım ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i C sene 156

(4) Ber-vech-i arpaluk Niğbolu sancağı mutasarrıfı olub Vidin muhâfızı olan sadr-ı esbak vezirim paşa ve Belgrad muhâfızı vezire ve Belgrad ve Edirne kâdıları ve Edirne bostancıbaşına ve Belgrad ve Vidin ve Ruscuk ve Edirne hâvâlilerinden ‘asitâne-i sa‘âdetime gelünce yol üzerinde vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve iskele emînleri ve gümrükcülere hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhin yanında hâlen berât-ı şerîfimle tercümânlık hizmetinde olan Menahim nâm tercümân bundan akdem Nemçe memleketinden ticâret ârzûsuyla hizmetkârı yediyle iştirâ’ eyledüğü eşyâ ile ‘asitâne-i sa‘âdetimden nakli-i eşyâsından esnâ-yı tarîkde vâki‘ Ruscuk duhûlunde mugâyir ahidnâme-i hümâyûn bey’ için taşra çıkarmadığı metâ’dan gümrük mutâlebesiyle ta‘addî ve nakline mûmâna‘at olduğundan mugâyir ahidnâme-i hümâyûn olvechile ta‘addî ve nakline mûmâna‘at olunmak bâbında mukeddemen emr-i şerîf verilüb lakin tercümân-ı merkûm yine memleket-i mezkûreden hizmetkârı Kalpogiro () nâm üç nefer hizmetkârları ticârete müte‘allik ba‘zı emti‘a-yı mütenevvia’ iştirâ’ ve ‘asitâne-i sa‘âdetimden nakliçün canîb-i mezkûra irsâl murâd etmeğle lakin tercümân-ı merkûmun hizmetkârları mesfûrun iştirâ’ eyledüğü emti‘alarıyla hîn-i ‘avdetlerinden Belgrad ve Vidin ve Ruscuk ve Edirne ve sâ’ir mürûr eyledükleri mahallerde bey’ için taşra çıkarmadıkları metâ’larından mugâyir ahidnâme-i hümâyûn gümrük ve bâc ve kazık akçesi ve sâ’ir nâm bî-hûde ile ta‘addî ve nakillerine mûmâna‘at olunmak ihtimâlden ba‘îd olduğun bildirüb ber-vech-i muharrer mugâyir ahidnâme-i hümâyûn gümrük ve bâc ve kazık akçesi ve sâ’ir nâm bî-hûde ile mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mugâyir mûmâna‘at ve müdâhale olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda kral-ı mûmâ ileyh bu def‘a müceddeden ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda Devlet-i ‘Aliyye-i ebed miknetim ile kral-ı mûmâ ileyh beyinde tasdiknâmesi vürûdundan sonra sâ’ir dost olan Françe ve İngiltere ve Flemenk ve ba‘dehû İsveç devletleri misillü hâlet ile sulh ve salâh ‘akd olunmuşdur deyü mastûr ve İngilterelü’ye verilen ahidnâme-i hümâyûnum dahi memâlik-i mahrûseye İngiltere gemilerine kendü ihtiyârlarıyla satmak için taşra çıkardıkları metâ’larından olageldüğü üzere gümrüklerin verüb taşra çıkarmadıkları metâ’larından gümrük alunmayub istedikleri yere alub gidüb rencîde olunmayalar deyü mukayyed ve Nederlandelü’ye îtâ’ olunan ahidnâme-i hümâyûnda dahi İstanbul’a getürdükleri metâ’dan mâdem ki satmak için âhar yerde çıkarmayalar İstanbul’a gelince gümrük alunmayub

(nevbet)? geldükde çıkardıkları metâ'dan gümrük alunub emin ve sâlim ticâret eyleyeler çıkarmadıkları metâ'dan gümrük alunmaya deyü musarrah olan mevâdd-ı mezkûre bermûcib-i ahidnâme-i hümayûn kral-ı mûmâ ileyhın tüccâr ve re'âyâsı haklarında dahi câri iken olvechile müdâhaleden mugâyir-i ahidnâme-i hümayûn gümrük mutâlebesiyle ta'addî ve rencîde ve emin ve sâlim nakline mûmâna'at ve harc ve 'avâ'id nâmı ve sâ'ir bahâne ile rencîde ve remîde olunmamalarıçün mukaddemâ emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince 'amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i C sene 156

[21]

(1) Cezîre-i Mora'da vâki' ve sâ'ir kazâlar ile civarlarında vâki' İnebahtı ve Karlili ve İnekli-kasrı ve ol havâlîlerde vâki' kasaba ve nevâhilerin kuzât ve nüvvâbına ve zikr olunan kazâların zâbitânına hüküm ki

Elç-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb bundan akdem kral-ı mûmâ ileyh tarafından cezîre-i Mora'da vâki' Balya Badra ve sâ'ir kazâ ve tevâbi' ile civarlarında vâki' Misolonik'in ve gayri mahallerde ba'zı rû'yet muktezâsı umûr ve mesâlih temşiyetiçün ta'yîn eyledüğü Covanni Papa nâm müste'men âdemisi hidemât-ı me'mûresinde tekâsül ve rızâsı tarafeyne mugâyir hareket nâ-marzîyyeye tasaddî eyledüğünden pend-i nushu zımnında devleti tarafından elç-i mûmâ ileyhe tenbîh ve tefhîm olduğuna binâ'en mesfûr nush-u pend içün 'asitâneye gelmek üzere irsâl eyledüğü mekâtîbine dahi 'amel etmediğinden te'dîbe muktezî olduğundan çavuş mübâşeretiyle Balya Badra ve civarında bulunduğu mahallerde ahz ve oltarafda kürsî-i memleketlerinden Anabolu'ya gidecek hazır sefîne var ise hükkâm ve zâbitân ve çavuş ma'rîfetiyle sefîneye vaz' ve Anabolu'ya irsâl ve âmâde sefîne bulunmadığı sûretde bu tarafdán giden sefâ'inin biri ile irsâl olunmak içün 'asitâneye ihzârı bâbında emr-i şerîfim ısdâr etmeyüb lakin mesfûr siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhümsiz taht-ı hükümet ve kazâlarınızda geşt ü güzâr olduğú mesmû' olduğun bildirüb mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcibince mesfûr her hangınızın taht-ı kazâsında bulunur ise olduğú mahallde ma'rîfetinizle ve ta'yîn olunan çavuş-ı merkûm mübâşeretiyle ahz ve Anabolu tarafına gider hazır ve müheyyâ' sefîne bulunduğu iskelede sefîneye vaz' ve kürsî-i memleketleri olan Anabolu'ya irsâl ve mesfûr sefîneye vaz' ve irsâl bulunduğu mü'shir mübâşir-i merkûmu i'lâm ile Der-sa'âdet'ime 'avdet etdüresiz ve eğer taht-ı kazâlarınızda vâki' iskelelerde sefîne bulunmadığı sûretde bu tarafdán giden sefâ'inin biri ile celb-i mezkûra irsâl olunmak içün mübâşir-i merkûm mesfûru 'asitâne-i sa'âdetime getirüb elç-i mûmâ ileyhe teslim eylemesi içün ihzâr olunmak bâbında siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhümsiz size hitâben hükm-ü

hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf ve vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C sene 1156

(2) Bahr-i Sefîd'de vâki' Mürted adası nâ'bine ve firkate ser-'askerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb Bahr-i Sefîd'de vâki' Mürted ve Termiye adalarına İtalya bayrağı altında gemileriyle âmed şüd iden tüccâr ve re'âyâlarının umûr ve hususlarına rû'yet ve temşiyet için İtalyalı'dan konsolos nasb olunan kıdvetü'l-ayanü'l-milleti'l-mesîhiyye Mihail Pankalo nâm İtalyalı'nun âdemlerine cezîre-i mezkûr voyvodaları mugâyir şürût-ı berât-ı âlişânım cizye mutâlebesiyle ta'addî ve rencîde eyledüklerinden gayri Mürted adasına gelen tüccâr ve re'âyâların kefâf-ı nefisleriçün iktizâ eden nesneleri narh-ı rûzî üzere akçeleriyle iştirâ' murâd eyledüklerinde cezîre-i mezkûr re'âyâlarından Karlo Delati ve Nikolo Redato ve diğer Sekabosa ve diğer Nikola de Pesina nâm zimmîler dahi birbirleriyle yekdil ve yek cihet ve voyvoda-yı merkûme iştirâ' tüccâr ve re'âyâlarının kefâf-ı nefüsleriçün iktizâ eden nesneleri narh-ı rûzî üzere akçelerine iştirâ'larına mûmâna'at ve narh-ı rûzînden ziyâde gelen akçeleriyle tekâlîf ve olvechile gerek konsolos ve gerek tüccâr seffinelerine gadr ve dâima ta'cîz ve rencîdeden hâlî olmadıkların bildirüb siz ki firkateler ser-'askeri mûmâ ileyhasız konsolos-ı merkûmun âdemlerine cizyedârlara cizye mutâlebesiyle ve âhar bahâne ile ta'aadî ve mesfûruna dahi mugâyir ahidnâme-i hümâyûn kefâf-ı nefisleriçün iktizâ eden nesnelerin narh-ı rûzî üzere akçeleriyle iştirâ'larına bir ferdi müdâhale ve mûmâna'at ve narh-ı rûzînden ziyâde akçe talebiyle ta'addî ve rencîde etdürülmemek siz ki mevlânâ ve firkateler ser-'askeri mûmâ ileyhümsiz size hitâben hüküm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûnum ve konsolosluk berât-ı şürûtuna mürâca'at olundukda emr-i ticârete sâ'ir düvele müsâ'ade olunduğu üzere berren ve bahren cevâz verülüb ve emti'alarının fûrûhtu ve fırtına ve 'avâriz sâ'ireden mutazarırları olan sefâ'ının ta'mîri ve kefâf-ı nefüsleriçün iktizâ eden nesneleri akçeleriyle iştirâ'sı tarafına hâ'iz olduğu deyü kral-ı mûmâ ileyh i'tâ' olunan ahidnâme hümâyûnumda mukayyed ve merkûme Mihail Pankalo zikr olunan adalarda berât-ı âlişânımla konsolos olub konsolos ve âdemlerin bâzı mesâlih için gönderdükde karada ve deryâda kendülerine ve âdemlerine ve alet-i harblerine davar ve sakîn oldukları meskenlerine dahl olunmayub emin ve sâlim varub geleler hâricden dahl olunmaya ve kendünün ve âdemlerinin ma'îşedleri için kifâyet mikdârı şire eyledüklerinden dahl u taarruz olunmayub ve lazım olan zad ü zevâdeleri narh-ı rûzî üzere olalar kimesne mâni' olmaya deyü konsolosluk berât-ı şürûtunda musarrah oldukda mastûr ve

mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûnum vech-i meşrûh üzere ‘amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i B sene 156

(3) Boğazhisarları nâ’iblerine ve dizdârlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Cakomu Hanyalu Havraza nâm kapudân San Viçenco Ferrari ve Santa İnmerde Porgator tabîr olunur râkib olduğu bir kıt’a sefinesiyle ‘asitâne-i sa’âdetime getürdüğü ve alub götürdüğü emti’a ve eşyâsının ahidnâme-i hümayûnum mûcibince gümrüklerin edâ ve yedine mâmûlün-bih edâ tezkîresi verilüb Yafa cânibine ‘azîmet murâd eyledüğün bildirüb mu’tad üzere Boğazhisarlarında yoklanub mâdem ki derûnunda memnû’âtdan bir nesne olmaya emin ve sâlim Yafa cânibine mürûruna mûmâna’at olunmamak bâbında hükm-ü hümayunum ricâ’ etmeğın vech-i meşrûh üzere ‘amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 1156

(4) Mora muhâssılına ve Balya Badra kâdılarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb hâlen cezîre-i Mora’da vâki‘ Balya Badra iskelesinde mukîm İtalya konsolosu ve sâ’ir etba’-ı hidemât-ı me’mûresi itmâmına meşgûl ve âmed şüd iden tüccâr ve sefâ’inlerinin mesâlih rû’yet ve temşiyet üzere iden Balya Badra kasâbası sâkinlerinden Andriko nâm zimmî kendü halinde olmayub bî-vech konsolos-ı mezbûrun umûruna müdâhale ve ta’addî ve mefrud fitne ve fesâda mü’eddî olduğuna siz ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhümsiz ‘arzında nâlık olmağla mesfûr-ı zimmî konsolos ve etbâ’nın refâhiyyetleri tekdîr-i ikrârdan hâlî olmadığın bildirüb mesfûrun zâhir olan ta’addîsi men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-ü hümayûn ricâ’ etmeğın mesfûr fî-ma-bâ’d kendü halinde olub konsolos ve etbâ’-ı umûruna müdâhale ve ta’arruzdan ictinâb eylemek üzere muhkem tenbîh ve tebliğ olunur ise kale-bend için arz ve i’lâm oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i B sene 156

[22]

(1) Mora muhâssılına ve Aya Petro kâdısına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb kral-ı mûmâ ileyhe i’tâ’ olunan ahidnâme-i hümayûnumda konsoloslarının ve tercümânan ve etbâ’larının husûslarında sâ’ir dost düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ’larına olan mu’âmele misillü mu’âmele oluna deyü ve İngilterelü’nün konsolosluk berât-ı şürûtunda dahi konsolos olanların hizmetkârları haraç ve ‘avâriz ve kasab akçesi ve sâ’ir rüsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencîde olunmayub ve kul ve câriye istihdâm edersin deyü kimesne haraç ve rüsûm talep etmeye deyü musarrah olan

şürût-ı merkûme ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn kral-ı mûmâ ileyhın konsolosları hidmetinde dahi câri ve mukarrer iden cezîre-i Mora'da vâki' Balya Badra ve tevâbi' iskelelerde hâlen berât-ı şerîfîmle mukîm İtalya konsolosu olan kıdvetü'l-ayanü'l-milleti'l-mesîhiyye Dimitre veled-i Manolako nâm konsolosun kazâ-yı mezbûra tâbi' Beraşus nâm karyede vâki' babasından müntakıl ve kendinin malîk olduğu bâzı emlâk ve eşyâ (...) ve bir mikdâr bağ ve tarlaları olmağla zikr olunan bağ ve tarlalarının hasıl olan mahsûllerinden kanûn ve defter-i mûcibince mütevecciha olan öşürlerini sâhib-i arz olanlara bî-kusûr edâ edüb hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve mugâyir şürût-ı berât tekâlîf mutâlebesiyle ta'addî ve rencide olunmak icab etmez iken karye-i merkûme kocabaşılarda mücerred taciz içün beher tekâlîf tevzî'-i vukû'unda hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve mugâyir şürût-ı berât tekâlîf mutâlebesiyle ta'addî ve rencideden hâlî olmadıkların bildirüb mesfûrların ve âharın mugâyir ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berât konsolos-ı merkûme tekâlîf mutâlebesiyle ta'addî ve rencide etdirilmeyüb zâhir olan ta'addîleri men' ve def' himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûn ve konsolosluk berât-ı şürûtuna müdâhale olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın berât-ı şürût ve ahidnâme-i hümâyûn mûcibince 'amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i B sene 156

(2) Ber-vech-i arpaluk Yanya sancağı mutasarrıfına ve Narda () kâdılar ve Yanya kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb hâlen Narda iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Aleksandır Papalık nâm tercümân ba'zı husûsiçün 'asitânede müsâfireten mütemekkin iken hâlik olub lâkin Yanya'da vâki' mutasarrıf olduğu emlâkın ve sâ'ir eşyâ-yı metrûkesi yine Yanya'da sâkin 'iyâl ve evlâdlarına irsen intikâl edüb ve bu mâkule tüccâr ve re'âyâ ve kral-ı mûmâ ileyhın bayrağı altında olanlardan hâlik olanların muhallefâtı hükkâm ve zâbitân taraflarından musâra'at olunmamak husûsları ahidnâme-i hümâyûnumda musarrah olmağla hâlik-i mesfûrun taht-ı hükümet ve kazâlarınızda vâki' emlâk ve sâ'ir eşyâ-yı metrûkesi her ne ise iskele-i mezkûrda mukîm Sicilyateyn konsolos ve eğer konsolos-ı merkûme anda mevcûd bulunmadığı hâlde vekilleri ma'rîfetiyle şürût ve kâ'ideleri üzere mukarribleri mezkûrlara teslîm etdürölüb hâlik-i mesfûrun emlâk ve eşyâsına taraflarınızdan mugâyir ahidnâme-i hümâyûna müdâhale ve taarruz olunmak ihtimâlde ba'îd olmadığın bildirüb siz ki mîr-i mîrân ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhümsiz ber-vech-i muhârrer hâlik-i mesfûrun muhallefât ve emlâkıdan taht-ı kazâlarınızda olan metrûkâtı konsolos-ı merkûme ve yahûd vekîlleri ma'rîfetiyle

mukarriblerine teslîm etdürölüb mugâyir ahidnâme-i hümâyûn taraflarınızdan bir dürlü müdâhale ve taarruz olunmamak bâbında siz ki mîr-i mîrân ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhümsiz size hitâben hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûnma mürâca'at olundukda memâlik-i mahrûsemin her kangı mahallinde tüccâr ve re'âyâlarından ve bayrağı altında olanlardan biri vefât eder ise muhallefâtı hükkâm ve zâbitân taraflarından (...) olunmayub ve bu güne muhallefât-ı mâl gaibdir deyü vaz'-ı yed ve istihsâb olunmaksızın vekîline veya konsoloslarına vasîyyeti üzere eshâbına verilmek için teslîm oluna ve eğer bilâ-vasîyyet vefât eder ise muhallefâtı vekîline ve konsoloslarına yahûd vefât etdüğü mahallde olan şerîklerine teslîm oluna deyü kral-ı mûmâ ileyhe i'tâ' olunan ahidnâme-i hümâyûnumda mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i B sene 156

(3) Mora muhassıl vezire ve Balya Badra kâdisına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb cezîre-i mezbûrda vâki' Balya Badra iskelesine âmed şûd iden tüccâr ve sefâ'inlerinin mellâhîn ve sâ'ir âdemlerin nân-ı has ve harcı ve peksimed husûsunda lahm-ı bakar ve ganem-i iktizâ eyledükde 'usret çeküb akçeleriyle zad ü zevâdelerini tedârikde meşakkat-i kesire ve ehyânen bilâ-zad ü zevâd âvdet eyledükleri sen ki Balya Badra kâdisı mevlânâ-yı mûmâ ileyh (esrar)? zîde fazluhumsun tarafından arz olunduğun bildirüb Balya Badra ve tevâbi' iskelelerinde Sicilyateyn konsolosu olan Dimitre ve Manolako nâm konsolos kendü malıyla Balya Badra iskelesine bir bâb kassab dükkanı ve bir bâb peksimed ve iktizâ eden nân-ı has ve harcı ve fırını müceddeden bina ve tüccâr ve sefâ'inleri ile gelen mellâhîn dizdârlarının zarûretleri def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğın siz ki Mora muhassıl vezir müşâr ve Balya Badra kâdisı mevlânâ-yı mûmâ ileyhümasız iltimâs üzere iskle-i merkûmede binası irade olunan fırın ve dükkanların binalarında bir dürlü zarar-ı şer'î ve hücnat ve mahzûr yoğise arz ve ilâm eylemeniz bâbında emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i L sene 156

(4) Boğazhisarları nâ'iblerine ve dizdârlarına hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçisi kıdvetü'l-ümerâi'l-milleti'l-mesîhiyye Kavalier Dö Mayo hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr sūdde-i sâ'adetime 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Bernardo Rociro nâm kapudân rakîb olduğı bir kıt'a sefinesiyle 'asitâne-i sa'âdetime getürdüğü ve alub götürdüğü emti'asının ahidnâme-i hümâyûn mûcibince resmi gümrük tamamen edâ edüb yedine mâmûlün-bih edâ tezkîresi verölüb savb-ı maksûduna 'azimet murâd etmekle mu'tâd üzere Boğazhisarlarından yoklanub

mâdem ki derûnunda memnû'atdan bir nesne olmaya eğlendürülmeyüb mürûr ve 'ubûruna mümâna'at olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 156

(5) İzmir kazâsı nâ'ibine ve İzmir hassa voyvodasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb İzmir konsolos ve hidmetinde olan tercümân ve âdemleri ve sâ'ir dost olan düvel konsolosları tercümânan ve âdemleri misillü himâyet ü sıyânet ve cizye ve bî-vech sâ'ir bahâne ile hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn rencide ve remide olunmak icab etmez iken siz ki mûmâ ileyhümasız cizye bahânesiyle konsolos-ı mesfûrun hidmetkârını ahz ve habs ve taleb eyledükde ve ber-mûcib olvechile ta'addî olunduğun bildirüb konsolos-ı mesfûrun âdemini itlâk ve tarafına teslim ve bundan sonra hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn cizye ve gayri bahâne bî-vech-i şer'îye rencide olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümayûna mürâca'at olunduk da Devlet-i 'Aliyyem'de kral-ı müşârûn ileyhik ikâmet edecek vekîli vesâtatıyla Devlet-i 'Aliyye'min münâsib olan bil-cümle iskelelerinde ve sevâhillerinde konsolosları ikâmet etdirilüb 'azl ve nasblarında ve vekil mûmâ ileyhik rütbesine göre evâmîr-i 'aliyye ve berevât ihsân olunmasında ve konsoloslarının ve tercümânan ve ve etbâ'larının husûslarında sâ'ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ'larına olan müsâ'ade-i misillü mûamele oluna ve Devlet-i 'Aliyye'min hükkâm ve zâbitân kral-ı müşârûn ileyhe tâbî' olanlardan her kim olursa olsun bir ferdini bilâ-vech ta'addî ve tahkîr ve habs etmeyeler ve re'âyâlarından bir kimesne ahz olundukda vekîli ve konsolos-ı tarafından taleb olunur ise teslim olunub töhmetlerine göre te'dîb oluna deyü mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn mûcibince âmel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sadır olmuşdur deyü yazılmışdır. Fî evahîr-i L sene 156.

[23]

(1) İzmir kazâsı nâ'ibine ve hassa voyvodasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn re'âyâsından Civanno Parlato nâm müste'men bahr-i sefidde vâki' Pare nâm adada te'ehhül etmekle ba'zı mesâlih için İzmir kurbunda olan Urla kasabasına varub temşiyet-i mesâlihinde iken Urla voyvodası mesfûru bi-gayr-ı hakkın ahz ve celb-i mâl sevdâsıyla habs eyledüğün bildirüb mesfûrun hâlen İzmir'de mukîm konsoloslarına teslim ve mesfûr ile her kimin da'vâsı var ise ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn konsolosları ma'arifetiyle konsolosları hidmetinde olan tercümânları hazır olduğu hâlde sen ki İzmir nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhisin huzurunda murâfa'a-yı şer' ve ihkâk-ı

hakk olunmak için sana ve voyvoda-yı mûmâ ileyhe hitâben hükm-ü hümâyûnum sudûruna istid'â etmeğin siz ki İzmir nâ'ibi ve voyvodası mûmâ ileyhümâsız vech-i meşrûh üzere ma'rifetiniz ile şer'le görölüb ihkâk-ı hakk olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 156

(2) Boğazhisarları nâ'iblerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb kral-ı müşârün ileyhe bu def'a müceddeden 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vechile Boğazhisarları kral-ı müşârün ileyhin tüccâr ve re'âyâsının mücerred (...) olmakdan nâşi İtalya gemileri bayrağı altında âmed şüd eden tüccâr ve re'âyâsının umûr ve mesâlihlerine rû'yet ve temşiyet için bir konsolosa muhtaç olmağla İtalyalı'dan kıdvetü'l-ayanü'l-milleti'l-mesîhiyye Avadiba Rakon nâm İtalyalı konsolos nasb ve ta'yîn ve ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince olageldüğü üzere yedine berât-ı âlişânım verildiği bildirüb ahidnâme-i hümâyûnum ve yedine verilen berât-ı âlişânım mûcibince konsolosluk mezbûr-ı merkûme zabt etdürölüb hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve mugâyir berât-ı âlişânım dahl u taarruz etdürölmemek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere zabt etdürölmemek için yazılmışdır. Fî Selh-i B sene 156

(3) Mısır valisine ve monlasına ve İskenderiye ve () kâdılarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb kral-ı müşârün ileyhe bu def'a müceddeden 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vechile mahrûse-i Mısır Kahire ve İskenderiye ve ana tâbi' olan bender ve iskelelere İtalya bayrağı altında gemileriyle gelen tüccâr ve re'âyâsının umûr ve husûsların görmek için İtalya beyzâdesi kıdvetü'l-ayanü'l-milleti'l-mesîhiyye Cüzeppe Cüstinyano nâm beyzâde konsolos nasb ve ta'yîn ve ahidnâme-i hümâyûn mûcibince olageldüğü üzere yedine berât-ı âlişânım verildiği bildirüb ber-mûcib ahidnâme-i hümâyûn verilen berât-ı âlişânım mûcibince konsolosluk mezbûr-ı merkûme zabt etdürölüb hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve mugâyir berât-ı âlişân dahl u taarruz etdürölmemek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî 6 ZA sene 156

(4) Boğazhisarları nâ'iblerine ve dizdârlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb Sicilya kapudânlarından Garaşinco Romako nâm kapudân bir kıt'â sefîne için ber-mu'tâd-ı kadîm izn-i sefîne emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evasıt-ı Z sene 156

(5) Bi'l-fi'l deryâ kapudân vezîre ve Nakşe Pare kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb kral-ı müşârün ileyhın re‘âyâlarından gerek müte’ehhil ve gerek mücerred her kim olursa olsun cizye ve sâ’ir tekâlîf talebiyle ta‘addî ve rencide olunmamak üzere ahidnâme-i hümâyûnumda mûnderic ve Sicilyateyn re‘âyâsından İtalya Anabolu’su sükkânından olub Nakşe cezâiresinde te’ehhül ve temekkün eden Covanni Napolitano nâm müste’men cizye ve tekâlîf sâ’ire talebiyle rencide olunmak icab etmez iken Nakşe voyvodası olan mesfûru hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn cizye mutâlebesiyle ta‘addî ve rencide eyledüğün bildirüb mesfûr fî-mâ-ba’d cezâire-i merkûmede hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn cizye ve sâ’ir tekâlîf talebiyle rencide ve remide olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûna mürâca‘at olundukda kral-ı müşârün ileyhın müte’ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarında cizye ve tekâlîf-i sâ’ire taleb olunmaya deyü mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i Z sene 156

(6) *Fermân-ı âlîşânım rikâb-ı hümâyûna bade’l-arz emr-i fermân yazılmışdır.*

Bi’l-fi’l deryâ kapudânı vezîre ve Galata mollasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Devlet-i ‘Aliyye-i ebediyyetü’l-istimrârımla kral-ı müşârün ileyh beyninde bu def‘a müceddeden ‘akd ve ta‘ahhüd olunan musalaha-yı mübârekenin semeresi tarafeynin tüccâr ve re‘âyâsı kemal-i emn ü selâmet ve refâhiyyet ile geşt ü güzâr ve ticârete ibtidâr ve dâ’ima ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnun mazmûn-ı meymenet nümûnun tenfîz ve icrâ ve mikdâr zerre hilâfına hareketden men‘ ve zecre bezl-i iktidâr olmakdan nâşî kral-ı müşârün ileyhın patente ta‘bîr olunur yol kağıdıyla Devlet-i ‘Aliyye’mîn sefâ’in re‘âyâsına Bahr-i Sefîd’de korsanlık nâmıyla keyd ve mazarrat bir-vechile mutasavver değil iken ru’esâ’ ta’îfesinden Nikola nâm zimmî zuhûr ve Bahr-i Sefîd’de Sicilya bayrağıyla kapudân Anderyâ nâm korsan sefine ve mâlımı bi’l-küllîye ahz ve gasb eyledü deyü bundan akdem sadr-ı sâbık vezîrim Ali Paşa edâmallâhu te‘âlâ iclâlehû zamanında râfi‘ refia iştikâ’ birle gasb ve gâret olunan sefine ve emvâline elçi-i mûmâ ileyhden da‘vâ ve taleb eyledükde mûmâ ileyh dahi devleti tarafından lî-keyfiyyet merkûmenin kûnh ve hakikatine itlâğî için gereği elçi tefâhhus ve tahsis kapudân-ı mesfûr Anderyâ mukaddemâ İspanya kralının patentesiyle geşt ü güzâr kâ’in mesfûrun ba‘zı nâ-hemvâr hareketinden nâşî İspanya Devleti kendüye te’dîb eylemesine haber oldukda Bahr-i Sefîd cânibine fîrar ve envâ‘ habâset ve mel‘anet ictisâr üzere olduğu ihbâr zımnında dostane devlet tarafından vürûd iden mektûbun tercümesi huzûr-ı âsafîye irsâl ba‘de’l-mâlum keyfiyet-i hâl mesfûre tefhîm ile mücâb olmuşiken şimdi mesfûr Nikola yine tek durmayub mücerred ta‘cîz ve tekdir kasdıyla korsan-ı mesfûr Anderyâ sefine ve mâlımı kral-ı müşârün

ileyhin patentesiyle aldığını isbât ederim deyü tekrar da'vâ ve kral-ı müşârün ileyh tarafına beyhûde (...) iftira ile mevâdd nâ-mülâyim hudûsuna tasaddi ve elçi-i mûmâ ileyhe tâciz ve tekdîrden hali olmadığından başka mûmâ ileyhin vekîli ile bâ-fermân-ı âlî müdâf'aya da'vet ve bu misillü düvel-i nasârâ ile vukû' bulan de'âvî re'y ve ma'rifet-i âsafî ile gereği gibi teftiş ve tefahhus ve hak ve 'adl üzere faysal verüle geldüğünden mâ-'adâ korsan-ı mesfûr ber-minvâl-i muharrer İspanya patentesiyle gezüb ba'dehû 'isyân ve el-ân izbandid olduğundan geşt ü güzâr eyledüğü mahallerde gerek İspanya ve İngilterelü ve Françelü ve gerek Sicilya düvel-i sâ'irenin sefâ'inine müsâdefe eyledüğü anda ahz ü gasb edile geldiği gerek düvel-i nasârânın ve 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm olan elçilerinin ve gerek Bahr-i Sefîd muhafazasından bu def'a âvdet eden mir-i kalyonlar kapudânlarının ma'lûmları olduğu bildirüb husûs-ı merkûme bu def'a Bahr-i Sefîd mûhafazasından vürûd eden mir-i kalyonlar kapudânından ve sâ'irlerinden (...) teftiş ve tefahhus ve keyfiyet-i hâl sıhhat ve hakîkâtî üzere 'arz ve i'lâm ve bundan sonra dahi re'is-i mesfûr yine krâl-ı müşârün ileyh tarafına beyhude ifk ve iftira ile elçi-i mûmâ ileyhi tâcize tasaddî ider ise hakkından gelinmek üzere hükm-ü hümâyûnum sudûrun istid'â ve Devlet-i 'Aliyye-i ebed-peyvendimle musâfât üzere olan Sicilyateyn elçisi mûmâ ileyh Nikola nâm re'is hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn um benim sefineme senin bandra tâbir olunan bayrağın ile Anderya nâm korsan aldı bu kadar malımı kendü mü esir eyledi senden malımı sefinemin bahâsını isterim deyü taleb-i sefine ve mallara teşdid etmekle men' ve def' olunması için elçi-i mûmâ ileyhin istid'â'sına binâ'en husûs-ı merkûmu ricâl-i tersâne-i âmiremnden kapudâne-i hümâyûn ve patrona ve riyâle-i hümâyûn bu def'a Bahr-i Sefîd'den gelen küçük Hasan kapudân ve Bahr-i Sefîd'de firkateler başbuğu emeksiz Mehmet kapudân ve Selanikli Derviş kapudân ve sâ'ir kapudânlardan gereği gibi su'âl olunub i'lâm olunmak üzere sadır olan fermân-ı âlî mûcibince zikr olunan altı nefer kapudânan ve sâ'irleri getürdilüb mâzmûn- fermân-ı âlî tefhîm olundukda hâlen mesfûr korsan Anderya nâm korsan olub İstanbul bandrasıyla gezdiği meşhûr ve mütevtirdir böyle bilirüz deyü haber verdüklerin tersâne-i âmîremde emini olub kapudân paşa vekili olan el-Hâc Murtaza zîde mecdühû i'lâm etmeğin i'lâm-ı mûcibince ve re'is-i mesfûrun ahidnâme-i hümâyûna mugâyir tâcize ta'addîsi men' olunub yine da'vâ-yı mezkûresine tasaddî ider ise ısgâ olunmamak bâbında fermân-ı âlişânım sadr olunmuştur deyü yazılmışdır. Fî evahir-i Z sene 157

[24]

(1) Balya Badra ve () ve () kâdılarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb kral-ı müşârün ileyhın bu def’a müceddeden ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnda şart kılındığı vechile bundan akdem elçi-i mûmâ ileyhın yanında tercümân olan Yakub veled-i Selektos hâlik olub tercümânlık merkûm-ı mahlûl ve Mora ceziresinde vâki‘ Balya Badra ve tevâbi‘ iskelelerinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bir nefer tercümânan dahi lüzûm ve iktizâsı olmağla Dimitre Karato tercümân nasb ve ta’yîn ve ahidnâme-i hümâyûn ve olageldüğü üzere yedine berât-ı âlîşânım verüldüğü bildürüb ber-mûcib ahidnâme-i hümâyûn yedine verülen berât-ı âlîşânım şürûtu mûcibince tercümânlık mezbûr-ı merkûma zabt etdürölüb hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve mugâyir şürût berât-ı âlîşânım âhar dahl u taarruz etdürülmemek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere zabt etdürölmek için yazılmışdır. Fî evâ’il-i M sene 157

(2) Boğazhisarları nâ’iblerine ve dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Bernardo veled-i Çodico nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt’a sefinesiçün ber-mu’tâd-ı kadîm izn-i sefinesi emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i M sene 157

(3) Yine cümlesine hitâben hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhalîyle Sicilyateyn kapudânlarından Antanyo Esbarkapo nâm kapudâna dahi bir kıt’a sefinesi için izn-i sefine hükm-ü şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i M sene 157

(4) Boğazhisarları nâ’ibleri ve dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Rakabelo veled-i Odera nâm kapudân bir kıt’a sefinesiçün mu’tâd üzere izn-i sefine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 157

(5) Yine cümleye hitâben

Elçi-i mûmâ ileyhın ‘arzuhalîyle Sicilyateyn kapudânlarından Antako veled-i Kafro nâm kapudânın bir kıt’a sefinesi için mu’tâd üzere izn-i sefine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 157

[25]

(1) Boğdan voyvodası Benaki voyvodaya hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb berât-ı şerîfimle hâlen elçi-i mûmâ ileyhın yanında tercümânlık hizmetinde olan Menahim nâm tercümân kendünün ticâretde şerîki olub yine mûmâ ileyhın yanında berât-ı âlişânımla tercümân olan Astadiyo’nun karındaşı Yani’yi merkûm Menahim bundan esbak memleket-i Boğdan’a irsâl ve oldahi diyâr-ı Boğdan’ın nevâhî ve kurâsından şem‘i asel ve cild-i gâvi akçesiyle cem‘ ve mahrûse-i Edirne’ye getürmek üzere iken sen ki voyvoda-yı merkûmsun tam-ı hâmindan nâşi mesfûrun cem‘ eyledüğü şem-i asel ve cild-i gâvi hilâf-ı mu‘tâd ahz ve henüz bâyi‘-i yedlerinde olanı dahi merkûma verülmemek üzere tenbîh eyledüğünden gayrı zikr olunan eşyâyı alub ahâr düvelin memleketlerinde fûrûht murâd ile hem tâcir-i mesfûra gadr ve hem rûsûm-ı gümrüğün kesr ve tedennîsine bâ‘is ve bâdî olduğun bildürüb sen ki voyvoda-yı merkûmsun tercümân-ı mesfûr Menahim’in şerîki ve irsâl eyledüğü merkûm tercümânın karındaşı mesfûr Yani iştirâ‘ eylemek için verdüğü akçesi mukâbilî eshâbı yedlerinde bulunan ve gerek senin tarafından ahz olunan şem‘i asel ve cild-i gâv bi’t-tamam mesfûr Yani’ye teslim eyleyüb fî-mâ-bâ’d dahi olhavâlîde cem‘ ve tahsîl eylemesinden hilâf-ı mu‘tâd bu güne mûmâna‘at eylememek için emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â’ ve bundan akdem husûs-ı mezbûrun men‘i için sen ki Boğdan voyvodası merkûmsun sana hitâben şeref-sudûr bulan evâmir-i şerîfemin icrâsında tehâvün ve celb-i menfa‘atin için iğmâz-ı ayn ile diyâr-ı Boğdan ve nevâhisinde hâsıl olan şem‘i asel ve cild-i gâv ve sâ’ir eşyâyı dâru’l-harba fûrûht ve pey-der-pey irsâl ve îsâl etmekle kendüne celb-i menfaat mayîşet ittiaz etmekle işbu sene-i mübâreke de dahi sadır olan fermân-ı âlişânıma âdem-i itâ‘atinden nâşi Astidyo nâm tercümânın karındaşı Yani nâm tâcirin diyâr-ı Boğdan’dan akçesiyle iştirâ‘ ve cem‘ eyleyüb ba‘dehu Edirne’ye ve andan ‘asitâneye getürmek murâd eyledüğü on bin vukiyye şem‘i aselinin beş bin vukiyyesini yedinden ahz ve memnû‘âtdan olan dâru’l-harb tarafından fûrûht ve irsâl eyledüğü melhûz ve tacîr-i mesfûra ve cânib-i mîr-i gadr ve ‘asitâne-i sa‘âdetimde şem‘i aselin kılletine badi olur hâlâtdan olmağla tâcir-i mesfûrun yedinden ahz eyledüğü beş bin vukiyye şem‘i asel ve cild-i kavi bî-eyyî hâlin kendüye teslim ve Edirne’ye irsâl ve andan dahi berren ve bahren ‘asitâne-i sa‘âdetime gelmek ve fî-mâ-bâ’d diyâr-ı Boğdan’dan hasıl olan şem‘i asel ve gön ve yapağı ve revgan-ı sâde ve asel ve sâ’ir dâru’l-harb tarafına verülmeyüb bi’l-cümle ‘asitâne-i sa‘âdetime gelecek tüccâra verülmek bâbında mukaddemâ ve hâlen şeref-sudur bulan evâmir-i âliyye’mîn infâz ve icrâsı için sen ki Boğdan voyvodası merkûmsun sana hitâben mü’ekked ve müşedded hükm-ü hümâyûnum ihsân için hâlen İstanbul gümrüğü emîni es-Seyid İshak zîde mecdühû dahi i‘lâm etmeğın i‘lâmı mûcibince ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sadır olmuştur deyü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 157

(2) Bosna valîsi olan sadr-ı esbâk vezîre Saray monlasına ve ‘asitâne-i sa‘âdetden Bosna eyâletine ve andan Dubrovnik hudûduna varunca vâki‘ olan kuzât ve nüvvâb ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve voyvodalar ve iskele emînleri ve sâ‘ir ma‘ber ve benderlerde olan zâbitan ve a‘yân-ı vilâyet ve iş erlerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn beyzâdelerinden Kavalier Andrey Tontolu ve Kavalier San Corco nâm iki nefer beyzâdeler üç nefer müste‘men hizmetkârlarıyla seyâhat tarîkiyle ‘asitâne-i sa‘âdetimden Bosna eyâletine ve andan Dubrovnik vilâyetinden kendü vilâyetlerine ‘azîm ve râhî olmalarıyla yanlarına ta‘yîn olunan bir nefer yasakçıyla mesfûran her kangınızın taht-ı hükümet ve kazâ ve iskelesine dahil olur ise olsun menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma‘berlerde kendülerine ve hizmetkârlarına ve esbâblarına ve davalarına müdâhale ve taarruz olunmayub ve hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn cizye ve pîş-keş nâmıyla ve sâ‘ir bahâne ile rencide etdürülmeyüb ve iktizâ eden zad ü zâhireleri rızâlarıyla satanlardan narh-ı cari üzere akçeleriyle alıverdürölüb ve esnâ-yı râhta mürûr ve ‘ubûrlarına mûmâna‘at olunmayub himâyet ü sıyânet ricâ‘ aminen ve sâlimen birbirlerinize irsâl ve îsâl olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ‘ etmeğın ber-vech-i meşrûh ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sadr olmuştur deyü yazılmışdır. Fî evâ‘il-i RA sene 157

(3) Boğazhisarları nâ‘iblerine ve dizdârlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Simon Kakaç nâm kapudân bir kıt‘a sefineiçün ber-mu‘tâd-ı kadîm izn-i sefine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 157

(4) Bi‘l-fi‘l deryâ kapudânı vezîre ve Bahr-i Sefid’de vâki‘ Mürted adası nâ‘ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Bernardo Rocidi nâm kapudân râkib olduğı bir kıt‘a sefinesiyle bir kaç ay mukaddem Mürted adası limanı kurbunda lenger-endâz iken şiddet-i rüzgar ve fırtınadan nâşî hâlât-ı lengere kat‘ ve lenger temüru ol havâlîde kalub kapudân-ı mesfûr Mora adası tarafına râhî ve sefinesini tahmîl ve yolcu alub ba‘dehû ada-yı merkûmeye varub lengerini mahallinde bulmamağla re‘âyâ ve sâ‘irlerden su‘âl eyledükde ada-yı mezkûrede olan voyvoda-yı sâbıkan Mehmed ağa dimekle şehîr kimesne temür-ü mezbûr-ı mahallinden ihrâc ve furûht eyledi deyü ihbârlarına binâ‘en voyvoda-yı mezkûrdan ba‘de-su‘âl merkûm bi‘l-küllîye inkâr ve kim aldığı ma‘lûmum değildir deyü def‘ ile cevâb eyledüğün bildirüb ma‘rifet-i şer‘le mahallinde gereğı gibi teftîş tefahhus ve her kimde zâhir ve sabît olur ise tahsîl ve elçi-i mûmâ ileyh tarafından kabzını me‘mûra teslîm etdirölüb hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir şürût-ı ahidnâme-i hümayûn bir dürlü

te'allül ve muhâlefet etdürülmemek bâbında hükm-ü hümayûnum sudûrunu istid'â' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümayûnuma mürâca'at oldukda fenn-i mellâhide mâhir olanlardan tarafeyn limanlarında fırtınadan tazyîk olunan sefâ'ine i'ânet oluna ve şikest olan sefâ'in derûnlarında bulunan emti'a ve sâ'ir eşyâları bulundukları üzere sahiblerine teslîm olunmak için akreb olan konsoloslara red oluna deyü mastûr ve mukayyed bulunmadığın mahallinde şer'le görölüb bade-suhud ahidnâme-i hümayûn mûcibince 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 157

[26]

(1) İzmir kâzası nâ'ibine ve voyvodasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından bir nefer kapudân bundan mukaddemce râkib olduğu bir kıt'a sefinesini Girit adasında tüccâr-ı müsliminden ba'zı kimesneler alub İzmir iskelesine vürûdlarında tüccâr mezbûrundan () nâm kimesne kapudân mesfûrdan da'vâ sadedinde olub ahz ve sen ki nâ'ib-i mûmâ ileyhsin huzûruna ihzâr ve ba'dehû tercümânları hâzır olmadan hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn da'vâların fasl ve İzmir'de mukîm Sicilyateyn konsolosuna ihbâr olunmadan voyvoda-yı mûmâ ileyh ba'dehû elçi konsolosları tarafından talep olundukda verülmeyüb Françe konsolosuna teslîm ve bi güne şürût-ı ahidnâme-i hümayûnuma murâ'ât olunduğundan tüccâr ve kapudânlarının ticâretten inkitâ'larına bâ'is ve bâdî olunduğun bildirüb fî-mâ-ba'd kral-ı müşârûn ileyhin tüccâr ve re'âyâlarından da'vâ olundukdan tercümânların biri hazır olmadan da'vâları fasl ve istimâ' olunmayub ve konsolosları tarafından talep olundukda teslîm ve her vechile himâyet ü sıyânet olunub min-küllî'l-vücûh şürût-ı ahidnâme-i hümayûnuma murâ'ât olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum sudûrunu istid'â' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz ahidnâme-i hümayûnuma mürâca'at oldukda Devlet-i 'Aliyye'm re'âyâsıyla kral-ı müşârûn ileyhin tüccâr ve sâ'ir re'âyâları ve himâyesi altında olanlar bey' ü şirâ ve ticâret husûslarıyla ve sâ'ir bahâne ile da'vâ ve kâdıya varduklarında tercümânlarından biri bulunmadıkça da'vâları istimâ' ve fasl olunmaya ve Devlet-i 'Aliyye'min hükkâm ve zâbitânı kral-ı müşârûn ileyhe tâbi' olanlardan her kim olur ise olsun bir ferdini bilâ-vech ta'addî ve tahkîr ve habs etmeyeler ve re'âyâlarından bir kimesne ahz olundukda vekîli ve konsolosu tarafından talep olunur ise teslîm olunub töhmetlerine göre te'dîb oluna deyü mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûnum mûcibince 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 157

(2) Bi'l-fi'l deryâ kapudânı vezîre ve Nakşe Pare cezîresi nâ'ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzûhal gönderüb hâlen yanında râhibi olan Çakomi nâm râhibin karındaşı Françesko Nakşe cezîresinde temekkün etmekle cezîre-i merkûmede sâkin ehl-i zimmet re‘âyâ ve kocabaşlarının umûr ve husûsları taraflarından görmek için her birleri mesfûr Françesko’ya emir ve kavl ta‘ahhüd etmeleriyle mesfûr dahi bi şart-ı rücû‘ emirlerine binâ’en bin yüz elli () senesinde İstanbul’a gelüb umûr ve husûsların rü’yet ve cezîre-i merkûmeye vardukda her birleri kavl ve ta‘ahhüdlere binâ’en mesrufu verüb lâkin varoşda sâkin olan re‘âyâdan () ve () ve dahi sâ’irleri ve kocabaşları olan () nâm zimmî şer‘en zimmetlerine icâb iden ma‘lûm’ül-mikdâr hakkı hilâf-ı şer‘-i şerîf vermekde te‘allül ve ibtâl-i hakk sevdâsıyla gadr murâd eyledüklerin bildirüb şer‘le görölüb ber-minvâl-i muharrer mesfûrunun zimmetlerinde sabît müteveccih olan hakkı alıverölüb icrâ’-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum sudûrunu istid‘â’ etmeğin mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır. Fî evâ’il-i RA sene 157

(3) Edirne monlasına ve ‘asitâne-i sa‘âdetimde berren Edirne’ye varunca Eflak ve Boğdan ve olhavâlîye varub gelünce yol üzerinde vâki‘ olan kuzât ve nüvvâb ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ’ir-i zâbitân zîde kadruhumu hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb berât-ı âlîşânımla hâlen elçi-i mûmâ ileyhın yanında tercümânlık hizmetinde olan Astidyo veled-i Anderyâ nâm tercümân bir nefer hizmetkârı Epostol veled-i Yanaya ticârete müte‘allik ba‘zı emti‘a-yı mütenevvi‘ iştirâ‘ için ‘asitâne-i aliyye’mden berren Edirne ve Eflak ve Boğdan ve olhavâlîye irsâl murâd eyledüğün bildirüb siz ki mevlânâ ve sâ’ir mûmâ ileyhümsiz tercümân-ı mesfûrun hizmetkarı mesfûr Epostol veled-i Yanaya ‘asitâne-i sa‘âdetimden mahall-i mezkûra varub gelünce her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise esnâ-yı târikte vâki‘ menâzil ve merâhilde ve ma‘ber ve benderlerde hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mugâyir şürût-ı berât cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrilere dahi âhar bahâne ile gidüşde ve gelüşde ve bir mahallde evân-ı meks ve ikâmetinde kendüye ve ibas ve davarına bir dürlü müdâhale ve taarruz etdürölmeyüb ve iktizâ iden zad ü zevâdesi dahi rızâlarıyla satanlardan narh-ı rûzi üzere akçesiyle almasına kimesneye mûmâna‘at ve müdâhale etdürölmeyüb âminen ve sâlimen mürûr ve ‘‘ubûruna mûmâna‘at olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz ahidnâme-i hümayûna mürâca‘at olundukda konsolosların ve tercümânan ve etbâ’larının husûslarında sâ’ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ’larına olan müsâ‘ade-i misillü mu‘âmele oluna deyü mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn mûcibince ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i R sene 157

(1) Mora muhassılı olan vezire ve ‘asitâne-i Aliyye cezîre-i Sakız ve Mora’ya ve andan Kahire Mısır’a varunca vâki‘ olan kuzât ve nüvvâba ve Sakız muhassılı olan () zîde mecdühûya ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve sâ’ir zabîtan ve âyân-ı vilâyete hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb bundan mukaddemce mahrûse-i Mısır Kahire ve İskenderiye ve ana tâbi‘ olan bender ve iskelelere İtalya bayrağı altında gemileriyle âmed şüd iden tüccâr ve re‘âyâsının umûrlarını rû’yet için ber-mûcib ahidnâme-i hümâyûn berât-ı âlîşânımla Sicilyateyn konsolosu nasb ve ta’yîn olunan İtalya beyzadelerinden kıdvetü’l-ayanü’l-milleti’l-mesîhiyye Cüzeppe Cüzeppiyano nâm beyzade hidmet-i me‘mûre ‘asitâne-i sa‘âdetimden cânib-i Mısır’a ‘azîm ve râhi ve cezîre-i Sakız ve Mora’da dahi birer mikdâr umûr ve husûsu olduğun bildirüb siz ki müşâr ve sâ’ir mûmâ ileyhümsiz konsolos-ı mesfûr yanında olan müste’men hidmetkârlarıyla her kangınızın taht-ı hükümet ve kazâsına dahil olur ise esnâ-yı tarîkde vâki‘ menâzil ve merâhilde ve maber ve benderlerde ve umûru rû’yet için dahi cezîreteyn-i merkûmeteynde evân-ı meks ve ikâmetinde hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve mugâyir şürût-ı berât cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrilere dahi âhar bahâne ile dahi rencîde ve remîde ve kendülere ve ibas ve davarlarına bir dürlü müdâhale ve taarruz etdürülmeyüb ve iktizâ iden zad ü zevâdelerin rızâlarıyla satanlardan narh-ı rûzi üzere akçeleriyle aluverdürölüb emin ve sâlim mürûr ve ‘ubûrlarına mûmâna‘at olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz olan nişân-ı hümâyûnum kuyûduna mürâca‘at olundukda merkûm Cüzeppe Cüstinyano Mısır ve İskenderiye ve ana tâbi‘ olan iskelelere ber-minvâl-i muharrer berât-ı âlîşânımla konsolos nasb ve ta’yîn ve konsolos-ı merkûm dahi ba‘zı zamân bir yere gelmek istedikde gidüşde ve gelüşde ve karada ve deryâda ve menâzil ve merâhilde kendüye ve ibas ve davarına ve emvâl ve erzâkına ve yanında olan âhar mallarına ulakdan ve ulak akçesinden ve gayri cânibden kimesne dahl u taarruz etmeyüb her kanda dahil olur ise zad ü zahîresini narh-ı cârî üzere akçesiyle aldıkda bir ferdi te‘allül ve nizâ‘ eyleyüb himâyet ü sıyânet ve hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ta‘addî tecâvüz altında olanlar men‘ ve def‘ oluna deyü berât-ı şürûtunda münderiç olmağın ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 157

(2) Boğazhisarları nâ’iblerine ve dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Bernardo veled-i Rolociro nâm kapudânın bir kıta seffinesi için mu‘tâd üzere izn-i seffine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı CA sene 157

(3) Yine mûmâ ileyhime hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Kirsinco veled-i Romano nâm kapudânın bir kıt’a sefinesi içün dahi ber-mu‘tâd izn-i sefîne hükm-ü şerîf yazılmışdır. Fî evasıt-ı CA sene 157

(4) Eflak ve Boğdan ve olhavâliden ‘asitâne-i sa‘âdetime gelünce yol üzerinde vâki‘ olan kâdılar ve nâ’iblere ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ’ir ma‘ber ve benderlerde olan zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb hâlen berât-ı hümâyûnumla elçi-i mûmâ ileyhın yanında tercümânlık hizmetinde olan Astadiyo nâm tercümân iki nefer hidmetkârını ve karındaşı Yana veled-i Anderyâ’ya bundan akdem Eflak ve Boğdan ve olhavâliye ticâret tarîkiyle irsâl etmekle hâlen ‘asitâne-i sa‘âdetime ‘avdet murâd eylediklerün bildirüb mesfûrlar mahall-i mezkûrda iştirâ‘eyledükleri eşyâ-ı mütenevvi‘nin ‘âdet-i memleket üzere kadîmden alına gelen rüsûmâtını sâ’ir müste‘men gibi edâ ve ba‘dehû eşyâsıyla mahall-i merkûmeden ‘asitâne-i aliyye’me gelünce her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise esnâ-yı tarîkde vâki‘ menâzil ve merâhilde ve maber benderlerde hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve mugâyir şürût-ı berât cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrilere dahi âhar bahâne ile kendülere ve ibas ve davarlarına bir dürlü müdâhale ve taarruz etdürülmeyüb ve iktizâ iden zad ü zevâdelerin dahi rızâlarıyla satanlardan narh-ı rûzî üzere akçeleriyle alıverdürülüb âminen ve sâlimen mürûr ve ‘ubûrlarına mûmâna‘at olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh ‘amel olunmak içün yazılmışdır. Fî evâsıt-ı CA sene 157

(5) Eflak ve Boğdan voyvodalarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb hâlen berât-ı âlişânımla elçi-i mûmâ ileyhın yanında tercümânlık hizmetinde olan Astadiyo nâm tercümân iki nefer hidmetkârını ve karındaşı Yana veled-i Anderyâ’ya bundan akdem sadır olan emr-i hümâyûnumla Eflak ve Boğdan ve olhavâliden ticârete mûte‘allik bâzı eşya-yı mütenevvi‘ iştirâ‘ edüb ‘asitâne-i sa‘âdetime getürmek içün irsâl etmeğin mahall-i merkûmeden iştirâ‘ ve ba‘dehû ‘asitâne-i Aliyyeme getürecekleri eşyâ-yı mezbûrenin adet-i memleket üzere kadîmden alına gelen rüsûmâtını sâ’ir müste‘men ve boyarlar gibi bade’l-edâ hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve mugâyir şürût ve kadîm ta‘addî ve rencîde ve remîde olunmamak üzere siz ki voyvoda-yı mûmâ ileyhümâsız size hitâben hükm-ü hümâyûnum sudûrunu iltimâs ve istid‘â’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz ahidnâme-i hümâyûnuma mürâca‘at oldukda kral-ı müşârûn ileyhın re‘âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete mûte‘allik bey’ ü şîrâlarında sâ’ir dost olan düvel

misillü mu‘âmele oluna deyü mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûnum mûcibince ‘amel olunmak içün yazılmışdır. Fî evâsıt-ı CA sene 157

[28]

(1) *Kaydı mûcibince zâyî‘den fermân yazılmışdır. Fî 17 Z sene 1163*

Mora muhassılı vezire ve Balya Badra ve () ve () kâdılarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb kral-ı müşârün ileyh bu def‘a müceddeden ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümayûnumda şart kılındığı vechile cezîre-i Mora’da vâki‘ Balya Badra ve Gaston ve Korfos tevâbi‘ iskelelerine İtalya bayrağı altında gemileriyle âmed şüd iden tüccâr ve re‘âyâsının umûr ve husûsların rû‘yet ve temşiyet içün İtalyalı’dan kıdvetu’l-ayanü’l-milleti’l-mesîhiyye Dimitre veled-i Manolako nâm İtalyalı mukaddemâ berât-ı âlişânımla konsolos nasb ve ta‘yîn ve ba‘dehû mârrü’l-beyan iskelelerine tevâbi‘ olan Kanakola İnebahtı körfezi ve İnekli-kasrı’ya Misolonik ve Dragonista iskeleleri berâtında ale’l-esâmî musarrah olmayub mahallinde münâza‘aya mü’eddi olduğundan sâbıku’l-beyan iskelelerin tasrîhiyle dahi tekrâr berât-ı hümayûnum ihsân olunub lâkin el-hâletü-hâzihi Evadestro iskelesi dahi berâtına zamm cezîre-i merkûme ve havâlînde olan Sicilyateyn konsolosları üzerlerine baş konsolos nasb ve ta‘yîn ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn olageldüğü ve sâbıkı üzere berât-ı ‘atîki ahz birle müceddeden yedine berât-ı hümayûnum verildüğün bildirüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn yedine verilen berât-ı hümayûnum şürûtu üzere konsolosluk-ı mezbûr merkûm Dimitre veled-i Monolako nâm İtalyalı’ya ber-minvâl-i muharrer zabt ve hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mugâyir-i şürût-ı berât-ı âlişân âhiri dahl u taarruz etdürülmemek bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ etmeğın ber-vech-i meşrûh zabt etdirilmek içün yazılmışdır. Fî evâ’il-i RA sene 157

(2) Rumili vâlisi vezîre ve sabıkan Avlonya sancağı mutasarrıfı İsmail dame ikbalehûya ve İskenderiye kâdısına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb Draç ve tevâbi‘ konsolosunun hidmetinde olan âdemlerinden Kayini Lazarviye hidmet-i me’mûresiyle bundan akdem bin yüz elli () senesinde İskenderiye’ye vürûdunda İskenderiye’de sâkin debbâğ eşkiyâ’sından Derviş Semidihi oğlu ve Mustafa Anlayaş oğlu ve Nazır Timur ağanın oğulları Agovallam ve Veba Bodollaton oğlu ve İskender oğlu Yusuf ve Yakiti ve Drakoçlu Osman ve debbağ Hüseyin ve Zimobraş ve () ve () nâm şakîler birbirleriyle yek-dil ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî-gayr-ı hakkın mesfûr Lazaroyu katl ve yanında mevcûd yüz elli ‘aded Venedük altunu ile üç yük

temür ve silâh ve sâ'ir ma'lûmü'l-mikdâr eşyâsını nehb ü gâret ve ol-vechile zulm ve fesâd eyledüklerün bildürüb şer'le görölüb katil-i mesfûrun ol mikdâr emvâl ve eşyâsı bade'l-tefahhus zuhûra getirölüb babası ve veresesine aluverölmeyüb icrâ'-yı hak olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum südürün istid'â' etmeğün siz ki vezîr-i müşâr ve mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhümâsız ma'rifetleriniz ve âhar husûs içün oltarafdan ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle mezbûrlar ahz ve zimmetlerinde şer'le sabît olan nukûd ve eşyâsı mezkûra tahsîl ve ihkâk-ı hakk olundukdan sonra üzerlerine sabît olan mâdde-i töhmet bade'd-tescîl sûret-i sicillatıyla keyfiyetleri 'arz ve i'lâm olunmak içün yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 157

(3) 'Asitâne-i sa'âdetden Ankara'ya varub gelünce yol üzerinde vâki' olan kuzât ve nüvvâb ve kethûda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zabîtana hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb hâlen yanında berât-ı âlişânımla ikinci tercümânlık hizmetinde olan Baron nâm tercümân bir nefer hizmetkârı Karz veled-i Ağvoba ba'zı husûs içün 'asitâne-i aliyye'mden Ankara'ya irsâl murâd eyledüğün bildirüb siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhümsiz tercümân-ı merkûmun hizmetkârı mesfûr 'asitâne-i sa'âdetimde mahall-i mezkûra varub gelünce her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise esnâ-yı tarîkde vâki' menâzil ve merâhilde ve ma'ber ve benderlerde hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mugâyir şürût-ı berât-ı âlişânım cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrilere dahi âhar bahâne ile gidüşde ve gelüşde ve bir mahalde evân-ı meks ve ikâmetinde kendüye ve ibâs ve davarına bir dürlü dahl u taarruz etdürölmeyüb emin ve sâlim iyab ü zehâbına mu'âvenet ve ber-mûcib ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz olan nişân-ı hümayûnum ve ahkâm-ı kuyûduna mürâca'at olundukda mesfûr Baron hâlen berât-ı âlişânımla elçi-i mûmâ ileyhin yanında ikinci tercümânlık hizmetinde olub ve tercümânlık hizmetinde olanlar ve oğulları ve hizmetkârları harac ve 'avârız ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rüsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencide olunmaya deyü tercümânlık berât-ı şürûtunda münderic olduğu mastûr ve ber-mûcib ahidnâme-i hümayûn vech-i meşrûh üzere evâmir-i şerîfe veröldüğü dahi mukayyed bulunmağın ber-vech-i meşrûh 'amel olunmak içün yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 157

(4) Boğazhisarları nâ'iblerine ve dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Kazparo veled-i Rossonin nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt'a seffinesi içün mu'tâd üzere izn-i seffine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i B sene 157

(5) ‘asitâne-i sa‘âdetden Bosna tarafından Dubrovnik hudûduna varub gelünce yol üzerinde vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve mütesellimler ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ‘ir ma‘ber ve benderlerde olan zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn tüccârında Sair nâm tâcir gelüb mesfûr ba‘zı husûs ile ‘asitâne-i sa‘âdetimden Sicilya’ya ‘azîm ve râhî olduğun bildirüb tâcir-i mesfûr bir nefer müste‘men hidmetkârı ve yanına ta‘yîn olunan bir nefer yasakçıyla ‘asitâne-i aliyyemde mahall-i merkûma varub gelünce gidüşde ve gelüşde her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise menâzil ve merâhilde ve ma‘ber ve benderlerde hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn cizyedârlara mutâlebesi ve gayrilere dahi âhar bahâne ile rencîde ve remîde ve esbâb ve davarlarına dahi bir dürlü dahl ü taarruz etdürülmeyüb ve iktizâ iden zad ü zahireleri rızâlarıyla satanlardan narh-ı cârî üzere akçeleriyle alub verülüb emin ve sâlimen iyab u zehâblarına müdâhale ve mümâna‘at olunmamak bâbında hüküm-ü hümayûnum ricâ‘ eylemeğin vech-i meşrûh ‘amel olunmak içün yazılmışdır. Fî evâhir-i B sene 157

[29]

(1) *İşbu emr-i şerîfde mastûr Nepapalo zimmî Panotavdos ismiyle İngilterelü’nün Draç konsolosunun tercümânı ve Penapalo bize tabidir deyü efendimiz i‘lâm ve elçisi iltimâsıyla mufassalan emr-i defterinde mukayyed deyü yazılmışdır. Fî evâ’il-i N sene 157*

Yanya kazâsı nâ‘ibine hüküm ki

Senki nâ‘ib-i mûmâ ileyh mevlânâ Musa zîde ilmuhusun südde-i sa‘adetime mektub gönderüb Yanya sükkânından Pol ve Asa ve İsmail veled-i Vatarya nâm zimmîler meclis-i şer‘e varub bundan akdem Narda’da Sicilyateyn konsolosunun yanında bâ-berât-ı âli tercümân olan Aleksandra Papalık nâm tercümân hâlik olmağla verâseti zevce-i metrûkesi Eleni binti Yanoromco nâm nasrâniye ile sulbî oğlu Anastasya ve sulbî kızı Lamiro Efersuk nâm sagîrelere münhasıra ve mürd-ü mesfûrun zimmetinde bin yüz elli () senesinden berü cihet-i karz-ı şer‘iden bâ-temessük ma‘lûmü’l-mikdâr mesfûrların alacak hakları olub kable’l-istifâ hâlik olmağla terekesine vaz‘ı yed olan mesfûre Eleni ve dükkân ve mahzenini mühürleyen kocabaşılara terâfu‘ şer‘ içün bi’d-taleb def‘âtiyle mahzâr-ı irsâl ve ihzâr-ı şer‘ murâd olundukda an-asl Aydonat re‘âyâsından ve hâlen Yanya’da sakin Nepapolo nâm zimmi Sicilyalu tarafından bâ-berât-ı âlîşân tercümân değil iken tercümânlık iddi‘â ve verese-i mesfûre tarafından cevâba tasaddî ve ahidnâme-i hümayûnum mûcibince yedimizde olan emr-i âlîde re‘âyâdan bir zimmî tercümân olub mürd oldukda sagîr ve sagîresine terk ve da‘inleri dahi olursa dört yüz akçeden ziyâde da‘vâsı istimâ‘ olunmayub ve cânib-i şer‘den dahi evlâd-ı

sıgârına vasî nasb ve terekesi tahrîr olunmaz deyü nâ-müvecceh kelim-ı beyhûde ile bir dürlü itâ'at-ı şer'-i şerîf etmeyüb ibtâl-i hakk murâd ve mesfûr Nepapolo ve da'imâ umûr-ı hakkiyeyi ibtâl ve umûr-ı batılayı tervic ve hâdim-i 'arz müsellemin ve mehîn şer'-i mübîn ve nice gûne habâset-i irtikâb 'aded-i müstemirresidir deyü huzûr-ı şer'-ide nukat-ı müsellemin âlâ-tarîk-i şehâde haber verdüklerin 'arz eyledüğün ecluden ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz ahidnâme-i hümâyûn ve kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda memâlik-i mahrûsemin her kangı mahallinde Sicilyateyn kralının tüccâr ve re'âyâlarına ve bayrağı altında olanlardan biri vefât eder ise muhâllefâtı hükkâm ve zâbitân taraflarından müsâdere olunmayub ve bu gûne muhâllefât-ı mâl gâ'ibdir deyü vaz'-ı yed ve istishâb olunmaksızın vekîline veya konsoloslarına vasiyyeti üzere eshâbına verülmek için teslîm oluna ve eğer bilâ-vasiyet vefât eder ise muhâllefâtı vekîline ve konsoloslarına yahûd vefât etdüğü mahallde olan şerîklerine teslîm oluna ve vefât eyledüğü mahallde konsolos ve şerîkleri bulunmadığı suretde ol-mahallin kâdısı şer'-i şerîf mûcibince muhâllefâtını defter eyleyüb bir emin mahalle vaz' ve hıfz edüb resm-i hidmet edâsıyla Der-devletin'de mukîm olan vekîl tarafından ta'yîn olunan âdeme bilâ-bahâne def' ve teslîm eyleye ve konsolos ve tercümânlarıyla da'vâ zuhûr eder ise dört bin akçeden ziyâde da'vâ olunduğu halde da'vâları sâ'ir mahallde istimâ' ve fasl olunmayub 'asitâne-i sa'âdetime havâle oluna ve borçları ve kefâletleri mâmûlün-bih senedât ve defter olmadıkça da'vâ olunan deyn için hilâf-ı şer'-i şerîfe müdâhale olunmaya deyü Sicilyateyn kralına 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed ve hâlik-i mesfûr Aleksandır Papalık Narda'da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlîşân tercümân olub ve mesfûr Nepapolo zimmîye Sicilyalı tarafından tercümân olmak üzere berât verilmeyüb lakin ahidnâme-i hümâyûnumun mazmûn ve müeddası tercümân olan müste'men ta'îfesinden ve varisleri mahall-i merkûmda nâ-mevcûd olanlar hakkında olub tercümân olan Devlet-i 'Aliyye'm re'âyâsından olub varîsleri ve dâ'inleri dahi hazır ve mevcûd iken emvâl ve eşyâsı vekîline veya konsolosuna yahud şerîkine teslîm olunmak iktizâ etmemekle ve dört bin akçeden ziyâde da'vâları zuhûrunda mahallinde âdem-i istimâ' ile 'asitâneye havâle olunmak keyfiyeti dahi ancak konsolosları ve tercümânların hakkında olub vereseleri ile da'inleri beyinde vuku' bulan münâzi' için olmamağın sâlifü'z-zikr tercümân-ı hâlikin vereseleriyle da'inleri beyinde vâki' olan nizâ'ları mahallinde ma'rîfet-i şer'-le görölüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olundukdan sonra Devlet-i 'Aliyye'm re'âyâsından olub bilâ-berât Sicilyateyn tercümânlığı iddi'âsında olan Aydonatlu mesfûr Nepapolu zimmînin şer'en üzerine subut bulan mevâdd bade'd-tescîl ber-muktezâ-yı şer'-i kadîm lazım gelen te'dîbi icrâ' olunmak için sıhhati üzere keyfiyet-i sûret sicili ile Der-i 'Aliyye'me 'arz olunmak

üzere emr-i şerîf tahrîr için hâlen re'îsu'l-kuttâb el-Hac Mustafa dame mecdühû i'lâm etmeğin i'lâmı mûcibince 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâ'il-i B sene 157

(2) Galata monlasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın berât-ı âlişânımla hâlen yanında tercümânlık hidmetinde olan Baron nâm tercümân Beyoğlunda vâki' dört yol ağzı nâm mahalde bir bâb vakıf menzîli ma'rîfet-i şer' ve izn-i mütevellî ile mutasarrıfı Yenaki nâm zimmîden iştirâ' eyledükden sonra menzîl-i mezbûr harab ve kâbil sekene olmaduğundan hedm ve müceddeden binâ ta'mîr için ma'rîfet-i şer'le keşf ve hüccet-i şer'îyye termîmine şürût üzere iken ittisâlinde vâki' yine vakıf-ı mekrûmdan () nâm nasraniye tasarrufunda olan vakıf menzîli çatı ve direkleri başka ve hudûd ve sunuru mu'în iken mukaddemâ sâhibinin izniyle bir müddetten berü isti'mâl eyledüğü tahta puşi için benim menzîlim mülhakâtındandır deyü âhar yerlerden şahid-i zevr ikâmetiyle tercümân-ı merkûmun menzîl-i hudûdu derûnunda olan arsa ve sunduruma tahta puşisine bilâ-sened-i şer' zabt ve gadr-ı külli murâd ve mütevâlî vakıf-ı mezbûr dahi mârû'l-beyân arsa ve tahta puşi cümlesi tercümân-ı merkûmun menzîlindendir ve kadîmden berü arsa hevâsına menzîl-i mezkûr mutasarrıfı olanlar zabt ve tassaarruz ede gelmişlerdir deyü ikrâr ve şehâdet ve temessükde ve keşif hüccetinde dahi vech-i muharrer üzere olduğu mezkûr olduğundan gayri civârında olan ahâlî-i mahallide bî-garaz kimesnelerin dahi ma'lûmları olmağla ma'rîfet-i şer' ve ser-mimârân-ı hassa () zîde mecdühû ma'rîfetiyle menzîl-i mezkûrun elli altmış seneden berü mu'în olan binâ' hudûdu gereği gibi teftiş ve tefahhus ve hakîkatı i'lâm ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve ahidnâme-i hümayûnum şürûtuna mugâyir nasraniye-i mesfûreye ol-vechile bilâ-sened-i şer'î şahid-i zevr ikâmetiyle ta'addî ve rencide etdürülmemek bâbında emr-i şerîfim sudûrun elçi-i mûmâ ileyhe istid'â' ve istirhâm etmeğin Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz kral-ı müşârûn ileyhe inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümayûnuma mürâca'at olundukda konsolos ve tercümânan ve etbâ'larının husûslarında sâ'ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ'larına olan müsâ'ade misillü mu'âmele oluna ve işbu musarrah olan mâddelerde ve bunlardan hâriç tasrîh olunmayan husûslarda sâ'ir dost olan düvele mu'âmele olunduğu vech üzere müsâ'ade oluna deyü mastûr ve musarrah ve İngiltere'lü ve Nederlandelü'ye verilen ahidnâme-i hümayûnlarda dahi İngiltere'lü ve ana tabi olan yerlerden bezir-ganları ve âdemleri ve tercümânları ve simsarlarıyla memâlik-i mahrûsemde bey' ü şirâ ve verese ve ticâret ve kefâlet husûsları ve sâ'ir umûr-ı şer'îyyeleri vâki' oldukda kâdiya varub sebt-i sicil etdürüb hüccet alalar ba'dehû nizâ' olur ise hüccet ve sicille nazar olunub da'vâları hüccetine muvaffık ise mûcib-i şer'îyye ile 'amel oluna ve mâdem ki kazâsında hüccetleri olmayub

mücerred şâhid-i zevr ikâmet etmekle ve da'vâları istimâ' olunmayub dâ'imâ hüccet-i şer'îyye muktezâsınca icrâ-yı hakk oluna deyü mukayyed ve münderic olmağla kral-ı müşârün ileyhe i'tâ' olunan ahidnâme-i hümayûnum şürûtu muktezâsınca İngilterlü ve Nederlandelü'nün ahidnâmelerinde musarrah olduğu üzere maddeteyn-i mezkûreteyn kral-ı müşârün ileyhin konsolos ve tercümânları haklarında dahi mer'î tutulmak iktizâ etmekle mûmâ ileyhin iltimâsı ve şürût-ı ahidnâme-i hümayûnum mûcibince husûs-ı mezbûr sermimârân-ı hassa mûmâ ileyhin ma'rifeti ma'rifet-i şer'le tefahhus ve bade'l-i'lâm nasraniye-i mesfûranın hilâf-ı şer'-i şerîf ve ahidnâme-i hümayûnum şürûtuna mugâyir ol-vechîle zâmir olan ta'addîsinin men' ve def' için emr-i şerîfim sudûru bâbında bi'l-fi'l Re'isu'l-kuttâbım el-Hac Mustafa i'lâm etmeğın i'lâmı mûcibince 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 157

[30]

(1) Boğazhisarları nâ'ibleri ve dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyih 'arzuğâl gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Çakomi veled-i Çavrazo nâm kapudânın izn-i sefinesi için ber-mu'tâd emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i L sene 157

(2) () ve () kâdılarına ve Terkos nâhiyesi ve Vize kazâsı nâ'iblerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyih 'arzuğâl gönderüb mûmâ ileyhin ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün Istranca ve sâ'ir taht-ı kazâlarınızda vâkı' karyelerde rızâlarıyla satanlardan be-her sene yüz elli re's kara camuzun iştirâ' ve te'allül için evâmîr-i şerîfe verüle gelüb bin elli yedi senesine mahsûben henüz emr-i şerîf verülmedüğü bildürüb sene-i merkûmeye mahsûben taht-ı kazâlarınızda vâkı' karyeden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re's kara camuzun akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâkı' hanesine nakil murâd eyledükde ümenâ' ve subaşılar ve voyvoda ve sâ'ir-i zâbitân taraflarından kimesne mâni' olmayub ahidnâme-i hümayûnuma mugâyir gümrük ve bâc ve harc ve 'avâ'id nâmı ve sâ'ir bahâne ile bir dürlü rencide olunmamak bâbında hükm-ü hümayûn ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda elli yedi senesine mahsûben ol-mikdâr kara camuzun iştirâ' ve te'allül için emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince elli yedi senesine mahsûben mürûruna mûmâna'at olunmamak için yazılmışdır. Fî evâhir-i L sene 157

(3) Boğazhisarları nâ'ibleri ve dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Gasanco Romano nâm kapudânın izn-i sefinesi içün mu‘tâd üzere emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i ZA sene 157

(4) Cezîre-i Kıbrıs’ta vâki‘ Lefkoşa ve () kazâları nâ’iblerine ve Kıbrıs muhassılına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb kral-ı müşârün ileyhın bu def‘a müceddeden ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kıldığı vechile cezîre-i Kıbrıs ve ana tâbi‘ olan iskelelere İtalya bayrağı altında gemileriyle gelen tüccâr ve re‘âyâlarının umûr ve hususlarını rû‘yet ve temşiyet içün İtalyalı’dan kıdvetü’l-ayanü’l-milleti’l-mesîhiyye Covan Kalimiri nâm İtalyalı konsolos nasb ve ta’yîn ve ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince olageldüğü üzere yedine berât-ı âlîşânım verüldüğü bildirüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn ve mugâyir berât-ı âlîşânım mûcibince konsolosluk merkûm-ı mesfûra zabt etdürölüb hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve mugâyir şürût-ı berât-ı âlîşânım âharı dahl u taarruz etdürölmemek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğin ber-vech-i meşrûh ‘amel olunmak içün yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 157

(5) *Tecdîd-i fermân olunmuşdur. Fî evâ’il-i Z sene 1168*

Edirne monlasına ve bostancıbaşına ve yeniçeri zâbiti () zîde mecdühûya hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb Penabota veled-i Kosta nâm tercümân elçi-i mûmâ ileyhın yanında berât-ı âlîşânımla tercümânlık hidmetinde ve tercümânlık hidmetinde olanlar ve oğulları ve hidmetkârları harac ve ‘avârız ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rüsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencîde olunmayub ve bâzı zamanda bir yere gitmek istedikde gidüşde ve gelüşde karada ve deryâda menâzil ve merâilde kendüye ve esvâb ve davarına ve emvâl ve erzâk ve yanında olan âdemlerine ulakdan ve ulak akçesinden ve gayri cânibde kimesne dahl ü taarruz olunmayub ahidnâme-i hümâyûn ve ola geldüğü üzere himâyet ü sıyânet olunub iken ta‘addî ve tecâvüz üzere olanlar men‘ ve def‘ olunalar deyü berât-ı şürûtunda münderic ve emr-i ticârete dahi sâ’ir düvele müsâ‘ade olunduğu üzere berren ve bahren cevâz- verüle deyü ahidnâme-i hümâyûnda dahi mukayyed ve bundan akdem sadır olan emr-i şerîfimle elçi-i mûmâ ileyhın emr-i ticâret ve sâ’ir mesâlih içün tercümân-ı mesfûru mahrûse-i Edirne’ye irsâl etmeğin ahidnâme-i hümâyûn ve yedinde olan berât-ı âlîşân şürûtu mûcibince himâyet ü sıyânet ve hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve mugâyir şürût-ı berât-ı âlîşân müdâhale ve ta‘addî ve rencîde olunmak icab etmez iken bâzı kimesneler ber-minvâl-i muharrer bi-vech-i ta‘addî ve rencîde eyledüklerün bildirüb ahidnâme-i hümâyûn ve yedinde olan berât-ı âlîşân mûcibince himâyet ü sıyânet ve hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve mugâyir şürût-ı berât-ı âlîşân

ta‘addî ve rencîde etdürülmemek bâbında siz ki mevlânâ ve sâ’irleri mûmâ ileyhümsiz size hitâben hükm-ü hümâyûnum sudûrun istid‘â’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûn ve ahkâm-ı kuyûduna mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve şürût-ı merkûma dahi tercümânlık berât-ı şürûtunda münderic olduğu mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ‘amel olunmak içün yazılmışdır. Fî evâsıt-ı ZA sene 157

(6) Gümülcine kazâsı nâ’ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın hâlen berât-ı âlişânımla yanında tercümânlık hizmetinde olan Astidyo nâm tercümân bundan akdem hidmetkârlarından Vasili veled-i Hırsto nâm âdemini ticâret husûsu içün kazâyı merkûma irsâl ve mesfûr dahi ol tarafa varub tercümân-ı mesfûrun akçesiyle emti‘a iştirâ‘ ve cem‘iyle meşgûl iken Gümülcine kazâsı sâkinelerinden Anna Hina nâm nasraniyenin menzîlinde işbu senede mürd oldukda nasraniye-yi mesfûre hâlik-i mesfûrun şerîki olan yine kazâyı mezbûrda Hacı Hırsto ve karındaşı Frankoli nâm zimmîler ile yek-dil ve yek-cihet ittifâkan mürd-ü mesfûrun yanında mevcûd bulunan nukûd ile poliçe temessükâtına ahz ü kabz ve ba‘dehû tercümân-ı mesfûr tarafından ‘ahza me‘mûr olan âdemisi varub taleb eyledikde vermekde te‘allül ve imtinâ‘ ve inkâr birle gadr-ı külli murâd etmeleriyle nasraniye-i mesfûre ile mesfûran zimmîler ber-minvâl-i muharrer mahallinde ahz ve zabt eyledükleri meblağ ve temessükâtını ber-mûcib-i defter hükm-ü şer‘i hâlik oldukdan sonra edâda te‘annüd ve muhâlefet iderler ise mesfûrun çavuş mübâşeretiyle ‘asitâne-i sa‘âdetime ihzâr olunub mugâyir ahidnâme-i hümâyûn âdemisi mesfûra bir dürlü ta‘addî ve müdâhale olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum sudûrunu istid‘â’ etmeğın Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûn ve ahkâm-ı kuyûduna mürâca‘at olundukda konsoloslarının ve tercümânan ve etbâ’larının husûslarında sâ’ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ’larına olan müsâ‘ade-i misillü mu‘amele oluna ve konsolos ve tercümânanları ile da‘vâ zuhur ider ise dört bin akçeden ziyâde da‘vâ olunduğu halde da‘vâların sâ’ir mahallere istimâ‘ ve fasl olunmayub ‘asitâne-i sa‘âdetime havâle oluna ve borçları ve kefâletleri mâmûlün-bih senedât ve defter olmadıkça da‘vâ olunan deyn içün hilâf-ı şer‘-i şerîf müdâhale olunmaya deyü ahidnâme-i hümâyûnumda mastûr ve mesfûr Astidyo veled-i Anderya elçi-i mûmâ ileyhın yanında berât-ı âlişânımla tercümânlık hizmetinde olub ve tercümânlık hizmetinde olanlar ve oğulları ve hidmetkârları harac ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencîde olunmaya deyü berât-ı şürûtunda dahi münderic olduğu mukayyed bulunmağın mahallinde murâfa‘a-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunub subût bulan hukûk-ı şer‘iyyelerine edâda mûmâna‘at eder olur ise

ihzâr ve i'lâm ve bilâ-sened-i şer'î iddi'â-yı hukûk edenlerin husûslarını dahi ahidnâme-i hümâyûn mûcibince rû'yet olunmak bâbında yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 157

[31]

(1) Gümölcine kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb hâlen berât-ı âlîşânımla elçi-i mûmâ ileyhın yanında tercümânlık hizmetinde olan Astidyo nâm tercümân hizmetkârlarından Vasili veled-i Hırsto nâm âdemisini bundan akdem ticâret husûsu için kazâ-yı merkûma irsâl ve mesfûr dahi ol tarafa varub tercümân-ı mesfûrun akçesiyle kazâ-yı merkûm kurâsından emti'a iştirâ' ve cem'îyle meşgûl iken Bosna'da hizmetkârı hâlik olmağla tercümân-ı merkûm dahi tekrar Anderyâ nâm hizmetkârını mahall-i mezbûra irsâl ve mürd-ü mesfûrun cem' eyledüğü emti'aya ve nukûd ve eşyâsını ahz ve zabt mûrad eyledükde Gümölcine kasabası ahâlîsinden Hacı Ali nâm kimesne zuhûr deyn hâlik-i mesfûr Vasili veled-i Hırsto'ya ma'lûmü'l-mikdâr emti'a verdim ve semeni olan meblağı kabz etmedüm idi deyü bilâ-sened-i şer'î iddi'â ve cebren ve kahren mesfûr Anderya'ya ahz ve habs ve hilâf-ı şer'-i şerîf külli akçesi alub ziyâde gadr ve ta'addî eyledüğün ve merkûm Hacı Ali a'yân ve mütegallibeden olmağla mahallinde mukâvemet ve terâfu' mümkün olmaduğun bildirüb fi'l-vâki' mahallinde hakka râzı olmadığı halde çavuş mübâşeretiyle 'asitâne-i sa'âdetime ihzâr ve huzûr-ı asâfide murâfa'a ve icrâ'-yı hakk olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûn ricâ' etmeğın hukûk ve da'vâsı olmağla mahallinde murâfa'a şer' ve şer'en sabît ve zâhir olan nesneleri zâbiti ma'rifetiyle merkûmdan tahsîl ve edâda mûmâna'at ider ise ihzâr ve keyfiyeti sûret-i sicillatla Der-i 'Aliyye'ye i'lâm olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 157

(2) Boğazhisarları nâ'iblerine ve dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Antonyo veled-i Eskarpano nâm kapudânın râkib olduğı bir kıt'a sefinesi için ber-mu'tâd-ı kadîm izn-i sefine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i Z sene 157

(3) Boğazhisarları nâ'iblerine ve dizdarlarına hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçisi kıdvetü'l-ümerâi'l-milleti'l-mesîhiyye Kavalier De hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sâ'adetime arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Lorico Eskârbano nâm kapudân râkib olduğı bir kıt'a sefinesiyle 'asitâne-i sa'âdetime getürdüğü ve alub götürdüğü emti'asında ahidnâme-i hümâyûn mûcibince resm-i gümrük tamamen edâ edüb yedine mâmulün-bih edâ tezkiresi verülüb savb-

ı maksûduna ‘azîmet mûrad etmeğle mu’tâd üzere Boğazhisarlarında yoklanub mâdem ki derûnunda memnû‘âtdan bir nesne olmaya eklendirilmeyüb mürûr ve ‘ubûruna mürâca‘at olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğın vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır. İsmet Fî evâsıt-ı Z sene 157

(4) Draç kâdisına ve ol havâlîlerde vâki‘ iskele emînlerine hüküm ki

Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm elçisi kıdvetü’l-ümerâi’l-milleti’l-mesîhiyye Kavalier de Meyo hutimet ‘avâkıbühû bi’l hayr südde-i sâ‘adetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb kral-ı müşârün ileyhe ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vechile Draç ve Avlonya ve Ülgün-bar ve tevâbi‘ iskelelerine İtalya bayrağı altında gemileriyle âmed şüd iden tüccâr ve re‘âyâlarının umûr husûsların rû‘yet ve temşiyet için İtalya beyzâdelerinden kıdvetü’l-ayanü’l-milleti’l-mesîhiyye Çan Şariba nâm beyzâde konsolos nasb ve ta‘yîn ve yedine berât-ı şerîfim i’tâ’ olunub lakin konsolos-ı mesfûr ‘asitâne-i sa‘âdetimde elçi-i mûmâ ileyhın yanında ser-kâtib hizmetinde bir müdded müstâhdem olması muktezi ve konsolos-ı merkûm mahalline varınca iskele-i merkûm ve tevâbi‘nde yine İtalyalı’dan Losima Akso nâm İtalyalı mukaddemâ konsolos vekîli nasb olunub el-hâlatü-hâzihi vekîl-i mesfûr dahi gerü Sicilya tarafına gidüb yerine bir vekîl nasb-ı muktezî olmağın konsolos-ı mesfûr mahalline varunca iskele-i merkûme ve tevâbi‘ne âmed şüd eden sefâ’in ve tüccârının umûr ve husûsların ve sâ’ir konsolos umûruna müte’allik husûsât rû‘yet ve temşiyet için yine İtalyalı’dan Don Niko Kıyas nâm İtalya’lu konsolos vekîli nasb ve ta‘yîn olunduğın bildürüb mesfûr konsolos-ı merkûmun yerine vekîl nasb olunub hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn vekillîğı umûruna âheri dahl u taarruz etdürülmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında siz ki mûmâ ileyhümasız size hitâben hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğın kendü cinslerinden olmak vechile vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak bâbında için yazılmışdır. Fî evâhir-i Z sene 157

[32]

(1) ‘Asitâne-i sa‘âdetimden Belgrad’a varub gelünce yol üzerinde vâki‘ mevâliye ve kuzâta ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ’ir zâbitana hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb hâlen yanında berât-ı âlîşânımla tercümânlık hizmetinde olan Menahim veled-i Yeşuva nâm tercümân Salomon veled-i Yeşuva nâm bir nefer hizmetkârını ‘asitâne-i sa‘âdetimden Belgrad ve Semendire ve ol-havâlîde vâki‘ ba’zı mahallere tercümân-ı mezbûrun mesâlih ile irsâl etmekle mesfûr her kangınızın taht-ı kazâsına dahil olur ise gidüşde ve gelüşde ve bir mahallde evân-ı meks ve ikâmetinde

cizyedârlara cizye ve gayrîlere âhar bahâne ile hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn rencide etdürülmeyüb ve ibâs ve davarına müdâhale olunmayub ve iktizâ iden zad ü zevâdesi narh-ı rûzî üzere rızâlarıyla satanlardan akçesiyle aliverdürülüb ve esnâ-yı râhda dahi mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at olunmamak üzere hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i Z sene 157

(2) ‘Asitâne-i sa‘âdetimden İzmir’e varub gelünce yol üzerinde vâki‘ kâdırlara ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ’ir zâbitana hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb hâlen yanında berât-ı âlîşânımla tercümânlık hizmetinde olan Avram veled-i Yeşuva nâm tercümân Salomon veled-i Yeşuva nâm bir nefer hizmetkârını ‘asitâne-i sa‘âdetimden medîne-i İzmir’e tercümân-ı mesfûrun ba‘zı mesâlih için irsâl etmekle mesfûr her kangınızın taht-ı kazâsına dahil olur ise gidüşde ve gelüşde ve bir mahalde evân-ı meksinde cizyedârlara cizye ve gayrîlere âhar bahâne ile hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn rencide etdirilmeyüb ve ibâs ve davarına müdâhale olunmayub ve iktizâ iden zad ü zevâdesi narh-ı rûzî üzere rızâlarıyla satanlardan akçesiyle iştirâ‘ına esnâ-yı râhda dahi mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i Z sene 157

Der-zamân-ı vezîr Hasan Paşa ve Hazret-i re’is el-Hac Mustafa Efendi Evâhir-i Z sene 1157

(3) Boğazhisarları nâ’iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Agustino veled-i Malbota nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt‘a sefinesi için ber-mu‘tâd-ı kadîm izn-i sefîne emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 158

(4) Boğazhisarları nâ’iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Anastifano veled-i Malbota nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt‘a sefinesi için ber-mu‘tâd-ı kadîm izn-i sefîne emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 158

(5) Yenişehir-i Fener mollasına ‘asitâne-i sa‘âdetimden Yenişehir-i Fener ve andan Eflak ve Boğdan ve olhavâlilerde ba‘zı mahallere varub gelünce yol üzerinde vâki‘ kâdırlar ve nâ’iblere ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ’ir zâbitan zîde kadruhuma hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa‘âdetime ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhin yanında hâlen berât-ı şerîfimle tercümânlık hizmetinde olan Astidyo nâm tercümân Sicilyateyn tüccârından (

) nâm tâcir ile şerîk olub hâlen tercümân-ı mesfûr kendü hizmetkârlarından Malyo Giriko nâm âdemini ‘asitâne-i sa‘âdetimden Yenişehir-i Fener’e ve andan Eflak ve Boğdan ve olhavâlilerde ba‘zı mahallere irsâl-i mûrad eyledüğün bildirüb siz ki mevlânâ ve sâ’ir mûmâ ileyhümsiz tercümân-ı mesfûrun kendü âdemini ‘asitâne-i sa‘âdetimden mahall-i mezkûra varub gelünce her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olurise esnâ-yı tarîkde vâki‘ menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma‘berde hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berât cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrilere dahi âhar bahâne ile gidüşde ve gelüşde ve bir mahalde evân-ı meks ve ikâmetinde kendüye ve esvâb ve davarına kimesneye bir dürlü dahl u taarruz etdürülmeyüb ve iktizâ iden zad ü zevâdesi dahi rızâlarıyla satanlardan narh-ı rûzî üzere akçesiyle iştirâ‘ına kimesneye müdâhale ve mûmâna‘at etdürmeyüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmamak bâbında emr-i şerîf ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 1157

(6) ‘Asitâne-i sa‘âdetimden Belgrad ve Semendire ve olhavâlilerde ba‘zı mahallere varub gelünce yol üzerinde vâki‘ kâdıları ve nâ’ibler ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârlarına ve sâ’ir zâbitan zîde kadruhumâ hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın yanında hâlen berât-ı şerîfimle tercümânlık hizmetinde olan Menahim veled-i Yeşuva nâm tercümân hizmetkârlarından Feza Menval veled-i Niko ve Sati veled-i Avram nâm iki nefer hizmetkârlarına ‘asitâne-i sa‘âdetimden Belgrad ve Semendire ve olhavâlilerde ba‘zı mahallere mesâlih ile irsâl murâd eyledüğün bildirüb siz ki mevlânâ ve sâ’ir mûmâ ileyhümsiz tercümân-ı merkûmun hizmetkârları mesfûrlar ‘asitâne-i sa‘âdetimden mahall-i mezkûra varub gelünce her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise esnâ-yı tarîkde vâki‘ menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma‘berde hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berât cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrilere dahi âhar bahâne ile gidüşde ve gelüşde ve bir mahalde evân-ı meks ve ikâmetlerinden kendülerine ve esvâb ve davarlarına kimesneye bir dürlü dahl u taarruz etdürülmeyüb ve iktizâ iden zad ü zevâdeleri dahi rızâlarıyla satanlardan narh-ı rûzî üzere akçeleriyle iştirâ’ etmelerine ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 1158

(7) Boğazhisarları nâ’iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Condra veled-i Fadoko nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt’a sefinesi için ber-mu’tâd-ı kadîm izn-i sefîne emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 1158

[33]

(1) Mora muhassıl vezîre ve kâdılar ve nâ’iblere ve iskele emînleri ve sâ’ir-i zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa’âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb kral-ı müşârün ileyhe ‘inâyet ve ihsânım olan emr-i tüccârı sâ’ir düvele müsâ’ade olduğu üzere berren ve bahren emti’alarının fûrûhtu ve fırtına ve ‘avâız-ı sâ’ireden mutazarrır olan sefâ’inin ta’mîri ve kefâf-ı nefisleriçün iktizâ iden nesnenin akçeleriyle iştirâ’sı câ’iz ola ve re’âyâsı ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte’allik bey’ ü şirâları husûsunda hilâf-ı mu’tâd bir kimesne cebren müdâhale eylemeye ve müdâhale idenlerin muhakkem haklarında ve memnû’âtdan olanlardan mâ-’adâ ticârete müte’allik eşyâyı sefâ’ine tahmîl eylemeğe mûmâna’at olunmaya deyü ahidnâme-i hümayûnda musarrâh ve hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ta’addî ve rencîde olunmak iktizâ etmez iken bundan akdem Mora’da vâki’ ba’zı liman ve iskelelere sefâ’in ile âmed şüd iden tüccâr kefâf-ı nefisleriçün iktizâ iden me’kûlâtı rızâ’larıyla satanlardan dahi narh-ı cârî üzere akçeleriyle almak murâd eyledüklerinde ba’zı kimesneler müdâhale ve mûnâna’at ve rencîde ta’addîden hâli olmadıkların bildirüb ahidnâme-i hümayûn mûcibince Mora havâlisinde vâki’ liman ve iskelelerine âmed şüd iden sefînelerinin kapudânan ve tüccârlarının ancak kendülerinin nefisleriçün memnû’âtdan olmayan nesneyi rızâ’larıyla satanlardan narh-ı cârî üzere akçeleriyle iştirâ’larına mûmâna’at olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîf ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz olan ahidnâme-i hümayûna mürâca’at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn mûcibince ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâ’il-i S sene 1158

(2) Ber-vech-i arpaluk Yanya sancağı mutasarrıfı olan () dâme ikbaluhu ve Yanya ve Narda ve Draç ve () kâdılarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa’âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb hâlen ‘asitâne Anabolusu tüccârlarından Françesko veled-i Atalo nâm (tâ)cirin Yanya kasabası sâkinlerinden Corco Tama nâm tâcir zimmetinde emti’a bahânesinde bin yüz elli () senesinde ber-mûcib-i temessük bin altı yüz gurus ve yine kasaba-yı mezbûr ve Draç ve havâlisinde vâki’ tüccâr ta’îfesinden ve () ve () nâm zimmîler zimmetlerinde dahi sene-i mezbûrdan berü ma’lûmü’l-

mikdâr alacağı olub ber-mûcib-i senedât mesfûrlardan zikr olunan hakkını taleb ve da'vâ ve ahz ü kabz ve sâ'ir husûslarının dahi rû'yetine hâlen Narda iskelesinde vâki' mukîm Françe konsolosu Mosi Bon nâm müste'men tarafından vekîl nasb ve ta'yîn eyledüğün bildirüb mahallinde ber muktezâ-yı şer'-i kadîm ahidnâme-i hümâyûn mûcibince müteveccih olan hakları mesfûrlardan tahsîl ve vekîl-i mesfûra alıverülmeyüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîf ricâ' ve Devlet-i 'Aliyyem re'âyâsıyla tüccâr ve sâ'ir re'âyâları ve himâyesi altında olanlar bey' ü şirâ ve ticâret husûslarıyla ve sâ'ir bahâne ile da'vâ ve kâdiya varduklarında tercümânlarından biri bulunmadıkça da'vâları istimâ' ve fasl olunmayub borçları ve kefâletleri mâmûlün-bih senedât ve defter olmadukça da'vâ olunmak içün hilâf-ı şer'-i şerîf müdâhale olunmayub ve tüccârı beyinde da'vâ zuhûr eyledükde bu makûle olan konsolos ve tercümânları vesâtatıyla meşrût ve kâ'ideleri üzere görölmesi câ'iz ola deyü ahidnâme-i hümâyûnda mastûr ve mukayyed bulunmağın mahallinde şer'le ihkâk-ı hakk olunmak içün ahidnâme-i hümâyûn mûcibince 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâ'il-i S sene 1158

(3) Boğazhisarları nâ'iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Nikola veled-i Kamrota nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt'a seffinesi içün ber-mu'tâd-ı kadîm izn-i seffine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 1158

(4) Boğazhisarları nâ'iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Lorinco Eskarto nâm kapudânın 'asitâne-i sa'âdetimde bir kıt'a seffine iştirâ' ve 'asitânede itmâm-ı mesâlih ile savb-ı merâmına 'azîm ve Boğazhisarlarında mürûr ve 'ubûr esnâsında sandal-ı mezbûr dârüs-selâmda inşâ olunan sandallardandır deyü ba'zı kimesneler bi-vech-i muaheze ve sen ki nâ'ib-i mûmâ ileyhsin konsolos ve tercümânları ma'rifetleriyle huzûrunda terâfu' olduklarında sandal-ı merkûm kapudân-ı merkûmun mülk-ü müşterâsı olduğu şer'en sabît mütehakkık olub bi-haseb-i şer' bir nesne lâzım gelmişiken tarafından hilâf-ı şer' ve kânun resm talebiyle rencîde ve remîde ve konsolos ve tercümân kapudân şütûm-u gâliza ile şetm ü hetk-i ırz olunduğundan mâ'adâ Conkar Ahmed dimekle ma'rûf kimesne dahi (...) ve ruhsât bulub konsolosun âdemini darb ve ta'addî eyledüğün bildirüb ve Devlet-i 'Aliyye ebed-i peyvendimle musâlaha üzere olan kralların taraflarından mansûb eylemeleri ve konsolos ve tercümân ve sâ'ir âdemleri himâyet ü sıyânet oluna gelmekle fî-mâ-ba'd hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn mezbûrlara bilâ-vech ta'addî ve tahkîr olunmayub asûde hâl

olunmaları bâbında emr-i şerîfîm ricâ' ve Devlet-i 'Aliyye'min hükkâm ve zâbitânı kral-ı müşârûn ileyhe tâbî' olanlardan her kim olur ise olsun bir ferdini bilâ-vech ta'addî ve tahkîr ve habs etmeyeler ve re'âyâlarından bir kimesne ahz olundukda vekîli ve konsolosu tarafından talep olunur ise teslîm olunub töhmedlerine göre te'dîb oluna deyü ahidnâme-i hümâyûn mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince 'amel olunmak içün yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 1158

(5) Boğazhisarları nâ'iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Kara Tahiko veled-i Yoto nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt'a seffinesi içün ber-mu'tâd-ı kadîm izn-i seffine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 1158

[34]

(1) Boğazhisarları nâ'iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Çakomi Zevaze nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt'a seffinesi içün ber-mu'tâd-ı kadîm izn-i seffine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i R sene 1158

(2) Boğazhisarları nâ'iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Amir Veryo Konstanti nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt'a seffinesi içün ber-mu'tâd-ı kadîm izn-i seffine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 1158

(3) Boğazhisarları nâ'iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Antonyo Markoza nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt'a seffinesi içün ber-mu'tâd-ı kadîm izn-i seffine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 1158

(4) Boğazhisarları nâ'iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Cevane Yarato nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt'a seffinesi içün ber-mu'tâd-ı kadîm izn-i seffine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 1158

(5) Sakız cezâresi nâ'ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh sÛdde-i sa'âdetime mÛhÛrlÛ 'arzuhâl gÛnderÛb kral-ı mÛşârÛn ileyh bu def'a mÛcedden 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hÛmâyÛnda şart kılındığı vechile Sakız iskelesine İtalya bayrağı altında gemileriyle gelen tÛccâr ve re'âyâsının umÛr ve husÛsların gÛrmek içün İtalyalu'dan kıdvetu'l-ayani'l-milleti'l-mes hiyye Covan Andery  Garmalari veled-i Yanrala konsolos nasb ve ta'y n ve ahidn me-i h m y num m cibince olageldüğü üzere yedine ber t-ı  l   nım ver ld ğ n bildirüb ber-m cib ahidn me-i h m y n verilen ber t-ı  l   nım m cibince konsolosluk mezb r-ı merk m zabt etd r l b hil f-ı ahidn me-i h m y n ve mug yir ber t-ı  l   nım dahl u taarruz etd r lmemek b bında emr-i Őer fim ric ' etmeğin vech-i me r h üzere 'amel olunmak b bında ferm n-ı  l   nım yazılmışdır. F  ev hir- i R sene 1158

(6) *asl ferm n mühimmeye kayd olunmuşdur.*

Bi'l fi'l kapud n-ı derya vez r Mustafa pa aya hüküm ki

Bundan akdem Sicilyalu sef 'ininden biri Alikorna'dan tahm l eyledüğü e    ile Selanik tarafından gelmek üzere iken Mora cez resinde v ki' Moton sularına vus l nde Manya'da Semevah kasabası s kinlerinden kapud n Horhaki Maver ve Mihali n m kapud nın ber tı ile oğlu () n m izbandid   k t'a donanmış f rkate ile üzerlerine h c m eyledüklerinde seffine-i merk me kapud nı ve mell hları tahl s-i girib n-ı c n içün seffinesi terk ve Koron limanına fir r etmeleriyle e kiy -yı merk me seffine-i mezb reye ahz ve der nunda olan nuk d ve e   yı gasb   g ret ve beynlerinde tev i' ve taks me m b deret ve h len hav l -i mezb rda izbandidlik etmek üzere oldukları 'asit ne-i sa' detimde muk m Sicilya elçisi tarafından Der'Aliyye'me i'l m ve i   r olub el-h lat -h zihi Devlet-i 'Aliyye ebed-i kar rım la sulh ve mus f t üzere olan Sicilyalu'nun t cc r ve re' y sı 'ahidn me-i h m y numun Ő r t-ı m cibince her halde him yet   sıy net ve d 'im  istihs li kem l-i emniyet ile mem lik-i mahr sime  med Ő dlerine mez d-i ihtim m ve dikk t ve mug yir ahidn me-i h m y n ta' fe-yi merk meye  s l-i zarar ve has r ta ces ret eden yaramazların 'al -eyy -h lin ahz ve alag t r l b muhakkem haklarından gelinmesi aksa-yı mur d h m y num olmakdan n    sen ki vez r m   r n ileyh sin bu hus s içün maiyyetinde olan f rkateler kapud nlarından takımı m kemm l mukadd m ve i -g z r bir f rkate kapud nını bir kaç k t'a f rkatelerin üzerlerine ba buğ nasb ve ta'y n cez re-i merk me hav lisinde v ki' s 'ir m ri ve gönüllü f rkateleri dahi mah  s buyurulduların ile yanına me'm r edüb hus s-ı merk menin temşiyet ve itm mında c mles  alel-ittif k ba buğ m m  ileyh n emir ve ber tı üzere harekete ibtid r ve cez re-i merk menin etr fına leyl   neh r geşt   g z r ile bu fes d ve Őek vete ces ret eden e kiy -yı merk meyi sırren ve 'al nen teccess s ve tefah us ederek her ne tar kle olursa olsun bi-eyyi-

vechin kânı ahz ve ele götürülüb sefine-i merkûme ile gasb ve gâret eyledükleri emvâl ve eşyâ her ne ise bade'd-subût alunub ma'rifet-i şer'ile tamamen ve kâmilten tahsîl ve kendülerinin dahi müttefik oldukları cezâ'irleri icrâ ve tertîb için keyfiyetleri 'arz ve i'lâm fî-mâ-ba'd havâlî-i merkûmede ahidnâme-i hümâyûnuma mugâyir bu mâkûle fesâd ve şekâvet vukû'na cevâz ve ruhsât gösterilmemek husûsunu tenbîh lâzım gelenlere bir hoşca tenbîh ederek husûs-ı merkûmun murâd-ı hümâyûnum olduğu vechile temşîyet ve itmâmına bezl-i mâ-hâsıl ve say' ve ikdâm eylemek üzere mahall-i merkûma tesyîr ve irsâl eylemek fermânım olmağın İşbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur imdi vusûlünde vezîr müşârûn ileyhe hitâben emr-i şerîfim tahrîr ve asl fermân-ı mühimmeye kayd olunmuştur. Fî evâsıt-ı CA sene 1158

(7) Asl kaydı mühimmededir.

Mora muhassılı vezîr Ahmed Paşa'ya hüküm ki

Bundan akdem Sicilyalı sefâ'ininden biri Alikorna'dan tahmîl eylediği eşyâ ile Selanik tarafından gelmek üzere iken Mora ceziyesinde vâki' Moton sularına vusûlünde Manya'da Sanmeve kasabası sâkinlerinden kapudân Corcaki Mavro Mihali nâm kapudânın berâtı ile oğlu () nâm izbandid üç kıt'a donanmış fırkate ile üzerlerine hücum eyledüklerinde sefine-i merkûme kapudânı ve mellâhları tahlîs-i can-ı girîbân için sefinesini terk ve Koron limanına firâr etmeleriyle eşkiyâ'-yı merkûme sefine-i mezbûreyi ahz ve derûnunda olan nukûd ve eşyâyı gasb ve gâret ve beynlerinde tevzî' ve taksîme mübâderet ve hâlen havâlî-i mezbûrda izbandidlik etmek üzere oldukları 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilya elçisi tarafından Der-i 'Aliyye' me i'lâm ve iş'âr olub el-hâlatü-hâzihi Devlet-i 'Aliyye ebed karârımla sulh ve musâfât üzere olan Sicilyalı'nun tüccâr ve re'âyâsı ahidnâme-i hümâyûn şurût-ı mûcibince her halde himâyet ü sıyânet ve dâ'imâ tâ'ife-i merkûmeye îsâl-i zarar ve hasârâta cesâret iden yaramazların 'alâ-eyyî-hâl ahz ve ele götürülüb muhakkem haklarından gelinmesi aksa-ı mûrad hümâyûnum olmakdan nâşî hâlen deryâ kapudânı olan vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû ma'iyetinde bu husûs için olan fırkateler kapudânlarından takımı mükemmel mukaddem ve iş-güzâr bir fırkate kapudânını bir kaç kıt'a fırkatelerin üzerlerine başbuğ nasb ve ta'yîn ve cezîre-i merkûme havâlîsinde vâki' sâ'ir ve mîri ve gönüllü fırkateleri dahi mahsûs buyurulduların ile yanına me'mûr edüb husûs-ı merkûmenin temşîyet ve itmâmında cümlesi alel-ittifâk başbuğ mûmâ ileyhin emir ve berâtı üzere harekete ibtidâr ve cezîre-i merkûmenin etrafında leyl ü nehâr geşt ü güzâr ile bu fesâd ve şekâvete cesâret iden eşkiyâ'-yı merkûmeyi sırren ve 'alenen tecessüs ve tefahhus ederek her ne tarîkle olursa olsun bi-eyyi-vechin kân ahz ve ele götürülüb sefine-i merkûme ile gasb ve gâret eyledükleri

emvâl ve eşyâ her ne ise ba'de's-sübût ma'rîfet-i şer'le tamâmen ve kâmilten tahsîl ve kendülerinin dahi müttetik oldukları cezâ'ları icrâ' ve tertib için keyfiyetleri 'arz ve i'lâm eylemek üzere husûs-ı merkûmun mahall-i merkûm tesyîr ve irsâl olunmak için vezîr-i müşârûn ileyhe başka emr-i şerîf-i âlişânımla tenbîh ve tefhîm olunub ve sen ki vezîr-i müşârûn ileyhsin husûs-ı merkûmun temşiyet ve itmâmına sen dahi mezîd-i ikdâm eylemek fermânım olmağın İşbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi vusûlünde sen ki vezîr-i müşârûn ileyhsin bu bâbda sen dahi mezîd-i ihtimâm ve dikkât ve sırren ve alenen ve tecessüs ve tefahhus ederek bu fesâd ve şekâvete cesâret eden salifü'z-zikr şekâvet pişeleri bi-eyyi-vechin kân her ne vechile ve ne tarikle olur ise olsun (...) (...) ahz ve ele götürülüb sefine-i merkûme ile gasb ve gâret olunan emvâl ve eşyâyı ba'de's-sübût alunub ma'rîfet-i şer'ile tamamen ve kâmilten tahsîl ve eshâbına red ve teslîm ve kendülerinin dahi müstehâk oldukları cezâ'larını icrâ' ve tertib için keyfiyetlerin Der'-i 'Aliyye'me ihbâr ve i'lâm ve fî-mâ-ba'd cezâire-i merkûme havâlisinde hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn bu makûle fezâhat zuhûr etmemek husûsunu tenbîhi lâzım gelenlere gereği gibi tenbîh ve te'kîd ederek bu husûsun murâd-ı hümayûn hoşnudanam olduğu vechile temşiyet ve itmâmına bezl-i takayyüdüne ve sa'y kudret edüb lakîn bu bahâne ile kazıyyede medhâli olmayan bî-günâh re'âyâ makûlesi ve sâ'ir bir ferde celb-i mâl sevdâsıyla mikdâr-ı zerre rencîde ve remîde olmamak cevâz ve ruhsât göstermekden ve ser-i mû hilâfından gayetü'l-gâye hazer ve mücânebet olunmak bâbında fermân-ı âlişânım yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 1158

[35]

(1) Edirne mollasına ve Edirne bostancıbaşısına ve Uzuncaabad Hasköy ve İslimye ve () ve () kâdılarına hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm olan elçisi kıdvetü'l-ümerâi'l-milleti'l-mesîhiyye Kavalier De Mayo hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr sütte-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhin yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Penabota veled-i Kosta nâm tercümân elçi-i mûmâ ileyhe ticâret ve ba'zı mesâlih için bundan akdem Edirne'ye irsâl ve tercümânlık berât-ı şürûtu mûcibince himâyet ü sıyânet olunub hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mugâyir şürûtu berât kimesne rencîde etmemek üzere yedine emr-i şerîf dahi verülmekle tercümân-ı mesfûr elçi-i mûmâ ileyhin umûruna rû'yet için Uzuncaabad Hasköy ve İslimye ve olhavâlîlerden mürûr ve 'ubûr ve meks üzere iken ve kimesneye vereceği yoğiken ba'zı eşirrâ tercümân-ı mesfûr celb-i mâl sevdâsıyla bi-gayr-ı hakkın akçe iddi'â ve bundan akdem ve bundan akdem murâfa'a-ı şer'i olduklarında merkûmun zimmetinde şer'en bir nesne sâbit olunmayub mu'ârazadan men' ve kat'a nizâ' ve fasl-ı

husûsun birle cânîb-i şer'iden hüccet-i şer'iyye verülüb ve bu makûle hükm ve hüccet-i şer'iyye olunan da'vânın tekrâr istimâ'-ı memnû'dan olub ve ahidnâme-i hümayûnumda tercümân ve etbâ'ları husûsunda sâ'ir dost olan düvel-i mu'âmele olunduğu vech üzere müsâ'ade oluna deyü musarrah ve İngilterlü ve ana tabi' olan yerlerin bezirgânları ve âdemleri ve tercümânları ve sâ'irleriyle memâlik-i mahrûsemde bey' ü şirâ ve verese ve ticâret ve kefâlet husûsları ve sâ'ir umûr-ı şer'iyyeleri vâki' oldukda murâdları olur ise kadıya varub sebt-i sicil etdürüb hüccet alalar ba'dehû nizâ' olur ise hüccet ve sicille nazar olunub da'vâları hüccete muvâfık ise mûcib-i hüccet-i şer'iyye ile 'amel oluna mâdem ki kuzâtdan hüccetleri olmaya muharrer ve şahid-i zevr ikâmet etmekle da'vâları istimâ' olunmayub daîma hüccet-i şer'iyye muktezâsınca icrâ'-yı hakk oluna deyü İngilterelü'ye i'tâ' olunan ahidnâme-i hümayûnda mukayyed iken merkûmlar mesfûrun tercümân olduğu beyan etmeksizin ehl-i zimmet re'âyâ makûlesinde olmak üzere ihzâr için ısdâr etdördükleri emr-i âlî ile daîma ta'cîz ve tahvîk ve elçi-i mûmâ ileyhin rû'yet olunacak mesâlihinde ta'tîline bâ'is oldukların bildürüb tercümân-ı mesfûrdan her kimin da'vâsı var ise ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn 'asitâne-i sa'âdetime havâle ve tercümân olduğu beyân etmeksizin dahi nâmıyla aldığı emr-i şerîf ile temyîz ve rencîde etdürülmemek bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid'a' etmekle ahkâm-ı kuyûdu görüldükde elçi-i mûmâ ileyhin yanında berât-ı âlîşânımla tercümân olan mesfûr Penaboto veled-i Kosta elçi-i mûmâ ileyhin maslahâtı için Edirne'ye irsâl olunub ve ahidnâme-i hümayûn ve berât-ı şürûtuna mugâyir rencîde olunmamak üzere elli yedi senesi Zi'l-ka'desi evâsıtında emr-i şerîf verüldüğü ve ahidnâme-i hümayûn dahi görüldükde vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn mûcibince 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sadır olmuştur buyuruldukda. Fî evâhir-i C sene 1158

(2) Lefkoşa kazâsı nâ'ibine ve Kıbrıs muhassılı zîde mecdühûya hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb hâlen cezîre-i Kıbrıs'da mukîm berât-ı şerîfimle konsolos ve tercümân ve etbâ'larına ahidnâme-i hümayûn ve berât-ı şerîfim şürûtu mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak lâzım iken sen ki muhassıl-ı mûmâ ileyhsin konsolos-ı merkûmun âdemlerinden nâm âdemisini hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ahz ve habs ve bin yüz elli () senesinde beşyüz guruşdan mütecâviz akçesi alub gadr eyledüklerin mâ-'adâ be-her nesne âded-i kadîme üzere etbâ'nın cizye tezkîrelerini yitürmek câ'izesi nâmıyla 'aded-i melûfeden ziyâde iki yüz guruş daha alub hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ta'addî ve tekdîr eyledüklerün bildirüb şer'le görölüb hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakkın ol-vechile aldığın yedi yüz guruş konsolos-ı merkûma red ve teslîm ve fî-mâ-ba'd hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir ahidnâme-i hümayûn konsolos merkûm etbâ'larına tarafından rencîde ve remîde

olunmayub himâyet ü sıyânet eylemek için emr-i şerîfîm ricâ' etmeğin mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır. Fî evâ'il-i B sene 1158

[36]

(1) Boğazhisarları nâ'iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Agustino veled-i Malbota nâm kapudânın râkib olduğı bir kıt'a seffinesi için ber-mu'tâd-ı kadîm izn-i seffine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhiri B sene 1158

(2) Boğazhisarları nâ'iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Estifano veled-i Malbota nâm kapudânın râkib olduğı bir kıt'a seffinesi için ber-mu'tâd-ı kadîm izn-i seffine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhiri B sene 1158

(3) ve () ve () kâdılarına ve Lefkoşa kazâsı nâ'ibine ve Kıbrıs muhassılı () zîde mecdühûya hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçisi kıdvetü'l-ümerâi'l-milleti'l-mesîhiyye Kavalier De Malo hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Devlet-i 'Aliyye'min münâsib olan bi'l-cümle iskele ve sevâhillerinde konsolosları ikâmet etdürölüb ve 'azl ve nasblarında ve evâmir ve berevât ihsânında ve konsolos ve tercümânan ve etbâ'ları husûsunda sâ'ir dost olan düvele mu'âmele olunduğı misillü mu'âmele oluna deyü ahidnâme-i hümayûnumda mastûr iken hâlen cezîre-i Kıbrıs'ta berât-ı şerîfîmle mukîm konsolosları mâ-tekatdemden berü iskele-i mezbûrda ikâmet eden düvel-i sâ'irenin konsolosları misillü seffinesi geldükde izhâr-ı i'lâlim ile mahallî ikâmetini ihbâr ve i'lân ve Devlet-i 'Aliyyem sefâ'ini mürûrunda icrâ'-yı ayin-i ta'zîm ve ikrâm murâd eyledükden mâ-'adâ kadime mugâyir mûmâna'at ile tekdîr olunduğun bildirüb mahallî mezbûrda mukîm sâ'ir dost olan düvelin konsoloslarına olan müsâ'ade ve ruhsat kral-ı müşârûn ileyhin konsolosları hakkında dahi icrâ' ve her halde himâyet ü sıyânet olunmaları bâbında emr-i şerîf ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümayûna mürâca'at olundukda vecg-i meşrûh üzere olduğı mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn mûcibince 'amel olunmak emrim olmuşdur buyuruldu ki. Fî evâ'il-i Ş sene 1158

(4) Narda kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm elçisi kıdvetü’l-ümerâi’l-milleti’l-mesîhiyye Kavalier de Mayo hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb kral-ı müşârün ileyhe bu def‘a müceddeden ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümayûnumda şart kılındığı vechile medîne-i Narda’da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Aleksandra veled-i Papalık nâm tercümân hâlik olub yerine Yaniya veled-i Nikola Aleksi nâm tercümân nasb ve ta‘yîn ve ahidnâme-i hümayûn mûcibince olageldüğü üzere yedine berât-ı âlişânım verüldüğün bildirüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn verülen berât-ı âlişânım mûcibince tercümânlık mezbûr-ı merkûma zabt etdürülüb yedinde olan berât-ı âlişânım mugâyir tercümânlık dahl u taarruz etdürülmemek bâbında emr-i şerîf ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâ’il-i Ş sene 1158

(5) ve () kâdılarına ve Terkos ve Vize kazâları nâ’iblerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb mûmâ ileyhine ve âdemlerinin kefâf-ı nefüsleriçün Istranca ve sâ’ir taht-ı kazâlarınızda vâki‘ karyelerde rızâlarıyla satanlardan be-her sene yüz elli re’s kara camuzun iştirâ’ ve ta‘allül için evamir-i şerîfe verüle gelüb lâkin elli sekiz senesine müceddeden yedine emr-i şerîf verüldüğün bildirüb sene-i mezbûra mahsûben taht-ı kazâlarınızda vâki‘ karyelerde rızâlarıyla satanlardan için yüz elli re’s kara camuzun akçesiyle iştirâ’ ve Galata hâricinde vâki‘ hânesine nakl-i mûrad eyledükde ümenâ ve subaşılar ve voyvoda ve sâ’ir zâbitân taraflarından kimesne mâni‘ olmayub ahidnâme-i hümayûnuma mugâyir gümrük ve bâc ve harc ve ‘avâ’id nâmı ve sâ’ir bahâne ile bir dürlü rencide ve remide olunmamak bâbında hüküm-ü hümayûn ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda elli yedi senesine mahsûben olmişkâr kara camuzun iştirâ’ ve te‘allül için emr-i şerîf verildiği mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcibince olmişkâr kara camuzun elli sekiz senesine mahsûben def‘a-i vâhidede mürûruna mûmâna‘at olmamak bâbında fermân-ı âlişânım yazılmışdır. Fî evâ’il-i Ş sene 1158

(6) Boğazhisarları nâ’iblerine ve Boğazhisarları dizdarları zîde hıfzihumaya hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Cerya veled-i Kafiyo nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt‘a sefinesi için bermu‘tâd-ı kadîm izn-i sefine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 1158

(7) Gümölcine kazâsı nâ’ibine ve kazâyı mezbûrda yeniçeri serdârına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh sÛdde-i sa'âdetime mÛhÛrlÛ 'arzuhâl gÛnderÛb der-gâh-ı mu'allâm yeniçerilerinden SÛleyman nâm yeniçeri yasakçısı olmak takrîbi ile 'adet-i malûmes Ûzere mekâtiblerini îsâl için hudûda irsâl olmağla merkûm dahi itmâm-ı mesâlihim ile âvdet ve tarafına gelecek mektubları alub GÛmÛlcine nâm mahale geldÛkde fevt olmağla mûmâ ileyhe îsâl için yedinde bulunan seksen iki zer-i mahbûb doksan dÛrt fındık altunu ve yirmi bir Venedik altunu ve iki sikke altun ki doksan beş misğâl ile beş karat olub ve kendÛnÛn kalil ve kesir nukûd ve eşyâsı ber-mÛcib-i defter sen ki GÛmÛlcine nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin tarafından ahz Û kabz olunmağla hâlen elçi-i mûmâ ileyhin yasakçısı olan () nâm yeniçeri gerek mûmâ ileyhin nukûdunu ve iki sikke altun ve gerek mÛteveffâ-yı merkûmun terekesine ahz Û kabz ve tarafına îsâl için irsâl eyledÛğÛn bildirÛb mezbûr mahalline vardukda ber-mÛcib-i defter vech-i meşrûh Ûzere olan nukûd ve eşyâ tamamen merkûma teslîm ve kabzına mÛşir yedine i'lâm-ı şer'î verÛlmek bâbında emr-i şerîf ricâ' etmeğın nukûd ve eşyâ-ı mezkûr defteriyle teslîm ve mukteza-ı şer'iyyesi 'asitâne-i 'aliyye'de icrâ' olunmak Ûzere irsâl olunmak için yazılmışdır. Fî evâ'il-i ZA sene 1158

[37]

(1) 'Asitâne-i sa'âdetimden Boğdan'a varub gelÛnce yol Ûzerinde vâki' kâdılar ve nâ'iblere ve kethûda yerleri ve yeniçeri serdarları ve sâ'ir zâbitan zîde kadruhuya hÛkÛm ki

Elçi-i mûmâ ileyh sÛdde-i sa'âdetime 'arzuhâl gÛnderÛb elçi-i mûmâ ileyhin hâlen berât-ı şerîfimle tercÛmânı olan Menahim veled-i Yeşuva nâm tercÛmânın umÛr ve mesâlih ile 'asitâne-i sa'âdetimden Boğdan'a Yakub veled-i İbram nâm âdemi 'azîm ve râhî olduğÛ bildirÛb siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhÛmsiz tercÛmân-ı mezbûrun kendÛ âdemi mesfÛr 'asitâne-i sa'âdetimden Boğdan'a varub gelÛnce her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise esnâ-yı tarîkde vâki' menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma'berde hilâf-ı ahidnâme-i hÛmâyÛn ve şÛrÛt berât-ı cizyedârlara cizye mutâlebesiyle ve gayrilere dahi âhar bahâne ile gidÛşde ve gelÛşde ve bir mahallde evân-ı meks ve ikâmetinde kendÛye ve esvâb ve davarına kimesneye bir dÛrlÛ dahl u taarruz etdÛrÛlmeyÛb ve iktizâ iden zad Û zevâdesi dahi rızalarıyla satanlardan narh-ı rÛzî Ûzere akçesiyle iştirâ'sına kimesneye mÛdâhale ve mÛmâna'at etdÛrÛlmeyÛb ber-mÛcib-i ahidnâme-i hÛmâyÛn ve şÛrÛt-ı berât himâyet Û sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' etmeğın vech-i meşrûh Ûzere 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i L sene 1158

(2) Bahr-i Sefîd'de vâki' Mikonos ve Nakşa Pare cezâireleri nâ'iblerine hÛkÛm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralının 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümayûnumda şart kıldığı veçhile Mikonos ve Pare ve Nakşa adaları iskelelerine İtalya bayrağı altında gemileriyle âmed şüd eden tüccâr ve sefâ'inlerinin umûr ve mesâlihlerini görmek için konsolos olan Nikokiri nâm İtalyalı ref' olunub yedine kıdvetü'l 'ayânü'l-milleti'l-mesîhiyye Corciyo Abidanri konsolos nasb ve ta'yîn olunmağla ahidnâme-i hümayûnum olageldüğü üzere yedine berât-ı âlişânım verüldüğü bildirüb bermûcib-i ahidnâme-i hümayûn ve verülen berât-ı âlişânım mûcibince konsolosluk-ı mezbûr-ı merkûm Corciyo Abidanri'ye zabt u rabt etdürülüb hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mugâyir berât-ı âlişânım dahl u taarruz etdürülmemek bâbında emr-i şerîf ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 1158

(3) Mora muhassıl vezîre Moton kâdısına ve Moton kal'esi zâbitana hüküm ki

Sicilyateyn devletine tabi' bir kıt'a sefîneye İzmir'de el-Seyid Mehmed ve Tunuslu bir nefer tâcir tüccâra müte'allik eşyâyı Tunus ve Trablus'a nakl ve Moton'a uğramak şartıyla icâr edüb ve mezbûr Seyid Mehmed haber verdüğü üzere Trablus paşasının yiğeni olub sefîne-i mezbûra dahi savb-ı maksûda âzîm ve Moton kal'esinin topu altına vâsıl oldukda Tunus bayrağıyla Trablus korsan sefînesi üzerine hücûm etmekle sefîne-i merkûme kapudânı ve derûnunda mevcûd tüccâr müslimin korsan-ı merkûmun bayrağını teşhis edemedüklerinden müdâfa'aya sa'y ve ihtimâm edüb hengâm-ı cenkte bir nefer yolcu ve bir nefer mellâh helâk ve beş neferi mecrûh olmağla ziyâde hamle ve hücûm edüb müdâfa'aya sarf-ı makdûr olunur iken korsan-ı merkûm Trabluslu Matas nâm re'is idüğü mu'âyene olmağla mezkûr Seyid Mehmed Sicilya sefînesi derûnunda olanlara bu benim aşinâ ve dostumdur duralım bakalım dedikde merkûmun sözüne 'amel olunub cenkden ferâgat olunduğundan sefîne-yi merkûmeye ahz ve Moton'a nakl ve eşyâsı ve derûnunda mevcûd olan Tunus ve Trabluslu'lar mahall-i mezkûrede ihrâç oldukdan sonra sefîneyi etbâ' ve mellâh ve baki kalan yolcuları ile alub götürmek mûrad etmeleriyle o hinde Moton'da mukîm Sicilyateyn konsolosu hasta bulunduğundan France tercümânını Moton kal'esi zâbitine irsâl ve vâki'-i hâlî ifâde eyledüğünde zabt-ı mezkûr isgâ' etmeyüb korsan-ı mesfûra ikdâm ve sefîneyi alub götürmeğe izin verdüğü ve sefîne-i mezkûra Trablus paşası yiğeninin ve ana tabi' tacîrin sözüyle eşyâları nakline icâr olunub ve kapudânı müdâf'aya ikdâm eder iken mezbûr Seyid Mehmed'in tahrikiyle cenkden ferâgat etmeleriyle ahz olundukdan sonra Moton zâbitinin sefîne-i me'hûze-i Devlet-i 'Aliyye'ye i'lâm olunmamaya değin alıkomak vazîfesi iken mugâyir emr-i âlî hilâfını irtikâb ile eşyâsıyla mâ'an götürmeğe izin verdükde Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçisi olan Kavalier de Mayo hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr takdîm ve

inhâ ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir ahidnâme-i hümâyûn vukû‘ bulan ahvâli i‘lâm olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â‘ eyledüğü eelden husûs-ı mezbûru ‘alâ vechü’t-taharrî tefahhus ve istifsa ve sıhhat ve hakikati ‘arz ve inhâ olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 1159

(4) Lefkoşa kazâsı nâ’ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralına ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vechile cezîre-i Kıbrıs’da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında tercümâna lüzum ve iktizâsı olduğundan Petro veled-i Anderyâ nâm tercümân nasb ve ta‘yîn ve ahidnâme-i hümâyûn mûcibince olageldüğü üzere yedine berât-ı âlîşânım verildüğün bildirüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn ve verilen berât-ı âlîşânım mûcibince tercümânlık-ı mezbûr-ı merkûm zabt etdürülüb yedinde olan berât-ı âlîşânım mugâyir tercümânlığına dahl u taarruz etdürülmemek bâbında emr-i şerîf ricâ‘ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak içün yazılmışdır. Fî evâ’il-i S sene 1159

(5) *Tecdîd-i fermân eylemiştir. Fî 5 Ş sene 168*

Selanik mollasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa‘âdetime ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralına bu def‘a müceddeden ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnda şart kılındığı vechile Selanik’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Esak veled-i Bafkon nâm tercümân hâlik olub yerine Askoyala Menlaki veled-i Zekair Kon nâm tercümân nasb ve ta‘yîn ve ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince olageldüğü üzere berât-ı âlîşânım verüldüğün bildirüb yedinde olan berât-ı âlîşânım mugâyir tercümânlığına dahl u taarruz etdürülmemek bâbında emr-i şerîf ricâ‘ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak içün yazılmışdır. Fî evâ’il-i S sene 1159

(6) Boğazhisarları nâ’iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Antonyo Dicaranto nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt‘a seffinesi içün bermu‘tâd-ı kadîm izn-i seffine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 1159

[38]

(1) ‘Asitâne-i sa‘âdetimden Selanik’e varub gelünce yol üzerinde vâki‘ kâdılar ve nâ’iblere ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm elçisi Kavalier de Mayo hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sâ‘adetime mühürlü arzuhâl gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın yanında berât-ı âlîşânımla tercümân olan İbram veled-i Yeşuva nâm tercümânın bir nefer hidmetkârı Mosyo veled-i Dalya ba‘zı husûs için ‘asitâne-i sa‘âdetimden Selanik’e irsâl murâd eyledüğün bildürüb siz ki mevlânâ ve sâ‘ir mûmâ ileyhümsiz tercümân-ı merkûmun hidmetkârı mesfûr ‘asitâne-i sa‘âdetimden mahall-i mezkûra varub gelünce her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise esnâ-yı târikde vâki‘ menâzil ve merâhilde ve ma‘ber ve benderlerde hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve mugâyir şürût-ı berât-ı âlîşânım cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrilere dahi âhar bahâne ile gidüşde ve gelüşde ve bir mahallde evân-ı meks ve ikâmetinde kendüye ve ibâs ve davarına bir dürlü dahl u taarruz etdürülmeyüb ve iktizâ iden zad ü zevâdesi dahi rızâlarıyla satanlardan narh-ı rûzî üzere akçesiyle aluverdülüb emin ve sâlim iyab-ü zehâbına mu‘âvenet ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz olan nişân-ı hümâyûn ve ahkâm-ı kuyûdatına mürâca‘at olundukda mesfûr İbram veled-i Yeşuva hâlen berât-ı âlîşânımla elçi-i mûmâ ileyhın yanında tercümânlık hidmetinde olub ve tercümânlık hidmetinde olanlar ve oğulları ve hidmetkârları harac ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ‘ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencîde olunmaya deyü tercümânlık berât-ı şürûtuna mûnderic olduğu mastûr ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn vech-i meşrûh üzere evâmîr-i şerîfe verüldüğü mukayyed bulunmağın ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 1159

(2) Boğazhisarları nâ’iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Askanyo Askafero nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt‘a sefinesi için ber-mu‘tâd-ı kadîm izn-i sefîne emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 1159

(3) Boğazhisarları nâ’iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Cezare Dimarti nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt‘a sefinesi için ber-mu‘tâd-ı kadîm izn-i sefîne emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 1159

(4) Boğazhisarları nâ’iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Françesko Diyata nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt'a sefinesi için bermu'tâd-ı kadîm izn-i sefîne emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 1159

(5) *Tecdîd-i fermân olunmuşdur. Fî evâ'il-i Z sene 1168*

Edirne mollasına ve Edirne'den Yanya'ya ve Yanya'dan Narda'ya ve ol havâlîlerde vâki' ba'zı mahallere varub gelünce yol üzerinde vâki' olan kâdılar ve nâ'ibler ve zîde fazluhuma ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitân zîde kadruhuma hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçisi kıdvetü'l-ümerâi'l-milleti'l-mesîhiyye Kavalier De Mayo hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sâ'adetime mühürlü arzuhal gönderüb Narda iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Yani veled-i Nikolaki nâm tercümân Edirne'den vatan-ı aslîsi olan Yanya'ya ve Yanya'dan Narda ve ol havâlîlerde vâki' ba'zı mahallere 'azîm ve râhî olduğun bildirüb siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhümsiz tercümân-ı mesfûr kendü ve hidmetkârı Edirne'den mahall-i mezkûra varub gelünce her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise esnâ-yı târikde menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma'berde hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berât cizyedârlar cizye mutâlebesi ve gayrîler dahi âhar bahâne ile gidüşde ve gelüşde ve bir mahalde evân-ı meks ve ikâmetinde kendüye ve esvâb ve davarına kimesneye bir dürlü dahl u taarruz etdürülmeyüb ve iktizâ iden zad ü zevâdesi dahi rızâlarıyla satanlardan narh-ı rûzî üzere akçesiyle iştirâ'sına kimesneye müdâhale ve mûmâna'at etdürmeyüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 1159

(6) İstanbul ve Galata mollalarına ve Üsküdar ve Haslar kazâları nâ'iblerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb kral-ı müşârün ileyh bu def'a müceddeden 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümayûnumda şart kılındığı vechile elçi-i mûmâ ileyhın yanında Toma veled-i Domoda tercümân nasb ve ta'yîn ve ahidnâme-i hümayûnum mûcibince olageldüğü üzere yedine berât-ı âlîşânım verüldüğün bildürüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn verülen berât-ı âlîşânım mûcibince tercümânlık mezbûr-ı merkûma zabt etdürülüb yedinde olan berât-ı âlîşânım mugâyir tercümânlığına dahl u taarruz etdürülmemek bâbında emi şerîfim ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 1159

[39]

(1) Yanya kâdisına ve Yanya sancağı mütesellimine hüküm ki

Sicilyateyn ve Niderlanda krallarının ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm elçisi ve vekîli Kavalier De Mayo ve () hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sâ‘adetime mühürlü arzuhâl gönderüb mûmâ ileyhın berât-ı şerîfle tercümânları olan Astidyö ve Yana Agon nâm terümânların Yanya sakinlerinden Aştıpayoluga ve Zafkometka ve Şerbalo ve Sogori ve diğeri Aştı Soğori ve Yalo Yobirso nâm zimmîler zimmetlerinde bin yüz elli senesinde hüccet-i şer‘iden iki bin üç yüz doksan gurus alacak hakları olmağla meblağ-ı merkûme imdi İbaletdin Bilano Bersinho nâm zimmî hâlik olub yine kazâ-yı mezbûr sâkinlerinden terekesine vâz‘-ı yed olan ma‘lûmü’l-esâmi dört nefer zimmîlerden hâlik-i mesfûrun terekesinden tercümânın-ı mezkûran hakları bundan akdem taleb eyledüklerinde mesfûrlar ba‘zı kimesnelere ‘âsitânede vermekde te‘allül ve muhâlefet ve ziyâde gadr sevdâsında oldukların bildirüb () çavuş zîde kadruhu ma‘rifeti ve ma‘rifet-i şer‘ile meblağ-ı mezbûrdan hissesine isâbet eden deyni bi’t-tamâm tahsîl olunub edâdan imtinâ‘ iden her kim olur ise ‘asitâne-i sa‘âdetime ihzâr ve huzûr umûra murâfa‘a ve icrâ‘-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîf ricâ‘ eyledüğün ecluden mahallinde şer‘ile sabît haklarını edâdan imtinâ‘ ederler ise ‘asitâne-i sa‘âdetime ihzâr olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 1159

(2) Boğazhisarları nâ‘iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhâl gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Yozyo Kafid nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt‘a sefinesi için ber-mu‘tâd-ı kadîm izn-i sefîne emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 1159

(3) Boğazhisarları nâ‘iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhâl gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Covan Yerano nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt‘a sefinesi için ber-mu‘tâd-ı kadîm izn-i sefîne emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 1159

(4) Bahr-i Sefîd’de geşt ü güzâr üzere olan Tunus ocağı sefâ‘ini kapudânlarına hüküm ki

Trablusgarb ocağına ihsân-ı hümayûnum olan mühimmâtı ve (âlâtlerine)? nakl için bir kıt‘a İtalya sefinesi icâr olunub tahmîl ve mahall-i mezbûra revâne olmağla siz ki Tunus ocağı sefâ‘ini kapudânlarısınız esnâ-yı râhda size tesâdüf eder ise tarafınızdan taarruz olmamak bâbında size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu Trablus garb ocağı vekili ve istid‘â’ ve

mühimmâtlarının nakli için bu def'a icâr eyledükleri sefine Sicilyateyn devletine tâbi' sefâ'inden olub ve ocak-ı merkûm ile dostluk ve muzâfâta binâ'en sefine-i mezbûrun kapudânı hizmet-i nakliyelerine ta'yîn olub tenbîh olduğu 'asitâne-i sa'âdetimde mukim Sicilyateyn kralının elçisi olan kıdvetü'l-ümerâi'l-milleti'l-mesîhiyye Kavalier De Mayo hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr tahrîr ve beyân ve sefine-i merkûmenin âmed şûdüne taarruz olunmamak üzere emr-i şerîfim sudûru için bi'l-fi'l re'îsu'l-kuttâb olan el-Hâc Mustafa dame mecdühû i'lâm etmeğin mûmâ ileyhın i'lâmı mûcibince 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sadr olmuştur. Fî evâ'il-i CA sene 1159

(5) Boğazhisarları nâ'iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Abrodi Martina nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt'a sefinesi için ber-mu'tâd-ı kadîm izn-i sefine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı CA sene 1159

(6) Ber-vech-i Arpaluk Yeniköy sancağına mutasarrıf olub Vidin muhafızı vezire ve Vidin () kâdisına ve tornacıbaşına hüküm ki

'Asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi olan Kavalier de Mayo hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın berât-ı şerîfimle tercümânlarından Menahim veled-i Yeşuva nâm tercümân bundan akdem beş ay mikdârı mukaddem etbâ'ından Kostantin veled-i Astirati nâm zimmîye iki bin beş yüz yirmi beş gurus teslim ve karındaşı Evrâki nâm Yahudi'ye îsâl sipâriş etmişiken merkûma teslim etmeyüb meblağ-ı mezbûr ile 'asitânenen Rumili diyârına firâr edüb geşt ü güzâr eylediği mahaller tefahhus ve tecessüs olunmağla hâlen mesfûr Vidin kal'esinde (...) ve sen ki tornacıbaşı mûmâ ileyhın cenkde mahbûs olduğu haberi geldiğini bildürüb sen ki vezîr-i müşârün ileyhın ma'rîfetinle mahbûs 'asitâne-i sa'âdetimde ihzâr ve huzûr-ı asâfide müdâfa'a ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîf ricâ' eylediğini eelden vech-i meşrûh üzere ihzâr olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı CA sene 1159

(7) Emr-i şerîfimde mestûr zimmîlerin her birinin hisselerine dörder yüz yetmiş sekizer gurus isâbet etmeğin dört neferin hisselerine isâbet eden meblağ-ı mezkûrun merkûman Astidyo ve Yani Agora tercümânların taraflarından ahz ü kabza me'mûr Narda konsolosuna mübâşir ma'rîfetiyle teslim olunduğuna müşâr Yanya nâ'ibi İbrahim efendinin 'arzı mûcibince fermân-ı âlî kaydına şerh verildi. Fî evâsıt-ı Ş sene 159

Yanya kazâsı nâ'ibine ve Yanya sancağı mütesellimine hüküm ki

‘Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi ve Nelerlanda kralının vekîli olan kıldvetü’l-ümerâi’l-milleti’l-mesîhiyye Kavalier de Mayo ve hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sâ‘adetime mühürlü arzuhâl gönderüb mûmâ ileyhümanın berât-ı şerîfimle tercümânlarından Astidyo ve Yani Agora nâm tercümânlarının Yanya sâkinlerinden yine berât-ı şerîfimle İngiltere tercümânı Abasatasa Kara Tana ve Nelerlanda tercümânlarından Niko Lorikov Margarita nâm tercümânların zimmetlerinde yine Yanya sükkânından ehl-i zimmetden Asnati Papalık Viza Hoşka ve Şerbanu Sogrori ve diğler Asnati Magrori ve Yelanoyir ve Mihimo nâm beş nefer zimmîlerin zimmetlerinde alacak hakları olub ve hâlen ‘asitâne-i sa‘âdetimde tefahhus ve husûs-ı mezbûra vâkıf tüccâr-ı mesfûrların memhûr ve mâmûlün-bih mekâtîblerini ve defterlerin görüb mûciblerince hesâbları gördüklerinde üç nefer tercümânın hisselerine isâbet iden meblağ mektûblarına i‘tibâren edâ-yı râzı iken mesfûrdan beş nefer zimmîleri zimmetlerinde mûte‘arrız olan iki bin üç yüz doksan gurus meblağ edâda te‘allül ve bu esnâda bâlâda mesfûr Yelanoyir ve Miniyo hâlik olmağla terekesinde vâz‘-ı yed olan veresi bi’l-küllîye muhâlefet ve merkûman Astidyo ve Yani Agora tercümânlarına gadr sadedinde olub hâlen mekâtîb ve şuhûd ‘asitânede olub mahallinde terafû‘ ve muhâsebe görölmek mümkün olmamağla hâlen tüccârın ‘asitânede karar verdükleri üzere mesfûr dört nefer zimmî ile hâlik-i merkûmun veresi hisselerine iden deyni mahallinde ahz ü kabza me‘mûr olan üç mübâşir ma‘rifetiyle teslim ederler ise fihâ ve illâ muhâlefet ve te‘allül edenler ‘asitâne-i sa‘âdetime ihzâr ve ahidnâme-i hümayûn mûcibince huzûr-ı asâfide murâfa‘a ve muktezâ-ı şer‘i ve kanûn ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ eyledüğün eelden senedleri mûcibince deyni edâda te‘allül idenlerin ‘asitâne-i sa‘âdetime ihzâr olanları bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı CA sene 1159

[40]

(1) Ber-vech-i arpaluk Yeniköy sancağına mutasarrıf olub Vidin muhâfızı vezîre ve Belgrad muhâfızı vezîre Belgrad ve Edirne kâdılarına Edirne bostancıbaşına Belgrad ve Vidin ve Ruscuk ve Edirne havâlilerinden ‘asitâne-i sa‘âdetime gelünce yola üzerinde vâki‘ olan kâdılar ve nâ‘ibler zîde fazluhuma ve iskele emînleri ve gümrükcüler zîde kadruhuma hüküm ki

‘Asitâne-i sa‘âdetde Sicilyateyn kralının elçisi kıldvetü’l-ümerâi’l-milleti’l-mesîhiyye Kavalier De Mayo hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sâ‘adetime ‘arzuhâl gönderüb elçi-i mûmâ ileyhin yanında hâlen berât-ı şerîfimle tercümânlık hidmetinde olan Menahim nâm tercümân bundan akdem Nemçe memleketinde ticâret etmek üzere hurdevât ta‘bîr olunur emti‘a ve eşyâ iştirâ‘ iden Kilyo nâm hidmetkârı ‘asitâne-i sa‘âdetime nakl esnâsında esnâ-yı

tarîkde vâki‘ Rusçuk duhûlünde ahidnâme-i hümâyûn mûcibince bey‘ için kendü ihtiyârlarıyla taşra çıkardığı metâ‘dan olageldüğü üzere gümrüklerin gümrük ümenâsına verüb ve taşra çıkarmadığı metâ‘dan gümrük mutâlebesi hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn iken tercümân-ı mesfûrun bir nefer hizmetkârı mesfûr iştirâ‘ eyledüğü emti‘a ile hîn-i ‘avdetinde Belgrad ve Vidin ve Rusçuk ve Edirne ve sâ‘ir mürûr eyledüğü mahallerde taşra çıkarmadığı metâ‘dan mugâyir ahidnâme-i hümâyûn gümrük ve bâc ve kazık akçesi ve sâ‘ir beyhûde nesne mutâlebesiyle ta‘addî ve nakline mûmâna‘at olduğundan sadr olan emr-i şerîfim mûcibince İstanbul’a getürdüğü metâ‘dan mâdem ki satmak için âhar yerde çıkarmaya İstanbul’a gelünce gümrük alunmayub bunda geldükde çıkardığı metâ‘dan ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn gümrük alunub âminen ve salîmen ticâret ile çıkardığı metâ‘dan gümrük alınmaya deyü musarrah olan mevâdd-ı mezkûre ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn kral-ı mûmâ ileyhın tüccâr ve re‘âyâsı haklarında dahi cârî iken olvechile müdâhale ve mugâyir ahidnâme-i hümâyûn gümrük mutâlebesiyle ta‘addî ve rencîde ve âminen ve salîmen nakline mûmâna‘at ve harc ve ‘avâ‘id nâmı ve sâ‘ir bahâne ile remîde olunmamaları için mukaddemâ şeref sudûr bulan emr-i şerîfim tâbî‘ olduğun bildürüb mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûcibince müceddeden emr-i şerîf verülmek bâbında ‘inâyet ricâ’ etmeğin ve Dîvân-ı Hümâyûn’da mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olduğuna vech-i meşrûh üzere mukaddemâ emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn ve mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşân yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 1159

(2) Narda ve () kâdılarına ve Narda’da beytü’l-mâl emînine hüküm ki

Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm elçisi Kavalier De Mayo hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sâ‘adetime ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralı re‘âyâsından olub Anabolu’ya tabî‘ Balermo kasabasından Cakomo Fametilyota nâm tabîb Narda kasabasında bir müddetden berü tâbabet ile sâkin iken bin yüz elli () senesinde hâlik olub ahidnâme-i hümâyûn mûcibince hâlik-i mesfûrun ve vasî-i muhtarı Narda’da mukîm Françe konsolosu eşyâ ve terekesini zabt ve Balermo kasabasında olan karındaşı Salador Kameslesona’ya îsâl için ber-mûcib-i defter hıfz edüb mugâyir ahidnâme-i hümâyûn müdâhale ve resm talebiyle ta‘addî olunmak icâb etmez iken siz ki mûmâ ileyhümsiz vasî-i merkûma kâh resm-i talebiyle rencîde ve kâh yedinde olan eşyâ-ı mâl gâ’ibdür biz hıfz ederüz deyü müdâhale eyledüğünden mâ-‘adâ kazâ-yı mezbûrda sâkin hâlik-i merkûmun temessükât mûciblerince ma‘lûmü’l-esâmî kimesnelerden alacak hakları dâ’inleri mezbûrlardan iddi‘â eyledükde müsâmaha etmekle hâlik-i merkûmun veresesine gadr-ı külli olduğun bildirüb ahidnâme-i hümâyûn mûcibince

‘amel olunub ve hâlik-i mesfûrun zimem inâsda olan alacak hakkı ber-muktezâ-yı şer‘-i kadîm vasî-i merkûma aldurulub hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ta‘addî ve rencîde olunmamak bâbında emr-i şerîf ricâ’ etmeğin ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûnuma mürâca‘at olundukda kral-ı müşârûn ileyhın memâlik-i mahrûsemin her kangı mahallinde tüccâr ve re‘âyâlarından ve bayrağı altında olanlardan biri vefât eder ise muhallefâtı hükkâm ve zâbitân taraflarından müsâdere olunmayub ve bu güne muhallefât-ı mâl gâ’ibdir deyü vâz‘-ı yed ve istishâb olunmaksızın vekîline veya konsoloslarına vasîyyeti üzere eshâbına verülmek için teslîm oluna ve eğer bilâ-vasiyyet vefât eder ise muhallefâtı vekîline ve konsoloslarına yahud vefât eyledüğü mahallde olan şerîklerine teslîm oluna ve vefât eyledüğü mahallde konsolos ve şerîkleri bulunmadığı halde ol-mahallin kâdisına şer‘-i şerîf mûcibince muhallefâtını defter eyleyüb bir emîn mahallde vaz‘ ve hıfz edüb resm-i hidmet edâsıyla der-i devlet-medârımda mukîm olan vekîli tarafından ta‘yîn olunan âdeme bilâ-bahâne def‘ ve teslîm eyleye deyü ahidnâme-i hümâyûnumda mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 1159

(3) Boğazhisarları nâ’iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa‘âdetime ‘arzu hâl gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Françesko Dalavera nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt‘a sefinesi için ber-mu‘tâd-ı kadîm izn-i sefîne emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i C sene 1159

(4) Boğazhisarları nâ’iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa‘âdetime ‘arzu hâl gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Loka Anderya nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt‘a sefinesi için ber-mu‘tâd-ı kadîm izn-i sefîne emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i C sene 1159

[41]

(1) Tunus paşasına ve dayısına ve ocak zâbitleri ve ihtiyârlarına hüküm ki

Devlet-i ‘Aliyye’me musâfat üzere Sicilyateyn kralına tâbi‘ mûte‘allik olanların kendülerine sefinelerine Devlet-i ‘Aliyye’me limanlarında ve top altı olan mahallerde ocakları tarafından ve bi’l-cümle Devlet-i ‘Aliyye’me tâbi‘lerinden bir ferd taarruz ve ta‘addî etmemek öteden berü mer‘î ve mu‘tâd tutula gelen debb-i kadîm-i vedîden müsterîh olduğundan gayri mukaddemâ bu hususa siyâk-ı meşrûha üzere nizâm dahi verülmüş iken Sicilyateyn kralına tâbi‘ bir kıt‘a sefîne bundan akdem Trablus ve Tunus ocaklarına mûte‘allik eşyâ ile savb-ı maksûduna

‘azîm ve Mora cezâresinde vâki‘ Moton kal‘esi altına dahil oldukda sözde dostluk izhârıyla Tunus korsanı sefîne-i merkûmeye mukaddemâ kal‘e-i merkûme altına giden ahz ve derûnunda olanları esir ve istirkâk etdüğü istimâ‘ olunmağla bu misillü kal‘e altında ve limanlarda sefâ‘in alınmak ve ta‘addî olunmak emr-i ticâretin inkitâ‘na ve ‘ibâdu’llahın zarar ve hasâratına bâ‘is ve bâdî bir emr-i reddi olduğuna binâ‘en bu husûsun men‘i içün müste‘menler iltimâslarıyla bi‘d-defâ‘at evâmir-i ‘Aliyye‘m şeref-sudur bulduğu ve ocağınızın dahi (...) ve bekâsı rızâ-yı hümâyûnum üzere harekete mebnî idüğü siz ki mîr-i mîrân ve sâ‘ir mûmâ ileyhümsiz ma‘lûmunuz oldukda sâlifü‘z-zikr Sicilyateyn sefinesi ber-vech-i muharrer Moton kal‘esi altında hilâf-ı âde alındığı vâki‘ ise sefîne-i merkûmeye ve içinde olan eşyâsına ve alınan esirleri gerüye red ve teslîm edüb verülen nizâmın ve debbi kadîmin icrâ‘ ve imkâsına ihtimâm ve dikkat ve fî-mâ-ba‘d limanlarda ve top altlarında bu misillü sefâ‘ine taarruz ve ta‘addî etmemelerini sefâ‘in eshâbına tenbîh ve te‘kîd birle istihsâl-i rızâ-yı (...) iktizâ-ı mülûkâneme bezl-i câ-yı himmet ve gayret eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâ‘il-i C sene 1159

(2) Boğazhisarları nâ‘iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh sūdde-i sa‘âdetime ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Askanyo Kafiro nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt‘a sefinesi içün ber-mu‘tâd-ı kadîm izn-i sefîne emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ‘il-i C sene 1159

(3) Boğazhisarları nâ‘iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh sūdde-i sa‘âdetime ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Covan Başşa Molo nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt‘a sefinesi içün ber-mu‘tâd-ı kadîm izn-i sefîne emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ‘il-i B sene 1159

(4) Boğazhisarları nâ‘iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh sūdde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Anton Markari nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt‘a sefinesi içün ber-mu‘tâd-ı kadîm izn-i sefîne emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ‘il-i B sene 1159

(5) Mora muhassıl vezîre ve Balya Badra ve () kâdılarına hüküm ki

Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm elçisi kıdvetü’l-ümerâi’l-milleti’l-mesîhiyye Kavalier de Mayo hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr sūdde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb Mora cezâresinde vâki‘ Balya Badra ve tevâbi‘ iskelelerinde Sicilyateyn

konsolos yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Dimitre Karavota nâm tercümânın sâbikan Mizistre voyvodası olan Hasan Ağa dimekle ma'rûf kimesneye memhûr temessük mûcibince ma'lûmü'l-mikdâr akçe vereceği olduğuna mekâtib ile ihtâr ve taleb eyledükde edâda mûmâtele ile mûmâ ileyhe tâciz ve gadr sadedinde olduğun bildirüb bu def'a temessük mûcibince zimmetlerinde olan meblağ-ı merkûma voyvoda-yı mûmâ ileyhe edâdan imtinâ' edüb elçi-i mûmâ ileyhin mektûbu ile 'asitâne-i sa'âdetime gelmeden abâ ider ise sen ki vezîr müşârün ileyhsin tarafından mübâşir ta'yîn ve tercümân-ı mesfûru 'asitâne-i sa'âdetime ihzâr ve zimmetinde olan meblağ-ı merkûme tahsil ve voyvoda-yı mûmâ ileyhe bi'd-tamam aluverülmek bâbında emr-i şerîf ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere ihzâr olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i B sene 1159

(6) Boğazhisarları nâ'iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde elçisi südde-i sâ'adetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Siciyateyn kapudânlarından Anhilo Dataro nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt'a sefinesi için ber-mu'tâd-ı kadîm izn-i sefîne emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ş sene 1159

(7) *Tecdîd-i fermân olunmuşdur. Fî evâsıt-ı CA sene 180*

İstanbul ve Galata ve Üsküdar mollarına ve Haslar kazâsı nâ'iblerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyih südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb kral-ı müşârün ileyhe bu def'a müceddeden 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümayûnumda şart kılındığı vechile elçi-i mûmâ ileyhin yanında tercümân olan Toma veled-i Dosüde hâlik olub yeri hâlî olmağla yerine Hanyalı Çanşu Alfetro Vesa Asivota tercümân nasb ve ta'yîn ve ahidnâme-i hümayûnum mûcibince olageldüğü üzere yedine berât-ı âlişânım verüldüğün bildürüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn verülen berât-ı âlişânım mûcibince elçi-i mûmâ ileyhin yanında hâlik-i mesfûrun yerine tercümânlık-ı mesfûra zabt etdürülüb yedinde olan berât-ı âlişânım mugâyir tercümânlığına kimesneye dahl u taarruz etdürülmemek bâbında emr-i şerîf ricâ' etmeğin ber-vech-i meşrûh 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i Ş sene 1159

[42]

(1) Boğazhisarları nâ'iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyih südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Astifano Nomalano nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt'a sefinesi için ber-mu'tâd-ı kadîm izn-i sefîne emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i N sene 1159

(2) Boğazhisarları nâ'iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime 'arzuhal edüb Sicilyateyn kapudânlarından Agustinyo Malbota nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt'a seffinesi için ber-mu'tâd-ı kadîm izn-i seffine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i N sene 1159

(3) ve () kâdılarına ve Terkos ve Vize kazâları nâ'iblerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb mûmâ ileyh ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün istranca ve sâ'ir taht-ı kâzalarınızda vâki' karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re's kara camuzun akçesiyle iştirâ' ve Galata hâricinde vâki' hânesine nakil murâd idüğü ümenâ ve subaşılar ve voyvoda ve sâ'ir zâbitân taraflarında kimesneye mâni' olmayub ahidnâme-i hümayûnuma mugâyir gümrük ve bâc ve harc ve 'avâ'id nâmı ve sâ'ir bahâne ile bir dürlü rencide ve remide olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda elli sekiz senesine mahsûben olmikdâr kara camuzun iştirâ' ve nakli için emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın ber-vech-i meşrûh elli dokuz senesine mahsûben dahi olmikdâr kara camuzun nakline mûmâna'at olunmayub ziyâdeden hâzer olunmak bâbında fermân-ı âlişânım yazılmışdır. Fî evâhir-i L sene 1159

(4) Boğazhisarları nâ'iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Kanyolu Valancolu nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt'a seffinesi için ber-mu'tâd-ı kadîm izn-i seffine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i ZA sene 1159

(5) Boğazhisarları nâ'iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Covan Yerano nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt'a seffinesi için ber-mu'tâd-ı kadîm izn-i seffine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Z sene 1159

(6) Boğazhisarları nâ'iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Françesko Bato nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt'a seffinesiyle 'asitâne-i sa'âdetime gönderdüğü emti'a ve eşyâsıyla bir kıt'a seffine için ber-mu'tâd-ı kadîm izn-i seffine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 1160

(7) ve () ve () ve () kâdılarına ve kazâ-yı mezbûrlarda vâki‘ zâbitâna hüküm ki

‘Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn kralının elçisi olan kıdvetü’l-ümerâi’l-milleti’l-mesîhiyye Kavalier De Mayo hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sâ‘adetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb iki devlet beyninde tarafeynin iştirâsı bu husûsa me‘mûr olanların ma‘rifetiyle münâsib ve mu‘tedil baha ile ıtlâk yahûd mübâdele oluncaya değin sâhiblerinden atıf ile mu‘âmele olunmak üzere tenbîh olunalar deyü ahidnâme-i hümayûnumda mukayyed olmağla şürût ahidnâme-i hümayûn mûcibince emr-i şerîfim ricâ’ etmeğın Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz olan ahidnâme-i hümayûna mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğı mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn mûcibince ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 1160

(8) Boğazhisarları nâ’iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

‘Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn kralının elçisi Kavalier de Mayo hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sâ‘adetime ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Canaro Mentoro nâm kapudân râkib olduğı bir kıt’a sefinesiyle ‘asitâne-i sa‘âdetime getürdüğü emti‘a ve eşyâsıyla bir kıt’a sefîne içün ber-mu‘tâd-ı kadîm izn-i sefîne emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 1160

(9) Edirne ve Yenişehir-i Fener mollalarına ve Yenişehir-i Fener’den Eflak ve Boğdan ve Tuna sevâhillerinde ba‘zı mahallere varub gelünce yol üzerinde vâki‘ olan kâdılar ve nâ’iblere ve kazâ-yı mezbûrun zâbitlerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın berât-ı şerîfimle tercümân olan Astidyo nâm tercümân ticâretde şerîki olan () nâm tâcirin sermâyesiyle Niko veled-i Terda nâm hizmetkârı ‘asitâne-i sa‘âdetimde Edirne ve Yenişehir-i Fener ve andan Eflak ve Boğdan ve ol havâlilere göndermek murâd eyledüğün bildürüb siz ki mûmâ ileyhümsiz tercümân-ı mesfûrun hizmetkârı her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma‘berde ve hîn-i ticâret meksinde mûmâna‘at olunmayub ve iktizâ iden zad ü zevâdesi rızâlarıyla satanlardan akçesiyle aldurub ve tercümânlık berât-ı şürûtuna mugâyir hizmetkâr-ı mesfûrdan cizye mutâlebesi tekâlîf ve sâ’ir teklîfi ile rencîde ve remîde etdürülmeyüb mürûr ve ‘ubûruna müdâhale olmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ etmeğın ahidnâme hümayûn be şürût-ı berât mûciblerince ‘amel olunmak içün yazılmışdır. Fî evâ’il-i S sene 1160

(1) Sakız cezâresi nâ'ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb 'azîmet üzere olan sefine hudus eden da'vâ bahânesiyle alıkoyulmayub da'vâ ve nizâ'ları konsolos vesâtatıyla bilâ-tehîr fasl oluna ve müte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından cizye ve tekâlif sâ'ire taleb olunmaya deyü Sicilyateyn kralına verilen ahidnâme-i hümayûnda mukayyed ve Covan Anderiya Garmala nâm Sicilyalu Sakız cezâresinde Sicilyateyn tüccârının umûrlarına rü'yet içün berât-ı şerîfimle konsolos olub konsolos olanların hidmetkârı harac ve 'avârız ve kasab akçesi ve sâ'ir rüsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencide olunmaya deyü konsolos-ı mesfûrun yedine verilen konsolosluk berât-ı şürûtunda müderic olmağla hilâfına hareket-i iktizâ etmez iken konsolos-ı mesfûrun hidmetkârlarına Sakız'da sâkin cizyedâr olan () nâm kimesne ahidnâme-i hümayûn ve şürût berâtına mugâyir cizye mutâlebesiyle ahz ve habs ve cebren ve kahren yedine cizye kâğıdı verüb cizyesi ahz eden ziyâde gadr ve rencide eyledüğün bildirüb fî-mâ-ba'd hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mugâyir şürût-ı berât konsolos-ı mesfûrun hidmetkârlarından cizye bahânesiyle aldığı akçe ma'rifet-i şer'le red ve fî-mâ-ba'd anları cizye mutâlebesiyle rencide ve remide etdürülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümayûn ve kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr bulunmağın ahidnâme-i hümayûn ve berât-ı şürût müciblerince 'amel olunmak içün yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 1160

(2) 'Asitâne-i sa'âdetimden berren ve bahren Girit adasına varub gelünce yol üzerinde vâki' olan kâdılar ve nâ'iblere ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın yanında hâlen berât-ı şerîfimle tercümân olan İbrahim nâm tercümânın âdemi Avram veled-i Mosya tercümân ba'zı mesâlih ile 'asitâne-i sa'âdetimden Girit adasına irsâl murâd eyledüğün bildürüb siz ki mûmâ ileyhümsiz tercümân-ı mesfûrun kendü âdemi mesfûr 'asitâne-i sa'âdetden mahall-i mezkûra varub gelünce her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise esnâ-yı tarîkde vâki' menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma'berde hilâf-ı 'ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berât cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrilere dahi âhar bahâne ile gidüşde ve gelişde kendüye ve esvâb ve davarına kimesneye bir dürlü dahl u taarruz etdürülmeyüb ve iktizâ eden zad ü zevâdesi dahi rızâlarıyla satanlardan narh-ı rûzî üzere akçesiyle aldurulub mürûr ve 'ubûruna müdâhale ve mûmâna'at olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' etmeğın vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 1160

(3) ‘Asitâne-i sa‘âdetimden berren ve bahren Girit adasına varub gelünce yol üzerinde vâki‘ kâdılar ve nâ’iblere ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve sâ’ir zâbitâna zîde kadruhumâ hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın yanında hâlen berât-ı şerîfimle tercümân olan Menahim nâm tercümânın âdemi Amil veled-i Frenko tercümân-ı mezbûrun ba‘zı mesâlih ile ‘asitâne-i sa‘âdetimden Girit adasına irsâl murâd eyledüğün bildürüb siz ki mûmâ ileyhümsiz tercümân-ı mesfûrun kendü âdemi mesfûr ‘asitâne-i sa‘âdetimden mahall-i mezkûra varub gelünce her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur isede âhara emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 1160

(4) Boğazhisarları nâ’iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa‘âdetime ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Valnikoto Kabucak nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt‘a seffinesiyle ‘asitâne-i sa‘âdetime götürdüğü emti‘a ve eşyâsıyla bir kıt‘a seffine için ber-mu‘tâd-ı kadîm izn-i seffine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 1160

(5) Edirne ve Yenişehir-i Fener mollarına ve Yenişehir-i Fener’den Eflak ve Boğdan ve Tuna sevâhilinde vâki‘ Yanya ve () kâdılarına ve nâ’iblerine ve kazâ-yı mezbûrun zâbitlerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb konsolos ve tercümânları ile da‘vâ zuhûr eder ise Devlet-i ‘Aliyye’m re‘âyâsıyla kral-ı müşârün ileyh tüccâr ve sâ’ir re‘âyâları ve himâyesi altında olanlar bey’ ü şirâ ve ticâret husûsları ile ve sâ’ir bahâne ile da‘vâ kâdiya varduklarında tercümânları bulunmadukça da‘vâları istimâ‘ ve fasl olunmaya ve müte’ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarında cizye ve tekâlîf sâ’ire taleb olunmaya deyü Sicilyateyn kralına i‘tâ’ olunan ahidnâme-i hümayûnda mukayyed olduğuna binâ’en elçi-i mûmâ ileyhın yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Astidyo nâm tercümânın ticâretde şerîki olan Sicilyateyn tâcirlerinden () nâm tâcirin zikr olunan mahallerde Sicilyateyn ticâretine vekîl ve diğer şerîki () nâm bezirgân kendü sermâyeleriyle memnû‘âtdan olmayub akçeleriyle iştirâ‘ ve bey’ için ‘asitâneye getüreceği emti‘a ve eşyânın ahidnâme-i hümayûn mücibince bir def‘a gümrüğü gümrük ümenâsına edâ ve yedine edâ tezkiresi verülen emti‘a-yı mezkûreye vekîl-i mesfûrdan alub bey’ etmek üzere ‘asitâne-i sa‘âdetime nakl için tercümân-ı mesfûrun tarafından Niko veled-i Razda nâm bir nefer hizmetkârı ol taraflardan irsâl eyledüğün bildürüb ahidnâme-i hümayûna mugâyir bir def‘a gümrük edâ ve ümenâ taraflarından yedlerine edâ tezkireleri verülen emti‘a ve eşyânın ba‘zı mahallerde mükerrer

gümrük mutâlebesiyle rencîde ve ‘asitâne-i sa‘âdetime mürûruna mûmâna‘at ve remîde etdürülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûna mürâca‘at oldukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 1160

(6) Boğazhisarları nâ’iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa‘âdetime ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Antonyo Sedro nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt‘a sefinesiyle ‘asitâne-i sa‘âdetime götürdüğü emti‘a ve eşyâsıyla bir kıt‘a sefîne için ber-mu‘tâd-ı kadîm izn-i sefîne emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 1160

[44]

(1) Boğazhisarları nâ’iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa‘âdetime mektûb gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Kostantiyo Dilohero nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt‘a sefinesi çün ber-mu‘tâd-ı kadîm izn-i sefîne emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evasıt-ı RA sene 1160

(2) Rumili valisi vezîrim Yahya Paşa’ya ve Cuma Pazarı ve Kesriye kâdılarına hüküm ki

‘Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn kralının elçisi Kavalier de Mayo hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sâ‘âdetime mühürlü mektûb gönderüb Sicilyateyn tüccârından birkaç nefer tâcirlerin ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm tüccârlardan Menahim ve Astidyo nâm iki nefer şerîklerine irsâl eyledükleri on üç top dîbâ ve otuz üç top telli hatâyî ve yedi top siyah kotuz ve iki pasto kırmızı sâye çuka ve bir pasto al sâye çuka ki cümlemin bahâsı min-haysül-mecmû‘ on altı bin üç yüz seksen bir gurus memhûr ve mûmzâ defterden mastûr olduğu üzere ‘asitâne-i sa‘âdetime gelür iken Cuma Pazarı ile Kesriye kazâsına beyninde vâki‘ Porta Derindi nâm mahalde kırk nefer mikdârı eşkiyâ’ zuhûr ve hücûm ve bâlâda mastûr olan tüccârların mâlını gasb ve gâret ve gericilerimden bir neferi katl ve üç neferi katl mertebesine mecrûh olub hâlen ‘asitâne-i sa‘âdetime geldüklerinde yedlerinde olan Eğri bacak kazâsı nâ’ibini i‘lâmı husûs-ı mezbûru musaddık ve merkûmların takrîrinden mufahham olan derbend-i mezbûr ta’îfesi eşkiyâ’ ile müttehid olub mukaddemâ bu makûle (...) zuhûra gelmemek için verdükleri nezir hüccetine mugâyir tüccârlarına îsâl-i hasârat olduğun bildürüb zikr olunan eşyâ ve emvâl-i mağsûbe lâzım gelenlerden tahsîl ve kendülere istirdâd olunmak için emr-i şerîfim sudûruna istid‘â’ ve hazîne-i amiremde mahfûz olan

mevkûfât defterlerine nazar olundukda zıkr olunan kazâlar ile civârlarında vâki‘ derbendleri hırâset için re‘âyâdan bekçiler nasb ve kazâlar ahâlîleri kendüleri muhâfaza etdürüb hudûdları dâhilinde birinin mal ve canına zarar ve (...) erişmek ihtimali olur ise müte‘ahhid oldukları nezrleri kendülerden tahsîl ve hazîne-i amireme teslîm etdürölmek üzere yedlerine tekefföl eyledüklerine müş‘îr her bir kazâdan verölen hüccet-i şer‘iyye mahalline kayd ile işbu altmış senesi Muharrem’inde başbuğluk berâtı veröldüğü mukayyed bulunmağın Sicilyateyn kralı ve Devlet-i ‘Aliyye’min dostlarından olub tüccâr ve âdemlerinin memâlik-i mahrûsemde mâl ve canlarına zarar isâbet etmemek ve vâki‘ olan zararları yerine getürölmek merâsîm musâfâtdan olduğı ecluden siz ki vezîr müşârün ileyhümsiz gâret olunan malların nezir-i şürûtu mûcibince lâzım gelenlerden ‘alâ-eyyî-hâlî tahsîl olunub ihmâl ve kefâsile rızâ ve cevâzdan i‘tinâ ilgâya hâzer ve mûcânebet olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâ’il-i R sene 1160

(3) Selanik sancağı mutasarrıfı vezîr Mustafa Paşa’ya ve Selanik mollasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralının re‘âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte‘allik bey’ ü şirâlarında sâ’ir dost olan düvel misillü mu‘âmele oluna ve kezâlik da‘vâ ve nizâ‘ konsolos vesâtatıyla bilâ-tehîr fasl oluna müte’ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarından cizye ve tekâlîf ve sâ’ir taleb olunmaya deyü ahidnâme-i hümayûnda ve tercümanlık hizmetinde olanların oğulları ve hizmetkârları harac ve ‘avârız ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rüsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencîde olunmaya deyü tercümânlık i‘tâ’ olunan berât-ı şerîfimle tercümân olan Menahim veled-i Yeşuva nâm tercümânın medîne-i Selanik’de mesâlih ve umûruna rû’yet ve temşîyet üzere olan hizmetkârı Teroboya Soza veled-i Yakub nâm hizmetkârından cizyedârlar cizye ve gayriler dahi tekâlîf ve sâ’ire taleb eyledüklerinden mâ-‘adâ mesfûr medîne-i mezbûra tâbi‘ kara ve kuzâtda mesâlih ile geşt ü güzâr eyledükden ba‘zı kimesneler celb-i mâl sevdâsıyla bilâ-sened-i şer‘i hukûk ilgâsıyla ta‘addî ve rencîdeden hâlî olmadukları bildirüb tercümân-ı mesfûrun hizmetkârı olan merkûm medîne-i mezbûrda meks ve havâlisinde mesâlih ile geşt ü güzâr eyledükde cizyedârlar cizye mutâlebesi ve gayriler dahi bilâ-sened-i şer‘i hukûk ilgâsında olanların ve da‘vâların konsolos hazır olmadukça istimâ‘ olunmayub mugâyir ahidnâme-i hümayûn ve hilâf-ı şürût-ı berât ta‘addî etdürölmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz olan ahidnâme-i hümayûn ve ahkâm kaydına mürâca‘at oldukda vech-i meşrûh üzere olduğı mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn mûcibince ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 1160

(4) Selanik sancağı mutasarrıfı vezîr Mustafa Paşa’ya ve mollasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh sÛdde-i sa'âdetime mektûb gönderüb Sicilyateyn kralının re'âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete mÛte'allik bey' ü şirâlarında sâ'ir dost olan düvel-i misillü mu'âmele oluna ve kezâlik da'vâ ve nizâ' konsolos vesâtatıyla bilâ-te'hîr fasl oluna mÛte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından cizye ve tekâlîf ve sâ'ir taleb olunmaya deyü ahidnâme-i hümâyûnda ve tercümânlık hidmetinde olanların oğulları ve hidmetkârları harac ve 'avârız ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rÛsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencîde olunmaya deyü tercümânlık i'tâ' olunan berât-ı şÛrûtunda mÛnderic iken hâlen Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan İskapole Merkel veled-i Refairkon nâm tercümânın medîne-i Selânîk'de mesâlih ve umûruna rÛ'yet ve temşiyet üzere olan hidmetkârı Avram veled-i Takasitoya nâm hidmetkârından cizyedârlar cizye ve gayriler dahi tekâlîf-i sâ'ire taleb eyledüklerinden mâ-'adâ medîne-i mezbûra tâbi' kurra ve kassabbatda mesâlih ile geşt ü güzâr eyledükde ba'zı kimesneler cebl-i mâl sevdâsıyla bilâ-sened-i şer'î hukûk ilgasıyla ta'addî ve rencîdeden hâlî olmadukların bildirüb tercümân-ı mesfûrun hidmetkârı olan merkûm medîne-i mezbûrda meks ve havâlîsinde mesâlih ile geşt ü güzâr eyledükde cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrilere dahi bilâ-sened-i şer'î hukûk ilgasında olanların da'vâları konsolos hazır olmadukça istimâ' olunmayub mugâyir ahidnâme-i hümâyûn ve hilâf-ı şÛrût-ı berât ta'addî etdürölmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûn ve ahkâm kaydına mÛrâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mÛcibince 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 1160

(5) Boğazhisarları nâ'iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh sÛdde-i sa'âdetime mektûb gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Yaskiyal Fakicima nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt'a sefinesiyle 'asitâne-i sa'âdetime götürdüğu emti'a ve eşyâsıyla bir kıt'a sefinesiçün ber-mu'tâd-ı kadîm izn-i sefîne emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 1160

[45]

(1) 'Asitâne-i sa'âdetimden Sofya'ya varub gelünce yol üzerinde vâki' olan kâdılar ve nâ'iblere ve kazâ-yı mezbûrun zâbitlerine hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçisi Kavalier De Mayo hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr sÛdde-i sâ'adetime mühürlü 'arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhin yanında olan tercümânlardan berât-ı şerîfimle Covan nâm tercümân tüccârların ba'zı umûr ve

mesâlih ile ‘asitânen Sofya’ya sekiz nefer hizmetkârıyla râhî olduğun bildürüb siz ki mevlânâ ve sâ’ir mûmâ ileyhümsiz Covan nâm tercümân hizmetkârlarıyla ‘asitâne-i sa’âdetimden mahall-i mezkûra varub gelünce her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise esnâ-yı tarîkde vâki‘ menâzil ve merâhil ve benâdir ve ma‘berde hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve şürût berât-ı cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrilere dahi âhar bahâne ile gidüşde ve gelüşde ve bir mahalde evân-ı meks ve ikâmetlerinde kendülerüne esvâb ve davarlarına kimesneye bir dürlü dahl u taarruz etdürülmeyüb ve iktizâ iden zad ü zevâdeleri dahi rızalarıyla satanlardan narh-ı rûzî üzere akçeleriyle iştirâ‘ eylemelerine kimesneye müdâhale ve mûmâna‘at etdürülmeyüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ etmeğin tarîk-i maddeden zehâb ü iyâb eylemeleri bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 1160

(2) Rodosçuk ve Çorlu ve () kazâları nâ’iblerine ve kazâ-yı mezbûrun zâbitlerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa’âdetime mektûb gönderüb Sicilyateyn kralının re‘âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete mûte‘allik bey’ ü şirâlarında sâ’ir dost olan düvel-i misillü mu‘âmele oluna ve kezâlik da‘vâ ve nizâ‘ konsolos vesâtatıyla bilâ-te’hîr fasl oluna mûte’ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarından cizye ve tekâlîf ve sâ’ir taleb olunmaya deyü ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed ve tercümânlık hizmetinde olanların oğulları ve hizmetkârları harac ve ‘avârız ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencîde olunmaya deyü ticâretde tercümânlara i‘tâ’ olunan berât-ı şürûtunda münderic iken elçi-i mûmâ ileyhın yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Astidyo nâm tercümânın hizmetkârı Tekfurdağı sükkânında Nikolaki veled-i Arkaki Tekfurdağı ve Çorlu ve tevâbi‘ kazâlara tâbi‘ karada memnû‘âtdan olmayan emti‘a ve eşyâ tercümân-ı mezbûrun ve tâcirlerinin akçeleriyle cem‘ ve iştirâ‘ ve ‘asitâne-i sa’âdetime göndermek üzere tevkîl eyledüğün bildürüb mesfûr mahall-i merkûmede tercümân-ı mezbûrun hizmetiyle geşt ü güzâr ve bir mahallde evân-ı meksinde cizyedârlara cizye mutâlebesiyle müdâhale ve rencîde etmeyüb me’hûz olduğü hizmet-i itmâm edünceye dek ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berât mûcibince ‘amel olunub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûnuma mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğü mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâ’il-i C sene 1160

(3) Ber-vech-i arpaluk Selanik sancağına mutasarrıfı olan vezîr Mustafa Paşa’ya ve Selanik mollasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralının re'âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte'allik bey' ü şirâlarında sâ'ir dost olan düvel-i misillü mu'âmele oluna ve kezâlik da'vâ ve nizâ' konsolos vesâtatıyla bilâ-te'hîr fasl oluna müte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından cizye ve tekâlîf sâ'ire taleb olunmaya deyü ahidnâme-i hümayûnumda mukayyed ve tercümânlık hizmetinde oğulları ve hizmetkârları harac ve 'avârız ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rüsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencîde olunmaya deyü tercümânlık i'tâ' olunan berât-ı şürûtunda münderic iken elçi-i mûmâ ileyhın yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan İbram veled-i Aron nâm tercümânın hizmetinde olan Pozot veled-i Kevin Bofa Aryok nâm hizmetkârı medîne-i Selanik'de ba'zı umûr ve mesâlih temşiyetine me'mûr edüb ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berâta muhâlif cizye ve tekâlîf sâ'ire ile rencîde olunmak icâb etmez iken mesfûru rencîde eyledüklerinden mâ-'adâ tercümân-ı mesfûrun hizmetiyle Selanik kazâsı karalarında geşt ü güzârına bi-vech ve tefahhus ve ta'addî eyledüklerün bildürüb tercümân-ı mesfûrun hizmetkârı olan merkûm kazâ-yı mezbûr karalarında evân-ı meks ve geşt ü güzâr eyledükde cizyedârlara cizye ve gayrilere dahi tekâlîf mutâlebesiyle rencîde olunmayub bi-vech-i ta'addî etdürülmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümayûn mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğı mastûr mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn mûcibince 'amel olunmak içün yazılmışdır. Fî evâ'il-i CA sene 1160

(4) 'Asitâne-i sa'âdetimden Edirne'ye varub gelünce yol üzerinde vâki' kâdılar ve nâ'iblere ve kazâ-yı mezbûrun zâbitlerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb berât-ı şerîfimle tercümânlık hizmetinde olanların oğulları ve hizmetkârları harac ve 'avârız ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rüsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencîde ve melbûsât ve me'kûlâtına kimesne dahl u taarruz eylemeye deyü berâtları şürûtunda münderic olduğundan elçi-i mûmâ ileyhın yanında berâtımla tercümân olan Astidyo nâm tercümânın hizmetkârı olan Dimandi veled-i Dimitre 'asitâne-i sa'âdetimden Edirne ve havâlîsinde vâki' kara ve kuzâta ba'zı mesâlih ile âzîm ve rahî olduğun bildürüb siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhümsiz tercümân-ı mesfûrun hizmetkârı 'asitâne-i sa'âdetimden mahall-i mezkûra varub gelünce her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise yol üzerinde vâki' olan menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma'berde hilâf-ı şürût-ı berât cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrilere dahi melbûsâtına müdâhale ve âhar bahâne ile rencîde etmeyüb mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmamak

bâbında emr-i şerîf ricâ' etmeğin şürût-ı berât mûcibince 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C sene 1160

(5) Boğazhisarları nâ'iblerine ve Boğazhisarları dizdârlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime 'arzuhal gönderüb hâlen elçi-i mûmâ ileyhın itmâm-ı hidmetiyle bahren diyârına 'azîm olmağla emsâline verilen emr-i şerîfim mucibince Boğazhisarlarında mürûruna mûmâna'at olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûm ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâm mürâca'at olundukda mukaddemâ 'asitâne-i sa'âdetimden ikâmet etmek üzere Sicilya elçisi iki kıt'a kalyon ile Boğazhisarlarına geldükde sâ'ir dost olan düvel taraflarından 'asitâne-i sa'âdetime âmed şüd iden gerek Vardakosta ve gerek sefâ'inine Boğazhisarlarında öteden berü olagelen misillü mu'âmele bunların gerek Vardakosta ve gerek tüccâr sefâ'inleri haklarında icrâ' olunarak âmed şüdlerine mûmâna'at olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında sekiz yüz elli dört senesinde emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadr olan emr-i şerîfim mûcibince 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sadır olmuştur buyurulduğu mukaddemâ ve hâlen sadır olan emr-i şerîfim mûcibince 'amel edüb min-ba'd hilâfına ruhsât ve cevâz göstermeyesin şöyle bilesin. Fî evâsıt-ı L sene 1160

[46]

(1) *Ahidnâme-i hümâyûn mûcibince tecdîd-i fermân eylemiştir. Fî evâ'il-i Z sene 168*

Rumili Valisine ve Yanya Sancağı mutasarrıfı () Paşa dâmet me'âlehûya ve () kâdısına ve Yanya kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçisi Kavalier De Mayo hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sâ'adetime 'arzuhal gönderüb Devlet-i 'Aliyye'm ile kral-ı müşârûn ileyhın ikâmet edecek vekîli vesâtatıyla Devlet-i 'Aliyye'mın münâsib olan bi'l-cümle iskelelerinde ve sevâhillerinde konsolos ikâmet etdürülüb 'azl ve nasblarında ve vekîl-i mûmâ ileyhın rütbesine göre evâmîr-i 'Aliyye' ve berevât ihsân olunmasında ve konsolosların ve tercümânan ve etbâ'ların husûslarında sâ'ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ'larına olan müsâ'ade-i misillü mu'âmele oluna deyü ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed ve tercümânlık hizmetinde olanların oğulları ve hizmetkârları harac ve 'avârız ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rüsûm ve tekâlif-i örfiyye teklîfi ile rencîde olunmaya deyü tercümânlık i'tâ' olunan berât-ı şürûtunda münderic iken hâlen Narda'dan Sicilyateyn kralının konsolosu yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Yata veled-i Nikolaki nâm tercümân Mecve

karyesinden olub hâl-i sagîrinden berü Yanya kasabasına gelüb te'ehhül ve tavattun ve karye-i mezbûrda aslâ âlâkası olmayub hâlen Yanya'ya âmed şüd iden kral-ı müşârün ileyh tüccârının mesâlihini rü'yet ve konsolosluk hakkını tahsil ve temşiyete me'mûr ve mahall-i merkûmede meks ve ikâmeti lâzım iken ba'zı erbâb-ı ağrâz îfâsıyla merkûm tercümân Mecve karyesi re'âyâsındandır deyü Yanya'dan Mecve karyesine iclâ ve iskân için karye-i mezbûr mutasarrıfı emr-i âlî ısdar etdürüb mugâyir ahidnâme-i hümayûn ve tercümân-ı mesfûra ve 'iyâline ta'addî ve rencîdeden hâli olmaduğun bildürüb mugâyir ahidnâme-i hümayûn tercümân-ı mezbûr rencîde olunmayub hâlen vatani olan Yanya kasabasında sâkin olub tüccârın mesâlihini rü'yete mâni' olmayub hidmet-i me'muresi tatîl etdürülmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' eyledüğü eelden ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berât mûcibince 'amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i Z sene 1160

(2) ve () ve () kâdılarına ve Terkos ve Vize kazâları nâ'iblerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh sūdde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün Istranca ve sâ'ir taht-ı kazâlarınızda vâki' karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re's kara camuzun akçesiyle iştirâ' ve Galata hâricinde vâki' hânesine nakl-i mûrad eyledükde ümenâ ve subaşılar ve voyvoda ve sâ'ir zâbitân taraflarından kimesneye tâbi' olmayub ahidnâme-i hümayûnuma mugâyir gümrük ve bâc ve hârc 'avâ'id nâmı ve sâ'ir bahâne ile bir dürlü rencîde olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda elli dokuz senesine mahsûben olmikdâr kara camuzun iştirâ' ve nakli için emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın ber-vech-i meşrûh altmış senesine mahsûben olmikdâr kara camuzun def'a-yı vâhidede nakline mûmâna' at olunmamak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâ'il-i Z sene 1160

(3) İzmir mollasına ve Gelibon ve Rodoscuk ve Boğazhisarları kazâları nâ'iblerine ve kazâ-yı mezbûran zâbitlerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh sūdde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal edüb 'azîmet üzere olan sefine hudûs eden da'va bahânesiyle alıkoyulmayub da'vâ ve nizâ' konsolos vesâtatıyla bilâ-te'hîr fasl oluna müte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından cizye ve tekâlîf ve sâ'ir taleb olunmaya deyü Sicilyateyn kralına verülen ahidnâme-i hümayûna mukayyed ve tercümânlık hidmetinde olanların oğulları ve hidmetkârları harac ve 'avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rüsûm tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencîde olunmaya deyü tercümânlık i'tâ' olunan berât-ı şürûtunda mûnderic iken elçi-i mûmâ ileyhın yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Astidyo nâm

tercümânın ticâreti ile şerîki olup Anadol tarafında Sıralco kal'esi sâkinlerinden Fera Nikoyani veled-i Hristodolo âdemi bir nefer hizmetkârıyla Boğazhisarları'na ve Anadol tarafında İzmir ve havâlisinde ve Rumili cânibinde Gelibon ve Tekfurdağına ve oltarafdan memnû'âtdan olmayan emti'a tercümân-ı mesfûrun akçesiyle iştirâ' için ta'yîn ve tevkîl eyledüğün bildürüb mesfûrlar mahall-i merkûmede tercümân-ı mezkûrun hizmetiyle ticâret ve cehî üzere geşt ü güzâr ve evân-ı meksinde cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayriler melbûsâtına müdâhale ile rencide etmeyüb bilâ-sened-i şer'ime mezbûrdan akçe da'vâ eder olur ise tercümân hazır olmayunca istimâ' olunmayub şürût-ı berât ve ahidnâme-i hümayûn mûcibince himâyet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümayûmana mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın mâdem ki hilâf- ı şer'-i şerîf hareketi olmaya ahidnâme-i hümayûn mûcibince memnû'âtdan olmayan emti'anın bey' ü şîrâsına bi-vech mûmâna'at olunmamak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâ'il-i Z sene 1160

(4) Belgrad muhâfızı sadr-ı esbak vezîr Mehmed Paşa'ya ve Vidin muhâfızı vezîre ve Belgrad mollasına ve Vidin ve Ada-yı Kebîr ve () kâdılarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb kral-ı müşârün ileyh bu def'a müceddeden 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümayûnumda Devlet-i 'Aliyye' ebed-miknetim ile kral-ı müşârün ileyh beyninde tasdik-nâmesi vürûdundan sonra sâ'ir dost olan Françe ve İngiltere ve Flemenk ve ba'dehû İsveç devletleri misillü hâlet ile sulh salâh 'akd olmuşdur ve kral-ı müşârün ileyh ve re'âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte'allik bey' ü şîrâlarında sâ'ir dost olan düvel-i misillü mu'âmele oluna deyü mastûr ve Nederlandelü'nün ahidnâmesinde dahi bey' için ihrâç olunan metâ'dan mâ-'adâ çıkarmayub gemilerinde kalan metâ'dan İstanbul'da ve her kangı iskele olur ise âhar iskeleye alub gideriz dediklerinde gümrük taleb etmeyeler ve âhar iskeleye alub gitmeğe mâni' olmayalar deyü musarraha olmağla Nederlandelü'nün ahidnâmesinde tasrîh olunan mevâdd-ı mezkûre ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn kral-ı müşârün ileyhın re'âyası ve taht-ı himâyesinde olan kimesneler haklarında dahi câri olduğundan tüccâr ve re'âyası bey' için 'asitâne-i sa'âdetime getürecekleri emti'aları mürûr eyledükleri mahallerde mâdem ki taşraya çıkarmayalar gümrük mutâlebesiyle ta'addî ve mahall-i âhara nakline mûmâna'at olunmak iktizâ etmez iken elçi-i mûmâ ileyhın yanında hâlen berât-ı şerîfimle tercümânlık hizmetinde olan Menahim nâm tercümân ticâret için âdemisi ma'rîfetiyle Nemçe diyârında iştirâ' eylediği emti'asıyla İstanbul'a gelürken esnâ-yı tarikde vâki' Belgrad'a duhûlünde Belgrad sâkin gümrük emîni () nâm kimesne mugâyir ahidnâme-i hümayûn resm gümrük nâmıyla iki

yüz on üç guruş ve Abbas İsmail dahi bâc mürûr nâmıyla kırk bir guruş ve Serdâr Mehmed dahi kazık akçesi yirmi guruş ve ada-ı kebîre tâbi‘ İrşova’da sâkin Karabera kara bac nâmıyla yirmi guruş ve ada-yı mezbûra tâbi‘ fethü’l-islâmda sâkin hâli-ber-medâr on guruş mecmû‘ üç yüz dört guruş akçeye mugâyir ahidnâme-i hümâyûn tercümân-ı mezbûrun âdemsi merkûmdan ahz ve ol-vechile tercümân-ı mezkûr gadr eylemeleriyle mezkûrların mesfûrdan mugâyir ahidnâme-i hümâyûn aldıkları olmikdâr guruş hakkı tamamen tahsîl ve bi kusûr gerü istirdâd olunmak bâbında emr-i şerîfim verülmüş iken yine bu def‘a tercümân-ı mesfûr Menâhim nâm tercümân Nemçe diyârından hurdatat ta‘bir olunur eşyâ iştirâ‘ ve İstanbul’a götürmek için irsâl eylediği âdemisi eşyâ ile Belgrad’a gelürken Belgrad’da sâkin gümrükcü el-Hâc Ahmed nâm kimesne mugâyir ahidnâme-i hümâyûn resm-i gümrük nâmıyla yüz seksen beş guruş ve kâtibe ve mısırlık ve sâ‘ir cizye bahânesiyle min-haysül-mecmû‘ iki yüz guruş yirmi yedi para İrşova nâm mahallinde toprak basdı nâmıyla yirmi iki guruş vürûdunda kezâlik akçesi ve on dört guruş otuz para mugâyir ahidnâme-i hümâyûn tercümân-ı mesfûrun âdemisi mezbûrdan alub ziyâde gadr eyledüklerin bildürüb mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince mezkûrların mesfûrdan mugâyir ahidnâme-i hümâyûn aldıkları olmikdâr hakkı tamamen tahsîl ve tercümân-ı mesfûr tarafından kabza me‘mûr () nâm kimesneye teslîm olunmak bâbında müceddeden hükm-ü hümâyûnum ricâ‘ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim ve ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâ’il-i Z sene 1160

[47]

(1) İzmir mollasına ve İzmir voyvodasına hüküm ki

Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm elçisi Kavalier de Mayo hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sâ‘adetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb medîne-i İzmir iskelesine İtalya bayrağı altında gemileriyle âmed şüd iden tüccâr ve re‘âyâlarının umûr ve husûsların rû‘yet ve temşiyet için ahidnâme-i hümâyûn mûcibince İzmir iskelesinde hâlen berât-ı şerîfimle konsolos olan İtalya beyzâdelerinden Romin nâm beyzâdenin konsolosluğa dâ‘ir muhâsebesini görmek lâzım gelmekle muhâsebesi görölüb ba‘dehû altı aya dek kral-ı müşârûn ileyh tarafından mesfûrun hakkında haber gelinceye dek konsolos-ı mesfûrun yerine iskele-i mezbûreye sefineleriyle âmed şüd iden tüccâr ve re‘âyâlarının umûr ve mesâlihlerini ve konsolosluğa müte‘allik umûr ve husûsa rû‘yet ve temşiyet için Don Françesko Rinono nâm İtalyalı konsolos vekîl nasb ve ta‘yîn olunduğun bildürüb mesfûr ber-vech-i muhârrer altı aya değin konsolosluğa müte‘allik olan umûr ve husûsa vekâleten rû‘yet edüb hilâf-ı

ahidnâme-i hümâyûn mûcibince âhara müdâhale ve ta‘addî ve rencîde etdürülmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğin mürd-ü merkûme ile ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 1161

(2) Draç kâdısına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb hâlen Draç iskelesinde berât-ı şerîfimle Sicilyateynli konsolos müktezâ-ı musâfât mü‘eyyed üzere himâyet ü sıyânet olunmak lâzım iken ol-tarafda olan mutasarrıf yakını dimekle meşhûr şakî envâ‘i ta‘addiyâtta cesaret ve konsolosun katline mutazarrır fırsat ve hüccet-i şer‘iyye nâtık olduğu üzere konsolosun bir nefer hizmetkârını darb ve cerh ferâgat etmedüğünden mâ-‘adâ bu def‘a merkûm mutasarrıfın akrabasından Ömer ağa dimekle ma‘rûf kimesne dahi Draç’ta zabt bulunduğundan ferce olub yiğeni Bayram nâm kimesne bir kaç nefer müsellağ eşkiyâ’ ile konsolos-ı mesfûrun hânesine hücum ve kendü eşyâsını yağma ve gâret ve tüccârların eşyâsı ve konsolosun hânesini mühürleyüb hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir ahidnâme-i hümâyûn gadr ve ta‘addî eyledüklerün bildürüb mahallinde şer‘ile teftîş ve tefahhus ve eşkiyâ-yı mezbûr isim ve resimleriyle der-i devlet medârıma ‘arz ve i‘lâm olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ etmeğin mahallinde şer‘ile teftîş ve tefahhus olub sâbit olan mevâdd ‘ale’l-esâmî i‘lâm olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 1161

(3) Mora cezîresinde ve cezîre-i mezbûreye karîb sevâhilde vâki‘ kâdılar ve nâ’iblere ve iskele emînleri ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

‘Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn kralının elçisi kıdvetü’l-ümerâi’l-milleti’l-mesîhiyye Kavalier De Mayo hutimet ‘avâkıbühü bi’l-hayr südde-i sâ‘adetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateynli tarafından taht-ı kazâlarınızda vâki‘ ba‘zı iskelelerde berât-ı şerîfimle konsolosları mukîm olmağla konsolosları olan iskelelerde Sicilyateyn tüccâr sefineleri varduklarında kapudânların ve etbâ‘ ve âdemlerin ve mellâhlarının kefâf-ı nefisleriçün akçeleriyle me’kûlât ve meşrûbât ve sâ’ir zâhire alduklarında kimesne mâni‘ olmayub ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ticârete müte‘allik bey’ ü şirâlarında dost olan düvel misillü mu‘âmele olunub hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn rencîde olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz Sicilyateyn kralına verülen ahidnâme-i hümâyûna mürâca‘at olundukda Sicilyateyn kralının re‘âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte‘allik bey’ ü şirâlarında sâ’ir dost olan düvel-i misillü mu‘âmele oluna deyü mastûr ve Devlet-i ‘Aliyye’me dost olan İngilterelüye verülen ahidnâme-i

hümâyûna mürâca‘at olundukda İngiltere gemileri ve kalyonları memâlik-i mahrûsemde olan liman ve iskelelere gelüb girdüklerinde cem‘ zamanda emin ve sâlim yatub ve istedüklerü zamanda kalkub gitdüklerinde kimesne dahl u taarruz etmeyeler ve gemilerine ve kalyonlarına (...) (...) verdükde ve sâ‘ir levâzımve mühimmâtlarında hazır bulunan eğer hassa gemiler hulkidir ve eğer gayrilerdir deryâda ve karada cümlesi mu‘âvenet edüb memâlik-i mahrûsede liman ve iskelelerde yatub akçeleriyle zad ü zevâd ve zahîrelerini alubsu olunub ve sâ‘ir kendülerine lâzım olan her ne ise aldıklarında kimesne mâni‘-i merâhim olmaya deyü mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 1161

(4) Selanik mollasına hüküm ki

Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm elçisi Kavalier de Mayo hutimet ‘avâkıbühû bi‘l-hayr südde-i sâ‘adetime ‘arzuhal gönderüb kral-ı müşârün ileyh bu def‘a müceddeden ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vechile Selanik’te mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Merduhas Asair veled-i Yakub nâm tercümân nasb ve ta‘yîn ve ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince olageldüğü üzere yedine berât-ı âlîşânım verüldüğün bildürüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn verülen berât-ı âlîşânım mûcibince tercümânlık mezbûr-ı merkûma zabt etdürölüb yedinde olan berât-ı âlîşânım mugâyir tercümânlığına dahl u taarruz etdürölmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ’ etmeğın vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 1161

[48]

(1) Selanik sancağı mutasarrıfı vezîre ve monlasına hüküm ki

Sicilyateyn kralının elçisi Kavalier de Mayo hutimet ‘avâkıbühû bi‘l-hayr südde-i sâ‘adetime ‘arzuhal gönderüb Devlet-i ‘Aliyye’nde kral-ı müşârün ileyhın ikâmet edecek vekîli vesâtatıyla Devlet-i ‘Aliyye’nde münâsib olan bi‘l-cümle iskelelerinde ve sevâhillerinde konsolosları ikâmet etdürölüb ‘azl ve nasblarında vekîl-i mûmâ ileyhın rütbesine göre evâmîr-i ‘aliyye ve berevât ihsân olunmasında ve konsolosların ve tercümânan ve etbâ‘ların hususlarında sâ‘ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ‘larına olan müsâ‘ade -i misillü mu‘âmele oluna deyü ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed ve hâlen Selanik’te mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Merdohay Asayir veled-i Yakub berât-ı şerîfimle tercümân olub ve tercümânlık hidmetinde olanların oğulları ve hidmetkârları harac ve ‘avârız ve kassabiye akçesi ve sâ‘ir rüsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencîde olunmaya deyü

tercümânlik berât-ı şürûtuna münderiç iki tercümân-ı mesfûr Merdohay Asayir veled-i Yakub nâm tercümânın hidmetinde olan Merdohay Asayir veled-i Yakub nâm hidmetkârı medîne-i Selanik'te ve ana tâbi' iskele ve karada tercümân-ı mesfûrun mesâlihini rû'yet için geşt ü güzârında ve evân-ı meksinde ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berât mûciblerince himâyet ü sıyânet olunub cizye ve âhar bahâne ile rencide olunmak icâb etmez iken mugâyir şürût-ı berât cizye mutâlebesi ve âhar vechile rencide eyledüklerin bildürüb ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berât mûcibince 'amel olunub tercümân-ı mesfûrun hidmetinde olan cizye ve tekâlf-i sâ'ire mutâlebesiyle rencide olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûn ve ahkâm-ı kuyûduna mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn şürût-ı berât mûcibince 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 1161

(2) Ser-kassabân-ı hassa ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

'Asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn kralının elçisi Kavalyer de Mayo hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sâ'adetime mühürlü 'arzuhal gönderüb hâlen ber-mu'tâd-ı kâdim Paskalya ta'bîr olunur eyyâmın hulûlü karîb olmağla mûmâ ileyhın ve etbâ' ve tüccâr ve tercümânlarının kefâf-ı nefisleriçün İstanbul'a karîb meştâ ve karada akçesiyle sene-i sabık üzere yüz elli re's kuzu iştirâ' ve menzîline nakl olduğunda müdâhale ve mûmâna'at olunmamak bâbında emr-i şerîfim ricâ' etmeğın sabık üzere yüz elli re's kuzunun nakline mûmâna'at olunmamak bâbında fermânım verülmüştür. Fî 3 R sene 1161

(3) Boğazhisarları nâ'iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Yavlo Kafiro nâm kapudânın râkib olduğu bir kıt'a seffinesiçün ber-mu'tâd-ı kâdim izn-i seffine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i R sene 1161

(4) Deryâ kapudânı vezîre hüküm ki

'Asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi Kavalyer de Mayo hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sâ'adetime 'arzuhal gönderüb hâlen Bolitan kapudânlarından Yavlo Kafiro nâm kapudânın rakîb olduğu seffinesiyle Mısır ticâretinden el-Hâc Mehmed nâm tâcir beyînlerinde ma'kûd ma'lûmü'l-mikdâr akçe ücret ile istîcâr ve 'asitâne-i sa'âdetimden Kavala'ya ve andan dahi Venedik'e 'azîm ve râhî olmak murâd eyledüğün bildürüb Cezayir ve Tunus ve Trablusgarb kapudânları mesfûra rû-i deryâda müsâdefe eyledüklerinde 'azîm olduğu tarikde

ta'vîk ile izrâr taarruz ve müdâhale eylememeleri bâbında emr-i şerîfim ricâ' etmeğin sen ki vezîr müşârûn ileyhsin mukaddemâ sana ve ocaklulara hitâben sadır olan emr-i âlî mûcibince tarafından buyurdular tahrîri ile tenbîh eylemek bâbında fermân-ı âlîşân verilmiştir. Fî evâhir-i R sene 1161

(5) Ber-vech-i arpalık Selanik sancağı mutasarrıfı vezîre ve Selanik mollasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb kral-ı müşârûn ileyhe bu def'a müceddeden 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vechile Selanik ve tevâbi' iskelelerine İtalya bayrağı altında gemileriyle gelen tüccâr ve re'âyâsının umûr ve husûsların görmek içün İtalya'ludan kıdvetü'l- a'yânü'l-milleti'l-mesîhiyye Luici Bovasna konsolos nasb ve ta'yîn ve ahidnâme-i hümâyûn mûcibince olageldüğü üzere yedine berât-ı âlîşânım verüldüğün bildürüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn verilen berât-ı âlîşânım mûcibince konsolosluk mezbûr-ı merkûma zabt etdürülüb hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve mugâyir berât-ı âlîşânım dahl u taarruz etdürülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 1161

(6) Ber-vech-i arpalık Selanik sancağı mutasarrıfı olan vezîre ve Selanik mollasına ve Avrethisar ve () ve kâdılarına ve zâbitân zîde kadruhuma hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Selanik ve tevâbi' iskelelerine berât-ı şerîfimle konsolos olan Luici Bovas nâm konsolosun âdemisi ve hizmetkârları ve oğulları harac ve 'avârız ve kassâb akçesinden ve rûsûm-ı mastâriyeden ve tekâlîf-i örfiyyenin cümlesinden mu'âf ve müsellemler olup bir yere kendü ve âdemi gitmek istedikde gidüşde ve gelüşde ve karada ve deryâda ve menâzil merâhilde kendüye ve esvâb ve davarına emvâl ve erzâkına ve yanında olan âdemlerine ve ulakdan ve ulak akçesinden ve gayri cânibden kimesne dahl u taarruz etmeyüb her kanda dahil olur ise zad ü zevâd ve sâ'ir zahîre (...) narh-ı cârî üzere akçesiyle aldıkda bir ferd te'allül ve nizâ' etmeye deyüberât-ı şürûtunda mukayyed iken hâlen konsolos-ı merkûm hizmetinde olan Yenaki veled-i Dimaki nâm âdemini ba'zı mesâlihini rû'yet içün Selanik ve ana tâbi' iskele ve karalara irsâl eyledükde iyâb u zehâbında ve itmâm-ı mesâlih edince bir mahallde evân-ı meksinde mesfûru hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve mugayir şürût-ı berât cizyedârlar cizye mutâlebesi ve sâ'irler dahi âhar vechile rencîde eyledüğün bildürüb ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berât mûcibince 'amel olunub konsolos-ı merkûmun hizmetinde olan âdemi mesfûr cizye ve tekâlîf sâ'ire mutâlebesiyle rencîde ve ta'addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim

ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan ahkâm-ı kuyûduna mürâca'at oldukda mezkûr Luici Bovas Selanik ve tevâbi' iskelelerinde hâlen berât-ı şerîfimle konsolos olub ve berât dahi şürût-ı merkûme ile şürût olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berât mûcibince 'amel olunmak içün yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 1161

[49]

(1) *Tecdîd olunmuştur Z sene 175*

Edirne ve İzmir ve Selanik ve () ve () kâdılarına ve İnöz kazâsına nâ'ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralının re'âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete mûte'allik bey' ü şirâlarında sâ'ir dost olan düvel-i misillü mu'âmele oluna ve dâ'va ve nizâ' konsolos vesâtatıyla bilâ-te'hîr fasl oluna ve mûte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından cizye ve tekâlîf-i sâ'ire taleb olunmaya deyü ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed olub elçi-i mûmâ ileyhin hidmetinde olub İnöz sâkinlerinden Komanaki veled-i Corcaki nâm âdemi mahrûse-i Edirne ve Selanik ve İzmir'de olan tüccârın İnöz'de ticârete mûte'allik umûr ve mesâlih ve ba'zı eşyâ mübâyâ'asını rû'yet ve temşiyet içün ta'yîn eyledüğün bildürüb İnöz'den mahrûse-i Edirne ve İzmir ve Selanik ve ol havâliye berren ve bahren varub gelünce esnâ-yı râhda ve menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma'berde ve bir mahalde evân-ı meksinde hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrilere âhar bahâne ile rencîde ve remîde etdürülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ' ve ahidnâme-i hümâyûna mürâca'at oldukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince 'amel olunmak içün yazılmışdır. Fî evâ'il-i C sene 1161

(2) Boğazhisarları nâ'iblerine ve Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Kıdvetü'l-ümerâi'l-milleti'l-mesîhiyye Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçisi Kavalier de Mayo hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sâ'adetime mühürlü 'arzuhal gönderüb hâlen elçi-i mûmâ ileyhin itmâm-ı hidmetiyle bahren diyârında 'azîm olmağla emsâline verilen emr-i şerîfim mûcibince Boğazhisarlarında mürûruna mûmâna'at olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca'at oldukda mukaddemâ 'asitâne-i sa'âdetimde ikâmet etmek üzere Sicilya elçisi iki kıt'a kalyonla Boğazhisarlarına geldükde sâ'ir dost olan düvel taraflarından 'asitâne-i sa'âdetime âmed şüd iden gerek Vardakosta ve gerek tüccâr sefâ'inine Boğazhisarlarında öteden berü olagelen misillü mu'âmele bunların gerek Vardakosta ve gerek

tüccâr sefâ'ınleri haklarında icrâ' olunarak âmed şüdlerine mûmâna'at olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında bin yüz altmış senesinde emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn ve mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 1161

(3) Kandiye ve Hanya muhafızları vezîrâne ve 'asitâne-i sa'âdetimden bahren cezîre-i Girit'e varub gelünce yol üzerinde vâki' olan kâdıllara ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

'Asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn kralının elçisi olan kıdvetu'l-ümerâi'l-milleti'l-mesîhiyye Kavalier de Mayo hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sâ'adetime mühürlü 'arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhin yanında hâlen berât-ı âlişânımla tercümân olan Menahim nâm tercümân ba'zı umûr ve mesâlih için İsak veled-i İbrahim Kavalier nâm hizmetkârına cezîre-i Girit'e irsâl etmeğle mesfûr 'asitâne-i sa'âdetimden Girit cezîresine varub gelünce esnâ-yı râhda ve itmâm-ı mesâlih edünce cezîre-i mezbûrda evân-ı meksinde cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrilere âhar bahâne ile hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn rencide etdürülmeyüb ibâs ve davarına müdâhale olunmayub ve iktizâ eden zad ü zevâdesi narh-ı rûzî üzere rızâlarıyla satanlardan akçesiyle iştirâ'sına ve mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 1161

(4) *Tecdîd olunmuşdur. R sene 169 Tekrar tecdîd olunmuşdur. Evâhir-i S sene 184*

Selanik mollasına ve Siroz ve İslimye ve ol havâلیلere varub gelünce yol üzerinde vâki' olan kâdıllara ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve voyvodalar ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyih südde-i sa'âdetime 'arzuhal gönderüb Mecuh nâm mahallde olan Ebreve veled-i Abostol nâm tacîrin hâlen mûmâ ileyhin yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Astidyo nâm tercümân ile ve ba'zı Sicilyateyn tüccârıyla şirketi olub ticâret tarîki üzere Selanik ve Siroz ve Dolyan panayırı ve İslimye'de vâki' ba'zı mahallere 'azîm ve râhî olduğun bildürüb tacir-i mesfûr bir nefer müste'men hizmetkârıyla gidüşde ve gelüşde her kangınızın taht-ı hükümet ve kazâsına varub dahil olur ise menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma'berde ve ticâretle evân-ı meksinde hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn cizyedârlara cizye mutâlebesiyle ve gayrilere âhar bahâne ile rencide ve remide etdürülmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve ahidnâme-i hümâyûna mürâca'at olundukda Sicilyateyn kralının re'âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete mûte'allik bey' ü şirâlarında sâ'ir dost olan düvel-i misillü mu'âmele oluna ve dâ'va ve nizâ' konsolos

vesâtatıyla bilâ-te'hîr fasl oluna müte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından cizye tekâlîf-i sâ'ire taleb olunmaya ve tüccâr ve sâ'ir re'âyâları ve himâyesi altında olanlar bey' ü şîrâ ve ticâret husûslarıyla ve sâ'ir bahâne ile dâ'va ve kâdiya varduklarında tercümânların biri bulunmadıkça dâ'vaları istimâ' ve fasl olunmaya deyü ahidnâme-i hümâyûnda mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince 'amel olunmak emrim olmuştur buyuruldu ki () 'amel dahi siz ki mûmâ ileyhümsiz tâcir-i mesfûr bir nefer müste'men hidmetkârıyla gidüşde ve gelüşde ve her kangınızın taht-ı hükümet ve kazâsına varub dahil olur ise menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma'berde tüccârımla evân-ı meksinde hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn cizyedârlara cizye mutâlebesiyle ve gayrilere âhar bahâne ile rencide ve remide etdürmeyüb himâyet ü sıyânet ve ahidnâme-i hümâyûn mûcibince 'amel ve hareket olunub mazmûn-ı emr-i şerîfim 'amel olasız. tahrîren Fî evâ'il-i B sene 1161

(5) Yanya'dan Eflak ve Boğdan ve Tuna yalılarına varub gelünce yol üzerinde vâki' kâdırlara ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve voyvodalar ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

() Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb hâlen mûmâ ileyhin yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Astidyô nâm tercümânın şerîki olan Sicilyateyn tüccârından olan Yata veled-i Tosori nâm tâcir ticâret târikiyle Yanya'dan Eflak ve Boğdan ve Tuna yalılarında vâki'ba'zı mahallere 'azîm ve râhî olduğun bildürüb tâcir-i mesfûr bir nefer müste'men hidmetkârıyla gidüşde ve gelüşde ve her kangınızın taht-ı hükümet ve kazâsına varub dahil olur ise bâlâda tahrîr olunduğu minvâl üzere bu dahi yazılmışdır. Fî evâ'il-i B sene 1161

[50]

(1) 'Asitâne-i sa'âdetimden bahren Gelibon ve andan Sicilyateyn hudûduna varunca yol üzerinde vâki' olan beylerbeyiler ve sancak beyleri ve kâdırlara ve Boğazhisârları nâ'iblerine ve dizdar ve iskele emînlerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb müddet-i ikâmeti tam olub şeref-yafte-i sudûr olan nâme-i hümâyûn 'inâyet makrûnum mûcibince avd ü insirâfına me'zûn ve murahhas olmağla kral-ı müşârün ileyh tarafından ta'yîn olunan bir kıt'a Vardakosta kalyon ve isti'câr edüb eşyâsını tahmîl eyledüğü bir kıt'a Françe şehtiyesiyle ma'an 'asitâne-i sa'âdetimden 'azîmet etmekle Sicilyateyn hudûduna varunca esnâ-yı râhda hasbe'l-iktizâ evân-ı meksinde iktizâ iden zad ü zevâdeleri tedârikinde narh-ı rûzî üzere akçeleriyle iştirâ'sına mûmâna'at olunmayub ve mûmâ ileyhin dahi mürûr eyledüğü mahallerde kendüye ve yanında olan âdemlerine ve maraba için götördükleri metâ'larına kimesne dahl u taarruz etmeyüb zarûret ve (...) çekdirülmek ve himâyet ü sıyânet olunmak

bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ş sene 1161

(2) Bi'l-fi'l deryâ kapudân vezîre ve Boğazhisârları nâ'iblerine ve dizdârlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb müddet-i ikâmeti tamam olub sudûr olan nâm-ı hümayûn mevhib-i semûn-ı mülûkânem mûcibince avd ü insirâfına me'zûn ve murahas olmağla kral-ı müşârûn ileyh tarafından ta'yîn olunan bir kıt'a Vardakosta kalyon ve eşyâsını tahmîl için isti'câr eyledüğü bir kıt'a Françe şehtiyesiyle 'asitâne-i sa'âdetimden 'azîmet eyledüğü bu makûle Devlet-i 'Aliyye'mle dostluk 'idâdında olan düvel-i müste'menan taraflarından gelüb gerü devletleri tarafına me'zun olan Vardakosta kalyonu Boğazhisarlarında mugâyir-i kadîm yoklanmak bahânesiyle mürûrlarına mûmâna'at olunmamak resm-i kadîm olub ve zikr olunan şehtiye dahi 'asitâne-i sa'âdetimde yoklanub yedine İstanbul gümrük emîni tarafından memhûr sened verülüb ve elçi-i mûmâ ileyh sefîne-i merkûmeye süvâr olduğundan gayri derûnunda memnû'atdan bir nesne olmaduğu zâhir olmağla dostluğa binâ'en Vardakosta kalyonu ile ma'an Boğazhisarlarında yoklanmak bahânesiyle olduğu ta'cîz etdürülmeyüb âminen ve sâlimen mürûrlarına ruhsât verülmemek ve siz ki vezîr müşârûn ileyhasız rûy-ı deryâda veyahud limanlarda müsâdefe eyledükleri mîr-i sefâ'in kapudâları (...) mü'eyyideye ri'âyeteyn hüsn-ü mu'âmele edüb her vechile refâh hallerine müsâ'ade birle himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ş sene 1161

(3) Narda ve () kâdılarına hüküm ki

Kıdvatü'l-'âyanü'l-milleti'l-mesîhiyye Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçisi vekîli olan Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühü bi'l hayr südde-i sâ'adetime mühürlü 'arzuhal gönderüb kral-ı müşârûn ileyh bu def'a müceddeden 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümayûnda şart kılındığı vechile Narda ve tevâbi' iskelelerine İtalya bayrağı altında gemileriyle gelen tüccâr ve re'âyâlarının umûr ve husûsların görmek için konsolos Lavar Balalozi Sadutaso nâm İtalyalı hâlik olub yerine İtalyalı'dan kıdvatü'l-'akran milleti'l-mesîhiyye Don Anastasyo Yano konsolos nâsb ve ta'yîn ve ahidnâme-i hümayûnum mûcibince olageldüğü üzere yedine berât-ı âlîşânım verüldüğün bildürüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn verülen berât-ı âlîşânım mûcibince konsolosluk mezbûr-ı merkûma zabt etdürülüb hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mugâyir berât-ı âlîşânım dahl u taarruz

etdürülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i Ş sene 1161

(4) ve () kâdılarına ve Gelibon kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçisi vekîli olan kıdvetü'l-âyanü'l-milleti'l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sâ'adetime mühürlü 'arzuhal gönderüb hâlen mûmâ ileyhin yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Astidyô nâm tercümân Kasu oğlu Kostantiri nâm hizmetkârını Gelibon ve havâlisinde tercümân-ı mesfûrun akçesiyle memnû'âtdan olmayan emti'a ve eşyâ iştirâ' ve cem' ve İstanbul ve İzmir iskelelerine irsâl eylemek üzere ta'yîn ve vekîl eyledüğün bildürüb tercümân-ı mesfûr hizmetkârı mesfûr Kasu oğlu Kostantiri yanında olan bir nefer müste'men hizmetkârıyla her kangınızın taht-ı hükümet ve kazâsına varub dahil olur ise menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma'berde ve ticâretle evân-ı meksinde hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn cizyedârlara cizye mutâlebesiyle ve gayrilere âhar bahâne ile rencide ve remîde etdürülmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' ve ahidnâme-i hümayûna mürâca'at olundukda Sicilyateyn kralının re'âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte'allik bey' ü şîrâlarında sâ'ir dost olan düvel-i misillü mu'âmele oluna ve dâ'va ve nizâ' konsolos vesâtatıyla bilâ-te'hîr fasl oluna ve müte'ehîl ve mücerred olan re'âyâlarından cizye ve tekâlîf sâ'ire taleb ile dâ'va ve kâdiya varduklarında tercümânlarından biri bulunmadıkça dâ'vâları istimâ' ve fasl olunmaya deyü ahidnâme-i hümayûnda mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn mûcibince 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı N sene 1161

(5) Rumili valisine () kâdisına ve Yanya kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçisi vekîl olan kıdvetü'l-âyanü'l-milleti'l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sâ'adetime mühürlü 'arzuhal gönderüb berât-ı şerîfimle tercümân olan Menahim nâm tercümânın Yanya sâkinlerinden olvech Mücdezan Ali ve karındaşları Mehmed ve Yusuf nâm kimesneler zimmetlerinde bin yüz elli () senesinde hüccet-i şer'iden deyn-i temessükleri mûcibince üç bin otuz altı buçuk gurusu alacak hakkı olub meblağ-ı mezbûrun edâsına birbirlerine kefil-i bi'l-mâl (...) vadesi mürûr edüb meblağ-ı mezbûr taleb oldukda edâda te'allül ve tercümân-ı mesfûra gadr eyledüklerün ve tarafından () kimesneye vekîl eyledüğün bildürüb memhûr deyn-i temessükleri mûcibince şer'ile görölüb zâtlarında olan meblağ-ı merkûm hakkı tahsîl

ve vekîline teslim etdürülmek bâbında emr-i şerîfim ricâ' eyledüğün eelden mahallinde şer' ile görölüb ihkâk-ı hakk olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 1161

[51]

(1) ve () ve () kâdılarına ve Terkos ve Vize kazâları nâ'iblerine hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde rü'yet-i umûra vekîl olan kıdvetü'l-'âyanü'l-milleti'l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sâ'adetime mühürlü 'arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleri için Istranca ve Terkos ve sâ'ir taht-ı kazâlarınızda vâki' karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re's kara camuzun akçesiyle iştirâ' ve Galata hâricinde vâki' hânesine nakil murâd eyledükde ümenâ ve subaşılar ve Galata voyvodası ve sâ'ir zâbitân taraflarından kimesne mâni' olmayub ahidnâme-i hümayûnumda mugâyir gümrük ve bâc ve harc ve 'avâ'id nâmı ve sâ'ir bahâne ile bir dürlü rencide olunmamak üzere hüküm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere altmış senesine mahsûben ol mikdâr kara camuzun iştirâ' ve nakli için emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince altmış senesine mahsûben ol mikdâr kara camuzun def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak bâbında fermân-ı âlişânım sadır olmuştur fermân-ı celilü'l-kadrîm mûcibince 'amel dahi siz ki mûmâ ileyhümsiz mûmâ ileyh ber-vech-i meşrûh altmış bir senesine mahsûben yüz elli re's kara camuzu Istranca ve Terkos ve sâ'ir taht-ı kazânızda vâki' karyelerden rızâlarıyla satanlardan akçesiyle iştirâ'sına tarafınızdan ve Galata hâricinde vâki' hânesine def'a-yı vâhidede nakl eyledükde ümenâ ve subaşılar ve Galata voyvodası ve sâ'ir zâbitân taraflarından dahi mûmâna'at olunmayub hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn gümrük ve bâc ve harç ve 'avâ'id nâmı ve sâ'ire bahâne ile bir dürlü rencide ve remide olunmayub ana mukayyed olasız ki mikdâr (...) ziyâde ve (...) nakl olunmak ihtimâl olmaya (...) i'lân-ı şerîf 'amel olasız. Tahrîrât Fî evâsıt-ı ZA sene 1161

(2) *Târîh-i mezbûrda tecdîd-i fermân olmuştur.*

Ber-vech-i arpalık Selanik sancağı mutasarrıfı vezîre ve Selanik mollasına hüküm ki

Vekîl-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb kral-ı müşârün ileyh bu def'a müceddeden 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümayûnumda şart kılındığı vechile Selanik'te mukîm Sicilyateyn konsolos yanında Simon veled-i İbrahimkon nâm tercümân nasb ve ta'yîn ve ahidnâme-i hümayûn mûcibince olageldüğü üzere yedine berât-ı âlişânım

verüldüğün bildürüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn verilen berât-ı âlîşânım mûcibince tercümânlık mezbûr-ı merkûm zabr etdürülüb yedinde olan berât-ı âlîşânım mugâyir tercümânlığına dahl u taarruz etdürülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı ZA sene 1161

(3) Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından olub Kıbrıs muhasıllı olan () dâme mecdühûya ve Lefkoşa kazâsı nâ'iblerine hüküm ki

Sicilyateyn kralı tarafından 'asitâne-i sa'âdetimde rû'yet-i umûra vekîl olan kıdvetü'l-'âyanü'l-milleti'l-mesîhiyye Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sâ'adetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn tüccârının umûr ve mesâlihleri görmek için hâlen Kıbrıs iskelesinde berât-ı şerîfimle konsolos olan Cevani Kalimini nâm konsolosun emîni için sâ'ir konsoloslar misillü mu'tâd-ı kadîm üzere yanında dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerinden bir nefer yasakçı olmağla mezbûrun hârem ve levâzımı görüb ol tarafda olan yeniçeri zâbiti tarafından tekrar akçe talebiyle rencide olunmak icâb etmez iken ol-tarafda Yerlikoru zâbiti olan () nâm kimesne kendüsü için beher sene mu'tâd-ı kadîme mugâyir altmış gurus yasakçı akçesi taleb ve vermez isen mezbûr yeniçeriye yasakcılık ederüm deyü hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mu'tâd-ı kadîme mugâyir rencide eyledüğün bildürüb hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mugâyir mu'tâd yasakçı akçesi nâmıyla tekrar akçe talebiyle ta'addî ve rencide etdürülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümayûn ve ahkâm kaydına mürâca'at oldukda Sicilyateyn konsoloslarının ve tercümânan ve etbâ'larının husûsunda sâ'ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan etbâ'larına olan müsâ'ade misillü mu'âmele oluna deyü ahidnâme-i hümayûnda mastûr ve ümenâya gümrük ve bâc ve yasakçı vermek nâmıyla bir akçe ve bir habbe almayalar deyü konsolosluk berât-ı şürûtunda mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berât-ı âlîşân mûcibince 'amel olunmak üzere olmuştur buyuruldu () vusûl buldukda bu bâbda ahidnâme-i hümayûn mûcibince sadır olan emrim üzere 'amel dahi siz ki mûmâ ileyhümasız konsolos-ı mezkûr sâ'ir konsoloslar misillü yasakcının bi'l-cümle harem ve levâzımı görür iken zâbit-i mezkûr mugâyir-i mu'tâd kendüsü için ol vechile tekrar akçe talebiyle rencide ederlerse hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve şürût ve mu'tâd-ı kadîme mugâyir ol-vechile akçe talebiyle ta'addî ve rencide etdürülmeyüb mazmûn-ı emr-i şerîfimle 'amel olasız. Fî evâhir-i ZA sene 1161

(4) Lefkoşa kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Vekîl-i mûmâ ileyh sÛdde-i sa'âdetime mÛhÛrlÛ 'arzuhâl gnderÛb kral-ı mÛşârÛn ileyh bu def'a mÛceddeden 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hÛmâyÛnumda şart kılındığı vechile Kıbrıs iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Merkale veled-i Aniton nâm tercÛmân nasb ve ta'yîn ve ahidnâme-i hÛmâyÛnum mÛcibince olageldÛğÛ Ûzere yedine berât-ı âlîşânım verÛldÛğÛn bildÛrÛb ber-mÛcib-i ahidnâme-i hÛmâyÛn verÛlen berât-ı âlîşânım mÛcibince tercÛmânlık mezbÛr-ı merkÛma zabt etdÛrÛlÛb yedinde olan berât-ı âlîşânıma mugâyir tercÛmânlığına dahl u taarruz etdÛrÛlmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ' etmeğin vech-i meşrÛh Ûzere 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i Z sene 1161

[52]

(1) Sultaniye kal'esi nâ'ibine ve dizdarına hÛkÛm ki

Sicilyateyn kralı tarafından 'asitâne-i sa'âdetimde rÛ'yet-i umÛra vekîl olan kıdvetu'l-'âyanÛ'l-milleti'l-mesîhiyye Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbÛhÛ bi'l-hayr sÛdde-i sâ'adetime mÛhÛrlÛ 'arzuhâl gnderÛb memâlik-i mahrÛsemin her kangı mahallinde tÛccâr ve re'âyâlarından ve bayrağı altında olanlardan biri vefât eder ise muhallefâtı hÛkkâm ve zâbitân taraflarından mÛsâdere olunmayub bu gÛne muhallefâtı mâl gâ'ibdir deyÛ vaz'-ı yed ve istishâb olunmaksızın vekîline veya konsoloslarına vasiyyeti Ûzere eshâbına verÛlmek için teslîm oluna ve eğer bilâ-vasiyyet vefât eder ise muhallefâtı vekîline ve konsoloslarına yahÛd vefât etdÛğÛ mahalde olan şerîklerine teslîm oluna ve vefât eyledÛğÛ mahalde konsolos ve şerîkleri bulunmadığı halde ol mahallin kâdısı şer'-i şerîfim mÛcibince muhallefâtını defter eyleyÛb bir emin mahalle vaz' ve hıfz edÛb resm-i hidmet edâsıyla Der-i Devlet'imde mukîm olan vekîli tarafından ta'yîn olunan âdem bilâ bahâne def' ve teslîm eyleye deyÛ ahidnâme-i hÛmâyÛnumda mukayyed ve hâlen vekîl-i mûmâ ileyhın yanında berât-ı şerîfimle tercÛmân ve Sicilyateyn tÛccârı ile ticâretde şerîk olan Astidyo nâm tercÛmânın âdemi Apostol Boğazhisarı tarafına irsâl ve tercÛmân mezbÛrun akçesiyle cem' ve memnû'âtdan olmayub iştirâ' olunan eşyâ-ı mÛtenevvi'yi sefîneye vaz' ve Sicilyateyn tarafında olan şerîklerine irsâle me'mÛr iken mûmâ ileyhın âdemlerinden Sultaniye'de meks ve ikâmet Ûzere olan Frankonun menzilinde merkÛm Apostol hâlik olmağla hâlik-i mesfÛr tercÛmân-ı mezkÛrun hidmetkârı iken sen ki nâ'ib-i mûmâ ileyhın ahidnâme-i hÛmâyÛnuma mugâyir hâlik-i mesfÛrun yedinde mevcÛd bulunan emti'a ve eşyâyı zabt ve resm-i kısmet bahânesi ve gayri bahâne ile ta'cîz ve Sultaniye iskelesinde berât-ı şerîfimle mukîm olan konsolosun kelâmına itimat etmeyÛb gadr sadedinde olduğun bildÛrÛb ahidnâme-i hÛmâyÛnum mÛcibince 'amel olunub hâlik-i merkÛmun muhallefâtından resm-i kısmet talebiyle ve gayri bahâne ile rencîde ve remîde etmeyÛb Sultaniye iskelesinde mukîm konsolos tamâmen ve eşyâ ve emti'ası teslîm olunmak

bâbında emr-i şerîfim ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûnum kaydına mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 1162

(2) Haleb valisi ve Mora muhassılı vezîre ve Edirne ve Haleb ve İzmir kâdılarına ve Bahr-i Sefîd'de Mora cezâiresinde ve havâlisinde vâki' kazâların ve cezâirelerin kâdıları ve nâ'iblerine ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn kralı tarafından 'asitâne-i sa'âdetimde rû'yet-i umûra vekîl olan kıdvetü'l-âyanü'l-milleti'l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sâ'adetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Devlet-i 'Aliyye'min bi'l-cümle iskele ve gümrüklerinde kral-ı müşârün ileyhin sefâ'inlerinden ve re'âyâlarından gümrük resmi yüzde üç ve sâ'ir dost olan düvel taraflarından verülen rûsûmat edâ oluna ve müte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından cizye tekâlîf-i sâ'ire taleb olunmaya deyü ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed ve hâlen Sicilyateyn tüccârından Ankolo veled-i Kaguralli nâm tâcir bir nefer müste'men hizmetkârıyla 'asitâne-i sa'âdetimden İzmir'e ve andan Edirne ve sevâhil-i Bahr-i Sefîd'de vâki' Mora ve sâ'ir Cezayir ve adalara ve İskenderun ve Haleb'e berren ve bahren ticâret ile 'azîm ve râhî olduğun bildürüb siz ki mîr-i mîrân müşâr ve sâ'ir mûmâ ileyhümsiz mesfûr 'asitâne-i sa'âdetimden mahall-i mezkûra varub gelünce her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise gidüşde ve gelüşde esnâ-yı râhda vâki' menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma'berde bahren ve berren cizyedârlara cizye mutâlebesiyle ve gayriler âhar bahâne ile rencîde etdürülmeyüb memnû'âtından olmayan eşyâdan alub götürdüğü ve getürdüğü emti'a ve eşyânın resm gümrüğü ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince sâ'ir müste'men ta'îfesi gibi bir mahallde bir def'a edâ ve yedine edâ tezkîresi alub âhar iskeleye vardıkda ümenâ tekrar gümrük talebiyle rencîde ve ta'addî etmeyüb ve bir mahallde itmâm-ı mesâlih edince evân-ı meksinde kendüye ve yanında olan bir nefer müste'men hizmetkârına ve esvâb ve davarına müdâhale olunmayub ahidnâme-i hümâyûn mûcibince himâyet ü sıyânet olunmaları bâbında emr-i şerîfim ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûnuma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâ'il-i R sene 1162

(3) Bir sûret;

Anastasyo Mevkoto nâm tâcire bir nefer müste'men hizmetkârıyla ber-vech-i meşrûh yazılmışdır.

(4) İskenderiye sancağı mutasarrıfına ve İskenderiye ve Ülgun kâdılarına ve İskenderiye ve Ülgun kal'elerinin bi'l-cümle ağavât ve zâbitâna ve sâ'ir âyâna hüküm ki

Draç iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosunun Sicilyateyn kralı tarafından 'asitâne-i sa'âdetimde rû'yet-i umûra me'mûr vekîline mektûb gelüb hülâsa-ı mefhûmunda evâ'il-i Şubat'da zahîre ile mahmûl iki kıt'a Sicilyateyn seffinesi şiddet-i fırtınadan halâs ârzûsuyla ve Draç limanına varub ilticâ ve anda lenger-endâz necât ve rehâ olmuşlar iken bayrağı Trablus ocağının neferâtı Ülgunlu'nun olmak üzere Hacı Usta oğlu Hüseyin nâm re'is râkib olduğu bir kıt'a korsan şehtiyesiyle sâlifü'l-beyân iki kıt'a Sicilyateyn seffinesi üzerine hücum ve hamle ile kalekolu altında zikr olunan iki kıt'a seffineye ahz ve girift edüb bir seffinenin kapudânı yanında bulunan neferâtı ile kendüye tahlîs için konsolosun hânesine firâr etmekle konsolos dahi kapudân-ı mesfûru ve neferâtını yedi yüz Venedik altunu tahlîs ve seffinesinden dahi beş yüz altun ve kıymetli eşyâsı gasb ve diğer seffineye dahi derûnunda bulunan kapudân ve on altı nefer mellâhan ve hidmetkârlarıyla kayd etmez ve igtizâr giriftâr eyledüğün beyân ve ifâde olduğu vekîli mûmâ ileyhe der-i 'aliyye'me bir kıt'a takrîr gönderüb Devlet-i müşârûn ileyha ile derkâr olan müsâlemeye ve musâfat hâsebiyle Devlet-i 'Aliyye'm limanlarında gerek âdemlerine ve gerek seffine ve eşyâlarına zarar zikrinde olduğuna kat'a rızâ-yı hümayûnum olmaduğuna binâ'en kifâyeti sıhhat ve hakîkâti üzere der-i 'aliyye'me 'arz ve i'lâm eylemek için Draç kâdisına ve voyvodasına ve eğerçi emr-i şerîfim sadır olup lâkin mel'anet-i merkûmeye cesâret edenler fi'l-hakîka Ülgun'lu mudur ve kimlerdir ma'lûm olmak mevsûd ve matlûb olunduğuna binâ'en tahrîr olunduğu üzere şekâvet-i mezkûreye cesâret edenler kimlerdir sırren ve alenen tecessüs olunub Ülgun'lu oldukları muhakkak olduğu sûrette kendüleri ahz ve habs ve isim ve resimleriyle Der-aliyye'me i'lâm ve fî-mâ-ba'd Ülgun'luden ve ol havâlîden bir ferd bu güne fezâhata cesâret eylememek üzere tenbîh-i iktizâ' edenlere muhakkem tenbîh ve mütenebbih olmayanlar ahz ve bilâ âman tenkîl ve te'dîb olunacaklarını i'lân ile bu misillü if'âl-i nâ-marzîyeden mümtenî ve sarlarını bi'l-ittifâk ihtimâm ve dikkât olunmak fermânım olmağın imdi vusûlünde gerek Ülgun'luden ve gerek havâle-i mezkûrede sakîn olan tevâ'if-i sâ'ireden bir ferdin hilâf-ı marzî bu güne harekete tasaddî eyledüğüne ve kat'a rızâ-yı hümayûnum olmaduğu ma'lûmunuz oldukda şekâvet-i mezkûreye cesâret edenler bâ-tecessüs fi'l-hakîka Ülgun'lu ise 'alâ-eyyi-hâl ahz ve habs ve isim resimleriyle keyfiyyetleri Der-aliyye'me tahrîr ve i'lâm ve fî-mâ-ba'd korsanlık ile Devlet-i müşârûn ileyhanın âdemlerine ve seffine ve eşyâlarına taarruz ve müdâhale eylememek üzere tenbîh ve lâzım gelenlere muhakkem ve mü'ekked tenbîh ve te'kîd olunur mütenebbih olmayub ... töhmed mezbûr ile ahz olunanlar 'ikâb etmeleri halâs olmayacaklarını herkese i'lân ve ifhâm ederek sulh ve dostluğa menâfi harekete ruhsât göstermekden her

biriniz tevâkki ve ictinâb ve bu keyfiyyet dâima nezâret ve ihtimâm olunarak mazmun-ı emr-i şerîfimin infâz ve icrâsına sa'y-ı ihtimâm olunub ser-mû rehâvet ve ta'zîr ve hazer ve mücânebet olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâhir-i R sebe 1162

[53]

(1) Draç kâdisına ve Draç voyvodası ve emîni ve sâ'ir zâbitân ve a'yân-ı vilâyete hüküm ki

Drač iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosunun 'asitâne-i sa'âdetimde Sicilyateyn kralı tarafından rû'yet-i umûra me'mûr vekîline mektûb gelüb hülâsasında mâh-ı Şubat'ın evâ'ilinde zahîre ile mahmûl iki kıt'a Sicilyateyn sefinesi tesâdüf eyledükleri fırtınadan halâs ârzûsuyla selâmet ile Draç limanına duhûl ve ik'âd lenger ikâmet (...) temşiyetin bayrağı Trablus ocağının neferâtı Ülgün'lunun olmak üzere Hacı Usta oğlu Hüseyin nâm re'is râkib olduğu bir kıt'a korsan şehtiyesiyle sâbıkü'l-beyân iki kıt'a Sicilyateyn sefinesi üzerine hamle ve hücum ile kalekolu altında zikr olunan iki kıt'a Sicilyateyn sefinelerine ahz ve girift edüb ancak bir sefinenin kapudânı yanında olan neferât ile kendüye tahlîs için konsolosun hânesine mürûr etmekle konsolos-ı merkûm kapudân-ı mesfûru ve neferâtını yedi yüz Venedik altun mukâbelesinde yedlerinde tahlîs ve sefinesinden dahi beş yüz altun ve kıymetli eşyası gasb eyledüğünden gayri diğer sefneye dahi derûnunda bulunan kapudân ve on altı nefer mellâhan ve hizmetkârlarıyla esîr ve gasb eyledüğün ifade ve tahrîr olunduğu vekîl-i mûmâ ileyh Der-aliyye'me bir kıt'a takrîr gönderüb devlet-i müşârûn ileyha ile derkâr olan müsâleme ve müsâfata binâ'en memâlik-i mahrûsemde ve bâ-husûs kıl'â-yı mahrûsem pişgâhında vâki' limanlarda kendülere ve sefinelerine taarruz ve ziyân olduğuna kat'a rızâ-yı hümayûnum olmaduğuna binâ'en zikr olunan sefinelere nefsi Draç limânının içinde mi hücum olunmuşdur yoğsa limandan hariç enginde mi vâki' olmuşdur bu şekâvete cesâret eden ne güne şahsîdir keyfiyyeti sıhhât ve hakikati üzere 'arz ve i'lâm olunmak fermânım olmağın imdi kifâyet-i mezbûre ne mahallde vâki' olduğu şekâvet-i mezbûreye cesâret eden şâki ne güne şahsîdir mâlûm münkeşif olması matlûb-ı hümayûnum olduğu mâlûmunuz oldukda zikr olunan sefinelere ne mahallde hücum olunmuşdur ve üzerine hücum eden kapudâna ne güne şahsîdir ve mellâhları fi'l-hakîka Ülgün'lu mudur gayri midir bi'l-tahârri tahkik-i madde eyledükden sonra kizb-i hilâfından 'ârî vechile sıhhat ve hakikâti üzere keyfiyyeti bil-ittifâk Der-aliyye'me 'arz ve i'lâm müsâra'at ve rüsûmu hilâfından ittikâ ve mücânebet olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâhir-i R sene 1162

(2) Selanik ve Yenişehir-i Fener mollalarına ve Erkete ve İnöz ve Yanya ve olhavâlilerde ve Tuna yalılarında vâki' kâdılar ve nâ'iblere ve iskele emînleri ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn kralı tarafından ‘asitâne-i sa‘âdetime rü‘yet-i umûra vekîl olan kıdvetü’l-‘âyanü’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sâ‘adetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralının re‘âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte‘allik bey’ ü şirâlarında dost olan düvel-i misillü mu‘âmele oluna ve dâ‘va ve nizâ‘ konsolos vesâtatıyla bilâ-te’hîd fasl oluna müte‘ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarından cizye tekâlîf-i sâ‘ire taleb olunmaya ve Devlet-i ‘Aliyye’m re‘âyâsıyla kral-ı müşârün ileyhin tüccâr ve re‘âyâları ve himâyesi altında olanlar bey’ ü şirâ ve ticâret husûsları ve sâ‘ir bahâne ile dâ‘va ve kâdiya varduklarında tercümânlarından biri bulunmadıkça dâ‘vâları istimâ‘ ve fasl olunmaya borçları ve kefâletleri mâmûlün-bih senedât ve defter olmadıkça dâ‘va olunan deyn için hilâf-ı şer‘-i şerîfe müdâhale olunmaya ve Devlet-i ‘Aliyye’m bi’l-cümle iskele ve gümrüklerinde kral-ı müşârün ileyhin sefâ’inlerinden ve re‘âyâlarından gümrük resm yüzde üç ve sâ‘ir dost olan düvel taraflarından verilen rüsûmat edâ oluna deyü ahidnâme-i hümayûnumda mukayyed ve ‘asitâne-i sa‘âdetimde mûmâ ileyhin yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Penaboti veled-i Kosta nâm tercümân hâlen mahrûse-i Edirne’de Sicilyateyn tüccârının umûr ve mesâlih ile meks üzere olmağla tercümân-ı mesfûrun Sicilyalı ba‘zı tüccâr ile şirketi olub tercümân-ı mezbûrun ve Sicilyalı şerîkleri olan tâcirlerin mallarıyla müste’men ta’îfesinden ticâret için Lebtardu veled-i Mafto nâm müste’men tercümân-ı mesfûrun bir nefer hidmetkârıyla mâ‘an Edirne’den Erket’e ve İnöz ve andan Selanik ve Yenişehir-i Fener ve Yanya ve olhavâlilerde ba‘zı mahallerde ve Tuna yalılarında vâki‘ kazâlara ticâret târikiyle ‘azîm ve râhî olduğun bildürüb siz ki mûmâ ileyhümsiz mesfûran Edirne’den mahall-i mezkûra varub gelünce her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olurlar ise gidüşde ve gelüşde esnâ-yı râhda ve bir mahallde evân-ı meksinde cizyedârlara cizye mutâlebesiyle ve gayrilere âhar bahâne ile rencîde etdürülmeyüb ve mesfûr müste’menin getürdüğü ve memnû‘âtdan olmayan ‘asitânedan alub götürdüğü eşyânın resm gümrük ahidnâme-i hümayûn mucibince sâ‘ir müste’men ta’îfesi gibi yüzde üç hesâb üzere edâ ve yedine edâ tezkîresini alduktan sonra diğer gümrük talebiyle rencîde ve ta‘addî olunmayub ve mesfûrdan bilâ-sened-i şer‘i bi-gayr-ı hakkın ve hukûk iddi‘â ederler ise tercümânlardan biri hazır olmadıkça dâ‘vâları istimâ‘ olmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ‘ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz olan ahidnâme-i hümayûn mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn mucibince ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 1162

(1) Edirne ve Selanik ve Yenişehir-i Fener mollalarına ve Yanya ve Ağrıboz ve Erkete Tuna yalılarında vâki‘ kazâların kâdıları ve nâ‘iblerine ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ‘ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn kralı tarafından ‘asitâne-i sa‘âdetimde rü‘yet-i umûra vekîl olan kıdvetü’l-‘âyanü’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sâ‘adetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın yanında berât-ı âlîşânımla tercümân olan Penaboti veled-i Kosta nâm tercümânın hizmetkârları Anardo veled-i Manto ve () nâm iki nefer ‘asitâneneden Edirne ve andan Selanik ve Yenişehir-i Fener ve Yanya ve Ağrıboz ve Tuna yalılarında vâki‘ ba‘zı mahallere tercümân-ı mezbûrun umûr ve mesâlih için ‘azîm ve râhî olduklarun bildürüb siz ki mevlânâ ve sâ‘ir mûmâ ileyhümsiz tercümân-ı mesfûrun hizmetkârları mesfûrlar ‘asitâne-i sa‘âdetimden mahall-i mezkûra varub gelünce her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise esnâ-yı târikde vâki‘ menâzil ve merâhilde ve ma‘ber ve benâdirde ve bir mahalde evân-ı mekslerinden hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mugâyir şürût berât-ı âlîşânım kendülere ve melbûsât ve davarlarına dahl u taarruz ve cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrilere dahi âhar bahâne ile rencîde ve remîde etdürülmeyüb ve iktizâ eden zad ü zevâdeleri rızâlarıyla satanlardan narh-ı rûzî üzere akçeleri ile alıverdürölüb emin ve sâlim iyâb ü zehâblarına mu‘âvenet ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ‘ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz olan nişân kaydına ve ahkâm-ı kuyûdatına mürâca‘at olundukda mesfûr Penabot veled-i Kosta hâlen ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi yanında tercümân olmak üzere berât-ı şerîfim verüldüğü mukayyed ve tercümânlık hizmetinde olanlar ve oğulları ve hizmetkârları harac ve ‘avârız ve kassâbiye akçesi ve sâ‘ir rûsûm tekâlîf-i örfiyye teklîfî ile rencîde ve remîde olunmaya deyü tercümânlık berât-ı şürûtunda münderic olduğu mastûr ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn vech-i meşrûh üzere evâmîr-i şerîfim verüle geldüğü mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berât mûcibince ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C sene 1162

(2) Trablusgarb beylerbeyi ve dâ‘îsi olan Mehmed dâme ikbâlehûya ve yeniçeri zâbiti ve sâ‘ir zâbitân zîde mecdühûma hüküm ki

Devlet-i ‘Aliyye’ m ile sulh ve musâfât üzere olan Sicilyateyn devletinin iki kıt‘a seffinesi Draç limanında lenger-endâz ikâmet eylemek Ülgun’lu Hacı Usta oğlu Hüseyin re’îs nâm kimesne mugâyir şürût mesâlih râkib olduğu seffinesiyle üzerine hücum ve zikr olunan seffineleri yed-i tagallub ahz ve zabt eyledükde bir ‘aded seffinenin kapudânına yedi yüz Venedik altun mukâbelesinde ıtlâk ve beş yüz altun kıymetlü eşyâsı gasb ve diğser seffineyi kapudân ve on

altı nefer mellâhin ile gasb esir edüb Trablus'a firâr eyledüğü Devlet-i 'Aliyye'mde mukîm Sicilyateyn maslahat-gûzârı bundan akdem 'arzuhâl ile inhâ eyledüğüne binâ'en keyfiyyetin sıhhati ve ne mahalde vukû' bade'l-istihbâr sıhhaten Der-aliyye'me i'lâm olunmak için emr-i şerîfim ısdâr ve mahalline gönderüldükde re'îs-i mezbûr limân-ı mezbûrda vech-i muhârrer üzere iki kıt'a sefineleri ve olmikdâr akçe ve mellâhları ahz ve gasb edüb Trablus'a firâr eyledüğünü Draç nâ'ibi mevlânâ el-Hâc Hüseyin zîde ilmuhu ile Draç emîni Ali zîde mecdühû başka başka i'lâm etmeleriyle zikr olunan sefine ve kapudân ve mellâhin ve alduğu ve olmikdâr akçenin re'îs-i merkûmun istirdâd ve ihkâk-ı hakk olunması için emr-i şerîfim verülmek ricâ'sına maslahat-gûzâr mûmâ ileyh bir kıt'a takrîri ile iltimâs etmekle Sicilyateyn Devleti'nin Devlet-i 'Aliyye'mle mün'akid olan sulh ve müsâfâtına göre Devlet-i 'Aliyye'm limanında sefinelerine taarruz ve âdemleri esir ve istirkâk emvâlleri nehb ü iğtisâb ile ta'addî ve tecâvüz olunmak hilâf-ı şûrût-ı mesâlih ve menâfi' merâsim müsâfât ve musâdefe olmağla muktezâ-yı şûrût mesâlih yed-i tagallub ile gasb olunan sefine ile kapudân ve mellâh ve emvâl ve akçeleri tamamen ve kâmilen şer'ile re'îs mezbûrdan tahsîl ve istirdâd ve hâlen deryâ kapudânı olan vezîrim Mustafa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû tarafından varan âdeme teslim etdürülüb bir dürlü te'allül ve muhâlefet etdürülmemek fermânım ve bu husûsun vech-i muhârrer üzere tetmîm ve temşiyeti sizden matlûb-ı hümâyûnum olmağın İşbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur imdi vusûlünde re'îs-i mezbûr hâlen Trablus'da olduğu şenâ'at-i mezbûreye cürreti müte'hakkık olduğundan gayri Devlet-i müşârün ileyh ile olan sulh ve müsâfâta binâ'en memâlik-i mahrûse ve limanlarında re'îs-i mezbûrun bu güne şenâ'at ve fezâhâta cesâret eylemesi yolunda olmayub emvâl ve mağsûbeye ve sefine ve âdemleri red olunması muktezâ-yı şerâ'it ve müsâfât üzere lâzım geldüğüne binâ'en re'îs-i mezbûrdan zikr olunan sefine ve kapudân ve mellâhin ve akçe her ne ise tamâmen ve kâmilen 'alâ-eyyi-hâl irsâl-i tahsîl ve kapudân-ı müşârün ileyh tarafından varan âdeme teslim etdürüb şûrût ve müsâfâta mugâyir-i zerre mikdârı te'allül ve muhâlefet olunmakdan (...) hilâfından vaz'-ı hâletden hâzer ve mücânebet olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sadır olmuştur buyuruldu. Fî evâsıt-ı C sene 1162

(3) Bir sûret dahi

Derya kapudânı vezîr Mustafa Paşa'ya () bir dürlü te'allül ve muhâlefet etdürülmemek için Trablusgarb beylerbeyine ve sâ'ire emr-i şerîfim ısdâr ve tarafına irsâl olunmağla imdi emr-i şerîfim () ile tarafına vusûlünde kâr-guzâr kimesneye mübâşir ta'yîn ve iktizâ-ı hâle göre mü'ekked buyuruldu tahrîr ve emr-i şerîfim ile Trablus'a irsâl ve tesyîr eyleyüb sefine-i merkûm ile kapudân ve mellâh ve akçelerin 'alâ-eyyi-hâl istirdâd etdürüb temşiyet-i maslâhat

ve emr-i şerîfimin infâz ve icrâ'sına gâyetü'l-gâye sa'y ve dikkât ve bezl-i ihtimâm ve miknet etmek bâbında fermân-ı âlîşânım sadır olmuştur buyuruldu.

[55]

(1) Edirne mollasına ve Edirne Bostancıbaşına ve 'asitâne-i sa'âdetimden Edirne'ye varub gelünce yol üzerinde vâki' olan kâdılar ve nâ'iblere ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitana hüküm ki

Sicilyateyn kralı tarafından 'asitâne-i sa'âdetimde rü'yet-i umûra vekîl olan kıdvetü'l-âyanü'l-milleti'l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sâ'adetime mühürlü 'arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın yanında hâlen berât-ı şerîfimle baş tercümânlık hidmetinde olan Lokaki veled-i Sutraki nâm tercümân hidmetinde Eshat veled-i Dimitre nâm hidmetkârı ba'zı mesâlih rü'yet ve temşîyet için mahrûse-i Edirne ve havâlisine irsâl eyledüğün bildürüb siz ki Edirne valisi ve bostancıbaşısı ve sâ'ir mûmâ ileyhümsiz tercümân-ı merkûmun hidmetkârı mesfûr 'asitâne-i sa'âdetimden mahall-i mezkûra varub gelünce her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise esnâ-yı târikde vâki' menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma'berde ve bir mahalde evân-ı meks ve ikâmetinde hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve mugâyir şürût-ı berât cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrilere dahi âhar bahâne ile rencîde ve remîde ve kendüye ve esvâb ve davarına kimesneye bir dürlü dahl u taarruz etdürölmeyüb ve iktizâ eden zad ü zevâdesi dahi rızâlarıyla satanlardan narh-ı rûzî üzere akçesiyle iştirâ' etmesine kimesneye müdâhale etdürölmeyüb emin ve sâlim iyâb ü zehâbına muâvenet ve müzâharet ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan nişân kaydına mürâca'at olundukda mesfûr Lokaki veled-i Sutraki mûmâ ileyhın yanında hâlen berât-ı şerîfimle baş tercümân olub ve tercümânlık hidmetinde olanlar ve hidmetkârları cizye mutâlebesiyle ve âhar bahâne ile rencîde ve remîde olmamaları berât-ı şürûtunda olduğı mastûr ve mukayyed bulunmağı ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berât mûcibince 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ş sene 1162

(2) İzmir ve Manisa mollalarına ve Tire ve Akhisar ve Karaağaç ve Kuşadası ve Bandır kazâları nâ'iblerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralının re'âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte'allik bey' ü şirâlarında sâ'ir dost olan düvel-i misillü mu'âmele oluna ve dâ'va ve nizâ' konsolos vesâtâtıyla bilâ-te'hîr fasl oluna ve müte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından cizye ve tekâlîf-i sâ'ire taleb oluna

deyü ahidnâme-i hümayûnda mukayyed olub elçi-i mûmâ ileyhın yanında hâlen berât-ı şerîfimle tercümân olan Menahim veled-i Yeşuva nâm tercümân hidmetinde olan Davriz veled-i Altinoviro nâm hidmetkârı mesâlih için İzmir ve Manisa ve Tire ve Akhisar ve Karaağaç ve Kuşadası ve Bandır kazâlarına irsâl eyledüğün bildürüb siz ki mûmâ ileyhümsiz tercümân-ı merkûmun hidmetkârı mesfûr ‘asitâne-i sa‘âdetimden mahall-i mezkûruna berren ve bahren verub gelünce her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahl olur ise esnâ-yı târikde vâki‘ menâzil ve merâhil ve benâdir ve ma‘berde ve bir mahalde olan meks ve ikâmetinde hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrilere dahi âhar bahâne ile rencide ve remide ve kendüye ve esvâb ve davarına kimesneye bir dürlü dahl u taarruz etdürülmeyüb ve iktizâ iden zad ü zevâdesi dahi rızâlarıyla satanlardan narh-ı rûzî üzere akçesiyle iştirâ‘ etmesine kimesneye müdâhale etdürülmeyüb emin ve sâlim iyâb ü zehâbına mu‘âvenet ve müzâharet ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn hümayet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ‘ ve ahidnâme-i hümayûna mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn mûcibince ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâ’il-i Ş sene 1162

(3) Derya kapudânı vezîr Seyid Mustafa Paşa’ya hüküm ki

Sicilyateyn Devleti’nin ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm maslahat-güzârı kıdvetü’l-‘âyanü’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l hayr südde-i sâ‘adetime takrir gönderüb Devlet-i ‘Aliyye’min re‘âyâsından hususen Ülgün’lu ve Arnavutluk’da olan korsan makûlesinden ve sâ’ir bu yolda yürüyenlerden bir ferd bi’l-cümle Sicilyateyn kralının sefâ’ini ile husûmet etmemek husûsu ve iskelelerine ve memleketlerine varduklarında dostâne kabul ve sâ’ir dost olan düvel-i mu‘tâd üzere bi’l-cümle iânetler bunların haklarında dahi icrâ olunmak hâleti emr ve tenbîh oluna ve işbu ‘akd olunan mevâda muhâlefet eden var ise te’dîb ve tarafeyne bu makûlelerden olan bi’l-cümle zarar ve ziyân sâ’ir dost olan düvele müsâ‘ade olduğu üzere tazmîn etdürüle ve Devlet-i ‘Aliyye’min emr-i fermânına muhâlefet ve anların re‘âyâlarına ta‘addî ider olur ise yani korsanlık mu‘âmelesini eyler ise o makûleye deryânın açığında müsadefe olduğu halde ‘akd olunan mevâda hâlel gelmeksizin hakkından gelinmesi câ’iz ola deyü taraf-ı mülûkânemde kral-ı müşârün ileyhe verülen ahidnâme-i hümayûnda mastûr ve mukayyed olub memâlik-i mahrûsem sularında cezâ’ir ve sevâhilinde hilâfına mu‘âmele ile müşârün ileyhın âmed şüd iden tüccâr sefâ’inine müdâhale ve taarruz olunmak icâb etmez iken Sicilyateyn Devleti’ne tâbi‘ Cezaroroko nâm Sicilyateyn kapudânının Boloka ta‘bîr olunan sefine ile Mürted adası limanında lenger-endâz olur bilâ-hod tahmîl eder olduğu halde Trablusgarb kapudânlarından Abdullah ve Refik () nâm iki

nefer Trabluslu korsan sefîne-i merkûm üzerine hamle ve hücûm ahz ü zabt eyleyüb ancak kapudân-ı mesfûr ve mellâhı ve hâdemesi ber-takrîb ile ellerinden halâs ve karaya çıkmalarına Rum re‘âyâsı Teraştır ile bedel-i sefîne ve eşyâ iki bin gurus korsanlara edâ olub sefinesi yedlerinde tahlîs ve korsan-ı mezkûrun keyfiyyeti ve hasâratı müş‘ir korsan-ı merkûm tarafından verilen sened dahi irsâl ve ibrâz ve takdîm olunub bundan başka yedi sekiz yüz guruşa bâliğ zâbitân sâ‘ireleri dahi olmağla zâbitân-ı mezkûrdan başka merkûmların ber-vech-i muharrer Sicilyateyn kapudânlarından cebren ve kahren bedel-i sefîne olmak üzere gasb eyledükleri iki bin gurus bi’l-tamam istirdâd olundukdan sonra fî-mâ-ba’d Devlet-i ‘Aliyye’m sularında ve iskele ve limanlarından Sicilyateyn sefâ‘inine tüccâr ve re‘âyâsına ocak-ı merkûmun korsanı tarafından müdâhale ve rencîde olunmayub er e tasallutlarından te’mîn ve tetmîm kalınmak için müceddeden emr-i şerîfim sudûruna istid‘â’ etmeğın sen ki vezîr müşârûn ileyhasın ahidnâme-i hümayûnum şürûtu mûcibince (...) nizâm verûlmek bâbında fermân-ı âlişânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı N sene 1162

[56]

(1) Selanik mollasına ve ‘asitâne-i sa‘âdetimden Selanik’e varub gelünce yol üzerinde vâki‘ olan kâdırlara ve nâ‘iblere ve kethûda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ‘ir zâbitâna hüküm ki Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde rû‘yet-i umûra vekîl olan kıdvetü’l-‘âyanü’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l hayr südde-i sâ‘adetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın yanında hâlen berât-ı şerîfimle tercümân olan Abram nâm tercümânın hidmetinde Nasuf Aravail hidmetkârı ‘asitâne-i sa‘âdetimden Selanik’e ba‘zı mesâlih için ‘azîm ve râhî olduğun bildürüb siz ki Selanik kâdısı ve sâ‘ir mûmâ ileyhümsiz tercümân-ı merkûmun hidmetkârı mesfûr ‘asitânedan mahall-i mezkûra varub gelünce her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise esnâ-ı târikde vâki‘ menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma‘berde ve bir mahallde evân-ı meks ve ikâmetinde hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mugâyir şürût-ı berât cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrilere dahi âhar bahâne ile rencîde ve remîde ve kendüye ve esvâb ve davarına kimesneye bir dürlü dahl u taarruz etdürülmeyüb ve iktizâ iden zad ü zevâdesi dahi rızâlarıyla satanlardan narh-ı rûzî üzere akçesiyle iştirâ‘ etmesine kimesneye müdâhale etdürülmeyüb emin ve sâlim iyâb ü zehâbına mu‘âvenet ve müzâharet ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz olan nişân kaydına mürâca‘at olundukda mefûr Abram mûmâ ileyhın yanında hâlen berât-ı şerîfimle tercümân olub ve tercümânlık hidmetinde olanların hidmetkârları cizye mutâlebesiyle ve âhar bahâne ile rencîde olunmamaları berât-ı şürûtunda olduğu mastûr ve

mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûnum ve şürût-ı berât mûcibince ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 1162

(2) Yanya kazâsı nâ’ibine hüküm ki

Vekil-i mûmâ ileyh südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb memâlik-i mahrûsemin her kangı mahallinde tüccâr ve re‘âyâlarından ve bayrağı altında olanlardan biri vefât eder ise muhallelâtı hükkâm ve zâbitân taraflarından müsâdere olmayub ve bu güne muhallelât-ı mâl gâibdir deyü vaz‘îyyed ve istishâb olunmaksızın vekiline ve konsoloslarına yahûd vefât etdüğü mahallde olan şerîklerine teslim oluna ve vefât eyledüğü mahallde konsolos ve şerîkleri bulunmadığı halde ol mahallin kâdısı şer‘-i şerîf mûcibince muhallelâtını defter eyleyüb bir emîn mahalle vaz‘ ve hıfz edüb resm-i hidmet edâsıyla Der-i Devlet’imde mukîm olan vekîli tarafından ta‘yîn olunan âdem bilâ bahâne def‘ ve teslim eyleye deyü ahidnâme-i hümayûnda mukayyed ve Sicilyateyn re‘âyâsından Nablonya nâm tabîb Yanya kazâsında bir müddet meks ve merzâ-yı İbâdu’llâha müdâvâta meşgûl iken mezdîne-i mezbûre sâkinlerinden Bekir Ağa dimekle ma‘rûf kimesne ile ehl-i zimmetinde Hristo Antonopolo ve Corco Benk ve Veyako veled-i Anastasyo ve Dimo veled-i Anastasya ve diğer Hristo veled-i Astkano ve diğer Corco Surmelota ve Yazula Dimvola ve diğer Corco Müşana nâm zimmîler zimmetlerinde bin yüz elli () senesinden berü kavlı eyledükleri ücret tabâbetinden ma‘lûmü’l-esâmî kimesnelerden dahi hüccet-i şer‘iden malûm’ül-mikdâr min-haysü’l-mecmû‘ yüz otuz dokuz bin doksan yedi akçe alacak hakkı olub kable’l-istifâ hâlik olub ahidnâme-i hümayûn şürûtu mûcibince Sicilyateyn konsolosu taleb eyledükde her biri edâda te‘allül eyledüklerinden hâlik-i mesfûrun veresesine ‘arz olunduğun bildürüb konsolos-ı mesfûrun tercümân-ı mezbûr ile şer‘ile terâfu‘ ve meblağ-ı mezbûr tahsîl ve ahidnâme-i hümayûn mûcibince ‘amel ve teslim olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz olan ahidnâme-i hümayûna mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn mûcibince şer‘ile görülmek için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 1162

(3) Edirne mollasına hüküm ki

Vekil-i mûmâ ileyh südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb memâlik-i mahrûsemin her kangı mahallinde tüccâr ve re‘âyâlarından ve bayrağı altında olanlardan biri vefât eder ise muhallelâtı hükkâm ve zâbitân taraflarından müsâdere olmayub ve bu güne muhallelât-ı mâl gâibdir deyü vaz‘îyyed ve istishâb olunmaksızın vekiline veya konsoloslarına vâsiyyeti üzerine eshâbına verülmek için teslim oluna ve eğer bilâ-vâsiyyet vefât eder ise muhallelâtı

vekîline ve konsoloslarına yahud vefât etdüğü mahallde olan şerîklerine teslîm oluna ve vefât eyledüğü mahallde konsolos ve şerîkleri bulunmadığı halde ol-mahallin kâdisı şer‘-i şerîf mûcibince muhallefâtını defter eyleyüb bir emîn mahalle vaz‘ ve hıfz edüb resm-i hidmet edâsıyla Der-i Devlet’imde mukîm olan vekîl tarafından ta’yîn olunan âdeme bilâ bahâne def‘ ve teslîm eyleye deyü ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed ve vekîl-i mûmâ ileyhın yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Astidyo nâm tercümânın Sicilyateyn tüccârıyla şirketi olmak takrîbiyle bâ-fermân-ı âlî Nemal veled-i Agora nâm hidmetkârını mahrûse-i Edirne ve havâlisinde tercümân-ı mezbûr ve şerîklerin akçesiyle ticâret ve ahidnâme-i hümâyûn mûcibince gereği gibi edâ ve nakle iktizâ eden emti‘a ve İnöz iskelesine nakl ve münâsib sefîneye tahmîl etmek üzere irsâl eyledüğü mesfûrumla hâlen mahrûse-i Edirne’de bu sene-i mübâreke de hâlik olmağla yanında bulunan emvâl ve eşyâ ve zehâ’ir ve temessükâtı sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhın ma‘rîfetinle zâbit tarafından mühürlenüb ve Edirne’de Narda konsolosuna berât-ı âlîşânımla tercümânı olan Yata veled-i Niko elçi mevcûd bulunmağla eşyâ ve emvâl ve vaz‘iyyed etdürülüb memhûren olduğu ihzâr olduğun bildürüb ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ‘amel olunub hâlik-i mesfûrun yanında mevcûd akçe temessükâtı ve zehâ’ir ve sâ’ir emvâl ve eşyâsına hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn taarruz ve müdâhale olunmayub hâlen Edirne’de mevcûd Narda konsolosunun tercümân-ı merkûm Yata veled-i Niko elçiye hâlik-i mezbûrun karındaşı Agora nezâretiyle teslîm olunmak bâbında emri şerîfim ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûna mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i L sene 1162

[57]

(1) Antalya valisine ve Teke sancağı mütesellimi zîde kadruhuya hüküm ki

İşbu sene-i mübâreke de Antalya limanında meks üzere olan Niko ta‘bîr olunur bir kıt‘a Sicilyateyn sefînesi kapûdanı Anton İskarpano nâm kapudân sefînesinin gomenası ta‘miri için iktizâ eden levâzımı ol-tarafda Rum tâ’ifesinden sâbık sefîne re’îsi () nâm zimmîden dostâne taleb eyledükde re’îs-i mesfûr redd-i cevâb ile bi-vech nizâ‘ tasaddî ve ikisinin mellâhı dahi birbirlerine hücum ve re’îs-i mesfûrun sefînesi mellâhın bir neferi Sicilyalı mellâhının bir neferini kılıç ile darb ve kapudân-ı mesfûrun yazıcısı dahi tahlîse sa’y eyledükde yazıcı-ı mesfûrun arkasına ol-tarafda kal‘e dizdarının menzilinden tüfenk kurşun isâbet eyledüğünden mâ-‘adâ dizdar-ı merkûm kanâ‘at etmeyüb kapudân-ı mesfûrun gûna gûn şetûm ile şetm etmekle mahall-i mezbûrda gümrük emîni olan () nâm kimesne ber-takrîb ile halâs ve kapudân ve yazıcıdan biri muzdârîb ve biri mecrûh ve bir nefer mellâhı dahi Taş

rıhtımından el-yevm meşakkat keş ve kapudân-ı mesfûresini habs ederim ve hakkında nice ‘akd-i sebat dahi icrâ’ ederim deyü hâlen tahkîr ve tahvîfden hâlî olmaduğun Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde rû’yet-i umûra vekîl olan Don Kolilmo Ledolf kağıdıyla takrîr ve inhâ ve darb ve cerh husûslarında ihkâk-ı hakk ve hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn hareket ve ta‘addîye cesâret iden dizdâr merkûm dahi te’dîb olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûna mürâca‘at olundukda Devlet-i ‘Aliyye’min hakem ve zâbitân Sicilya kralına tâbî’ olanlardan her kim olur ise olsun bir ferdini bilâ vech ta‘addî ve tahkîr ve habs etmeyeler ve re‘âyâlarından birinin üzerine şer‘-i şerîf mûcibince mâdem ki katl ve cerh keyfiyyetleri bâ’is olmaya ve kendü hâlinde oldukça ta‘addî olunmaya deyü ahidnâme-i hümâyûnda mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ‘amel olunmak bâbında fermânın olmağın siz ki mûmâ ileyhümsiz mesfûran Sicilyaluların hasımlarını mahallinde meclis-i şer‘e ihzâr ve terâfu’ şer‘-i kadîm ihkâk-ı hakk ve ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ‘amel olunub fî-mâ-ba’d Sicilya re‘âyâlarından kendü hallerinde olanları bilâ vech ta‘addî ve tahkîr ve habs ile rencîde etdürmeyüb hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn harekete cesâret edenler men‘ ve def‘ ve men‘ ile memnû’ olmayanları isim resimleriyle Der-i Devlet-medarıma ‘arz ve i‘lâm edüb hilâfından be-gayret ihtirâz ve ictinâb eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Z sene 1162

(2) İstanbul ve Galata mollalarına ve Üsküdar ve Haslar kazâları nâ’iblerine hüküm ki

Sicilyateyn kralı tarafından ‘asitâne-i sa‘âdetimde rû’yet-i umûra vekîl olan kîdvetü’l-‘âyanü’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sâ‘adetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb bu def‘a müceddeden kral-ı müşârûn ileyhe ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vechile elçi-i mûmâ ileyhin yanında baş tercümânlık hidmetinde olan Lokaki veled-i Sotraki nâm tercümân kendü hissi ihtiyarıyla elçi-i mûmâ ileyhin hidmetinde mu‘ârefet ve berâtını getirüb teslim ve bâ-fermân-ı âlî kaleminde hıfz ve tercümânlık kaydı ref’ ve terkîn olmağla berât-ı şerîfimle ikinci tercümânlık hidmetinde olan Petro veled-i Baron nâm tercümân-ı merkûm Lokaki veled-i Sotraki’nin yerine baş tercümân nasb ve ta’yîn olunub ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince olageldüğü üzere yedine berât-ı âlîşânım verüldüğün bildürüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn verülen berât-ı âlîşânım mûcibince mesfûr Petro veled-i Baron baş tercümânlığa zabt etdürülüb yedinde olan berât-ı âlîşânım ve mugâyir baş tercümânlığına dahl u taarruz etdürülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ’ etmeğın vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Z sene 1162

(3) Narda kâdisına ve olhavâlîde vâkî‘ iskele emînlerine hüküm ki

Sicilyateyn kralı tarafından ‘asitâne-i sa‘âdetimde rû‘yet-i umûra vekîl olan kıdvetü’l-‘âyanü’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sâ‘adetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb kral-ı müşârün ileyhe ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümayûnumda şart kıldığı vechile Narda ve tevâbi‘ iskelelerinde İtalya bayrağı altında gemileriyle âmed şüd iden sefâ’in ve tüccâr ve re‘âyâlarının umûr ve husûsların rû‘yet için İtalya’ludan kıdvetü’l-‘âyanü’l-milleti’l-mesîhiyye Don Abasasobano berât-ı şerîfimle konsolos olub lakin konsolos-ı merkûm ba‘zı mesâlih için iskelelere ve andan ‘asitâne-i sa‘âdetime gelmesi muktezâsı olmağın konsolos-ı merkûm itmâm-ı mesâlih edüb mahalline varunca Narda ve tevâbi‘ iskelelere âmed şüd iden sefâ’in ve tüccâr ve re‘âyâların ve konsolos umûruna müte‘allik husûsların rû‘yeti için kendü mu‘temed-i ‘aliyye âdemlerinden Dimo Altovirima nâm İtalyalı konsolos vekîl nasb ve ta‘yîn olduğun bildürüb konsolos-ı merkûmun yerine vekîl olub mesfûr geşt ü güzârında ve evân-ı meksinde ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berât mûciblerince himâyet ü sıyânet olunub cizye ve tekâlîf sâ‘ire ile kimesneye rencîde ve remîde etdürülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz olan nişân-ı şerîf-i âlişân kaydına mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın cinslerinden olmak şartıyla ahidnâme-i hümayûn mûcibince ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâ’il-i RA sene 1163

[58]

(1) *Tecdîd-i fermân olunmuşdur. Evâ’il-i Z sene 1168*

Narda iskelesinden Rusçuk ve Uzuncaabad Hasköy ve İslimye ve () kazâlarına ve Selanik’e varub gelünce yol üzerinde vâkî‘ olan kuzât ve nüvvâb ve Selanik kazâsı nâ’ibi zîde fazluhuma ve zâbitân a‘yân-ı vilâyete hüküm ki

Sicilyateyn kralı tarafından ‘asitâne-i sa‘âdetimde rû‘yet-i umûra vekîl olan kıdvetü’l-‘âyanü’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sâ‘adetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb hâlen Narda iskelesinde berât-ı şerîfimle Sicilyateyn konsolosu olan Anastasyo Pato nâm konsolos hizmetinde olan Nikolo Hari nâm hizmetkârını kendünün ve ba‘zı Sicilyateyn tüccârının emti‘âlarını bey’ ü şîrâ için Narda iskelesinden Yanya ve andan Selanik’e ve İslimye Doyran bazarı ve Uzuncaabad Hasköy ve Rusçuk’a irsâl murâd eyledüğün bildürüb siz ki mûmâ ileyhümsiz mesfûr mahall-i mezkûreye varub gelünce menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma‘berde ve bir mahallde evân-ı meksinde cizye ve tekâlîf-i sâ‘ire mutâlebesi ve âhar vechile hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn rencîde ve ta‘addî

etdürülmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûnuma mürâca'at olundukda kral-ı müşârün ileyhın re'âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete mûte'allik bey' ü şirâlarında sâ'ir dost olan düvel-i misillü mu'âmele oluna mûte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından cizye ve tekâlîf-i sâ'ire taleb olunmaya deyü ahidnâme-i hümâyûnumda mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâ'il-i CA sene 1163

(2)

İstanköy kâdısına ve zâbitâna hüküm ki

Vekîl-i mûmâ ileyh sūdde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhâl gönderüb İsveç sefâ'ini kapudânlarından Astorim nâm kapudân rakîb olduğı sefinesiyle Malta cezîresine vürûdunda sefinesine bir nefer mellâhın lüzûmu olmağla Sicilyateyn kralına tâbi' Anapolitan re'âyâsından Cüzeb nâm mellâhı ücret ile alub ve sefinesinde istihdâm ederek Side adasına vusûl ve lenger-endâz olub mesfûr mu'tâd üzere sefineden taşra çıkub me'kûlât ve meşrûbâta mûte'allik zâdik tedârikine meşğûl iken cezîre-i mezbûrda lenger-endâz olan İstanköylü firkate kapudânlarından () nâm kapudân-ı mesfûr Cüzebe bilâ-mûcib ve taarruz-ı ahz ve habs edüb muvâlâta musâfâta mugâyir hareket ve ta'addî eyledüğü bildürüb kapudân-ı mezbûrun mugâyir-i ahidnâme-i hümâyûn mu'âheze ve habs eyledüğü mesfûrun sebîli tahliye ve mûmâ ileyhın tarafından cezîre-i merkûmede olan Kaman nâm vekîline teslîm olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûnuma mürâca'at oldukda Devlet-i 'Aliyye'min hükkâm ve zâbitânı kral-ı müşârün ileyhe tâbi' olanlardan her kim olur ise olsun bir ferdini bilâ vech ta'addî ve tahkîr ve habs etmeyeler ve re'âyâlarından bir kimesne ahz olundukda vekîli ve konsolosu tarafından taleb olunur ise teslîm olunub töhmedlerine göre te'dîb oluna deyü ahidnâme-i hümâyûnda mastûr ve mukayyed bulunmağın mesfûr korsan makûlesinden olmayub sahîh Sicilyateyn re'âyâsından ise ahidnâme-i hümâyûn mûcibince 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâ'il-i CA sene 1163

(3) Derya kapudân vezîrim Seyid Mustafa Paşa'ya hüküm ki

Devlet-i 'Aliyye'min re'âyâsından ve hususen Ülgün'lu ve Arnavutluk'da olan korsan makûlesinden ve sâ'ir bu yolda yürüyenlerden bir ferd bi'l-cümle Sicilyateyn kralının sefâ'ini ile husûmet etmemek husûsu ve iskelelerine ve memleketlerine varduklarında dostâne kabûl ve sâ'ir dost olan düvele mu'tâd olan bi'l-cümle iânetler bunların haklarında dahi icrâ' olunmak hâleti emr ve tenbih oluna ve işbu 'akd olunan mevâdda muhâlefet iden var ise

te'dîb ve tarafeyne bu makûlelerden olan bi'l-cümle zarar ve ziyân sâ'ir dost olan düvele müsâ'ade olunduğu üzere tazmîn etdürüle ve Devlet-i 'Aliyye'min emr-i fermânına muhâlefet ve anların re'âyâlarına ta'addî ider olur ise yani korsanlık mu'âmelesi eyler ise ol makûleye deryânın açığında müsâdefe olunduğu halde 'akd olunan mevâdda hâlel gelmeksizin hakkından gelinmesi câ'iz ola deyü verülen ahidnâme-i hümayûnumda mastûr ve mukayyed olub memâlik-i mahrûsem sularında ve cezâ'ir ve sevâhilinde hilâfına mu'âmele ile âmed şüd iden tüccâr sefâ'inine müdâhale ve taarruz olunmak icâb etmez iken geçen sene mâh-ı Cemâziye'l-âhir'inin evâsıtında Karloga Nola nâm Sicilyateyn kapudânın rakîb olduğu sefinesi Misolonik limanında lenger-endaz iki Trablus ocağına tâbi' korsan sefinesi üzerine varub taarruz ve ta'addî ve top ve tüfenk boşaldub bir saat mikdârı cenk ve sefinesinin yelkenlerini ve palamarlarını paralamakla kapudân-ı mesfûr iki kıt'a temürünü limân-ı mezbûrda terk ve halâs ve Balya Badra limanına vusûl bulduğu Balya Badra'da olan konsolos vekîli Sicilyateyn Devleti'nin 'asitâne-i sa'adetimde mukîm olan maslahat-gûzârı kıdvetü'l-âyanü'l-milleti'l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l hayr tarafına ihbâr ve i'lâm eyledüğünden mâ-'adâ Mürted adası sularına yine Trablus ocağına tâbi' korsan makûlesinden şekâvet ile Maron Naci ve Abdi nâm re'îslerimize Françesko Marşiko nâm Sicilyateyn kapudânı sefâ'ini müsâdefe ve istirkâkına kasd eyledüklerine sefîne-i mezkûre Ağrıboz cânibine teveccüh ile ellerinden halâs olmağla mezkûr korsanlar sene-i mâzîde Cenarorokdo nâm Sicilyateyn kapudânın sefinesini yine ada-ı mezbûr limanında ahz ü gasb iden korsanlar olub icrâ'-ı şekâvete kasd ve cesâretleri mukaddemâ haklarında sadır olan emr-i şerîfim mûcibince kapudân-ı mesfûrun gasb etdükleri üç bin guruş kendüleründen tazmîn ve haklarından gelünmedüğünden neş'et etdüğü ve emvâl mezkûrenin tazmîn husûsu için Sicilyateyn cânibinden haber geldükde maslahat-gûzâr mûmâ ileyhe takrîr ve inhâ ve Bahr-i Sefid câniblerinde el-yevm geşt ü güzâr olan korsan-ı mezkûrları ahz ve ala götürülüb mağsûbları olan meblağ-ı merkûm üç bin guruş kendülerden tahsîl ve ihkâk-ı hakk ve fî-mâ-ba'd Devlet-i 'Aliyye'min sularında ve iskele ve limanlarında Sicilyateyn sefâ'inine ve tüccâr ve re'âyâsına gerek mezkûr korsanlar ve gerek âhar korsan makûlesi taraflarından müdâhale ve rencide olunmayub şer' ve tasallutlarından temîn ve tatmîn kılınmak için siz ki vezîr müşârün ileyhasız size hitâben emr-i şerîfim sudûruna istid'â' etmeğın sen ki vezîr müşârün ileysin ahidnâme-i hümayûn mûcibince Sicilyateyn sefâ'inine sıyânet ve ihkâk-ı hakk mübâderet eylemek bâbında fermân-ı âlişânım yazılmışdır. Fî evâhir-i B sene 163

(4) Mora muhassıl vezîre ve Mora cezâiresinde vâki' Balya Badra ve () ve kâdıları ve Bahr-i Sefid'de vâki' Cezâyir'den Nakşe Pare ve İstandil ve () ve cezâireleri nâ'iblerine ve zikr olunan cezâirelerin voyvodalarına hüküm ki

Sicilyateyn kralı tarafından ‘asitâne-i sa‘âdetimde rû‘yet-i umûra vekîl olan Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi‘l-hayr südde-i sâ‘adetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb hâlen Balya Badra’da mukîm Sicilyateyn konsolosunun râhibi Don Corciye nâm râhib yine Balya Badra’da İngiltere konsolosu etbâ‘ından Dimitri Gavala nâm müste‘menin sulb-i oğlu Corci ile mülâtafe ve mülâ‘abe ederken râhib-i mesfûr âlât-ı cârihadan Frenk balyosuyla merkûm Dimitre Gavala’nın oğlu Corci’ye hitâben cerh edüb mesfûr cerh-i mezkûrdan müte‘essiren hâlik oldukda râhib-i mersûmun vekîl-i şer‘isi hâlik-i merkûmun babası Dimitre bundan akdem Balya Badra kâdısı huzûrunda murâfa‘a ve hüccet-i şer‘iyye nâlık olduğu vech üzere musâlaha dem-i diyet müte‘allikât amme-yi de‘âviden zımmetini ibrâ-yı hâvi yedine hüccet-i şer‘iyye verülmüşken ve hâlik-i mesfûrun âhar vârisi yoğiken hâlik-i mesfûrun akraba ve vârisi olmak üzere ba‘zıları zuhûr ve zikr olunan kazâ ve cezîrelerde râhib-i mesfûra müsâdefe eyledüklerinde diyet mutâlebesiyle bi-vech-i şer‘ rencide ve ızrâr ve sâdedinde oldukların bildürüb râhib-i mesfûrun yedinde olan hüccet-i şer‘iyye mûcibince ‘amel olunub hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir hüccet-i şer‘iyye taraf-ı âhardan bi-vech-i şer‘ ol vechile ta‘addî ve rencide etdürülmeyüb men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ eyledüğün eelden hüccet-i şer‘iyye mûcibince şer‘ile görülmek için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 1163

[59]

(1) Mora muhassıl vezîre hüküm ki

Sicilyateyn kapudânlarından Marlo Ganola nâm kapudânın rakîb olduğu sefinesi Misolonik limanında lenger-endaz iki Trablus ocağına tâbi‘ korsan sefinesi ahidnâme-i hümayûnuma ve şeref-sudûr olan evâmîr-i ‘aliyye’me mugâyir üzerine varub taarruz ve ta‘addî ve bir saat mikdârı cenk edüb sefinenin yelkenlerini ve palamarlarını paralamakla kapudân-ı mezbûr iki kıt‘a temürünü liman-ı mezbûrda terk ve Mora cezîresinde vâki‘ Balya Badra limanına vusûl ile halâs bulduğun Balya Badra iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli Sicilyateyn kralı tarafından ‘asitâne-i sa‘âdetimde rû‘yet-i umûra vekîl olan kîdvetü’l-‘âyanü’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi‘l-hayr tarafına ihbâr ve liman ve iskelelerde korsan tâ‘ifesinin hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn taarruz ve ta‘addîye cesâretleri liman ve iskelelerde bulunan zâbitâ ve ahâlînin ihmâl ve müsâmaha ve korsan tâ‘ifesini limana kabullerinde neş‘et eyledükde inhâ ve fî-mâ-ba’d ticâret târikiyle Mora sevâhilinde vâki‘ liman ve iskelelerde bulunan sefinelerine ocaklu ve gayri taraftan taarruz ve ta‘addî ve îsâl-i hasârat olunur ise zâbitânın ihmâl ve tekâsüllerine binâ‘en vâki‘ olan zarar ve hasârat iskele zâbitânından ve sâ‘ir ihmâllerinde tazmîn ve tahsîl olunmak için siz ki vezîr müşârûn ileyhasız size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz

ahidnâme-i hümâyûna mürâca‘at olundukda Devlet-i ‘Aliyye’min re‘âyâsından ve hususen Ülgün’lu ve Arnavudluk’ta olan korsan makûlesinden ve sâ’ir bu yolda yürütenlerden bir ferd bi’l-cümle kral-ı müşârûn ileyhın sefâ’ini ile husûmet etmemek husûsu ve iskelelerine ve memleketlerine varduklarında dostâne kabul ve sâ’ir dost olan düvele mu‘tâd olan bi’l-cümle iânetler bunların haklarında dahi icrâ’ olunmak hâleti emr ve tenbih oluna zikr olunan tevâyifin kral-ı müşârûn ileyhın taht-ı hükümetinde olan arâzî ahâlisi ile serbestiyet ve kendü halleri üzere ticâret için varub gelmelerü câ’iz ola ve işbu ‘akd olunan mevâdda muhâlefet iden var ise te’dîb ve tarafeyne bu makûlelerden olan bi’l-cümle zarar ve ziyân sâ’ir dost olan düvele müsâ‘ade olunduğu üzere tazmîn etdürüle ve Devlet-i ‘Aliyye’min emr-i fermânına muhâlefet ve anların re‘âyâlarına ta‘addî ider olur ise yani korsanlık mu‘âmelesi eyler ise ol makûleye deryânın açığında müsâdefe olunduğu halde ‘akd olunan mevâdda hâlel gelmeksizin hakkından gelinmesi câ’iz ola ve kezâlik Devlet-i ‘Aliyye’min sefâ’ini dahi bu vech üzere hareket eylemek câ’iz ola deyü ahidnâme-i hümâyûnumda mastûr ve mukayyed bulunmağla ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince ‘amel olunmak fermânım olmağın siz ki vezîr müşârûn ileyhasız Devlet-i ‘Aliyye’me mesâlih üzere olan Sicilyateyn kralı sefâ’ininin kemal-i emîn ve selâmet ile memâlik-i mahrûse ve âmed şüdleri ve dostâne mu‘âmele ile himâyet ü sıyânetleri matlûb-ı hümâyûnum olub korsan makûlesi taraflarından hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn taarruz ve ta‘addî olunduğuna kat‘â rızâ-yı şerîfim olmamağla fî-mâ-ba’d şürût-ı ahidnâme-i hümâyûn ve mukaddemâ korsan haklarında sadır olan olvehile ta‘addî ve taarruz ve tecâvüz etmek irâdesinde olduklarında zâbitân ve ahâlisi kat‘â ruhsât ve cevâz göstermeyüb himâyet ü sıyânet ile ta‘addîlerin men‘ ve def‘ ve ihtimâm ve sa’y ve mâlâ kelâm eylemek için tarafından gereği gibi tenbîh ve te’kîd edüb ihmâl ve tekâsüb etdükleri suretde ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn vâki‘ olan zarar ve hasârat kendüleründe tazmîn olunacağını herkese i‘lân ve işâ‘at ederek bade’l-yevm (kürsi-i)? hükümetinde emîn ve selâmet ile âmed şüd eylemelerine ve korsan tâ’ifesi taraflarından Mora sahilinde vâki‘ limanlarda bir dürlü zarar ve hasârat olunmamasını emrine himâyet ü sıyânetlerine ziyâde te’kîd ve sa’y ve ihtimâm edüb ser- mû iğmâz makâmiden ve dostluğuna menâfi‘ mikdâr-ı zerre tekâsül (tevâniden)? gayetü’l-gâye ve mücânebet olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâ’il-i Ş sene 163

(2) ‘Asitâne-i sa‘âdetimden Kıbrısa ve andan Haleb ve Trablusşam’a varub gelünce berren ve bahren vâki‘ olan vüzerâ-yı a‘zâm ve mîr-i mîrân-ı kirâm ve kuzât ve nüvvâb ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn kralı tarafından ‘asitâne-i sa‘âdetimde rü’yet-i umûra vekîl olan kıdvetü’l-ayanü’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb cezîre-i Kıbrıs’da berât-ı şerîfimle konsolos olan Covan Kalamadi nâm konsolos Sicilyateyn re‘âyâsından olub hâlen Kıbrıs’da yanında âdemlerinden Yavlo Antonyo nâm âdemi ba‘zı mesâlih için vekîl-i mûmâ ileyhe irsâl eyleyüb gelür anların esnâyı râhda ba‘zı mahallde hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mugâyir şürût-ı berât cizye talebiyle ve âhar bahâne ile rencide olunduğu ve konsolos-ı mezkûr âdem-i mesfûru ba‘zı vâkitde mesâlih için Kıbrıs’dan Haleb ve Trablusşam’a göndermek iktizâ eyledüğün bildürüb konsolos-ı mezkûrun âdemisi mesfûr ‘asitâne-i sa‘âdetimden Kıbrıs’a ve andan Haleb ve Trablusşam’a varub geldükçe her kangınızın taht-ı hükümet ve kazâsına varub dahil olur ise menâzil ve merâhilde ve bir mahallde evân-ı meks ve ikâmetinde hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mugâyir şürût-ı berât cizyedârlara cizye talebiyle ve gayrilere âhar bahâne ile rencide ve remide etdürülmeyüb ve melbûsat ve davarlarına dahl u taarruz ve emîn ve sâlim mürûr ve ubûrlarına mûmâna‘at olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz olan nişân-ı hümayûn kaydına mürâca‘at olundukda mezkûr Covan Kalimadi Sicilyateyn tüccârının umûr ve mesâlihlerini görmek için cezîre-i Kıbrıs’da hâlen berât-ı şerîfimle konsolos olub ve konsolosunun âdemlerine âharın borcu ve töhmedi için kimesne rencide ve remide eylemeye ve konsolos âdemleri ba‘zı mesâlih için gönderdükde deryâda ve karada âlet-i harblarına ve davar ve sakîn oldukları meskenlerine dahil olunmayub emîn ve sâlim varub geleler hâricden dahil olunmaya ve ma‘îşetleri için günde mikdârı şey tedârik eyledüklerinde lâzım olan zâd ü zevâdeleri akçeleriyle narh-ı rûzî üzere alalar kimesne mâni‘ olmayalar deyü berât-ı şürûtunda olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın şürût-ı berât-ı âlişânım mûcibince ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâ’il-i M sene 1164

(3) Edirne mollasına hüküm ki

Sicilyateyn kralı tarafından ‘asitâne-i sa‘âdetimde rü’yet-i umûra vekîl olan südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb yanında tercümânlık hizmetinde olan tercümânlardan olub tarafından mahrûse-i Edirne’de mukîm Penaboti Kosta nâm tercümânın sâbit (...) vekîl (...) Zafiri veled-i Rayiko nâm müste’men (...) İstanbul’da Sicilyateyn’in hâlen iskele tercümânı ma‘iyyetiyle meclis-i şer‘i (...) Edirne’de mütemekkin tüccâr ta’îfesinden hâlen İstanbul’da (...) sâkin Edirne’li Toma veled-i Anderya nâm zimmî ile bundan akdem bade’l (...) bin yüz altmış dört senesi (...) on sekiz (...) târîhli (...) vekîl mersûmun yedine verülen i‘lâmın (...) zikr ve beyân olduğu üzere (...) Benabota Edirne’de tâcir-i mesfûra beş ay

makdem (...) ile (...) ve teslîm eyledüğü üç bin yüz doksan iki gurus tâcir-i mesfûrun (...) mûcibince (...) taleb ederüm deyü dâ'va tâcir-i mersûm dahi (...) ikrâr ve (...) vermişdüm deyü neferâd ile ikrâz ve teslîmi bade'l-inkâr husûs-ı mezbûrun muktezâ-yı şer'isi neferâd ile ikrâz ve teslîmi (...) olub lakin vekîl-i mersûm (...) neferâd ile teslîme (...) şahidleri Edirne'de olmalarıyla yedîmizde olan ahidnâme-i hümâyûn mûcebince 'asitâne-i sa'âdetimde murâfa'amız için şahidlerin bu tarafa ihzârlarına iltimâs etmişdim ve lâkin (...) şer'i için gelüb (...) etmek rızâlarına mevkûf olmağla müste'menlerin kendü da'vâları dahi murâd eyledükleri mahallde görûlmek üzere rızâlarına mevkûf olub müvekkil-i mersûm Penaboti Edirne'de murâfa'aya râzı ve mersûm Toma dahi Edirne'de olmağla çavuş mübâşeretiyle mersûm Toma Edirne'ye ihzâr Edirne kâdısı huzûrunda müvekkilimin hakkı ber-minvâl-i muharrer (efrâd)? ve teslîm vechi üzere şer'en bade'l-isbât Edirne'den tahsîl ve ihkâk-ı hakk olunub eğer mersûm Toma bade'l-isbât edâda muhâlefet eder ise vukû' üzere hüccet-i şer'iyeye ve i'lâm olunmak bâbında fermân-ı âlî almasıyla vekîl-i merkûmun istid'â' ve inâyet eyledüğün (...) eylemesi için Rumili (...) i'lâm eylemek i'lâmı mûcebince 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 1164

[60]

(1) Narda kâdısına ve Narda voyvodasına hüküm ki

Vekîl-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb hâlen Narda iskelesinde bâ-fermân-ı âlî konsolos vekîli olan Dimolino Diya nâm âdeminin Narda sâkinlerinden Abastol veled-i Astano nâm zimmî zimmetlerinde bin yüz altmış () senesinden berü hüccet-i şer'iyeden iki kıt'a temessük mûcibince yedi yüz elli gurus ve Covan veled-i Hırsto nâm zimmî zimmetinde iki yüz altmış gurus ve yine kazâ-yı mezbûr muzâfâtından Sarko nâhiyesi kocabaşlarından Kezatoviri veled-i Kosta ve Astana ve Papa Anaşyaş nâm zimmîler zimmetlerinde dahi bin gurus ve yine kazâ-yı mezbûra tâbi' Halkiye karyesi kocabaşısı Dimo Agola ve Matadoma oğulları zimmetlerinde dahi bin gurus min-haysü'l-mecmû' mesfûrun zimmetlerinde üç bin on gurus murâbahalu alacak hakkı olub taleb olundukda edâda mûmâtale ve gadr murâd eyledüklerin bildürüb sen ki Narda vâlisi mevlânâ-yı mûmâ ileyh sin voyvoda-yı mûmâ ileyh ma'rifetiyle mahallinde şer'ile murâfa'a ve ber- muktezâ-yı şer'-i kadîm mesfûrdan zimmetlerinde sâbit olan asl-ı mâl devr-i şer'i ile hâsıl olan ribhi aluverülüb ba'de'l-hükm şer'i inâd ve muhâlefet edenler i'lâm olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin mahallinde şer'ile görûlüb ihkâk-ı hakk ve 'arz ve i'lâm olunmak için yazılmışdır. Fî evâ'il-i RA sene 1164

(2) Ber-vech-i arpalık Selanik sancağına mutasarrıf olan sadr-ı esbak vezîrim el-Seyid Mehmed Paşa'ya ve Rumili vâlisi vezîrim () Paşa'ya ve Özi vâlisi vezîrim () Paşa'ya ve Selanik ve Sofya ve Edirne mollalarına ve Edirne bostancıbaşına ve İslimye ve () ve () kâdılarına ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Vekîl-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralının re'âyâsından ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte'allik bey'ü şirâlarında sâ'ir dost olan düvel-i misillü mu'âmele oluna ve kezâlik da'vâ ve nizâ' konsolos vesâtatıyla bilâ-te'hir fasl oluna müte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından cizye ve tekâlîf-i sâ'ire taleb olunmaya deyü ahidnâme-i hümayûnda mukayyed ve tercümânlık hizmetinde olanların oğulları ve hizmetkârları harac ve 'avârız ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rüsûm tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencide olunmaya deyü tercümânlara i'tâ' olunan berât-ı şerîfim şürûtunda munderic olub ve vekîl-i mûmâ ileyhin yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Avram veled-i Yeşuva nâm tercümân hizmetinde olan Yozak Vanil nâm âdemini bundan akdem medîne-i Selanik'de ba'zı mesâlih rü'yet ve temşîyet için irsâl edüb âdem-i mesfûr tercümân-ı merkûmun mesâlih ile Selanik'den İslimye ve Dolyan bazarı ve Edirne Sofya ve havâlisinde vâki' ba'zı kazâ ve nevâhîlere 'azîm ve râhî olmak murâd eyledüğün bildürüb mesfûr tercümân-ı merkûmun hizmetiyle mahall-i mezbûreye iyâb ü zehâbında her kangınızın taht-ı hükümet ve kazâsına varub dahil olur ise esnâ-yı râhda ve bir mahallde evân-ı meks ve ikâmetinde cizyedârlara cizye mutâlebesiyle rencide etdürülmeyüb ahidnâme-i hümayûn ve ve şürût-ı berât mûcibince 'amel ve himâyet ü sıyânet olunub ve mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümayûn ve nişân-ı şerîf kuyudâtına mürâca'at olduğun vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berât mûcibince 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâ'il-i RA sene 1164

(3) Haleb vâlisine ve Haleb mollasına hüküm ki

vekîl-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb kral-ı müşârûn ileyh bu def'a müceddeden 'inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümayûnumda şart kılındığı vechile Haleb ve tevâbi' iskelelerine İtalya bayrağı altında gemileriyle gelen tüccâr ve re'âyâsına umûr ve husûsların görmek için İtalya'ludan kıdvetü'l-ayanü'l-milleti'l-mesîhiyye Cenaro Codiba nâm beyzâde konsolos nasb ve ta'yîn ve ahidnâme-i hümayûn mûcibince olageldüğü üzere berât-ı âlîşânım verüldüğün bildürüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn verilen berât-ı âlîşânım mûcibince konsolosluk mezbûr-ı merkûma zabt etdürülüb hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mugâyir berât-ı âlîşânım dahl u taarruz etdürülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ'

etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 1164

(4) Haleb vâlisine ve Haleb mollasına hüküm ki

Vekîl-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb kral-ı müşârün ileyh bu def’a müceddeden ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vechile Haleb’de mukîm Sicilyateyn konsolosunun yanında tercümânın lüzûmu ve iktizâsı olduğundan Aya veled-i Anton Konsira tercümân nasb ve ta’yîn ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince olageldüğü üzere berât-ı şerîfim verüldüğün bildürüb tercümânlık mezbûr-ı merkûmun yedine verilen berât-ı âlîşânım mûcibince zabt ve şürût-ı berâtına mugâyir merkûmun oğulları ve hizmetkârlarına cizye talebi ve sâ’ir tekâlîf teklîfi ile bir dürlü ta’addî ve rencîde etdürülmeyüb dâ’imâ şürût-ı berât mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel ve hareket olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 1164

(5) Ber-vech-i arpalık Selanik sancağına mutasarrıf olan sadır-ı esbak vezîrim el-Seyid Mehmed Paşa’ya ve Selanik mollasına ve Selanik’den ‘asitâneye gelince yol üzerinde vâki’ olan kâdırlara ve nâ’iblere ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa’adetinde mukîm rû’yet-i umûra vekîl olan Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühü bi’l-hayr südde-i sa’âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb yanında baş tercümân olan Petro veled-i Baron nâm tercümân hizmetinde olan Sento veled-i Sayorta nâm âdemi ba’zı umûr-ı mesâlih rû’yet için bundan akdem Selanik ve olhavâlîde vâki’ ba’zı kuzât ve karye irsâl etmekle hizmetkâr-ı mesfûr medîne-i mezbûrede evân-ı meksinde ve tercümân-ı mezbûrun mesâlihi tekmîli için olhavâlîlere geşt ü gûzârında ve ba’dede tamâmü’l-ü mesâlih ol tarafından ‘asitâne-i sa’âdetime gelünce esnâ-yı râhda menâzil ve merâhil ve benâdir ve ma’berde hilâf-ı şürût-ı berât cizyedârlara cizye talebiyle ve gayrilere âhar bahâne ile rencîde etdürülmeyüb melbûsât ve davarına dahl u taarruz olunmayub şürût-ı berât mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz olan nişân-ı şerîf kuyudâtına müracâ’at olundukda mezkûr Petro veled-i Baronn ‘asitâne-i sa’adetinde mukîm Sicilyateyn elçisi yanında hâlen berât-ı şerîfimle baş tercümân olub ve tercümânlık hizmetinde olanlar ve oğulları ve hizmetkârları harac ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rûsûm tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencîde olunmamak berât-ı şürûtunda olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın şürût-ı berât mûcibince ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 1164

[61]

(1) Mora muhassıl vezîre ve Balya Badra kâdısına ve Balya Badra'dan 'asitâne-i sa'âdetime gelince yol üzerinde vâki' olan kâdılar ve nâ'iblere ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Vekîl-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Balya Badra ve tevâbi' iskelelerinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Dimitre Karavat nâm tercümânın cezîre-i Mora'dan 'asitâne-i sa'âdetime iki nefer hizmetkârıyla gelmesi muktezî olduğun bildürüb tercümân-ı mesfûr 'asitâne-i sa'âdetime gelünce esnâ-yı râhda ve menâzil ve merâhilde ve benâdir ve me'abirde hilâf-ı şürût-ı berât cizyedârlara cizye talebiyle ve gayrilere âhar bahâne ile rencîde etdürülmeyüb mürûr ve 'ubûrlarına mûmâna'at olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan nişân-ı hümâyûnum kuyudâtına müraca'at olundukda mesfûr Dimitre Karavat hâlen Balya Badra konsolos yanında berât-ı şerîfimle tercümân olub tercümânlık hizmetinde olanlar ve oğulları ve hizmetkârları harac ve 'avâriz ve sâ'ir rûsûm tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencîde olunmayub ve tercümân-ı mesfûr ile her kimin dâ'vası olur ise ellerinde olan ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince dört bin akçeden ziyâde dâ'va olduğu halde dâ'vaları sâ'ir mahallde istimâ' ve fasl olunmayub 'asitâne-i sa'âdetime havâle olunmak ve mesfûrun melbûsât ve me'kûlât ve meşrûbâtına ve davalarına dahl u taarruz olunmamak berât-ı şürûtunda olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berât mûcibince 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı CA sene 1164

(2) Özi vâlisi vezîrim () Paşa ve Rumili vâlisi vezîrim () Paşa'ya ve eyâlet-i Özi'de vâki' Eflak ve Boğdan ve Tuna yalılarında vâki' kazâların ve eyâlet-i Rumilinde vâki' Yanya ve () kazâların kâdıları ve nâ'iblerine ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve voyvodalar ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Vekîl-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Astidyo veled-i Anderya nâm tercümân Sicilyateyn tüccârından ba'zı tâcirler ile ticâretde şerîk olub tâcir-i mesfûrların ve tercümân-ı mezbûrun mallarıyla ticâret için tercümân-ı mezbûr hizmetinde olan Yana veled-i Totori nâm âdemini bundan akdem 'asitâne-i sa'âdetimde bundan akdem Eflak ve Boğdan ve Tuna yalılarında vâki' kazâlarda ve havâlilerinde ba'zı mahallere irsâl etmekle mesfûrun yedinde olan emr-i şerîfim mûcibince himâyet ü sıyânet olunub hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn rencîde olunmak icâb etmez iken ba'zı kimesneler mücerred celb-i mâl sevdâsıyla hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ sened-i şer'i taarruz-ı

hukûk ilgâsıyla ta‘addî ve rencîde eyledüklerin bildürüb tercümân-ı mesfûrun hidmetkârı mesfûr gidüşde ve gelüşde ve bir mahalde meks ve ikâmetinde mugâyir ahidnâme-i hümâyûn ta‘addî ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve taarruz-ı hukûk ilgâsıyla rencîde ve remîde etdürülmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz olan nişân-ı hümâyûnum kuyûduna ve ahidnâme-i hümâyûna mürâca‘at olundukda mezkûr Astidyo veled-i Anderya hâlen Sicilyateyn elçisi yanında hâlen berât-ı şerîfimle tercümân olub ve tercümânlık hidmetinde olanlar ve oğulları ve hidmetkârları cizye ve ‘avârız ve kassabiye akçesi ve sâ’îr tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencîde olunmamak berât-ı şürûtunda olduğu mastûr ve Sicilyateyn kralının re‘âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete mûte‘allik bey’ ü şîrâlarında sâ’ir dost olan düvel-i misillü mu‘âmele oluna tüccâr ve sâ’ir re‘âyâları himâyesi altında olanlar bey’ ü şîrâ ve ticâret husûslarında ve sâ’ir bahâne ile dâ‘va ve kâdıya varduklarında tercümânlarından biri bulunmadıkça dâ‘vaları istimâ’ ve fasl olunmaya ve borçları ve kefâletleri mâmûlün-bih senedât ve defter olmadukça dâ‘va olunan deyn için hilâf-ı şer‘-i şerîf müdâhale olunmaya deyü ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt- ı C sene 1164

(3) Derya kapudânı vezîrim Torak Mehmed Paşa’ya ve Mikonos cezîresi nâ’ibine hüküm ki

vekîl-i mûmâ ileyh südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın yanında vekîl hâriç olan Corcino veled-i Ankonso nâm âdemin Bahr-i Sefid’de vâki’ Mikonos adası sâkinlerinden Nikola veled-i Giri nâm zimmî zimmetinde hüccet-i şer‘iden bin yüz elli () senesinden berü memhûr temessükâtı mûcibince üç yüz on beş gurus ve hâric-i ez-temessük iki yüz on bir gurus min-haysü’l-mecmû’ beş yüz yirmi altı gurus alacak hakkı olub kable’l-istifâ mesfûr Nikola veled-i Giri hâlik olmağla yine Mikonos adasında sâkin terekesine vaz‘ü’l-yed olan varîslerinden taleb eyledükde edâda te‘allül ve gadr murâd eyledüklerin ve tarafından ada-ı mezkûrda mukîm Sicilyateyn konsolosu olan Corca Ebadandi nâm konsolos vekîl eyledüğün bildürüb siz ki vezîr müşârûn ileyhasız ma‘rîfetinizle mahallinde şer‘le görölüb vekîl-i harc olan mesfûrun hâlik-i mesfûr zimmetinde olan hakkı vereselerinden bi’l-tamam tahsîl ve vekîl merkûma teslîm etdürülmek bâbında emr-i şerîfim ricâ’ eyledüğün ecluden siz ki vezîr müşârûn ileyhasız mahallinde şer‘ile görölüb ihkâk-ı hakk olunmak emrim olmuşdur buyuruldu. Fî evâhir-i C sene 1164

(1) Ber-vech-i arpalık Selanik sancağına mutasarrıf olan vezîre ve Mora muhassıl vezîre ve Selanik mollasına ve Selanik'den Mora cezâresine berren ve bahren ve cezâre-i mezbûrda vâki' ve () ve kazâlarına varub gelünce vâki' olan kâdılar ve nâ'iblere ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn kral vekîli mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb medîne-i Selanik'de mukîm İtalyalı'dan Luici Bevaş beyzade Selanik ve tevâbi' iskelelerinde İtalyalı ve anlara tâbi' olan tüccâr ta'îfesinin umûr ve mesâlihlerini görmek için hâlen berât-ı şerîfimle konsolos olub konsolos-ı merkûmun mu'temed-i 'aliyye âdemlerinden ve kendü cinslerinden Abostolan veled-i Dimitre nâm âdemini konsolosluk 'avâ'idi için berren ve bahren Mora cezâresinde mukîm konsolosu tarafına irsâl murâd eyledüğün bildürüb siz ki vezîrân-ı müşâr ve sâ'ir mûmâ ileyhümsiz mesfûr cezâre-i Mora ve havâlisinde vâki' ba'zı mahallere varub gelünce ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berât mûcibince iyâb ü zehâbında ve bir mahalde evân-ı meksinde himâyet ü sıyânet olunub mugâyir şürût-ı berât cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrilere âhar bahâne ile rencîde etdürülmeyüb mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz olan nişân-ı şerîf kuyudâtına mürâca'at olundukda mezkûr beyzâde Selanik ve tevâbi' iskelelerinde hâlen berât-ı şerîfimle konsolos olub ve konsolos-ı merkûmun âdemi harc ve tekâlîf-i örfiyyeden mu'âf ve müsellemler olub ziyâde kendü ve âdemi gitmek istedikde gelüşde ve gidüşde ve kara ve deryâda esvâb ve davarına ve emvâl ve erzâkına ve yanında olan âdemlerine ulâkdan ve ulâk akçesinden ve gayri canibden kimesne dahl u taarruz etmeyüb her kanda dahil olur ise zad ü zevâd ve sâ'ir zahîresini narh-ı cârî üzere akçesiyle aldukda bir ferd te'allül ve nizâ' ve rencîde ve remîde etmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak berât-ı şürûtunda olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berât mûcibince 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 1164

(2) Ber-vech-i arpalık Selanik sancağı mutasarrıfı vezîre ve Mora muhassıl vezîre ve Selanik mollasına 'asitâne-i sa'âdetimden Selanik'e ve Selanik'den Mora cezâresine berren ve bahren varub gelünce yol üzerinde vâki' kâdılara ve kethûda yerleri ve yeniçeri serdârları ve a'yân-ı vilâyete ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Vekîl-i mûmâ ileyh südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb mûmâ ileyhin yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Asak veled-i Abram nâm tercümân hidmetinde olan Batola veled-i Asak nâm âdemi ba'zı mesâlih için 'asitâne-i sa'âdetimden Selanik'e ve Selanik'den Mora cezâresine varub gelünce şürût-ı berât mûcibince iyâb ü zehâbında ve bir mahalde evân-ı meksinde himâyet ü sıyânet olunub mugâyir şürût-ı berât cizyedârlara cizye mutâlebesi ve

gayrilere âhar bahâne ile rencîde ve remîde etdürülmeyüb ve mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz olan nişân-ı şerîf kuyudâtına mürâca‘at olundukda mesfûr Asak veled-i Abram vekîl-i mûmâ ileyhın yanında hâlen berât-ı şerîfimle tercümân olub tercümânlık hidmetinde olanlar ve oğulları ve hidmetkârları cizye mutâlebesiyle ve âhar bahâne ile rencîde olunmamak berât-ı şûrûtunda olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın şûrût-ı berât mûcibince ‘amel olunmak içün yazılmışdır. Fî evâ’il-i B sene 1164

(3) Haleb vâlisine ve Haleb mollasına hüküm ki

Sicilayateyn kralının vekîli mûmâ ileyh sūdde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzu hâl gönderüb kral-ı müşârün ileyhe bu def‘a müceddeden ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vechile Haleb’de mukîm konsolosun yanında tercümân olan Şekri veled-i Mihail murabba‘ tercümân nasb ve ta’yîn ve ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince olageldüğu üzere yedine berât-ı şerîfim verüldüğu bildürüb tercümânlık mezbûr-ı merkûmun yedine verülen berât-ı âlişânım mûcibince zabt ve şûrût-ı berâtına mugâyir merkûm ve oğulları ve hidmetkârları cizye talebi ve sâ’ir tekâlîf teklîfi ile bir dürlü ta‘addî ve rencîde etdürülmeyüb da‘îma şûrût-ı berât mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak içün yazılmışdır. Fî evâhir-i Z sene 1164

(4) ve () ve () kâdılarına ve Kırkkilise ve Terkos ve Vize kazâları nâ’iblerine hüküm ki

Sicilyateyn kralının vekîli mûmâ ileyh sūdde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzu hâl gönderüb mûmâ ileyhın ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün Kırkkilise ve Istranca ve Terkos ve Vize ve sâ’ir taht-ı kazâlarınızda vâki‘ karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re’s kara camuzun akçesiyle iştirâ‘ ve Galata hâricinde vâki‘ hânesinde nakil murâd eyledükde ümenâ ve subaşılar ve Galata voyvodası ve topcubaşı ve sâ’ir zâbitân taraflarından kimesne mâni‘ olmayub ahidnâme-i hümâyûnuma mugâyir gümrük ve bâc ve harc ve ‘avâ’id nâmı ve sâ’ir bahâne ile bir dürlü rencîde olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere altmış bir senesine mahsûben olmikdâr kara camuzun iştirâ‘ ve nakli içün emr-i şerîfim verüldüğu mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince altmış dört senesine mahsûben olmikdâr kara camuzun def‘a-yı vâhidede nakline mûmâna‘at olunmamak bâbında fermân-ı âlişânım sadır olmuşdur buyuruldu ki. Fî evâhir-i Z sene 1164

(5) Trablusgarb beylerbeğisi ve dayısı () dâme ikbâluhûya ve yeniçeri zâbiti zîde mecdühû ve yayabaşıları ve sâ’ir ocak ihtiyârlarına hüküm ki

Devlet-i ‘Aliyye’ m ile dostluk ve sulh üzere olan Sicilyateyn Devleti’nin iki kıt’a seffinesi bundan akdem Draç limânında lenger-endaz iki Ülgün’lü Hacı Usta oğlu Hüseyin re’îs seffinesiyle üzerlerine hücûm ve bir kıt’a seffinenin kapudânını yedi yüz Venedik altunu mukâbelesinde ıtlâk ve beş yüz altun kıymetli eşyâsını gasb ve diğer seffineye kapudân ve on altı nefer mellâhanı ile gasb ve üsera Trablus’a firâr eyledüğü mukaddemâ Der-sa’âdetime inhâ olundukda husûs-ı mezbûrun sıhhâtî vukû‘ mahallinde bade’d-taarruz haber verüldüğü üzere olduğunun mahallinde i‘lâmı gelüb sıhhâtî ma‘lûm-ı hümâyûnum olmak hasebiyle zikr olunan seffine ve kapudân ve yeniçerileri eşyâ ve akçeleriyle istirdâd ve yerli yerine teslîm olunmak bâbında bundan mukaddem fermân-ı hümâyûnum sadır olduğundan mâ-‘adâ geçen sene ocağınız ricâlinden Ali hoca ‘asitâne-i sa’âdetime geldükde Trablus ocağının bu bâbda tuttuğu iş rızâ-yı hümâyûnuma muvâfık değildir ve elbette ve elbette kapudân ve mellâhların ve mellâhların sebîlleri tahliye ve seffine-i merkûm eşyâ ve akçe ve yeniçerileriyle yedine red ve teslîm eylemeniz esâsen merkûm-ı Ali hocaya ifâde olundukda varduğu gibi tenbîh-i hümâyûnumu sizlere ifâde ile derhâl emr-i hümâyûnum icrâ’sına mübâderet ve gemi ve akçe ve eşyâ ve kapudân ve yeniçerileri red ve teslîme müsâra‘at edeceği ta‘ahhüd ile ol-tarafa ‘azîmet eyledüğüne binâ’en şimdiye dek emr-i şerîfim icrâ’ olunmuş deyü zân ve i’tikâd olunur iken bu def’a yine Sicilyateyn devletinin tarafından ‘asitâne-i sa’âdetimde mukîm olan maslahat-gûzârlarına kâğıd gelüb hülâsa-i mefhûmunda henüz emr-i şerîfim icrâ’ seffine ve âdemleri ve akçe ve eşyâdan bir nesne taraflarına irsâl ve üserâ olunmadığı inhâ ve gasb ve istirkâk olunan Sicilyateyn re‘âyâsının halâsları ve emvâl ve eşyâ ve seffinelerinin tazmîni bâbında istirhâm ve istid‘â’ olunmuş aslından memâlik-i mahrûsem sularında ve limanlarında ve Devlet-i ‘Aliyye’ m ile dostluk üzere olan devletlerin gemilerine tarafınızdan taarruz ve düşmanlık olunmaya deyü emr-i şerîfimle ocağınıza tenbîh olunmağla bu Sicilyalı’nun gemisini ve mâl ve eşyâ ve âdemlerini Devlet-i ‘Aliyye’ m limanında basub alub götürmek ocağınıza büyük töhmed ve kabahat olduğu cümlenizin ma‘lûmu olduğundan başka bunları gerüye red ve teslîm edesiz deyü bir iki def’a fermânım olmuş iken aslâ mukayyed olmayub cevâbını dahi yazmadığınız Devlet-i ‘Aliyye’ mde olan kolluğunuza mugâyir olmağla sizi bir daha Devlet-i ‘Aliyye’ m limanlarına ve belki hemen bir vusûlde uğratmamak iktizâ eder iken bu def’a dahi yalnız tenbîh ve te’kîd ile iktifâ’ ve mahsusen İşbu emr-i şerîfim müceddeden ısdâr ve () ile irsâl ve üserâ olunmuştur sizin ocağınızın şân ve şöhrat taraf-ı hümâyûnuma itâ‘at ve fermân-ı âlişânıma icrâ’sına müsâra‘at zımnında hâsıl ve yolsuz hareket edenler dürlü dürlü ‘azâb ve ‘ikâba giriftar olageldüğü mücerreb ve ma‘lûmunuz olmağla imdi mukaddemâ ve hâlen fermânım olduğu üzere Draç kal‘esi altında alunub ocağunuza varan Sicilyateyn gemisi kapudân ve âdemleri ve eşyâ ve akçeleriyle bundan akdem bir sâ‘at

mukaddem red ve teslîm mübâderet ve tamâmen yerlû yerine verüldüğünü Der-sa‘âdetime i‘lâm ve işâret ve bundan sonra Devlet-i ‘Aliyye’ m sularında ve limanlarında bu makûle hareket ve itmâmlarına korsanlarınıza tenbîh ve te‘kîd-i dikkât eyleseniz şöyle ki bundan sonra dahi emr-i şerîfime âdem-i itâ‘at ile bu şeyleri teslimde muhâlefet ederseniz fî-mâ-ba’d sizi memâlik-i mahrûsem limanlarına ve sularına uğratmamak üzere cümleye tenbîhe hümâyûnum sadır olacağını tekrarlayub ana göre hareket ve emr-i şerîfime itâ‘at ile hilâfindan bi-vech tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sadır olmuştur buyuruldu ki. Fî evâhir-i S sene 1165

[63]

(1) Haleb valisine ve Haleb mollasına hüküm ki

Sicilyateyn kralının vekîli südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderub kral-ı müşârün ileyh bu def‘a ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vechile Haleb-ül Şehba ve tevâbi‘ iskelelerinde mukîm konsolosun yanında tercümân olan Yosuk veled-i Hakamo Samca tercümân nasb ve ta‘yîn ve ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince olageldüğü üzere yedine berât-ı şerîfim verüldüğün bildürub tercümânlık mezbûr-ı merkûmun yedine verilen berât-ı âlîşânım mûcibince zabt ve şürût-ı berâta mugâyir merkûm ve oğulları ve hizmetkârları cizye talebi ve sâ‘ir tekâlîf teklîfi ile bir dürlü ta‘addî ve rencîde etdürülmeyub da‘imâ şürût-ı berât mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâ’il-i B sene 1165

(2) Ber-vech-i arpaluk Yanya sancağı mutasarrıfı () Paşa’ya ve Yanya kâdisına hüküm ki

‘Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn kralının rû‘yet-i umûra vekîl olan kıdvetü’l-ayanü’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderub mûmâ ileyhın yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Astidyo veled-i Anderya nâm tercümânın Yanya sâkinlerinden el-Hac Mehmed Paşa’nın Mehmed’in zimmetinde bin yüz altmış iki senesi Rebi‘û’l-âhir’in on birinci gün târîhli müverrih memhûr temessük mûcibince hüccet-i karz-ı şer‘iden bin dört yüz otuz gurus ve (hâriç ez)? temessük emti‘â bahâsından bin üç yüz otuz altı gurus ile doksan altı akçe min-haysü’l-mecmû‘ iki bin yedi yüz elli altı gurus ile doksan altı akçe alacak hakkı olub ve (gurreleri)? hulûlünde (...) taleb eyledükde edâda te‘allül ve mumâtale ve tercümân-ı mezbûr gadr-ı murâd edüb ve husûs-ı merkûmun şühûdu ‘asitâne-i sa‘âdetimde ricâl-i Devlet-i ‘Aliyye’mden ba‘zı kimesneler olmağla mahallinde murâfa‘a-ı şer‘ memâlik olmaduğun bildürub merkûm Muharrem’in mahallinde deynine makar olub (...) meblağ-ı merkûma

tercümân-ı mesfûrun ahz ü kabzına me'mûr ve vekîl-i şer'îye tamamen teslim etmediği sûretde sen ki Yanya mutasarrıfı mîr-i mîran mûmâ ileyhsin tarafınızdan mübâşir ta'yîn ve ma'rifetiyle 'asitâne-i sa'âdetime ihzâr ve huzûr altında tercümân-ı mesfûr ile murâfa'a ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere şer'ile sabit olan hakkını edâda bi-vech-i şer' muhâlefet eder ise ihzâr olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sadır olmuştur buyuruldu ki. Fî evâ'il-i Ş sene 1165

[64]

(1) Ber-vech-i arpalık Yanya sancağına mutasarrıf olan () Paşa'ya dâmen mu'allâya ve Yanya ve () kâdılarına hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm rû'yet-i umûra vekîl olan südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb mûmâ ileyhin yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Astidyo nâm tercümânın Yanya sâkinlerinden Yelanobir Monbo nâm zimmî zimmetinde bin yüz () altmış senesinde hüccet-i şer'iden dört yüz yetmiş sekiz gurus alacak hakkı olmağla kable'l-ahz zimmî mesfûr hâlik olub meblağ-ı mezbûr Yanya sâkinlerinden veresesinden talep olundukda hâlik-i mesfûr yine Yanya'da sâkine karındaşı zevcesi Harisna nâm nasrâniyenin hânesinde hâlik olmağla mesfûra nasrâniye cümle eşyâsını kânun zabt eyledü deyü mâl hâlikden tamamen tahsîl ve tercümân-ı merkûm tarafından ahz ü kabzına me'mûr vekîl-i şer'isine teslim olunub bu def'a dahi edâda te'allül ve muhâlefet eder ise (...) mesfûrenin eline veyahud vekîl-i şer'iyeme 'asitâne-i sa'âdetime ihzâr olunmak bâbında siz ki mîr-i mîrân mûmâ ileyhasız size hitâben hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere şer'le sabit olan hakkını edâda bi-vech-i şer' muhâlefet eder ise kendüsü veyahud vekîl-i şer'iyeme ihzâr olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sadır olmuştur buyuruldu ki.

Fî evâsıt-ı Ş sene 1165

(2) Ber-vech-i arpalık Selanik sancağı mutasarrıfı vezîrim () Paşa ve Tırhala sancağı mutasarrıfı vezîrim () Paşa ve Yanya sancağına mutasarrıf olan () dâme ikbâluhûya ve Selanik ve Yenişehir-i Fener mollalarına ve sâ'ir olhavâlilerde vâki' kâdılar ve nâ'iblere ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde rû'yet-i umûra vekîl olan kıdvetü'l-ayanü'l-milleti'l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb hâlen Narda iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Yata veled-i Nikolaki nâm tercümân Sicilyateyn tüccârından

iki nefer tâcir ile şerîk olub şerîklerinin Frengistan tarafından ırsâl eyledükleri emti'â ve eşyâyı Selanik'de mütemekkin tercümân-ı mesfûrun hizmetkârı Gabti Pesti veled-i Girbe ahz ü kabz ve ol emti'ânın bir mikdârı mahallinde bey' ü tevzi'sini Yenişehir-i Fener ve Yanya ve ol havâlîde vâki' kasaba ve şehirlere nakl ve bey' ü şirâ içün 'âzım ve râhî olduğun bildürüb siz ki vezîran müşâr ve mîrân ve sâ'ir mûmâ ileyhümsiz tercümân-ı mesfûrun hizmetkârı zıkr olunan emti'â ve eşyâsıyla ve ba'zı umûr ve mesâlih ile Selanik'den Yenişehir-i Fener ve Yanya ve olhavâlîlerde vâki' ba'zı kazâyâ ve karaya varub gelünce her kangınızın taht-ı hükümet ve kazâsına varub dahil olur ise esnâ-yı târikde ve menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma'berde ve bir mahallde evân-ı meksinde hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mugâyir şürût-ı berât cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrilere dahi âhar bahâne ile rencîde ve remîde etdürülmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz olan nişân-ı hümayûn kaydına mürâca'at oldundukda mesfûr Yata veled-i Nikolaki medîne-i Narda'da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında hâlen berât-ı şerîfimle tercümân olub ve tercümânlık hizmetinde olanlar ve oğulları ve hizmetkârları haraç ve 'avârız ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencîde olunmamak berât-ı şürûtundan olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berât mûcibince 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâhir-i L sene 1165

(3) Yeniçeri ağasına ve Hassa bostancıbaşına ve Galata voyvodasına hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm rû'yet-i umûra vekîl olan kîdvetü'l-ayanü'l-milleti'l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb kendünün ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün sâ'ir müste'menlere ruhsât verüldüğü üzere akçesiyle yüz elli sepet üzüm iştirâ' ve Galata'da vâki' hanesine nakline mûmâna'at olunmayub ve harc ve 'avâ'id nâmı ve sâ'ir bahâne ile nesne mutâlebesiyle rencîde olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' eyledükde eclden ancak bu def'a Üsküdar ve havâlîsinden almayub taşradan götürmek şartıyla def'a-yı vâhidede yüz elli sepet üzümün nakline mûmâna'at olunmamak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı ZA sene 1165

(4) Ağrıboz kal'esi dizdarına hüküm ki

Sicilyateyn kralının vekîli Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Bahr-i Sefid'de vâki' Atina iskelesinde berât-ı şerîfimle konsolos olan âdemisi Lui Baron nâm konsolos me'mûr olduğu üzere iskele-i

mezbûreye âmed şüd iden tüccâr ve sefâ'inlerinin umûr ve mesâlihi rû'yet üzere iken Atina voyvodası sâbık el-Hac Hasan nâm kimesne (...) olub konsolos-ı mezbûrun yedinde olan berât-ı şerîfimin kuyûd ve şürûtuna i'tibâr etmeyüb mesfûrdan cizye ve sâ'ir tekâlîf talebinde oldukda muhâlefet eyledüğünden mezbûr el-Hac Hasan konsolos-ı merkûma ehl-i zimmet re'âyâdan olmak üzere Atina kâdisına hilâf-ı inhâ 'arz ve konsolos-ı merkûmun Ağrıboz kal'esine kale-bend için emr-i ısdâr etdürüb gadr eyledüğün bildürüb mesfûr kal'e-i merkûmeden ıtlâk ve hidmet-i me'mûresine ircâ' etdürülmek bâbında emr-i şerîfim ricâ' eyledüğün eclden vech-i meşrûh üzere ıtlâk olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i Z sene 1165

[65]

(1) ve () kâdılarına ve Kırkkilise ve Terkos ve Vize kazâları nâ'iblerine hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm rû'yet-i umûra vekîl olan Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb mûmâ ileyhin ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün Kırkilise ve Istranca ve Terkos ve Vize ve sâ'ir taht-ı kazâlarınızda vâki' karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re's kara camuzu akçesiyle iştirâ' ve Galata haricinde vâki' hânesine nakil murâd eyledükde ümenâ ve subaşılar ve Galata voyvodası ve topcubaşı sâ'ir zâbitân taraflarından kimesne mâni' olmayub ahidnâme-i hümayûnuma mugâyir gümrük ve bâc ve harc ve 'avâ'id nâmı ve sâ'ir bahâne ile bir dürlü rencide olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz olan kuyûd-ı ahkama mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere altmış dört senesine mahsûben olmikdar kara camuzu iştirâ' ve nakl için emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince altmış beş senesine mahsûben olmikdâr kara camuzun def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâhir-i Z sene 1165

(2) Bosna valisi vezîre ve Boğdan muhafızı vezîre ve Özü valisi vezîre ve Yeniköy sancağına mutasarrıf olub Vidin muhafız vezîre ve Hotin kal'esi muhafazasından olan () bender kal'esi muhafazasından olan () dâme ikbâluhûya ve Saraybosna ve Boğdan mollarına ve Vidin ve Yeniköy ve Hotin ve bender vekîli (...) İbrail ve Tuna yalılarında vâki' sâ'ir kazâların ve Gelibolu ve Tekfurdağı ve Boğazhisarları ve () ve () kazâlarının kâdıları ve nâ'iblerine ve iskele emînleri ve sâ'ir zâbitân ve Eflak voyvodası () ve voyvoda ve Boğdan voyvodası () voyvodaya hüküm ki;

‘Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn kralının rû‘yet-i umûra vekîl olan kıdvetü’l-ayanü’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb bir müddetden berü Sicilyateyn kralının re‘âyâsından ba‘zı bîkâr olanlar Nemçe cesâret memleketine gidüb askeri gurûhuna duhûl ve itmâm-ı hizmet eyledükden sonra ba‘zıları ‘asitâne-i sa‘âdetime ‘azîm olub Devlet-i ‘Aliyye’m hudûduna vusûllerinde asân-ı terkiye ârif olmaduklarından ba‘zı kimesneler bu makûle Sicilyateyn re‘âyâsını mu‘âheze ve istirkâk ve âhara bey’ ile gadr eyledüklerinden mûmâ ileyhe Sicilyalı’dan cerrahı olan Yenaki veled-i Nikola nâm âdemini Bosna ve Boğdan ve Hotin ve Bender vekîl (...) ve yasakçı ve Tulca ve İbrail ve Eflak ve Boğdan ve Tuna yalılarında vâki‘ ba‘zı kılâ‘ ve kuzât Gelibolu ve Tekfurdağı ve Boğazhisarları taraflarına irsâl eyledüğün bildürüb mesfûr hizmet-i me‘mûresiyle mahall-i merkûmede geşt ü gûzârında ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince himâyet ü sıyânet olunub cizyedârlara cizye mutâlebesiyle ve gayrilere âhar bahâne ile rencide ve ta‘addî etdürülmeyüb me‘mûr olduğı hizmetin temşiyetinde mu‘âvenet ve bu makûle Sicilyateyn re‘âyâsından iken sulh ve salâh zamanında istirkâk oldukları muhakkak olan Sicilyateyn re‘âyâsı mesfûra teslim ve ‘asitâne-i sa‘âdetime irsâl ve tesyîr olunmak bâbında siz ki vezîr-i müşâr ve mîr-i mîrân-ı kirâm ve sâ’ir mûmâ ileyhümsiz size hitâben emr-i şerîfim ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûnuma mürâca‘at olundukda kral-ı müşârün ileyhe tâbi‘ olub himâyesinde ve bayrağı altında olan re‘âyâ ta‘îfesi mâdem ki Devlet-i ‘Aliyye’m düşmanlarından olan korsan ta‘îfesiyle îsâl-i mazarrata sâ’î ve mezbûrlara askeri yazılmış olmayalar bu makûlelerin emvâl ve eşyâlarına taarruz ve kendülerüne ta‘addî olunmayub eşyâlarıyla tahliye-i sebîl olunalar müte’ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarından cizye ve tekâlîf ve sâ’ire taleb olunmaya deyü ahidnâme-i hümâyûnum mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sadır olmuştur buyuruldu. Fî evâhir-i M sene 1166

(3) Haleb-ül Şehba mollasına hüküm ki

‘Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn kralının rû‘yet-i umûra vekîl olan Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb memâlik mahrûsemde her kangı mahalline tüccâr ve re‘âyâlarından ve bayrağı altında olanlardan biri vefât eder ise muhallefâtı hükkâm ve zâbitân taraflarından müsâ‘ade olunmayub ve bu güne muhallefât-ı mâl gâ’ibdir deyü vaz‘-ı yed ve istishâb olunmaksızın vekîline veya konsoloslarına vasiyeti üzere eshâbına verülmek içün teslim oluna ve eğer bilâ vasiyet vefât eder ise muhallefâtı vekîline ve konsoloslarına yahud vefât etdüğü mahalde olan şerîklerine

teslîm oluna ve vefât eylediği mahallde konsolos ve şerîkleri bulunmadığı halde ol mahallin kâdısı şer‘-i şerîf mûcibince muhallefâtı defter edüb bir emîn mahalle vaz‘ ve hıfz edüb resm-i hidmet edâsıyla Der-i Devlet’imde olan vekîli tarafından ta‘yîn olunan âdeme bilâ bahâne def‘ ve teslîm eyleye deyü Sicilyateyn kralına verülen ahidnâme-i hümâyûnumda musarrah ve Haleb-ül Şehba’da mukîm Sicilyateyn konsolosunun yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Yosuk veled-i Hikamo Samca nâm tercümân hâlik olub ve konsolos Haleb’de mevcûd olmağla ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince kassâm ve gayriler taraflarından terekesine müdâhale ve müsâdere olunmak icâb etmez iken siz ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhasız bin yüz altmış altı senesinde hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn tarafından yüz yedi Venedik altun alub veresesine ‘arz olunduğun bildürüb hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn alınan akçe Haleb’de mukîm konsolosa teslîm ve fî-mâ-ba’d Sicilyateyn kralı bayrağı altında olan tüccâr ve re‘âyâ ve tercümândan biri hâlik oldukda ahidnâme-i hümâyûn şürûtu mûcibince ‘amel olunub hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn terekelerine müdâhale ve müsâdere olunmamak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûnuma mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı CA sene 1166

Sadır olan fermân-ı celilü’l-kadrîm mûcibince ‘amel dahi siz ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhasız fî-mâ-ba’d ahidnâme-i hümâyûn şürûtu mûcibince ‘amel olunub ve mugâyir şürût-ı ahidnâme-i hümâyûn tarafından olmikdâr akçe aldığı vâki’ ise ihtimâm-ı (...) ve tatayyub eyleyüb mazmûn-ı emr-i şerîf ‘amel olasin şöyle bilesin i‘lâm-ı şerîf itimâd kılasız tahrîren tarihü’l-merkûm.

[66]

(1) *İşbu sûret-i i‘lâm kendü defterine kayd ve (...) iskâr olunmak üzere sadır olan fermân mûcibince kayd olunmuştur. Fî evâsıt-ı CA sene 1166*

Ma’rûz-ı bendeleridir ki;

Devlet-i ‘Aliyye’ re‘âyâsıyla kral-ı müşârûn ileyhin tüccâr ve sâ’ir re‘âyâları ve himâyesi altında olanlar bey’ ü şirâ ve ticâretleri husûslarıyla ve sâ’ir bahâne ile dâ‘va ve kâdıya varduklarında tercümânlarından biri bulunmadıkça dâ‘vaları istimâ‘ ve fasl olunmaya ve borçları ve kefâletleri mâmûlün-bih senedât ve defter olmadukça ve dâ‘va olunan deyn için hilâf-ı şer‘-i şerîfe müdâhale olunmaya ve tüccârı beyninde dâ‘va zuhûr eyledükde bu makûle olan dâ‘vaları konsolos ve tercümânları vesâtatıyla şürût ve kâ‘ideler üzere görülmesi câ‘iz ola ve bu mu‘âmele hîn-i iktizâda anların memleketlerinde bulunan ve Devlet-i ‘Aliyye’

tüccâr ve re'âyâsı haklarında dahi (...) deyü Sicilyateyn tarafına verülen ahidnâme-i hümâyûnda mezkûr olub ve (...) 'arzuhal Atina hassa re'âyâlarından Burgaki nâm zimmînin Sicilyateyn Devleti'ne tâbi' Anabolu İspanya şehrinde mukîm Aleksandri Karsimo ve sâ'irleriyle olan şirketlerinden (...) üzere verülen temessük ve defter mûcibince yirmi beş kese akçe alacağını talep eyledükçe sekiz sene mesfûr Borgaki dahi (...) olduğundan İstanbul'a gelüb senedâtını elçilerine ibrâz eyledükde krala tahrîr ederüm deyü (...) evkât ba'dehû elçi-i mesfûr vilâyetine 'avdetinde yerine gelen vekîline dahi varub ifâde-i hâl eyledükde olduğu haber ile krala yazayım deyü tesvîk eyleyüb beş sene (...) kâr ve (...) olmağla ahidnâme-i hümâyûn şûrûtu muktezâsınca hakkı tahsîl olunmak için işbu 'arzuhalıyla istid'â' ma inâyet eder eder 'arzuhal merkûm Sicilyateyn vekîline gönderüldükde mesfûr Burgaki kendüsüne ve (...) varub nizâm-ı hâl eyledüğü vâki' olub lâkin nizâ' mezbûrun sıhhati mahallinde isti'lâm ile ma'lûm olacak mevâddan olduğuna binâ'en keyfiyeti devleti tarafına mukaddemâ tahrîr eyledükde mesfûr Burgaki Mora (...) esnâsında Sicilya'ya tâbi' Elce nâm şehre 'iyâliyle varub ra'iyeti kabûl ve şehir-i mezbûrda tavattun hâlinde dâ'va-ı mezbûra ol mahallin tüccârı ve hükkâmı ma'rifetiyle görölüb ba'dehû kâ'ide-i memleket üzere tekrâren tefahhus olunmak için kral tarafından mahsûs Burgaki nasb ve ta'yîn ve mesfûrun mu'âhezesinde rû'yet olunub alacağı olmaduğundan gayri kendünün deyni zuhûr eyleyüb edâsına âdem-i iktidârından ol tarafdak karar eyledüğün ve yedinde olan kızının (...) olduğu kral-ı mesfûrun baş vekîlinden gelen kağıddan beyân ve (...) olunmağla mesfûr Borgaki bî-vech mutâlebe ve mu'ârazadan men' olunmak için emr-i şerîf ihsân buyurlmasına vekîl-i mesfûr gönderüdüğü takrîrinden istid'â' etmiş bu surette sahib-i 'arzuhal iddi'âsı (...) olduğuna Devlet-i müşârûn ileyha şehâdet etdüklerü ma'lûm-ı âlî buyurlduk fermân-ı der-i sultânım hazretleridir.

(2) İzmir mollasına ve İzmir hassa voyvodasına hüküm ki

'Asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn kralının rû'yet-i umûra vekîl olan kîdvetü'l-ayanü'l-milleti'l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb medîne-i İzmir'de mukîm Sicilyateyn konsolosunun yanında Sicilyateyn kralı re'âyasından Kalbo veled-i Roza nâm müste'men kendü halinde ve (...) iken Rum mellâh ta'îfesinden Komano veled-i Corca nâm zimmî bin yüz altmış altı senesinde bî-gayr-ı hakkın (...) mezbûr Kalbo Roz nâm müste'meni katl edüb hâlen katl-i mesfûr sen ki voyvoda mûmâ ileyhsin (...) olduğun bildürüb mahallinde konsolos-ı mezbûr ma'rifetiyle şer'ile görölüb icrâ'yı şer'-i ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ'

eyledüğün eelden mahallinde şer‘ ile görölüb madde-i katl şer‘ en sabit oldukda muktezâsı şer‘ i kadîm üzere icrâ’-yı şer‘-i ve ihkâk-ı hakk olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C sene 1166

(3) Trablusgarb beylerbeyi () dâme ikbâluhûya hüküm ki

Bundan akdem Draç kal‘esi altında hilâf-ı kâ‘ide ve mugâyir-i şürût Trablus korsanının Sicilyateyn devletine tâbi‘ istirkâk eyledüğü sefine derûnunda mevcûd eşyâ ve on altı nefer mellâh ile istirdâdı bâbında sadır olan emr-i şerîfime cevâb olmak üzere siz ki mîr-i mîrân mûmâ ileyhasız tarafınızdan tahrîr olunan i‘tirâz ma‘lûm-ı hümâyûnum olmuştur lâkin husûs-ı mezbûrun Draç iskelesinde vâki‘ olduğunu müş‘îr mukaddemâ Draç kâdisından ve emîninden gelen ‘arzlara binâ’ en mugâyir-i şürût olunmak iktizâ etmekle (...) emr-i şerîfimle ifâde ve tenbîh olunub ana dahi vârid olan cevâb mülâhaza olunmuştur hâsıl madde-i mezkûra şürût ve muzâfata menâfi‘ olması mütefehhim olmakdan nâşî tarafına (...) hata olmamak vechile ber-vech-i bihûde nizâm ve temşiyeti matlûb olmağla ancak me’hûz olan on altı nefer mellâhlar tahlîs ve teslîm ile ırzâ ve iskân mümkün olacağı melhûz olduğu cihetden zikr olunan on altı nefer mellâhlarına bu tarafa irsâl ve Sicilyateyn Devleti’ne teslîm birle madde-i nizâ’nın fasl ve kat‘ına ihtimâm eyledüğü fermânım olmağın mahsûsen İşbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur imdi husûsunda sâbıkü’l-zikr sefinede ahz olunub hâlen anlara mevcûd olan on altı nefer mellâhları itlâk ve vârid mübâşir ile bu tarafa irsâl edüb kendülere teslîm birle madde-i nizâ’nın bu vechile (...) ve kat‘ olunmasına ikdâm ve her halde tahsîle rızâ-yı hümâyûnum ihtimâm-ı tam eyledüğün bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C sene 1166

(4) İzmir mollasına ve İzmir hassa voyvodasına hüküm ki

Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm rû‘yet-i umûra vekîl olan kıdvetü’l-ayanü’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb bu def‘a müceddeden kral-ı müşârün ileyhe ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vechile medîne-i İzmir ve ana tâbi‘ iskelelere İtalya bayrağı altında gemileriyle gelen güden tüccâr ve re‘âyâsının umûr ve husûsların görmek üzere Sicilyateyn Beyzâdelerinden Françesko Rokato konsolos nasb ve ta’yîn ve ahidnâme-i hümâyûnum mücibince olageldüğü üzere yedine berât-ı şerîfim verüldüğün bildürüb ahidnâme-i hümâyûnuma verülen berât-ı şerîfim mücibince konsolosluk mezbûr-ı merkûm zabt etdürölüb hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve mugâyir berât dahl u taarruz etdürölmemek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğın vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 1166

[67]

(1) ‘asitane-i sa‘âdetimden bahren Moskov hudûduna varub gelünce vâki‘ olan kâdılar ve nâ‘iblere ve iskele emînleri ve sâ‘ir zâbitâna hüküm ki

‘Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn kralının rü‘yet-i umûra vekîl olan kîdvetü’l-ayanü’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn tüccârından Astidyo veled-i Anderya nâm tâcire gümrük tezkîresi mantûkunca İzmir tarafından Selanik’e irsâl eyledüğü eşyâ Yalano nâm zimmî re’isin ve Lika ta‘bir olunur seffinesiyle tâcir-i mesfûr hizmetkârı Hristo ile Azak tarafına irsâl murâd eyledüğün bildürüb memnû‘âtdan olmayan eşyâdan olub gümrüğü edâ olduğuna müş‘îr edâ tezkîresi verilen tâcir-i mesfûrun eşyâsıyla hizmetkâr-ı mesfûr seffine-i merkûm ile ‘asitâne-i sa‘âdetimde Azak tarafına varub gelünce mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ ve divân-ı hümayûnumda mahfûz olan ahidnâme-i hümayûn ve kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda kral-ı müşârûn ileyhın re‘âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte‘allik bey’ ü şirâlarında sâ‘ir dost olan düvel-i misillü mu‘âmele oluna ve müte‘ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarından cizye ve tekâlîf sâ‘ire talep olunmaya deyü ahidnâme-i hümayûnda mastûr ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelerden ticâret ve bey’ ü şirâ ancak mürûr ve ‘ubûrlarına mûmâna‘at olmamak üzere ahidnâme-i hümayûn mûcibince emr-i şerîfim verüldüğü dahi mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim ve ahidnâme-i hümayûn mûcibince ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı N sene 1166

(2) Haleb valisine ve Haleb mollasına hüküm ki

Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm rü‘yet-i umûra vekîl olan kîdvetü’l-ayanü’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb kral-ı müşârûn ileyhe bu def‘a ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümayûnumda şart olunduğu vechile Haleb-ül Şehba ve tevâbi‘ iskelelerinde mukîm konsolosun yanında tercümân olan Tohik veled-i Bosamha hâlik olub yerine sulbi oğlu Anton tercümân nasb ve ta‘yîn ve ahidnâme-i hümayûn mûcibince olageldüğü üzere yedine berât-ı şerîfim verüldüğün bildürüb tercümânlık-ı mezbûr babası hâlik-i mesfûrun yerine yedine verilen berât-ı âlişânım mûcibince zabt ve şürût-ı berâta mugâyir merkûm ve oğulları ve hizmetkârları cizye talebi ve sâ‘ir tekâlîf teklîfi ile bir dürlü ta‘addî ve rencîde etdürülmeyüb dâima şürût-ı berât mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ etmeğın vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 166

(3) Yeniçeri ağası ve hassa bostancıbaşıya ve Galata voyvodasına hüküm ki

Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm rû‘yet-i umûra vekîl olan kıdvetü’l-ayanü’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb kendünün ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün sâ’ir müste’menlere ruhsât verüldüğü üzere akçesiyle yüz elli sepet üzüm iştirâ‘ ve Galata’da vâki‘ hânesine nakline mümâna‘at olunmayub ve harc ve ‘avâ’id nâmı ve sâ’ir bahâne ile nesne mutâlebesiyle rencîde olunmamak için geçen sene emr-i şerîf verülmekle altmış altı senesinde dahi olmkidâr üzümün nakline mümâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîfim ricâ‘ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda ancak bu def‘a Üsküdar ve havâlisinden almayub taşradan götürmek şartıyla def‘a-yı vâhidede yüz elli sepet üzümün nakline mümâna‘at olunmak üzere altmış beş senesinde emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim şürûtu üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 166

(4) ve () kâdılarına Kırkkilise ve Vize kazâları nâ’iblerine hüküm ki

Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm rû‘yet-i umûra vekîl olan Don Kollodomolok hutimet ‘avâkıbühû bi’l hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün Kırkkilise ve Istranca ve Terkos ve sâ’ir taht-ı kazâlarınızda vâki‘ karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re’s kara camuzu akçesiyle iştirâ‘ ve Galata haricinde vâki‘ hanesine nakil murâd eyledükde ümenâ ve subaşılar ve Galata voyvodası ve topcubaşı ve sâ’ir zâbitân tarafından kimesne mâni‘ olmayub ahidnâme-i hümâyûna mugâyir gümrük ve bâc ve harç ve ‘avâ’yid nâmı ve sâ’ir bahâne ile bir dürlü rencîde olunmamak bâbında emr-i şerîfim ricâ‘ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere altmış beş senesine mahsûben olmkidâr kara camuzu iştirâ‘ ve nakl için emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûcibince altmış yedi senesine mahsûben def‘a-yı vâhidede nakline mümâna‘at olunmamak bâbında fermân-ı âlîşânım sadır olmuştur deyü buyurulmuştur. Fî evâ’il-i RA sene 1167

(5) Mora muhassıl vezîre ve Nakşe ve () kâdılarına hüküm ki

Amme hassı evâhirinde filokalar ile Sicilyateyn re‘âyâsı Manya kıyılarında mercan sayd etmek üzere kendü halleründe geşt ü gûzâr ederler iken Nakşalu Süleyman kapudân üç kıt‘a firkate ve bir aded filoka-yı kebîr ile mesfûrların üzerlerine hücum edüb meskûrlar dahi garb ocakları filokalarından olmak zannıyla havka düşüb ba‘dehû dost sefâ’inden oldukları

müşâhede eyledüklerinden Sicilyateyn bayrağı küşâda ve kendülerüne emniyet hâsıl olmuş iken zikr olunan fırkateler üzerlerine tüfenk atub iki nefer Sicilyateyn mellâhını katl ve mecrûhlarına tâkat getüremedüklerinden filoka-yı mezkûre karaya düşdükdü Manya re‘âyâsı karaya çıkan mellâhların eşyâları nehb ü gâret eyledüklerini Moton’da olan Sicilyateyn konsolos tarafından ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn kralının umûrunu rü‘yete vekîli olan Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühü bi’l-hayra tahrîr ve ifâde olunduğuna binâ’en vâki’ olan zâbitân tazmîn ve ihkâk-ı hakk ve bu makûle fesâda cesâret edenlerin haklarından gelinmek ve fî-mâ-ba’d hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn bu misillü nâ-marzî harekete ruhsat gösterülmeyüb cesâret edenler men‘ ve kendü hallerinde ticâret ile geşt ü gûzâr eden Sicilyateyn re‘âyâsı rencîde olunmayub himâyet ü sıyânet olmak üzere tenbîh-i iktizâ edenlere tenbîh ve te’kîd olunmak içün emr-i şerîfim verülmek ricâsına vekîl-i mûmâ ileyh bir kît‘a takrîr kağıdıyla istid‘â’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz olan ahidnâme-i hümayûna mürâca‘at olundukda kral-ı müşârûn ileyhe tâbî’ olub himâyesinde ve bayrağı altında olan re‘âyâ ve tüccâr ta’îfesi mâdem ki Devlet-i ‘Aliyye’m düşmanlarından olan korsan ta’îfesiyle îsâl-i mazarrata sâ‘î ve mezkûrlara askeri yazılmış olmaya o makûlelerin emvâl ve eşyâlarına taarruz ve kendülerine ta‘addî olunmayub eşyâlarıyla tahlîye-yi sebîl olunalar ve Devleteyn düşmalarından ahz olunan tarafeynin sefâ’ini ve içinde olan tüccâr ve re‘âyâsı mukarrer olan dostluk istihkâmı içün memleket-i medîne tahsîl ve tarafına verülmekle sa’y oluna ve Devlet-i ‘Aliyye’m re‘âyâsından ve husûsen Ülgunlu ve Arnavudluk’dan olan korsan makûlesinden ve sâ’ir bu yolda yürüyenlerden bir ferd kral-ı müşârûn ileyhin sefâ’ini ile husûmet etmek husûsu ve iskelelerine ve memleketlerine varduklarında dostâne kabul ve sâ’ir dost olan düvele mu‘tâd olan bi’l-cümle ianetler bunların hakkında dahi icrâ’ olunmak hâleti emr ve tenbîh oluna deyü mastûr ve mukayyed olunmağla ahidnâme-i hümayûn mûcibince ‘amel olunmak fermânım olmağın kapudân-ı mezbûrun şürût-ı ahidnâme-i hümayûna mugâyir hareketden red ve (...) eylemek üzere kapudân paşaya başka emr-i şerîfimle tenbîh ve te’kîd olunduğu sen ki vezîr müşârûn ileyhsin ma‘lûmun oldukda zikr olunan mellâhların gâret olunan emvâl ve eşyâları mallarına ise şürût-ı ahidnâme-i hümayûn mûcibince bi-vech edenlerden (...) şer‘le ‘alâ-eyyî-hal tahsîl ve tazmîn zımnında katl maddesi dahi ber-muktezâ-ı şer‘ kadîm rü‘yet ve sulh-ı husûmet birle icrâ’-ı şer‘ ve ihkâk-ı hakk oldukdan sonra fî-mâ-ba’d hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mugâyir sulh ve sâlah harekete cesâret etmemek üzere tenbîh lâzım gelenlere muhakkem tenbîh ve zecr ve tehdîd olunarak Sicilyalı’dan havâlî-i mezbûra varanların himâyet ü sıyânetlerine ve fî-mâ-ba’d levâzım-ı musâfâta menâfi’ sefinelerine ve mellâhlarına ve âdemlerine ve eşyâlarına kimesne tarafından mugâyir ahidnâme-i hümayûn taarruz ve rencîde olunmamaları hâlâtına ihtimâm ve dikkât olunub

şürût ahidnâme-i hümayûna mugâyir harekete ruhsât göstermekden ittikâ ve ihtirâz olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sadır olmuştur deyü yazılmışdır. Fî evâ'il-i R sene 167

[68]

(1) Derya kapudânı olan vezîrim Mehmed Paşa'ya hüküm ki

Devlet-i 'Aliyye'm ile musâfât üzere olan Sicilyateyn Devlet'i re'âyâsı Manya kıyılarında amme hassı evâhîrinde filokalar ile mercan sayd etmek üzere kendü hallerinde geşt ü gûzâr ederler iken Nakşalı Süleyman kapudân üç kıt'a firkate ve bir kıt'a filoka-yı kebîr ile mesfûrların üzerlerine hücum edüb mesfûrlar dahi garb ocakları filokalarından olmak zannıyla havka düşüb ba'dehû dost sefâ'inden oldukları müşâhede eyledüklerinden Sicilyateyn bayrağı küşâda ve kendülerüne emniyet hâsıl olmuş iken zikr olunan firkateler üzerlerine tüfenk atub iki nefer Sicilyateyn mellâhını katl ve mecrûhlarına tâkat getüremediklerinden filoka-yı mezkûre karaya düşüb ve Manya re'âyâsı karaya çıkan mellâhların eşyâları nehb ü gâret edenlerin Moton'da olan Sicilyateyn konsolos tarafından 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn kralının umûrunu rû'yete vekîli olan Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayra tahrîr ve ifâde olunduğuna binâ'en vâkî' olan zâbitân tazmîn ve ihkâk-ı hakk ve bu fesâda cesâret edenlerin haklarından gelinmek ve fî-mâ-ba'd hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn bu makûleye nâ-mârzi harekete ruhsat gösterülmeyüb cesâret edenler men' ve kendü hallerinde ticâret ile geşt ü gûzâr eden Sicilyateyn re'âyâsı rencide ve remide olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak için tenbîh-i iktizâ edenlere tenbîh ve te'kîd olunmak için emr-i şerîfim verülmek ricâsına vekîl-i mûmâ ileyh bir kıt'a takrîr kağıdıyla istid'â' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümayûnuma mürâca'at olundukda kral-ı müşârün ileyhe tâbî' olub himâyesinde ve bayrağı altında olan re'âyâ ve tüccâr ta'îfesi mâdem ki Devlet-i 'Aliyye'm düşmanlarından olan korsan ta'îfesiyle îsâl-i mazarrata sâ'î ve mesfûrlara askeri yazılmış olmaya o makûlelerin emvâl ve eşyâlarına taarruz ve kendülerine ta'addî olunmayub eşyâlarıyla tahlîye-yi sebîl olunalar ve Devleteyn düşmalarından ahz olunan tarafına sefâ'ini ve içinde olan tüccâr ve re'âyâsı mukarrer olan dostluk istihkâmı için memleket-i medîne tahsîl ve tarafına verülmekle sa'y oluna ve Devlet-i 'Aliyye'm re'âyâsından ve husûsen Ülgunlu ve Arnavudluk'dan olan korsan makûlesinde ve sâ'ir bu yolda yürüyenlerden bir ferd bi'l-cümle kral-ı müşârün ileyh sefâ'ini ile husûmet etmek husûsu ve iskelelerine ve memleketlerine varduklarında dostâne kabul ve sâ'ir dost olan düvele mu'tâd olan bi'l-cümle ianetlerin bunların haklarında dahi icrâ' olunmak hâleti emir ve tenbîh oluna deyü mastûr ve mukayyed olub ve zikr olunan mellâhların gâret olunan emvâl ve eşyâları şürût-ı ahidnâme-i hümayûn mûcibince taarruz edenlerden muvakkat şer'le

tahsîl ve tazmîn ve katl maddesini dahi ber-muktezâ-ı şer'î kadîm fasl ve sulh eylemek üzere eğerçi başka emr-i şerîfim hâlen Mora muhassılı vezîrim Hasan Paşa'ya tenbîh ve te'kid olunur ancak sabıkü'l-zikr Nakşalı Süleyman kapudânan i'dâdından ma'dûd olduğundan kendüye ve sâ'ir lâzım gelenlere bu misillü hareketde bulunmamak üzere tarafında tenbîh ve te'kid olunmak lâzım gelmekle ber-vech-i muharrer Devlet-i 'Aliyye'mle musâfât üzere olan Sicilyateyn Devlet'inin cezâ'ir ve sevâhile gelenlerin himâyet ü sıyânetlerine min-ba'd levâzım-ı musâfâta menâfi' sefine ve mellâhlarına ve âdemlerine ve eşyâlarına mugâyir ahidnâme-i hümayûn müdâhale ve ta'addî olunmamak üzere merkûm Nakşalı Süleyman kapudân ve sâ'ir iktizâ edenden tarafından gereği gibi te'kid ve tenbîh ve takayyüd tam olunarak sefinelerinin ve âdemlerin himâyet ü sıyânetlerine emîn ve selâmet ile âmed şüd etmelerine dikkât ve ihtimâm olub ser-i mu rehâvet ve ta'zîrden tehâşi ve mücânebet olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sadır olmuştur yazılmışdır. Fî evâil-i R sene 167

(2) Haleb vâlisi vezîre ve Mora muhassılına Edirne ve Haleb ve İzmir monlalarına ve Bahr-i Sefîd'de Mora cezîresinde ve havâlisinde vâki' kazâların ve cezîrelerin kâdılarına ve nâ'iblerine ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn kralı tarafından 'asitâne-i sa'âdetimde rû'yet-i umûra vekîl olan Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Devlet-i 'Aliyye'min bi'l-cümle iskele ve gümrüklerinde kral-ı müşârün ileyhın sefâ'inlerinden ve re'âyâlarından gümrük resmi yüzde üç ve sâ'ir dost olan düvel taraflarından verilen ve rûsûmât edâ oluna ve müte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından cizye ve tekâlîf sâ'ire talep olunmaya deyü ahidnâme-i hümayûnumda mukayyed ve hâlen Sicilyateyn tüccârından Lozayı veled-i Komnolata nâm tâcir bir nefer müste'men hidmetkârıyla 'asitâne-i sa'âdetime İzmir'e ve andan Edirne ve sevâhil-i Bahr-i Sefîd'de vâki' Mora ve sâ'ir cezâ'ir ve adalara ve İskenderun ve Haleb'e berren ve bahren ticâret ile 'azîm ve râhî olduğun bildürüb sen ki vezîran ve sâ'ir mûmâ ileyhımsin 'asitâne-i sa'âdetimden mahall-i mezkûra varub gelünce her kangınızın taht-ı kazâsına gidüşde ve gelüşde esnâ-yı râhda vâki menâzil ve merâhile ve benâdir ve ma'bere varub dahil olur ise bahren ve berren cizyedârlara cizye mutâlebesiyle ve gayrilere âhar bahâne ile rencîde etdürülmeyüb memnû'âtdan olmayan eşyâdan alub götürdüğü emti'â ve eşyânın resm-i gümrük ahidnâme-i hümayûn mûcibince müste'men ta'îfesi gibi bir mahalde bir def'a edâ ve yedine edâ tezkîresi alub âhar iskeleye vardukda ümenâ tekrar gümrük talebiyle rencîde etmeyüb ve bir mahalde itmâm-ı mesâlih edince evân-ı meksinde kendüye ve yanında bir nefer hidmetkârı ve esvâb ve davarına müdâhale olunmayub ahidnâme-i hümayûn mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü

hümâyûnum ricâ' olunmuşdur ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûnuma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâhir-i R sene 167

[69]

(1) Bursa ve Mudanya nâ'iblerine ve 'asitâne-i sa'âdetimden Bursa'ya varunca vâki' zâbitân ve iskele emînine hüküm ki

Sicilyateyn Devleti'nin 'asitâne-i sa'âdetimde rû'yet-i umûra vekîl olan Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhâl gönderüb Sicilyateyn kralının re'âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete mûte'allik bey' ü şirâlarında sâ'ir dost olan düvel-i misillü mu'âmele oluna ve dâ'va ve nizâ' konsolos vesâtatıyla bilâ-te'hîr fasl oluna ve mûte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından cizye ve tekâlîf sâ'ire taleb olunmaya deyü Sicilyalı'ya i'tâ' kılınan ahidnâme-i hümâyûnumda mukayyed olduğuna binâ'en vekîl-i mûmâ ileyhin hidmetinde müstâhdem ve etbâ'ından ve Sicilya re'âyâsından Sento Hayim nâm müste'menin illet-i tedâvî olub (...) hava ve illetine müdâvâ için Bursa'dan vâki' (...) 'azîmet murâd eyledüğün bildürüb müste'men-i mesfûr 'asitâne-i sa'âdetimden Bursa'ya varub gelünce siz ki mûmâ ileyhümsiz her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise esnâ-yı târikde menâzil ve merâhilde ve evân-ı meksinde ve ikâmetinde hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn cizye mutâlebesi ve âhar bahâne ile rencîde ve remîde ve kendüye ve esvâb ve davarına kimesne bir dürlü dahl u taarruz etdürülmeyüb ve iktizâ eden ve zevâdesi rızâlarıyla satanlardan narh-ı cârî üzere akçesiyle iştirâ' etmesine müdâhale olunmayub emin ve sâlim iyâb ü zehâbına mu'âvenet ve muzâharet ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz ahidnâme-i nâme-i hümâyûna mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâ'il-i B sene 167

(2) Edirne monlasına ve Edirne bostancıbaşına hüküm ki

Sicilyateyn Devlet'inin 'asitâne-i sa'âdetimde rû'yet-i umûra vekîl olan Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhâl gönderüb kral-ı müşârün ileyhin konsolos ve tercümânlarıyla dâ'va zuhûr eder ise dört bin akçeden ziyâde dâ'va olunduğu halde dâ'vaları ve sâ'ir mahallde istimâ' fasl olunmayub 'asitâne-i sa'âdetime havâle oluna ve kezâlik Devlet-i 'Aliyye'm re'âyâsıyla kral-ı müşârün ileyhin tüccâr ve sâ'ir

re'âyâları ve himâyesi altında olanlar bey' ü şîrâ ve ticâret husûsları ile ve sâ'ir bahâne ile dâ'va ve kâdiya varduklarında tercümânlarından biri bulunmadıkça dâ'vaları istimâ' ve fasl olunmaya ve borçları ve kefâletleri mâmûlün-bih senedât ve defter olmadıkça dâ'va olunan deyn için hilâf-ı şer'-i şerîfe müdâhale olunmaya deyü Sicilyaluya i'tâ' kılınan ahidnâme-i hümâyûnumda musarrah iken mahrûse-i Edirne'de Sicilyateyn tüccârının mesâlihi rû'yetine me'mûr ve berât-ı şerîfimle tercümân olan Tiyabot veled-i Kosta nâm tercümânın Edirne sâkinlerinden Musrata oğlu Malkoma nâm zimmîde ma'lûmü'l-mikdâr alacak hakkı olub taleb eyledükde mesfûr şiddete sülûk ve hilâf-ı inhâ emr-i âlî ısdâr ve tercümân-ı mesfûrdan bilâ sened-i şer' hukûk iddi'â ve taarruz istid'â ile yek-dil ve tercümân-ı mezkûrun hakkını ibtâl ve ısdâr ve sevdâsında olduğun bildürüb ahidnâme-i hümâyûn şûrûtu mûcibince dört bin akçeden ziyâde bilâ sened-i şer' zimmî mesfûrun dâ'vası mahallinde istima' olunmayub 'asitâne sa'âdetime havâle olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûnuma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn şûrûtu mûcibince 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâ'il-i B sene 167

(3) Kayseri sancağı mutasarrıfına ve Kayseri kâdisına ve kazâ-yı mezbûrdan 'asitâne-i sa'âdetime gelünce yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâba ve kethûda yerleri ve yeniçeri serdârları ve zîde kadruhuma hüküm ki

Sicilyateyn Devlet'inin 'asitâne-i sa'âdetimde rû'yet-i umûra vekîl olan Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l hayr südde-i sa'âdetime 'arzuhal gönderüb mûmâ ileyhin ve (...) hizmetinde müstahdem Avaniş veled-i Karabet fi'l-asl Kayseri kazâsına tâbi' Nasran nâm karye sâkinlerinden olub bu sene-i mübârekede Kudüs-ü Şerîf'de vâki' (...) zamanına zevcesi ve iki nefer evlâdıyla 'azîmet irâdesinde olmağla mesfûr Kayseri'den zevcesi nasraniye ve iki nefer evlâdıyla 'asitâne-i sa'âdetime gelünce yol üzerinde vâki' menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma'berde rencîde ve ta'âddi ve mürûr ve 'ubûrlarına mûmâna'at olunmamak bâbında emsâline kıyasen hükmi hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda fi'l-asl Arikid kazâsına tâbi' İmra nâm karye mütemekkinlerinden olub İngiltere elçisi hizmetinde müstahdem iki nefer zimmînin iki nefer zevceleri ve üç nefer evladlarının 'asitâne-i sa'âdetime ve mürûrlarına mûmâna'at olunmamak için İngiltere elçisi iltimâsıyla emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 167

(4) ‘asitâneen Bahr-i Siyah tarafından diyâr-ı Boğdan’a ve andan hudûduna varub gelünce yol üzerinde vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve mütesellim ve kethûda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ’ir ve ma‘ber ve benderlerde olan zâbitâna hüküm ki

‘Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn Devlet’inin rü’yet-i umûra vekîl olan kıdvetü’l-ayanü’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb hâlen vekîl-i mûmâ ileyhın yanında tabîblik hizmetinde olan Colyano veled-i Françesko nâm tabîb iki nefer müste’men hizmetkârıyla ‘asitâne-i sa‘âdetimden Bahr-i Siyah tarafından Diyar-ı Boğdan’a ve andan ‘âzim ve râhî olduğun bildürüb tabîb-i mesfûr her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma‘berde hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn cizyedârlara cizye mutâlebesiyle ve gayrilere âhar bahâne ile rencîde ve remîde ve ibâs ve davarlarına bir dürlü dahl u taarruz etdürülmeyüb ve iktizâ eden zad ü zevâdesi rızâlarıyla satanlardan narh-ı cârî üzere akçesiyle alub emin ve sâlim iyâb u zehâblarına mûmâna‘at olunmamak için hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz olan ahidnâme-i hümâyûna mürâca‘at olundukda kral-ı müşârûn ileyhın re‘âyâsıya ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte‘allik bey’ ü şîrâlarında cizye ve tekâlîf-i sâ’ire talep olunmaya deyü ahidnâme-i hümâyûnda mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûnum mûcibince ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i L sene 167

[70]

(1) İskenderiye sancağı mutasarrıfı ve Ülgun ve () kâdılarına hüküm ki

Ülgun ta’îfesinden ma‘lûmü’l-esâmî kimesneler sene-i mâzîde (...) hat ile (...) iki kıt’a Sicilyateyn seffinelerine ahz ve istirkâk etdüklerinden mâ-‘adâ bu sene-i mübârekede vâki‘ mâh-ı Nisan evâsıtında yine Ülgun’lü bir kıt’a seffine ile tuz tahmîl eylemek üzere Barlota nâm Sicilyateyn iskelesine yanaşub ebatları üzere lazaretaya me‘mûrlar seffine-i mezbûreyi mahall-i merkûmda ikâmetinde men‘ kaskında olduklarında bu keyfiyyet kendülere gelen gelmekle iskele-i merkûmeden hareketlerinde zikr olunan Barlota limanına müte‘allik iki kıt’a balıkçı kayıklarını dahi hilâf-ı şürût mu’âhât ve musâfât ahz ü zabt etmeleriyle şürût-ı ahidnâme-i hümâyûna mugâyir Ülgun’lü ta’îfesinin zabt ve gasb etdüklerü harita ile (...) iki kıt’a seffine ile iki kıt’a balıkçı kayıklarını gasb edenlerden istirdâd ve Sicilyateyn re‘âyâsına vukû‘ bulan zarar ve ziyân ba’de-zîn mugâyir merâsim-i musâleme ve (...) bu makûle harekete cevâb ve tasaddî edenler men‘ ve def‘ ve fî-mâ‘bad rencîde ve remîde etdürülmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak üzere tenbîh-i iktizâ edenlere tenbîh ve tenkîd olunmak için emr-i

şerîfîm verûlme ricâ'sına 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn Devlet'ine rû'yet-i umûra vekîl olan kıdvetü'l-ayanü'l-milleti'l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l hayr bir kıt'a takrîr kağıdıyla istid'â' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz ahidnâme-i hümâyûna mürâca'ar olundukda Devlet-i 'Aliyye'min sefâ'ini memâlik-i mahrûsemde dostluk üzere olub kral-ı müşârûn ileyhın memleketine giden sâ'ir devlet sefâ'ini misillü mu'tâd olan lazaretadan sonra kabûl olunalar tarafeynin tüccâr sefâ'ini birbirlerine bayrakları açub dostane mu'âmele edeler ve sefinelerin bayrak ve senedâtları ma'lûm olmak içün senedatların birer memhûr sureti ve bayrakların dahi resmleri tarafından verüle ve Devlet-i 'Aliyye'min re'âyâsından ve husûsen Ülgünlü ve Arnavudluk'dan olan korsan makûlesinden ve sâ'ir yolunda yürüyenlerden bir ferd bi'l-cümle kral-ı müşârûn ileyh sefâ'ini ile husûmet etmek husûsu ve iskelelerine ve memleketlerine varduklarından dostane kabûl ve sâ'ir dost olan düvele mu'tâd olan bi'l-cümle îânetler bunların haklarında dahi icrâ' olunmak hâleti emr ve tenbih oluna zıkr olunan tevâyîfin kral-ı müşârûn ileyhın taht-ı hükûmetinde olan arâzî ahâlisi ile serbest ve kendü halleri üzere ticâret içün varub gelmelerü câ'iz ola ve işbu 'akd olunan mevâda muhâlefet iden var ise te'dîb ve tarafeyne bu makûlelerden olan bi'l-cümle zarar ve ziyân sâ'ir dost olan düvele müsâ'ade olunduğu üzere tazmîn etdürüle deyü mastûr ve mukayyed olub bu sûretde Ülgün'lunun ahz ü zabt etdürülüb sefine ve fî-mâ-ba'd şurût-ı ahidnâme-i hümâyûna ve şer'-i şerîfe mugâyir ve menâfi' etdüğü zâhir ve (...) olmağla şekâvet-i mezbûreye tecâsür edenleri 'alâ-eyyî-hâl bulub ahz edüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn gasb ve gâret etdükleri dört kıt'a sefine (...) altına tevcih edenlerden şer'le tahsîl ve istirdâd ve vukû' bulan zarar ve ziyân tamamen tazmîn etdürüldükden sonra zâbitleri ma'rîfeti ve ma'rîfet-i şer'le haklarında lâzım gelen te'dîb ve kûşmalleri bade'l-icra bundan sonra Sicilyateyn re'âyâsına bir dürlü ta'addî ve hasârat etmemek merâsim (...) ve musâfâta menâfi' sefine ve âdem ve eşyâlarına mugâyir ahidnâme-i hümâyûn kat'a müdâhale ve ta'addî olunmamak üzere ta'îfe-yi mezbûreye ve sâ'ir tenbîh-i iktizâ edenlere siz ki mîr-i mîrân mûmâ ileyhümsiz tarafından gereği gibi tenbîh ve tehdîd ve zecr ve teşdîd-i ta'bîr tam birle tahsîl sefâ'in ve eşyâ-ı mağsûbe ve re'âyâ ve ahâlilerine her halde himâyet ü sıyânelerine ve selâmet ile âmed şüd etmelerine kemâl-i dikkât bezl ve sa'y ve meks ve mazmûn emri şerîfîm ifâde ve icrâ' olunduğu Der'aliyye'me i'lâm ve işâret olunub bu ser-mu ve rehâvet ve ta'zîrden badezîn ahidnâme-i hümâyûnuma mugâyir vaz' ve hâlât-ı sudûruna ruhsât ve cevâz göstermedükden gâyetü'l-gâye ihtirâz (...) olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sadır olmuştur. Fî evâil-i CA sene 1167

(2) Dergâh-ı mu'allâm yeniçeri ağası ve hassa bostancıbaşıya ve Galata voyvodasına hüküm ki

Sicilyateyn kralının‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm rû‘yet-i umûra vekîl olan kıdvettü’l-ayanü’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün sâ’ir müste’menlere ruhsât verüldüğü üzere akçesiyle yüz elli sepet üzüm iştirâ‘ ve Galata’da vâki‘ hânesine nakline mûmâna‘at olunmayub ve harc ve ‘avâ’id nâmı ve sâ’ir bahâne ile nesne mutâlebesiyle rencîde olunmamak için emr-i şerîfim verüle gelmekle bu sene dahi olmikdâr üzümün nakline mûmâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîfim ricâ‘ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda ancak bu def‘a Üsküdar ve havâlisinden almayub taşradan götürmek şartıyla def‘a-yı vâhidede yüz elli sepet üzümün nakline mûmâna‘at olunmamak üzere altmış altı senesinde emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim şûrûtu üzere altmış yedi senesine mahsûben def‘a-yı vâhidede nakline mûmâna‘at olunmamak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 1167

(3) () ve () kâdılarına ve Kırk Kilise ve Vize kazâları nâ’iblerine hüküm ki

Sicilyateyn kralının‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm rû‘yet-i umûra vekîl olan Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün Kırk Kilise ve Istranca ve Terkos ve sâ’ir taht-ı kazâlarınızda vâki‘ karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re’s kara camuzu akçesiyle iştirâ‘ ve Galata harîcinde vâki‘ hanesine nakil murâd eyledükde ümenâ ve subaşılar ve Galata voyvodası ve topcubaşı ve sâ’ir zâbitân taraflarından kimesne mâni‘ olmayub ahidnâme-i hümâyûnuma mugâyir gümrük bâc ve harc ve ‘avâ’id nâmı ve sâ’ir bahâne ile bir dürlü rencîde olunmamak bâbında emr-i şerîfim ricâ‘ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere altmış yedi senesinde emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince altmış sekiz senesine mahsûben def‘a-yı vâhidede nakline mûmâna‘at olunmamak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 168

[71]

(1) ‘Asitâne-i sa‘âdetimden Dubrovnik hudûduna varub gelünce yol üzerinde vâki‘ mîr-i mîran sancak beyleri ve kâdıları ve yeniçeri serdârları ve kethüda yerleri ve kıl‘a dizdarları ve neferât ağaları (...) voyvodaları ve a‘yân-ı vilâyet ve iş erlerine hüküm ki;

Sicilyateyn kralının‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm rû‘yet-i umûra vekîl olan kıdvettü’l-ayanü’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime

mühürlü ‘arzuhal gönderüb Devlet-i ‘Aliyye’ m ile Sicilyateyn kralı beyninde müstâhkem olan dostluk ve musâfâta binâ’ en cülûs-ı hümayûn sa’âdet-makrûnumu müş’îr ‘inâyet (...) sudûr olan nâme-i hümayûn (...) makrûnum Der‘aliyye’ mde vekîl-i mûmâ ileyhe dergâh-ı mu‘allâ penâh (...) teslim ve vesâtatıyla kral-ı müşârûn ileyh cânibine (...) âdemlerinden sırkatib olan Petro Françesko ile ba’s ve tesyîr himâyet ü sıyânet olunarak re’s-i hudûda îsâllerine (...) ve ihtimâm olunmak için mu’tâd üzere emr-i şerîfim sudûrunu ricâ’ eyledüğü eelden imdi mesfûr yanında olan bir nefer hidmetkârıyla her kangınızın taht-ı hükümet ve kazâsına dahil olurlar ise esnâ-yı râhda ve menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma’berde mürûr ve ‘ubûrlarına mûmâna’at olunmayub nüzûl eyledükleri mahallerde (...) ve mahfûz mahallere gönderüb muhâfaza ve muhâreselerine (...) ve ihtimâm ve gider olduklarında yanlarına kadar kifâye âdemler koşub mezîd-i emin ve selâmetle birbirinize irsâl ve ibtâl ve iktizâ eden zad ü zevâdeleri rızâlarıyla satanlardan narh-ı cârî üzere akçeleriyle alub hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn cizye ve sâ’ir bahâne ile akçe mutâlebesiyle rencîde ve ta’addî etdürülmeyüb ibâs ve davarlarına dahl u taarruz olunmayub esnâ-yı râhda ve menâzilde kendülere bir dürlü zarar (...) erişdürülmeyüb bilâ-mûcib bir mahalde ‘avk ve te’hîrlerine ruhsât göstermekden ziyâde ihtirâz eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sadır olmuştur deyü yazılmışdır. Fî evâ’il-i CA sene 168

(2) Haleb vâlisine ve Haleb mollasına hüküm ki,

Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa’âdetimde mukîm rû’yet-i umûra vekîl olan Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa’âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb cülûs-ı hümayûn meymenet makrûnum vukû’ hâsebiyle sene-i erbâ (...) Rebî‘u’l-evvel’inin on beşinci gün târîhli müverrih hüdavendigâr-ı sâbık karındaşım merkûm mağfîret-penâh sultan Mahmuh Han tâbe serâhu berâtıyla medîne-i Haleb ve tevâbi’ iskelelerinde İtalya bayrağı altında gemileriyle gelen tüccâr ve re’âyâsının umûr ve husûsları görmek için İtalyalı Çenaro Codima nâm beyzâde konsolosluk berâtı tahrir olunub ve ahidnâme-i hümayûnum mûcibince olageldüğü üzere müceddeden yedine berât-ı şerîfim verüldüğü bildürüb ber-vech-i muharrer verilen berât-ı âlîşânım mûcibince konsolosluk merkûm kendü zabt etdürülüb hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mugâyir şürût-ı berât cizye ve sâ’ir bahâne ile rencîde ve remîde etdürülmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hüküm-ü hümayûnum ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere zabt etdürülmek için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i C sene 168

(3) Haleb vâlisine ve Haleb mollasına hüküm ki

Sicilyateyn kralının rü'yet-i umûra vekîli mûmâ ileyhe mühürlü 'arzuhal gönderüb Haleb ve tevâbi' iskelelerinde konsolos yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Anton veled-i Yusok nâm tercümânın berâtı tahrîr olunmağla müceddeden yedine verilen berât-ı âlîşânım mûcibince tercümânlık merkûm kendüye zabt etdürülmek için ber-vech-i merşûh emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâil-i C sene 1168

(4) Haleb vâlisine ve Haleb mollasına hüküm ki

vekîl-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb berât-ı âlîşânım ile Haleb-ül Şehba'da mukîm konsolos yanında tercümân olan Aya veled-i Anton Kota nâm tercümân tecdîd-i berât etmekle müceddeden yedine verilen berât-ı âlîşânım şürûtu mûcibince tercümânlık merkûm kendüye zabt etdürülmek için ber-vech-i meşrûh emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i C sene 1168

(5) Haleb vâlisine ve mollasına hüküm ki

vekîl-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb Haleb ve tevâbi' iskelelerinde mukîm konsolos yanında berât ile tercümân olan Şekri veled-i Muhabil Merb nâm tercümân yedinde olan berâtı tecdîd etmekle berât cedîdi mûcibince tercümânlık mezbûr kendüye zabt etdürülmek için müceddeden yedine emr-i şerîfim verilmişdir. Fî evâ'il-i C sene 168

(6) Mısır valisine ve Mısır monlasına ve İskenderiye ve () kâdılarına hüküm ki

Vekîl-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb cülûs-ı hümâyûnum vukû' hâsebiyle (...) ve zî'l-ka'desinin altıncı gününden berü karındaşım merkûm Sultan Mahmud Han tâbe serâhu berâtıyla mahrûse-i Mısır Kahire ve İskenderiye ve ana tâbi' olan bender ve iskelelere İtalya bayrağı altında gemileriyle âmed şüd iden tüccâr ve re'âyâsının umûr ve husûsların rü'yet için İtalya beyzâdelerinden Coziye Cozatato nâm beyzâde konsolosun berâtı tecdîd olunub ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ve olageldüğü üzere müceddeden yedine berât-ı âlîşânım verüldüğün bildürüb ber-vech-i muharrer verilen berât-ı âlîşânım mûcibince konsolosluk-ı mezbûr kendüye zabt etdürülmeyüb hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve mugâyir şürût-ı berât cizye ve sâ'ir bahâne ile rencîde ve remîde etdürülmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere zabt etdürülmek için yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ş sene 1168

[72]

(1) Selanik vâlisine ve Selanik monlasına hüküm ki

vekîl-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb hüdâvendigâr-ı sâbık karındaşım Sultan Mahmud Han tâbe serâhu berâtıyla Selanikde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında tercümân olan Aşgoyala Metlaki veled-i Refailkon nâm tercümânın berâtı tecdîd olunub ahidnâme-i hümâyûn mûcibince olageldüğü üzere müceddeden yedine berât-ı âlişânım verülmekle berât mûcibince tercümânlık-ı mezkûr kendüye zabt etdürülmek için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i Ş sene 1168

(2) Selanik vâlisine ve Selanik monlasına hüküm ki

Vekîl-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb hüdâvendigâr-ı sâbık berâtıyla Selanikde mukîm konsolos yanında tercümân olan Simon veled-i Ayram Kon nâm tercümânın berâtı tecdîd olunub ahidnâme-i hümâyûn mûcibince müceddeden verilen berât-ı âlişânın zabt için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i Ş sene 1168

(3) İstanbul ve Galata kâdılarına ve Üsküdar ve haslar nâ’iblerine hüküm ki

Vekîl-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb cülûs-ı hümâyûnum vâki’ olmağla hüdâvendigâr-ı sâbık karındaşım Sultan Mahmud han tâbe serâhu berâtıyla hâlen elçi-i mûmâ ileyhin yanında tercümân olan Yenabota veled-i Kosta nâm tercümânın yedinde olan berât tecdîd olunub ahidnâme-i hümâyûn mûcibince müceddeden berât-ı âlişânım verülmekle tercümânlık-ı mezbûrun zabtı için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i Ş sene 1168

(4) Narda ve () kâdılarına hüküm ki

Vekîl-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb cülûs-ı hümâyûnum vâki’ olmağla karındaşım merhûm Sultan Mahmud berâtıyla Narda ve tevâbi’ iskelelerinde İtalya bayrağı altında gemileriyle âmed şüd iden tüccâr ve re’âyâsının umûrları rû’yet için İtalyalı’dan kıdvetü’l-ayanü’l-milleti’l-mesîhiyye Don Ayastano Bato nâm konsolosun yedinde olan berâtı tecdîd olunub verilen berât-ı âlişânım mûcibince konsolosluk-ı mezbûr kendüye zabt etdürülmek için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i N sene 1168

(5) Haleb vâlisine ve Haleb mollasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb kral-ı müşârün ileyhe müceddeden ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart kılındığı vechile Selanik’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında tercümân olan Mersuhay Esail veled-i Yakub hâlik olub (...) olmağla Haleb’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında tercümân olan (...) Hakan Tamo veled-i Yusuf tercümân nasb olmağla ahidnâme-i hümâyûn ve olageldüğü üzere yedine berât-ı

âlîşânım verülmek bâbında ‘inâyet ricâ’ etmeğin ahidnâme-i hümayûn ve olageldüğü vech üzere yedine verilen berât mûcibince tercümânlık-ı mezkûrun zabtı için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i L sene 1168

(6) İstanbul ve Galata kâdılarına ve Üsküdar ve Haslar nâ’iblerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb cûlûs-ı hümayûnumda vâki’ olmağla karındaşım Sultan Mahmud Han tâbe serâhu berâtıyla elçi-i mûmâ ileyhın yanında tercümân olan Esak veled-i Avram nâm tercümânın yedinde olan berât tecdîd ve ahidnâme-i hümayûn ve olageldüğü üzere müceddeden yedine verilen berât-ı âlişânım mûcibince tercümânlık-ı mezbûrun zabtı için yedine emr-i şerîf verülmüşdür. Fî evâhir-i L sene 1168

(7) Narda kâdisına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb cûlûs-ı hümayûnumda vâki’ olmağla karındaşım Sultan Mahmud han berâtıyla Narda ve tevâbi’ iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolos yanında tercümân olan Yanyalı Yata veled-i Nikolaki nâm tercümânın berâtı tecdîd olunub berât mûcibince tercümânlık-ı mezbûrun zabt için emr-i şerîfi yazılmışdır. Fî evâhir-i L sene 1168

[73]

(1) Cezayir-i garb ve Trablusgarb ve Tunus beylerbeylerine ve zikr olunan ocakların Bahr-i Sefid’de bulunan sefinelerin kapudânlarına hüküm ki

Bu amme-i behçet (...) vâki’ olan cûlûs-ı hümayûn meymenet makrûnum (...) irâdesiyle Devlet-i ‘Aliyye’ dâ’imü’l-karar ile müsâleme ve musâfât üzere olan Sicilyateyn Devleti tarafından dostane te’dîb ve tanzîm (...) ‘arz ve takdîm olunmak üzere gönderülen ba’zı hediye kendülerine tâbi’ sefâ’inden bir kıt’a sefineye vaz’ ve tahmîl ve (...) ‘asitâne-i sa’âdetden eşyâ sevk ve tesyîr olunmak üzere olduğu Devlet-i müşârûn ileyh tarafından Devlet-i ‘Aliyye’md e mukîm elçisi tarafından bir kıt’a takrîr ile ihbâr olunub hediye-i merkûm terk hümayûnuma mahsûsen irsâl olunmakdan nâşi siz ki mûmâ ileyhümsiz sefine-i mezbûr size tesâdüf eder ise tarafınızdan kat’â müdâhale ve mu’âraza olunmayub emniyyet-i hâl ve refâhiyet ve itmînân (...) üzere mürûrlarına ihtimâm eylemeniz fermânım olmağın imdi sen ki mûmâ ileyhümsiz hediye-i mezbûr ile mahmûl sefine-i merkûm bu tarafa hareket ve ‘azîmetinde kendüye müsâdefe ederseniz hüsn-ü mu’âmele olunarak kemâl-i emniyyet ve itmînân ile mürûr ve kudûmlarına sa’y ve ihtimâm ve icrâ’-ı merâsim-i sâlim ve muzâfâta

ikdâm eyleyüb nâ-marzî vaz‘ ve harekete tasaddî olunmakdan (...) ittifâ-i tam olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sadır olmuştur. Fî evâ’il-i ZA sene 1168

(2) Kapudân Paşa’ya ve Boğazhisarları nâ’iblerine ve dizdarlarına hüküm ki

Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb Devlet-i ‘Aliyye’min cenk sefâ’ini rûy-ı deryâda Sicilyateyn kralının cenk sefinelerine müsâdefe eyledükde bayraklarını diküb ve karşıdan top ile selamlayub dostluk izhâr eyledükde Devlet-i ‘Aliyye’min cenk sefineleri dahi lâıyk olan vechile dostane mu‘âmele edüb ve kezâlik tarafeynin tüccâr sefâ’ini dahi birbirlerine bayrakları açıb ve dostane mu‘âmele edeler deyü ahidnâme-i hümayûnumda musarraı olduğına binâ’en Sicilyateyn kralı tarafından (...) Vardakosta ta‘bîr olunur bir kıt‘a kalyonla hediye irsâl ve (...) olunmak üzere olmağıla esnâ-yı râhda donanma-yı hümayûnuma tesâdüfen ve Boğazhisarlarına vürûdunda sâ’ir dost olan düvele olagelen mu‘âmele misillü ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn bunlara dahi mu‘âmele-i bi’lcümle olunarak âmed şüdüne mümâna‘at olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ ve Divân-ı Hümayûn’umda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at oldukda vech-i meşrûh üzere olduğı mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn mûcibince ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâ’il-i ZA sene 1168

(3) Dergâh-ı mu‘allâm yeniçeri ağasına ve hassa bostancıbaşıya hüküm ki

Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb mûmâ ileyhin ve âdemlerinin kefâf-ı nesfisleriçün sâ’ir müste’mende ruhsât verüldüğü üzere akçesiyle yüz elli sepet üzüm iştirâ’ ve Galata’da vâkı’ hanesine nakline mümâna‘at olunmayub ve harc ve ‘avâ’id nâmı ve sâ’ir bahâne ile nesne mutâlebesiyle rencîde olunmamak için emr-i şerîf verüle gelmekle bu sene dahi olmiqdâr üzümün nakline mümâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda Üsküdar ve havâlisinden almayub taşradan götürmek şartıyla def‘a-yı vâhidede yüz elli sepet üzümün nakline mümâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince altmış sekiz senesine mahsûben def‘a-yı vâhidede nakline mümâna‘at olunmamak bâbında fermân-ı âlîşânım sadır olmuştur deyü yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 1168

(4) ve () ve () kâdılarına ve Kırk Kilise ve Vize kazâları nâ’iblerine hüküm ki

Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın ve âdemlerinin kefâf-ı nesfisleriçün Kırk Kilise ve Istranca ve Terkos ve sâ’ir taht-ı kazâlarıңызda vâki‘ karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re’s kara camuzu akçesiyle iştirâ‘ ve Galata haricinde vâki‘ hanesine nakil murâd etmekle ümenâ ve subaşılar ve Galata voyvodası ve topcubaşı ve sâ’ir zâbitân taraflarından kimesne mâni‘ olmayub ahidnâme-i hümâyûna mugâyir gümrük ve bâc ve harc ‘avâ’id nâmı ve sâ’ir bahâne ile bir dürlü rencîde olunmamak bâbında istid‘â’-yı ‘inâyet ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda altmış sekiz senesine mahsûben def‘a-yı vâhidede ol mikdâr camuzun nakline mûmâna‘at olunmamak içün emr-i şerîf verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûcibince altmış dokuza mahsûben def‘a-yı vâhidede nakline mûmâna‘at olunmamak içün emr-i şerîf yazılmışdır. Fi evâhir-i M sene 169

(5) İzmir monlasına ve () kâdisına ve Gelibon ve Rodoscuk ve Boğazhisarları nâ’iblerine ve zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb ‘azîmet üzere olan sefine hudûs eden dâ‘va bahânesiyle alıkonulmayub dâ‘vâ ve nizâ’ konsolos vesâtatıyla bilâ-te’hîr fasl oluna müte’ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarından cizye ve tekâlîf ve sâ’ire taleb olunmaya deyü Sicilyateyn kralına verülen ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed ve tercümânlık hidmetinde olanların iki nefer hidmerkârları haraç tekâlîfi ile rencîde olunmamak tercümânlık berât-ı şürûtunda mûnderic olub ve Sicilyateyn elçisi yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Astidyo nâm tercümân ticâretde şerîki olub Anadol tarafında sır elçiler kal‘esinde meks üzere olan Karankoyata Bata veled-i Hristo Dolo nâm bir nefer hidmetkârını Boğazhisarlarında ve Anadol taraflarında İzmir ve havâlisinde Rumili cânibinden gelüb ve Tekfurdağı ve oltarafda memnû‘âtdan olmayan emti‘âya tercümân-ı mesfûrun akçesiyle iştirâ‘ içün ta‘yîn ve tevkîl eyledükde elçi-i sâbık mukaddemâ akçesiyle inhâ ve mahall-i mezbûrda tercümân-ı mesfûrun hidmetiyle ticâret vechi üzere geşt ü gûzârında ve bir mahallde evân-ı meksinde cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrilere âhar vechile müdâhale ile rencîde etdürülmeyüb ahidnâme-i hümâyûn şürût-ı berât mûcibince himâyet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz ahidnâme-i hümâyûna ve ahkâm kaydına mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğı ahidnâme-i hümâyûnda mastûr ve mukayyed Astidyo ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi yanında berât-ı şerîfimle tercümân olub ve tercümânlık hidmetinde evlatları ve oğulları ve iki nefer hidmetkârları haraç ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rüsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencîde olunmamak berât-ı şürûtunda olduğı

mukayyed bulunmağın mâdem ki hilâf-ı şer'-i şerîf hareketi olmaya ahidnâme-i hümâyûn mûcibince memnû'âtıdan olmayan emti'ânın bey' ü şîrâsına bi-vech mûmâna'at olunmamak bâbında bin yüz elli altmış senesi Zi'l-hicce'si târîhli hüdâvendigâr-ı sâbık karındaşım Sultan Mahmud han zamanında emr-i şerîf verüldüğün bildürüb tecdîdi ricâ' etmeğın ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berât mûcibince 'amel olunmak içün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i B sene 169

(6) Boğazhisarları nâ'iblerine ve dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Anderya Gabardallo nâm kapudân râkib olduğı bir kıt'a sefinesiyle 'asitâne-i sa'âdetime getürdüğü ve alub götürdüğü emti'âsının ahidnâme-i hümâyûn mûcibince resm-i gümrük tamamen edâ edüb yedine mâmulün-bih edâ tezkîresi verülüb savb-ı maksûduna 'azîmet murâd etmekle mukayyed üzere Boğazhisarlarında yoklanub mâdem ki derûnunda memnû'âtıdan metâ' ve eşyâ bulunmadukça eğlendürülmeyüb mürûruna mûmâna'at olunmamak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğın vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak içün yazılmışdır. Fî evâsıt-ı B sene 1169

(7) Bir sûret dahi

Kara Rala nâm kapudân içün ber vech-i meşrûh yazılmışdır

[74]

(1) İstanbul kâdısına ve Balya Badra kazâsı nâ'ibine hüküm ki

'Asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühü bi'l-hayr mühürlü 'arzuhal gönderüb Mora cezîresinde vâki' Balya Badra iskelesinde Sicilyaten konsolosu olan Manolaki nâm konsolos bundan on beş sene mukaddem 'asitâne'de sâkin sarraf ta'îfesinden Mefrodica ve şerîki Esror nâm zimmîlerden mâ-'adâ on iki nefer âhar kimesnelerden dahi bir mikdâr akçe iştirâ' edüb deynine makar (...) ve edâ etmek üzere iken ba'zen yedinde olan emvâl bakliyatlık vazî' ve düyûnuna def'a-yı edâya ber-vechile iktidârı olmadığını dâ'inlerinin ma'lûmu olub ekserî taksîte râzî iken konsolos-ı mesfûr ba'zı mesâlih içün 'asitâne'ye geldükden mesfûran Mefrodica ve şerîki bu tarafda konsolos-ı merkûmu mu'âheze ve ber-mûcib-i temessük zimmetinde olan deynini def'a-ı mutâlebesiyle tazyîk ve 'ahz ve habs murâd etmeğle merkûm habs olunduğı surette karısından tefrîk ve mesâlihini ta'tîl edüb gerek mesfûrane ve gerek sâ'ir dâ'inlerine (...) edâya kadar olmayub iflâsı zâhir olacağı mütehakkık ve mukarrer olduğı bildürüb konsolosluk-ı mezbûru bir müddet te'cil ve

dâ'inlerin her birine (...) mikdârı taksît ile düyûnuna edâya mehl ve ruhsât ve habs ile tazyîk ve rencîde etdürülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ' eyledüğün eclden mahalline şer'ile görölüb def'â edâyı deyne (...) olmadığı şer'en sabit olur ise te'cil ve taksît vechile edâ-yı deyn etdürülmemek bâbında fermân-ı âlîşân yazılmışdır. Fî evâsıt-ı CA sene 169

(2) İstanbul vâlisine ve Balya Badra kazâsı nâ'ibine hüküm ki

'Asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Mora cezîresinde vâki' Balya Badra iskelesinde Sicilyaten konsolosu olan Dimitre veled-i Manolaki nâm konsolos bundan akdem 'asitânede sâkin sarrâf ta'îfesinden Kazor şerîkleri Esror ve diğer Kazor nâm zimmîlerden mâ-'adâ on iki nefer âhar kimesnelerden dahi birer mikdâr akçe iştir'â'na ve edâ etmek üzere iken ba'zen (...) yedinde olan emvâl bakliyata (...) ve düyûnu def'âten edâya ber-vechile iktidârı olmadığı dâ'inlerinin ma'lûmu olub altı taksîte râzî iken konsolos-ı mesfûr ba'zı mesâlih için 'asitâneye gelmekde zimmî mesfûrlar bu tarafda konsolos-ı mesfûru mu'âheze ve ber-mûcib-i temessük zîmmetinde olan deyni def'âten mutâlebesiyle tazyîk ve ahz ve habs murâd etmeleriyle mesfûr habs olunduğu sûretde (...) ve mesâlihi ta'tîl olunub gerek mesfûrane ve gerek sâ'ir dâ'inlerine edâya karar olmayub iflâsı zâhir olacağı mütehakkık ve mukarrer olduğu elçi-i mûmâ ileyh tarafından mukaddemâ inhâ ve zimmî-i mesfûrlara olan deyn taksiti ile edâ ve def'âten talebi ve habs teklîfi ile rencîde etdürülmemek bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' olduğuna binâ'en mahallinde şer'ile görölüb def'âten edâ-yı deynine (...) olmadığı şer'en sâbit olur ise te'cil ve taksît vechile edâ-yı deyn etdürülmek için bundan akdem emr-i şerîfim sadır olunmağla mûcibince konsolos-ı mesfûr deynine makar ve taksît ile edâya râzî iken zimmî mesfûrlar (...) def'âten taleb ve ahz ve habs teklîfi ile hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mugâyir şürût-ı berât ta'addî ve rencîde eyledükleri ve bu bâbda fetvâ-ı şerîfe dahi verüldüğün bildürüb ahidnâme-i hümayûn ve berât-ı şürût ve mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince 'amel olub konsolos mesfûr bilâ vech ta'addî ve tahkîr ve habs teklîfi ile rencîde olunmamak bâbında müceddeden hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz olan ahidnâme-i hümayûn ve ahkâm kaydı görüldükde ve Devlet-i 'Aliyye'min hükkâm ve zâbitânı Sicilyateyn kralına tâbi' olanlardan her kim olur ise olsun bir ferdine bilâ vech ta'addî ve tahkîr ve habs etmeyeler deyü ahidnâme-i hümayûnda mukayyed ve mesfûr Dimitre veled-i Manolaki nâm konsolos cezîre-i mezbûrda Balya Badra ve tevâbi' iskelelerinde berât-ı şerîfim ile konsolos olub ve konsolos elçilerin vekîlleri olmağla aslâ habs olunmamak berât-ı şürûtunda olduğu nişân-ı hümayûn kuyûdunda ve işbu sene-i mübâreke evâsıt-ı Cemâziyel-evvel'inde ber-vech-i muharrer taksîte edâ-yı deyn etmek üzere emr-i

şerîfim verüldüğü dahi kuyûd-ı ahkâmda (...) olunmağla mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim ve şürût-ı berât ve ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ‘amel olunmak için emr-i şerîf yazılmıştır. Fî evâhir-i C sene 169

(3) *Cûlus-ı hümâyûn vâki ‘ olunduğundan (...) mûcibince emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i Ş sene 171*

Tekrar emr-i şerîf yazılmışdır. Evâ’il-i Ş sene 188

Cezayir-i garb ve Trablusgarb ve Tunus beylerbeylerine ve zikr olunan ocakların Bahr-i Sefîd’de bulunan sefinelerin kapudân ve sâ’ir zâbitânına hüküm ki;

Devlet-i ‘Aliyye’m ile musâfât üzere olan Sicilyateyn Devleti’nin ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm elçisi tarafından gerek devletin ve gerek tüccârlarının husûsların için Sicilyateyn cânibine irsâl olunan mekâtib ve evrâk berren Devlet-i ‘Aliyye’me tâbi‘ Dubrovnik kal‘esine îsâl ve andan Sicilyateyn Devlet’ine tâbi‘ Barlata nâm kal‘eye Sicilyalu tarafından ta’yîn ve tahsîs olunan filikasıyla irsâl ve kezâlik Sicilyateyn tarafından ‘asitâne-i sa‘âdetime irsâl olunan mekâtib ve evrâk dahi kal‘e-yi mezbûr ile îsâl oluna gelüb iken Cezayir ve Trablusgarb ve Tunus korsan sefâ’ini Dubrovnik limanı ve havâlisinde geşt ü gûzâr ve (...) fırsat-ı hasâratdan hâlî olmamalarıyla kal‘e-yi mezbûr mellâhları ile ahz ü kabz ve (...) giriftâr olduğu suretde ehemmi-umûrları hâvî olan mektûbları telef ve zâyî‘ olub ta’tîl-i esâlihine mü‘eddî olmağla filika-ı mezbûr derûnunda olan mellâhlarıyla Dubrovnik limanında Sicilyalu’nun hudûd ve limanlarına ve Sicilyateyn derûnunda Dubrovnik limanına gelinceye dek zikr olunan ocakların korsan sefâ’ini kapudânları müsâdefe eyledüklerinde taarruzat ve (...) îsâl-i hasârat ve aminen ve sâlimen mürûruna mûmâna‘at olunmamak ve İşbu emr-i şerîf âlişânım filika-ı mezbûr re’îsi yedinde ifâ’ olunmak için siz ki mûmâ ileyhümsiz size hitâben emr-i şerîfim verülmek ricâ’sına ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l hayr memhûr ‘arzuhalîyle istid‘â’-yı ‘inâyet eyledüğü eelden vech-i meşrûh üzere Sicilyateyn Devleti Devlet-i ‘Aliyye’ ebediyyetü’d-devâmın musâfât üzere olan mahall-i (...) olduğuna binâ’en ancak mekâtibi nakl eden filikasına taarruz ve müdâhale ve îsâl-i zarar olunmamak bâbında fermân-ı âlişânım sadır olmuştur. Fî evâhir-i C sene 169

(4) Gümölcine nâ’ibine ve yeniçeri serdârlarına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralı ve ricâli tarafılarına ba‘zı mekâtib ile ta’yîn ve irsâl eyledüğün yasakçılardan dergâh-ı âlî yeniçerilerinden Mehmed nâm yeniçeri işbu sene-i mübâreke

Cemâziye'l-âhir'inde 'asitânedan Dubrovnik hudûduna 'azîm ve râhî ve Gümülcine kazâsına tâbi' Pera nâm mahalle vâsıl oldukda (...) esnâ-yı mürûrunda eşkiyadan bir kaç nefer şâkîler yasakçı-ı merkûmu tüfenk kurşunuyla darb ve muharrer (...) ve Gümülcine kazâsına duhûl ve andan (...) olmağla müteveffâ-ı mezkûrun yanında müste'men (...) mahfûz mekâtib ve kendünün nukûd ve eşyâsı siz ki mevlânâ ve serdâr mûmâ ileyhümsiz ma'rifetiniz ile tahrîr ve defter ve zabt olunduğu elçi-i mûmâ ileyh tarafından haber verüldüğüne binâ'en mekâtib-i mezbûr mahalline irsâl ve îsâl için dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerinden Yasakçı Mustafa nâm yeniçeriler ta'yîn olunduğun bildürüb mahalline îsâl olunacak mekâtib ile müteveffâ-ı merkûmun ma'rifetiniz ile tahrîr ve defter olunan nukûd ve eşyâsı ber-mûcib-i defter yasakçı mezbûr def' ve teslîm ve bu tarafda olan veresesine verülmek üzere diğr yasakçı Abdi nâm yeniçeri ile bu tarafa irsâl ve îsâl mezîd-i ihtimâm olunub ve harc ve 'avâ'id nâmı ile ve sâ'ir bahâne ile bir dürlü rencide olmamak bâbında emr-i şerîfim sudûruna istid'â' etmeğın vech-i meşrûh üzere şer'ile görülmek için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i B sene 169

[75]

(1) Cezayir-i garb ve Trablus ve Tunus beylerbeylerine ve Bahr-i Sefîd'de vâki' kuzât ve nüvvâba ve Boğazhisarları nâ'ibleri ve dizdarlarına ve zikr olunan ocakların Bahr-i Sefîd'de bulunan sefînelerin kapudânlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb Devlet-i 'Aliyye-i dâimü'l-karâr ile müsâleme ve musâfât üzere olan Sicilyateyn Devleti tarafından (...) cûlûs-ı hümayûn meymenet-makrûnumu müştemil irsâl olunan nâme-i meveddet i'lâm ve dostane te'dîb ve takdîm olunan hediye kendülerine tâbi' kapudânlarından Karlogatola nâm kapudânın rakîb olduğu sefînesiyle 'asitâne-i sa'âdetime tesyîr olunub kapudân-ı mesfûr edâ-yı hidmet-i me'mûresiyle 'avdet üzere olmağla rakîb olduğu sefîne ve otuz nefer mellâhlarıyla Boğazhisarlarına vürûdunda mürûr ve 'ubûrlarına mûmâna'at olunmayub ve kezâlik Bahr-i Sefîd'de vâki' ba'zı liman ve iskelelere (...) lede'l-iktizâ vardukda ber-muktezâ-ı levâzımı musâfât himâyet ve ra'iyet ve havâli-i tarîkde Devlet-i 'Aliyye'me tâbi' (...) Cezayir ve Trablusgarb ve Tunus sefâ'ini kapudânları müsâdefe eyledüklerinde taraflarından dostluğa menâfi' ve muvâlâta mugâyir kapudân-ı mesfûra ve sefîne ve mellâhlarına ve emvâl ve eşyâsına bi-vech minel-vücûh kat'a taarruz ve müdâhale ve hasârat ve mu'âraza olunmayub sâlimen ve aminen Sicilyateyn kralına tâbi' limanlarına mürûrlarına mûmâna'at ve ta'addî ve rencide olunmamak için müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu istidâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz ahidnâme-i hümayûna ve ahkâm-ı kuyûduna mürâca'at olundukda Devlet-i 'Aliyye'min cenk sefâ'ini rûy-ı deryâda kral-ı müşârûn ileyhın cenk sefînelerine müsâdefe eyledükde bayrakları

dikib ve karşı top ile selamlayub dostluk izhâr eyledükde Devlet-i ‘Aliyye’min cenk sefîneleri dahi lâyük olan vechile dostane mu‘âmele edüb ve kezâlik tarafına tüccâr sefâ’ini dahi birbirlerine bayrakları açub dostane mu‘âmele edeler deyü Sicilyaluya i‘tâ’ kılınan ahidnâme-i hümayûn ve sefîne-i merkûm (...) mezbûr ile ‘asitâne-i sa‘âdetime gelmek üzere olduğu elç-i mûmâ ileyhın tarafına bundan mukaddemce i‘lâm olundukda ocaklu taraflarından müdâhale ve mürûrlarına mu‘âraza ve mûmâna‘at olunmamak için yüz altmış sekiz senesi evâ’il-i Zi’l-ka‘de’sinde emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim ve ahidnâme-i hümayûn mûcibince sefîne-i merkûmun ‘avdetine mûmâna‘at olunmamak fermânım olmağın imdi siz ki Boğazhisarları nâ’ibleri ve dizdarları mûmâ ileyhümsiz ber-vech-i muharrer ‘avdet eden sefîne-i merkûm Boğazhisarlarına varduklarında mürûrlarına mûmâna‘at olunmayub ve siz ki ocak-ı mezbûrların beylerbeyleri ve Bahr-i Sefîd’de bulunan sefâ’in ru’esâ’sı mûmâ ileyhümsiz limanlarda ve havâli-i tarîkde sefîne-i merkûmeye tesâdüf olunduğu sûrette kapudânına ve neferâtına kat‘â müdâhale ve sû-i kasd olunmayub merâsim-i musâfât üzere hüsn-ü mu‘âmele izhâr ve mezîd-i refâh ve itmînân ve râhat ve emân ile kral-ı müşârûn ileyhe tâbî‘ limanlarıyla vusûl ve mürûrlarına her biriniz ihtimâm ve sa’y (...) lede’l-iktizâ Devlet-i ‘Aliyye’me tâbî‘ limanlara dahi vardukda mu‘âmele-i dostâ ibrâzıyla himâyet ü sıyânelerine sa’y dikkat ve mugâyir ahidnâme-i hümayûn mikdâr-ı zerre nâ-hemvâr vaz‘ ve hâlet sudûruna ruhsât ve cevâz göstermekden ve ser-i mu hilâfından (...) tehâşi ve mücânebet olunmak için emr-i şerîfim yazılmışdır. Fî evâ’il-i Ş sene 1169

(2) Rumili beylerbeyliği pâyesiyle deryâ kapudânı olan Süleyman Paşa’ya ve Bahr-i Sefîd’in sevâhil ve cezîrelerinde olan kâdırlara ve nâ’iblere ve zikr olunan mahallerin voyvodalarına hüküm ki

‘Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn Devleti elçisi Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühü bi’l hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb Devlet-i ‘Aliyye’me tâbî‘ Bahr-i Sefîd sevâhili ve cezâ’iri re‘âyâları ticâret tarîkiyle Sicilyateyn memleketi iskelelerine varduklarından hîle ve desîselerinden nâşi ba‘zı nizâ’ları zuhûr iden devlet-i müşârûn ileyh tarafından nizâ’ları rû’yet ve (...) keyfiyetleri murâd olundukda hîleleri âşikâr olacağı meczûm olduğuna binâ’en hilâf-ı inhâ ile vürûd (...) ‘arzuhalî mübâderet Sicilyateyn Devleti’ne (...) olacak (...) cesâret etmeleriyle fî-mâ-ba’d istikâmet üzere hareket edüb hîleye sevk eylememeler için keyfiyetleri taht-ı zâbitâ-ı nizâm (...) lâzım-ı hâl olmağla Devlet-i ‘Aliyye’min re‘âyâsı rakîb oldukları sefînede isti‘mâl eyledükleri bayrağı dâ’imâ birbirinde isti‘mâl edeler ve sefînelerine kangı iskelede eşyâ ve metâ‘ tahmîl olunur ise ol iskelenin

kâdısı ve nâ'ibinden sefînenin ismi ve hâmullesinin ihtiyâcî âdet üzere 'azîmeti vekâletinde hüccet ettire ve ol iskelede bulunan konsolos ve yahud vekîlinden dahi hüccet-i şer'îyye (...) mutâbık bir sened alub Sicilyateyn memleketine duhûlunde senedleri gösterüb ahidnâme-i hümâyûn mûcibince âdet üzere lazartadan sonra serbestiyet üzere Sicilyateyn memleketinden her kangı tarafa giderler ise câ'iz ola deyü nizâm verülmek üzere sevâhil ve cezâyirin hakem ve zâbitânına emr-i şerîf sudûruna istid'â' 'inâyet ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz Sicilyateyn Devleti'ne verilen ahidnâme-i hümâyûna mürâca'at olundukda Devlet-i 'Aliyye'min sefâ'ini memâlik-i mahrûsemde dostluk üzere olub kral-ı müşârûn ileyhin memleketine giden sâ'ir düvelin sefâ'ini misillü mu'tâd olan lazartadan sonra kabul olalar ve sefînelerin bayrak ve senedâtları ma'lûm olmak için senedâtların birer memhûr suretini ve bayrakların resimleri tarafından verüle deyü mastûr ve mukayyed ve keyfiyyet-i mezbûrunun ahidnâme-i hümâyûna (...) ile (...) sen ki deryâ kapudânı mîr-i mîrân mûmâ ileyhsin senden suâl ve isti'lâm oldukda Devlet-i 'Aliyye-i ebediyyetü'l-istimrârımla Sicilyateyn Devleti beyninde mün'akid olan musâfât muktezâsınca ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn Bahr-i Sefîd'de vâki' cezâ'ir ve sevâhil iskelelerinden dostluk ile Sicilyateyn Devleti memleketine âmed şüd iden Devlet-i 'Aliyye'min re'âyâ tüccâr sefâ'ini bayrakları kendülere tahsîs ve ta'yîn kılınan refikle isti'mâl ve sefîneleri her kangı iskeleden tahmîl ederler ise iskele-i merkûm kâdısı ve nâ'ibinden sefînesi ve kapudân istimâ' (...) ve hâmullesi müş'ir (...) 'azîmetinde memhûr ve muktezî hüccet etdürüb iskele-i merkûmelerde bulunan konsolos veyahud vûkelâsından hüccet-i şer'îyye mantûki üzere yedlerine memhûr sened alub Sicilyateyn memleketine vusûlünde senedleri ibrâz ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn mu'tâd olan lazartadan sonra serbestiyet üzere Sicilyateyn memleketinden kangı tarafa gider ise hâiz olmak üzere siz ki mûmâ ileyhümsiz size hitâben emr-i şerîfim sudûruna kapudân-ı deryâ mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhe i'lâm etmekle i'lâmı ve ahidnâme-i hümâyûn mûcibince 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâ'il-i C sene 1169

[76]

(1) İstanbul ve Galata kâdılarına hüküm ki

Kıdvetü'l-ümerâi'l-milleti'l-mesîhiyye Sicilyateyn kralının hâlen 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb bundan akdem mûmâ ileyhin yanında berâtlı tercümân olan Abram veled-i Aron nâm tercümânın hizmetinde tekâsüle zâhir ve ref'-i iktizâ etmekle yerine Haleb-ül Şehba'da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında tercümân olan Mihail veled-i Gayot nasb ve yedine berât-ı şerîfim verüldüğün bildürüb berât mûcibince tercümânlık-ı mezkûr kendü zabt

ve dâima şürût-ı berâtına murâ'ât ve hilâf-ı şürût-ı berât ber-vechile rencide ve cizye tekâlîf mutâlebesiyle remide etdürülmemek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğin berât mûcibince zabt etdürülmek için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî 21 R sene 169

(2) Boğazhisarları nâ'iblerine ve dizdarlarına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mûmâ ileyhın iltimâsıyla Sicilyateyn kapudânlarından Cerolmo Kapuhipo nâm kapudânın rakîb olduğu bir kıt'a sefinesiyle 'asitâne-i sa'âdetime getürdüğü ve alub götürdüğü emti'âsının ahidnâme-i hümâyûn mûcibince resm-i gümrük edâ ve yedine mâmûlün-bih tezkîre verülmekle mürûr ve 'ubûruna mûmâna'ât olunmamak bâbında ber-mu'tâd-ı kadîm emr-i şerîf yazılmışdır.

(3) Boğazhisarları nâ'iblerine ve dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyhın iltimâsıyla Sicilyateyn kapudânlarından Antonyo Avtovibato nâm kapudânın bir kıt'a sefinesi için dahi ber-vech-i meşrûh emr-i şerîf yazılmışdır.

(4) Boğazhisarları nâ'iblerine ve dizdarlarına hüküm ki

Sicilyateyn kapudânlarından Astikano Epyarano nâm kapudânın bir kıt'a sefinesinin mürûr ve 'ubûruna mûmâna'ât olunmamak için ber-vech-i meşrûh emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i Ş sene 169

(5) Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağasına ve Hassa bostancıbaşıya ve Galata voyvodasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleri için sâ'ir müste'menlerden ruhsât verüldüğü üzere akçesiyle yüz elli sepet üzüm iştirâ' ve Galata'da vâki' hânesine nakline mûmâna'ât olunmayub ve harac ve 'avâ'id nâmıyla ve sâ'ir bahâne ile nesne mutâlebesiyle rencide olunmamak için emr-i şerîfim verüle gelmekle bu sene dahi olmikdâr üzümün nakline mûmâna'ât olunmamak bâbında emr-i şerîfim ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda Üsküdar ve havâlisinden almayub taşradan götürmek şartıyla altmış sekiz senesine mahsûben def'a-yı vâhidede yüz elli sepet üzümün nakline mûmâna'ât olunmamak bâbında emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince altış dokuz senesine mahsûben def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'ât olunmamak içüm emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i Z sene 1169

(6) Marmara nâhiyesi nâ'ibine ve Marmara zâbitine hüküm ki,

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Devlet-i ‘Aliyye’min hükkâm ve zâbitânı krâl-ı müşârün ileyhe tâbi‘ olanlardan her kim olur ise olsun bir ferdini bilâ-vech ta‘addî ve tahkîr ve habs etmeye ve re‘âyâlarından bir kimesne ahz olundukda vekîli ve konsolosu tarafından talep olunur ise teslim olunub töhmetlerine göre te‘dîb oluna deyü ahidnâme-i hümayûnumda musarrah olunduğuna binâ‘en kral-ı müşârün ileyhin re‘âyâlarından Başigal Luita ve Cenaro Koforuzi nâm iki nefer müste‘men veya hasta iki neferiyle (...) zımnında bundan akdemce Marmara adasına gitdüklerinde hilâf-ı şer‘-i şerîfim ve mugâyir ahidnâme-i hümayûn rencide ve habs olunmak icâb etmez iken mahall-i mezbûr zâbiti olan () ve () nâm kimesneler ayak bastı nâmıyla akçe talep ve bilâ-vech habs ve ma‘lûmü’l-mikdâr akçeleri alub külli gadra cesâret eyledüklerin bildürüb mugâyir ahidnâme-i hümayûn ve bilâ-vech habs olunan iki nefer müste‘men mesfûrlar itlâk ve hilâf-ı şer‘ alınan akçeleri istirdâd ve yasakçı ma‘rîfetiyle îsâl ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ‘ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz olan ahidnâme-i hümayûna mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın hilâf-ı şer‘i şerîfim ve mugâyir ahidnâme-i hümayûn habs ve tehdîd olunmamak ve hilâf-ı şer‘ (...) alınmış ise mârifet-i şer‘ile istirdâd olunmak içün emr-i şerîfim yazılmışdır. Fî evâhir-i Z sene 1169

(7) Yeniköy nâhiyesi nâ‘ibine hüküm ki

Sicilyaetyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm elçisi Don Kolilmo Ledolf mühürlü ‘arzuhal gönderüb mûmâ ileyh bu sene-i mübârekede vukû‘ bulan veya hastalığından nâşi def‘ ve (...) tarîkiyle Boğaziçi’nde vâki‘ Balta Limanı ta‘bîr olunur mahallde leb-i deryâ’da mutasarrıf olduğu yalısında mütemekkin olub lakin Bahr-i Siyah tarafına mürûr iden kalyon ve sâ‘ir sefâ’in ru‘esâ‘ ve mellâhları sefinelerinin palamarları elçi-i mûmâ ileyhin hânesinin önüne bağlayub ve mellâhlardan ba‘zıları sefineleri sûtûnuna çıkub hânesi derûnuna nezâret ve def‘ murâd oldukda (...) gelmene cesâret (...) elçi-i mûmâ ileyhime ta‘cîz ve tahkîr ve tekdîrden hâli olmadukların bildürüb sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh sin ma‘rîfetin ve mahall-i mezbûr zâbiti ma‘rîfetiyle (...) lâzım gelenlere muhakkem tenbîh ve te‘kîd ve mahall-i mezbûrdan mürûr iden sefâ’inin mürûrları esnâsında sefâ’inlerinin parlamarlarını elçi-i mûmâ ileyhin hânesi önüne bağlayub bu makûle ta‘addî ve tecâvüzlerinin men‘ ve def‘ine ihtimâm olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ‘ etmeğın hilâf-ı şer‘-i şerîfim ve mugâyir ahidnâme-i hümayûn rencide ve ta‘cîz etdürölmemek üzere zâbitleri mârifetiyle muhakkem tenbîh ve te‘kîd olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâhir-i Z sene 169

(8) ve () ve () kâdılarına ve Kırkkilise ve Vize nâ‘iblerine hüküm ki

Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr mühürlü ‘arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün Kırkkilise ve Istranca ve Terkos ve sâ’ir taht-ı kazâlarınızda vâki‘ karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re’s kara camuzun akçesiyle iştirâ‘ ve Galata hâricinde vâki‘ hânesine nakil murâd etmekle ümenâ ve subaşılar ve Galata voyvodası ve topcubaşı ve sâ’ir zâbitân taraflarından kimesne mâni‘ olmayub ahidnâme-i hümâyûna mugâyir gümrük ve bâc ve harc ve ‘avâ’id nâmı ve sâ’ir bahâne ile bir dürlü rencîde ve remîde olunmamak bâbında mukaddemâ istid‘â’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda altmış dokuz senesine mahsûben def‘â-yı vâhidede nakline mûmâna‘at olunmamak içün emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince yetmiş senesine mahsûben def‘a-yı vâhidede nakline mûmâna‘at olunmamak içün yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 170

[77]

(1) *İşbu emr-i şerîf mübâşiri kocabaşı-ı mûmâ ileyh ma‘rîfetiyle mahallerine vâsıl ve (...) ve ferâ’idim olundukda merkûm-ı münîfi üzere ‘amel ve hareket ve cümlesi taahhüd ve sicil-i mahfûza kayd olunduğuna nâtık Draç nâ’ibi Hafız İbrahim ve Avlonya kâdısı seyid Mehmed ve (...) nâ’ibi Hasan ve Ülgün kâdısı Mehmed ve Narda kâdısı Ahmed emirlerinin başka başka vârid olan ‘arzları mübâşir ile yediyle gelüb hıfz olunmağla sadır olan emr-i mûcibince şerîf yazılmışdır. 18 L sene 170*

Rumili vâlisi vezîre ve İskenderiye beğine ve dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşılarından sâbık başbuğu kavlı olup bu def‘a ba‘zı husûs için ol tarafa mübâşir ta‘yîn olunan el-Hac Ebu Bekir dâme mecdühûya hüküm ki

elçi-i mûmâ ileyhın bu def‘a Der-i Aliyye’me gönderüğü bir kıt‘a takrîr kağıdının hulâsa-i mefhûmunda bu (...) Ülgünlu’nun yine ba‘zı hareket-i nâ-marzîyeleri zuhûr ve Devlet-i ‘Aliyye ebediyyetü’l-istimrârımla musâfât üzere olan Sicilyateyn kralına tâbî‘ tüccâr ve re‘âyâsı sefâ’ine îsâl-i hasârat ve hilâf-ı ‘uhûd ve (...) icrâ’-yı şekâvetden hâli olmamalarıyla keyfiyyet-i mezkûre bundan akdem neferât-ı adîde ile Dersa‘âdetime i‘lâm ve ahvâlleri (...) ve iki kıt‘a evâmir-i şerîfe sadır Ülgün’lu Sicilyateyn Devleti memleketine ve iskelelerine bilâ men‘ ve mezâhim aminen ve sâlimen ve varub gelüb gidüb menâfi‘ ve haklarında icrâ’-yı merâsim-i dostane ile hüsn-ü mu‘âmele olunmakda iken Ülgün’ludan ba‘zı eşkıya muktezâ-yı cânibleri üzere me’lûf oldukları fesâd ve hasârata cesâret ve şerr mutazarrırından iyâb ü zehâblarına mûmâna‘at ve ta‘addî etmeyeler sen ki kapucu mûmâ ileyhın ma‘rîfetinle

mukaddemâ sadır olan evâmir-i şerîfe icrâ' ve Ülgün'lu fî-mâ-ba'd şekâvet-i mezbûreye cesâret ile Devlet-i müşârûn ileyhın re'âyâsına îsâl-i hasâratları men'(...) ile men' olunması içün emr-i şerîfim sudûruna istid'â' ve ahidnâme-i hümâyûna tâbi' olundukda Devlet-i 'Aliyye'min sefâ'ini memâlik-i mahrûsemde dostluk üzere olub kral-ı müşârûn ileyhın memleketine giden sefâ'in misillü tarafeynin tüccâr sefâ'ini birbirlerine bayrakları açub dostane mu'âmele edeler ve Devlet-i 'Aliyye'm re'âyâsı rakîb oldukları sefînde isti'mâl eyledükleri bayrağı dâ'ima birbirinize isti'mâl edeler ve sefînelerine kangı iskelede eşyâ ve metâ' tahmîl olunur ise ol iskelenin kâdısı sefînenin ismi ve hamûlesinin ecnebisini âdet üzere 'azîmeti ve kalanına hüccet etdüre ve ol iskelede bulunan konsolos veyahud vekîlinden dahi hüccet-i şer'îyye (...) mutâbık bir sened alub Sicilyateyn memleketine duhûlünde senedleri gösterüb ahidnâme-i hümâyûn mûcibince âdet üzere lazartadan sonra serbestiyet üzere Sicilyateyn memleketinde her kangı tarafa giderler ise câ'iz ola ve Devlet-i 'Aliyye'm re'âyâsından ve Ülgün'lu ve Arnavudluk'da olan korsan makûlesinden ve sâ'ir bu yolda yürüyenlerden bir ferd kral-ı müşârûn ileyhın sefâ'ini ile husûmet etmemek ve iskele ve memleketlerine varduklarında dostâne kabul ve sâ'ir dost olan düvel-i mu'tâd olan bi'l-cümle iânetler bunların haklarında dahi icrâ' olunmak hâleti emr ve tenbih oluna ve zikr olunan tevâyîfin kral-ı müşârûn ileyhın taht-ı hükûmetinde olan arâzî ahâlîsi serbestiyet ve kendü halleri üzere ticâret içün varub gelmeleri câ'iz ola ve işbu 'akd olunan mevâdda muhâlefet eden var ise te'dîb tarafeyne bu makûlelerden bi'l-cümle zarar ve ziyân sâ'ir dost olan düvele müsâ'ade olunduğu üzere tazmîn etdürülmesi ahidnâme-i şürûtunda olduğu mastûr ve mastûr ve ahkâm-ı kuyudât görüldükde Devlet-i 'Aliyye'm ile Sicilyateyn Devlet'i beyninde mün'akid olan musâfât muktezâsınca ber-mûcib-i ahidnâme Bahr-i Sefîd'de cezâ'ir ve sevâhil ve iskelelerinde dostluk ile Sicilyateyn Devleti memleketine âmed şüd iden Devlet-i 'Aliyye re'âyâ ve tüccâr sefâ'ini bayrakları kendülere tahsîs kılınan renk ile isti'mâl ve sefîneleri her kangı iskeleden tahmîl ederler ise kâdısı ve nâ'ibinden sefînesi ve kapudân ismi ve cinsi ve hamûlesini müş'ir vakt-i 'azîmetinde memhûr ve (...) hüccet etdürüb iskele-i merkûmede bulunan konsolos veyahud vûkelâsından hüccet-i şer'îyye mantûkı üzere memhûr senedi alub Sicilyateyn memleketine vusûlünde senedleri ibrâz ve ber-mûcib-i ahidnâme-i mu'tâd olan lazartadan sonra serbestiyet üzere Sicilyateyn mahallinden kat'î tarafa gider ise hâiz olması hâlen deryâ kapudânı vezîrim Süleyman Paşa'nın i'lâmı ve ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ve müşârûn ileyhe hitâben emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed olmağla ahidnâme-i hümâyûn ve mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûciblerince ta'îfe-i merkûmenin zâbiti nizâma rabt ve (...) fermânım olmağın mahsûsen İşbu emr-i şerîfim ısdar ve kapıcıbaşı mûmâ ileyh ile irsâl olunmuşdur vusûlünde şürût ahidnâme-i hümâyûnun icrâ' ve evâmir-i şerîfimin îsâli matlûb-ı

hümâyûnum olmağla sen ki vezîr müşârûn ileyhsin mübâşir-i mûmâ ileyh ma‘rifetiyle tenkîd ve icrâ‘larına ihtimâm ve dikkât sen ki mübâşir mûmâ ileyhsin vezîr müşâr ve voyvoda-yı mezbûr mutasarrıf mûmâ ileyhüma ma‘rifetiyle fî-mâ-ba’d ta‘îfe-i merkûmeden hilâf-ı şûrût ahidnâme-i hümâyûn ve mugâyir evâmir-i ‘Aliyye’ bir halde ve keyfiyeti sudûr etmemek vechile keyfiyeti hüsnü nizâm (...) ve tenbîhi iktizâ edenlere muhakkem tenbîh ve senedât (...) ahz ve mahalline kayd içün Der-sa‘âdete irsâl-i mübâderet birle itmâm (...) miknet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâ‘il-i S sene 1170

(2) İzmir vâlisine ve voyvodasına ve iskele emînlerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb kral-ı müşârûn ileyhe ‘inâyet ve ihsânım olan ahidnâme-i hümâyûnumda şart ve ta‘yîn kıldığı vechile İzmir ve ana tâbi‘ iskelelerde İtalya bayrağı altında gemileriyle âmed şûd iden sefâ‘in ve tüccâr ve re‘âyâlarının umûr ve husûsların rû‘yet içün İtalya‘ludan berât-ı şerîfimle konsolos olan Françesko Rebalo hâlik olub iskele-i mezbûrlara âmed şûd iden sefâ‘in ve tüccâr ve re‘âyâlarının umûr ve husûsları mu‘attal ve yine hâlik-i mesfûrun yerine Don Loborno Marnovalid nasb olunduğun bildürüb hâlik-i merkûmun yerine vekîl nasb olunan mesfûrun geşt ü gûzârında ve evân-ı meksinde ahidnâme-i hümâyûn şûrût-ı berât mûcibince himâyet ü sıyânet ve âmed şûd edenlerinin umûru vekîl-i mesfûra rû‘yet etdürülüb cizye ve tekâlif-i sâ‘ire ile kimesneye rencîde ve remîde etdürülememek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at oldukda Narda ve tevâbi‘ iskelelerin konsolos mesâlih ile ‘asitâneye vürûdunda mahalline varunca Dük Dimolbanori nâm İtalya’lu konsolosluk husûsuna vekâleten rû‘yet etmek içün mûmâ ileyh istid‘âsıyla cinslerinden olmak üzere ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ‘amel olunmak bâbında emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim ve ahidnâme-i hümâyûn mûcibince asâleten konsolosları gelünceye dek kendü cinslerinden olmak şartıyla mesfûra ve vekâleten zabt etdürülmek içün yazılmışdır. Fî evâhir-i R sene 170

[78]

(1) Balya Badra ve () ve () kâdılarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb Balya Badra ve Korfos ve Gaston ve tevâbi‘ iskelelerinde Sicilyateyn konsolosu yanında berât ile tercümân olan Anaştas Konraski’nin yedinde olan berât tecdîd olunmağla berât-ı cedîdi mûcibince zabt içün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 170

(2) Galata kâdısına ve Galata voyvodasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın yanında tercümân olab Hanyalu Cannev Aktros Asbonna tecdid-i berât etmekle berât-ı cedîdi mûcibince zabt için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 170

(3) Hâlen deryâ kapudânı olan vezîre Karlili sancağında vâki‘ kâdırlara ve Karlili sancağı mütesellimine ve a‘yân-ı vilâyet ve sâ‘ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh bir kıt‘a takrîr kağıdı gönderüb Devlet-i ‘Aliyye’me tâbî‘ Bahr-i Sefîd sevâhil ve cezâ‘ır re‘âyâları ticâret tarîkiyle Sicilyateyn memleketinin iskelelerine varduklarında hîle ve desîselerinden nâşi ba‘zı nizâ‘ları zuhûr ve (...) keyfiyetleri murâd oldukda hîleleri âşikâr olacağı meczûmları olduğundan hilâf-ı inhâ’ ile der-i devlet-medârim ‘arzuhal mübâderet ve ve Sicilyateyn Devleti’ne (...) olacak etvâra cesâret edüb fî-mâ-ba’d istikâmet üzere hareket ve hîleye sevk eylememeler için keyfiyetleri taht-ı zâbit nizâm (...) lâzime-i hâl olmağla Devlet-i ‘Aliyye’ın re‘âyâsı rakîb oldukları sefînde isti‘mâl eyledükleri bayrağı dâima berâberinde isti‘mâl edeler ve sefînelerine kangı iskelede eşyâ ve metâ‘ tahmîl olunur ise ol iskelenin kâdısı ve nâ‘ibinden sefînenin ismi ve hamûlesinin (...) âdet üzere ‘azîmeti (...) hüccet etdüre ve ol iskelede bulunan konsolos veyahud vekîlinden dahi hüccet-i şer‘iyye mazmûnuna mutâbık bir sened alub Sicilyateyn memleketine duhûlünde senedleri gösterüb ahidnâme-i hümâyûn mûcibince âdet üzere lazartadan sonra serbestiyet üzere Sicilyateyn memleketinden her kangı mahalle giderler ise câ‘iz ola deyü nizâm verülmek üzere sevâhil ve cezâ‘ırın hükkam ve zâbitânına emr-i şerîf sudûru mukaddemâ istid‘â’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz ahidnâme-i hümâyûna mürâca‘at olundukda Devlet-i ‘Aliyye’min sefâ‘ini memâlik-i mahrûsemden dostluk üzere olub kral-ı müşârûn ileyhın memleketine giden sâ‘ir düvelin sefâ‘ini misillü mu‘tâd olan lazartadan sonra kabul olunalar ve sefînelerin bayrak ve senedâtları ma‘lûm olmak için senedâtların birer memhûr sûreti ve bayrakların resimleri tarafeynden verüle deyü mukayyed ve keyfiyyet-i mezbûrenin ahidnâme-i hümâyûna tatbîki ile zâbite-i nizâ‘sı sen ki vezîr müşârûn ileyhın senden dahi su‘âl ve isti‘lâm olundukda Devlet-i ‘Aliyye-i ebediyyetü’l-istimrârımla Sicilyateyn Devleti beyninde mün‘akid olan musâfât muktezâsınca ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn Bahr-i Sefîd’de vâki‘ cezâ‘ır ve sevâhil iskelelerinden dostluk ile Sicilyateyn Devlet-i memleketine âmed şüd iden Devlet-i ‘Aliyye’min re‘âyâ ve tüccâr sefâ‘ini bayrakları kendülere tahsîs ve ta‘yîn kılınan refikle isti‘mâl ve sefîneleri her kangı iskeleden tahmîl ederler ise iskele-i merkûme kâdısı ve nâ‘ibinden sefînesi ve kapudân ismi ve cinsi ve hamûlesini müş‘ir-i dikkât ‘azîmetinde memhûr ve (...) hüccet etdürüb iskele-i merkûmelerde bulunan konsolos

veyahud vükelâsından hüccet-i şer'îyye mantûki üzere yedlerine mühür sened alub Sicilyateyn memleketine vusûlünde senedleri ibrâz ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn mu'tâd olan lazartadan sonra serbestiyet üzere Sicilyateyn memleketinden kangı tarafa gider ise câ'iz olmak üzere i'lâmın ve ahidnâme-i hümâyûn mûcibince emr-i şerîf verilmüşken bu def'a su'âlinin re'âyâlarından sefîne eshâbından Kostandi veled-i Reyas nâm zimmî Sicilyateyn limanlarından Santo Astikano nâm limana vusûlünde mahall-i mezbûrda lazarta umûruna me'mûr olan zâbit sefîne-i mezbûr sâhibi zimmî-i mesfûr kangı cânibden geldüğünü almak için patente kağıdını taleb eyledükde mesfûr bir dürlü ısgâ' etmeyüb menâfi' ve muhâlefet ile cebren duhûle inâd ve ızrâr ve 'âkıbete (...) liman-ı mezbûr muhâfazasından olan (...) zâbit-i mezbûrun i'ânetine gelünce patentisini ibrâz etmedüğünden mâ-'adâ zimmî-i mesfûr bundan akdemce yine ol canîblerde zuhûr ve mu'tâd ve ta'yîn olan (...) taraflarından kabzına me'mûr edâ etmeksizin âzîmet ve bundan başka yine ta'îfe-i mezbûrdan Abostol veled-i Mankuş nâm zimmî dahi sefinesiyle Alikorna'ya vürûd ve kabûl olunmadüğundan Bapa nâm limana kayığı ile varub ol dahi patentisini ibrâz etmeksizin liman-ı mezbûrdan hurûc iken şiddet-i hava hasebiyle gerüye 'avdet eyledükde (...) patente kağıdını ibrâz ve ol-vechile hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve sadır olan emr-i âlîşânımın hilâf-ı hareket ve envâ' dürlü dek ve hîleye cesâret etmeleriyle fî-mâ-ba'd hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve sadır olan emr-i şerîf âlîşânım mugâyir bu makûle (...) cesâret eden mesfûr mezbûrların te'dîb ve küşmâlleri için tenbîhi lâzım gelenlere muhakkem tenbîh ve te'kîde ihtimâm ve dikkât men' ve def'lerine mübâderet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu elçi-i mûmâ ileyh istid'â' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca'at oldukda ber-vech-i muharrere emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 1170

Der-zamân-ı Re'îsu'l-kuttâb el-Hac Ebu Bekir Efendi

(4) Bosna vâlisine ve Çaniçe (...) ve () ve () kâdılarına ve zikr olunan kazâların zâbitânına hüküm ki;

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb yanında yasakçı olan Mustafa nâm yasakçı bundan akdem ba'zı hidmetiyle Dubrovnik hudûduna irsâl etmekle işbu sene-i mübâreke Martı ortasında hudûd-ı merkûma âvdet ve fûrûht zikr olunan kazâlar nâ'iblerinde zâyî' olana değin (...) ma'lûm olduğun bildürüb siz ki vezîr-i müşâr ve sâ'ir mûmâ ileyhümsiz ma'rîfetiniz ile gereği gibi (...) yasakçı merkûm maktûl olduğun ma'lûm oldukda küşmalleri ahz ve sırren lâzım gelen icrâ' ve yasakçı merkûmun yanında olan mekâtib (...) ve sâ'ir eşyâsı zâhire ihrâc

ve bu def'a ta'yîn eylediği () nâm yasakçıya i'lâmıyla teslîm ve tarafına irsâl olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere şer'ile görülmek için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i Ş sene 170

(5) Haleb vâlisine ve Haleb kâdisına ve 'asitâne-i sa'âdetimden Haleb ve havâlîsine varub gelünce yol üzerinde vâki' olan kuzât ve nüvvâb ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

'Asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf 'avâkıbühü bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın yanında hâlen berât-ı şerîfimle tercümân olan Ceblim Bosok veled-i Dimitri nâm tercümân Haleb'de kendü mesâlih ve elçi-i mûmâ ileyhın ba'zı umûru rû'yet için tarafından ta'yîn eylediğün bildürüb siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhümsiz tercümân-ı mezbûr 'asitâne-i sa'âdetimden mahall-i mezkûra varub gelünce taht-ı hükümet ve kazâlarınızda umûr-ı me'mûresinin rû'yetine ve kendü mesâlihinin temşiyetine taraf-ı âhardan mûmâna'at olunmayub ve geşt ü gûzâr eylediği mahallerde temşiyetin umûr ve mesâlih için evân-ı meks ve ikâmetinde yedinde olan berât-ı âlîşânıma mugâyir cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrilere dahi âhar bahâne ile kendüsüne ve melbûsât ve davarlarına dahl u taarruz eylemeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz nişân-ı âlîşânım kuyudât ve tercümânlık berât-ı şürûtuna mürâca'at olundukda mesfûr Bosok veled-i Dimitre hâlen berât-ı şerîfimle elçi-i mûmâ ileyhın yanında tercümân olub ve tercümânlık hidmetinde olanlar ve oğulları ve iki nefer hidmetkârları haraç ve 'avârız ve kassab akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencide olunmayub ve melbûsât ve mefrûşât ve me'kûlât ve meşrûbatına kimesne dahl u taarruz eylemeyüb ve tercümân ile her kimin dâ'vası olur ise ellerinde olan ahidnâme-i hümayûn mûcibince dört bin akçeden ziyâde dâ'va olduğu halde dâ'vaları sâ'ir mahallde istimâ' ve fasl olunmayub 'asitâne-i sa'âdetime havâle oluna deyü tercümânlık berât-ı şürûtunda olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın şürût-ı berât mûcibince 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sadır olmuştur. Fî evâsıt-ı L sene 1170

[79]

Re'îsu'l-kuttâb el-Hac Abdi Efendi

(1) *Aynısıyla tecdîd olunmuştur. Fî evâhir-i RA sene 171*

Yeniçeri ağasına ve bostancıbaşına ve Galata voyvodasına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi ‘arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün sâ’ir müste’menlere ruhsât verüldüğü üzere akçesiyle yüz elli sepet üzüm iştirâ’ ve Galata’da vâki’ hânesine nakline mûmâna’at olunmayub ve bâc ve ‘avâ’id nâmı ve sâ’ir bahâne ile nesne mutâlebesiyle rencîde olunmamak için emr-i şerîfim verüle gelmekle bu sene dahi olmıkdâr sepet üzümün nakline mûmâna’at olunmamak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca’at olundukda Üsküdar ve havâlisinden almayub taşradan götürmek üzere def’a-yı vâhidede yüz elli sepet üzümün nakline mûmâna’at olunmamak için emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince yetmiş senesine mahsûben def’a-yı vâhidede mûmâna’at olunmamak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i M sene 171

(2) ‘Asitâne-i sa’âdetimden Edirne İslimye ve Zagra ve Aydos ve olhavâlılere varub gelünce yol üzerinde vâki’ kâdırlara ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârlar ve cizyedâran ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Asak veled-i Abram nâm tercümân kendü mesâlih için Mavra veled-i Yana Ansataş nâm âdemi zikr olunan mahallere göndermek murâd eyledüğü bildürüb mesfûr Mavsovaz nâm Mavra veled-i Yana Ansataş tercümân-ı mesfûrun hizmetinde oldukça zikr olunan mahallere gidüb gelünce siz ki mevlânâ ve sâ’ir mûmâ ileyhasız gidüşde ve gelüşde her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise vâki’ olan menâzil ve merâhilde ve ma’ber ve benderlerde ve bir mahallde hîn-i meksinde hilâf-ı şürût-ı berât cizyedârlara cizye mutâlebesi ve sâ’irlere âhar bahâne ile rencîde ve remîde etdürülmeyüb aminen ve sâlimen mürûr ve ‘ubûruna mûmâna’at ve melbûsâtına müdâhale birle rencîde etdürülmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz ahidnâme-i hümâyûn ve nişân kaydına mürâca’at olundukda Sicilyateyn kralının re’âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte’allik bey’ ü şirâlarından sâ’ir dost olan düvel misillü mu’âmele oluna düye ahidnâme-i hümâyûn mastûr ve mesfûr Asak ve Abram hâlen elçi yanında berât-ı şerîfimle tercümân olub ve tercümânlık hizmetinde olanlar ve oğulları ve iki nefer hizmetkârları haraç ve ‘avârız ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rüsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencîde olunmamak berât-ı şürûtundan olduğı mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ‘amel olunmak bâbında emr-i şerîfim yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 171

(3) Rumili vâlisine ve Ülgun kâdısına ve bu husûsa mübâşir ta’yîn olunan () zîde mecdühûya hüküm ki

‘Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi kıdvetü’l-ümerâi’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr takrîr gönderüb Sicilyateyn Devleti tarafından kendüye tahrîrât gelüb mazmûnlarında bundan mukaddemce Venedik sefinesi korsanlık tarîkiyle gasb ve tehdîd eden Ülgun’ludan İbrahim Seluvan Harun olup ve rakîb olduğu sefine Ülgun kal‘esi dizdarı İsmail’in sefinesi olmağla sefine-i merkûmenin derûnunda mevcûd iki yüz kırk kese balığ (...) mezbûr Ülgun’lu Ülgun’e bade’l-îsâl dizdar-ı merkûmun hissesi ifrâz ve teslîm eyledükden sonra bakiyyesini rahîs bahâne ile yine dizdar-ı merkûma bey‘ eylediği ve hasârat vere olan Sicilyalı’nun otuz iki nefer tüccârın malları istirdâd istid‘âsıyla Sicilyateyn krallarına verilen ‘arzuhalî elçi-i mûmâ ileyhe gönderüldüğü ve Ülgun’lu ta‘îfesi mukâvemete iktidârları olmayan sefineye rast geldüklerinde tüccâr sûretine girüb za‘îfü’l-hâl olan sefineye müsâdefe eyledüklerinde korsan heyetine duhûl ve iğfâl için islâm bayrağını diküb bu vechile Devlet-i ‘Aliyye’m ile dost olan düvelin sefinelerine îsâl-i hasârat üzere olukları ifâde ve tahrîr olmağla ber-vech-i muharrer bu def‘a Sicilyateyn tüccârının gasb olunun mallarının sâhihen yüz yirmi bin gurus balığ olmağla mahallinde bade’l-taarruz mevcûd bulunan eşyânın aynı eshâbına red ve teslîm ve mevcûd olmayanın sahibi ber-mûcib-i defter tamâmen edâ ve tazmîn ile icrâ’yı hak olunmasını elçi-i mûmâ ileyh istid‘â-yı ‘inâyet eder ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz devlet-i müşârûn ileyhaya verilen ahidnâme-i hümâyûna mürâca‘at olundukda Devlet-i ‘Aliyye’mîn re‘âyâsından ve husûsen Ülgun’lu ve Arnavudluk’da olan korsan makûlesinden ve sâ’ir bu yolda yürüyenlerden bir ferd bi’l-cümle kral-ı müşârûn ileyhın sefâ’ini ile husûmet etmemek husûsu ve iskelelerine ve memleketlerine varduklarında dostane kabul ve sâ’ir dost olan düvele mu‘tâd olan bi’l-cümle iânetleri bunların haklarında dahi icrâ’ olunmak hâleti emr ve tenbih oluna ve zikr olunan tevâiyfın kral-ı müşârûn ileyhın taht-ı hükûmetinde olan arâzî ahâlîsiyle serbestiyet ve kendü halleri üzere ticâret için varub gelmelerü câ’iz ola ve işbu ‘akd olunan mevâdda muhâlefet iden var ise te’dîb ve tarafeyne bu makûlelerden olan bi’l-cümle zarar ve ziyân sâ’ir dost olan düvele müsâ‘ade olunduğu üzere tazmîn etdürüle ve Devlet-i ‘Aliyye’mîn emr-i fermânına muhâlefet ve anların re‘âyâlarına ta‘addî ider olur ise yani korsanlık mu‘âmelesi eyler ise ol makûleye deryânın açığında müsâdefe olunduğu halde ‘akd olunan mevâdda hâlel gelmeksizin hakkından gelinmesi câ’iz ola ve bu mastûr ve mukayyed bulunmağın husûs-ı mezbûr ta‘yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyhe ma‘rifet ve ma‘rifet-i şer‘ ile görölüb ahidnâme-i hümâyûn mûcibince kral-ı müşârûn ileyhe tâbî‘ tüccâr mesfûrunun sefine-i mezkûrda mevcûd eşyâlarının kimin ve mikdârı ve eshâbı oldukları ba‘de’s-sübût mevcûd olanlarının aynı ve müstehleke olanlarının kıymeti aldurulub ihkâk-ı hakk ve bu halde gayri marzîyeye tasaddî edenlerin cezâ-yı (...) tertîb ve icrâ’ olunmak için isim ve resmleriyle suret-i sicillatla

mâ'an Der-i Devlet-i medârım 'arz olunmak fermânım olmağın İşbu emr-i şerîfîm mübâşir-i mûmâ ileyh ile vusûlünde siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhümsiz bu husûsa ihtimâm ve ehem ve mehâmm ve Devlet-i 'Aliyye'mde olub müdâfa'a ve cevâb tahrîr ile sukût ve iğmâz ve müsâmaha olunacak mevâddan olmadığı ma'lûmunuz oldukda bu husûsa ta'yîn olan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rîfet ve ma'rîfet-i şer'le görölüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn kral-ı müşârün ileyhe tâbî' tüccâr mesfûrun sefîne-i mezkûrede mevcûd gasb olunan eşyâlarının kimin ve mikdârı ve eshâbı oldukları ba'de's-sübût mevcûd olanlarının aynıları ve müstehleke olanlarının kıymetleri tamâmen aldurulub ihkâk-ı hakk ve bu halde gayri marzîyeye tasaddî edenlerin cezâ-yı (...) tertîb ve icrâ' olunmak için isim ve resmleriyle suret-i sicillatla mâ'an Der-i Devlet-medârıma 'arz ve i'lâm olunub iğmâz ve müsâmaha ile tekrar sefâ'ine mûcib olur hareket ve etvârdan (...) ittifâ ve ihtirâz eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sadır olmuştur. Fî evâ'il-i S sene 171

[80]

(1) Tirebolu kâdısına hüküm ki;

Sicilyateyn elçisi 'arzuhal gönderüb ba'zı mektûblarla Dobrovnik tarafına berren irsâl eylediği yasakcısı Kalpancı Mustafa nâm kimesne esnâ-yı râhda suya düşüb ayakları mecrûh olduğu ihbâr olunduğuna binâ'en elçi-i mûmâ ileyh tarafından âdem-i ta'yîn ve ma'iyetle 'asitâneye gelür iken işbu sene-i mübârekede Hermasın sancağında vâkî' Tirebolu kazâsında gayb olub yanında mevcûd nukûd ve eşyâsı ve bu tarafda olan ulâklarına intikâl etmeğın siz ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhasız müteveffâ-yı mezbûrun eşyâsının ve ba'zısını fûrûht olunub ve ba'zısını hâlen tarafında olduğun bildürüb (...) şer'le intikâl edüb (...) olan emvâl ve eşyâsı her ne ise vârislerine verûlmek için hüccet-i şer'iyye ile vekîl nasb olunub bu def'a irsâl olunan yasakcı Abdi'ye teslîm ve teslîmini müş'ir hüccet ve i'lâm ile eşyâ-yı merkûme evladlarına irsâl olunmak bâbında emr-i şerîfîm ricâ' eylediği eelden vech-i meşrûh üzere şer'le görûlmek için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i RA sene 171

(2) *Ülgun kal'esi dizdârı merkûm İsmail mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rîfetiyle meclîs-i şer' ihzâr ve bi'l-cümle zâbitân ve neferât kal'e muhafızlarında mal-ı merkûm taleb olundukda dizdâr-ı mezbûr (...) merkûm İbrahim re'is Süleyman Haruna sefîne verdim ve ne bu misillü mâl getirüb bana verüb iftiradır demekle sûal olundukda dizdâr-ı merkûmun bu misillü şeylerden haberi olmayub ve re'is-i merkûm on beş seneden mütecâviz vilâyetine gelmeyüb ve kal'emiz önüne hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn gemi alunduğu dahi bu kadar deyü ihbâr ve dizdâr-ı mezbûrun (...) hâleti (...) eyledükleri nâtık Ülgun nâ'ibi İbrahim efendinin vârid olan*

‘arzının mazmûnu verûlen fermânın kaydı üzerine şerh verûlmek bâbında sadır olan fermân-ı âlî mûcibince kaydına şerh verilmişdir. 5 ZA sebe 171

Kandiye muhâfızı vezîr Görûle zâde Ahmet Paşa’ya hüküm ki

‘Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi Der-i ‘Aliyye’me iki kıt‘a takrîr gönderüb mazmûnlarında Ülgun’lu İbrahim ve Trablus’lu Hasan nâm iki nefer korsan kendülerine bundan mukaddemce cezire-i Girid havâlilerinde Sicilyateyn kapudânı seffinesi hamûlesi ve mellâhla ahz ve istirkâk eyledükleri ve takrîr-i âharda on beş nefer ta’îfe ile sekiz (...) Sicilyalı Anton Gavalo nâm kapudân seffinesi Girid adası mukâbilinde bir kıt‘a Trablus korsanı hamle ve hücum ve mikdâr-ı muhârebeden sonra üç nefer ta’îfesini malların ve kusurunu kapudânıyla ma‘ân (...) gidüb (...) Kandiye kal‘esine dahil ve halas oldukların havâli-i merkûmede olan Sicilyateyn konsolosları elçi-i mûmâ ileyhe i‘lâm eyledüklerine binâ’en seffine-i vücûh hamûlesiyle aliverilmek bâbında emr-i şerîf sudûru elçi-i mûmâ ileyhe istid‘â’ eder Trablus ocağıyla Sicilyateyn Devleti (...) üzere olduğundan Trablus ocağı korsanı tarafından ahz olduğu sûretde redd-i iktizâ eylemeyüb ve inhâ olduğu üzere mezbûr İbrahim kapudânların Trablus’lu olmayub ve Ülgun’dan kat‘a (...) i‘lâm ve Trablus’da mesken eylemeyüb Ülgun’e âmed şüdedenlerden midir değil midir hâkikat-i hâl Der-i Devlet-medârım i‘lâm olunmak fermânım ve muktezi olmağla imdi İşbu emr-i şerîfim () ile vusûlünde ber-vech-i muharrer husûs var ise ve ‘asitânede vâki’ olub sıhhâtî ve hâkikâtî tevcihile idüğü ma‘lûm olması (...) ve lâzım olduğuna binâ’en seffine vusûlünde mezbûr Trablus ocağı korsanı tarafından kendünün olmayub asl Ülgun’lu korsan İbrahim kapudân tarafından ahz olunmuşdur ve mezbûr İbrahim kapudân dahi Trablus’da mesken (...) eylemeyüb ve Trablus’da olmayub ve Ülgun’dan (...) olunmayub Ülgun zehâb ü iyâb edenler aynı mıdır değil midir alâ vechi’t-taharri bi-sûret (...) olduğun sual ve her ne vechile haber verülür ise sıhhât ve hâkikâtî üzere bir sa‘ât evvel Der-i ‘Aliyye’me ‘arz ve i‘lâm olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı R sene 171

(3) ‘Asitâne-i sa‘âdetimden Dubrovnik hudûduna varub gelünce yol üzerinde vâki’ mîr-i mîrân ve sancak beyleri ve kâdırlara ve yeniçeri serdârları ve kethüda yerleri ve kal‘e dizdarları ve neferât ağaları ve husûsen ulak ve voyvodaları ve a‘yân-ı vilâyet ve iş erlerine hüküm ki

Sicilyateyn Devleti’nin ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm elçisi ‘arzuhal gönderüb Devlet-i ‘Aliyye’me Sicilyateyn kralı beyninde müstahkem olan dostluk musâfâta binâen cülûs-ı hümâyûn sa‘âdet-makrûnum müş‘ir ‘inâyet (...) sudûr olan nâme-i hümâyûn mevhibet

makrûnum Der-i ‘Aliyye’nde mukîm elçi-i mûmâ ileyh dergâh-ı mu‘âlla penâh (...) teslîm ve vesâtatıyla kral-ı müşârûn ileyh cânibine (...) tercümânlarından Anton veled-i Covayata nâm tercümân (...) ve tesyîr ve himâyet ü sıyânet olunarak re’îs (...) olanlarına (...) ve ihtimâm olunmak için mu‘tâd üzere emr-i şerîfîm sudûru ricâ’ eyledüğü eelden imdi tercümân-ı mesfûr yanında olan iki nefer hizmetkârıyla her kangınızın taht-ı hükümet ve kazâsına dahil olur ise esnâ-yı râhda menâzil ve merâhilde ve benâdir ve ma‘berde mürûr ve ‘ubûrlarına mûmâna‘at olunmayub nüzûl eyledükleri mahallerde mâ‘an ve mahfûz mahallere gönderülüb muhâfaza ve muhârebelerine (...) ve ihtimâm ve gider olduklarında yanlarına kadar kifâye âdemler koşub mezîd-i emîn ve selâmetle birbirlere îsâl ve irsâl ve iktizâ iden zad ü zevâdeleri rızâlarıyla satanlardan narh-ı cârî üzere akçesiyle alub hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn cizye ve sâ’ir bahâne ile akçe mutâlebesiyle rencîde ve ta‘addî etdürülmeyüb ve ibâs ve davarlarına dahl u taarruz olunmayub esnâ-yı râhda ve menâzilde kendülere bir dürlü zarar ve eziyed etdürülmeyüb bilâ-mûcib bir mahallde ‘avk ve ta‘cîzlerine ruhsât gösterülmekden ziyâde ihtirâz eylemeniz bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır. Fî evâhir-i L sene 1171

[81]

Der-zamân-ı Re’îsu’l-kuttâb Mehmed Emin Efendi

(1) Sicilyateyn kapudânlarından Antonyo Salboro nâm kapudân rakîb olduğu üç direkli şehtiyesiyle âvdet-i murâd olmağla mu‘tâd üzere elçi ‘arzuhalîyle izni-i sefîne emri yazılmışdır. Fî evâhir-i N sene 171

(2) Sicilyateyn hudûdunda berren ve bahren Mora ve havâlisine ve ‘asitâne-i sa‘âdetime gelüb yine Sicilyateyn hudûduna varunca yol üzerinde vâkî‘ olan kuzât ve nüvvâba ve keyhûda yerleri ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve cizyedâran ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn re‘âyâsından Nikolaki Manyoki nâm tâcir ba‘zı umûr ve husûsa rû’yet için cezîre-i Mora ve havâlisine ve andan dahi ‘asitâne-i sa‘âdetime gelüb yine vilâyeti tarafına gitmek murâd eyledüğün bildürüb tâcir-i mesfûr bir nefer müste‘men hizmetkârıyla her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise menâzil ve merâhilde kendüye ve esvâb ve ve davarına mûmâna‘at olunmayub ve hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn cizye ve sâ’ir bahâne ile ta‘addî ve rencîde etdürülmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz ahidnâme-i hümâyûna mürâca‘at olundukda kral-ı müşârûn ileyhin re‘âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte‘allik bey’ ü şîrâlarına ve sâ’ir dost olan düvel misillü oluna ve müte’ehhil ve mücerred olan re‘âyâlardan cizye ve tekâlîf sâ’ire taleb olunmaya deyü mastûr

ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn mûcibince vech-i meşrûh üzere ‘amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâ’il-i M sene 171

(3) *Tekrar ihzârları için emr-i şerîf yazılmışdır. evâ’il-i L sene 171*

Haleb vâlisi vezîre ve Haleb kâdısına ve dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşlarından (...) kâ'im-makâm emvâl-i mîrîyesinin tahsîli mübâşeretiyile ol havâlide olub bu husûsa dahi mübâşir ta'yîn olunan a'yân dâme mecdühûya hüküm ki

Siz ki müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhümasız bu def'a Der-aliyye'me tarafınızdan vârid olan iki kıt'a 'arzlarınızda ve ahâlî-i Haleb'in mahzarında Flemenk tercümânlarından Dimitre nâm tercümânın ba'zı kesân düyûn kitresi olduğundan mal canında Sicilyateyn elçisi tercümânlarından oğlu Yosub nâm tercümân zimmî neseb olan emvâl ve erzâkının temessükâtı teslîm edüb mürd olduktan sonra mesûr Yosub hukûk 'ibâdu'llahı vermemek ve veresinin hisse-i (...) ketm eylemek dâ'iyesiyle İstanbul'a firâr etmekle ihkâk-ı hakk 'ibâdâtı için mesfûr Yosub tercümânın Haleb'e ihzârı istid'â' olunmuş keyfiyet-i mezbûre bu tarafda mukîm Sicilyateyn elçisinden su'âl ve (...) olundukda tercümân ve tüccâr gürûhundan olan hâlik-i mesfûr Dimitre helâkından on beş sene mukaddem kendüye beyân geldükde Flemenk tercümânı olan oğlu Zahiraba ve Dubrovnik tercümânı olan diğerk oğlu İbramed ve kızları Mariye ve Sebilye ve Ovyâ ve zevcesi Karziye nâm verese-i muvâcehelerinde rey ve rızâları (...) cümlelerin erşedi olan diğerk oğlu mesfûr Yosub tercümânı mâlik olduğu yirmi beş bin gurus sermâyesini fî-mâ-ba'd (...) lâzımleri görmek şartıyla teslim ve hîbe edüb mesfûr Yosub dahi ahz ü kabz ve kendü malına (...) ile ticârete intikâl ve taahhüdüne ri'âyeten cümlelerin (...) lâzımleri mükemmelen görüb kable'l-helâkında vasiyyet-i mezbûrede (...) keyfiyyeti cümlesine te'kid edüb ve verese dahi kemâfi's-sâbık kabûl etmişler iken ba'zı mesfûrların ve tercümân Anton Bikar'ın tahrîrin asla emirleriyle verese-i mezbûre nizâ' tasaddî ve mesfûr Yosub'un kendü mâl-ı mülkiyeti olmak üzere malîk olduğu iki yüz kıyye akçeden ziyâde emvâl ve eşyâsı babamızın malıdır deyü hisse-i (...) iddi'âya kıyâm edüb lakin mesfûr Yosub'un şart-ı mezbûr üzere babasında makbûzu yirmi beş bin gurus olub ve on beş seneden mütecâviz verese sâ'irenin levâzım meblağ-ı mezbûrdan ziyâde akçe sarf eylemiş iken a'yân ve (...) istinâden mesfûr Yosub'un cümleye bi-gayr-ı hakkın zabt ve (...) sâkin olduğu hânesini dahi basulub ehl ve 'iyâlinin eşyâları cümleten mühürlenüb bu mertebe gulûv ve hücum (...) mukâvemet olamayacağı meczûmu olundukda mühürlenem emvâl ve eşyâsı ve ehl 'iyâline terk ve bu tarafda geldükde mesfûr Yosub'un mecbûren bıraktığı iki yüz kıyye (...) mütecâviz emvâl ve ehl ve 'iyâlinin eşyâsı mugâyir şer'-i şerîf ve ahidnâme-i hümayûn vusûlünde zabt ve hasârat kasdıyla fûruht olduğundan başka (...)

gerekleri dahi fûruht olduğu ve mesfûr Yosub'un mîn külli'l-vücûh ma'zûr olduğu Haleb konsolosu tarafından elçi-i mûmâ ileyhe (...) tahrîr ve istirhâm olduğuna bir mübâşir ta'yîn ve emvâl ve eşyâsı olduğu mahallerden tahsîl ve istirdâd alâ-tarîk olan bir (...) muharrerinde vaz' olundukdan sonra ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn karındaşları mesfûran ve hemşirelerinin ve vâlidesinin vekîl-i şer'iyeleri ile an-asl bu husûsun ifâdelerine sebeb-i müstakîl olan mesfûr Anton Bikar nâm tercümân ile mâ'an Der-i 'Aliyye' me ihzâr ve mesfûr Yosub'un yedinde olan fetvâ-yı şerîfe mûciblerince dâ'vaları huzûr-ı sadr a'zamîyyet şer'en rû'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak için emr-i şerîf sudûru elçi-i mûmâ ileyhe memhûr takrîr kağıdıyla istid'â'ya 'inâyet edüb ve bu hâletde 'asitânede mukîm Dubrovnîk vekîlleri dahi 'arzuhal sunub mazmûnunda Haleb'de mukîm Dubrovnîk konsolosu yanında tercümân olan hâlik-i mesfûrun oğlu İbramed (...) tarafından ve Haleb'den kendü akçesiyle iştirâ' eylediği eşyâsı karındaşı mesfûr Yosub'un tahrîrâtında mevzû' iken diğer karındaşı Zahiraba ve kız karındaşları tahrîratda mevcûd bulunan emvâl ve eşyâ babamızın terekesidir deyü nizâ' ve (...) iştirâ' ve tahrîratda bulunan eşyâyı babalarının olmak üzere (...) taksîm için hilâf-ı şer'-i şerîf (...) ve merâsimle ile tahrîrâtı almayub eşyâyı (...) bahâ ile fûruht ve bir mikdâr îfâ' olunub tercümân-ı mesfûr gadr sadedinde olmağla tercümân-ı mesfûrun eşyâsı istirdâd ve bir emîn mahale vaz' olunub mesfûr Zahiraba ve tercümânları İbramed ve verese-i (...) vekîl-i şer'ileri muktezâ-ı ahidnâme-i hümâyûn üzere bu tarafa ihzâr ve murâfa'a ve ihkâk-ı hakk olunmasını istirham edüb Sicilyateyn Devleti'ne verülen ahidnâme-i hümâyûna mürâca'at olundukda konsolos ve tercümânlar ve dâ'va zuhûr eder ise dört bin akçeden ziyâde dâ'va olduğu halde dâ'vaları sâ'ir mahallde istimâ' ve fasl olunmayub 'asitâne-i sa'âdetime havâle oluna deyü mastûr ve mukayyed olub ve sabık'ül-zikr Sicilyateyn tercümânı Yosub medîne-i Haleb'de mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli olan Toma nâm karındaş konsolos ve mezbûr Yosub'un oğlu Haleb'de sâkin Menahib nâm zimmî tarafından vekîl nasb ve ta'yîn eylediği Sicilyateyn elçisi tercümânıyla ihbâr etmekle ahidnâme-i hümâyûn mûcibince kapıcıbaşı mûmâ ileyh mübâşeretıyla karındaşları mesfûran Zahiraba ve İbramed ve tercümân Anton Bikar ile hemşireleri ve vâlidesinin vekîl-i şer'iyeleri 'asitâne-i sa'âdetime ihzâr ve i'lâm olduğu üzere eşyâsı mağsûbe dahi aluverülüb zahîre ihrâc ve (...) vaz' ve hıfz etdürümek fermânım olmağın İşbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuş madde-i mezbûrda tercümânlara gadr (...) tercümân olmak hasebiyle sadr-ı a'zam divânında dâ'va-yı mezbûranın rû'yet ve fasl ile icrâ'-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak lâzım geldiğine binâen siz ki müşâr ve sâ'ir mevlânâ-yı mûmâ ileyhasız bu husûsa mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve i'lâm olduğu üzere (...) iken itâ'at (...) olunan emvâl ve eşyâ her ne ise mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ile lâzım gelenlerden sonra murâfa'a ve ihkâk-ı hakk olunmak

içün ahidnâme-i hümayûn muktezasınca mesfûrun üç nefer tercümânlar ve (...) makûlesinden olan verese-i sâ'irenin vekîl-i şer'iyeleri Der'aliyye irsâl ve ihzâr olunub (...) mukaddemâ (...) murâfa'a ile cevâb-ı tahrîrinden emr-i şerîfim hilâfına zehâb ve te'allûlden ziyâde hazer ve mücânebet ve sen ki kapıcıbaşı mûmâ ileyhasın (...) emvâl (...) tahsîline me'mûr olmakdan nâşi umûra me'mûr (...) zımında (...) meks ve iktizâ eder ise ihzârları fermânım olup mesfûrları (...) olmakla teslîm ve cümlesinin bir saat evvel bu tarafa vürûdlarına ihtimâm ve (...) tam edüb emr-i şerîfime (...) vaz' ve hâletden ve kusûr muhâlefetden cümlenize ittikâ ve ihtirâz eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâhîr-i M sene 171

[82]

(1) Yanya mutasarrıf vezîre ve Yanya kâdısına hüküm ki

Elçi 'arzuhal gönderüb Yanya sükkânından İbrahim Paşa zâd-ı âlînin mutasarrıf olduğu menzîlini (...) mezbûr mutasarrıfına icâb eyledüğünden nâşi elçi-i mûmâ ileyhin yanında tercümân olan Astida nâm tercümânın umûru rû'yet iden Yanya'da sâkin Yata Dotori nâm âdemisi 'ahar mahalde bulunduğundan mesfûrun Yanya mahallinden mahallesinde mutasarrıf olduğu mülk ü menzîline (...) meks eylemek üzere mesfûr (...) altmış senesinde menzîl-i mezbûrun kapusuna varub derûnuna duhûl ve eşyasıyla zabt ba'dehû mesfûr gelüb menzîlini alub zabt murâd eyledükden (...) hânemi âhara icâb eylemesini menzîlini (...) derûnundan

çıkamam deyü cevâb ve gadr sevdâsında olduğun bildürüb mezbûr Ali'nin hilâf-ı şer'-i şerîf (...) zabt eylediği menzîl ve eşyası mesfûra aluverülüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' eylemeğin mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır. Fî evâ'il-i B sene 171

(2) Sicilyateyn kapudânlarından Antonyo Otavebano nâm kapudânın bir kıt'a sefinesi için ber-vech-i meşrûh şürûtuyla izn-i seffine emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i B sene 171

(3) Ber-vech-i arpaluk Yanya sancağı mutasarrıfı () dâme ikbahlühûya ve Narda kâdısına hüküm ki

Hâlen 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn Devleti'nin elçisi olan kıdvetü'l-ümerâi'l-milleti'l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb hâlen yanında berât-ı âlîşânımla tercümân olan Astidyo veled-i Anderya nâm tercümânun Narda kazâsı sâkinlerinden Dimitre Yovirinci ve Yorgi Yasa nâm zimmîler ile Yahûdi ta'îfesinden Saldiko veled-i David nâm Yahûdi zimmetlerinde karz-ı

şer‘i olmak üzere ber-mûcib-i temessük bin yüz altmış () senesinden berü sekiz yüz on gurus ve hatâyî ve dibâ ve sâye çuka bahasından dahi altı yüz altmış gurus min-haysü’l-mecmû‘ bin dört yüz gurus alacağı olub ve meblağ-ı mezbûrun va‘desi hulûlünde temâsiyla edâsına kavî ve ta‘ahhüd ve birbirlerine kefil bi-mâl ve yedine memhûr temessük vermişler iken üç seneden berü ve ber-mûcib hâlen zimmetlerinde olub tercümân-ı mesfûra ‘arz eyledüklerin ve tercümân-ı mesfûr Yata veled-i Astanoya tarafından vekîl bildürüb mahallinde şer‘ile görölüb mesfûrların zimmetlerinde bâ’is olan olmikdâr gurus alacağı vekîl-i mesfûra tamamen aldurulub bir dürlü nakl etdürülmeyüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz ahidnâme-i hümayûna mürâca‘at olundukda konsolos ve tercümânlarıyla dâ‘va zuhûr eder ise dört bin akçesinden ziyâde dâ‘va olunduğu halde dâ‘vaları sâ’ir mahallde istimâ‘ ve fasl olunmayub ‘asitâne-i sa‘âdetime havâle oluna ve kezâlik Devlet-i ‘Aliyye’ m re‘âyâsiyla kral-ı müşârün ileyhî tüccâr ve sâ’ir re‘âyâları ve himâyesi altında olanlar bey’ ü şîrâ ve ticâret husûsları ile ve sâ’ir bahâne ile dâ‘va ve kâdiya varduklarında tercümânlardan biri bulunmadukça dâ‘vâları istimâ‘ ve fasl olunmaya ve borçları ve kefâletleri mâmûlün-bih senedât ve defter olmadıkça dâ‘va olunan deyn için hilâf-i şer‘-i şerîf müdâhale olunmaya deyü mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn mûcibince mahallinde şer‘ile görölüb ihkâk-ı hakk ve eğer ba‘dehû olunub edâda muhâlefet ederler ise Der-sa‘âdetime ihzârları i‘lâm olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sadır olmuştur. Fî evâ’il-i C sene 1171

(4) Haleb vâlisine ve dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşlarından Haleb mütesellimi olan () dâme mecdühûya sadr-ı a‘zâm (...) bu husûsa mübâşîr ta‘yîn olunan () zîde kadruhuya hüküm ki

Nederlanda tercümânlarından bundan akdem hâlik olan Dimitre zimmetinde yine Nederlanda tercümânlarından oğlu Zahiraba ve Dubrovnik tercümânlarından İbramed ve üç nefer kızları ve zevcesi () nâm zimmîler mirâs nizâ‘ zımnında yine Nederlanda tercümânı Anton Bikar nâm zimmî tahrîkiyle hâlik-i mesfûrun diğer oğlu Sicilyateyn tercümânlarından Yosub’un (...) mâlik olduğu iki yüz kıyye (...) mütecâviz emvâl ve ehl ve ‘iyâlinin eşyâsı kendüye hasârat kasdıyla zabt ve fûruht olduğu Sicilyateyn elçisi tarafından bundan akdem inhâ ve istirhâm olundukda ahidnâme-i hümayûn mûcibince kapıcıbaşı a‘yân dâme mecdühû mübâşeretiyile karındaşları mesfûran Zahiraba ve İbramed ve tercümân Anton Bikar ile hemşîreleri ve vâlidesinin vekîl-i şer‘iyyeleri ‘asitâne-i sa‘âdetime izhâr ve eşyâ-yı mağsûbe dahi ba‘îd olmayub zâhire ihrâc ve mesfûr Yosub’un vekîlleri ma‘rifetiyile mekân mahallinde vaz‘ ve hıfz etdürmek için mefâsıl ve meşrûh emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olmuşdu kapıcıbaşı mûmâ ileyhüma tarafına me‘mûr olub Haleb vâlisi dahi münâsib âhara nakl olunmak sebebiyle

mazmûn-ı emr-i şerîfim (...) olunmaduğundan medîne-i Haleb'in kıyâm-ı askeri Abdülhamid'in hûd-be-hûd yazdığı i'lâmında mesfûr Yosub'un inhâsı (...) ve hilâfıdır deyü (...) ile fi'l-vâki' mefâsıl ve meşrûh Der-i 'Aliyye'me 'arz ve i'lâm eylemesi (...) edüb ve tercümân-ı mesfûrun dâ'vasının bu tarafa hakkâniyyet üzere rü'yet ve (...) irâde-i mülûkânem ta'alluk eylemesi ahidnâme-i hümâyûn tercümânları ile dâ'vaları olanların dört bin akçeden ziyâde olan dâ'vaları sâ'ir mahalde istimâ' olunmayub 'asitâne-i sa'âdetime havâle oluna deyü musarrah olmağla ahidnâme-i hümâyûna ra'iiyyet olmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince 'amel ve hareket olunmak fermânım olmağın te'kîden ve ihtimâmen İşbu emr-i şerîfim şeref-sudûr olub mübâşir-i mûmâ ileyh ile irsâl olunmuşdur imdi vusûlünde mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince tercümân-ı mesfûrun mekân (...) iken itâ'at ve (...) olunan emvâl ve eşyâ her ne ise bu def'a müceddeden ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyhe ma'rifet ve ma'rifet-i şer' ile lâzım zımmîlerden bî-hâl istirdâd ve defter olunub tercümân-ı mesfûr Yosub'un vekîlleri ma'rifetleriyle mekân mahfûz ve vaz' (...) ve hıfz etdürüldükden sonra Dîvân-ı Hümâyûn'da murâfa'a ve ihkâk-ı hakk olunmak üzere ahidnâme-i hümâyûn muktezâsınca mesfûrdan üç nefer tercümânlar ve (...) makûlesinden ve kızların vekîl-i şer'iiyeleri 'alâ-eyyî-hâl mübâşir-i mûmâ ileyhe teslîm ve eğer Anton Bikar'ın gadr-ı şer'isi sâbit olur ise su'âl ve cevâba kadar vekîl-i şer'isi ile mer'î olan Yosub'un karındaşları Zahiraba ve İbramed 'alâ-eyyî-hâl mübâşir-i mûmâ ileyhe teslîm ve cümlesi Der-aliyye'me ihzâr ve irsâl olunub bu def'a dahi cevâb ve (...) tahrîrinden ve te'allûlden ve emr-i şerîfime muhâlefetinden (...) ittifâ ve ihtirâz olunmak bâbında Fî evâ'il-i L sene 171

[83]

(1) Balya Badra () ve () ve () kâdılarına hüküm ki

Elçi 'arzu hâl gönderüb cezîre-i Mora'da vâki' Balya Badra ve Gaston ve Korfos ve Katakolo ve İnebahtı körfezi ve İnekli-kasrı ve Misolonik Drağsana Luvadistro iskelelerinde konsolos olan Dimitre veled-i Manolako nâm konsolos firâr edüb zikr olunan iskelelere İtalya bayrağı altında gemileriyle âmed şûd iden sefâ'in ve tüccâr ve re'âyâlarının umûr ve husûsları mu'attal kalmağla konsolos-ı mesfûrun yerine Sicilyateyn Devleti tarafından konsolos nasb ve ta'yîn oluncaya dek hâlen oltarafda olan kendü cinslerinden Anastas Kozifozi umûru tüccârî rü'yet için vekîl-i nasb ve ta'yîn olduğun bildürün vekîl-i mesfûra âharı müdâhale ve rencîde etdürülmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmemek şürût-ı ahidnâme-i hümâyûn mûcibince iskele-i mezbûre âhar konsolos ta'yîn oluncaya dek istid'â'sı

üzere vekîl-i mesfûra umûr tüccârî rü'yet etdürölmek için fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 1172

(2) Yeniçeri ağası Mehmed ağa'ya ve hassa bostancıbaşıya ve Galata voyvodasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mûhürlü 'arzuââl gönderüb mûmâ ileyhın ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün sâ'ir müste'menlere ruhsât veröldüğü üzere akçesiyle yüz elli sepet üzüm iştirâ' ve Galata'da vâki' hanesine naklîne mûmâna'at olunmayub ve harc ve 'avâ'id nâmı ve sâ'ir bahâne ile nesne mutâlebesiyle rencide olunmamak üzere emr-i şerîfim verüle gelmekle bu sene dahi olmiqdâr sepet üzümün naklîne mûmâna'at olunmamak bâbında emr-i şerîfim ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda Üsküdar ve havâlisinden almayub taşradan götürmek üzere yetmiş senesine mahsûben olmiqdâr sepet üzümün def'a-yı vâhidede naklîne mûmâna'at olunmamak üzere emr-i şerîfim veröldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince yetmiş bir senesine mahsûben olmiqdâr üzümün naklîne mûmâna'at olunmamak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 172

(3) () ve () kâdıları ve Gelibon kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçisi kıdvetu'l-ümerâi'l-milleti'l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l hayr südde-i sa'âdetime mektûb gönderüb hâlen mûmâ ileyhın yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Astidyo nâm tercümânın (...) oğlu Kostanti nâm hizmetkârı Gelibon ve havâlisinde tercümân-ı mesfûrun akçesiyle memnû'âtından olmayan emti'â ve eşyâ iştirâ' ve cem' ve İstanbul ve İzmir iskelelerine irsâl eylemek üzere bundan akdem ta'yîn ve tevkîl etmekle tercümân-ı mesfûrun hizmetkârı mesfûr ile refîki olan bir nefer müste'men her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise menâzil ve merâhilde ve benâdir ve me'abirde ve ticâretle olan meksine hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn cizyedârlara cizye mutâlebesiyle ve gayrilere âhar bahâne ile rencide ve remide etdürölmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında mukaddemâ istid'â' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz ahidnâme-i hümâyûna mürâca'at olundukda Sicilyateyn kralının re'âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte'allik bey' ü şirâlarında sâ'ir dost olan düvel-i misillü mu'âmele oluna ve dâ'va ve nizâ'ları konsolos vesâtatıyla bilâ- tehîr fasl oluna ve müte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından cizye ve tekâlîf sâ'ir taleb ile dâ'va ve kâdıya varduklarında tercümânlarından biri olmadıkça dâ'vaları istimâ' ve fasl olunmaya deyü ahidnâme-i hümâyûn mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince 'amel olunmak için emr-i şerîf sadır olmuş iken mugâyir emr-i şerîfim cizye mutâlebesiyle

rencîde olunduğun bildürüb hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn olvechile rencîde etdürülmemek bâbında müceddeden emr-i şerîfim ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâm görüldükde yüz yetmiş bir senesi evâsıt-ı Ramazan'ında ber-vech-i meşrûh emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince 'amel olunmak bâbında emr-i şerîfim yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 172

(4) Sicilyateyn kapudânlarından Döso Halona Mesnid nâm kapudân rakîb olduğu bir kıt'a sefinesiyle vilkâyeti tarafına âvdet etmekle mu'tâd üzere Boğazhisarlarından mürûruna mûmâna'at olunmamak içün elçi 'arzuhalîyle izn-i sefîne emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i S sene 172

[84]

(1) Rumili kâzî-ı 'askerine ve İstanbul kâdisına hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitânede mukîm elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühü bi'l hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Balya Badra'da sâbık Sicilyateyn konsolosu olan Dimitre veled-i Manolaki nâm zimmînin 'asitâne-i sa'âdetimde ba'zı kimesnelerde duyûn kesîresi olmağla def'a-yı edâsına âdem-i kudretinden nâşi deynin taksît ile edâsı bâbında emr-i şerîf sadır oldukdan sonra Kazor ve şerîki diğer Kazor nâm sarraflar

ve sâ'ir refikleri zimmîler mesfûrdan on sekiz kese akçe da'vâ eyledüklerinde ta'yîn olunan çavuş mübâşereti ve elçi-i mûmâ ileyhın tarafına ta'yîn olunan Covan nâm tercümân ma'rifetiyle mesfûr konsolos-ı mesfûran sarraflar ile İstanbul kâdisı huzûrunda vâki' konsolos-ı mesfûr dahi deynine makar olmağla (...) mü'sîr taraf-ı şer'iden i'lâm verülüb hîn-i talebi ile verülmek üzere nefesine kefâlet ile konsolos-ı mesfûr elçi tarafına irsâl-i ve dört ay mikdârı hesâbı ve tazyîk olundukdan sonra mesfûran sarraflar taksîte râzı olmayub mesfûru bu tarafında mu'âheze ve mutâlebeden (...) ve kendülerden birisi mahalline varub tahmîl ve kürsi-i (...) taksit (...) temşiyet vermek üzere mahbûs-ı mesfûrun sebebiyle tahliye olunmak içün sarrafların ve sâ'ir da'înlerinin (...) ve rızâlarıyla sebîle-i tahliye olunub vilâyetine gitmekle bu suretde elçi-i mûmâ ileyhın ve tercümân-ı mesfûrun nefesine olan kefâletleri nukûd ve sâkıt olmuş iken sarraflarına terklerinden sonra (...) ve da'vâları tekrar serdârım huzûrunda görüldükde müşârûn ileyh tarafından verülmek i'lâm-ı mûcibince konsolos-ı mesfûrun Der'alliye'me ihzârı bâbında sadır olan emr-i şerîfim ile tekrar çavuş ta'yîn ve (...) elçi tarafından bir nefer yasakçı dahi terfîk ve mahalline varub konsolos-ı mesfûru yasakçı merkûm ahz ü kabzı olan çavuşa telîm edüb teslîm eyledüğüne mü'sîr çavuş-ı merkûmun yedinden yasakçı mezbûr mektûb alub icrâ-yı hidmet ile elçi tarafına 'avdet eyledükden lâkin

konsolos-ı mesfûr çavuşun yedinden kâr etmekle mesfûran sarraflar tekrar (...) sülûk ve şahid-i zor ile Sicilyateyn elçisi ve tercümânları mukaddemâ kefil-i mal olmuşlardır deyü ta'ciz ve da'vâyı fasl edüb lâkin mesfûran sarraflar konsolos-ı mesfûr ile ber-vech def'-i murâfa'a ve mahbûs eylemek kendü (...) ve rızâlarıyla sebîl-i tahlîye ve mahalline gelmişken tekrâr ahz ü kabzı olan çavuşlarına teslîm olmayub hüccet-i kefâlet (...) ve sâkit olmuşken tekrâr tekdîr ve ta'ciz sûretde olmaları hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir ahidnâme-i hümayûn olmağla ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn mesfûranın olvechile olan mu'âraza ve ta'addîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz France ve İngiltere ve Sicilyateyn Devletlerine verülen ahidnâme-i hümayûnlara mürâca'at olundukda borçları ve kefâletleri mâmûlün-bih senedât ve defter olunmadıkca da'vâ olunan deyn içün hilâf-ı şer'-i şerîfe müdâhale olunmaya işbu musarrah olan maddelere ve bunlardan haric tasrîh olunmayan husûslarda sâ'ir dost olan düvele mu'âmele olduğu vech üzere müsâade oluna deyü Sicilyateyn ahidnâmesinde ve France tacîrleri ve tercümânları ve konsolosları memâlik-i mahrûsemde bey' ü şîrâ ve ticâret ve kefâlet husûslarında ve sâ'ir umûr-ı şer'iyede kâdiya varub yine sicil etdürüb (...) nizâ' olur ise hüccet ve sicille nazar olunub (...) ile 'amel oluna ve ikisinden biri olmayub (...) şahid-i zor ikâmet edüb hilâf-ı şer'-i şerîfim nesne da'vâ etdürülür ise mâdemki (...) hüccetleri olmayub veyahud sicillat mukayyed olunmaya (...) etdürülmeyüb hilâf-ı şer'-i şerîf olan da'vâları istimâ' olunmaya deyü France ahidnâmesinde ve İngilterelü'nün biri (...) kefil olub fîrar ederler ise veya (...) olur ise deyn (...) taleb olunub(...) hüccet-i şer'iyeye ile (...) içün âhar kimesne tutulub deyn-i mezbûr âhardan tâleb olunmaya deyü İngilter ahidnâmesinde mestûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn mûcibince 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır. Fî evâ'il-i S sene 172

(2)Sicilyateyn kapudânlarından Domingo Kariri nâm kapudân rakîb olduğu bir kıt'a sefinesiyle vilâyeti tarafına âvdet etmekle mu'tâd üzere elçi 'arzuhalîyle Boğazhisarları dizdarlarına ve nâ'iblerine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 172

(3) ve () ve () kâdılarına ve Kırkkilise ve Vize nâ'iblerine hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb mûmâ ileyhin ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün Kırkkilise ve Istranca ve Terkos ve sâ'ir taht-ı kazâlarınızda vâki' karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re's kara camuzu akçeşiyle iştirâ' ve Galata hâricinde vâki' hânesine nakil murâd etmekle ümenâ ve subâşılar ve Galata voyvodası ve topcubaşı ve sâ'ir zâbitân taraflarından kimesne mâni' olmayub ahidnâme-i hümayûna

mugâyir gümrük ve bâc ve harc ve âvâ'id nâmı ve sâ'ir bahâne ile bir dürlü rencîde ve remîde olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda yetmiş senesine mahsûben def'a-yı vâhidede naklîne mümâna'at olunmamak için emr-i şerîf verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfe mûcibince yetmiş iki senesie mahsûben def'a-yı vâhidede naklîne mümâna'at olunmamak üzere emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i CA sene 1172

(4) (...) âhara vekâlet emri verilmiştir. Fî evâhir-i M sene 189

Haleb vâlisine ve kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi 'arzuhal gönderüb Devlet-i 'Aliyye'mde kral-ı müşârün ileyhin ikâmet edecek vekîli vesâtatıyla Devlet-i 'Aliyye'mde münâsib olan bi'l-cümle iskelelerinde ve sevâhillerinde konsolosları ikâmet etdürülüb 'azl ve nasblarında ve vekîl-i mûmâ ileyhin rütbesine göre evâmîr-i 'Aliyye ve berevât ihsân olunmasında ve konsoloslarının ve tercümân ve etbâ'larının husûslarında sâ'ir dost olan düvel elçileri ve tercümân ve etbâ'larına olan müsâ'ade-i misillü mu'âmele oluna deyü mukayyed olunduğuna binâen medîne-i Haleb'e vürûd eden Sicilyateyn tüccâr ve re'âyâlarının umûr ve husûsları rû'yet için Sicilyateyn Devlet'i tarafından ta'yîn olunan kimesne me'mûr olduğu Haleb'e gitmek üzere memleketinden hurûc ve 'asitâne tarafına gelür iken esnâ-yı râhda hâlik olub ve mesfûrun helâkı yine devlet tarafına ihbâr olunmağa münderic olunduğuna binâ'en yerine âhar konsolos gelince umûr-ı ticâret mu'attal olunmak için Haleb'de mukîm France konsolosu Sicilyalı tüccâr ve re'âyâlarının umûrlarını rû'yet etmek üzere vekîl nasb olunmak bâbında müceddeden hükm-ü ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûnda mahfûz ahidnâme-i hümayûnuma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu ahidnâme-i hümayûnda ve Haleb'de mukîm İngiltere konsolosunun (...) tarafından konsolos vekîli olmasına mümâna'at olunmamak üzere yüz altmış dört senesinde emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın emsâli sâbıkasına kıyasen vekîl nasb olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C sene 172

[85]

(1) Âhar için emr-i şerîf yazılmışdır. Evâhir-i S sene 189

Narda ve () kâdılarına ve zikr olunan kazâlarde vâki' iskeleler emînleri zîde kadruhuma hüküm ki

Sicilyateyn Devleti'nin 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Narda ve tevâbi'

iskelelerine âmed şüd iden Sicilyateyn sefâ'ini ve tüccârının umûrların rü'yet için berât-ı âlîşanımla konsolos olan Annastaş Pano ba'zı husûsa rü'yet için devleti tarafına râhî olmağla Narda ve tevâbi' iskelelerine âmed şüd iden Sicilyateyn sefâ'ini ve tüccâr ve re'âyâsının umûrları rü'yetine ve konsolos-ı merkûma 'â'id olan konsolato hakkını tahsîle yerine yine Sicilyaludan Bartolu Pacolata'ya tarafına vekîl nasb ve ta'yîn eyledüğün bildürüb mersûm konsolos umûruna rü'yet edüb gelünce vekîl-i mesfûrun vekâleti umûruna âharı müdâhale etdürülmeyüb ve cizye ve tekâlîf mutâlebesiyle ta'addî ve rencîde olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda bundan akdem konsolos-ı merkûm tarafından bin yüz altmış üç senesi Rebî'u'l-evvel'inde âhar Sicilyalı vekîl olmak için emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûcibince 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâil-i L sene 172

(2) Cezayir-i garb ve Trablusgarb ve Tunus beylerbeylerine ve zikr olunan ocakların Bahr-i Sefîd'de bulunan sefînelerin kapudânlarına hüküm ki

(...) devlet-i ikbâl ve sa'âdet ve emlâk ile vâkî' olan cülûs-ı hümâyûn meymenet makrûnumun yetdiği zımnında Devlet-i 'Aliyye-i dâimü'l-karârımla ve müsâleme ve musâfât üzere Sicilyateyn Devlet'i tarafından kendü sefînelerinden bir kıt'a sefîne ile 'asitâneye üserâ-ı müslîminden ma'lûmü'l-mikdâr esîrler irsâl ve aynı seniyye-i mülûkâneme takdîm ve îsâl edüb edâ-yı itmâm-ı hizmet ile sefîne-i mezbûr yine devleti tarafına âvdete mürâca'at etdürüldüğü der-i 'Aliyye'mde mukîm elçisi memhûr 'arzuhâliyle inhâ ve sefîne-i mezbûre size tesâdüf edere ise tarafınızdan kat'a müdâhale ve mu'âraza olunmayub emniyyet-i hâl ve itmînân (...) ile imrârına ihtimâm eylemeniz için emr-i şerîfim sudûruna istid'â' etmekle imdi siz ki mûmâ ileyhümsiz ber-vech-i muharrer sefîne-i mezbûr tekmîl-i hizmet ve 'asitâne-i sa'âdetimden Devleti tarafına âvdete mürâca'at etmekle (...) selâmet ve müsâdefe ederler ise kapudânına dostane hüsn-ü mu'âmele olunarak kemâl-i emnîyyet ve itmînân ile zehâb ve imrârına sa'y ve ihtimâm ve edâ-yı merâsim sulh ve musâfata ikdâm eyleyüb rızâ-yı hümâyûnuma mugâyir nâ-marzî vaz' ve harekete ta'addî olunmakdan (...) tam eylemeniz bâbında Fî evâ'il-i L sene 172

(3) Boğazhisarları nâ'iblerine ve dizdarlarına hüküm ki

Sicilyateyn Devleti'nin 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhâl gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Antanyo Delavero nâm kapudân rakîb olduğu Madona Deruzarlo Satayila

Anderya ta'bir olunur sefine ile devleti tarafından Der'aliyye'me ehl-i islâm üserası getirüb pîş-gâh-ı hümâyûnuma bade'l-îsâl itmâm-ı hidmetiyle devleti tarafına âvdet (...) edüb ve yedîne İstanbul gümrüğünden dahi edâ tezkîresi verüldüğün bildürüb derûnunda memnû'âtdan metâ' ve eşyâ bulunmadukça eğlendürülmeyüb mürûruna mûmâna'at olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğın vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sadır olmuştur buyuruldu ki. Fî evâhir-i L sene 1172

(4) Trablusşam vâlisine ve Lazkiye (...) kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralı tarafından ta'yın olunan vekil ve konsoloslardan bayrağı altında olanlara ticârete müte'allik eşyâlar için gümrüklerin verdüklerinde ve sâ'ir dost olan düvelden tahsil olunan konsolato resm alınmasına cevâz verüle deyü ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed olunduğuna binâ'en İskenderiye-i Mısır'a gelen Sicilyateyn tüccâr sefâ'ini ahidnâme-i hümâyûn mûcibince konsolato resm-i ve Mısır'da Sicilyateyn konsolosuna edâ etmedükçe (...) iktizâ etmez iken Sicilyateyn tüccârından Koçori İskenderiye-i Mısır'a gelüb gümrükden edâ eyledükleri eşyâlarından konsolato resm-i edâ etmedikde ve hâlen Lazkiye ve havâlisinde oldukların bildürüb mesfûrların zimmetîlerinde kalan konsolsato resm ahidnâme-i hümâyûn mûcibince tahsil ve konsolos-ı merkûmun tarafından vekil olub hâlen Lazkiye'de olan Covan Kalengi nâm âdemisini teslîm etdürülmek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz ahidnâme-i hümâyûna mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince emr-i şerif yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 172

(5) Mısır vâlisi sadr-ı sâbıkan vezîre ve İskenderiye kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi 'arzuhal edüb Sicilyateyn tarafından ta'yın olunan vekil ve konsoloslarından bayrağı altında olanlar ticârete müte'allik eşyâlar için gümrüklerin verdüklerinde sâ'ir dost olan düvelden tahsil olunan konsolato resm alınmasına cevâz verüle deyü ahidnâme-i hümâyûnda mûnderic olduğuna binâ'en İskenderiye-i Mısır'a gelen Sicilyateyn tüccâr sefâ'ini gümrük edâ eyledükleri eşyâsından ahidnâme-i hümâyûn mûcibince konsolato resm-i dahi Mısır'da Sicilyateyn konsolosuna edâ etmek iktizâ eder iken konsolos-ı mesfûr Mısır'da ikâmet etmek cihetiyle ve ordan İskenderiye iskelesine gelünce tevkîf etmeyüb konsolato resmi vermeden firar gadr eyledüklerin bildürüb ahidnâme-i hümâyûn mûcibince 'amel olunub İskenderiye-i Mısır'a gelünce Sicilyateyn tüccârından oltarafda gümrük edâ eyledüğü eşyâlardan ahidnâme-i hümâyûn mûcibince konsolos-ı mesfûra 'â'id olan resm-i konsolato

konsolos-ı mesfûrun tarafından vekîl olub İskenderiye’de olan Covan Françesko Marino nâm müste’men âdemisini aluverülüb mugâyir ahidnâme-i hümâyûn âharı müdâhale ve cizye mutâlebesiyle rencide olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz ahidnâme-i hümâyûna mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyû mûcibince ‘amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i Z sene 1172

[86]

(1) Bosna vâlisine ve eyâlet-i Bosna’da vâki‘ mevlânâ Lobin kâdisına hüküm ki

‘Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi kıdvetü’l-ümerâi’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l hayr sūdde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb seksen iki güne mukâddem yasakçısı Osman Paşa dimekle ma‘rûf kimesneye devleti tarafına mekâtibesi ile ‘asitâne-i sa‘âdetimden Dubrovnik’e irsâl merkûm dahi Dubrovnik’e on iki saat mesâfesi olan Lobin nâm mahalle vâki‘ Sarkim nâm suda davarların suvardukdan sonra bâygırine süvâr ve gider iken terkisinde bağılu yağmurluk kesesinde mahfûz mektûblar ile iki çıkı Venedik altun ve bir çakı Macar altunu min-haysü’l-mecmû‘ üç bin gurus nakd akçe ile Serdarzâde Ahmed bin dimekle meşhûr kimesnenin menzîline nüzûl eyledükde (...) etmiş yağmurluk kesesi düşüb ve yasakçı merkûm bir mikdâr hasta olduğundan kendüsü aramaya gidemeyüb merkûm Serdarzâdenin âdemlerin gönderüb vâridlik yol (...) iken İstolahlu İsmail kapudânın karındaşı (...) alub otuz mikdârı âdem ile geçmişler iken anlar buldu anlardan gayri kimesne geçmedi deyü haber verülmeleriyle ve yasakçı merkûma su‘âl olundukda aramaya giden Ahmed beyin âdemleri ve yahud başbuğları âdemleri aldı ikisinden biri hâl değildir deyü cevâb etmekle bu def‘a yasakçı merkûm ma‘iyyetine bir nefer yasakçı dahi ta’yîn olunduğun bildürüb siz ki Bosna vâlisi vezîr müşârûn ileyhasız ma‘rifetinizle teftîş ve tefahhus ve zâyi olan meblağ-ı merkûm zâhire ihraç ve yasakçısına ma‘rifet-i şer‘ile teslîm ve ircâ‘ olunmak bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid‘â’ etmeğın mahallinde ma‘rifet-i şer‘le tahsîs ve zâbitânı hârice çıkarmayub yasakçısına teslîm olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 1173

(2) İzmir mollasına ve Kıbrıs’dan Mora ve İnebahtı ve andan İzmir’e varub gelünce yol üzerinde vâki‘ olan kuzât ve nüvvâba ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve cizyedârlara ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi ‘arzuhal gönderüb Kıbrıs’da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Yenaki veled-i Burgaki Bafan nâm tercümân Asnagolo veled-i

Yacum nâm hizmetkârı Kıbrıs'dan Mora ve İnebahtı ve medîne-i İzmir'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında ba'zı mesâlih rû'yet için İzmir'e göndermek murâd eyledüğün bildürüb mesfûr tercümân-ı mesfûrun hizmetinde olmadıkça zikr olunan mahallere varub gelünce esnâ-yı râhda ve menâzil ve merâhilde ve medîne-i İzmir'de hîn-i meks hilâf-ı şürût-ı berât cizyedârlara cizye mutâlebesi ve sâ'irlere âhar bahâne ile ta'addî ve rencîde etdürülmeyüb âminen ve sâlimen mürûr ve 'ubûruna mürâca'at olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz olan nişân kaydına mürâca'at olundukda mesfûr Yenaki veled-i Burgaki Bafan Kıbrıs'da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında tercümân olub ve tercümânlık hizmetinde olanlar ve oğulları ve iki nefer hizmetkârları harac ve 'avârız ve kassâbiye akçesi ve sâ'ir rûsûm tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencîde olunmamak berât-ı şürûtunda olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın berât mûcibince 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 173

(3) Derhag-ı mu'allâm yeniçeri ağası olan () dâme ilmûhuya ve hassa bostancıbaşı () dâme mecdûhû ve Galata voyvodası () zîde mecdûhûya hüküm ki

'Asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi kıdvetü'l-ümerâi'l-milleti'l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün sâ'ir müste'menlere ruhsât verüldüğü üzere akçesiyle yüz elli sepet üzüm iştirâ' ve Galata'da vâki' hânesine nakline mûmâna'at olunmayub ve harc ve 'avâ'id nâmı ve sâ'ir bahâne ile nesne mutâlebesiyle rencîde olunmamak üzere emr-i şerîf verüle gelmekle bu sene dahi olmikdâr sepet üzümün nakline mûmâna'at olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkama mürâca'at olundukda Üsküdar ve havâlisinden almayub taşradan götürmek üzere yetmiş bir senesine mahsûben olmikdâr sepet üzümün def'a-yı vâhidede naklîne mûmâna'at olunmamak üzere emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûcibince yetmiş iki senesine mahsûben bir def'a naklîne mûmâna'at olunmamak için yazılmışdır. Fî evâ'il-i S sene 173

(4) ve () ve () kâdılarına ve Kırkkilise ve Vize nâ'iblerine hüküm ki

Elçi 'arzuhal edüb mûmâ ileyhın ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün Kırkkilise ve Istranca ve Terkos ve sâ'ir taht-ı kazâlarınızda vâki' karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re's kara camuzu akçesiyle iştirâ' ve Galata hâricinde vâki' hânesinde nakil murâd eyledükde ümenâ ve subaşılar ve Galata voyvodası ve topcubaşı ve sâ'ir zâbitân tarafından kimesne mâni' olmayub mugâyir ahidnâme-i hümayûna gümrük ve bâc ve harc ve 'avâ'id ve sâ'ir

bahâne ile bir dürlü rencîde ve remîde olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda yetmiş iki senesine mahsûben def‘a-yı vâhidede nakline mûmâna‘at olunmamak için emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîdim mûcibince yetmiş üç senesine mahsûben def‘a-yı vâhidede nakline mûmâna‘at olunmamak için emr-i şerîfim yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 173

[87]

(1) Bosna vâlisi vezîrim el-Hâc Mehmed Paşa’ya ve Lobin kâdısına hüküm ki

Hâlen ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhâl gönderüb bundan akdem yasakçısı Osman Paşa dimekle ma‘rûf kimesneye devleti tarafına mekâtibi ile ‘asitâne-i sa‘âdetimden Dubrovnik’e ırsâl ve merkûm dahi Dobrovnik’e on iki saat mesâfesi olan Lobin nâm mahallde vâki‘ Sarkim nâm suda davarların suvardıktan sonra bâ-y-gîrine süvâr ve gider iken terkîsine bağılı yağmurluk kesesinde mahfûz mektûbları ile iki çıkı Venedük altunu ve bir çıkı Macar altunu min-haysü’l-mecmû‘ üç bin guruş nukûd akçe ile Serdarzâde Ahmed bin dimekle meşhûr kimesnenin menzîline nüzûl eyledükde yağmurluk kesesi düşmekle yasakçı merkûm bir mikdâr hasta olduğundan kendüsü arağamağa gidemeyüb merkûm Serdarzâde âdemlerin göndermekle vâridlik bulamaduk iken İstolahlu İsmail kapudânın karındaşı (...) Lobin’den gelüb alub otuz mikdârı âdemi ile geçmişler iken bulanlar anlardan gayri kimesne geçmedi deyü haber verüb yasakçı merkûmdan su‘âl olundukda aramaya giden Ahmed bey’in ve âdemleri aldı ikisinden hâlî olmadğun cevâb ve yasakçı merkûm ma‘iyyetine bir yasakçı dahi ta’yîn olunur siz ki vezîr müşârûn ileyhasız ma‘rifetinizle tefîş ve tefahhus ve zâyî olan meblağ-ı merkûm zâhire ihrac ve yasakçıdan ma‘rifet-i şer‘ile teslîm ve icrâ’ olunmak için mukaddemâ istid‘â’ ve mahallinde ma‘rifet-i şer‘ile tecessüs ve zâbitân hâriç çıkarulub yasakçısına teslîm olunmak üzere emr-i şerîf sadır olmuş iken henüz (...) ve icrâ’ olunmadüğün bildürüb mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince müceddeden hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda ber-vech-i meşrûh işbu sene-i mübâreke evâsıt-ı Muharrem’inde emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın sadır olan emr-i şerîfim mûcibince ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâ’il-i CA sene 173

(2) İzmir mollasına ve voyvodasına hüküm ki

Elçi ‘arzuahâl gönderüb müte’ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarından cizye ve tekâlîf ve sâ’ire taleb olunmaya deyü Sicilyaluya i’tâ’ olunan ahidnâme-i hümayûnda mukayyed iken Sicilya re‘âyâsından medîne-i İzmir’de olan Anton veled-i Nikola nâm müste’men mugâyir ahidnâme-i hümayûn cizye mutâlebesiyle ta‘addî ve rencide olunmak icab etmez iken İzmir’de cizyedâr olan () nâm kimesne mugâyir ahidnâme-i hümayûn müste’men mezbûr cizye evrâkı verüb ve cizye nâmlı akçe ahz ve ol vechile ziyâde gadr eyledüğün bildürüb hilâf-ı ahidnâme-i hümayûnda verüldüğü cizye evrâkı gerü red ve aldığı akçe istirdâd (...) ol vechile ta‘addî etdürülmemek bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz ahidnâme-i hümayûna mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn cizye nâmıyla mesfûrdan alınan akçe istirdâd ve fî-ma-ba’d bu güne mugâyir şürût ahidnâme ta‘addî ve rencide olunmamak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 173

(3) Mora muhassıl vezîre ve Balya Badra ve () kâdılarına hüküm ki

‘Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi südde-i sa‘âdetime takrîr gönderüb mazmûnunda müste’men ta’îfesiyle Devlet-i ‘Aliyye’m re‘âyâsı tefrîk olunmak üzere bundan akdem sadır olan emr-i âlişânım herkese i’lân ve işâ‘at olunmak için Göklüyan ağası ile Balya Badra kazâsına vusûlünde ba’zı ehl kasabanın (...) ve tahrîkleriyle ma’iyyetinde olan Dilyaşıya nefer ile kasâba-yı mezbûrede mukîm Sicilyateyn konsolosunun yanında berât-ı âlişânımla tercümân olan Ayaştaslu Kozaki nâm tercümânın menzîline irsâl ve tercümân-ı mesfûru darb-ı şiddet ve kemâl-i hakâret ve ta‘addî ile yanına getürüb (...) şiddet ve tehdîd ile cebren tercümân-ı mesfûra elli guruşa iki âded cizye kağıdı aldurduğuna kanâ‘at etmeyüb bilâkis kendüsü konsolosun sâkin olduğu menzîline duhûl ve (...) bir nefer hidmetkârını ahz eyledükleri cezîre-i mezbûrede vâki‘ Gaston kasabasında mukîm fî’l-asl Sicilyateyn re‘âyâsından bir nefer tabîb dahi cizye kağıdı verdüklerini konsolos-ı merkûm inhâ ve ihbâr ve sadır olan emr-i âlişânımın mazmûnu Devlet-i ‘Aliyye’m re‘âyâsı (...) eylememek mu‘âfiyyet iddi‘âsında olmamak husûsuna mebnî olmağla tercümân ve tabîb-i mesfûr andan cizye nâmıyla alınan meblağ icab edenlerden tahsîl ve fî-mâ-ba’d cezîre-i mezbûre iskelelerine umûr-ı ticârete rû’yet için âmed şüd iden sahîh Sicilyateyn re‘âyâsının emîn ve emân üzere olmaları için emr-i âlişânım sudûruna istid‘â’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz ahidnâme-i hümayûna mürâca‘at olundukda müte’ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarından cizye ve tekâlîf ve sâ’ire taleb olunmaya deyü mastûr ve mukayyed bulunmağın hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mugâyir şürût-ı berât mesfûrlardan cizye nâmı ve kolculuk bahânesiyle alınan

meblağ her ne ise ma'rifet-i şer'ile istirdâd olunub fî-mâ-ba'd bu misillü (...) sıyânet olunmaları için yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 1173

(4) Cezayir-i garb ve Trablusgarb ve Tunus beylerbeylerine ve zikr olunan ocakların Bahr-i Sefid'de bulunan sefînelerin kapudânlarına hüküm ki

Sicilya Devleti hükümetine kusûr etdüğü (...) zımnında Devlet-i 'Aliyye' ebed-i kararım ile tertîb eyledüğü Heraba Kerusa nâm sefâ'inden bir kıt'a sefîneye vaz' ve tahmîl ve (...) 'asitâne-i sa'âdete eşyâ ne sevk (...) eylemek üzere olduğu devlet-i müşârün ileyhî Der'aliyye'mde mukîm elçisi tarafından bir kıt'a takrîri ile ihbâr olunub ve hediye-i merkûm taraf-ı hümâyûnuma tahsîsen irsâl olunmakdan nâşî siz ki mûmâ ileyhümsiz sefîne-i mezbûr size tesâdüf eder ise tarafınızdan kat'a müdâhale ve mu'âraza olunmayub emniyyet-i hâl ve refâhiyyet ve itminân-ı hâl üzere mürûruna ihtimâm eylemeniz fermânım olmağın imdi siz ki mûmâ ileyhümsiz hediye-i mezbûr ile mahmûl sefîne-i merkûm bu tarafa hareket ve tahrîrinden (...) musâdefe edersen hüsn-ü mu'âmele olunarak kemâl-i emniyyet ve itminân ile mürûr ve kurûmlarına sa'y ve ihtimâm ve (...) ikdâm edüb na-marzî vaz' ve harekete tasaddî olunmamak bâbında ittifâ-i tam olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olunduk da hüdâvendigar-ı sâbıkın (...) cûlûs için vürûd iden sefîneye ber-vech-i meşrûh emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunduğuna binâ'en mukaddemâ sadır olan emr-i âlişânım mûcibince 'amel ve hareket ile hediye ile Der'aliyye'me vürûd idecek sefîneye tesâdüfünüzde (...) tazmîn ile mürûr ve 'ubûruna dikkât ve (...) ve levâzım muzâfâta ihtimâm ve selâmet hilâfından (...) tâm olunmak yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 174

[88]

(1) Mısır vâlisine ve İskenderiye kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn kapudânlarından Hırsto Fanogavira nâm kapudân rakîb olduğu sefînesiyle Hanya cânibinde iken 'asitâne-i sa'âdetime sabun götürmek üzere tüccâr tarafından istîcâr ve hamûlesinin bir mikdârını sefînesine vaz' etmişken Kandiye muhâfızının etbâ'ı Girid cezîresinde vâki' Kandiye'ye nakl etmek için tazyîk olunmağla müceddeden Kandiye'ye varub edâ-yı hidmet ve ba'dehû Hanya'ya âvdet ve kusûr hamûlesine ahz ve âzimet ve esnâ-yı râhda muhâlif havaya tesâdüfden nâşî Estabalo Nake nâm limana karîb mahallde lenger-endaz oldukda havâlî-i mezbûrede Trablus bayrağıyla geşt ü güzâr iden Arnavud Ahmed re'is bir kıt'a korsan sefînesiyle Sicilyateyn sefînesine beş yüz çuval sabunuyla ahz ve mellâhlarını istirkâk ve İskenderiye'ye nakl eyledükden ehl ve (...) çuvalların tamgalarından ehl-i islâm

malı idüğünü hüsn eyledüklerinden korsan-ı mezbûr eshâbını katl eylemiş zannıyla Sicilyateyn sefinesi alıkomalarıyla bu keyfiyyetin sahîh ve hâkikâtini Der-sa'âdetime i'lâm olunması bâbında emr-i şerîfîm sudûrunu 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi bir kıt'a takrîr kağıdıyla istid'â' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz ahidnâme-i hümâyûna mürâca'at olundukda kral-ı müşârûn ileyhe tâbi' olub himâyesinde ve bayrağı altında olan re'âyâ ve tüccâr ta'îfesi mâdem ki Devlet-i 'Aliyye'm düşmanlarından olan korsan ta'îfesiyle îsâl-i mazarrata sâ'î ve mezbûrlara askeri yazılmış olmayalar o makûlelerin emvâl ve eşyâlarına taarruz ve kendülerüne ta'addî olunmayub eşyâlarıyla tahlîye sebîl olunalar ve kral-ı müşârûn ileyhin bayrağı ve patente ta'bîr olunan yol kağıdı ile olan sefâ'inden biri Devlet-i 'Aliyye'min korsanları tarafından istirkâk olundukda sefîne-i merkûm vürûdunda olan tüccâr ve re'âyâ ve eşyâ ve (...) mâ-'adâ devleteyn düşmanlarından ahz olunan tarafınız sefâini (...) olan tüccâr ve re'âyâsı mukarrer olan dostluk istihkâmı içün memleketi mertebe tahsîl ve tarafına verülmekle sa'y oluna deyü mastûr ve mukayyed bulunmağın siz ki Mısır vâlisi müşârûn ileyha ve İskenderiye kâdısı mûmâ ileyhümasız sefîne-i mezbûre sahîh Sicilya Devleti'nin sefâ'ininden gadr ve hâlen kapudân ve neferâtına (...) ve ahz eden Ahmed re'is sahîh Trablus ocağı mıdır ma'rîfet-i şer'ile gereği gibi su'âl ve tahkîk olundukdan sonra şürût ahidnâme-i hümâyûna rağbet zımnında sefîne merbût ve derûnunda olan eşyâ tevkîf ve muhâfaza ve her husûsa hâkikâtî üzere i'lâm olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 1174

(2) Yeniçeri ağası () ve Hassa bostancıbaşı ve Galata voyvodasına hüküm ki

Elçi 'arzuhal gönderüb mûmâ ileyhin ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün sâ'ir müste'menlere verülmek üzere akçesiyle yüz elli sepet üzüm iştirâ' ve Galata'da vâki' hânesine nakline mûmâna'at olunmayub ve harc ve 'avâ'id nâmı ve sâ'ir bahâne ile nesne mutâlebesiyle rencîde olunmamak üzere emr-i şerîf verüle gelmekle bu sene dahi olmikdâr sepet üzümün nakline mûmâna'at olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda Üsküdar ve havâlisinden almayub taşradan götürmek üzere yetmiş iki senesine mahsûben olmikdâr sepet üzümün def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak üzere emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfîm mûcibince yetmiş üç senesine mahsûben def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak içün yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 174

(3) Derya kapudânı vezîre hüküm ki

Bundan akdem Sicilyateyn kapudânlarından Hırsto Manogobet nâm kapudânın sefâ'ini 'asitâneye sabun götürmek üzere tüccâr istîcâr eyledükde sâbıkan Kandiye muhâfızı ve hâlen Mısır vâlisi Kemal Ahmed Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun ol-esnâda etbâ'ını Kandiye'ye nakl için mecbûren kapudân-ı mesfûr seffinesiyle Kandiye'ye varub edâ-yı hidmet ve Hanya'ya âvdet ve hamûlesini ahz ve âzimet muhâlif-i hava ile Esbalo Niko nâm limana karîb mahallde lenger-endaz oldukda ol havâlide Trablus bayrağıyla güzâr üzere olan Arnavud Ahmet re'is seffine-i mezbûru beş yüz çuval sabun ile ahz ve mellâhlarını istirkâk ve İskenderiye'ye nakl edüb ehl çuvalların (...) ehl-i islâm malı olduğunu hüsn ve korsan-ı mezbûr eshâbını katl eylemiş zannıyla Sicilyateyn seffinesini alıkodukların Sicilyateyn elçisi inhâ ve seffine-i mezbûra sahîh Sicilyateyn sefâ'inleriyle tahrîr ve kapudân ve neferâtına (...) ve ahz iden Trablus ocağı mıdır ma'rifet-i şer'ile su'âl ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn seffine-i mezbûre ve derûnunda olan eşyâ tevkîf ve muhâfız ve hâkikâti üzere inhâ olmak üzere Mısır vâlisi müşârûn ileyh ve İskenderiye kâdisına hitâben emr-i şerîfim sadır olur iken bu def'a elçi-i mûmâ ileyhın İskenderiye iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosundan gelen tahrîratın mefhûmunda vezîr-i müşârûn ileyh korsan-ı mezbûrun hareketi (...) müş'ir Trablusgarb beylerbeylerine mektûb tahrîr ve seffine-i mezbûrenin istirdâdı için iskele-i mezbûrede mukîm Trablus vekîli ve sâ'ir tüccârını habs edüb sadır olan emr-i âlîşânım tenfîz ve icrâ olunması me'mûl olduğunu ve seffine-i mezbûrenin on üç nefer mellâhı ve kapudânı hâlen korsan-ı merkûmun (...) olub ve korsan-ı merkûmun refîki Receb nâm re'is dahi Kıbrıs cezîresi sevâhilinde mevcûd olduğuna tahrîr etmekle kapudân ve neferât-ı mezbûrenin sebîli tahlîye ve 'asitâne-i sa'âdete esîr ve ahâlîleri için civârda bulunan Sicilyateyn ve yahud Françe konsolosuna teslîm be istirdâd olunmak için sen ki vezîr müşârûn ileyhısın voyvoda dahi sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu elçi-i mûmâ ileyhe takrîrin adıyla istid'â' eyledüğü eelden zikr olunan mellâhları kapudân-ı mesfûr (...) mezbûrun hâlen seffinesinde (...) ve Sicilyalu sefâ'ini bi-vechle ahz olunmuşdur ve mezbûr Ahmed re'is sahîh Trablus ocağından mıdır hâkikâtden isti'fâr ve i'lâm eylemek bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâhir-i R sene 174

[89]

(1) () ve () kâdıları ve Kırkkilise ve Vize nâ'iblerine hüküm ki

Hâlen 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi olan Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün Kırkkilise ve Istranca ve Terkos ve sâ'ir taht-ı kazâlarınızda vâki' karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re's kara camuzu akçesiyle iştirâ' ve

Galata hâricinde vâki' hânesine nakil murâd etmekle ümenâ ve subaşılar ve Galata voyvodası ve topcubaşı ve sâ'ir zâbitân taraflarından kimesne mâni' olmayub mugâyir ahidnâme-i hümâyûn gümrük ve bâc ve 'avâ'id nâm ve sâ'ir bahâne ile bir dürlü rencide olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda yetmiş üç senesine mahsûben def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak üzere emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince yetmiş dört senesine mahsûben def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak emrim yazılmışdır. Fî evâ'il-i R sene 1174

(2) Derya kapudânı vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki

Sicilyateyn kralının 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçisi olan Don Kolilmo Ledolf südde-i sa'âdetime bir kıt'a tahrîr gönderüb mazmûnunda işbu sene-i mübârekenin mâh-ı Teşrîn-i evvel'in evâhirinde Cüzebbe Eskarban nâm Sicilyalı kapudânın rakîb olduğu sefinesi bir kıt'a İsveç sefinesiyle maa İskabol nâm cezîrenin bakarmo tesmîye olunur limanında lenger-endâz iken ol havâlide Trablus bayrağıyla geşt ü gûzar iden Ülgün'lu Nuh nâm korsan liman-ı mezbûr vürûdunda sefîne-i mezkûrenin hamûlesi nâzırı olan nâm kimesne İsveç sefinesine ilticâ' ve kapudân mesfûr yedi 'aded harîr denklerini sefînde terk ve mellâhlarını dört denk harîr ile cezîre-i mezbûrenin bir karyesine tahsîs ve ilticâ' ve cezîre-i mezbûrda bulunan tersâne-i âmirem çavuşlarından Abdullah Çavuş ma'rifetiyle nazâr-ı mezbûr ve dört denk harîr Françe konsolos vekîline teslim olunmağla korsan-ı mesfûr sefîne-i mezkûru zabt ve nâzır-ı merkûm dahi cebren bade'l-ahz karye-i mezbûreye ilticâ' iden mellâhları cezîre-i mezbûr ahâlisinden taleb vermeyiniz karyenizi harb ve sefinelerinizi ihrâk ederim deyü tahvîf ve tehdîdden hâlî olmadığı siz ki vezîr müşârûn ileyhasız cezîre-i mezbûr ahâlisinden tarafınıza irsâl eyledükleri bir nefer âdemlerinden ve mektûblarından ma'lûmun olub tarafınızdan vürûd idecek cevâba intizâren korsan-ı merkûm ahz etdüğü sefîne yedi denk harîr ve hamûle nâzırı ile cezîre-i mezbûrda veyahud havâlisinde mevcûd olmağla korsan-ı merkûm bulunduğu mahallde meks ve te'hîr etdürölmek ve sefîne-i me'hûz ve hamûlesi nâzırı ile mâ'an yedinden istirdâd olunmak için tersâne-i âmirem çavuşlarından bir nefer çavuş ta'yîn (...) mezbûrda olan dört 'aded harîr direklerin ve mellâhların Selanik iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosuna teslim olunmak üzere emr-i şerîfim sudûrunu elçi-i mûmâ ileyhin istid'â' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz ahidnâme-i hümâyûna mürâca'at olundukda Devlet-i 'Aliyye'min iskele ve limanların kezâlik kral-ı müşârûn ileyhin taht-ı hükûmetinde olan iskele ve limanlarda tarafeyn düşmanlarına cenk sefâ'ini ta'cîz olunmasına cevâz verölmeye ve düşman bayrağıyla gelen sefâ'inden tarafeynin sefâ'inine ta'addî olunmasına

cevâz verülmedüğünden mâ-‘adâ cânibinin sefâ’inine her vechile mu‘âvenet olunub tarafeynin sefineleri anlardan çıkarduklarında yirmi dört sa‘ât mürûrundan sonra zikr olunan cenk sefâ’inin icrâsına cevâz verüle deyü mastûr ve mukayyed bulunmağın siz ki derya kapudânı vezîr müşârûn ileyhasız husûs-ı mezbûrun tahsîs ve su‘âl edüb fî’l-hakîkâ sefîne-i mezbûr liman-ı merkûma ahz olunmuş ise ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn sefîne-i merkûme ve hamûlesini ve nazâr-ı mesfûru cezîre-i mezkûra ihrâc hamûleleri istirdâd eylemek bâbında fermân-ı âlişânım yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 1174

(3) Ber-vech-i arpaluk Selanik sancağı mutasarrıf vezîre ve Selanik mollasına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi takrîr gönderüb mazmûnunda Selanik’de mukîm Lobir Tosat nâm konsolosun zimmetinde olan düyûnunu edâya hükkâm vesîle-i beyhûde içün mesfûrun (...) ref’ ve Sicilyateyn konsolosluğu (...) ve Sicilyalı’ya (...) makûlesi ad olunub firarda olmağla ihzârı devlet tarafından iltimâs olunmamak üzere verilen mesfûrun ahz ve habs etdürülmesi içün siz ki vezîr müşârûn ileyhasız size hitâben emr-i şerîfim sudûru istid‘â’ eyledüğü eelden vezh-i meşrûh üzere konsolos-ı mesfûr ahz ve habs ve (...) zayî (...) olmamak üzere ma‘rifet-i şer‘le muvâcehesinde tahrîr ve defter ve ber- (...) mahfûz vaz’ ve temhîd ve divân (...) dahi (...) kezâlik ma‘rifet-i şer‘le defter ve kendüsü mahbûsen ol tarafda tevkîf ve mâl ve eşyâsı ve divân defteri Der-sa‘âdetime irsâl ve keyfiyet-i i‘lâm olunmak içün yazılmışdır. Fî evâsıt-ı ZA sene 174

(4) Boğazhisarları nâ’iblerine Boğazhisarları dizdarlarına hüküm ki

Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm elçisi kıdvetu’l-ümerâi’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb bu def’a Sicilyateyn kralı tarafından Devlet-i ‘Aliyye ebediyyetu’l-istimrârım tertîb olunan hediye ol cânibden bir kıt’a beylik sefîneye vaz’ ve tahmîl ve bu tarafa sevk ve seyîr olduğu kendüye ihbâr oldunduğun bildürüb sefîne-i merkûm Boğazhisarlarına vürûdunda mu‘âmele-i bi’l-mücâmele iltifât olunarak mürûruna dikkât ve himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda kral-ı mûmâ ileyhin Devlet-i ‘Aliyye’me dostluk üzere olan sâ’ir düvel-i müste’menan ‘idâdından ma‘dûd olduğuna binâ’en sâ’ir dost olan düvel taraflarında ‘asitâneye âmed şûd iden gerek Vardakosta gerek tüccâr sefâ’inine Boğazhisarlarında öteden berü olagelen mu‘âmele misillü bundan dahi sefinelerine mu‘âmele bi’l-mücâmele olunarak âmed şûdüne mûmâna‘at olunmamak üzere emr-i şerîf verüldüğü

mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûcibince ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sadır olmuştur deyü yazılmışdır. Fî evâ’il-i M sene 175

[90]

(1) Trablusgarb beylerbeyisi Ali dâme ikbalühûya ve yeniçeri zâbiti () zîde mecdühûya ve yayabaşları ve sâ’ir zâbitân ve ocak ihtiyarlarına hüküm ki

Devlet-i ‘Aliyye’ m limanları ve (...) ve (...) ve top alâtları emîn ve mahfûz olmakdan nâşî Devlet-i ‘Aliyye’ m ile dostluk ve musâfât üzere olan devletlerin müste’men sefineleri gelüb yanaşub sığınduklarında hıfz ve himâyetleri şürût-ı mu’âhededen olmak hasebiyle ol makûle sığınan gemilere ve ocaklar gemileri tarafından zarar ve ziyân olunmayub bir dürlü taarruz olunmamak husûsu şimdiye dek bi’l-dikkat evâmîr-i şerîfe ile tenbîh ve te’kîd olduğundan gayri siz ki mûmâ ileyhümsiz () ocaklarınız ricâli zıll-ı zalîl-i şahânemde müsterîh ve müstazıll olub kolluğunuz muktezâsınca rızâ-yı hümâyûnuma muhâlif vaz’ ve hâlâta tecâsürden mübâ’adet ve edâ-yı (...) ile lâzîme-i vazîfe umûd ettiğınızı ifâ ve korsanlığa me’zûn kapudânlarınız hîn-i hareketlerinde Devlet-i ‘Aliyye’ m sularında ve limanlarında dost olan düvelin sefâ’inine taarruzdan imtinâ (...) eylemek üzere tenbîh ve te’kîd eylemeniz size firsât vâcib iken yine bu def’a ocağınız bayrağı ile korsanlık eden Arnavud Ahmet re’îs Girid cezîresine tâbî Esgalonga nâm liman kurbunda Hırîsto Malogon nâm Sicilyalı kapudânını ve sabun ile mahmûl sefinesini ve mellâhları ahz ve istirkâk eyledükden sonra sefine-i mezbûr ve on dört nefer ta’îfesi Trablus’a nakl olduğu ve bayrağınız ile korsanlığa me’zûn Ülgun’lu Nuh nâm kimesne dahi Devlet-i ‘Aliyye’ me tâbî cezîrelerinden İskelos cezîresi limanında Cüzebbe Eskarpalo nâm Sicilyalı kapudânın şehtiyesine ve yedi denk harîrî ve hamûle nâzırı bir nefer müste’meni ahz ve istirkâk edüb bunlar dahi Trablus’a nakl oldukları ‘asitâne-i ‘aliyyem’de mukîm Sicilyateyn elçisi tarafından takrîr kağıdıyla ifâde ve inhâ ve kapudân ve eşyâ ve mellâhlarıyla zikr olunan iki kıt’a sefinelerin istirdâd u istihlâsları niyâz ve istid’â’ olunmağla ocaklunun emr-i şerîfime ve rızâ-yı hümâyûn-ı şahâneme muhâlif harekete cesâretlerinden ve Devlet-i ‘Aliyye’ m sularında bu güne (...) vâki’ olan etvârlarından ve siz ki mîr-i mîrân mûmâ ileyhasız sizde dahi iğmâz ve ruhsât vermekden (...) ve istiğrâb olunmuştur Devlet-i ‘aliyye’ m limanlarında ve sulârında saltanat-ı seniyyem ile dost olan devletlerin sefinelerine ocaklu ricâl taraflarından müdâhale ve taarruz olunmuş öteden berü evâmîr-i şerîfemle memnû’ ve memhûr olub bu nizâma ri’âyet olunmak lazım ve dahil iken ri’âyet olunmayub Devlet-i mezbûrun sefinelerinin ve mellâh ve eşyâlarınız gasb ve ahzı aklen ve kanûnen tevcîhle tecvîz edersiz hâsıl emr-i şerîfime mugâyir harekete ve bu (...) iştirâyâ cesâretde bir dürlü rızâ’-yı mülûkânem olmağla zikr olunan sefineleri ve eşyâ ve

âdemleri ve kapudânları kayıtlardan ıtlâk ve tahlîs ve red ile telakki-i (...) müsâra‘at ve te‘kîl ve ta‘îfe-i ‘ûbûdiyyet ile makam-ı irtizâda olmanız matlûb ve fermân-ı hümâyûnün olmağın mahsûsen İşbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile ırsâl olunmuşdur öteden berü ocağınızın şân ve i‘tibârı Devlet-i ‘Aliyyem’in (...) rızâsında olduğı ma‘lûmunuz olmağla ocağınızın ve adınız ile korsanlığa çıkanların sefineleri Devlet-i ‘Aliyye’m limanlarında ve sularında ve adalar aralarında min-ba’d korsanlık eylemek üzere bi’l-ittifâk korsanlığa çıkan kapudânlarınıza muhakkem tenbîh ve te‘kîd ve hilâfına hareket edenlerin haklarından gelineceğini Devlet-i ‘Aliyye’m sularında korsanlık memnû‘ ve (...) olduğuna gereğı gibi ifâde ve tehdîd ziyâde ihtimâm ve dikkat ve ber-vech-i muharrer Arnavud Ahmet re’îs’in ve Nuh re’îs’in Devlet-i ‘Aliyye’m limanlarında gasb ve ahz eyledükleri Sicilyateyn sefinelerini ve kapudânlarını ve mellâhlarını ve harîrî ve bir nefer nâzırı ‘alâ-eyyî-hal (...) bilâ-te‘âllül ve kayd-ı esirden tahlîs ve ıtlâka bezl ve sa’y (...) ve taraflarına red ve (...) sa’y ve (...) tamamen mahalline verüldüğünü Der-sa‘âdetime tahrîr edüb bundan sonra Devlet-i ‘Aliyye’m sularında ve limanlarında bu makûle harekete nâ-marzî vâki‘ olmak ve eşyâ-yı mezbûrenin (...) inâd ve muhâlefet olunmak lazım gelür ise fî-mâ-ba’d memâlik-i mahrûsem limanlarına ve sularına ve uğratmamak üzere cümleye tenbîh-i hümâyûnum sadır olacağını (...) ana hareket ve emr-i şerîfime itâ‘at ile (...) tehâşi ve mümâna‘at eylemeniz bâbında. Fî evâsıt-ı M sene 1175

(2) Ber-vech-i arpaluk Selanik sancağı mutasarrıfına Selanik mollasına hüküm ki

Hâlen ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi kıdvetü’l-ümerâi’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime ‘arzuhal gönderüb Selanik’de mukîm Antonyo Romini nâm Sicilyalunun Selanik sükkânından Mosko Verso nâm zimmî zimmetinde bin yüz yetmiş senesinden berü ber-mûcib-i temessük dört yüz gurus alacak hakkı olub bundan akdem defaatle taleb olmak murâd eyledükde mesfûr hilâf-ı şer‘-i şerîf vermenize ta‘allül ve muhâlefet ve tarafından () nâm âdemisini vekîl eyledüğün bildürüb şer‘ile görölüb mesfûrun zimmetinde sâbit ve müteveccih olan olmişkâr gurus hakkı tamamen tahsîl ve bî-kusûr vekîl-i mesfûra aldurulub icrâ’-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ‘ eyledüğün ecluden mahallinde şer‘ile görölmek emrim yazılmışdır. Fî evâ’il-i S sene 175

(3) Trablusgarb beylerbeyine Ali dâme ikbalühûya ve yeniçeri zâbiti zîde mecdühûya ve yayabaşları ve sâ’ir zâbitân ve ocak ihtiyarlarına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn sefâ’-ininden iki âdet şehtiye ta‘bîr olunan sefinelerin kapudânları sefine-i mezbûrlarda kendü hallerinde Anavarin kal‘esine gelürler iken

Tovrak adası demekle ma'rûf mahallde lenger-endâz olduklarında Trablus bayrağıyla geşt ü gûzar idem Ülgun'lu Receb nâm re'îs der-'akab üzerlerine hücûm ve şehtiye-i mezbûrun biri Anavarin limânına duhûl ve re'îs dahi kal'e-yi mezbûrun top altına ta'yîn vardukların lakin mezbûrun hilâfından kapudân mellâhıyla (...) süvâr ve karaya çıkdukdan re'îs-i mezbûr sefîne-i mezbûrun üzerine varub cebren ve kahren aldığı kal'e-i mezbûrdan (...) oldukda kal'e-i mezbûr zâbiti top atduklarından asla ısgâ ve (...) etmeyüb sefîne-i mezbûru ahz eyledüğünü ana varub kâdısı 'arz eyledüğün bildürüb (...) ocak-ı mezbûr tarafına diğer ahz olunan sefîneler ve mellâhlar ve kapudânlar ve hamûlesi ve nâzırının (...) müş'ir sadır olan emr-i şerîfime kıyâsen kapudân-ı mezbûrun ahz eyledüğü sefinenin kendü istirdâdı içün hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda Devlet-i 'Aliyye limanlarında ve sevâhillerinde saltanat-ı seniyyem ile dost olan devletlerin sefînelerine ocaklu ricâl taraflarından müdâhale ve taarruz olunması öteden berü evâmir-i şerîfe ile memnû' olduğuna binâ'en Trablusgarb ocağından me'zûnen korsanlığa çıkan kapudânlarına Devlet-i 'Aliyyem limanlarına vusûllerinde ve adalar aralarında min-ba'd korsanlık etmek üzere muhakkem tenbîh ve hilâfına hareket edenlerin haklarından gelineceğini tefhîm ve tehdîd ve dikkat ve bu def'a ocak-ı mezbûr bayrağıyla korsanlık eden Arnavud Ahmet re'îs'in ve Koç re'îs'in Devlet-i 'Aliyye'm limanlarında gasb eyledükleri Sicilyateyn sefîneleri ve kapudân ve mellâhları ve hamûlesi olan harîri ve bir nefer nazarı 'alâ-eyyî-hâl (...) te'âllül kayd-ı esirden ıtlâk ve taraflarına red ve teslîme mübâderet ve haklarından mücânebet olunmak üzere işbu sene-i mübâreke evâsıt-ı Muharrem'inde emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mücibince 'amel olunmak üzere emr-i şerîfim yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 175

[91]

(1) Trablusgarb beylerbeyisi Ali dâme ikbâluhûya hüküm ki

'Asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf südde-i sa'âdetime bir kıt'a tahrîr kağıdı gönderüb tercümesi mazmûnunda siz ki mîr-i mîrân mûmâ ileyhsiz ocağınızın çekdirme sefînelerinden halâs ve rehâ Arnavudluk arâzîlerine ilticâ' iden Sicilyateyn re'âyâsından Donado Antonyo Adanya nâm bir nefer (...) bundan akdem Ülgun'lular ahz eyledükde sebîlinin tahliyesi içün elçi-i mûmâ ileyhin iltimâsıyla sadr-ı a'zam ve vekîl (...) tarafından İskenderiye sancağı mutasarrıfına kağıd tahrîr olunub tahlîsine sa'y ve (...) iken Ülgun'lular mesfûru ihfâ' ile ber-vech-i izhâr eylemeyüb bundan sonra bir tarikiyle mesfûru tahlîs ederler havkıyla mesfûru Trablusgarb kal'esine nakl ve fûruht eyledükleri inhâ ve mesfûrun sebîli tahliyesi bâbında hükm-ü hümâyûnum sudûru istid'â'

olunub ancak Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz ahidnâme-i hümâyûna mürâca‘at olundukda kral-ı müşârûn ileyhın bayrağı ve patente ta‘bîr olunan yol kağıdı ile olan sefâ’inden biri Devlet-i ‘Aliyye’min korsanları tarafından istirkâk olundukda sefine-i merkûm derûnunda olan tüccâr ve re‘âyâ ve eşya ve andan mâ-‘adâ devletin düşmanlarından ahz olunan tarafeynin sefâ’ini ve içinde olan tüccâr ve re‘âyâsı mukarrer olan dostluk istihkâmı içün memleketi mertebe tahsîl ve tarafına verölmekle sa‘y oluna deyü mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâ’il-i RA sene 1175

(2) Draç kâdisına ve Draç voyvodası ve iskele emîni ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

‘Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf südde-i sa‘âdetime bir kıt‘a takrîr kağıdı gönderüb tercümesi mazmûnunda bu sene Ağustos’unda Arnavudluk’da vâki‘ Uluz nâm kasaba kurbunda iki kıt‘a re’îs Trablusgarb kalyetaları biri tuz ve biri hinta ile (...) iki kıt‘a Sicilyateyn seffnelerine Moton ve birini Draç iskelesine nakl eyledüklerini Sicilyateyn kalyetaları zayî‘ haber aldukda iskele-i merkûma yanaşub (...) mezkûreye istihlâsına sa‘y üzere iken iskele-i mezbûrda lenger-endâz bulunan Neşif ta‘bîr olunur altı kıt‘a Ülgun’lu seffneler (...) merkûmeye (...) alub derûnunda bulunan hamûlesini sefâ’in-i mezkûra nakl edüb (...) mezkûr Draç iskelesine götürölüb oltarafda olan Sicilyateyn konsolos vekîli Draç kal‘esi zâbitine (...) ile iddi‘â etdüklerinden zikr olunan Ülgun’lularız Trablusgarb re’îsinden sefine-i mezbûreye hamûlesiyle ma‘ân iştirâ‘ etmişizdür deyü dürlü (...) ve bahâne ile reddine muhâlefet ile (...) cevâba tasaddî ve mahall-i mezbûrun zâbiti dahi bilâ emr-i şerîf istirdâd mümkün olmadığından emr-i şerîfim vürûduna değin sefine-i mezkûreye hamûlesiyle ma‘ân iskele-i merkûmede meks etdüröldüğün inhâ ve merkûmun Ülgun’lular korsan seffnesine ma‘iyyet olduklarından te’dîblerine ve (...) mezbûrun istihlâm ü istirdâdına emr-i şerîf sudûru istirhâm ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz ahidnâme-i hümâyûnuma mürâca‘at olundukda Devlet-i ‘Aliyye’min re‘âyâsından ve husûsen Ülgun’lu ve Arnavudluk’da olan korsan makûlesinden ve sâ’ir bu yolda yüröyenlerden bir ferd bi’l-cümle kral-ı müşârûn ileyhın sefâ’ini ile husûmet etmemek husûsu ve iskelelerine ve memleketlerine varduklarında dostane kabul ve sâ’ir dost olan düvele mu’tâd olan bi’l-cümle iânetler bunların haklarında dahi icrâ‘ olunmak hâleti emr ve tenbih oluna ve işbu ‘akd olunan mevâda muhâlefet iden var ise te’dîb ve tarafeyne bu makûlelerden olan bi’l-cümle zarar ve ziyân sâ’ir dost olan düvele müsâ‘ade olunduğı üzere tazmîn etdüröle deyü mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 1175

(3) Sicilyateyn kapudânlarından Macyo Halbeto nâm kapudânın rakib olduğu bir kıt'a Tartana ta'bîr olunur sefinesiyle ve vilâyeti tarafına âvdet etmekle mu'tâd üzere Boğazhisarlarından mürûrlarına mûmâna'at olunmamak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i R sene 175

(4) ve () kâdılarına ve Kırkkilise ve Vize nâ'iblerine hüküm ki

Elçi 'arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün Kırkkilise ve Istranca ve Terkos ve sâ'ir taht-ı kazâlarınızda vâki' karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re's kara camuzu akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hanesine nakil murâd etmekle ümenâ ve subaşılar ve Galata voyvodası ve topcubaşı ve sâ'ir taraflarından mâni' olmayub müğâyir ahidnâme-i hümayûn gümrük ve bâc ve 'avâ'id nâmı ve sâ'ir bahâne ile bir dürlü rencide olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda yetmiş dört senesine mahsûben def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak bâbında emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın yetmiş beş senesine mahsûben mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak için yazılmışdır. Fî evâhir-i R sene 175

(5) Boğazhisarları nâ'iblerine ve dizdarlarına hüküm ki

Elçi 'arzuhal gönderüb bu def'a Der'aliyye'me zehâb ile gelen Antonyo Ganiyo nâm Sicilyalı kapudânın rakîb olduğu bir kıt'a beylik sefinesiyle âvdet irâdesinde olub ve bu makûle Devlet-i 'Aliyye dostluk üzere olan düvel müste'men tarafından Der'aliyye'me gelen beylik kalyonları derûnlarında memnû'âtından bir nesne olmaduğuna binâ'en Boğazhisarlarında mürûrlarına müğâyir-i kâdim yoklanmak bahânesiyle gayrisine mûmâna'at olageldüğün bildürüb zikr olunan bir kıt'a beylik kalyon Boğazhisarlarında müğâyir-i kadîm yoklanmak bahâsıyla ricâl etdürülmeyüb mürûruna mûmâna'at eden etdürülmeyübmürûruna mûmâna'at olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda (...) Der'aliyye'me gelen iki kıt'a vardakosta kalyonu âvdet meyledüğü ber-vech-i meşrûh emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i B sene 175

(6) Bir sûret

Covan Safiro nâm kapudân ber-vech-i meşrûh emr-i şerîf yazılmışdır.

[92]

(1) Mora muhassıl vezîre hüküm ki

Sicilyateyn kapudânlarından Françesko Markiza nâm kapudân rakîb olduğu seffinesiyle geçen mah-ı Kânûn-ı evvel'inde Mora cezâresinde vâki' Koron kal'esi limanında iken Trablusgarb ocağı re'îslerinden Ülgun'lu Hasan nâm re'îs şehtiyesiyle zuhûr ve seffine-i mezbûru ahz ve zabt ve kal'e-yi mezbûr muhafazasında olan yeniçeri zâbiti ve sâ'ir zâbitân korsan-ı merkûmun mazarratını men' ve def' ihtimâm eyledüklerine siz ki vezîr-i müşârûn ileyhasız vâkıf olduğunuz korsan-ı merkûm tazyîki ile seffine-i merkûm ta'îfesiyle tahlîs olunur iken kapudân-ı mesfûrun ser-mâyesi olan iki bin üç yüz elli guruh korsan-ı mezbûrun zimmetinde kaldığı ve fî-mâ'bad liman-ı mezbûrda Devlet-i 'Aliyye'mle musâfât üzere olan müste'men ta'îfesine korsan-ı mezbûr tarafından ta'addî vâki' oldukda men' ve def'ine ihtimâm ve dikkat olunmak üzere zâbitân ve neferâtına tenbîh ve korsan-ı mezbûrun zimmetinde olan meblağ-ı mezbûrun istirdâdı için emr-i şerîfim sudûru bâbında 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyatyen elçisi takrîr kağıtlarıyla istid'â' ve 'inâyet etmeğin siz ki vezîr-i müşârûn ileyhasız mezbûr Hasan re'îs Mora iskelelerine esir kapudân-ı mesfûrun ser-mâyesi olan akçeden tahsîl ve ma'rifet-i şer'ile teslîm etdürülüb fî-mâ-ba'd liman-ı mezbûr ve gayri limanlarda ahidnâme-i hümayûna mugâyir harekete cesâret edenlerin ta'addîleri men' ve def' şürût-ı ahidnâme-i hümayûn mûcibince dikkat eylemek üzere zâbitân ve neferâta tenbîh eylemek bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâ'il-i N sene 1175

(2) İpsala nâ'ibine hüküm ki

Elçi 'arzuhal gönderüb konsolos ve tercümânların âhara yazıla hilâf-ı şer'-i şerîf müdâhale olunmaya ahidnâme-i hümayûna musarrah olub hilâfına mu'âmele olunmak iktizâ etmez iken elçi-i mûmâ ileyhin ba'zı umûr ve husûsuiçün Komanaki veled-i Cevanaki nâm müste'meni İnöz'e irsâl ve hâlen ol tarafda olmağla kazâ-yı mezbûr sükkânında İsmail nâm kimesneye (...) bahâsından alacağı olub (...) mezbûr İsmail fevt olmağla terekesi (...) İpsala sükkânından kızları Rakya ve Eminan ve Emanlavum ve Eminan Vaişe nâm zimmîler Damet Layiti nâm kimesne ile (...) zimmetine üç bin beş yüz guruh alacağı vardır deyü âdem-i merkûmun alacağını verülmek için bilâ-sened ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir ahidnâme-i hümayûn müşâhedât olmağla gadr irâdesinde olduğun bildürüb ahidnâme-i hümayûn mûcibince 'amel olunub hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir ahidnâme-i hümayûn zâhir olan müdâhale ve ta'addîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz ahidnâme-i hümayûna mürâca'at oldukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn mûcibince 'amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâ'il-i M 1176

(3) Selanik sancağı mutasarrıf vezîre ve mollasına hüküm ki

Elçi ‘arzuhal gönderüb bundan akdem Selanik sancağında konsolos olan Bomici veled-i Yovasan nâm konsolos Selanik ahâlisinden ma‘lûmü’l-esâmi kimesneler ile ahz ve i’tâ’ ve ticârete meyil ri‘âyet eyledüğünden düyûn-ı kesîreye müstağrik olduğu devleti tarafına haber oldukda mesfûrun konsolosluğu ref‘ ve dâ’inlerine teslim olundukda elçi-i mûmâ ileyhe tahrîren ihbâr olduğuna binâ’en konsolos-ı mesfûrun konsolosluğu ref‘ ve ma‘rifet-i şer‘le dâ’inlerine teslim olunub yerine konsolos olan Don Cora’ya (...) ref‘ olunan mesfûrun borcu içün ta‘addî ve rencîde olmak icâb etmez iken ref‘ olunan mesfûrun dâ’inleri zuhûr ve şirrete sülûk ve Selanik’de bizim alacağımız olup yerine sened-i konsolos olmağla senden aluruz deyü hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bilâ-sened ta‘addî ve rencîdeden hâlî olmaduğun bildürüb mezbûrların hilâf-ı şer‘-i şerîfe ve mugâyir ahidnâme-i hümayûn zâhir olan etdürülüb konsolos-ı mesfûrun üzerinden men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz ahidnâme-i hümayûna mürâca‘at olundukda konsolos ve tercümânlarıyla âhara müdâhale olunmaya deyü mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn mûcibince ‘amel oluna deyü. Fî evâsıt-ı M sene 176

(4) *Mûcibince ‘amel oluna deyü ünvânına hatt-ı hümayûn şevket-i makrûn keşide olunmuşdur.*

Trablusgarb beylerbeyisi Ali dâme ikbalühûya ve yeniçeri zâbiti () zîde mecdühûya ve yayabaşları ve sâ’ir zâbitân ve ocak ihtiyarlarına hüküm ki

Sicilyateyn Devleti’nin ‘asitâne-i ‘Aliyye’mdе mukîm olan elçisi Dîvân-ı Hümayûn’uma bir kît’a takrîr kağıdı gönderüb mazmûnunda ocağınız bayrağıyla korsanlık eden Arnavud Ahmet re’îs Girid cezâiresine tâbi‘ Estebalo limânı kurbunda Hristo Kavayid nâm Sicilyalı kapudânın sefinesi ve on iki nefer mellâhı ve sabun hamûlesiyle ahz ve istirkâk ve Trablus’a nakl edüb ve yine bayrak ile korsanlık eden Ülgün’lu Nuh nâm re’îs dahi Devlet-i ‘Aliyyem cezîrelerinden İşkilos limanında Cüzebbe İskaranalo nâm Sicilyalı kapudânın sefinesini yedi denk hârîr ve hamûle nâzırı bir nefer Sicilyalı ile ahz ve istirkâk ve Trablus’a nakl edüb ve yine Ülgün’lu Receb nâm korsanınız Anavarin kal‘esinin top altında Sicilyalı’nun bir kît’a sefinesini istirkâk eyleyüb ve bunlardan başka Sicilyalı re‘âyâsından Donado Antonyo Lanya nâm bir nefer ra‘iyyeti Ülgün’den tahlîs olunur ve cümle mesfûru Trablusgarb kal‘esine nakl edüb kayd-ı esîrde mevcûd olup sefâ’in ve eşyâ ve üserâ-yı mezbûrenin cümlesi Devlet-i ‘Aliyyem sularında ve liman ve adalarında ahidnâme-i hümayûn ve rızâ-yı mülûkâneme mugâyir ahz ve gasb olduğuna binâ’en eşyâ ve sefâ’in-i mezbûr mellâhlarıyla ve bir nefer ra‘iyyetin itlâk ve taraflarına red ve teslimleri içün sadır olan üç kît’a emr-i şerîfim ocağınızın deftarlar vesâtatıyla tarafınıza ırsâl olunub müste’men mellâhları ma‘lûmunuz oldukda Arnavud Ahmed re’îsin ahz eyledüğü sefînenin kapudânını ve üç nefer mellâhları vekîlleri

vesâtatıyla Der‘aliyye’ın eğerci irsâl ve teslîm edüb lâkin kusûr kalan mellâhların beş neferinden ikişer yüz (...) altunla sebîllerin tahliye eyledükleri ve iki neferi dahi Trablus korsan seffinesiyle geşt ü güzâr üzere oldukları ve bir nefer dahi Trablus’a bir merhâle mesâfesi olan karyede mevcûd idüğünü sebîlleri tahliye olunub bu tarafa gelen kapudân ve esîrler haber verüb ve kapudân-ı mezbûrun seffinesi İskenderiye’de mukîm Sicilyalı konsolosuna teslîm eyledük deyü siz ki mîr-i mîrân mûmâ ileyhasız gönderdükleri (...) tahrîr etmekle teslîm olunub ahz eden Trablus korsanı İskenderiye’lû tüccârına fûrûht etmekle seffine-i mezbûrunun fî-mâ-ba’d olan üç bin yüz on altı gurusun ve ıtlâk olan beş nefer mellâhların istihlâsına ve Nuh re’îsin istirkâk eyledüğü seffine sen ki mîr-i mîrân mûmâ ileyhsin tarafında olub Toskana re’âyâsından Firlo Taris nâm kimesneye müşâreketi ticâret eylemek üzere verüb ve âhar tuz tahmîl ve Venedik’e nakl etmekle seffine-i mezbûr mevcûde ise aynını değil ise dört bin iki yüz elli gurusun kıymeti ile yedi denk hâririn ve bir nefer hamûle nâzırının teslîmine ve Ülgün’lu Receb re’îsin ahz ve gasb eyledüğü seffinenin reddî ve Ülgün’den Trablusgarb kal‘esine nakl eden bir nefer Sicilyalı ra’iyyetin ıtlâkını ricâ’ ve iltimâs eder dost olan düvel (...) Devlet-i ‘Aliyyem sularında ve limanları ötedir (...) seffineleri varub gelüb ocağınız dahi saltanat-ı seniyyemin müste’bânından olmağla tarafınızdan anlara ‘aklen ve şer‘en Devlet-i ‘Aliyye’min sularında kat’a müdâhale ve taarruz iktizâ eylemedüğünden tahrîr fi’l-‘asl memâlik-i mahrûsem sulârında ve limanlarında Devlet-i ‘Aliyyem ile dostluk üzere olan devletlerin gemilerine tarafınızdan düşmanlık olunmamak üzere güzâr ve (...) ocağınıza tenbih ve te’kîd olunub (...) korsanlığa izin verdüğünüz kapudânlara Devlet-i ‘Aliyye’ın sularında ve limanlarında saltanat-ı seniyyemle dostluk ve musâfât üzere olan devletlerin seffinelerine kat’a taarruz ve müdâhale eylememek için tenbîh ve te’kîd eylemek ve tarafına hareket ile seffine alub Trablus (...) ahz ve te’dîb veyahud ocağınızdan terk ve ta’bîr olunmak ocağınız nizâm-ı hâline (...) iken (...) olmayub veya husûsen Sicilyalı seffineleri ve eşyâ ve âdemleri Devlet-i ‘Aliyye’ın limanlarına varub alub götürmek kat’a tarafından ve sâ’ir (...) fırka olmayub ocağınız büyük töhmed ve kabz olunduğu cümledenize ma’lûm olduğundan gayret edüb gerü red ve teslîm edesiz deyü üç kât’a fermânım sadır olmuşiken asla mukayyed olmayub (...) kırk birer güne cevâb verülüb sizin bu güne vaz’ ve hareketiniz saltanat-ı seniyyemde olan kolluğunuza mugâyir ve bu hareketleriniz (...) size aid (...) olmağla eğer emr-i hümayûnuma itâ’atiniz ve vazîfe (...) edâya ra’iyyetiniz var ise bî-vech gadr ve illet kaydına düşmandan (...) ve işbu vaz’ ve Der- ‘Aliyye’mden mübâşir ta’yîn olunan () zîde mecdühû ma’rifetiyle sefâ’in-i mezbûrenin aynı ve yahud kıymetleri ve eşyâ ve re’âyâları bi’d-tamam red ve teslîm eylemek (...) ihtimâm ve dikkat ile tahsîl ve rızâyâ müsâra‘at eylemeniz bâbında hatt-ı hümayûnumla me‘zûn İşbu emr-i şerîfim

dahi ısdâr ve mübâşir-i mûmâ ileyh ile ırsâl olunmuşdur imdi (...) Devlet-i ‘Aliyye’me tâbi‘(...) ve Ülgün’lu ve Arnavud’lara bayrak ve korsanlığa izin verüb mezbûrlardan Devlet-i ‘Aliyye’min (...) dost ve musâfât üzere olan devletlerin sefinelerine taarruz ve istirkâk ve ocağınıza götürüb (...) edüb siz dahi bu makûleye şekâvet pişelere sâhib olmanız mugâyir-i şer‘ ve kanûn ve muhâlif-i rızâ-yı hümâyûnum olduğundan başka sizin ve ocağınızın (...) taraf-ı hümâyûnuma itâ‘at ve fermân-ı âlîşânımın icrâ’sına müsâra‘at zımnında hasıl ola geldiği memhûr ve ma‘lûmunuz olmağla mukaddemâ bu def‘a fermânım olduğu üzere kayd-ı (...) Devlet-i ‘Aliyye’min sularında gasb ve ihtilâs eylediği sefineler mevcûd ise aynıları red ve değil ise ber-vech-i muharrer kıymetleri ve beş neferden yolsuz alunan bin altun ve her biri ve eşyâ-yı sâ‘ireye ve matlûbları olan Sicilyalı’ları bî-eyyî-hâl mübâşir-i mûmâ ileyh ma‘rifetiyle bilâ-te‘allül bir gün evvel red ve teslim edüb (...) cevâb tahrîrinden (...) ve mücânebet ve bundan sonra Devlet-i ‘Aliyye’min sularında ve limanlarında bu makûle küstâhlık ve hareket etmemeleri korsanlarınıza tefhîm ve tenbîh ve te’kîde mübâderet ve tenbîh olmayub yolsuz hareket edenleri kabûl etmeyüb te’dîblerine ve ocağınızdan taraf-ı ta‘bîrlerine ziyâde sa’y ve dikkateyleyesiz şöyle ki bundan sonra Ülgün’lu ve Arnavud’lara sahib olub bayrak verüb ve emr-i şerîfime âdem-i itâ‘at ile (...) sefâ’in ve eşyâ ve esirleri teslimde muhâlefet ve bî-vech gadr ve (...) eylediğiniz sûrette kolluğa muhâlefet hareketiniz (...) olunduğuna binâ‘en fî-mâ-ba’d sizi memâlik-i mahrûsem limanlarına ve sularına uğratılmamak üzere cümleye tenbîh olunacağını ve ba‘dehû (...) Devlet-i ‘Aliyye’mden bir dürlü (...) müsâ‘ade olunmayacağını (...) ve kifâyeten muhakkak bulub ana göre hareket ve emr-i şerîfime itâ‘at ile hilâfindan ziyâde (...) ve mübâderet eylemeniz bâbında. Fî evâ’il-i S sene 176

[93]

(1) Elçi-i mûmâ ileyhın ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün akçesiyle iştirâ‘ eylediği yüz elli re’s kara camuzun nakline mûmâna‘at olunmamak üzere yetmiş altı senesine mahsûben def‘a-yı vâhidede naklîne mûmâna‘at olunmamak üzere elçi ‘arzuhalîyle emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı CA sene 176

(2) İnekli kasrı kâdısına ve Karlılı sancağı mütesellimine hüküm ki

‘Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi kıdvetü’l-ümerâi’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb Devlet-i ‘Aliyye’min re‘âyâsından Rum ta‘îfesinden kazâ-yı mezbûra tâbi‘ Misolonik sükkânından Aleksandırı Cata nâm zimmî sefinesiyle Sicilyateyn iskelelerinden Messina

iskelesine vürûd ve ber-vech-i mu'tâd şûrûtu ahidnâme-i hümâyûn mûcibince lazarta tekâlîf olundukda sefinemiz pakdur deyü Santamara'dan patente ibrâz ve ba'dehû bir kaç gün mürûrundan sonra Narda'da mukîm Sicilyateyn konsolosundan sefine-i merkûm için pak olmayub içinde hastalık olub ve zimmî mesfûrun yedinde olan patentenin sahte olduğu konsolos-ı mesfûr tarafından ihbâr olundukda iskele-i mezbûrda lazartaya me'mûr zâbitân dahi iskele-i mezbûreden küşâd eyledükde kendü sefinelerini mâ'an ihrâc ve on dört gün rahne-i 'azîmeye giriftar ve ba'dehû mesfûr Narda'ya gelüb refikleri olan Monalaki ve Corco Kondecâni nâm zimmîler ile yek-dil ve konsolos-ı mesfûrun üzerine hücum ve (...) bizi tahrîr eyledük deyü (...) nişân ve devleti tarafına (...) alacak olacak etvâra cesâret eyledüklerin bildürüb ol babda istid'â'-yı 'inâyet etmeğin mahallinde şer'ile görölüb mesfûrun hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir ahidnâme-i hümâyûn ta'addîleri sâbit ve zâhir olur ise şer'en lâzım gelen ta'addîleri men' ve def' ve iktizâ iden tenbîh ve te'kîd ve te'dîb olunmaları bâbında fermân-ı âlîşân yazılmışdır. Fî evâ'il-i S sene 1177

(3) Ber-vech-i arpaluk Yanya sancağı mutasarrıfına Narda kâdısına hüküm ki

'Asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Devlet-i 'Aliyye'me tâbi' Bahr-i Sefîd ve cezâ'ir re'âyâları ticâret tarîkiyle Sicilyateyn iskelelerine varduklarında ahidnâme-i hümâyûn mûcibince 'âdet üzere lazartadan sonra serbestiyet üzere Sicilyateyn memleketinden her kangı mahalle gönderürler ise câ'iz olmak üzere nizâm verölüb (...) ve meşrûh emr-i şerîf sadır olmuş iken bu def'a Misolinik sükkânından Rum ta'îfesinden Aleksandırı Cata nâm zimmî Narda metâ'ıyla sefinesiyle Sicilyateyn iskelesinden Messina iskelesine vürûd ve lazarta tekâlîf olundukda sefinemiz pakdur deyü bir tarikle Santamara'dan aldıkları patenteye ibrâz ve bir kaç gün mürûrunda Narda'dan Sicilyateyn konsolosundan gelen kağıdda sefine-i merkûme pak olmayub hastalık olduğundan ve yedlerinde olan patente sahte ve sahîh olmadığını iskele-i merkûmede lazartaya me'mûr zâbitâna tahrîrine binâne mesfûr iskele-i mezbûrdan ihrâc olduğundan mâ-'adâ bu sebeb ile kendü sefinelerini dahi limandan çıkarub on dört gün rahne-i 'azîmeye giriftar eyledükden sonra mesfûr Narda'ya varub refikleri (...) Dalalaki ve Corci Kobircan nâm zimmîler ile muktezî için bizi tahrîr eyledük deyü konsolos-ı mesfûrun üzerine hücum ve ta'addî ile mugâyir emr-i âlî ef'âl ve hareketleri zâhir olduğun bildürüb mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûcibince mesfûrlar küşmâl ve te'dîb olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda Devlet-i 'Aliyye'min sefâ'ini memâlik-i mahrûsemenden dostluk üzere olub kral-ı müşârûn ileyhin memleketine giden sâ'ir düvelin sefâ'ini misillü mu'tâd

olan lazartadan sonra kabul olunalar ve sefinelerin bayrak ve senedâtları ma'lûm olmak için senedâtların birer memhûr sûretini ve bayrakların resmleri tarafından verüle deyü ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed ve keyfîyyet-i mezbûrunun ahidnâme-i hümâyûna tatbîk ile zâbit nizâmı mukaddemâ kapudân-ı deryâdan su'âl ve isti'lâm olundukda Devlet-i 'Aliyye'min ebediyyetü'l-istimrârımla Sicilyateyn Devleti beyninde mün'âkid olan musâfât ve muktezâsınca ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn Bahr-i Sefîd'de vâki' cezâ'ir ve sevâhil iskelelerinde dostluk ile Sicilyateyn Devleti memleketine âmed şûd iden Devlet-i 'Aliyyemin re'âyâ ve tüccâr ve sefâ'in bayrakları kendülere tahsîs ve ta'yîn kılınan renkle isti'mâl ve sefineleri her kangı iskeleden tahmîl ederler ise iskele-i merkûm kâdısı ve nâ'ibinden seffinesi ve kapudân ismi ve habs hamûlesini mü'sîr-i dikkât 'azîmetinde memhûr ve mûmzî hüccet etdürüb iskele-i merkûmelerde bulunan konsolos ve yahud vûkelâ'sından hüccet-i şer'îyye mantûkî üzere yedlerine memhûr sened alub Sicilyateyn memleketine vusûlünde senedleri ibrâz ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûna mu'tâd olan lazartadan sonra serbestiyet üzere Sicilyateyn memleketinden kangı tarafa gider ise câ'iz olmak üzere i'lâm ve i'lâmı ahidnâme-i hümâyûn mûcibince emr-i şerîf verilmüşken Misolonik re'âyâlarından Mustedi ve Adriyasa nâm zimmî Sicilyateyn limanlarından Santo İşfano nâm limana vusûlünde mahall-i mezbûrda lazarta umûruna me'mûr olan zâbit sefine-i mezbûr sâhibi zimmî mesfûr kangı cânibden geldiğini eylemek için patente kağıdı taleb eyledükde mesfûr bir dürlü ısgâ' etmeyüb menâfi' ve muhâlefet ile cebren duhûle inâd ve ısrar ve 'âkıbete evâmir liman-ı mezbûr muhafızından olan (...) zâbit-i mezbûrun îanetine gelünce patentesini ibrâz etmedüğünden mâ-'adâ zimmî-i mesfûr (...) ol havâlîlerde zuhûr ve mu'tâd ve mu'în olan (...) taraflarından kabzına me'mûr edâ etmeksizin 'azîmet ve bundan başka ta'îfe-i mezbûrdan Ebu Sual veled-i Enariş nâm zimmî seffinesiyle Alikorna'ya vürûd ve kabûl olunmadığından Papa nâm limana kayıkı ile varub ol dahi patente kağıdını ibrâz etmeksizin liman-ı mezbûrdan hurûc iken şiddet-i (...) gerüye âvdet eyledüğün (...) patente kağıdıyla ibrâz ve ol vechile hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve sadır olan emr-i âlîşânımın hilâfına hareket ve envâ' dürlü dek ve hîleye cesâret etmeleriyle fî-mâ-ba'd hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve sadır olan emr-i âlîşânıma mugâyir bu makûle habâsete cesâret eden mezbûrların te'dîb ve küşmâlleri için tenbîhi lazım gelenlere muhakkem tenbîh ve te'dîb ve ihtimâm ve dikkat ve men' ve def'lerine mübâderet olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu elçi-i mûmâ ileyh istid'â' eyledükde mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince 'amel olunmak için yüz yetmiş senesi evâhir-i Cemâziye'l-âhir'inde emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî- evâ'il-S sene 177

(1) Yeniçeri ağasına ve hassa bostancıbaşıya ve Galata voyvodasına hüküm ki

‘Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn kıdvetu’l-ümerâi’l-ve’l-akrân hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın ve âdemlerinin kendü nefisleri için sâ’ir müste’menlere verüldüğü üzere akçesiyle yüz elli sepet üzüm iştirâ‘ ve Galata’da vâki‘ hânesine nakline mûmâna‘at olunmayub harac ve ‘avâ’id ve sâ’ir bahâne ile nesne mutâlebesiyle rencide olunmamak üzere emr-i şerîf verüle gelmekle bu sene dahi olmikdâr sepet üzümün nakline mûmâna‘at olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ‘ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda Üsküdar ve havâlisinden almayub taşradan götürmek üzere yetmiş üç senesine mahsûben olmikdâr sepet üzümün def‘a-yı vâhidede nakline mûmâna‘at olunmamak üzere emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince yetmiş altı senesine mahsûben def‘a-yı vâhidede nakline mûmâna‘at olunmamak emrim yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 177

(2) Yetmiş altı senesine mahsûben elçi-i mûmâ ileyhın kefâf-ı nefisiçün yüz elli re’s kara camuzun nakline mûmâna‘at olunmamak üzere elçi-i mûmâ ileyhe emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C sene 177

(3) Trablusgarb beylerbeyisi Ali dâme ikbalühûya ve kâdısına ve yeniçeri zâbiti () zîde mecdühûya ve yayabaşları ve sâ’ir zâbitân ve ocak ihtiyarlarına hüküm ki

Ocağınız tarafından korsanlık iden Arnavud Ahmet ve Ülğün’lu Nuh ve Receb nâm re’îslerin Devlet-i ‘Aliyye’m sularında Sicilyateyn’in gasb ve istirkâk eyledükleri üç kıt’a sefinelerin mellâh ve eşyâ ve akçelerin istirdâdı bâbında hatt-ı hümayûn ‘inâyet-i makrûnumla mu‘anven bundan akdem şeref-sudûr iden emr-i şerîfimin tenfiz ve icrâ’sı (...) müterâkkıb-ı intizârda iken Sicilyateyn Devleti’nin ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm elçisi tarafından mevâdd-ı mezbûrenin (...) temşiyeti zımnında Dîvân-ı Hümayûn’uma bi’d-defâ‘at takrîr kağıdlarıyla vürûd etmeden hâlî olmayub (...) bu tarafda ocağın vekîli olan Mahmud hoca zîde kadruhuya nizâ‘-ı mezbûrun kat’a fasl ve tatbîk olundukça (...) güne gelmek îrâdıyla cevâba tasaddî eyledüğünden kat’-ı nizâ‘ mümkün olmayub (...) zâhir olmuş iken bu anlara bu husûsda kendüye ruhsât ve istiklâl verdüğünüz eelden vekîl-i mûmâ ileyh Sicilyateyn Devlet’i elçisinin baş tercümânı ile (...) hâlen deryâ kapudânı olan vezîrim Mehmed Paşa edâmallâhu te‘âlâ iclâlehûnun yanına varub tarafından musâlâhaya ra’iyyetleri ‘arz ve ifâde edüb ‘akd-i meclîs-i musâlâha olundukda vekîl-i mûmâ ileyh Sicilyateyn Devleti’nin (...) olan üç kıt’a

sefineden mevcûd olan iki kıt'a Bolika sefineleri ve mellâhları ve mukaddemâ teslîm olunan sekiz nefer esîrleri vermek üzere 'akd-i musâlâhaya (...) ve Sicilyateyn tercümânı dahi ber-vech-i muharrer sulh taleb olunub bade'l-yevm ocağınız korsan sefineleri Devlet-i 'Aliyye'm kıl'ası altında liman ve iskelelerde deryâ kanûnu muktezâsınca sahilden hatt-ı müstakîm ile deryânın enginine doğru otuz mil derûnunda kezâlik Devlet-i 'Aliyyem ile sâ'ir musâfât üzere olan düvel-i nasârâdan her kangı devletin olur ise kıl'a ve limanlarında otuz milden noksan sâhili tarafından Sicilyateyn Devleti'nin sefinelerine taarruz etmemek ve eğer taarruz etdikleri sâbit olursa tarafına taarruz edenleri sulh-ı mezbûru kabûl edüb bâki matlûbları olan bir kıt'a sefîne ve bin 'aded Mağrib altun ve yedi denk hârîr mutâlebesinden fâriğ olub birbirlerinin zimmetleri (...) dikkat eyleyüb bu husûsa dâ'ir dâ'va ve nizâ'dan ferâgat eyledükleri (...) ikrâr ve iğrâk eyledüklerine binâ'en bade'l-yevm bâlâda mastûr şürût-ı mugâyir tarafeynin sefâ'inine taarruz olunmayub ve eğer taarruz olduğu sâbit olur ise ta'addî edenlerden tazmîn olunmak ve nizâm-ı merkûma murâ'ât ile hilâfından mücânebet olunmak içün emr-i şerîfî istid'â' olunması vezîr-i müşârûn ileyh takrîr kağıdıyla (...) ve ifhâm eyledüğü ecluden bu def'a vekîliniz ile ber-vech-i meşrûh müceddeden 'akd-i temhîd olunan nizâm-ı mezbûru ocağınız defterine kayd ve sebt ve cümleye i'lân eyledükden sonra hilâfına cevâz göstermekden hâzer ve mücânebet ve mübâderet olunmak içün mahsûsen İşbu emr-i şerîfim dahi ısdâr ve irsâl olunmuşdur şürût-ı mezbûra ri'âyet olunmak üzere fasl-ı nizâ' ve kat'a husûmet (...) olduğun ma'lûmunuz oldukda şürût-ı mezbûreye fî-mâ-ba'd ale'd-devâm murâ'ât ve icrâ olunmak içün defterlerinize kayd eyledükden sonra şürût-ı mezkûreyi korsanlığa çıkan sefâ'inlerinizin rü'esâ ve kapudânlarına gereği gibi tefhîm ve tenbîh ve ba'de's-sübût şürût-ı mezkûreye mugâyir hareketleri (...) vâki' olan zarar ve ziyân muktezâ-yı taahhüdü üzere olunacağını ve haklarından gelineceğini (...) vaz' ve ifâ' ve deryâda giden rü'esâ ve kapudânana dahi neşr ve inhâ birle bu nizâmın ale'd-devâm (...) ve muhâfazasına kemâl-i dikkat ve ihtimâm edüb (...) hilâfına ruhsât ve cevâz göstermekden (...) tehâşi ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşân yazılmışdır. Fî evâsıt-ı ZA sene 177

[95]

(1) *Fî-mâ-ba'd ocak-ı mezbûrun korsan sefineleri Devlet-i 'Aliyye kılâ'sı altında ve gerek liman ve iskelelerden deryâ kanûnu muktezâsınca (...) hatt-ı müstakim ile deryânın enginine doğru otuz mîl derûnunda Devlet-i 'Aliyye ile musâfât üzere olan gerek Sicilyateyn ve gerek düvel-i nasrâniyeden her kangısı olur ise olsun ve ta'addî olmak üzere rü'esâ-yı sefâ'in ve sâ'ir mahalleye (...) ve işâ'at ve tenfiz emr-i hümayûna mübâderet olunduğu hâvî olunması beylerbeyine vürûd iden (...). fermân-ı âlî şerh verildi. Fî R sene 179*

Cezayir-i Garb beylerbeyisi Ali dâme ikbaluhûya ve kâdısına ve yeniçeri zâbiti () zîde mecdühûya ve yayabaşlar ve sâ'ir zâbitân ve ocak ihtiyârlarına hüküm ki

Trablusgarb ocağı tarafından korsanlık eden Arnavud Ahmed ve Ülğün'lu Nuh ve Receb nâm re'îslerin Devlet-i 'Aliyye'm sularında Sicilyateyn'in gasb ve istirkâk eyledükleri üç kıt'a sefinelerin ve mellâh ve eşyâ ve akçelerin istirdâdı bâbında hatt-ı hümâyûn 'inâyet-i makrûnumla mu'anven bundan akdem ocak-ı mezbûr beylerbeyisine ve ricâline şeref sudûr iden emr-i şerîfim mûcibince ıslâh (...) ve kat'a nizâ'-ı tarafeyn için ocak-ı mezbûr tarafından ale'l-istiklâl murahhas ve vekîl nasb olunan Mahmud hoca zîde kadruhu ve Sicilyateyn Devlet'i elçisinin baş tercümanı Belterazi hâlen deryâ kapudânı olan (...) makrûn vezîrim Mehmed Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun yanına varub 'akd-i meclîs musâlâha eyledüklerinde Sicilyateyn Devleti'nin matlûbu olan kıt'a sefineden mevcûd bulunan iki kıt'a Bolika sefinelerine ve mellâhlarını ve mukaddem teslîm olunan sekiz nefer esîrlerini vermek üzere vekîl-i mûmâ ileyhe 'akd-i musâlâhaya râgıb ve Sicilyateyn tercümânı dahi ber-vech-i muharrer sulh taleb olunur iken bade'l-yevm Trablusgarb ocağının korsan sefineleri Devlet-i 'Aliyye'm krallığı altında ve liman ve iskelelerinde deryâ kanûnu muktezâsınca sahilden hatt-ı müstakîm ile deryânın enginine doğru otuz mîl derûnunda ve kezâlik Devlet-i 'Aliyye'm ile muzâfât üzere olan sâ'ir düvel-i nasârâdan her kangı devletin olur ise kezâlik mellâh ve limanlarında otuz mîlden noksan sahil tarafından Sicilyateyn Devleti'nin sefinelerine taarruz etmemek ve eğer eyledükleri sâbit olur ise tarafeynden tazmîn olunmak şartıyla sulh-ı mezbûru kabûl edüb bâki matlûblarının mutâlebesinden fâriğ olub birbirlerinin zimmetlerine (...) bu husûsa dâ'ir dâ'va ve nizâ'dan ferâgat eyledüklerini (...) ikrâr ve igrâk eyledüklerine binâ'en bade'l-yevm bâlâda mastûr şurût mugâyir tarafeynin sefâ'inine taarruz olunmayub ve eğer taarruz olunduğu sâbit olur ise ta'addî edenlerden tazmîn olunmak ve nizâm-ı mezbûr ri'âyet ile hilâfından mücânebet olunmak için emr-i şerîfim sudûru istid'â' olunduğu vezîr-i müşârûn ileyh takrîr kağıdıyla (...) ve ifhâm eyledüğü eelden nizâm-ı mezbûr ri'âyet ve kapudânlara i'lâm ve işâ'at ve hilâfından mücânebet eylemek üzere ocak-ı mezbûra emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunub ve ocağınız korsanlarının madde-i mezbûrda eğerci kat'a alaka (...) olmayub (...) Devlet-i 'Aliyye'm sularında dost olan düvelin mâzeret-i beydûdeden (...) sıyânetleri mültezim-i şahânem olmağla bu def'a Trablusgarb ocağıyla ihtiyâr bulunan nizâm-ı mezbûr ocağınız tarafından dahi mu'tâd tutulub ri'âyet (...) tutulmak üzere müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu elçi-i mûmâ ileyh memhûr takrîr kağıdıyla istid'â'-yı 'inâyet eyledüğü eelden i'lânen size dahi İşbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur Devlet-i 'Aliyye'm sularının emniyyeti matlûb-ı şahânem ve elçi-i mûmâ ileyhin istid'â'sı maslâhat-ı (...)den olduğuna binâne deryâ kanûnu muktezâsınca bu def'a Trablusgarb ocağı

ile irtibâtınız olan nizâm üzere sizin dahi ocağınızın korsan sefîneleri bade'l-yevm Devlet-i 'Aliyye'm krallığı altında ve liman ve iskelelerin sahilde hatt-ı müstakîm ile deryâ enginine doğru otuz mîl derûnunda ve kezâlik Devlet-i 'Aliyye'mle musâfât üzere olan düvel-i nasârâdan her kangı devletin olur ise kılâ' ve limanlarından otuz mîl mîlden korsan sahil tarafında Sicilyateyn Devleti'nin sefînelerine taarruz eylememek ve eğer taarruz eyledükleri sâbit olur ise tarafından tazmîn olunmak şartıyla defterlere müceddeden sebt ve kayd olunduktan sonra nizâm-ı mezbûr dâ'ima ri'âyet ve (...) tutulub keyfiyyet-i mezbûreye korsanlığa çıkan sefînelerinizin kapudân rû'esâsına gereği gibi tenbîh ve tefhîm ve cümleye i'lân ve işa'ât olunur ve hilâf-ı zuhûrunda vâki' olan zarar ve ziyân tazmîn olunacağı ve haklarından gelineceği bir hoşça mu'âmele (...) vaz'(...) ve deryâda gezen rû'esâ ve kapudânına dahi neşr ve inhâ birle murâd-ı şahânem üzere bu nizâm-ı (...) ocağınızda dahi ale'd-devâm (...) muhâfazasına kemâl-i sa'y ve dikkat olunub ser-i mû hilâfına ruhsât ve cevâz göstermekden (...) tehâşi ve mübâderet eylemeniz bâbında emr-i hümâyûnum yazılmışdır. Fî evâsıt-ı ZA sene 177

(2) Bir sûret

Tunus ocağı beylerbeyisi Ali dâme ikbâlulu ve sâ'ire ber-vech-i meşrûh yazılmışdır.

(3) *Mazmûn-ı emr-i âlî cümle a'yân ve zâbitân ve iskele emînlerine ve i'lân ve işa'ât ve cümlesi (...) (...) ve merâsim ocak-ı mezbûr taraflarından şürût ve nizâma mugâyir 'amel ve hareket olunmak lâzım gelir ise (...) men' ve def' ve (...) olunur ise hilâf-ı hareketleri Der-aliyye i'lân ve icrâsı taahhüd olundukları nâtık.*

Boğazhisarlarından Anadol sahiline Mısır İskenderiye'sine varunca vâki' olan vüzerâ-yı 'izâm ve mîr-i mîrân-ı kirâm ve kuzât ve nüvvâb ve mütesellimler ve voyvodalar ve gümrük ve iskele emînleri ve kal'e dizdarları ve sâ'ir bi'l-cümle zâbitân zîde kadruhuma hüküm ki;

Trablus ocağı tarafından korsanlık eden Arnavud Ahmed ve Ülgun'lu Nuh ve Receb nâm re'îslerin Devlet-i 'Aliyye'm sularında Sicilyateyn'in gasb ve istirkâk eyledükleri üç kıt'a sefînelerin mellâh ve eşyâ akçelerin istirdâdı bâbında sadır olan hatt-ı hümâyûn 'inâyet-i makrûnumla me'zûn bundan akdem ocak-ı mezbûr ricâline şeref sudûr iden emr-i şerîfim mûcibince ıslâh (...) altında ve kat'a nizâ' tarafeyn içün ocak-ı mezbûr tarafından ale'l-istiklâl murahhas ve vekîl nasb olunan Mahmud hoca zîde kadruhu ve Sicilyateyn Devleti elçisinin baş tercümanı (...) hâlen deryâ kapudânı Mehmed Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun yanına varub 'akd-i meclis-i musâlâha eyledüklerinde Sicilyateyn Devleti'nin matlûbu olan üç kıt'a sefînenen mevcûd bulunan iki kıt'a Bolika sefîneleri ve mellâhları ve mukaddem teslim

olunan sekiz nefer esîrleri vermek üzere vekîl-i mûmâ ileyhe ‘akd-i musâlâhaya tâleb olunub lakin bade’l-yevm ocağınız korsan sefîneleri Devlet-i ‘Aliyye’m krallığı altında ve gerek liman ve iskelelerde deryâ kanûnu muktezâsınca sahilden hatt-ı müstakîm ile deryânın enginine doğru otuz mîl derûnunda Devlet-i ‘Aliyye’m ile musâfât üzere olan sâ’ir düvel-i nasârâdan her kangı devletin olur ise kezâlik kılâ’ ve limanlarında otuz mîl sahîl tarafında Sicilyateyn Devleti sefînelerine taarruz etmemek ve eğer eyledükleri sâbit olur ise tarafından tazmîn olmak şartıyla sulh-ı mezbûr kabûl eyleyüb bâki matlûblarının mutâlebesinden fâriğ olup birbirlerinin zimmetleri (...) bu husûsa dâ’ir dâ’va ve nizâ’dan ferâgat eyledüklerine binâen bade’l-yevm bâlâda mastûr şürût mugâyir tarafının sefâ’inine taarruz olunmayub ve eğer taarruz olunduğu sâbit olur ise ta’addî edenlerden hücum olunmak ve nizâm-ı mezbûra mürâca’at ile hilâfından mücânebet olunmak için emr-i şerîfim istid’â’ olunduğu vezîr-i müşârûn ileyh takrîr kağıdıyla (...) ve ifhâm eyledüğü eclden nizâm-ı mezbûr ri’âyet ve kapudânlara i’lâm ve işa’ât ve hilâfından mübâderet eylemek üzere Trablusgarb ocağına ve kezâlik Cezayir ve Tunus ocaklarına başka ve keyfiyyeti iş’âr zımnında şürût-ı mezkûr mugâyir tarafından (...) ‘amel ve hâreket vâkî’ olur ise men’ (...) olmuşlar isim ve resimler ile Der’aliyye’me ‘arz ve i’lâm olunmak üzere Bahr-i Sefîd’in Anadolu ve Rumili sâhilleriyle cezîrelerin (...) başka başka emr-i şerîfim sudûrunu elçi-i mûmâ ileyhe ‘uhûd takrîr kağıdıyla istid’â’ inâyet ve Devlet-i ‘Aliyye’m sularında dost olan düvel-i nasârânın bu güne (...) ve sıyânetleri ta’addî ve dostu olduğuna binâ’en i’lân ve size dahi İşbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi nizâm-ı mezbûr ma’lûmun olduğu İşbu emr-i şerîfim muhakkem sicillâta sâbit ve kayd ve bade’l-yevm Devlet-i ‘Aliyye’mın krallığı altında ve liman ve iskelelerinde sâhilden hatt-ı müstakîm deryâ enginine doğru otuz mîl derûnunda zikr olunan ocaklar sefîneleri Sicilyateyn sefînelerine mugâyir nizâm taarruz murâd eyledüklerinden (...) ve taarruzları men’ ve (...) sa’y ve ihtimâm eyleyüb (...) oldukları sûretde nizâm-ı mezbûra mugâyir hareket edenlerin isim ve resimleri Der’aliyye’m tahrîr ve i’lâma müsâra’at ve bu nizâmın istikrârına kemâl-i ikdâm ve dikkat eyleyüb iğmâz ve yasakcınızdan nâşî işbu ihtâr olunan nizâm mugâyir liman ve iskelenizde ocaklu tarafından Sicilyateyn sefînelerine taarruz olunub def’ine âdem-i ihtimâmın i’lâm ve (...) olunmak lâzım gelür ise siz ki müşârûn ileyhümsiz gadr (...) olmayub (...) şedîdeye mazhâr olacağınız ve siz ki mîr-i mîrân ve sâ’ir mûmâ ileyhümsiz sizin dahi muhakkem haklarınızdan gelünüb te’dîb olunacağınız (...) ana göre ta’yîn ve (...) üzere hareket ve ser-i mû hilâfına cevâz ve ruhsât göstermekden (...) hazer ve mücânebet olunmak bâbında .Fî evâsıt-ı ZA sene 177

(1) *Şerh-i mezbûr bunun dahi câridir.*

Bir sûretidir ki;

Boğazhisarlarından Rumili kadısıyla Draç'a varunca sâhillerde ve cezâ'irlerde vâki' vüzerây-i 'izâm ve mîr-i mîrân-ı kirâm ve kuzât ve nüvvâb ve mütesellimler ve voyvodalar ve kezâlik iskele emînleri ve kal'e dizdarları ve sâ'ir bil'l-cümle zâbitâna ve zîde kadruhumâ ber-vech-i meşrûh emr-i şerîf yazılmışdır.

(2) 'Asitâne-i sa'âdetimden berren ve bahren Avrupa cânibine varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve Bahr-i Sefîd'de vâki' Cezayir ve Tunus ve Trablus ocakları tarafından korsanlığa me'mûr seffîne ve kapudânları ile voyvodalar ve iskele emînleri ve cizyedâran ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn beyzâdelerinden Nikola de Karlo nâm beyzâde Devlet-i 'Aliyye'mde tatabbub zımnında iken ba'zı umûr me'mûresiyle Avrupa tarafına 'âzim ve râhî olduğun bildürüb beyzâde-i merkûm yanında olan müste'men hizmetkârlarıyla mahalline varub gelünce esnâ-yı râhda ocaklu korsan seffineleri rast geldüklerinde ta'addî olmayub ve iktizâ iden zad ü zâhiresi narh-ı rûzî üzere iştirâ' eyledükde kimesne mûmâna'at eylemeyüb aminen ve sâlimen mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz ahidnâme-i hümâyûna mürâca'at olundukda kral-ı müşârûn ileyhın re'âyâsına âhâr mu'âmele oluna deyü mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince vech-i meşrûh üzere 'amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 177

(3) Boğazhisarları nâ'iblerine ve dizdarlarına ve Bahr-i Sefîd'de vâki' (...) hümâyûnum (...) (...) kapudânları ile Cezayir ve Tunus ve Trablus ocakları tarafından korsanlığa me'mûr kapudânlara hüküm ki

Elçi 'arzuhal gönderüb bundan akdem mugâyir rızâ-yı hümâyûnum ahz ve istirkâk olunan Sicilyateyn seffinelerinin sadır olan hatt-ı hümâyûn inâyet-i makrûnum mûcibince gerü red ve elçi-i mûmâ ileyh tarafına teslim olunan Rozarbo nâm Bolika ta'bîr olunur bir kıt'a seffîneye rakîb olan () nâm kapudân derûnunda olan mellâhlarıyla vilâyet tarafına irsâl (...) olduğun bildürüb seffîne-i mezbûre mahalline varunca hilâl-i tarîkde ocaklu korsanlar ve (...) hümâyûnum sefâ'ini rû'esâları seffîne-i merkûm müsâdefe eyledüklerinde seffîne-i mezbûr ve ocaklarına kat'a haber ve ta'addî eylemeyüb emîn ve sâlim mürûrlarına dikkat olunmak

bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' eden vech-i meşrûh üzere emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı ZA sene 177

(4) Bir suret;

Malkun Kostanco nâm kapudânın rakîb olduğu Bolika sefine için ber-vech-i meşrûh emr-i şerîf yazılmışdır. Târîh M

(5) Sicilyalı Filibbe İhyarla nâm (...) İzmir'den Termiz'e gitmek üzere olmağla (...) mesfûr bir nefer müste'men hidmetkârıyla İzmir'den Termiz'e varub gelünce mu'tâd üzere elçi 'arzuhalîyle yol emrî yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Z sene 177

(6) Yetmiş yedi senesine mahsûben kefâf-ı nefisleriçün yüz elli sepet üzümün def'a-yı vâhidede hânesine nakline mümâna'at olunmamak üzere elçi 'arzuhalîyle sâbık üzere emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 178

(7) Boğazhisarları nâ'ibine hüküm ki

Devlet-i 'Aliyye'mle musâfât üzere olan düvel-i nasârânın memâlik-i mahrûsem iskelelerine âmed şüd iden sefâ'in ve re'âyâlarının umûrlarını rü'yet ve temşiyet için nasb olunan konsoloslar kendü cinslerinden âdemi şürût-ı kadîme verenlerinde zıkr ve takdîm olunub Devlet-i 'Aliyye'm re'âyâsından âdemi mugâyir şürût iden bundan akdem Sicilyateyn elçisi Sakiba'nın vefâtında Boğazhisarları iskelesine Sicilyateyn bayrağıyla gelüb giden tüccâr ve re'âyânın umûr-ı mesâlihlerin göstermek üzere Devlet-i 'Aliyye'm re'âyâsından Evadya Rakibon nâm zimmîye bunların ricâ'sıyla konsolosluk berâtı verüldüğü hâlen 'asitânede mukîm Sicilyateyn elçisi memhûr 'arzuhalîyle ifâde ve ihbâr olunub vech-i meşrûh üzere mesfûrun konsolosluk (...) ref' i terkîbât ve yedinde olan berâtına ahz ve Der'aliyye'me irsâl olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin mesfûru meclîs-i şer'e getürüb konsolosluğa ref' ve terkîbât olunduğun kendüye bade'l-tefhîm mesfûrun yedinde olan berâtı ahz ve (...) emr-i şerîfime teslîm ve Der'aliyye'me irsâl (...) sâ'ir rızâ-yı misillü üzerine edâsı lâzım gelen (...) evâmîr-i şerîfimle vârid ve tekâlifinden hissesine isâbet eden mesfûr edâ etdürüb lâkin mesfûrdan gayrî düvel-i nasârâ taraflarından ehl-i zimmetden boğazhisar ve sevâhili ve iskelelerinde konsolos var mıdır bi'l-taharrî tefahhus (...) tahsîl ve (...) edüb ehl-i zimmetden konsolos var ise eslihâ ve düşmanlarıyla Der'aliyye'me i'lâm-ı mübâderet ve akçeye tamâmen ketm ve ittifâdan (...) tam edüb hilâfının zuhûr eder ise (...) olmayub hakkından gelineceği (...) ana göre (...) ve istikâmet üzere 'amel ve hareket eylemek bâbında. Fî evâ'il-i CA sene 178

(8) Bir sûret Sakız nâ'ibine, Bir sûret İstandil nâ'ibine, Bir sûret Narda nâ'ibine, Bir sûret Mürted adası nâ'ibine, Bir sûret (...) voyvodasına

[97]

(1) Trablusgarb beylerbeyisi Ali dâme ikbalühûya ve kâdısına ve yeniçeri zâbiti () zîde mecdühûya ve yayabaşlar ve sâ'ir zâbitân ve ocak ihtiyârlarına hüküm ki

Ocağınız tarafından korsanlık eden Arnavud Ahmed ve Ülgun'lu Nuh ve Receb nâm re'îslerin bundan akdem Sicilyalı'nun gasb ve istirkâk eyledükleri üç kıt'a sefinelerin ve içlerinde bulunan mellâh ve eşyâ ve akçelerin fasl-ı nizâ' husûsunun murahhas ve me'zûn olan ocağınız vekîli Mahmud Hoca zîde kadruhu Sicilyateyn Devleti elçisinin baş tercümân ile deryâ kapudânı huzûrunda mükâleme-i musâlâhasına şürû' eyledükde bade'l-yevm ocağınızın korsan sefineleri Devlet-i 'Aliyye'm krallığı altında ve liman ve iskelelerinden deryâ kanûnu muktezâsınca sahilden hatt-ı müstakîm ile deryânın engînine doğru otuz mîl derûnunda Sicilyateyn Devleti'nin sefinelerine taarruz etmemek ve eğer taarruz edenleri sâbit olur ise tazmîn olunmak şartıyla mevcûd bulunan iki kıt'a Bolika sefineleri ve mellâhları ve sekiz nefer esîrleri red ve bâki matlûbları olan bir kıt'a sefine ve bin aded Mağrib altun ve yedi denk harîr mutâlebesinden ferâgat olunmak üzere 'akd-i musâlâha ve (...) dikkat olunmağla nizâm-ı merkûme murâ'ât ve ocağınız defterine kayd ve cümleye i'lân ve işa'ât ve tenbîh ve mu'ekked eylemek üzere yüz yetmiş yedi senesi Zi'l-kade'sinde size emr-i şerîfim sadır olmuşken 'asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn Devleti elçisi Der-sa'âdetime memhûr takrîr gönderüb mazmûnunda yetmiş sekiz senesi Safer'inde Mora cezîresine tâbi' Balya Badra civârında Françesko Canko Vilosiror Sevho nâm Sicilyalı tâcir rakîb olduğu filika sefinesiyle Edarim iskelesine varub karaya çıkub iştigâl üzere iken ocağınız korsanlarından () nâm re'îsin firkatesiyle iskele-i merkûma varub taşra çıkub tâcir-i mesfûru ve üç nefer mellâhlarını bilâ-sebeb ahz ve istirkâk ve firkatesini nakl eyledükden sonra kal'e-yi mezbûreye dühûl ve derûnunda bulunan iki sanduk (...) mercan ve tahminen üç bin yalduz altun kıymetli eşyâlarını nehb ü gâret edüb filikayı terk ve kendü firkatesiyle firâr etmekle mugâyir ahidnâme-i hümayûn ve nizâm-ı mezbûr karada ahz olunan ol mikdâr altunluk eşyâ ve mercan ve tâcir ve âdemleri istirdâd ve şekâvet-i mezbûreye cesâret edenler (...) muhakkem küşmâl ve te'dîb olunmak için emr-i şerîfim sudûru istid'â' olunduğundan gayri takrîrine (...) ve mü'eyyed Balya Badra kâdısı tarafından verülen i'lâmı dahi ibrâz eyledi şekâvet-i mezbûrenin vukû' ocağınızın vekîli vesâtâtıyla ihbâr olunan nizâm-ı mezbûr korsanlıktan giden kapudânlarınıza ve rü'esâna i'lân ve tenbîh olunmaduğundan iktizâ eyledükden gayri re'îs-i mezbûr memâlik-i mahrûsemde müste'menlere bu güne vaz' ve

hâreketi cesâret kat'a tarîk olmasını iktizâ edüb ve kat'a tarîk edenlerin (...) makûlelerini himâye eylemeniz ocağınızın şân ve i'tibârına kesr ve (...) eyledüğünden başka devlet-i mezbûr gemilerine ve ahâlisine ocağınız gemileri ve korsanları tarafından zarar ve ziyân olunmayub bir dürlü taarruz olunmamak üzere şimdiye dek (...) evâmir-i şerîfemle tenbîh ve te'kîd olunmakda iken derhâl hilâf-ı melhûz bu güne harekete (...) zuhûru (...) olmayub ocağınız ve ricâl zıl-zelîl-i şahânemde müsterîh ve müstazil olmakdan nâşî kollarınız muktezâsınca rızâ-yı hümayûnuma muhtelif vaz' ve hâlete tecâsürden mübâderet ve iddi'â-yı (...) ile vazife (...) îfâ ve korsanlığa me'zûn kapudânlarınızı hîn-i hareketlerinde Devlet-i 'Aliyye'm sularında ve limanlarında dost olan devletlerin sefinelerine ve âdemlerine ve mallarına taarruzdan imtinâ' eylemek üzere tenbîh ve te'kîd eylemeniz size fırsat ve vâcib iken (...) olmayub emr-i şerîfime âdem-i itâ'atinizden iktizâ eylediği zâhir ve nümâyan olmağla fîrardada olan nizâm-ı şurûtu üzere re'îs-i mezbûrun iskele-i mezbûrda esîr eylediği tâciri ve âdemlerini bî-hâl itlâk ve gasb eylediği ol mikdâr eşyâ ve mercân kendüsünden bi-eyyi vechin kân tahsîl ve (...) emr-i şerîfim olan âdemlerine teslim olunub (...) başka mezbûrun muktezâsı te'dîbine icrâ' eylemeniz matlûb-ı şahânem olmağın İşbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuştur re'îs-i mezbûrun gasb eylediği emvâl mekân (...) olmak hâsebiyle (...) kat'a tarîk olub şer'en nesne lâzım geldiği (...) rıdvân etdiği (...) zikr ve beyân edüb bu husûsun eşyâ-yı mezbûrenin istirdâdlarında ketm ve inâd ve ısrâr ve muhâlefet kat'a iktizâ eylediği ma'lûmunuz oldukda re'îs-i mezbûru ala götürüb ahz ve iskele-i mezbûrda istirkâk eylediği tacîr-i mesfûru ve âdemlerini kayd-ı esîrden tahlîs ve ol mikdâr emvâl ve mercân bi'd-tamam kendüsünden tahsîl ve (...) emr-i şerîfim olan âdemlerine teslim eyledükden sonra (...) müttehim olduğuna binâ'en hakkında lâzım gelen hudûd-ı şer'iyyeye 'alâ-eyyî-hâl icrâ' edüb ve fî-mâ'bad ocağınız tarafından korsanlığa me'zûn olanlara Devlet-i 'Aliyye'm sularında ve kıla' ve limanlarında ve otuz mîlden noksan sâhil tarafından Sicilyateyn ve düvel-i sâ'ire sefinelerine ve âdemlerine kat'a taarruz ve (...) eylememek üzere muhakkem tenbîh ve ekîd (...) olmayub hilâf-ı marzî hareketleri zuhûr edenlerin haklarından gelineceği (...) tefhîm ve zecr ve te'kîd birle nizâm-ı mezbûrun muhâfazasına ve bu nizâm-ın bi-eyyi vechin kân kat'a (...) ihtimâm ve dikkat ve tahsîl-i rızâyâ müsâra'at ve itmâm-ı maslâhatı Der'aliyye'm tahrîre mübâderet ve izn ve rehâvetden ta'yin hazer ve mucânebet eylemeniz bâbında. Fî evâhir-i R sene 178

(2) () ve () kâdılarına ve Kırkkilise ve Vize nâ'iblerine hüküm ki,

Hâlen 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın ve

âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün Kırkkilise ve Istranca ve ve Terkos ve sâ'ir karye ve kazâlarda vâki' karyelerinden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re's kara camuzu akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hânesine nakil murâd etmekle ümenâ ve subaşılar ve Galata voyvodası ve topcubaşı ve sâ'ir taraflarından mâni' olmayub mugâyir ahidnâme-i hümâyûn gümrük ve bâc ve harc ve 'avâ'id ve sâ'ir bahâne ile bir dürlü rencide olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda yetmiş altı senesine mahsûben def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak üzere emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın yetmiş yedi senesine mahsûben def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak üzere ahidnâme-i hümâyûn mûcibince 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı CA sene 1178

[98]

(1) Bahr-i Sefîd'de vâki' Mikonos cezîresi nâ'ibine hüküm ki

Devlet-i 'Aliyye'm re'âyâsından olub ber-takrîb ile konsolosluk tedârik ve mu'âfiyyet dâ'iyesinden olan zimmîlerin konsoloslukları kayd-ı ref' ve terkîn ve yedlerinde olan senedât ahz ve Der'aliyye'me irsâl ve fî-mâ-ba'd sâ'ir re'âyâ misillü üzerlerine edâsı lâzım gelen cizye ve tekâlîf sâ'ire tamamen tahsîl olunmak üzere mukaddemâ emr-i şerîfim şeref sudûr olmuş idi el-hâlatü-hâzihî cezîre-i mezburda konsolosluk iddi'â iden Devlet-i 'Aliyye'm re'âyâsından () nâm zimmî berâtlı olmayub patente ta'bîr olunur kağıd ile konsolos vekîli olduğu Sicilyateyn elçisi memhûr 'arzuhal ile ifâde ve ihbâr eyledüğü eelden mesfûrun yedinde eğer konsolosluk berâtı var ise ahz ve bu tarafa irsâl ve sâ'ir re'âyâdan olub Sicilyateyn konsolosluğu iddi'âsıyla mu'âfiyyet dâ'iyesinden olan zimmîlerin dahi konsolosluk kaydı ref' ve terkîn yedlerinde olan berâtları Der'aliyye'me irsâl ve fî-mâ-ba'd sâ'ir re'âyâ misillü üzerlerine edâsı lâzım gelen cizye-i şer'iyye ve tekâlîf-i sâ'ire tamamen tahsîl olunmak fermânım olmağın imdi siz ki nâ'ib-i mûmâ ileyhasız zimmî mesfûru meclis-i şer'e getürüb yedinde olan senedât ahz ve fasl emr-i şerîfime teslîm ve Der'aliyye'me irsâl ve fî-mâ-ba'd sâ'ir re'âyâ misillü üzerine edâsı lâzım gelen cizye-i şer'iyye ve evâmîr-i şerîfemle varîd olan tekâlîfden hissesine isâbet iden mesfûr edâ etdürüb iken mesfûrdan gayri düvel-i nasârânın taraflarından ehl-i zimmetden cezîre-i merkûm ve havâlisi iskelelerinde konsolos var mıdır bi'l-taharrî tefahhus ve (...) tahsîl ve (...) ve ehl-i zimmet re'âyâdan konsolos var ise isim ve şöhretleriyle Der'aliyye'me i'lâm ve akçeyi tamâmen ketm ve (...) ittifâ-i tam edüb eğer hilâfî zuhûr ider ise (...) iktifâ olunmayub hakkından gelineceği (...) bilib ona göre (...) ve istikâmet üzere 'amel ve hareket eylemek bâbında. Fî evâsıt-ı C sene 178

(2) Bir sûret

Nakşe cezîresi nâ'ibine

(3) İzmir mollasına ve Bergama ve () ve () kâdılarına ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve cizyedârlar ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi 'arzuhal gönderüb kral-ı müşârün ileyhın re'âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte'allik bey' ü şirâlarında sâ'ir misillü mu'âmele oluna ve müte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından cizye ve tekâlîf-i sâ'ire taleb olunmaya deyü ahidnâme-i hümayûnda musarrah olduğuna binâ'en Sicilyateyn tüccârından Boziya Regano nâm müste'men ticâret tarîkiyle İzmir ve Bergama ve havâlilerine gitmek murâd eyledüğün bildürüb tâcir-i mesfûr iki nefer müste'men hizmetkârıyla mahall-i merkûma varunca her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise menâzilde ve bir mahallde hîn-i meksinde hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn cizyedârlara cizye mutâlebesi ve gayrîlere âhar bahâne ile rencîde ve kendüye mahsûs ibâs ve davarına ve ticâretine dahl u taarruz etdürülmeyüb mürûr ve 'ubûruna mümâna'at olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' etmeğin ahidnâme-i hümayûn mücibince 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ş sene 178

(4) Mora muhassıl vezîre ve Trabolice kâdisına hüküm ki;

Sicilyateyn elçisi 'arzuhal gönderüb Devlet-i 'Aliyye'm re'âyâsından konsolosların konsoloslukları ref' ve terkîn ahz ve Der'aliyye'me irsâl olunmak üzere saltanat (...) verülüb tuğrâlı berât ve emr ve memhûr tezkîre ibrâz eden tercümân hizmetkârlarına dahi i'tibâr olunmamak için sudûr iden emr-i âlişânım isâle me'mûr olan Mora'ya vürûd ve teslim (...) oldukda Mora konsolosu yanında tuğrâ-yı şerîfle me'zûn berât-ı âlişânım ile tercümân olanlar ve berât derûnunda tahrîr olunan tercümânın ikişer nefer hizmetkârları cizye ve tekâlîfden (...) olanları berâtları şürûtunda olub taraf-ı edâdan ta'addî ve rencîde iktizâ' etmez iken ba'zı kimesneler sizin yedinizde olan berât ve tercümânınız (...) deyü gümrük ahz ve (...) ve tecrîm ve gadr eyledüğün bildürüb cebren berât olan konsolos ve tercümân ve ikişer nefer hizmetkârları tuğrâ-yı şerîfle me'zûn olan tercümânlara 'amel olunub hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mugâyir emr-i âlî ta'addî ve rencîde olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve (...) âlî ta'addî olunmamak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 178

(5) İzmir mollasına ve Kırkağaç ve Üçhisar ve () kâdılarına ve sâ'ire hüküm ki

Elçi ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn tüccârından Benalot Dabil nâm tâcir iki nefer müste’men hidmetkârıyla zikr olunan mahallere gitmek murâd etmeleriyle mahall-i merkûma varub gelünce esnâ-yı râhda rencîde olunmamak üzere mu’tâd üzere yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 178

(6) Lefkoşa nâ’ibine ve Kıbrıs muhassılına hüküm ki

Elçi ‘arzuhal gönderüb Kıbrıs’da mukîm berât-ı âlîşânımla Sicilyateyn konsolosu olan Bethur Şayid nâm Sicilyalı ba’zı umûr ve husûsiçün Sicilyateyn tarafına ‘azîm olduğundan iskele-i merkûma vürûd iden Sicilyateyn sefâ’ini ve tüccâr ve re’âyâlarının umûrlarına rü’yet etmek üzere hâlen Venedik konsolosu olan Eyonardo Kırat nâm konsolos vekîl nasb eyledüğün bildürüb Sicilyateyn konsolos-ı mesfûr gelünce vekâleti umûruna âhardan dahl u taarruz etdürülmemek bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ etmeğün ahidnâme-i hümayûn mûcibince ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i R sene 179

(7) Elçi-i mûmâ ileyhın yetmiş dokuz senesine mahsûben yüz elli sepet üzümün nakline mûmâna’at olunmamak üzere elçi ‘arzuhalıyla emr-i şerîf yazılmışdır Fî evâ’il-i R sene 179

[99]

(1) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunmak şartı derc olunarak tekrâr emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 188 ve emri dahi hıfz olunmuştur.*

ve () ve () kâdılarına ve Bahr-i Sefîd’de vâki’ ocaklu taraflarından korsanlığa me’mûr sefineler kapudânlarına ve iskele ümenâsı ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi ‘arzuhal gönderüb ahidnâme-i hümayûnda musarrah olan mâddelerde ve bunlardan hâriç (...) olunmayan husûsların sâ’ir dost olan düvele mu’âmele olunduğu vech üzere müsâ’ade oluna deyü Sicilyateyn Devleti’ne verülen ahidnâme-i hümayûnda münderic olduğuna binâ’en Sicilyateyn re’âyâları (...) için kendü kayıklarıyla Venedik körfezi karşısında Arnavudluk’da vâki’ Devlet-i ‘Aliyye’m sularında mercan sayd etmek üzere mürûr ve ‘ubûrlarında siz ki kapudân ve sâ’ir mûmâ ileyhümsiz (...) sulh ve salâh olan emr-i ticâretin (...) ba’îs olan halâta tarafınızdan ta’addî olunmayub mugâyir ahidnâme-i hümayûn ta’addî ve rencîdeden murâ’ât eyleyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru ricâ’ ve emsâl-i sû’al olundukda Devlet-i ‘Aliyyem sularında sevâhil ve cezâ’irlerinde Dubrovnik re’âyâları kendü hallerinde mercan sayd ve (...) ve mercan saydına mûmâna’at olunmamak üzere Dubrovnik elçileri iştirâ’sıyla yüz yetmiş üç senesinde emr-i şerîfim verüldüğü Dîvân-ı Hümayûn’um

kaleminde inkâr olunmağla mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i R sene 179

(2) Yetmiş sekiz senesine mahsûben yüz elli re’s kara camuzun sâbık üzere nakline mümâna‘at olunmamak için elçi ‘arzuhalîyle emr-i şerîfim yazılmışdır. Fî evâ’il-i C sene 179

(3) Trablus beylerbeyisi âlî dâme ikbalühûya ve Trablus kâdısına ve yeniçeri zâbiti () zîde mecdühûya ve yayabaşılar ve sâ’ir zâbitân ve ocak ihtiyârlarına hüküm ki

Yetmiş sekiz senesi Safer’inde Mora cezîresine tâbi‘ Balya Badra civârında Françeskor Vilahidir ve Ruskohi nâm Sicilyalu tâcirler rakîb oldukları iki kıt’a filika sefinesiyle Gılahih iskelesine varub taşraya çıkmışken ocağınız korsanlarından Kol oğlu İbrahim re’is firkatesiyle iskele-i merkûma varub taşra çıkıp tâcir-i mesfûrları ve üç nefer mellâhlarını bilâ-sebeb ahz ve istirkâk ve firkatesini nakl eyledükden sonra filikalarda bulunan iki sanduk (...) mercan ve tahmînen üç bin dört yüz yaldız altun kıymetli eşyâlarını nehb ü gâret edüb filikayı terk ve kendü firkatesiyle firâr etmekle mugâyir ahidnâme-i hümayûn ve muhâlif nizâm hudûd-ı deryâ karada ahz olunan ol mikdâr altunluk eşyâ ve mercân ve tâcir ve âdemleri istirdâd ve şenâ‘at-ı mezbûreye cesâret edenler (...) muhakkem kûşmâl ve te’dîb olunmak üzere sadır olan emr-i şerîfim mübâşir vesâtatıyla ocağınız tarafına vusûlünde zıkr olunan filikalar Malta’dan Mora’ya ‘azîmeti esnâsında ahz ve şiddet-i rüzgârdan nâşî Mora cezîresinde bir limana bıragub karada ve limanda alındığına inkâr ile mu’tâdınız üzere mübâşir-i mûmâ ileyhin (...) âvdet etdürüldüğü mübâşir-i mûmâ ileyhin ve ‘asitâne-i ‘aliyyemde mukîm Sicilyateyn elçisinin takrîrlerinden ma’lûm-ı hümayûnum olub korsan ta’îfesinin kal’e-yi mezbûrları deryânın engîninde olduklarının ihbârlarını Balya Badra ahâlisinin ihbârlarıyla taraf-ı şer’iden verilen i’lâmı tekzîb ve ibtâl eyledüğünden gayri husûs-ı mezbûr kapudân-ı deryâ (...) nizâm (...) vezîrim Hüseyin Paşa edâmallâhu te‘âlâ iclâlehûdan iş‘âr olundukda elçi-i mûmâ ileyhin takrîri verilen i’lâm-ı şer’iye mutâbık olduğundan gayri kal’e makûlesi sefîne-i sagîre olub birkaç nefer ile enginde filika-yı mezbûrunun Trablus rû’esâ’sından mezbûrun tasdîk ve ahz eylemesi bade’l-ihtimâl olduğuna tersâne-i âmirem ahâlisinden Monok Anklem kimesneler haber vermeleri akla muvâfık ve takrîr-i mezbûru mü’eyyed ve musarrah olmağla mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mantûkunca re’is-i merkûmun hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn mugâyir nizâm-ı deryâ ahz eyledüğü mellâh ve emvâl ve eşyâ hâlen ocağınız tarafından Der‘aliyye’nde mukîm olan kapı kethüdası ma‘rifetiyle tamamen tahsîl ve istirdâd ve taraflarına red ve teslîm ve fî-mâ-ba’d mugâyir rızâ-yı hümayûn Devlet-i ‘Aliyye’ m kılâ‘ ve limanlarında bu makûle hârekâta tasaddî eylememeler için bayrak verdüğünüz korsanlara tenbîh-i ekîd ve tenbîh olunmayanların kûşmâl ve te’dîblerine

müsâra‘at olunmak için emr-i şerîfim sudûrunu hâlen deryâ kapudânı olan müşârün ileyhe i‘lâm etmeğin i‘lâmın ve mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince ‘amel ve hareket ve inâd ve ısrârdan mûcânebet eylemeniz hisse-i emr-i şerîfim dahi ısdâr ve kapı kethüdanız vesâtatıyla tarafınıza irsâl olunmuştur korsanlığa bayrak verdükleri kapudânların top altında limân ve cezâ’irlerde ve deryânın engînine doğru otuz mîl derûnunda korsanlık ve dost olan müste‘men sefinelerine taarruz eylememek üzere tenbîh ve te’kîd eylemediğinizden iktizâ eylediği nümâyân olduğundan başka (...) saltanat-ı senîyyem (...) olduğunuz cihetle emr-i şerîfime (...) ve itâ‘at (...) iki (...) hareket ve mülâhâza eylemeyüb kat’a tarîk (...) olan Arnavud ta’îfesinin akvâl (...) terhim (...) tasaddî eylemeniz resm-i ‘übûdiyyet ve mellâh (...) ve menâfî’ olduğu ma‘lûmunuz oldukda taraf-ı saltanat senîyyem olan kolluğunuz muktezâsınca ‘amel ve hareket ve rızâ-yı hümâyûnuma muhâlif vaz’ ve halâta tecâsürden mübâ‘adet ederek kapı kethüdası ma‘rifetiyle re’îs-i mezbûrun gasb eylediği emvâl ‘alâ-eyyî-hâl tamâmen tahsîl ve istirdâdından ketm ve inâd ve ısrâr ve muhâlefet eylemeyüb (...) ve mülâhâza ile nâ-münâsib ketm ve muhâlefetden ve mazmûn emr-i şerîfimin icrâsında mikdâr-ı zerre iğmâz ve müsâmahadan ve cevâb-ı tahrîrinden ziyâde hazer ve mûcânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı N sene 1179

(4) Üsküb kâdisına ve kazâ-yı mezbûrda vâki‘ zâbitâna hüküm ki;

Elçi ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhin mekâtibi ile Bahr-i Siyah’a irsâl olunan bir nefer yasakçısı âvdeti esnâsında Üsküb vürûdunda (...) idüğü fevt olub yanında olan mekâtib alıkoyulduğu bildürüb müteveffâ-yı merkûmun yanında olan mekâtib bu def‘a ta‘yîn olunan yasakçıya teslîm olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmek ahidnâme-i hümâyûn şûrût-ı mûcibince ma‘rifet-i şer‘le defter (...) teslîm etdürölmek için emr-i şerîfim yazılmışdır. Fî evâ’il-i L sene 179

[100]

(1) Bahr-i Sefîd’de vâki‘ ocaklu taraflarından korsanlığa me‘mûr sefâ’in kapudânlarına hüküm ki

Elçi ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn re‘âyâsından olub tersâne-i âmirem neferâtından bu def‘a ıtlâk olunan Çakino Satane nâm Sicilyalı Sicilyateyn kralı tarafına götürmek üzere elçi-i mûmâ ileyhe teslîm olunduğun bildirüb siz ki mûmâ ileyhümsiz Bahr-i Sefîd’de mesfûr tesâdüf eyledükleri tarafınızdan müdâhale ve mürûruna mûmâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ eylemek vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Z sene 179

(2) Haleb vâlisi vezîre Haleb kâdısına Haleb havâlisinde vâki‘ sâ’ir kuzât ve nüvvâb ve keyhüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve cizyedâran ve sâ’ir zâbitân zîde kadruhuma hüküm ki

Hâlen ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi olan kıdvetü’l-ümerâi’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın yanında hâlen berât-ı âlîşânımla Yosub veled-i Sayid baş tercümân olub ve tercümânlık hidmetinde olanlar ve oğulları ve iki nefer hidmetkârları haraç ve ‘avâriz ve kassâbiye akçesi ve sâ’ir rûsûm tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencîde olunmamak berât-ı şûrûtunda olduğu nişân-ı kuyûdunda musarrah olduğuna binâ’en tercümân-ı mersûm hidmetinde olan Yosub veled-i Karikor nâm hidmetkârını ba‘zı umûr ve husûs için Haleb ve havâlisine irsâl murâd eyledüğün bildürüb hidmetkâr-ı mesfûr tercümân-ı mersûmun hidmetinde oldukça zıkr olunan mahalle gidüşde ve gelişde her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahil olur ise vâki‘ olan menâzil ve merâhilde ve medîne-i Haleb’de hîn-i meksinde hilâf-ı şûrût-ı berât cizyedârlara cizye mutâlebesiyle ve gayrîlere âhar bahâne ile ta‘addî ve rencîde etdürülmeyüb mürûruna mûmâna‘at olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ etmeğın vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 1180

(3) Dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ağası olan () dâme ilmühüye ve hassa bostancıbaşısı () dâme mecdühûya ve Galata voyvodası () zîde mecdühûya hüküm ki

Hâlen ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi olan Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün sâ’ir müste’menlere verüldüğü üzere akçesiyle yüz elli sepet üzümün iştirâ‘ ve Galata’da vâki‘ hânesine nakline mûmâna‘at olunmayub harc ve ‘avâ’id ve sâ’ir bahâne ile nesne mutâlebesiyle rencîde olunmamak üzere emr-i şerîf verüle gelmekle bu sene dahi olmikdâr sepet üzümün nakline mûmâna‘at olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda yetmiş dokuz senesine mahsûben olmikdâr sepet üzümün nakline mûmâna‘at olunmamak için emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince seksen senesine mahsûben yüz elli sepet üzümün def‘a-yı vâhidede nakline mûmâna‘at olunmamak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 1180

(4) ve () kâdılarına ve Kırkkilise ve Vize nâ’iblerine hüküm ki

Elçi ‘arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün Kırkkilise ve Istranca ve Terkos ve sâ’ir taht-ı kazâlarınızda vâki‘ karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak

yüz elli re's kara camuz akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hânesine nakil murâd etmekle ümenâ ve subaşılar ve Galata voyvodası ve topcubaşı ve sâ'ir tarafından mâni' olmayub mugâyir ahidnâme-i hümayûn gümrük ve bâc ve harc 'avâ'id ve sâ'ir bahâne ile bir dürlü rencîde olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda yetmiş sekiz senesine mahsûben def'a-yı vâhidede nakline mümâna'at olunmamak üzere emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince yetmiş dokuz senesine mahsûben yüz elli re's kara camuzun def'a-yı vâhidede nakline mümâna'at olunmamak üzere emr-i şerîfim yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C sene 180

(5) Balya Badra kâdisına hüküm ki

Elçi 'arzuhal gönderüb Devlet-i 'Aliyye'm münâsib olan bi'l-cümlelerin âhara mu'âmele oluna deyü Sicilayaluya i'tâ' olunan ahidnâme-i hümayûnda musarrah olduğuna binâ'en Enaştas Kozanki nâm tercümân Balya Badra ve Gaston ve Korfos ve tevâbi' iskelelerinde Sicilyateyn konsolosu yanında berât-ı âlîşânımla tercümân olub ve tercümânlık hizmetinde olanlar ve oğulları ve iki nefer hizmetkârları harc ve 'avârız ve kassâbiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlif-i örfiyye teklîfi ile rencîde olunmaya deyü tercümân-ı mesfûrun yedine berât-ı şerîfim verülüb hilâfına ta'addî olunmak icâb etmez iken Balya Badra kazâsı ahâlileri birbirleriyle tekrâr ve tercümân-ı mesfûrun hizmetinde bulunan emlakları içün vâki' olan (...) verüle deyü hilâf-ı şürût-ı berât dâima tekdîr ve rahne-i 'azîme giriftar eyledüklerin bildürüb âhar merkûmun hilâf-ı şürût-ı berât vâki' olan odalıktan hisse talebiyle zâhir olan (...) tercümân-ı mesfûrun evlâdından men' vâki' olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz (...) mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere şürût-ı müdâhale ile tercümân-ı merkûmun yedine berât-ı şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn ve berât mûcibince 'amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ş sene 181

[101]

(1) Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası ve hassa bostancıbaşıya ve Galata voyvodasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb mûmâ ileyhin ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün sâ'ir müste'menlere verüldüğü üzere akçesiyle yüz elli sepet üzüm iştirâ' ve Galata'da vâki' hânesine nakline mümâna'at olunmayub harac ve 'avâ'id ve sâ'ir bahane ile nesne mutâlebesiyle rencîde olunmamak üzere emr-i şerîfim verüle gelmekle bu sene dahi sepet üzümün nakline mümâna'at olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı

Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at seksen senesine mahsûben olmiqdâr sepet üzümün naklîne mûmâna'at içün emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince seksen bir senesine mahsûben yüz elli sepet üzümün def'a-yı vâhidede naklîne mûmâna'at olunmaya deyü emr-i şerîfim yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 181

(2) Terkos ve Istranca havâlilerinde vâki' kazâların kâdılarına ve Kırkkilise ve Vize nâ'iblerine hüküm ki

Hâlen 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün Kırkkilise ve Istranca ve Terkos ve sâ'ir karye ve kazâlarda vâki' karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re's kara camuzu akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hânesine nakil murâd etmekle ümenâ ve subaşılar ve Galata voyvodası ve topcubaşı ve sâ'ir tarafından mâni' olmayub mugâyir ahidnâme-i hümâyûn gümrük ve bâc ve harc 'avâ'id ve sâ'ir bahâne ile bir dürlü rencîde olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda yetmiş yedi senesine mahsûben def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak üzere emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince seksen bir senesine mahsûben def'a-yı vâhidede yüz elli re's kara camuzu celb ve nakline mûmâna'at olunmamak içün yazılmışdır. Fî evâsıt-ı B sene 181

(3) Balya Badra kâdisına kıdvetü'l-emâsil-ve'l-akrân Balya Badra voyvodası () zîde kadruhuma hüküm ki

Hâlen 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi kıdvetü'l-ümerâi'l-milleti'l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb bâ-berât-ı âlî Balya Badra iskelesinde sâbıkan Sicilyateyn konsolos olan Hala Esahemena nâm Sicilyalı'nun na-marzî hareketi zuhûrundan nâşî Sicilyateyn Devleti tarafından konsolosluğa ref' olunmağla yedinde olan konsolosluk berâtı ile konsolosluğa müte'allik defter ve tahrîrat-ı sâ'ireye göndermek üzere bi'd-defâ'at elçi-i mûmâ ileyhe haber gönderdükde mesfûr Sicilyalı ısgâ' etmeyüb yine konsolosluk umûruna müdâhale eyledüğünden başka yedinde olan berât ve sâ'ir evrâk-ı matlûbu göndermeyüb vücûhla (...) ve âdem-i itâ'ati zâhir olduğu bildürüb siz ki mevlânâ ve voyvoda-yı mûmâ ileyhümasız ma'rifetiniz ile mesfûr Sicilyalı'nun yedinde olan konsolosluk berât ve defter ve evrâk-ı sâ'iresi ahz ve elçi-i mûmâ ileyhın tarafından ta'yîn olunan âdemisine bade'l-teslîm Sicilyalı

mesfûr Sicilyateyn tarafına gitmek üzere bir sefîneye vaz‘ ve irsâl olunmak için size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu ricâ‘ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz ahidnâme-i hümâyûna mürâca‘at olundukda Devlet-i ‘Aliyye’mdede kral-ı müşârûn ileyhın ikâmet edecek vekîli vesâtatıyla Devlet-i ‘Aliyye’min münâsib olan bi’l-cümle iskelelerinde ve sevâhillerinde konsolosları ikâmet etdürülüb ‘azl ve nasblarında ve vekîl-i mûmâ ileyhın rütbesine göre evâmîr-i ‘aliyye ve berevât ihsân olunmasında ve konsoloslarının ve tercümânan ve etbâ‘larının husûslarında sâ‘ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ‘larına olan müsâ‘ade-i misillü mûmâ ileyh ve re‘âyâlarından bir kimesne ahz olundukda vekîl ve konsolos tarafından taleb olunur ise teslîm olunub tühmedlerine göre te’dib oluna deyü mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâhîr-i Ş sene 181

(4) Balya Badra nâ‘ibine ve voyvodasına hüküm ki

Hâlen Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Balya Badra konsolosu yanında berât-ı âlîşânımla tercümân olan İnşikas Kozakçı nâm tercümân Balya Badra mahallatından Ebubori mahallesinde vâki‘ ma‘lûm (...) menzîle mutasarrıf olan Yenaki nâm kocabaşı (...) olan altı bin beşyüz gurusu mütesellime muvâcehesinde bey‘ ve teslîm ve tercümân-ı mesfûr dahi iştirâ‘ ve teslîm edüb mülk (...) olan menzîl-i mezbûr ihbârında dahl icâb etmez iken icâb-ı iğrâzdan Azike Papagiri nâm zimmî zuhûr ve menzîl-i mezkûr (...) deyü iddi‘â ve murâfa‘a-ı şer‘le (...) olduklarında mesfûrun (...) mugâyir (...) mesfûrun. Fî Evâ‘il-i L sene 181

[102]

(1) Narda kâdisına ve Yanya sancağı mütesellimine hüküm ki

Hâlen ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn Devleti’nin elçisi olan Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühü bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb hâlen yanında berât-ı âlîşânımla tercümân olan Astidyo veled-i Anderya nâm tercümânın Narda kazası sâkinlerinden Dimitre Borinca ve Yorgi Bas nâm zimmîler ile Yahudi ta‘îfesinden Sadako veled-i David nâm Yahudi zimmetlerinde karz-ı şer‘i olmak üzere ber-mûcib-i temessük bin yüz yetmiş senesinden berü sekiz yüz on gurus ve hatâyî ve dîbâ ve sâye çuka bahâsından dahi altıyüz altmış gurus min-haysü’l-mecmû‘ bin dört yüz gurus alacağı olub meblağ-ı mezbûrun va‘desi hulûlunda temâsıyla edâsına kavl ve ta‘ahhüd ve birbirlerine kefil bi’l-mâl ve yedine memhûr temessük vermişler iken ve ber-mûcib zimmetlerinde olub tercümân-ı mesfûr gadr etmeleriyle mahallinde şer‘ile görölüb mesfûrların zimmetlerinde sâbit olan olmikdâr gurus alacağı vekîline tamamen aldurulub bir dürlü te‘allül etdürülmeyüb ihkâk-ı

hakk olunmak için mukaddemâ istid'â' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz ahidnâme-i hümâyûn şürûtu görüldükde konsolos ve tercümânlarıyla dâ'va zuhûr ider ise dört bin akçeden ziyâde dâ'va olunduğu halde dâ'vaları sâ'ir mahallde iştirâ' ve fasl olunmayub 'asitâne-i sa'âdetime havâle oluna ve kezâlik Devlet-i 'Aliyye'm re'âyâsıyla kral-ı müşârûn ileyhın tüccâr ve sâ'ir re'âyâları ve himâyesi altında olanlar bey' ü şirâ ve ticâret husûslarıyla ve sâ'ir bahâne ile dâ'va ve kâdiya varduklarında tercümânlardan biri bulunmadukça dâ'vaları iştirâ' ve fasl olunmaya ve borçları ve kefâletleri mâmûlün-bih senedât ve defter olmadıkça dâ'va olunan deyn için hilâf-ı şer'-i şerîfe müdâhale olunmaya deyü mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince mahallinde şer'ile görölüb ihkâk-ı hakk ve eğer ba'de's-sübût edâda muhâlefet iderler ise Der-sa'âdetime ihzârları i'lâm olunmak için emr-i şerîfim sadır olmuşiken henüz tenfiz ve icrâ' olunmadığın bildürüb mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince müceddeden hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve dîvân-ı mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere yüz yetmiş bir senesi evâhir-i Şa'bân'ında emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed olduğuna binâ'en mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâ'il-i Z sene 1181

Mü'eccel

[103]

(1) Sicilyateyn konsoloslarından Savheryo Satinco nâm kapudân Bolika ta'bîr olunur bir kıt'a sefinesi âvdet etmekle elçi 'arzuhalîyle mu'tâd üzere izn-i sefine emri yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 182

(2) Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan () dâme ilmûhu ve hassa bostancıbaşıya ve Galata voyvodasına hüküm ki

Hâlen 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr mühürlü 'arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün sâ'ir müste'menlere verüldüğü üzere akçesiyle yüz elli sepet üzüm iştirâ' ve Galata'da vâki' hânesine nakline mûmâna'at olunmayub harc ve 'avâ'id ve sâ'ir bahâne ile nesne mutâlebesiyle rencide olunmamak üzere evâmîr-i şerîfem verüle gelmekle bu sene dahi olmikdâr sepet üzümün nakline mûmâna'at olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda seksen senesine mahsûben yüz elli sepet üzümün def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak için emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim

mûcibince ol mikdâr ‘adedin def‘a-yı vâhidede mübâya‘asıyla nakline mümâna‘at olunmamak içün yazılmışdır. Fî evâhir-i B sene 182

(3) Kırkkilise ve Vize kazâlarıyla civârlarında vâki‘ kuzât ve nüvvâba hüküm ki

Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi‘l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın ve âdemlerinin kefâf-ı nesifleriçün Kırkkilise ve Istranca ve Terkos ve sâ‘ir taht-ı kazâlarınızda vâki‘ karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re’s kara camuz akçesiyle iştirâ‘ ve Galata’da vâki‘ hânesine nakil murâd etmekle ümenâ ve subaşılar ve Galata voyvodası ve topcubaşı ve sâ‘ir taraflardan kimesne mâni‘ olmayub mugâyir ahidnâme-i hümayûn gümrük ve bâc ve ‘avâ‘id ve sâ‘ir bahâne ile bir dürlü rencide olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ‘ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda yetmiş dokuz senesine mahsûben yüz elli re’s kara camuzun def‘a-yı vâhidede de nakline mümâna‘at olunmamak içün emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince seksen iki senesiçün olmikdâr camuzun nakline mümâna‘at olunmamak emrim yazılmışdır. Fî evâsıt-ı B sene 182

(4) Sicilyateyn kapudânlarından Savheryo Satinco nâm kapudân Bolika ta‘bîr olunur bir kıt‘a sefinesi ile vilâyeti tarafına âvdet etmekle elçi ‘arzuhalîyle mu‘tâd üzere izn-i sefîne emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 182

(5) Bahr-i Sefîd’de vâki‘ bi‘l-cümle iskelelerin kuzât ve nüvvâbına ve sâ‘ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn Devleti’nin ‘asitânede mukîm elçisi kıdvetü’l-ümerâi’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi‘l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb Devlet-i ‘Aliyye’mın re‘âyâları ticâretleriçün Sicilyateyn memleketine varduklarında ahidnâme-i hümayûn şürûtu mûcibince iktizâ iden lazartada beklemekte muhâlefet eyledüklerinden ma-‘adâ mu‘tâd üzere veregeldükleri harç ve rüsûmat talep olundukda gerek lazartada beklemek ve gerek mu‘tâd olan harç ve rüsûmet vermekde inâd edüb mugâyir şürût-ı ahidnâme-i hümayûn bu misillü hareketlerinden emr-i ticârete hâlel hareketlerin inhâ ve ahidnâme-i hümayûn şürûtu mûcibince ‘amel olunub hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn te‘allül ve muhâlefet eylememek üzere taht-ı kazâlarda vâki‘ iskelelerden Sicilyateyn tarafına ticâret tarîkiyle giden Devlet-i ‘Aliyye’m re‘âyâsına tenbîh-i ekîd olunmak üzere size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â‘ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz ahidnâme-i hümayûnuma mürâca‘at olundukda Devlet-i ‘Aliyye’mın iskele ve gümrüklerinde kral-ı müşârün ileyhın sefâ’inlerinden gümrük resmi yüzde üç ve sâ‘ir dost olan düvel taraflarından verilen rüsûmat

edâ olunub (...) Devlet-i ‘Aliyye’min sefâ’in ve re‘âyâsı dahi anlara tâbi‘ olan yerlere varduklarında konsolos üzere sâ’ir dost olan düvel misillü rüsûmatlarını edâ edeler ve Devlet-i ‘Aliyye’min sefâ’ini kral-ı müşârün ileyhın memleketine giden sâ’ir devletin sefâ’ini misillü mu‘tâd olan lazartadan sonra kabûl olunalar deyü mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn şürûtu mûcibince ‘amel olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 182

(6) Sicilyateyn kapudânlarından Kostanco nâm kapudân bir kıt‘a sefinesiyle vilâyet tarafına âvdet etmekle elçi ‘arzuhâliyle mu‘tâd üzere izn-i sefîne emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i L sene 182

(7) İzmir kâdısına ve İzmir voyvodasına hüküm ki;

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhâl gönderüb Devlet-i ‘Aliyye’min münâsib olan iskelelerinde konsolos ikâmet etdürüldükde umûrlarını idâre içün yanlarına ikişer nefer tercümân nasb ve ta‘yîn olunması ahidnâme-i hümâyûn (...) şürûtuna kat‘a muhâlif olmaduğuna binâ’en İzmir iskelesinde berât-ı âlişânımla Sicilyateyn konsolosu yanında elyevm tercümân olduğundan iskele-i merkûmeye âmed şüd iden tüccâr sefâ’ini kapudânlarınız vâki‘ olan husûslarını rû’yet ve temşiyet içün beher hâl tercümâna ise ihtiyaç ile muhtâç olduğuna binâ’en konsolos-ı merkûmum yanında tercümân olmak üzere Yenaki veled-i Manon Garcî müceddeden tercümân nasb ve ta‘yîn olunub ahidnâme-i hümâyûn mûcibince olageldüğü üzere yedine berât-ı şerîf verüldüğün bildürüb tercümânlık-ı mezbûr yedine verilen berât-ı şerîf mûcibince mesfûra zabt etdürülüb tercümânlık umûruna mugâyir şürût-ı berât âharı dahl u taarruz etdürülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ’ etmeğın vech-i meşrûh üzere ‘amel oluna deyü emr-i şerîfim yazılmışdır. Fî evâsıt-ı CA sene 186

(8) Sicilyateyn kapudânlarından Avgora Niko nâm kapudân bir kıt‘a sefinesiyle vilâyet tarafına âvdet etmekle elçi ‘arzuhâliyle mu‘tâd üzere izn-i sefîne emri yazılmışdır. Fî evâ’il-i B sene 188

[104]

(1) Lefkoşa nâ’ibine ve Kıbrıs muhassılı () zîde mecdühûya ve cezîre-i mezbûrenin sâ’ir zâbitânı zîde kadruhuya hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhâl gönderüb Sicilyateyn tüccârı beyninde dâ‘va zuhûr etdükde bu makûle olan dâ‘vaları konsolos ve tercümânları vesâtatıyla şurût ve kâ’ideleri üzere görmesi câ’iz ola deyü ahidnâme-i hümâyûnda mastûr ve musarrah olub hilâfına

hareket olmak iktizâ etmez iken Kıbrıs cezâresine dahîl isticâre meks ve ikâmet üzere olan Sicilyateyn tüccâr ve re'âyâları cezâre-i merkûmenin re'âyâsı beyinlerinde dâ'vaları zuhûrunda Kıbrıs cezâresinin Rum metropolidi dâ'valarını (...) üzere yine rû'yet ederüm deyü dâ'imâ müdâhale ve mesfûr şer' ihzârına mûmâna'at (...) mesfûruna gitmekden re'âyâya tâcir ve kendüleri tecrîm (...) hâlim olmaduğun bildürüb metropolid-i mersûmun bu makûle hilâf-ı şer'i şerîf ve mugâyir ahidnâme-i hümâyûnda vâki' olan (...) ve ta'addîsi men' ve def' ve Sicilyateyn re'âyâsıyla Devlet-i 'Aliyye'm re'âyâsı beyinlerinde dâ'va ve nizâ'ları zuhûrunda ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ma'rifet-i şer'le rû'yet ve muktezâ-yı (...) üzere ihkâk-ı hakk olunmak bâbında size hitâben emr-i şerîfim ricâ' etmeğin siz ki mevlânâ ve muhassıl ve sâ'ir mûmâ ileyhümsiz hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir ahidnâme-i hümâyûn metropolid-i mersûmun ta'addîsi vâki' ise men' ve tahrîf ve fî-mâ-ba'd gerek müste'men ve gerek re'âyâ da'vâsı (...) şer'-i kadîm rû'yet ve hilâfindan mûcânebet oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhîr-i B sene 188

(2) *İşbu emr-i şerîf tecdîd olunub müceddeden emir yazılmışdır. Fî 9 S sene 204*

Cezayir-i Garb ve Trablusgarb ve Tunus beylerbeyleri dâme (...) ve zikr olunan ocakların Bahr-i Sefîd'de bulunan sefinelerinin kapudân ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Devlet-i 'Aliyye'mle musâfât üzere olan Sicilyateyn Devleti'nin 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm elçisi tarafından gerek devletin ve gerek tüccârlarının husûslariçün Sicilyateyn cânibine îsâl olunan mekâtib ve evrâk berren Devlet-i 'Aliyye'me tâbi' Dubrovnik kal'esine îsâl ve andan Sicilyateyn Devleti'ne tâbi' Barata nâm kal'eye Sicilyalu tarafından ta'yîn ve tahsîs olunan filikasıyla irsâl ve kezâlik Sicilyateyn tarafından 'asitâne-i sa'âdetime irsâl olunan mekâtib ve evrâk dahi filika-yı mezbûr ile îsâl oluna gelüb iken Cezayir ve Trablusgarb ve Tunus korsan sefâ'ini Dubrovnik limanı ve havâlîsinde geşt ü güzâr ve (...) fırsat ve hasardan hâlî olmamalarıyla filika-yı mezbûr mellâhlarıyla ahz ve kayd-ı esîre giriftar olduğı suretde ehemmi umûrlarını hakk olan mektûbları zâyî ve (...) olub ta'tîl-i maslâhata mü'eddî olmağla filika-yı mezbûr derûnunda olan mellâhlarıyla Dubrovnik limanında Sicilyalunun hudûd ve limânlarına ve Sicilyateyn hudûdunda Dubrovnik limanına gelen zikr olunan ocakların korsân sefâ'ini kapudânları müsâdefe eyledüklerinde taarruz ve (...) ve îsâl-i hasârat ve aminen ve sâlimen mürûruna mûmâna'at olunmamak ve işbu emr-i âlîşânım filika-yı mezbûr re'îsi yedinde îfâ olunmak içün siz ki mûmâ ileyhümsiz size hitâben emr-i şerîf verülmek ricâ'sına 'asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr mühürlü 'arzuhalîyle mukaddemâ istid'â'-yı 'inâyet eyledüğü eelden vech-i meşrûh üzere Sicilyateyn Devlet'i Devlet-i 'Aliyye'm ebediyyetü'd-

devâmın musâfât üzere olan (...) olduğuna binâ'en ancak mekâtib nakl eden filikasına taarruz ve müdâhale ve îsâl-i zarar olunmamağa zararınızın esbâk ve sâbık mersûman (...) Sultan Osman Han ve karındaşım Sultan Mustafa Han tâbe serâhu zamanlarından evvel sadır olub iken cülûs-ı hümâyûn vukû'na binâ'en mukaddemâ sadır eden evâmîr-i 'aliyye mûcibince müceddeden hükm-ü hümâyûnum sudurunu elçi-i mûmâ ileyh bu def'a dahi memhûr 'arzuhalîyle istid'â' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere altmış dokuz senesi târîhli fermân emr-i şerîf mûcibince yüz yetmiş bir senesi evâhir-i Şa'bân'ında tecdîden emr-i şerîf verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince 'amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ş sene 188

(3) 'Asitâne-i sa'âdetimden Dubrovnik hudûduna varunca yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâba ve a'yân ve zâbitân sâ'ire hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb gerek Sicilyateyn Devleti'nin ve gerek tüccârlarının umûr ve husûslarına dâ'ir vâki' olan tahrîrât olan yasakçıları ile Der'aliyye'mden Dubrovnik hudûduna irsâl ve andan 'asitâne-i sa'âdetime ric'at etmeleri içün yedlerine mu'tâd üzere menâzil hükm-ü şerîfim ve i'tâ' olunub iken esnâ-yı râhda uğradıkları menzil-hânelerin menzîlcileri bâ-emr-i âlî ta'yîn olunan (...) kanâ'at etmeyüb tâm-ı hamlarından nâşi ikişer (...) ziyâde ücret talebiyle menzîl bâr-gîri vermeyüb yasakçılarına her bir menzîl-hanede ikişer üçer güne meks ve tevakkuf etmeleriyle merkûmların o misillü mugâyir (...) hareketleri gerek devletin ve gerek tüccârının umûrlarının her halde bâdî oldukların bildürüb âmed şüd iden olan ve yasakçıları ve mellâhları uğradıkları menzil-hânede kat'a meks (...) haber etdürölmeyüb ve ta'yîn olunandan ziyâde ücret talebiyle ta'addî edenler zâbitleri ma'rifetiyle te'dib olunmak bâbında size hitâben emr-i şerîf sudûru istid'â' eyledüğü ecluden istid'â'sı üzere mugâyir emr-i âlî ziyâde ücret talebiyle ta'addî (...) haberden mübâ'adet etmeyenlerin zâbitleri ma'rifetiyle te'dîblerine mübâderet (...) tehâşi ve mücânebet oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i L sene 188

(4) *Seksen yedi senesinin emri rikâb-ı mühimmesindedir.*

Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarında Galata voyvodası () ve topcubaşı () dâme mecdühümaye ve Kırkkilise ve Vize ve havâlilerinde vâki' kazâların nâ'iblerine hüküm ki

elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb kendünün ve âdemlerinin kefâf-ı nesifleriçün Kırkkilise ve Istranca ve Terkos ve sâ'ir taht-ı kazâlarınızda vâki' karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re's kara camuz akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hânesine nakl

olunmak üzere beher sene evâmîr-i ‘aliyye verüle gelen inhâ ve mukaddemâ sadır olan emr-i âlî mûcibince yüz seksen sekiz senesine mahsûben olmikdâr kara camûzun iştirâ‘ ve nakline ümenâ ve subaşı ve Galata voyvodası ve topcubaşı ve sâ’ir taraflarından müdâhale olunmayub mugâyir ahidnâme-i hümayûn gümrük ve bâc ve ‘avâ’id ve sâ’ir bahâne ile bir dürlü rencîde olunmamak bâbında emr-i şerîfîm ricâ‘ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda bin yüz seksen yedi senesine mahsûben yüz elli re’s kara camuzun mu‘âfiyyeti mezbûrdan akçesiyle iştirâ‘ ve Galata’da vâki‘ hânesine nakline mümâna‘at olunmamak için ve sene-i mezbûr evâsıt-ı Receb’inde emr-i şerîf verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i âlî mûcibince sene-i mezbûra mahsûben def‘a-yı vâhidede nakline mümâna‘at olunmamak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt- L sene 188

(5) Sicilyateyn kapudânlarından Antonyo Galcola nâm kapudân bir kıt’a sefinesiyle vilâyet tarafına ‘azîm olmağla elçi ‘arzuhalîyle mu‘tâd üzere izn-i sefîne emri yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 188

(6) Sicilyateyn kapudânlarından Viçensor Vaciri nâm kapudân bir kıt’a sefinesiyle (...) vilâyeti tarafına ‘azîm olmağla elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhalîyle mu‘tâd üzere izn-i sefîne hükmü yazılmışdır. Fî evâ’il-i M sene 189

(7) Sicilyateyn kapudânlarından Antonyo Gambarda nâm kapudân bir kıt’a sefinesiyle ve kapudân Garmiyardaya nâm kapudân dahi bir kıt’a sefinesiyle ve Antonyo Garmiyaldi nâm kapudân dahi bir kıt’a sefinesiyle itmâm-ı umûr edüb vilâyet taraflarına ‘azîm olmalarıyla elçi ‘arzuhalîyle başka başka üç kıt’a izn-i sefâ’in ahkâmı yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 189

[105]

(1) Cezayir ve Tunus ve Trablusgarb ocakları kapudânlarından Akdeniz’de geşt ü güzâr iden kapudâna hüküm ki

Sicilyateyn kapudânlarından Antonyo Filata nâm müste’men Bahr-i Sefîd’de bundan akdem donanma-yı hümayûnumun Rusya gemileriyle tüccâr yanında sefinesiyle Çeşme nâm mahalle vürûd ve kendü zehâ’ir ve eşyâsından ‘asâkir-i müslimine zahîre ve levâzım i’tâ’ (...) mecrûhları gemisine irkâb ve Sakız ve İzmir’e îsâl eyledüğünden ma-‘adâ evân-ı seferde vukû‘ bulan müste’mend me‘mûriyetine sadâkat ve istikâmet ile edâ ve (...) ‘inâyet ve ihsân olduğuna (...) kapudân vezîrim Gazi Hasan Paşa iclâlehu ihzâr ve inhâ ve kapudân-ı mersûm ahidnâme-i hümayûn mûcibince li-ecli’t-ticâre Sicilyateynden ‘asitâne-i ‘aliyye’me iyâb ü zehâbında Cezayir ve Tunus ve Trablusgarb ocakları korsan kapudânları ve ser-gerdeleri

taraflarından kendüye ve sefinesine ve hamûle ve âdemlerine taarruz olunmaması hâvî emr-i celilü'l-kadrîm haydudu iltimâs ve istid'â' olunmağın sen ki garb ocakları kapudânları mûmâ ileyhsin mesfûr Gaston Filata Der'aliyye'me ticâret ile âmed şüdünde rûy-ı deryâda her kangınıza tesâdüf eder ise sefîne ve hamûle ve âdemlerine ve kendüsüne taarruz ve ta'addî etmeyüb ve etdürmeyüb emnen ve sâlimen mürûru husûsuna ihtimâm ve dikkât etmeğın bâbında emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i ZA sene 188

(2) () ve () kâdılarına Bahr-i Sefîd'de vâki' ocaklar taraflarından korsanlığa me'mûr sefineler kapudânlarına ve iskele ümenâsı ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb ahidnâme-i hümayûnda musarrah maddelerde ve bunlardan hâriç tasrîh olunmayan husûslarda sâ'ir dost olan düvele mu'âmele olunduğu vech üzere müsâ'ade oluna deyü Sicilyateyn Devleti'ne verülen ahidnâme-i hümayûnda mûnderic olunduğuna binâ'en Sicilyateyn re'âyâları (...) içün kendülerinin sagîr filikalarıyla Venedik körfezi karşusunda Arnavudluk'da vâki' Devlet-i 'Aliyye'm sularında mercan sayd etmek üzere mürûr ve 'ubûrlarında siz ki kapudânan ve sâ'ir mûmâ ileyhümsiz semere sulh ve salâh olan emr-i tüccârınız inkitâ'ına bâ'is olan hâlâta tarafınızdan tasaddî olunmayub mugâyir ahidnâme-i hümayûn ta'addî ve rencîdeden mübâ'adet eyleyüb himâyet ü sıyânet olunmaları bâbında mukaddemâ istid'â' ve emsâl-i su'âl olundukda Devlet-i 'Aliyye'm sularında ve sevâhil ve cezâ'irlerinde Dubrovnik re'âyâları kendü hallerinde mercan sayd ve (...) mercan saydına mûmâna'at olunmamak üzere Dubrovnik elçileri istid'â'sıyla yüz yetmiş üç senesi târihiyle emr-i şerîf verüldüğü Dîvân-ı Hümayûn' kaleminden inkâr olunmağla mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak içün yüz yetmiş dokuz senesi evâhir-i Rebî'u'l-âhir'inde emr-i şerîf verüldüğün bildürüb mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfe mûcibince müceddeden hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere târîh-i mezbûrda emr-i şerîf verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan Dîvân-ı Hümayûn'um kaleminden battalda hıfz olunmak şartıyla ahidnâme-i hümayûn ve mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûcibince 'amel olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 188

(3) *Konsolos vekâleti emri. Asl kaydı rikâb-ı hümayûn mühimmesinde mesfûr (...) ve yedîne âharı tevkîl olunmuşdur. Fî evâhir-i ZA sene 196*

Haleb vâlisi vezîre ve Haleb kâdısına hüküm ki

‘Asitâne-i ‘aliyye’nde mukîm elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralının ikâmet edecek vekîli vesâtatıyla Devlet-i ‘Aliyye’min münâsib olan bi’l-cümle iskelelerinde ve sevâhillerinde konsolosları ikâmet etdürölüb âzl ve nasblarında ve vekîl-i mûmâ ileyhın rütbesine göre evâmir-i ‘aliyye veröldükde ihsânım olunmağın konsoloslarının ve tercümân ve etbâ’larının husûslarında sâ’ir dost olan düvel elçileri tercümânan ve etbâ’larına müsâ‘ade olunduğu misillü mu‘âmele oluna deyü ahidnâme-i hümayûnda münderiç olunduğuna binâ’en Sicilyateyn tüccâr ve re‘âyâlarının umûr ve husûsların rü’yeti için devleti tarafından konsolos nasb ve ta’yîn olunub gelinceye dek bâ-emr-i âlî Haleb’de mukîm konsolos vekîli olan Françe konsolos halîk olduğu mukaddemâ rikâb-ı hümayûnuma bâ-‘arzuhal inhâ ve umûr-ı ticâret mu‘attal kalmamak için hâlen medîne-i mezbûrda Françe konsolos olan Petroda bir dürlü dahi ahidnâme-i hümayûn mûcibince Devlet tarafından asıl konsolos gelinceye dek Haleb’e gelen Sicilyalı’nun vâki‘ olan umûr ve husûsların vekâlete rü’yetine mûmâna‘at olunmamak bâbında istid‘â’ ve emsâl rütbesine kıyâsen hâlik-i mesfûrun konsolos vekîli nasbına hâvî ibrâz eyledüğü emr-i şerîf battalda hıfz ve mu‘tâd-ı şerîf üzere ‘amel olunmak için seksen dört senesi evâsıt-ı Muharrem’inde verilen emr-i şerîfin cûlûs-ı hümayûnum vukû‘na binâen tecdîdi muktezâsı olduğu inhâ ve bu def‘a tecdîdin ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere târîh-i mezbûrda emr-i şerîfim veröldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûcibince ‘amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 189

(4) *Bu dahi vekâlet emridir. (...) kaydı kezâlik mühimme-i mezbûrdadır. Mesfûrun helâkından âhara vekâlet emri verilmişdir. Fî 14 C sene 232*

Boğazhisarları nâ’iblerine ve dizdarlarına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn Devleti tarafından Boğazhirsâlarında mürûr ve ‘ubûrlardan sefâ’in ve ticâretde vâki‘ olan umûr ve husûsların rü’yet ve konsolato resmini ahz için oltarafda mukîm Françe konsolos Mevsokiya nâm konsolos tarafından konsolos vekîl nasb olundukda mukaddemâ rikâb-ı hümayûnum bâ-‘arzuhal inhâ ve vekâleti üzerine murâfa‘a olunmamak bâbında istid‘â’ etmeğın vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak için seksen dört senesi evâsıt-ı Muharrem’inde verilen emr-i şerîfin cûlûs-ı hümayûnum vukû‘na binâ’en tecdîdi muktezi olduğun bildürüb ve bu def‘a dahi tecdîdin ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda ber-vech-i muharrer târîh-i mezbûrda emr-i şerîf veröldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ

sadır olan emr-i şerîf mûcibince ‘amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 189

(5) Der‘aliyye’mden Gelibolu ve havâlîsine varub gelünce yol üzerinde vâki‘ kâdılar ve Gelibolu nâ’ibi ile sâ’ir nüvvâb ve kethüdâ yerleri yeniçeri serdârları ve cizyedâran ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb hâlen yanında berât ile Sotrani veled-i Dimitre tercümân olub tercümânlık hizmetinde olanlar ve etbâ‘ları ve iki nefer hizmetkârları haraç ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rûsûm tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencide olunmamak berât-ı şûrûtunda münderiç olduğu nişân kaydında musarrah olduğuna binâ’en tercümân-ı mersûm hizmetkârı Kaso oğlu Konstanti nâm âdemisini ticârete mûte‘allik ba‘zı husûs için Gelibolu ve havâlîsine irsâl murâd eyledüğün bildürüb hizmetkâr-ı mersûm tercümân-ı merkûmun hizmetinde oldukça zikr olunan mahalle gidüşde ve gelüşde her kangınızın taht-ı kazâsına dahil olur ise vâki‘ olan menâzil ve merâhilde ve melbûsât hîn-i meksinde hilâf-ı şûrût-ı berât cizyedârlara cizye talebi ve gayrilere sâ’ir rûsûm tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle rencide ve remide etdürülmeyüb mürûruna dahi mûmâna‘at olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda yine elçi-i mûmâ ileyhin yanında berât-ı âlî tercümân olan Yosub veled-i Sairka hizmetkârı Yosub veled-i Fasoka için ber-minvâl seksen senesi evâsıt-ı Rebî‘u’l-âhir’inde (...) emsâl olunmak üzere emr-i şerîf verüldüğü mukayyed bulunmağın (...) ve sâ’ir vech-i meşrûh üzere ‘amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i S sene 189

[106]

(1) Sakız cezâresinden Bahr-i Sefîd’de vâki‘ cezâ’ire sâ’ireye varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve iskele emînleri ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kral re‘âyâsının ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete mûte‘allik bey’ ü şirâlarından ve sâ’ir dost olan düvel misillü mu‘âmele oluna ve mûte’ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarından cizye ve tekâlîf-i sâ’ire taleb olunmaya deyü ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed olduğu Sakız cezâresinden meks üzere olan Sicilyalı’dan Antonyo Rociro nâm tâbib kendü (...) için bu def‘a Bahr-i Sefîd’de vâki‘ ba‘zı cezâ’ir ve iskelelere ‘azîm ve râhî olduğun bildürüb mersûmun ‘ubûruna ve evân-ı meksinde kâr ve ticâretine mûmâna‘at ve cizye mutâlebesi ve âhar bahâne ile rencide ve remide olunmayub ahidnâme-i hümâyûn mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak

bâbında emr-i şerîfîm ricâ' etmeğin ahidnâme-i hümâyûn şürûtu mûcibince vech-i meşrûh üzere 'amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 189

Konsolos vekâleti emri.

(2) Narda ve () kâdılarına ve zikr olunan kazâların iskele emînleri zîde kadruhuma hüküm ki 'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Narda ve tevâbi' iskelelerine âmed şûd iden Sicilyateyn sefâ'ini ve tüccârının umûrlarını rü'yet için bâ-emr-i âlî mukaddemâ konsolos vekîli olan Bartonyo Pacota nâm müste'men bu def'a vekîlinden ref' ve yedîne umûr-ı mezbûreye rü'yet için kendü cinslerinden Corco Dolci nâm müste'men elçi-i mûmâ ileyh tarafından zikr olunan iskelelere konsolos vekîli ta'yîn olunduğun bildürüb vekâleti üzerine âharı müdâhale etdürülmeyüb himâyet olunmak bâbında emr-i şerîfîm ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere konsolos vekîl nasb oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 189

(3) *Tercümânlık âhara verülmekle İşbu emir battalda hıfz olunmuştur.*

Diyarbakir vâlisi vezîre Amed nâ'ibine ve Der'aliyye'mden Diyarbakir ve Mardin ve havâliflerine varub gelünce vâki' sâ'ir kuzât ve nüvvâb ve zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb hâlen yanında bâ-berât-ı âlî baş tercümân olmağla hidmetinde olan bir nefer Baron veled-i Sason nâm âdemisini mahall-i merkûma irsâl etmekle şürût-ı berât dercîyle ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn mu'tâd üzere yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 189

(4) Diyarbakir vâlisi vezîre ve Amed ve Mardin nâ'iblerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb hâlen Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olub ba'zı maslâhatı ile Der'aliyye'mde olan Françesko Tomasan nâm tercümân altı seneden berü Mardin ve Diyarbakir'de Süryani patriği olan () nâm râhibin vekîli olmak hasebiyle patrik-i mersûmun umûr ve husûsu bu def'a tecdîd-i berât için ber-mûcib (...) ve tahvîlât (...) olan min-haysü'l-mecmû' bin altı yüz on üç gurusunu patrik-i mesfûrdan bi'd-defâ'at taleb eyledüğü edâda ta'allül ve muhâlefet ve ibtâl-i hakk sevdâsında olub ve tercümân-ı mersûmun yedinde olan berât-ı şürûtunda dört bin akçeden ziyâde zuhûr iden dâ'vaları gayri birle istimâ' olunmayub 'asitâne-i sa'âdetime havâle oluna deyü mastûr ve musarrah olunduğu inhâ ve meblağ-ı mezbûr patrik-i merkûmun deyn sahîhi olduğun bade'l-tahkîk İstanbul ve tevâbi' ve İzmir patriki Rekima nâm râhib dahi başka

memhûr kâ'imesiyle ifâde ve (...) etmekle bu def'a tercümân-ı mersûmun yedinde olan senedâtlarıyla irsâl eyledüğü âdemisine patrîk-i mesfûrun zimmetinde olan alacağını edâda ta'allül eder ise şürût-ı berât mûcibince ihkâk-ı hakk olunmak için patrik-i mersûm 'asitâne-i 'aliyye' me irsâl olunmak bâbında siz ki vezîr müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhümsiz size hitâben emr-i şerîfim sudûru istid'â' eyledüğüne binâ'en vech-i meşrûh üzere patrîk-i mersûmun zimmetinde olan meblağ-ı mezbûr ma'rifetiniz ve ma'rifet-i şer'le aldurulub ihkâk-ı hakk mümkün olunmalarıyla 'alâ-eyyî-hâl Der'aliyye' me irsâl ve ihzâr olunacağını resm-i (...) üzere temşîyyet kâ'im-i maddeye mübâderet eylemeniz bâbında emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 189

(5) Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Narda voyvodası âlî dâme mecdühûya ve Narda nâ'ibine hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzûhal gönderüb Narda ve tevâbi' iskelelerinde âmed şüd iden Sicilyateyn sefâ'ibi ve tüccârının umûruna rû'yet ve konsolato resmini ahz için mukaddemâ konsolos vekîli olan Bantoya Yaconna nâm müste'men vekîlinden ref' ve bâ-emr-i âlî yerine Corco Dolaca nâm müste'men konsolos vekîli nasb ve ta'yîn olunmağla vekîl-i şerîf mesfûrun meyt vekîlinden ahz ve kabz edüb zimmetinde kalan konsolato resmi ile konsolosluğa dâ'ir yedinde olan evrâk ve senedât hâlen konsolos vekîl-i mersûm (...) muhâlefet eyledüğün bildürüb vekîl-i şerîf müste'men mersûmun konsolosluğa müte'allik hesâbı rû'yet ve zimmetinde olan meblağ-ı mezbûr ile evrâk ve senedât-ı merkûm hâlen vekîl olan mesfûr Corco Dolaca'ya teslîm olunmak bâbında siz ki voyvoda ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhümasız size hitâben hüküm-ü hümayûnum ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 189

(6) *Tercümânlık helâkdan âhara verülmekle işbu emir dahi 'amelden sâkıtdır.*

Haleb vâlisine ve Haleb vâlisine ve Der'aliyye'mden Haleb'e varunca vâki' kuzât ve nüvvâb ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb bâ-berât-ı âlî yanında tercümân olan Mihâil veled-i Posan nâm tercümân hizmetkârı Mebyayı veled-i Yosuk nâm âdemisini ticârete müte'allik ba'zı husûs ile Haleb ve havâlisine götürmek murâd etmekle şürût-ı berât derecîyle mu'tâd üzere yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i RA sene 189

(7) Sicilyateyn kapudânlarından Antonyo Garacon nâm kapudânın getürdüğü ve alub götürdüğü emtiâ'sının icâb eden (...) edâ edüb yedine edâ tezkîresi verilüb vilâyetine 'azîmet

murâd etmekle Boğazhisarlarından yoklanub mürûruna mûmâna‘at olunmamak için ber-mu‘tâd izn-i seffine hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 189

(8) *İşbu emir battalda hıfz ve yedîne âhar hidmetkâr için yol hükmü yazılmışdır.*

Narda’dan Yanya’ya varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Narda’da Sicilyateyn konsolosu yanında Ayha Bosyo nâm tercümân âdemisi de Metrobo veled-i Yavota nâm bir nefer hidmetkârı konsolos ref‘ ve kendünün ba‘zı umûr için Yanya ve havâlîsine irsâl murâd eyledüğün inhâ etmekle berât-ı şürûtu derç olunarak mu‘tâd üzere yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 189

[107]

(1) *Tercümânlığı âhara verülmekle işbu emir dahi mu‘teberdir.*

Haleb vâlisi vezîre ve Haleb ve Der‘aliyye’mden Haleb ve havâlîsine varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ielyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb konsoloslarının ve tercümânlarının ve etbâ’larının husûslarında ahidnâme-i hümâyûn ahz ve şürût-ı berât dahi bade’l-tahrîr Mihail veled-i Bosok nâm tercümân müte‘allik ba‘zı husûs için Tağramir veled-i Bozuk Dimitre nâm bir nefer hidmetkârı Haleb ve havâlîsine götürmek murâd etmekle ber-mu‘tâd ahidnâme-i şürût-ı berât dercîyle yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 189

(2) Haleb vâlisi vezîre ve Haleb kâdısına Der‘aliyye’mden Haleb’e varub gelünce yol üzerinde vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve sâ’ir zâbitân ve a’yâna hüküm ki

Der‘aliyye’mden mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb hâlen elçi-i mûmâ ileyhın yanında bâ-berât-ı âlî Mihail veled-i Bosok tercümân olmağla mersûm ba‘zı husûs için elçi-i mûmâ ileyh tarafından Haleb ve havâlîsine göndermek irâdesinde olduğun bildürüb tercümân-ı mersûm Der‘aliyye’mden mahall-i merkûma varub gelünce mürûruna mûmâna‘at olunmayub ve evân-ı meksinde ve esnâ-yı râhda kendüye ve esvâb ve davarına müdâhale ve cizyedârlar taraflarından dahi cizye mutâlebesi ve âhar bahâne ile rencîde ve remîde olunmayub ahidnâme-i hümâyûn mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz Sicilyateyne verilen ahidnâme-i hümâyûn ve kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda konsoloslarının ve tercümân ve etbâ’larının husûslarından sâ’ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ’larına olan müsâ‘ade misillü mu‘âmele

oluna deyü mastûr ve mersûm Mihail veled-i Bosok elçi-i mûmâ ileyhın yanında hâlen berât ile tercümân olub ve tercümânlık hidmetinde olanlar ve etbâ'ları ve iki nefer hidmetkârları haraç ve 'avârız ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencide olunmamaları yedlerine verülen berâtları şürûtunda mûnderiç ve elçi-i mûmâ ileyh berâtı ile yanında tercümân olan Halil Bosok veled-i Dimitre nâm tercümân kendü ve elçi mesâlihini rabt için mahall-i merkûma 'azîmet eyledüğünden varub gelünce mürûruna mûmâna'at ve vech-i muharrer üzere mutâlebet-i merkûme teklîfi ve sâ'ir vechile remide olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak için bin yetmiş senesi Şevvâl'inde şürût-ı berât ve ahidnâme dercîyle emsâline emr-i şerîf verüldüğü (...) mukayyed bulunmağın (...) kıyâsen vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında. Fî evâhir-i R sene 189

(3) Dergâh-ı mu'allâm yeniçeri ağası Mustafa dâme mecdühûya ve hassa bostancıbaşısı dâme mecdühûya ve topcubaşı ve Galata voyvodası () zîde mecdühûmaya hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi kıdvetü'l-ümerâi'l-milleti'l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühü bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyh ve tercümânan ve etbâ'larının kefâf-ı nesfisleriçün sâ'ir müste'menlere verüldüğü üzere seksen dokuz senesine mahsûben Üsküdar ve havâlisinden mâ-'adâ mahallerden yüz elli sepet üzüm akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hânesine nakline mûmâna'at ve harc ve 'avâ'id ve sâ'ir bahâne ile nesne mutâlebesiyle rencide olunmamak bâbında size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda yüz seksen yedi senesine mahsûben olmikdâr sepet üzümün ve def'a-yı vâhidede Galata'da vâki' hânesine nakline mûmâna'at olunmamak için seksen yedi senesi evâhir-i Cemâziye'l-âhir'esinde emr-i şerîf verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince ancak olmikdâr sepet üzümün seksen dokuz senesine mahsûben akçesiyle iştirâ' ve def'a-yı vâhidede Galata'da vâki' hânesine nakline mûmâna'at olunmamak için yazılmışdır. Fî evâ'il-i B sene 189

(4) *Tercümânlığı helâkından âhara verülmekle İşbu emr-i i'tibâra gayr-i sâlihdir. Fî 27 Z sene 192*

Haleb vâlisine ve Haleb kâdisına ve Narda'dan Haleb'e varub gelünce yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâba ve sâ'ir zâbitân ve a'yâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn konsoloslarının ve tercümânan ve etbâ'larının husûslarında sâ'ir dost olan düvel elçilerine tercümânan ve etbâ'larına olan müsâ'ade misillü mu'âmele oluna deyü ahidnâme-i hümâyûnda mastûr ve tercümânlık

hidmetinde olanlar ve oğulları ve iki nefer hidmetkârları haraç ve ‘avârız ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rûsûm tekâlîf-i örfiyye teklîfi ile rencîde olunmamaları dahi yedlerine verülen tercümânlık berâtları şûrûtunda mûnderic olduğuna binâ’en Narda iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Halebli Estifan veled-i Mardormas nâm tercümân ba’zı umûr ve husûsu için bu def’a vatanı olan Haleb ve havâlîsine gitmek murâd eyledüğün bildürüb tercümân-ı mersûm Narda’dan mahall-i mezbûra varub gelünce mürûruna mûmâna’at olunmayub ve evân-ı meksinde ve esnâ-yı râhda kendüye ve esvâb ve davarına müdâhale ve cizyedârlar taraflarından dahi cizye mutâlebesi ve âhar bahâne rencîde ve remîde olunmayub ahidnâme-i hümâyûn mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ eyledüğüne binâ’en vech-i meşrûh üzere sekiz ay nihâyet bir sene ikâmet birle umûru rû’yet eyledüğü (...) ber-mûcib-i şûrût-ı ahidnâme-i hümâyûn ta’addîden sıyânet sekiz ay nihâyet bir seneden ziyâde ikâmetine ruhsâta mûcânebet oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i Ş sene

(5) Kudüs-ü şerîf sancağına mutasarrıf () dâme ikbâlühûya ve Kudüs-ü Şerîf mollasına hüküm ki

Der’aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisinin bu def’a der-bâr-ı ‘atûfet-karârım takdîm eyledüğü memhûr takrîr kağıdından Devlet-i ‘Aliyye’ın dâimü’l-karârımla musâfât üzere olan devletin tüccâr ve âdemleri cem’ halde emîn ve sâlim olarak memâlik-i mahrûseme iyâb ü zehâbları evânında esnâ-yı râhda ve meks eyledükleri yerlerde cizyedârlar ve sâ’irleri taraflarından müdâhale olunmağın verülen evâmîr-i şerîfede musarrah ve Sicilyateyn re’âyâlarının mezhebi husûsunda ve Kudüs-ü Şerîf ve sâ’ir yerlere varan seyyâhlar için sâ’ir dost olan düvele murâ’ât olunduğu üzere müsâ’ade oluna ve Devlet-i ‘Aliyye’min hükkâm ve zâbitân ve Sicilyateyne tâbî’ olanlardan her kim olur ise olsun bir ferdini bilâ-vech ta’addî ve tahkîr ve habs etmeyeler ve müte’ehhil ve mücerred olan re’âyâlarından cizye ve tekâlîf-i sa’îre taleb olunmaya deyü ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed olduğuna binâ’en Kudüs-ü Şerîf’de vâki’ Efreñçe mahsûs ziyâret-gâh olan (...) sâ’ir dost olan düvel-i nasârânı rahîbleriyle öteden berü meks üzere olan Sicilyateyn rahîblerine müdâhale olunmak icâb etmez iken Kudüs-ü Şerîf’de vâki’ ba’zı zâbitân taraflarından ruhbân-ı mesfûr (...) rencîde olduğuna mâ-’adâ bu esnâda mugâyir şûrût ahidnâme-i hümâyûn hudûda tecâvüz tekdîr ve tecrîm ve cebir ve ta’addî olunmağla mesfûrlar sâbit (...) olamayub hallerin (...) olduğu tahrîr ve inhâ (...) mesfûr olan (...) ve musâfâta binâ’en fî-mâ-ba’d Kudüs-ü Şerîf’de ziyâret tarîkiyle meks üzere olan rahîbe verüldüğü (...) arzusıyla âmed şüd iden re’âyâya zâbitân ve âhar taraflarından hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn bir dürlü müdâhale ve ta’arruz ve bi-gayr-ı hakkın

tecrîm vâki‘ olan rencîde olanları men‘ ve def‘ ve düvel-i sâ‘ire ruhbânları misillü himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîf sudûru istid‘â’ ve Divân-ı Hümâyûn’da mahfûz Sicilyalu’ya verilen ahidnâme-i hümâyûnuma mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mukayyed bulunmağın siz ki mîr-i mîrân ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhümsiz ahidnâme-i hümâyûn mûcibince himâyet olunmaları fermânım olmağın imdi ber-vech-i muharrer fî-mâ-ba’d ahidnâme-i hümâyûn dercîyle sâ‘ir zâbitân ve sâ‘irleri taraflarından Sicilyateyn râhibleri ve ziyâsret-gâhları hilâf-ı şürût ahidnâme-i hümâyûn vücûh mutâlebe ile ta‘addî ve rencîde olunmasına ruhsât ve cevâz gösterülmeyüb dâima ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ruhbânlarıyla tahsîllerine ve âdemlerine dikkat ve hilâfından tehâşi ve mûcânebet eylemeniz bâbında. Fî evâsıt-ı N sene 189

[108]

(1) *Tercümânlık âhara verülmüşdür. 27 Z sene 192*

Narda iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan İstefan veled-i Maradus nâm tercümân hidmetkârı Ermeni cinsinden Agob veled-i Serses Şako nâm hidmetkârı Rakka ve Mardin taraflarına irsâl etmek murâd etmekle nizâm-ı cedîd üzere ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berât dercîyle yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ’il-i M sene 190

(2) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunub âhar hidmetkârîçün başka emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 197*

Yine iskele-i mezbûrda konsolos yanında tercümân olan Hacı Bolazo Girgai zımmî Rum cinsinden Dimitre veled-i Bona nâm bir nefer hidmetkârı Narda’dan Yanya ve Yana ve havâlîsine göndermekle kezâlik şürût-ı mezkûre dercîyle yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ’il-i M sene 190

(3) *Tercümânlık âhara yazılmışdır. 27 Z sene 192 İşbu emir gayrîden sâkıtdır.*

Yine bâlada mastûr İstefan hidmetkârı Ermeni cinsinden Hana veled-i Mücadid bir nefer âdemi Haleb ve havâlîsine göndermek murâd etmekle berât derci ile ber-mûcib-i nizâm-ı cedîd yol emri yazılmışdır. Fî evâ’il-i M sene 190

(4) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunmuşdur.*

Selanik iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât tercümân olan Covan Hacı Lameskiri nâm tercümân Rum cinsinden hidmetkârı Mano veled-i Berdatoloya li-ecl-i ticâre Selanik havâlîsine irsâl etmekle şürût-ı berât dercîyle nizâm-ı cedîd üzere bir kıt’a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 190

(5) Narda'dan Haleb'e varunca vâki' vüzerâ'-yı 'izâm ve mîr-i mîrân-ı kirâm ve (...) ve kuzât ve nüvvâb ve cizyedâran ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Narda'da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan İstefan veled-i Maradus nâm tercümân lî-ecl-i ticâre konsolos-ı merkûm Haleb ve havâlisine götürmek murâd etmekle konsoloslarının ve tercümânan ve etbâ'larının husûslarında sâ'ir dost olan düvel elçileri tercümânan ve etbâ'larına olan müsâ'ade-i misillü mu'âmele oluna deyü şürût-ı ahidnâme-i hümayûn derciyle mu'tâd üzere yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 190

(6) *İşbu Selanik tercümânının hidmetkâr emri battalda hıfz olunmuşdur.*

Selanikde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-tercümân olan Covan Hacı Lameskiri Rum cinsinden hidmetkârı Nikola veled-i Laskari'ye Selanik ve havâlisine irsâl etmekle şürût-ı berât derciyle bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 190

(7) Hâlen Bahr-i Sefîd'de vâki' cezîrelerin nüvvâbına ve zâbitânına hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühü bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Sakız cezîresinde mukîmAntonyo Zavcoro nâm Sicilyalu tabîb tabâbet tarîkiyle cezâ'ir-i mezbûrlara 'azîmet murâd eyledüğün bildürüb mesfûrun mürûr ve 'ubûruna ve tabâbetine muhâlefet ve evân-ı meksinde cizye talebi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ve âhar bahâne ile rencîde ve remîde etdürülmeyüb ahidnâme-i hümayûn mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîf ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz Sicilyalu'ya verülen ahidnâme-i hümayûna mürâca'at olundukda Sicilyalu'nun müte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından cizye ve tekâlîf-i sâ'ire talep olunmaya deyü mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn şûrutu mûcibince 'amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâ'il-i R sene 190

(8) *Trablusgarb ocağından Ahmed nâm re'isin ahz eyledüğü iki kıt'a sefîne (...) istirdâdı bâbında sadır olan İşbu emr-i şerîf kapudân (...) tarafından lede'l-vusûl şekâvet-i mezkûrenin bir kıt'a mebnî re'is-i mezbûr fûrûht (...) olur mevcûd olan bir kıt'ası konsolosa teslîm ve diğer bir kıt'anın bi'l-cümle (...) bahânesiyle 'arz ve konsolos-ı merkûmun ahz olan temessük (...) hâvî (...) i'tâ' (...) mezbûr te'dîb olunduğuna hâvî Trablusgarb beylerbeyisi âlî dâme ikbaluhûnun kapudân bir kıt'a (...) bâ-fermân-ı âlî (...) 24 L sene 190 Temessük-ü mezkûr nâ-evcûddur deyü hilâfda muharrer Fî evâ'il-i R sene 190*

Trablusgarb beylerbeyisi () dâme ikbaluhûya ve kâdısına ve yeniçeri zâbiti () zîde mecdühûya ve yayabaşılar ve sâ'ir zâbitân ve ihtiyarları zîde kadruhumaya hüküm ki

Devlet-i 'Aliyye'm re'âyâsından ve husûsen Ülgün'lu ve Arnavutluk'da olan korsan makûlesinden ve sâ'ir bu yolda yürüyenlerden bir ferd Sicilyateyn kralının sefâ'ini ile husûmet etmemek husûsu ve iskelelerine ve memleketlerine varduklarında dostâne kabul ve sâ'ir dost olan düvel-i mu'tâd olan iânetler bunların haklarında dahi icrâ' olunmak hâleti emr ve tenbih oluna ve işbu 'akd olunan mevâda muhâlefet iden var ise te'dîb ve tarafeyne bu makûlelerden olan bi'l-cümle zarar ve ziyân sâ'ir dost olan düvele müsâ'ade olunduğu üzere tazmîn etdürüle ve Devlet-i 'Aliyye'min emr-i fermânına muhâlefet ve anların re'âyâlarına ta'addî ider olur ise yani korsanlık mu'âmelesini eyler ise o makûleye deryânın açığında müsadefe olunduğu halde 'akd olunan mevâdata hâlel gelmeksizin hakkından gelinmesi câ'iz ola ve kezâlik Devlet-i 'Aliyye'min sefâ'ini dahi bu vech üzere hareket eylemek câ'iz ola ve işbu 'akd olunan mevâdd Der-sa'âdetimden Cezayir ve Tunus ve Trablus ocaklarına ihbâr olunub ta'yîn (...) olunan kimesne ile bu husûsa sa'y eylemeleri câ'iz ola deyü Sicilyaluya verilen ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed olub ve Trablusgarb ocağı tarafından korsanlık eden birkaç nefer re'îslerin mukaddemâ Devlet-i 'Aliyye'm sularında şürût-ı ahidnâme-i hümâyûna mugâyir Sicilyalu'nun gasb eyledükleri üç sefinelerinin mellâh ve akçe ve eşyâ ile tamâmen istirdâdı bâbında hatt-ı hümâyûn ile me'zûn sadır olan emr-i şerîfe binâen bu bâbda kendüye ruhsât ve istiklâl verilen Trablusgarb ocağı vekîl Mahmud Hoca sâbikan deryâ kapudânı vezîr Mehmed Paşa idâm eyledüğü eclden huzûrunda bade'l-yevm ocak-ı merkûmun korsân sefineleri Devlet-i 'Aliyye'm kolluğu altında ve liman ve iskelelerinde deryâ kanûnu muktezâsınca eclden hatt-ı müstakîm ile deryânın engineine doğru otuz mîl derûnunda Sicilyateyn Devleti'nin sefinelerine taarruz etmemek ve eğer taarruz eyledükleri sâbit olur ise tarafından tazmîn olunmak şartıyla 'akd-i musâlaha ve bâki matlûbları olan bir kît'a sefine ile bin 'aded mağrîb olunub ve yedi denk harîr mutâlebesinden fariğ olub birbirlerinin zimmetlerini ibrâ' ve ba'de-zin şürût-ı mezbûreye aled-devâm murâ'ât ve hilâfinsan mücânebet olunmak için ocak-ı mezbûr defterine kayd olundukdan sonra şürût-ı mezbûreye korsanlığa çıkan rû'sâ' ve kapudânlara gereği gibi tefhîm ve te'kîd ve mugâyir şürût-ı muharrere hareket vukû' lâzım geldükde vâki' olan zarar ve ziyân muktezâsınca (...) üzere tazmîn olunacağı dahi sem' intibâhlarına (...) birle nizâm-ı merkûmun aled-devâm (...) ve muhâfazasına kıyâm olunmak üzere nizâm-ı merkûmu mü'eyyed yüz yetmiş (silik) senesi târîhinde şeref sudûr olan emr-i şerîfinin (...) üzere 'amel ve hareket oluna gelmişken bu esnâda Sicilyateyn kapudânlarından Banhonkof Galo ve Nikola Banhobirno nâm müste'men kapudânlar İnekli kasrı kazâsına tâbi' Misolonik iskelesinde süvâr buldukları iki kît'a sefine

ile liman derûnunda lenger-endâz ikâmet oldukları halde İskenderiyelü tüccâr ta'îfesinden Osman ve Refika Tahir nâm bezîrganlar kapudânan-ı mersûmandan sefine-i mezbûr (...) isticâr ve tahmîl olunmak üzereler iken Trablusgarb ocağı korsanından Ahmed Hoca nâm kapudân Sebinke ta'bîr olunur bir kît'a sefinesiyle (...) mezbûra vürûd ve vücûh (...) sefîneteyn-i mezbûreteyn üzerlerine hücum ve derûnlarında mahmûl emvâl ve eşyâ ve edevât sefineye mukaddemâ evrâk taahhûde mugâyir bi'l-cümle gasb ve ahz ve sefîneden istirkâk ve kapudânlar (...) ber-takrîb tahlîs-i girîbân ve Misolonik'e varub keyfiyyeti hükm-ü şer' ifâde ve kît'a birle merkûm Ahmed kapudân da'vet-i şer'(...) bir dürlü itâ'at-i şer'-i şerîf etmeyüb sefîneteyn-i mezbûreteynin bir kît'asını sefinesine (...) ma'ân götürüb ve diğerini dahi merkûman Tahir ve Osman bey' eyledüğün kazâ-yı mezbûr nâ'ibi mevlânâ Ahmed zîde ilmuhu bir kît'a i'lâmında ve Der-i 'Aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr dahi mesfûr takrîr kağıdından tahrîr ve inhâ ve mugâyir ta'ahhüd kapudân-ı merkûmun ahz ve bey' eyledüğü sefîneteyn-i mezbûreteyn ile derûnlarında mevcûd eşyâ ve edevât zehâirlerini istirdâd ve fî-mâ-ba'd ocak-ı mezbûr sefâ'ini kapudânları taraflarından bu gûne menâfi' ta'ahhüd ve hilâf-ı emr-i âlî hareketden mücânebet olunmak üzere men' ve tahzîrleri bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâm ve ahidnâme-i hümâyûna mürâca'at olundukda ber-vech-i meşrûh ta'ahhüd ve nizâm-ı muhtevî târîh-i merkûmda bir kît'a emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed ahidnâme-i hümâyûnda dahi vech-i muharrer üzere olduğuna binaen fî'l-hakîka kapudânan-ı mersûman liman-ı merkûm derûnunda lenger-endâz ikâmet oldukları halde merkûm Ahmed Hoca limana vürûd ve mugâyir ta'ahhüd ve emr-i âlî ve ahidnâme-i hümâyûna muhâlif sefîneteyn-i mezbûreteyn derûnlarında mevcûd hamûle eşyâ ve edevâtla zabt ve (...) ve istirkâk ve bey' eyledüğü vâki' olduğu takdîrde ber-mûcib-i şûrût ahidnâme-i hümâyûn ve nizâm-ı merkûmdan tahsîl ve eshâbına red ve teslîm ve fî-mâ-ba'd mugâyir ahidnâme-i hümâyûn ve nizâm Devlet-i 'Aliyye'm limanlarında bu misillü hareket târîhinin vukû'na rızâ ve cevâz gösterülmeyüb mukaddemâ verilen nizâm-ı mezbûr (...) tutulmak üzere iktizâ edenlere tenbîh ve ekîd ve men' külli ile men' ve tahrîrleri hâlâtına mübâderet olunmak fermânım olmağın imdi İşbu emr-i şerîfim ısdâr ve ile irsâl olunmuşdur imdi Devlet-i 'Aliyye'mle sulh ve musâfât üzere olan düvelin re'âyâ ve tüccâr ve sefâ'in ve emvâl ve eşyâlarına ve bi'l-husûs izhâr (...) birle (...) ile dâhil limân olan müste'men sefînelerine ocağınız neferâtından (...) ta'addî ve (...) olunmak mugâyir ahidnâme-i hümâyûn olduğundan mâ-'adâ mukaddemâ ocağınız tarafından ber-vech-i meşrûh vâki' olan taahhûde dahi (...) olduğu cihetden zaman (...) iktirân hüsrevâne madde ocağınızın (...) olacak olmayan bu misillü hareket nâ-mârziyenin hudûsuna rızâ-yı mülûkânem olmayub o makûle müste'men

sefâ'inin ruy-ı deryâda Devlet-i 'Aliyye'm sularında ve limanlarında kemâl-i emîn ile âmed şüdları ve ikâmetleri ve emr-i ticâretleri matlûb (...) şahânem idiğü ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i muharrer kapudân-ı merkûmun i'lâm olduğı vechile mugâyir sulh ve musâfât ve fî-mâ-ba'd ahidnâme-i hümâyûn ve ta'ahhüd limân-ı mezbûr derûnunda sefîneteyn-i mezbûreteyni ahz ve istirkâk ve iğtisâb eyledüğü sâbit ve mütehakkık olduğı suretde ma'rifet ve ittifânız ve muktezâ-yı taahhüdünüz üzere sefîneteyn-i mezbûreteyn emvâl ve eşyâ ve edevât (...) bi'l-tamam idüğü merkûm Ahmed hocandam istirdâd ve eshâbına teslîm birle ırzâ' ve hareketlerine mübâderet ve fî-mâ-ba'd mugâyir nizâm ve ta'ahhüd korsanlık tarîkiyle deryâda geşt ü güzâr iden sefâ'in kapudânları deryânın enginine doğru hatt-ı müstakim ile otuz mîl derûnunda Sicilyateyn sefînelerine taarruzdan mücânebet ile taraflarından (...) vaz' ve hâlâtın zuhûr (...) ve verülen nizâm (...) devâm istifrârına dikkat eylemek üzere tenbîh ve te'kîd ve men' külli birle men' ve tahrîrlerine (...) ve muhtevî ve (...) oldukları sûretde mukaddemâ vâki' olan ta'ahhüdlarına binâ'en kendülerden tazmîn olunacağı (...) vaz' ve ittifâ ile nizâm-ı merkûmun (...) tutulmasına cümle taraflarından ihtimâm sa'y madde kelâm (...) ve ibtâl-i hakk mûcib olunur hâlât-ı vukû'na cevâzdan (...) hilâf-ı tahrîrât bî-mâl irsâline bâbında ve mücânebet olunmak bâbında. Fî evâ'il-i RA sene 1190

[109]

(1) *Bâlâdaki emirde şerh vardır.*

Bir sûret

Deryâ kapudânı vezîrim Gazi Hasan Paşa'ya sefâ'in-i mezbûrunun fî'l-vâki' gasb olunduğı vâki' ise şürût-ı ta'ahhüdları üzere muvakkat ve ocaklu olunmağla tamamen tahsîl ve eshâbına teslîm ve nizâm-ı mezbûrun devâmına nezâret ve ihkâk-ı hakk olduğı müş'îr Der'aliyye'me 'arz ve i'lâm eylemesi için ber-vech-i meşrûh

(2) *Defter işâret olunmuştur.*

İsveç kapudânlarından Yakub Simot nâm kapudân getürdüğü ve götürdüğü emti'ânın resmi edâ edüb vilâyetine 'azîmet murâd etmekle mu'tâd üzere izn-i sefîne emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 190

(3) Selanik sancağı mutasarrıf vezîre ve Selanik mollarına ve Der'Aliyye'mden Selanik'e varunca vâki' kuzât ve nüvvâb ve a'yân ve zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyhin yanında.

(4) *Tercümânlık âhara verülmekle işbu emir dahi ber-vech-i mastûr emir ile mâ'an hıfz olunmuştur.*

Selanik'den Siroz ve Manastır ve havâlisinde vâki' vâki' vüzerân ve mîr-i mîrân ve kuzât ve nüvvâba hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mektûb gönderüb Selanik iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında tercümân olan Hacı Mesko veled-i Bosuk nâm tercümân hizmetkârı Yorga veled-i Nikola Selanik'den mahall-i merkûma göndermekle 'ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berât derciyle yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i RA sene 190

(5) *Hıfz-ı şedid*

Bir suret

Yine Selanik'den mahall-i merkûma varub gelünce tercümân-ı mersûmun diğer hizmetkârı Konstandi veled-i Malo nâm hizmetkârı için izin yazılmışdır.

(6) Hâlen Selanik iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Hacı Mesko veled-i Ponobo nâm tercümân ticârete müte'allik ba'zı husûs zımnında oğlu Polyoya Selanik'den Manastır ve havâlisine irsâl murâd etmekle ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berât derciyle Selanik ve mutasarrıfına mahall-i mezbûra varub gelünce vâki' mîr-i mîrân kuzât ve nüvvâb ve sâ'ire hitâben mu'tâd üzere yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı CA sene 190

(7) *Konsolos vekîli asâleten konsolos nasb olunmuştur. Fî 18 sene 204*

Selanik sancağı mutasarrıfı sadr-ı esbâk vezîr Halebü'l-şehbâ ve Selanik kâdısına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Selanik iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu olan Dazire Don Coza Erna nâm konsolos hâlik olub umûrları mu'attal kalındığına binâ'en hâlik-i mersûmun yerine asâleten konsolos nasb oluncaya değin elçi-i mûmâ ileyh tarafından Vahinco Mevasinka nâm Sicilyalı konsolos vekîl nasb ve ta'yîn olduğu inhâ ve mersûm konsolosluğa bi'l-vükelâ zabt etdürölüb umûruna âharı altı aya değin mûmâna'at etdürölmemek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' eyledüğüne binâ'en altı ay mürûruna dek varîd olunacak asıl konsolos yedine berât-ı âlî i'tâ' ve ikâmet-i mezkûrda asâlete vechile istihdâm olunmak şartıyla bu def'a mesfûrun altı ay vekâletine istihdâm için emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâsıt-ı CA sene 190

(8) Sicilyateyn kapudânlarından Françesko nâm kapudân Bolika ta'bîr olunur bir kıt'a sefinesiyle vilâyetine 'azîmet etmekle mu'tad üzere izn-i sefine hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 190

[110]

(1) Selanik sancağı mutasarrıfı sadr-ı esbâk vezîrim Halil Paşa'ya ve Selanik mollasına ve Devlet-i 'Aliyye'mden Selanik'e varunca vâki' kuzât ve nüvvâb () hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Selanik ve tevâbi' iskelelerinde mukîm Sicilyateyn konsolosu hâlik olmağla altı ay mürûruna dek (silik) âsıl konsolosları yerine berât-ı âlî i'tâ' olunmak ve ikâmet-i mezbûrda asâlet vechile istihdâm olunmak şartıyla yine Sicilyaludan Vahinco Mevasinka altı aya değin vekâleten istihdâm için yerine i'tâ' olunan konsolosluk vekâleti emr-i âlîşânımla Devlet-i 'Aliyye'mden Selanik'e irsâl olunduğun bildürüb vekîl-i mersûmun 'asitâne-i sa'âdetimden Selanik'e varunca mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at ve esnâ-yı râhda ve evân-ı meksinde cizye ve sâ'ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye taleb ve teklîfiyle rencîde etdürülemeyüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda ber-vech işbu sene-i mübârekede evâsıt-ı Cemâziye'l-evvel'inde konsolosluk vekâleti için emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfimde mastûr müddet münkâzi oluncaya değin himâyet ü sıyânet oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C sene 190

*Fî-zamân-ı sadr-ı (...) ve a'zam Derviş Mehmed Paşa yessere Allahu ma-yeşâ ve fî
ibbân Hazret-i Ömer Efendi re'isü'l-küttâb (...) ve nâle mâ yetemennâhu el-vâki'
evâ'il-i şehri Cemâziye'l-âhir li-sene (...)*

(2) Dergâh-ı mu'allâm yeniçeri ağası Ahmed Ağa dâme ilmuhu ve hassa bostancıbaşı () ve topcubaşı () dâme mecdühûma ve Galata voyvodası zîde mecdühûya hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb mûmâ ileyhin ve tercümânan ve etbâ'larının kefâf-ı nesfisleriçün sâ'ir müste'menlere verüldüğü üzere doksan senesine mahsûben Üsküdar ve havâlîsinden mâ-'adâ mahallerden yüz elli sepet üzüm akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hânesine nakline mûmâna'at ve 'avâ'id ve sâ'ir bahâne ile nesne talebiyle rencîde olunmamak bâbında size hitâben emr-i şerîf ısdârı istid'â' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda yüz seksen dokuz senesine mahsûben olmikdâr sepet üzümün def'a-yı vâhidede Galata'da vâki' hânesine nakline

mümâna‘at olunmamak için sene-i mezbûr evâi‘il-i Receb‘i târîhli emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince ancak olmiqdâr sepet üzümün doksan senesine mahsûben akçesiyle iştirâ‘ ve def‘a-yı vâhidede Galata‘da vâki‘ hânesine nakline mümâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i B sene 190

(3) *İşbu emr-i şerîf (...) hıfz olunub diğer hizmetkâr için emir olunmuştur. Evâhir-i B sene 192*

Selanik iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât tercümân olan Hacı Nikola veled-i Bovano nâm tercümân ba‘zı husûsiçün Tavori veled-i Tanşa nâm bir nefer hizmetkârını Selanik havâlîsine göndermek murâd etmekle Selanik sancağı mutasarrıfına ve mollasına hitâb ile ber-mu‘tâd bir kıt‘a yol emri yazılmışdır. Fî evâ‘il-i S sene 190

(4) *İşbu emr-i âlîgelüb hıfz olunub âhara emir yazılmışdır. Evâhir-i M sene 191*

Der‘aliyye‘mde mukîm Sicilyateyn elçisi yanında bâ-berât tercümân olan Sotri veled-i Dimitre nâm tercümân Burgaki veled-i Hristo nâm bir nefer hizmetkârını Tekfurdağı ve Sulori havâlîlerine göndermek irâdesinde olmağla şürût-ı berât-ı âlî derciyle Tekfurdağı ve Sulori‘ye varunca nüvvâb ve zâbitâna hitâben yol hükmü i‘tâ‘ olunmuştur. Fî evâ‘il-i S sene 190

(5) *Tercümânlık âhara yazılmışdır. 29 S sene 195*

Selanikde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Hacı Nikola veled-i Bovano ba‘zı husûs için Toma veled-i Malo nâm bir nefer hizmetkârı Selanik havâlîsine irsâl etmekle şürût-ı berât derciyle (...) emr-i mu‘tâda yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 190

(6) *İzmir kâdısına ve voyvodasına hüküm ki*

Der‘aliyye‘mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi‘l-hayr mühürlü ‘arzuhal edüb hâlen medîne-i İzmir‘de mukîm Petro Fero dimekle bâ-berât-ı âlî konsolos olub ve konsolosların me‘kûlât ve meşrûbât ve melbûsât ve mefrûşâtı iskeleye gelür ise gümrük ve bâc ve sâbık hizmet nâmına bir akçe ber-vechlerin almayalar ve kendünün ve âdemlerinin (...) için kifâyet mikdârı (...) tedârik eyledükde lâzım olan zâd ve zevâdeleri akçeleriyle nârh-ı rûzî üzere olalar kimesne mâni‘ olmaya deyü konsoloslara verilen berâtları şürûtunda mukayyed ve melbûsât ve mefrûşât ve me‘kûlât ve meşrûbâta kimesne dahl ü taarruz etmeyüb kadîmden olageldüğü üzere ‘akd olunub ve rûsûm ve gümrük ve bâc taleb

olunmaya ve kendü bağından hasıl olan şîreden olageldüğü üzere fıçı akçesi talep olunmaya deyü tercümânların yedlerine verilen tercümânlık berâtları şürûtunda mûnderic olmağla hilâfına bir dürlü hareket olunmak iktizâ etmez iken konsolosluk mersûm kendü (...) ve tercümânan ve etbâ' için kifâyet mikdârı (...) tedârik ve akçesiyle iştirâ' eyledükden mugâyir şürût-ı berât sen ki voyvoda-yı mûmâ ileyhsin tarafından ve sâ'ir zâbitân taraflarından ta'addî ve fî-mâ-ba'd olduğun bildürüb berât-ı şürût mûcibince 'amel olunub mugâyir şürût-ı berât tarafından ve âhar canîblerinden konsolos-ı mersûmun akçesiyle iştirâ' eyledüğü (...) dahl ü taarruz olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz nişân kaydına mürâca'at olundukda mersûm hâlen bâ-berât-ı âlî konsolos olub vech-i meşrûh üzere olduğu mukayyed bulunduğuna binâ'en berât-ı şürûtu mûcibince 'amel olunmak yazılmışdır. Fî evâsıt-ı N sene 190

[111]

(1) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz ve tercümânlık dahi âhara verilmiştir.*

medîne-i Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât tercümân olan Hacı Burgaki veled-i Nikola nâm tercümân Meyna veled-i Diyamendi nâm bir nefer hidmetkârı Selanik havâlîsine irsâl irâdesinde olmağla (...) merkûmede geşt ü güzâr eyledüğü mahallerde mürûruna mûmâna'at olunmamak için Selanik mutasarrıfına ve kadısına ve Selanik havâlîsinde vâki' kuzât ve nüvvâb ve a'yân ve zâbitâna hitâb ile ber-mu'tâd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i L sene 190

(2) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz ve tercümânlığı helâkından âhara verülüb hidmetkârına mu'âfiyyet için emr-i şerîf yazılmışdır. 15 C sene 97*

Yine tercümân-ı mesfûr diğer hidmetkârı Diyamendi veled-i Menalaki havâlî-i mezkûreye irsâl etmekle mu'tâd üzere bir kıt'a yol emr-i şerîfi i'tâ' olunmuşdur. fî't-târîhü'l-mezbûr

(3) Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından topcubaşı () dâme mecdühûya ve Kırkkilise ve Vize ve civârlarında vâki' kazâların nâ'iblerine ve Galata voyvodası zîde mecdühûya hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb kendünün ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün Kırkkilise ve Istranca ve Terkos ve sâ'ir taht-ı kazâlarınızda vâki' karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re's kara camuzun akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hânesine nakl olunmak üzere beher sene evâmîr-i 'aliyye verüle geldüğün inhâ ve mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince doksan senesine mahsûben olmikdâr kara camuzun iştirâ' ve

nakline ümenâ ve subaşılar ve Galata voyvodası ve topcubaşı ve sâ'irler taraflarından mümâna'at olunmayub mugâyir ahidnâme-i hümayûn gümrük ve bâc ve harc ve 'avâ'id ve sâ'ir bahâne ile rencide olunmamak bâbında müceddeden hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda mukaddemâ sadır olan emr-i âlî mûcibince yüz yetmiş sekiz senesine mahsûben def'a-yı vâhidede nakline mümâna'at olunmamak üzere sene-yi mezbûr Şubat'ında emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed bulunmağla mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince doksan senesine mahsûben olmikdâr kara camuzun def'a-yı vâhidede nakline mümâna'at olunmaya deyü emr-i şerîfim yazılmışdır. Fî evâhir-i L sene 190

(4) Kapıdağı nahîyesi nâ'ibine ve zâbitân ve a'yânına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Françesko nâm kapudân Urkan iskelesinden sefînesine (...) hatt-ı tahmîl ve Der'Aliyye'me gelür iken esnâ-yı râhda nahîye-yi mezbûr pişgâhında fırtınaya tesâdüf ve zarûrî karaya oturub i'tâ' olunacağı inhâ ve sefîne-i mezbûre hamûlesiyle tahlîs olunmak bâbında siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhümsiz size hitâben emr-i şerîfim sudûruna istid'â' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz Sicilyalı'ya verülen ahidnâme kaydına mürâca'at olundukda (...) mürâca'at mâhir olunur ise tarafeyn limanlarında fırtınadan tazyîk olunan sefâ'ine i'ânet oluna ve (...) olan sefâ'in derûnlarında bulunan emti'â ve sâ'ir eşyâları bulundukları üzere sahiblerine teslim olunmak içün akreb olan konsoloslarına red oluna deyü mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn şurûtu vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında. Fî evâhir-i L sene 190

(5) Kapıdağı nahîyesi nâ'ibine ve zâbitân ve a'yânına hüküm ki

Sicilyateyn kapudânlarından Frsñesko nâm kapudân sefînesine (...) hinta tahmîl ve Der'Aliyye'me Evrehan'dan Der'aliyye'me gelür iken esnâ-yı râhda Konstaniye (...) pişgâhında mezbûr (...) olunub bazı kapudân-ı mersûm elçi-i mûmâ ileyh keyfiyyeti tahrîr ve sefîne-i mezbûreye hamûlesiyle tahlîs ve kapudân-ı mezbûra teslim olunmak üzere akçe emr-i şerîf sadır olmuşıdi tekrâr sefîne-i mezbûr derûnunda yalnız dokuz yüz kıyye hinta ihrâç edinceye değin birkaç (...) sefîne-i mezbûr açılıb gark olmağla tahlîsine iktizâ eden (...) tedârik içün (...) kapudân (...) Der'aliyye'me 'avdet ve sefîne-i mezbûreye (...) iki günden berü hamûlesi (...) olunacağı zâhir oldukda takrîr (...) etmekle sefîne-i mezbûrenin hamûlesi bade'l-ihrâc sefînenin tahlîsine (...) ve mevcûd (...) mutâlebesiyle kapudân-ı mersûma teslim olunmağa ihtimâm ve dikkât eylemek üzere size hitâben mezkûr emr-i şerîf sudûrunu elçi-i

mûmâ ileyhe mtakrîr kağıdıyla istirhâm etmekde vech-i meşrûh üzere ‘amel ve hilâfından temâşâ oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i L sene 190

(6) *İşbu emir gelüb battalda hıfz olunub âhar hidmetkâra emir verülmüşdür.*

Sicilyateyn elçisi yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Sotri veled-i Dimitre nâm tercümân Melkon veled-i Estifan nâm bir nefer hidmetkârını Bursa ve İzmir ve Diyarbakir ve Haleb ve Ağrıbakir ve havâlılerine irsâl etmekle (...) mezbûrenin mevâdd ve sâ’ir kuzât ve nüvvâb ve zâbitân ve a’yâna hitâben mu’tâd üzere bir kıt’a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i Z sene 190

(7) *İşbu emr-i şerîf gelüb battalda hıfz olunub yerine âhar için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i R sene 1202*

Cezayir ve Tunus ve Trablusgarb ocakları kapudânlarından Akdeniz’de geşt ü güzâr iden kapudânan ve zîde kadruhumâ hüküm ki

Devlet-i ‘Aliyye’me Rusya Devleti beyninde bundan akdem yekûn iden sefâ’in (...) olanlardan evvel Bahr-i Sefîd’de vâki‘ muhârebât üzere Sicilyateyn kapudânlarından Aguston Fileta nâm kapudân sefinesiyle Çeşme nâm mahalle vürûdunda kendü zehâ’ir ve eşyâsından asker müsellimine ve zahîre ve erzâk i’tâ’ ve mecrûhları sefinesiyle Sakız ve İzmir’e isâl eyledüğünden mâ-‘adâ olan (...) vukû‘ bulan hidemât (...) ve istikâmeti zâhir ve şâyân inâyet olunduktan nâşî ve ilgâsı hasebiyle hidmet-i mu‘âmelesinde zikr olunan korsan kapudânları ve ser-gerdeleri mûmâ ileyhümsiz tarafınızdan Bahr-i Sefîd’de li-ecli’t-ticâre esnâ-yı geşt ü güzârından mugâyir ahidnâme-i hümayûna ta‘addî olunmayub aminen ve sâlimen mürûrları (...) ihtimâm taarruz olunmak üzere deryâ kapudân vezîrim Gazi Hasan Paşa iclâlehu ve i’lâmıyla seksen sekiz senesine Zi’l-ka‘desinde sadır olan emr-i şerîf Dîvân-ı Hümayûn’umda ihrâc olunub ancak bu def’a Sicilyateyn elçisinin takdîm eyledüğü takrîr kağıdında kapudân-ı merkûm hasbe’l-iktizâ sefinesine kendü rakîb olmayub yine Sicilyateyn kapudânlarından Françesko Ratiya nâm kapudân rakîb ve kendü yerine ticârete ta’yîn etmekle merkûm Aguston Nileta kapudân (...) ancak ber-minvâl-i muharrer verülen emr-i âlîşânım mefhûmu üzere kendü sefinesi yerine ta’yîn eyledüğü mersûm Françesko Ratiya nâm kapudân hakkında icrâ’ olunmak için müceddeden emr-i âlîşânım sudûru istid‘â’ ve emr-i (...) gönderüb Der‘aliyye’me teslîm edeceğine taahhüdüne (...) ve mersûm Aguston Nileta kapudânın hidemât-ı (...) ve bu vechile hakkında inâyet-i ‘aliyye’me zuhûru mûcib olunmağla kendü sefinesi yerine ta’yîn eyledüğü kapudân-ı merkûm zikr olunan ocaklar taraflarından rencîde olunmayub mukaddemâ sadır olan emr-i âlî mûcibince himâyet ü sıyânet ve aminen ve sâlimen mürûru husûsuna ihtimâm ve dikkât olunmak için Elçi-i mûmâ ileyhin taahhüdü

üzere ‘unuk emri gönderülüb hıfz olunmak şartıyla te’kîd-i hâvî müceddeden emr-i âlîşânım sudûrunu vezîrim müşârûn ileyh bu def’a dahi i’lâm etmekle i’lâmı mûcibince ‘amel olundu deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i Z sene 190

[112]

(1) Narda ve Avlonya ve Karlili kâdılarına ve (...) mezbûrede vâki‘ iskeleler ile Narda’ya tâbi‘ Sayada iskelesi zâbitânına hüküm ki

Sicilyateyn Devleti’nin ‘asitâne-i ‘aliyye’nde mukîm elçisi kıdvetü’l-ümerâi’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn Devlet’i tarafından ta’yîn olunan vûkelâ’ ve konsoloslarda bayrağı altında olanlar ticârete mûte‘allik eşyâlar için gümrüklerini verdüklerinde sâ’ir dost olan düvellerin tahsîl olunan konsolato resmi alınmasına cevâz verüle deyü ahidnâme-i hümâyûnda mastûr ve mukayyed olduğuna binâ’en taht-ı kazânızda vâki‘ iskelelerde Sicilyateyn bayrağı altında olan tüccâr eşyâlarının gümrüklerini verdüklerinde konsolato resmi dahi havâlî-i mezbûrede mukîm Sicilyateyn konsolato tarafından konsolosa resmi taleb olundukda konsolosları mugâyir ahidnâme-i hümâyûn edâda te‘allül ve muhâlefet eyledüklerinde inhâ ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn resmi mezbûr te‘allül edenlerden bi’d-tamam tahsîl olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz Sicilyalı’ya verilen ahidnâme-i hümâyûna mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn şürûtu mûcibince ‘amel olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 191

(2) Sicilyateyn elçisi yanında bâ-berât tercümân olan Mentöson veled-i İsak nâm tercümân hidmetkârı Burgaki veled-i Hıristoya Tekfurdağı ve havâlîsine irsâl etmekle mu’tâd üzere Tekfurdağı nâ’ibine ve Der‘aliyye’mden mahall-i mezbûra varunca vâki‘ kuzât ve nüvvâba ve sâ’ir zâbitâna hitâben yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 191

(3) Sicilyateyn elçisi yanında bâ-berât tercümân olan Sotri veled-i Dimitre hidmetinde olan Balas oğlu Ahyamaka’ya Gelibon ve havâlîsine irsâl-i etmekle mu’tâd üzere Gelibon nâ’ibine ve Der‘aliyye’mden mahall-i mezbûra varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve zâbitâna hitâben şürût-ı berât derciyle yol emri yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 191

(4) Boğazhisarlarında mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Sotri veled-i Dimitre nâm tercümân hidmetkârı Tovarı veled-i İbramad nâm âdemisini İstandil ve İzmir’e irsâl etmekle İzmir ve Mora’ya ve Boğazhisarlarından mahall-i mezbûra varunca

vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve zâbitân ve ümenâya hitâben şürût-ı berât derciyle mu‘tâd üzere yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ’il-i S sene 191

(5) Cezîre-i Kıbrıs’da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Mihail veled-i Kostanri Bato nân tercümân ticârete müte‘allik ba‘zı husûsiçün Areton veled-i Esbaya nâm bir nefer hidmetkârını Der‘aliyye ve İzmir ve havâlîsine irsâl murâd etmekle İzmir ve İstanbul kâdılarına cezîre-i mezbûreden mahall-i mezbûra varub gelünce kuzât ve nüvvâb ve zâbitân ve ümenâya hitâb ile ber-mu‘tâd şürût-ı berât derciyle bir kıt‘a yol emr-i i‘tâ’ olunmuşdur. Fî evâsıt-ı S sene 191

(6) İstandil cezîresi nâ’ibi (...) hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb cezîre-i mezbûrda tebâbet ile mukîm iken hâlik olan Nikola Askalara nâm Sicilyalu’nun cezîre-i mezbûrda mukîm oğlu Conraya Askalara nâm Sicilyalu’dan mugâyir ahidnâme-i hümâyûn cizye ve ‘avârız ve sâ’ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta‘addî olunduğun bildürüb mesfûr olvehile rencide olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz ahidnâmeye mürâca‘at olundukda Sicilyalu’nun müte’ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarından cizye ve tekâlîf ve sâ’ire taleb olunmaya deyü Sicilyalu’ya verülen ahidnâmede mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn şürûtu mûcibince ‘amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 191

(7) Bahr-i Sefîd’de vâki‘ İstandil ve Şire cezîreleri nâ’ibleriyle Der‘aliyye’mden cezîreteyn-i mezbûreteyne varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâba ve a‘yân-ı ve zâbitân ve iskele ümenâsı ve zîde kadruhuma hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyalu’nun müte’ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarında cizye ve tekâlîf ve sâ’ire taleb olunmaya deyü ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed olduğuna binâ’en Sicilyateyn re‘âyâlarından Antonyo Galabardi nâm rahib ba‘zı husûs zımnında cezîre-i mezbûrlara ‘azîmet murâd eyledüğün bildürüb mahall-i mezbûra varub mürûruna mûmâna‘at ve evân-ı meksinde cizye ve tekâlîf sâ’ire talebiyle ta‘addî ve rencide olunmayub ber-mûcib ahidnâme-i hümâyûnda himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğın ahidnâme-i hümâyûn şürûtu mûcibince ‘amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 191

(8) İşbu emir battalda hıfz olunub hidmetkâr-ı mesfûr tecdîden yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

Selanik’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât tercümân olan Covan Alco Laskiri bir nefer hizmetkârı Dimitre veled-i Tomaya Selanik’den Şam’a irsâl etmekle ahidnâme-i hümâyûn ve şûrût-ı berât derciyle Selanik’den Şam’a varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve cizyedârlar ve sâ’ire zâbitâna hitâben ber-mu’tâd bir kıt’a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 191

(9) Siroz kâdısına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn tüccârı ve tercümânları Devlet-i ‘Aliyye’min memleketinden emniyyet ve selâmet ile ticâret edüb akçeleriyle iştirâ‘ edecekleri emvâl ve eşyânın sevdâsına mugâyir ahidnâme-i hümâyûna müdâhale olunmak iktizâ etmez iken hâlen Selanik’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında berâtlı tercümân olanlar ve Sicilyateyn tüccârı ihyâ’sın gördük ve eşyâ sâ’ire iştirâ‘ için Siroz kasabasına irsâl eyledükleri âdemlerin mezbûre ve sâ’ir eşyâ almalarına Siroz’da mukîm gümrükcü (...) ve emr-i ticâretin inkitâ‘ına bâdî ticâret ve gadr-ı mü’eddî hâlde olduğuna cürret eyledüklerin bildürüb fî-mâ-ba’d Siroz kasâbasında olan âdemlerinin gördük ve sâ’ir eşyânın iştirâ‘ına mugâyir ahidnâme-i hümâyûn müdâhale ve muhâlefet etdürülmeyüb men‘ ve def‘ (...) olmayanlar hükkâm ve zâbitân ma‘rifetleriyle zecr ve tehdîd ve te’kîd olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum sudûruna istid‘â’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz Sicilyalu’ya verülen ahidnâmeye mürâca‘at olundukda Sicilyateyn krallarının re‘âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte‘allik bey’ ü şirâlarında sâ’ir dost olan düvel misillü mu‘âmele oluna deyü mukayyed bulunmağın gümrükcülerin mûmâna‘atları bi-vech-i şer‘iyye ve bilâ sened olduğü ve mahall-i nizâm (...) mebnî olmaduğü (...) olur ise ahidnâme-i hümâyûn meşrûh mûcibince ‘amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i C sene 191

[113]

(1) Kudüs-ü Şerif kâdısına ve Devlet-i ‘Aliyye’mden berren ve bahren Kudüs-ü Şerif’e varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve a’yân-ı vilâyet ve iş erleri iskele ümenâsı ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyhin yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan İbrahim veled-i Mercana’nın oğlu Hatim ‘asitâne-i ‘aliyye’mden ticâret için Kudüs-ü Şerif’e râhî olmağla esnâ-yı râhda mürûruna mûmâna‘at olunmamak ve cizye ve ‘avâriz ve sâ’ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta‘addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak için elçi ‘arzuhalîyle şûrût-ı berât derciyle mu’tâd üzere bir kıt’a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 191

(2) İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunub âhar hizmetkârîçün yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i C sene 197

İzmir'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât tercümân olan Yenaki veled-i Makon Garaci hizmetkârı Yakomi Vaka nâm hizmetkârını ba'zı mesâlihi hizmetinde İzmir'den 'asitâne-i 'aliyye'ye irsâl etmekle İzmir'den Der'aliyye'ye gelünce esnâ-yı râhda mürûruna mûmâna'at olunmaması içün berât-ı şûrût derci ve elçi 'arzuhalî mûcibince İzmir kâdısına ve İzmir'den Der'aliyye'ye gelünce vâki' kuzât ve nüvvâba ve iskele ümenâsı ve cizyedâran ve a'yân ve sâ'ir zâbitâna hitâben yol emri yazılmışdır. Fî evâhir-i B sene 191

(3) Dergâh-ı mu'allâm yeniçeri ağası () dâme ilmuhyaya ve hassa bostancıbaşı () ve topcubaşı () dâme mecdühûmaya ve Galata voyvodası () ve zîde mecdühûya hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhin tercümânan ve etbâ'larının kefâf-ı nefisleriçün sâ'ir müste'mene verüldüğü üzere yüz doksan bir senesine mahsûben Üsküdar ve havâlîsinden mâ-'adâ mahallerden yüz elli sepet üzüm akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hânesine nakline mûmâna'at ve 'avâ'id ve sâ'ir bahâne ile nesne talebiyle rencîde olunmamak bâbında sana hitâben emr-i şerîf sudûrunu istid'â' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda yüz doksan senesine mahsûben ancak olmiqdâr sepet üzümün akçesiyle iştirâ' ve def'a-yı vâhidede Galata'da vâki' hânesine nakline mûmâna'at olunmamak içün yüz doksan senesi evâhir-i Receb'inde emr-i şerîf verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûcibince ancak olmiqdâr sepet üzümün doksan bir senesine mahsûben akçesiyle iştirâ' ve def'a-yı vâhidede Galata'da vâki' hânesine nakline mûmâna'at olunmamak içün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ş sene 191

(4) Haleb ve Şam ve Diyarbekir ve Kudüs-ü Şerif ve Diyarbekir mollalarına ve mahall-i mezbûra varub gelünce yol üzerinde vâki' sâ'ir kuzât ve nüvvâb ve cizyedâran ve sâ'ir zâbitân ve a'yâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyalı'nun müte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarının cizye ve tekâlîf-i sâ'ire taleb olunmaya deyü verülen ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed olduğuna binâ'en Sicilyalı'dan Ceran Payis Yovan nâm müste'men Der'aliyye'mden tebâbet içün mahall-i merkûma berren ve bahren 'azîmet murâd eyledüğün bildirüb ve merkûmun Der'aliyye'mden mahall-i mezbûra varub gelünce mürûruna mûmâna'at ve esnâ-yı râhda ve bir mahallde evân-ı meksinde mugâyir ahidnâme-i hümâyûn cizye ve 'avâriz tekâlîf-i örfiyye ve sâ'ir rüsûmât teklîfiyle ta'addî ve rencîde olunmayub

amînen ve sâlimen imrâr mûmâna‘at himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz Sicilyalı’ya verülen ahidnâme-i hümâyûna mûrâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn şûrûtu mûcibince ‘amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i Ş sene 191

(5) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunub hidmetkârına bir kât’a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ’il-i Ş sene 192*

Narda’dan Yanya’ya varub gelünce yol üzerinde vâki‘ kuzât ve nüvvâb zîde fazluhuma ve Yanya sancağı mütesellimine ve a‘yân ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Narda’da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Hacı Palyo veled-i Hacı Kerco tercümân olub ve tercümânlık hidmetinde olanlar ve oğulları ve iki nefer hidmetkârları haraç ve ‘avârız ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta‘addî ve ba‘zı zamanda bir mahalle gitdükde muhakkak ve muhâtara olan mahallerde (...) me’hûz ve sâ’ir olan (...) götürdükde ve kâdılar ve beylerbeyiler ve âhar taraflarında müdâhale ve mûmâna‘at olunmayub himâyet ü sıyânet olunmasını yedlerine verülen tercümânlık berât-ı şûrûtunda mûnderic olduğuna binâ’en tercümân-ı mersûm iki nefer hidmetkârı ile ba‘zı husûsiçün Narda’dan Yanya’ya ‘azîmet edüb iken esnâ-yı râhda mürûruna mûmâna‘at ve hükkâm ve zâbitân taraflarından cizye talebi ve sâ’ir rûsûm talebi ve âlat ve eslihâsına dahi mugâyir şûrût-ı birle mûmâna‘at ta‘addî ve rencîde mübâderet eyledüklerin bildürüb tercümân-ı mesfûrun mahall-i merkûma varub gelünce mürûruna mûmâna‘at ve esnâ-yı râhda ve eslihâsına müdâhale ve evân-ı meksinde cizye ve rûsûm ve sâ’ir tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle rencîde olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğın berât-ı şûrût mûcibince ‘amel olunmak bâbında vusûl buldukda bu bâbda sadır olan emrim üzere ‘amel dahi siz ki mevlânâ ve mütesellim ve sâ’ir mûmâ ileyhümsiz ber-vech-i muharrer tercümân-ı mersûmun Narda’dan Yanya’ya mürûruna mûmâna‘at ve esnâ-yı râhda ve eslihâsına ta‘addî ve evân-ı meksinde dahi cizye ve rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle mugâyir şûrût-ı berât rencîde ve taarruz etdürülmeyüb ve iktizâ eden zâd ü zevâdesi nârh-ı rûzî üzere akçesiyle gitmek murâd eyledükde dahi kimesneye müdâhale ve taarruz etdürülmeyüb ber-mûcib ahidnâme-i hümâyûn (...) şûrût mûcibince himâyet ü sıyânetine dikkat ve mazmûn-ı emr-i şerîfim ‘amel olasız şöylesiz i‘lân. Fî evâsıt-ı CA sene 191

(6) Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşlarından hâlen topcubaşı () dâme mecdühûya ve Kırkkilise ve Vize ve civârında vâki‘ kazâların nâ’iblerine ve Galata voyvodası zîde mecdühûya hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzu hâl gönderüb kendünün ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün Kırkkilise ve Istranca ve Terkos ve sâ’ir taht-ı kazâlarınızda vâki‘ karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re’s kara camuzun akçesiyle iştirâ‘ ve Galata’da vâki‘ hânesine nakline mûmâna‘at olunmamak üzere beher sene evâmîr-i ‘aliyye’ m verüle gelmekle inhâ ve mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince doksân senesine mahsûben olmkdâr kara camuzun iştirâ‘ ve nakline subaşı ve ümenâ ve Galata voyvodası ve topcubaşı ve sâ’irleri taraflarından mûmâna‘at olunmayub mugâyir ahidnâme-i hümâyûn gümrük ve bâc ve ‘avâ’id ve sâ’ir bahâne ile rencîde olunmamak bâbında müceddeden hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Divân-ı Hümâyûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda mukaddemâ sadır olan emr-i âlî mûcibince yüz doksân senesine mahsûben def‘a-yı vâhidede nakline mûmâna‘at olunmamak bâbında sene-yi mezbûr Şevvâl’inde emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince doksân bir senesine mahsûben olmkdâr kara camuzun def‘a-yı vâhidede nakline mûmâna‘at olunmağın deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i L sene 191

[114]

(1) Lefkoşa civârında vâki‘ mevlânâ Tuzla kâdısına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzu hâl gönderüb Kıbrıs cezîresinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlîşan tercümân olan Tuzla mütemekkinlerinden Meskatil veled-i Kostantin Mano nâm tercümân hâlik olub mersûmun metrûkâtını müdâhale ile müsâdere olmamak hâlâtı ahidnâme-i hümâyûnda mûnderic olub mugâyir ahidnâme-i hümâyûn zâbitân taraflarından ber-vechile dahl u taarruz olunmak icâb etmez iken Kıbrıs muhassılı ve Lefkoşa nâ’ibi taraflarından ahidnâme-i hümâyûn hâlik-i merkûmun metrûkâtına müdâhale ve veresesinden işbu sene-yi mübârekede iki bin elli gurusı almadıkca (...) izin ve ruhsât verülmeyüb gadr-ı külli eyledüklerin bildürüb şer‘ile görölüb mugâyir ahidnâme-i hümâyûn aldıkları meblağ-ı merkûm tamâmen tahsîl ve hâlik-i mesfûrun vereselerine bilâ-te‘allül red ve teslîm ve bir muktezâ-yı şer‘-i şerîf ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz Sicilyalı’ya verülen ahidnâme-i hümâyûna mürâca‘at olundukda memâlik-i mahrûsemin kangı mahallinde tüccâr ve re‘âyâlarından bayrağı altında olanlardan biri vefât eder ise muhâllefâtı hükkâm ve zâbitân taraflarından

müsâdere olunmayub ve bu güne muhallelât-ı mâl gayıbdır deyü vaz'-ı yed ve istishâb bulunmaksızın vekîline ve konsoloslarına vasiyyeti üzere eshâbına verülmek için teslim oluna deyü mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn şürûtu mûcibince şer'ile görülmek için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i ZA sene 1191

(2) Haleb vâlisi vezîre ve Haleb mollasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb hâlen Haleb'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olanların ahidnâme-i hümayûn ve yedlerinde olan berâtları şürûtu mûcibince himâyet ü sıyânetleri lâzım muzâfatdan olduğuna binâ'en ber-vechile rencide olunmaları icâb etmez iken bu def'a Haleb'de mevcûd emvâl (...) olan (...) yolcu kağıdıyla 'asitâne-i 'aliyye'me îsâl için sen ki vezîr müşârûn ileyh sin sana hitâben sadır olan emr-i şerîf Haleb'e lede'l-vusûl seyyâh tercümânlardan yolcu kağıdı talep etmekle tercümân-ı mersûmun ikizi ticâretle meşgûl olmayub ve Der'aliyye'de dahi akçe ve âdemleri olmadığından (...) bahâne ile akçe isteme hakkına mecbûr oldukları sûretde mesfûrlara (...) ile zarar ve ziyân tertîb edeceği konsolos-ı merkûm tarafından sana ifâde ve istirhâm olundukda ber-vechile ısgâ' olunmayub nice tahrîrât senedât ile mesfûrlardan cebren ve kahren yolcu kağıdları ahz olunduğundan başka hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mugâyir şürût-ı berât (...) sâ'ir re'âyâ misillü tekâlîf-i örfiyye ve (...) tahmîl ve sâ'ir şer' ve mutâlebe ile tecrîm ve olvechile dâima zarar ve ziyân (...) ve bir dürlü tâkatları kalmayub perişan hâl ve ma'zûr oldukları konsolos-ı merkûm tarafından nizâm birle elçi-i mûmâ ileyhe ihbâr olunduğu inhâ ve bâ-berât Sicilyateyn tercümânları olanlar mugâyir şürût-ı berât ve ahidnâme-i hümayûn bu misillü yolcu tekâlîfi ve sâ'ir teklîf (...) ve mutâlebe (...) ve tahmîliyle rencide ve remide olunmayub (...) hâl (...) îsâl himâyet ü sıyânet olunmaları bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ etmeğın hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir ahidnâme-i hümayûn ta'addî olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 191

(3) Zikr-i âtî zimmînin Yanya civârında bulunduğu memâlik kâdısına ve Yanya kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Narda iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Hacı Boliroz nâm tercümânın hidmetkârı Dimitre veled-i Yaton nâm hidmetkârının babası mesfûr Yaton tercümân-ı merkûmun mâlıyla ticâreti esnâsında Yanya mütemekkinlerinden (...) olan diğer Dimitre veled-i Anastas nâm zimmî ile beyinlerinde ahz ve i'tâ' ve mu'âmelât (...) hesâblarında rû'yet etmeğın mesfûr Yaton hâlik olmağla oğlu mersûm (...) mesfûr Dimitre zimmînin ma'rifet-i şer'ile hesâbları

rü'yet ve zimmetinde zuhûr eden hakkını bundan akdem mahallinde dâ'va eyledükde tarafeynin rızâ ve (...) ma'rifet-i şer' ve tüccâr ma'rifetiyle her berây berâtında olan (...) ve yolcu temessükâtı ve tahrîrât ve sâ'ire mantûkunca hesâbları rü'yet (...) ihrâç olundukda merkûm diğer Dimitre zimmînin hâlik-i mesfûr Yaton'un dört bin yüz kırk dokuz guruş otuz para alacak hakkı zâhir ve zimmetinde sahîh deyni olduğu ikrâr ve kusûr-ı şer'de bî-vechile iğrâk edüb edâsına tenbîh şer' birle yedine hüccet-i şer'iyye i'tâ' olunmuş iken mesfûr diğer Dimitre (...) olduğundan gûne gûn 'amel (...) edâda te'allül ve muhâlefet ve ibtâl-i hakk kasdıyla Yanya ve ol tarafında giden (...) gadr sevdâsında oldukda ve husûs-ı mezbûr sen ki Yanya nâ'ibi mevlânâ Ali Ragıb zîde ilmûhusun tarafından dahi i'lâm-ı şer'iyye ile ifâde olunduğun bildürüb bulunduğ mahallde şer'ile görölüb ber-mûcib hüccet-i şer'iyye zimmetinde sâbit ve (...) olan meblağ-ı mezbûr hakkı (...) merkûm Dimitre'ye aldurulub hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir hüccet-i şer'iyye te'allül ve muhâlefet etdürülmeyüb icrâ'-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' etmeğin mahallinde şer'ile görölmek için yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 191

(4) *Cûlûs-ı hümayûnumda tecdîd-i fermân verilmiştir. Fî evâsıt-ı L sene 204*

Boğazhisarlarında Bahr-i Sefîd'de vâki' Caka cezîresine varub sevâhil ve cezâ'irde vâki' kuzât ve nüvvâb ve cizyedâran ve a'yân ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Boğazhisarlarında mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Celurca veled-i Nikola nâm tercümân ba'zı husûsiçün vatan-ı aslîsi olan cezîre-i mezbûreye iki nefer hizmetkârıyla 'azîm ve râhî olduğun bildürüb tercümân-ı merkûmun Boğazhisarlarında mahall-i merkûma varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at ve rûy-ı deryâda guzâr iden biri kalyon ve sefâ'in sâ'ire kapudânları ve ru'esâ'ları ve sâ'ir zâbitân ve cizyedâran taraflarından haraç ve 'avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta'addî ve hîn-i meksinde dahi hizmetkâr ve esvâbına taarruz olunmayub ber-mûcib şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz nişân kaydına mürâca'at olundukda bâlâda mastûr ve hâlen berât-ı şerîfimle konsolos vekîli yanında tercümân olub ve tercümânlık hizmetinde olanlar ve oğulları ve iki nefer hizmetkârları harac ve 'avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta'addî olunmayub himâyet ü sıyânetleri berât verülen tercümân berât-ı şürûtunda münderiç olduğuna binâ'en berât-ı şürût mûcibince 'amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 191

(5) Haleb vâlisine ve Haleb mollasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Narda iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Estifan veled-i Marados nâm tercümân salına râhî ârzûsuyla vatan-ı aslîsi olan Haleb’e ‘azîmet ve meks ve ikâmet üzere iken bâ-emir olduğu hâlik olub ve bu gûne hâlik olanların hükkâm ve zâbitân taraflarından müsâdere olunmak mugâyir ahidnâme-i hümâyûn iken sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin tarafından (...) yediyle hâlik-i mersûmun vereselerinden hilâf-ı şer‘-i şerîf cebren ve kahren üç yüz gurus olmadıkça tereke-i mürd-ü mesfûrun (...) etmeyüb gadr olduğun bildürün mugâyir ahidnâme-i hümâyûn alınan meblağ hâlik-i mersûmun veresesine bilâ-te‘allül ve teslîm ve bâde-zin bu misillü tercümânın muhallelâtı vaz‘-ı yed ve vereselerine dahi dahl u taarruz olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz Sicilyalı’ya verülen ahidnâme kaydına mürâca‘at olundukda memâlik-i mahrûsemin her kangı mahallinde tüccâr ve re‘âyâları ve bayrağı altında olanlardan biri vefât eder ise muhallelâtı hükkâm ve zâbitân taraflarından müsâdere olunmayub ve bu gûne muhallelât-ı mâl gâ’ibdir deyü vaz‘-ı yed ve istishâb olunmaksızın vekîline veya konsoloslarına vasiyyeti üzere eshâbına verûlmek için teslîm oluna ve eğer bilâ-vasiyyet vefât eder ise muhallelâtı vekîline ve konsoloslarına yahûd vefât eyledüğü mahalde olan şerîklerine teslîm oluna deyü mastûr ve mukayyed bulunmağın hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn rencide olunmak bâbında fermân-ı âlîşân sadır olmuştur buyuruldu vusûl buldukda bu bâbda sadır olan emrim üzere ‘amel dahi bî-vech-i meşrûh metrûkât-ı mezbûr hükkâm ve zâbitân taraflarından müsâdere olunmayub ve bu gûne muhallelât-ı mâl gâ’ibdir deyü vaz‘-ı yed ve istishâb olunmaksızın vekîline ve konsoloslarına vasiyyeti üzere eshâbına verûlmek için teslîm oluna deyü ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed bulunduğuna binâ’en mugâyir ahidnâme-i hümâyûn tereke-i merkûmede nesne olmadığı vâki’ ise ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn ‘amel ve hareket ve bâde-zin hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn rencide ve ta‘addîden mücânebet oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i M sene 192

[115]

(1) Ber-vech-i arpaluk Selanik sancağı mutasarrıfı vezîre ve Cuma pazarı ve Manastır kâdılarına ve Rumili mütesellimi () zîde mecdühûya hüküm ki

‘Asitâne-i ‘aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisi kıdvetü’l-ümerâi’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb Selanik iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Hacı Burgaki veled-i Nikola nâm tercümân hâlik olmak üzere hidmetkârı Dabiza nâm zimmînin Cuma pazarı kasabası a’yânı Hasan bin dimekle ‘arîf kimesne zımmetinde hüccet-i karz-ı

şer‘iden yüz seksen () senesinden berü iki kıt‘a temessük mûcibince sâbit ve (...) üç bin yüz altmış bir guruş alacağı olmağla tâleb etdükde edâda muhâlefet ve taht-ı kazânızda mürûr üzere olmağla bulunduğu mahallere şer‘ile görülmek için doksan senesi Zi‘l-ka‘de’sinde emr-i şerîfîm sadır ve mahalline lede‘l-vürûd mezbûr Hasan zîde mütegalibeden olmakdan nâşî ber-vechile edâya tenbîh olmayub mütegalibata hareket ve ibtâl-i hakk mübâderet üzere olmağla tercümân-ı mesfûr gadr-ı külli eyledükde ve merkûm (...) ve Manastır’da iki ay (...) meblağ-ı merkûmun üzerine sâbit ve hükm-ü ricâ’ ve sâbıkan Manastır vâlisi mevlânâ Sakaza zâde Mustafa zîde fazluhu tarafından i‘lâm-ı şer‘iyye verüldüğün bildürüb bulduğu mahallere şer‘ile görölüb mezbûrun zimmetinde sâbit ve mesfûr olan meblağ (...) alacağı tamamen tahsîl ve bî-kusûr kendüye aluverölüb hilâf-ı şer‘-i şerîf te‘allül etdürölmeyüb icrâ’-yı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda ber-vech-i meşrûh tarîh-i mezbûrda emr-i şerîfîm verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfîm ve i‘lâm-ı şer‘i ‘amel olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i M sene 192

(2) İşbu emir hıfz olunub diğer yol hükmü yazılmışdır. Evâhir-i M sene 198

İzmir’den Güzelhisar ve Bandır ve havâlîlerine varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâba ve cizyedâran ve sâ’ir zâbitân ve a‘yânına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb İzmir’de mukîm Sicilyatyen konsolosu yanında bâ-berât-âlî tercümân olan Yenaki veled-i Manon Gabaco nâm tercümân Corco veled-i Haci Esnamane nâm hizmetkârı İzmir’den Aydın ve Güzelhisar ve Bandır kazâlarına li-eclî’t-maslâha irsâl eyledüğün bildürüb mersûmun mahall-i merkûma varub gelünce mürûruna mûmâna‘at ve esnâ-yı râhda ve menâzil ve merâhilde her kangı mahalle dahil olur ise kendüye ve esvâb ve davarına ve me’kûlât ve meşrûbâtına ve hîn-i meksinde müdâhale ve iktizâ iden zâd ü zevâde ve sâ’ir zâhiresi nârh-ı rûzî üzere (...) akçesiyle iştirâ’sına mûmâna‘at olunmayub mugâyir şürût-ı berât cizye talebi ve sâ’ir bahâne ile rencîde ve ta‘addî etdürölmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ etmeğın şürût-ı berât derciyle mu‘tâd üzere yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ’il-i S sene 192

(3) Yanya ve Narda kazâları nâ’iblerine ve Yanya mütesellimi () zîde mecdühûya hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb Narda iskelesinde mukîm Sicilyatyen konsolosu yanında bâ-berât-âlî tercümân olan Haci Polso veled-i Haci Koroca nâm tercümân konsolos-ı merkûmun hizmetiyle meşgûl olub mugâyir ahidnâme-i hümayûn âharın müdâhalesi icâb etmez iken Yanya mütemekkinlerinden dâima (...) eden Dimitre Anastas nâm zimmî (...)

sülûk birle birkaç def ittifâ-i siz seksen üç senesi altı bin dört yüz doksan üç gurusu alacağı vardır deyü bir kıt'a emr-i âlî ısdâr etdürüldükde li-ecli't-terâfu' tercümân-ı mesfûr Yanya'ya vürûd etmekle mesfûr murâfa'a (...) vesîlesinden nâşî mürûr ve mesfûrun keyfiyeti iyâb ü zehâbında lede'l-sû'al ber-vech-i muharrer (...) ihbâr ve (...) şer' den bir kıt'a i'lâm-ı şer'iyye dahi i'tâ' olunmuşken mesfûr ber-vechile iskân ve (...) olmayub tercümân-ı mesfûru bulunduğu mahallerde (...) hükkâm ve zâbitâna tecrîm ve celb-i mâl sevdâsıyla (...) mübâderet etmekle tercümân-ı mersûm umûruna bundan (...) ve kasd ve emr-i ticâretin dahi inkıtâ'ına bâdî ve umûr-ı ticâretin dahi mu'attal olmasına mü'eddî olduğun bildürüb zimmî mesfûr tercümân-ı merkûmun taht-ı hükümetde (...) dâ'va-yı mezbûr tasaddî eder ise bu makûle tercümânların dört bin akçeden ziyâde olan dâ'vaları mahallinde istimâ' ve fasl olunmayub Der-'aliyye'ye havâle oluna deyü berâtlarında muharrer şürût ve ahidnâme-i hümâyûn mûcibince 'asitâneye iclâ' ve tercümânın vekîli şer' ile terâfu' olunmak için emr-i şerîfim sudûru istid'â' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz Sicilyalı'lar ahidnâme-i hümâyûna mürâca'at olundukda konsolos ve tercümânları ile dâ'va zuhûr eder ise dört bin akçeden ziyâde dâ'va olunduğu halde dâ'vaları sâ'ir mahallerde iştîmâ' ve fasl olunmayub 'asitâne-i sa'âdetime havâle oluna deyü musarrah olduğuna binâ'en ancak ahidnâme-i hümâyûn mûcibince 'amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 1192

(4) bâ-berât-ı âlî Sicilyateyn elçisi yanında tercümân olan Manteşa veled-i İsak Burgaki veled-i Pana Karan Nikola nâm tercümân hizmetkârı Der-'aliyye'den Siroz ve Selanik havâlîlerine birle ve bahren irsâl etmekle şürût-ı berât derciyle ber-mu'tâd (...) Selanik'e varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve iskele ümenâsı ve Selanik ve Siroz kâdılarına hitâben bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 192

(5) *Tercümânlık âhara verilmişdür.*

Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât tercümân olab Haci Nikola veled-i Bovano nâm tercümân hizmetkârı Eykiri veled-i Haci Vemariti Selanik'den Siroz ve Kandiye'ye irsâl etmekle varub gelünce mürûruna mûmâna'at olunmamak üzere şürût-ı berât derciyle ve elçi 'arzuhalîyle mu'tâd üzere bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i B sene 192

(6) Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası () dâme (...) ve hassa bostancıbaşı () ve topcubaşı () dâme mecdühûmaya ve Galata voyvodası ve zîde mecdühûya hüküm ki

Elçi-i Sicilyateyn mühürlü 'arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın tercümânlarının ve etbâ'larının kefâf-ı nefisleriçün sâ'ir müste'mene verüldüğü üzere yüz doksan iki senesine

mahsûben Üsküdar ve havâlîsinden mâ-‘adâ mahallerden yüz elli sepet üzüm akçesiyle iştirâ‘ ve Galata’da vâki‘ hânesine nakline mümâna‘at ve ‘avâ’id ve sâ’ir bahâne ile nesne talebiyle rencide olunmamak bâbında size hitâben emr-i şerîfim sudûr ve istid‘â’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda yüz doksan bir senesine mahsûben ancak olmiqdâr sepet üzümün akçesiyle iştirâ‘ ve def‘a-yı vâhidede Galata’da vâki‘ hânesine nakline mümâna‘at olunmamak içün sene-yi mezbûr Şa‘bân’ında emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince yük doksan iki senesine mahsûben ancak olmiqdâr sepet üzümün akçesiyle iştirâ‘ ve def‘a-yı vâhidede Galata’da vâki hânesine nakline mümâna‘at olunmaya deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i Ş sene 192

[116]

(1) Mora muhassıl vezîre ve Balya Badra kâdisına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi ‘arzuhal gönderüb Devlet-i ‘Aliyye’min hükkâm ve zâbitânı kral-ı müşârün ileyhe tâbi‘ olanlardan her kim olur ise olsun bir ferdini bilâ-vech ta‘addî ve tahkîr ve habs etmeye ve müte’ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarından cizye ve tekâlîf-i sâ’ire taleb olunmaya ve konsoloslarının ve tercümân ve etbâ‘larının husûslarında sâ’ir dost olan düvel elçileri ve tercümân ve etbâ‘larına olan müsâ‘ade misillü mu‘âmele oluna deyü Sicilyalı’ya verülen ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed ve eşyâsı kuzusuyla hâlen Balya Badra iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât tercümân olub ve tercümân olanların yedlerinde bulunan hâne-i ‘avârız ve bağlu emvâl ve arâzîlerinden ve kezâlik sonradan iştirâ‘ eyledükleri emvâl ve arâzîden mâ-‘adâ sükkân oldukları menzîlleri (...) menzîlleri olacağı olan bağ ve bağçenin ‘avârız ve tekâlîf-i örfiyyesinin cümlesinin ma‘ân ve müsellim olunalar deyü yedlerine verülen tercümânlık berât-ı şürûtunda münderic olduğuna binâ’en tercümân-ı mesfûr tasarrufunda olub hâne-i ‘avârızına bağlu tekâlîf icâb eder emvâl ve arâzîsiyle sonradan iştirâ‘ eyledüğü emvâl ve arâzîsinin kânun üzere icâb eden tekâlîfi ber-mûcib şürût-ı berât Balya Badra ahâlîsiyle cem‘ine me‘mûr edâya râzı olub mugâyir ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berât bir dürlü dahl olunmak icâb etmez iken mukaddemâ oltarafda olan Moton İskenderiye’li Mustafa Paşa Arnavud ta’îfesinin Mora ahâlîsinden olan alacaklarını tahsîle şüru‘ eyledükden âdemlerini irsâl ve tercümân-ı mesfûr ve gerek âdemlerini habs ve tazyîk ile bu akçeden siz dahi hisse vermelüsüz deyü hilâf-ı şer‘-i şerîf ve ba‘de-sübût-ı şer‘i akçe talebiyle ta‘addîden hâlî olmayub olan müşârün ileyh dahi ba‘de-vefât mutâlebe-i mezkûr zımında tercümân ve âdemlerini rencide ve ta‘ addî ve tahkîr ve habs etdürülmeyüb men‘ ve def‘ ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak bâbında

hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz ahidnâme-i hümayûn ve nişân kaydına mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olunduğu mastûr ve mukayyed bulunduğuna binâ'en ahidnâme-i hümayûn ve berât-ı şürût mûcibince 'amel olunmak bâbında 'amel dahi tercümân-ı mesfûr tasarrufunda olan hâne 'avârızına bağılu tekâlîf icâb eder emvâl ve arâzîsiyle sonra iştirâ' eyledüğü emvâl ve arâzîsinin kanûn üzere icâb edüb hissesine isâbet eden tekâlîfi Balya Badra ahâlîsiyle mâ'an edâ eyledükden sonra meblağ-ı mezbûrun tahsîline me'mûr âdemlere siz dahi deyn-i mezbûr için akçe vermelüsüz deyü tercümân-ı mesfûr ve âdemlerini mugâyir ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berât ber-vechile ta'addî ve tahkîr etdürülmeyüb ve mâdem ki mutâlebe olunan meblağ hâne-i 'avârızına bağılu emvâl ve arâzîsinin icâb eden ve tekâlîf akçesi almış olmaya bî-vech ve ba'de-sübût-ı şer' habs ve tekâlîf etdürmeyüb mahbûsları var ise tahlîs ve ber-mûcib-i şürût-ı berât-ı âlîşânım ve ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunmağa ihtimâm ve dikkât ve mugâyir bir ferdi hareket vuku'na (...) ve hakkında mücânebet ve mazmûn-ı emr-i şerîfim 'amel ve hareket eylesiz. Fî evâsıt-ı N sene 192

(2) Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından hâlen topcubaşı () dâme mecdühûya ve Kırkkilise ve Vize civârlarında vâki' kazâların nâ'iblerine ve Galata voyvodası () zîde mecdühûya hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb kendünün ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün Kırkkilise ve Istranca ve Terkos ve sâ'ir taht-ı kazâlarınızda vâki' kazâdan rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re's kara camuzun akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hânesine nakline mûmâna'at olunmamak üzere beher sene evâmîr-i 'aliyye'm verüle geldükde inhâ ve mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince doksan iki senesine mahsûben olmikdâr kara camuzun iştirâ' ve nakline subaşı ve ümenâ ve Galata voyvodası ve topcubaşı ve sâ'irlerin taraflarından mûmâna'at olunmayub mugâyir ahidnâme-i hümayûn gümrük ve bâc ve harc ve 'avâ'id ve sâ'ir bahâne ile rencîde olunmamak bâbında müceddeden hükm-ü hümayûnum ricâ ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûcibince doksan bir senesine mahsûben olmikdâr kara camuzun def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak bâbında sene-i mezbûr Şevvâl'inde emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince doksan iki senesine mahsûben olmikdâr kara camuzun def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmaya deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 1192

(3) İstandil cezîresi nâ'ibine ve zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyalu’nun müte’ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarından cizye ve tekâlîf-i sâ’ire taleb olunmaya deyü ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed olduğuna binâ’en İstandil cezîresinde mukîm Cüzeppe Eskala nâm Sicilyalu ahidnâme mücibince himâyet ü sıyânet olunub ta‘addî ve rencîde olunmak icâb etmez iken bu esnâda İstandil cizyedârı tarafından mesfûrdan müste’mene (...) mugâyir ahidnâme-i hümâyûn cizye talebi ve sâ’ir zâbitân taraflarından dahi tekâlîf mutâlebesiyle rencîde olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz Sicilyaluya verülen ahidnâme-i hümâyûna mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn şürût-ı mücibince ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım yazılmışdır. Fî evâ’il-i Z sene 1192

(4) Üsküb ve Köprülü ve kâdılarına ve Rumili mütesellimine hüküm ki

Sicilyateyn Devleti’nin ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr tarafından devlet cânibine tahrîrât ile irsâl olunan yasakçı Mustafa Dubrovnik hudûduna doğru râhî oldukda esnâ-yı râhda Köprülü ve Üsküb kazâları beyinde ta’îfe-i eşkıyâ önüne inüb yasakçı-ı mezbûru (...) nakil etmeleriyle maktûl-ı mezbûrun sır elçisi bir neferin firâr ve tahlîs-i can edüb (...) tahrîrât-ı mezbûr siz ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhümasız birinize teslîm ve i’tâ’ olduğü bu def‘a Der‘aliyye’me vürûd edenlerden isti‘câr ve tahkîk olduğü elçi-i mûmâ ileyh bir kıt‘a memhûr ‘arzuhalinde tahrîr ve inhâ ve şekâvet-i mezbûreye cesâret eden ta’îfe-i (...) havâlî-i mezbûrda bi’d-taharri taarruz ve zâhire ihrâc ve bu taraflardan mahallinde meclîs-i şer‘e ihbâr ve katl maddesi üzerlerine sâbit olanların haklarında şer‘ icâb eden mu‘âmelât icrâ’ ve ihkâk-ı hakk ve evrâk-ı mezbûr her kangınızın tercümânında ise elçi-i mûmâ ileyh tarafından irsâl olunan yasakçıya teslîm ve ba‘de-zîn havâlî-i mezbûrda bu misillü şekâvet ve şenâ‘atin vuku‘ gelmemesi hâlâtına ve istihsâl-i emniyyet ehl ve esnâ-yı sebîle ihtimâm ve dikkât olunmak bâbında size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â’ eyledüğüne binâ’en vech-i meşrûh üzere ‘amel ve hareket ve tarafından bundan ve mücânebet olunmak fermânım olmağın imdi Devlet-i ‘Aliyye ebediyyetü’l-istimrârımla Sicilyalu beyinde mün‘akid olan sulh ve musâfât ve levâzım-ı (...) dâima muhâfaza ve vefât ve Sicilyalu’ya müte‘allik âdemlerin dahi (...) elyevm savb-ı me‘mûrlarına imrârı ve ta’îfe-i eşkıyânın dahi ma‘rifetleriyle tamâmen taraf ve temessük (...) husûsâtına dâ’ima ve (...) itinâ ve dikkat olunmak matlûb hüsrevânem idüğü ma‘lûmunuz oldukda ber-vech-i muharrer şenâ‘at ve şekâvete cürret edenler havâlî-i mezbûrede bi’d-taharri taarruz ve zâhire ihrâc ve bu tarafları mahallinde meclis-i şer‘ ve ihbâr ve madde-i katl (...) müstâkim üzerlerine sâbit olanların şer‘en haklarına icâb eden te‘dîbât ve ilgâları icrâ’ ve

ihkâk-ı hakk olundukdan sonra zikr olunan evrâk dahi her kangınıza i'tâ olunmuş ise elçi-i mezbûra tamamen teslîm birle ba'de-zin (...) mezbûrda (...) zuhûr olan (...) taraf ve iskele ve istihsâl-i emniyyet ebâd (...) sebîle dikkât ve (...) eyleyüb (...) bilâ-bahâne ile şekâvet-i mezbûrda (...) olmayan (...) ehl-i örf (...) mesfûrelerine (...) ve gadr-ı şekâvet ile celb-i mal mebnî hilâf-ı şerîf (...) ve mugâyir rızâ-yı hümâyûnum (...) mücânebet etmek için emr-i şerîfim yazılmışdır.

(5) *İşbu emir battalda hıfz olunub müceddeden yol emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 1204*

Haleb'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Anto veled-i Hana Çelkim hizmetkârı Elbas veled-i Hanaskiriyi ba'zı mesâlih zımnında Haleb havâlîsine irsâl etmekle şürût-ı berât derci ile ber-mu'tâd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 192

[117]

(1) Haleb kâdisına ve Haleb mütesellimine hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr 'arzuhal gönderüb medîne-i Haleb'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Tama veled-i Yosok nâm tercümânın oğlu Mihail kendü hakkında 'arzıyla mukayyed iken Eşradan ba'zı kimesneler ve icrâ'-yı 'arz ile eyledüler konsolos-ı mûmâ ileyh haber etmeksizin tercümân-ı mezbûrun oğlu mesfûr Mihail zâbitâna ahz ve habs envâ'-ı güne takrîr ve tekdîr eyledükleri ihbâr olunmağla bu makûle tercümân ve oğulları bir töhmet ile müttehim olub şer'en takrîr ve te'dîb lâzım gelür ise ber-mûcib ahidnâme-i hümâyûn zâbitleri olan konsolosları ma'rifetiyle icrâ' olunmak iktizâ eder iken zâbitân tarafından bu def'a vukû'atına olan hârekât-ı merkûme mugâyir ahidnâme-i hümâyûn olmağla fî-mâ-ba'd konsolos-ı merkûmun yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olanların ve gerek oğullarının ahz ve habsları ve meclis-i şer' ihzârları ve gerek te'dîb ve takrîrleri lâzım geldükde konsolos-ı mûmâ ileyh ma'rifetiyle icrâ' olunub mugâyir ahidnâme-i hümâyûn bî-vech-i şer'iyye zâbitân taraflarından müdâhale ve rencîde olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz Sicilyalı'ya verilen ahidnâme kaydına mürâca'at olundukda Devlet-i 'Aliyye'min hükkâm ve zâbitânı kral-ı müşârûn ileyhe tâbî' olanlardan her kim olur ise olsun bir ferdi bilâ-vech ta'addî ve tahkîr ve habs etmeye ve re'âyâlarından bir kimesne ahz olundukdan ve vekîl ve konsolos taraflarından talep olunur ise teslîm olunub töhmetlerine göre te'dîb oluna deyü mastûr ve mukayyed bulunmağın ancak

ahidnâme-i hümâyûn ve berât-ı şürûtu mûcibince ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 1193

(2) Selanik vâlisine ve mütesellimine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Selanik iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümânan ve müste’men ticâretle meks üzere olanların ahidnâme-i hümâyûn mûcibince himâyet ü sıyânet olunmaları lâzım musâfâtdan olduğuna rencide ve remide olunmaları icâb etmeziken medîne-i Selanik’in askeri ta’îfesi ve (...) makûlesi celb-i mâl kasdıyla konsolos-ı mûmâ ileyh ve müste’men âdemleri ve bâ-berât-ı âlî tercümân ve âdemleri ve oğullarına tasallut ve gûne gûn rencide ve ta’addî ve tecrîm ve tehdîd eyledüğü (...) emr-i ticâret iclâ’ bir sene (...) olduğun bildürüb konsolos-ı mûmâ ileyh ve müste’men âdemlerine ve bâ-berât-ı âlî tercümân ve hizmetkârları ve âdemlerine hilâf-ı şer’-i şerîf ve ba’de’s-sübût ta’addî ve rencide etdürülmeyüb zâbitleri ma’rifetiyle te’dîb olunarak men’ ve def’ olunub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berât himâyet ü sıyânetlerine mübâderet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz ahidnâme-i hümâyûn ve nişân kaydına mürâca’at olundukda Haleb’ Devlet-i ‘Aliyye’min hükkâm ve zâbitâna kral-ı müşârûn ileyhe tâbî’ olanların tahrîr ve (sîlik) iseler deyü mukayyed Selânîk ve tevâbî’ iskelelerinde (...) cezîreye (...) Sicilyalı berât-ı şerîfimle konsolos olub konsolosluk hizmetinde olanların sermâyesi cebren öte gitmeyüb ber-vechile (...) berâtına verülen konsolosluk berât-ı şürûtunda musarrah olmağla ahidnâme-i hümâyû ve berât-ı şürût mûcibince ‘amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâ’il-i S sene 193

*Der-zamân-ı sadr-ı âlî Hazret-i Mehmed Paşa yesserallâhü mâ-yeşâ’ fî ibbân-ı
Hazret-i el-Hâc Abdülrezzak Bahir Re’îsu’l-kuttâb nâle mâ-yetemennâhü’l-vâkı’ fî
evâ’il-i şehri-rebi’u’l-evvel li-sene sülûs ve tis’in mie ve elf*

(3) İşbu emir battalda hıfz ve âhar hizmetkâr için emr-i (...) Fî evâ’il-i M sene 1200

Boğazhisarlarında mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Corco veled-i Yankolo nâm tercümân ticârete müte’allik husûsiçün hizmetkârı Antonyo veled-i Anmîla nâm bir nefer âdemisini Bahr-i Sefîd’de vâkı’ cezîrelere ve Anadon sevâhiline irsâl etmekle şürût-ı berât (...) olunarak ber-mu’tad bir kıt’a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ’il-i RA sene 193

(4) Cûlûs-ı hümâyûnda tecdîden emir yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

Yine tercümân-ı mesfûr diğerk hidmetkârı Filiber veled-i Panol nâm âdemisini dahi Niye ve ol tarafında vâki‘ cezâ‘ire irsâl etmekle şürût-ı berât sûd olunarak elçi ‘arzuhalîyle bir kıt‘a dahi yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ‘il-i RA sene 193

(5) Bursa mollasına ve Der‘aliyye’mden Bursa ve havâlîsine varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve a‘yân ve sâ‘ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın oğulları Kostantin ve Kara nâm iki nefer beyzâdeler müste‘men iki nefer refikleri ve iki nefer müste‘men refikleriyle Bursa te‘dîb (...) tarafıyla ‘azîmet üzere oldukların bildürüb mürûrlarına mûmâna‘at ve esnâ-yı râhda cizye ve âvâriz ve kassabiye akçesi ve sâ‘ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta‘addî olunmayub ber-mûcib ahidnâme-i hûmâyûnda himâyet olunmaları bâbında hükm-ü hûmâyûnum ricâ‘ ve Sicilyalunun müte‘ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarından harac ve ‘avâriz taleb olunmaya deyü ahidnâme-i hûmâyûnda mukayyed olunduğuna binâ‘en siz ki mevlânâ ve sâ‘ir zâbitân mûmâ ileyhümsiz ahidnâme-i hûmâyûn mûcibince ‘amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ‘il-i RA sene 193

(6) *Tercümânlık âhara verilmüşdür.*

Haleb vâlisine ve Haleb mollasına ve Der‘aliyye’mden Haleb’e varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve a‘yân ve sâ‘ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb bâ-berât-ı âlî tercümân olan Ceyrab veled-i Ayrosok Dimitre Vadol nâm tercümân ba‘zı mesâlih zımnında Haleb’e irsâl etmekle mürûruna mûmâna‘at ve hîn-i meks ve iktizâsında cizye ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta‘addî ve me‘kûlât ve meşrûbât ve sâ‘ir yerlere olunmayub iktizâ eden zevâdesi dahi akçesiyle almak murâd eyledüğün mûmâna‘at için şürût-ı berât derciyle ber-mu‘tâd yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ‘il-i CA sene 193

(7) *Tercümânlık âhara İşbu emir battalda hıfz olunmuşdur.*

Yine tercümân-ı mersûmun hidmetkârı Mena veled-i Abala Antaki nâm bir nefer hidmetkârını Haleb havâlîsine irsâl etmekle şürût-ı berât (...) olunarak elçi ‘arzuhalîyle ber-mu‘tâd yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ‘il-i CA sene 193

[118]

(1) *İşbu kaydın fermânım gelüb battalda hıfz olunmuşdur.*

Medîne-i İzmir’de Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Yenaki veled-i Yorgaki Erselan hizmetkârı Solomon veled-i Kovatolori’ye ba’zı husûsiçün İzmir’den Selanik ve Siroz havâlîlerine irsâl irâdesinde olmağla şürût-ı berât derciyle Sicilyateyn elçisi istid’â’ıyla ber-mu’tâd yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 193

(2) Medîne-i İzmir Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Yenaki veled-i Yorgaki Erselan hizmetkârı Solomon veled-i Kovatolori’ye ba’zı husûsiçün Selanik ve Siroz ve havâlîlerine irsâl irâdesi üzere olmağla şürût-ı berât derciyle ber-mu’tâd yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 193

(3) Dergâh-ı mu’allâm yeniçeri ağası () ağa dâme ilmûhu ve hassa bostancıbaşı () dâme mecdühûya ve topcubaşı ve Galata voyvodası () zîde mecdühûmaya hüküm ki;

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyh ve tercümân ve etbâ’larının kefâf-ı nefisleriçün sâ’ir müste’mene verüldüğü üzere yüz doksan üç senesine mahsûben Üsküdar ve havâlîsinden mâ-‘adâ mahallerden yüz elli sespel üzümün akçesiyle iştirâ’ ve Galata’da vâki’ hânesine nakline mûmâna’at ve ‘avâ’id ve sâ’ir bahâne ile nesne talebi rencîde olunmamak bâbında sana hitâben emr-i şerîfim sudûru istid’â’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz ahkâm kuyûdâtına mürâca’at olundukda yüz doksan iki senesine mahsûben olmiqdâr sepet üzümün akçesiyle iştirâ’ ve Galata’da vâki’ hânesine nakline mûmâna’at olunmamak için sene-yi mezbûr evâhir-i Şa’bân’ında emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince yüz doksan üç senesine mahsûben ancak olmiqdâr sepet üzümün akçesiyle iştirâ’ ve Galata’da vâki’ hânesine def’a-yı vâhidede nakline mûmâna’at olunmaya deyü emr-i şerîfim yazılmışdır. Fî evâhir-i Ş sene 193

(4) İzmir kâdisına ve Hami voyvodası () zîde mecdühûya hüküm ki

Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa’âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn tâcirleri gerek mütemekkinlerinden ve gerek memâlik-i sâ’ireden lî-eclî’t-ticâre tedârik eyledükleri emti’a ve eşyâsıyla İzmir’de mukîm Sicilyateyn tercümânı olan Yenaki veled-i Yorgi Erselan irsâl ve tercümân-ı merkûm dahi emti’a-yı mezbûreyi fûrûht ve akçesiyle âhar nesne iştirâ’ ve tâcir-i mesfûrlara irsâl ede geldükleri emti’a ve eşyâsının ber-mûcib ahidnâme-i hümâyûn bundan akdem hesâb üzere gümrük edâ edüb yedine edâ tezkîresi aldığı emti’a-yı mezbûreye âhar mahalle nakil murâd eyledükden nakline mûmâna’at ve yedlerine verilen tezkîrelerine âdem-i i’tibâr ile mükerrer gümrük ve bâc için taşra çıkarmadukları metâ’dan dahi gümrük ve bâc ve refit ve kazık akçesi nâmıyla

mugâyir ahidnâme-i hümâyûn ta‘addî ve rencîdeden hâli olmayub emr-i ticâretin inkıtâ‘na bâdî oldukların bildürüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn bundan akdem hesâb üzere gümrük edâ alunub tezkîresi alınan emti‘a ve eşyâdan mükerrer gümrük ve bâc içün taşra çıkarmadukları emti‘adan dahi gümrük talep ve gümrük edâ olunmuş eşyâya mahalli âhara nakil ve fûrûht murâd eyledüklerinde dahi yedlerine verilen edâ tezkîrelerine ‘amel ve i‘tibâr olunarak nakline mûmâna‘at olunmamak içün emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz Sicilyaluya verilen ahidnâme-i hümâyûn kaydına mürâca‘at olundukda Devlet-i ‘Aliyye’min bi’l-cümle iskele ve gümrüklerinde Sicilyateyn kralının sefâ’in ve re‘âyâlarından gümrük resmi yüzde üç ve sâ’ir dost olan düvel taraflarından verilen rûsûmat edâ olunub ve kral-ı müşârûn ileyhin re‘âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete mûte‘allik bey’ ü şirâlarında ve sâ’ir dost olan düvel-i misillü mu‘âmele oluna deyü mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ‘amel olunmak fermânım olmağın imdi Sicilyalu tâcirlerin bâlâda muharrer mutâlebat ve eşyâsının nakillerine mûmâna‘at ile (...) kefillerine rızâ-yı hümâyûn olmayub Devlet-i ‘Aliyye’min ile Sicilyalu beyninde mün‘akid olan sulh ve musâfât ve emr-i ticâretin tarafından (...) i‘tinâ’ ile teşyîd-i musâfât ve merâsîm dostu ve levâzım ticâretin dâ’imâ (...) dikkât matlûb ve (...) şahânem idüğü ma‘lûmun oldukda ba‘de-zin Sicilyalu tâcirlerinin tercümân-ı mesfûr irsâl eyledükleri emti‘a ve eşyânın ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn yüzde üç hesâb üzere gümrük edâ alunub yerine edâ tezkîresi alınan emti‘a ve eşyânın mükerrer gümrük ve bâc içün taşra ihrâç olunan emti‘adan dahi gümrük ve reft ve denk ve kazık akçeleri nâmıyla mugâyir ahidnâme-i hümâyûn ta‘addî ve bir def‘a gümrük edâ alunub yedîne edâ tezkîresi alunub İzmir’de fûrûht olunmayan emti‘aya mahall-i âhara nakil murâd eyledüklerinden dahi nakline mûmâna‘at olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i N sene 193

(5) *İşbu emir gelüb battalda hıfz olunub yerine âhar emir verilmiştir. Evâ’il-i RA sene 195*

Bâ-berât elçi yanında tercümân olan İbrahim veled-i Mezan nâm tercümân hidmetinde olan Burgaki veled-i Hiristoya Der‘aliyye’den berren İzmir’e ve ‘asitâne-i ‘aliyye’me (...) lî-ecli’t-ticâre irsâl etmekle şürût-ı berât derciyle ber-mu‘tâd İzmir vâlisine ve Der‘aliyye’mden İzmir’e varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve sâ’ir zâbitâna hitâben yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı N sene 193

(6) *İşbu emir battalda hıfz olunub tercümânım dahi âhara verilmiştir.*

Bâ-berât elçi yanında tercümân olan İbrahim veled-i Mezan nâm tercümân diğer hizmetkârı Solomon veled-i Yakomatolori nâm bir nefer âdemisini dahi Siroz ve Selanik ve havâlîsine irsâl etmekle mürûruna mûmâna‘at olunmamak için Selanik mollasına ve Der‘aliyye’mden Siroz ve Selanik ve havâlîlerine varub gelünce şürût-ı berât derciyle ve elçi ‘arzuhalîyle bermu‘tâd bir kîr‘a dahi yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i N sene 193

(7) *Tekrâr emr-i şerîf yazılmışdır. Evâsıt-ı Ş 192*

Ber-vech-i arpaluk Selanik sancağı mutasarrıfı sadr-ı esbâk Mehmed zîde mecdühûya hüküm ki

Der‘aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr bu def‘a takdîm eyledüğü memhûr ‘arzuhalinde elçi-i mûmâ ileyhî devletine dâ’ir ve tüccârın umûr ve husûsların temşiyeti zımnında ibrâ’ bir def‘a tahrîrât ile Sicilyateyn cânibine irsâl eyledüğü nefis bir nefer yasakcılarına Dubrovnik hudûduna varub gelünce i‘tâ’ olunan menzîl hükmü yazılmağla esnâ-yı râhda Selanik sancağında vâki‘ Göreki ve İsvarinca ve Avarinka ve Ekseru nâm dört aded mahallin hudûdlarına dahil oldukda mahall-i mezbûr ahâlîleri ve hükkâm ve zâbitânı bizim kasabalarımızın menzîl-i (...) almayub ancak Devlet-i ‘Aliyye cânibinde zuhûr iden olan verecek mikdâr-ı menzîl bâr-gîri tedârik ederim sizde (...) verecek bâr-gîr var mıdır deyü cevâb verülüb bu vechile tevcîhle muktezî husûsâtın tahrîrâtın mahallde âdem-i ahâlîlerinin (...) ve umûrun (...) bâdî olanları (...) ve inhâ ve yasakcı mezbûrun yedîne verülen menzîl hükmü mûcibince esnâ-yı râhda mahall-i mezbûr hudûdlarında Devlet-i ‘Aliyye’ m câniblerinden vârid olan Tatarlara i‘tâ’ olunduğu vechile umûr-ı mühimme müsta‘cel-i müte‘allik yasakcı-ı merkûm dahi ber-vech (...) yedinde olan emir (...) mûcibince bilâ-te‘allül icrâsına menzîl bâr-gîri verülüb (...) ve mûmâna‘at (...) olanların mûmâna‘at ve ta‘addîleri def‘â-yı vâhidede sıyânet olunmak bâbında sen ki vezîr-i müşârûn ileyhîsîn sana hitâben emr-i şerîfimin sudûru istid‘â’ olunduğuna binâ‘en yedinde olan menzîl hükmü mûcibince esnâ-yı râhda ber-vech-i beyhûdede mürûr ve ubûruna ihtimâm ve dikkât ve hilâfına (...) oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır.

[119]

(1) Kırkkilise ve Vize ve civârlarında vâki‘ kazâ ve nevâhî nâ’ibleri ve topcubaşı ve Galata voyvodası zîde mecdühûya hüküm ki

‘Asitâne-i ‘aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisi hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr mühürlü ‘arzuhal gönderüb kendünün ve tercümânan ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleri için Kırkkilise ve

Istranca ve Terkos ve sâ'ir taht-ı kazâlarınızda vâki' karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re's kara camuzun akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hânesine nakline mümâna'at olunmamak üzere beher sene evâmîr-i 'aliyye verüle geldiği inhâ ve mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfîm mûcibince doksan üç senesine mahsûben olmiqdâr kara camuzun iştirâ' ve nakline subaşı ve ümenâ ve Galata voyvodası ve topcubaşı ve sâ'irleri taraflarından mümâna'at olunmayub mugâyir ahidnâme-i hümâyûn gümrük ve bâc ve 'avâ'id ve sâ'ir bahâne ile rencîde olunmamak bâbında müceddeden hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz ahkâm kuyûdâta tâbi' olundukda yüz doksan iki senesine mahsûben olmiqdâr kara camuzun def'a-yı vâhidede nakline mümâna'at olunmamak için sene-yi mezbûr Zi'l-hicce'sinde emr-i şerîfîm verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûcibince yüz doksan üç senesine mahsûben olmiqdâr kara camuzun def'a-yı vâhidede nakline mümâna'at olunmaya deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt- ZA sene 193

(2) İstandil cezîresi nâ'ibine ve zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyaluya verilen ahidnâme-i hümâyûnda Sicilyalu ta'îfesinden müte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından cizye ve tekâlîf sâ'ire talep olunmaya deyü mukayyed olmağla mugâyir ahidnâme hareket iktizâ etmez iken İstandil cezîresi mütemekkinlerinden Nikola veled-i Cüzeb Eskarlaza nâm ruhbâna cizyedâr ve sâ'ir zâbitân taraflarından harac ve tekâlîf ve sâ'ir rûsûm talebiyle ta'addî olunduğu inhâ ve sahîh Sicilyalu'dan olduğun suretde bâlâda muharrer tekâlîf ile ta'addî olunmayub himâyet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz Sicilyaluya verilen ahidnâme kaydına mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn şurûtu mûcibince 'amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i ZA sene 193

(3) 'Asitânedden bahren Sicilyateyn memleketine varunca esnâ-yı râhda ve sevâhil ve cezâ'irde vâki' kuzât ve nüvvâb ve iskele ümenâsı ve kapudânan ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb bu def'a Sicilyateyn Devleti'nin iltimâsıyla tersâne-i âmiremden ıtlâk ve sebîl-i tahliye olunan Sicilyateyn re'âyâsından Dirgalosto nâm bir nefer esîrin elçi-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle vatan-ı aslîlerine irsâl murâd olduğun bildürüb 'asitâne-i sa'âdetimden bahren Sicilyateyn memleketine varunca mürûruna mümâna'at olunmamak ve bir dürlü bahâne ile rencîde olunmamak bâbında sizr hitâben hükm-ü şerîf ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda yine Sicilyalu re'âyâsından İyan Baltigana Varo nâm bir nefer esîrin sebîl-i tahliye olunmağla memleketine

irsâline mûmâna‘at olunmamak üzere elçi-i mûmâ ileyh istid‘â’sıyla yüz seksen altı senesi Safer’inde (...) emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince ‘amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 194

(4) İzmir kâdısına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb İzmir’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Yenaki veled-i Yorga Arselan kendü halinde iken hâlen İzmir voyvodası ba‘zı mesfûrların tahrîkiyle tercümân-ı mersûm mukaddemâ te‘ehhül eylediği hilâf-ı şer‘-i şerîf izin akçesi nâmıyla yüz elli guruş almışken âdem-i kanâ‘at ve bu def‘a tercümân-ı mersûmun akrabaları beyinlerinde vukû‘atında olan münâza‘a zımnında mütesellim-i merkûm tercümân-ı mesfûra isnâd-ı töhmet ile üzerine şer‘en bir nesne sâbit olmadın mer-i gayrîsi olmaksızın ve konsoloslarına dahi haber irsâl etmeksizin merkûmu götürüb habs ve darb-ı şedîd ile darb ve boğucak (...) nâmıyla tekrâr otuz guruş daha almadukça (...) gadr-ı külliye cesâret üzere olduğun inhâ ve mahallinde şer‘ile görünüb tercümân-ı mesfûrlar bi-gayr-ı hakkın olduğu meblağ-ı mezbûr yedi yüz elli guruş istirdâd ve fî-mâ-ba‘d mugâyir ahidnâme-i hümâyûn ta‘addî ve rencîde olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz nişân ve ahidnâme kayıtlarına nazar olundukda mersûm Yenaki veled-i Yorga Arselan konsolos-ı merkûm yanında bâ-berât-ı âlî tercümân eylediği mukayyed ve Devlet-i ‘Aliyye’min hükkâm ve zâbitân kral-ı müşârün ileyhın teba‘asından her kim olur ise olsun bir ferdine bilâ-vech ta‘addî ve tahkîr ve habs etmeleyer deyü Sicilyaluya verülen ahidnâme-i hümâyûnumda münderic olduğuna binâ‘en ahidnâme-i hümâyûn şürûtu mûcibince ‘amel ve hareket hilâf-ı şer‘ ve mugâyir ahidnâme-i hümâyûn füzûlî (...) alınan akçesi her ne ise ma‘rifet (silik) ve icrâ’-yı hakk ve bu güne ta‘addîden mücânebet oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 194

(5) ‘Asitâne-i sa‘âdetimden Ruscuk ve Eflak taraflarından Nemçe hudûduna varunca yol üzerinde vâki‘ kazâların kuzât ve nüvvâbına ve Yeniçeri serdârları ve zâbitân ve sâ‘ir a‘yân ve Eflak voyvodasına hüküm ki;

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın ulakları Kostantin ve Karlo nâm iki nefer müste‘menleri altı nefer müste‘men âdemleriyle Nemçe tarafından Sicilyateyn memleketine irsâl murâd etmekle mezkûran (...) olan müste‘menan mesfûrun ‘asitâne-i sa‘âdetime Ruscuk ve Eflak taraflarından Nemçe hudûduna varunca esnâ-yı râhda ve mahall-i âhârda mürûrlarına mûmâna‘at ve kendülere ve âdemlerine ve esvâb ve davârlarına bir dürlü

dahl u taarruz olunmayub ve iktizâ iden zâd ü zevâdesi ve sâ'ir zâhirelerin nârh-ı rûzî üzere akçeleriyle iştirâ' eyledüklerine külli mu'âvenet ve mutâlebet birle aminen ve sâlimen savb-ı maksûtlarına emrâra mübâderet ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûna himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda Françe elçisi karındaşı dört nefer müste'men hidmetkârıyla mahall-i merkûma irsâl etmekle mürûrlarına mûmâna'at olunmayub minvâl-i râhda ve her mahallde merâsimle dostane vazife ra'ıyyet ve malzemesi tedârikinde ve esbâb-ı emîn merâsim husûsunda inâyet olunmak üzere Françe elçisi istid'â'sıyla hudûd tarafından minvâl-i (...) emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûcibince 'amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 194

[120]

(1) (...) sancağı mutasarrıfı dâme ikbalühûya ve (...) ve Narda ve Karlılı kazâları kuzât ve nüvvâb ve Karlılı sancağı mütesellimine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralının tarafından ta'yîn olunan vûkelâ ve konsoloslardan bayrağı altında olanlar ticârete mûte'allik eşyâların gümrüklerin verdüklerinde ve sâ'ir düvelin tahsîl olunan konsolato resmi alınmasına cevâz verüle deyü ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed olunmağla tarafına hareket olunmak icâb etmez iken Sicilyalı tüccâr ta'îfesi zikr olunan kazâlar ve iskelelere tevârüd edüb emti'alarının gümrüklerinde edâ birle hakkı firâr ve (...) resmi konsolatoya vermekde muhalefet eyledüklerinde inhâ ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn resmi konsolatoları tamamen tahsîl ve tüccâr taraflarından başka me'mûr konsolos veya vekîllerine teslîm olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz Sicilyalı'ya verilen ahidnâme-i hümâyûna mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve kuyûd-ı ahkâma gördükde dahi zikr olunan konsolato resmini müş'îr tarafına tevârüd eden Sicilyalı tacîrleri (...) firâr edüb (...) olub canîbinde oldukları inhâ olunmağla ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn resm-i mezbûrun tahsîliçün doksan iki senesi Zi'l-kade'sinde verilen (...) kimesne (...) alunub ve size hitâben ale'l-vusûl müşterek olarak emr-i şerîf verüldüğü (silik) olunduğun ahidnâme-i hümâyûnun yâni merkûma verilen emr-i âlî mantuku üzere ancak kendü tüccârları me'zûn resmi gümrüklerin (...) iktizâ etmekle ahidnâme-i hümâyûn vech-i meşrûh üzere 'amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C sene 194

(2) Bâ-berât elçi yanında tercümân olan Sotiri veled-i Dimitre nâm tercümân Katşe veled-i David nâm bir nefer hidmetkârı 'asitânedin Sofya ve Berkofça ve Radomir ve Dubnitça ve

Köstendil mahallere irsâl etmekle ber-mu'tâd şürût-ı berât derci ve elçi (...) 'arzuhalî mûcibince Der'aliyye'mden mahall-i mezbûra varub gelünce mürûruna mûmâna'at olunmayub ahidnâme-i hûmâyûn ve berât-ı şürût mûcibince tercümânın umûr ve husûsuyla mürûr ve ubûruyla himâyet olunmak üzere mahall-i merkûm vusûllerine ve sâ'ire hitâben bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 194

(3) *İşbu emir tâbi' bulunduğ Sicilyateyn elçisi inhâ etmekle zuhûrunda i'tibâr olunub kâleme teslîm olunmak şartıyla zayı'den devleti mûcibince bir kıt'a yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 1208*

İzmir'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Yenaki veled-i Yorga Arselan nâm tercümân hizmetkârı Hacı Avram veled-i Harosta İzmir'den Samako ve Sofya ve Berkofça ve Şehir-köy nâm mahallere irsâl etmekle 'azîmet üzere olduğu inhâ ve mürûruna mûmâna'at olunmamak bâbında 'inâyet-i istid'â' olunmağla şürût-ı berât derciyle ber-mu'tâd kazâ-yı mezbûr kuzât ve nüvvâba ve Sofya mollasına ve sâ'ire hitâben bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i C sene 194

(4) *Tercümân-ı mesfûr Mısır'a varub gelmek üzere yol hükmü verilmişdir. Evâ'il-i RA sene 196*

Elçi yanında tercümân olan Soma veled-i Alasi Sosani nâm tercümân kendü mesâlihi için İzmir cânibine elçi-i mûmâ ileyh irsâl etmekle şürût-ı berât derciyle ancak tercümân-ı mesfûrun mürûruna mûmâna'at olunmamak üzere ber-mu'tâd İzmir kâdisına ve Der'aliyye'mden İzmir'e varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve zâbitâna hitâben tercümân-ı mesfûr umûru (...) bir mahallde (...) olmayub gelüb elçisi tercümânlık hizmetinde kıyam etmek şartıyla ahidnâme-i hûmâyûn mûcibince bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 194

(5) Selanik sancağı mütesellimi dergâh-ı âlî kapıcıbaşlarından dâme mecdühûya hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb devletine dâ'ir ve tüccârlarının umûr ve husûslarının temşiyeti zımnında ayda bir def'a tahrîrât ile Sicilyateyn cânibine irsâl eylediğü bir nefer yasakçıya Dubrovnik hudûduna varub gelünce i'tâ' olunan menzîl hükmü terâfu' ile esnâ-yı râhda Selanik sancağında vâki' Göreki ve İsvarınca ve Avarinka ve Ekseru nâm dört aded memâlik hudûdlarına dahil olduktan hükkâm ve zâbitân ve ahâlîleri bizim kasabamızın müstakil mezbahane yokdur ancak Devlet-i 'Aliyye olan ve Tatarlarına verecek mikdârı (...) direk deyü def' ile cevâb ve umûrunun ta'tîline mü'eddî ve müstakil (...) nâ-marzîye bâdî

oldukları mukaddemâ inhâ ve elçi-i merkûmun Devlet-i ‘Aliyye’me olan ve Tatarlarına verdiği misillü merkûma dahi yalnız tedârik (...) vusûlüne irsâl olunmak bâbında (...) ve yedinde olan menzîl hükmü mûcibince esnâ-yı râhda mürûruna ber-vech-i ser-mûdan (...) olunmak üzere size Selanik sancağı mutasarrıfına hitâben emr-i şerîf sudûrundan sonra bu def‘â yine (...) umûr ile giden akçesi yine (...) mezbûrda Hakberdu ve Zabinden nâm mahallere vardukda (...) olan bâr-gîre (...) nazar olduğu eelden vezîr-i müşârûn ileyh tarafından (...) dahi (...) kâr-gîr olunduğun bu def‘a dahi inhâ ve mukaddemâ (...) olan emr-i şerîf mûcibince mücedden külli hümâyûn ricâ’ ve Divân-ı Hümâyûn’umda mahfûz ahkâm kuyûdâtı gördükde ber-vech-i meşrûh târîh-i mezbûrda emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcibince ‘amel ve hâreket ve hilâfından (...) ve rencîde olunmaya deyü emr-i şerîfim yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 194

(6) Diğer hidmetkâra dahi yol hükmü verilmiştir. Evâsıt-ı L sene 194 Tecdîden yol emri verilmiştir. Fî evâ’il-i L sene 204

Medîne-i Atina’da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Takri veled-i Yosuk düvele ba‘zı husûsiçün Yasok veled-i Atala Abort nâm bir nefer hidmetkârı Haleb ve Şam câniblerine irsâl edüb ‘azîmet üzere olmağla şürût-ı berât derciyle ve elçi ‘arzuhalî mûcibince Haleb ve Şam ve mollalarına ve Atina’dan mahall-i mezbûra varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve a‘yân ve sâ’ir zâbitâna hitâben mu‘tâd üzere yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i Ş sene 194

(7) Dergâh-ı mu‘allâm yeniçeri ağası ve hassa bostancıbaşı ve topcubaşı ve Galata voyvodası ve zîde mecdühûya hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın ve tercümânan ve etbâ’larının kefâf-ı nefisleriçün sâ’ir müste’mene verüldüğü üzere doksân dört senesine mahsûben Üsküdar ve havâlîsinden mâ-‘adâ mahallerden yüz elli sepet üzümün akçesiyle iştirâ’ ve Galata’da vâki‘ hânesine nakline mûmâna‘at olunmayub ve ‘avâ’id ve sâ’ir bahâne ile nesne talebiyle rencîde olunmamak bâbında sana hitâben emr-i şerîf istid‘â’ ve Divân-ı Hümâyûn’umda mahfûz ahkâm-ı kuyûdat eyledükden doksân üç senesine mahsûben olmkidâr sepet üzümün akçesiyle iştirâ’ ve Galata’da vâki‘ hânesine nakline mûmâna‘at olunmamak üzere sene-yi mezbûr Şa‘bân’ında emr-i şerîf verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince doksân dört senesine mahsûben olmkidâr sepet üzümün akçesiyle iştirâ’ ve Galata’da vâki‘ elçinin kendü hânesine at def‘a-yı vâhidede mürûruna mûmâna‘at olunmaya deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i N sene 194

(8) Sicilyateyn kapudânlarından Baron Françesko Filota nâm kapudânın bir kıt'a şityesiyle getürdüğü ve alub götürdüğü emti'asının gümrük-ü mezbûr edâ tezkîresi almağla ber-mu'tâd mürûruna mûmâna'at olunmamak için izn-i sefîne hükmü yazılmışdır.

(9) Bir sûretidir ki

Baron Kara Tahiko Filota nâm kapudânın izn-i sefînesiçün ber-vech-i meşrûh.

[121]

(1) *Tecdîden yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204*

Medîne-i Atina'da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Takri veled-i Yosok düvele ba'zı husûsiçün Basak veled-i Bolori Marin nâm bir nefer hidmetkârı Atina'dan Haleb ve Şam civârlarına ırsâl murâd etmekle ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berât derciyle ber-mu'tâd Haleb ve Şam câniblerine ve mahall-i mezbûra varub gelünce sâ'ir kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârı ve a'yân ve iskele emîni ve zâbitan ve sâ'ireye hitâben elçi 'arzuhalîyle yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 194

(2) İzmir vâlisine ve İzmir hassa voyvodasına hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn tâcirleri gerek mütemekkinlerinden ve gerek memâlik-i sâ'ireden lî-eclî't-ticâre (...) eyledükleri emti'a ve eşyâyı bâ-emr-i âlî elçi-i mûmâ ileyh tarafından me'mûr (...) ile İzmir'de mukîn Sicilyateyn tercümânı Moca veled-i Alisa ırsâl edüb tercümân-ı merkûmun dahi emti'a-yı mezbûreye fûrûht ve akçesiyle eşyâ âhar iştirâ' ve tüccâr merkûmlara ırsâl edecek emti'a ve eşyânın ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn yüzde üç hesâbı üzere gümrük edâ edüb yedine edâ tezkîresi aldığı emti'a-yı mezbûre ırsâl murâd eyledükden nakline mûmâna'at ve yedine verülen edâ tezkîresine âdem-i i'tibâr ile mükerrer gümrük ve bâc için taşra çıkarmadıkları metâ'dan dahi gümrük ve bâc ve kassabiye ve reft kazık ve denk akçeleri nâmıyla mugâyir ahidnâme-i hümayûn ta'addî ve rencîdeden hâli olmayub emr-i tüccârının inkıtâ'ına bâdî olundukların bildürüb ber-mûcib-i şürût ahidnâme-i hümayûn yüzde üç hesâbı üzere gümrük edâ olunub tezkîresi alınan emti'a ve eşyâdan mükerrer gümrük ve bâc için taşra çıkarmadıkları emti'adan dahi kezâlik gümrük taleb olunduğu ve gümrük edâ olunub tezkîresi alının eşyâya mahall-i âhara nakil ve fûrûht murâd eyledükden dahi tezkîrelerine i'tibâr olunarak nakline mûmâna'at olunmamak üzere misl-i mesbûk verülen emr-i şerîf mûcibince müceddeden hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda yine Sicilyalı tâcirlerin tedârik ve İzmir'de mukîm Sicilyateyn tercümânı Yenaki

veled-i Yorga Arselan nâm tercümân irsâl ve ber-vech-i muharrer yüzde üç hesâbı üzere gümrük verilüb tezkîresi alınan emti‘a ve eşyâdan mükerrer ve bâc için taşra çıkarmadukları emti‘adan dahi kezâlik gümrük talep verüldüğü edâ olunub ibâs-ı eşyâyı mahall-i âhara nakil murâd eyledükden (...) mümâna‘at olunmamak üzere mukaddemâ istid‘a ve Devlet-i ‘Aliyye’min bi’l-cümle iskele ve gümrüklerinde Sicilyateyn krallarının sefâ’in ve re‘âyâlarında gümrük resmi yüzde üç ve sâ’ir dost olan düvel taraflarından verilen rüsûmat edâ olunub ve kral-ı müşârün ileyhın re‘âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete mûte‘allik bey’ ü şirâlarında ve sâ’ir dost olan düvel misillü mu‘âmele oluna deyü Sicilyalu’ya verilen ahidnâme-i hümayûn kaydı bade’l-ihrac ahidnâme-i hümayûn mûcibince ‘amel olunmak için yüz doksan üç senesi Ramazan’ında (...) ve meşrûh misl-i mesbûk olmak üzere emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed olunduğuna binâ’en ahidnâme-i hümayûnda ziyâde resm-i gümrük alınmamak husûsu ancak Sicilyateyn tüccârını şâmil olub âhar (...) olunmadığına binâ’en bu bahâne ile tercümân-ı mersûm mücerred resm-i gümrük (...) vermek için kendünün ve sâ’irin emti‘ası tüccâr-ı merkûm (...) zecr etmesinden mübâ‘adet olunarak mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf ve şurût ahidnâme-i hümayûn mûcibince ‘amel olunmak fermânım olmağın imdi Sicilyateyn tüccârının balâda muharrer mutâlebat mükerrere ve mümâna‘at ile (...) kalınmalarına rızâ-yı şerîfim olmayub ve Devlet-i ‘Aliyye’mlle Sicilyateyn Devleti beyninde mün‘akid olan resm ve musâfât ile emr-i tüccârının tarafından revâcına nezâret ve dikkât ile tesyîd ve musâfât ve te’kîd-i levâzım (...) ve mikdârının dâ‘imâ (...) nezâret matlûb idüğü ma‘lûmun olduktan ba‘de-zin Sicilyalu tâcirlerinin irsâl eyledükleri emti‘a ve eşyânın ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûna bundan akdem hesâb üzere emti‘a gümrük edâ olunub tezkîresi alınan emti‘a ve eşyâdan mükerrer gümrük ve bâc için taşra çıkarmadukları emti‘ada dahi kezâlik gümrük ve bâc ve kassabiye reft ve denk ve kazık akçeleri nâmıyla mugâyir ahidnâme-i hümayûn ta‘addî ve bir def‘a gümrük verilüb tezkîresi alunub İzmir’de fûrûht olunan emti‘aya memâlik-i mahrûsem iskelelerine nakil murâd eyledüklerinden dahi nakl ve muhâlefet olunmayub bâlâda mastûr şurût ve kuyûda i‘tinâ’ ve dikkât ve ber-mûcib ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i ZA sene 194

(3) Ruscuk kazâsı nâ’ibine ve zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb bu def‘a devleti tarafına tahrîrât ile irsâl eyledüğü yasakçı Mustafa nâm yeniçeri ‘asitâne-i sa‘âdetime râhî ve Ruscuk kasâbasına vürûdunda hastalanub bâ-emr idüğü (...) olmağla üzerinde bulunan tahrîrât ve hâric para verdükleri akçe ve esliha ve duhûllerin siz ki mûmâ ileyhümsiz tarafınızdan zabt ve hıfz

olunduğu ihbâr eyledüklerin bildürüb elçi-i müteveffâ-yı merkûmun yanında mevcûd tahrîrât ve akçe ve esliha duhûl ve bu taraflarına vereselerini vermek için elçi-i mûmâ ileyh tarafından kabzına me‘mûr yasakçı () nâm kimesneye tamâmen red ve teslîm olunub mugâyir şer-i şerîfe muhalefet olunmamak üzere siz ki mevlânâ ve zâbitân mûmâ ileyhümsiz size hitâben emr-i şerîf sudûru istid‘â’ etmekden inhâsı vâki‘ olunduğu sûrette vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 194

(4) ‘Asitânenen bahren Sicilyateyn memleketine varunca esnâ-yı râhda ve sevâhil ve cezâyirde vâki‘ kuzât ve nüvvâb zîde fazluhuma ve iskele ümenâsı ve zâbitânan ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki;

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb bu def‘a Sicilyateyn Devleti’nin iltimâsıyla tersâne-i amîrem nezâretinden ıtlâk ve sebîl-i tahlîye olunan Sicilyateyn re‘âyâsından Nikola Kafiyero nâm bir nefer esirin elçi-i mûmâ ileyh vesâtatıyla vatan-ı aslîsiye irsâl murâd olunduğun bildürüb Der‘aliyye’mden bahren Sicilyateyn memleketine varunca mürûruna mûmâna‘at olunmayub bir dürlü bahâne ile rencîde olunmamak bâbında size hitâben hükm-ü hümayûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda Sicilyateyn re‘âyâsından Ziba Golanto nâm bir nefer esirin sebîli tahlîye olunmağla memleketine irsâline mûmâna‘at olunmamak üzere elçi-i mûmâ ileyh istid‘â’sıyla yüz doksan dört senesi Muharrem’inde (...) emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûcibince ‘amel oluna deyü yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 194

[122]

(1) *İşbu emr-i şerîf gelüb hıfz olunub âhar hidmetkâr için emr-i âlî verilmişdür.*

İzmir’den Der‘aliyye’me gelüb gidünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve a‘yân ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

İzmir iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan İbrahim veled-i Mösyö nâm tercümân kendü umûr ve husûsiçün Sotraki veled-i Dimitre nâm bir nefer âdemisi ‘asitâneye göndermekle mürûruna mûmâna‘at ve cizye ve ‘avârız ve rûsûmat sâ’ire talebiyle ta‘addî olunmayub himâyet olunmak için ber-mu‘tâd şürût-ı berât derciyle bir kıt‘a yol hükmü verilmüştür. Fî evâ’il-i M sene 195

(2) *İşbu emr-i şerîf gelüb hıfz olunub âhar hidmetkâr için emr-i âlî verilmişdür.*

İzmir'den Der'aliyye'ne gelüb gidünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve serdârları ve a'yân ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

İzmir'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Yenaki veled-i Yorga Arselan kendü husûsiçün Estifan veled-i Lavosto nâm bir nefer hidmetkârı Der'aliyye'ne irsâl etmekle ensâ-yı râhda mürûruna mümâna'at ve 'avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rüsûm teklîfiyle ta'addî olunmayub himâyet olunmak için şürût-ı berât derciyle ber-mu'tâd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i M sene 195

(3) Tekfurdağı nâ'ibiyle Der'aliyye'mden mahall-i merkûma varub gelünce vâki' sâ'ir kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri sedârı ve a'yân ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Esak veled-i Maton Akşoti ba'zı husûsiçün Muydi veled-i Maton nâm bir nefer âdemini Tekfurdağı'na irsâl etmekle mürûruna mümâna'at ve 'avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rüsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta'addî olunmayub himâyet olunmak üzere şürût-ı berât derciyle elçi 'arzuhâli mûcibince ber-mu'tâd yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 195

(4) Konsolos vekâleti emri

Draç ve Ülgün-bâr ve Avlonya kazâlarının kuzât ve nüvvâbına ve a'yân ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhâl gönderüb Sicilyateyn Devleti'nin konsolosları ve tercümânan ve etbâ'ları husûslarında sâ'ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ'larına olan müsâ'ade misillü mu'âmele oluna deyü Sicilyaluya verilen ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed olunduğuna binâ'en Draç ve Ülgün-bâr ve Avlonya ve tevâbi' iskelelerine tevârüd iden Sicilyateyn sefâ'ini ve tüccârının umûr ve husûsların rü'yet için bâ-berât-ı âlî konsolos olan İtalya beyzâdelerinden Çan Şoraya hâlik olub bi-eyyî-hâl olduğun bildürüb Sicilyateyn Devleti tarafından (...) mezbûreye konsolos irsâl edinceye değin kendü cinslerinden Nikola veled-i Kosta nâm müste'men konsolos vekîli nasb ve ta'yîn olunub sefâ'in ve tüccârın umûrları rü'yet etdürülüb mugâyir ahidnâme-i hümâyûn âhardan bir ferdi müdâhale ve taarruz etdürülmemek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz ahidnâme-i hümâyûna mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince 'amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 195

(5) *Tercümân yol hükmü. İşbu emir battalda hıfz olunub müceddeden yol emr-i fermân yazılmışdır. Fî evâ'il-i L sene 1204*

Haleb mollasına ve Mısır'dab Haleb'e gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve a'yân ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Mısır Kahire'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Yasok veled-i Makol Atrakınba nâm tercümân ba'zı husûsuyla Mısır'dan Haleb'e gidüb ve 'avdet irâdesinde olduğun bildürüb tercümân-ı mesfûrun Mısır'dan Haleb'e gelüb gidünce mürûruna mûmâna'at ve cizye 'avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta'addî olunmayub ber-mûcib şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğin şürût-ı berât derciyle ber-mu'tâd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i S sene 195

(6) *Tercümânlık âhara verülmekle İşbu emr-i şerîf mektûb battalda hıfz olunumuşdur.*

Hâlen bâ-berât-ı âlî Sicilyateyn elçisi yanında tercümân olan Mudi veled-i Yosok nâm tercümân ba'zı husûsiçün Makon veled-i Kirbana nâm bir nefer âdemini İzmir ve havâlîsine irsâl etmekle mürûruna mûmâna'at ve haraç ve 'avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle rencîde olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak üzere elçi 'arzûhaliyle ve şürût-ı berât derciyle İzmir mollasına ve voyvodasına ve Der'aliyye'den İzmir'e varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve sâ'ir zâbitâna hitâben ber-mu'tâd yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i RA sene 195

(7) *İşbu emr-i şerîf teslim eylemek gayri üzere taahhüdün ahz olunmuşdur. İşbu (silik) gelüb teslim olunmağla taahhüd-ü temessük tercümâna red olunmuşdur.*

Haleb mollasına ve Der'aliyye'mden Haleb'e varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve a'yân ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan İbram veled-i Maton ba'zı umûr ve husûsiçün Avyas veled-i Hama Arkasam nâm bir nefer âdemini Haleb ve havâlîsine irsâl etmekle mürûruna mûmâna'at ve cizye ve 'avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle rencîde olunmayub himâyet olunmak bâbında emr-i şerîf ricâ' etmeğin şürût-ı berât derciyle ber-mu'tâd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i RA sene 195

(8) *Tercümânlık âhara verilmişdir. Fî RA sene 97*

Balya Badra'dan 'asitâne-i 'aliyye'me gelüb gidünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve a'yân ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Balya Badra'da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Kovrasaki nâm tercümân ba'zı umûr ve husûsiçün Burgaki veled-i Hristo nâm bir nefer hidmetkârı mahall-i mezbûrdan Der'aliyye'me irsâl etmekle mürûruna mûmâna'at olunmayub ber-mûcib şûrût-ı berât himâyet olunmak içün ber-mu'tâd yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 195

(9) *İşbu emir battalda hıfz olunub müceddeden yol emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i L sene 204*

Haleb mollasına ve Der'aliyye'mden Haleb ve havâlîsine varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve cizyedâran ve zâbitân ve a'yâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan İsak veled-i Netisa Aksoto nâm tercümân ba'zı mesâlih içün Yasok veled-i Kima Koşa nâm bir nefer hidmetkârı Haleb ve havâlîsine irsâl etmekle mürûruna mûmâna'at ve cizye ve 'avâriz talebiyle rencîde olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak içün şûrût-ı berât derciyle ber-mu'tâd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 195

(10) Terkin

Haleb mollasına ve Der'aliyye'mden Haleb ve havâlîsine varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve cizyedâran ve zâbitân ve a'yâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb Haleb'de mukîm İsveç konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Zebur veled-i Kostan Katl nâm tercümân ba'zı husûsiçün hidmetkârları Dahud veled-i Gergor ve Arkiya veled-i Tekub nâm iki nefer âdemleri Haleb ve havâlîsine irsâl murâd etmekle mürûruna mûmâna'at ve cizye ve 'avâriz talebiyle rencîde olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak içün şûrût-ı berât derciyle ber-mu'tâd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i RA sene 195

[123]

(1) *Tercümân yol hükmüdür. İşbu emir battalda hıfz olunub müceddeden yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 1204*

Haleb kâdisına ve Draç ve Ülgün-bâr ve Avlonya iskelelerinden Haleb'e varub gelünce vâki' sâ'ir kuzât ve nüvvâba ve a'yân ve cizyedâran ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb (...) mezbûrda mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Mikayil veled-i Tama Totonca nâm tercümân vatan-ı aslîsi olan Haleb’e li-ecli’t-maslâha ‘azîmet üzere olduğu bildürüb tercümân-ı mesfûrun Haleb’e varub gelünce mürûruna mûmâna‘at ve esnâ-yı râhda rencîde olundukda cizye ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta‘addî olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğin ahidnâme-i hümâyûn ve şûrût-ı berât mûcibince ber-mu‘tâd bir kıt‘a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 195

(2) *Tercümânlık yol hükmüdür. İşbu emir battalda hıfz olunub tercümân-ı mesfûr için başka yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı CA sene 1202*

Edirne mollasına ve Atina’dan asitâne-i sa‘âdete ve Edirne ve İslimiye’ye varub gelünce vâki‘ sâ’ir kuzât ve nüvvâb ve a‘yân ve zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Atina iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Nasdi veled-i Yosuk Dekal nâm tercümân ba‘zı husûsiçün Der‘aliyye ve Edirne ve İslimiye’ye ‘azîmet üzere olduğu bildürüb mesfûrun mahall-i merkûma varub gelünce mürûruna mûmâna‘at olunmayub ve esnâ-yı râhda ve bir mahallde hîn-i meksinde cizye ve ‘avâriz ve sâ’ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta‘addî olunmayub himâyet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz ahidnâme ve nişân kayıtlarına nazar olundukda Sicilyateyn konsolosları ve tercümânan ve etbâ‘larının husûslarına sâ’ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ‘larına olan müsâ‘ade misillü mu‘âmele oluna deyü mukayyed ve mesfûr hâlen berât-ı şerîfimle konsolos-ı merkûmun yanında tercümân olub ve tercümânlık hidmetinde olanlar ve oğulları ve iki nefer hidmetkârları haraç ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta‘addî olunmamaları ve yedlerine verilen tercümânlık berât-ı şûrûtunda münderiç olmağın ahidnâme-i hümâyûn ve berât-ı şûrûtu mûcibince ‘amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ‘il-i CA sene 195

(3) *İşbu emir taahhüdü üzere gelüb battalda hıfz olunmuşdur.*

Selanik mollasına ve İzmir’den Selanik ve Siroz ve havâfîlerine varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve a‘yân ve zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb İzmir’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Yenaki veled-i Yorga Arselan nâm tercümân ba‘zı umûr ve husûsiçün Gabze Nikola veled-i Gabze Nikola papaz oğlu nâm bir nefer hidmetkârı İzmir’den

mahall-i merkûma irsâl etmekle mürûruna mûmâna‘at olunmayub ve cizye ve ‘avâriz ve sâ’ir rûsûm ve teklîfiyle ta‘addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak için ber-mûcib-i şûrût-ı berât mu‘tâd üzere bir kıt‘a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C sene 195

(4) *Tercümân yol hükmüdür. İşbu emir battalda hıfz olunub yerine müceddeden emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i L sene 204*

Haleb vâlisine ve Haleb kâdısına Mısır’dan Haleb ve havâlîsine varub gelünce yol üzerinde vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve a‘yân ve cizyedâran ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Mısır Kahire’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Esbak veled-i Mikayil Gaza nâm tercümân ba‘zı husûsiçün vatan-ı aslîsi olan Haleb’e ‘azîmet üzere olmağla tercümân-ı mezbûr mahall-i merkûma varub gelünce mürûruna mûmâna‘at olunmayub ber-mûcib şûrût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak için ber-mu‘tâd yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 195

(5) Selanik sancağı mutasarrıfına ve Selanik kâdısına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Selanik iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Mesko veled-i Bolyo nâm tercümânın Selanik kazâsına tâbi‘ Ağustos nâm karye kocabaşlarından ma‘lûmü’l-esâmi zimmîler zimmetlerinde bin yüz doksan senesinden berü bâ-temessük bin altı yüz yirmi yedi gurus alacağı olub def‘atle taleb eyledükde envâ‘-ı ‘alel ve ehlî irâdıyla edâda muhâlefet ve ibtâl-i hakk sevdâsında olduğun bildürüb mahallinde şer‘ile görölüb mesfûrun zimmetlerinde olan olmikdâr meblağ alacağı ber-mûcib tamâmen tahsîl ve tercümân-ı mersûma aldurulub ve icrâ‘-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında Sicilyalı tercümânan ve etbâ‘larının husûslarında sâ’ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ‘larına olan müsâ‘ade misillü mu‘âmele oluna deyü mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince şer‘ile rû‘yet ve ihkâk-ı hakk olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

(6) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunub emir yol hükmü verilmişdür. Evâ’il-i CA sene 195*

‘Asitâne-i ‘aliyye’mden Tekfurdağı ve Boğazhisarları ve havâlîlerine varub gelünce kuzât ve nüvvâb ve a‘yân ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

‘Asitâne-i ‘aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Mudi veled-i Bosok Tesani nâm tercümân hidmetkârı Bogos veled-i Tador nâm bir nefer hidmetkârı ‘asitâne-i sa‘âdetden mahall-i merkûma irsâl

etmekle mürûruna mümâna‘at ve harac ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ‘ir rüsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta‘addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak için şürût-ı berât derciyle ber-mu‘tâd yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ‘il-i Ş sene 195

[124]

(1) *İşbu emr-i şerîf battalda ve tercümânlık dahi âhara verilmiştir.*

İzmir’den ‘asitâne-i ‘aliyye’me gelüb gidünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve a‘yân ve sâ‘ir zâbitân zîde kadruhumaya hüküm ki

Sicilyatyen elçisi südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb İzmir’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan İbram veled-i Mesid nâm tercümân Hazkiyal veled-i Anaz nâm bir nefer hidmetkârını ‘asitâne-i sa‘âdetime irsâl etmekle mürûruna mümâna‘at ve cizye ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ‘ir rüsûm tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta‘addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak için şürût-ı berât derciyle ber-mu‘tâd yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ‘il-i Ş sene 195

(2) Mora muhassıl vezîre Kordos kâdısına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Selanik’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-âlî tercümân olan Mosko nâm tercümân Kordos sâkinlerinden Espiro Torno ve Yorga Notra ve Benaboti Notra ve Mihail Kayumci ve Bala Kalimana ve Bala Kosta ve Bala Polara nâm kocabaşlar zimmetlerinde bin yüz doksan () senesinden berü bâ-temessük yetmiş yedi bin gurus alacak hakkını mesfûrlardan taleb eyledükden bî-vech-i şer‘ edâda muhâlefet ve gadr irâdesinde oldukların bildürüb mübâşir ma‘rifetiyle mahallinde şer‘ ile görölüb mesfûrunun zimmetlerinde olan meblağ-ı mezbûr hakkı tamâmen tahsîl ve ihkâk-ı hakk ve eğer edâda inâd muhâlefet ederler ise ‘asitâne-i ‘aliyye’me ihzârları i‘lâm olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum sudûrunu istid‘â’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz Sicilyalu’ya i‘tâ’ olunan ahidnâme-i hümâyûna mürâca‘at olundukda Sicilyalu tercümân ve etbâ’larının husûslarında sâ‘ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ’larına olan müsâ‘ade-i misillü mu‘âmele oluna deyü mukayyed bulunmağın sen ki vezîr müşârûn ileyhsin ber-mûcib ahidnâme-i hümâyûn mübâşir ma‘rifetiyle şer‘ le rû‘yet ve ba‘de’s-sübût ihkâk-ı hakk eyleyüb inâd ve muhâlefet eylerler ise ihzârları i‘lâm olunmak bâbında. Fî evâ‘il-i Ş sene 195

(3) *Tercümânlık ref‘ olunmakla İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunmuştur.*

İzmir mollasına ve Güzelhisarlarında ve Bahr-i Sefîd'de vâki' Yanya cezâresi nâ'iblerine ve 'asitâne-i 'aliyye'mden mahall-i merkûma varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve sâ'ir a'yân ve zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb 'asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Mosi veled-i Bosok Mesanib nân tercümân ba'zı umûr ve husûsiçün Manon veled-i Kariba nâm bir nefer hizmetkârını İzmir'e 'asitâne-i 'aliyye'mden mahall-i merkûma irsâl etmekle mürûruna mûmâna'at ve cizye ve 'avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta'addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak içün şürût-ı berât derciyle ber-mu'tâd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 195

(4) *İşbu emr-i şerîf battalda bade'l-hıfz hizmetkâr-ı mesfûr tecdîden yol emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i M sene 1209*

Kandiye'den 'asitâne-i 'aliyye'me gelüb gidünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve a'yân ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Kandiye'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Nigos veled-i Zador nâm tercümân ba'zı umûr ve husûsiçün Alazi veled-i Hermez nâm bir nefer hizmetkârını mahall-i mezbûrda Der'aliyye'me irsâl etmekle mürûruna mûmâna'at ve cizye ve 'avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta'addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak içün ber-mûcib şürût-ı berât derciyle ber-mu'tad yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 195

(5) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunub yedine âhar içün yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ş sene 1202*

Bir suretidir ki;

Yine tercümân-ı merkûmun hizmetkârı Artiya veled-i Agob nâm hizmetkârı Kandiye'den 'asitâne-i sa'âdetime gelüb gidünce mûmâna'at olunmamak içün ber-mu'tâd yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i N sene 195

(6) *Tercümânlık ref' olunmağla İşbu emr-i şerîf dahi battalda hıfz şedîd*

İzmir kâdısına ve 'asitâne-i 'aliyye'mden İzmir ve havâlisine varub gelünce vâki' kuzât ve a'yân ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Mosi veled-i Bosok nâm tercümân Panaboti veled-i Nikola Lonca nâm bir nefer hizmetkârını

‘Asitânedden İzmir ve havâlîsine irsâl etmekle mürûruna mûmâna‘at olunmayub ve cizye ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rûsûm ve tekâlîf-i örfîyye teklîfiyle ta‘addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak için şûrût derciyle ber-mu‘tâd yol emri yazılmışdır. Fî evâ’il-i N sene 195

(7) *İşbu emir battalde bade’l-hıfz ve mesfûr müceddeden âharına yazılmışdır. evâsıt-ı L sene 204*

Şam-ı şerîf kâdisına ve Trablus Şam vezîrine ve kâdılarıyla Selanik’den mahall-i merkûma varub gelünce vâki‘ sâ’ir kuzât ve nüvvâb ve a’yân ve zâbitân ve sâ’ire hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Selanik’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Hristo veled-i Nikolo nâm tercümân ba‘zı umûr için Anşitas veled-i Nikola nâm bir nefer hidmetkârını mahall-i mezbûra irsâl etmekle şûrût-ı berât derciyle ber-mu‘tâd yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ’il-i N sene 195

(8) *İşbu emir battalda hıfz olunub müceddeden mesfûra yol emri yazılmışdır. Fî evâ’il-i L sene 1204*

Bir suretidir ki

Tercümân-ı mesfûrun diğêr hidmetkârı Abirobolo veled-i Gaba Demizaki’yi Selanik’den Filibe ve Berkofça ve Sofya ve Siroz ve havâlîlerine irsâl etmekle mürûruna mûmâna‘at olunmayub himâyet olunması için mahall-i merkûmenin nüvvâb ve kuzât ve Selanik’den mahall-i merkûma varub gelünce vâki‘ sâ’ir kuzât ve nüvvâba ve a’yân ve zâbitâna hitâben ber-mu‘tâd yol hükmü yazılmışdır. Der-tarîh M

[125]

(1) *Terkîn Diğêr hidmetkârına dahi emir verüle Evâhir-i Ş sene 196*

Haleb mollasına ve Avlonya ve Ülgün-bar iskelelerinden Haleb ve havâlîsine varub gelünce vâki‘ sâ’ir kuzât ve nüvvâb ve iskele emîni ve a’yân ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki;

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb (...) mezbûrda mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Mikayil veled-i Name Totonca nâm tercümân Esil Esliha Nabık veled-i Tavildi nâm bir nefer hidmetkârı Haleb ve havâlîsine irsâl etmekle mürûruna mûmâna‘at olunmayub ve cizye ve ‘avâriz ve sâ’ir rûsûm ve tekâlîf-i örfîyye teklîfiyle ta‘addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak için ber-mu‘tâd şûrût-ı berât derciyle bir kıt’a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i N sene 195

(2) Dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ağasına ve hassa bostancıbaşıya ve topcubaşı Mehmed dâme mecdühûmaya ve Galata voyvodası zîde kadruhuya hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhâl gönderüb mûmâ ileyhın ve tercümânan ve etbâ‘larının kefâf-ı nefisleri için sâ‘ir müste‘mene verüldüğü misillü yüz doksan beş senesine mahsûben Üsküdar ve havâlîsinden mâ-‘adâ mahallerden yüz elli sepet üzümün akçesiyle iştirâ‘ ve Galata’da vâki‘ hânesine naklîne mûmâna‘at olunmayub ve ‘avâ’id ve sâ‘ir bahâne ile nesne talebiyle rencide olunmamak bâbında sana hitâben emr-i şerîfim ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz ahkâm kuyudâtına mürâca‘at olundukda yüz doksan dört senesine mahsûben mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince olmikdâr sepet üzümün akçesiyle iştirâ‘ ve Galata’da vâki‘ hânesine naklîne mûmâna‘at olunmamak üzere sene-yi mezbûr (...) emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince yüz doksan beş senesine mahsûben olmikdâr sepet üzümün akçesiyle iştirâ‘ ve Galata’da vâki‘ hânesine def‘a-yı vâhidede naklîne mûmâna‘at olunmaya deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ‘il-i L sene 195

(3) *İşbu emir (...) emir ile ma‘ân battalda hıfz olunub mesfûrlarına müceddeden yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 1204*

Haleb kâdisına ve kâ‘im-makâmına ve Mısır’dan Haleb’e varub gelünce vâki‘ sâ‘ir kuzât ve nüvvâba ve a‘yân ve sâ‘ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhâl gönderüb Mısır’da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan İsak veled-i Mikayil Gaza nâm tercümân ba‘zı husûsiçün Cebrail veled-i Endirşamas nâm bir nefer hizmetkârı Haleb ve havâlîsine irsâl etmekle mürûruna mûmâna‘at ve cizye ve sâ‘ir rûsûm teklîfiyle ta‘addî olunmayub himâyet olunmak için ber-mu‘tâd yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 195

(4) *Battalda hıfz olunmuşdur.*

Yine tercümân-ı mesfûr ba‘zı husûsiçün Tasri veled-i Hori Namagömye nâm bir nefer diğer hizmetkârı dahi Haleb ve havâlîsine irsâl etmekle mürûruna mûmâna‘at ve cizye talebiyle ta‘addî olunmayub himâyet olunmak için bir kıt‘a dahi yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 195

(5) *İşbu emr-i şerîf gelüb hıfz olunmuşdur.*

Balya Badra ve Gaston iskelelerinden Der‘aliyye’me gelüb gidünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve a‘yân ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb mahall-i mezbûrda mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan İsyak veled-i Gozyil Atrodi nâm tercümân Alis veled-i Boda Karanaş nâm bir nefer hizmetkârı li-ecli’l-maslaha berren ve bahren Der‘aliyye’me irsâl etmekle mürûruna mûmâna‘at ve cizye ve sâ’ir rûsûm teklîfiyle ta‘addî olunmayub himâyetiçün ber-mu‘tâd bir kıt‘a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 195

(6) *İşbu emir battalda hıfz olunub diğer hizmetkâra yol hükmü verilmiştir. Evâsıt-ı S sene 207*

Edirne ve İzmir vusûllerine ve Tekfurdağı ve Boğazhisarları nâ’ibleriyle İzmir’den Der‘aliyye’me ve andan Tekfurdağı ve Boğazhisarlarına ve Mısır Kahire’ye varub gelünce vâki‘ sâ’ir kuzât ve nüvvâb ve iskele emîni ve yeniçeri serdârları ve a‘yân ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb İzmir’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan İbrahim veled-i Mesid nâm tercümân Estifan veled-i İbanas nâm bir nefer hizmetkârı İzmir’den mahall-i merkûma irsâl etmekle berren ve bahren mürûruna mûmâna‘at ve esnâ-yı râhda cizye ve ‘avâruz ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rûsûm tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta‘addî olunmayub himâyet olunmak içün ber-mu‘tâd şürûtuyla bir kıt‘a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ’il-i ZA sene 195

(7) *İşbu emir battalda hıfz olunub âhar hizmetkâr içün yol emri yazılmışdır. Fî evâ’il-i ZA sene 207*

Siroz ve Uzunca-abad kazâları ve Elibofo nâhiyesi kuzât ve nüvvâbıyla Selanik’den kazâhâ-yı mezbûra varub gelünce vâki‘ sâ’ir kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri zâbiti ve a‘yân ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Selanik’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Covan veled-i Hacı Laskari nâm tercümân ba‘zı husûsiçün Toma veled-i Malo nâm bir nefer hizmetkârı kazâhâ-yı mezbûr ve havâlîlerine irsâl etmekle mürûruna mûmâna‘at ve cizye ve ‘avâruz ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta‘addî olunmayub himâyet olunmak içün ber-mu‘tâd şürût-ı berât derciyle yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 195

(8) Diğer hizmetkârına dahi yol hükmü yazılmışdır. Evâhir-i C sene 196 İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunub âhar hizmetkâr için emr-i şerîf yazılmışdır. Evâsıt-ı B sene 197

İzmir ve Selanik mollalarına ve Sakız nâ'ibiyle Atina'dan mahall-i merkûma varub gelünce vâki' sâ'ir kuzât ve nüvvâba ve İskele ümenâsı ve a'yân ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Atina iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Vaslaki veled-i Narcimanos nâm tercümân ba'zı umûriçün Benako veled-i Sarazi nâm bir nefer hizmetkârı kazâhâ-yı merkûmeye irsâl etmekle mürûruna mûmâna'at ve cizye ve 'avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm tekâlîf-i örfiyye tekâlîfiyle ta'addî olunmayub himâyet olunmak için şürût-ı berât derciyle ber-mu'tâd yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 195

(9) İşbu emir battalda hıfz ve tercümân-ı mezbûr (...) olmağla (...) izin verilüb (...) mestûr hizmetkâr istihdâm etmekle emr-i şerîf yazılmışdır. Evâ'il-i R sene 197

Balya Badra ve Gaston iskelelerinden Der'aliyye'me gelüb gidünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve iskele emîni ve zâbitân ve a'yâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb iskele-i mezbûrda mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan İsak veled-i Gaboyil Arkovi nâm tercümân ba'zı mesâlihle İsak veled-i Genmon nâm bir nefer hizmetkârı 'asitâne-i 'aliyye'me irsâl etmekle mürûruna mûmâna'at ve cizye ve 'avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye tekâlîfiyle ta'addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmalarıçün ber-mûcib şürût-ı berât mu'tâd üzere yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 196

[126]

(1) Konsolos vekâleti âharın konsolos nasbı için berât yazılmışdır. Fî 27 Sene 22

Lefkoşa cezâresi nâ'ibine ve Kıbrıs muhassılı () zîde mecdühûya hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Kıbrıs cezâresinde mukîm Sicilyateyn konsolosu olan Petro Sabid nâm konsolos hâlik olub bir hâlî olmaduğun bildürüb devleti tarafından cezâre-i mezbûreye konsolos gelünceye değin kendü cinslerinden Ciro veled-i Kaziri nâm müste'men yerine konsolos vekîli nasb ve ta'yîn olunub âmed şüd iden Sicilyateyn tüccârı sefâ'inin umûru rû'yet ve konsolosa resmi ahz ü kabz etdürülüb mugâyir ahidnâme-i hümayûn ta'addî ve mûmâna'at ve müdâhale etdürülmemek bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz Sicilyaluya verülen ahidnâme-i

hümâyûna mürâca‘at olundukda Devlet-i ‘Aliyye’min münâsib olan bi’l-cümle iskelelerinde ve sevâhillerinde konsolosları ikâmet etdürülüb ‘azl ve nasblarında ve vekîl-i mûmâ ileyh rütbesine göre evâmir-i ‘aliyye verülmek ihsânım olunmağın ve konsoloslarının ve tercümânan ve etbâ‘larının husûslarında sâ’ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ‘larına olan müsâ‘ade misillü mu‘âmele oluna deyü mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince vekâletiçün emr-i şerîf yazılmışdır.Fî evâ’il-i M sene 196

Konsolos vekâleti.

(2) İstanköy ve Rodos cezîreleri nâ’iblerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal cezîreteyn-i mezbûreteyn ve ana tâbi‘ iskelelere İtalya bayrağı ile gemileriyle âmed şüd iden tüccâr ve re‘âyâsının umûr ve husûslarını rû’yet için (...) mezbûrda bâ-berât-ı âlî konsolos olan Covan Batista Ponikaca nâm konsolos hâlik olub bîr hâlî olmaduğın bildürüb devlet tarafından konsolos gelinceye dek Sicilyalı’dan Antonyo Galibardi nâm müste’men konsolos vekîli nasb ve ta’yîn olunub vürûd iden Sicilyalı re‘âyâsı ve tüccârı umûrlarını rû’yet ve konsolato resmi ahz ü kabz etdürülüb mugâyir ahidnâme-i hümâyûn âharı mûmâna‘at etdürülmemek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz Sicilyalı’ya verilen ahidnâme kaydı gördükde Devlet-i ‘Aliyye’min münâsib olan bi’l-cümle iskelelerinde ve sevâhillerinde konsolosları ikâmet etdürülüb ‘azl ve nasblarında ve vekîl-i mûmâ ileyh rütbesine göre evâmir-i ‘aliyye verülmek ihsânım olunmağın ve konsoloslarının ve tercümânan ve etbâ‘larının husûslarında sâ’ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ‘larına olan müsâ‘ade misillü mu‘âmele oluna deyü mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince vekâleti için emr-i şerîf yazılmışdır.Fî evâ’il-i M sene 196

(3) *Tercümânlık 18 S sene 196 târîhinde âhara verülmekle işbu emir dahi battalda hıfz olundu.*

Hidmetkârı için emr-i fermânım olmuşdur. Fî evâhir-i N sene 196

İzmir mollasına ve Kandiye’den İzmir’e varub gelünce vâki‘ sâ’ir kuzât ve nüvvâb ve zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü mektûb gönderüb Kandiye’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Bozco veled-i Agasar nâm tercümân ba‘zı husûsiçün Görör veled-i Asnor nâm bir nefer hidmetkârı İzmir’e irsâl etmekle mürûruna mûmâna‘at ve cizye ve ‘avârız ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rüsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta‘addî

olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak üzere ber-mu‘tâd bir kıt‘a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ’il-i S sene 196

(4) Bir suretidir ki;

Tercümân-ı mesfûr Bozco veled-i Agasari İzmir’e irsâl etmekle kendüye olarak yol hükmü yazılmışdır.

(5) *İşbu emir battalda hıfz olunub yerine âhar hidmetkâr için yol emri yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 1209*

Edirne kâdısına ve İslimiye nâ’ibiyle Narda’dan kazâteyn-i mezbûretyne gelüb gidünce sâ’ir kuzât ve nüvvâb ve zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Narda’da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Hacı Posyo veled-i Gerica nâm tercümân Yolakim veled-i Arina nâm bir nefer hidmetkârı ba‘zı umûr ve husûsiçün İslimiye ve Edirne ve ‘asitâne-i ‘aliyye’me irsâl etmekle hâlen ‘azîmet üzere olduğun bildürüb hidmetkâr-ı mesfûrun Narda’dan mahall-i merkûma varub gelünce mürûruna mûmâna‘at ve cizye ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta‘addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak üzere ber-mu‘tâd yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ’il-i S sene 196

(6) İslimiye ve Uzuncaâbad kâdılarıyla Selanik’den kazâteyn-i mezbûretyne varunca vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve a‘yân ve zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Selanik’de mukîm Sicilyateyn tüccârından ma‘lûmü’l-esâmî tâcirler kendü memleketlerinden tedârik ve celb eyledükleri emti‘a ve eşyâlarının bir def‘a ahidnâme-i hümâyûn mûcibince Selanik’de resmi gümrük edâ yedlerine edâ tezkîresi aldıkları metâ‘ları Uzuncaâbad ve İslimiye ve sâ’ir panayırlara irsâl eyledüklerinde bey’ ü şirâlarından ve alacaklarının tahsîlinde mugâyir ahidnâme-i hümâyûn ta‘addî olunmaları icâb etmezler iken ba‘zı zâbitân taraflarından bu misillü gümrük edâ olunub tezkîresi aldıkları emti‘alarından mükerrer gümrük ve mücerred resm ve tekâlîf-i sâ’ire talebiyle rencîde ve alacaklarının ahzına mûmâna‘at üzere oldukların bildürüb mugâyir ahidnâme-i hümâyûn olvechile zâhir olan müdâhale ve ta‘addîleri men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz Sicilyalı’ya verülen ahidnâme-i hümâyûn ve kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda Sicilyateyn kralının re‘âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte‘allik bey’ ü şirâlarında sâ’ir dost olan düvel-i misillü mu‘âmele oluna ve müte’ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarına cizye ve tekâlîf

ve sâ'ire taleb olunmaya deyü mastûr ve Sicilyateyn elçisi yanında mukaddemâ tercümân olan Menahim nâm tercümânın âdemisi Nemçe diyarından hırdavat ta'bîr olunur eşyâ iştirâ' ve İstanbul'a gelür iken eşyâ-yı merkûme ile Belgrad'a geldükde Belgrad'da sâkin gümrükcü resmi nâmıyla yüz seksen beş ve kâtibe ve (...) ve sâ'ir (...) bahânesiyle min-haysü'l-mecmû' iki yüz guruş yirmi yedi para Varşova nâm mahallde ayak basdı nâmıyla yirmi guruş vürûdunda kazık akçesi on dört guruş otuz parasu mugâyir ahidnâme-i hümayûn almalarıyla bey' içün ihrâç olunan metâ'dan mâ-'adâ çıkarmayub gemilerinde kalan metâ'dan İstanbul'da ve her kangı iskelede olur ise olsun âhar iskeleye alunub götürdüklerinden gümrük taleb eylemeyeler ve âhar iskeleye alunub gitmeye mâni' olmayalar deyü Nederlandelü'nün ahidnâmesi bade'l-ihrâc ahidnâme-i hümayûn mûcibince emsâl olarak yüz altmış senesi Zi'l-hicce'sinde (...) emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf ve ahidnâme-i hümayûn mûcibince 'amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır vusûl-ı 'amel dahi Sicilyateyn tüccârı malûmü'l-esâmî mesfûrların bir def'a Selanik'de ahidnâme-i hümayûn mûcibince resmi gümrük edâ edüb yedlerine aldıkları edâ tezkîresi mûcibince emti'a ve eşyâ-yı merkûmeye taht-ı kazânızda vâki' panayırlara götürdüklerinde zâbitân taraflarından mugâyir ahidnâme-i hümayûn o misillü resmi gümrük edâ olunmak emti'adan mükerrer gümrük ve mücerred resm ve tekâlîf-i sâ'ire talebiyle ta'addî ve alacaklarının dahi ahzına mümâna'at ve gadr eyledükleri vâki' ise mugâyir ahidnâme-i hümayûn olvehile olan müdâhale ve ta'addîleri men' ve def' ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunmak içün. Fî evâsıt-ı S sene 196

[127]

Konsolos vekâleti.

(1) Ağrıboz muhâfız vezîre ve Ağrıboz kâdısına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Ağrıboz iskelesine âmed şüd iden Sicilyateyn tüccârı sefâ'ini umûru rû'yet ve konsolato resminin ahz ü kabzı içün devlet cânibinden konsolos gelünceye değin konsolos vekîli nasbına ihtiyaç zâhir olduğun bildürüb devleti tarafından mahall-i merkûma konsolos gelünceye değin kendü cinslerinden Cüzebe Astala nâm Sicilyalı konsolos vekîli nasb ve ta'yîn olunub Sicilyateyn tüccârı sefâ'ini umûrları rû'yet ve konsolato resminin ahz ü kabzına âhar taraflardan mugâyir ahidnâme-i hümayûn mümâna'at ve ta'addî etdürülmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz Sicilyalı'ya verülen ahidnâme-i hümayûn kaydı verüldükde Devlet-i 'Aliyye'mde kral-ı müşârün ileyhın ikâmet edecek vekîli vesâtatıyla

Devlet-i ‘Aliyye’min münâsib olan bi’l-cümle iskelelerinde ve sevâhillerinde konsolosları ikâmet etdürölüb ‘azl ve nasblarında vekîli mûmâ ileyhın rütbesine göre evâmîr-i ‘aliyye verüle ihsânım olunmağın ve konsoloslarının ve tercümânın ve etbâ’larının husûslarında sâ’ir dost olan düvel elçileri ve tercümânın ve etbâ’larına olan müsâ’ade-i misillü mu’âmele oluna deyü mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn şûrûtu mûcibince konsolos vekîli bâbında emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 196

(2) *İşbu emr-i şerîf gelüb hıfz olunub âhara emir verilmüşdür. Evâsıt-ı L sene 196*

Ülgün-bar ve Avlonya ve Draç’dan Der‘aliyye’me gelüb gidünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emîni ve a’yân ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb (...) mezbûrda mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Mikayıl veled-i Tamtotunca nâm tercümân ba’zı umûr ve husûsiçün Tolaki veled-i Henavil nâm bir nefer hidmetkârı mahall-i merkûmeden Der‘aliyye’me irsâl murâd etmekle ‘azîmet üzere olduğu bildürüb hidmetkâr-ı mesfûrun mürûruna mûmâna‘at ve cizye ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta‘addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmakiçün ber-mu’tâd şûrûtuyla bir kıt’a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 196

(3) *Tercümân yol hükmüdür. Tercümân-ı mersûmun helâkından âhara verilmüşdür. Fî 15 Ş sene 197*

Mısır vâlisine ve mollasına Devlet-i ‘Aliyye’mden berren ve bahren Mısır’a varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâba ve kethûda yerleri ve yeniçeri serdârları ve iskele emîni ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Musi veled-i Bosok Mesanib nâm tercümân ba’zı husûsiçün Mısır’a irsâl etmekle hâlen ‘azîmet üzere olduğu bildürüb ancak tercümân-ı mesfûr ‘asitâne-i ‘aliyye’mden mahall-i merkûma varub gelünce mürûruna mûmâna‘at ve cizye ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta‘addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmakiçün ber-mu’tâd şûrûtuyla bir kıt’a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ’il-i RA sene 196

(4) *Diğer hidmetkâr için emir verölüb iki nefer olmuşdur. Fî evâhir-i ZA sene 98*

Edirne mollasına ve Tekfurdağı nâ’ibiyle Mısır’dan berren ve bahren Tekfurdağı ve İstanbul ve Edirne’ye gelüb gidünce vâki‘ sâ’ir kuzât ve nüvvâba hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Mısır Kahire’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Yasuk veled-i Mikayıl Arkitanci nâm tercümân Estifan veled-i Evalya nâm bir nefer hizmetkârı mahall-i merkûma irsâl etmekle mürûruna mûmâna‘at ve cizye ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rûsûm ve tekâlîf-i örfîyye teklîfiyle ta‘addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmakiçün şûrûtuyla ber-mu‘tâd yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 196

(5) *Konsolos vekâleti. Mukaddemâ (...) olmağla vekîlinden (...) olunub (...) verilmişdir. Fî 22 ZA sene 196*

Haleb vâlisine ve kâdısına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Haleb’de mukîm bâ-emr-i âlî Sicilyateyn konsolos vekîli olan Yazoda Biradi nâm müste’men hizmetinde (...) edüb ref‘-i iktizâ eyledüğün bildürüb mesfûr vekîlinden ref‘ ve yerine hâlen Haleb’de Nederlanda konsolosu olan Van Mizahin nâm müste’men Sicilyateyn Devleti tarafından asıl konsolos gelünceye değin konsolos vekîli nasb ve ta’yîn olunub vürûd iden Sicilyalı tüccâr ve re‘âyâsı ve umûru rû’yet ve konsolato resmi ahz ü kabzına mugâyir ahidnâme-i hümâyûn müdâhale ve mûmâna‘at olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Sicilyateyn kralının ikâmet edecek vekîli vesâtatıyla Devlet-i ‘Aliyye’min münâsib olan bi’l-cümle iskelelerinde ve sevâhilllerinde konsoloslarını ikâmet etdürülüb ‘azl ve nasblarında vekîl-i mûmâ ileyh rütbesine göre evâmir-i ‘aliyye verüldükde ihsân olunmağın ve konsoloslarının ve tercümânan ve etbâ’larının husûslarında sâ’ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ’larına olan müsâ‘ade misillü mu‘âmele oluna deyü Sicilyalı’ya verilen ahidnâmede mûnderiç olunduğuna binâ’en ahidnâme-i hümâyûn mûcibince vekâletiçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 196

(6) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olmuştur. Tercümânlık âhara verilmişdir. 18 Ş sene 196*

İzmir kâdısına ve Kandiye’den İzmir ve ‘asitâne-i sa‘âdetime gelüb gidünce vâki’ sâ’ir kuzât ve nüvvâb ve a’yân ve zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Kandiye’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Bagos veled-i Agzar nâm tercümân Anton Küçügora nâm bir nefer hizmetkârı İzmir ve ‘asitâneye irsâl etmekle mürûruna mûmâna‘at ve cizye ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rûsûm ve tekâlîf-i örfîyye teklîfiyle ta‘addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmakiçün ber-mu‘tâd şûrûtuyla bir kıt’a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 196

(7) Rumili vâlisine ve Ohri kâdisına ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr mühürlü 'arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın yasakçılık hizmetinde olan Ohri kasabası mahallâtından ve Saka mahallesi sakinlerinden Barok Ahmed Seyahi oğlu Mehmed Paşa dimekle ma'rûf yasakçısına işbu sene-yi mübâreke Sâfer'i târîhinde devleti tarafından ba'zı mühim tahrîrât ile irsâl ve kendüye iki yüz gurus harac birle teslîm ve diğerk yasakçı sahîhden dahi olduğı eşyâ bahâsında kırk gurusu deyn olub mezbûr Mehmed Der'aliyye'mden hareket edüb mahall-i me'mûresinde 'azîmet eyleyüb doğru vatan-ı aslîsi olan âharları kasabasına gidüb ikâmesi üzere olduğı tarafına inhâ ve tahkîk eyledüğün bildürüb mahallinde olan hükkâm ve sâ'ir zâbitân ma'rifetiyle mezbûr ahz ve yedinde olan tahrîrât ve zimmetinde olan meblağ-ı mezbûr ma'rifet-i şer'le istirdâd ve diğerk yasakçıya teslîm ve şer'en lâzım gelen te'dîbi icrâ' olunmak bâbında siz ki vezîr müşâr ve sâ'ir mûmâ ileyhümsiz size hitâben hükm-ü hümayûnum sudûrunu istid'â'yı inâyet etmeğın vech-i meşrûh üzere ma'rifet-i şer'le görölmek içün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i R sene 196

[128]

(1) Haleb vâlisine ve mollasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb medîne-i Haleb'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Anton veled-i Basuk nâm tercümân (...) meşğûl ve kimesneye deyn vekâleti yoğken medîne-i merkûme sükkânında Abdülatif nâm kimesne zuhûr ve eşyâmın 'adet (...) bulunduğuna binâ'en tercümân-ı merkûm tasallut ve celb-i mâl ve ihzâr sevdâsıyla de'âvî-i mezbûreye gûne gûn tasaddî ve mesfûru her gelen hükkâm (...) ve tecrîm ve ta'addîden hâlî olmayub makdûr ve hizmet-i (...) olub (...) inhâ ve bu makûle dâ'va-yı mezbûra tasaddî edenlerin dört bin akçeden ziyâde olan dâ'va olundukda istimâ ' olunmayub ber-mûcib ahidnâme-i hümayûn Der'aliyye'me irsâl olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz Sicilyalı'ya verüle ahidnâme (...) göröldükde tercümânın ile dâ'va zuhûr ider ise dört bin akçeden ziyâde dâ'va olunduğı halde ve dâ'vaları sâ'ir mahallde istimâ' ve fasl olunmayub der-i sa'âdetime havâle oluna deyü mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn mûcibince 'amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i CA sene 196

(2) Priştine kâdisının i'lâmı ve re'îsu'l-kuttâb efendinin i'lâmı mûcibince ehl tarafına emr-i şerîf yazılıb şikâyet defterine kayd olunmuşdur. Fî 5 Ş sene 196

Rumili vâlisine ve Priştine kâdisına hüküm ki

Der‘aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisinin bu def‘a sūdde-i sa‘âdetime takdîm eylediği memhûr takrîr kağıdından devleti tarafından evrâk ile ‘asitâne-i devlet ‘asitâneme (...) ‘avd ü insirâf olan Hüseyin nâm yasakçısı Dubrovnik’den gelür iken esnâ-yı râhda refikleri Havkdar Mehmed ve Tatar Ömer ve Bostanlı diğer Mehmed ile hem-râh oldukları halde Priştine kasabasına kusûr sâ‘at mahalle geldüklerinde sekiz nefer eşkiyâ’ önlerine çıkub âlat-ı harb ile üzerlerine hücûm ve yasakçı merkûmun Devlet-i müşârün ileyha tarafından elçi-i mûmâ ileyhe îsâl etmek üzere hasıl olunduğu bin ‘aded yaldız altun ile kendünün iki yüz altmış guruşluk eslihâ ve eşyâ ve nakdin ve tahrîrât ahz ve iğtisâb ve refiklerinin dahi memâliklerin gâret olunmalarıyla yasakçı-ı merkûm keyfiyet-i hâl (...) Priştine’nin beyhûde a‘yân ve zâbitânına ifâde eyledükde (...) sûret-i ağrâz müsâhele birle beş gün meks ve ikâmet etdürülüb bilâ-âhara bizler bi’t-taharri gâretinizde eşkiyâ’ olan emvâl-i mezkûru gerü buluruz deyü murâfa‘a gûne cevâb etmelerinden nâşi‘ yasakçı-ı merkûm ve refikleri mezkûrdan bi’z-zarûr kendüleri (...) firar ve eşkiyâ’-yı mezbûr Priştine zâbiti beyzâdenin âdemlerinden idüğünü bi-gayr-ı hakkın erbâb(...) şer‘en ihbârlarıyla (...) olduğun mastûr ve inhâ ve sen ki vezîr müşârün ileyhsin ma‘rifetinle zâbit-i mezkûr beyzâdeden mahallinde altun ve eşyâ ve evrâk-ı menhûbe tamâmen istirdâd ve ma‘rifet-i şer‘le elçi-i mûmâ ileyh tarafından kabzına me‘mûr-ı merkûm yasakçı Hüseyin’e teslîm birle hasârat edenlerin (...) iktizâ iden te’dîbiyat (...) icrâ’ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum sudûru istid‘â’ olduğuna binâ‘en siz ki vezîr müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhümasız bu makûle fezâhat ve şekâvete cesâret edenlerin bi-eyyi-vechin kân ahzları ve lâzım gelen te’diblerinin icrâ’sı ve isbâtдан olduğuna binâ‘en ma‘rifet-i şer‘ile zâbit-i mezbûrdan eşkiyâ’-yı merkûm taleb ve zâhire ihrâc ve gasb olunan nukûd ve evrâkları isteyüb (...) tahsîl ve bi-kusûr yasakçı merkûme teslîm ve eşkiyâ’-yı mezbûrunun te’dîbiyât-ı meşrû‘ları ifâ ve zâbit-i mezbûr merkûmun ala vermekde muhâlefet eder ise Dîvân-ı Rumili’ye ihzârı i‘lâm olunmak fermânım olmağın imdi bu makûle kat‘-i tarîk ve gasb-ı emvâl misillü şenâyî cesâret eden eşkiyâ’nın men‘ ve def‘leriyle (...) ve istihsâli erbâb-ı emniyyet (...) ve gayretine akdem (...) zâbitân ve hükkâm iken fezâhat-i mezkûrenin mahall-i merkûmda vukû‘ mücerred ahz ve tekâsül eşkiyâ’da (...) ve tekâsül (...) neş‘et eylediği zâhir ve Sicilyateyn Devleti Devlet-i ‘Aliyye ebed-i (...) kadîm dostu olup gerek ulâk ve gerek sâ‘ir âdemlerinin te’mînleri ve min-küli’l-vücûh rencîde ve hasardan sıyânetleri mültezîm-i mülûkânem olmakla yasakçıları merkûm hakkında fezâhat-ı mezbûr (...) eden eşkiyâ’nın bi-eyyi-vechin kân ahz ve lâzım gelen te’dibleri icrâ’sı ve isbâtдан olduğu ve kimileri ise ‘alâ-eyyî-vechin kân zâbit-i mezbûra buldurulub eşyâ-yı mağsûbe ile zâhire ihrâcları matlûb kat‘a hüsvânem idüğü ma‘lûmun oldukda ber-minvâl-i muhârrer

zâbit-i mezbûrdan eşkiyâ'-yı merkûmeye taleb ve zâhire ihrâcı ve mahallinde meclîs-i şer' ihbâr ve terâfu' ve lede'l-subût (...) gasb olunan nukûd ve evrâk mezbûreyi bi-kusûr tahsîl ve yasakçı merkûme teslîm ve ihkâk-ı hakk ihtimâm ve dikkât ve ba'dehû eşkiyâ'-yı mezbûrenin şer'en lâzım gelen te'dibleri îfâ ve icrâ' ile (...) sa'y ve dikkât ve eğer zâbit-i merkûme (...) merkûmeyi alavermekde muhâlefet eder ise merkûmun divân-ı Rumili'ye ihzârını Der'aliyye'me ârz ve i'lâm (...) ve tenkîz emr-i şerefime (...) mugâyir emr-i âlî (...) ve tekâsil ve müsâmaha ve tekâsil ile müstehâk (...) şahânem olmakdan ve emr-i şerefimin hilâfından gâyetü'l-gâye tehâşi ve mücânebet olunmak bâbında Fî evâ'il-i CA sene 196

(3) *Tercümânlık âhara verilmiştir. Fî 2 S sene 197*

Mora (...) ve havâlîsine varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâba ve sâ'ire hüküm ki;

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Balya Badra ve Gaston ve Korikoz iskelelerinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında tercümân olan Esak veled-i Gobir Azuvi nâm tercümân Todoro veled-i Sarnito Papas oğlu nâm bir nefer hidmetkârını Koron ve havâlîsine irsâl etmekle ber-vech-i mu'tâd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C sene 196

(4) *Tercümânlık âhara verilmiştir. Fî 2 S sene 201*

Atina'dan Der'aliyye'me gelüb gidünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve iskele emîni ve a'yân ve zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Atina'da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 11 RA sene 194 târihinde verülen berât ile tercümân olan Aslaki Nefanos nâm tercümânın bir nefer hidmetkârı Burgaki veled-i Nehşola berren ve bahren Der'aliyye'ye irsâl etmekle mürûruna mûmâna'at ve cizye ve 'avârız ve kassabiye ve sâ'ir rûsûm mutâlebesiyle ta'addî olunmayub himâyet olunmak üzere ber-mu'tâd şürûtuyla bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 196

(5) *Haleb vâlisine ve mollasına hüküm ki*

Elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb Haleb'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâberât-ı âlî tercümân olan Anton veled-i Bosingan kimesneye (...)Sergar Alator nâm kimesne (...) dahi tercümân (...) oldukların üzerine (...)sabît olmayub mu'ârazadan men' birle (...) ve i'lâm-ı şer' verilmüşken mezbûr.

(1) Haleb vâlisine ve Haleb mollasuba ve İskenderun kâdisına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb medîne-i Haleb’de mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî bi’l-(...) tercümân olan Aba veled-i Anton Güreh ve ‘alâ-tarîki’l-intikâl tercümân olan Nikon veled-i Bosok ve Anton veled-i Hanahkim Haleb tevâbi’nde İskenderun iskelesinde tercümân olan Anton veled-i Bosok nâm tercümânlar ile elçi-i mûmâ ileyh yanında berât-ı şerîfimle tercümân olub li-eclî’t-mesâlih bâ-emr-i âlî Haleb’de olan Cebrail veled-i Bosok Detral ve Mısır’da mukîm konsolos yanında başka başka berât-ı şerîfimle tercümân olub yine maslahat zımında başka başka evâmir-i şerîf ile Haleb’de bulunan Hacı Mihail Gazek ve Pasuk Metahil Arkatihni nâm yedi nefer tercümânlar kendü hallerinde olub kimesneye deyn ve kefâletleri olmayub ta’addî ve rencîde icâb etmez iken ba’zı iştirâ’ ve müzevvir makûleleri mücerred celb-i mâl dâ’iyesiyle da’vâ-yı müzevvire bin ve tercümânlıklarını ve şöhetlerini ketm ve ihfâ’ ve (...) zimmî olarak haklarından emr-i ısdârıyla hükkâm ve sâ’ir ehl-i örfiyye ve (...) ve tecrîme (...) üzere oldukların bildürüb o misillü müzevvirenin ısdâr etdördükleri evâmir-i şerîfede mâdamki tercümânlıklar ve şöhetleri ve esâmîleri îzâh ve beyân olunmaya bu güne (...) zimmî olarak ısdâr etdördükleri evâmir-i merkûme ile ta’addî ve rencîde olunmayub ber-mûcib ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz Sicilyalı’ya verülen ahidnâme-i hümâyûn ve nişân-ı âlîşânım ve kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda Sicilyateyn Devleti’nin konsolos ve tercümânlarından dâ’va zuhûr eder ise dört bin akçeden ziyâde dâ’va olunduğu halde ve dâ’vaları sâ’ir mahallerde istimâ’ ve fasl olunmayub ‘asitâne-i sa‘âdetime havâle oluna ve kezâlik Devlet-i ‘Aliyye’m re‘âyâsıyla Devlet-i müşârûn ileyhın tüccâr ve sâ’ir re‘âyâsı ve himâyesi altında olanlar bey’ ü şîrâ ve ticâret husûslarıyla ve sâ’ir bahâne ile dâ’va ve kâdiya varduklarında tercümânlarından biri olmadıkça ve dâ’vaları istimâ’ ve fasl olunmaya ve borçları ve kefâletleri mâmûlün-bih senedât ve defter olmadıkça dâ’va olunan deyn içün hilâf-ı şer‘-i şerîfe müdâhale olunmaya deyi mastûr ve mukayyed ve ber-vech-i meşrûh Haleb’de mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Aya veled-i Anton Kuvet ve Selanik’den ‘alâ-tarîki’l-intikâl yine konsolos vekîli yanında Tomo veled-i Bosok ve yine vekîl-i mesfûrun yanında Narda’dan menkûl olduğun halde Anton veled-i Henahkim Arine olarak Haleb tevâbi’nden İskenderun iskelesinde Anton veled-i Bosifa ve Der‘aliyye’nde mukîm elçi yanında Cebrail veled-i Bosok Deval ve Mısır’da mukîm konsolos yanında Ayas veled-i Mikayil Gazek ve Basuk veled-i Arkatihni Namon tercümânlar içün ahidnâme-i hümâyûn mûcibince berât-ı şerîfe ve evâmir-i şerîfe verüldüğü emsâl-i su‘âl olundukda mahrûse-i Edirne’de Sicilyateyn tüccârının mesâlihini rû’yetine me‘mûr ve berât-ı şerîf ile tercümân olan Benabon veled-i

Kosta nâm tercümân için ahidnâme-i hümâyûn derciyle ber-vech-i muharrer misl-i mesbûkuna kıyâsen emr-i şerîf sâdır olduğu mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ‘amel olunmak fermânım olmağın imdi Devlet-i ‘Aliyye ebed-i kıyâmımla sulh ve musâfât üzere olan Sicilyateyn Devleti re‘âyâsı ve tercümânları mugâyir ahidnâme-i hümâyûn rencide ve ta‘addî olunmayub muktezâ-yı rûsûm dost üzere himâyet ü sıyânetleri matlûb olduğu ma‘lûmunuz oldukda bâlâda mastûr ve berâtlu tercümânlar haklarından ahidnâme-i hümâyûn şûrût-ı muktezâsı üzere ‘amel ve hareket ve hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn o misillü (...) ihtimâm ve dikkât ve hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn şûrût-ı muktezâsı mûcânebet eylemeniz bâbında emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i B sene 196

(2) *İşbu emr-i şerîf gelüb battalda ve tercümânlık dahi âhara verilmiştir.*

İzmir’den Der‘aliyye’me gelüb gidünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve iskele ümenâsı ve sâ’ir zâbitân ve a’yâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhâl gönderüb İzmir’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı şerîf tercümân olan Aram veled-i Mespo Anton veled-i Kaforik nâm bir nefer hidmetkârı Der‘aliyye’me irsâl etmekle mürûruna mûmâna‘at olunmayub (...) imrâr ve (...) talebiyle ta‘addî olunmayub himâyet olunmak üzere ber-mu‘tâd şûrûtuyla bir kıt‘a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ’il-i S sene 196

(3) *Terkîn*

Kandiye kâdisına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhâl gönderüb Kandiye iskelesinde mukîm Sicilyateyn tercümânı olan Antonyo veled-i Bogomon hidmetkârlarından Febril veled-i Agromos nâm bir nefer hidmetkârını cizye ve rûsûmat sâ’ire taleb olunmaya deyü ber-mûcib-i berât himâyet olunmak üzere yazılmışdır.

(4) *İşbu emir battalda hıfz yedîne âhara mu‘âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C sene 99*

Bir sûreti

Diğer hidmetkârı Karifor veled-i Asvador için şûrûtle ber-mu‘tâd (...)

(5) *Üstü Çizili*

(...) voyvodası ve Kandiye’den İzmir’e varub gelünce berren ve bahren yol üzerінде vâki‘ sâ’ir kuzât ve nüvvâb ve iskele emîni ve a’yân ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Kandiye iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu bâ-berât-ı âlî tercümân olan Antonyo veled-i Bogazis nâm tercümân Gabroil veled-i Bagozo nâm bir nefer hidmetkârı ba‘zı mesâlihini rû‘yet zımnında İzmir’e irsâl etmekle ‘azîmet üzere olduğun bildürüb mesfûrun mürûruna mûmâna‘at olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz nişân-ı âlî ve ahkâm-ı kuyûdât oldukda mesfûr Antonyo veled-i Bogazis konsolos-ı merkûmun yanında (...) Şa‘bân’ının on sekizinci günü târîhinde verülen berâtla tercümân oldukda ve mesfûr Gabroil veled-i Bagozo’nun dahi tercümân-ı mesfûrun hidmetkârı olub himâyet olunması havî mahallinde emr-i şerîf verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i âlî mûcibince ‘amel ü hareket oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 196

(6) *İşbu emir battalda hıfz yedine âhar için yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C sene 199*

Bir sûreti

Tercümân-ı merkûmun diğêr hidmetkârı Anoz veled-i Also Deviran için (...) ber-vech-i meşrûh.

[130]

(1) *Metruk Tercümânlık âhara verilmişdir. Fî S sene 201*

İzmir mollasına ve Atina’dan berren ve bahren İzmir’e gelüb gidünce vâki‘ ve sâ’ir kuzât ve nüvvâb ve İzmir hassa voyvodası ve a‘yân ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Atina iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 6 Z sene 193 târîhinde verülen bâ-berât-ı âlî tercümân olan Baselan Tercümân Koposi nâm tercümân ba‘zı mesâlihini rû‘yet zımnında Likobil veled-i Abraham nâm bir nefer hidmetkârı İzmir’e ‘asitâneye irsâl etmekle mürûruna mûmâna‘at olunmayub himâyet olunmak üzere şürût-ı berât derciyle ber-mu‘tâd-ı ‘atîk emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i N sene 196

(2) *Doksan yedi senesine mahsûben dahi emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i L sene 97*

Dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ağası ve hassa bostancıbaşı ve topcubaşı ve Galata voyvodası ve zîde mecdühûya hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb mûmâ ileyh ve tercümânan ve etbâ‘larının kefâf-ı nefisleriçün Üsküdar ve havâlisinden mâ-‘adâ mahallerden yüz doksan altı senesine mahsûben yalnız yüz elli sepet üzümün akçesiyle iştirâ‘ ve Galata’da vâki‘ hânesine def‘a-yı

vâhidede nakline mûmâna‘at olunmamak üzere mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûcibince ‘amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 196

(3) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunub âhar hidmetkâr için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 197*

Draç ve Ülgün-bar’dan Der‘aliyye’me gelüb gidünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârı ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb mahall-i merkûmede mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında yüz doksan beş senesi Safer’inin yirmi altıncı gününde verülen berât-ı şerîfle tercümân olan Mikayıl veled-i Name Totoncu tercümânın hidmetkârı yanında mufârakat etmekle yerine istihdâm eylediği Bosok veled-i Damya Tosa nâm bir nefer hidmetkârını Der‘aliyye’ye irsâl etmekle şürût-ı berât derciyle bir kıt‘a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 196

(4) *Terkîn*

İzmir mollasına ve Kandiye’den İzmir’e gelüb gidünce yol üzerinde vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emîni ve sâ’ir zâbitân ve a’yâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Kandiye iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân Andon veled-i Bogsok nâm tercümân konsolos-ı merkûm ba‘zı umûr ve husûsiçün İzmir’e irsâl irâdesinde olduğun bildürüb ancak tercümân-ı mesfûr Kandiye’den İzmir’e gidünce mürûruna mûmâna‘at olmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak için şürût-ı berât derciyle ber-mu‘tâd bir kıt‘a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 196

(5) *İşbu emir battalda mahfûzdur.*

Rodos ve İstanköy cezîreleri nâ’iblerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb cezîreteyn-i mezbûreteynde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında yüz doksan altı senesi Zi’l-hicce’sinin on sekizinci gününde verülen berât-ı şerîfimle tercümân Andera veled-i Mano Kisari nâm tercümânın iki nefer hidmetkârlarından Astiroti veled-i Meyano nâm bir nefer hidmetkârı cizye ve ‘avârız ve sâ’ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta‘addî olunmamasının mazmûnu muhtevî cezâ’sı için bir kıt‘a yol emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 196

(6) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunub yedine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 205*

Bir sûreti

Tercümân-ı merkûmun hidmetkârı Bata veled-i Bazirali Garud nâm zimmî için yine (...) mûmâ ileyhümaya (...) ber-vech-i meşrûh

(7) *Hidmetkârları kaleme teslîm olunmakda iki hidmetkâra mu'âfiyyet emri verilmemek şartıyla tercümânın (...) âhara Fî 13 S sene 219 târihinde berât verilmekle iki hidmetkâra mu'âfiyyet emri istid'â' olundukda işbu taleb oluna.*

Rodos ve İstanköy cezîrelerinden İzmir'e varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve İzmir voyvodası ve serdârlar ve iskele emîni ve a'yân ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb cezîreteyn-i mezbûreteynde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân Andera veled-i Malon Kabari nâm tercümân ba'zı mesâlihini rû'yet zımnında hidmetkârı Mestalti veled-i Baso nâm bir neferini İzmir'e irsâl eyledüğün bildürüb mesfûrun mürûruna mûmâna'at olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz nişân-ı hümâyûn ve ahkâm-ı kuyûdât görüldükde mesfûr Andera konsolos vekîli merkûmun yanında yüz doksan altı senesi Zi'l-hicce'sinin on sekizinci günü târîhinde verilen berât-ı şerîfle tercümân olduğu ve mesfûr Asenrati veled-i Mano Teratim iki nefer hidmetkârlarından olduğu ve şürût-ı berât mûcibince himâyet olunması muhtevî emr-i şerîf verüldüğü mukayyed bulunmakda yedinde olan tuğralı emr-i şerîf mûcibince 'amel ve hareket oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır (...) hidmetkâr-ı mesfûrda emr-i şerîf mezkûru taleb edüb gidenler ve tercümânın hidmetkârı olduğu hâvî verilen ecl tuğralı emr-i şerîf bâbında (...) ise ber-mûcib muktezâsıyla 'amel ve hareket ve âhar tercümândan İzmir'e varub gelünce ber-mûcib şürût-ı berât himâyet ü sıyânet mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at (...) edüb mutazammın. Fî evâ'il-i M sene 197

(8) *İşbu emr-i şerîf Haleb zuhûrunda kaleme teslîm şartıyla bâ-tercümân-ı âlî âhar için yol emri yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 213*

Bir sûreti

Tercümân-ı merkûmun bir nefer hidmetkârı Bata veled-i Bazirali imrârı için 'asitâneye gelüb gitmek üzere (...) ber-vech-i meşrûh

(9) Mora muhassıl vezîre ve Erbolu kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Mesko nâm tercümânın oğlu Mano Zima Arbota Memakin Siltanel Garbozi nâm kimesnenin emrine (silik) (...) verüldüğü (...) bin iki yüz otuz bir guruş tercümân-ı mesfûrun mâl olarak mukaddemâ taleb olundukda edâda mûmâna'at ve bir def'a oldukda meblağ-ı mezbûr üzerine sâbit vekîl (...) içün i'lâm eyleyüb bâlâsına Mora muhassılı tarafından buyuruldu geşt birle esnâ-yı (...) merkûm Gabita ihtifâ etmekle el-hâletü hâzihi (...) mürûr edüb kazâ-yı mezbûrda (...) geşt ü güzâr berât içinde (...) olmaduğun bildürüb zâbiti ma'rifetiyle mahallinde gönderülüb meblağ-ı bâkî-i mahkûmeye olduğu tamâmen tahsîl ve başka teslim ile ihkâk-ı hakk olunub şöyle ki bu def'a dahi edâda mûmâtâle eder ise (...) Der'aliyye'me ihzârı i'lâm olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğin sen ki vezîr müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimsin zâbit ma'rifetiyle mahallinde şer'le görölüb (...) olan (...)ma'rifet-i şer' tahsîl ve edâda mûmâna'at eder ise dersa'âdetime ihzârı i'lâm oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i M sene 197

[131]

(1) *Tercümân-ı bâ-âli olvechile tazmîn olunmuşdur.*

Tekrar emr-i şerîf yazılıb mühimme defterine kayd olunmuşdur. Evâhir-i CA sene 197

Belgrad muhafızı ve Rumili vâlisi vezîr Mehmed Paşa'ya ve Priştine vâlisine ve Priştine'nin beyhûde ahâlisine hüküm ki

Sicilyateyn Devleti tarafından evrâk ile 'asitâne-i devlet-i 'asitâneme (...) 'avd ü insırâf olan Hüseyin nâm yasakçı Dubrovnik cânibinden gelür iken esnâ-yı râhda refikleri Havkdar Mehmed ve Tatar Ömer ve Bostanlı diğer Mehmed ile hem-râh oldukları halde Priştine kasabasına kusur sâ'at mahalle geldüklerinde sekiz nefer eşkiyâ' önlerine çıkub alât-ı harb ile üzerlerine hücum ve yasakçı merkûmun Devlet-i müşârün ileyh tarafından Der'aliyye'mde mukîm elçisine îsâl eylemek üzere hâsıl olduğu bin yalduz altun ile kendünün iki yüz altmış guruşluk eslihâ ve eşyâ ve nukûd ve tahrîrâtın ahz ve iğtisâb ve refiklerinin dahi memâliklerin gâret edenlerle yasakçı-ı merkûm keyfiyyet-i hâl ve ma'zurunda Priştine'nin beyhûde a'yân ve zâbitânına ifâde eyledüğün (...) sûret-i ağrâz ve müsâmaha birle beş gün mikdârı meks ve ikâmet ve (...) evâmirde bizler bi't-taharrî gâretinde olan emvâli buldururuz deyü def' gûne cevâb anbarlarından nâşî yasakçı ve refikleri bi'z-zarûr kendüleri (...) firâr ve eşkiyâ'-yı merkûme Priştine zâbiti beyzâde Lozali'nin âdemlerinden idüğü bi-gayr-ı hakkın erbâb vukûfunun (...) ihbârlarıyla (...) olacağı elçi-i mûmâ ileyh mukaddemâ takrîrînde tastîr ve inhâ

ve Rumili vâlisi ma‘rifetiyle zâbit-i mezkûr beyzâdeden mahallinde altun ve eşyâ ve evrâk-ı menhûbe tamâmen istirdâd ve ma‘rifet-i şer‘le kabzına me‘mûr-ı mezkûr yasakçı Hüseyin’e teslîm birle hasârat-ı mezbûr (...) edenlerin (...) iktizâ eden te‘dîbiyat (...) iden icrâ’ ve ihkâk olunması istid‘â’ eyledüğüne binâ’en bu makûle fezâhat ve şekâvete cesâret edenlerin bi-eyyi-vechin kân ahzları ve lâzım gelen te‘diblerinin icrâ’sı ve isbâtıdan olduğuna binâ’en zâbit-i mezbûr dan eşkiyâ’-yı merkûme taleb ve zâhire ihrâc ve gasb olunan nukûd ve eşyâ ve evrâkları bade’s-sübût tahsîl ve bi-kusûr yasakçı-ı merkûma teslîm ve eşkiyâ’-yı merkûmenin te‘dibiyyâtı (...) ilgâ ve zâbit-i mezbûr-ı merkûmun ile vermekde te‘allül ve muhâlefet eder ise Divân-ı Rumili’ye ihzârı i‘lâm olunmak bâbında sene-i (...) Cemâziye’l-âhar’ında elçi-i mûmâ ileyh istid‘â’sıyla bir kıt‘a (...) sancağı ‘arzından iken bir müddetden berü Priştine ve Duhzin kazâları cibâlinde taarruz eden haydut eşkiyâ’sından Haydar ve Hasan ve diğer Hasan Agon ve Mahbukalmanı nâm şekâvetkarlar bir nefer refîkleriyle (...) kasâbaya duhûl ve yasakçı ve refîklerine îfâ’ ve îsâl-i hasar eyledükleri meclis-i şer‘iden bi’l-vechile ihbâr ve işhâd ve mezbûrun yedine i‘lâm vermişken yasakçı-ı merkûm emr-i şerîf merkûme ile mahalline lede’l-vusûl (...) merkûm beyzâde ve ahâlînin kasaba-yı merkûmede (...) ve üzerlerine nesne sabît olmayub eşkiyâ-yı (...) üzerlerinde tekrar etmekle eşkiyâ-yı merkûme bulundukları mahallerde ahz ve emvâl-i mağsûbe tahsîl ve tecrîm olan merkûm beyzâde(...) hilâf-ı şer‘-i şerîf ta‘addî olunmamak üzere istirhâmı müştamil Priştine nâ’ibi i‘lâm ve husûs-ı mezbûrda merkûmunun (...) olmadığı mefhûm i‘lâmdan müstebân olmağla hilâf-ı şer‘-i şerîf akçe mutâlebesinden hâzer olunarak şenâ‘at-i merkûmeye (...) ederek eşkiyâ’ ‘alâ-eyyi-hâl ahz ve emvâl-i mağsûbe (...) tahsîl ve yasakçı-ı merkûma teslîm olunmak üzere sene-i mezbûr Şa‘bân’ında ahâlî tarafına dahi başka emr-i şerîf verüldüğü Dîvân-ı Hümâyûn’umda mukayyed olub ve el-hâletü hâzihi elçi-i mûmâ ileyhin bu def‘a takdîm eyledüğü bir kıt‘a takrîri mefhûmunda ber-vech-i meşrûh mukaddemce şerefrîz sudûr iden emr-i şerîf mahalline lede’l-vürûd Rumili vâlisi tarafından mü’ekked buyuruldu tahrîr ve (...) ta’yîn ve irsâl eyledüğün Priştine’ye varub keyfine ve (...) olanlar (...) merkûmun (...) tahrîrin (...) olmadığından (...) âdem-i itâ‘atinden nâşî ber-vechile ihkâk-ı hakk mümkün olmamakla zarûri (...) merkûm kale-bend ile tazyîk olunmadıkca eşkiyâ-yı merkûmun zâhire ihrâcı (...) idüğün tekrâr mahallinde yasakçı-i merkûme bi’l-tahkîk elçi-i mûmâ ileyhe ifâde eyledüğü tastîr ve inhâ ve nukûd ve eşyâ ve eslihâ ve mağsûbenin lâzım gelenlerinden istirdâd ve tahmîli bâbında müceddeden hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğin Devlet-i ‘Aliyye’ m ve dostlarının olan ve yasakçıların âmed şüdlerinde (...) emniyetleri mûcib bu misillü (...) zuhûru hükkâm ve zâbitânın tekâsüllerinden (...) idüğü derkâr ve husûs-ı mezkûr içün (...) emr-i âlî sudûr eylemeğin (...) olunmaması (...) mülûkâneme (...) olmağla (...) olunmamak şartıyla meblağ-ı

mezbûr ve emvâl mağsûbe-i merkûmenin Priştine kazâsının a'yân ve (...) tahsîl ve tanzîm etdürülmek fermânım olmağın İşbu emr-i şerîf ısdâr olmuşdur imdi nukûd ve emvâl-i mağsûbe-i merkûmenin ber-vech-i muharrer (...) tahsîl ve matlûb (...) mülûkânem idüğü ma'lûmun oldukda husûs-ı mezbûr (...) ve Devlet-i 'Aliyye'nin dostlarının olan ve yasakcılarının amed şüdlerinde (...) emniyetleri mûcib-i bu misillü (...) zuhûru hükkâm ve zâbitânın (...) nişân-ı (...) esnâyı olmağla (...) taleb olunmamak şartıyla meblağ-ı mezbûr ve emvâl (...) Priştine kazâsının a'yân ve (...) elçi-i mûmâ ileyh tarafından (...) edâ ve teslîm eylemek (...) olunub ile (...) mastûr (...) olmakdan ta'yîn ve mûcânebet ile (...) ve beyhûde ahali mûmâ ileyhümsiz (...) merkûme bundan böyle (...) ber-vechile mukayyed olmayub emvâl ve mağsûbeye (...) çare olmadığı ber-mutad (...). Fî evâ'il-i M sene 197

(2) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunub yerine âhar yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 198*

İzmir mollasına ve Rodos ve İstanköy'den İzmir'e gelüb gidünce sâ'ir kuzât ve nüvvâb ve İzmir hassa voyvodası () zîde mecduhûya ve a'yân ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb cezîreteyn-i mezbûreteynde olan Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Anraha veled-i Manon Kabari nâm tercümân konsolos vekîli tercümânın ba'zı mesâlihine rû'yet zımnında İzmir'e 'azîmet (...) olduğun bildürüb tercümân-ı mesfûrun mahall-i merkûma gelüb gidünce mürûruna mûmâna'at ve cizye ve 'avârız ve sâ'ir rûsûm ve tekâlif-i örfiyye teklîfiyle ta'addî olunmayub himâyet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğın li-ecli't-maslâha üç ay mikdârı İzmir'de ikâmetine mûmâna'at olunmamak üzere şürût-ı berât mûcibince 'amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 197

(3) *İşbu ba'de'l-hıfz müceddeden emir verilmişdür. Fî evâsıt-ı L sene 204*

Edirne ve Selanik mollalarına ve Yanya ve Siroz kâdılarıyla İzmir'den mahall-i mezbûra gelüb gidünce vâki' sâ'ir kuzât ve nüvvâb ve a'yân ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb İzmir'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında doksan sekiz senesi Şa'bân'ının on altıncı günü târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Yenaki veled-i Manon Gabima nâm tercümân kendünün ba'zı mesâlihini rû'yet zımnında Tovdori Zokala veled-i Malika nâm bir nefer hidmetkârı mahall-i merkûma irsâl eyledüğü bildürüb mürûruna mûmâna'at ve cizye ve 'avârız ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve

tekâlîf-i örfîyye teklîfiyle ta'addî olmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' etmeğin altı ay müddet itibarıyla i'tibârıyla berât-ı şürûtu mûcibince 'amel olunmak üzere şürût-ı berât derciyle ber-mu'tâd yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 197

(4) *Hidmetkâr-ı mesfûra tecdîden yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204*

Selanik mollasına ve Siroz kâdısıyla Narda'dan mahall-i merkûma varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Narda iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolos yanında bâ-berât Posibo veled-i Hacı Kerima bin yüz seksen dokuz senesi Rebî'u'l-evvel'inin altıncı günü târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Espiro veled-i Bevano nâm bir nefer hidmetkârıyla Narda'dan mahall-i merkûma irsâl etmekle varub gelünce mürûruna mûmâna'at ve cizye ve 'avârız ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlîf-i örfîyye teklîfiyle ta'addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak için ber-mu'tâd şürûtuyla bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 197

(5) *İşbu emr-i âlî battalda tercümân (...) dâima (...) bulunmuşdur.*

Edirne kâdısına ve Tekfurdağı nâ'ibine Der'aliyye'mden mahall-i merkûma varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve sâ'ire hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Cebrail veled-i Yosfa Dimitre nâm tercümân Borinco veled-i Gavladan nâm bir nefer hidmetkârını Edirne ve Tekfurdağı ve havâlîlerine irsâl etmekle mesfûr ve cizye ve 'avârız ve sâ'ir bahâne ile rencide olunmayub şürût-ı berât mûcibince himâyet olunmak için ber-mu'tâd yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i RA sene 197

[132]

Müste'men yol hükmüdür.

(1) Selanik ve Edirne kâdılarına ve Atina'dan mahall-i merkûm ve havâlîlerine varub 'asitâne-i 'aliyye'me gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitân ve a'yâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Atina iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu ba'zı umûr ve husûsiçün Burgaki veled-i Hristo nâm bir nefer müste'men âdemisini Atina'dan Selanik ve Edirne ve havâlîlerine varub 'asitâne-i sa'âdetime irsâl irâdesinde olduğun inhâ ve konsolos-ı merkûmun âdemisi müste'men mesfûr Atina'dan mahall-i

merkûma varub ‘asitâne-i sa‘âdetime gelünce mürûr ve ‘ubûruna ve hîn-i meks ve ikâmetinde cizye ve ‘avâriz ve sâ’ir bahâne ile rencîde ve remîde ve iktizâ eden zad ü zevâdesi akçesiyle alduktan hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn mûmâna‘at ve ta‘addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 197

(2) Rumili vâlisine ve Selanik mollasına ve Ağustos kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Selanik’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Mesko veled-i Polinbo nâm tercümânın Ağustos kazâsında mütemekkin Bogatati Tokidi ve Dimitre Hacı Kosta ve Anşıtaş Navotata ve Ancon Papa Kalipo ve Debamezi Kostarbo ve Alaştış Dimitrebo ve Menan Mihail ve Todoşo Luka Ditmoto Dibametdi ve Anastış Vatibo ve Papa Kostaribo nâm kocabaşılar zimmetlerinde yüz doksan dört senesinden berü bâ-temessük üç bin üç yüz yirmi yedi gurusı alacağını taleb eyledükden mesfûrun edâda te‘allül ve muhâlefet ve ibtâl-i hakk sevdasında olmalarıyla şer‘le görölüb ihkâk-ı hakk olunmak üzere bundan akdem sadır olan emr-i şerîfimin mukayyed ve icrâ’sı mümkün olmaduğun inhâ ve bu bâbda müceddeden emr-i şerîf sudûrunu istid‘â’-yı ‘inâyet etmeğin mahallinde (...) rû’yet ve ihkâk-ı hakk mümkün olunur ise Selanik’e ihzâr olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 197

(3) İzmir kâdısında ve İzmir hassa voyvodası () zîde mecdühûya hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb İzmir’de mukîm Sicilyateyn tüccârından Anderya Mano Pol nâm Sicilyalı Sicilyateyn ve memâlik-i efrencî-i sâ’ireden İzmir’e getürdüğü memnû‘âtdan olmayarak İzmir’den Sicilyateyn memleketi ve memâlik-i efrencîyye-i sâ’ireye götürdüğü emti‘a ve eşyanın ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn yüzde üç hesâb üzere (...) icâb eden resm gümrüklerin tamâmen edâ ve yedine mâmûlün-bih edâ tezkîresi aldıktan sonra ziyâde gümrük ve reft denk ve kazık akçeleri nâmıyla mugâyir ahidnâme-i hümayûn akçe talebiyle ta‘addî ve rencîde olunmak iktizâ etmez iken İzmir gümrük emîni tarafından mugâyir ahidnâme-i hümayûn ziyâde gümrük talebi ve muhâsebât-ı merkûme ile ta‘addî ve rencîde olunduğun bildürüb Sicilyalı tâcir-i merkûmun ber-vech-i muharrer getürdüğü ve memnû‘âtdan olmayub alub götürdüğü emti‘a ve eşyanın ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn yüzde üç hesabı üzere gümrük edâ ve yedine mâmûlün-bih edâ tezkîresi aldıktan sonra mugâyir ahidnâme-i hümayûn ziyâde gümrük ve reft ve denk ve kazık akçeleri nâmı akçe talebiyle zâhir olan müdâhale ve ta‘addîleri men‘ ve def‘ ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid‘â’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz ahidnâme-i hümayûna mürâca‘at olundukda ve Devlet-i

‘Aliyye’min bi’l-cümle iskele ve gümrüklerinde Sicilyateyn kralının sefâ’in ve re‘âyâlarından gümrük resmi yüzde üç ve sâ’ir dost olan düvel taraflarından verilen rüsûmat edâ olunub ve kral-ı müşârün ileyhın re‘âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte‘allik bey’ ü şirâlarında sâ’ir dost olan düvel misillü mu‘âmele oluna deyü mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn şürût-ı mûcibince ‘amel olunmak bâbında vusûl-ı âmel dahi ber-vech-i muharrer Sicilyateyn tâcir-i mesfûrun diyâr-ı efrenciyye’den getürdüğü ve memnû‘âtdan olmayub alub götürdüğü emti‘a ve eşyânın ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn yüzde üç hesâbı üzere resmi gümrük edâ ve yedine mâmulün-bih edâ tezkîresi aldıktan sonra İzmir gümrükcülerinin mugâyir ahidnâme-i hümayûn ziyâde gümrük ve reft ve denk ve kazık nâmı akçe mutâlebesiyle vâki‘ olan müdâhale ve ta‘addîleri men’ ve def’ ve ihtimâm ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânetlerine dikkat oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 197

(4) *Tercümânlık âhara verilmüşdür. Fî 4 Ş sene 1211*

İşbu mu‘âfiyyet mastûr hidmetkâr için yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i R sene 97

İşbu mu‘âfiyyet emri ve yol hükmü ma‘ân hıfz olunub yerine âharın (...) mu‘âfiyyet için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî 17 M sene 199

Balya Badra () kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Balya Badra iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Abram Bakur Azobi bâ-berât-ı âlî tercümân olub ve tercümânlık hidmetinde olanlar ve etbâ‘ları ve yedlerine başka başka tuğralı evâmir-i şerîfe verilen iki neder hidmetkârı harac ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rüsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklifiyle rencide olunmaları berâtları şürûtundan olmakdan nâşî tercümân-ı mersûmun iki nefer hidmetkârlarından Asak veled-i Simon nâm bir neferi hilâf-ı şürût-ı berât cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta‘addî olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz nişân kaydı görüldükde mesfûr Abram Bakur Azobi işbu bin yüz doksan yedi senesi Rebî‘u’l-âhir’inin ikinci gününde verilen şerîfimle tercümân olub ve tercümânlık hidmetinde olanlar ve etbâ‘ları ve iki neder hidmetkârları harac ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rüsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklifiyle rencide oldukları bâbında verilen berât-ı şürûtunda idüğü mukayyed bulunmağın vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâ’il-i R sene 197

(5) *İşbu emr-i şerîf olmağla zuhûrunda kaleme teslîm oluna ve teslîm vermekde yedîne hidmetkâr emri (silik) üzere tercümânlık âhara verilmişdür. Fî 4 Ş sene 1211*

Hidmetkâr-ı mesfûra Evâsıt-ı C sene 196 târîhinde verülen yol hükmü teslîm olundukda Haleb'e istid'â'da yol hükmü verilmişdür.

Bir sûreti

Tercümân-ı merkûmun diğêr hidmetkârı Todoro veled-i Sarkosto Papas oğluiçün dahi yazıla.
Fi't-târîhü'l-mezbûr

[133]

(1) *İşbu emir hıfz-ı şedîd*

Balya Badra'dan der-sa'âdetime gelüb gidünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emîni ve sâ'ir zâbitân ve a'yâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Balya Badra iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Abram Bakur Azobi nâm tercümân Asak veled-i Simon nâm bir nefer hidmetkârını Balya Badra'dan 'asitâne-i 'aliyye' me irsâl murâd eyledüğün inhâ etmekle hidmetkâr-ı mesfûr mahall-i merkûmda Der'aliyye' me gelüb gidünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub tercümân hidmetkârı olduğı şâmil yedinde olan tuğralı emr-i şerîfim mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz nişân kaydı ve ahkâm kuyûduna tâbi' olundukdan mesfûr Abram Bakur Azobi konsolos-ı merkûmun yanında bin yüz doksan yedi senesi Rebî'u'l-âhir'inin ikinci günü târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olduğı ve mesfûr Asak veled-i Simon tercümân-ı merkûmun iki nefer hidmetkârlarından olduğı ve şürût-ı berât mûcibince himâyet ü sıyânet olunması muhtevî emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın yedinde olan tuğralı emr-i şerîfim mûcibince 'amel ve hareket olunmak içün yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i R sene 197

(2) *Konsolos vekâletidir tecdîden emir yazılmışdır. Fî evâ'il-i L sene 204*

İzmir mollasına ve İzmir hassa voyvodası zîde mecdühûya hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb İzmir ve ana tâbi' iskelelerde bâ-berât-ı âlî Sicilyateyn konsolosu olan Petro Françesko nâm konsolos kendü husûsiçün vatan-ı aslîsine 'azîmet üzere olub iskele-i mezbûreye İtalya bayrağı altında gelüb giden tüccâr ve re'âyânın

umûru ve mesâlihlerin görmek için oğlu Cevaze Bofranki nâm müste'men 'avdet edinceye değin vekîl nasb eyledüğün bildürüb konsolos-ı mersûm 'avdet edinceye değin oğlu mesfûr Basokela Sicilyateyn re'âyâ ve ticâretinin umûr ve husûsları rû'yet edüb hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn vekâleti umûruna müdâhale ve taarruz olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' etmekle 'avdet edinceye dek konsolos vekâleti umûruna müdâhale olunmamak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 197

Müste'men yol hükmüdür.

(3) İzmir mollasına ve Kandiye'den İzmir'e gelüb 'asitâne-i sa'âdetime varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emîni ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhâl gönderüb Kandiye iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu ba'zı umûr ve husûsiçün Yakomi veled-i Vala nâm bir nefer müste'men âdemisini Kandiye'den İzmir ve 'asitâne-i 'aliyye'me irsâl murâd etmekle 'azîmet üzere oldukda ve müste'men-i merkûmun Kandiye'den mahall-i mezbûra gelüb gidünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at ve esnâ-yı râhda ve bir mahallde hîn-i meks ve ikâmetinde cizye ve 'avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rüsûm ve tekâlîf-i örfîyye teklîfiyle ta'addî olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında ber-mu'tâs bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i C sene 197

(4) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunub âhar hidmetkâr için emir yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 121*

Mora muhassıl vezîre ve Trabolice kâdısıyla İzmir'den berren ve bahren Mora'ya varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve iskele emîni ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhâl gönderüb İzmir'de mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Fî 13 S sene 188 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Yenaki veled-i Manon Gabci nâm tercümân ba'zı umûr ve husûsiçün Hanem veled-i Gabrol Azobi nâm bir nefer hidmetkârı İzmir'den mahall-i merkûma irsâl eyledüğün bildürüb hidmetkâr-ı mesfûrun İzmir'den mahall-i mezbûra varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at ve cizye ve 'avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rüsûm ve tekâlîf-i örfîyye teklîfiyle ta'addî olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak için ber-mu'tâd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i C sene 197

(5) *Terkîn Konsolos vekâletidir. Vekîl-i mersûm hâlik ve yerine âharın (...) iktizâ etmeyüb Akka iskelesine konsolos vekîli ta'yîn olunmağla binâ'en bâ-fermân-ı âlî terkîn olunumuşdur. Evâsıt-ı B sene 218*

Sayda vâlisine Sayda kâdısına hüküm ki,

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Sayda iskelesine âmed şüd iden Sicilyateyn tüccârı sefâ'iniyle umûrlarına rû'yet ve konsolato resminin ahz ü kabziçün devleti cânibinden konsolos gelinceye değin konsolos vekîli nasbına ihtiyâç zâhir olduğun bildürüb devleti tarafından mahall-i merkûma konsolos gelinceye değin kendü cinslerinden Arazin nâm Sicilyalu konsolos vekîli nasb ve ta'yîn olunub Sicilyateyn tüccârı ve sefâ'in umûrlarına rû'yet ve konsolato resminin ahz ü kabzına âhar taraflarından mugâyir ahidnâme-i hümayûn mûmâna'at ve ta'addî etdürülmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz Sicilyalu'ya verülen ahidnâme-i hümayûnuma mürâca'at olundukda ve Devlet-i 'Aliyye'mde kral-ı müşârün ileyhin ikâmet edecek vekîli vesâtatıyla Devlet-i 'Aliyyeme münâsib olan bi'l-cümle iskelelerinde ve sevâhillerinde konsolosları ikâmet etdürülüb 'azl ve nasblarında ve vekîl-i mûmâ ileyh rütbesine göre evâmîr-i 'aliyye verülen ihsân olunmağın ve konsoloslarının ve tercümâna ve etbâ'larının husûslarında sâ'ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ'larına olab müsâ'ade-i misillü mu'âmele oluna deyü mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn şürûtu mûcibince vekâleti bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâ'il-i C sene 197

[134]

(1) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz ve hidmetkârı Mihalaki veled-i Konstandi'ye (...) bir kıt'a mu'âfiyyet emr-i şerîf yazılmışdır. Evâhir-i ZA sene 197*

Yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i B sene 197

Selanik mollasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolos yanında Fî 18 CA sene 97 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Mahmov Manoyil veled-i Karacasu oğlu nâm tercümânın Kostandi veled-i Pali nâm bir nefer hidmetkârı cizye ve 'avârız ve kassabiye ve sâ'ir rüsûm ve tekâlîf-i örfiyye ta'addî olunmayub ber-mûcib şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunub ber-mûcib-i nizâm-ı cedîd mu'âfiyyet için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C sene 197

(2) İşbu emir battalda hıfz olunub diğér hidmetkârına bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 97

Karaferye ve Siroz kâdılarıyla ve Selanik'den Karaferye ve Siroz havâfîlerine varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 18 CA sene 97 günü târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Mahmov Manoyil veled-i Karaca oğlu nâm tercümân Kostandi veled-i Pali nâm bir nefer hidmetkârını ba'zı husûsiçün Selanik'den Karaferye ve Siroz ve havâfîlerine irsâl etmekle ber-mûcib-i nizâm bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i B sene 197

(3) İşbu emr-i şerîf hıfz olunub âhar yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i N sene 198

Karaferye nâ'ibiyle Selanik'den Karaferye ve havâfîsine varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 18 CA sene 197 günü târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Mahmov Manoyil veled-i Karaca oğlu nâm tercümân konsolos-ı mersûm ba'zı husûsiçün Selanik'den Karaferye ve havâfîsine irsâl etmekle tercümân-ı mesfûr üç aya dek umûruna rû'yet ve yine mahalline 'avdet eylemek şartıyla ber-mu'tâd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i B sene 197

(4) (...) cezîreleriyle Galos nâhiyesi nâ'iblerine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn tüccârından Bolici Ardicola nâm tâcir memâlik-i efrenciyye'den mahall-i merkûmeye getürdüğü ve mahall-i merkûmeden gayri-ez memnû' alub götürdüğü emti'a ve eşyanın ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn yüzde üç hesâbı üzere icâb eden resmi gümrüklerin edâda tasaddî olmayub ziyâde talebiyle ta'addî ve rencîde olunmak icâb etmez iken mahall-i merkûme gümrükçüleri taraflarından mensûb Manolaki ve Kasur Mezmorfataki Pano ve Kostiri (...) vezîrim zimmîler hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ziyâde gümrük talebiyle ta'addî ve cizye ve sâ'ir bahâne ile rencîdeden hâlî olmadukların bildürüb Sicilyalı tâcir-i mersûmun ber-vech-i muharrer getürdüğü ve memnû'âtdan olmayub alub götürdüğü emti'a ve eşyasının ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn yüzde üç hesâb üzere gümrük edâ eyledükden sonra ziyâde taleb ve sâ'ir bahâne ile rencîde ve ta'addî olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid'â' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz ahidnâme-i hümâyûna

mürâca‘at olundukda Devlet-i ‘Aliyye’min bi’l-cümle iskele ve gümrüklerinde Sicilyateyn kralının sefâ’in ve re‘âyâlarından gümrük resmi yüzde üç ve sâ’ir dost olan düvel taraflarından verülen rüsûmat edâ olunub ve kral-ı müşârün ileyhın re‘âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte‘allık bey’ ü şirâlarında sâ’ir dost olan düvel misillü mu‘âmele oluna deyü mastûr ve mukayyed bulunmağla ahidnâme-i hümâyûn şürût mûcibince ‘amel olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i B sene 197

(5) *İşbu emir battalda hıfz olunmuştur.*

Selanik mollasına ve Atina’dan Selanik ve havâlîlerine varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emîni ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Atina iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 11 RA sene 94 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Vaslaki veled-i Zahirbanos nâm tercümân ba‘zı umûr ve husûsiçün Diyamandi veled-i Hacı Mihalaki nâm bir nefer hidmetkârını Atina’dan Selanik havâlîlerine varub gelünce mürûr irsâl etmekle hâlen ‘azîmet üzere olduğı bildürüb hidmetkâr-ı mesfûrun mahall-i mezkûra varub gelünce mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at ve cizye ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rüsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta‘addî olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak içün ber-mu‘tâd bir kıt‘a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı B sene 197

(6) *İşb mu‘âfiyyet emri zirde mastûr (...) battalda hıfz olunub tercümân-ı mesfûrun âhar hidmetkârı içün hıfz mu‘âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 207*

Yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 197

Selanik mollasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Selanik’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 18 CA sene 97 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Mamo Manoyil veled-i Karaca oğlu nâm tercümân Mikayil veled-i Hacı Kostandi nâm bir nefer hidmetkârı cizye ve ‘avâriz ve sâ’ir bahâne ile rencîde ve remîde olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak içün nizâm-ı hâvî bir kıt‘a mu‘âfiyyet emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 197

(7) *İşbu emr-i şerîf battalda mahfûzdur.*

Karaferye nâ’ibiyle Selanik’dan Karaferye ve havâlîsine varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Selanik’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında 18 CA sene 197 târîhinde bâ-berât-ı âlî tercümân olan Mamo Manoyil nâm tercümân ba’zı umûr ve husûsiçün Mikayil veled-i Hacı Kostandi nâm bir nefer hizmetkârını Selanik’den Karaferye ve havâlîlerine irsâl etmekle hâlen ‘azîmet üzere olduğun bildürüb hizmetkâr-ı mesfûrun Selanik’den mahall-i merkûma varub gelünce mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at ve cizye ve ‘avârız ve sâ’ir bahâne ile rencîde ve remîde olunmayub ber-mûcib-i şûrût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak üzere bir nizâm-ı cedîd mu‘tâd üzere bir kıt‘a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 197

(8) İstandil ve (...) cezîreleri nâ’ibleriyle Selanik’den cezâ’ir-i merkûme ve Bahr-i Sefîd’de vâki‘ sâ’ir adalara varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve cizyedâran ve sâ’ire hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb müte’ehhil ve mücerred olan Sicilyalı re‘âyâlarından cizye ve tekâlîf ve sâ’ire taleb olunmaya deyü ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed olduğuna binâ’en Sicilyateyn tüccârından Kabil veled-i Garazibano nâm müste’men Sicilyalı bezirgân li-ecli’t-ticâre mahall-i merkûma ‘azîmet murâd eyledükden inhâ tâcir-i merkûm Selanik’den mahall-i merkûma varub gelünce mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at ve hîn-i meks ve ikâmetinde cizyedarlar tarafından cizye ve sâ’ir bahâne ile ta‘addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ etmeğün vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak içün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 197

[135]

(1) (...) cezîresi nâ’ibine ve zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyalı re‘âyâlarının ticâretleri husûsunda hilâf-ı mu‘tâd bir kimesne cebren müdâhale eylemeye ve müdâhale edenlerin muhakkem haklarından gelüne ve kral-ı müşârûn ileyhın re‘âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte‘allik bey’ ü şîrâlarında sâ’ir dost olan düvel misillü mu‘âmele oluna deyü Sicilyalı’ya i‘tâ’ olunan ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed olub hilâfına hareket olunmak iktizâ etmez iken cezîre-i merkûmede müsâfireten mukîm Loyici Ardicoli nâm Sicilyalı tâcire cezîre-i merkûmede sâbık kocabaşı olan () nâm zımmi kendü halinde olduğundan nâşî mücerred ızrâr içün tâcir-i merkûmun üzerine musallat ve hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn bilâ-mûcib dâ’imâ ta‘cîz tekdîrden hâlî olumayub emr-i ticâretinin inkitâ‘ına ba’îs ve bâdî olduğun bildürüb zimmî-i mesfûrun hilâf-ı şer‘ ve bilâ-mûcib ve mugâyir ahidnâme-i hümâyûnda vâki‘ olan ta‘addîsi men’ ve def’ ve tâcir-i mersûm ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â’ ve Dîvân-ı

Hümâyûn'umda mahfûz Sicilyalu'ya verülen ahidnâme-i hümâyûna mürâca'at olundukda vech-i meşrûh olduğu mesfûr ve mukayyed bulunmağın hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn mesfûrun vâki' olan ta'addîsi men' ve tâcir-i mersûm himâyet ü sıyânet olunmak fermânım olmağın imdi Sicilyalu Devleti ve Devlet-i 'Aliyye'm dost olub tüccâr ve âdemlerinin ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânetleri matlûb olduğu siz ki mevlânâ ve zâbitân mûmâ ileyhümasız ma'lûmunuz oldukda mâdemki tâcir-i mesfûrun üzerine şer'en bir nesne sâbit ve hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn vaz' ve hareketi olunmaya ber-vech-i muharrer kocabaş-ı mesfûrun hilâf-ı şer' ve bîlâ-mûcib ve mugâyir ahidnâme-i hümâyûn vâki' olan müdâhale ve ta'addîsi men' ve def' ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânetine ihtimâm ve dikkât olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâhir-i Ş sene 197

(2) *Doksan sekiz senesine mahsûben dahi emir yazılmışdır. Evâhir-i L sene 98*

Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası () ve hassa bostancıbaşı () ve topcubaşı () ve Galata voyvodası zîde mecdühûya hüküm ki

Elçi-i mûmâileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın ve tercümânan ve etbâ'larının kefâf-ı nefisleri içün doksan yedi senesine Üsküdar ve havâlisinden mâ-'adâ mahallerden yalnız yüz elli sepet üzümün akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hânesine def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at ve 'avâ'id ve sâ'ir bahâne ile nesne talebiyle ta'addî ve rencide olunmamak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda doksan altı senesine mahsûben olmikdâr sepet üzümün akçesiyle iştirâ' ve def'a-yı vâhidede Galata'da vâki' hanesine nakline mûmâna'at olunmamak bâbında mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince sene-yi mezbûr Şevval'inde emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın şerîf üzere olmikdâr sepet üzümün def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak bâbında emr-i şerîfim yazılmışdır. Fî evâhir-i L sene 197

(3) *Tekrar emr-i şerîf yazılmışdır. Evâhir-i RA sene 198*

Rumili vâlisine ve Priştine kâdisına ve Priştine'nin vücûh ahâlîsine hüküm ki

Mukaddemâ Sicilyateyn Devleti tarafından evrâk ile 'asitâne-i 'aliyye'me 'avdet eden Hüseyin nâm yasakcının Sicilyateyn elçisine irsâl içün üzerinde olan bin yalduz altın ile kendünün iki yüz altmış gurusluk esliha ve eşyâ ve nakdi ve evrâk-ı mezkûresi Priştine'ye yarım saat mesâfede sekiz nefer eşkiyâ taraflarından gâret olunduğu ve eşkiyâ-yı mezkûr Priştine zâbiti bin zâde ta'bîr olunan âdemlerinden olduğu ve emvâl ve eşyâ-yı mezkûrenin

zâhire ihrâcî ve cesâret edenlerin icrâ'-yı te'dibleri bâbında bi'd-defa'ât evâmîr-i şerîfem sadır olduğundan gayri bi'l-âhara emvâl mağsûbe-i mezkûr (...) ra'iiyetden bir para olunmamak şartıyla Priştine kazâsının a'yân ve vücûhundan zecren ehemmi tahsîl ve tazmîn etdürülmek bâbında sadr-ı a'zam (...) ağalarından Celil zîde fazluhu mübâşeretîyle mü'ekkiden (...) iki def'a sadır olan evâmîr-i şerîfem mazmûnuna nazaran nukûd ve emvâl-i mezkûrenin vücûh kazâdan tahsîl muntazır iken sen ki vezîr müşârûn ileyhsin mübâşîr-i merkûm ile tarafından vârid olan tahrîrât ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhin i'lâm ve ahâlîlinin mahzarları mefhûmlarında (...) sudûr eden emr-i şerîf mezkûrun mübâşîr-i mûmâ ileyhi ile vusûlünde mübâşîr-i merkûm âdemi terfîk ve mahalline irsâl ve ahâlîlerine (...) olundukda kazâ-yı mezbûr ahâlîsi yasakçı-ı mezbûrun inhâsı hilâf olub mukaddemâ dahi hallerini der- 'aliyye'me i'lâm etmiş olunduklarından ve kazâ-yı mezbûrun a'yân ve vücûhu hilâfî makûlesinden olduklarından bahs ile meblağ-ı mezbûrun 'akd-i istid'â'sında oldukları mûnderic olub el-hâletu-hâzihi Sicilyateyn elçisi mûmâ ileyhi bu def'a dahi bir kıt'a takrîr takdîm edüb meblağ-ı mezbûrun ve eşyânın tahsîli ve aded olunmuşiken şimdiye dek âdem-i husûlû ve (...) mezkûr menâfi' ve devlet-i (...) kendüye hacâleti mûcib olduğundan bahs ile bî-hâl tahsîline istid'â' eder meblağ-ı mezkûrun tahsîl ve teslîmi husûsuna bundan akdem elçi-i mûmâ ileyhi sadr-ı a'zam tarafından bi'l-vechile şifâhen ve add olunmuş olduğuna binâ'en i'tizâramız tahrîrât ile agraız olunacak mevâddan olmayub mukaddem (...) sadır olan emr-i âlişânım mûcibince 'alâ-eyyi-hâl kazâ-yı mezbûrun a'yân ve vücûhundan tamâmen tahsîl ve kabzına me'mûra teslîmi sen ki vezîr müşârûn ileyhsin senden kat'an matlûb-ı hümayûn olunmağın (...) işbu emr-i âlişânım dahi ısdâr ile irsâl olunmuşdur imdi husûs-ı mezbûr bundan sonra dahi te'hîr olunmak ve böyle bir (...) şimdiye dek evâmîr iken şehriyârânemle bi'd-defa'ât tenbîh ve te'kîd kılınub vekîl (...) tarafından dahi ifâsı ve add olunmuş olduğu beyân olunmuş iken yine (...) hâvî tahrîrât irsâliyle te'hîr ve terâhî (...) tecvîz etmek lazım gelür ise sen ki vezîr müşârûn ileyhsin hakkında bâ'is(...) tab' şahânem olacağı muhakkaken ma'lûmun oldukda ba'de-zin (...) iğmâz etmeyüb ne vechile ve ne tarîk ile olur ise olsun emvâl-i mağsûbeyi elbette ve elbette bir iki gün zarfında a'yân ve vücûh ahâlîsinden (...) tahsîl ve elçi-i mûmâ ileyhe teslîm için tarafına havâle ve irsâl-i kemâl ikdâm ve bundan sonra dahi böyle (...) tekâsül ve yasakçı ile hakkında zuhûr (...) ve âdemlerine (...) oldukdan ittikâ-i tâm eyleyesin ve siz ki mevlânâ ve vücûh ahâlî mûmâ ileyhümsiz mukaddem (...) sudûr eden ve evâmîr-i şerîfem menâfi' bade'l-yevm dahi te'dîb emvâl-i merkûmede tahrîrât beyhûde irsâliyle imrâr-i dikkât ve izhâr-ı tereddüd etmek ihtimâliniz olur ise mukaddem sadır olan emr-i âlişânımda mûnderic ve (...) bilâ hakkınızda icrâ' olunacağı muhakkak olmağla İşbu emr-i şerîfim vardığı gibi emvâl menhûbe-i

mezkûreye (...) bir akçe (...) şartıyla derhâl (...) tazmîn ve Der‘aliyye’me irsâl için (...) müşârûn ileyh (...) dâ’ima dermiyân (...) ile eylemeniz bâbında. Fî evâ’il-i ZA sene 197

(4) *İşbu emir battalda hıfz ve âhar için başka mu‘âfiyyet yazılmışdır. Evâhir-i Ş sene 206*

Selanik mollasına hüküm ki

Selanik’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında 18 CA sene 97 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Mamo Manoyil veled-i Karaca oğlu nâm tercümânın Mihalaki veled-i Kostandi Pahila nâm bir nefer hidmetkârı için nizâm-ı hâvî bir kıt‘a mu‘âfiyyet emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 197

[136]

(1) *İşbu emir battalda hıfz olunub âhar için başka yol emri yazılmışdır. Fî evâhir-i Ş sene 206*

Karaferye ve Siroz nâ’ibleriyle ve Selanik’den Karaferye ve Siroza varub gelünce kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Selanik’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 18 CA sene 197 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Mahmud Manoyil nâm tercümân Mihalaki veled-i Kostandi Pahila nâm bir nefer hidmetkârını Selanik’den mahall-i merkûma irsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûrun Selanik’den mahall-i merkûma varub gelünce mürûruna mûmâna‘at ve cizye ve ‘avâriz ve sâ’ir bahâne ile rencîde ve ta‘addî olunmayub ber-mûcib-i şerîf-i berât himâyet ü sıyânet olunmak için mu‘tâd üzere kıt‘a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 197

(2) *İşbu emir battalda hıfz olunub yerine müceddeden yol emri yazılmışdır. Fî evâ’il-i L sene 204*

Haleb ve Şam ve Kudüs-ü Şerif havâlîlerine ve Draç ve Ülgün-bar’dan Haleb ve Şam ve Kudüs-ü Şerif ve Akka ve Sayda ve Beyrut havâlîsine varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Drač ve Ülgün-bar iskelelerinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Fî 26 S sene 195 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Mikayil veled-i Tama Totonca nâm tercümân Pavlus veled-i Diyanos nâm bir nefer hidmetkârı yanında (...) olmağla yerine istihdâm eyledüğü Cebrail veled-i Ferdayir nâm bir nefer hidmetkârını ba‘zı husûs için

mahall-i mezkûra irsâl etmekle şürût-ı berât derci ve elçi-i mûmâ ileyh istid'â'sıyla ber-mu'tâd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 97

(3) Haleb ve Şam ve Kudüs-ü Şerif kâdılarına ve Mısır'dam Haleb ve Şam ve Kudüs-ü Şerif ve Akka ve Sayda ve Beyrut ve havâlîlerine varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Mısır ve Kahire'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 5 M sene 95 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Yasuk veled-i Mikail Arkitinca nâm tercümân İyas veled-i Mosa Babas nâm bir nefer hidmetkârını mahall-i merkûma irsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûrun Kahire-i Mısır'dan mahall-i mezkûra varub gelünce mürûruna mûmâna'at ve cizye ve 'avârız ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlîf-i örfîyye teklîfi ile ta'addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak üzere ber-mu'tâd şürûtuyla bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i Z sene 197

Tercümân yol hükmü

(4) Haleb mollasına ve Der-sa'âdetimden Haleb ve Antakya'ya varub gelünce kuzât ve nüvvâb yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Fî 14 B sene 97 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan İbdah veled-i Ahız nâm tercümân ba'zı husûsiçün Der'aliyye'mden Haleb ve Antakya'ya 'azîmet etmekle ancak tercümân-ı mesfûrun Der-sa'âdetimden mahall-i merkûma varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at ve cizye ve 'avârız ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlîf-i örfîyye teklîfiyle ta'addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunub hitâm hidmetinden sonra (...) etmemek şartıyla şürût-ı berât mûcibince ber-mu'tâd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 197

Konsolos vekâletidir.

(5) Antakya kâdisına hüküm ki;

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Antakya iskelesinde âmed şüd iden Sicilyateyn tüccâr ve re'âyâsı umûrlarını rû'yet ve konsolato resminin ahz ü kabz içün devleti cânibinden konsolos gelinceye değin konsolos vekîli nasbından lâid olduğu inhâ devleti tarafından mahall-i merkûma konsolos gelinceye değin kendü cinslerinden Verno nâm müste'men konsolos vekîli nasb ve ta'yîn olunub Sicilyateyn tüccârı ve sefâ'ini umûrlarını rû'yet ve konsolato resminin ahz ü kabzına âhar taraflarından mugâyir ahidnâme-i hümâyûn mûmâna'at

ve ta'addî etdürülmeyüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz Sicilyalı'ya verilen ahidnâme-i hümâyûna mürâca'at olundukda ve Devlet-i 'Aliyye'mde kral-ı müşârûn ileyhın ikâmet edecek vekîlî vesâtatıyla ve Devlet-i 'Aliyye'min münâsib olan bi'l-cümle iskelelerinde ve sevâhillerinde konsolosları ikâmet etdürülüb 'azl ve nasblarında ve vekîl-i mûmâ ileyhın rütbesine göre evâmîr-i 'aliyye ve berevât ihsân olunmasından ve konsoloslarının ve tercümânan ve etbâ'larının husûslarına sâ'ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ'larına olan müsâ'ade misillü mu'âmele oluna deyü ahidnâme-i hümâyû şürûtu mûcibince konsolos vekâleti bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 198

(6) *Evâmîr-i mezkûr gelüb hıfz olunmağla işbu sened verilmişdür.*

Tercümân-ı merkûmun Safî Mosa veled-i Bosifa Mesani'nin hidmetkârlarına verülen yol hükümleri kaleme teslim olunmak şartıyla mühürlü sened ahz olunduğuna binâen işbu mu'âfiyyet i'tâ' olunmuşdur. 20 S sene 198

Mesfûr Müşardah veled-i Alakinin tercümânlığı ref' olunmağla İşbu emr-i şerîf dahi battalda hıfz olunmuşdur.

Galata mollasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb yanında 5 Ş sene 193 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Magroc veled-i Arakil Çelbon Avram veled-i Basuk Alvormano nâm zimmî hizmetinde istihdâm etmekle hidmetkâr-ı mesfûrdan cizye ve tekâlîf taleb olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak içün nizâm-ı hâvî bir kıt'a mu'âfiyyet emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 198

(7) Ber-vech-i arpaluk Selanik sancağı mutasarrıfı vezîre ve Selanik nâ'ibine hüküm ki;

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi kıdvetü'l-ümerâi'l-milleti'l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühü bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın yanında berât-ı âlîşân tercümân olan Mifroc veled-i Arakil nâm tercümân (silik) malı olunmak üzere hidmetkârı Abram Albormato nâm Yahudi yediyle Selanik'de sâkin Samoyil veled-i Zavirdibas ve şerîki Ebrak veled-i Savat Sarik nâm Yahudilere yüz doksan senesinden berü bâ-temessük ve tahvîlât verülen on üç bin üç yüz on bir gurus alacağını müddet-i vâfireden berü bi'd-defa'ât taleb eyledükden güne gün i'zâr-ı vâhiye îrâdıyla edâda te'allül ve ber-vechile vermeğe (silik) ibtâl-i hakk ve gadr-ı külli sevdâsında

oldukların ve tercümân-ı mesfûr tarafından hâlen Selanik’de mukîm Sicilyateyn konsolosunu vekîl eyledüğün bildürüb mahallinde şer‘le görölüb mesfûranın zimmetlerinde ber-mûcib-i temessük ve tahvîlât alacağı olan olmikdâr meblağ-ı mezbûr tamâmen tahsîl ve vekîl-i mersûma aldurulub icrâ’-yı hak mümkün olmaz ise ‘asitâne-i sa‘âdetimde vâki‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak için (...) mesfûranın Der‘aliyye’me ihzârı bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ eyledüğü eelden sen ki vezîr müşârûn ileyhysin mahallinde bade’s-sübût edâda muhâlefet ederler ise ‘asitâneye ihzârları bâbında fermân-ı âlîşân yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 198

(8) *Tekrar iki kît’a dahi emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i ZA sene 198*

Priştine kâdısına ve Rumili kâ’im-makâmına ve Priştine’nin vücûh ahâlîsine hüküm ki

Mukaddemâ Sicilyateyn Devleti tarafından evrâk ile ‘asitâne-i ‘aliyye’me ‘avdet eden Hüseyin nâm yasakcının Sicilyateyn elçisine irsâl için üzerinde olan bin yalduz altun ile kendünün iki yüz altmış gurusluk esliha ve eşyâ ve nakdi ve evrâk-ı mezkûrede Priştine’ye yarım sâ‘at mesâfede sekiz nefer eşkiyâ taraflarından gâret olunduğu ve eşkiyâ-yı mezkûr Priştine zâbiti beyzâde Noraldin âdemlerinden olduğu ve emvâl ve eşyâ-yı mezkûrenin zâhire ihrâcî ve cesâret edenlerin icrâ’-yı te’dibleri bâbında bi’d-defa‘ât evâmir-i şerîfem sadır olduğundan gayri bi’l-âhara emvâl-i mağsûbe-i mezkûre (...) ra‘iyyetden bir para olunmamak şartıyla Priştine kazâsının a‘yân ve vücûhundan (...) tahsîl ve tazmîn etdürölmek bâbında birbirine menâfi‘ mübâşir ma‘rifetiyle iki kît’a evâmir-i şerîfem dahi ısdâr olunduktan sonra kazâ-yı mezbûrun a‘yân ve vücûhu eşkiyâ makûlesinden olduklarından bahs ile meblağ-ı mezbûrun ‘akd-i istid‘â’sında oldukları mutazammın ahâlî-i kazânın ‘arz ve mahzârları ve Rumili vâlisi (...) tahrîrât-ı tevârüd edüb eşkiyâyı Sicilyateyn elçisi mûmâ ileyh dahi bir kît’a takrîr takdîm ve mazmûnunda meblağ-ı mezbûrun ve eşyânın tahsîl ve add olunmuş iken şimdiye dek âdem-i husûsa ve ‘arza göre menâfi‘ ve devleti inâyetinde (...) mûcib olduğu beyânıyla bî-hâl tahsîline istid‘â’ etmekle meblağ-ı mezkûrun tahsîli ve teslîmi husûsu bundan akdem elçi-i mûmâ ileyh sadr-ı a‘zam tarafından bi’l-muvâcehe şifâhanem ve add olunmuş olduğu ehl-i (...) tahrîrât ile iğmâz olunacak mevâddan olmayub (...) sadır olan emr-i âlîşânım ‘alâ-eyyi-hâl kazâ-yı mezbûrun a‘yân ve vücûhundan tamâmen tahsîl ve kabzını me‘mûra teslîmi kat’a matlûb-ı hümâyûnum verdüğü derciyle (...) ekîd ve şedîd tekrâr bir kît’a emr-i âlîşânım dahi sadır olub lakin (...) ve Rumili vâlisi sâbık müşârûn ileyh ‘azl ve (...) tesâdüf etmek cihetiyle yine tenfîz ve icrâ’ olunmayub âla-hâl kaldığından elçi-i mûmâ ileyh emvâl-i mezkûrenin ve add-ı mezkûr muktezâsı üzere bir gün evvel tahsîli bu def’a dahi istid‘â’ etmekle emvâl-i mağsûbe-i mezkûre fî-mâ-ba’d zinhâr ve zinhâr irâd (...) kat’a tekâsül ve rehâvet olunmayarak sen ki kâ’im-makâm-ı mûmâ ileyhysin ma‘rifetinle

mu'ahharen sadır olan emr-i şerîf mûcibince bi-vechin kân kazâ-yı mezbûrun a'yân ve vücûhundan tahsîl olunmak fermânım olmağın (...) İşbu emr-i şerîfim dahi ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi husûs-ı mezbûrun bundan sonra kat'a te'hir ve ta'tiline rızâ-yı şahânem olmadığı ve vekîl-i mutlâkım tarafındna ifâsı elçi-i mûmâ ileyh ve add olunmuş olduğu beyân olunmuş iken ba'de-zîn dahi tahrîrât irsâl (...) tekâsül vukû'yla te'hid ve terâhî ihbâr olunmak lâzım gelir ise sen ki ka'im-makâm-ı mûmâ ileyhysin ve (...) tarafına (...) olunacağı ve (...) matlûb-ı daverânem idüğü ma'lûmun oldukda ba'de-zîn mikdârdan iğmâz etmeyüb tevcîhle ve ne tarîkle olur ise olsun emvâl-i mağsûbeye elbette ve elbette bir iki gün zarfında mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince a'yân ve vücûh ahâlîsinden tamâmen tahsîl ve elçi-i mûmâ ileyhe teslîm içün bu tarafa havâle ve irsâl-i kemâl ikdâm ve bundan böyle tekâsül ve yasakçı ile mazhâr (...) mülûkânem olmakdan ifâ-yı tam eyleyesün ve siz ki mevlânâ vücûh-ı ahâlî mûmâ ileyhümsiz mukaddem ve mu'ahharen sudûr eden evâmîr-i münîfime menâfi' ba'de'l-yevm dahi te'dîbe-i emvâl-i merkûmede tahrîrât bî-hûde irsâl ve vücûh sâ'ire ile imrar-ı dikkat ve izhâr-ı tereddüd etmek ve bundan sonra iğmâz ve emvâl-i mezkûrenin talebi terk olunur (...) eylemek lâzım gelür ise her birinizin hâl ve şânınıza göre iktizâ eden te'dibiniz icrâ' ve emvâl merkûme olvechîle (...) tahsîl olunacağı muhakkak olmağla İşbu emr-i şerîfim vardığı gibi emvâl-i menhûbe-i mezkûreyi (...) bir akçe alınmamak şartıyla derhal mallarınızdan tazmîn ve Der'aliyye'me irsâl içün mütesellim-i mûmâ ileyh canibine teslîmi (...) der-miyân (...) kazâdan sıyânet (...) mübâderet eylemeniz bâbında Fî evâhir-i RA sene 198

[137]

Tercümânlık yol emri.

(1) *İşbu emir battalda hıfz olunub tercümân-ı merkûma müceddeden emir yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204*

İzmir kâdısına ve İstanköy ve Rodos cezîrelerinden İzmir ve Sakız'a berren ve bahren gelüb gidünce vâki' sâ'ir kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emîni ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb cezîreteyn-i mezbûreteynde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanından Fî ZA sene 196 on sekizinci günü târîhinde verilen berât-ı şerîfimle Anderaha veled-i Manon Fibari nâm tercümân konsolos vekîlinin ba'zı umûr ve husûs içün İzmir ve Sakız'a irsâl etmekle tercümân-ı mesfûrun mahall-i mezkûre gidüb gelünce

mürûruna mûmâna‘at olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak için ber-mu‘tâd şürûtuyla bir kıt‘a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 198

(2) *İşbu emir battalda hıfz olunub yerine âhar için emir yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 1202 Diğer hizmetkâr için dahi emir yazılmışdır. Evâsıt-ı B sene 98*

Haleb‘den Selanik ve Karaferye ve havâlîlerine varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve sâ‘ir zâbitâna hüküm ki

Mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Haleb‘de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 5 M sene 189 günü târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Anton veled-i Bosok ba‘zı husûsa rû‘yet zımnında Bohana veled-i Malaki Kiba oğlu nâm bir nefer hizmetkârını Haleb‘den mahall-i mezkûra irsâl etmekle hizmetkâr-ı mesfûrun Haleb‘den Selanik ve Karaferye ve havâlîlerine varub gelünce mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at ve esnâ-yı râhda ve bir mahallde meks ve ikâmetinde cizye ve sâ‘ir nesne talebiyle rencîde ve ta‘addî olunmayub ber-mûcib-i şürût berât-ı âlîşânım himâyet ü sıyânet olunmak için ber-mu‘tâd bir kıt‘a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 198

Müste‘men yol hükmüdür.

(3) İzmir‘den berren ve bahren Der‘aliyye‘me gelüb gidünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve sâ‘ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb İzmir‘de mukîm bâ-berât-ı âlî Sicilyateyn konsolosu Petro Kiranaski ba‘zı umûra rû‘yet için Yakomi veled-i Vavali nâm bir nefer müste‘men âdemini İzmir‘den Der-sa‘âdetime irsâli murâd etmekle hâlen ‘azîmet üzere olduğu bildürüb müste‘men mesfûrun mahall-i merkûmdan Der‘aliyye‘me gelüb gidünce mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at olunmayub ve cizye ve ‘avâız ve kassabiye akçesi ve sâ‘ir rûsûm tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta‘addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ‘ ve Dîvân-ı Hümayûn‘umda mahfûz nişân kaydına mürâca‘at olundukda mesfûr Petro Franaski 13 S sene 188 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle orada konsolos olub ve konsolosların oğulları ve müste‘men hizmetkârları harac ve ‘avâız ve kassabiye akçesi ve sâ‘ir rûsûm tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle rencîde olunmaya deyü konsolosları yedlerine verülen berât-ı âlîşânım mukayyed bulunmağın şürût-ı berât mûcibince ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 198

(4) (...) *tebdîl için tercümânlık berâtı battalda hıfz olunmağla binâen (...) İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olundu.*

İzmir kâdisına ve Haleb'den İzmir ve Der'aliyye'me gelüb gidünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Haleb'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 5 M sene 189 günü târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Anton veled-i Bosok ba'zı umûr ve husûsa rü'yet zımnında Yakomi veled-i Vavali nâm bir nefer hidmetkârını Haleb'den İzmir ve Der-sa'âdete irsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûrun Haleb'den İzmir ve Der'aliyye'me gelüb gidünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at ve cizye ve 'avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta'addî olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât-ı âlî himâyet ü sıyânet olunmak içün ber-mu'tâd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 198

(5) *İşbu emir battalda hıfz olunmuşdur.*

Haleb'den Selanik ve Der'aliyye'ye gelüb gidünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Haleb'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 5 M sene 189 günü târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Bilade Mestor Toma veled-i Agzifa Konib hidmetkârı Burgaki veled-i Hristo içün Haleb'den Selanik ve Der'aliyye'ye gelüb gidünce şürût-ı berât derciyle ber-mu'tâd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 198

(6) Haleb'den 'asitâneye gelüb gidünce yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâb ve sâ'ire hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Haleb'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında tercümân olan Anton veled-i Bosifa nâm tercümân ba'zu husûsiçün Anton veled-i Kiforo nâm bir nefer hidmetkârını Haleb'den 'asitâneye irsâl murâd etmekle mesfûr Haleb'den gelüb gidünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at ve cizye ve 'avâriz ve sâ'ir bahâne ile rencîde olunmayub be-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak içün ber-mu'tâd yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı CA sene 98

(7) *İşbu evâmir her kanga teslîm olunur ise cedîd hidmetkârlara olundukda mu'âfiyet emirleri verilmek şartıyla tercümânın (...) âhara berât verilmişdir. Fî 28 M sene 218*

İşbu evâmirde hıfz Penaboti veled-i Nikola (...) mu'âfiyet emri gelüb hıfz olunub (...) merkûm Komici oğlu Hayoda verülen yol emri gelüb hıfz olunmuşdur. Fî evâsıt-ı CA sene 98

İzmir kâdisına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb İzmir’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında tercümân olan Mozi veled-i Bosifa nâm tercümânın Penaboli veled-i Nikola Komici () ve Anastaş veled-i Peraskona nâm iki nefer hidmetkârları harac ve ‘avâriz ve sâ’ir bahâne ile rencîde ve remîde olunmayub himâyet olunmaları için mu‘âfiyyetlerini (...) iki kıt‘a ve mesfûr Penaboli veled-i Nikola Komici İzmir havâlîsine ve İzmir’den ‘asitâne-i sa‘âdetime gelüb gidünce dahi bir kıt‘a ve mesfûr Anastaş veled-i Peraskona dahi Güzelhisar (...) andan Bahr-i Sefîd’de vâki‘ Pare cezîre gelüb gidünce diğeri bir kıt‘a yol evâmiri yazılmışdır. Fî evâ’il-i C sene 98

(8) İşbu emir battalda hıfz ve yerine âhara yol emri yazılmışdır.

Galata kâdısına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderün Sicilyatel konsolosu yanında tercümân olan Abram veled-i Emiyas nâm tercümân Nema Aronco (silik) nâm bir nefer hidmetkârı mu‘âfiyyet için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i C sene 98

(9) İşbu kaydın emri tâbi olunmağla zuhûrunda teslim eylemek şartıyla bir kıt‘a mühürlü sened ahz olunub âhar için emir yazılmışdır. Fî evâhir-i L sene 199

Galata kâdısına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb yanında bâ-berât tercümân olan Abram veled-i Basifa nâm tercümânın () veled-i Hariba nâm bir nefer hidmetkârı cizye ve ‘avâriz ve sâ’ir bahâne ile rencîde olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i C sene 98

[138]

(1) Tekrar emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 1199

Selanik sancağı mutasarrıf vezîre ve kâdısına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh ‘arzuhal gönderüb yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Avram veled-i Basifa nâm tercümânın Selanik’de sâkin Samol veled-i David Diyas ve şerîki Asak veled-i Savil Sariki nâm Yahudiler zimmetlerinde bin yüz doksan senesinden berü bâ-temessük ve tahvîlât on üç bin üç yüz gurus alacak hakkı olub mesfûrların bi’d-defa‘ât taleb eyledükden güne gün il-el-i vâhiye irâdiyla ber-vechile edâya niyetleri olmayub vücûhla ibtâl-i hakk ve tercümân-ı mersûm gadr sevdâsında oldukları âşikâr olundukda inhâ ve tercümân-ı mersûmun

Yahudi-i mesfûran zimmetlerinde olan meblağ-ı mezbûr alacağı ma'rifet-i şer'le tamâmen tahsîl ve tarafından vekîle Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosuna teslîm birle ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' etmekle mahallinde şer'le lede'l-terâfu' mesfûran zimmetlerinde sâbit olan meblâğı edâda te'allül eder ise li-ecli'l-ihkâk Der'aliyye'me ihzârları i'lâm olunmak bâbında. Fî evâ'il-i C sene 98

(2) *Tekrar emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i M sene 1200*

Fakat elçi-i mûmâ ileyhin 'arzı battalda hıfz olunub i'lâm-ı şer'iyye gümrükcü efendimizin emirleriyle tercümâna teslîm olunmuşdur.

Mora muhassıl vezîre ve zikr-i âtî firârinin bulunduğu mahallin kâdisına hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Hacı Mesko veled-i Boydo nâm tercümânın oğlu Manolonin yüz doksan üç senesinden berü cihet-i havâleden Anabolu sükkânlarından cizyedâr esbak Sertornalı Abdülhamid nâm kimesne zimmetinde gayr-i ez teslîm bin iki yüz otuz bir gurus hakkını üç sene mukaddem ba'de'l-hükkâm tahsîli esnâsında merkûm âdem-i ita'âtinden nâşî ber-takrîb firâr ve Mora eyâleti dahilinde kendüsünü ihtifâ eyledüğünden bu ana gelünce ihkâk-ı hakk mümkün olmadığı ve hîlesinden nâşî ber-takrîb-i 'ahz eyledüğü i'lâm ile bir def'a şer'le fasl ve hükm ve i'lâm olunan da'vân mugâyir fetvâ-yı şerîfe tekrâr tahvîl ve (...) ve berât ile ibtâl-i hak sevdâsında olduğu tahrîr ve inhâ ve ber-mantûk-ı i'lâm -ı şer'le meblağ-ı mezbûr ve hüccet-i şer'i gadr (...) havâle (...) olunmayarak bî-hâl tahsîl olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' ve beyân ve meblağ-ı mezbûr mukaddemâ bi'l-muvâcehe şer'en sabit ve hükm olduğuna binâ'en tahsîli zımnında bâlâsı (...) Anabolu nâ'ibi mevlânâ Mehmed Emin zîde ilmuhunun iki yüz doksan beş senesi Zi'l-hiccesi târîhiyle müverrih verülen i'lâm-ı şer'îye ibrâz eyledüğüne (...) şer' (...) olan alacağının tahsîli fermânım olmağın imdi sen ki vezîr-i müşârün ileyhsin bu misillü hukûkun ber-muktezâ-yı şer' mazhâr (...) ihtimâm olunmak matlûb (...) şahânem olduğu ma'lûmun olduktan merkûm (...) dâhilinde bulunduğu (...) ahz ve ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le zimmetinde gayri ez teslîm sabit ve mahkûmeye olan olmikdâr gurus bi-vech-i şer' gadr ve (...) i'tibâr olunmayarak tamâmen tahsîl (...) tercümân-ı mersûmun oğlu mesfûr (...) ihtimâm ve dikkat ve âhar tarafına gadr (...) ibtâl-i hakkı mûcib hâlât-ı vukû'ndan mücânebet eylemeniz bâbında. Fî evâ'il-i C sene 198

(3) *Mersûm Davidah'ın vekâleti âsaleten tahvîl olunmağla nişân-ı hümayûn yazılmışdır. Fî 2 S sene 1200*

Konsolos vekâletidir.

Haleb vâlisine ve Haleb mollasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Devlet-i ‘Aliyye’nde kral-ı müşârün ileyhin ikâmet edecek vekîl vesâtatıyla Devlet-i ‘Aliyye’min münâsib olan bi’l-cümle iskele ve sevâhillerinde konsolosları ikâmet etdürölüb ‘azl ve nasblarının ve vekîl-i mûmâ ileyhin rütbesine göre evâmîr-i ‘aliyye ve berevât ihsân olunmasında ve konsoloslarının ve tercümânan ve etbâ’larının husûslarında sâ’ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ’larına olan müsâ’ade misillü mu’âmele oluna deyü Sicilyalı’ya i’tâ’ olunan ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed olduğuna binâ’en Haleb ve tevâbi’ iskelelerine tevârüd eden Sicilyateyn tüccâr ve sefâ’ini umûrlarına rü’yet içün bâ-berât-ı âlî konsolos olan Can Mizeh bin Tarık hizmet olub biri hâlî olduğun bildürüb devleti tarafından asıl konsolos gelünceye değin Tarık-ı mesfûrun yerine kendü cinslerinden Vadirhas nâm müste’men konsolos vekîli nasb ve ta’yîn olunub sefâ’in ve tüccârın umûrları rü’yetetdürölüb mugâyir ahidnâme-i hümâyûn vekâleti umûruna âhardan bir ferdi müdâhale ve taarruz etdürölmemek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz ahidnâme-i hümâyûna mürâca’at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn şürût ve olageldüğü üzere vekâleti bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 198

(4) İşbu emr-i şerîf battalda hıfz ve yedine âhar içün yalnız mu’âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı CA sene 1202

Galata kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb yanında 14 RA sene 197 günü târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Ebadad veled-i Alyasa Yosik veled-i Mihayil Kiya nâm bir nefer hidmetkârı cizye ve ‘avârız ve sâ’ir bahâne ile rencîde olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât mu’âfiyyet mutazammın emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i B sene 198

(5) Bu def’a battalda hıfz olunmuşdur.

Haleb mollasına ve Der‘aliyye’den Haleb ve havâlîsine varub gelünce vâki’ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb yanında 14 RA sene 197 günü târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Ebadad veled-i Alyasa ba’zı husûsiçün Yosik veled-i Mihayil

Kiya nâm bir nefer hidmetkârını Der‘aliyye’medeb mahall-i merkûma irsâl etmekle şürût-ı berât derciyle ber-mu‘tâd bir kıt‘a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ’il-i B sene 198

(6) Mora muhassıl vezîre ve Gördes kazâsı nâ’ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Selanik’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Hacı Mösko veled-i Doyido nâm tercümânın oğlu Bolo’nun Mora cezîresinde vâki‘ Gördes kazâsında mütemekkin kocabaşılardan Peta Bot Totara ve sâ’ir zimmîler zimmetlerinde yüz doksan () senesinden berü yetmiş yedi bin gurus alacak hakkı olub doksan altı senesinde mesfûr Penaboti Totara ‘asitânede bulunub Rum patriki muvâcehesinde deyn-i merkûm ikrâr ve temessük mûcibince zimmî mahallinde edâ ederüm deyü ikrârına binâ’en mesfûr Bolo ile mâ’an mahall-i merkûma vürûdlerinde bin sekiz yüz altmış gurusunu edâ edüb mâ-‘adâ yetmiş bin yüz kırk gurus zimmetinde kalub tâleb eyledüğü (...) ile bî-vech-i şer‘ edâda te‘allül ve muhâlefet ve ibtâl-i hak sevdâsında olduğu ve şâhidleri ‘asitânede mevcûd olmağla meblağ-ı mezbûrun tahsîl-i mahallinde (...) olduğun inhâ âhar husûsa me‘mûr mübâşir ma‘rifetiyle mahallinde şer‘le görülüb mesfûrun zimmetinde sabît olan meblağ-ı mezbûr merkûm Bolo’ya ma‘rifet-i şer‘le aldurulub icrâ’-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ etmeğin mesfûr Totara zimmî deyn olan meblağ-ı mezbûru mahallinde edâda muhâlefet eder ise li-ecli’t-ihkâk âhar husûsa mübâşiri ma‘rifetiyle ‘asitâme-i ‘aliyye’me ihzâr olunmak bâbında. Fî evâ’il-i B sene 198

(7) *Tercümânlığı âhara verilmekle işbu emir battalda hıfz olunmuştur.*

Selanik’den Karaferye ve havâlîlerine varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Selanik’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında 18 CA sene 97 günü târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Mamo Zaboyil veled-i Karacaoğlu nâm tercümân konsolos-ı mersûm ba‘zı husûsiçün Selanik’den Karaferye ve havâlîlerine irsâl etmekle ancak tercümân-ı mesfûrun mahall-i merkûma varub gelünce mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at ve cizye ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta‘addî olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak içün ber-mu‘tâd bir kıt‘a yol hükmü yazılmışdır. Sene 198

[139]

(1) *Yüz doksan dokuz senesine mahsûben emr-i şerîf yazılmışdır.*

Dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ağası () hassa bostancıbaşı () ve topcubaşı () dâme mecdühû Galata voyvodası zîde mecdühûya hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb mûmâ ileyh ve tercümân ve etbâ’larının kefâf-ı nefisleriçün doksan sekiz senesine mahsûben Üsküdâr ve havâlîsinden mâ-‘adâ mahallerden yalnız yüz elli sepet üzümün akçesiyle iştirâ’ ve Galata’da vâki’ hanesibe def‘a-yı vâhidede nakline mûmâna‘at ve ‘avâ’id ve sâ’ir bahâne ile rencîde ve ta‘addî olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda yüz doksan yedi senesine mahsûben olmikdâr sepet üzümün akçesiyle iştirâ’ ve def‘a-yı vâhidede Galata’da vâki’ hânesine nakline mûmâna‘at olunmamak bâbında mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince sene-yi mezbûr evâhir-i Şevval’inde emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın sâbık mûcibince yalnız yüz elli sepet üzümün def‘a-yı vâhidede nakline mûmâna‘at olunmamak bâbında fermân-ı âlişânım yazılmışdır. Fî evâhir-i L sene 198

(2) İşbu emr-i âliRe’îsu’l-kuttâb efendi (...) mübaşeretiyle mahalline lede’l-vürûd meblâğ-ı matlûbeyi iki sene mukaddem sabıkân Üsküb mutasarrıfı oğlu İbrahim Paşa ve karındaşı Priştine ahâlîsinden tahsîl ve âhz etmeleriyle meblağ-ı mezkûr tekrâr a ‘yân ve vücûh ahâlîden mutâlebe olunmamak için Rumili vâlisi vezîrim Abdi Der‘aliyye’ye varid olan tahrîrât Priştine nâ’ibi ve Seyid Süleyman efendinin ‘arzının mefhûmu bâ-berât-ı âli şerh verildi. Fî 21 L sene 198

Priştine kâdısına ve Rumili kâ’im-makâmı () zîde mecdühûya hüküm ki

Mukaddemâ Sicilyateyn Devleti tarafından tahrîrât ile ‘asitâne-i ‘aliyye’me ‘avdet eden Hüseyin nâm yasakcının Sicilyateyn elçisine li-ecli’t(...) hâsıl olub Priştine’ye yarım saat mahallde sekiz nefer eşkiyânın gâret eyledükleri bin âded yalduz altun ile kendünün iki yüz altmış gurusluk esliha ve eşyâ ve nakdinin zâhire ihrâcı ve tahsîl ve istirdâd ve cesâret edenlerin icrâ’-yı te’dîbleri zımnında mukaddemâ ve beyhûde envâl-i mağsûbe-i mezkûr tekrârı ra’iyyetden bir para alunmamak şartıyla Priştine kazâsının ‘ayân ve vücûhundan zecren (...) tahsîl ve tazmîn etdürülmesi bâbında kerhen bade’l-âhar mübâşirle evâmir-i şerîfim sudûrundan sonra meblağ matlûbeyi Priştine’de sâkin Hüseyin oğlu İbrahim Paşa’nın birâderi ahâlîden tahsîl edüb zimmetlerinde kaldığı mukaddemâ lede’l-inhâ meblağ-ı merkûmeye fi’l-hakîka paşa-yı mûmâ ileyhın karındaşları tahsîl edüb zimmetlerine geçmiş ise anlardan ve inhâ-yı mezkûr gayri vâki’ ise mukaddemâ sadır olan evâmir-i şerîfe mûcibince Priştine kazâsının ‘ayân ve vücûhundan tahsîl olunmasını şâmil mukaddemce emr-i âlişânım

sadır olmuş idi sen ki kâ'im-makâm-ı mûmâ ileyhsin bu def'a Der-sa'âdetime hassa hasekilerden yazıcı Celil haseki yediyle gönderdiklerin mektûbunda sabık olunmadığına mîr-i mirân mûmâ ileyh ve karındaşı mîr Mustafa tahsîl etmiş oldukları ve ber-mûcib-i emr-i âlî mutâlebe olundukda kah 'akd ricâsıyla 'asitâneye âdem irsâl olunduğu ve kah tahsîl olunmadığını (...) birle imrâr (...) eyledükleri derc ve tahrîr ve inhâ-yı mezkûreye musaddık haseki-i mûmâ ileyh dahi tekrar etmekle bu def'a (...) husûsa ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle mukaddemce sadır olan emr-i münîfim mûcibince 'amel olunmak fermânım olmağın te'kîden ve ihtimâmen işbu emr-i âlîşânım ısdâr ve () ile irsâl olmuştur. imdi meblağ-ı matlûbe-i mezkûr bu def'a inhâ ve ihbâr olunduğu üzere mîr-i mirân mûmâ ileyh ve karındaşı mîr-i merkûmun zimmetine geçtiği zâhir ve iskâr ve bilâ gadr ve (...) tamâmen tahsîl ile kat'a rûşte-i iddi'âya dikkat ve ber-takrîb ile ahâlî-i memleket ve tekrarı ra'îyyetden mükerrer akçe tahsîlinden ittifâ ve mücânebet olunmak matlûb-ı şahânem eylediği ve ber-minvâl-i muharrer husûs-ı merkûme zımnında bi'd-defa'ât evâmir-i şerîfem sadır olmuşken ibtâlîne el-hâletü-hâzihi (...) nüfûz (...) siz ki mevlânâ ve kâ'im-makâm mûmâ ileyhümasız mutlâka sen ki iğmâz ve (...) neş'et eylediği birer birer dahi bu misillü tahrîrât irsâliyle imrâr-ı dikkât (...) ihtiyâr olunmak lâzım gelür ise zimmeti tarafınıza râci' olacağı mükerrer olmağla keyfiyyet-i ma'lûmun olduktan ma'rifetiniz ve bu def'a âhar husûsa me'mûr mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle mukaddemce sadır olan emr-i şerîfim mûcibince meblağ-ı merkûmeyi mîr-i mirân ve mîr-i merkûmdan (...) gayr-i noksan tahsîl ve ekîdi tamâmen tahsîl etmemişler ise ahâlîden bir akçe mutâlebe olunmayarak kusûru icâb ve tevcîh edenlerden kezâlik tahsîl ve (...) elçi-i mûmâ ileyhe teslîm olunmak için mübâşir-i mûmâ ileyh te'dîb birle bu tarafına tesyîde mübâderet ve tekrâr (...) mûcibince hâlât-ı vukû'na tecvîzden mübâ'adet eylemeniz bâbında Fî evâ'il-i ZA sene 198

(3) Bir sûret

Mûmâ ileyh İbrahim Paşa'ya iktizâsına göre başka () paşa-yı mûmâ ileyh ve karındaşı zimmetine geçen meblağ-ı mezbûr her ne ise âhar husûsa me'mûr mübâşir mûmâ ileyhe teslîm ve te'dîbe-i zimmete ikdâm eylemesine mazmûn. Târîh-i merkûmda Fî evâsıt-ı L sene 204

(4) *İşbu emir battalda hıfz olunub hidmetkâr-ı merkûm bazarının helâkından âhara mu'âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i N sene 1210*

Diğer hidmetkâr-ı mesfûr Mona'ya dahi tecdîden mu'âfiyyet emri yazılmışdır. 'Atîk emir hıfz-ı şedîddir. Fî Evâsıt-ı L sene 204

Selanik nâ'ibine hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 7 ZA sene 198 târihinde verilen berât-ı şerîfimle tercümân olan Polo veled-i Hacı Masko nâm tercümânın Yazazi veled-i Masko ve Manola veled-i Masko nâm iki nefer hizmetkârları cizye ve 'avârız ve sâ'ir bahâne ile rencide ve remide olunub ber-mûcib-i şûrût-ı berât mu'âfiyetlerine mazmûn iki kıt'a evâmir-i şerîfe yazılmışdır.

(5) Hâlen kapudân-ı deryâ vezîrim Gazi Hasan Paşa'ya hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr bu def'a sütte-i sa'âdetime takrîr kağıdı gönderüb mazmûnunda Sicilyateyn memleketine tâbi' adalardan olmak üzere Akdeniz'de kâ'in lazarta adası demekle düvel sefâ'inin (...) olduğundan lazarta husûsuna ri'âyet zımnında ada-yı mezkûrede öteden berü bir nefer vardiyân ve dört nefer nazır ikâmet ede geldüğünden ve tevâbi' Devlet-i 'Aliyye sefâ'ini rû'esâsı ada-yı mezkûr vürûdlarında ahidnâme-i hümâyûn şûrûtuna âdem-i ri'âyet eylemelerü ihtimalden olmaduğundan bahs ile ber-mûcib-i şûrût ahidnâme-i hümâyûn 'amel ve hareket ve mugâyiri vaz' ve harekete tasaddiden mübâ'adet olunmasına şâmil-i emr-i şerîfim sudûru istid'â' olunmuş ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz Sicilyateyn Devleti'ne verilen ahidnâme-i hümâyûna mürâca'at olundukda Devlet-i 'Aliyye'min sefâ'ini ve memâlik-i mahrûsemenden dostluk üzere kral-ı müşârûn ileyhın memleketine giden sâ'ir devletin sefâ'ini misillü mu'tâd olan lazartadan sonra kabul olunalar ve ve Devlet-i 'Aliyye'min re'âyâsının ve husûsen Ülgen'lu ve Arnavudluk'da olan korsan makûlesinden sâ'ir bu yolda yürüyenlerden bir ferd bi'l-cümle kral-ı müşârûn ileyhın sefâ'ini ile husûmet olunmamak husûsu ve iskelelerine ve memleketlerine varduklarında dostâne kabûl ve zikr olunan tarafeynin kral-ı müşârûn ileyhın taht-ı hükümetinde olan arâzî ahâlisi serbestiyet ve kendü halleri üzere ticâret içün varub gelmeleri câ'iz ola ve işbu 'akd olunan mevâda muhâlefet eden var ise te'dib ve tarâfeyne bu makûlelerden olan bi'l-cümle zarar ve ziyân ve dost sâ'ir dost olan düvele müsâ'ade olunduğu üzere tazmîn etdürüle ve Devlet-i 'Aliyye'min emr-i fermânına muhâlefet ve anların re'âyâlarına ta'addî eder olur ise yani korsanlık mu'âmelesi eyler ise o makûleye deryânın açığında müsâdefe olunduğu halde 'akd olunan mevâdda hâlel gelmeksizin hakkından gelinmesi câ'iz ola deyü mukayyed olunduğuna binâ'en sen ki vezîr-i müşârûn ileyhın husûs-ı şûrût ahidnâme-i hümâyûn mûcibince 'amel olunmak fermânım olmağın te'kid-i hâvî işbu emr-i âlişânım ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi sen ki vezîr-i müşârûn ileyhın kâffe-i umûr deryâsının muhavvil ahidnâme (...) kılındığına binâen ve devlet-i müşârûn ileyhe verilen husûs 'uhud ve şûrûtun ifâ ve icrâ'sına madam ri'âyet ve ihtimâm ve dikkat

olunmak matlûb olduğuna (...) şûrût-ı (...) mezkûr mûcibince ‘amel ve hareket (...) (...) hilâf-ı vaz’ ve etvârdan mûcânebet eylemelerine li-ecli’t-ticâret Sicilyateyn diyârına ‘azîmet eden ve iyâb-ü zehâbıyla me‘zûn olan Devlet-i ‘Aliyye’m sefâ’ini rû’esâ’sına ve sâ’ir iktizâ edenlere gereği gibi tarafınızdan tenbîh ve te’kîde mübâderet olunub muhâlif husûs-ı şûrût-ı mu‘âhede hâlât-ı nâ-marzîye hudûs (...) tecvîzden mübâderet eylemen bâbında. Fî evâhir-i ZA sene 198

[140]

(1) Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşlarından Selanik mütesellimi dâme mecdühûya ve Karaferya nâ’ibine hüküm ki

Karaferye varoşunda mütemekkin Karaca oğlu Memo ve Hacı Kostantin oğlu Mihalaki ve diğer Mihalaki veled-i Komine ve sâ’ir ma‘lûmü’l-esâmî zimmîler çiftlik ve dekakin ve bağ ve bostan ve emlâk ve akar eshâbı oldukları ve öteden berü ‘avârız ve imdâd-ı hadariye ve sâ’ir evâmir-i şerîfe ile varîd olan tekâlîfden tahmîllerine göre hisselerine isâbet eden emr-i defter mûcibince varoş-ı mezbûr re‘âyâlarıyla edâ ede geldükleri ve al-hâletü-hâzihi mesfûrundan iki nefer tercümân hizmetkârı olmak (...) kâffe-i tekâlîfden mu‘âfiyyet iddi‘âsıyla kasaba-yı mezbûr toprağına (...) olan emlâk ve arâzîden tahmîllerine göre hisse tekâlîfiyle varoş-ı mezbûr re‘âyâsıyla mâ‘an vermekde ve kazâ-yı mezbûr toprağının zirâ‘îleriyle hâsıl eyledükleri terekeleri öşürleri dahi Karaferye mukâta‘ası vücûdesine edâda muhâlefet üzere oldukların bundan akdem bâ-i‘lâm inhâ ve olbâbda emr-i şerîfim sudûru istid‘â’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma ve nişân kaydı (...) Selanik’de mukîm düvel konsolosları yanında berât ile olan tercümânların yedlerine evâmir-i şerîfe verilen hizmetkârları isimleri tasrîhiyle ber-mûcib-i şûrût-ı nizâm berâtlu tercümânlar oğulları ve yedlerine evâmir-i şerîfem verilen ikişer nefer hizmetkârlarının sâkin oldukları menzîlleri ve kadîmden menzîlleri olacak olan bağ ve bahçelerinden mâ-‘adâ Karaferye kazâsı varoş toprağının hane-yi ‘avârıza bağlı emlâk ve arâzî ve kezâlik sonradan iştirâ’ olunmuş emlâk ve arâzîleri olduğu led’el-(...) sâbit ve mutehakkık olduğu halde ‘avârız ve imdâd-ı hazariyye ve sâ’ir evâmir-i şerîfe ile varîd olan tekâlîfden hâlen tahmîlllerine göre hisselerine isâbet eden varoş-ı mezbûr re‘âyâsıyla mâ‘ân cem‘ine me‘mûr (...) hâsıl eyledükleri terekeleri öşürlerini dahi kanûn ve defter mûcibince kasaba-yı mezbûr voyvodasına edâ etdürülmeyüb ve bu vesîşle ile mugâyir şûrût-ı berât tercümânlar ve hizmetkârlarının sâkin oldukları menzîlleri ve kadîmden menzîlleri olacak olan bağ ve bahçelerinden ‘avârız ve tekâlîf mutâlebesiyle ta‘addî ve tecâvûz olunmakdan hazer ve mûcânebet olunmasına mutazammım işbu sene-i mübâreke evâsıt-ı Şa‘bân’ında emr-i şerîfim

ısdâr ve ırsâl olunmuşıdi binâ'en-'aleyh mûcib ve muktezâsıyla 'amel ve hareket ve hilâf-ı hâlât vukû'ndan ittifâ-ı tâm olunmak (...) maslâhatdan ve tercümânlık hidmetinde olanlar ve oğulları ve yedlerine başka başka evâmir-i şerîfe verülen ikişer nefer hidmetkârları harac ve 'avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rüsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta'addî olunmamaları ve fermânım olunduğu vechile îrâd olmak üzere mezbûrların tasarruflarında bulunan hâne-i 'avârıza bağlı emlâk ve arâzîlerinden ve kezâlik sonradan iştirâ' eyledükleri emlâk ve arâzîden mâ-'adâ sâkin oldukları mezîlleri ve kadîmden menzîlleri olacak olan bağ ve bahçenin 'avâriz ve tekâlîf-i örfiyyenin cümlesinden muaf ve müsellemler olmaları yedlerine verilen berâtları şürûtunda iken Selanik iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında yüz doksan senesi Cemaziye'l-evvel'inin on sekizinci günü târîhiyle müverrih yedine berât-ı âlî ve bi-sûret rû'yet-i umûr zımnında Karaferye ve havâlîsine varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak üzere doksan sekiz senesi Ramazan târîhinde emr-i âlî verilen Memo Manoyil veled-i Karaca oğlu nâm ve tercümân-ı mersûmun hidmetkârı olmak üzere yedlerine başka başka mu'âfiyyet evâmiri-i şerîfesi li-ecli'l-mesâlih Karaferye ve havâlîsine 'azîmet eylemek için doksan yedi senesi Şa'bân ve Zi'l-ka'de'si târîhlerinde kezâlik yol evâmiri i'tâ' olunan Mihalaki veled-i Kostantini Bacili ve Mikayil veled-i Hacı Kostantin kazâ-yı mezbûra bi'l-vürûd Karaferye zâbiti ve kocabaşları emr-i şerîf mezkûru vesîle ve âlet etmeleriyle a'yân-ı vilâyet tahrîrin ve hidmetkâr-ı mesfûranın yedlerinde olan mu'âfiyyet emirlerine mugâyir tahmîllerine göre kendülerine isâbet eden tekâlîfden ziyâde başka tahmîl ve dürlü dürlü bahâne ile ta'addî ve rencîde eyledükleri Der'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr bu def'a memhûr 'arzuhâliyle tahrîr ve inhâ ve ber-mûcib-i şürût-ı berât ve evâmir-i 'amel ve hareket olunub mugâyiri vaz' ve hâletden mübâderet olunmak için emr-i sudûru istid'â' olunduğu cihetden mukaddemâ sadır olan emr-i âlî ve berâtları şürûtu mûcibince 'amel ve ziyâde talebinden mücânebet olunmak fermânım olunmağın imdi ber-minvâl-i muharrer tercümânlık hidmetinde olanlar ve oğullarının ve yedlerine başka başka evâmir-i şerîfe verülen ikişer nefer hidmetkârlarının haklarından ri'âyet lazım olan şürût-ı berâtları derûnunda mûnderic olduğu ve hilâf-i şürût-ı berât ve evâmir-i şerîfe hâlet-i vukû'na rızâ-yı 'aliyye'm olmadığı siz ki mevlânâ ve mütesellim mûmâ ileyhümsiz ma'lûmun olduktan ber-minvâl-i muharrer şeref-rîz sudûr olan evâmir-i şerîfem ve şürût-ı berâtları mûciblerince 'amel ve harekete ihtimâm ve ziyâde talebiyle ta'addîden (...) tekâlîfiyle himâye misillü etvâr (...) ittikâ-yı tâm eylemeniz bâbında. Fî evâhir-i ZA sene 1198

(2) İki yüz sekiz senesine mahsûben emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i CA sene 208

Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşlarından hâlen topcubaşı () dâme mecdühûya ve Kırkkilise ve Vize ve havâlfisinde vâki‘ kazâ ve nevâhînin kuzât ve nüvvâb ve Galata voyvodası () zîde mecdühûya hüküm ki

Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr mühürlü ‘arzuhal gönderüb kendünün ve tercümânan ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün Kırkkilise ve Istranca ve Terkos ve sâ’ir taht-ı kazâlarınızda vâki‘ karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re’s kara camuzun akçesiyle iştirâ‘ ve Galata’da vâki‘ hânesine nakline mümâna‘at olunmamak üzere evâmîr-i ‘aliyye verüle geldiğün bildürüb mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince yüz doksana senesine mahsûben olmkdâr kara camuzun iştirâ‘ ve nakline Galata voyvodası ve topcubaşı ve subaşı ve ümenâ ve sâ’ir taraflarından mümâna‘at olunmayub mugâyir ahidnâme-i hümâyûn gümrük ve bâc ve ‘avâ’id ve sâ’ir bahâne ile rencide olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ‘ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda yüz doksana üç senesine mahsûben olmkdâr kara camuzun def‘a-yı vâhidede nakline mümâna‘at olunmamak için sene-yi mezbûr evâsıt-ı Zi’l-ka‘de’sinde emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûcibince yüz doksana dokuz senesine mahsûben olmkdâr kara camuzun def‘a-yı vâhidede nakline mümâna‘at olunmamak bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır. Fî evâ’il-i M sene 1199

(3) *İşbu emir battalda hıfz olunub tecdiden emrin yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204*

Haleb kâdisına hüküm ki,

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Haleb’de mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında 27 ZA sene198 günü târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Cercisa veled-i Hasamas nâm tercümânın Olca veled-i Abraham Bilata nâm bir nefer hizmetkârı cizye ve ‘avâriz ve sâ’ir bahâne ile rencide olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât ve nizâm himâyet ü sıyânet olunmak için mu‘âfiyyet mutazammın bir kıt‘a emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâ’il-i M sene 1199

(4) *İşbu emr-i âlî(...) lede’l-vürûd mesfûrlardan İsak Yahudi mevcûd bulunub meblağ-ı mezbûrun tahsîli emrin olmamağla mesfûr İsak mübâşir-i merkûma teslim ve Der‘aliyye’ye irsâl olunmağla (silik) Selanik sancağı (silik) vardır.*

Selanik sancağı mutasarrıfına ve Selanik nâ’ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Abram veled-i Bosof nâm tercümânın Selanik’de mütemekkin Samoyil veled-i Zavid Diyas ve şerîki

Asak veled-i Savol Sarlık nâm Yahudiler zimmetlerinde bâ-temessük ve tahvîlât bin yüz doksan senesinden berü üç bin üç yüz guruş alacağı mesfûran ilel-i vâhiye îrâdıyla edâda te'allül ve ibtâl-i hakk sevdâsında olmalarıyla tercümân-ı mesfûrun Yahudiyan mersûman zimmetlerinde olan meblağ-ı mezbûr alacağı ma'rifet-i şer'le tahsîl ve tarafından vekîle Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosuna teslim ve ihkâk-ı hakk olunması istid'â' eyledükde mahallinde şer'le lede'l-terâfu' mesfûran zimmetlerinde sabît olan meblağ edâda te'allül ederler ise li-ecli't-ihkâk Der'aliyye'me ihzârları i'lâm olunmak bâbında yüz doksan sekiz senesi evâ'il-i Cemaziye'l-âhar'ında emr-i şerîfim mûcibince konsolos-ı mezbûr mülûkânem Yahudi mesfûranın meblağ-ı mezbûru (...) taleb eyledükden güne gün ilel-i vâhiye îrâdıyla edâda te'allül ve ber-vechile vermeğe niyetleri olmayub (...) ibtâl-i hak sevdâsında oldukları konsolos-ı mersûm tarafından ihbâr olunduğu bildürüb mübâşir ma'rifetiyle tercümân-ı mersûmun Yahudiyan-ı mesfûran zimmetlerinde olan meblağ-ı mezbûr hakkı tamâmen tahsîl ve eğer ve eğer edâda muhâlefet ederler ise 'asitâne-i sa'âdetime ihzâr olunmak bâbında müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' etmekle sadr-ı a'zam (...) zîde kadruhu mübâşeretiyle mahallinde şer'le rû'yet ve şer'en sabît olan hakkını edâda muhâlefet ederler ise 'asitâne-i sa'âdetime ihzâr olunmak bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 1199

(5) Selanik nâ'ibi Mehmed Salih Efendi'nin mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh yazılmışdır. Fî 21 CA sene 199

[141]

(1) *Yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 199*

İşbu emir battalda hıfz olunub hidmetkâr-ı mesfûra müceddeden emir yazılmışdır. Fî evâ'il-i L sene 204

Galata kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb yanında Fî 12 CA sene 98 târihinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Avram veled-i Bosifa nâm tercümânın Haya veled-i Bozagrada nâm bir nefer hidmetkârı cizye ve 'avârız ve sâ'ir bahâne ile rencide etdürülmeyüb ber-mûcib-i şûrût-ı berât ve nizâm-ı cedîd himâyet ü sıyânet olunmak için mu'afıyyet-i mazmûn bir kıt'a emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 1199

(2) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunub hidmetkâr-ı mesfûra müceddeden yol emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i L sene 204*

Selanik nâ'ibiyle Der'aliyye'mden Selanik ve havâlîsine varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emîni ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb yanında Fî 12 CA sene 98 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Avram veled-i Bosifa nâm tercümânın Haya veled-i Bozagradica nâm bir nefer hidmetkârı ba'zı husûsa rû'yet zımnında Der'aliyye'mden mahall-i merkûma irsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûr Der-sa'âdetden Selanik ve havâlîsine varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet olunmak üzere ber-mu'tâd yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 1199

(3) *İşbu emir hıfz ve hidmetkâr-ı mesfûrun babası ism-i (tashîhiyle tûl)? olunub tekrar emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 199*

Balya Badra kâdisına hüküm ki

Mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Balya Badra'da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 2 R sene 198 günü târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Abram Bekor Azavi nâmın Santor veled-i Metaya nâm bir nefer cizye ve 'avârız ve sâ'ir bahâne ile rencîde ve remîde etdürülmeyüb ber-mûcib-i şürût-ı berât ve nizâm-ı cedîd himâyet ü sıyânet olunmak üzere mesfûr Santor velde Metaya'nın ancak mu'afıyyet-i mazmûn bir kıt'a emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 199

(4) Selanik sancağı mutasarrıfı vezîre hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb devlet tarafından tahrîrât ile (...) bir def'a irsâl eylediği bir nefer yasakcının yedine verülen menzîl hükm-ü hümâyûnumla esnâ-yı râhda Selanik'e karîb Kilisli ve Lankaza ve Kılıkış ve Doyran kasâbaları menzîlhanelerine berevât ber-mûcib-i emr-i şerîf ta'yîn olunan ücreti tamâmen edâda kusuru yoğiken zıkr olunan mahallerin menzîlcileri (...) kat'a (...) mebnî envâ'ı (...) mu'âmele ile 'ameline bâr-gîr vermeyüb cev ve âhar birle birkaç gün bî-hude meks ve te'hîr-i umûr ve husûslarının ta'tiline bâdi ve dâ'imâ (...) hâlî olmadukların inhâ etmekle âhar husûsa me'mûr mübâşir ma'rifetiyle nizâma rabt ve fî-mâ-ba'd yasakcılarına cev ve âhar mu'âmelesiyle meks ve te'hîr etdürülmeyüb emr-i şerîfimin ta'yîn olunduğu vechîle (...) tamâmen edâ eyledükden sonra kat'a te'hîr ve tevkif etdurmeksizin icâleten erkâb ve (...) dikkât (...) hareket edenlerin te'dîb ve tehdîd olunmaları için sen ki vezîr müşârün ileyhsin sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' eylediğün eelden Devlet-i 'Aliyye'min dost (...) bu gûne ve âhar vechile cev ve (...) hareketden zuhûr eder ise te'dîb ve tehdîd olunacağı (...) eylemeleri için vech-i meşrûh üzere

‘amel ve hareket ve hilâf-ı vaz’ vukû’ndan ittikâ ve mücânebet olunmak fermânım olmağın imdi bu makûle Devlet-i ‘Aliyye’ m mu‘âhedeleri tevâbi’nden âminen ve sâlimen savb-ı me‘mûrlarına icâleten imrârları matlûb idüğü ma‘lûmun oldukda sen ki vezîr müşârün ileyhsin ma‘rifetin ve âhar husûsa me‘mûr mübâşir-i mûmâ ileyh ma‘rifetiyle iktizâ edenlere gereği gibi tenbîh ve te’kîd-i mübâderet ve bu gûne ve âhar vechile cevır (...) hareketden zuhûr eder ise te’dîb ve şedîd olunacakları (...) olmağla ber-minvâl-i muharrer tehdîd ve (...) icrâ olunacağı (...) ittifaya ba’de-zin (...) mezbûr misillü (...) rızâ-yı hâreket vukû’ gelmesine dâ’imâ ihtimâm ve nezâret ve hilâfından (...) ve mücânebet eylemeniz bâbında Fî evâhir-i M sene 199

(5) Selanik sancağı mutasarrıfına ve Selanik nâ’ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb yanında hâlâ berât-ı şerîfimle tercümân olan Adram veled-i Yasifa nâm tercümânın Selanik kazâsına tâbi’ Hincoc nâm karye re‘âyâsından ma‘lûmü’l-esâmî re‘âyâlar zimmetlerinde bin yüz doksan senesinden berü yetmiş beş bin elli beş gurus ve yine kazâ-yı mezbûra tâbi Garadyor nâm karye re‘âyâsından ma‘lûmü’l-esâmî zimmîler zimmetlerinde yetmiş beş yüz on beş gurus alacağını tarafından vekîli olan Selanik’de mukîm Sicilyateyn konsolosu meblağ-ı merkûmeye defâ’atle taleb eyledükden edâda muhâlefet ve (...) ibtâl-i hak sevdâsında oldukları inhâ ve ve âhar husûsa me‘mûr mübâşir ma‘rifetiyle tercümân-ı mersûmun mesfûrun zimmetlerinde sabî ve zâhir olan alacağı tamâmen tahsîl ve vekîl-i şer’isi olan konsolos-ı mersûma teslîm ile ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â’ etmekle siz ki vezîr müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhümasız bî-hâl dikkat ve ihtimâmınızla husûs-ı mezbûr mahallinde ma‘rifet-i şer’le ve âhar husûsa me‘mûr mübâşir ma‘rifetiyle görölüb fasl verölmek bâbında. Fî evâhir-i M sene 199

(6) Selanik sancağı mutasarrıfı ve nâ’ibine hüküm ki

mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Abram veled-i Basifa nâm tercümânın Selanik’de sâkin Musa ağı demekle ma‘rûf kimesne zimmetinde bin yüz doksan senesinden berü yetmiş iki bin gurus alacağı olub tercümân-ı mersûm tarafından vekîl Selanik’de mukîm Sicilyateyn konsolos-ı mezbûrdan bi’d-defâ’at taleb eyledükde bî-vech-i şer’ niçe ilel-i vâhiye irâdıyla edâda te‘allül ve ber-vechile vermeğe niyeti olmayub ibtâl-i hak sevdâsında olduğı inhâ iskele âhar husûsa me‘mûr mübâşir ma‘rifetiyle ve merkûmun zimmetinde sabî ve zâhir alacağı tamâmen tahsîl ve konsolos-ı mersûma teslîm ve bivech-i şer’iyye te‘allül ve muhâlefet etdürölmemek bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â’

etmekle siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhümasız husûs-ı mezbûr bî-hâl dikkat ve ihtimâmınızla mahallinde ma‘rifet-i şer‘le ve âhar husûsa me‘mûr mübâşir ma‘rifetiyle ber-vech ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında. Fî evâhir-i M sene 199

[142]

(1) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunub müceddeden mesfûra yol emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i L sene 204*

Zîrinde yol hükmü yazılmışdır.

Lefkoşa mollasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Kıbrıs cezîresinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında 27 CA sene 198 günü târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Kara Tahiko veled-i Aftiri Varda nâm tercümânın Bosifa veled-i Bişara nâm bir nefer hidmetkârını cizye ve ‘avârız ve kassabiye akçesi ve sâ’ir bahâne ile rencîde olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak için mu‘âfiyyet mutazammın bir kıt‘a emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 199

(2) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunub yine hidmetkâr-ı mesfûr için âhar yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 1202*

Kıbrıs’dan Der‘aliyye’me gelüb gidünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emîni ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb cezîre-i Kıbrıs’da mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Fî 27 Ş sene 198 günü târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Kara Tahiko veled-i Aftiri Varda nâm tercümânın Bosifa veled-i Bişara nâm bir nefer hidmetkârını ba‘zı husûsa rû’yet zımnında cezîre-i merkûmeden Der‘aliyye’me irsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûr Kıbrıs’dan Der-sa‘âdetime gelüb gidünce mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât-ı âlişan himâyet ü sıyânet olunmak üzere nizâm-ı havî bir kıt‘a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 199

(3) Selanik sancağı mutasarrıfına ve Selanik nâ’ibine hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb medîne-i Selanik’de mütemekkin Samoyil ve İsak Sarok nâm yahudiler medîne-i merkûmede mutasarrıf oldukları bir bâb (...) beher sene ikişer yüz guruş olmak üzere beş sene (...) dek Sicilyalı’dan Guruçya nâm tabîble kavl ve

karar ve size rabt ve ol vechile tabîb-i mersûm dahi îcâr ve menzîl-i mezbûrun iktizâ eden ta'mîr ve termîm birle isticâra mahsûb olmak üzere isticârı ve iki sene iken ber-vech (...) teslîme itirâz ve ba'dehû menzîl-i mezbûrun duvarı ta'mîre ihtiyaç hâsıl eyledüğünde yahudiyan-ı mesfûran mukâvelelerini 'alenen konsolos muvâcehesinde tekrâr tasdîk ile husûs-ı termîmi tabîb-i mersûma emir ile eyledüklerinden mersûm dahi eğerçi mübâşeret eyleyüb lakin Yahudiyan-ı mesfûran ba'zı kimesnelerin iğvâ' ve tahrîkleriyle (...) sülûk ve hilâf-ı mukâvele ve ta'ahhüd (...) mahcûb etmeyüz deyü tamm-ı (...) mübâderet birle (...) ve ızrâr kaydına oldukların ve keyfiyyet-i minvâl-i muharrer üzere olduğu (...) mesfûranın emirleriyle binâya mübâşeret eylediğine musaddık konsoloslar taraflarından tahrîrât ile elçi-i mûmâ ileyhe ihbâr olunduğu inhâ ve âhar husûsa mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülüb mesfûranın emirlerine binâen (...) menzîl-i mezbûrun (...) ve müste'men-i mersûm ol-vechile (...) halas olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğin âhar husûsa me'mûriyet ile mahallinde olan sadr-ı a'zam (...) mübâşeretiyle ve ma'rifet-i şer'le görülüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i RA sene 199

(4) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunub yerine âhar için mu'âfiyyet emri yazılmışdır. Evâ'il-i S sene 205*

Ağrıboz kâdısına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhâl gönderüb Ağrıboz'da Sicilyateyn konsolos vekîli yanında 21 CA 197 günü târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan İsak Karaş veled-i Simon nâm tercümânın Kostanti veled-i Hacı Melo nâm bir nefer hidmetkârı cizye ve 'avârız ve kassabiye akçesi ve sâ'ir bahâne ile rencîde olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât-ı âlî himâyet ü sıyânet olunmak için ber-mu'tâd bir kıt'a mu'âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i RA sene 199

(5) *Yerine âharı istihdâm olunmağla işbu emir dahi battalda hıfz olunub başka yol emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i S sene 205*

Bir sûret

Tercümân-ı merkûmun hidmetkârı mesfûr Kostanti veled-i Hacı Melo ba'zı umûr ve husûs için Ağrıboz'dan Selanik havâlîsine varub gelünce ber-mûcib-i şürût-ı berât ve nizâm-ı cedîd mu'tâd üzere yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i RA sene 199

(6) *İşbu emir ba'de'l-hıfz tecdîden yol emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i S sene 205 Tercümânlık âhara verilmiştir.*

Selanik nâ'ibine ve İzmir'den Selanik ve havâlîsine varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele ümenâsı ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb İzmir'de mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında 24 C sene 93 günü târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Yenaki veled-i Yorgi Arselan nâm tercümân ba'zı umûriçün Burgaki veled-i Nikola Çalık oğlu nâm bir nefer hidmetkârını İzmir'den mahall-i mezbûra irsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûrun İzmir'den Selanik ve havâlîlerine varun gelünce şürût-ı berât mûcibince ber-mu'tâd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i RA sene 199

(7) *İşbu emr-i şerîf gelüb battalda hıfz olunmuşdur.*

Galata kâdisına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb yanında Fî 12 CA sene 198 günü târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Avram veled-i Basifa nâm tercümânın Soton Salmon veled-i Abravanil nâm bir nefer hidmetkârı cizye ve 'avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir bahâne ile rencîde olunmayub şürût-ı berât mûcibince himâyet olunmak için ber-mu'tâd bir kıt'a mu'afiyet emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i R sene 199

(8) *Bu dahi hıfz olunmuşdur.*

Bir sûret

Hidmetkâr-ı mesfûr Der'aliyye'den Selanik ve havâlîlerine varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmamak için ber-mu'tâd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır.

(9) *Tercümân oğluna yol hükmüdür. Tecdîden yol emri zîrde. Fî evâsıt-ı B sene 205*

Haleb'den Der'aliyye'ne gelüb gidünce yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele ümenâsı ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Haleb'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 27 ZA sene 192 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Anton veled-i Zahkim nâm tercümân Kostanti Hacizaci nâm bir nefer oğlunu ba'zı umûr ve husûsiçün Haleb'den Der'aliyye'ne irsâl etmekle oğlu mesfûrun Haleb'den Der-sa'âdete gelüb gidünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak için şürût-ı berât derciyle ber-mu'tâd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i R sene 199

(1) *Hidmetinde tercümânlığa Fî 4 Ş sene 1211 târîhinde âhara verilmekle İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunub nice diğer hidmetkâr âharı zâyî olmağla zâyî olan emrin yerine emir vermeyüb (...) bir nefer hidmetkâr emri vermek üzere tercümânlık kaydı bilâ-sene şerh verilmekle işbu rüsûm dahi işâret olundu.*

Balya Badra kâdisına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Balya Badra’da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Abram Bekor Azvi nâm tercümânın hidmetkârı Zabtör veled-i Akram nâm bir nefer hidmetkârı cizye ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ’ir bahâne ile rencîde ve remîde olunmayub ber-mûcib-i şurût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak içün mesfûrun mu‘âfiyeti mutazammın bir kıt’a emr-i şerîfim yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 199

Müste’men yol hükmü.

(2) Ankara nâ’ibiyle Bozok’dan Ankara’ya varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyalı’nun müte’ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarından cizye ve tekâlîf ve sâ’ire taleb olunmaya deyü ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed olduğuna binâ’en Sicilyalı’dan hâlen Bozok kazâsında tabâbet tarîkiyle meks üzere olan Cüzeppe Agor Tardi nâm müste’men ba‘zı mesâlih ve tabâbet ile Ankara’ya ‘azîmet murâd etmekle hâlen zehâb üzere olduğun bildürüb müste’men mesfûrun Bozok’dan mahall-i mezkûra gidünce mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at ve hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn cizye ve ‘avâriz ve tekâlîf-i sâ’ire talebiyle ta‘addî olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â’ etmeğın vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak içün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C sene 199

(3) *Terkîn Mugâyir şurût-ı nizâm hâreketinden sonra tahrîrât olan olmağla bâ-fermân-ı mezbûr verilmişdir. Evâhir-i CA sene 221*

Kandiye kâdisına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Kandiye’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında 18 C sene 196 günü târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Andan veled-i Bagos nâm tercümânın Arselan veled-i Kapol nâm bir nefer hidmetkârı cizye ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rüsûm ve tekâlîf-i örffiye teklîfiyle rencîde olunmayub ber-mûcib-i

şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak için mu‘âfiyyet-i mutazammın bir kıt‘a emr-i şerîfîm yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 199

(4) Terkîn

Bir sûret

Tercümân-ı mesfûrun hidmetkârı mesfûr Arselan vele Kapol’ün Kandiye’den İzmir’e varub gelünce ber-mu‘tâd bir kıt‘a yol hükmü dahi yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 199

(5) Sicilyateyn kapudânlarından Cüzeppe Antonyod nâm kapudân Bolika ta‘bîr olunur rakîb olduğu bir kıt‘a seffinesiyle gerü vilâyetine ‘avdet etmekle elçi ‘arzuhalîyle ber-mu‘tâd bir kıt‘a izn-i seffine emri yazılmışdır. Fî evâ’il-i B sene 199

(6) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunub hidmetkâr-ı merkûma tecdîden başka mu‘âfiyyet emri yazılmışdır. Evâsıt-ı L sene 1204*

İzmir nâ’ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb İzmir’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında 19 B sene 199 günü târîhinde verülen berât-ı şerîfîmle tercümân olan Gabranid veled-i Acador nâm tercümânın Matoha veled-i Estipal nâm bir nefer hidmetkârı için ber-mûcib-i nizâm-ı cedîd mu‘âfiyyeti mutazammın bir kıt‘a emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i B sene 199

(7) *Bâlâda muharrer olunduğu üzere yol dahi tecdîdeden emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204*

Bir sûret

Tercümân-ı merkûmun diğer hidmetkârı Tegovgoz veled-i Mezas için dahi bir kıt‘a mu‘afiyet emri yazılmışdır.

(8) Tuzla kazâsı nâ’ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb cezîre-i Kıbrıs’da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Françesko veled-i Aftiri nâm tercümânın Tuzla kasabası toprağında vâki‘ babası ve anasından müntekil mutasarrıf olduğu mülk ‘arziyye ve emlâk sâ’ire ve bağçe ve dekâkîn ve (...) âhardan bir dürlü dahl u taarruz icâb etmez iken sâbık İstanbul cizyedârı Abdullah ağa dimekle a‘rîf kimesne zuhûr ve emlâk ve ‘arziyye ve mezîl ve dekâkînın zabtı zımnında ber-takrîb-i emr-i âlî ısdâr ve tarafından vekîl-i

şer'iyyesiyle terâfu' olundukda sabıkü'l-zikr emlâk ve 'arziyye tercümân-ı mersûmun hakk-ı sarîhi olduğu şühûd-ı 'udûl ile sabît ve hükm ve fasl-ı husûmet (...) birle mu'ârazadan men' cebel-i şer'iden zabt için yedine hüccet ve i'lâm-ı şer'iyye i'tâ' ve mûcibince bir kıt'a emr-i şerîf sadır olmuşken cizeydâr merkûm fevt olduktan kasaba-yı mezbûrdan varîsleri zuhûr ve bu makûle bir def'a şer'ile görölüb fasl olunub kat'a nizâ' ve husûmet ve (...) dikkât birle kıbel-i şer'iden hüccet-i şer'iyye ve zabtiçün i'lâm verülen ve i'lâmın istimâ' memnû'ânın mücerred celb-i mâl ve tecrîm kasdıyla mugâyir emr-i âlî ve i'lâm-ı şer'î ta'addîden hâlî olmadukların ve bu bâbda da'vâsına mürâca'at (...) şerîfe olunduğun bildürüb mûcibince şer'le rû'yet olunub mugâyir (...) şerîfe ta'addî ve rencîdeleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğin fetvâ-ı şerîfe mûcibince 'amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i B sene 199

(9) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunub yerine âhar yol hükmü yazılmışdır.*

Ağrıboz'dan 'asitâne-i 'aliyye'ye gelüb gidünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele ümenâsı ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhâl gönderüb Ağrıboz iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan İsak Karaş veled-i Simon nâm tercümân konsolos vekîli merkûm ba'zı umûr ve husûsiçün Der-sa'âdeti irsâl etmekle ancak tercümân-ı mesfûr Ağrıboz'dan Der'aliyye'ye gelüb gidünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at ve cizye ve 'avârız ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta'addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak üzere berât derciyle ber-mu'tâd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i B sene 199

[144]

(1) *Tecdîden hidmetkâr emri verilmişdir. Fî evâsıt-ı L sene 204*

Selanik nâ'ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhâl gönderüb Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Fî 20 N sene 199 târîhinde tercümân olan Nikola veled-i Bata Gago nâm tercümânın Yorgi Hacı Eskapal nâm bir nefer hidmetkârı hilâf-ı şürût cizye mutâlebesi ve âhar vechile rencîde olunmamak için ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak üzere bir kıt'a himâyet emri yazılmışdır. Fî evâhir-i N sene 199

(2) *Tecdîden verilmişdir. Fî evâ'il-i L sene 204*

Bir sûret

Tercümân-ı merkûmun diğerk hidmetkârı Dimitre Hacı Eskapal için dahi ber-vech-i meşrûh

(3) *Bu dahi târîh-i mezbûrda tecdîd olunmuştur.*

Selanik'den Siroz ve havâlîsine varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emîni ve zâbitâna ve sâ'ireye hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ârzuhâl gönderüb Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Fî 20 sene 199 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Nikola veled-i Bata Gago nâm tercümân Dimitre Hacı Eskapal nâm bir nefer hidmetkârını umûr ve husûsuna rû'yet zımnında iskele-i mezbûrdan Siroz ve havâlîsine irsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûr mahall-i mezbûra varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub ber-mûcib-i şûrût berât-ı âlîşânım himâyet ü sıyânet olunmak üzere ber-mu'tad bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 199

(4) *Tecdîden emir yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204*

Bir sûret

tercümân-ı merkûmun diğerk hidmetkârı Yorgi Hacı Eskapol nâm bir nefer hidmetkârıçün Selanik'den Siroz ve havâlîsine varub gelünce ber-mu'tad bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 199

(5) *Tecdîden yol emri verilmiştir. Fî evâsıt-ı L sene 204*

Bir sûretidir

Tercümân-ı mesfûr Nikola veled-i Bata Gago için Selanik'den Siroz ve havâlîsine varub gelünce mürûruna mûmâna'at olunmayub himâyet olunmak üzere elçi-i mûmâ ileyhin 'arzuhalîyle Selanik'den mahall-i mezbûra varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve sâ'ir zâbitâna ber-mu'tad bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i L sene 199

(6) İzmir nâ'ibine ve İzmir hassa voyvodası () zîde mecdühûya hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb İzmir'de mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı 'Aliyye' tercümânlar olan Yenaki veled-i Manola Aboci ve Moso velde Bosik ve Yenaki veled-i Yorga Arselan ve Aribet veled-i Secadviz nâm dört nefer tercümânan ve mesfûrunun hidmetkârları Haba Azvi ve Todori Zokala veled-i Malalka ve Penabota veled-i Nikola Komici ve Anaştas veled-i Peraşkoh ve Hacı Avram veled-i Harvin () ve Burgaki veled-i Nikola Salifa oğlu ve Matohi veled-i Estiban ve Nikogos veled-i Menas nâm sekiz

nefer huddâm kendü hallerinde iken sen ki mütesellim mûmâ ileyhysin sizler (...) ve bu bi-
gayr-ı hakkın tekdîr ve habs ve tazyîk murâd etmekle mersûmun her her çend senedlerini
ibrâz eyledüklerinde bir dürlü ‘amel ve ısgâ ve âdem-i iltifât ile cümlesine habs ve tazyîk
eylemekle konsolos vekîli Der‘aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf
hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr tarafında bi’l-tahrîr inbâ’ eyledüğünü elçi-i mûmâ ileyh bâ-
‘arzuâhâl ifâde ve inhâ ve mugâyir berevât ve evâmîr-i ‘aliyye tazyîk ve tekdîrleri men’ ve def
olunub fî-mâ‘bad himâyet ü sıyânetleri ihtimâm ve dikkat olunmak üzere emr-i şerîf sudûrunu
istid‘â’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz nişân ve Sicilyalı’ya verülen ahidnâme-i
hümâyûn ve kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda bâlâda mastûr dört nefer tercümânlarla
tevârih-i muhtelif ile başka başka berevât-ı âlî ve mersûmun hidmetkârlara dahi ale’l-infirâd
himâyet ve düvel-i ahkâm-ı şerîfeleri verüldüğü ve Devlet-i ‘Aliyye’min hükkâm ve zâbitânı
ve kral-ı müşârûn ileyhe tâbi‘ olanlardan her kim olur ise olsun bir ferdini bilâ-vech ta‘addî ve
tahkîr etmeyeler deyü mastûr ve mukayyed ve Devlet-i ‘Aliyye’min cizye-güzâr re‘âyâsına
düvel-i nasârâ konsolosları taraflarından tezkîre ve patente verülmemek için tenbîh-i hâvî
mukaddemâ İzmir ve sâ’ir konsolos bulunan mahallerin hükkâm ve zâbitânına hitâben
evâmîr-i şerîfe sudûrundan sonra Devlet-i ‘Aliyye’min re‘âyâsından ba‘zıları mugâyir evâmîr-i
şerîfe Bahr-i Sefîd’de vâki‘ iskelelerde mukîm düvel-i nasârâ konsoloslarına intisâb ile
yedlerine birer takrîb patenteler ahz ve ihtilâl-i nizâm-ı memlekete cesâret etmeleriyle fî-mâ-
ba’d re‘âyânın aldıkları patente ve tezkîre ve sûret-i berevât ve evâmîre i’tibar olunmayub
(...) sâ’ir re‘âyâ ile ma‘an cem‘ ve tahsîl ve efrencî kıyâfetine gezenlerin kıyâfet ve
heybelerini tebdîl etdürüb re‘âyâ kıyâfetine gezmek ve Frenk kıyâfetine gezmemek üzere
tenbîh ve tehdîd (...) olanların zecr ve te’dîb edüb lakin bu bahâne ile celb-i (...) ve
konsolosların kendü cinslerinden olan tüccâr ve âdemlerine ve berâtlu tercümânlarına
taarruzdan mübâ‘adet eylemek üzere dahi yüz doksân dokuz senesi evâhir-i Rebî‘ûl-
âhîr’inden diğêr bir kıt‘a dahi emr-i şerîf verüldüğü mukayyed olunduğuna binâ’en siz ki
mevlânâ-yı ve muhassal-ı mûmâ ileyhümasız ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berat evâmîr-i
şerîfe müciblerince ‘amel ve hareket ve himâyet ü sıyânetlerine dikkat olunub lâkin bu bahâne
ile mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfimde memnû‘ olan hâlât-ı (...) vukû‘na (...) ruhsâtdan
itina (...) ve mübâ‘adet eylemeniz bâbında () vusûl-ı ‘amel dahi siz ki mevlânâ ve muhassıl
mûmâ ileyhysin ber-mücib-i şürût-ı berât ve emr-i şerîfe ‘amel ve hareket ve tercümân ve
hidmetkârları mesfûrunun himâyet ü sıyânetlerine (...) ihtimâm ve dikkat eyleyüb lakin bu
bahâne ile bâlâda zabt olunan emr-i şerîfemde memnû‘ olan hâlât-ı (...) vukû‘na dahi ve berât
ruhsâtı ve cevâzdan mübâ‘adet ve dâima mazmûn (...) nezâret ve dikkat ve hilâfindan (...)
mücânebet edün mazmûm emr-i şerîfemle ‘amel olasız.Fî evâhir-i L sene 199

[145]

(1) *Konsolos vekâletidir.*

Vekâletden ‘azl olunmakla yerine âhar içün vekâlet emri yazılmışdır. Fî evâ’il-i Z sene 1203

Mikonos cezîresi nâ’ibine hüküm ki

Der‘aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuâhâl gönderüb Mikonos cezîresine âmed şüd iden Sicilyateyn sefâ’in ve tüccârının umûr ve husûslarını rü’yet ve konsolato resmini ahz ü kabz içün cezîre-i mezkûr konsolos vekîli vatandan (...) ve muktezî olmağla kendü cinslerinden Francesko nâm müste’men mûmâ ileyh tarafından konsolos vekîli nasb ve ta’yîn olunduğün bildürüb vekâlet-i mezbûreye kendüye zabt ve tüccârın umûr ve husûslarını rü’yet ve konsolato resmi ahz ü kabz etdürölüb vekâleti umûruna âhardan bir ferdi dahl u taarruz etdürölmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz Sicilyalı’ya verilen ahidnâme-i hümâyûna mürâca‘at olundukda Devlet-i ‘Aliyye’min kral-ı müşârûn ileyhın ikâmet edecek vekîli vesâtatıyla Devlet-i ‘Aliyye’min münâsib olan bi’l-cümle iskelelerinde ve sevâhillerinde konsolosları ikâmet etdürölüb ‘azl ve nasblarına ve vekîl-i mûmâ ileyhın rütbesine göre evâmîr-i ‘aliyye ve berevât ihsân olunmasında ve konsoloslarının ve tercümânan ve etbâ’larının husûslarında sâ’ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ’larına olan müsâ‘ade misillü mu‘âmele oluna deyü mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn şürûtu mûcibince ‘amel olunmak içün yazılmışdır. Fî evâhir-i L sene 199

(2) *Bin iki yüz senesine mahsûben emr-i şerîf yazılmışdır.*

Dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ağasına ve hassa bostancıbaşı dâme mecdühûya ve topcubaşı () ve Galata voyvodası zîde mecdühûmaya hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuâhâl gönderüb mûmâ ileyh ve tercümânan ve etbâ’larının kefâf-ı nefisleriçün bin yüz doksan dokuz senesine mahsûben Üsküdar ve havâlîsinden mâ-‘adâ mahallerde yalnız yüz elli sepet üzümün akçesiyle iştirâ’ ve Galata’da vâki’ hanesine def‘a-yı vâhidede nakline mûmâna‘at ve ‘avâ’id ve sâ’ir bahâne ile rencîde ve ta‘addî olunmamak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda yüz doksan sekiz senesine mahsûben olmiqdâr sepet üzümün akçesiyle iştirâ’ ve def‘a-yı vâhidede Galata’da vâki’ hânesine nakline mûmâna‘at olunmamak bâbında mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince sene-yi mezbûr evâhir-i

Şevvâl'inde emr-i şerîfîm verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağub sâbık mikdâr üzümün def'a-yı vâhidede nakline mümâna'at olunmamak için emr-i şerîfîm yazılmışdır. Fî evâ'il-i ZA sene 199

(3) Selanik nâ'ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn bezirgânlarından Anapolitan Nikola nâm bezirgân İskenderun'dan götürdüğü on iki fasl ketenin Selanik'e vürûdunda ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn yüzde üç hesâb üzere icâb eden kırk gurus resm-i gümrük Selanik'de mukîm gümrük emînine tamâmen edâ edüb yedine edâ tezkîresi aldıktan sonra (...) mezbûrdan tekrâr gümrük mutâlebesi mugâyir ahidnâme-i hümayûn iken tâcir-i mesfûr Tekfurdağı'na vürûdunda İstanbul gümrük emîni tarafından ta'yîn olunan gümrükcü Selanik gümrüğünde verüleb tezkîreye âdem-i i'tibâr ile metâ'-yı mezbûrdan tekrâr gümrük taleb ve ahz edüb mesfûr gadr olunduğun bildürüb mezbûr ahidnâme-i hümayûn mûcibince şer'ile rü'yet olunub Selanik gümrük emîninin ahz eyledüğü meblağ-ı mezbûr ma'rifet-i şer'le istirdâd ve Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosuna tamâmen teslîm etdürölüb mugâyir ahidnâme-i hümayûna te'allül ve muhâlefet etdürölmeyüb icrâ'-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfîm ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz Sicilyalı'ya verülen ahidnâme-i hümayûna mürâca'at olundukda Devlet-i 'Aliyye'min bi'l-cümle iskele ve gümrüklerinde Sicilyateyn kralının sefâ'inlerinden ve re'âyâlarından gümrük resmi yüzde üç ve sâ'ir dost olan düvel taraflarından verülen rüsümât edâ olunub ve kral-ı müşârün ileyhın re'âyâsına ve taht-ı himâyesinde olab kimesnelere ticârete müte'allik bey' ü şirâlarında sâ'ir dost olan düvel-i misillü mu'âmele oluna deyü mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn şurûtu mûcibince meblağ-ı mezkûr istirdâd olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i ZA sene 199

(4) Tercümân oğluna yol hükmü.

İşbu emirin hıfz olmaduğu (...) teslîm bulunmayan evâmir gelüb hıfz olunmadıkca cedîd tercümânın hizmetkârlarına mu'âfiyyet emri verölüb bir kıt'a (...) âhara berât verölmüşdür. Fî 18 R sene 219

Haleb'den (...) 'asitâne-i 'aliyye'ye gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emîni ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb İzmir'de mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında 19 B sene 199 günü târîhinde verülen berât-ı şerîfîmle

tercümân olan Azkiyal veled-i Çehador nâm tercümânın maslahâtı Haleb'de bulunan Azkiya nâm bir nefer oğlunu Haleb'den (...) ve ba'dehu 'asitâne-i sa'âdetime irsâl murâd etmekle tercümân-ı mersûmun oğlu mesfûr Azkiyal Haleb'den (...) ve 'asitâne-i sa'âdetime gelünce mürûr ve 'ubûruna mümâna'at ve esnâ-yı râhda ve bir mahallde meks ve ikâmetinde ta'addî ve rencîde olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak içün şürût-ı berât derciyle ber-mu'tâd bir kît'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i ZA sene 199

(5) Lefkoşa civârında vâki' Modonlu () kâdısına ve Kıbrıs muhassılı () zîde mecdühûya hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhâl gönderüb cezîre-i Kıbrıs'da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında ticâretle meks üzere olan Otorido Testlako nâm müste'men kendü hâlinde 'arziyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesne vaz' ve hareketi yoğiken mersûm maslaha Lefkoşa kasâbasına vürûdunda kasaba-yı mezbûr sâkinlerinden El-hac Mustafa nâm kimesne yirmi yedi gurus alacağım vardır deyü Lefkoşa nâ'ibine (...) ve te'dîbi merkûm dahi mersûmun ahz ü darb ve (...) 'arz eyledükden mesfûr bir mikdar mehl verdüğü konsolos cânibine haber verüb verülen ve bu herçend (...) ise asla ıskalanmayub tekrâr darb ve bir kaç gûn habs ve konsolos-ı mersûmun haberi olmaksızın akçesi olduğu mahallden meblağ-ı merkûmu işbu sene-yi mübâreke de bî-gayr-ı hakkın fuzûlî ahz ve (...) tahliye edüb ber-vechile mugâyir ahidnâme-i hümayûn (...) ve ta'addîye mücâseret eyledükden inhâ ve hilâf-ı şer'-i şerîf bî-gayr-ı hakkın me'zûnu olan meblağ-ı mezbûr ma'rifet-i şer'le istirdâd ve ihkâk-ı hakk birle fî-mâ-ba'd cihet-i mezbûr ve âhar vechîle müste'men merkûm ta'addî ve rencîde olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz Devlet-i 'Aliyye'min hükkâm ve zâbitânı Sicilyateyn kralına tâbi' olanlardan her kin olur ise olsun bir ferdini bilâ-vech ta'addî ve tahkîr ve habs olunmayalar ve re'âyâlarından bir kimesne ahz olundukda vekîl ve konsolosu tarafından taleb olunur ise teslîm olunub töhmetlerine göre te'dib oluna deyü Sicilyalu'ya verülen ahidnâme-i hümayûnda mukayyed bulunmağın sen ki muhassıl mûmâ ileyh sin ahidnâme-i hümayûn şürût-ı mûcibince 'amel olunmak fermânım olunmağın imdi sen ki muhassıl-ı mûmâ ileyh sin nâ'ib-i mezbûru ma'rifet-i şer'le meclîs-i şer'e ihzâr ve müste'men-i merkûm ile terâfu' şer' ve mukaddemâ bir def'a şer'ile görölub fasl-ı 'amel edüb dahi merkûmun hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayr-ı hakkın aldığı meblağ-ı mezbûru ba'de's-sübût hükm edüb aldurulub icrâ'-yı hak himmet ve fî-mâ-ba'd ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir ahidnâme-i hümayûn bu misillü fuzulüne hareket ve ta'addî makûlesi tavır ve (...) vukû'

gelmesine dikkat ve nezâret ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânetine (...) ve hilâfına mücânebet olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı ZA sene 199

[146]

(1) Mora muhassıl vezîre ve Anabolu nâ'ibine hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Hacı Mesko veled-i Bodyo'nun oğlu Makon'un yüz doksan üç senesinden berü cihet-i havâliden Anabolu sükkânından cizyedâr esbak Sertornalı Abdulhamid nâm kimesne (...) gayr-i ez teslîm bin iki yüz gurus alacağının tahsili bâbında mukaddemâ şerefrîz sudûr eden emr-i şerîfimle lede'l-terâfu' ve'l-sübût-ve'l-hükkâm tahsîl eylesinden merkûm (...) ve iktizâ etmekle bu ana değin ihkâk-ı hakk mümkün olmadığından başka ibtâl-i hak sevdâsıyla cevâzdan tedârik eylediği evrâk ile bir def'a şer'le görölüb va fasl olunan dâ'va istinâf ve (...) sevdâsıyla gadr sevdâsında olduğu mukaddemâ inhâ ve ber-mûcib i'lâm-ı şer'ie meblağ-ı mezbûrun tahsîli bâbında istid'â' ve meblağ-ı mezbûr bundan akdem bi'l-vechile şer'en sabît ve hükm olduğuna binâ'en tahsîli zımnında bâlâsı buyuruldu ile muharrer sâbık Anabolu nâ'ibi mevlânâ Mehmed Emin zîde ilmuhunun verüdüğü i'lâm i'lâm-ı şer'ieye ibrâz etmekle (...) şer' mahkûmeye olan alacağının tahsîli bâbında tekrâr yüz doksan dokuz senesinde verilen emr-i âliye âdem-i itâ'at ve ba'zı kimesnelere (...) meblağ-ı müsbet edâda te'allül ve muhâlefet eylediğün bildürüb âhar husûsa me'mûr mübâşir ve zâbitân ma'rifetiyle meblağ-ı mezbûr 'ala-eyyi-hâl ma'rifet-i şer'le tahsîl ve mesfûra teslîm ile icrâ'-yı hak mümkün olmaz ise 'asitâne-i 'aliyye' me ihzâr olunmak bâbında hükm-ü hümayûn ricâ' etmeğün mahallinde ma'rifet-i şer'le ve husûs-ı âhara me'mûr mübâşir ma'rifetiyle rû'yet ve sâbit ve mütehakkık olan hakkı tahsîl ve eğer edâda muhâlefet eder ise Der'aliyye' me ihzâr olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i M sene 1200

(2) *Cûlus-ı hümayûnda tecdîden fermân verilmüşdür. Fî evâsıt-ı R sene 204*

Boğazhisarlarından Çamlıca ve havâlîlerine varub gelünce kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emîni ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Boğazhisarlarında mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında 20 C sene 191 târîhinde verilen berât-ı şerîfimle tercümân olan Corco veled-i Pankalo nâm tercümân ba'zı husûsiçün Masilaki Bodori nâm bir nefer hizmetkârını Boğazhisarlarından mahall-i mezkûra irsâl etmekle hizmetkâr-ı mesfûrun Boğazhisarlarından Çamlıca ve havâlîlerine varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub himâyet ü

sıyânet olunmak için şürût-ı berât derciyle ber-mu'tâd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i M sene 1200

(3) *İşbu emir battalda hıfz olunub yerine müceddeden emir yazılmışdır. Fî evâ'il-i L sene 204*

Galata kâdısına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb yanında Fi 14 RA sene 197 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olab Ebdalad veled-i Acas nâm tercümânın Agob veled-i Sanayaboha nâm bir nefer hidmetkârı hilâf-ı şürût-ı berât cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta'addî olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak için mu'afiyet mutazammın bir kıt'a emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 1200

(4) Bir sûret

Hidmetkâr-ı mesfûr Agob veled-i Sanayaboha'nın Der'aliyye'den Haleb ve havâlisine varub gelünce elçi-i mûmâ ileyhın 'arziyla ber-mu'tâd bir kıt'a yol emri yazılmışdır. fî't-târîhü'l-mezbûr

(5) *İşbu emir battalda mahfûzdur.*

Ağrıboz kâdısına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Ağrıboz iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında 21 CA sene 97 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Esak Feranaş veled-i Simon nâm tercümânın Lorinpoz veled-i Avdik nâm bir nefer hidmetkârı hilâf-ı şürût-ı berât rencîde olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak için mu'afiyet-i mutazammın bir kıt'a emr-i şerîfim yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 1200

(6) *Bu dahi battalda mahfûzdur.*

Bir sûret

Yine hidmetkâr-ı mesfûr Lorinpoz veled-i Avdik'in Ağrıboz Der'aliyye'ye gelüb gidünce elçi-i mûmâ ileyhın mühürlü 'arzuhalıyla mu'tâd üzere bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. fî't-târîhü'l-mezbûr

(7) *İşbu emir battalda hıfz olunub mesfûra tecdîden mu'afiyet emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204*

Haleb vâlisine hüküm ki

Haleb’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında 27 ZA sene 198 târîhinde verilen berât-ı şerîfimle tercümân olan Hemacis veled-i Hanimas nâm hizmetkârı Bosika veled-i Noma Tomonca için ber-mu’tâd şûrût-ı berât derciyle bir kıt’a yol emri yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 1200

(8) Atina kâdisına ve Atina voyvodası zîde mecdühûya hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Boğazhisarlarında mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Corco veled-i Patifalo nâm tercümânın medîne-i Atina sükkânlarından Mir Osman Muhafa nâm kimesne zimmî yüz doksan () senesinden berü cihet-i karz-ı şer’iden bâ-temessük altıyüz yirmi gurus alacağı olub meblağ-ı mezbûru taleb eyledükden edâda te’allül ve muhâlefet ve murâfa’a-ı şer’ olmalarında meblağ-ı mezbûr ikrârıyla sabît ve hükm-ü edâsında taraf-ı şer’iyye tenbîh ve tahsîliçün i’lâm-ı şer’i i’tâ’ olunmuşiken (...) fevt olub tercümân-ı mersûm gadr-ı külli olduğun bildürüb mahallinde şer’le rû’yetine ve tercümân-ı mersûmun ber-mûcib-i temessük müteveffâ-yı merkûm zimmetinde olan meblağ-ı mezbûr alacağını terekesinde kabz eden kazâ-yı mezbûrda sâkin oğlundan tamâmen tahsîl olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ etmeğin mahallinde şer’le görülmek için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i C sene 1200

[147]

(1) *İki yüz bir senesine mahsûben emr-i şerîf yazılmışdır.*

Dergâh-ı mu’allâm yeniçerileri ağası ve hassa bostancıbaşı () ve topcubaşı () dâme mecdühûmaya ve Galata voyvodası () zîde mecdühûya hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ârzuhal gönderüb mûmâ ileyh ve tercümânan ve etbâ’larının kefâf-ı nefisleriçün bin iki yüz senesine mahsûben Üsküdar ve havâlisinden mâ-’adâ mahallerden yalnız yüz elli sepet üzümün akçesiyle iştirâ’ ve Galata’da vâki’ hânesine def’a-yı vâhidede nakline mûmâna’at ve ‘avâ’id ve sâ’ir bahâne ile rencîde ve ta’addî olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca’at olundukda bin yüz doksan dokuz senesine mahsûben olmikdâr sepet üzümün akçesiyle iştirâ’ ve def’a-yı vâhidede Galata’da vâki’ hânesine nakline mûmâna’at olunmamak bâbında mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince sene-i mezbûr evâ’il-i Zi’l-ka’de’sinde emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın sabık mikdâr üzümün def’a-yı vâhidede nakline mûmâna’at olunmamak için fermân-ı âlî yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 1200

(2) Sicilyateyn kapudânlarından Cüzeppe nâm kapudân için şürûtuyla bir kıt'a izn-i sefîne emr-i yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 1201

Konsolos vekâletidir.

(3) *Mersûm Revail'in vekâleti asâleten tahvîl olmağla yedine konsolosluk berâtı i'tâ' olunmuşdur. 9 M sene 1202*

Haleb mollasına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb medîne-i Haleb'de mukîm Sicilyateyn konsolosu olan Davidas nâm konsolos hâlik olub hidmet-i hâl ve umûru mu'attal kalduğu bildürüb Sicilyateyn Devleti cânibinden asıl konsolos gelinceye değin hâlik-i mesfûrun yerine kendü cinslerinden Sicilyalı Revail Peyocanbo nâm müste'men konsolos vekîl nasb ve ta'yîn olunub amed ve reft eden tüccâr ve re'âyânız umûrlarına rû'yet ve konsolato resmi ahz ü kabz etdürülüb mugâyir ahidnâme-i hümayûn umûruna âhar dahl u taarruz etdürülmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz ahidnâme-i hümayûnum kaydı görülmekden Sicilyateyn kralının ikâmet edecek vekîli vesâtatıyla Devlet-i 'Aliyye'min münâsib olan bi'l-cümle iskele ve sevâhillerinde konsolosları ikâmet etdürülüb 'azl ve nasblarında ve konsoloslarının ve tercümânan ve etbâ'larının husûslarında sâ'ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ'larına olan müsâ'ade misillü mu'âmele oluna deyü mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn şürût-ı mûcibince konsolos vekîli nasb olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 1201

(4) Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Kıbrıs muhassıl () dâme mecdühû ve cezîre-i mezbûrda vâki' Tuzla kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb cezîre-i mezbûrda mukîm Sicilyateyn konsolosu olan Berolimo Kolira nâm konsolosun iskele-i mezbûrda vâki' bâ-hüccet-i şer'îyye icâr ile tarafında olan (...) olduğu 'arziyyesine bu def'a müceddeden (...) binâ eylemek üzere taraf-ı şer'den ruhsatı müştemiş verilen hüccet-i şer'îyye mûcibince binâyâ mübâşeret eyledükde icâb ağrâzından ba'zı kimesneler mücerred celb-i mâl kasdıyla mugâyir hüccet-i şer'îyye ta'cîz ve mûmâna'âtdan hâli olmadığı bildürüb ol-bâbda istimâ'-yı 'inâyet etmeğın sen ki muhâssıl-ı mûmâ ileyhsin 'arziyye-i (...) makûle (...) ve nizâ' 'arziyyedir konsolos-ı mersûm (...) binâ olunub âharını binâ olunmayacağı sahîh midir (...) olduğu (...) kimesneye zarar şer'isi ve iclâlen mahzûr (...) yok mudur ve muhâlefet edenlerin (...) sırren ve 'alenen su'âl ve mütehakkık ve kusûr-ı hâl tevcîhiyle ise sahîh üzere Der'aliyye'me i'lâm (...)

tevcîhle emr-i âlî sadır olur ise (...) harekete ihtimâm oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 1201

(5) *Tercümânlık âhara verilmişdür. 11 S sene 205*

Atina kâdısına hüküm ki

Atina ve tevâbi' iskelelerinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 2 S sebe 1201 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Hacı Bata veled-i Lazari Deranba'nın Yorgi veled-i Batagon nâm bir nefer hidmetkârı hilâf-ı şürût-ı berât cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta'addî olunmayub ber-mûcib-i şürût himâyet ü sıyânet ve tercümânın hidmetinde olub âhar mahallde mütemekkin eylemek şartıyla bir kıt'a ma'rifet emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i R sene 1201

(6) *Tercümânlık âhara verilmişdür. Fî 11 S sene 205*

Bir sûret

Tercümân-ı merkûmun diğêr hidmetkârı Lazaro veled-i Dimitre'ye şürût-ı mezbûr derciyle bi-aynihi. Fî't-târîhü'l-mezbûr

(7) Zikr-i âti firârinin bulunduğu mahallerin kâdılarıyla (İrail)? kâdısına ve Boğdan voyvoası () voyvodaya hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Kıbrız cezîresinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Kara Tahiko Eftervarda nâm (...) hidmetkârı Bosifa Tama (...) temessükât mûciblerince Ruscuk'lu tüccârdan Banosa oğlu Adadiba nâm zimmî dört bin üç yüz yetmiş iki gurus bin yüz doksan () senesinde i'tâ' ve (...) meblağ-ı mezbûru taleb ve tahsîl esnâsında mesfûr ayniye ve Boğdan tarafında firar eyledüğü inhâ bulunduğu mahallin zâbitânı ma'rifetiyle mesfûr huzûr-ı şer' ihzâr ve zimmetinde mütehakkık meblağ-ı mezbûru kabzına me'mûr elçi-i mûmâ ileyh yasakcısına ma'rifet-i şer'le tamâmen tahsîl etdürölüb ihkâk ve eğer edâda te'allül eder ise mesfûrun Der'aliyye'me (...) i'lâm olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz ahidnâme-i hümâyûn kaydı görüldükde Devlet-i 'Aliyye'm re'âyâsıyla kral-ı müşârûn ileyhîin tüccâr ve sâ'ir re'âyâsı ve himâyesi altında olanlar bey' ve ticâret husûsları ile ve sâ'ir bahâne ile dâ'va ve kâdiya varduklarından tercümânlarından biri olmadukça dâ'vaları istimâ' ve fasl olunmaya deyü Sicilyalı'ya verülen ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince mahallinde şer'le rû'yet ve ihkâk-ı hakk ve eğer bade'l-yevm edâda muhâlefet eder ise ihzârı i'lâm olunmak fermânım olunmağın imdi siz ki mevlânâ-yı

mûmâ ileyhümsiz firâr-ı mesfûr her kangınızın taht-ı hükümet ve kazâsında bulunur ise her biriniz (...) meclîs-i şer‘ iskâr ve bade’l-terafû‘ ve’l-sübût mütehakkık evrak meblağ-ı mezbûru hükm edüb yasakçı-ı merkûma tamâmen teslîm ve ihkâk-ı hakk ihtimâm ve dikkat eyleyesiz şöyle ki meblağ-ı mezbûru edâda te‘allül eder ise mesfûrun Der‘aliyye’me ihzârını i‘lâm-ı mübâderet ve sen ki voyvoda-yı mûmâ ileyhsin mesfûr Boğdan’da bulunduğu suretde götürüb ber-vech-i muharrer zaman-ı mesfûrun alacağını dahi mesfûrdan tamâmen aldurasun ve eğer şer‘i cevâbı var ise civârında vâki‘ İrail kâdısıyla zîde fazlühuya havâle eyleyesiz mukaddemâ bir def‘a şer‘le görölüb fasl olunmayan husûslarında (...) ‘adil üzere takayyüd ve ba’de’s-sübût meblağ-ı mezbûru hükm edüb yasakçı-ı merkûmeye teslîm ile ve eğer te‘allül eder ise mesfûrun ‘asitâme-i ‘aliyye’me i‘lâmı dahi eylemesi bâbında Fî evâ’il-i CA sene 1201

[148]

(1) Hanya muhâfızı () Paşa dâmet me‘âliye ve Hanya kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralının tarafından ta‘yîn olunan vükelâ ve konsoloslardan bayrağı altında olanlar ticârete müte‘allik eşyâlar için gümrüklerini verdüğün sâ’ir dost olan düvelden tahsîl olunan konsolosluk resmi alınmasına cevâz verüle ve Devlet-i ‘Aliyye ebed-i miknetim ile kral-ı mûmâ ileyh beyninde tasdîk-nâme vürûdundan sonra sâ’ir dost olan Françe ve İngiltere ve Flemenk ve ba‘dehu İsveç misillü hâlet ile sulh ve salâh ‘akd olunmuşdur deyü Sicilyalı’ya ve memâlik-i mahrûseme gelen İngiltere gemileri tahmîl olundukda gümrük alınan metâ’dan elçileri veya konsolosları olanları konsolosluk hakkı alalar deyü ve ba’zı müslümanlar tüccârı ve Sakız’lı müste’men (...) olanlar konsolosluk hakkı vermekde te‘allül ederler etmiş vech-i meşrûh üzere gemilerine tahmîl olunan metâ’lar her kimin olur ise olsun gümrük alına gelen metâ’dan ahidnâme-i humâyûn mûcibince konsolosluk hakkı verüb ‘inâd ve muhâlefet etmeyeler deyü İngiltere’lünün ahidnâmelerinde mukayyed olmağla mûcibince konsolosluk hakkını edâ ile ahidnâme-i humâyûna mu‘âva‘at lazım iken Hanya sükkânından tüccâr ta’îfesinden Vela Basib nâm kimesnenin li-ecli’t-ticâret Sicilyateyn diyârından bin altı yüz kantar çorak sabun topu için iştirâ‘ ve bir kıt’a Sicilyateyn sefînesine vaz‘ ve tahmîl ve Hanya iskelesine vürûdunda iskele-yi merkûmede mukîm Sicilyateyn konsolosu tâcir-i merkûmun getürdüğü salifü’z-zikr çorakın ahidnâme-i humâyûn mûcibince icâb eden konsolosluk resmini taleb eyledükden mugâyir ahidnâme-i humâyûn edâda te‘allül eyledüğün bildürüb sabun salifü’z-zikr tacîr-i merkûmdan ahidnâme-i humâyûn maksadınca icâb eden konsolosluk resmi tamâmen tahsîl ve konsolos-ı merkûma aluverülüb mugâyir ahidnâme-i humâyûna muhâlefet etdürülmemek bâbında hükm-ü humâyûnum ricâ’

ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz Sicilyalı ve İngilterlü'ye verilen ahidnâme-i hümâyûn kaydı görüldükde vech-i meşrûh üzere idüğü mukayyed ve Balya Badra iskelesine kral-ı mûmâ ileyhın bayrağıyla vürûd iden bir kıt'a sefineye ehl-i islâm (...) tüccârı emti'a tahmîl ve gümrüklerin edâ edüb lakin iskele-yi mezbûrda berât-ı şerîfimle konsoloslarına mugâyir ahidnâme-i hümâyûn konsolosluk hakkı vermekde te'allül etmeleriyle gümrük verilen emti'anın konsolosluk hakkı edâ olunmak üzere ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn yüz elli beş senesi evâsıt-ı Receb'inde emsâline (...) emr-i şerîf verüldüğü dahi mastûr bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn ve mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûcibince 'amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 1201

(2) Sakız cezîresinden İzmir ve Antakya ve Beyrut ve Lefkoşa ve Selanik iskelelerine berren ve bahren varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve iskele ümenâsı ve sâ'ir zâbitân zîde kadruhumaya hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn re'âyâsından Sakız cezîresinde ikâmet üzere olan Petro veled-i Palma nâm müste'men bu def'a kendü tüccârın maslahatiçün Sakız'dan (...) mezbûreye varub gelünce mürûruna mûmâna'at ve cizye ve 'avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rüsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta'addî olunmamalarıçün ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i N sene 1201

(3) 'Asitâne-i 'aliyye'mden Nemçe hudûduna varunca vâki' kuzât ve nüvvâb ve serdâr ve a'yân ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyalı beyzâdelerden Markiza Galo nâm beyzâde Eflak Boğdan on nefer müste'men âdemleriyle Nemçe canîbine 'azîmet üzere olduğun bildürüb on nefer müste'men âdemleriyle merkûmun Nemçe hudûd mürûruna mûmâna'at ve esnâ-yı râhda cizye ve 'avâriz ve sâ'ir rüsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta'addî ve me'kûlât ve meşrûbât ve melbûsât ve merkûbatına dahl u taarruz olunmayub ahidnâme-i hümâyûn mûcibince himâyet olunmaları bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' etmeğın vech-i meşrûh üzere 'amel olunmalar için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı N sene 1201

(4) *Terkîn Şürût-ı nizâma mugâyir hareket eyledüğü vârid olan tahrîrâtdan müstebân olmağla berevât kaydı (...) olmuştur.*

Manastır kâdisıyla İzmir'den Manastır'a varub gelünce kuzât ve nüvvâba hüküm ki

İzmir’de mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında 13 S sene 188 günü verilen berât-ı şerîfimle tercümân olan Yenaki veled-i Banon Abaci nâm tercümân ba’zı husûsa rû’yet için Aklam veled-i Mosi nân bir nefer hidmetkârını Manastır’a irsâl etmekle mürûr ve ‘ubûruna mûmâna’at olunmayub ber-mûcib-i şûrût-ı berât-ı âlî himâyet olunmak üzere ber-mu’tâd bir kıt’a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 1201

(5) *İşbu emir battalda hıfz olunub müceddeden mesfûra yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204*

Haleb ve Şam ve Kudüs-ü Şerif kâdılarına ve Mısır’dan Şam-ı Şerif ve Haleb ve Kudüs-ü Şerif ve Akka ve Beyrut ve Sayda’ya varub gelünce kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emîni ve cizyedâran ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Mısır’da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 15 M sene 195 günü târîhinde verilen berât-ı şerîfimle tercümân olan Basifa veled-i Mikayil Arkatinba nâm tercümân ba’zı husûsiçün Azar veled-i Cüzehin Askir nâm bir nefer hidmetkârını Haleb ve Şam ve Kudüs-ü Şerif ve Akka ve Beyrut ve Sayda’ya irsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûrun Mısır’dan mahall-i merkûma varub gelünce mürûr ve ‘ubûruna mûmâna’at olunmayub ber-mûcib-i şûrût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak için mu’tâd üzere bir kıt’a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 1201

[149]

(1) Dergâh-ı mu’allâm yeniçerileri ağası ve hassa bostancıbaşıya () ve topcubaşı () dâme mecdühûma ve Galata voyvodası () zîde mecdühûya hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb mûmâ ileyh ve tercümânan ve etbâ’larının kefâf-ı nefisleriçün bin iki yüz bir senesine mahsûben Üsküdar ve havâlîsinden mâ-‘adâ mahallerden yalnız yüz elli sepet üzümün akçesiyle iştirâ’ ve Galata’da vâki’ hanesine def’a-yı vâhidede nakline mûmâna’at ve ‘avâ’id ve sâ’ir bahâne ile rencîde olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca’at olundukda bin iki yüz senesine mahsûben olmikdâr sepet üzümün akçesiyle iştirâ’ ve def’a-yı vâhidede Galata’da vâki’ hanesine nakline mûmâna’at olunmamak bâbında mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince sene-yi mezbûr evâhir-i Zi’l-ka‘de’sinde emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince def’a-yı vâhidede olmak şartıyla yalnız yüz elli sepet üzümün nakl ve mürûruna mûmâna’at olunmamak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 1201

(2) *Hidmetkâr-ı mesfûr Toma veled-i Estifano Gerirnaki Narkin hidmet olmağla İşbu emr-i şerîf battalda hıfz ve yedine âharı istihdâm olunmağla yol hükmü yazılmışdır. Fî (...) M sene 209*

Kandiye kâdısıyla Kandiye'den Girid ve Sakız'a varub gelünce kuzât ve nüvvâb ve cizyedâran ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb hâlen Kandiye'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında 16 Ş sene 195 târihinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Bakos veled-i Zahar nâm tercümân ba'zı husûsa rû'yet için Toma veled-i Estifan Gerirnaki nâm bir nefer hidmetkârını Ağrıboz ve Girid ve Sakız'a ırsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûrun Ağrıboz'dan cezîreteyn-i mezbûreteyn'e varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at ve cizye ve 'avârız ve sâ'ir vechile ta'addî olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak üzere şürût-ı berât derciyle ber-mu'tâd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i S sene 1202

(3) *İşbu emir battalda hıfz ve yedine âhar yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204*

Trabolice kâdısıyla Ağrıboz'dan Mora cezîresine varub gelünce kuzât ve nüvvâb ve cizyedâran ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Ağrıboz iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında 21 CA sene 197 günü târihinde verülen berât-ı şerîfemle Esbak Karaş veled-i Simon tercümân olub ve tercümânlık hidmetinde olanlar ve oğulları harac ve 'avârız ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle olunmayub himâyet ü sıyânet olunmaları yedine verülen berât şürûtunda ve Sicilyateyn konsoloslarının ve tercümânan ve etbâ'larının husûslarında sâ'ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ'larına olan müsâ'ade misillü mu'âmele oluna deyü verülen ahidnâme-i hümayûnda mukayyed olmağla bu def'a tercümân-ı mersûmun ba'zı umûr ve husûsiçün Ağrıboz'dan Mora'ya zehâb murâd etmekle hâlen 'azîmet üzere olduğu mersûmun Ağrıboz'dan mahall-i merkûma varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at ve esnâ-yı râhda ve bir mahallde meks ve ikâmetinde cizye ve 'avârız ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle rencîde ve remîde olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru ricâ ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda Atina iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında berât-ı âlî tercümân olan Nasrani veled-i Bosira Delal ba'zı husûsiçün Atina'dan Der'aliyye ve Edirne ve İslimiye'ye varub gelünce mürûruna mûmâna'at olunmamak üzere şürût-ı berât ve ahidnâme-i hümayûn derciyle bin yüz doksan beş senesi evâ'il-i Cemâziye'l-evvel'inde emsâline (...) emr-i şerîfim verüldüğü

mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfîm ve şürût-ı berât mûcibince ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâ’îl-i S sene 1202

Der-zamân-ı Re’îsu’l-kuttâb Hazret-i Mehmed Reşad Efendi

12 RA Sene 1202

(4) Selanik sancağı mütesellimi () dâme mecdühûya ve Karaferye kazâsı nâ’ibine hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Selanik iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Mamo Manoyil veled-i Karacaoğlu yüz doksan yedi senesine Cemâziye’l-evvel’inin on sekizinci günü târîhinde verülen berât-ı şerîfîmle tercümân olub ve tercümânlık hizmetinde olanlar ve oğulları ve yedlerine başka başka evâmir-i şerîfem verülen iki nefer hizmetkârları harac ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rüsûm ve tekâlîf-i örfîyye teklîfiyle ta’addî olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmaları bâbında verülen berât-ı şürûtunda idüğü mukayyed olmağla konsolos-ı mersûm ba’zı umûr ve husûsuna rû’yet zımnında tercümân-ı mesfûru yedine himâyet ü sıyânet emr-i şerîfîm verülen Mihalaki veled-i Kostandi nâm bir nefer hizmetkârıyla Karaferye ve havâlîlerine irsâl ve mahall-i mezkûrda me’mûr olduğu husûsa ve kendü ‘arzıyla mukayyed olub mugâyir-i şürût-ı berât cizye ve ‘avâriz ve sâ’ir rüsûm ve tekâlîf-i örfîyye teklîfiyle ta’addî olunmaları icâb etmez iken Karaferye ahâlîsinden ba’zı mesfûr ve eshâb-ı ağrâz mücerred tecrîm ve (...) sevdâsıyla tercümân-ı mesfûru hilâf-ı inhâ zâbitâna (...) ve hizmetkârını dahi bilâ-sübût-ı şer’ ahz ve habs ve envâ’ı tehdîdât ile tahvîk ve mugâyir-i şürût-ı berât-ı âlî ‘avâriz ve tekâlîf-i örfîyye teklîfiyle ve sâ’ir rüsûmat mutâlebesiyle rencîde ve (...) ‘arz ile himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hüküm-ü hümayûnum ricâ’ eyledüğü eelden konsolos-ı mersûmun mesâlihiyle mahall-i mezkûrda olan tercümân ve hizmetkârı hitâm mesâlihiyle Selanik’e ‘avdet edinceye değin şürût-ı berât mûcibince ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 1202

[150]

(1) *Âtîki hıfz olunmuşdur.*

Cezayir ve Tunus ve Trablusgarb ocakları kapudânlarından Akdeniz’de geşt ü güzâr iden kapudânan zîde kadruhûya hüküm ki

Devlet-i ‘Aliyye’me Moskovlu beyninde bundan akdem tekevvün eden eden şikâk mübeddel-i hüsn-ü vifâk olmazdan evvel Bahr-i Sefîd’de vâki’ muhârebat olunan Sicilyateyn kapudânlarından Aguston Filata nâm kapudân sefinesiyle Müşima nâm mahalle vürûdunda kendü zehâ’ir ve eşyâsından ‘asâkir müsellemine zâhire ve levâzım i’tâ’ ve mücerred (silik)

sefinesiyle Sakız ve İzmir’e îsâl eylediğünden mâ-‘adâ evân-ı seferde vukû‘ bulan hidemât-ı sadâkat ve istikâmeti zâhir ve şâyân inâyet olduğundan nâşî ve (...) hasebiyle hizmet mukâbelesinde siz ki zikr olunan korsan kapudânları ser-gerdeleri mûmâ ileyhümsiz tarafınızdan Bahr-i Sefîd’de li-ecli’t-ticâret geşt ü güzârı esâsından mugâyir ahidnâme-i hümâyûn ta‘addî olunmayub emnen ve sâlimen mürûru husûsuna ihtimâm ve dikkât olunmak üzere hâlen kapudân-ı deryâ vezîrim Gazi Hasan Paşa edâmallâhu te‘âlâ iclâlehû i‘lâm olunduğu seksen sekiz senesinde bir kıt‘a ve kapudân-ı mersûm hasbe’l-iktizâ sefinesine kendü rakîb olmayub yine Sicilyateyn kapudânlarından Karaşincor Atrapan nâm kapudânın erkab ve kendü yerine ticârete ta‘yîn etmekle merkûm Aguston Filata kapudânın himâyeti içün ber-minvâl-i muharrer verülen emr-i şerîfim mazmûnu üzere kendü sefinesine yerine ta‘yîn eylediği mersûm Kara Sencor Atrapan kapudân hakkında icrâ olunmak üzere Der‘aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisi kıdvetü’l-ümerâi’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr bâ-takrîr mukaddemâ inâyet ricâ’ ve emr-i ‘atîki getürüb Der‘aliyye’me teslîm edeceğine taahhüdünü (...) ve taahhüdü üzere ‘atîk emri getürdülüb hıfz olmak şartıyla te’kîd-i hâvî tekrâr müşârûn ileyhin i‘lâmıyla dahi bin yüz doksan senesi evâhir-i Zi’l-hicce’si târîhinde bir kıt‘a verülen emr-i şerîfeler ve Dîvân-ı Hümâyûn’umdan ihrâc olunub ancak elçi-i mûmâ ileyh yine bu def‘a Der‘aliyye’me takdîm eylediği bir kıt‘a memhûr ‘arzuhalinde ber-vech-i mufassal kapudân-ı mersûm Aguston Filata’ya ve ba‘dehû mersûmun tarafından sefinesi vekâleten kapudân nasb eylediği Karaşencor Atrapan bu evânda hâlik ve kapudân-ı mersûm Filata dahi ‘alîl olduğundan yine Sicilyateyn kapudânlarından Karasto Kologvabra nâm kapudân hâlik-i mesfûrun yerine kendü sefinesine kapudân nasb-ı murâd eylediği tahrîr ve inhâ ve mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim misillü mersûm Karasto Kologvabra’ya emr-i âlîşânım i‘tâ’sına ricâ’ ve kapudân-ı mersûmun o makûle Devlet-i ‘Aliyye’ m hizmet ve sadâkat hakkında eltâf-ı ‘aliyye ve inâyet (...) olmağla mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfimin zikr ve beyân olunduğu üzere sâbika misillü yedine emr-i âlîşânım i‘tâ’ olunmuş ve vezîr-i müşârûn ileyhe bu def‘a dahi i‘lâm etmekle i‘lâm ve mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince ‘amel olunmak fermânım olunmağın imdi ber vech-i muharrer mukaddemâ hâlen sadır olan emr-i şerîfim mûcibince ‘amel ve mersûm Aguston Filata kapudân-ı (...) mesbûkası vücûhla inâyet-i ‘aliyye’ m zuhûruna mûcib ve himâyeti matlûb idüğü siz ki kapudânan mûmâ ileyhümsiz ma‘lûmunuz oldukda kendü sefinesine hâlik-i mesfûrun yerine ta‘yîn eylediği mersûm Karasto Govabra kapudân rûy-ı deryâda her kangınıza tesâdüf eder ise sefine ve hamûle ve âdemlerine ve kendüsüne taarruz ve ta‘addî etmeyüb ve etdürmeyüb aminen ve sâlimen imrârı husûsuna ihtimâm ve dikkât ve

ber-mûcib-i emr-i âlî himâyet ü sıyânet ve mugâyir-i hareketden tehâşi ve mûcânebet eylemeniz bâbında. Fî evâ'il-i R sene 1202

(2) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunub mesfûra müceddeden mu'afıyyet emri yazılmışdır. evâsıt-ı L sene 204*

Lefkoşa nâ'ibine hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb yanında Fi 27 S sene 198 târîhinde verilen berât-ı şerîfimle tercümân olan Kara Tahiko veled-i Aftiri Varda nâm tercümân Abram veled-i Menahim nâm bir neferi hizmetinde istihdâm etmekle ber-mûcib-i nizâm-ı cedîd şürût-ı berât derciyle bir kıt'a mu'afıyyet emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 1202

(3) *Hidmetkâr-ı mesfûrun yedîne âharı istihdâm olunmağla işbu yol emri battalda hıfz olunub âhar için mu'afıyyet emri yazılmışdır. Fî evâhir-i Z sene 1207*

Bir sûret

Tercümân-ı mersûm Kara Tahiko veled-i Aftiri Varda'nın hidmetkârı mesfûr Abram veled-i Menahim Kıbrıs'dan Selanik ve havâlîlerine varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet olunmak için nizâm-ı cedîd üzere ber-mu'tâd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i R sene 1202

(4) *İşbu mu'afıyyet battalda hıfz olunub âhar için bir kıt'a mu'afıyyet yazılmışdır. Fî evâ'il-i Z sene 1202*

Galata kâdisına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb yanında Fî 14 RA sene 197 târîhinde verilen berât-ı şerîfimle tercümân olan Abrad veled-i Ayas nâm tercümân Artiya veled-i Agob nâm bir nefer hidmetkârı istihdâm etmekle hidmetkâr-ı mesfûr mukaddem Nemçe hizmetinde vekîl vesâtatıyla ber-mûcib-i şürût-ı berât verilen nizâm-ı cedîd mûcibince mesfûr Artiya veled-i Agob'un mu'afıyyeti mutazammın bir kıt'a himâyet emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı CA sene 1202

(5) *İşbu emir battalda bade'l-hıfz tercümân-ı mesfûrun tercümânlığı Haleb'e tahvîl ve yedîne başka yol emri yazılmışdır.*

Şam ve Kudüs-ü Şerif ve Haleb ve Konya kâdılarına ve Kıbrıs'dan mahall-i mezkûr ve ve Beyrut ve Edirne'ye varub gelünce yol üzerinde vâki' sâ'ir kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emîni ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Kıbrıs cezâresinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Fî 27 S sene 198 târîhinde verilen berât-ı şerîfimle tercümân olan Kara Tahiko veled-i Aftiri Varda nâm tercümân Bosifa veled-i Tamiyaşara nâm bir nefer hidmetkârını ba'zı husûsiçün Kıbrıs'dan Şam ve Kudüs-ü Şerif ve Haleb ve Konya ve Beyrut ve Edirne'ye irsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûrun mahall-i mezkûra varub gelünce mugâyir şürût-ı berât mürûr ve 'ubûruna mümâna'at olunmayub ber-mûcib-i şürût himâyet ü sıyânet olunmak içün ber-muktezâ-yı nizâm-ı cedîd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 1202

(6) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunub mesfûra tecdîden yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204*

Şam ve Kudüs-ü Şerif ve Haleb ve Konya kâdılarına ve Kıbrıs'dan mahall-i mezkûr ve ve Beyrut ve Edirne'ye varub gelünce yol üzerinde vâki' sâ'ir kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emîni ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Kıbrıs cezâresinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Fî 27 S sene 198 târîhinde verilen berât-ı şerîfimle tercümân olan Françesko veled-i Aftiri Varda nâm tercümân Bosifa veled-i Tamiyaşara nâm bir nefer hidmetkârını ba'zı husûsiçün Kıbrıs'dan Şam ve Kudüs-ü Şerif ve Haleb ve Konya ve Beyrut ve Edirne'ye irsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûrun mahall-i mezkûra varub gelünce mugâyir şürût-ı berât mürûr ve 'ubûruna mümâna'at olunmayub ber-mûcib-i şürût himâyet ü sıyânet olunmak içün ber-muktezâ-yı nizâm-ı cedîd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 1202

[151]

(1) Haleb mollasına ve Haleb mütesellimi zîde mecdühûya hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb medîne-i Haleb'de mukim bâ-berât-ı âlî Sicilyateyn konsolosu olan Ronaliçona nâm müste'men kendü umûruyla meşgûl ve hilâf-ı şer' kimesne tarafından ta'addî olunmak iktizâ etmez iken yine medîne-i merkûme sükkânından Mir oğlu Bekir ağa dimekle ma'rûf kimesne kendü halinde olmayub gerek konsolos-ı mersûm ve gerek Sicilyalı tüccâr ve tercümânan ve etbâ'larını hükkâm ve zâbitâna (...) ve umûr konsolosluğa rû'yet etdürmeyüb ticâretin inkitâ'na ve umûr-ı konsolosluğun ta'tiline bâ'is ve da'imâ tekdîr ve tehdîdden hâlî olmaduğun inhâ fî-mâ'bad kendü halinde

olub vazîfesinden hâric umûra karışmayub olvechile vâki‘ olan müdâhale ve ta‘addîsi men‘ ve def‘ olunub bundan sonra konsolos-ı mersûmun umûruna karışub yine tekdîr ve tehdîd sudûrunda olur ise keyfîyet-i Der‘aliyye‘me i‘lâm olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â‘ ve Dîvân-ı Hümâyûn‘umda mahfûz ahidnâme-i hümâyûn kaydına mürâca‘at olundukda Devlet-i ‘Aliyye‘min hükkâm ve zâbitânı Sicilyateyn kralına tâbi‘ olundukda her kim olur ise olsun bir ferdini bilâ-vech ta‘addî ve tahkîr ve habs etmeyeler deyü mukayyed ve mersûm Ronaliçona bin iki yüz iki senesi Muharrem‘inin dokuzuncu günü târîhiyle verülen berât-ı âlîşânımla konsolos olub Haleb‘e gelüb giden İtalyalı ve anlara tâbi‘ tüccâr ta‘îfesinin umûr ve husûslarında rû‘yet ve umûr-ı müşkilleri vâki‘ oldukda mezbûr konsolosa mürâca‘at edüb ve ‘aded-i kadîm üzere konsolosluk ‘avâ‘idine ahidnâme-i hümâyûn mûcibince mersûm vereler ba‘zıları mücerred ahz ü habs içün konsolos ve sâ‘ir İtalyalı‘lara isnâd-ı iftirâ‘ edüb ta‘addî eden olur ise men‘ ve def‘ oluna deyü berât-ı şürûtunda mûnderic olunduğuna binâ‘en ahidnâme-i hümâyûn ve berât-ı şürût mûcibince ‘amel ve mugâyiri harekete men‘ ve muktezâsı üzere himâyet ve hilâfindan mübâ‘adet ve ba‘de-zin ta‘addîye mübâderet eder ise keyfîyyetinin Der‘aliyye‘m olunmasına dikkât olunmak bâbında. Fî evâhir-i CA sene 1202

(2) Haleb mollasına cevâben Haleb‘e varub gelünce yol üzerinde vâki‘ sâ‘ir kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve cizyedâran ve sâ‘ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Haleb‘de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 5 M sene 189 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Anton veled-i Bosifa nâm tercümânın Bosana veled-i Malaki Kiba oğlu nâm bir nefer hizmetkârı hâlik olub yedine verülen yol hükm-ü şerîfine teslîm ve hâlik-i mesfûrun yerine mukaddem Rusya ve Nemçe hizmetinde olan Hana veled-i Ebadad Deval nâm bir neferi hizmetinde istihdâm ve ba‘zı husûsiçün Haleb havâlîsine irsâl etmekle mesfûrun havâlî-i mezbûra varub gelünce mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â‘ idüğün mukaddem Rusya ve Nemçe hizmetinde olmuşlardan değil ise şartıyla berât-ı şürût mûcibince bir kıt‘a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 1202

(3) *İşbu emir battalda hıfz olunub âhar içün mu‘afiyet emri yazılmışdır.*

Galata kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb yanında Fî 14 RA sene 197 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Ebadad veled-i Esysas nâm tercümânın Toma veled-i Anton Derban nâm bir nefer hizmetkârı istihdâm etmekle hizmetkâr-ı mesfûr Rusya ve Nemçe

hidmetinde olmuşlardan değil ise şartı derciyle ber-mûcib-i şûrût-ı berât himâyet olunmak için bir kıt'a mu'afıyyet emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i C sene 1202

(4) Haleb mütesellimine ve Haleb kâdısına hüküm ki

Der'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi ordu-yu hümâyûnuma mühürlü 'arzuhal gönderüb Haleb iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu olan Ronailconata nâm müste'men Sicilyalı Yahudi milletinden iken kendüye i'tâ' olunan berât-ı 'aliyye muharrer kıdvetü'l-ayanü'l-milleti'l-mesîhiyye inâyeti senin hakkında câri değildir sen Yahudi milletindensin deyü konsolosluk-ı mezbûru zabt ve umûrunu dahi rü'yet etdürülmeyüb ta'addî olunduğu inhâ konsolosluk-ı mezbûr yedine verülen berât-ı şerîfim mûcibince Yahudi müste'men-i mersûm zabt etdürülüb mugâyir berât bahâne-i beyhûde ile ta'addî ve rencîde etdürülmeyüb ber-mûcib-i şûrût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz nişân kaydı görüldükde müste'men-i mersûm rü'yet için mukaddemâ Haleb'e bâ-emr-i âlî konsolos vekîli iken vekâletin asâlete tahvîl olunmağa mahallinde müste'men olduğu mütehakkık ise ahidnâme-i hümâyûn şûrût-ı mûcibince asâlete konsolos nasb ve olunmak üzere işbu bin ikiyüz iki senesi Muharrem'inin dokuzuncu günü târîhine berât-ı şerîfim verüldüğü mukayyed bulunmağın konsolosluk mezbûr berât-ı şerîfim mûcibince Yahudi müste'men-i mersûm zabt etdürülmek için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C sene 1202

Konsolos vekâleti.

(5) İstandil ve Mikonos cezîreleri nâ'iblerine hüküm ki

Sicilyateyn elçisi ordu-yu hümâyûna mühürlü 'arzuhal gönderüb cezîreteyn-i mezbûreteyn ve tevâbi' iskelelerinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli vekâletden 'azl olmağa ma'zûl bulub mersûmun yerine müste'men ta'îfesinden Anyaçeyor Veçeya nâm müste'men konsolos vekîlim nasb ve ta'yîn olunduğun bildürüb vekâlet-i mezbûr ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn müste'men-i mersûm zabt etdürülüb mugâyir ahidnâme-i hümâyûn ahârdan (...) dahl u taarruz etdürmeyüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz Sicilyalı'ya verülen ahidnâme-i hümâyûna mürâca'at olundukda Sicilyateyn kralının ikâmet edecek vekîl vesâtatıyla Devlet-i 'Aliyye'min bi'l-cümle münâsib olan iskele ve sevâhilleribde konsolosları ikâmet etdürülüb 'azl ve nasblarında ve vekîl-i mûmâ ileyhın rütbesine göre evâmîr-i 'aliyye verülmek ihsân olunmasından ve konsoloslarının ve tercümânan ve etbâ'larının husûslarında sâ'ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ'larına olan müsâ'ade misillü mu'âmele oluna deyü

mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ‘amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i S sene 1204

(6) Cezayir-i Garb ve Trablusgarb ve Tunus beylerbeyleri dâme ikbaluhû ve zikr olunan ocakların Bahr-i Sefîd’de bulunan sefînelerinin kapudânlarına ve sâ’ir zâbitân zîde kadruhuma hüküm ki

Taht-ı âlî taht-ı osmani üzere cülûs-ı hümâyûn sa‘âdet-makrûnum vâki‘ olub lakin âhara Devlet-i ‘Aliyye’me musâfât üzere olan Sicilyateyn Devleti’nin ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn tarafından gerek devletin ve gerek tüccârının husûslarıiçün Sicilyateyn canîbine irsâl olunan mekâtib ve evrâk berren Devlet-i ‘Aliyye’me tâbî‘ Dubrovnik kal‘esine îsâl ve andan Sicilyateyn Devleti’ne tâbî‘ Barlitna nâm kal‘eye Sicilyalı tarafından ta‘yîn ve tahsîs olunan kal‘esiyle irsâl ve kezâlik Sicilyateyn tarafından ‘asitâneme irsâl olunan mekâtib ve evrâk dahi kal‘e-yi mezbûr ile îsâl oluna gelüb iken Cezayir ve Trablusgarb ve Tunus korsan sefâ’ini Dubrovnik limânı ve havâlîsinde geşt ü güzâr ve müterassıd-ı fırsat ve hasardan hâlî olmamalarıyla kal‘e-yi mezbûr mellâhlarıyla ahz ü kayd ise de giriftâr olduğu sûretde ehemmi-umûrlarına hâvî olan mektûbları telef ve zâyî olub ta‘tîl-i maslâhata mü’eddî olmağla kal‘e-yi mezbûr derûnunda olan mellâhlarıyla Dubrovnik limanında Sicilyalı’nun hudûd ve limanlarına Sicilyateyn hudûdundan Dubrovnik limanına gelinceye dek zikr olunan ocakların korsan sefâ’ini kapudânları müsâdefe eyledüklerinde taarruz ve şiddetden îsâl-i hasar ve âminen ve sâlimen mürûruna mûmâna‘at olunmamak ve işbu emr-i âlîşân kal‘e-yi mezbûr resm-i yedinde îfâ olunmak için siz ki mûmâ ileyhümsiz size hitâben emr-i şerîf verûlmek ricâ’sına Der‘aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr mühürlü ‘arzuhalîyle mukaddemâ istid‘â’-yı inâyet eyledüğü eelden ancak mekâtib nakl eden kal‘esine taarruz ve müdâhale ve îsâl-i zarar olunmamak üzere yüz seksen sekiz senesi evâ’il-i Şa‘bân’ında tecdîden verülen emr-i şerîfin tecdîdini bu def‘a dahi elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhalîyle istid‘â’ etmeğın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûcibince ‘amel olunmak için emr-im şerîf yazılmışdır. Fî 9 S sene 204

[152]

(1) Terkîn

Haleb mollasına hüküm ki

Elçi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Fî 17 C sene 203 târîhinde tecdîden verülen berâtla Mısır’da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında tercümân olan Bakis veled-i Mikayik Gaza nâm

tercümân vatan-ı aslîsi olan Haleb'e 'azîmet etmekle tercümân-ı mersûmun Mısır'dan Haleb'e varub gelünce mürûruna mûmâna'at olunmamak için şürût-ı berât mûcibince himâyet olunmak üzere ber-mu'tâd yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i L sene 204

(2) Terkin

Haleb ve Şam ve Kudüs-ü Şerif mollalarına ve Sayda ve Beyrut ve Akka kâdılarına ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Draç ve Ülgün-bar ve tevâbi' iskelelerinde Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Fi 17 C sene 204 târîhinde tecdîden verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Mikayil veked Name Totonca nâm tercümân Cebrail veled-i Ferac Asu nâm bir nefer hidmetkârını Ülgün-bar'dan mahall-i merkûma irsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûrun Ülgün-bar'dan Kudüs-ü Şerif ve Şam ve Haleb ve Sayda ve Beyrut ve Akka'ya varub gelünce mürûruna mûmâna'at olunmamak için şürût-ı berât mûcibince bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i L sene 204

(3) Galata kâdısına hüküm ki,

Elçi mühürlü 'arzuhal gönderüb Fi 17 C sene 204 târîhinde tecdîden verülen berât-ı şerîfimle elçi yanında tercümân Ebalid veled-i Alyas nâm tercümânın Agov veled-i Hanabaloha nâm bir nefer hidmetkârı için bir kıt'a mu'âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i L sene 204

(4) Terkin *İşbu (...) Cebrail veled-i Kırcı İsmail bir nefer hidmetkâra verülen hıfz bir kıt'a yol emri gelüb battalda hıfz olunub yedîne âhar için yol emri verilmiştir. Fî evâhir-i B sene 217*

Haleb kâdısına ve Mısır'dan Haleb'e varub gelünce kuzât ve nüvvâb ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi mühürlü 'arzuhal gönderüb Mısır'da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 17 C sene 204 târîhinde tecdîden verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Ayas veled-i Mikayil nâm tercümân hidmetkârı Cebrail veled-i Hacı El Şimas ve diğer hidmetkârı Nasri veled-i Hori Nomakos nâm iki nefer hidmetkârlarını Mısır'dan Haleb'e irsâl etmekle hidmetkârların mersûmanın Mısır'dan Haleb'e varub gelünce mürûruna mûmâna'at olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet olunmak için başka başka iki kıt'a yol hükümleri yazılmışdır. Fî evâ'il-i L sene 204

(5) Terkin

Haleb kâdisına ve Mısır'dan Haleb'e varub gelünce kuzât ve nüvvâb ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi mühürlü 'arzuhal gönderüb Mısır'da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 17 C sene 204 târîhinde tecdîden verülen berâtla tercümân olan Basifa veled-i Mikayil Arkantiba ba'zı husûsiçün vatan-ı aslîsi olan Haleb'e 'azîmet etmekle tercümân-ı mesfûrun Mısır'dan Haleb' varub gelünce mürûruna mûmâna'at olunmamak içün şürût-ı berât mûcibince bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i L sene 204

(6) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz ve hidmetkâr-ı mesfûrun helâkından âhar içün yol emri yazılmışdır. Fî evâhir-i Ş sene 1212*

Şam ve Haleb ve Kudüs-ü Şerif kâdılarına ve Mısır'dan Şam ve Haleb ve Kudüs-ü Şerif ve Akka ve Beyrut ve Sayda'ya varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi mühürlü 'arzuhal gönderüb Mısır'da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 17 C sene 204 târîhinde tecdîden verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Basifa veled-i Mikayil Arkantiba ba'zı husûsiçün Ecrar veled-i Corcos Ariska nâm bir nefer hidmetkârını Mısır'dan mahall-i mezkûra irsâl etmeke hidmetkâr-ı mesfûrun Mısır'da zikr olunan mahallere varub gelünce mürûruna mûmâna'at olunmamak içün şürût-ı berât mûcibince himâyet olunmak üzere ber-mu'tâd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i L sene 204

(7) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunub âhar içün yol emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 213*

Bir sûret

Tercümân-ı mersûmun diğêr hidmetkârı Meta veled-i Mardiros içün Mısır'dan Haleb ve Şam ve Kudüs-ü Şerif ve Hama ve (...) Sayda ve Lazkiye ve Edirne ve Konya'ya ve andan 'asitâne-i sa'âdete gelüb gidünce mürûruna mûmâna'at olunmamak içün havâlî ve kuzât ve sâ'ire hitâben yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i L sene 204

(8) *Terkîn Ferman gelüb hıfz olunmuşdur.*

Haleb kâdisına ve Der-sa'âdetden Haleb ve havâlîsine varub gelünce vâki kuzât ve nüvvâb ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi mühürlü 'arzuhal gönderüb yanında 8 B sene 204 târîhinde tecdîden verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Asak veled-i Menitişe Kosota nâm tercümân ba'zı husûsiçün Basik

veled-i Noma Kovaş nâm bir nefer hidmetkârını Der‘Aliyye’den Haleb ve havâlîsine ırsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûrun mahall-i merkûma varub gelünce mürûruna mûmâna‘at olunmayub ahidnâme-i hümâyûn ve şûrût-ı berât mûcibince bir kıt‘a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ’il-i L sene 204

[153]

(1) *İşbu emir battalda hıfz olunub âhar için mu‘afıyyet emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Z sene 121*

Selanik’den Siroz ve havâlîsine varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Selanik’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında 17 C sene 204 târîhinde tecdîden verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Nikale veled-i Yata Gago nâm tercümân Dimitraki Hacı Eskamal bir nefer hidmetkârını Selanik’den Siroz’a ve havâlîsine ırsâl etmekle mahall-i merkûma varub gelünce ber-mûcib-i nizâm-ı cedîd bir kıt‘a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ’il-i L sene 204

(2) *İşbu emir battalda hıfz olunub âhar hidmetkâr için hıfz mu‘afıyyet emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Z sene 1210*

Selanik kâdısına hüküm ki

Bir sûret tercümân-ı merkûmun hidmetkârı mesfûra bir kıt‘a mu‘afıyyet emri yazılmışdır. Fî evâ’il-i L sene 204

(3) *İşbu emir battalda hıfz olunub yedine âhar için mu‘afıyyet emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 206*

Galata kâdısına hüküm ki

Elçi ordu-yu hümâyûna mühürlü ‘arzuhal gönderüb yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Avram veled-i Basifa nâm tercümânın Hapim veled-i Boda Gardibca nâm bir nefer hidmetkârı için ber-mûcib-i nizâm bir kıt‘a mu‘afıyyet emri şerîfi yazılmışdır. Fî evâ’il-i L sene 204

(4) *İşbu yol emri battalda hıfz olunub yerine âhar için yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 206*

Bir sûret

Selanik kâdisına Der-sa‘âdetden Selanik ve havâlîlerine varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emîni ve sâ‘ir zâbitâna () tercümân-ı mezkûr hidmetkâr-ı mesfûra Der-sa‘âdetden Selanik ve havâlîlerine varub gelünce ber-mûcib-i nizâm yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

(5) *İşbu emir battalda hıfz olunub yedine âhar için yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 217*

Haleb mollasına hüküm ki

Haleb’de mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında berâtla tercümân olan Corcos veled-i Hanasimas nâm tercümânın Ebahir veled-i Abraham Birata nâm bir nefer hidmetkâr için ber-mûcib-i nizâm bir kıt‘a mu‘âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

(6) *İşbu emir battalda hıfz olunub helâkından âhar için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 212*

Bir sûret

Tercümân-ı merkûmun diğêr hidmetkârı Bosifa veled-i Toma Tokoncima için ber-vech-i muharrer Fî evâsıt-ı L sene 204

(7) *İşbu emr-i şerîf battalda bade’l-hıfz âhar hidmetkâr için mu‘âfiyyet emr-i yazılmışdır. Fî evâsıt-ı B sene 208*

İzmir kâdisına hüküm ki

İzmir’de mukîm konsolos yanında bâ-berât-ı âlî Azima veled-i Cemador nâm tercümânın Nikogos veled-i Menas nâm bir nefer hidmetkârı için nizâm-ı hâvî tecdîden mu‘âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

(8) Bir sûret

Tercümân-ı merkûmun diğêr hidmetkârı Matos veled-i Estepan için mu‘âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

(9) *İşbu emr-i şerîf battalda bade’l-hıfz hidmetkâr-ı merkûmun helâkından âhar için yol emri yazılmışdır.*

Haleb ve Şam-ı Şerif kâdılarına ve Atina'dan Haleb ve Şam ve havâlîlerine varub gelünce vâki' sâ'ir kuzât ve nüvvâb ve serdâr ve iskele emîni ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi mühürlü 'arzuhal gönderüb Atina'da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Nasri veled-i Basifa Derail ba'zı husûsiçün Basik veled-i Boloymarin nâm bir nefer hidmetkârını Atina'dan Şam ve Haleb ve havâlîlerine irsâl etmekle rû'yet-i umûr lâzimesiyle yine konsolosun yanına 'avdet ve edâ-yı hidmet-i me'mûresine mukâvemet eylemek üzere ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berât mûcibince 'amel olunmak için bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

(10) *İşbu emir battalda hıfz olunmağla yedine âhar hidmetkâra yol emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i RA sene 215*

Bir sûret

Tercümân-ı mersûmun diğer hidmetkârı Basifa veled-i Etfal Gebron için Atina'dan mahall-i mezbûra varub gelmek üzere ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berât mûcibince yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

(11) Terkin

Haleb mollasına ve Draç ve Avlonya ve Ülgun-bar'dan Haleb'e varub gelünce sâ'ir kuzât ve nüvvâb ve cizyedârlar ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb iskele-yi mezbûrda mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât Mikayil veled-i Name Totonca nâm tercümân vatan-ı aslîsi olan Haleb'e li-ecli't-mesâlih tercümân-ı mersûmun iskele-yi mezbûreden Haleb'e varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmamak için ahidnâme-i hümayûn ve şürût-ı berât mûcibince 'amel olunmak üzere bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

(12) *İşbu mu'âfiyyet emri Haleb'e zuhûrunda kaleme teslim olunmak şartıyla şimdiki halde mutâlebe olunmamamak üzere (...) olan fermân-ı âliye binâen helâkından âhar tercümânlığa berât verilmişdir. Fî 2 B sene 214*

İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunub tercümân-ı merkûmun halkı Basifa Basifa Cemasinin hidmetkârına mu'âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 217

Lefkoşa mollasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Kıbrıs’da mukîm konsolos vekîli yanında bâberât-ı âlî tercümân olan Kara Tahiko veled-i Aftiri Varda’nın Bosifa Nomabisara nâm bir nefer hizmetkârîçün ber-mûcib-i nizâm-ı cedîd bir kıt’a mu’âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

[154]

(1) *İşbu emir Haleb’e zuhûrunda kaleme teslim olunmak şartıyla şimdiki için mutâlebe olunmamak üzere tercümân-ı mersûm Françesko’nun hizmetkârı âhar berât yazılmışdır. Fî 2 B sene 214*

İşbu emir vürûd ve battalda hıfz olunmuşdur.

Bir sûret

Şam ve Kudüs-ü Şerifeyn ve Haleb ve Konya havâlîlerine ve Edirne ve Beyrut kâdılarıyla Kıbrıs’dan berren ve bahren mahall-i mezkûra varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele ümenâsı ve sâ’ir zâbitân () tercümân-ı merkûmun hizmetkârı mesfûr Bosifa Nomabisara Kıbrıs’dan mahall-i mezkûra varub gelünce nizâm-ı hâvî bir kıt’a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

(2) *İşbu mu’âfiyyet emri battalda hıfz olunub yedine âhar için yol mu’âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 207*

Bir sûret

Tercümân-ı mersûmun diğêr hizmetkârı Abram veled-i Menahim nâm bir nefer hizmetkârîçün Lefkoşa mollasına hitâben mu’âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

(3) Selanik’den Siroz ve havâlîsine varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emîni ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mühürlü ‘arzuhal gönderüb Selanik’de mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâberât-ı âlî tercümân Nikola veled-i Yatağagor nâm tercümân konsolos-ı mersûmun ba’zı umûr ve husûsa rû’yet için Selanik’den Siroz ve havâlîsine irsâl etmekle ancak tercümân-ı mersûmun Siroz ve havâlîsine varub gelünce mürûruna mûmâna‘at olunmamak için ber-mûcib-i şürût-ı berât bir kıt’a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

(4) Terkin

Bir sûret

Selanik mollasına () tercümân-ı merkûmun Yorga Hacı Eskamal nâm hizmetkâriçün nizâm-ı hâvî bir kıt'a mu'âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

(5) Terkin

Bir sûret

Selanik'den Siroz ve havâlîsine varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna () tercümân-ı mersûmun hizmetkâr-ı mezbûr Yorga Hacı Eskamal'a Selanik'den Siroz ve havâlîsine varub gelünce nizâm-ı hâvî bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

(6) Terkin

Boğazhisarlarından Bahr-i Sefîd'de vâki' Caka cezîresine varub gelünce sevâhil ve cezâ'irde olan kuzât ve nüvvâb ve iskele emîni ve cizyedâran ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi mühürlü 'arzu hâl gönderüb Boğazhisarlarında konsolos vekîli yanında bâ-berât tercümân olan Corco veled-i Nikolo nâm tercümân vatan-ı aslîsi olan Caka cezîresine 'azîmet etmekle varub gelünce mûmâna'at olunmamak içün şürût-ı berât mûcibince ber-mu'tâd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

(7) İşbu emir gelüb battalda hıfz olunub yedine âhar içün ber-mu'tâd yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C sene 215

Bir sûret

Boğazhisarlarından Bahr-i Sefîd'de vâki' cezîrelere Renacir cezîresine varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve voyvodalar ve iskele emîni ve sâ'ir zâbitâna () tercümân-ı merkûmun Filiber veled-i Nifal nâm bir nefer hizmetkârını ticâret ve ahz ve i'tâ'ya müte'allik husûsiçün cezîre-i mezbûrlara sevâhiline irsâl etmekle Boğazhisarlarından mahall-i merkûma varub gelünce şürût-ı berât mûcibince bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

(8) İşbu emir battalda hıfz olunub yedine âhar içün emir verilmişdür. Fî evâ'il-i C sene 217

Bir sûret

Boğazhisarlarından Çamlıca ve havâlîlerine varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emîni ve sâ'ir zâbitâna () tercümân-ı mersûmun diğêr hizmetkârı Vasilaki

Bodori Boğazhisarlarından Çamlıca ve havâlîlerine varub gelünce şürût-ı berât mûcibince yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

(9) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunub âhar için ber-mu'tâd yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 213*

Filiba ve Sofya mollarına ve Selanik'den Filibe ve Sofya ve Pazarcık ve Siroz va havâlîsine varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi mühürlü 'arzuhal gönderüb Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Hırsto veled-i Hacı Nikola nâm tercümân İzpiropolo veled-i Hacı Dimitraki nâm bi nefer hidmetkârını Selanik'den mahall-i merkûma irsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûrun mahall-i merkûma varub gelünce şürût-ı berât mûcibince bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

(10) Terkin

Bir sûret

Şam-ı Şerif ve Selanik ve Beyrut ve Trablusşam nâ'iblerine Selanik'den Şam ve kazateyn-i mezbûreteyn ve havâlîlerine varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele ümenâsı ve sâ'ir zâbitân ve cizyedâran () tercümân-ı mersûmun diğer hidmetkârı Anaştas veled-i Nikola nâm bir nefer hidmetkârını Selanik'den zikr olunan mahallere irsâl etmekle mahall-i mezkûra varub gelünce şürût-ı berât mûcibince bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

(11) Terkin

Haleb mollasına ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi mühürlü 'arzuhal gönderüb Haleb'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Anton veled-i Cenahkim Şakiri veled-i Cenahkim nâm bir nefer hidmetkârını Haleb havâlîsine irsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûrun havâlî-i mezbûra varub gelünce mürûruna mûmâna'at olunmamak üzere şürût-ı berât mûcibince bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

(12) Bir sûret

Tercümân-ı mersûmun diğer hidmetkârı Asbas veled-i Hanaşkiri havâlî-i mezbûra varub gelünce ber-vech-i muharrer. Fî evâsıt-ı L sene 204

[155]

(1) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunub yedine âhar hidmetkâr için yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 213*

Selanik'den Şam-ı Şerif'e varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve cizyedâran ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi mühürlü 'arzuhal gönderüb Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât tercümân olan Covan Hacı Laskiri nâm tercümânın ticârete müte'allik husûsiçün Dicandi veled-i Toma nâm bir nefer hidmetkârını Selanik'den Şam-ı Şerif'e irsâl etmekle varub gelünce mürûruna mûmâna'at olunmamak için ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berât mûcibince bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

(2) Selanik mollasına hüküm ki

Elçi mühürlü 'arzuhal gönderüb Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Polo veled-i Hacı Mesko nâm tercümânın iki nefer hidmetkârından Manon veled-i Mosko nâm bir nefer hidmetkârıçün ber-mûcen nizâm-ı cedîd bir kıt'a mu'âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

(3) *Tercümânlığı helâkından âhara verilmekle işbu emir battalda hıfz olunmuşdur. Fî 12 S sene 219*

İzmir kâdısına ve İstanköy ve Rodos cezîrelerinden berren ve bahren İzmir ve Sakız'a gelüb gidünce kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emîni ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi mühürlü 'arzuhal gönderüb cezîreteyn-i mezbûreynde Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Andera veled-i Manon Kapari nâm tercümân konsolos vekîlinin ba'zı husûsa rû'yet zımnında İzmir ve Sakız'a 'azîmet etmekle tercümân-ı mersûm İstanköy ve Rodos'dan mahall-i mezbûra varub gelünce mürûruna mûmâna'at olunmamak için şürût-ı berât mûcibince bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

(4) *İşbu emir battalda hıfz olunub yedine âhar emr-i şerîf yazılmışdır. evâhir-i Ş sene 214*

Şam ve Kudüs-ü Şerif ve Haleb ve Konya kâdılarına ve Atina'dan Astana ve Beyrut ve Kudüs ve Şam ve Haleb ve Konya'ya varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve cizyedâran ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Atina’da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât tercümân olan Nasri veled-i Bosifa Delal nâm tercümân Atina’dan ‘asitâne ve Şam-ı Şerif ve Kudüs ve Haleb ve Beyrut ve Edirne ve Konya’ya gitmek murâd etmekle Atina’dan mahall-i merkûma varub gelünce mürûruna mümâna‘at olunmamak için şürût-ı berât mûcibince bir kıt‘a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

(5) *İşbu emr-i şerîf bade’l-hıfz âhar hizmetkâr için başka yol emri yazılmışdır. Fî evâhir-i R sene 210*

Selanik mollasına ve Narda’dan Selanik ve Siroz havâlîlerine varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Narda’da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Hacı Bosik veled-i Hacı Kirima nâm tercümân ba‘zı husûsiçün Asiro veled-i Bevango nâm bir nefer hizmetkârını Narda’dan Siroz ve Selanik havâlîlerine irsâl etmekle mahall-i merkûma varub gelünce mürûruna mümâna‘at olunmamak için şürût-ı berât mûcibince bir kıt‘a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

(6) *Tercümân-ı mersûmun tercümânlığı memlûk ve âhara verülüb (...) işbu fermân ve hizmetkârlarının mu‘âfiyyet ve yol emirleri teslîm olunmağla teslîm olunmayan evâmir gülüb hıfz olunmadukça yol emri ve cedîd-i tercümân hizmetkârlarına mu‘âfiyyet verilmemek şartıyla buyurulmuşdur. Fî 23 B sene 219*

İşbu emir gelüb battalda hıfz olundu.

Ağrıboz’dan Mora ve ‘asitâneye varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve cizyedâran ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Ağrıboz konsolos vekîli yanında bâ-berât Asbak Karaş veled-i Simon nâm tercümân ba‘zı husûsa rû’yet için Ağrıboz’dan Mora ve ‘asitâne-i ‘aliyye’me gelün gidünce mürûruna mümâna‘at olunmamak için şürût-ı berât mûcibince tercümân-ı mersûma bir kıt‘a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

(7) *Terkîn Şürût-ı nizâma mugâyir hareket eyledüğü vârid olan tahrîrâtdan (...) olmağla bâ-fermân kaydı (...) olunmuşdur. Evâhir-i CA sene 21*

Edirne ve Selanik mollalarına ve Yanya ve Siroz kâdılarıyla İzmir’den mahall-i merkûma varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi mühürlü ‘arzuhal gönderüb İzmir’de mukim konsolos yanında bâ-berât tercümân olan Yenaki veled-i Manon Gabici nâm tercümân Todorî Zokala Vasilaki nâm bir nefer hidmetkârını İzmir’den kazâ-yı mezbûra irsâl etmekle İzmir’den Edirne ve Selanik ve Siroz ve Yanya’ya varub gelünce mürûruna mümâna‘at olunmamak için altı ay müddet ile şürût-ı berât mûcibince bir kıt’a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

(8) Tekfurdağı nâ’ibiyle Der‘aliyye’den Tekfurdağı’na varub gelünce kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ârzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhin yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Asak veled-i Lamitas Akşota nâm tercümân Mosi veled-i Mentoşa nâm bir nefer âdemi Der‘aliyye’den Tekfurdağı’na irsâl etmekle âdem-i mesfûrun Der-sa‘âdetden mahall-i mezkûra varub gelünce mürûruna mümâna‘at olunmamak için şürût-ı berât mûcibince bir kıt’a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 204

Konsolos vekâleti.

(9) *Mersûmun helâkından âhara vekâlet emri verilmiştir. Fî evâsıt-ı C sene 222*

İzmir kâdısına ve İzmir hassa voyvodasına hüküm ki

Taht-ı âlî elçi mühürlü ‘arzuhal gönderüb İzmir ve ana tâbî’ iskeleler bâ-berât Sicilyateyn konsolosu olan Petro Françesko nâm konsolos kendü husûsiçün vatan-ı aslîsine ‘azîmet üzere olub iskele-yi mezbûreye İtalya bayrağı altında gelüb giden tüccâr ve re‘âyânın umûr ve mesâlihlerini görmek için oğlu Cüzeppe Françesko nâm müste’men ‘avdet edinceye dek yerine vekîl nasb eyledüğün bildürüb konsolos-ı mersûm ‘avdet edinceye değin oğlu mesfûr Balakala Sicilyateyn re‘âyâ ve tüccârının umûr ve husûslarını rû’yet edüb hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn vekâleti umûruna müdâhale ve taarruz olunmamak bâbında emr-i şerîf sūdûrunu istid‘â’ etmekle ‘avdet edinceye değin vekâleti umûruna müdâhale olunmamak için bin yüz doksan yedi senesi evâhir-i Cemâziyel-evvel târîhiyle Hüdavendigâr sâbık-ı mersûm ve (...) Sultan Abdülhamid Han tâbe serâhu zamanında verilen emr-i şerîfimin tecdîdin ricâ’ etmeğın vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak üzere emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i L sene 204

[156]

(1) *Tercümân-ı mesfûr hâlik ve tercümânlığı âhara verilmekle işbu emir dahi battalda hıfz olunmuştur.*

Selanik mollasına ve İzmir'den Selanik ve havâlîlerine varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve iskele emîni ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi mühürlü 'arzuhal gönderüb İzmir'de mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Yenaki veled-i Bena Yorgi Arselan nâm tercümân ba'zı husûsiçün Burgaki veled-i Nikola Çalik oğlu nâm bir nefer hidmetkârını İzmir'den Selanik ve havâlîlerine irsâl etmekle varub gelünce mürûruna mûmâna'at olunmamak içün şürût-ı berât mûcibince bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i S sene 205

(2) *İşbu emr-i şerîf yol hükmüyle ma'ân gelüb battalda hıfz olunub âhar içün mu'âfiyyet emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 214*

Ağrıboz kâdısına hüküm ki

Elçi mühürlü 'arzuhal gönderüb Ağrıboz iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Bovad veled-i Mosa nâm tercümânın Rubet veled-i Mosa nâm bir nefer hidmetkârı tercümânın hidmetinde olub âhar mahallde temekkün etmemek şartıyla ber-mûcib nizâm-ı cedîd bir kıt'a mu'âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i S sene 205

(3) *İşbu emr-i şerîf yol emriyle ma'ân ve battalda yedine âhar hidmetkâr içün mu'âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i R sene 1208*

Bir sûret

Tercümân-ı mersûmun diğêr hidmetkârı Mosa veled-i Hayim içün ber-mûcib nizâm-ı cedîd bi-'aynihi mu'âfiyyet emri yazılmışdır.

(4) *Tercümânlık âhara yazılmışdır. 13 S sene 219*

İstanköy ve Rodos cezîreleri nâ'iblerine hüküm ki

Elçi ordu-ı hümâyûna mühürlü 'arzuhal gönderüb cezîreteyn-i mezbûreteynde mukîm konsolos vekîli yanında Andera veled-i Manon Kiya nâm tercümânın hidmetkârı Karit veled-i Serkez içün şürût-ı berât mûcibince bir kıt'a mu'âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i S sene 205

(5) *İşbu emir battalda hıfz olunub yedine âhar içün mu'âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i M sene 207*

Ağrıboz kâdısına hüküm ki

Elçi ordu-ı hümâyûna mühürlü ‘arzuhal gönderüb Ağrıboz’da mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Asak Faraş veled-i Simon nâm tercümânın bir nefer hidmetkârı Penaboti veled-i Galkisa Kosta için şürût-ı berât mûcibince bir kıt’a mu‘âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâ’il-i S sene 205

(6) *İşbu fermân zâyî olduğu ve zuhûrunda (...) olunub kaleme teslim olunmak şartıyla Sicilyateyn elçisinin (...) ‘azimeti fermân-ı âli hıfz olunmuştur. 2 S sene 207*

Bir sûret

Tercümân-ı merkûmun hidmetkârı mesfûr Penaboti veled-i Galkisa Kosta için Ağrıboz’dan Selanik ve havâlsine varub gelünce şürût-ı berât mûcibince bir kıt’a yol hükmü yazılmışdır. M

(7) Balya Badra kâdısıyla Ağrıboz’dan Balya Badra’ya varub gelünce kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emîni ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Ağrıboz’da mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Bovad veled-i Mosa nâm tercümân Ağrıboz’dan Balya Badra’ya ‘azîmet murâd etmekle tercümân-ı mersûm mahall-i merkûmdan eğlenmeyüb serî’an gidüb gelmek şartıyla vech-i meşrûh üzere ‘amel olmak için bir kıt’a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 205

(8) Bir sûret

Tercümân-ı merkûmun hidmetkârı Robin veled-i Mosa için mahall-i merkûma varub gelünce eğlenmeyüb serî’an gidüb gelmek şartı derciyle bir kıt’a yol hükmü yazılmışdır. M

(9) *İşbu emir gelüb battalda hıfz olunmuştur.*

Bir sûret

Tercümân-ı mersûmun diğêr hidmetkârı Mosa veled-i Hayim için mahall-i mezkûrdan eğlenmeyüb serî’an gidüb gelmek şartıyla bir kıt’a yol hükmü yazılmışdır. M

(10) *İşbu emir battalda hıfz olunub yedîne âhar için mu‘âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâhir-i Ş sene 205*

Rodos ve İstanköy cezâireleri nâ’iblerine hüküm ki

Cezîreteyn-i mezbûreteynde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Andera veled-i Manon Kabari nâm tercümânın hidmetkârı Givas veled-i Kazparah mu‘âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 205

(11) Terkin

Atina kâdısına hüküm ki

Elçi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Atina iskelesinde mukîm bâ-berât-ı âlî tercümân olan Vazari Nifa veled-i Derbena nâm tercümânın bir nefer hidmetkârı Hacı Bata veled-i Lazari tercümânın hidmetinde olub âhar mahallere etmemek şartıyla bir kıt‘a mu‘âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 205

(12) Terkin

Bir sûret

Tercümân-ı mersûmun diğer hidmetkârı Karos veled-i Nikola Veta tercümânın hidmetinde olub âhar mahallde temekkün etmemek şartıyla ber-mûcib-i nizâm-ı cedîd bir kıt‘a mu‘âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 205

(13) *İşbu fermân teslim olunmadukca cedîd-i tercümânın hidmetkârlarına mu‘âfiyyet verilmek şartıyla tercümân-ı mersûmun helâkından âhara berât verilmiştir. Fî 23 B sene 219*

İşbu fermân hıfz olunub cedîd-i hidmetkâra mu‘âfiyyet verilmiştir. Fî evâ’il-i R sene 218

Ağrıboz kâdısına hüküm ki

‘Asitânede mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr meştâ-i ordu-yu hümayûnuma mühürlü ‘arzuhal gönderüb Ağrıboz’da mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Asak Faraş Simon nâm tercümânın Gacmaki veled-i Bilaş nâm hidmetkârı hilâf-ı şürût-ı berât cizye mutâlebesiyle ta‘addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak için ber-mûcib-i şürût-ı berât bir kıt‘a mu‘âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 205

[157]

(1) *İşbu emr-i şerîf battalda bade’l-hıfz hidmetkâr-ı mersûma başka yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 1207*

Bir sûret

Tercümân-ı merkûmun hizmetkârı mesfûr Gacmaki veled-i Bilaş Ağrıboz'dan İzmir ve Edirne ve Bursa ve Balıkdı Uzuncaova gidüb gelünce mürûruna mûmâna'at olunmamak için şürût-ı berât mûcibince bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 205

(2) Galata mollasına hüküm ki

Elçi mühürlü 'arzuhal gönderüb yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Abad veled-i Alyas nâm tercümânın Hayim veled-i Avram nâm bir nefer hizmetkârı cizye mutâlebesiyle ta'addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak için şürût-ı berât mûcibince bir kıt'a mu'âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 205

(3) Bir sûret

Tercümân-ı mersûmun hizmetkârı merkûm Hayim veled-i Avram 'asitânenen Trabolice'ye ve Balya Badra ve havâlîlerine varub gelünce mürûruna mûmâna'at olunmamak için şürût-ı berât mûcibince yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 205

(4) İzmir mollasına ve İzmir hassa voyvodasına hüküm ki

Taht-ı âlî taht-ı osmani üzerinde (...) umûmen tecdîd-i ahkâm ve berevât fermânım olmağın 'asitâne-i 'aliyye'de mukîm Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb İzmir'de mukîm Sicilyateyn tüccârından Anderye Manon Bol nâm Sicilyalı Sicilyateyn ve memâlik-i Françe sâ'ireden İzmir'e getürdüğü memnû'âtdan olmayarak İzmir'den Sicilyateyn memleketine ve memâlik-i Françe'ye sâ'ireye götürdüğü emti'a ve eşyanın ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn yüzde üç hesâb üzere icâb eden resmi gümrüklerin tamâmen edâ ve yedîne mâmûlün-bih edâ tezkîresi aldıktan sonra ziyâde gümrük ve refk ve denk akçeleri nâmıyla mugâyir ahidnâme-i hümâyûn akçe talebiyle ta'addî ve rencîde olunmak iktizâ etmekz iken İzmir gümrük emîni tarafından ziyâde gümrük talebi ve Mehmed tâbe merkûme ile ta'addî ve rencîde olunduğun bildürüb Sicilyalı tâcir-i merkûmun ber-vech-i muharrer getürdüğü memnû'âtdan olmayub olub götürdüğü emti'a ve eşyasının ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn yüzde üç hesâb üzere resmi gümrük edâ ve yedine mâmûlün-bih edâ tezkîresi aldıktan sonra mugâyir ahidnâme-i hümâyûn ziyâde gümrük refk ve denk ve kazık akçeleri nâmıyla akçe talebiyle zâhir olan müdâhale ve ta'addîleri men' ve def' ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim sūdûrunu istid'â' ve Dîvân-ı Hümâyûn'da ahidnâme-i hümâyûna mürâca'at olundukda Devlet-i 'Aliyye'min bi'l-cümle iskele ve gümrüklerinde Sicilyateyn kralının sefâ'in ve re'âyâlarının gümrük resmi yüzde üç ve sâ'ir dost olan düvel taraflarından verilen rüsûmat edâ olunub ve kral-ı müşârün ileyhin re'âyâsına ve taht-ı

himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte‘allik ve şirâlarında sâ’ir dost olan düvel misillü mu‘âmele oluna deyü mastûr ve mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümayûn şürûtu mûcibince ‘amel olunmak için yüz doksan yedi senesi evâsıt-ı Rebî‘u’l-evvel târîhinde Hüdâvendigâr sâbık mersûm ve (...) amme Sultan Abdülhamid Han tâbe-serâhu zammında verülen emr-i şerîfimin tecdîdin ricâ’ etmeğın vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 205

(5) Gelibolu nâ’ibine ve a’yân-ı vilâyet zîde kadruhuya hüküm ki

Sicilyateyn elçisi meştâ ordu-yu hümayûnuma mühürlü ‘arzuhal gönderüb Ağrıboz iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Asak Faraş Simon iki yüz dört senesi Şevval’ının ikinci günü târîhinde tecdîden verülen berât-ı şerîfimle tercümân olub ve tercümânlık hizmetinde olanlar ve oğulları ve yedlerine başka başka evâmir-i şerîfem verülen ve iki nefer hizmetkârları harac ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rüsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle rencîde olunmamaları berâtları şürûtundan idüğü mukayyed ve şürût-ı merkûmeye hâvî tercümân-ı merkûmun iki nefer hizmetkârlarından Hacimaki veled-i Belaşan yedine bin iki yüz beş senesi evâsıt-ı Rebî‘u’l-âhir’inde mu‘âfiyyet mutazammın bir kıt’a ve Ağrıboz’dan İzmir ve Edirne ve Bursa ve Balıkesir’e varunca oraya gidüb gelünce mürûruna mûmâna‘at olunmamak üzere sene-yi mezbûr evâsıt-ı Rebî‘u’l-âhir’inde diğeri bir kıt’a mu‘âfiyyet ve yol emirleri verüldüğü mastûr olmakdan nâşî hilâf-ı şürût-ı berât ve evâmir-i ‘aliyye rencîde olunmak icâb etmez iken Gelibolu’da mütemekkinden Manon ve Mamoca Burgaki Garob oğlu nâm zimmîler imdâd-ı seferiye ve kalyoncu neferât imdâdiyesi ve sâ’ir (...) vilâyet deyü hilâf-ı şürût-ı berât ve evâmir-i ‘aliyye olunmuş beş gurusunu ahz eyledüklerine inhâ ve ber-mûcib-i şürût-ı berât ve evâmir-i ‘aliyye himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim sūdûrunu ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz ahkâm-ı kuyûdâta tebliğ etdürüldükde ber-vech-i meşrûh târîh-i merkûmda evâmir-i şerîfe verüldüğü mastûr ve muktezâsı su‘âl olundukda mesfûr Hacimaki veled-i Belaş Ağrıboz’da mukîm konsolos yanında tercümân olan Asak Karaş Simon’un hizmetkârı olmak üzere yedine mu‘âfiyyet ve yol hükmü verülmüş olub ve Ağrıboz tercümânının hizmetinde iken imdâd-ı seferiye ve kalyoncu neferât imdâdiyesi ve tekâlîf-i sâ’ire mutâlebe ve ahz olunmasına (...) tashîh ve tahkîk ve keyfiyyet senin (...) ‘arî ve hilâfından biri olarak ve i’lâm olunmak üzere emr-i şerîfim iktizâ eyledüğü tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı C sene 205

(6) Galata kâdisına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi meştâya mühürlü ‘arzuhal gönderüb yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Abrad veled-i Ayas nâm tercümânın Avram veled-i Hayim nâm bir nefer hidmetkârı cizye mutâlebesiyle ta‘addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak için şürût-ı berât mûcibince bir kıt‘a mu‘âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 205

(7) Bir sûret

Tercümân-ı mersûmun hidmetkârı mesfûr Avram veled-i Hayim ‘asitânedin Trabolice ve Balya Badra ve havâlîlerine varub gelünce mürûruna mûmâna‘at olunmamak için şürût-ı berât mûcibince bir kıt‘a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 205

[158]

(1) İnöz kâdisıyla Der-sa‘âdetden İnöz’e varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve a‘yân ve sâ‘ire hüküm ki

Sicilyateyn elçisi meştâya ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Avram veled-i Basifa ba‘zı husûsiçün İnöz’e ‘azîmet murâd etmekle tercümân-ı mersûmun Der‘aliyye’mden mahall-i mezkûra varub gelünce mürûruna mûmâna‘at olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak için şürût-ı berât mûcibince yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ’il-i B sene 205

(2) Terkin

Haleb’den Der-sa‘âdete gelüb gidünce kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve a‘yân sâ‘ire hüküm ki

Sicilyateyn elçisi meştâ-yı hümâyûnuma mühürlü ‘arzuhal gönderüb Haleb’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Anton veled-i Cenahkim ba‘zı husûsiçün Fertanti Ahraci nâm bir nefer oğlunu Haleb’den Der‘aliyye’ye irsâl etmekle Haleb’den Der‘aliyye’ye gelüb gidünce mürûruna mûmâna‘at olunmamak üzere şürût-ı berât derciyle yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı B sene 205

(3) *İşbu emr-i şerîf (...) ve ba‘zı mahalleri paralanub (...) olmağla battalda hıfz ve âhar için başka mu‘âfiyyet emr-i şerîf hükmü yazılmışdır. Evâhir-i CA sene 213*

Rodos ve İstanköy cezâireleri nâ‘iblerine hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb cezâireteyn-i mezbûretynde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Andera veled-i Manon Karpari nâm tercümânın

Haci Gosuk veled-i Karabet nâm bir nefer hidmetkâriçün bir kıt'a mu'âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâhir-i Ş sene 205

(4) *İşbu emir battalda hıfz olunub âhar kapudân içün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 218*

Cezayir ve Tunus ve Trablusgarb ocakları kapudânlarından Akdeniz'de geşt ü güzâr eden kapudânan zîde kadruhumâ hüküm ki

Devlet-i 'Aliyye'mle Moskovlu beyninde bundan akdem yekûn eden şikâk mübeddel-i hüsn-ü vifâk olmazdan evvel Bahr-i Sefîd'de vâki' muhârebât evânında Sicilyateyn kapudânlarından Aguston Filata nâm kapudân sefinesiyle Çeşme nâm mahalle vürûdunda kendü zehâ'ir ve eşyâsından asker müsellemine zâhire ve levâzım i'tâ' ve mecrûhları sefinesiyle Sakız ve İzmir'e îsâl eyledüğünden mâ-'adâ evân-ı seferde vukû' bulan hidemât-ı sadâkat ve istikâmeti zâhir ve şâyân-ı inâyet olduğundan nâşi ve (...) hâsebiyle hidmeti mukâbelesinde siz ki zikr olunan korsan kapudânları ser-gerdeleri mûmâ ileyhümsiz tarafınızdan Bahr-i Sefîd'de li-ecli't-ticâre geşt ü güzârı esâsından mugâyir ahidnâme-i hümayûn ta'addî olunmayub aminen ve sâlimen mürûrları husûsuna ihtimâm ve dikkât olunmak üzere deryâ kapudânı sâbık Mustafa Gazi Hasan Paşa i'lâmıyla seksen sekiz senesi Zi'l-ka'de'sinde bir kıt'a ve kapudân-ı mersûm hasbe'l-iktizâ sefinesine kendü rakîb olmayub yine Sicilyateyn kapudânlarından Kara Sencor Atrapan nâm kapudânın erkâb ve kendü yerine ticârete ta'yîn etmekle merkûm Aguston Filata himâyesi içün ber-minvâl-i muharrer verülen emr-i şerîfin mazmûnu üzere kendü sefinesine yerine ta'yîn eyledüğü mersûm Kara Sencor Atrapan hakkında icrâ' olunmak üzere 'asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr bâ-takrîr-i mukaddemâ inâyet ricâ' ve emr-i 'atîki getürüb Der'aliyye'me teslîm edeceğine taahhüdünü ve taahhüd üzere 'atîk emri getürdülüb hıfz olmak şartıyla te'kîd-i hâvî müteveffâ-yı müşârün ileyhin tekrâr i'lâmıyla yüz doksan senesi evâhir-i Zi'l-hicce'sinde dahi diğeri bir kıt'a evâmir-i şerîfe verüldükden sonra ber-vech-i mufassal kapudân-ı mersûm Aguston Filata'ya ve ba'dehu mersûmun tarafından sefinesine vekâleten kapudân nasb eyledüğün mesfûr Kara Sencor Atrapan hâlik olub kapudân-ı mersûm Filata dahi 'alîl olduğundan yine Sicilyateyn kapudânlarından Karasto Kologvabra nâm kapudân hâlik-i mersûmun yerine kendü sefinesine kapudân nasb murâd eyledüğünden bahîsle mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim misillü mersûm Karasto Kologvabra'ya emr-i âlîşânım i'tâ'sına elçi-i mûmâ ileyh memhûr 'arzuhalîyle iştirâ' eyledükden kapudân-ı mersûmun o makûle Devlet-i 'Aliyye'me hidemât ve sadâkati hakkında eltâf-ı 'aliyye ve inâyet seniyyemi müceb olmağla mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfimin zikr ve beyân

olunduğu üzere sâbık misillü yerine emr-i şerîf i'tâ' olunmuş müteveffâ-yı müşârün ileyhe tekrâr i'lâm etmekle i'lâmı ve mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince 'amel olunmak içün bin iki yüz iki senesi evâ'il-i Rebî'u'l-âhir'inde sadır olan emr-i âlî bu def'a taht-ı âlî taht-ı osmânî üzere cülûs-ı hümâyûn vukû'na binâ'en tecdîdi muktezâsı olduğun Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr ordu-yu hümâyûnuma memhûr 'arzuhalîyle inhâ ve tecdîdi istid'â' etmekle vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak fermânım olmağın imdi ber-vech-i muharrer mukaddemâ sadır olan evâmir-i 'aliyye'm mûciblerince 'amel ve kapudân-ı mersûm Filata'ya kapudânın hizmet-i mesbûkası vücûhla hakkında inâyet-i seniyyem zuhûruna mûcib ve cem'ini matlûb eyledüğü siz ki kapudânan-ı mûmâ ileyhümsiz ma'lûmunuz oldukda kendü sefînesine hâlik-i mesfûrun yerine ta'yîn eyledüğü mersûm Karasto Govabra kapudân rûy-ı deryâda her kangınıza tesâdüf eder ise sefîne ve hamûle ve âdemlerine ve kendüsüne taarruz ve ta'addî etmeyüb ve etdürmeyüb emnen ve sâlimen imrârı husûsuna ihtimâm ve dikkât ve ber-mûcib-i emr-i âlî himâyet ü sıyânet ve mugâyiri hareketden tehâşi ve mûcânebet eylemeniz bâbında. Fî evâ'il-i ZA sene 205

(5) *İşbu emir battalda hıfz olunub âhar içün mu'âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 217*

Galata kâdisına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhin bâ-berât-ı âlî tercümân olan Avram veled-i Basifa nâm tercümânın bir nefer hizmetkârı oğlu Manolaki veled-i Kostandi içün şürût-ı berât mûcibince bir kıt'a mu'âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 206

(6) *İşbu emir battalda hıfz olunmuşdur.*

Bir sûret

Tercümân-ı merkûmun hizmetkârı Mesforçar oğlu Manolaki veled-i Kostandi'ye 'asitânedin İnöz'e varub gelünce yedinde olan mu'âfiyyet emrine havâle olunarak bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 206

(7) *İşbu emir battalda hıfz olunub âhar içün mu'âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâhir-i Z sene 217*

Bir sûret

Tercümân-ı mersûmun diğêr hidmetkârı Har oğlu Todori veled-i Hacı Kostanti için Galata kâdısına hitâben şûrût-ı berât mûcibince bir kıt'a mu'âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 206

(8) *İşbu emir battalda hıfz olunmuşdur.*

Tercümân-ı mesfûrun hidmetkârı mesfûr Har oğlu Todori veled-i Hacı Kostanti'ye yedinde olan emre havâle olunarak 'asitânedən İnöz'e varub gelünce iktizâ edenlere hitâben yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 206

[159]

(1) *Tercümânlığı âhara verilmekle işbu emir battalda hıfz olunmuşdur. tercümân-ı mesfûrun helâkından âharı tercümân olmak üzere elçi istid'â' eyledüğü 'arzuhal bilâ-sene zîrde mestûr yol emrinin hıfz olunduğu bade'd-tahrîr âhar için Fî 11 C sene 217 târîhinde berât i'tâ' buyurulmuşdur.*

Selanik mollasına hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîn Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Mamo Manoyil veled-i Karaca oğlu nâm tercümânın Asak veled-i Yagob Faranis nâm bir nefer hidmetkârıçün şûrût-ı berât mûcibince bir kıt'a mu'âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 206

(2) *Bir sûret İşbu emir gelüb battalda mahfûz değildir.*

Tercümân-ı merkûmun hidmetkârı mesfûr Asak veled-i Yagob Faranis için Selanik'den Karaferye ve Siroz ve havâlfilerine varub gelünce mürûruna mûmâna'at olunmamak için Karaferye ve Siroz nâ'iblerine ve sâ'ire hitâben yedinde olan mu'âfiyyet emrine havâle ile şûrût-ı berât mûcibince bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 206

(3) Siroz nâ'ibiyle Selanik'den Siroz'a varub gelünce yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emîni ve cizyedâran ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb bâ-berât-ı âlîşân Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosu olan Revail Gazacbano nâm müste'men ba'zı umûr ve husûsa rû'yet Selanik'den Siroz'a 'azîmet murâd eyledüğün bildürüb konsolos-ı merkûm on beş yirmi gün zarfında 'avdet eylemek üzere Selanik'den Siroz'a varub gelünce mürûruna ve 'ubûruna mûmâna'at ve esnâ-yı râhda meks ve tevakkuf cizyedârlar taraflarından cizye talebi ve sâ'ir bahâne ile rencîde ve remîde olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûna

himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' etmeğin on beş yirmi gün zarfında 'avdet eylemek şartıyla vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı N sene 206

(4) *İşbu emir battalda hıfz olunub yedîne âhar için hidmetkâr emri yazılmışdır. Fî evâhir-i Ş sene 210*

Selanik mollasına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Polo nâm tercümânın Pandazi veled-i Mosko nâm bir nefer hidmetkârıçün şurût-ı berât mûcibince mu'âfiyyet-i mutazammın bir kıt'a emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâsıt-ı N sene 206

(5) Der-sa'âdetden re's-i hudûda varunca yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâb ve a'yân ve sâ'ire hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn elçisi râhiblerinden Antonyo veled-i Tevcibana nâm râhib bir nefer müste'men hidmetkârıyla Der-sa'âdetden Nemçe vilâyetine zehâb murâd etmekle râhib-i mersûm bir nefer müste'men hidmetkârıya re's-i hudûda varunca mürûruna mûmâna'at ve cizye ve sâ'ir vechile ta'addî olunmayun ahidnâme-i hümâyûn mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak için ber-mu'tâd bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 206

Der-zamân-ı sadr-ı a'zam Malik Mehmed Paşa ve fî-ibbân Re'isu'l-kuttâb Abdullah Berri Efendi

(6) Silistre muhafız vezîre ve Silistre kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb mîr-i mîrân cizyedâr zâde İbrahim Paşa'nın iki yüz dört senesinden esir olduğu hengâmda Sicilyateyn tüccârından olub Kirmencikat Sekan Benhimen nâm tâcir yedinde bin gurus istikrâz ve (...) kapu ketdûdâsına havâle birle bir kıt'a deyn-i temessük dahi i'tâ' edüb gelen el-hâlatü-hâzihî mîr-i mîrân ve kapu kethüdası mûmâ ileyhın fevt olduğu hasebiyle meblağ-ı mezbûrun tahsîli (...) te'hîr ve tacîr-i mersûmun gadr olduğun bildürüb sen ki vezîr-i müşârûn ileyhın mahallinde şer'le görölüb ber-mûcib-i temessük müteveffâ mîr-i mîrân mûmâ ileyhın zimmetinde olan meblağ-ı mezbûr alacağı terekesine vaz'ü'l-yed olan Silistre'de sâkin veresesinden mâl-ı müteveffâ-ı mûmâ ileyhden tamâmen tahsîl ve bî-kusûr tacîr-i mersûm alıverölüb bi-vech-i şer' te'allül ve muhâlefet etdürölmeyüb icrâ'-yı şer'i ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında sana hitâben hükm-ü

hümâyûnum ricâ' etmeğin sen ki vezîr-i müşârûn ileyhsin mahallinde şer'le görülmek bâbında. Fî evâ'il-i Z sene 1206

Der-zamân-ı sadr-ı a'zam Malik Mehmed Paşa ve Re'îsu'l-kuttâb Reşid Efendi

(7) *Tercümânlığı âhara verilmekle işbu emir battalda hıfz olunmuştur.*

Selanik mollasına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât tercümân olan Mamo Manoyil veled-i Karaca oğlu nâm tercümânın Yagob veled-i Danyel Bordo nâm bir nefer hidmetkârîçün tercümânın hidmetinde olub âhar mahallde temekkün etmemek şartı derciyle bir kıt'a mu'âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 1207

(8) *İşbu emr-i şerîf gelüb battalda hıfz olunub yerine âhar içün mu'âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 213*

Ağrıboz kâdisına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Ağrıboz'da mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Asak Faraş Simon nâm tercümânın Abas veled-i Arselan Faraş nâm bir nefer hidmetkârîçün tercümânın hidmetinde olub âhar mahallde temekkün etmemek şartıyla bir kıt'a mu'âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i M sene 207

[160]

(1) *Mu'âfiyyet emr-i hıfz olunub işbu emir zuhûrunda kaleme teslim şartıyla âhar içün mu'âfiyyet emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 213*

Tercümânlığı âhara verilmiştir. B sene 216

Selanike mollasına ve Ağrıboz'dan Selanik ve Mora'ya varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve cizyedâran ve sâ'ir zâbitân zîde kadruhuma hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Ağrıboz'da mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Asak Faraş Simon nâm tercümân Abas veled-i Arselan Faraş nâm bir nefer hidmetkârını Ağrıboz'dan Selanik ve Mora'ya irsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûrun Ağrıboz'dan mahall-i merkûma varub gelünce mürûruna mûmâna'at olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak içün ber-mûcib nizâm-ı cedîd hidmetkâr-ı mesfûr mahall-i

merkûmda eğlenmeyüb serî'an gidüb gelmek şartıyla yedinde olan mu'âfiyyet emrine havâle bir kıt'a yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 207

(2) Mora vâlisi vezîre ve (...) kâzası nâ'ibine hüküm ki;

Elçi mühürlü 'arzuhal gönderüb Ağrıboz'da mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Asak Faraş Simon nâm tercümânın kazâ-yı mezbûr sâkinlerinden Markazi zâde İbrahim ağa ve Ahmed ağa ve Serdar oğlu Ömer ağa demekle ma'rûf kimesne zimmetlerinde iki yüz () senesinden berü bâ-temessük bin altı yüz on gurusu alacak hakkı olup bi'd-defa'at taleb eyledükde edâda tereddüd ve muhâlefet ve ibtâl-i hakk sevdâsında olduğun bildürüb sen ki vezîr müşârün ileyhsin ma'rifetinle mahallinde şer'le rü'yet ve ber-mûcib-i temessük tercümân-ı mersûmun mezkûrunun zimmetlerinde olan meblağ-ı mezbûr alacak hakkı min-gayri-kasdin tamâmen ve kâmilan tahsîl ve tercümân-ı mersûm tarafından kabzına me'mûr edâ ve teslîm etdürülüb bi-vech-i şer'î te'allül ve muhâlefet etdürülmeyüb icrâ'-ı şer'î ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında sana hitâben hüküm-ü hümâyûnum sūdûrunu istid'â' etmeğin sen ki vezîr-i müşârün ileyhsin mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak için emri şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 207

(3) Mora vâlisine ve Nakşe kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Ağrıboz'da mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Asak Faraş Simon nâm tercümânın emri-âli Abas veled-i Arselan Faraş nâm bir nefer hizmetkârının cezîre-i mezkûra tâbi' Nakşe kazâsı sâkinlerinden Hüseyin bin oğlu bin ve dizdâr Ahmed bin demekle ma'rûf kimesneler ile kocabaşı Penaboti nâm zimmi zimmetlerinde bin iki yüz () senesinden berü bâ-temessük bin gurusu alacak hakkı olup bi'd-defa'at taleb eyledükden edâda te'allül ve muhâlefet ve ibtâl-i hak ve gadr sevdâsında oldukların bildürüb sen ki vezîr-i müşârün ileyhsin ma'rifetinle mahallinde şer'le rü'yet ve ber-mûcib-i temessük hizmetkâr-ı mesfûrun (...) zimmetlerinde olan meblağ-ı mezbûr alacak hakkı tamâmen tahsîl ve bi-kusûr etdürülüb bi-vech-i şer' te'allül ve muhâlefet etdürülmeyüb icrâ'-ı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emri-âli şerîfim sūdûrunu istid'â' etmekle sen ki vezîr müşârün ileyhsin ma'rifetinle mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı RA sene 207

(4) Gemlik kazâsı nâ'ibine ve zıkr-i âtî firâri eşkiyânın bulunduğu mahallin kâdisına ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn tabîblerinden Covan Ebatri ve karındaşı Asperno Dekofas Bodankim nâm üç nefer tabîbler işbu sene-yi mübârekede Bursa'dan Der-sa'âdetime gelürler iken esnâ-yı râhda kazâ-yı mezbûr muzâfına Murâdiye karyesine müsâ'ade-i havaya müterakkiben nüzûl eyledüklerinden dört nefer eşkiyâ zuhûr ve mersûmların ma'ân nukûd iki bin beş yüz guruşluk emvâl ve eşyâlarını gasb ve firâr eyledüklerinde keyfiyeti mersûmun karye-yi merkûme zâbitine bade'l-ihzâr eşkiyâ-yı merkûmeden Laz Ali ile diğêr bir neferi ahz ve yanlarına karye-yi merkûme zâbiti tarafından iki nefer âdem terfîk ve kayığa ırkâben Gemlik kazâsına irsâl olunduklarında merkûm Laz Ali süvâr oldukları kayığı (...) ve zâbit âdemini bıçak ile darb eyledüğünden fakat zâbit âdemiyle merkûm Laz Ali ve tabibân mersûmundan iki neferi halâs ve re'âyâsı Covan Ebatri tabîb ile gark olub şakî-i merkûme Laz Ali yine firâr eyledüğüne tabîb-i mersûman takrîr ve nizâm-ı hâl eyledüklerine ve husûs-ı mezbûr vech-i meşrûh üzere olduğı nâtık taraf-ı şer'iden i'lâm-ı şer'îye verüldüğüne 'asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr mühürlü 'arzuhalîyle inhâ ve tabîb-i mersûmların gasb ve gâret olunan nukûd ve eşyâları ma'rifet-i şer'le tamâmen tahsîl oldurulub ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sūdûrunu istid'â' etmeğın siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhümsiz fezâhat-ı mezkûreye cesâret eden eşkiyâ gereğı gibi taharrî ve tefahhus olunarak 'alâ-eyyî-hâl buldurulub ahz ve ber-muktezâ-yı şer' zuhûr icrâ'-yı hak mübâderet ve bade'l-ihkâk mezbûrlar hapisde 'ifâ' ve keyfiyetleri Der'aliyye'me 'arz ve inhâ ve bu bâbda izn-i müsâmaha ve kusûr ile mazhâr itâb-ı şedîd olmakdan ittikâ olunmak fermânım olmağın imdi memâlik-i mahrûse (...) şahânemde ve bi'd-tahsîs civâr-ı saltanat-ı seniyyemde bir mahallde kimesnenin mal ve canına zarar ve ziyân isbâtı mugâyir-i rızâ ve menâfi' (...) 'azl olunduğuna binâ'en o makûle (...) ve re'âyâsına îsâl-i mazarr ve hasarata cesâret eden eşkiyânın beher mâl ahz ve hasblarıyla emniyyet-i iyâlî ziyâde dikkât olunmak matlûb-ı hümayûnum olduğı ve fûrûht-ı mezkûreye cesâret eden eşkiyânın ala götürülen malları emrinde iğmâz ve rehâvet edenler giriftâr ve mu'âheze ve ikâb olacıkları âşikâr eyledüğü siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhümsiz ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i muharrer eşkiyâ-yı mezkûreye 'alâ-eyyî-hâl aldurub ahz ve ba'de's-sübût ber-muktezâ-yı şer'i mazhâr icrâ-yı hâk dikkat ve bade'l-ihkâk mezbûrları hapiste 'ifâ' ve keyfiyetleri Der'aliyye'me 'arz ve inhâya mübâderet ve bu bâbda izn-i müsâmaha ve kusûr ile mazhâr itâb-ı şedîd olmakdan ve bu vesîle ile madde-i mezkûreden (...) olmayan mazlûmuna celb-i mâl sevdâsıyla istinâd-ı şekâvet ile hilâf-ı şerî'ata 'azl ve mugâyir emr ü rızâ gadr ve ta'addî ve eşkiyâ-yı merkûmeyi dahi tashîh ve himâye misillü vaz' ve hareket vukû'ndan ta'yîn ittikâ' ve mücânebet eylemeniz bâbında. Fî evâsıt-ı RA sene 1207

(1) Narda ve (...) ve Karlı kâdılarına ve kazâ-yı mezbûrede vâki‘ iskeleler ile Narda’ya tâbi‘ Sayara iskelesi zâbitâna hüküm ki

‘Asitâne-i ‘aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn Devleti tarafından ta’yîn olunan vükelâ ve konsolosların bayrağı altında olan ticârete müte‘allik eşyâlar için gümrüklerin verdüklerinden sâ’ir dost olan devletden tahsîl olunan devlet resmi iltimâsına cevâz verüle deyü ahidnâme-i hümayûnda mukayyed olduğuna binâ’en taht-ı kazânızda vâki‘ iskelelerde Sicilyateyn bayrağı altında olan tüccâr eşyâlarının gümrüklerin verdüklerinden konsolato resmi dahi havâlî-i mezbûrda mukîm Sicilyateyn konsolosu tarafından talep oldukda ba‘zıları mugâyir ahidnâme-i hümayûn ve edâda te‘allül ve mûmâna‘at eyledüklerine mukaddemâ bade’l-inhâ’ ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn resmi mezbûr icâb edenlerden bi’t-tamam tahsîl ve alıverülmek bâbında emr-i şerîf sūdûrunu istid‘â’ eyledüklerinde ahidnâme-i hümayûn mûcibince ‘amel olunmak bâbında doksan yedi senesi evâhir-i Muharrem’inde sadır olan emr-i şerîf ve ahidnâme-i hümayûna mugâyir bu misillü kendü tüccârları konsolato resmini edâsında bu esnâda te‘allül üzere oldukların inhâ ve ahidnâme-i hümayûn ve mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûcibince müceddeden hükm-ü hümayûnum sūdûru istid‘â’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma tâbi‘ etdürüldükde vech-i meşrûh üzere târîh-i mezbûrede emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûcibince ‘amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Vusûl buldukda bu bâbda mukaddemâ ve hâlen sadır olan emrim üzere ‘amel dahi siz ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhümsiz ber-vech-i meşrûh taht-ı kazânızda vâki‘ iskelelerde Sicilyateyn bayrağı altında olan ancak Sicilyateyn tüccârına müte‘allik eşyâlarının ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn gümrükleri verdüklerinde konsolato resmi dahi havâlî-i mezbûrda Sicilyateyn konsolosu tarafından ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn tamâmen tahsîl ve alıverüb hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn mukaddemâ sadır olan emr-i âlînin mugâyiri (...) tahrîr etdurmeyüb mazmûn Fî evâsıt-ı CA sene 1207

(2) Ankara nâ’ibine hüküm ki

‘Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb memâlik mahrûsemde her kangı mahallinde tüccâr ve re‘âyâlarından ve bayrağı altında olanlardan biri vefât eder ise muhallefâtı hükkâm ve zâbitân taraflarından müsâdere ve bu güne muhallefât-ı mâl gâibdir deyü vaz‘-ı yed ve istishâb olunmaksızın vekîline veya konsoloslarına vasiyyeti üzere eshâbına verülmek için teslîm oluna ve eğer bilâ-vasiyyet vefât eder ise muhallefâtı vekîline ve konsoloslarına yahud vefât etdüğü mahalde olan şerîklerine teslîm oluna ve vefât etdüğü mahallde konsolos ve şerîkleri bulunmadığı halde ol-mahallin kâdısına şer‘-i şerîfim

mûcibince muhallefâtını defter edüb bir emîn mahalle vaz‘ ve hıfz edüb resm-i hidmet edâsıyla der-i devletimde mukîm olan vekîl tarafından ta‘yîn olunan âdem bilâ-bahâne def‘ ve teslîm eyleye deyü Sicilyalu’ya verülen ahidnâme-i hümâyûnda mûnderic olduğuna binâ’en Ankara mütemekkinlerinden Sicilyateyn tabîblerinden Cüzeppe Otardo nâm tabîb iki yüz () senesinde hâlik oldukda ma‘lûm-ül mikdâr eşyâsı kazâ-yı mezbûrda beytû’l-mâl emîni tarafından zabt edüb şimdi hâlik-i mesfûrun vârisleri olan ‘iyâl ve evlâdı zabt olunan eşyâ bi’l-verâse taleb eyledüklerine resmi talebi ve şahâne-i sâ’ire ile vermek tereddüd ve muhâlefet olunduğun bildürüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn mahallinde şer‘le rû’yet ve emîn-i mûmâ ileyhın zabt edüb zimmetinde olan tereke hâlik-i mesfûr veresesine red ve teslîm ve mugâyir ahidnâme-i hümâyûn hâlât-ı tecâvüz olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ etmeğın ahidnâme-i hümâyûn şürûtu mûcibince mahallinde şer‘le görûlmek emrim olmuştur. () vusûl-ı ‘amel dahi ber-vech-i muharrer ahidnâme-i hümâyûn muktezâsı üzere hâlik-i mesfûr tabîb Sicilyalu re‘âyâlarından ve bayrağı altında olanlardan olduğu ve vârislerinin dahi verâsetleri ‘alâ-vechü’t-şer‘ sâbit ve mütehakkık olur ise sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhın bâlâda muharrer ahidnâme-i hümâyûn muktezâsı üzere rû’yet ve icrâ-yı hak ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir ahidnâme-i hümâyûn (...) vukû‘na tecvîzlerden ittikâ’ ve mûcânebet eyleyüb mazmûn. Fî evâ’il-i C sene 1207

(3) Sicilyateyn kapudânlarından Petro Çekanta nâm kapudân rakîb olduğu bir kıt’a seffinesiyle vilâyeti canîbine ‘avdet etmekle elçi inhâsıyla mu‘tâd üzere izn-i seffine emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C sene 207

(4) *Mukaddemâ verülen evâmirin kayıdları rikâbda müste’mene mahsûs olan defterlerdir.*

Sofya mollasına ve Berkofça kâdısına hüküm ki

Sofya mütemekkinlerinden Mentaşa ve Avram nâm yahûdi tâcirler ile şerîklerinin Berkofça kazâsında mütemekkin zâbitân ve kocabaşlarına verdükleri meblağ-ı ma‘lûmeden gayr-i ez teslîm ve matlûbları olan yüz kırk beş bin gurus maddesine mukaddemâ bâ-işâret şeyhu’l-İslâmı Mora’ya ta‘yîn olunan müderrisinden Mahmud zîde ilmuhu huzûrunda medîne-i Sofya’da (...) rû’yeti bâbında sadır olan emr-i şerîf mektûbu sadr-ı a‘zam (...) Seyid Mehmed Sadık zîde mecdühû mübâşeretıyla lede’l-vürîd Berkofça voyvodası Simon ve sâ’irleri Sofya’ya ihzâr ve (...) mersûmun muvâcehelerinden lede’l-karar kazâ-yı mezbûr re‘âyâları zimmetlerinde bâ-hüccet-i şer‘iyye yüz kırk beş bin gurus alacakları var iken bundan akdem Motol Zihni İsmail Paşa’nın mâlikânesi olmak takrîbiyle Sofya’da ikâmeti esnâsında fakat elli bin gurus üzerine cebren ve kerhen mesâlih ve meblağ-ı mezbûru kendülere teslîm edüb lâkin

sulh-ı mezbûr (...) ile olduğuna binâ'en gayr-i meşrû' olmağla bedel-i sulhden makbûzları olan elli bin guruşdan mâ-'adâ bâkî doksan beş bin guruş iddi'â (...) sulh oldukların işâret eyledüklerinden sonra re'âyâ-yı mersûm deynlerini ol-mikdâr (...) inkâr etmeleriyle andan dahi isbât için şâhid tedârikinde iken (...) meblağ-ı mezbûr doksan beş bin guruş kırk bin guruş mesâlihi ve bedel-i sulha senede iki taksît ile dokuzar bin guruşun edâsını taahhüd eyledüklerini mevlâna-ı mûmâ ileyhe i'lâm etmeğın mazmûn-ı i'lâm mukaddemâ verülen emrin kaydı bilâ-sene sabît ve i'lâm-ı mahall mutazammın emr-i şerîf sadır oldukdan sonra tüccâr-ı mesfûrun re'âyâ-yı mersûma vilâyet (...) için verdükleri meblağ ile Sicilyateyn baş tercümânı (...) mukaddemâ bâ-temessük istidâne eyledükleri yirmi bin beş yüz guruş dahi tercümân-ı mersûmun emri ve mesfûrunun ma'rifetiyle re'âyâ-yı mersûma teslîm ve bade'hu bâlâda mastûr taksît rabt olunan meblağ kıyas ile tercümân-ı mersûmun ve diğér yirmi bin beş yüz guruşun on bin guruşu (...) ve tertîb ve musâlaha ve taksît olunan tercümân-ı mersûmun gayr-i ez bedel-i sulh on bin guruşu edâ ve teslîm olunmadıkça tüccâr mesfûruna bir akçe verûlmemek üzere ta'ahhüdlerini müş'ir tercümân-ı mersûm yedine memhûr (...) sened i'tâ' ve ol-vechile nizâm-ı kavîye rabt olunduğı ve tercümân-ı mersûm hâlik olmağla meblağ-ı mezbûr Der'aliyye'mde vereselerine bade'l-intikâl meblağ-ı merkûmeden bu ana değın gerek tüccâra ve gerek verese tarafına bir habbe vermedükleri mukaddemâ Sicilyateyn elçisi bâ-'arzuhal lede'l-inhâ' ve lede'l-istid'â' muktezâ-ı ta'ahhüdleri üzere ma'rifet-i şer'le tahsîl olunmak bâbında şerefrîz sudûr eden emr-i şerîfimin tenfîz ve icrâ ile otuz ihkâk-ı hakk olunmaduğın elçi-i mûmâ ileyh tekrâr 'arzuhalîyle inhâ ve 'inâyet-i istid'â' eyledüğünden mukaddemâ sadır olan emr-i âlî ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda bade'l-ihrâc mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince 'amel ve hareket ve hilâfından ve ibtâl-i hakktan mûcânebet. olunmak bâbında iki yüz dört senesi evâsıt-ı Zi'l-ka'de'sinde te'kîd-i havî emr-i şerîf sadır olmuşidi bu def'a elçi-i mûmâ ileyhın der-bâr-ı şevket-medârım takdîm eyledüğü bir kıt'a 'arzuhalî mefhûmunda ber-vech-i muharrer (...) sudûr eden emr-i âlîşânım taraflarından meblağ-ı mezbûrun kabzına me'mûr âdemleri yerine ol-tarafa lede'l-vürûd Berkofça kazâsı ahâlîleri bâlâda zıkr olunan on bin guruş deyn sahîhlerinden fakat bin beş yüz guruşunu edâ ve teslîm birle âdemlerini (...) olan meblağ bâkî-i merkûmdan bir akçe ve bir habbe göndermedüklerine mebnî gayri ve ibtâl-i hakkı mûcib bir hâlet olduğundan ve tüccâr-ı mersûmlar dahi bâlâda tafsîl olunduğı vechile alacakları taksît akçeleri vakt-i hulûl eyledükçe tahsîl ve ahz eylemeleri melhûz ve iskâr eyledüğünden bahisle gayr-i az teslîm ehl-i kazâ-ı mezbûr zimmetlerinde kusûr kalan sekiz bin beş yüz guruş tüccâr-ı mesfûrlar zimmetlerine geçmeyüb kazâ-ı mezbûr ahâlîleri zimmetlerinde (...) ise ahâlîden ve eğer tüccâr-ı mersûmun zimmetlerine geçmiş ise tüccâr-ı mersûmlardan ma'rifet-i şer'le ve mübâşir ma'rifetiyle habs

ve tazyîk olunarak ‘alâ-eyyî-hâl tahsîl ve hâlik-i mersûm tercümân vereseşi tarafına tesyîd ve teslîm birle ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sūdûrunu istid‘â’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz ahkâm-ı kuyûduna istikrâ etdürüldükde ber-vech-i meşrûh târîh-i mezbûrda emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın ta‘yîn olunan mübâşir ma‘rifetiyle mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince tahsîl ve ihkâk-ı hakk ve eğer tüccâr-ı mersûmun zimmetlerine geçmemiş ise tazyîk ve te’kîd olunarak lâzım gelenlerden ve eğer tüccâr-ı mersûmun zimmetlerine geçüb bundan sonra dahi edâda muhâlefet ederler ise habs ile ikdâm olunarak tüccâr mersûmundan tahsîl ve fasl ve (...) ihtimâm olunmak fermânım olunmağın imdi siz ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhümasız ma‘rifetiniz ve ta‘yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma‘rifetiyle gayr-i ez teslîm bâkî kalan meblağın minvâl-i muharrer üzere te’kîd ve tazyîk ve habs olunarak lazım gelenlerden bi-hâl tahsîl ve verese tarafına tesyîd ve teslîmî ile ifâ-yı hak ihtimâm tam olunmak matlûb kat‘a padişahânem idüğü ma‘lûmunuz oldukda mukaddemâ ol-vechile şeref-yafte-i sūdûr olan evâmir-i ‘aliyye’ m mantuku üzere mübâşir-i mûmâ ileyh ma‘rifetiyle gayr-i az teslîm kusûr kalan sekiz bin beş yüz gurus ber-vech-i meşrûh tüccâr-ı mesfûrun zimmetlerine geçmemiş ise tazyîk ve te’kîd olunarak lâzım gelenlerden ve eğer tüccâr-ı mersûmun zimmetlerine geçüb ba‘de-zin dahi edâda tereddüd ve muhâlefet ederler ise habs ve ittikâ ederek tüccâr-ı mersûmundan bi-eyyî-vechin-kân tamâmen ve kamîlen tahsîl kabzına me‘mûr teslîm birle fasl ve (...) ve kat‘a rişte-i münâzi‘ ve ihkâk-ı hakk mezîd-i i‘tinâ’ ve ikdâm ile infâz emr-i celb (...) ve hilâf-ı emr-i âlî (...) ısgâ birle meblağ-ı bâkînin te’hîre kalması ve âdem tahsîliyle ibtâl-i hakk (...) ve ittikâ ve dikkât (...) vaz‘ ve hâlâtdan hâzer ve mûcânebet olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı C sene 207

[162]

(1) Ağrıboz sancağı mütesellimi () dâme mecdühû () ve Atina kâdisına hüküm ki

Boğazhisarlarında mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Coraci veled-i Nikalo nâm tercümânın Atina sâkinlerinden iken dîvân terekesinden (...) olduğu halde fevt olan Osman Niki nâm kimesnenin zimmetinde iki yüz () senesinden berü bâ-temessük iki yüz bin üç yüz yirmi gurus alacağını kable’l-ahz (...) fevt olmakdan nâşî zimmetinde kalmağla ber-muktezâ-yı şer‘i (...) ‘imâdın hissesine isâbet eden Atina sükkânından verese (...) taleb eyledükde hilâf-ı şer‘ enver edâda te‘allül ve muhâlefet ve ibtâl-i hakk sevdâsında oldukları Sicilyateyn elçi Don Kostantino Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr mühürlü ‘arzuhalîyle inhâ ve tereke-i müteveffâ-ı mezbûrdan ber-mûcib-i şer‘i (...) meblağ-ı merkûmdan iktizâ eden hissesi tamâmen tahsîl ve kendüye teslîm ile icrâ’-ı hak mübâderet ve mugâyir şer‘i mazhâr-ı muhâlefet etdürülmeyüb ifâ-ı deyne dikkât olunmak bâbında hükm-ü

hümâyûnum sudûrunu istid'â' eyledükde mahallinde şer'ile rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak için iki yüz beş senesi evâ'il-i Şevvâl'inde emr-i şerîfim sadır olmuşken meblağ-ı merkûmeden bu ana değin bir akçe tahsîl olunamayub tercümân-ı mersûm gadr-ı külli olduğu beyânıyla mukaddemâ sadır (...) emr-i celb lâzımı mûcibince 'amel olunmak bâbında müceddeden emr-i âlişânım sudûrunu elçi-i mûmâ ileyh bu def'a dahi Der'aliyye'me mühürlü 'arzuhal (...) istid'â' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda ber-vech-i meşrûh târîh-i merkûmda emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i âlişânım mûcibince 'amel olunmak fermânım olunmağın te'kid-i hâvî İşbu emr-i şerîfim ısdâr ve (...) olunmuşdur imdi siz ki mütesellim ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhümasız husûs-ı mezkûr zımnında mukaddemâ ve hâlen sadır olan evâmîr-i münîfimin tenfîz ve icrâ'sı şahânem olmağla müteveffâ-ı merkûmun veresesini mahallinde meclis-i şer' ihzâr ve tercümân-ı mersûm ile (...) şer'i ve mukaddemâ bir def'a şer'le görölüb fasl olunmak husûsların hakk ve 'adl üzere rü'yet birle müteveffâ-ı merkûmun zimmetinde olmikdâr gurus alacak hakkı sabît ve zâhir olduğu sûretde (...) şer'en hissesi isâbet ve iktizâ eden meblağ her ne ise tamâmen ve kâmilten tahsîl ve tercümân-ı mersûma teslîm birle icrâ'-ı şer' ve ihkâk-ı hakk (...) emr-i münifime mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve hâlet-i vaz' ve harekete ibtal-i hakkı mûcib hâletdan hazer ve mûcânebet olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı B sene 1207

[163]

(1) Boğazhisarlarından Bahr-i Sefîd'de vâki' Caka cezâiresine varub gelünce sevâhil ve cezâ'irde olan kuzât ve nüvvâb ve iskele ümenâsı ve cizyedâran ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Boğazhisarlarında mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Corco veled-i Nikalo tercümân olub ve tercümânlık hizmetinde olanlar ve oğulları ve iki nefer hizmetkârları harac ve 'avârız ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rüsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta'addî olunmamalar yedine verilen tercümânlık berât şürûtunda münderic olduğuna binâ'en tercümân-ı mersûm Bahr-i Sefîd'de vâki' vatan-ı aslîsi olan Caka cezâiresine 'azîmet etmekle Boğazhisarlarından Bahr-i Sefîd'de vâki' Caka cezâiresine varub gelünce mürûruna mûmâna'at olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak üzere sevâhil ve cezâ'irde olan kuzât ve nüvvâb ve iskele ümenâsı ve cizyedâran ve sâ'ire hitâben emr-i âlişânım sadır olmuşken mugâyir şürût-ı berât ve hilâf-ı emr-i âlî tercümân-ı mersûm cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta'addî olunduğun bildürüb hilâf-ı şürût-ı berât ve mugâyir emr-i âlî cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta'addî ve rencîde etdürülmeyüb ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak bâbında

emr-i şerîfîm sudûrunu istid'â' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz nişân kaydı ve ahkâm-ı kuyûdata tebliğ etdürüldükde mersûm Corco veled-i Nikalo Boğazhisarlarında mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında iki yüz dört senesi Şevvâl'inin ikinci günü târîhinde tecdîden verülen berât-ı şerîfîmle tercümân olduğu ve tercümânlık hizmetinde olanlar ve oğulları ve iki nefer hizmetkârları harac ve 'avârız ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlîf-i örfîyye teklîfiyle ta'addî olunmamaları verülen berât şûrûtunda mûnderic eyledüğü ve Boğazhisarlarından zikr olunan mahalle varub gelünce mürûruna mûmâna'at olunmayub ber-mûcib-i şûrût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak üzere târîh-i mezbûrda dahi emr-i şerîfîm verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın şûrût-ı berât ve mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfîme mugâyir ta'addî etdürülmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında. Fî evâ'il-i Ş sene 1207

(2) Sâbikan Haleb vâlisi olub Sivas'a ilhâkıyla Trabzon eyâleti kendüye tevcîh olunan vezîr Osman Paşa ve zikr-i âtî kimesnenin bulunduğu mahallin kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime takdîm eyledüğü bir kıt'a 'arzuhalinde Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Polyovar Eymiya Mesko nâm tercümânın Bostan zâde Birgöy Mahmud ağa dimekle ma'rûf kimesne on bir gün mâ-'adâsıyla iki yüz altı senesine bâ-temessük dokuz bin beş yüz gurusu istikrâz ve mâ-'adâsı ma'lûmdan mukaddem firar ve gayb edüb sen ki vezîr müşârün ileyhasın hâlen hizmetinde mukîm olub meblağ-ı mezbûru bâ-temessük yine def'âtle taleb eyledükde hilâf-ı şer'-i şerîfe edâda tereddüd ve muhâlefet ve ibtâl-i hak ve tercümân-ı mersûm gadr irâdesinde olduğu beyânıyla ber-mûcib-i temessük zimmetinde olan ol-mikdâr gurusu hakkı mübâşir ma'rîfetiyle tamâmen ve kâmilten tahsîl ve bî-kusûr tercümân-ı mersûma aldurulub ber-vech-i şer' te'allül ve muhâlefet etdürülmeyüb icrâ'-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfîm ricâ' etmeğın siz ki vezîr müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhümasız ta'yîn olunan mübâşir ma'rîfetiyle mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak fermânım olunmağın te'kîd-i hâvî İşbu emr-i şerîfîm ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi siz ki vezîr müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhümasız ta'yîn olunan mübâşir mûmâ ileyh ma'rîfetiyle mezbûru mahallinde meclis-i şer' ihzâr ve terâfu'-ı şer' ve mukaddemâ bir def'a şer'le getirülüb fasl olunmayan husûsların (...) ve 'azli üzere rü'yet birle ber-minvâl-i muharrer tercümân-ı mersûmun ber-mûcib temessük merkûmun zimmetinde sâbit ve mütehakkık olan ol-mikdâr gurusu hakkı tamâmen ve kâmilten tahsîl ve bî-kusûr aldurub ber-vech-i şer' te'allül ve muhâlefet etdürmeyüb icrâ'-yı şer' ve ihkâk-ı hakk

mezîd-i ihtimâm ve dikkât ve iğmâz ve ibtâl-i hakkı mûcib hareketden ittikâ ve mûcânebet olunmak bâbında. Fî evâ'il-i Ş sene 1207

(3) Der'aliyye'den berren ve bahren Bahr-i Sefîd'de vâki' Atina ve İzmir ve Selanik ve sâ'ir ba'zı cezâ'ir ve sevâhile ve ba'dehû re's-i hudûda varunca yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele ümenâsı ve cizyedâran ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb müte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarına cizye ve tekâlîf ve sâ'ire taleb olunmaya deyü Sicilyalu'ya i'tâ' olunan ahidnâme-i hümâyûn şürûtunda munderic olmağla Sicilyateyn beyzâdelerinden Serahla nâm beyzâde bir neferi siyah olarak iki nefer müste'men âdemisiyle Der'aliyye'mden berren ve bahren Bahr-i Sefîd'de vâki' Atina ve İzmir ve Selanik ve sâ'ir ba'zı cezâ'ir ve sevâhile ve ba'dehû vilâyetine 'azîmet murâd etmekle beyzâde-i mersûm iki nefer müste'men hidmetkârıyla Der'aliyye'mden zikr olunan mahallere ve ba'dehû re's-i hudûda varunca mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmamak içün ahidnâme-i hümâyûn şürûtu mûcibince 'amel olunmak üzere emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ş sene 1207

(4) *İşbu emr-i şerîf tashîh olunduğu üzere tebdîl olunub tekrâr kayd olunmuştur.*

Tekrar emr-i şerîf yazılmışdır.

Hâlen kapudân-ı deryâ vezîr Hüseyin Paşa iclâlehuya ve Ağrıboz kâdısı zîde fazlühuya hüküm ki

Der'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf südde-i sa'âdetime takdîm eylediği mühürlü 'arzuhalinde Sicilyateyn tüccârından Alyahoda Nosaro nâm tâcirin bir kıt'a sefînesini bin iki yüz () senesinde İstefa voyvodası Salim ağa dimekle ma'rûf kimesne ma'lûmü'l-mikdâr akçe ile isticâr ve derûnuna zehâ'ir-i mütenevvî tahmîl ve 'asitâne-i sa'âdetime nakl etmek üzere iken Ağrıboz sâkinesinden ve haşarât makûlesinden ma'lûmü'l-esâmî kimesneler yedi kıt'a kayığa süvâr ve hilâf-ı emr ü rızâ sefîne-i merkûmeye (...) ve hücûm ve top (silik) şikest ve derûnunda olan zehâ'iri taşra ihrac ve eşyâsı yağma ve gâret eyledükleri ve sefîne-i mezkûre bahâsı ve kavî ve sermâyesi cem'an yirmi bin üç yüz tehâşi balığ zâbitân olub tâcir-i mersûm külli gadr olduğu beyânıyla mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le rû'yet ve iyâb edenlerden tamâmen tahsîl ve istirdâd olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' ve husûs-ı mezbûr minvâl üzere olduğu nâtik İstefa nâ'ibi tarafından verülen i'lâm-ı şer'iyye'ye ibrâz eylediğine binâ'en sen ki vezîr müşârûn ileyhsin ta'yîn

olunan mübâşir ma‘rifetiyle mahallinde şer‘le rü‘yet ve lâzım gelen hukûk icâb edenlerden tahsîl ve istirdâd ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı Ş sene 1207

[164]

(1) (...) kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn tabîblerinden Antonyo De Almerase nâm tabîb tabâbet zımnında bin iki yüz () senesinden (...) hareket ve sefîneye süvâr olub mahall-i maksûduna gelür iken esnâ-yı râhda sefîne-i mezkûr derûnunda mevcûd Apitol ve Kostanti nâm zimmîler ile dört nefer refîkleri birbirleriyle yek-dil ve tabîb-i mersûm bertakrîb sefîneden ihrac eyledüklerinden sonra tabîb-i mersûmun sefîne derûnunda olan bin beş yüz gurusluk mikdârı nukûd ve eşyâsını sevk ve gerü (...) firâr etmeleriyle tabîb-i merkûma ziyâde gadr eyledüklerin bildürüb şer‘le görölüb istirdâdı lâzım gelen nukûd ve eşyâsı her ne ise mesfûrundan tahsîl ve tabîb-i merkûme tamâmen istirdâd ile icrâ‘-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â‘-yı ‘inâyet etmeğin mahallinde şer‘le rü‘yet ve istirdâdı lâzım gelen her ne ise istirdâd ve ihkâk-ı hakk olunmak için yazılmışdır. Fî evâ‘il-i Ş sene 1207

(2) Gelibolu kazâsı nâ‘ibine hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Ağrıboz iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Asak Faraş Simon nâm tercümânın bâ-fermân-ı âlî hidmetkârı olan Gamaki veled-i Panlaş pederi maslahât Ağrıboz’dan İzmir ve Edirne ve Bursa ve Balıkdı ve Uzunca-ova’ya varub gelünce mürûruna mûmâna‘at olunmamak üzere diğêr yedine verülen emr-i âlî ile savb-ı me‘mûr gider iken Gelibolu’ya lede‘l-vusûl hilâf-ı şer‘-i şerîf ta‘addî ve rencîde olunmak icâb etmez iken Gelibolu mütemekkinlerinden Dö Manon ve Momca Burgaki ve Agob oğlu nâm kocabaşılar ehl-i örf (...) hidmetkâr-ı mesfûru bilâ-mûcib ahz ü habs ihâfe ederek imdâd-ı seferiye nâmı ve nâm-ı diğêr ile hilâf-ı şer‘-i şerîf cebren ve kahren bin iki yüz () senesinde bir def‘a altmış ve bir def‘a dahi otuz beş min-haysü‘l-mecmû‘ yüz gurusunu ahz ve sâ‘ire gadr ve ta‘addî eyledüklerin inhâ ve bu bâbda emr-i şerîf sudûrunu istid‘â‘ etmekle mahallinde şer‘le rü‘yet ve (...) şer‘ istirdâdı lâzım gelen akçe red ve fî-mâ-ba’d hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bilâ-fermân bi-vech ta‘addîden (...) olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı Ş sene 1207

(3) Sicilyateyn kapudânlarından Karlodah Bonkoret nâm kapudân rakîb olduğı bir kıt‘a sefînesiyle Der‘aliyye’mden vilâyetine ‘azîmet etmekle mürûr ve ‘ubûruna olunmamak için

ahidnâme-i hümâyûn mûcibince mu'tâd üzere izn-i sefîne emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı N sene 1207

(4) Edirne mollasına hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr mühürlü 'arzuhal gönderüb re'âyâlarından mezhebi husûsunda ve Kudüs-ü Şerif ve sâ'ir yerlere varan seyyâhlar için sâ'ir dost olan düvele mura'at olunduğu üzere müsâ'ade oluna deyü Sicilyalı'ya verilen ahidnâme-i hümâyûnda mukayyed bulunduğuna binâ'en mahrûse-yi Edirne'ya varan Sicilyalı seyyâhları kendü hallerinde seyâhat edüb mezhebi husûsunda ta'addî ve rencide olunmak icâb etmez iken seyâhat-i mersûmdan ba'zı kimesneler taraflarından rencide ve ta'addî olundukların bildürüb mezkûreye varan Sicilyalı seyyâhları mersûmunun mezhebi husûsunda ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn sâ'ir dost olan düvele mürâca'at olunduğu üzere müsâ'ade olunub hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ta'addî ve rencide olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum sudûrunu ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'um kaleminden muktezâsı minvâl olundukda elçi-i mûmâ ileyhin istid'â'sının mazmûnu bâlâda muharrer ahidnâme-i hümâyûna tevkîf ile emr-i şerîfim vermek iktizâ eder deyü tahrîr olmağla ahidnâme-i hümâyûn vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 1207

(5) *İşbu emir teslim olunmadıkca cedîd tercümân hizmetkârlarına mu'âfiyyet ve yol emri verilmek şartıyla tercümân-ı mersûmun helâkından âhara verilmiştir. Fî 23 B sene 219*

İşbu emir battalda hıfz olunub cedîd tercümânın hizmetkârına yol emri yazılmışdır.

Gelibolu nâ'ibiyle Ağrıboz Gelibolu ve havâlîlerine varub gelünce kuzât ve nüvvâb ve sâ'ire hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyih mühürlü 'arzuhal gönderüb Ağrıboz iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Asak Faraş veled-i Simon nâm tercümân Gamoca veled-i Palas nâm bir nefer hizmetkârını ba'zı umûr ve husûsa rû'yet için Ağrıboz Gelibolu ve havâlîlerine irsâl etmekle hizmetkâr-ı mesfûrun Ağrıboz'da zikr olunan mahalle varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at ve cizye ve 'avâriz ve sâ'ir vechile ta'addî ve rencide olunmayub şürût-ı berât mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak için bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 1207

(6) *Yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i ZA sene 207*

Mersûmun tercümânlığı Fî 18 R sene 219 târîhinde ve âhara verilmekle işbu emir battalda hıfz olundu.

İzmir nâ'ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb İzmir'de mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Artiya veled-i Hacedor nâm tercümânın hidmetkârlarından yedîne mu'âfiyyet emr-i şerîf verilen Matos veled-i Astan nâm bir neferi târik olmağla yerine Mosa veled-i Kotorina Beyson nâm zimmîyi istihdâm etmekle hidmetkât-ı mesfûrun hilâf-ı şürût-ı berât cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta'addî ve rencîde olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak için bir kıt'a hidmetkâr emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 1207

[165]

(1) *Tashîh olunduğu üzere te'dîb olunub tekrar kayd olunmuştur.*

Tercümânlığı âhara verilmekle işbu emir battalda hıfz olunmuştur.

Edirne kâdisına ve İzmir'den Edirne ve İslimye ve Uzuncaabad havâlîsine varub gelünce kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb İzmir'de mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında 19 B sene 199 târîhinde verilen berât-ı şerîfimle tercümân olan Artiba veled-i Mehador nâm tercümân Mosa veled-i Kotorta nâm bir nefer hidmetkârını İzmir'den Edirne ve İslimye ve Uzuncaabad havâlîlerine ba'zı husûsiçün irsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûr İzmir'den zikr olunan mahalle varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub şürût-ı berât mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak için bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i ZA sene 1207

(2) *Terkîn Hidmetkâr-ı mesfûr Badi Vernesa'nın hilâf-ı emr ü rızâ hareketine binâen re'isu'l-kuttâb efendi i'lâmı mûcibince hidmetkârı için verilen emrin kaydı şarkiye ve sâ'ir (...) için Merlato cezîresine nıfs ve iclâsı için çavuş mübâşeretile mühimmeden emr-i şerîf muharrer olunmağla binâ'en-'aleyh İşbu emr-i şerîf kaydı terkiyye olunmuştur. Fî 25 R sene 208*

İşbu emr-i şerîf mersûmun yedinde ahz olunur ise (...) battalda hıfz olunmuştur. Fî evâ'il-i L sene 1208

Hidmetkâr-ı mesfûr Badi Vernesa (...) Hacı Said efendinin i'lâmıyla hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak şartıyla Fî evâhir-i ZA sene 208 târîhinde itlâk için mühimmeden emr-i şerîf tahrîr olunduktan sonra hidmetkâr-ı mesfûr Badi Vernesa'ya müceddeden yol emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 209

Selanik'den Siroz ve Uzuncaabad ve Pazarcık ve havâlîlerine varub gelünce kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî 2 Z sene 189 târîhinde tercümân olan Covan Hacı Laskari nâm tercümân ba'zı husûsiçün Privernas nâm bir nefer hidmetkârı Selanik'den Siroz ve Uzuncaabad ve Pazarcık ve havâlîlerine irsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûrun Selanik'den zikr olunan mahallere varub gelünce hilâf-ı şürût-ı berât mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at ve cizye ve 'avâriz ve sâ'ir vechile ta'addî olunmayub şürût-ı berât mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak için ber-mu'tâd bir kıt'a yol emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i ZA sene 1207

(3) *Mübâşir ile tebdîl olunub tekrâr kayd olunmuşdur.*

Hanya muhâfızı sadr-ı esbâk vezîr Hasan Paşa'ya ve Hanya kâdısına hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn memleketinde vâki' Messina ta'bîr olunur iskele tüccârından Varodas nâm tâcir Hanya'da mütemekkin Manolaki Berakaki nâm zimmî bezir-gâna iki yüz beş senesinde altı yüz yirmi kantar çörek otu irsâl ve lede'l-vusûl ve son haberini tâcir mersûm tarafına bâ-tahrîrât ihbâr ve bir müddetden sonra bey' ve fûrûht ve ma'lûmü'l-mikdâr akçesinden iki bin beş yüz seksen dört guruş yedi parasını edâ ve teslim ve kusûr dört bin guruş zimmetinde pes-mande kalub mutâlebe olundukda iğrâz ve 'ilel-i beyhûde îrâdıyla edâdan imtinâ' ve eğer ve bey' sevdâsında olduğu inhâ ve mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le rû'yet ve zimmî mesfûrun gayr ez teslim bâkî kalan her ne ise tamâmen tahsîl ve tâcir-i merkûmun Hanya'da ikâmet üzere olan vekîli () nâm müste'men aldurulub icrâ'-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid'â' etmekle mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le ihkâk-ı hakk olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i ZA sene 207

(4) *İşbu emirin zâyi olduğu inhâ olunmağla def'âten (...) i'tibâr olundukda ve mesfûr Hacı Dimitri Ketrilaki veled-i Manol (...) tebdîl ile hakkında re'âya yol emri yazılmışdır. 7 M sene 208*

İşbu emir (...) zuhûrunda kaleme teslim olunmak şartıyla şimdiki mutâlebe olunmaya deyü sudûr-ı fermân-ı âlîye binâen tercümân-ı mersûmun helâkından âhara berât verilmiştir. 21 B sene 214

Her kimin yedinde zuhûr eder ise ‘ahz ve kalemde hıfz için Der‘aliyye’ye (...) üzere başka ve mu‘âfiyyet-i hâvî hizmetkâr-ı cedîde başka emir yazılmışdır. Fî evâ’il-i B sene 217

Lefkoşa kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb cezîre-i Kıbrıs’da mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî Fi 27 S sene 198 târihinde tercümân olan Kara Tahiko veled-i Aftiri Varda nâm tercümânın Hacı Dimitre Ketrilaki veled-i Manol nâm bir nefer hizmetkârı hilâf-ı şürût-ı berât cizye mutâlebesi ve âhar vechile rencide olunmayub ber-mûcib-i şürût berât-ı âlîşânım himâyet ü sıyânet olunmak için şürût-ı berât mûcibince bir kıt’a hizmetkât emri yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 1207

(5) Hâlen kapudân-ı deryâ vezîr Hasan Paşa’ya ve Ağrıboz nâ’ibine hüküm ki

Sicilyateyn tüccârından Enya Çeyoda Roçiyaro nâm tâcirin bir kıt’a seffinesini İstifa voyvodası Salim ağa dimekle ma‘rûf kimesne isticâr ve derûnuna zehâ’ir-i mütenevvî‘ tahmîl ve ‘asitâne-i sa‘âdetime nakl etmek üzere iken Ağrıboz sâkinesinden ma‘lûmü’l-esâmî kimesneler seffine-i mezbûrunun üzerine hücum ve zabt ve derûnunda olan zehâ’iri taşra ihrâc ve eşyâsını ahz etmeleriyle seffine-i mezkûr bahası ve kavl ve sermâyesi cem‘an yirmi bin üç yüz guruş baliğ zâyî‘ât olduğu Der‘aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostanino hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr mühürlü ‘arzuhalîyle lede’l-inhâ ve mübâşir ma‘rifetiyle mahallinde şer‘le rû’yet ve lâzım gelen hukuk icâb edenlerden tahsîl ve istirdâd olunmak bâbında sen ki vezîr müşârûn ileyhsin sana hitâben sadır olan emr-i şerîfim mahalline lede’l-vürûd seffine-i mezbûreye ahz eden ma‘lûmü’l-esâmî kimesneler huzûr-ı şer‘ ihzâr ve tâcir-i mesfûrun vekîli ile terâfu‘ şer‘ olduklarında tâcir-i mesfûr seffinesine tahmîl eylediği zehâ’iri bâ-emr-i âlî memnû‘ olan mahalle îsâl edecek ve ba‘dehû (...) ile muhakkak olduğundan seffine-i merkûm ahz ve müştemelâtıyla yerlerinde mevcut ve mahfûz olduğuna ikrâr eyledükleri Ağrıboz kazası nâ’ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyh Sahan zâde el-Seyid Mehmed Emin zîde ilmuhunun Der‘aliyye’me vârid olan i‘lâmında tahrîr ve inhâ ve ber-muktezâ-ı şer‘i tâcir-i mesfûrun seffine-i merkûmesi müştemilât ve mâl ve nukûd ve eşyâsı ile icâb edenlerden tahsîs ve tarafına kabzına me‘mûr red ve teslim olunması bâbında sana hitâben emr-i şerîfim şeref-sudûr elçi-i mûmâ ileyhin memhûr ‘arzuhalinde istid‘â’ olunmağla sen ki vezîr müşârûn ileyhsin seffine-i mezkûr ahz olduğu ve müştemelâtıyla sübût-ı şer‘i üzere istirdâd ve eşyâ

ve emvâl sâ'ireden şer'en her ne sebep olur ise red ve teslîm birle 'alâ-eyyi-hâl ihkâk olunmak fermânım olunmağın imdi siz ki vezîr müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhümasız ber-vech-i muharrer sefine-i mezkûreye ahz olunduğu hey'et ve müştemelâtıyla sübût-ı şer' üzere tâcir-i mersûmun tarafına kabzına me'mûr istirdâd ve eşyâ ve emvâl sâ'ireden dahi her ne sebep olur ise red ve teslîm birle 'alâ-eyyi-hâl ihkâk-ı hakk mübâderet ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir emr-i münîfî vaz' ve hâlet ve ibtâl-i hakk mûcib hareket vukû'na (...) hazer ve mücânebet olunmak bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır. Fî evâ'il-i M sene 1208

[166]

(1) *İşbu emr-i (...) zuhûrunda kaleme teslîm olunmak şartıyla şimdiki yerde mutâlebe olunmaya deyü sâdır olan fermân-ı âlîye binâen tercümân-ı mersûmun helâkından âhara berât verilmiştir. Fî 2 B sene 214*

İşbu emr-i (...) olan kayda i'tibar olunmamak ve mesfûr Hacı Dimitri Ketrilaki veled-i Manol re'âyâ hükmüne (...) ile hakkında re'âyâsı mu'âmelesi icrâ kalınmak ve işbu emir ba'de-zin her kimin yedinde zuhûr eder ise 'ahz ve kalemde hıfz için Der'aliyye'ye irsâl olunmak üzere Fî evâ'il-i B sene 218 târîhinde başka ve hidmetkâr-ı cedîde dahi yine târîh-i mezbûrda başka mu'âfiyyet emri yazılmışdır..

İzmir kâdisına ve Kıbrıs'dan İzmir ve havâlîsine varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emîni ve sâ'ire hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb cezîre-i Kıbrıs'da mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Fî 27 S sene 198 târîhinde tecdîden verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Françesko veled-i Aftiri Varda nâm tercümân bâ-fermân-ı âlî hidmetkârı olan Hacı Dimitre Ketrilaki veled-i Manol nâm bir nefer hidmetkârını ba'zı mesâlihler zımnında Kıbrıs'dan İzmir ve havâlîsine irsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûrun Kıbrıs'dan mahall-i merkûma varub gelünce mürûrve 'ubûruna mûmâna'at olunmamak için ber-mûcib şürût-ı berât bir kıt'a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i M sene 208

(2) *Tercümân-ı mesfûr hâlik ve tercümânlığı âhara verilmekle işbu emir dahi battalda hıfz olundu.*

Sofya mollasına ve İzmir'den Sofya ve Samakov ve Berkofça ve Şehir Köyü'ne varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

‘Asitâne-i ‘aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhâl gönderüb medîne-i İzmir’de Sicilyateyn konsolosu yanında Yenaki veled-i Yorgi Arselan nâm tercümânım Hacı Avram veled-i Garota nâm bir nefer hidmetkârını İzmir’den sabıkü’z-zikr mahallere varub gelmek üzere verülen yol emr-i şerîf (...) esnâ-yı râhda zâyî olduğundan hidmetkâr-ı mesfûr hilâf-ı şürût-ı berât rencîde ve remîde olunmağla mesfûrun İzmir’den Sofya ve havâlisine varub gelünce mürûruna ve mûmâna‘at olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak için zâyiden müceddeden bir kıt‘a yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 1208

(3) *Yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 208*

İşbu hidmetkâr emri yol emriyle ma‘en gelüb ve battalda hıfz olunub yedîne âhar için mu‘âfiyyet emri yazılmışdır. 4 Evâhir-i ZA sene 1212

Ağrıboz kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhâl gönderüb Ağrıboz iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Fi 18 L sene 1204 târihinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Yoda veled-i Kota nâm tercümânın Yasifa veled-i Loya nâm bir nefer hidmetkârı hilâf-ı şürût-ı berât rencîde olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet ve tercümânın hizmetinde olub âhar mahallde temeskün etmemek şartıyla bir kıt‘a mu‘âfiyyet emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ‘il-i S sene 1208

(4) *Mora vâlisine ve Trabolice kâdısına hüküm ki*

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhâl gönderüb Ağrıboz iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Asak Faraş veled-i Simon nâm tercümânın Trabolice kazâsına tâbi‘ Savaş nâm karye mütemekkinlerinden Papa Burgaki ve Papa Menagos ve Yorga kocabaş ve Tanaş ve Penaboti ve Yorgakiperi ve Fergofos yedi nefer zimmî zimmetlerinde bin yüz () senesinden berü bâ-temessük cihet-i karz-ı şer‘iden bin altı yüz guruş alacak hakkı olub meblağ-ı mezbûru bi‘d-defâ‘at taleb ve va‘desi dahi on beş sene mürûrundan sonra zimmî mesfûrundan hıfz üç yüz otuz guruş kabz eyleyüb gayr-i ez teslîm zimmetine bâkî kalan bin iki yüz yetmiş guruş zimmî mesfûrundan taleb olundukda ağrâz-ı vâhiye irâdesiyle bi-vech-i şer‘i edâda te‘âllül ve muhâlefet ve ibtâl-i hakk ve gadr sevdâsında olduğun bildürüb sen ki vezîr müşârûn ileyhsin mahallinde şer‘le görölüb tercümân-ı mersûmun ber-mûcib-i temessük gayr ez teslîm mesfûrunun zimmetlerinde olan meblağ-ı mezbûr alacağı tamâmen ve kâmilten tahsîl ve bî-kusûr tercümân-ı mersûmun vekîline aluverölüb bi-vech-i şer‘i te‘âllül ve muhâlefet etdürölmeyüb icrâ‘-ı şer‘ ve ihkâk-ı hakk

olunmak bâbında sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' eylemekle eelden sen ki vezîr müşârûn ileyhasın mahallinde şer'ile görûlmek içün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i R sene 1208

(5) Selanik havâlîsiyle Selanik'de kâ'in ba'zı mahallere varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve cizyedâran ve sâ'ire hüküm ki

Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Askela nâm müste'men tercümân iki nefer müste'men hidmetkârıyla Selanik havâlîsiyle medîne-i merkûmda kâ'in ba'zı mahallere 'azîmet etmekle müste'men tercümân-ı mersûm iki nefer müste'men hidmetkârıyla konsolos-ı mersûmun ba'zı husûs içün mahall-i mezkûra varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub ahidnâme-i hümâyûn şürûtu mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak içün mu'tâd üzere bir kıt'a yol emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i R sene 1208

(6) 'Asitâne-i 'aliyye'den Silistre'ye andan Boğdan tarîkiyle re's-i hudûda varunca vâki' kuzât ve nüvvâb ve cizyedâran ve sâ'ire hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Martinca nâm müste'men bir nefer müste'men hidmetkârıyla Der'aliyye'mden Silistre'ye ve Silistre'den dahi Boğdan tarîkiyle re's-i hudûda varunca mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at ve hasbe'l-iktizâ esnâ-yı râhda hîn-i meks ve ikâmetinde cizyedârlar ve sâ'ire zâbitân taraflarından hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn rencîde ve remîde olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak üzere mu'tâd üzere yol emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i R sene 208

(7) *Târik olunduğundan işbu emir battalda hıfz olunub yedîne âhar içün hıfz-ı mu'âfiyyet emri yazılmışdır. Evâhir-i ZA sene 1212*

Trabolice ve Anabol kâdılarıyla Ağrıboz mahall-i mezkûra varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve sâ'ire hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Ağrıboz'da mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Fî 18 L sene 204 târihinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Yoda veled-i Dota nâm tercümân hidmetkârı Yasifa veled-i Kodiya Ağrıboz'dan Trabolice ve Anabol'u ya irsâl etmekle mahall-i merkûme varub gelünce mürûruna mûmâna'at olunmayub ber-mûcib-i nizâm-ı cedîd hidmetkâr-ı mesfûr mahall-i merkûmda eğlenmeyüb seri'ân gidüb gelmek şartıyla bir kıt'a yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 1208

[167]

(1) *İki yüz dokuz senesine mahsûben emr-i şerîf yazılmışdır.*

Kırkkilise ve Vize ve havâlîlerinde vâki‘ kazâ ve nevâhinin kuzât ve nüvvâb ve topcubaşı () ve Galata voyvodası () zîde mecdühûya hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb kendünün ve tercümânan ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün Kırkkilise ve Istranca ve Terkos ve sâ’ir taht-ı kazânızda vâki‘ karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re’s kara camuz akçesiyle iştirâ‘ ve Galata’da vâki‘hanesine nakline mümâna‘at olunmamak üzere evâmîr-i ‘aliyye verüle geldiğün bildürüb mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince bin iki yüz sekiz senesine mahsûben olmiqdâr kara camuzun iştirâ‘ ve nakline Galata voyvodası ve topcubaşı ve subaşı ve ümenâ ve sâ’ir taraflarından mümâna‘at olunmayub mugâyir ahidnâme-i hümâyûn gümrük ve bâc ve ‘avâ’id ve sâ’ir bahâne ile rencide olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda yüz doksan dokuz senesine mahsûben olmiqdâr kara camuzun def‘a-yı vâhidede nakline mümâna‘at olunmamak içün sene-i mezbûr evâ’il-i Muharrem’inde emr-i şerîf verüldüğü mukayyed bulunmağım mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûcibince iki yüz sekiz senesine mahsûben olmiqdâr kara camuzun def‘a-yı vâhidede nakline mümâna‘at olunmamak içün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i CA sene 208

(2) Narda ve Yanya ve Divane ve Karlili ve havâlîlerinde vâki‘ kazâların kuzât ve nüvvâb ve iskele emîni ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Narda’da mukîm bâ-fermân-ı âlî Sicilyateyn konsolos vekîli olan Corci Dolica nâm müste’men ba’zı husûsiçün mahall-i mezkûra ‘azîmet murâd eyledüğün bildürüb konsolos vekîli mersûm mahall-i mezkûra vürûdunda Sicilyalı bayrağı altında Sicilyalı tüccârı kendü vekîllerine ticârete müte‘allik tahsîl eyledükleri emvâl ve eşyâlarıyla mahall-i mezkûr iskelelerine ve havâlîlerine ber-mûcib ahidnâme-i hümâyûn resmi gümrüklerin gümrük ümenâsına tamâmen verdüklerinden sonra konsolosluk resmi dahi mâl (...) olan Sicilyalı tüccârından konsolos vekîli merkûma aldurulub hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn te‘allül ve muhâlefet etdürülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz ahidnâme-i hümâyûna mürâca‘at olundukda kral-ı müşârûn ileyhin tarafından ta’yîn olunan vûkelâ ve konsoloslarından bayrağı altında olanlar ticârete müte‘allik gümrüklerini verdüklerinden sâ’ir dost olan düvele tahsîl olunan konsolosuna resmi alınmasına cevâz verüle deyü Sicilyalı’ya verilen ahidnâme-i hümâyûn şûrûtunda mûnderic

olmağla ahidnâme-i hümâyûn şürûtu mûcibince ‘amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i CA sene 208

(3) Edirne ve Selanik kâdılarına ve Der‘aliyye’mden Edirne ve Selanik ve havâlîlerine varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve cizyedâran ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyalı tabîblerinden Baskala Karan nâm tabîb birle tebâbet ‘iyâli kalıncaya bir nefer oğlu ve iki nefer müste’men hidmetkârı ve sâ’ir esnâ’ diğér bir nefer müste’men âdemiyle Der‘aliyye’mden Edirne ve Selanik ve havâlîlerine ‘azîmet etmekle tabîb-i mersûm ‘iyâl ve evlâdı ve zikr olunan müste’men hidmetkârlarıyla Der‘aliyye’mden mahall-i mezkûra varubca mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak üzere ber-mu’tâd bir kıt’a yol emri şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i CA sene 1208

(4) Bursa ve İzmir mollalarına ve ‘asitâne-i ‘aliyye’mden Bursa ve İzmir ve Kos adası ve havâlîlerine varunca vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve cizyedâran ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyalı tabîblerinden Antonyo Marito Makiya nâm tabîb iki nefer müste’men hidmetkârıyla ‘asitâne-i sa‘âdetimden tabîb ile İzmir ve Bursa ve Kos adası havâlîlerine ‘azîmet etmekle tabîb-i mersûm iki nefer müste’men hidmetkârıyla zikr olunan mahallere varunca mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak için ber-mu’tâd bir kıt’a yol hükmü şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i CA sene 1208

(5) ‘Asitâne-i ‘aliyye’mden Atina ve Mora’ya varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve cizyedâran ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyalı tüccârından Bonkor nâm tâcir iki nefer müste’men hidmetkârıyla li-ecli’t-ticâre Der‘aliyye’mden Atina ve Mora’ya ‘azîmet murâd etmekle Sicilyalı tâcir-i mersûm iki nefer müste’men hidmetkârıyla zikr olunan mahallere varub gelünce mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at olunmayub ahidnâme-i hümâyûn mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak için mu’tâd üzere yol hükm-ü şerîf yazılmışdır. Fî evâhîr-i CA sene 1208

(6) *Yol hükm-ü şerîf yazılmışdır.*

İşbu emr-i âlî Çavakdar Uzun Ali mübâşeretiyle lede'l-vusûl husûs-ı mezbûr (...) şer' ve mübâşir ma'rifetiyle rü'yet olunub şer'en bir nesne lâzım gelmediğinden tercümân-ı mersûmun mu'ârazadan men' olunmasını nâtık ve mûcib-i şer'den iki kıt'a i'lâm i'tâ' ve dersa'âdetime takdîm olunmuş olduğu beyânıyla i'lânen mezkûr mahalline kayd ve i'lâmdan (...) emr-i âlî imrârı husûsuna Mora vâlisi vezîr Mûkerrem veled-i Ati paşa hazretleri tahrîr etmekle emr-i mezbûr mühimmeden tahrîr olduğuna nâtık müşârün ileyhin tahrirâtın hülâsası bâ-fermân-ı âlî şerh verilmiştir. Fî 25 M sene 1209

İsti'lâm-ı hâvî tekrâr emir yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 209

Mora vâlisine ve Trabolice kâdisına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Ağrıboz iskelesinde mukîm Sicilyatye konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Asak Faraş veled-i Simon nâm tercümânın cezîre-i Mora'da mütemekkin ma'lûmü'l-esâmî zimmîler zimmetlerinde vekîlleri tarafından tercümân-ı mersûma verülen temessükleri mûcibince bin yüz doksan () senesinden berü yirmi altı bin gurus alacak hakkı olub bi'd-defâ'at taleb eyledükden bi-vech-i şer' vermekde muhâlefet ve meblağ-ı mezkûrun va'desi dahi on iki sene mürûr edüb tekrar mutâlebe olundukda ağraz-ı vâhiye irâdıyla hilâf-ı şer'-i şerîf edâda te'allül ve muhâlefet ve ibtâl-i hakk ve gadr sevdâsında oldukların bildürüb mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülmeyüb zimmî mesfûrunun vekîlleri tarafından tercümân-ı mersûma verülen temessükleri mûcibince zimmetlerinde olan meblağ-ı mezbûr alacağı tamâmen tahsîl ve bî-kusûr tercümân-ı mersûmun vekiline aldurulub bi-vech-i şer' te'allül ve muhâlefet etdürülmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' etmeğin mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında. Fî evâ'il-i B sene 1208

[168]

(1) *Yaldız nâ'ibine hitâben âhar husûsa me'mûr mübâşir 'ilâvesiyle (...) olunub tekrar kayd olunmamıştır. Evâhir-i C sene 1211*

Mora vâlisi ve Gördes nâ'ibine hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Ağrıboz iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Asak Faraş veled-i Simon nâm tercümânın Gördes mütemekkinlerinden Nikola Notaren ve Mihaliya Notareh ve Esid Yeroma Toronos nâm zimmîler zimmetlerinde bin iki yüz () senesinden berü hüccet-i karz-ı şer'idin bâ-temessük

iki bin altı yüz yetmiş gurusu alacak hakkı olup bi'd-defâ'at taleb eyledükden i'zâr-ı vâhiye îrâdıyla bi-vech-i şer' vermekte te'allül ve muhâlefet ve ibtâl-i hakk ve gadr irâdesinde oldukların bildürüb âhar husûsa me'mûr mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülüb tercümân-ı mersûmun ber-mûcib-i temessük zimmî-i mesfûrun zimmetlerinde olan meblağ-ı mezbûr alacak hakkı tamâmen ve kâmilten tahsîl ve tarafından vekîline aluverülüb bi-vech-i şer' te'allül ve muhâlefet etdürülmeyüb icrâ'-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfin ricâ' etmeğın âhar husûsa me'mûr mahallinde şer'le görülmek bâbında. Fî evâsıt-ı B sene 208

(2) *İşbu emr-i şerîf battalda hıfz olunub âhar hizmetkâr için mu'âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i L sene 208*

İzmir nâ'ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb İzmir'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Aziya veled-i Haçador nâm tercümânın Kostandi veled-i Dimitre nâm bir nefer hizmetkârı hilâf-ı şürût-ı berât cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta'addî ve rencide olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak için şürût-ı berât mûcibince ber-mu'tâd bir kıt'a hizmetkâr emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı B sene 1208

(3) *Bu dahi battalda hıfz olundu.*

Bir sûret

Tercümân-ı mersûmun hizmetkârı mesfûr Konstandi veled-i Dimitdi İzmir'den 'asitâne-i sa'âdete ve Edirne ve İnöz'e irsâl etmekle hizmetkâr-ı mesfûrun mahall-i merkûma varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmamak için şürût-ı berât mûcibince bir kıt'a yol emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ş sene 1208

(4) Mora vâlisi vezîre ve Kalavarta kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Ağrıboz iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât tercümân olan Asak Faraş veled-i Simon nâm tercümânın Kalavarta kazâsı mütemekkinlerinden ma'lûmü'l-esâmî zimmîler zimmetlerinde bin iki yüz () senesinden berü hüccet-i karz-ı şer'iden bâ-temessük alacağı olan iki bin beş yüz elli gurusu bin beş yüz seksen gurusunu zimmî mesfûrundan ahz edüb gayr-ı ez teslîm ve zimmetlerinde bâkî kalan dokuz yüz yetmiş gurusu mutâlebe eyledükden i'zâr-ı vâhiye îrâdıyla bi-vech-i şer' edâda te'allül ve muhâlefet ve ibtâl-i hak sevdâsında oldukların bildürüb siz ki vezîr müşâr ve

mevlânâ-yı mûmâ ileyhümasız mahallinde şer‘le görülmeyüb ber-mûcib-i temessük gayr-ı ez teslîm zimmî-i mesfûrun zimmetlerinde olan meblağ bâkî hakkı tamâmen tahsîl ve bî-kusûr tercümân-ı mersûmun vekîli olan Mora tercümânına aldurulub bi-vech-i şer‘ te‘allül ve muhâlefet etdürülmeyüb icrâ’-ı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında size hitâben emr-i şerîfim ricâ’ etmeğin siz ki vezîr müşâr ve mûmâ ileyhümasız mahallinde şer‘le görülmek içün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 208

(5) Hâlen kapudân-ı deryâ vezîr Hüseyin Paşa’ya ve Ağrıboz nâ’ibine hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn tüccârından Enyacoda Rociyaro nâm bâ-fermân bir kıt’a seffinesini İstefa voyvodası Salim ağa dimekle ma‘rûf kimesne isticâr ve derûnuna zehâ’ir-i mütenevvi‘ tahmîl ve Der‘aliyye’me nakl etmek üzere iken Ağrıboz sâkinesinden ba‘zı kimesneler seffine-i mezbûrenin üzerine hücum ve zabt ve (...) ahz eyledüklerini elçi-i mûmâ ileyh bundan akdemce (...) lede’l-inhâ ve lede’l-istid‘â’ mahallinde şer‘le görölüb seffine-i mezkûra ahz olunduğu hey’et ve müştemelâtıyla sübût-ı şer‘i üzere istirdâd ve eşyâ ve emvâl-i sâ’ireden şer‘en her ne sabît olur ise red ve teslîm birle ‘alâ-eyyî-hâl ihkâk-ı hakk olunmak içün sadır olan emr-i şerîfim mahallinde lede’l-vusûl seffine-i mezkûr hey’et ve müştemelâtıyla sâhib-i mesfûra red ve teslîm olundukda re’is-i mesfûr seffine-i mezkûreye cem‘-i müştemelâtıyla (...) ‘amele gayr-i salîhdir deyü cevâb etdükde ‘amele gayr-i salîh olan ba‘zen canîb-i vilâyetden (...) ta‘mîr ve termîm olunub doksan bir güne kadar sâhibi merkûme yedine teslîm olunmasını ve (...) meclis-i şer‘ taahhüt edüb seffine-i mezkûrenin âlat ve (...) müddet-i mezbûr tarafına ta‘mîr ve termîm ve re’is mersûma teslîm olunur ise ahâl-i vilâyet üzerine olan amme-i de‘âvî ve mutâlebet ve (...) eyleyüb ve bu güne tashîh ve (...) tarafeyn (...) olduğu inhâ ve husûs-ı mezbûr minvâl-i muharrer üzere olduğu nâtik sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhümâsın tarafından verilen i‘lâm-ı şer‘iyye (...) ve takdîm bulunmağla siz ki vezîr müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhümasız ber-mûcib-i i‘lâm-ı şer‘iyye ‘amel ve hareket olunmak bâbında. Fî evâ’il-i N sene 208

[169]

(1) Selanik kâdisına ve gümrük emînine ve cizyedârlar ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralının re‘âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte‘allik bey’ ü şîrâlarında sâ’ir dost olan düvel misillü mu‘âmele oluna deyü müte‘ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarından cizye ve tekâlîf sâ’ire taleb olunmaya deyü Sicilyalı’ya i‘tâ’ olunan ahidnâme-i humâyûnda mukayyed olduğuna binâ’en Sicilyateyn tüccârlarından Selanik’de ticâretle meks üzere olan Matveyaz

Yecisa Estirya nâm iki nefer müste'men ticâretle meşgûl olub hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûna müdâhale ve ta'addî olunmak icâb etmez iken ba'zı kimesneler tarafından hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ticârete müte'allik bey' ü şirâlarına müdâhale ve cizye ve tekâlîf-i sâ'ire mutâlebesiyle ta'addî olundukların bildürüb ticârete müte'allik bey' ü şirâlarına müdâhale ve cizyedârlara cizye ve tekâlîf-i sâ'ire mutâlebesiyle ta'addî ve rencide etdürülmeyüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' etmeğin ahidnâme-i hümâyûn şürûtu mûcibince 'amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i N sene 1208

(2) Edirne mollasına ve İzmir'den Edirne ve Gelibon ve Ruscuk ve re's-i hudûda varunca vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyalı beyzâdelerinden Konta Dö Şeban nâm beyzâde 'iyâl ve üç nefer müste'men hizmetkârıyla İzmir'den Edirne ve Gelibon ve Ruscuk ve ba'dehû re's-i hudûda 'azîmet etmekle beyzâde-i mersûm 'iyâl ve hizmetkârlarıyla mahall-i mezkûr ve ba'dehû re's-i hudûda varunca mürûruna mûmâna'at ve cizye ve sâ'ir vechile ta'addî ve rencide olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak için bir kıt'a yol emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı N sene 208

(3) *Fî 18 R sene 219 târîhinde tercümânlık âhara verilmekle işbu emir battalda hıfz olunmuşdur.*

Yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 208

İzmir kâdısına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb İzmir'de mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Fî 19 B sene 99 târîhinde ve ba'dehû tecdîden verilen berât-ı şerîfimle tercümân olan Garite veled-i Haçador nâm tercümânın Dimitre veled-i Manon nâm bir nefer hizmetkârı hilâf-ı şürût-ı berât cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta'addî olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak için ber-mu'tâd bir kıt'a hizmetkâr emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i L sene 208

(4) Selanik mollasına ve dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından hâlen İstanbul gümrük emîni Mustafa dâme mecdühûya ve Boğazhisarları nâ'ibler ve iskele emînleri ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

‘Asitâne-i ‘aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhâl gönderüb bu esnâda medîne-i Selanik’de zâhirenin nedreti hasebiyle medîne-i mezbûrda mukîm Sicilyateyn konsolosunun yüz keyl hinta ve yüz keyl şa‘îre eşerr ihtiyâcı olduğu beyânıyla ancak olmikdâr hinta ve şa‘îrenin Bahr-i Siyâh’dan Der‘aliyye’me vürûd ve Bahr-i Sefîd’e mürûr eden Rusya sefâ’ininden iştirâ‘ ve Devlet-i ‘Aliyye’ m re‘âyâsı sefînesiyle Selanik’de konsolos-ı mersûmun hanesine nakline mümâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â‘ ve husûs-ı mezbûr sen ki gümrük emîni mûmâ ileyhsin senden lede’l-isti‘lâm ve nefsü’l-emir Selanik’den zâhirenin (...) ve nedreti der-kâr olmağla zâhire-i mezbûreyi Rusya sefâ’ininden iştirâ ve nakline mümâna‘at olunmamak üzere ruhsât-ı hâvî emr-i şerîfim sudûrunu i‘lâm etmekle i‘lâmının ve istid‘â‘sı üzere yalnız yüz keyl hinta ve yüz keyl şa‘îrenin Rusya sefînelerinden almak şartıyla Devlet-i ‘Aliyye’ m re‘âyâsı sefînesiyle nakline muhâlefet olunmamak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı ve gümrük emîni ve sâ‘îre mûmâ ileyhimsin ber-vech-i muharrer ancak yüz keyl hinta ve yüz keyl şa‘îrenin Rusya sefînelerinden almak şartıyla Devlet-i ‘Aliyye’ m re‘âyâsı sefînesiyle medîne-i Selanik’den konsolos-ı mersûmun menziline nakline mümâna‘at olunmayub bu vesîle ile der-i ‘Aliyye’ m sâkinesiçün tevârüd eden zâhirenin habbe-i vâhidesi iştirâ‘ ve nakline (...) ruhsâtdan bu babda hâzer ve mücânebet olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i ZA sene 208

(5) Haleb mollasına ve Haleb’den Der‘aliyye’ye gelünce yol üzerinde vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve cizyedâran ve sâ‘îr zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhâl gönderüb Devlet-i ‘Aliyye’min hâkem ve zâbitânı Sicilyateyn kralına tâbî‘ olunan her kim olurise olsun bir ferdini bilâ-vech ta‘addî ve tahkîr ve habs olunmayalar deyü Sicilyalı’ya i‘tâ‘ olunan ahidnâme-i hümayûnda münderic olduğuna binâ’en medîne-i Haleb’de ba‘zı husûsa rû’yet zımnında Sicilyateyn konsolosu yanında müste’men ta’îfesinden berâtla tercümân olan Kostantin Dolen nâm müste’men tercümân Der‘aliyye’me ‘azîmet murâd eyledükden inhâ müste’men mersûm bâ’id-i hitâmü’l-mesâlih Haleb’den Der‘aliyye’ye gelünce mürûr ve ‘ubûruna mümâna‘at olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme himâyet ü sıyânet olunmak için mu‘tâd üzere yol emri yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 208

(6) *İşbu emir teslîm olunmadıkca cedîd-i tercümânın hidmetkâr emrine mu‘âfiyyet verilmek şartıyla mesfûr Gabirandi’nin tercümânlığı âhara verilmiştir. Fî 18 L sene 219*

İşbu emirin zâyi olduğu elçi inhâ etmekle zâyi olan işbu yol emri gelüb teslim olunmadıkça müceddeden yol emri verilmek şartıyla Fî evâhir-i CA sene 219 hıfz-ı mu‘âfiyyet emri verilmiştir. Fî evâhir-i ZA sene 208

Edirne mollasına ve Der-sa‘âdetimden Edirne ve İnöz’e varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve sâ’ire hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb İzmir’de mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Fî 19 B sene 199 târîhli ve ba‘dehû tecdîden verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Garite veled-i Haçador nâm tercümânın Dimitre veled-i Manon nâm bir nefer hidmetkârı ‘asitânen Edirne ve İnöz’e ‘azîmet etmekle Der‘aliyye’den mahall-i merkûma varub gelünce mürûr ve ‘ubûruna mümâna‘at olunmamak üzere mu‘ tâd ile yol emri yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 208

[170]

(1) Lefkoşa mollasına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb re‘âyâlarının mezhebi husûsunda Kudüs-ü Şerif’e ve sâ’ir yerlere varan seyyâhlar için sâ’ir dost olan düvele murâ‘ât olunduğu üzere müsâ‘ade oluna deyü Sicilyalu’ya i‘tâ’ olunan ahidnâme-i hümayûnda münderic olduğuna binâ’en ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn ‘amel olunub hilâf-ı hareket icâb etmez iken cezîre-i Kıbrıs’da Sicilyalu râhiblerin kendü hallerinde olub kimesne tarafından ta‘addî ve rencîde olunmak icâb etmez iken ba‘zı kimesnelere taraflarından hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn rencîde ve ta‘addî oldukların bildürüb Sicilyalu re‘âyâsından olan râhibin ahidnâme -i hümayûn ta‘addî ve rencîde etdürülmeyüb Sicilyateyn konsolos ma‘rifetiyle ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ etmeğin Sicilyateyn re‘âyâsından olan râhib-i mezkûr oltarafda Sicilyateyn konsolosu ma‘rifetiyle ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 208

(2) Kudüs-ü Şerif mollasına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Devlet-i ‘Aliyye’min hâkem ve zâbitânı Sicilyateyn kralına tâbi‘ olunan her kim olur ise olsun bir ferdini bilâ-vech ta‘addî ve tahkîr etmeyeler deyü Sicilyalu’ya i‘tâ’ olunan ahidnâme-i hümayûnda münderic olduğuna binâ’en elçi-i mûmâ ileyh ticârete mûte‘allik ba‘zı husûs zımnında tarafından Petro Damiano nâm müste’men âdem-i mesfûr kendü halinde ticârete mûte‘allik husûsuyla meşgûl olub hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir ahidnâme-i hümayûn bi-vech-i ta‘addî olunmak iktizâ etmez iken

mücerred celb-i mâl kasdıyla ehl-i örf ta'îfesi mütegalibeden ba'zı kimesneler taraflarından hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir ahidnâme-i hümayûn müste'men mesfûrun ticârete müte'allik umûruna bi-vech-i müdâhale ve taarruz birle rencîdeden hâlî olmadukların bildürüb müste'men mesfûr hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir ahidnâme-i hümayûn ta'addî ve rencîde olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîf ricâ' etmeğin ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 208

(3) Siroz kâdisına hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisinin Der-sa'âdetime takdîm eylediği mühürlü takrîri mefhûmunda Selanik iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Nikola Gago nâm tercümânın Siroz kazâsına tâbi' Nekrita nâm karye re'âyâları zimmetlerinde bin iki yüz () senesinden berü (...) ve mâmûlün-bih iki kıt'a temessük mûcibince yalnız elli dört bin gurus alacak hakkı olub mutâlebe oldukdan def'a-yı edâda (...) izhâr etdiklerinden a'yân (...) vesâtatıyla sâ'ir müslimin mahzarlarında beş bin beş yüz gurus edâ ve ifâ-yı deyn eylemeleri için te'cîl ve taksîte rabt ve (...) olunub taksîte (...) olan meblağ-ı merkûma ta'yîn eyledükleri dikkat ve zamanda edâda te'âllül ve imtinâ' ederler ise fî-mâ-ba'd rabt olunan te'cîl ve taksît fesh ve ilgâ olunub meblağ-ı mezbûru âmel-i ahz tamâmen edâ eylemelerini nâtık a'yân (...) kâ'in ve sâ'ir müsellemin muvâcehelerinde ve Siroz metropolidi hazır olduğu halde tercümân-ı mersûm iki kıt'a mukâvele kağıdı i'tâ' edüb mukâveleleri vechile dört taksîtlere duhûlünde taleb eyledükde mugâyir mukâvele îrâd-ı gadr ve (...) eyledüklerine (...) Siroz a'yânının konsolos-ı mersûma gönderdiği kağıdını ibrâz ve re'âyâ-yı karye-yi mezbûrunun dört taksîtlere dokuz mâh mürûr eylediğine (...) taksîtlere ifâ etmiş olduklarını beyân birle bu babda cânib-i (...) verülen fetvâ-yı şerîfe mûcibince mahallinde şer'le ve mübâşir ma'rifetiyle tahsîli bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' etmekle ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk ve keyfiyyet sudûru sicillatla Der'aliyye'me 'arz ve i'lâm olunmak bâbında. Fî evâ'il-i Z sene 208

(4) Siroz kâdisına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb medîne-i Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Nikon Gago nâm tercümânın babası Banko Gago'nun Siroz kazâsına tâbi' Canihos nâm karye re'âyâlarından ma'lûmü'l-esâmî re'âyâ zimmetlerinde iki yüz () senesinden berü bâ-temessük beş yüz yetmiş beş gurus alacağı

olmağla kable'l-ahz babası mesfûr hâlik olup meblağ-ı mezbûr (...) şer'ile tercümân-ı mesfûra intikâl etmekle meblağ (...) hakkını re'âyâ-ı mesfûrdan bi'd-defâ'at taleb eyledükden hilâf-ı şer'-i şerîfe edâda te'allül ve ibtâl-i hak sevdâsında oldukların bildürüb mahallinde şer'le görölüb (...) meblağ-ı (...) ber-mûcib-i temessük hakkı tamâmen tahsîl ve kendüye aldurulub bi-vech-i şer'iyeye te'allül ve muhâlefet etdürülmeyüb icrâ'-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' etmeğin mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır. Fî evâ'il-i Z sene 208

[171]

(1) Siroz kâdısına hüküm ki

Elçi mühürlü 'arzuhal gönderüb medîne-i Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Nikola Gago nâm tercümânın Siroz kazâsına tâbi' Nakrita nâm karyesi kocabaşı Todorî Aftiri nâm zimmî zimmetinde hüccet-i şer'iyeden bin iki yüz () senesinden berü bâ-temessük bir def'a üç yüz kırk ve diğer temessükleriyle dahi yetmiş gurus ve yine ahâlî-i mezbûreden Penaboti Bazara nâm zimmî zimmetinde dahi sene-yi mezbûrda bâ-temessük doksan gurus alacağı olmağla defâ'atle taleb eyledükden hilâf-ı şer' vermekde muhâlefet ve ibtâl-i hak sevdâsında oldukların bildürüb şer' görölmeyüb mersûmun zimmetlerinde bâ-temessük alacağı tamâmen tahsîl ve bî-kusûr kendüye aldurulub icrâ'-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' etmeğin mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır. Fî evâ'il-i Z sene 208

(2) İzmir kâdısına hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb re'âyâlarından mezhebi husûsu Kudüs-ü Şerif'den âhar tahkîr ve habs etmeyeler deyü Sicilyalu'ya verülen ahidnâme-i hümayûnda mûnderic olmakdan nâşî medîne-i İzmir'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında papazlık hidmetinde olan Padıra Petro Marita nâm Sicilyalu râhibi kendü haliyle meşgûl olup ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn mezhebi husûsunda sâ'ir dost olan düvele murâ'ât olunduğu üzere müsâ'ade olunub bilâ-vech ta'addî ve rencide olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak lazım iken hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ta'addî olunduğu bildürüb Sicilyateyn re'âyâsından olan papas-ı mersûm hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ta'addî olunmayub ahidnâme-i hümayûn mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' etmeğin Sicilyateyn re'âyâsından olan papaz-ı mersûm hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ta'addî olunmamak için emr-i şerîf yazılmışdır. (Fî) evâ'il-i M sene 209

(3) *Bâ-fermân-ı âlî mübâşir zımmî ile tebdîl olunub tekrar kayd olunmuşdur.*

Mora vâlisine ve Trabolice kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Ağrıboz iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Asak Faraş nâm tercümânın Trabolice kazâsı mütemekkinlerinden Peracanto ve Papakonomo ve Esiliya ve Çana Dimitraki nâm dört nefer kocabaşlar zimmetlerinde bin iki yüz senesinden berü altı bin beş yüz gurusu alacağı olmağla ba’de’l-tâleb ve’l-terâfu’ ve’l-sübût-ı şer’ Rumili kazî-i ‘askeri tarafından verilen i’lâm-ı şer’iye mücibince meblağ-ı mezbûrun tahsîliçün bâ-emr-i âlî mübâşir ta’yîn olunan ‘amme hassın ma’rifetiyle hıfz meblağ-ı merkûmun (...) mesfûrun Papa Kotomo ve Astilaya nâm zimmîlerden tahsîl ve bâkîni dahi Hana Dimitraki ve Perocanto nâm zimmîlerden tahsîl üzere iken mesfûr Perocanto hâlik olmağla meblağ-ı bâkî mezkûr üç bin iki yüz elli gurusu mesfûr Hana Dimitraki ile yine Trabolice mütemekkinlerinden hâlik-i mesfûrun terekesine vaz’-ı yed eden oğlu Yoykarun ve karındaşları zimmîlerden hâlik ve mersûmun mâlından herçend mutâlebe olundukda hilâf-ı şer’-i şerîf ve taraf-ı şer’den verilen i’lâm-ı şer’iyye ve mugâyir edâda te’allül ve muhâlefet ve ibtâl-i hakk ve gadr-ı külli sevdâsında oldukların bildürüb mübâşir ma’rifetiyle mahallinde şer’le görülüb meblağ-ı bâkî-i mezbûr üç bin iki yüz elli gurusu ber-mücib-i i’lâm-ı şer’iyye mesfûr Hana Dimitraki ile hâlik-i mesfûrun terekesine vaz’ü’l-yed olan oğlu ve karındaşları merkûmundan redd-i mesfûr malından bi’d-tamam tahsîl ve bi-kusûr tercümân-ı mesfûra aluverülüb bi-vech-i şer’iyye te’allül ve muhâlefet etdürülmeyüb icrâ’-yı şer’ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ eyledüğü eelden mahallinde mübâşir ma’rifetiyle şer’le rü’yet ve ihkâk-ı hakk olunmak emrim yazılmışdır. Fî evâhir-i Z sene 208

(4) Mora vâlisine ve Trabolice kâdısına hüküm ki

‘Asitâne-i ‘aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisi Kostantino Ledolf bi’l-hayr südde-i sa’âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb Ağrıboz iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Asak Faraş veled-i Simon nâm tercümânın cezîre-i Mora mütemekkin ma’lûmü’l-esâmî zimmîler zimmetlerinde vekîlleri tarafından tercümân-ı mersûma verilen temessükleri mücibince ka’ide-i ma’lûm ile yirmi altı bin gurusu alacak hakkı olub va’desi hulûldan edâ etmek lâzım iken bi-vech-i şer’i edâda muhâlefet ve va’desi dahi ve âhar zamana mürûr edüb bi’d-defâ’at mutâlebe olundukda i’zâr-ı vâhiye îrâdıyla ibtâl-i hakk sevdâsında oldukların elçi-i mûmâ ileyh mukaddemâ bâ-‘arzuhal inhâ ve mübâşir ma’rifetiyle mahallinde şer’le görülüb vekîline aluverülmek bâbında emr-i şerîfim sudûrunu

istid'â' eyledükde mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le rü'yet ve ihâkk-ı hak olunmak bâbında bin iki yüz sekiz senesi evâsıt-ı Receb'inde sadır olan emr-i şerîfim mübâşiri yediyle mahalline lede'l-vürûd terâfu' olduklarında kâh zimmîlerini inkâr ve kâh sulha rağbet edüb tercümân-ı mersûmun vekîli zimmî (...) sulha ra'zı oldukda medyûn-ı mesfûrdan i'zâr-ı vâhiye ile ibtâl-i hakk sevdâsında oldukların bildürüb mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince te'kîd-i hâvî emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere târîh-i mezbûrda emr-i şerîf verülmekle mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince 'amel ve hareket olunmak bâbında. Fî evâhir-i Z sene 208

[172]

(1) *İşbu emir battalda hıfz olunub yedîne âhar için yol emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i R sene 218*

Kandiye'den Girit ve Hanya'ya varub gelünce yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâb ve cizyedâran ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Kandiye'de mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Fî 16 Ş sene 1195 târîhinde ve ba'dehû tevdîden verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Bogos veled-i Zador nâm tercümânın Nikolaki Albostoraki veled-i Burgano nâm bir nefer hizmetkârı tercümân-ı mersûmun ba'zı umûrunu rü'yet için Kandiye'den Girit ve Hanya'ya 'azîmet etmekle hizmetkâr-ı mesfûr Kandiye'den mahall-i mezkûra varub gelünce hilâf-ı şürût-ı berât cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta'addî ve rencîde olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak için ber-nizâm-ı sâbık mu'tâd üzere yol hükmü yazılmışdır. Fî evâ'il-i M sene 209

(2) Edirne kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb İzmir'de mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân Hertiba veled-i Haçador nâm tercümân Mosa veled-i Konorta Beyluk nâm bir nefer fermanlı hizmetkârını ba'zı umûr ve husûsuna rü'yet zımnında mukaddemâ bâ-fermân-ı âlî İzmir'den Edirne ve sâ'ir mahallere irsâl etmiş ve hizmetkâr-ı mesfûrdan Edirne cizyedârı tarafından hilâf-ı şürût-ı berât ve fermân cizye taleb ve ahz ve bu vechile rencîde ve ta'addî olunmuş olduğundan tahsîle cizyedâr-ı merkûmun hilâf-ı şürût-ı berât ve mugâyir emr-i âlî ahz eyledüğü cizye akçesinden gerü red ve teslîmi bâbında emr-i şerîfim ricâ' etmekle Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûda mürâca'at olundukda mesfûr

Mosa veled-i Konorta sülûk bin yüz doksân dokuz senesi Receb'inin on dokuzuncu günü târîhiyle (...) verülen berât ile tercümân olan mersûm Hertiba veled-i Haçador'un hizmetkârı olmak üzere mu'âfiyyeti hâvî bin iki yüz yedi senesi evâsıt-ı Şevval'inde rû'yet-i maslahat zımında İzmir'den Edirne ve İslimiye ve Uzuncaabad ve havâlîlerine varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmasını (...) sene-i mezkûr evâ'il-i Zi'l-ka'de'sinde yol emri şerîfî verüldüğü ve tercümânlık hizmetinde olanlar ve oğulları ve yedlerine başka başka evâmir-i şerîfe verülen iki nefer hizmetkârları harac ve 'avârız ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle rencîde olunmaya deyü berât-ı şürûtunda mûnderic etdüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın şürûtu ve mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince 'amel olunmak fermânım bulunmağın imdi bâlâda muharrer mu'âfiyyet emri hizmetkâr-ı mesfûrun yedinde olduğu sûretde bu makûle ecl ve sahîh tuğralı fermân yedinde mevcûd olan tercümân hizmetkârından cizye mutâlebesi ve hilâf-ı şürût-ı berât ve mugâyir fermân olub cizye nâmıyla alınan akçe her ne ise reddini (...) maslahatdan olmağla sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin mesfhûm emr-i şerîfim cizyedâr merkûm ifâde ve tenbîh ve ber-minvâl-i muharrer 'amel ve hareket olunmasını tenbîh ve te'kid mübâderet eylemek bâbında. Fî evâsıt-ı M sene 209

(3) İnöz nâ'ibine hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb İzmir'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Hariba veled-i Haçador nâm tercümânın bâ-emr-i âlî Dimitre veled-i Manon nâm bir nefer hizmetkârı bundan akdem ba'zı umûruna rû'yet zımında İnöz'e duhûlünde bin iki yüz senesinden berü beyinlerinde bâ-tahvîlât âhz ve i'tâ' ve âhar cihetle (...) olan İnöz mütemekkinlerinden Kenor Dimitraki nâm zimmî ile rû'yet-i hesâb murâd eyledükde mesfûr hilesinden nâşî tahvîlât-ı merkûmeye bundan hıfz birle muhasebesini rû'yet içün karındaşı Estifan nâm zimmîye irsâl ve mesfûr ile eğerce rû'yet-i muhâsebe olunub lâkin tahvîlât-ı merkûme ber-vech-i muharrer mesfûr Kenor Dimitraki'nin yedinde olduğundan hizmetkâr-ı mersûm asl vereceğinden ziyâde olarak bin sekiz yüz kırk gurus vermiş ve bu sûretde (...) vâki' olmuş olmakdan nâşî mesfûr Kenor Dimitraki'den tahvîlât-ı merkûmeyi ahz ve müceddeden hesâba rû'yet murâd eyledükde mesfûr hilâf-ı şer'-i şerîf rû'yet muhâsebeden ve tahvîlât-ı merkûmeyi i'tâ'dan emti'a ve bu vechile gadr-ı külli irâdesinde olduğu inhâ ve ahz ve husûsa me'mûr mübâşir ma'rifetiyle hesâbları mahallinde şer'le rû'yet zımında olmkdâr alacağı zuhûr eder ise tamâmen tahsîl ve aluverülüb icrâ'-ı şer'-i şerîfim sudûrunu istid'â' etmekle âhar husûsa muhâlefet eder ise dahlü'l-ihkâk Der'aliyye'me ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' etmekle âhar husûsa me'mûr mübâşir ma'rifetiyle

mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk ve ba'de's-sübût edâda muhâlefet eder ise li-ecli't-ihkâk Der'aliyye'me irsâl olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı M sene 209

(4) *İşbu emir hıfz olunmadukca cedîd-i hidmetkâr emirleri verilmek şartıyla tercümân-ı merkûmun helâkından âhara verât verilmiştir. Fî 28 ZA sene 218*

İşbu emr-i âlihıfz olunub (...) âharı istihdâm olunmuştur. Fî evâhir-i B sene 220

Kandiye'den Der'aliyye'ye gelüb gidünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve iskele emînleri ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Kandiye'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Bogos veled-i Zador nâm tercümân ba'zı umûr ve husûsiçün Lanaş veled-i Hermez nâm bir nefer hidmetkârını bundan akdem Der-sa'âdete irsâl etmekle mesfûr Kandiye'den Der'aliyye'ye gelün gidünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak için ber-nizâm-ı sâbık mu'tâd üzere tecdîden bir kıt'a yol emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 1209

(5) Boğazhisarları nâ'ibleri zîde ilmühû ve Boğazhisarları dizdârları zîde hıfzihûmaya hüküm ki

Sicilyateyn kapudânlarından Loro nâm kapudân rakîb olduğu bir kıt'a sefinesiyle vilâyete 'avdet etmekle mu'tâd üzere Boğazhisarlarında yoklanub derûnunda memnû'âtdan bir nesne olmadıkça kat'a eğlendürmeyüb emîn ve sâlim mürûruna mûmâna'at olmamak için mu'tâd üzere izn-i sefîne emri yazılmışdır. Fî evâhir-i M sene 1209

(6) Bir sûret

Sicilyateyn kapudânlarından Bonkoron nâm kapudân için ber-vech-i muharrer. Fî evâhir-i M sene 1209

[173]

(1) *İşbu emr-i âlimahalline lede'l-vusûl mesfûran beyinlerinde olan hesâbları mukaddemâ rü'yet ve vech-i şer' üzere ibrâ'-yı zımmet birle mersûm Laskirin oğlu Konor Dimitri yedine kıbel-i şer'den hüccet-i şer'iyye i'tâ' olunmuş olduğundan ve bu def'a dahi ber-vech-i muharrer sadır olan emr-i âliye (...) terâfu' şer' olundukda mersûm Peyagini oğlu şirket-i mezkûreye beyandan izhâr 'amiz ve iddi'âsı kizb-i sarîh olduğu (...) şer' zâhir olduğundan başka mesfûr Peyagini oğlu mesfûr Mehmed'in (...) olub İnöz'de ikâmet birle başka beş altı*

seneden berü kocabaşılık dâ'îyesiyle neferâtın tecrîm ve te'kîd eyledüğüne canib-i İnöz nâ'ibinin vârid olan iki kıt'a i'lâm ve re'âyânın (...) ve İstanbul Rum patrikliğinin 'arzuhâl mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh vermeyüb nizâm-ı (...) mesfûr olduğu mahallden tercümân-ı mersûmun yanına 'azîmet eylemesi için ma'rifet-i şer'le tenbîh ve sûret-i hâl i'lâm olunmak üzere emr-i şerîf yazılmışdır. Fî 20 S sene 1209

İnöz nâ'ibine hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhâl gönderüb medîne-i İzmir'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Hariba veled-i Haçador nâm tercümânın fermânlı hizmetkârlarından Yepagoca oğlu Dimitraki zimmînin meclîs-i şer' ihzâr etdüğü İnöz mütemekkinlerinden Lasnoki oğlu Kordimzaki nâm zimmî ile bin iki yüz () senesinden Abdullahzâde ağa demekle ma'rûf kimesneden bâ-temessük iştirâken mübâya'a eyledükleri sekiz bin altı yüz keyl tuzdan hisse-i şerîfesine müşterek olan mesfûr Konor Dimitraki'nin da'vâ' ve (...) bir kıt'a şirket temessük ibrâz ve husûs-ı mezkûrda müşterek oldukları mezkûr Abdullahzâde ile bi-gayr-ı hakkın kimesnelerin muvâcehelerinde vech-i şer' üzere sabit olmuşken mesfûr Konor Dimitraki kemâl-i (...) dan nâşî ita'ât-i şer' etmeyüb vâki'den (...) ve tercümân-ı mersûmun hizmetkârı mesfûr Dimitraki veled-i Mano'ya gadr-ı külli etmekle mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak için emr-i şerîfim verilmek ricâ'sına sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin mukâddemâ (...) 'arz etmekle sadr-ı a'zam (...) mübâşeretle mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak için sene-i mâziye evâhir-i Zi'l-hicce'sinde sadır olan emr-i şerîfim mahalline lede'l-vusûl mesfûr Konor Dimitraki li-ecli't-terâfu' huzûr-ı şer' ihzâr olundukda ber-vech-i cevâb-ı şer'iyeye istimâ' etmeyüb hareket-i mütegalibeye cesâret ve şer'-i şerîf âdem-i ita'ât birle ihkâk-ı hakk mümkün olmayub ibtâl-i hakk mûcib (...) tercümân (...) mezkûr (...) kesîresi olduğundan ihkâk-ı hakk te'assür olduğu mübâşir mûmâ ileyh tarafından bu def'a tevârüd eden tahrîrât dahi (...) olunmağla olbâbda hükm-ü hümayûnum sudûrunu istid'â' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz ahkâm-ı kuyudâta görüldükde ber-vech-i meşrûh târîh-i merkûmun emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk mümkün olmaz ise mesfûrun ihzârı i'lâm olunmak için emr-i şerîfim yazılmışdır. Fî evâ'il-i S sene 1209

(2) Der-sa'âdetimden berren ve bahren Varna ve Silistre tarîklerinden re's-i hudûda varunca yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâb ve iskele emînleri ve cizyedâran ve sâ'ir zâbitân ve a'yâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn beyzâdelerinden Şövalye De Rikestos nâm beyzâde bir nefer Sicilyalı yazıcısı ve iki nefer müste’men hidmetkârıyla Der‘aliyye’mden berren ve bahren Silistre ve Varna tarîklerinden Valanita Gorat nâm beyzâde-i mersûm yazıcısı ve iki nefer müste’men hidmetkârlarıyla re’s-i hudûda varunca mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at ve cizye ve sâ’ir vechile ta‘addî olunmayub ahidnâme-i hümâyûn mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak için ber-mu‘tâd bir kıt‘a yol emri yazılmışdır. Fî evâ’il-i S sene 1209

(3) *Terkîn İsveç defterine kayd olunmuşdur.*

Selanik’den ‘asitâne-i ‘aliyye’ye gelüb gidünce yol üzerinde vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve cizyedâran ve sâ’ir zâbitân ve a’yâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Selanik’de mukîm İsveç konsolosu yanında bâberât-ı âlî tercümân olan Todoraki Antresa Kenat nâm tercümânın Mazuci veled-i Asvador nâm bir nefer hidmetkârı müfârakat edüb fârika-ı mesfûrun yedine Esçitol veled-i Estimati nâm zimmiye istihdâm ve ba‘zı husûsiçün Selanik’den Der-sa‘âdete irsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûrun Selanik’den Der‘aliyye’me gelüb gidünce mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at olunmayub şürût-ı berât mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak için ber-mu‘tâd-ı kâdim bir kıt‘a yol emri yazılmışdır. Fî evâ’il-i S sene 209

(4) *Edirne mollasına hüküm ki*

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn re‘âyâlarının mezhebi husûsunda ve Kudüs-ü Şerife ve sâ’ir yerlere varan seyyâhlar için sâ’ir dost olan düvele mürâca‘at olunduğu üzere müsâ‘ade oluna deyü Sicilyalı’ya verülen ahidnâme-i hümâyûnda mûnderic olmakdan nâşî mahrûse-i Edirne’de Sicilyalı râhibler kendü hallerinde olub kimesne tarafından rencide ve remide olunmak icâb etmez iken ba‘zı kimesneler taraflarından hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn rencide ve ta‘addî olundukların bildürüb Sicilyalı re‘âyâsından olan rahibi hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ta‘addî ve rencide etdürülmeyüb ahidnâme-i hümâyûn şürût-ı berât mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda Kıbrıs’da Sicilyalı râhibleri kendü hallerinde iken hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ba‘zı kimesneler taraflarından rencide ve ta‘addî olunmalarıyla Sicilyateyn re‘âyâsından olan rahibi ol-tarafda Sicilyateyn konsolosu ma‘rifetiyle ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak için ahidnâme-i hümâyûn mûcibince elçi-i mûmâ ileyhın istid‘â’sıyla iki yüz sekiz senesi evâhir-i Zi’l-ka‘de’sinde meşl olmak üzere emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın

ahidnâme-i hümayûn şürût-ı (...) üzere ‘amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i S sene 209

[174]

(1) Haleb kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn re‘âyâlarının mezhebi husûsunda ve Kudüs-ü Şerife ve sâ’ir yerlere varan seyyâhlar için sâ’ir dost olan düvele murâât olunduğu üzere müsâ‘ade oluna ve Devlet-i ‘Aliyye’min hükkâm ve zâbitânı Sicilyateyn kralına tâbi‘ olanlar her kim olur ise olsun bir ferdini bilâ-vech ta‘addî ve tahkîr ve habs üzere etmeyeler deyü Sicilyalı’ya i‘tâ’ olunan ahidnâme-i hümayûn şürûtunda munderic olmakdan nâşî medîne-i Haleb’de mukîm Sicilyalı râhiblerinden Çevistane ve Siltito nâm iki nefer râhibler kendü hallerinde olub kimesne tarafından rencide ve ta‘addî olunmak iktizâ etmez iken ba‘zı kimesneler taraflarından hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ta‘addî ve rencide olundukların bildürüb râhiban-ı mersûmân hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn bilâ-vech ta‘addî ve rencide olunmayub bermûcib-i şürût-ı berât ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ etmeğin ahidnâme-i hümayûn şürûtu mûcibince ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 1209

(2) Boğazhisarları nâ’iblerine ve dizdârlarına hüküm ki

Sicilyateyn kapudânlarından Filica Anastasyo nâm kapudân Tatayis ta‘bîr olunur rakîb olduğu bir kıt‘a seffinesiyle vilâyetine ‘avdet murâd etmekle ber-mu‘tâd şürûtuyla izn-i seffine emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 209

(3) *İşbu emir battallda hıfz ve (...) hidemât-ı âhar için yol emri yazılmışdır. Fî evâ’il-i L sene 219*

Selanik kâdısına ve Selanik’den Siroz ve Uzuncaabad ve Pazarcık ve havâlîlerine varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve cizyedâran ve sâ’ir zâbitân ve a‘yâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Selanik’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bin yüz seksen dokuz senesi Zi’l-hicce’sinin ikinci günü târîhinli ve ba‘dehû tecdîden verilen berât-ı şerîfimle tercümân olan Covan Haci Laskari nâm tercümânın Selanik ve havâlîlerine varub gelmek üzere yedine yol emr-i şerîf verilen Pedi Merinas nâm hizmetkârı havâlî-i merkûmede iki bin vukiyyeden mütecâviz dakîk seffineye tahmîle cesâret eyledi deyü

mukaddemâ vâki‘ olan inhâya mebnî yedine verülen emr-i merkûmun kaydı terkîye ve kendüsü Midilli cezâresine nakl ve iclâ‘ olunmuşidi sonra mesfûr Pedi fi‘l-asl Sakızlu olub kendü akrabası içün olmikdâr dakîk tedârik (...) mücerred hıfz vukû‘na mebnî olmağla fî-mâ-ba‘d hilâf-ı rızâ‘ hareketde bulunmamak şartıyla iki yüz sekiz senesi evâhir-i Zi‘l-ka‘de‘sinde bâ-i‘lâmı ve emr-i âlî ‘akd ve ıtlâk olduğuna binâ‘en kaydına olan şürût ra‘iyyet olunmak üzere mesfûr fi‘l-asl tercümân mersûmun hidmetinde istihdâm ve Selanik‘den Siroz ve Uzuncaabad ve Pazarcık ve havâlîlerine irsâl murâd eyledükde Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi‘l-hayr bu def‘a Der‘Aliyye‘me takdîm eyledüğü mühürlü ‘arzuhalîyle inhâ ve hidmetkâr-ı mesfûr Selanik‘den mahall-i mezkûra varub gelünce mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at ve esnâ-yı râhda hasbe‘l-iktizâ hîn-i meks ve ikâmetinde hilâf-ı şürût-ı berât cizyedâr ve sâ‘ir zâbitân taraflarından cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta‘addî ve rencide olunmayub şürût-ı berât mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ‘ ve Dîvân-ı Hümâyûn‘umda mahfûz ahkâm kuyûdâtı görüldükde mesfûr Pedi‘nin târîh-i merkûmda şürût-ı merkûme ile meşrût ıtlâkı içün (...) emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed bulunmağın fî-mâ-ba‘d balâda muharrer şürût ıtlâkı üzere hilâfına rızâ‘-yı hareketde bulunmayub ahidnâme-i hümâyûn ve şürût-ı berât mûcibince ‘amel olunmak içün ber-mu‘tâd-ı kadîm bir kıt‘a yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 1209

(4) İki yüz on yedi senesine mahsûben emr-i şerîf yazılmışdır.

Dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ağasına ve hassa bostancıbaşı ve topcubaşı () dâme mecdühûmaya ve Galata voyvodası () zîde mecdühû hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyh ve tercümânan ve etbâ‘larının kefâf-ı nefisleriçün bin iki yüz dokuz senesine mahsûben Üsküdar ve havâlîsinden mâ-‘adâ mahallerden yalnız yüz elli sepet üzümün akçesiyle iştirâ‘ ve Galata‘da vâki‘ hânesine def‘a-yı vâhidede nakline mûmâna‘at ve ‘avâ‘id ve sâ‘ir bahâne ile rencide olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ‘ ve Dîvân-ı Hümâyûn‘umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda bin iki yüz bir senesine mahsûben olmikdâr sepet üzümün akçesiyle iştirâ‘ ve def‘a-yı vâhidede Galata‘da vâki‘ hânesine nakline mûmâna‘at olunmamak bâbında mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince sene-yi mezbûr evâhir-i Zi‘l-hicce‘sinde emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın iki yüz dokuz senesine mahsûben yalnız yüz elli sepet üzümün (...) vechile def‘a-yı vâhidede nakline mûmâna‘at olunmamak içün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 209

(5) Mora vâlisine ve kâ‘im-mağâm Trabolice kâdisına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Ağrıboz iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Asak Faraş nâm tercümânın Trabolice mütemekkinlerinden Pero Cantlo ve Papa Kotomo ve Esbelyo ve Hana Dimitraki nâm dört nefer kocabaşılar zimmetlerinde bin iki yüz () senesinden berü altı bin beş yüz guruş alacağı olmağla ba’de’l-mutâlebe ve’l-terâfu‘ ve’l-sübût Rumili kâzı-ı ‘asker tarafından verilen i’lâm-ı şer‘ mûcibince meblağ-ı mezbûrun tahsîli için bâ-emr-i âlî mübâşir ta’yîn olunan (...) ma’rifetiyle hıfz meblağ-ı mezbûrun (...) mesfûran Papa Kotomo ve Esbelyo nâm zimmîlerden tahsîl ve bâkîsi dahi Hana Dimitraki ve Pero Cantlo nâm zimmîlerden tahsîli üzere iken mesfûr Pero Cantlo hâlik olmağla meblağ-ı bâkî mezkûr üç bin iki yüz elli guruş mesfûr Hana Dimitraki ile yine Trabolice mütemekkinlerinden hâlik-i mesfûrun terekesine vaz‘-ı yed eden oğlu Polikrako ve karındaşları zimmîlerden hâlik-i mesfûr mâlından herçend mutâlebe olundukdan hilâf-ı şer‘-i şerîf ve taraf-ı şer‘iden verilen i’lâm-ı şer‘iyye mugâyir edâda te‘allül ve muhâlefet ve ibtâl-i hakk ve gadr-ı külli sevdâsında oldukların bildürüb mahallinde şer‘le görülüb meblağ-ı bâkî mezbûr üç bin iki yüz elli guruş ber-mûcib-i i’lâm-ı şer‘iyye mesfûr Hana Dimitraki ile hâlik-i mesfûrun terekesine vaz‘ü’l-yed olan oğlu ve karındaşları merkûmundan redd-i mesfûr malından (...) tahsîl mesfûr tercümân-ı mesfûr aluverülüb ber-vech-i şer‘ te‘allül ve muhâlefet etdürülmeyüb icrâ’-ı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ eyledüğü eelden mahallinde şer‘le rü’yetine ihkâk-ı hakk olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı CA sene 1209

[175]

(1) *Cezîre-i mezbûreden gelen iki yüz dokuz senesi Muharrem tevzi’nin defterlerinde sâdır olan İşbu emr-i şerîf ile mübâşir ta’yîn olunan Çavakdaran hazret-i (...) Haşim ağaya (...) sâ’iresinden mâ’âda yalnız hidmet olarak on iki (...) iki bin dört yüz sekiz guruş verilmiş olduğu ve yahudi-i mesfûr şer‘ oldukda mu’ârazadan men‘ olunmuş iken tekrâr emr-i ısdâr ile re‘âyâ-yı rahne-dâr elçisi nizâm-ı cedîd şürûtuna mugâyir idüğünü Mora cezîresinden mütevârid defter (...) me’mûr Osman efendi hazretleri bâ-takrîr ifâde etmekle husûs-ı mezbûr zımında fî-mâ-ba’d istid‘â’ vukû’nda emir verülmek üzere mazmûn-ı takrîr-i âlî şerh verilmiştir. Fî 10 L sene 209*

Mora vâlisi vezîre ve Trabolice kâdısına hüküm ki

Der-sa’âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa’âdetime takdîm eyledüğü bir kıt’a ‘arzuhalinde Ağrıboz iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Asak Faraş veled-i Simon

nâm tercümânın cezîre-i mezbûrda mütemekkin ma'lûmü'l-esâmî zimmîler zimmetlerinde vekîlleri tarafından tercümân-ı mersûma verülen temessükleri mûcibince alacağı olan yirmi altı bin guruş hakkını lede'l-mutâlebe edâda muhâlefet eyledükleri beyânıyla ma'rifet-i şer' ve mübâşir ma'rifetiyle tahsîl ve vekîline teslimi bâbında emr-i şerîf sudûrunu lede'l-istid'â' mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le rû'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak için sene-i mâziye evâsıt-ı Receb'inde sudûr iden emr-i âlî Çavakdar uzun Ali mübâşeretiyle lede'l-vusûl husûs-ı mezbûr ma'rifet-i şer' ve mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle rû'yet olunub şer'en bir nesne lâzım gelmediğinden tercümân-ı mersûm mu'ârazadan men' olunduğu nâtık cânib-i şer'den verülen iki kıt'a i'lâm ve sen ki vezîr müşârün ileyhsin tahrîrâtın mefhûmu emr-i şerîf- mezkûrun kaydı bilâ-sene-i şer' ve i'lâmdan müş'ir işbu sene-i mübâreke evâhir-i Muharrem'inde emr-i şerîfim sadır olmuş idi el-hâletü-hâzihi elçi-i mûmâ ileyhin Der-sa'âdetime takdîm eyledüğü bir kıt'a takrîr kağıdından on sene mukaddem meblağ-ı mezkûrun tahsîli bâbında dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşından Mehmed dâme mecdühû mübâşeretiyle sudûr iden emr-i âlî mantûku üzere Anabolı mahkemesinde Asak Faraş veled-i Emya nâm yahûdi gûya kendü tarafından asâleten ve şerîki olan tercümân-ı mersûm Asak Faraş veled-i Simon tarafından vekâleten da'vâ ve murâfa'a birle yirmi beş bin guruş tahsîl ve mesfûr Asak Faraş veled-i Evya yahûdiye teslim birle zimmet ile (...) deyü eğerce bu def'a Trabolice kâdısı i'lâm edüb lâkin yahûdi-i mesfûru tercümân-ı mesfûr alacağı olan yirmi altı bin guruş ahz ve kabzına vekîl eyledüğüne ve kocabaşı mûmâ ileyh mübâşeretiyle emr-i şerîf verüldüğünden (...) olunduğu ve yahûdi-i mesfûr bundan akdemce mürd ve hâlik olmuş olduğundan (...) ve bu bâbda inâyet ve istid'â' olunmakdan nâşî siz ki vezîr müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhümâsız mukaddemâ bâ-emr-i âlî mübâşir ta'yîn olunan kocabaşı ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le rû'yetine muhâsebe birle re'âyâdan (...) külliye tahsîl ve tercümân-ı mersûmun Trabolice'de mütemekkin şerîki ve vekîli olub hâlik olan Asak Faraş veled-i Evya (...) edâ ve teslim ve ibrâ-yı denk olmuş olduğu vârid olan i'lâm ve tahrîrât mefhûmunda ve tercümân-ı mersûmun hakkı yedine vasl olmaduğu ve hâlik-i mesfûru mukaddemâ vekîl etmedüğü elçi-i mûmâ ileyhin takdîrinden münfehim olmağla bu sûretde madde-i merkûmenin bi'l-isti'lâm tahkîki lâzım gelmekden nâşî re'âyâdan tahsîl ve hâlik-i mersûma teslim olunan akçe başka ve tercümânın iddi'âsı başka akçe midir ve vekâleti husûsu dahi mukaddemâ isbât olunmamış mıdır bi'l-tahrîr erbâb vukûfundan gereği gibi (...) ve tahkîk olunub tercümân-ı mersûmun (...) başka olmayub hâlik-i mesfûrun zimmetine geçdiği ve başka olub tercümânın hakkı el-hâletü-hâzihi kalmış olduğu lede'l-istid'â' mütehakkık olduğu bâbda şer'en her kimden tahsîl icâb eder ise gadr ve himâyeden 'arî (...) üzere tahrîr ve i'lâm olunmak fermânım olunmağın isti'lâmı hâvî İşbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi husûs-ı mezbûrda iştirâh

vâki' olub bi'l-tahârri tahkîki ve (...) eden (...) def'i lâzım geldiği ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh re'âyâdan tahsîl ve hâlik-i mersûm Asak Faraş veled-i Evya yahûdiye teslim olunan akçe başka ve tercümân-ı mersûmun iddi'â eylediği akçe başka midir vekâlet husûsu dahi mukaddemâ hîn-i murâ'ât (...) isbât olunmamışdır gereği gibi mahallinde erbâb vukûf ve vukûfundan (...) tahkîk birle tercümân-ı mersûmun matlûbu başka olmayub vekîli hâlik-i mesfûrun zimmetine geçtiği veya kusuru başka olub tercümân-ı mersûmun hakkı el-hâletü-hâzihi ber-minvâl (...) kalmış olduğu gadr-ı külli tahkîk eylediği sûretde şer'en her kimden tahsîli icâb eder ise kifâyet-i hâl (...) 'arî (...) der-bâr-ı şevket-medârım 'arz ve i'lâma mübâderet eyleyüb bu babda tahrîr ve tahkîkde bî-kusûr olmakdan ve gadr ve tercümân vukû' bulmakdan ve tekrâr (...) eder hâlât kalmakdan ve fi'l-asl (...) hilâf-ı kaleme olmakdan (...) hazer ve mücânebet olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı S sene 1209

[176]

(1) Sicilyateyn kapudânlarından Melkenbora nâm kapudân Bolika ta'bîr olunur bir kıt'a seffinesiyle Der'aliyye'me getürdöğü ve alub götürdöğü emti'a ve eşyâsının ahidnâme-i hümayûn mücibince yüzde üç hesâb üzere gümrük edâ edüb geri vilâyete 'avdet etmekle mu'tâd üzere Boğazhisarlarında yoklanub derûnunda memnû'âtan nesne olmadıkça kat'a eğlendirölmeyüb emin ve sâlim savb-ı maksûduna mürûruna mümâna'at olunmamak içün ber-mu'tâd bir kıt'a izn-i seffine emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 209

(2) *Terkîn Hidmetkâr-ı mesfûr Pana Korisa veled-i Dominiko Korisa cizye mutâlebesiyle ta'addî olunmağla ta'addî olunmamak üzere emir yazılmışdır. Selh B sene 1210*

Mugâyir nizâm-ı harekete vârid olan tahrîrât olmağla bâ-fermân berât verilmişdır. Fî 3 CA sene 221

İzmir kâdisına ve Narda'dan İzmir ve havâlîlerine varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb iskele emînleri ve cizyedâran ve sâ'ire hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Narda iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 5 RA sene 189 târihi ve ba'dehû tevdîden verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Hacı Bosyo veled-i Hacı Keriba nâm tercümânın Boragi veled-i Artiba nâm bir nefer hidmetkârı yanında (...) olub yerine Yata Korisa veled-i Dominiko Korisa nâm zimmiyi istihdâm ve ba'zı husûs içün Narda'dan İzmir ve havâlîlerine irsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûrun zikr olunan mahalle varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mümâna'at ve esnâ-yı râhda hasbe'l-iktizâ hîn-i meks ve ikâmetinde hilâf-ı şürût-ı berât cizyedâran ve sâ'ir zâbitân

taraflarından cizye mutâlebesi ve âhar vechile rencide ve remide olunmayub şûrût-ı berât mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak için ber-mu'tâd bir kıt'a yol emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 209

(3) *İki yüz on senesine mahsûben emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i M sene 1210*

Kırkkilise ve Vize ve havâlîlerinde vâki' kazâ ve nevâhinin kuzât ve nüvvâbına ve topcubaşı ve Galata voyvodası () zîde mecdühûmaya hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb kendünün ve tercümânan ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleri için Kırkkilise ve Istranca ve Terkos ve sâ'ir taht-ı kazânızda vâki' karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re's kara camuzun akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki hânesine nakline mûmâna'at olunmamak üzere evâmîr-i 'Aliyye' verüle geldiğün bildürüb mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince bin iki yüz dokuz senesine mahsûben olmikdâr kara camuzun iştirâ' ve nakline Galata voyvodası ve topcubaşı ve ümenâ ve sâ'ir taraflarından mûmâna'at olunmayub mugâyir ahidnâme-i hümâyûn gümrük ve bâc ve 'avâ'id ve sâ'ir bahâne ile rencide olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda bin iki yüz sekiz senesine mahsûben olmikdâr kara camuzun def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak için sene-yi mezbûr evâ'il-i Cemâziye'l-âhir'inde emr-i şerîf verüldüğü mukayyed bulunmağın iki yüz dokuz senesine mahsûben yüz elli re's kara camuzun sâbık vechile def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 1209

*Der-zamân-ı sadr-ı sudûrû'l-vüzerâ sadr-ı a'zam İzzet Mehmed Paşa yesserallâhü ve fî
ibbân-ı Re'îsu'l-kuttâb El-Seyid Mehmed Derga Efendi hazretleri sene 209*

(4) Sicilyateyn kapudânlarından Marko Galomas nâm kapudân rakîb olduğu bir kıt'a sefinesiyle vilâyete 'avdet etmekle mu'tâd üzere bir kıt'a izn-i sefine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 209

(5) Bir sûret

Yine Sicilyateyn kapudânlarından Yozipa Tonlî nâm kapudân için ber-vech-i muharrer. fî't-târîhü'l-mezbûr

(6) Bir sûret

Yine Sicilyateyn kapudânlarından Marnoca nâm kapudân için. Fî evâsıt-ı CA sene 209

(7) Bir sûret

Yine Sicilyateyn kapudânlarından Kakaçyo nâm kapudân. Fî evâsıt-ı CA sene 209

(8) Bir sûret

Yine Sicilyateyn kapudânlarından Galita nâm kapudân için dahi ber-mu'tâd bir kıt'a izn-i seffine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı CA sene 1209

(9) Gelibolu nâ'ibine hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Ağrıboz iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Asak Fasaş veled-i Simon nâm tercümân ber-mûcib-i şurût mu'âfiyyet-i havî yedlerine başka başka evâmîr-i şerîfe verülen iki nefer hidmetkârlarından Camaki veled-i Pelaş nâm bir nefer hidmetkârını ba'zı maslahata rü'yet için Ağrıboz'dan Gelibolu ve havâlîlerine bundan akdem irsâl murâd eyledüğüne binâ'en yedinde olan mu'âfiyyet emr-i şerîfime havâle ile mahall-i merkûma varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmamak üzere bin iki yüz yedi senesi evâsıt-ı şevvâlinde sadır olan hidmetkâr-ı mesfûr Gelibolua'ya vürûd etmiş olduğundan ve mugâyir emr-i şerîf cizye mutâlebesiyle mesfûra ta'addî olduğundan bahisle hilâf-ı şurûtu vâkî' olan ta'addiyatın men'i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' etmekle hidmetkâr-ı mesfûrun henüz maslahatı hitâm bulmamış olduğu sûretde bundan böyle serî'an umûrunu tekmîl ve tercümân-ı mersûmun yanına 'avdet eylemek şartıyla esnâ-yı ikâmetinde mugâyir şurût-ı berât cizye talebi ile rencide olunmamak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 1209

(10) Sicilyateyn kapudânlarından Koristo Foro Kobra nâm kapudân için mu'tâd üzere izn-i seffine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i C sene 1209

Der-zamân-ı Re'îsu'l-kuttâb Ferdusu Efendi Hazretleri

(11) Bir sûret

Sicilyateyn kapudânlarından Ferdinando Eskarpato nâm kapudân için ber-mu'tâd izn-i seffine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i B sene 209

(12) Bir sûret

Sicilyateyn kapudânlarından Katilo Feraro nâm kapudân için. fi't-târîhü'l-mezbûr

(13) Bir sûret

Sicilyateyn kapudânlarından Corciya Komata nâm kapudân. M

(14) Bir sûret

Sicilyateyn kapudânlarından Bartolomo Monta nâm kapudân. M

(15) Bir sûret

Sicilyateyn kapudânlarından Maryonon Vece nâm kapudân. M

(16) Bir sûret

Sicilyateyn kapudânlarından Kara Tahiko Melyegarno nâm kapudân. Fî evâhir-i B sene 209

[177]

(1) Sicilyateyn kapudânlarından Loka Melyonteba nâm kapudân için mu'tâd üzere bir kıt'a izn-i sefîne emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 209

(2) Edirne mollasına ve Der-sa'âdetden Edirne ve İnöz ve havâlîlerine varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve cizyedâran ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'de mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyalu'nun müte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından cizye ve tekâlîf-i sâ'ire taleb olunmaya deyü ahidnâme-i hümayûn şurûtunda munderic olmakdan nâşî Sicilyalu tabîblerinden Almiranta nâm tabîb tabâbet ecli için Der'aliyye'den Edirne ve İnöz ve havâlîlerine 'azîmet murâd etmekle Sicilyalu tabîb-i mersûm mahall-i mezkûra varub gelünce hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn cizyedârlar ve sâ'ir zâbitân taraflarından cizye ve tekâlîf sâ'ire mutâlebesiyle ta'addî olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunmak için mu'tâd üzere bir kıt'a yol emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i N sene 1209

(3) Sicilyateyn kapudânlarından Melyonteba nâm kapudân Fî evâsıt-ı L sene 209 ve Mariyano Kakaca nân kapudân dahi Fî evâhir-i L sene 209 târîhlerinde başka başka izn-i sefîne emirleri yazılmışdır. Yine Sicilyateyn kapudânlarından Kakaca ve Katilo Kararo nâm iki nefer kapudânlara başka başka iki kıt'a izn-i sefîne emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı ZA sene 209

(4) Der'aliyyemde Mora'ya ba'dehû Bahr-i Sefîd canîbinde vâki' ba'zı cezîre ve Kıbrıs ve Akka ve (...) Şamı sevâhiline varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve iskele emînleri ve cizyedâran ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb müte’ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarından cizye ve tekâlîf sâ’ire taleb olunmaya deyü Sicilyalu’ya verülen ahidnâme-i hümayûn mücibince şürûtunda münderic olduğuna binâ’en Sicilyateyn tüccârından Ponkorat nâm müste’men li-ecli’t-ticâre Der‘aliyye’mden Mora’ya andan Bahr-i Sefîd’de kâ’in ba’zı cezârelere ve Akka ve Kıbrıs ve (...) Şam’ı sevâhiline ‘azîmet murâd eyledüğün bildürüb müste’men-i mersûm Der-sa‘âdetimden zikr olunan mahalle varub gelünce her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahl olur ise mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at hasbe’l-iktizâ meks ve ikâmetinde hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn cizyedârlar ve sâ’ir zâbitân taraflarından cizye ve tekâlîf ve sâ’ire mutâlebesiyle ta‘addî ve rencîde olunmayub ber-mücib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid‘â’ eylemek ahidnâme-i hümayûn şürûtu mücibince ‘amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 1209

(5) İstandil cezâresi nâ’ibine hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb müte’ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarından cizye ve tekâlîf ve sâ’ire taleb olunmaya deyü Sicilyalu’ya verülen ahidnâme-i hümayûn şürûtunda münderic olduğuna binâ’en İstandil cezâresinde mukîm Corci Peri Eskalara nâm Sicilyalu hilâf-ı ahidnâme-i hümayûna ta‘addî olunmak icâb etmez iken cizyedârları taraflarından cizye ve tekâlîf sâ’ire mutâlebesiyle rencîde olduğu bildürüb müste’men mersûm hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn cizye ve tekâlîf sâ’ire mutâlebesiyle ta‘addî ve rencîde olunmayub ber-mücib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â’ etmeğın ahidnâme-i hümayûn şürûtu mücibince ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 209

Der-zamân-ı Re’îsu’l-kuttâb Ebu Bekir Ratıb Efendi Hazretleri Fî evâhir-i ZA sene 209

(6) Sicilyateyn kapudânlarından Loka Meltivota nâm kapudân için ber-mu‘tâd-ı kadîm izn-i sefine emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 1209

(7) Vilâyetine ‘azîm olmağla vekâletden olunub yedîne âhar için konsolos vekâleti zımnında emr-i âlî yazılmışdır. Fî 9 M sene 213

Nakşa cezâresi nâ’ibine hüküm ki

‘Asitâne-i ‘aliyye’mden mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr mühürlü ‘arzuhal gönderüb Nakşa cezâresine âmed şüd iden Sicilyateyn tüccârı ve

sefâ'ini umûruna rû'yet ve konsolos resminin ahz ve kabz için devleti canîbinden konsolos gelinceye değin konsolos vekîli nasbına muhtâç olduğun bildürüb devleti tarafından iskele-i mezbûreye konsolos gelinceye değin kendü cinslerinden Kirsanti Cerardi nâm Sicilyalu konsolos vekîli nasb ve ta'yîn olunub Sicilyalu tüccârı ve sefâ'ini umûrlarına rû'yet ve konsolato resminin ahz ve kabzına âhar taraflarından mugâyir ahidnâme-i hümâyûn ta'addî etdürülmeyüb himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz Sicilyalu'ya verülen ahidnâme-i hümâyûn kaydı görüldükde Devlet-i 'Aliyye'min Sicilyateyn kralının ikâmet edecek vekîli vesâtatıyla Devlet-i 'Aliyye'min münâsib olan bi'l-cümle iskelelerine ve sevâhillerinde konsolosları ikâmet etdürülüb 'azl ve nasblarında ve vekîl-i mûmâ ileyh rütbesine göre evâmir-i 'aliyye verülen ihsân bulunmasına ve konsoloslarının ve tercümânan ve etbâ'larının husûslarında sâ'ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ'larına olan müsa'ade misillü mu'âmele oluna deyü mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn şürûtu mûcibince 'amel olunmak bâbında. Fî evâ'il-i M sene 1210

[178]

(1) *Bin iki yüz on yedi senesine mahsûben yazılmışdır.*

Kırkkilise ve Vize ve havâlîlerinde vâki' kazâ ve nevâhinin kuzât ve nüvvâbına ve topcubaşı () ve Galata voyvodası () zîde mecdühûmaya hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb kendünün ve tercümânan ve âdemlerinin kefâf-ı nesfisleriçün Kırkkilise ve Istranca ve Terkos ve sâ'ir taht-ı kazâlarınızda vâki' karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re's kara camuzun akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hanesine nakline mûmâna'at olunmama üzere evâmir-i 'aliyye verüle geldiğü bildürüb mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince bin iki yüz on senesine mahsûben olmikdâr kara camuzun iştirâ' ve nakline Galata voyvodası ve topcubaşı ve subaşı ve ümenâ ve sâ'ir taraflarından mûmâna'at olunmayub mugâyir ahidnâme-i hümâyûn gümrük ve bâc ve 'avâ'id ve sâ'ir bahâne ile rencide olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda bin iki yüz dokuz senesine mahsûben olmikdâr kara camuzun def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak için sene-yi mezbûr evâsıt-ı Rebî'u'l-evvel'inde emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın sâbık üzere yüz elli nefer kara camuzun kendü akçeleriyle iştirâ' ve mürûrlarına mûmâna'at olunmamak bâbında. Fî evâ'il-i M sene 1210

(2) Bir sûretleri

Sicilyateyn kapudânlarından Roso nâm kapudân için ber-mu'tâd bir kıt'a () ve yine Sicilyateyn kapudânlarından Arsenasyo nâm kapudân dahi ber-mu'tâd bir kıt'a () ve yine Sicilyateyn kapudânlarından Balsamo nâm kapudân için dahi kezâlik bir kıt'a ki mecmû' üç kıt'a izn-i sefâ'in emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 1210

(3) İzmir mollasına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn etibbâ'dan Anastasyo Makrı nâm tabîb İzmir bezirgânlarından Hacı Motol nâm bezirgân zimmetinde bin iki yüz () senesine bâtemessük bin altı yüz seksen gurusu alacak hakkı olup bezirgân-ı mesfûr meblağ-ı mezkûru kable'l-edâ hâlik olup terekesine vaz'-ı yed olan yine İzmir mütemekkinlerinden Vartali Dimitre ve Covan Anhilino nâm bezirgân zimmiilerden olmağla taleb ve almak murâd eyledükde bi-vech-i şer' edâda te'allül ve muhâlefet ve ibtâl-i hakk ve gadr sevdâsında oldukların bildürüb tabîb-i mersûmun veyahud vekîl-i şer'isi ile mahallinde terâfu'-ı şer' ve zimmetlerinde sâbit olan meblağ-ı mezbûru edâda tereddüd ederler ise Der-sa'âdetime ihzârları i'lâm ve emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' etmekle mahallinde şer'le murâfa'a ve bade's-subût zimmetinde mütehakkık olan meblağ tahsil ve eğer mebâlig-i merkûme şer'i sâbit olduktan sonra edâda te'allül ve (...) ve muhâlefet ederler ise Der-sa'âdete ihzârları i'lâm olunmak bâbında. Fî evâ'il-i S sene 210

(4) Selanik monlasına ve Der'aliyye'mden Selanik ve Mora cezîresiyle Bahr-i Sefîd'de kâ'in ba'zı cezîrelere varunca yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâba ve yeniçeri serdârları ve cizyedâran ve sâ'ir zâbitân zîde kadrühûmaya hüküm ki

Der'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kolilmo Ledolf hutimet 'avâkıbühü bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb müte'ehhil ve mücerred olab re'âyâlarından cizye ve tekâlîf sâ'ire taleb olunmaya deyü Sicilyalu'ya verülen ahidnâme-i hümayûnda münderic olduğuna binâ'en Sicilyalu tabîblerinden Antonyo Marno Makiba nâm tabîb iki nefer müste'men hizmetkârıyla 'asitâne-i 'aliyye'mden tabâbet ile Selanik ve Mora ve Bahr-i Sefîd'de vâki' ba'zı cezîrelere 'azîmet murâd eyledüklerin bildürüb tabîb-i mersûm iki nefer müste'men hizmetkârıyla zikr olunan mahallere varunca mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at ve hasbe'l-iktizâ meks ve ikâmetinde ve hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn cizyedâran ve sâ'ir zâbitân taraflarından cizye ve tekâlîf-i sâ'ire mutâlebesiyle ta'addî olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' etmekle vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında Fî evâ'il-i S sene 1210

(5) *Terkîn Mugâyir şürût-ı nizâm harekete vârid olan tahrîrat (...) olmağla bâ-fermân-ı berât verilmiştir. Fî 2 CA sene 221*

Selanik kâdısına ve Narda'dan Siroz ve Selanik havâlîlerine varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Narda iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Hacı Posyo veled-i Hacı Kiriba nâm tercümânın Espero veled-i Bovano nâm bir nefer hizmetkârı târik-i hizmet olmağla yerine Bovana veled-i Konesta nâm zimmîyi istihdâm ve ba'zı husûs için Narda'dan Selanik ve Siroz ve havâlîlerine irsâl etmekle hizmetkâr-ı mesfûrun Narda'dan mahall-i mezbûra varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at ve cizye ve 'avârız ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlif-i örfiyye teklîfiyle ta'addî olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak üzere ber-mu'tâd-ı kadîm bir kıt'a yol emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 1210

(6) Sicilyateyn kapudânlarından Avirociyo Roso ve Anastasyo Filiba nâm iki nefer kapudânlara ber-mu'tâd iki kıt'a izn-i sefine emirleri yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 1210

(7) Ve yine Sicilyateyn kapudânlarından Balsamo nâm kapudân ber-mu'tâd bir kıt'a izn-i sefine emirleri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C sene 1210

[179]

(1) (...) *târîhi tecdîdiyle bâ-fermân-ı âlî tertîb olunub tekrâr kayd olunmuşdur. Fî evâ'il-i M sene 1211*

İpsala kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Der'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb İzmir'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Aziba veled-i Haçador nâm tercümânın hizmetkârı olan Dimitre veled-i Manon nâm zimmînin dergâh-ı mu'allâm müteferrikâlarında Ahmed zîde mecdühû zimmetinde bin iki yüz dört senesinden berü cihet-i karzdan bâ-temessük bin dokuz yüz gurus alacağı olub ve meblağ-ı merkûmu iki yüz on bir gün va'de ile edâya müte'ahhid olmuşken bu ana kadar edâ eylemeyüb mûmâ ileyhe bundan akdem Der'aliyye'me vürûdunda zimmî mersûm dahi ba'zı mesâlîh zımnında Der'aliyye'me gelüb meblağ-ı mezkûru mûmâ ileyhden taleb eyledükden (...) ile imrâr dikkât ederek İpsala'ya 'azîmet vâridinden sonra ol taraftan olduğu inhâ ve âhar husûsa me'mûr mübâşir

ma‘rifetiyle mahallinde şer‘le görülmeyüb ber-mûcib-i temessük mûmâ ileyhın zimmetinde sâbit olmkıdâr gurusı hakkını edâda te‘allül ederler ise Der‘aliyye‘me ihzârı i‘lâm olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmekden âhar husûsa me‘mûr mübâşır ma‘rifetiyle ber-mûcib-i temessük iddi‘â olunan meblağ-ı merkûme ba‘de’s-subûtu’l-şer‘ tahsîl ve eğer edâda te‘allül ve muhâlefet ederler ise ‘asitâne-i sa‘âdetime ihzârı i‘lâm olunmak bâbında. Fî evâhir-i C sene 210

(2) İnöz nâ‘ibine hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb İzmir’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Aziba veled-i Haçador nâm tercümânın bâ-fermân-ı âlî Dimitraki veled-i Manon nâm bir nefer hizmetkârı iki sene mukaddem İnöz’de tercümân-ı mersûmun umûruna rû‘yet esnâsında İnöz ahâlîsinden ma‘lûmü’l-esâmî re‘âyâyâ İnöz’de mütemekkin Kemakinsiz oğlu Dimitraki ve Hırsto Kavla Papasotiri nâm kocabaşların kefâletleriyle ikrâz eyledükleri meblağdan bâkî kalan üç bin yedi yüz gurusı kocabaşı-ı mesfûran re‘âyâdan tahsîl ve kabz birle (...) sicilleri iken lede’l-taleb edâda muhâlefet ve bey‘ sevdâsıyla ibtâl-i hakk sadedinde oldukların ve mahallinde mesfûran ile mukâvemet (...) alakadar gadr olunacağı âşikâr eyledüğünden bahisle zimmetleri olab meblağ-ı mezbûrun âhar husûsa me‘mûr mübâşır ma‘rifeti ma‘rifet-i şer‘le tahsîl ve tamâmen aluverülüb icrâ’-yı hakk mümkün olmaz ise Der‘aliyye‘me (...) bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â eylemek âhar husûsa ta‘yîn olunan evvel mübâşır ma‘rifetiyle meblağ-ı mezbûr şer‘le tahsîl ve edâda muhâlefet ederler ise ‘asitâne-i sa‘âdetime ihzâr olunmaları bâbında. Fî evâhir-i B sene 210

(3) İzmir mollarına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Narda iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanından bin iki yüz dört senesi Receb’inin sekizinci günü târîhinde tecdîden verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Hacı Bosyo veled-i Hacı Keriba tercümân olub ve tercümânlık hizmetinde olanlar ve oğulları ve iki nefer hizmetkârları harac ve ‘avârız ve kassabiye akçesi ve sâ‘ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta‘addî ve olunmayub himâyet ü sıyânetolunmaları yedine verülen tercümânlık berât-ı şürûtunda münderic olmağla tercümân-ı mersûm bundan akdem bâ-berât-ı âlî ba‘zı umûr ve husûs için Baka Korsâ veled-i Dominco Korsâ nâm bir nefer hizmetkârını Narda’dan İzmir ve havâlîlerine irsâl edüb ber-mûcib-i şürût-ı berât ve emr-i âlî himâyet ü sıyânet olunub rencîde ve remîde olunmak iktizâ etmez iken İzmir cizyedârı tarafından hilâf-ı şürût-ı berât mesfûrun cizye talebi ve tahsîl ve dâ‘iyesiyle ta‘addî ve rencîdeden hâlî olmadukların bildürüb mesfûru cizyedâr-ı merkûm

hilâf-ı şürût-ı berât cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta‘addî ve rencîde etdürülmeyüb ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ eylemek ber-mûcib-i şürût (...) merkûmun cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta‘addîden mücânebet ve her güne himâyet ve ri‘âyet olunmak bâbında. Fî evâhir-i B sene 1210

(4) *Tercümânın tercümânlığı (...) İşbu emiri te’dib olunmuşdur. Fî evâ’il-i N sene 1210*

Selanik mollasına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Selanik’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 8 B sene 1203 günü târîhinde tecdîden verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Polo nâm tercümânın Batrazi veled-i Mosko nâm bir nefer hizmetkârı hâlik olmağla yerine Nikola veled-i Mesko nâm zimmiye istihdâm etmekle hizmetkâr-ı mesfûr Nikola veled-i Mesko hilâf-ı şürût-ı berât cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta‘addî olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid‘â’ etmeğın ber-mûcib-i şürût-ı berât mu‘âhede himâyet ü sıyânet ve mugâyir şürût ta‘addî ve (...) dikkât olunmak içün bir kıt’a hizmetkâr emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i Ş sene 1210

Konsolos vekâletidir.

(5) Trablus Şam vâlisine ve Trablus Şam nâ’ibine hüküm ki

‘Asitâne-i ‘aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr mühürlü ‘arzuhal gönderüb Devlet-i ‘Aliyye’min Sicilyateyn kralının ikâmet edecek vekîli vesâtatıyla Devlet-i ‘Aliyye’min münâsib olan bi’l-cümle iskelelerinde ve sevâhillerinde konsolosları ikâmet etdürülüb ‘azl ve nasblarında ve vekîl-i mûmâ ileyhin rütbesine göre evâmîr-i ‘aliyye verüldükde ihsânım olunmasında ve bu konsoloslarının ve tercümânın ve etbâ’larının husûslarında sâ’ir dost olan düvel elçileri ve tercümânın ve etbâ’larına ola müsâ‘ade misillü mu‘âmele oluna deyü Sicilyalı’ya verülen ahidnâme-i hümayûn şürûtında mûnderic olmakdan nâşî Trablus Şam iskelesine Sicilyalı bayrağıyla âmed şüd iden Sicilyalı sefâ’in ve tüccâr ve re‘âyâsı ve âdemlerinin umûrlarını görmek içün kendü cinslerinde Bertarak nâm Sicilyalı ahidnâme-i hümayûn mûcibince konsolos vekîli nasb ve ta’yîn olunduğu bildürüb müste’men mersûmun iskele-i merkûme Sicilyalı bayrağıyla gelüb giden Sicilyalı sefâ’in ve re‘âyâ ve âdemlerinin umûr ve husûslarını iskeleye rû’yet ve konsolato resmini ahz ü kabz edüb vekâleti umûruna âhardan bir ferdi dahl u taarruz etdürülmeyüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda iskele-

i mezbûrda konsolos vekîli bulunmak üzere Nemçelü'ye konsolos vekâleti emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın emsâline kıyâsen ahidnâme-i hümâyûn şurûtu mûcibince konsolos vekâleti için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i N sene 1210

[180]

(1) Berkofça kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Sofya mütemekkinlerinden Menteşa ve Avram yahûdiler ile şerîklerinin Berkofça kazâsı zâbitân ve kocabaşlarına verdükleri meblağdan gayr-i ez teslim matlûbları olan yüz kırk beş bin guruş müteveffâ Zihni İsmail Paşa Sofya'da iken elli bin guruş cebren sulh birle meblağ-ı mezkûr teslim olunduktan sonra sulh-ı mezkûr (...) olduğundan meşrû' olmamağla bedel-i sulhden makbûzları olan elli bin guruşdan mâ-'adâ bâkî doksan beş bin guruş dahi mesfûrdan lede'l-iddi'â (...) sadedinde iken beyinlerine mesâlihden tavassutuyla doksan beş bin guruşu dahi kırk bin guruşu musalaha ve bedel-i sulha senede iki taksît ile dokuzar bin guruş edâsına ta'ahhüd olunduğunu şâmil husûs-ı mezkûr bi'l-işâret (...) mukaddemâ ta'yîn olunan mevâddın vârid olan i'lâmı mazmûnu bu bâbda verülen emr-i 'alınin kaydı bilâ-sene şerh verülüb i'lâm-ı hâl emr-i şerîf ısdâr olunduktan sonra Sicilayetyn'de baş tercümân iken hâlik olan Şayir nâm tercümânın oğlu Koloz nâm tercümân İstanbul'da huzûr-ı şer'ide Sofya'lı David Damenşal nâm yahûdi muvâcehesinde babası hâlik-i mesfûr Şayir (...) mesfûr David'in babası Menteşa ve âhar iki nefer şerîkleri yahûdiler babası mesfûr Menteşa vesâtatıyla Berkofça re'âyâsına dört yüz bin guruş ve şerîkleri dahi re'âyâ-yı mesfûruna ma'lûmü'l-mikdâr meblağ edâsına ve mesfûr Menteşa babası tercümân-ı mesfûr Şayir'e iki yüz bir senesi târîhli ve farz 'ünvânıyla temessük verdükden sonra mersûm yahûdiler re'âyâ-ı mezkûr ile kırk bin guruş musâlaha birle (...) mezkûrenin bir mikdârını (...) ve tercümân-ı mersûm Şayir'in alacağı dahi sekiz bin beş yüz guruş kalub babası mersûm Şayir mukaddem hâlik olduğundan meblağ-ı mezkûr sekiz bin beş yüz guruş kendü ile verese-i sâ'iresine intikâl eyledüğüne ve meblağ-ı mezkûr kırk bin guruş mesfûr David alduğu zaman sabikü'l-beyân sekiz bin beş yüz guruşdan bin altı yüz elli iki guruşun otuz bir para hisse-i (...) mesfûrdan mutâlebe edecek demekle mesfûr David dahi cevâbında babası hâlik-i mersûm ile tercümân-ı mersûm Şayirin şirketlerine ve deyn-i merkûmu inkâr ve Berkofça re'âyâsı zimmetlerinde babası mesfûr Menteşa ve şerîklerinin bâkî yüz doksan bir kise alacaklarını mersûm sâ'ir re'âyâdan tahsîl etdürürler ise kendüye yirmi bin beş yüz guruş verüb tahsîl etdiremez ise temessükâtı red eylemek üzere hâlen (...) farz 'ünvânıyla temessük verüb akçeyi tahsîl etdüremediğünden temessük mutâlebe ve temessük ve deyn husûsunda mevadd (...) isbât ederim deyüb ve tercümân-ı mersûmun ibrâz eyledüğü Sofya kâdısı i'lâmı dahi Şayir

tercümânın sekiz bin beş yüz guruş Berkofça re'âyâsı zimmetlerinde olub mesfûr David ve şerîki Mosa zimmetlerinde olmadığına nâtık olduğu ve yahûdi-i mesfûr re'âyâdan akçe aldıkda tercümân-ı mersûm hisse-i (...) aldığından mutâlebe ederler ise yahûdi-i mesfûr dahi (...) isbât eyledükde tercümân-ı mesfûr sekiz bin beş yüz guruş re'âyâ ile salîh oldukları kırk bin guruş dâhil midir hâric midir (...) yahûdi-i mesfûrun re'âyâ ile i'lâmı iktizâ edüb (...) şer' olmadıklarında Rumili kâzî-ı 'askeri esbâk lede'l-i'lâm husûs-ı mezkûr şer'le görülüb meblağ-ı mezkûr kırk bin guruş taksît kat'a (...) olunmuşiken taksîtlarin (...) hulûl ve vârid etmekle meblağ-ı mezkûr edâ olunduğu sûretde şer'en lâzım gelenleriçün tahsîl ve ihkâk-ı hakk ve tercümân-ı mersûmun iddi'âsı olan sekiz bin beş yüz guruşu sulha dâhil midir hâric midir hakîkatı i'lâm olunmak bâbında mesfûr David'in istid'â'sıyla re'îsu'l-kuttâb esbâk i'lâmı mûcibince iki yüz yedi senesi evâsıt-ı Zi'l-ka'de'sinde sadır olan emr-i şerîfim lede'l-vürûd kazâ ahâlîleri (...) olduklarına binâ'en olmikdâr meblağ def'ine tevzi' ve tahsîl (...) mekân olduğu ve (...) olmak üzere ol mikdâr meblağdan 'alâ-eyyî-hâl Kasım defterine beş bin guruş tevzi' ve tahsîline şerh olunub başka kalan meblağ dikkât ve (...) ehl-i kazâyâ tevzi' ve eshâbına edâ olunmak üzere (...) kâvîye rabt olunmuş olduğu ve tercümân hâlik-i mesfûra ahâlinin deyni olduğu ma'lûmunuz değildir deyü haber verüldüğüne nâtık Berkofça nâ'ibinin vârid olan i'lâmı mefhûmu iki yüz sekiz senesi Receb'inin beşinci gününde emr-i şerîf mezkûrun kaydı bilâ-sene şerh verdürülmüşdü ve el-hâletü-hâzihi Der'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Konstantino Ledolf hutimet 'avâkıbühü bi'l-hayrın bu def'a südde-i şevket medârım takdîm eyledüğü memhûr 'arzuhalî mefhûmunda tercümân-ı mersûmun iddi'â eyledüğü sâbıkü'l-beyân sekiz bin beş yüz guruşunun tashîli bâbında emr-i âlîşânım sudûrunu istid'â' etmekle Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda ber-vech-i meşrûh târîh-i mezkûrede mu'ahharen emr-i şerîfim sadır olduğu ve i'lâm-ı mezkûr mazmûnu bâlâ-yı emr-i şerîf merkûmu şerh verüldüğü mastûr ve mukayyed olub ancak sûret-i hâle nazâran bu maddenin evvel ve âharında (...) istihdâm olunduğu vakte hakîkatı üzere tahkîk-i maddeye ikdâm lâzım geldiği (...) olmakdan nâşî bu def'a dahi ma'rîfet-i şer'le ehl ve sâ'ir civâr edüb vukûfunda gereği gibi sûal olunarak tercümân-ı mezkûr gerek iddi'â eyledüğü salifü'z-zikr sekiz bin beş yüz guruş ahâlinin zimmetleri midir değil midir ve deynleri olduğu sûretde salifü'z-zikr bedel-i sulha dâhil midir yoksa başka mıdır ve taksîte rabt olunmuş olan bedel sulh-ı mezkûrun şimdiye değin cümlesi tahsîl olunmuş mudur olmamış ise tekrârı bâkî kalmışdır etrafiyla tecessüs ve tefahhus ve bade'l-yevm bir gûne kalmayacak vechile hakîkatı Der'aliyye'me i'lâm olunmak fermânım olunmağın imdi hakîkat maddesi (...) vâki' olmağla sıhhât ve hakîkatı üzere (...) lâzımdan olduğu sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhimsin ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh husûs-ı

mezkûr mahallinde ehl-i muvâcehesinde ma'rîfet-i şer'le tahrîr ve tahkîk ve sahîh üzere etrâfiyla (...) Der'aliyye'me i'lâm ve inhâya mübâderet ve tahrîre kusûr ve rehâvetden vâki'nin hilâfına tahrîr ile mazhâr gasb-ı şahânem olmakdan bahîsle ve mücânebet eylemek bâbında. Fî evâsıt-ı N sene 1210

(2) İzmir kâdisına ve İzmir hassa voyvodası () zîde mecdühûya hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Narda iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bin yüz seksen dokuz senesi târîhinde bâ-berât-ı âlî Hacı Bolso veled-i Hacı Kerica tercümân iken ba'dehu cülûs-ı hümayûnum vukû'na binâ'en bin iki yüz dört senesi Receb'inin sekizinci günü târîhinde tecdîden verülen berât-ı şerîfimle tercümân olub ve tercümânlık hizmetinde olanlar ve oğulları ve iki nefer hizmetkârları harac ve 'avârız ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rüsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta'addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmaları yedine verülen berât-ı şürûtunda mûnderic olmağla tercümân-ı mersûm Bata Korsa veled-i Dominiso nâm bir nefer hizmetkârını ba'zı husûsiçün bâ-fermân-ı âlî İzmir'e irsâl ve lede'l-vusûl İzmir cizyedârı tarafından hilâf-ı şürût-ı berât cizye taleb ve tahsîl dâ'iyesiyle hizmetkâr-ı mesfûru tazyîk ve tekdîr eyledüğün ber-mûcib-i şürût mu'âhede hizmetkâr-ı mezbûrdan cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta'addîden mücânebet ve her gûne himâyet ü sıyânet olunmak üzere emr-i şerîfim isdârıyla tenbîh olunub mugâyir-i harekete iktizâ etmez iken cizyedâr-ı mersûm (...) bahâne îrâdıyla hilâf-ı emr-i âlî ve mugâyir şürût-ı berât mesfûrdan cebren cizye ve ahz eyledüğünden gayri dâima rencîde ve remîdeden hâlî olmaduğın bildürüb cizyedâr-ı merkûmun hilâf-ı şürût-ı berât ahz eyledüğü cizye mesfûr red ve fî-mâ-ba'd bu misillü vaz' ve hareketden mücânebet ve ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' etmeğın mugâyir şürût-ı berât hizmetkâr-ı mesfûrdan alınan cizye red olunub fî-mâ-ba'd bu misillü vaz' ve hareketden mücânebet olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı L sene 210

[181]

(1) Der-sa'âdetimden Bükreş ve andan re's-i hudûda varunca yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve cizyedârlar ve sâ'ir zâbitân ve a'yân zîde kadruhûma ve Eflak voyvodası () voyvoda hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayra hüküm ki

Der'aliyye'mde mûkim Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayrın Der'aliyye'me takdîm eyledüğü mühürlü 'arzuhalî mefhûmunda elçi-i mûmâ ileyhin iki nefer oğulları ve bir nefer müste'men üstâdı ve iki nefer müste'men hizmetkârlarıyla

‘asitâne-i ‘aliyye’mden Bükreş ve andan re’s-i hudûda zehâb murâd etmeleriyle hâlen ‘azîmet üzere oldukların inhâ ve beyzâde-i mersûman bir nefer müste’men üstâdı ve iki nefer müste’men hizmetkârlarıyla Der‘aliyye’mden zikr olunan mahalle varunca mürûr ve ‘ubûrlarına mûmâna‘at ve esnâ-yı râhda bir mahallde hasbe’l-iktizâ hîn-i meks ve tevakkuflarında cizyedârlar ve sâ’ir zâbitân taraflarından hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn rencide ve remide olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunarak emnen ve sâlimen savb-ı maksûdlarına irsâlleri husûsuna ihtimâm ve dikkât olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â’ etmeğin sen ki mevlânâ ve sâ’ir mûmâ ileyhimsin iki nefer beyzâde Sicilyateyn elçisinin oğulları olup her vechîle emniyyet ve refâh ve râhatları matlûb olmağla gerek zikr olunan beyzâdegan ve gerek iki nefer hizmetkârlarıyla bir nefer üstâdları iyâb ü zehâblarında vardıkları mahallerde ra‘iyyet ve himâyet ve emîn ve selâmetle ‘azîmet ve refâh ve râhatlarına dikkât olunmak fermânım olunmağın imdi siz ki mevlânâ ve sâ’ir mûmâ ileyhümsiz Sicilyateyn Devleti Devlet-i ‘Aliyye ebediyyü’l-istimrârımın ecl ve husûsa dostu olmağla ve seyyah ve züvvâr ve âdemlerinin her vechîle emniyyet ve refâh ve râhatları matlûb-ı hümâyûnum idüğü ma‘lûmunuz olundukda gerek zikr olunan elçi-i mûmâ ileyhin iki nefer oğulları beyzâdegan ve gerek iki nefer hizmetkârlarıyla bir nefer üstâdları Der-sa‘âdetimden Bükreş ve andan re’s-i hudûda varunca her kangınızın taht-ı hükümet ve kazâsına dâhil olur ise tarafınız vechîle mu‘âvenet iyâb ü zehâblarında vardıkları mahallerde ra‘iyyet ve himâyet ve kemâl-i emîn ve selâmet ve refâh ve râhatlarıyla mahall-i maksûda irsâllerine dikkât eyleyesiz şöyle ki hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ve mugâyir fermân-ı hümâyûnum ta‘addî dizdârlarını mûcib olur bir güne (...) vukû’ndan nâşî ve mûcânebet eylemeniz bâbında. Fî evâsıt-ı L sene 210

(2) Sicilyateyn kapudânlarından Tatała Kakaca nâm kapudân Lavırçata Dravro ta‘bîr olunur rakîb olduğı sefinesiyle gelüb gerü ‘avdet etmekle ber-mu‘tâd bir kıt’a izn-i sefîne emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 1210

(3) Sicilyateyn kapudânlarından Garana nâm kapudân Bombardo ta‘bîr olunur rakîb olduğı bir kıt’a sefîne gelüb gerü ‘avdet etmekle mu‘tâd üzere bir kıt’a izn-i sefîne emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 1210

(4) *İşbu emr-i mutâlebe battalda hıfz ve zikr-i hizmetden âhar içün hizmetkâr emri yazılmışdır. Fî evâ’il-i L sene 219*

Selanik mollasına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Selanik’de mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Fî 20 N sene 199 târîhi ba‘dehu bin iki yüz dört senesi Cemâziye’l-âhir’inin on birinci günü târîhinde tecdîden verülen berât-ı hümayûnumla tercümân olan Nikola veled-i Bata Gago nâm tercümânın Yasifa veled-i Daniyel Borala nâm bir nefer hizmetkârı hilâf-ı şürût cizye ve ‘avârız ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rûsûm ve tekâlîf-i örfîyye teklîfiyle ta‘addî ve rencîde olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunub şürût-ı berât mûcibince olageldüğü üzere bir kıt‘a hizmetkâr emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Z sene 1210

*Der-zamân-ı sadr-ı a ‘zam el-Hâc Azret Mehmed Paşa fî-ibbân-ı Hazret-i Re’îsu’l-kuttâb
Mustafa Rasim Efendi*

Fî 13 S sene 1211

(5) *Bin iki yüz on yedi senesine mahsûben yol emri yazılmışdır.*

Dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ağasına ve hassa bostancıbaşı ve topcubaşı dâme mecdühûya ve Galata voyvodası () zîde mecdühûya hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyh ve tercümânan ve etbâ’larının kefâf-ı nefisleriçün bin iki yüz on bir senesine mahsûben Üskûdar ve havâlîsinden mâ-‘adâ mahallerden yalnız yüz elli sepet üzümün akçesiyle iştirâ‘ ve Galata’da vâki‘ hanesine def‘a-yı vâhidede nakline mûmâna‘at ve ‘avâ’id ve sâ’ir bahâne ile rencîde olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ‘ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda bin iki yüz dokuz senesine mahsûben olmkidâr sepet üzümün akçesiyle iştirâ‘ ve def‘a-yı vâhidede Galata’da vâki‘ hanesine nakline mûmâna‘at olunmamak bâbında mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince sene-i mezbûr evâhir-i Safer’inde emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın bin iki yüz on senesine mahsûben yalnız yüz elli sepet üzümün sabıkü’l-beyânla def‘a-yı vâhidede nakline mûmâna‘at olunmamak içün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 1211

(6) *On iki senesine mahsûben emr-i şerîf yazılmışdır.*

Kırkkilise ve Vize ve havâlîlerinde vâki‘ kazâ ve nevâhinin kuzât ve nüvvâbına ve topcubaşı () ve Galata voyvodası zîde mecdühûya hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb kendünün ve tercümânan ve âdemlerinin kefâf-ı nefisleriçün Kırkkilise ve Terkos ve Istranca ve sâ’ir taht-ı kazâlarınızda vâki‘ karyelerden

rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re's kara camuzun akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hanesine nakline mümâna'at olunmamak üzere evâmîr-i 'aliyye verüle geldiğün bildürüb mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûcibince bin iki yüz on bir senesine mahsûben olmkdâr kara camuzun iştirâ' ve nakline Galata voyvodası ve topcubaşı ve subaşı ve ümenâ ve sâ'ir taraflarından mümâna'at olunmayub mugâyir ahidnâme-i hümâyûn gümrük ve bac ve ve 'avâ'id ve sâ'ir bahâne ile rencîde olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkama mürâca'at olundukda bin iki yüz on senesine mahsûben olmkdâr camuzun def'a-yı vâhidede nakline mümâna'at olunmamak için sene-i mezbûr evâ'il-i Muharrem'inde emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın sâbıkları üzere yüz elli nefer camuzun kendü akçeleriyle iştirâ' ve mürûrlarına mümâna'at olunmamak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 1211

[182]

(1) Belgrad vâlisine ve mollasına ve Der'aliyye'den Belgrad'a varunca vâki' kuzât ve nüvvâb ve sâ'ire hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb müte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından cizye ve tekâlîf ve sâ'ire taleb olunmaya deyü ve Sicilyateyn kralının re'âyâsına ve taht-ı himâyesinde bulunan kimesnelere ticârete müte'allik bey' ü şirâlarında sâ'ir dost olan düvele verülen ahidnâme-i hümâyûn şurûtunda mûnderic olmakdan nâşî Sicilyalı tüccârlarından Antonio Alcoveserika Karlo Kalivar nâm iki nefer Sicilyalı li-ecli't-ticâre Der'aliyye'mden Belgrad'a 'azîmet üzere oldukların bildürüb Sicilyalı tâciri mersûman Der'aliyye'mden mahall-i merkûma varunca mürûr ve 'ubûrlarına mümâna'at ve esnâ-ı râhda ve bir mahallde hasbe'l-iktizâ hîn-i meks ve tevakkuf ve te'dîblerine cizyedâran ve sâ'ir zabîtan taraflarından hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn ta'addî ve rencîde olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmaları için ber-mu'tâd yol emri yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 1211

(2) Rodos nâ'ibiyle Der'aliyye'mden Rodos ve havâlîlerine varunca vâki' kuzât ve nüvvâb ve sâ'ire hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb müte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından cizye ve tekâlîf ve sâ'ire taleb olunmaya deyü Sicilyalı'ya verülen ahidnâme-i hümâyûn şurûtunda mûnderic olmakdan nâşî Sicilyalı tabîblerinden Poziya Zaranila nâm tabîb birle tabâbet Der'aliyye'mden Rodos ve havâlîlerine zehâb murâd etmekle 'azîmet üzzere olduğu bildürüb Sicilyalı tabîb-i mersûm Der'aliyye'mden mahall-i mezkûra ve havâlîlerine varunca mürûr ve 'ubûruna mümâna'at ve esnâ-ı râhda ve bir mahallde hasbe'l-iktizâ hîn-i meks ve

tevakkuflarında cizyedârlar ve sâ'ir zâbitân taraflarından hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta'addî ve rencîde olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak üzere ber-mu'tâd yol emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i R sene 1211

(3) 'Asitâne-i 'aliyye'mden Bükreş tarîkiyle re's-i hudûda varunca vâki' kuzât ve nüvvâb ve cizyedârlar ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki,

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn re'âyâlarından Patsina Terekor ve Kara Tahiko Terekor nâm iki nefer Sicilyalu ba'zı husûslar için 'asitâne-i 'aliyye'mden Bükreş tarîkiyle re's-i hudûda 'azîmet etmeleriyle Sicilyalu mersûman Der-sa'âdetimden tarîk-i mezkûr ile re's-i hududâ varunca mürûrlarına mûmâna'at ve cizye ve sâ'ir bahâne ile rencîde olunmamaları için ahidnâme-i hümâyûn derciyle ber-mu'tâd bir kıt'a yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 1211

(4) Bir sûret

Sicilyateyn beyzâdelerinden Kotirandi nâm beyzâde için (...) 'asitânen Bursa ve İzmir'e varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmamak üzere ahidnâme-i hümâyûn derciyle yol üzerinde vâki' hükkâm ve sâ'ire hitâben elçi-i mûmâ ileyhın mühürlü 'arzuhalıyla ber-mu'tâd yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 1211

(5) Sicilyateyn kapudânlarından Yozipa Gorcolino nâm kapudân Santana ta'bîr olunur sefinesiyle 'asitâne-i 'aliyye'me getürdüğü ve alub götürdüğü eşyâsının olduğu ahidnâme-i hümâyûn mûcibince yüzde üç hesâb üzere resmi gümrük edâ ve mu'tâd üzere Boğazhisarlarında yoklanub memnû'âtdan nesne olmadıkça eğlendirilmeyüb emîn ve sâlim mürûruna mûmâna'at olunmamalar için ber-mu'tâd bir kıt'a izn-i sefîne emri yazılmışdır. Fî evâhir-i R sene 1211

(6) *İşbu emr-i âlîhıfz olunub yedine âharı istihdâm olunmuşdur. Fî evâ'il-i M sene 1221*

Haleb mollasına ve Haleb havâlîsinde vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve yeniçeri serdârları ve cizyedârlar ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr mühürlü 'arzuhal gönderüb medîne-i Haleb'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bin yüz seksen dokuz senesi ve ba'dehu Fî 17 C sene 1204 târihinde tecdîden verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Anton veled-i Bosifa nâm tercümân Hana veled-i Abraddelal nâm bir nefer hidmetkârını ba'zı husûsiçün Haleb ve havâlîsine irsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûrun havâlî-i Haleb'e

varub gelünce mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at olunmayub ber-mûcib-i şûrût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak üzere ber-mu‘tâd-ı kadîm bir kıt‘a yol emri yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 1211

(7) Sicilyateyn kapudânlarından Vito Moriska nâm Tomyazo ta‘bîr olunur bir kıt‘a seffinesiyle Bahr-i Sefîd’e ‘azîmet etmekle ber-mu‘tâd bir kıt‘a izn-i seffine emri yazılmışdır. Fî selh B sene 1211

(8) İzmir mollasına ve İzmir gümrükcüsüne hüküm ki

‘Asitâne-i ‘aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyalu re‘âyâlarından Karlo Naro nâm Sicilyalu’nun fî’l-asl ‘asitâne-i ‘aliyye mütemekkinlerinden Anastasyo Manon nâm zimmi tabîb zimmetinde bin iki yüz () senesinden berü üç bin gurus alacak hakkı olub bi’d-defâ‘at taleb ve almak murâd eyledüğün bugün yarın deyü ‘avk ü te’hîr ve malın olduğu bir kıt‘a seffinesine süvâr ve İzmir cânibine firâr etmekle meblağ-ı mezbûru ekl ve bey‘ sevdâsıyla Sicilyalu merkûm gadr olunduğun bildürüb siz ki mevlânâ ve gümrükcü-ü mûmâ ileyhümasız mahallinde şer‘le görülüb tabîb-i mersûman zimmetinde olan olmiqdâr gurus alacağı tamâmen tahsîl ve tarafından vekîli () nâm müste’mene aluverülüb icrâ’-ı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında sana hitâben emr-i şerîfim sudurunu istid‘â’ etmeğün sen ki mevlânâ ve gümrükcü-ü mûmâ ileyhümasız mahallinde şer‘le görülmek için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 1211

(9) İzmir mollasına hüküm ki

‘Asitâne-i ‘aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn re‘âyâsından Osimi Komayil nâm Sicilyalu kendü halinde kâr u kisbiyle meşgûl olub hilâf-ı şer‘-i şerîfe vaz‘ ve harekete olunmayub ber-vechile ta‘addî ve rencîde olunmak icâb etmez iken icâb-ı agrağdan ba‘zı kimesneler (...) sevdâsıyla cizyedârlar ve sâ’ir zâbitâna (...) ile hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta‘addî ve rencîdeden hâlî olmaduğun bildürüb ahidnâme-i hümayûn mûcibince ‘amel olunub müste’men-i mersûman hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta‘addî ve rencîde ve ta‘addî etdürülmeyüb hümayûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ ve Dîvân-ı Hümayûn’umda mahfûz Sicilyalu’ya verilen ahidnâme-i hümayûna mürâca‘at olundukda Devlet-i ‘Aliyye’min hâkem ve zâbitânı kral-ı müşârûn ileyhe tâbî‘ olanlardan her kim olur ise olsun bir ferdini bilâ-vech ta‘addî ve tahkîr ve habs etmeyeler deyü verilen ahidnâme-i hümayûnda mûnderic olmağla ahidnâme-i hümayûn şûrûtu mûcibince ‘amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i Ş sene 1211

[183]

(1) Terkin

Balya Badra kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Balya Badra ve Gaston ve Korfos iskelelerinde Sicilyateyn yanında Fi 4 Ş sene 1211 târîhinde tercümân olan Penaboti Nikola Aklonola nâm tercümânın Zotiro Zafiro Polo nâm bir nefer hizmetkârı hilâf-ı şürût-ı berât ta‘addî olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ etmeğin tercümânın hizmetinde olup âhar mahallere temeskün etmemek şartıyla bir kıt‘a mu‘âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâhir-i Ş sene 1211

(2) Trabolice kâdısına ve Der-sa‘âdetimden Mora’ya varun gelünce yol üzerinde vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb müte’ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarından cizye ve tekâlîf-i sâ’ire taleb olunmaya deyü Sicilyalu’ya verülen ahidnâme-i hümayûnda münderic olmağla Sicilyalu Atibadan Doma Petropolid nâm tabîb birle tabâbet ‘asitâne-i ‘aliyye’mden Mora’ya zehâb murâd etmekle hâlen ‘azîmet üzere olduğun bildürüb müste’men tabîb-i mersûm Der‘Aliyye’mden mahall-i merkûma varub gelünce mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olmak içün mu‘tâd üzere bir kıt‘a yol emri yazılmışdır. Fî evâ’il-i N sene 1211

(3) Bursa ve İzmir kâdılarına ve ‘asitâne-i ‘aliyye’mden mahall-i mezkûr ve havâlîlerine ve Boğazhisarlarına ve iskele İstanbul ve Bergama’ya varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâba ve iskele emînleri ve yeniçeri serdârları ve cizyedârlar ve sâ’ir zâbitân ve a’yâna hüküm ki

‘Asitâne-i ‘Aliyye’mden mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb müte’ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarından cizye ve tekâlîf-i sâ’ire taleb olunmaya deyü Sicilyalu’ya verülen ahidnâme-i hümayûnda münderic olmağla Sicilyateyn beyzâdelerinden Don Kostantino nâm beyzâde ma‘iyyetinde olan âhar bir nefer Sicilyalu beyzâdesi dört nefer hizmetkârıyla li-ecli’t-ticâret ‘asitâne-i ‘aliyye’mden İzmir ve Bursa ve havâlîlerine ve Boğazhisarlarına ve iskele ve İstanbul ve Bergama’ya zehâb murâd etmeleriyle hâlen ‘azîmet üzere olduğun bildürüb beyzâdegan-ı mersûman dört nefer müste’men hizmetkârlarıyla ‘asitâne-i ‘aliyye’mden mahall-i mezkûra varub gelünce mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at ve hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn esnâ-yı râhda ve bir mahallde hasbe’l-iktizâ hîn-i meks ve tevakkuflarında

cizyedârlar ve sâ'ir zâbitân taraflarından cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta'addî ve rencîde olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânetleri olunmaları bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid'â' etmeğin ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn vechile (...) himâyet olunmaları fermânım olunmağın imdi siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhümsiz Sicilayetyn Devleti Devlet-i 'Aliyye'min ebediyyetü'l-istimrârımın ecl ve husûs dostu olmağla elçileri ve beyzâdeleri memâlik-i mahrûseme âmed şüd iden züvvâr ve seyyâhın ra'iiyyet (...) matlûb-ı hümâyûnum idüğü ma'lûmunuz oldukda beyzâdegan-ı mersûman ve yanında olan dört nefer müste'men hizmetkârları mahall-i mezkûra varduklarında vücûhla ra'iiyyet ve refâh ve râhat ve ve emniyyet ve selâmet ve ikdâm ve hürmetleri üzerine dikkât ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn 'amel ve harekete mübâderet olunmak bâbında. Fî evâ'il-i N sene 1211

(4) İşbu emir Ali re'îs efendi mehterlerinden Hacı Osman mübâşeretiyle lede'l-vusûl mesfûr Nikola Bolici oğlu Vekriba mezbûrun diğeri (...) ve Ömer Ağa ve Midye kazâsından Halil Midye ve Vize'de nâ-mevcûd olduğundan çoban-ı merkûmun takrîriyle merkûm Halil'in ağası yirmi beş İbrahim Vize kazâsında olub meclis-i şer'e da'vet ve muvâcehelerinde fermân-ı âlî kırâ'at olunub simâen (...) lede'l-terâfu cevâblarında bu işten haber (...) bu kadar deyü takrîrleri muvâcehesinde inkâr etmeleriyle hıfz-ı merkûm Ömer Ağa cevâbında mezkûr canavarın tarlamin mahsulune (...) çoban-ı merkûmun dahi ma'lûmu olmağla zarar ve mukâbil yirmi gurus verdiler demekle ahz eyledüğü yirmi gurus yasakçı İsmail ile çoban-ı mersûma red olundukdan sonra çoban-ı mersûmun (...) taleb olundukda (...) izhâr (...) etmekle (...) 'aleyhimin husûs-ı mezbûrda haberleri olmaduklarına (...) teklîf olundukda her biri meclis-i şer'de (...) eyledüklerin nâtık ve Vize nâ'ibi el-Hac Osman efendinin vârid olan i'lâmı (...) bâ-fermân-ı âlî şerh verilmiştir.

Vize ve Midye nâ'iblerine hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyhın ve tercümânan ve etbâ'larının kefâf-ı nefisleriçün beher sene celb oluna gelen yüz elli re's camuz işbu sene-i mübârekeke isticlâb olundukda esnâ-ı râhda çoban ile gelür iken camuz-ı merkûmlardan yirmi altı re'sini kazâ-ı mezbûra tâbi' Sonomlu karyesi mütemekkinlerinden Nikola Boca nâm zimmî ve iki re'sini karye-i mezbûrun diğeri (...) ve yirmi re'sini Midye kazâsı sâkinlerinden Halil ağa ve iki re'sini dahi yine İnöz sâkinlerinden Ömer ağa demekle 'ârif kimesneler bilâ-mûcib ve bî-vech (...) eyledüklerinden gayri mezbûr Ömer ağa camuz-ı mersûmların çobanını hilâf-ı şer'-i şerîf darb ve yirmi gurusunu dahi ahz ve tecrîm eyledüklerin bildürüb siz ki mevlânâ ve mütesellim mûmâ ileyhümsiz mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülmeyüb mezbûrların (...) eyledükleri marü'l-zikr canavarın fî-mâ-ba'dları mübâşir ma'rifetiyle tahsîl

ve tarafından ta'yîn eylediği yasakçı İsmail nâm kimesne ile çoban-ı mersûma aldurulub ihkâk-ı hakk mümkün olunur ise mübâşir ma'rifetiyle mezbûrların 'asitâne-i 'aliyye'me ihzârlariçün emr-i şerîfim ricâ' etmeğin sen ki mevlânâ ve mütesellim mûmâ ileyhimsin ta'yîn olunan () mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülmeyüb ihkâk-ı hakk mümkün olunur ise Der-sa'âdetime ihzârları bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır. Fî evâ'il-i L sene 1211

(5) Kandiye kâdısıyla İzmir'den cezîre-i merkûma varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb müte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından cizye ve tekâlîf-i sâ'ire taleb olunmaya deyü Sicilyalu'ya verilen ahidnâme-i hümâyûnda münderic olmakdan nâşî İzmir'de vâki' Sicilyalu tabîblerinden Antonya Marniyomarka nâm tabîb birle tabâbet ehl ve iyâliyle İzmir'den Girit cezîresi tarafına 'azîmet etmekle tabîb-i mersûm İzmir'den mahall-i mezbûra varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at ve hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn cizye mutâlebesiyle ta'addî olunmayub ahidnâme-i hümâyûn mûcibince himâyet olunmak üzere ber-mu'tâd bir kıt'a yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı ZA sene 1211

[184]

(1) *Sehven kayd olunmağla defterine nakl olunmuşdur.*

İzmir'den 'asitâne-i 'aliyye'ye gelünce yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve cizyedârlar ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm İsveç elçisi Mevrad Döson hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb İsveçlü ve ona tâbi' olub memâlik-i mahrûsemde mütemekkin olanlardan eğer olsun ticâretle meşgûl evvela anlardan cizye taleb olunmaya ve kezâlik memâlik-i mahrûsemde bulunan İsveçlü'den cizye ve tekâlîf sâ'ire taleb olunmayub mu'âf ve müsellemler ola deyü İsveçlü'ye verilen ahidnâme-i hümâyûn şürûtunda münderic olmakdan nâşî İsveçlü'den Kostantino Tevkita nâm müste'men bu def'a li-ecli't-ticâre İzmir'den 'asitâne-i 'aliyye'me 'azîmet murâd eylediği bildürüb müste'men mersûm İzmir'den Dersa'âdetime gelünce mürûruna mûmâna'at ve esnâ-yı râhda ve bir mahallde hasbe'l-iktizâ hîn-i meks ve tevakkufunda hilâf-ı şürût ahidnâme-i hümâyûn cizyedârlar ve sâ'ir zâbitân taraflarından cizye ve tekâlîf sâ'ire mutâlebesiyle ta'addî ve rencîde olunmayub ber-mûcib-i şürût ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' etmeğin ahidnâme-i hümâyûn şürûtu mûcibince 'amel olunmak bâbında. Fî evâ'il-i RA sene 1212

(2) Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası () ağa dâme ilmuhyaya ve hassa bostancıbaşı () dâme mecdühüya ve topcubaşı ve Galata voyvodasına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyh ve tercümânan ve etbâ'larının kefâf-ı nefisleriçün bin iki yüz on iki senesine mahsûben Üsküdar ve havâlîsinden mâ-'adâ mahallerden yalnız yüz elli sepet üzümün akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hanesine def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at ve 'avâ'id ve sâ'ir bahâne ile rencide olunmamak bâbında emr-i şerîfim ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda bin iki yüz on bir senesine mahsûben olmiqdâr sepet üzümün akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hânesine def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak üzere mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince sene-i mezbûr evâhir-i Safer'inde emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın sâbık üzere yalnız yüz elli sepet üzümün def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak içün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 1212

(3) *Terkîn Sonradan fermân gelüb hıfz olunmuşdur.*

Lefkoşa mollasına hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf mühürlü 'arzuhal gönderüb cezîre-i Kıbrıs'da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Bogaki veled-i Takdirodi bâ-berât-ı âlî tercümân olub ve tercümânlık hidmetinde olanlar ve oğulları ve yedlerine başka başka tuğralı evâmir-i şerîfe verülen iki nefer hidmetkârları harac ve 'avârız ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlif-i örfiyye teklîfiyle rencide olunmamaları berâtları şûrûtunda olmakdan nâşî tercümân-ı mersûmun iki nefer hidmetkârlarından Yataki veled-i Yakomi nâm bir neferi hilâf-ı şûrût-ı berât cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta'addî olunmayub şûrût-ı berât mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz nişân kaydı görüldükde mesfûr Burgaki veled-i Takdirodi bin iki yüz on iki senesi Rebî'u'l-evvel'inin dokuzuncu günü târîhinde verülen berât-ı şerîfimle konsolos-ı mersûmun yanında tercümân olub ve tercümânlık hidmetinde olanlar elçi berât-ı şûrûtunda idüğü mukayyed bulunmağın tercümân-ı mersûmun himdetinde olub âhar mahallde temekkün etmemek şartıyla vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak içün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i RA sene 1212

(4) *Terkîn Sonradan fermân gelüb hıfz olunmuşdur.*

Bir sûret

Tercümân-ı mersûmun diğerk hidmetkârı Kostodolo Kariri için Lefkoşa mollasına hitâben ber-vech-i meşrûh M

(5) Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşlarından Üsküb nâzırı () dâme mecdühûya ve Üsküb kâdisına ve kazâ-yı mezbûrun a‘yân ve (...) ve sâ‘ir zâbitân zîde kadruhûma hüküm ki

‘Asitâne-i ‘aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisi Kostantino Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayrın bu def‘a der-bâr-ı ‘atûfet-medârıma takdîm eyledüğü bir kıt‘a mühürlü takrîr kağıdında Devlet’e müte‘allik husûsat için bundan akdemce Dubrovnik canîbine irsâl olunan Mustafa nâm bir nefer yasakcı Üsküb havâlisine vürûdunda Arnavud eşkiyâ’ları zuhûr ve yasakcı merkûmun üzerine hücum ve âlat-ı hârbleriyle katl ve yanında mevcûd akçe ve silah ve yüzük ve hâmil olduğu mekâtib ve sâ‘ir eşyâsına gasb ve gâret etmiş olduklarını bu def‘a Dubrovnik tarafından mürûr eden bir nefer yasakcının takrîrinden müstebân olduğu beyânıyla maktûl-ı mezbûrun gasb olunan gerek mekâtib ve gerek sâ‘at ve silâh ve yüzük ve yüz elli gurus mikdârı harc-ı râhı ve sâ‘ir eşyâsı her ne ise bâ-tahârri ‘alâ-eyyî-hâl zahîre ihrâc ve bu def‘a elçi-i mûmâ ileyh tarafından gönderülen yasakcıya ma‘rifet-i şer‘le tamâmen ve kamîlen teslîm ve katl maddesi dahi ber-muktezâ-yı şer‘ rûyet olunmak bâbında emr-i âlîşânım sudûrunu istid‘â’ etmekle siz ki kapıcıbaşı ve mevlânâ ve a‘yân ve sâ‘ir zâbitân mûmâ ileyhümsiz ‘ale’l-husûs bu makûle devlet tahrîrâtıyla âmed şüd iden ulaklara hilâl-i râhda bir gûne hasar ve ta‘addî vukû‘ gelmemek için istihsâl-i esbâb-ı emniyyetlerine dikkât ve ikdâm lazım dikkât zâbitân ve hükkâm iken Sicilyateyn yasakcısı merkûm hakkında bu gûne mu‘âmele ve harekete eşkiyâ’nın cesâretleri (...) ve (...) zâbitânın gerek kusur ve rehâvetlerinden neş‘et eyledüğü âşikâr olmağla yasakcı-ı merkûmun i‘dâmına (...) olan eşkiyâ-yı bâ-tahârri ‘alâ-eyyî-hâl ala getürüb ordu-yu ebed-i iğtisâbları olan emvâl ve evrak (...) zahîre ihraç ve ma‘rifet-i şer‘i kabzına me‘mûra teslîm ve kendüleri (...) îfâ ve keyfiyyet-i sûret-i sicillâtla Der‘alliye’me i‘lâm ve (...) bu misillü (...) vukû‘ gelmek lâzım gelir ise zâbitânın mahzâr-ı ‘ukûbet olacağı mukâdder bilinerek bundan sonra o misillü hareket vukû‘ gelmemek ve emniyyet (...) ve sâlik min külli’l-vücûh husûsa gelmek (...) istihsâle mezîd-i dikkât ve ihtimâm ve hilâf-ı tenbîh iğmâz ve (...) temâşâ ve ittikâ-i tâm olunmak fermânım olmağın (...) ve ihtimâmen mahsûsen emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuştur imdi Sicilyateyn Devleti Devlet-i ‘Aliyye ebed-i zevâtımın (...) olmağla bu makûle devlet tahrîrâtıyla âmed şüd iden ulaklarına hilâl-i râhda hilâk-i şer‘de ‘azl ve mugâyir-i rızâ bir gûne hasar ve ta‘addî vukû‘ gelmemesi ve istihsâl-i esbâb emniyyetlerine dikkât ve ikdâm olunması siz ki kapıcıbaşı ve mevlânâ ve a‘yân ve sâ‘ir mûmâ ileyhümsiz sizde matlûb-ı mülûkânem idüğü ma‘lûmunuz oldukda ber-minvâl-i meşrûh yasakcı merkûmun i‘dâmına (...) olan eşkiyâyı

tevcîhle ve ne tarîk ile olur ise olsun ‘alâ-eyyî-hâl ala götürüb ordu-yu ebed-i iğtisâbları olan emvâl (...) zahîre ihrâç ve ma‘rifet-i şer‘le kabza me‘mûr teslim ve kendüleri (...) îfâ ve keyfiyyeti (...) ve hakîkati üzere sûret-i sicillâtla Der-sa‘âdetime i‘lâmı mübâderet ve ba‘de’l-yevm bu misillü hâlât-ı vukû‘ gelmek lâzım gelür ise tereke mazhâr ‘ukûbet olacağınız muhakkak ve mukarrer (...) ‘amel ve hareket ve ba‘de-zîn bu misillü hareket vukû‘ gelmemek ve emniyyet (...) sâlik ve min külli’l-vücûh husûsa gelmek (...) istihsâli mezîd-i dikkât ve ihtimâs ve hilâf-ı (...) şahânem iğmâz (...) ve tahrîre kusûr ve rehâvet birle (...) helâkına (...) olmakdan mücânebet ve ittikâ-i tâm eyleyesiz şöyle ki kasabada ve merhâle olmayan tecrîm mazlûmuna hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir (...) ve ta‘addî vukû‘na tecvîzden temâşâ ve mücânebet eylemeniz bâbında Fî evâsıt-ı R sene 1212

[185]

(1) Sicilyateyn kapudânlarından Josapa veled-i Varo nâm kapudân rakîb olduğu bir kıt‘a seffinesiyle vilâyete zehât etmekle ber-mu‘tâd bir kıt‘a izn-i seffine yazılmışdır. Fî evâhir-i R sene 1212

(2) Tekfurdağı nâ’ibiyle havâlîsinde kâ’in ba‘zı mahallere varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve cizyedârlar ve sâ’ire hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb kral-ı müşârün ileyhın re‘âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete bey’ ü şirâlarında sâ’ir dost olan düvel misillü mu‘âmele olunan müte’ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarından cizye ve tekâlîf sâ’ire taleb olunmaya deyü Sicilyalı’ya verülen ahidnâme-i hümayûn şürûtunda mûnderic olmakdan nâşî Sicilyateyn tüccârından Tekfurdağı’nda ticâretle meks üzere Dominiko Rokasamni nâm Sicilyalı tâcir li-ecli’t-ticâre kazâ-ı mezbûr havâlîsinde kâ’in ba‘zı mahallere zehâb murâd etmekle hâlen ‘azîmet üzere olduğu bildürüb müste’men mesfûrun havâlî-i mezkûra varub gelünce mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at ve esnâ-yı râhda ve bir mahalde hasbe’l-iktizâ hîn ve ikâmetinde dahi cizyedârlar ve sâ’ir zâbitân taraflarından hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn cizye ve tekâlîflerinde mutâlebesiyle rencîde ve remîde olunmayub ber-mûcib-i şürût ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ etmeğin ahidnâme-i hümayûn şürûtu mûcibince ‘amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i CA sene 1212

(3) Kırkkilise ve Vize havâlîlerinde vâki‘ kazâ ve nevâhinin kuzât ve nüvvâbına ve topcubaşı ve Galata voyvodası () zîde mecdühûmaya hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb kendünün ve tercümânan ve etbâ’larının kefâf-ı nefisleriçün Kırkkilise ve Terkos ve Istranca ve sâ’ir taht-ı kazâlarınızda vâki’ karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re’s kara camuzun akçesiyle iştirâ’ ve Galata’da vâki’ hanesine nakline mümâna‘at olunmamak üzere evâmîr-i ‘aliyye verüldüğün inhâ etmekle mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince bin iki yüz on iki senesine mahsûben olmikdâr kara camuzun iştirâ’ ve nakline Galata voyvodası ve topcubaşılar ve subaşı ve ümenâ ve sâ’ir taraflarından mümâna‘at olunmayub mugâyir ahidnâme-i hümâyûn gümrük ve bac ve ‘avâ’id ve sâ’ir bahâne ile rencide olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ ve Divân-ı Hümâyûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda bin iki yüz on bir senesine mahsûben olmikdâr camuzun def‘a-yı vâhidede nakline mümâna‘at olunmamak üzere sene-i mezbûr evâhir-i Safer’inde emr-i münîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın sabıkân üzere yalnız yüz elli re’s camuzun kendü akçeleriyle iştirâ’ ve nakline mümâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C sene 1212

[186]

(1) Der‘aliyye’mden Bosna tarîkiyle re’s-i hudûda varunca vâki’ kuzât ve nüvvâb ve a‘yân ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisinin der-bâr-ı marû’l-karârım takdîm eyledüğü mühürlü takrîri mefhûmunda kendü ticâretiyle devletine müte‘allik husûslariçün Der-sa‘âdetimden Bosna tarîkiyle re’s-i hudûda ve re’s-i hudûddan Der‘alliye’me iyâb ü zehâblarında yasakçı ulaklarının tahsîl-i emniyyet ve selâmetler içün (...) olan mahallde muhâfaza ve himâyet olunarak gidüşde ve gelüşde mazmûnen (...) savb-ı maksûdlarına (...) husûsuna ihtimâm olunmak bâbında emr-i âlîşânım sudûrunu istid‘a’ etmekle bu makûle yasakçı ulakların ve sâ’ir (...) ve gayrinin istihsâl-i esbâb emniyyetlerine ikdâm olunmak fermânım bulunmağın imdi bu makûle Devlet-i ‘Aliyye’m mu‘âhedelerinin yasakçı ve ulaklarının ve sâ’ir (...) ve gayrinin istihsâli esbâb-ı emniyyetlerine ikdâm ve dikkât birle âminen ve sâlimen savb-ı maksûdlarına imrârları matlûb-ı hümâyûnum idüğü siz ki mevlânâ ve sâ’ir mûmâ ileyhümsiz ma‘lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muhârrer bu makûle yasakçı ve ulaklarının her kangınızın taht-ı kazâsına dahil olur ise esbâb-ı emniyyetlerini mûcib (...) istihsâl olunarak giden yasakçı ve ulaklardan (...) sâ’ir (...) ve gayrinin âminen ve sâlimen savb-ı maksûduna (...) eylesiz şöyle ki mugâyir-i tenbihât-ı şahânem o makûle yasakçı ve ulaklardan ve’l-hasıl sâ’ir (...) muhâfazaları üzere âdem-i dikkât olunduğu inhâ olunmak lâzım gelür ise gadr ve (...) îfâ olunmayub (...) olunacağınızın ana göre mûcib emr-i şerîfle ‘amel ve hareket eylemeniz bâbında. Fî evâsıt-ı B sene 1212

(2) Terkin

Edirne ve Selanik kazâlarıyla Mısır'dan Edirne ve Selanik ve İslimye ve Uzuncaabad'a varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve cizyedârlar ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Mısır'da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında yüz doksan beş senesi Muharrem'inin beşinci günü ve ba'dehu cülûs-ı hümayûnuma binâ'en Fî 17 C sene 1204 târîhinde tecdîden verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Basifa veled-i Mikayil Arkentiba nâm tercümânın Akdar veled-i Corcos Askir nâm bir nefer hizmetkârı hâlik olmağla yerine Yorgi Ferosto Dolo nâm bir nefer hizmetkârı istihdâm ve ba'zı husûsiçün Mısır'dan Edirne ve Selanik ve İslimye ve Uzuncaabad'a irsâl etmekle hizmetkâr-ı mesfûrun mahall-i mezbûra varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub ber-mûcib-i şûrût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak için mu'tâd-ı kadîm üzere yol emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i Ş sene 1212

Der-zamân-ı Re'îsu'l-kuttâb Ahmed Atıf Efendi Hazretleri

Fî evâsıt-ı N sene 1212

(3) *İşbu emr-i şerîf mübâşiriyle mahalline lede'l-vürûd meblâğ-ı mezbûr İnöz mahallâtından Ayavilaş mahallesi re'âyâları zimmetlerinde olub mahalle-i mezbûr re'âyâları ziyâdesiyle (...) olmakdan nâşî bu ana dek te'hîr olunmuşdur deyü kocabaşı-ı mersûmların (...) binâ'en mesfûr kendü rızâsıyla meblağ-ı mezbûrun tanzîm olunduğu üzere bâ-fermân-ı âlî te'dîb olunub tekrâr kayd olunmuşdur. Fî evâ'il-i ZA sene 212*

İnöz nâ'ibine hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb İzmir'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Aziba veled-i Haçador nâm tercümânın bâ-fermân-ı âlî Dimitraki veled-i Manon nâm hizmetkârı iki sene mukaddem İnöz'de tercümân-ı mersûmun umûruna rû'yeti esnâsında İnöz ahâlîsinden ma'lûmü'l-esâmî re'âyâya İnöz'de mütemekkin Kemansız oğlu Dimitraki ve Hristo Kavalo Papa Sotiri nâm kocabaşları kefâletleriyle ikrâz eyledüğü meblağdan bâkî kalan üç bin beş yüz gurus kocabaşı-ı mesfûran re'âyâdan tahsîl ve kabz eyledüklerin lede'l-mutâlebe edâda muhâlefet üzere oldukları bundan akdem lede'l-inhâ ve lede'l-istid'â' âhar husûsa ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle meblağ-ı mezbûr şer' tahsîl ve edâda muhâlefet ederler ise Der'aliyye'me ihzârları bâbında bin iki yüz on senesi evâhir-i Receb'inde sadır olan emr-i şerîfim mahalline

lede'l-vusûl kocabaşı-ı mesfûrlar ber-mûcib-i emr-i âlî huzûr-ı şer' ihzâr ve lede'l-murâfa'a hidmetkâr-ı mersûmun meblağ-ı mezbûru mesfûrlardan taleb ve dâ'va eyledükde mesfûrlar mukaddemâ sana edâ eyledük deyü cevâba tasâddi birle def' ve def'âlarına mutâlebe beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı 'acz ve tahlîfi dahi taleb olunmalarıyla 'alâ-mûcib ikrâr-ı (...) meblağ-ı mezbûrun edâsıyla hükm olunduğu beyânıyla mesfûrların zimmetlerinde sâbit olan meblağ-ı mezbûr 'alâ-eyyî-hâl tahsîl ve hidmetkâr-ı mesfûra teslim olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' ve mûcib-i şer'den verülen hüccet-i şer'iyeyi ibrâz etmeğin meblağ-ı mezbûr şer'en hükm olunub sâbit olan hukûkdaneyledüğü varîd olan i'lâmdan müstebân olmağla divân-ı hümayûnum çavuşlarından Abdûlbekir çavuş mübâşeretiyle 'alâ-eyyî-hâl meblağ-ı mezbûr tahsîl olunmak bâbında Fî evâsıt-ı L sene 1212

(4) Sicilyateyn kapudânlarından Cüzeppe Garciyolo nâm kapudân Martinkata ta'bîr olunur sefinesiyle 'azîmet etmekle mu'tâd üzere izn-i sefine emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i ZA sene 1212

(5) Edirne mollasına ve 'asitâne-i 'aliyye'mden Edirne ve Tekfurdağı ve İslimiye'ye varunca vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralının re'âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete mûte'allik bey' ü şirâlarında sâ'ir dost olan düvel-i misillü mu'âmele oluna ve mûte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından aya âhara taleb olunmaya deyü Sicilyalı'ya verülen ahidnâme-i hümayûnda mûnderic olunduğuna binâ'en Sicilyateyn tüccârlarından Mikale Resila nâm müste'men tâcir li-ecli't-ticâre Der'aliyye'mden Edirne ve Tekfurdağı ve İslimiye'ye 'azîmet murâd eyledüğü bildürüb Sicilyalı tâcir mersûm Der'aliyye'mden mahall-i mezkûra varunca mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at ve hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn cizyedârlar ve sâ'ir zâbitân taraflarından cizye ve tekâlîf sâ'ire mutâlebesiyle rencîde ve remîde olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â'-yı inâyet etmeğin ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunmak içün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i ZA sene 1212

[187]

(1) *İşbu emr-i âlîmahallinde ibrâz olunub mübâşiriyle gerü gelmiş olmağla sâdır olan fermân-ı âliye binâen işbu mahallinde şerh verilmiştir.*

Rumili vâlisine ve İştîl kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn tüccârından Selanik’de ticâretle ikâmet üzere olan Malta nâm müste’men tâcirin simsârı Anastas Manto nâm zimmi ma‘rifetiyle İştîl sükkânlarından Kasab oğlu Mahmud Yazıcı dimekle ‘arîf kimesne zimmetinde bin iki yüz on senesinden berü simsâr merkûma verdiği temessük mûcibince kahve ve çuka bahâlarından altı bin altı yüz altmış altı ve Nâzır zâde nice ay zimmetinde dahi bâ-temessük hüccet ma‘lûmeden bin altı yüz seksen ve Ali bin zâde Ahmed’in zimmetinde dahi ber-mûcib-i temessük yüz on iki min-haysül-mecmû‘ sekiz bin yüz elli sekiz gurus alacak hakkı olub bi’d-defa‘ât taleb eyledükde dürlü illet ve gadr irâdıyla bi-vech-i şer‘ vermekde te‘allül ve muhâlefet ekl ü bey‘ sevdâsıyla gadr irâdesinde olduklarından bahisle ber-mûcib-i temessük tâcir-i mersûmun mezbûrların zimmetlerinde olan olmkdâr gurus hakkı ma‘rifet-i şer‘ ve âhar husûsa me‘mûr mübâşir ma‘rifetiyle ‘alâ-eyyî-hâl tahsîl ve kabzına me‘mûr tamâmen ve kâmilten teslimiyle icrâ’-ı hakk ve eğer ihkâk-ı hakk mümkün olduğü sûretde mezbûrlar Der‘aliyye’me ihzâr olunmaları bâbında sen ki vezîr müşârün ileyhsin sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â’ etmeğın siz ki vezîr-i müşârün ileyhasız vech-i meşrûh üzere âhar husûsa me‘mûr mübâşir ma‘rifetiyle mahallinde şer‘le rü’yet ve ihkâk-ı hakk mâlik olduğü sûretde Der-sa‘âdetime ihzârları bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 1212

(2) *Terkîn Yol emri yazılmışdır Fî evâsıt-ı Z sene 1212*

Eğrizboz kâdısına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Yoda veled-i Mana nâm tercümânın iki nefer hidmetkârlarından Yasok veled-i Loyinba târik-i hidmet olmağla mesfûrun yerine Hara Lamisa veled-i Nastaş Sekeri nâm bir nefer hidmetkârı istihdâm etmekle hidmetkâr-ı mesfûr mugâyir şürût-ı berât cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta‘addî olunmayub şürût-ı berât mûcibince himâyet ü sıyânet olunmaları için yedine verülen tercümânın berâtı şürûtunda idüğü mukayyed bulunmağın tercümânın hidmetinde olub âhar mahallde meks etmemek şartıyla vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak için bir kıt‘a mu‘âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 1212

(3) *İşbu fermân-ı âlî mahallinde ibrâz ve (...) olunub mübâşiriyle gerü gelmiş olmağla sâdır olan fermân-ı âliye işbu mahalle şerh olmuşdur.*

Rumili vâlisine ve İştîl kâdısına hüküm ki

‘Asitâne-i ‘aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn tüccârından Selanik’de ticâretle meks ve ikâmet üzere olan Malta nâm müste’men tâcirin simsârı Anastas Manto nâm zimmî ma‘rifetiyle bin iki yüz on senesinden berü İştîl a’yânı Nâzır zâde Ahmed nâm kimesne zimmetinde ber-mûcib-i temessük cihet-i ma‘lûmeden bir def‘a iki bin dokuz yüz ve mukâbelesinde yapığı vermek şartıyla diğer temessük mûcibince bir def‘a dahi iki bin beş yüz elli min-haysül-mecmû‘ beş bin altı yüz yetmiş beş gurus alacak hakkını kable’l-edâda a’yân-ı merkûm fevt oldukda bi’l-cümle emvâl ve eşyâsı Kebil oğlu Ali ağa ile verese-i (...) bade’l-intikâl meblağ-ı merkûmeyi terekesine vaz‘ü’l-yed olan mezkûrlardan bi’d-defa‘ât taleb olundukda (...) irâdıyla bî-vech-i şer‘ edâda te‘allül ve muhâlefet üzere olduklarından bahisle tâcir-i mersûmun ber-mûcib-i temessükât müteveffâ-ı mezbûrun zimmetinde olan meblağ-ı mezbûr alacak hakkı terekesine vaz‘ü’l-yed olan vereselerinden mâlî müteveffâ-ı mezbûrdan ma‘rifet-i şer‘le ve âhar husûsa me‘mûr mübâşir ma‘rifetiyle ‘alâ-eyyî-hâl tahsîl ve kabzına me‘mûr tamâmen ve kâmilten teslîmiyle icrâ’-yı hakk ve eğer ol-tarafda ihkâk-ı hakk mümkün olduğu sûretde mezbûr Ali’nin Der‘aliyye’me ihzârı bâbında siz ki vezîr müşârûn ileyhasız size hitâben emr-i şerîf sudûrunu istid‘â’ etmeğin sen ki vezîr müşârûn ileyhasın vech-i meşrûh üzere âhar husûsa me‘mûr mübâşir ma‘rifetiyle mahallinde şer‘le rû’yet ve ihkâk-ı hakk mümkün olur ise Der‘aliyye’me ihzârı fermânım olunmağla imdi siz ki vezîr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhümasız ma‘rifetiniz ve âhar husûsa me‘mûr mübâşir-i mûmâ ileyh ma‘rifetiyle mezbûr Ali’ye mahallinde meclîs-i şer‘ ihzâr ve ber-muktezâ-yı şer‘ mazhâr (...) üzere rû’yet ve ber-mûcib-i temessükât tâcir-i mersûmun müteveffâ-ı mezbûr zimmetinde sâbit ve mütehakkık olan olmikdâr gurus alacak hakkı min-gayr-i tereddüd muhâlefet ve terekesine vaz‘ü’l-yed olan oğlu mezbûr ile verese-i (...) malî müteveffâ-yı mezbûrdan ‘alâ-eyyî-hâl bi’t-tamam tahsîl ve kabzına me‘mûra teslim birle icrâ’-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk ve tenfîz emr-i şerîfime ihtimâm ve dikkât ve hilâf-ı şer‘-i şerîfim ve mugâyir emr-i münif (...) bahis ile ta‘addî ve ibtâl-i hakk mûcib-i hareketden mücânebet eylesiz şöyle ki ol-tarîkde ihkâk-ı hakk mümkün olduğu sûretde mezbûr Ali’nin mübâşir mûmâ ileyh ile Der‘aliyye ihzâr ve der-sa‘âdetime mübâderet ve iğmâz ve rehâvet misillü devlet-i vuku‘âtdan tehâşi ve mücânebet olunmak bâbında. Fî evâhir-i ZA sene 1212

(4) Trabolice ve Anabolu kâdılarıyla Ağrıboz’dan Trabolice ve Anabolu’ya varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve cizyedâran ve sâ’ire hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Ağrıboz iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Yoda veled-i Mana nâm tercümânın Hara

Lamisa veled-i Nastaş Şakeri nâm bir nefer hidmetkârını ba'zı mesâlihi rû'yet zımnında Ağrıboz'dan Trabolice ve Anabolu'ya irsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûr mahall-i merkûma varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet ve mahall-i merkûmede eğlenmeyüb serî'an gidüb gelmek şartıyla yedinde olan tuğralu emr-i şerîf mûcibince 'amel ve hareket eylemek için yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı ZA sene 212

[188]

(1) *İşbu emir gelüb hıfz olunub yedine âhar için yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 218*

Haleb mollasına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Haleb'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fi 27 ZA sene 198 târîhinde ve ba'dehu tecdîdeden verülen berât-ı şerîfimle tercümân Ceriziba veled-i Hanaşmas nâm tercümânın hidmetkârı Bosifa veled-i Tamo Totonca hâlik olmağla yedine verülen emr-i şerîf bade'l-hıfz hâlik-i mersûmun yerine Adeled veled-i Sanşari Mergab nâm bir nefer hidmetkâr istihdâm etmekle hidmetkâr-ı mesfûr hilâf-ı şürût-ı berât cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta'addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 212

(2) Rodoscuk kazâsı nâ'ibine hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühü bi'l-hayr 'asitâne-i 'aliyye'ye takdîm eyledüğü mühürlü takrîri mefhûmunda medîne-i Rodoscuk'da mukîm Petro Loba nâm Sicilyalı tabîbin medîne-i merkûmede sâbık yeniçeri zâbiti (...) esbâk Osman zîde mecdühûnun zimmetinde bin iki yüz on iki senesinden berü alacağı olan iki yüz iki nice gurus hakkını talep eyledükde vermekden imtinâ' eyledüğünden mâ-'adâ tabîb-i merkûmun dükkanına duhûl ve dükkanında zehâ'ir-i (...) eylemesine vesîle ile üzerine hücum ve darb şedîd ile darb ve hâlik hetk-i ırz etmekle gadr-ı külli eyledüğüne ve husûs-ı mezbûr minvâl-i muharrer üzere olduğunu nâtik cânib-i şer'den i'lâm-ı şer'i dahi takdîm birle olbabda emr-i şerîf sudûrunu tahrîr ve istid'â' ve husûs-ı mezbûr (...) dergâh-ı mu'allâm yeriçerileri ağası olan Eyüb ağa dâme ilmuhu ol-havâle mûmâ ileyh zimmetinde tabîb-i mersûmun alacağı olan meblağ-ı mezbûr ba'de's-sübût ma'rifet-i şer'le tamâmen tahsîl ve ihkâk-ı hakk olundukdan sonra fî-mâ-ba'd bu misillü hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak husûsuna mûmâ ileyh taraf-ı şer'den tenbîh ve te'kîd olunmak için sen ki mevlânâ-yı mûmâ

ileyhsin sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu i'lâm etmekle i'lâmı mûcibince 'amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i M sene 1213

(3) Haleb mollasına hüküm ki;

Sicilyateyn elçisi mûmâ ileyhin Der'aliyye'me takdîm eylediği mühürlü takrîri mefhûmunda tercümânlık hizmetinde olanlar ve oğulları ve iki nefer hizmetkârları harac ve 'avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta'addî olunmayalar deyü tercümânlık berâtı şûrûtunda münderic ve Mısır'da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Basika veled-i Mikayil Arkitiba bin yüz doksan beş senesi Muharrem'inin beşinci günü ve yine Mısır'da mukîm konsolos ve tercümânın yanında Ayas veled-i Mikayil Gaza sene-i mezbûr Rebî'u'l-âhir'inin yirmi dördüncü günü ve Atina'da Sicilyateyn konsolosu yanında Kasri veled-i Bosifa Daniyel bin yüz doksan üç senesi Zi'l-hicce'sinin yirminci günü ve Draç ve Avlonya ve Ülgün-bar iskelelerinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Mikayil veled-i Tama Totonca bin yüz doksan beş senesi Safer'inin yirmi altıncı günü târîhinde verülen ve ba'dehu bin iki yüz dört senesi Cemâziye'l-âhir'inin on birinci günü târîhinde tecdîden i'tâ' olunan berevât-ı şerîfemle tercümân olmalarıyla mezkûrû'l-esâmî dört nefer tercümânlar konsoloslarının Haleb'de olan umûrlarını rüyet zımnında mahall-i mezkûra irsâl murâd olduğundan mukaddemâ elçi-i mûmâ ileyh 'arzuhalî inhâ ve zikr olunan tercümânlar Haleb'e varub gelünce menâzil ve merâhilde ve esnâ-yı râhda hasbe'l-iktizâ bir mahallde hîn-i meks ve ikâmetlerine hilâf-ı şûrût-ı berât cizyedârlara cizye mutâlebesi ve âhar bahâne ile ta'addî ve rencîde ve mürûr ve 'ubûrlarına mûmâna'at olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında evâmîr-i 'aliyye sudûrunu lede'l-istid'â' şûrût-ı berât mûcibince 'amel olunmak üzere bin iki yüz dört senesi Şevval'inde başka başka i'tâ' olunan evâmîr-i 'aliyye'ye mugâyir medîne-i Haleb'de eshâb ağrâzdan ba'zı kimesneler taraflarından bi-vech-i ta'addî olundukların inhâ ve ol-bâbda emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' etmekle hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ve mugâyir şûrût bi-vech-i ta'addî ve rencîde olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn ve şûrût-ı berât 'amel ve hareket olunmak fermânım olmağın imdi zikr olunan tercümânların yedlerine i'tâ' olunan evâmîr-i 'aliyye'me mugâyir ve şûrût-ı berâtlarına muhâlefet bi-vech-i ta'addî olunduklarına rızâ-yı 'aliyye'me olunduğuna sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer zikr olunan tercümânların şûrût-ı berâtlarına menâfi' ve evâmîr-i 'aliyye'me mugâyir cizyedârlar taraflarından cizye mutâlebesi ve gayrilere âhar bahâne ile ta'addî ve rencîde olunmamak ve himâyet ü sıyânetleri husûsuna dikkat olunmak bâbında. Fî evâhir-i M sene 1213

(4) Dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ağası () dâme ‘ulvîhuya ve hassa bostancıbaşı () dâme mecdühûya ve topcubaşı () ve Galata voyvodası () zîde mecdühûya hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyh ve tercümânan ve etba‘larının kefâf-ı nefisleriçün bin iki yüz on üç senesine mahsûben Üsküdar ve havâlîsinden mâ-‘adâ mahallerden yalnız yüz elli sepet üzümün akçesiyle iştirâ‘ ve Galata’da vâki‘ hanesine def‘a-yı vâhidede nakline mûmâna‘at ve ‘avâ’id ve sâ’ir bahâne ile rencide olunmamak bâbında emr-i şerîfim ricâ‘ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at oldundukda bin iki yüz on iki senesine mahsûben olmiqdâr sepet üzümün akçesiyle iştirâ‘ ve Galata’da vâki‘ hânesine def‘a-yı vâhidede nakline mûmâna‘at olunmamak üzere mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince sene-i mezbûr evâhir-i Rebî‘u’-evvel’inde emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın sâbık üzere yalnız yüz elli sepet üzümün def‘a-yı vâhidede nakline mûmâna‘at olunmamak bâbında. Fî evâhir-i RA sene 1213

[189]

(1) *İşbu emir gelüb battalda hıfz olunub âhar hizmetkâr için yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 207*

Haleb ve Şam ve Kudüs-ü Şerif kâdılarına ve Mısır’dan mahall-i mezkûr ve Akka ve Sayda ve Der‘aliyye’me gelüb gidünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Mısır’da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Basik veled-i Mikayil Artiba nâm tercümânın Mana veled-i Marodos nâm bir nefer hizmetkârı hâlik olmağla yedine verilen yol emr-i şerîf kalemine ba’de’l-teslîm hâlik-i mesfûrun yerine Metahim veled-i Şacarada Fermi nâm bir nefer hizmetkârı istihdâm ve ba’zı husûsa rû’yet zımnında Mısır’dan Haleb ve Şam ve Kudüs-ü Şerif ve Akka ve Sayda ve Der‘aliyye’me irsâl etmekle hizmetkâr-ı mesfûrun mahall-i merkûmeye gelüb gidünce mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at olunmayub ber-mûcib-i şürût berât-ı âlîşânım himâyet ü sıyânet olunmak için mu‘tâd üzere yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 213

(2) *İşbu fermân emri gelüb hıfz olunmuşdur ve yedine âhar için mu‘âfiyyet emri (...)*

Ağrıboz kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Ağrıboz’da mukîmn Sicilyateyn konsolos vekîli Esak Faraş Simon Fî 21 CA sene 96 târîhinde ve ba’dehu cülûs-ı hümâyûna binâ’en tecdîden

verülen berât-ı şerîfimle tercümân olub ve tercümânlık hizmetinde olanlardan âhara tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle rencîde olunmamaları berât-ı şürûtunda münderic olmakdan nâşî tercümân-ı mersûmun ber-mûcib-i şürût-ı berât mu'âfiyyet-i hâvî bin iki yüz yedi senesi evâsıt-ı Rebî'u'l-evvel'inde yedine mu'âfiyyet ve yol evâmîr-i şerîfe verülen Ayas veled-i Arselan nâm bir nefer hizmetkârı hâlik ve âhar mezbûrlardan yol emr-i şerîf zâyî olub yol mu'âfiyyet emr-i şerîf kaleme teslîm ve battalda hıfz olunmağla zâyî olan yol emr-i şerîf her (...) zuhûr eder ise kaleme teslîm olunmak şartıyla tercümân-ı mersûm hâlik-i mesfûrun yedine Aya veled-i Akram Şaki nâm bir nefer hizmetkârı istihdâm etmekle hizmetkâr-ı mesfûr hilâf-ı şürût-ı berât cizye mutâlebesiyle ta'addî olunmayub himâyet olunmak bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid'â' etmek (...) yol emri zuhûrunda kaleme teslîm olunmak şartıyla ber-mûcib-i nizâm bir kît'a hizmetkâr emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 213

(3) *Zirde yol emri yazılmışdır. İşbu gelüb kaleme teslîm olunmadukça (...) hizmetkârlara mu'âfiyyet emirleri verülmemek şartıyla tercümânın helâkından âhara berât verilmişdir Fî 13 S sene 219.*

Rodos ve İstanköy cezîreleri nâ'iblerine hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Rodos ve İstanköy cezîrelerinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 18 ZA sene 196 târîhinde ve ba'dehu cülûs-ı hümayûna mebnî tecdîden verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Andera veled-i Manon Kapari nâm tercümânın iki nefer hizmetkârlarından Hacı Goza veled-i Kahiba nâm bir nefer hizmetkârı târik-i hizmet ve yedine verülen hizmetkâr emr-i şerîf Aba zâde Kapara edüb kazâ-zede olub emr-i mezbûr kaleme ba'de'l-teslîm tercümân-ı mersûm târik-i mesfûrun yerine Cebrail veled-i Anton Goza nâm bir nefer hizmetkâr istihdâm etmekle hizmetkâr-ı mesfûr hilâf-ı şürût cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta'addî olunmayub şürût-ı berât mûcibince himâyet olunmak bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid'â' etmekle 'atîki kaleme hıfz şartıyla bir kît'a hizmetkâr emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 213

(4) Bâlâdaki şerh yol dahi câridir.

Konya ve Haleb mollalarına ve Rodos ve İstanköy'den Der'aliyye'me gelüb andan dahi Edirne ve Konya ve Haleb'e varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb cezîreteyn-i mezbûreteynde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 18 ZA sene 96 târîhinde ve ba'dehu tecdîden verülen berât-ı şerîfimle

tercümân olan Andera veled-i Manon Kapari nâm Cebrail veled-i Anton Kapari nâm (silik) Cebrail veled-i Anton Gozoz nâm bir nefer hidmetkârını ba'zı husûsiçün Rodos ve İstanköy'den Der'aliyye'me ve Der'aliyye'mden dahi Edirne ve Konya ve Haleb canîblerine irsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûr cezîreteyn-i mezkûreteynden mahall-i merkûma varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub şûrût-ı berât mûcibince himâyet olunmak üzere emr-i şerîf sudûrunu istid'â' etmekle 'atik yol emri Haleb zuhûrunda kaleme teslîm olunmak şartıyla bir kıt'a yol emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i CA sene 213

(5) İzmir ve Edirne mollarına ve Der'aliyye'den İzmir ve Edirne ve İslimiye ve Uzuncaabad ve Ruscuk'a varub gelünce hâkem ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve cizyedârlara hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb müte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarında cizye ve tekâlîf-i sâ'ire taleb olunmaya deyü Sicilyalu'ya verülen ahidnâme-i hümâyûn şûrûtunda mûnderic olmakdan Sicilyateyn tüccârından Françesko Valimas nâm müste'men tâcir li-ecli't-ticâre Der'aliyye'mden İzmir ve Edirne ve İslimiye ve Uzuncaabad ve Ruscuk canîblerine 'azîmet etmekle Sicilyalu tâcir-i mersûm Der'aliyye'mden mahall-i merkûma varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak üzere bir kıt'a yol emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 213

(6) *Terkîn Yol emri yazılmışdır. Evâsıt-ı B sene 213*

Ağrıboz kâdısına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Ağrıboz iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Fi 18 L sene 203 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle Yoda veled-i Mosa tercümân olub ve tercümânlık hidmetinde olanların âhara tercümânlık berât-ı şûrûtunda mûnderic olmakdan nâşî tercümân-ı mersûmun iki nefer hidmetkârlarından Ruyet veled-i Mosa nâm bir nefer tâcirin hidmetinde olub yedine verülen mu'âfiyyet ve yol emr-i şerîfleri kaleme teslîm ve battalda hıfz olunmağla tercümân-ı mersûm târik-i mesfûrun yedine Penago veled-i Pasko Menta nâm bir nefer hidmetkâr istihdâm etmekle hidmetkâr-ı mesfûr hilâf-ı şûrût-ı berât cizye mutâlebesi ve âhar vechile rencide olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum sudûrunu istid'â' etmekle tercümânın hidmetinde olub âhar mahallde temellük etmemek tercümânın şûrûtuyla vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak üzere bir kıt'a hidmetkâr emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 1213

[190]

(1) Terkîn

Trabolice kâdisıyla Ağrıboz'dan Mora'ya varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve cizyedârlar ve sâ'ir zâbitân zîde kadrudûya hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Ağrıboz iskelesinde mukîn Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Fî 18 L sene 203 târihinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Yoda veled-i Mosa nâm tercümânın bâ-fermân-ı âlî hizmetkârı olan Penago veled-i Rasko Manta nam bir nefer hizmetkârını Ağrıboz'dan Mora'ya irsâl etmekle hizmetkâr-ı mesfûrun mahall-i merkûma varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' etmekle mahall-i merkûmda eğlenmeyüb serî'an gidüb gelmek şartıyla yedinde olan tuğralu emr-i şerîf mûcibince 'amel olunmak için bir kıt'a yol emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı B sene 213

(2) Sakız cezîresi nâ'ibine ve Sakız muhassılı () zîde mecdühûya hüküm ki

Der'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayrın bu def'a südde-i sa'âdet-karâr mülûkâneme takdîm eyledüğü bir kıt'a takrîr kağıdında Lazar Rostan nâm Fransalu bundan beş altı sene mukaddem Sicilyateyn'in himâyetine ilticâ ve yedine Sicilyateyn'in elçisi tarafında patente i'tâ' ve Kıbrıs tarafına gidüb bir müddet ikâmetinden sonra mesfûr Lazar Rostan der-sa'âdetime gelmek için cezîre-i mezkûreden sefîne ile Sakız cezîresine vürûdunda mersûm ahz ve habs olunmuş olduğu beyânıyla mesfûrun keyfiyeti tashîh ve tahkîk olunmak için bu tarafa irsâli bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' etmekden nâş'i siz ki mevlânâ ve muhassıl mûmâ ileyhümasız mesfûrandan taharrî ve tahkîk olunmak için yanına âdem terfîkiyle (...) Der-sa'âdet'ime ihzârı fermânım olmağın İşbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i meşrûh mesfûrundan taharri ve tahkîk olunmak için yanına âdem terfîkiyle (...) Der'aliyye'me irsâl ve ihzârı husûsuna ihtimâm ve dikkât ve hilâfından hazer ve mûcânebet eylemeniz bâbında. Fî evâ'il-i Ş sene 213

(3) Terkîn

Der'aliyye'mden bahren İsveç hudûduna varunca rûy-ı deryâda geşt ü güzâr eden donanma-yı hümâyûnum kapudânları ve Cezâyir-i garb ve Tunus ve Trablusgarb ocakları Korsan sefâ'ini rû'esâ'sı ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve cizyedârlar ve sâ'ir zâbitân zîde kadruhûma ve Boğazhisarları dizdârlarına hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm İsveç

(4) Kıbrıs cezâresinde vâki‘ kazâlarına kuzât ve nüvvâbına ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve cizyedârlar ve sâ‘ir zâbitâna hüküm ki

‘Asitâne-i ‘aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb müte’ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarından cizye ve tekâlîf ve sâ‘ire taleb olunmaya deyü Sicilyalu’ya verilen ahidnâme-i hümayûn şurûtunda münderic olmakdan nâşî Kıbrıs cezâresinde mukîm bâ-fermân-ı âlî Sicilyateyn konsolos vekîli hizmetinde olan Loka Estani nâm bir nefer Sicilyalu’ya ba‘zı umûr ve husûsa rû‘yet zımnında cezâre-i merkûma kazâlarına ve iskelelerine irsâl murâd eyledüğün bildürüb Sicilyalu müste‘men mersûm zikr olunan mahallere varub gelünce mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at ve esnâ-yı râhda ve bir mahallde hasbe’l-iktizâ hîn-i meks ve ikâmetinde hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn cizyedârlar ve sâ‘ir zâbitân taraflarında cizye ve tekâlîf ve sâ‘ire mutâlebesiyle ta‘addî ve rencide olunmayub bermûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid‘â’ etmeğün ahidnâme-i hümayûn mûcibince ‘amel olunmak içün yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 213

(5) *Tercümân hâlik olub yerine âharı istihdâm olunmağla İşbu emr-i âlihıfz olunmuşdur. yerine âharı istihdâm olunmuşdur. Fî evâsıt-ı B sene 220*

Şam mollasına ve Selanik’den Şam-ı Şerif’e varub gelünce vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve cizyedârlar ve sâ‘ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb medîne-i Selanik’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında î 2 ZA sene 189 târîhinde ve ba‘dehu tevdiden verilen berât-ı şerîfimle tercümân olan Hacı Laskari nâm tercümânın Dimitre veled-i Toma nâm hizmetkârı hâlik olub yedine verilen yol emr-i şerîfi kaleme teslim ve battalda hıfz olunmağla tercümân-ı mersûm halîk-i mesfûrun yerine Anastasyo veled-i Dimitre nâm bir nefer hizmetkâr istihdâm ve bi-kusûr umûr ve husûs içün Selanik’den Şam-ı Şerif’e irsâl etmekle hizmetkâr-ı mesfûr Selanik’den mahall-i mezkûra varub gelünce mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at olunmayub bermûcib-i şurût-ı berât himâyet olunmak üzere şurût-ı berât derciyle ber-mu‘tâd bir kıt‘a yol emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 213

(6) *İşbu battalda hıfz olunub yedine âhar içün yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı ZA sene 215*

Selanik ve havâlîsinde vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve cizyedârlar ve sâ‘ir zâbitâna hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb Selanik’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 29 Ş sebe 195 târîhinde ve ba’dehu tecdîden verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Hiristo veled-i Nikola nâm tercümânın İrpiro Polo veled-i Hacı Dimitraki nâm bir nefer hidmetkârı hâlik olub yedine verülen yol emr-i şerîfi kaleme teslim ve battalda hıfz olunmağla tercümân-ı mersûm hâlik-i mesfûrun yerine Yoda veled-i Muel Adrita nâm bir nefer hidmetkârı istihdâm ve ba’zı umûr ve husûsiçün Selanik ve havâlisinde kâ’in kazâlara irsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûr mahall-i mezkûra varub gelünce mürûr ve ‘ubûruna mûmâna’at olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak üzere şürût-ı berât derciyle mu’tâd üzere bir kıt’a yol emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 213

[191]

(1) Lefkoşa nâ’ibine ve Kıbrıs muhassılı () zîde mecdühûya ve sâ’ir zâbitân zîde kadruhûya hüküm ki

Kıbrıs konsolosuyla Kıbrıs cezîresinde bulunan Françe tüccârı Françelü’ye tâbi‘ olanların habsları ve elbiselerinden mâ-‘adâ nukûd ve emvâl ve eşyâları ve (...) içün zabt ve defterini Der‘aliyye’me takdîme mübâderet ve ber-takrîb ba’zıları eşyâlarını (...) âhara devr etmek ve İskenderiye vak‘asından sonra düvel-i sâ’ire himâyetine girmek ve patente almak mülâhazadan ta‘bir olmağla o makûleler dahi taharri ve tedkîk olunarak zahîre ihrâc olunmak ve fi’l-asl düvel-i sâ’ire himâyetinde olanlar bu takrîb ile taarruz olunmamak üzere işbu sene-i mübâreke evâhir-i Rebî‘u’l-âhir’inde siz ki muhassıl ve sâ’ir zâbitân mûmâ ileyhümsiz size hitâben emr-i şerîfim sadır olmuş idi el-hâletü-hâzihi Der‘aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr bu def’a derbâr-ı sa‘âdet-kararıma takdîm eyledüğü bir kıt’a mühürlü ‘arzuhalinde bâlâda mastûr emr-i şerîfe mebnî bu esnâda Kıbrıs cezîresinde kâ’in sahîh Sicilyalu bezirgân ve sâ’ir ta’îfelerine zâbitân ve ehl-i örf ta’îfesi taraflarından bilâ-sebeb tehdîd ile isti‘lâb emin ve râhatlarını mûcib harekete mübâderet olunduğundan bahisle o makûle vâki‘ olan ta‘addiyâtın men‘ ve def’i ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â’ etmekden nâşî emr-i şerîf mezkûra binâ‘en sahîh Sicilyalu bezirgân ve sâ’ir ta’îfelerine ta‘addî olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunmaları fermânım olunmağın imdi memâlik-i mahrûsemde kâ’in sahîh Sicilyalu bezirgân ve sâ’ir tebâ‘alarına mugâyir ahidnâme-i hümayûn ta‘addî olunmayub oldukları mahallerde ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânetler matlûb-ı mülûkânem idüğü siz ki mevlânâ ve muhassıl ve sâ’ir mûmâ ileyhümsiz ma‘lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh Kıbrıs cezîresinde kâ’in sahîh Sicilyalu bezirgân ve sâ’ir tebâ‘alarına ta‘addî ve rencîde olunmayub

ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânetleri husûsuna ikdâm ve dikkât ve bu bahâne ile Françelû ve Françelû'ye tâbi' olanlar haklarında bâlâda mastûr sudûr eden emr-i şerîfimin hilâf-ı mikdâr-ı zerre vaz' ü hareket vukû'na tecvîzden (...) hazer ve mûcânebet eylemeniz bâbında. Fî evâhir-i Ş sene 213

(2) Edirne mollasına ve Der'aliyye'mden Edirne ve İslimiye ve Uzuncaabad'a varub gelünce yol üzerinde vâki' hâkem ve yeniçeri serdârları iskele emînleri ve cizyedârlar ve sâ'ire hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralının re'âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete mûte'allik bey' ü şirâlarında sâ'ir dost olan düvel misillü mu'âmele oluna ve mûte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından cizye ve tekâlîf-i sâ'ire taleb olunmaya deyü Sicilyalu'ya verülen ahidnâme-i hümâyûn şurûtunda münderic olmakdan nâşi Sicilyalu tüccârından Pedi Milo nâm Sicilyalu tâcir li-ecli't-ticâre Der'aliyye'mden Edirne ve İslimiye ve Uzuncaabad'a zehâb murâd etmekle 'azîmet üzere olduğun bildürüb Sicilyalu tâcir-i mersûm Der'aliyye'mden mahall-i mezkûra varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at ve hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn cizye ve tekâlîf-i sâ'ire taleb olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid'â' etmekden ahidnâme-i hümâyûn mûcibince 'amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i N sene 213

(3) Edirne mollasına ve Der'aliyye'mden Edirne'ye varub gelünce vâki' hâkem ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve cizyedârlar ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb mûte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından cizye ve tekâlîf sâ'ire taleb olunmaya deyü Sicilyalu'ya verülen ahidnâme-i hümâyûn şurûtunda münderic olmakdan nâşi Sicilyalu râhiblerinden Padara Macirta nâm râhib ba'zı husûsa rû'yet zımnında Der'aliyye'den Edirne'ye 'azîmet murâd etmekle Sicilyalu râhib-i mersûm Der'aliyye'mden Edirne'ye varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak üzere bir kıt'a yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı N sene 213

(4) Edirne mollasına ve Edirne'den Uzuncaabad ve Hasköy ve İslimiye'ye varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve gümrük emînleri ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Devlet-i 'Aliyye'min bi'l-cümle iskele ve gümrüklerinde Sicilyateyn kralının sefâ'in ve re'âyâlarından gümrük resmi yüzde üç ve sâ'ir

dost olan düvel tarafından verülen rüsûmat edâ olunub ve kral-ı müşârün ileyhın re‘âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte‘allık bey’ ü şîrâlarında sâ’ir dost olan düvel misillü mu‘âmele oluna deyü Sicilyalu’ya verülen ahidnâme-i hümayûn şûrûtunda mastûr ve mukayyed bulunduğuna binâ’en Sicilyalu tüccârından Pedi Milo nâm tâcir li-ecli’t-ticâre Edirne’den Uzuncaabad ve Hasköy ve İslimiye’ye gitmek murâd etmekle ‘azîmet üzere olduğu bildürüb tâcir-i mesfûr Edirne’den mahall-i merkûma varub gelünce esnâ-yı râhda ve hasbe’l-iktizâ bir mahallde hîn-i meksinde hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn cizyedârlar taraflarından cizye talebiyle rencîde ve getür ve memnû‘âtdan olmayub alub götürdüğü emti‘a ve eşyânın ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn yüzde üç hesâb üzere resmi gümrük edâ eyledükden sonra ziyâde mükerrer gümrük talebiyle ta‘addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunarak âminen ve sâlimen mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid‘a’ etmeğın siz ki gümrük emîni mûmâ ileyhümsiz ahidnâme-i hümayûn mûcibince vusûl-ı ‘amel dahi siz ki mevlânâ ve gümrük ve sâ’ir mûmâ ileyhümsiz tâcir-i mesfûr Edirne’den mahall-i merkûma varub gelünce esnâ-yı râhda ve hasbe’l-iktizâ bir mahallde hîn-i meksinde hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn cizyedârlar taraflarından cizye talebiyle rencîde olunmayub getürdüğü memnû‘âtdan olmayan eşyâdan götürdüğü emti‘a ve eşyânın ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn sâ’ir müste’men misillü yüzde üç hesâb üzere resmi gümrük edâ eyledükden sonra ziyâde ve mükerrer talebiyle ta‘addî etdürmeyüb himâyet ü sıyânet olunarak âminen ve sâlimen mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at olunmayub mutazammin. Fî evâhir-i N sene 213

(6) Edirne mollasına ve Der‘aliyye’mden Edirne ve İslimiye ve Uzuncaabad Hasköy ve Tuna sevâhiline varub gelünce kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve cizyedârlar ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyalu tâcirlerinden Canopariba nâm tâcir li-ecli’t-ticâre ‘asitânedden mahall-i mezkûra ‘azîmet etmekle tâcir-i mersûm mahall-i mezkûra varub gelünce hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at ve cizye talebiyle dahi ta‘addî olunmayub ahidnâme-i hümayûn mûcibince ‘amel olunmak üzere bir kıt‘a yol hükmü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 213

(6) Bir sûret

Gasbarpariba nâm Sicilyalu tâcire aynıyla.

(7) Bir sûret

Antonaki Bariba nâm Sicilyalu tâcire ber-vech-i meşrûh.

[192]

(1) Boğazhisarları nâ'iblerine ve Bahr-i Sefîd boğazı muhâfızı Hadımzâde Mir Osman zîde mecdühûya ve Boğazhisarları kal'e dizdârları zîde izzihûya hüküm ki

Sicilyateyn Devlet'inin Der-sa'âdet'imde mukîm elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime takdim eylediği mühürlü 'arzuhalî mefhûmunda Sicilyateyn kralı tarafından Devlet-i 'Aliyye'm ve elçi-i mûmâ ileyh ve Rusya ve İngiltere elçilerine tahrîrât-ı mahsûsa ile Palerma limanından irsâl eylediği bir kıt'a beylik sefinesi boğaza mürûr eylediği sefîne-i mezkûr kumandanı tarafından varîd olan tahrîrâtdan müstebân ve sefîne-i mezkûrenin bu tarafa celbi lâzımeden bi'd-defâ'at inhâ ve sefîne-i mezkûrun Der-'aliyye'me gelmek üzere Boğazhisarlarından mürûruna mûmâna'at olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûruna istid'â' eylediği eelden vech-i meşrûh üzere mürûruna mûmâna'at olunmamak fermânım olunmağın imdi siz ki mevlânâ ve muhâfız ve cizyedâran mûmâ ileyhümsiz ber-vechi meşrûh sefîne-i mezbûreye Der-'aliyye'me gelmek üzere boğazdan emirlerine mübâderet ve beyhûde meks ve tevakkufuna mûcib vaz' ve tecvîzden ittikâ ve mübâ'adet olunmak bâbında. Fî evâ'il-i ZA sene 213

Der-zamân-ı Re'îsu'l-kuttâbMustafa Rasim Efendi Hazretleri

Fî evâ'il-i Z sene 213

(2) Boğazhisarları nâ'iblerine ve Bahr-i Sefîd boğazı muhâfızı Hadımzâde Mir Osman zîde mecdühûya ve Boğazhisarları dizdârlarına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb tahrîrât-ı mefhûm ile bir kıt'a Sicilyateyn beylik sefinesi Palerma limanından Der-'aliyye'me irsâl etmek üzere olduğu bu def'a Sicilyateyn kralı tarafına gelen tahrîrâtda müstebân olmağla sefîne-i mezbûrun Der-'aliyye'me irsâli lâzım geldükde inhâ ve sefîne-i mezbûr Der-'aliyye'me gelmek üzere Boğazhisarına fûrûht mürûruna mûmâna'at olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' eylediği eelden vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 213

Der-zamân-ı Kâ'im-makâm âlî-makam Ebu Bekir Paşa yesserallâhü mâ-yeşâ ve fî-ibbân vekîl

Re'îsu'l-kuttâb Atıfa Efendi Hazretleri

(3) Boğazhisarları nâ'iblerine ve dizdârlarına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb bundan akdem Sicilyateyn canîbinden Der‘aliyye’me vürüd eden bir kıt‘a Sicilyateyn beylik sefnesinin itmâm-ı hizmet me‘mûresiyle gerü vilâyeti tarafına ‘avdet üzere olduğun bildürüb bu makûle Devlet-i ‘Aliyye’me dostluk irâdında olan düvel-i müste’menan taraflarından gelüb gerü vilâyetlerine ‘avdete me‘zûn olan beylik sefnesinin Boğazhisarlarına ‘ubûrunda mugâyir-i kâdim yoklanmak bahânesiyle te’hîr olunmayub âminen ve sâlimen mürûruna mûmâna‘at olunmamak bâbında. Fî evâsıt-ı ZA sene 213

(4) *Konsolos vekâleti ‘azl olunmağla yedine âhar için konsolos vekâleti için emir yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 214*

Lefkoşa cezâresi nâ’ibine hüküm ki

Sicilyateyn elçisi rikâb-ı hümayûna mühürlü ‘arzuhas gönderüb Sicilyateyn kralının ikâmet edecek vekîli vesâtatıyla âhara ve etbâ’larına olan müsâ‘ade misillü mu‘âmele oluna deyü ahidnâme-i hümayûnda münderic olmakdan nâşî Lefkoşa iskelesine âmed şüd iden Sicilyateyn tüccârı ve sefâ’ini umûruna rü’yet için bâ-fermân-ı âlî konsolos vekîli olan Karibanda Çiradoy nâm Sicilyalı konsolos vekîli vilâyetine ‘azîmet etmekle vekâletden ‘azl olunub biri hâli ve konsolosluk vekâleti hizmeti mu‘attal olmağla ma‘zûl mersûmun yerine yine iskele-i merkûmeye kendü cinslerinden Şorok Vastilon nâm müste’men devleti tarafından konsolos gelünceye değin konsolos vekîli nasb ve ta’yîn olduğun bildürüb iskele-i mezbûr âmed şüdlerinden Sicilyalı tüccârı ve sefâ’ini eshâblarını rü’yet ve konsolato resmi bi’l-vekâlet ahz ve kabz etdürülmeyüb mugâyir ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ etmeğın ahidnâme-i hümayûn mûcibince ‘amel olunmak bâbında. Fî evâ’il-i M sene 213

(5) İzmir kazâsı nâ’ibine hüküm ki

Sicilyateyn elçisi rikâb-ı hümayûna mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn tüccârından Filippo Karlonaro nâm müste’men Devlet-i ‘Aliyye’me re‘âyâsından olub ‘asitâne-i ‘aliyye’me mütemekkinlerinden tabîb Anastasyo Marki nâm zimmî bin iki yüz on senesinde cihet-i karz olmak üzere üç bin guruş istikrâz etmekle meblağ-ı mezbûru lede’l-mutâlebe hilesinden nâşî

kable’l-edâda medîne-i İzmire firar ve (...) ol-tarafda ikâmet eyledüğün bildürüb inhâ ve tarafından bâ-hüccet-i şer‘iyye vekîl-i şer‘isi olan Decaetden zâde Ahmed nâm kimesne ile şer‘le görölüb ol-mikdâr guruş hakkı tamâmen tahsîl ve kabzına me‘mûr Karozo nâm müste’mene teslim birle icrâ’-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â’ etmeğın

vekîl-i şer'isiyle mahallinde şer'le görölüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında. Fî evâ'il-i S sene 214

[193]

(1) ve Haleb vâlisine ve kâdısına ve Haleb Françelü emvâl taharrîsine me'mûr Hevâceğân-ı Dîvân-ı Hümâyûn'umdan Salih zîde mecdühûya hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr tarafından rikâb-ı hümâyûnuma takdîm olunan bir kıt'a mühürlü takrîr kağıdından bundan akdem Françelü tercümânlarından bir nefer tercümânın hizmetkârı olan Cebrail veled-i Anton Garoz nâm hizmetkâra Françelü'nün 'aleyhine sefer-i hümâyûnum vukû'nda Sicilyateyn himâyesine girüb yerine hizmetkârlık emr-i şerîfi ahz etmiş iken ve mersûmun Françelü ile ta'alluk olmayub yedinde Fransız emvâli dahi yoğiken hane ve odası temhîd olduğuna binâ'en temhîd olunan hane ve odasının mühür fark ve küşâd olunması bâbında siz ki vezîre müşâr ve mevlânâ-yı ve mübâşir mûmâ ileyhümsiz size hitâben hükm-ü hümâyûnum sudûru istid'â' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda re'âyâ-yı Devlet-i 'Aliyye'mden iken refte refte berât ve fermân ve patente ile Françelü'ye tâbi' olanların bi'l-cümle nukûd ve eşyâ ve (...) cânib (...) zabt ve isim ve şöhetleriyle Der'aliyye'me i'lâm olunmak üzere sâdır olan emr-i şerîfe mebnî Selanik'de mütemekkin Yakub veled-i Abram Kavlon ma'lûmü'l-esâmî iki nefer zimmînin Françelü ta'îfesinden oldukları ihbâr olduğundan bu vechile sonradan ihtimâllerine i'tibâr olunmayub senedleri terkîn bulunacağı beyânıyla mahallinde temhîr olunan bi'l-cümle emvâl ve eşyâ ve zimmîleri zabt ve defteri Der'aliyye'me irsâl olunmak üzere emr-i şerîfim sudûrundan sonra mesfûr Yakub veled Abram Kavlon ve eğerce mukaddemâ Fransız tercümânı olub lâkin ticâretle me'lûf olmadığı ve şimdiki halde İsveç tercümânı olduğu beyânıyla emvâl ve eşyâsına ta'arruz olunmamak üzere emr-i şerîfim sudûrunu İsveç elçisi istid'â' etdükde ticâretle me'lûf olmayan berâtlü ve fermânlulara taarruz olunmamak husûsu mu'âfaren şerefrîz-sudûr olan emr-i şerîfimde mûnderic olduğundan mesfûr Yakub veled-i Abram Kavlon dahi fi'l-asl ticâretle me'lûf olmayan Françelü berâtlısından olduğu tahsîliyle tahkîk olmağla hane ve eşyâsına vaz' olunan mühür fark olunmak ve eşyâsına taarruz ol-vechile başka muhâsebeye ilim ve haberi verölmek üzere sene-i vâhiye evâhir-i Zi'l-ka'de'sinde başka ve kezâlik Bursa tercümânı Samoyil Asak Moyano nâm tercümân ile İngiltere tercümânının hizmetkârı Menahim veled-i Samoil Gatito nâm bir nefer hizmetkârın hane ve eşyâlarına dahi vaz' olunan mühür fark olunmadığına elçileri istid'â'sıyla Selanik kâdısına hitâben başka ve Sicilyateyn elçisi mûmâ ileyhin inhâsı üzere Cebrail veled-i Anton

Garoz nâm bir nefer hizmetkârı yerine hizmetkârlık içüm başka evâmir-i şerîfe verüldüğü mastûr ve mukayyed olunub bu sûretde ticâretle me'lûf ve yerine dahi Fransız emvâli olduğu takdîrde temhîd olunan mührünün (...) yanında size hitâben emr-i şerîfim ısdârını hâlen dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri küttâbı olub Fransalı emvâl taharrîsine me'mûr (...) dergâh dâme mecdühû bâ-takrîr ifâde etmekle takrîri ve emsâli mûcibince elçi-i mûmâ ileyhın istid'â'sı üzere hizmetkâr-ı mersûmun hane ve odasının mührü fark ve küşâd olunması fermânım olmağın imdi siz ki vezîr müşâr ve mevlânâ ve mübâşir mûmâ ileyhümsiz mesfûr Cebrail veled-i Anton Garoz eğerce mukaddemâ Fransız tercümân hizmetkârı olub lâkin şimdiki halde Sicilyateyn himâyesine girdüğüne ve haber (...) emri verüldüğüne binâen hakikatde ticâretle me'lûf ve yedinde Fransız emvâli dahi olmadığı sûretde hane ve odasına vaz' olan mühür fark olunmak matlûb idüğü ve başka muhâsebeye ilim ve haberi verdüğü ma'lûmunuz oldukda vech-i meşrûh ve şürût-ı mezkûr üzere hizmetkâr-ı mersûmun hane ve odasına temhîd olunan mühür fark ve küşâd olunmak ve hilâf-ı emr ü rızâ vaz' tecvîz olunmamak bâbında. Fî evâhir-i M sene 1214

(2) Der'aliyye'den re's-i hudûda varub gelünce yol üzerinde vâki' hükkâm ve sâ'ire hüküm ki 'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr rikân-ı hümayûnuma mühürlü 'arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyh tahrîrât-ı mühimmeye (...) hizmetinde olan Yoziba nâm müste'men âdemisi terfîk etdüğü bir nefer yasakçı ile devleti canîbine irsâl murâd eyledüğünden bahîsle merkûmenin Der'aliyye'mden re's-i hudûda varub gelünce mürûr ve 'ubûrlarına mûmâna'at ve esnâ-yı râhda ve bir mahallde hasbe'l-iktizâ hîn-i meks ve tevakkuflarında hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ta'addî ve rencîde olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunarak âminen ve sâlimen savb-ı maksûda îsâlleri husûsuna ihtimâm ve dikkât olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â'-ı inâyet etmeğın vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mevlân ve sâ'ir mûmâ ileyhümsiz Sicilyateyn Devleti Devlet-i 'Aliyye dâimü'l-karârımın dost ve ecl ve ihlâs olub bu makûle tahrîrât-ı mühimme ile âmed şüd iden âdemlerin esnâ-yı râhda ve hasbe'l-iktizâ meks ve tevakkuflarında hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn bir güne ta'addî ve rencîde olunmamaları ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunarak âminen ve sâlimen mahall-i maksûda irsâl olunmaları husûsu matlûb-ı mülûkânem idüğü ma'lûmunuz olundukda ber-vech-i muharrer elçi-i mûmâ ileyhın âdemi müste'men mersûmun bir nefer yasakçı ile Der'aliyye'mden re's-i hudûda varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânetlerine mübâderet ve hilâf-ı emr ü rızâ hâlât vukû'na tecvîzden (...) tehâşi ve mücânebet eylemeniz bâbında.

(3) Yafa kâdısıyla Yafa'dan bahren 'asitâne-i sa'âdetime gelünce yol üzerinde vâki' vâki' iskelelerin kuzât ve nüvvâba hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyalı tâcirlerinden bundan akdem Yafa iskelesinde bâ-fermân-ı âlî li-eclî't-ticâre ikâmet üzere olan Petro Damiya nâm müste'men tâcir bu esnâda hâlik olub ancak mesfûrun 'iyâli Der'aliyye'de mukîm (...) tercümânı Napar Lamason nâm tercümânın kızı olub ol-tarafda hâlik-i mesfûrdan gayri kimesnesi olmayub (...) kaldığından mersûm binâen Der'aliyye'mde mukîm babasının yanına gelmek murâd eyledüğün bildürüb hâlik-i mersûmun Yafa'dan bahren Der'aliyye'me gelünce mürûruna mûmâna'at ve esnâ-yı râhda bir mahallde hasbe'l-iktizâ hîn-i meks ve ikâmete ta'addî ve rencide olunmayub himâyet ü sıyânet olunarak âminen ve sâlimen Der'aliyye'me irsâl olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' etmeğin mesfûranın Der-sa'âdetime mürûruna mûmâna'at olunmamak bâbında. Fî evâ'il-i RA sene 214

[194]

(1) Selanik kazâsı nâ'ibine hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühü bi'l-hayr rikâb-ı hümâyûnuma mühürlü 'arzuhal gönderüb Selanik'de mütemekkin Sicilyateyn konsolos ve tercümân ve tüccâr ve sâ'ir âdemleri ve Selanik iskelesine tevârüd eden sefâ'ının mellâhlarının kefâf-ı nefisler içün Françe beksimâd teslim olunmak içün müceddeden bir 'aded fermâm küşâdına ruhsâtına hâvî emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz ahkâm-ı kuyudâta tebliğ etdürüldükde İzmir'de mukîm İsveç konsolosu ve tüccâr ve sâ'ir müste'men re'âyâlarının kefâf-ı nefisleriçün (...) olunmak Nederlandelü'ye ta'yîn olduğu üzere müceddeden İsveçlü dahi bâ-fermân küşâdına ruhsatı hâvî emr-i şerîf sudûrunu İsveç elçisi mühürlü 'arzuhalıyla istid'â' eyledükde Nederlandelü'ye verilen emr-i âlîye kıyâsen iki yüz on iki senesi evâhir-i Zi'l-hicce'sinde başka ve Bursa elçisi istid'â'sıyla emsâline kıyâsen medîne-i Selanik'de ancak bir bâb firun küşâd içün sene-i vâhiye evâ'il-i Cemâziye'l-evvel'inde dahi ruhsatı hâvî başka evâmir-i şerîfem verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın emsâl ve istid'â'sı üzere yalnız bir bâb firun küşâd olunmak fermânım olunmağın sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin Selanik'de Sicilyateyn konsolosu mahsûs ile yalnız bir bâb Françelü firunun küşâdına ruhsât verüldüğü ve bir 'aded firundan ziyâde firun küşâd olduğuna rızâ-yı 'aliyye'm olduğuna ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer Sicilyateyn konsolosuna mahsûs yalnız bir bâb firunun küşâdına

mümâna‘at olunmamak ve bu vesîle ile emr-i şerîfim ve nizâm-ı (...) sâ’ir firun küşâdına (...) ruhsâtdan ziyâde (...) mübâ‘adet olunmak bâbında. Fî evâ’il-i RA sene 214

(2) *On beş senesine mahsûben emr-i şerîf yazılmışdır.*

Hâlen rikâb-ı hümâyûnumda sekbanbaşı olan () ve hassa bostancıbaşı dâme mecdühûma ve topcubaşı () ve Galata voyvodası () zîde mecdühûya hüküm ki

‘Asitâne-i ‘aliyye’nde mukîm ‘avâkıbühû bi’l-hayr rikâb-ı hümâyûnuma mühürlü ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyh ve tercümân ve etbâ’larının kefâf-ı nefisleriçün bin iki yüz on dört senesine mahsûben Üsküdar ve havâlîsinden mâ-‘adâ mahallerden yalnız yüz elli sepet üzümün akçesiyle iştirâ‘ ve Galata’da vâki‘ hanesine def‘a-yı vâhidede nakline mümâna‘at ve ‘avâ’id ve sâ’ir bahâne ile rencîde olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â‘ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma tâbi‘ etdürüldükde bin iki yüz on üç senesine mahsûben olmiqdâr sepet üzümün akçesiyle iştirâ‘ ve Galata’da vâki‘ hanesine def‘a-yı vâhidede nakline mümâna‘at olunmamak üzere mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince sene-i mezbûr Rebî‘u’l-evvel’inde emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın sâbık üzere yalnız yüz elli sepet üzümün def‘a-yı vâhidede nakline mümâna‘at olunmamak bâbında. Fî evâ’il-i R sene 214

(3) *Tercümân-ı mersûmun hidmetkârı Bagici oğlu Dimitraki’nin kazâ-ı mezbûrda kâ’in Elhosa mahallesi mütemekkinlerinden ma‘lûmü’l-esâmî kesân zimmetlerinde alacağı olan on bin üç yüz kırk yedi guruşun tahsîli bâbında sâdır olan İşbu emr-i âlîâhar husûsa me‘mûr İsmail mübâşeretiyle lede’l-vusûl (...) kazâ-ı mezbûrda nâ-mevcûd olduklarından da‘vâ-yı mezkûr ‘alâ-hâl terk olunduğu nâtik İnöz kadısının vârid olan i‘lâmının hülâsası bâ-fermân-ı âlî şerh verilmişdir. Fî 11 ZA sene 214*

İnöz kazâsı nâ’ibine hüküm ki

Der‘aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr rikâb-ı hümâyûnuma mühürlü ‘arzuhal gönderüb medîne-i İzmir’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Gorinba veled-i Haçador nâm tercümânın iki nefer fermânlu hidmetkârlarından Dimitraki veled-i Samanon nâm hidmetkârını İnöz kazâsı mahallesinde Elhosa mahallesinde mütemekkin ma‘lûmü’l-esâmî zimmîler zimmetlerinde bin iki yüz sekiz senesinden berü bâ-tahvîl dört bin yüz kırk yedi guruş alacak hakkı olub bi’d-defa‘ât taleb olunmak murâd eyledükde bi-vech-i şer‘iyye edâda te‘allül ve muhâlefet üzere olundukların inhâ ve âhar husûsa me‘mûr mübâşir ma‘rifet-i şer‘le rû’yet ve mesfûr (...)

zimetlerinde olan ol-mikdâr gurus alacağı tamâmen tahsîl oldurulub icrâ-yı hakk ve gerek ihkâk-ı hakk mümkün olmaz ise Der-sa'âdetime ihzârları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' eyldüğü eelden âhar husûsa me'mûr mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görölüb ihkâk-ı hakk mümkün olmaz ise Der-sa'âdetime ihzârları fermânım olunmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhimsin âhar husûsa me'mûr mübâşir -i mûmâ ileyh ma'rifetiyle mesfûrları mahallinde meclis-i şer'iyeye ihzâr ve terâfu' şer' ve zimetlerinde şer'en sâbit olan ol-mikdâr gurus alacak hakkı tamâmen ve kâmilten tahsîl ve mersûma teslîme dikkât eylesin şöyle ki mahallinde ihkâk-ı hakk mümkün olmaz ise mesfûrları Der'aliyye'me ihzâr ve irsâle mübâderet ve hilâfindan hâzer ve mücânebet olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı R sene 214

(4) *Âhar husûsa me'mûr mübâşirle tebdîl olunub tekrâr kayd olunmuşdur.*

Mora vâlisi vezîre ve Trabolice kâdisına hüküm ki

Der'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr rikâb-ı hümayûnuma mühürlü 'arzuhal gönderüb Ağrıboz iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Asak Faraş nâm tercümânın Trabolice mütemekkinlerinden Berocanto ve Babakonos ve Esbilo ve Hana Dimitraki nâm dört nefer kocabaşlarının iki yüz senesinden elli bin beş yüz gurus alacağı olmağla bade'l-mutâlebe ve'l-terâfu' ve'l-sübûtü'l-şer' Rumili kazî-i 'askerleri tarafından verülen i'lâm-ı şer'iyeye mûcibince meblağ-ı mezbûrun tahsîsiçün bâ-emr-i âlî mübâşir ta'yîn olunan Osman haseki ma'rifetiyle hıfz-ı meblağ-ı mezbûrun (...) mezbûran Babakonomor ve Esbili nâm zimmîlerden tahsîl veya (...) mersûman Hana Dimitraki ve Berocanto nâm zimmîlerden tahsîl olunmak üzere iken mesfûr Berocanto hâlik olmağla meblağ-ı bâkî mezkûr üç bin iki yüz elli gurus Hana Dimitraki ile yine Trabolice mütemekkinlerinden hâlik-i mesfûrun terekesine vaz'-ı yed eden oğlu Baykorota ve karındaşları zimmîlerden hâlik-i mesfûr malından herçend mutâlebe olundukda hilâf-ı şer'-i şerîf taraf-ı şer'den verülen i'lâm-ı şer'iyeye mugâyir edâda te'allül ve muhâlefet ve ibtâl-i hakk va gadr-ı külli sevdâsında oldukları elçi-i mûmâ ileyh mukaddemâ bâ-'arzuhal lede'l-inhâ ve lede'l-istid'â' mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında iki yüz dokuz senesi evâhir-i Cemaziye'l-evvel'inde Mora kâ'im-makâmına ve Trabolice kâdisına hitâben emr-i şerîfim sâdır olmuş iken bu ana değin meblağ-ı bâkî merkûmdan bir akçe vermeye tahsîl olunmayub 'alâ-hâl ve fi-mâ'bad inhâ ve mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince tahsîli bâbında te'kîd-i hâvî emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' ve Dîvân-ı Hümayûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda ber-vech-i muharrer târîh-i mezbûrda emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın âhar husûsa

me'mûr mübâşir ma'rifetiyle mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince 'amel olunmak fermânım olunmağın te'kîd-i hâvî İşbu emr-i şerîfim ısdâr olmuştur imdi siz ki vezîr müşâr ve mevlânâ-ı mûmâ ileyhümâsız âhar husûsa me'mûr mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle vech-i meşrûh üzere meblağ-ı bâkî mezkûr üç iki yüz elli guruş ber-mûcib i'lâm-ı şer'îyye ve mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mantûkî üzere mesfûr Hana Dimitraki ile hâlik-i mersûmun terekesine vaz'ü'l-yed eden oğlu ve karındaşları merkûmundan mürd-ü mesfûrun bundan tamâmen tahsîl ve tercümân-ı mersûm aluverüb icrâ'-yı şer' ve ihkâk-ı hakka ihtimâm ve dikkât ve iğmâz ve tekâsül ile âdem-i tahsîl ve imrâr-ı (...) tecvîzden hazer ve mücânebet olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı R sene 214

[195]

(1) Bursa mollasına ve Der'aliyye'mden Bursa'ya varub gelünce vâkî' kuzât ve nüvvâb ve sâ'ire hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyatyn tüccârından Galata'da ticâretle (silik) Petro Kozita nâm müste'men tâcirin (...) müteharrik olmağla müste'men mersûm tashîhih (...) zımında Der'aliyye'mden Bursa ve havâlisine varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at ve esnâ-yı râhda ve bir mahallde hasbe'l-iktizâ hîn-i meks olunduğunacizyedârlar ve sâ'ir zâbitân taraflarından hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta'addî ve rencîde olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' etmeğın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince 'amel olunmak içün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i CA sene 214

(2) *Tercümân-ı mersûmun hidmetkârı Yenagi oğlu Dimitraki'nin İnöz mütemekkinlerimden Nemakyoç oğlu Dimitraki ve Papasotir oğlu Merostoyoka zımmîlerde olan meblağ-ı mezbûrun tahsîli bâbında sâdır olan İşbu emr-i âlîâhar husûs mübâşereti İsmail mübâşeretiyle lede'l-vusûl meblağ-ı mezbûrdan mesfûran zimmetlerinde bâkî kalan üç yüz guruşu tahsîl ve mersûm Yenagi oğlu Dimitraki'ye teslim olunub bir akçe alacağı kalmadığı nâtık İnöz kâdısının (...) olan i'lâmın hülâsası bâ-fermân tahsîl-i şerh olunmuştur. Fî 11 ZA sene 214*

İsti'lâm-ı hâvî tekrâr emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı CA sene 215

İnöz nâ'ibine hüküm ki;

Sicilyateyn elçisi rikâb-ı hümâyûnuma mühürlü 'arzuhal gönderüb medîne-i İzmir'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Ariba veled-i Haçador nâm

tercümânın bâ-fermân-ı âlî Dimitraki veled-i Manon nâm himdetkârı iki sene mukaddem İnöz'de tercümân-ı mersûmun umûrunu rü'yet esnâsında İnöz ahâlîsinden ma'lûmü'l-esâmî re'âyâya İnöz'de mütemekkin Kemansız oğlu Dimitraki ve Hristo veled-i Papa Sotiri nâm kocabaşlar kefâletleriyle ikrâz eyledükleri meblağdan bâkî kalan üç bin beş yüz guruş koca baş mesfûran re'âyâdan tahsîl ve kabz eyledüklerinde lede'l-mutâlebe edâda muhâlefet üzere oldukları bundan akdem lede'l-inhâ ve lede'l-istid'â' âhar husûsa ta'yîn olunan mübâşir ma'rîfetiyle meblağ-ı mezbûr şer'iyeye tahsîl ve edâda muhâlefet ederler ise Der'aliyye'me ihzârları bâbında bin iki yüz on senesi evâhir-i Receb'inde sadır olan emr-i şerîf mahalline lede'l-vusûl kocabaşı mesfûrlar ber-mûcib-i emr-i âlî huzûr-ı şer' ihzâr ve lede'l-vâkî' hidmetkâr-ı mersûm meblağ-ı mezbûrun mesfûrlardan taleb ve dâ'va eyledüğü mukaddemâ sana edâ eyledük deyü cevâba tasaddî birle def' ve yine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı 'aciz ve tahlîfî dahi taleb olunmaları 'alâ-mûcib ikrâr-ı hem meblağ-ı mezbûrun edâsıyla hükm olunduğu beyânıyla mesfûrların zimmetlerinde sâbit olan meblağ-ı mezbûr 'alâ-eyyi-hâl tahsîl ve teslim olunmak bâbında elçi-i mûmâ ileyhe bâ-'arzuhal istid'â' ve cânib-i şer' den verilen hüccet-i şer'iyeye ibrâz eylemek meblağ-ı mezbûr şer' hükm olunub sâbit olmuş idüğü varîd olan i'lâmdan müstebân olmağla ve Dîvân-ı Hümâyûn çavuşlarından Abdülbekir çavuş mübâşeretiyle 'alâ-eyyi-hâl meblağ-ı mezbûr tahsîl olunmak bâbında bin iki yüz on iki senesi evâsıt-ı Şevvâl'inde sadır olan emr-i şerîfim mübâşeretiyle mahalline lede'l-vürûd meblağ-ı mezbûr İnöz mahallâtından Abavilaş mahallesi re'âyâları zimmetlerinde olub mahalle-i mezbûr re'âyâları ziyâdesiyle (...) olmakdan nâşî bu ana değin (...) olmuşdur deyü kocabaşı mersûmun cevâblarına binâ'en mesfûr kendü rızâsıyla meblağ-ı mezbûrun bin guruşdan fâriğ olub bin beş yüz guruşunu altı mâha kadar edâ etmek üzere kocabaşı mersûmun Kemansız oğlu Dimitraki ve Papa Sotiri oğlu Hristo Dolo zimmîler murâât-ı mezkûr yedine bir kıt'a hüccet-i şer'iyeye i'tâ' ve bâkî bin iki yüz guruş dahi ma'rîfet-i şer' ve mübâşir ma'rîfetiyle (...) mersûm yedine tamâmen edâ ve teslim olunduğu nâtık İnöz nâ'bi el-Hâc Abdullah zîde ilmuhûnun vârid olan i'lâmının mazmûnu bâ-fermân-ı âlî emr-i şerîf mezkûrun kaydı balâsına şerh verülmüş olduğundan ve meblağ-ı bâkî mezkûr olan tahsîl olunub ve zimmetlerinde emânet kaldığından bahîsle âhar husûsa me'mûr mübâşir ma'rîfetiyle tamâmen tahsîl olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed ve muktezâ-ı lede'l-vusûl Sicilyateyn tercümân hidmetkârları mersûmun ma'lûmü'l-esâmî re'âyâlarına iddi'âsı olan üç bin beş yüz guruşdan kendü rızâsıyla bin guruşundan fâriğ ve bin iki yüz guruş ma'rîfet-i şer'le ve mübâşir ma'rîfetiyle (...) mersûm edâ olduğuna ve mâ-'adâ bin beş yüz guruşunu altı mâha kadar edâ etmek üzere mesfûr

yedine bir kıt'a hüccet verilmiş olmağla bu sûretde altı mâha kadar edâsı hüccete rabt olunan marû'l-zıkr bin beş yüz guruş şimdiye değin edâ olunduğu (...) olunduğu halde ma'rifet-i şer'le tahsîl ve icrâ'-ı hakk olunmak için (silik) cevâb ile emr-i âlî iktizâ eyledüğü tahrîr olunmağla âhar husûsa me'mûr mübâşir ma'rifetiyle ber-vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında. Fî evâ'il-i C sene 1214

[196]

(1) Haleb Edirne mollalarına ve Edirne'den Der'aliyye'me gelüb gidünce kuzât ve nüvvâb ve sâ'ire hüküm ki

Sicilyateyn elçisi rikâb-ı hümayûnuma mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn tüccârından Edna ticâretle meks olan Fırâncesko Tireson nâm tâcir li-ecli't-ticâre Edirne'den Der'aliyye'me gelmek murâd eyledüğün bildürüb Sicilyalı tâcir-i mersûmun lî-ecli't-ticâre Der'aliyye'me gelüb gidünce mürûr ve 'ubûruna ahidnâme-i hümayû şürûtu mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak üzere bir kıt'a emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 214

(2) Anabolu kâdisıyla Anabolu'dan Ağrıboz ve Atina'ya varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve sâ'ire hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn tüccârından Anabol'u kazâsında ticâretle meks ve ikâmet üzere olan Filipor Vebrat nâm tâcir yine bâ-berât-ı ticâret bî-vech-i Anabolu'dan Ağrıboz ve Atina'ya zehâb murâd eyledüklerin bildürüb Sicilyalı tâcir-i mersûm berây ticâret Anabolu havâlîlerine ve kazâ-yı Anabolu'dan Ağrıboz ve Atina'ya varub gelünce mürûr ve 'ubûruna ve esnâ-yı râhda ve bir mahallde hasbe'l-iktizâ hîn-i mesk ve ikâmetinde ve ticârete müte'allik bey' ü şirâlarında muhâlefet ve hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn cizyedârlar ve sâ'ir zâbitân taraflarından cizye ve tekâlîf-i sâ'ire mutâlebesiyle ta'addî ve rencide olunmayub ahidnâme-i hümayûn mûcibince himâyet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' etmeğın ahidnâme-i hümayûn şürûtu mûcibince 'amel olunmak üzere bir kıt'a yol emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı B sene 1214

(3) Cezayir ve Trablusgarb ocakları kapudânlardan Akdeniz'de geşt ü güzâr eden kapudânana hüküm ki

Sicilyateyn kapudânlarından Balsamo nâm müste'men kapudân Bolaka ta'bîr olunur üç direkli bir kıt'a sefinesiyle bundan akdem kapudâne-i hümayûnumla Akdeniz canîbinden geşt ü güzâr ederek bir sene hidmet-i mühimmede bulunduğundan ol-bâbda hâlen kapudân-ı deryâ vezîrim Hüseyin Paşa iclâlehu tarafından i'tâ' olunan buyuruldu mûcibince kapudân-ı

mersûm hizmet-i mukâbilinde lî-ecli't-ticâre Bahr-i Sefîd'de geşt ü güzâr eyledüğü mahallerde Cezayir ve Tunus ve Trablusgarb ocakları korsan kapudânları ve ser-gerdeleri taraflarından kendüye ve sefînesine ve hamûle ve âdemlerine taarruz olunmayub âminen ve sâlimen mürûru husûsuna dikkât olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu Der'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi bir kıt'a mühürlü takrîr kağıdından istid'â' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz ahkâm kapudâna teblîğ olundukda yine Sicilyateyn kapudânlarından Ağuston Filata nâm Sicilyalu kapudânın mukaddemâ vukû' bulan evân-ı seferde hizmet-i me'mûresinde (...) ve istikâmeti zâhir oldukdan lî-ecli't-ticâre Der'aliyye'me âmed şûdunda ruy-ı deryâda sefîne ve hamûle ve âdemlerine ve kendüsüne taarruz ve ta'addî olunmamak üzere bin yüz seksen sekiz senesi evâ'il-i Zi'l-ka'de'sinde emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın istid'â'sı ve emsâli mûcibince 'amel olunmak üzere emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i N sene 1214

(3) Terkin

Şam ve Kudüs-ü Şerif ve Konya kâdılarına ve Haleb'den Şam ve Kudüs-ü Şerif ve Beyrut ve Edirne ve Konya ve 'asitâne-i 'aliyye'me gelüb gidünce yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve cizyedârlar ve sâ'ir zâbitân zîde kadruhûmaya hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr rikâb-ı hümâyûnuma mühürlü 'arzuhal gönderüb fi'l-asl Atina'da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Nasri veled-i Yosifa Delan nâm tercümânın yüz doksan üç senesi Zi'l-hicce'sinin yirminci ve (...) cûlûs-ı hümâyûn vukû'na binâ'en bin iki yüz dört senesi Cemâziye'l-âhir'inin sekizinci günü târîhinde tecdîden verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan iken mesine-i Haleb'de tercümânın iktizâsına mebnî mersûmun tercümânlığa Atina'dan Haleb'e nakl ve hâlen Haleb'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında tercümân olmak üzere 'atik (...) mûcibince bin iki yüz on dört senesi Receb'inin ikinci günü târîhinde müceddeden berât-ı âlişânım i'tâ' olundukdan sonra tercümân-ı mersûm Nasri veled-i Yosifa Delan hâlen Haleb'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında tercümân olub ve tercümânlık hizmetinde olanlar ve oğulları haraç ve 'avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta'addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmaları yedine verülen tercümânlık berât-ı şûrûtunda mûnderic olmakdan nâşî bu def'a tercümân-ı mersûm ba'zı umûr ve husûsiçün Haleb'den Şam ve Kudüs-ü Şerif ve Beyrut ve Edirne ve Konya ve Der'aliyye'me gelmek murâd etmekle hâlen 'azîmet üzere olduğu bildürüb ancak tercümân-ı mersûmun medîne-i merkûmeden (...) âharın mahallere gelüb gidünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at ve esnâ-yı

râhda ve bir mahallde hasbe'l-iktizâ hîn-i meks ve ikâmetinde dahi cizyedârlar ve sâ'ir zâbitân taraflarından hilâf-ı şürût-ı berât cizye ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle rencîde olunmayub bermûcib-i şürût berât-ı âlîşân himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum sudûrunu istid'â' etmeğin şürût-ı berât mûcibince 'amel olunmak bâbında. Fî evâhir-i Ş sene 1214

[197]

(1) Der'aliyye'mden (...) varunca yol üzerinde vâki' hükkâma ve sâ'ir zâbitân ve a'yâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb menâzil ve merâhilde konsolos âdemlerin ba'zı mesâlihi için gönderdükde deryâda ve karada kendülerine ve âdemlerine ve âlat-ı harblerine ve davar ve sâkin oldukları meskenlerine dahl olunmayub emîn ve sâlim varub geleler hâricden dahl olunmaya ve kendünün ve âdemlerinin ma'îyyetleri için keyfiyyet mikdârı (...) tedârik eyledüklerinde lâzım olan zâd ü zevâdeleri narh-ı rûzî üzere olalar kimesne mâni' olmaya deyü konsolosluk berât-ı şürûtunda mûnderic olmakdan nâşî (...) iskelesinde mukîm bâ-berât-ı âlî Sicilyateyn konsolosu olan Dimitre Pozi Nikola nâm müste'men üç nefer müste'men âdemleriyle 'asitâne-i sa'âdetden (...) 'azîmet murâd eyledüğü bildürüb konsolos-ı mersûm üç nefer müste'men âdemleriyle 'asitâne-i sa'âdetden (...) varunca mürûruna mûmâna'at olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid'â' etmeğim istid'â'sı ve ahidnâme-i hümâyûn şürûtu mûcibince bir kıt'a yol emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i L sene 214

(2) Haleb vâlisine ve Haleb mollasına hüküm ki

Der'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Konstantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr rikâb-ı hümâyûnuma mühürlü 'arzuhal gönderüb medîne-i Haleb'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Nasri veled-i Yosifa Deval nâm tercümânın iki yüz on senesinde medîne-i merkûmede (...) 'alâ-târik edâ (...) yirmi bin gurus ahz ve Nemçelü bezirgânlarından Rosal nâm bezirgâna tamâmen teslîm olduğu 'asitânede mütemekkin ortağı ve Almason nâm bezirgâna 'alâ-târik policeyi irsâl ve böylece temessük 'asitâneye lede'l-vürûd bezirgân-ı merkûmun tarafından eğerce kabul olunub lâkin (...) bezirgân merkûm efrâsı düçâr ve temessük-ü mezkûr medîne-i Haleb'e irsâl ve meblağ-ı mezkûrun edâsı mersûm Rosal bezirgândan lâzım gelüb ancak bezirgan-ı mersûmun icrâ'ya âdem-i iktidârı olmakdan nâşî medîne-i mezkûrda (...) Aliyeca Hani dimekle ârif (...) vâki' mersûmun (...) olduğu odaların Rakya ta'bîr olunur iki bin beş yüz gurus kıymetlü gördüğü

sâ'ir emvâl ve eşyâ ve havâlâtıyla icrâ'-yı deyn edüb tercümân-ı mersûm tasaddî ve (...) dahi gerek mezkûr ta'tiline fûrûht murâd eyledükde (...) merkûmun (...) medîne-i mezbûrda İbrahim bin nâm kimesne zuhûr ve gerek mezkûr (...) zabt ve âhara fûrûht gitmek sevdâsında olduğu inhâ ve şer'le görölüb (...) merkûmun bi-vech-i şer' müdâhalesi men' ve tercümân-ı mersûmun (...) olan deynine bedel-i kabul ve ahz eyledüğü gerek mezkûr mersûmun tarafından ta'tiline bahâsıyla fûruht olunmasına mümâna'at olunmamak bâbında sen ki vezîr müşârün ileyhsin sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' etmekle sen ki vezîr müşârün ileyhsin ahidnâme-i hümayûn mûcibince husûs-ı mezbûr mahallinde şer'le görölüb ihkâk-ı hakk olunmak fermânım olmağın imdi sen ki vezîr müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimsin husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu halde şer'le rû'yet ve muktezâ-yı şer'le mazhâr ihkâk-ı hakk mübâderet ve hilâf-ı şer' ve mugâyir rızâ gadrı mûcib hâreketi tecvîzden hazer ve mûcânebet olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı L sene 214

(3) *İşbu emir battalda hıfz ve tercümânlık âhara verilmiştir. Fî 6 L sene 218*

Lefkoşa mollasına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Lisan iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Karosto Dolo veled-i Mihail Fî 2 B sene 214 târîhinde tercümân olub tercümân-ı mersûm Pavlos veled-i Mikayil nâm bir nefer hizmetkârı hizmetinde istihdâm etmekle hizmetkâr-ı mesfûr tercümânın hizmetinde olub âhar mahallde meks etmek şartıyla şürût-ı berât mûcibince himâyet olunmak üzere bir kıt'a hizmetkâr emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i L sene 214

(4) *Bu dahi battalda mahfuzdur.*

Bir sûret

Diğer hizmetkârı Gavil veled-i Zakariya () ber-vech-i meşrûh.

Der-zamân-ı Kâ'im-makâm el-Hâc Abdullah Paşa ve fî-ibbân vekîl Re'îsu'l-kuttâb Mehmed Salih Efendi

(5) İzmir kâdisına ve Der'aliyye'den İzmir'e varub gelünce kuzât ve nüvvâb ve sâ'ire hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn tâcirlerinden Nikola Astiyo nâm tâcir li-ecli't-ticâre Der'aliyye'den İzmir'e 'azîmet etmekle tâcir-i mersûm İzmir'e varub

gelünce mürûruna mûmâna‘at olunmayub ahidnâme-i hümâyûn mûcibince bir kıt‘a yol emri yazılmışdır. Fî evâ‘il-i L sene 214

[198]

(1) Tekfurdağı nâ‘ibine ve Tekfurdağı‘ndan Der‘aliyye‘ye gelünce yol üzerinde kuzât ve nüvvâb ve sâ‘ire hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn tüccârlarından Nikola Sargologo nâm müste‘men tâcir berây ticâret ‘iyâl ve evlâdıyla Tekfurdağı‘ndan Der‘aliyye‘ye gelmek murâd etmekle tâcir-i mersûm ‘iyâl ve evlâdıyla Der‘aliyye‘ye gelünce mürûruna mûmâna‘at olunmamak üzere emr-i şerîf ricâ’ etmeğin mersûma ‘iyâl ve evlâdıyla Der‘aliyye‘me mürûruna mûmâna‘at olunmamak ve sâ‘ire (...) etmek şartıyla ber-mu‘tâd bir kıt‘a yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı ZA sene 214

(2) Haleb vâlisine ve Haleb mollasına hüküm ki

‘Asitâne-i ‘aliyye‘mde mukîm Sicilyateyn elçisi rikâb-ı hümâyûnuma mühürlü ‘arzuhal gönderüb medine-i Haleb‘de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olab Nasri veled-i Yosifa Delan nâm tercümân bin iki yüz on senesinden medîne-i merkûme hudûdundan gümrük mâlından ‘alâ-tarîk (...) yirmi bin gurus ahz ve Nemçelü bezirgânlarından Rosol nâm bezirgâna tamâmen teslîm ve olduğu ‘asitânede mütemekkin ortağı ve Almasa nâm bezirgân poliçe tarîkiyle irsâl ve poliçe temessük ‘asitâneye lede‘l-vürûd bezirgân-ı merkûm tarafından eğerce kabûl (...) lâkin (...) bezirgân-ı merkûm (...) ve temessük-ü mezkûr medîne-i Haleb‘e (...) ve meblağ-ı mezbûrun edâsı mersûm Rosol bezirgândan lâzım gelüb ancak bezirgân-ı mersûmun edâya âdem-i iktidârı olmakdan nâşî medîne-i mezbûrda kâ‘in ‘adliyye (...) şerîfe evkâf-ı (...) Hami demekle ma‘rûf (...) vâki‘ mersûmun (...) olduğu odaların Rakya ta‘bîr olunur iki bin beş yüz gurus kıymetlü gördüğü sâ‘ir emvâl ve eşyâ ve havâlâtıyla icrâ‘-yı deyn edüb tercümân-ı mersûma tasaddî ve düvel dahi gümrük-ü mezkûru talebine fûrûht murâd eyledükde dikkât-i merkûmun mütevâliye medîne-i mezbûrda İbrahim bin nâm kimesne zuhûr ve gümrük-ü mezkûru me‘zûn zabt ve âhara fûruht etmek sevdâsında olduğu mukaddemâ inhâ eyledükde şer‘le görülüb (...) merkûmun bi-vech-i şer‘ müdâhalesi men‘ ve tercümân-ı mersûmun (...) olan deynine bezl-i kabûl ve ahz eyledüğü gümrük-ü mezkûr mersûmun tarafından (...) bahâsıyla fûruhtuna mûmâna‘at olunmamak bâbında sen ki vezîr müşârûn ileyhsin sana hitâben emr-i şerîf sudûrunu mukaddemâ lede‘l-istid‘â’ sen ki vezîr müşârûn ileyhsin ahidnâme-i hümâyûn mûcibince husûs-ı mezbûr mahallinde şer‘le görülmeyub ihkâk-ı hakk olunmak üzere sene-i

vâhiye evâsıt-ı Şevval’inde sadır olan emr-i şerîf (...) tâbi‘ olduğu bildürüb mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince (...) müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â’ ve Divân-ı Hümâyûn’umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda ber-vech-i meşrûh târîh-i mezbûrda emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır. Fî evâ’il-i S sene 215

(3) Haleb mollasına ve İskenderun Haleb ve havâlîlerine varub gelünce vâki‘ hâkem ve sâ’ire hüküm ki

Sicilyateyn elçisi rikâb-ı hümâyûnuma mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn tüccârından Anderya Vernedi nâm Sicilyalı tâcir li-ecli’t-ticâre İskenderun Haleb ve havâlîlerine ‘azîmet etmekle Sicilyalı tâcir-i mersûm İskenderun’dan mahall-i merkûma varub gelünce mürûr ve ‘ubûruna ve ticâretine ve esnâ-yı râhda hasbe’l-iktizâ meks ve ikâmetine muhâlefet ve ta‘addî olunmayub ahidnâme-i hümâyûn mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak üzere ahidnâme-i hümâyûn mûcibince bir kıt‘a emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene 215

(4) *Ahar hizmetkâr için âhar yol emri yazılıb iki nefer tamam olmuştur. Evâ’il-i RA sene 215*

İşbu emir gelüb battalda hıfz olunub yerine âhar için yol emri yazılmışdır. Fî evâ’il-i R sene 218

Haleb mollasına ve medîne-i Haleb’den havâlîsine varub gelünce vâki‘ hâkem ve sâ’ire hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Atina iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bin yüz doksan üç senesi Zi’l-hicce’sinin yirminci günü târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Nasri veled-i Yosifa Delal nâm tercümânın Atina’da (...) olmayub Haleb’e iktizâsı olduğundan mersûmun tercümânlığı Haleb’e nakl olunub hâlen Haleb’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bin iki yüz on dört senesi Receb’inin ikinci günü târîhinde müceddeden verülen berât-ı şerîfimle tercümân olub ve tercümânlık hizmetinde olanlar () ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta‘addî olunmamaları tercümânlık berât-ı şürûtunda mûnderic olmakdan nâşî tercümân-ı mersûmun iki nefer hizmetkârından Yasika veled-i Poloy Marina nâm bir neferi târik-i hizmet olub yedine verülen yol emr-i şerîf kaleme teslîm ve ibtâl-i hıfz olunub tercümân-ı mersûm târik-i mersûmun yerine Hayim veled-i Simontob Sityon nâm âhar bir nefer hizmetkâr istihdâm ve ba‘zı husûsiçün Haleb havâlîsine irsâl etmekle ‘azîmet üzere olduğu bildürüb hizmetkâr-ı mesfûr havâlî-i Haleb’e varub gelünce

mürûr ve ‘ubûruna mümâna‘at olunmayub şürût-ı berât mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak üzere şürût-ı berât mûcibince ‘amel olunmak için ber-mu‘tâd bir kıt‘a yol emri yazılmışdır. Fî evâhir-i S sene 215

[199]

(1) Ankara nâ‘ibine hüküm ki;

Sicilyateyn kralının müte‘ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarından cizye ve tekâlif-i sâ‘ire talep olunmaya deyü Sicilyalı‘ya i‘tâ’ olunan ahidnâme-i hümayûnda münderic ve mukayyed ve müstemenân ile re‘âyâ kızlarından olduğu tevârüd eden evlâdları âharda (...) şer‘ re‘âyâ-yı Devlet-i ‘Aliyye’den ma‘dûd olunur iktizâ edüb iken şimdiye dek dostluğa hürmeten o makûlelerden iğmâz olunmuş olmağla anlardan kemâfi alacak iğmâz ile şimdiye kadar (...) etmiş olanlar ve şimdiye dek re‘âyâ kızlarıyla izdivâç etmiş olanlardan bunlardan sonra müstemen fırsât oldukları hasebiyle konsolos ve konsolos vekâleti hizmetlerinde kâ’in olan var ise (...) islâmiyede taraflarından temlik olunmuş emlak ve arazi var ise sâ‘ir müstemen misillü fûrûht edüb i‘lâm-ı şer‘de kalmaları o misillü ifâde ve iş‘âr kalınmak ve bundan sonra re‘âyâ kızlarıyla izdivâç edenlerin evlâdlık (...) evlâdları Devlet-i ‘Aliyye’ın re‘âyâsından ma‘dûd olacağı (...) bilinüb böylece ra‘zı evlâdlar ise ana göre izdivâç eylemeleri ifâdesi lâzım gelenlere beyân olunmak husûsu bin iki yüz altı senesi Evâhir-i Muharrem’inde konsolosluk nizâmına hâvi (...) emr-i şerîfim sâdır olmuş ise el-hâletü-hâzihi ‘asitâne-i ‘aliyye’mda mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayrın rikâb-ı hümayûnuma takdîm eylediği memhûr ‘arzuhalî mefhûmunda bundan akdemce Ankara kasabasında tebâbet ile ikâmet üzere olan Cüzeppe Potardi nâm Sicilyalı tâbib hâlik olub (...) kazâ-yı mezbûrda mütemekkin Potardi nâm bir nefer müstemen (...) edüb lâkin kazâ-yı mezbûr cizyedârlarıma müstemen değilsin deyü cizye tâlebiyle ta‘addî ve rencîdeden hâli olmaduklarından bâhisle hilâf-ı ‘ahidnâme-i hümayûn cizye mutâlebesiyle ta‘addî etdürülmemek ve himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â’ ve Divân-ı Hümayûn’umda mahfûz ahidnâme-i hümayûn ve kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed ve muktezâsı lede’l-vusûl Sicilyalı hâlik-i mesfûrun izdivâç etmiş nizâm-ı hâvi sudûr edüb bâlâda muharrer emr-i şerîf tarihinde mukaddem olduğu (...) eden oğlu mersûm müste’men fırsât le ahidnâme-i hümayûna ve nizâm-ı menâfi‘ cizye mutâlebesiyle ta‘addî olunmamak ve eğer tarih-i nizâmdan sonra izdivâç ile oğlu mesfûr olanlar eylemiş olduğu muhakkak idüğü (...) Devlet-i ‘Aliyye re‘âyâsından ‘add ve hakkında re‘âyâ (...) icrâ olunmak üzere emr-i şerîf i‘tâ’sı iktizâ

eyledüğü tahrîr olunmağla ahidnâme-i hümayûn nizâmı mûcibince ‘amel olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı S sene 215

Der-zamân-ı vekîl re’isu’l-kuttâb Mustafa Reşid Efendi Hazretleri

(2) İşbu emir battalda hıfz olunub hidmetkâr-ı mesfûrun terkinden âhar içün yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 219

Haleb mollasına ve medîne-i Haleb’den havâlisine varub gelünce hâkem ve sâ’ire hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Atina iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bin yüz doksan üç senesi Zi’l-hicce’sinin yirminci günü târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Nasri veled-i Yosfifa Delan nâm tercümânın Atina’da (...) olmayub Haleb’de iktizâ olduğundan mersûmun tercümânlığı Haleb’e nakl olunub hâlen Haleb’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bin iki yüz on dört senesi Receb’inin ikinci günü târîhinde müceddeden verülen berât-ı şerîfimle tercümân olub ve tercümânlık hidmetinde olanlar () tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle ta’addî olunmaları tercümânlık berât-ı şürûtunda mûnderic olmakdan nâşî tercümân-ı mersûmun iki nefer hidmetkârlarından Yosifa veled-i Etfala Gabrot nâm bir neferi târik-i hidmet olub yedine verülen yol emr-i şerîf kaleme teslîm ve battalda hıfz olunub tercümân-ı mersûma târik-i mersûmun yedine Niçe veled-i Anton Bitar nâm âhar bir nefer hidmetkârı istihdâm ve ba’zı husûsiçün Haleb ve havâlisine irsâl etmekle ‘azîmet üzere olduğu bildürüb hidmetkâr-ı mesfûr havâlî-i Haleb’e varub gelünce mürûr ve ‘ubûruna mûmâna’at olunmayub şürût-ı berât mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid’â’ etmeğın şürût-ı berât mûcibince ‘amel olunmak üzere emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i RA sene 215

(3) Cezayir-i garb beylerbeyi () dâme ikbaluhûya ve Cezayir-i garb kâdisına ve musaddık şehriyârı olub husûs-ı âhara mübâşir ta’yîn olunan Abdûlbaki zîde mecdûhuya hüküm ki

Sicilyateyn tüccârından Mikayil Atilo Bavera ve karındaşı Ganiyato Bavera nâm iki nefer tâcirler bin iki yüz on dört senesinde Ceyakomo Zehala Cüzebbe Esya Ciyolo nâm Nemçe kapudânları sefîne ile (...) tarafına giderler iken Cezayir-i garb ocağı korsanlarına lede’l-tesâdüfe mesfûranın yirmi beş keselikten mütecâviz emvâl ve eşyâlarına gasb ve ahz ve kendüleri kayd-ı esire giriftâr olmuş oldukları beyân birle mesfûranın sebeblerinin tahlîyesiyle emvâl ve eşyâlarının ruy-ı bâbında emr-i şerîf sudûrunu Der-sa’âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi memhûr takrîriyle istid’â’ ve takrîr-i mezkûr (...) mülûkâneme ‘arz ve takdîm olundukda mucibince emr-i ısdâr oluna deyü mübârek hatt-ı divân-ı şevket-i makrûnum (...) sūdûr

olmağla şeref-yafte-i sūdûr olan hatt-ı hümâyûn şevket-i makrûnum mûcibince mesfûranın emvâl ve eşyâları ma‘rifet-i şer‘le mübâşir-i mûmâ ileyh ma‘rifetiyle tamâmen tahsîl ve kendülere red ve teslîm birle (...) tahliyye mübâderet olunmağa emsâl olduğı mahsûsen İşbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir-i mûmâ ileyhe irsâl olunmuşdur imdi Devlet-i ‘Aliyye ebediyyetü’l- kararımın Sicilyateyn devleti dost-ı kadîmi ve Fransalu’nun (...) olub el-hâletü-hâzihi Fransalu ile muhârebe üzere olduğı berâber olduğına binâ’en tüccâr ve re‘âyâlarının bu vechile kayd-ı esîre giriftâr ve emvâl ve eşyâları gasb ve ahz olunduğına kat‘a rızâ-yı ‘aliyyem olmamağla mesfûranın sicilleri tahliyesiyle emvâl ve eşyâlarının zahîre ihrâc ve kendülere tamâmen red ve teslîme matlûb-ı şahânem olduğı sen ki beylerbeyi ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimsin ma‘lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh mesfûranın sicillleri tahliye ile emvâl ve eşyâlarını ma‘rifet-i şer‘ ve mübâşir-i mûmâ ileyh ma‘rifetiyle tamâmen zahîre ihrâc ve kendülere red ve teslîme ikdâm ve mübâderet ve hilâf-ı fermân ve menâfi‘ rızâ-yı şahânem (...) tecvîzden murâ‘ât eylesin ve sen ki mübâşir-i mûmâ ileyhsin mazmûn emr-i münifi sen dahi (...) olarak mûcib muktezâsı üzere ‘amel ve hareket ve (...) ‘inâyet eylemeniz bâbında. Fî evâsıt-ı RA sene 215

[200]

(1) Dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşlarından (...) paşası olan Selanik sancağı mütesellimi Mir Seyid Abdülkerim dâme mecdühûya ve husûs-ı enbâya Der‘aliyye’mden mahsûs mübâşir ta‘yîn olunan () zîde kadruhûya hüküm ki

Der‘aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayrın (...) bu def‘a Devleti tarafından gönderülen tahrîrât Korfo cezâresine lede’l-vürûd elçi-i mûmâ ileyhin yasakçılarından Emir Ahmed nâm yasakçı tahrîrât-ı mezkûrlarından Korfo’dan ‘asitâne-i ‘aliyye’me gelür iken esnâ-yı râhda Selanik’e beş sâ‘at kalarak Kara Ermek Son dimekle ma‘rûf mahallde havâlî eşkiyası yasakçı (...) eyledüklerini elçi-i mûmâ ileyh tarafından inhâ ve ihbâr olunmuş olub ancak Sicilyateyn Devleti Der‘aliyye’min dost ve kangı olduğı (...) ve bu makûle tahrîrât ile âmed şüd iden ulak ve yasakçıları âminen ve sâlimen gidüb gelmeleri ber-muktezâ-yı dikkât (...) lâzım (...) olduğı (...) tevcîhe ve âşikâr ve sen ki mütesellim mûmâ ileyhsin hudûd makûlesinin havâlî-i mezkûrede geşt ü güzâr mutlakâsının bu bâbda âdem-i dikkât ve muhafaza vürûd (...) iğmâz ircâ ve tekden neş‘et eyledüğü zahîr ve âşikâr ve bu halde senden (...) gâret ve (...) menâfi‘ eyledüğü (...) ve fezâhat-ı mezkûreye (...) olanların ‘alâ-eyyî-hâl zahîre ihrâc ve matlûb kat‘a (...) olmakdan nâşî vusûl-ı emr-i şerîf (...) merkûmeye (...) olanlar her kimler ise teftîş ve taharrî eden ‘alâ-eyyî-hâl ala götürüb berâtta olan tahrîrât zahîre ihrac (...) zâyi olarak (...) der‘aliyye’me inhâ ve ba‘dehû (...) emr-i şerîfe

(...) olunmağla ittikâ ve mücânebet eylesin ve sen ki mübâşir-i mûmâ ileysin sen dahi mazmûn-ı emr-i şerîfimle ‘amel ve hâreket (...) ve icrâsına (...) rencîde ve hilâf-ı vaz’ ve tecvizden ittikâ ve mübâ’âdet eylemek bâbında. Fî evâ’il-i R sene 215

[201]

(1) Trabolice kâdısına ve Der-sa’âdetden Trabolice’ye ve andan dahi Balya Badra’ya varunca yol üzerinde vâki’ kuzât ve nüvvâba hüküm ki

Balya Badra ve Gaston ve Korfos iskelelerinde mukîm Sicilyateyn konsolosları yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Penabota Nikola Beklo Polo tercümân kıyafetiyle kıyâm edüb âhar vilâyetde ikâmet eylememek ve hanlarda ve dekâkînde esnaflık ve taşra memleketde kocabaşlık (...) emsâl vazîfesinden haric musâlaha ve memleket ve esnaf umûruna karışmamak ve tercümân olduğu mahallin gayri mahallde temlik etmek ve eğer bu şartların hilâf-ı hareketinde bulunur ise berât kaydı (...) ve tercümânlığı i’fâ’ ve yedine şerâ’it-i mezkûreye ri’âyet eder âharı ‘arz olunmak üzere elçilerine inhâ olunmak şartı ve tercümân-ı mersûm ve oğulları ve yedlerine başka başka evâmîr-i şerîfe verilen iki nefer hidmetkârları harac ve ‘avârız ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rüsûm ve tekâlîf-i örfîyye teklîfiyle rencîde olunmamak husûsları ve şürût-ı sâ’ire tercümân-ı mersûmun yedine bin iki yüz on bir senesi Şa’bân’ın dördünce günü târîhinde verilen berâtında mûnderic olunan ancak tercümân-ı mersûm ba’zı musâlaha rû’yet için Balya Badra’dan Trabolice’ye gelüb umûruna ba’de’l(...) konsolosunun yanına gitmek üzere iken tercümân-ı mersûm Trabolice’de te’ehhül eylediğüne binâ’en der-‘akab konsolosunun yanına ‘avdet eylemeyüb tercümânların konsolosun yanında ikâmet etmesine dâ’ir sadır olan fermân-ı âlîşâna mebnî tercümân-ı mersûm konsolosunun yanına gitmesine tenbîh olduğuna kâide olunmayub (...) temhîd olunub ve menziline asker kondurulduğundan mâ-‘adâ ahz ve habs ve sâ’ir vechile ta’addî ve rencîde olduğuna mersûmun sa’y ba’de’l-tahliye ‘asitâne-i ‘aliyye’me gelüb nizâm-ı hâl eylediğüne Der‘aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisi bir kıt’a mühürlü takrîr kağıdıyla (...) ve tercümân-ı mersûm Trabolice’de olan mesâlihini serî’an ve acîlen ba’de’l(...) ehl ve ‘iyâlini alub konsolosunun yanına ‘avdet etmek üzere Der‘aliyye’mden Trabolice’ye varunca esnâ-yı râhda mürûruna ve Trabolice’den zevcesiyle konsolos ma’iyyetine gitmesine kimesne tarafından müdâhale ve mûmâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid‘â’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’da su’âl olduğuna mersûm Penabota Nikola Beklo Polo Balya Badra ve Gaston ve Korfos iskelelerinde Sicilyateyn konsolosu yanında tercümân kıyafetiyle kıyâm edüb âhar mahallde ikâmet eylemesine ve şerâ’it-i sâ’ireye hâvî nizâm-ı cedîd şürûtu üzere mersûma berât-ı şerîfim i’tâ’ olduğuna bâlâda ve tercümân-ı mersûm dahi Der‘aliyye’ye

gelmiş olduğu elçi-i mûmâ ileyhin mühürlü takrîrinde tahrîr olunmağla bu sûretde şûrût-ı berâta nazâran tercümân-ı mersûmun konsolos yanında ikâmeti lâzım gelmekle tercümân-ı mersûm Trabolice'de olan zevcesini alub konsolos yanına götürmek üzere Der'aliyye'mden Trabolice'ye varunca esnâ-yı râhda mürûruna ve Trabolice'den zevcesiyle konsolos yanına gelmesine kimesne tarafından mûmâna'at olunmamak ve tercümân-ı mersûmdan fî-mâ'bad şûrût-ı berât üzere konsolos yanında tercümân kıyafetiyle mukîm olması ve berât derûnunda mûnderic şerâ'it-i sâ'ireye dahi ri'âyet eylemesiçün emr-i şerîf i'tâ'sı tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak içün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i R sene 215

(2) Hâlen rikâb-ı hümayûnumda sekban paşa olan () ve hassa bostancıbaşı () dâme mecdühûmaya ve topcubaşı ve Galata voyvodası zîde mecdühûmaya hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyih ve tercümânan ve etbâ'larının kefâf-ı nefisleriçün bin iki yüz on beş senesine mahsûben Üskûdar ve havâlîsinden mâ-'adâ mahallerden yalnız yüz elli sepet üzümün akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hanesine def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at ve 'avâ'id ve sâ'ir bahâne ile rencîde olunmamak bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid'â' ve divân-ı hümayûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda bin iki yüz on dört senesine mahsûben olmikdâr sepet üzümün akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hanesine def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak üzere mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûcibince sene-i mezbûr evâ'il-i Rebî'u'l-âhirede emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın sâbık üzere yalnız yüz elli sepet üzümün def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak üzere emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i R sene 215

(3) Haleb vâlisine ve mollasına hüküm ki

medine-i Haleb'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Nasri veled-i Yosifa nâm tercümânın bin iki yüz on senesinde medîne-i merkûme ve (...) gümrük menzîlinden 'alâ-tarîk (...) yirmi bin guruş ahz ve Nemçelü bezirgânlardan Rosol nâm bezirgân tamâmen teslîm ve olduğu 'asitânede mütemekkin ortağı ve Almas nâm bezirgân poliçe tarîkiyle irsâl edüb ve poliçe temessüküyle 'asitâneye lede'l-vürûd bezirgân-ı merkûm tarafından eğerce kabûl olunub lakin (...) bezirgân-ı merkûm (...) düşâr ve temessük-ü mezkûr medine-i Haleb'e ircâ' ve meblağ-ı mezbûrun edâsı mersûm Rosol bezirgândan lâzım gelüb ancak bezirgân-ı mersûmun edâya âdem-i iktidârından nâşî medîne-i mezbûrda kâ'in 'adliyye (...) şerîf evkâf (...) Hami demekle ma'rûf handa vâki' mutasarrıf olduğu odaların Rakya ta'bîr olunur iki bin beş yüz guruş kıymetlü gümrük ve sâ'ir emvâl ve eşyâ ve havâlâtıyla tarafından

edâ-yı deyn olunub tercümân-ı mersûm Nasri Delal dahi gümrük-ü mezbûru talebine fûruht murâd eyledükde (...) mezbûrun (...) medîne-i mezbûrda Sakima İbrahim nâm kimesne zuhûr ve gümrük-ü mezbûru me'zûn zabt ve âhara fûrûht etmek sevdâsında olduğı mukaddemâ inhâ ve şer'le görülmeyüb me'zûn-ı merkûmun bi-vech-i şer' müdâhalesi men' olunmak ve tercümân-ı mersûmun (...) olan ve yanına bedel-i kabûl ve ahz eyledüğü gümrük-ü mezbûrun tarafından tâlebine bahâsıyla fûrûhtuna mûmâna'at olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' olundukda sen ki vezîr müşârûn ileyhsin ahidnâme-i hümayûn mûcibince husûs-ı mezbûr mahallinde şer'le görülmeyüb ihkâk-ı hakk olunmak üzere sâdır olan emr-i şerîfim tâbi' olunduğundan mukaddemâ sadur olan emr-i şerîfim mûcibince 'amel olunmak içün işbu bin iki yüz on beş senesi evâ'il-i Safer'inde emr-i şerîfim sâdır olmuş idi bu def'a Sicilyateyn elçisi Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr rikâb-ı hümayûna takdîm eyledüğü mühürlü 'arzuhalinde ber-vech-i muharrer mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfime mugâyir (...) merkûme gümrük-ü mezbûru me'zûn zabt ve elli bin gurusu fûruht edüb tercümân-ı mersûmun iki bin beş yüz gurusu hakkını vermeyüb 'arz eyledüğü inhâ ve tercümân-ı mersûmun hakkı olan meblağ-ı mezbûr ma'rifet-i şer'le tahsîl olunub ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' ve Dîvân-ı Hümayûn'da mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda ber-vech-i meşrûh târîh-i mezbûrda emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve Dîvân-ı Hümayûn'umdan muktezâsı lede'l-su'âl husûs-ı mezbûr hukûk-ı şer'iyye müte'allik (...) olmağla mahallinde şer'le rû'yet ve ba'de's-sübût ihkâk-ı hakk mübâderet olunmak içün sen ki vezîr müşârûn ileyhsin sana hitâben emr-i şerîf i'tâ'sı tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki vezîr müşârûn ileyhsin mukaddemâ ve hâlen sadır olan emr-i şerîfim mûciblerince husûs-ı mezbûru mahallinde şer'le rû'yet ve ba'de's-sübût icrâ'-yı hakk (...) emr-i şerîfim mübâderet ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir emr-i münîfe dikkât ve hareket vukû'na tecvîzden mücânebet olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı CA sene 215

[202]

(1) İnöz nâ'ibine hüküm ki

İzmir'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Artiya veled-i Haçador nâm tercümânın bâ-fermân-ı âlî hidmetkârı Dimitraki veled-i Manon iki sene mukaddem İnöz'de tercümân-ı mersûmun umûruna rû'yet esâsında İnöz ahâlîsinden ma'lûmü'l-esâmî re'âyâyâ İnöz'de mütemekkin Kemansız oğlu Dimitraki ve Hırsto veled-i Papa Sotiri nâm kocabaşılar kefâletleriyle (...) eyledüğü meblağdan bâkî kalan üç bin beş yüz gurusu kocabaş mesfûran re'âyâdan tahsîl ve kabz eyledüklerinde lede'l-mutâlebe edâda

muhâlefet üzere oldukları bundan akdem lede'l-inhâ ve lede'l-istid'â' âhar husûsa ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle meblağ-ı mezbûr şer'le tahsîl ve edâda muhâlefet ederler ise Der'aliyye'me ihzârları bâbında bin iki yüz on senesi evâhir-i Receb'inde sadır olan emr-i şerîf mahalline lede'l-vusûl kocabaşı mesfûrlar ber-mûcib-i emr-i âlî huzûr-ı şer' ihzâr ve le'de'l-vâki' hizmetkâr-ı mersûm meblağ-ı mezbûrun mesfûrlardan taleb ve dâ'va eyledükde mukaddemâ sana edâ eyledük deyü cevâba tasaddî birle def' ve yine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı 'acz ve tahlîfî dahi taleb olmamalarıyla 'alâ mûcib (...) meblağ-ı mezbûrun edâsıyla hükm olunduğu beyânıyla mesfûrların zimmetlerinde sâbit olan meblağ-ı mezbûr 'alâ-eyyi-hâl tahsîl ve teslîm olunmak bâbında Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr mühürlü 'arzuhalîyle istid'â' ve cânib-i şer'den verilen hüccet-i şer'iyyeye ibrâz etmeğin meblağ-ı mezbûr şer'en hükm olunub sâbit olmuş idüğü varîd olan i'lâmında müstebân olmağla Dîvân-ı Hümâyûn çavuşlarından Abdûlbekir çavuş mübâşeretiyle 'alâ-eyyi-hâl meblağ-ı mezbûr tahsîl olunmak bâbında bin iki yüz on iki senesi evâsıt-ı Şevvâl'inde sadır olan emr-i şerîfim mübâşeretiyle mahalline lede'l-vürûd meblağ-ı mezbûr İnöz mahallâtından Abavilaş mahallesi re'âyâları zimmetlerinde olub mahalle-i mezbûr re'âyâları ziyâdesiyle (...) hâl olmakdan nâşî bu ana değin te'hîr olunmuşdur deyü kocabaşı mesfûrların cevâblarına binâ'en mesfûr kendü rızâsıyla meblağ-ı mezbûrun bin guruşundan fâriğ olub bin beş yüz guruşunu altı mâha kadar edâ etmek üzere kocabaşı mersûmunan Kemansız oğlu Dimitraki ve Papa Sotiri oğlu Hırsto Dolo zimmîler (...) mezkûr yedine bir kıt'a hüccet-i şer'iyye i'tâ' ve bâkî bin iki yüz guruş dahi ma'rifet-i şer' ve mübâşir ma'rifetiyle (...) mersûmun yedine tamâmen edâ ve teslîm eyledüklerini nâtık İnöz nâ'bi el-Hâc Abdullah zîde ilmuhûnun varîd olan i'lâmının mazmûnu bâ-fermân-ı âlî emr-i şerîf mezkûrun kaydı bâlâsına şerh verülmüş olduğundan ve meblağ-ı bâkî-i mezkûr olan tahsîl olunub zimmetlerinde (...) kaldığından bahîsle âhar husûsa me'mûr mübâşir ma'rifetiyle tamâmen tahsîl olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu elçi-i mûmâ ileyh bâ-'arzuhalî istid'â' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda muktezâsı olundukda Sicilyateyn tercümân hizmetkârı mersûmun ma'lûmü'l-esâmî re'âyâdan iddi'âsı olan üç bin beş yüz guruşdan kendü rızâsıyla bin guruşundan fâriğ ve bin iki yüz guruş ma'rifet-i şer'le ve mübâşir ma'rifetiyle (...) mersûm edâ olunmuş ve mâ-'adâ bin beş yüz guruşu altı mâha kadar edâ eylemek üzere mesfûr yedine bir kıt'a hüccet verilmiş olmağla bu sûretde altı mâha kadar edâsı hüccet-i berât olunan marû'l-zikr bin beş yüz guruş şimdiye değin edâ olunduğu muhâlefet nıfs-ı âhara olduğu halde ma'rifet-i şer'le tahsîl ve icrâ'-yı hakk olunmak içün mahallinde şer'le havâle ile emr-i âlî i'tâ'sı iktizâ eyledüğü tahrîr olunmağla âhar husûsa me'mûr mübâşir ma'rifetiyle veci meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında bin iki yüz on dört senesi evâ'il-i

Cemâziye'l-âhar'inde emr-i şerîf sudûrundan sonra tercümân-ı merkûmun hizmetkârı Yepağica oğlu Dimitrakinin İnöz mütemekkinlerinden Kemansız oğlu Dimitraki ve Papa Sotiri oğlu Hristo zimmîlerde olan meblağ-ı mezbûrun tahsîli bâbında ber-vech-i muharrer sadır olan emr-i şerîfim âhar husûsa mübâşir İsmail mübâşeretiyle lede'l-vusûl meblağ-ı mezbûrdan mesfûrun zimmetlerinde kalan üç yüz guruşu tahsîl ve mersûm Yepağica oğlu Dimitraki'ye teslîm olunub bir akçe alacağı kalmadığına nâtik İnöz kâdısının varîd olan i'lâmı mazmûnu bin iki yüz on dört senesi Zi'l-ka'de'sinin on birinci günü bâ-fermân-ı âlî emr-i şerîf mezkûrun kaydı bâlâsına şerh verülmüşdü el-hâletü-hâzihi elçi-i mûmâ ileyhî rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eylediği mühürlü 'arzuhalî mefhûmunda ber-vech-i muharrer hümâyûn-ı mesfûrun (...) durmayub ta'yîn olunan vâdeden on üç ay (...) bin beş yüz guruş edâ eyledüklerinden bahisle bu bâbda dâ'vasına (...) verülen fetvâ-yı şerîfe mûcibince bâkî kalan bin guruşun tahsîl ve ihkâk-ı hakk olunması bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda su'âl olundukda emr-i mezkûr verülen şerhin târîhlerine nazâran meblağ-ı mezbûr vâde-i mezbûrda edâ olunmayub sonra olduğu sûret-i hâlde zâhir ve (...) olamayub istid'â'ya nazaran husûs-ı mezbûrda (...) vâki' olmağla bu sûretde mahallinde etrâfiyla hakikat-i hâl vukû' üzere isti'lâm olunmağa tevkîf eder deyü tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzere mahallinde isti'lâmı hâvî İşbu emr-i şerîf ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhîmsin ber-vech-i muharrer sadır olan emrin verülen şerhin târîhlerine ve istid'â'ya nazaran husûs-ı mezbûrda (...) vâki' olmağla meblağ-ı mezbûr vâde-i mezbûrda mı edâ olunmuşdur yoksa sonra mı olmuşdur mahallinde meclîs-i şer' tarafeyn muvâcehelerinde tevcihle sâbit ve mütehakkık olur ise vuku' (...) üzere etrâfiyla Der-sa'âdet'ime 'arz ve i'lâma mübâderet ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir emr-i münîf halde mezbûreye taharri ve tahkîkde âdem-i dikkât ra'îyyet (...) ta'yîn ile (...) hilâfına kaleme teslîm ve âhar tarafına gadr ve cânib-i diğeri (...) misillü vaz' ve hâreket vukû'na tecvîzden hazer ve mücânebet eylemek bâbında. Fî evâsıt-ı CA sene 215

[203]

(1) 'Asitâne-i 'aliyye'mden bahren Galos ve andan re's-i hudûda varunca vâki' hâkem ve a'yân ve zâbitân ve beylerbeyleri ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki

Der'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn Devleti'nin elçisi Don Kostantino hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eylediği bir kıt'a mühürlü 'arzuhalinde bu def'a taraf-ı Devlet-i 'Aliyye'mden Sicilyateyn Devleti vükelâsına hitâbet tarîkiyle gönderülen iki boğça (...) kıymet eşyâya ber-takrîr (...) ile Der'aliyye'mden bahren Galos ve andan berren devleti tarâfına irsâl murâd eylediği inhâ (...) mesfûr eşyâ-yı mezkûr ile bahren Galos ve andan re's-i

hudûda varunca esnâ-yı râhda muhâfazası esbâb-ı istihsâl olunarak ve eşyâ-yı mezkûreden gümrük talebi ve bahâne-i sâ'ire ile (...) olunarak âminen ve sâlimen savb-ı me'mûr (...) olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak fermânım olmağın imdi (...) mesfûrun (...) ve islâm re's-i hudûda îsâli matlûb-ı şahânem eyledükde sen ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhimsin ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh (...) mesfûr eşyâ-yı mezkûr ile mahalli merkûma varunca esnâ-yı râhda muhâfazası esbâb-ı istihsâl olunarak ve bir mahallde eşyâ-yı mezkûreden gümrük talebi ve sâ'ir bahâne ile tevkîf olunmayarak emîn ve sâlim vardukda îsâl ile savb-ı maksûda irsâl ve (...) ikdâm ve mübâderet ve hilâf-ı vaz' tecvîzden mübâ'âdet eylemeniz bâbında. Fî evâhir-i CA sene 215

[204]

(1) Kırkkilise ve Vize ve Istranca ve havâlîlerinde vâki' kazâ ve (...) kuzât ve nüvvâb ve topcubaşı () ve Galata voyvodası () zîde mecdühûma hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb kendünün ve tercümânan ve etbâ'larının kefâf-ı nefisleriçün Kırkkilise ve Terkos ve Istranca ve sâ'ir taht-ı kazânızda vâki' karyelerden rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re's kara camuzun akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hanesine nakline mûmâna'at olunmamak üzere evâmir-i 'aliyye' verüle geldükde inhâ etmekle mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûcibince iki yüz on beş senesine mahsûben olmiqdâr kara camuzun iştirâ' ve nakline Galata voyvodası ve topcubaşı ve subaşı ve ümenâ ve sâ'ir taraflarından mûmâna'at olunmayub mugâyir ahidnâme-i hümâyûn gümrük ve bâc ve 'avâ'id ve sâ'ir bahâne ile rencîde olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ' ve Dîvân-ı Hümâyûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda bin iki yüz on senesine mahsûben olmiqdâr kara camuzun def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak üzere sene-i mezbûr evâhir-i Safer'inde emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın sâbık üzere yalnız yüz elli re's kara camuzun kendü akçesiyle iştirâ' ve nakline mûmâna'at olunmamak bâbında. Fî evâsıt-ı C sene 215

(2) Terkin

Boğazhisarlarından Bahr-i Sefîd'de vâki' Mikonos ve ba'zı cezâ'ire varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve cizyedârlar ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Boğazhisarlarında mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bin yüz doksan bir senesi Şevval'ının yirminci günü târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Corco veled-i Nikola nâm tercümân ba'zı umûr ve husûsa rû'yet

zımında Nikolo Solomon nâm bir nefer hidmetkârını Boğazhisarlarından Bahr-i Sefîd'de kâ'in Mikonos ve ba'zı cezîreye irsâl murâd etmekle hidmetkâr-ı mesfûr Boğazhisarlarından cezâ'ir-i merkûma varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub şûrût-ı berât mûcibince himâyete ü sıyânet olunmak üzere ber-mu'tâd-ı kadîm bir kıt'a yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C sene 215

(3) Kıbrıs cezîresinde vâki' Tuzla kâdisına ve Kıbrıs muhassılı () zîde mecdühûya ve Tuzla beylerbeyine hüküm ki

Sicilyateyn elçisi rikâb-ı hümayûnuma takdîm eyledüğü bir kıt'a memhûr 'arzuhalî mefhûmunda Kıbrıs cezîresinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında berât-ı şerîfimle tercümân olan Burgaki nâm hidmetkârı Hristo Dolaka Diri Frengistan tarafından (...) olunan kırk bin vukıyye Komondarye ta'bîr olunur bir nevi hamrî mahall-i merkûma irsâl eylemek murâd eyledüğünden gümrükcü-yü mûmâ ileyh men' eyledüğü beyânıyla hamr-ı mezkûrun vech-i muharrer üzere Frengistan'a irsâli husûsuna gümrükcü-yü merkûm tarafından ve taraf-ı âhardan te'allül ve muhâlefet olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' ve kuyûda le'de'l-mürâca'at (...) eshâbı olan (...) Devlet-i 'Aliyye'm (...) hâsıl olub (...) ve tastîr eyledükleri hamr ve 'arak ve müskirât sâ'ire andan nefislerine mahsûs mikdâr (...) sonra mâ-'adâsı âhara fûruht için olmağla o makûle âhara fûruht için olan hamrın kıyyesinden ikişer ve 'arak ve emsâli müskirât kıyyesinden dörder pâra rûsûm zecriyesi bundan tamâmen cânib mir için tahsîli zecriyesi (...) eyledüğü baş muhâsebeden tahrîr olunmağla sen ki mevlânâ ve muhassıl ve gümrükcü mûmâ ileyhimsin mesfûrun nakl edecek hamrın rûsûm-ı zecriyesi bundan edâ ve teslim olunduğu müş'îr zecye tahsîl-dârı tarafından edâ tezkîresi i'tâ' olunduğu muhakkak ise hamr-ı mezkûru Mısır tarafına ve Françelü memleketine nakl etmemek şartıyla mürûruna mûmâna'at olunmamak ve eğer rûsûm-ı zecriyesi verülmemiş ise tâcir-i mesfûr hamr-ı mezkûrun (...) her kimler ise Kıbrıs zecriyesi muhassılına (...) edüb rûsûm-ı zecriyesi bundan tamâmen tahsîl olunduktan sonra kezâlik mürûruna (...) ruhsât olunmak fermânım olunmağın İşbu emr-i şerîf ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi şûrût-ı zecriyenin icrâsı nizâm-ı muktezâsından eyledüğü ve bâlâda mezkûr hamrın ber-mûcib-i şûrût zecriyesi bundan tahsîl olunmuş ise bilâ-mûcib mürûruna mûmâna'at iktizâ etmekle ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh hamr-ı mezkûrun zecriyesi tamâmen ber-mûcib-i şûrûtu bundan tahsîl olunub Kıbrıs zecriye tahsîl-dârı tarafından edâsına müş'îr tezkîre olduğu sûretde Mısır cânibine ve Françe memleketine nakl olunmamak şartıyla mürûruna mûmâna'at olunmayub ve eğer rûsûm-ı zecriyesi verülmemiş ise tâcir-i mersûm hamr-ı mezkûrun yakını (...) edüb rûsûm-ı zecriyesi bundan ber-mûcib-i şûrût tamâmen tahsîl olunduktan sonra kezâlik mürûruna (...) ve ruhsât

bir kıyye hilâf-ı şürût ve mugâyir nizâm-ı hâreke tecvîzden mübâ‘adet ve bu vesîle ile Mısır tarafına varunce kendüsüne bir vukıyye hamr nakl olunmasına mûcib olur vesîle tecvîzden mücânebet eylemeniz bâbında. Fî evâsıt-ı C sene 215

(4) Der‘aliyye’mden İstandil cezâresine ve havâlîsine varub gelünce yol üzerinde vâki‘ kuzât ve nüvvâb zîde fazluhûma ve mütesellimler ve voyvodalar ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ‘ir zâbitân zîde kadruhûma hüküm ki

‘Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr rikâb-ı hümayûnuma mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralı mûmâ ileyhin re‘âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte‘allik bey’ ü şirâlarında ve sâ‘ir düvel misillü mu‘âmele oluna deyü Sicilyalu’ya i‘tâ’ olunan ahidnâme-i hümayûnda münderic olduğuna binâ‘en Sicilyateyn tâcirlerinden Karlo Monkor nâm Sicilyalu tâcir li-ecli’t-ticâre Der‘aliyye’mden İstandil ve havâlîsine ‘azîmet eyledüğün bildürüb tâcir-i mesfûr her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahl olur ise esnâ-yı râhda ve menâzil ve merâhilde kendüsüne ve emvâl ve eşyâ ve ticâretde muhâlefet ve cizyedârlar taraflarından dahi hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn cizye talebi ve sâ‘ir câniblerinden dahi bahâne-i âhar ile bi-vech rencîde ve remîde etdürülmeyüb ahidnâme-i hümayûn mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ ve divân-ı hümayûnumda muktezâsı su‘âl olundukda tâcir-i mersûm sahîh-i Sicilyateyn tüccârından olmaduğu halde ahidnâme-i hümayûn mûcibince mu‘tâd üzere emr-i âlî i‘tâ’ iktizâ eder deyü tahrîr olmağla ahidnâme-i hümayûn mûcibince vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak bâbında. Fî evâhir-i ZA sene 215

[205]

(1) Boğazhisarları nâ‘iblerine ve dizdârlarına hüküm ki

Sicilyateyn kralının ‘asitâne-i sa‘âdetimde mukîm elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr rikâb-ı hümayûnuma mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kapudânlarından Antonyo Varnalika nâm kapudân Tatarna ta‘bîr olunur rakîb olduğu bir kıt‘a seffinesiyle ‘asitâne-i sa‘âdetime getürdüğü ve alub götürdüğü emti‘a ve eşyanın ahidnâme-i hümayûnum mûcibince gümrük edâ ve yedine edâ tezkîresi verülüb Bahr-i Sefîd canîbine ‘azîm ve râhî olduğun bildürüb mu‘tâd üzere Boğazhisarlarında yoklanub derûnunda memnû‘âtdan bir nesne olmadıkça engellenmeyüb mürûruna mûmâna‘at olunmamak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ etmeğin ber-vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı ZA sene 215

(2) Der‘aliyye’mden Bahr-i Sefîd ve sevâhile varub gelünce yol üzerinde vâki‘ kuzât ve nüvvâblar zîde fazluhûma ve mütesellimler ve voyvodalar ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

‘Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi kıdvetü’l-ümerâi’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kostantino Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr rikâb-ı hümayûnuma mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralı mûmâ ileyhın re‘âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte‘allik bey’ ü şirâlarında sâ’ir dost olan düvel misillü mu‘âmele oluna deyü Sicilyalu’ya i’tâ’ olunan ahidnâme-i hümayûnde münderic olduğuna binâ’en Sicilyateyn tâcirlerinden Rakila Balaronzo nâm Sicilyalu tâcir li-ecli’t-ticâre Der‘aliyye’mden Bahr-i Sefîd’de vâki‘ cezâ’ir ve sevâhile ‘azîmet eyledüğün bildürüb tâcir-i mesfûr her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahl olur ise esnâ-yı râhda menâzil ve merâhilde kendüsüne ve emvâl ve eşyâ ve ticâretine mûmâna‘at ve cizyedârlar taraflarından dahi hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn cizye talebi ve sâ’irleri canîblerinde dahi bahâne-i âhar ile bi-vech rencîde ve remîde etdürülmeyüb ahidnâme-i hümayûn mûcibince himâyet ü sıyanet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ’ etmeğın ahidnâme-i hümayûn mûcibince mu’tâd üzere yol hükmü yazılmışdır. Fî evâhir-i N sene 1215

(3) İzmir mollasına ve ‘asitâne-i ‘aliyye’den İzmir ve andan Bahr-i Sefîd cezâiresine ve Atina ve havâlîsine varub gelünce yol üzerinde vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve zîde fazluhûma cizyedâran ve sâ’ir zâbitân zîde kadruhûma hüküm ki

‘Asitâne-i ‘aliyye’mden mukîm Sicilyateyn elçisi kıdvetü’l-ümerâi’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kostantino Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr rikâb-ı hümayûnuma mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn beyzâdelerinden Markira Disaniş nâm beyzâde üç nefer müste’men hidmetkârıyla Der-sa‘âdetimden İzmir ve andan Bahr-i Sefîd cezâirelerine ve havâlîsine ‘azîmet murâd eyledüğün bildürüb beyzâde-i mersûm üç nefer hidmetkârlarıyla ‘asitânedden mahall-i merkûma varub gelünce esnâ-yı râhda menâzil ve merâhilde ve bir mahallde hîn-i meks ve ikâmetlerinde mugâyir ahidnâme-i hümayûn cizyedârlar taraflarından cizye mutâlebesi ve sâ’irleri canîblerinden âhar bahâne ile ta‘addî ve rencîde etdürülmeyüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyanet olunarak mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîfim ricâ’ etmeğın ahidnâme-i hümayûn mûcibince ‘amel olunmak bâbında. Fî evâ’il-i ZA sene 215

(4) ‘Asitâne-i sa‘âdetimden re’s-i hudûda varunca vâki‘ hâkem ve sâ’ire hüküm ki

Sicilyateyn tüccârından Anton Garoba nâm müste'men 'asitâne-i sa'âdetimden Bükreş tarîkiyle re's-i hudûda varunca mürûruna mümâna'at olunmamak içün mûmâ ileyhın memhûr 'arzuhalîyle ber-mu'tâd yol emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı ZA sene 215

[206]

(1) Bursa mollasına ve 'asitâne-i sa'âdetimden Bursa ve havâlisine varub gelünce yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâb zîde fazluhûma ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve cizyedâran ve sâ'ire hüküm ki

'Asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf rikâb-ı hümâyûnuma mühürlü 'arzuhal gönderüb memâlik-i mahrûsede bulunan Sicilyateynlü'den cizye ve tekâlf-i sâ'ire mutâlebe olunmayub mu'âf ve müselleml oluna deyü Sicilyateynlü'ye i'tâ' olunan ahidnâme-i hümâyûnda münderic olduğuna binâ'en Sicilyateyn tüccârından Petro Korinta ve karındaşı Anton Niyakorinta nâm iki nefer Sicilyalu tashîh (...) bir nefer müste'men hizmetkârlarıyla 'asitâne-i 'aliyye'mden Bursa ve havâlisine 'azîmet murâd eyledüklerin bildürüb 'asitâne-i sa'âdetimden Bursa ve havâlisine varub gelünce esnâ-yı râhda ve menâzil ve merâhilde ve bir mahallde hîn-i meks ve ikâmetinde mugâyir ahidnâme-i hümâyûn cizyedârlar taraflarından cizye mutâlebesi ve sâ'irler canîblerinden âhar bahâne ile ta'addî ve rencîde etdürülmeyüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunarak mürûr ve 'ubûrlarına mümâna'at olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' etmeğın ahidnâme-i hümâyûn mûcibince vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında. Fî evâ'il-i M sene 1216

(2) Terkîn

Selanik ve havâlisinde vâki' kuzât ve nüvvâb ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve cizyedâran ve sâ'ir zâbitân zîde kadruhûma hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr rikâb-ı hümâyûnuma mühürlü 'arzuhal gönderüb Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Hırsto veled-i Hacı Nikola nâm tercümân Avsiyal veled-i Yoda Adorna nâm bir nefer hizmetkârını husûs-ı mesâlihine rû'yet zımnında olhavâlîde vâki' mahallere irsâl murâd eyledüğün bildürüb hizmetkâr-ı mersûm Selanik'den mahall-i merkûma varub gelünce mürûruna mümâna'at ve enâ-yı râhda ve bir mahallde hasbe'l-iktizâ hîn-i meks ve ikâmetinde cizyedârlar ve sâ'ir zâbitân canîblerinden hilâf-ı şürût-ı berât cizye mutâlebesi ve âhar vechile rencîde ve remîde olunmayub ber-mûcib-i

şürût-ı berât himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ' ve divân-ı hümayûnumda mahfûz nişân kaydı gördükde mesfûr Hırsto Hacı Nikola Selanik'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında doksan beş senesi Şevval'ının yirmi dokuzuncu günü târîhinde ve ba'dehû tecdîden verülen berât-ı şerîfimle tercümân olub ve tercümânlık hidmetinde olanlar ve oğulları ve ikişer nefer hidmetkârları harac ve 'avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle rencîde olunmamaları tercümânlık berât-ı şürûtunda idüğü mukayyed olunmağın şürûtu mûcibince 'amel olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı Z sene 1216

(3) Ağrıboz kâdisına hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr rikâb-ı hümayûnuma mühürlü 'arzuhal gönderüb Ağrıboz'da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Asak Faraş Simon bâ-berât-ı âlî tercümân olub ve tercümânlık hidmetinde olanlar ve oğulları ve yedlerine başka başka evâmîr-i şerîfe verülen iki nefer hidmetkârları harac ve 'avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle rencîde olunmamaları ve tercümânlık berât-ı şürûtunda olmakdan nâşî tercümân-ı mersûmun iki nefer hidmetkârlarından David veled-i Aron Fersiyan nâm bir neferi hilâf-ı şürût-ı berât cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta'addî etdürülmeyüb şürût-ı berât mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz nişân kaydına mürâca'at olundukda mersûm Asak Faraş Simon'un yüz seksen yedi senesi Cemâziye'l-evvel'inin yirmi birinci günü târîhiyle mûnderic ve ba'dehû tecdîden verülen berât-ı şerîfimle tercümân olub ve tercümânlık hidmetinde olanlar ve oğulları ve yedlerine başka başka evâmîr-i şerîfem verülen iki nefer hidmetkârları harac ve 'avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ'ir rûsûm ve tekâlîf teklîfiyle rencîde olunmamak berât-ı şürûtunda olduğu mukayyed bulunmağın vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı Z sene 215

[207]

(1) 'Asitâne-i sa'âdetimden başa varub gelünce yol üzerinde vâkî' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve cizyedâran ve sâ'ir zâbitân zîde kadruhûma hüküm ki

'Asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr rikâb-ı hümayûnuma 'arzuhal gönderüb memâlik-i mahrûsede bulunan Sicilyateynlü'den cizye ve tekâlîf-i sâ'ire mutâlebe olunmayub mu'âf ve müselleml oluna deyü Sicilyateynlü'ye i'tâ' olunan ahidnâme-i hümayûnda mûnderic olunduğuna binâ'en Sicilyateyn re'âyâsından Terenor nâm bir nefer Sicilyalı ba'zı rû'yet için 'asitâne-i 'aliyye'mden baş tarafına 'azîmet

murâd eyledükleri bildürüb ‘asitâne-i sa‘âdetimden başa varub gelünce esnâ-yı râhda menâzil ve merâhilde ve bir mahallde hîn-i meks ve ikâmetinde mugâyir ahidnâme-i hümâyûn cizyedârlar taraflarından cizye mutâlebesi ve sâ’irler canîblerinden âhar bahâne ile ta‘addî ve rencîde etdürülmeyüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunarak mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â’ etmeğin ahidnâme-i hümâyûn mûcibince vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı ZA sene 215

(2) Selanik mollasına ve ‘asitâne-i ‘aliyye’mden Selanik ve havâlisine varub gelünce yol üzerinde vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve zîde fazluhûma ve mütesellimler ve voyvodalar ve kethûda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki

‘Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi kıdvetü’l-ümerâi’l-milleti’l-mesîhiyye Don Kostantino Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr rikâb-ı hümâyûnuma mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralı mûmâ ileyhın re‘âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte‘allik bey’ ü şirâlarında sâ’ir dost olan düvel misillü mu‘âmele oluna deyü Sicilyalı’ya i‘tâ’ olunan ahidnâme-i hümâyûnda mûnderic olduğuna binâ’en Sicilyateyn tâcirlerinden Filberloko nâm Sicilyalı tâcir li-ecli’t-ticâre Der‘aliyye’mden Selanik ve havâlisi’ne ‘azîmet murâd eyledüğün bildürüb tâcir-i mesfûr her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahl olur ise esnâ-yı râhda ve menâzil ve merâhilde kendüsüne ve emvâl ve eşyâ ve ticâretine mûmâna‘at ve cizyedârlar taraflarından dahi hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn cizye talebi ve sâ’irleri canîblerinden dahi bahâne âhar ile bi-vech rencîde ve remîde etdürülmeyüb ahidnâme-i hümâyûn mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğin ahidnâme-i hümâyûn mûcibince vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak bâbında. Fî evâhir-i Z sene 1216

(3) Haleb mollasına ve dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşlarından Haleb mütesellimine hüküm ki

‘Asitâne-i ‘aliyye’mden mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eyledüğü memhûr ‘arzuhalinde medîne-i Haleb’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında hâlen berât-ı âlîşânımla tercümân olab Nasri veled-i Yosifa Delal nâm tercümânın medîne-i Haleb’de ikâmete me‘mûr vezîrim Nasuh Paşa iclâlehu zimmetinde (...) ber-mûcib-i temessük ve defter (...) gayr-i az ve teslîm yirmi bin dört yüz kırk gurus alacak hakkı olub (...) taleb olmak murâd eyledüğünden te‘allül ve edâda muhâlefet ve (...) gadr sevdâsında olduğun inhâ ve (...) rû’yet ve mûmâ ileyhın gayr-i az teslîm zimmetinde olan olmikdâr gurus hakkı tamânen tahsîl ve tercümân-ı mersûma teslîm berât ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â’ ve Divân-ı Hümâyûn’um muktezâsı su’âl

olundukda husûs-ı mezbûr husûsa dâ'ir mevâddan olmağla müşârûn ileyhın mahallinde vekîl-i şer'isi huzûr-ı şer' ihzâr ve tercümân-ı mesfûr ile le'de'l-terâfu' tercümân-ı mersûmun (...) ve defter eyledüğü zâyî-i mezbûra hüccet-i karzdan müşârûn ileyhın deyn eyledüğü gayr-i ez (...) sâbit ve mütehakkık olduğu halde ma'rifet-i şer'le tahsîl ve ihkâk-ı hakk olunmak üzere mahallinde şer'le havâle ile emr-i i'tâ'sı iktizâ eyledüğü tahrîr olunmağla sen ki mevlân ve mütesellim mûmâ ileyhımsin vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ ve mütesellim mûmâ ileyhımsin ber-vech-i muharrer mahallinde tercümân-ı mersûmun ihzâr-ı şer' huzûr-ı şer'isi müşârûn ileyhın vekîl ve terâfu'-ı şer'i ve mukaddemâ bir def'a şer'le görölüb fasl olunmayub ve bilâ gadr-ı şer'i on beş sene mürûr eylemeyen da'vâları (...) ve defter iddi'â eyledüğü (...) mezbûra (...) fezâhatdan müşârûn ileyhın deyn eyledüğü (...) sâbit ve mütehakkık olduğu halde ma'rifet-i şer'le tahmîl ve tercümân-ı mersûma teslîm birle ihkâk-ı hakk mübâderet (...) mukaddemâ sudûr etdüğü (...) âlişânımın mazmûn-ı münifi üzere 'amel ve harekete ikdâm olunmak bâbında. Fî evâ'il-i RA sene 216

[208]

(1) Edirne mollasına ve 'asitâne-i sa'âdetimden Edirne'ye varunca yol üzerinde vâki' kazâların kuzât ve nüvvâb zîde fazluhûma ve yeniçeri serdârları ve cizyedâran ve sâ'ir zâbitân zîde kadruhûma hüküm ki

Der'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr rikâb-ı hümayûnuma mühürlü 'arzuhal gönderüb müte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından cizye ve tekâlîf taleb olunmaya deyü Sicilyalı'ya verülen ahidnâme-i hümayûnda mûnderic olduğuna binâ'en Sicilyalı tabîblerinden Civan Rasa nâm tabîb 'asitâne-i 'aliyye'mden tabîb ile mahrûse-i Edirne'ye 'azîmet murâd eyledüğün bildürüb tabîb-i mersûm mahrûse-i Edirne'ye varunca mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at ve hasbe'l-iktizâ meks ve ikâmet hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn cizyedâran ve sâ'ir zâbitân taraflarından cizye ve tekâlîf-i sâ'ire mutâlebesiyle ta'addî olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' etmekle vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı RA sene 1216

(2) 'Asitâne-i 'aliyye'mden bahren Varna'ya ve andan berren Boğdan tarîkiyle re's-i hudûda varunca yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâb ve cizyedâran ve sâ'ir zâbitân zîde kadruhûma ve Eflak voyvodası () ve Boğdan voyvodası () hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayra hüküm ki

'Asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi kıdvetü'l-ümerâi'l-milleti'l-mesîhiyye Don Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr rikâb-ı hümayûnuma mühürlü 'arzuhal edüb

Sicilyateyn beyzâdelerinden Markiza Disanal nâm beyzâde iki nefer müste'men hizmetkârıyla Der-sa'âdet'imden bahren Varna ve andan Eflak ve Boğdan tarîkiyle re's-i hudûda 'azîmet murâd eyledüğün bildürüb beyzâde-i mersûm iki nefer müste'men hizmetkârıyla 'asitânen mahall-i merkûma varunca esnâ-yı râhda menâzil ve merâhilde ve bir mahallde hîn-i meks ve ikâmetlerinde mugâyir ahidnâme-i hümâyûn cizyedârlar taraflarından cizye mutâlebesi ve sâ'irler canîblerinde âhar bahâne ile ta'addî ve rencîde olunmayub ve muhakkak olan mahallerde (...) terfîk kılınarak husûs istihsâl ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' etmeğün vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhimsin beyzâde-i mersûm ve iki nefer müte'men hizmetkârıyla 'asitâne-i sa'âdetimden re's-i hudûda varunca esnâ-yı râhda ve menâzil ve merâhilde ve bir mahallde hîn-i meks ve ikâmetlerinde mugâyir ahidnâme-i hümâyûn cizye taleblerinde cizye mutâlebesi ve sâ'irler canîblerinde (...) ile ta'addî ve rencîde olunmayub (...) olan mahallerde (...) terfîk kılınarak ve muhâfazası husûsu ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânetlerine mübâderet olunmak bâbında. Fî evâ'il-i R sene 216

(3) Hâlen rikâb-ı hümâyûnumda sekbân paşa olan () ve hassa bostancıbaşıya () dâme mecdühûma ve topcubaşı ve Galata voyvodası () zîde mecdühûmaya hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr rikâb-ı hümâyûnuma mühürlü 'arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyh ve tercümân ve etbâ'larının kefâf-ı nefisleriçün bin iki yüz on altı senesine mahsûben Üskûdar ve havâlîsinden mâ-'adâ mahallerden yalnız yüz elli sepet üzümün akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hanesine def'â-yı vâhidede nakline mûmâna'at ve 'avâ'id ve sâ'ir bahâne ile rencîde olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' ve divân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda iki yüz on beş senesine mahsûben olmikdâr sepet üzümün akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hanesine def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak üzere mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince sene-i mezbûr evâ'il-i Rebî'u'l-âhir'inde emr-i şerîf verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın sâbık üzere yalnız yüz elli sepet üzümün def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak bâbında. Fî evâ'il-i CA sene 216

(4) İskenderiye sancağı mutasarrıfı vezîre hüküm ki

'Asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eyledüğü memhûr takrîrinde Sicilyateyn tüccâr sefâ'ininden (...)

ile mahmûl bir kıt'a tüccâr sefinesi Sicilyateyn memleketinden Kalayira iskelesinden (...) firâr ve li-ecli't-ticâre tersâne iskelesine 'azîmet ve Venedik körfezine vusûlünde (...) müsâdefe ve şiddet-i rûzgâr ile Ülgun iskelesine varîdinde Ülgun zâbiti sefîne-i mezkûreyi hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn ahz ve girift ve derûnunda kapudân ve müste'men ve mellâhların esir misillü (...) ile sefîne-i mezkûreyi (...) merkûmesiyle sa'y ve fûrûht eylemek üzere Dubrovnik tarafına irsâl eyledüğü bu def'a İzmir cânibinden elçi-i mûmâ ileyhe (...) mekâtib inhâ ve ihzâr olduğu beyânıyla ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn sefîne-i mezkûre hamûle-i merkûmesiyle tamâmen kapudânan-ı mersûma red ve teslîm ve (...) mezkûrenin (...) olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu eğerce istid'â' edüb lâkin husûs-ı mezkûrun (...) tahkîki (...) olmağla sen ki vezîr-i müşârûn ileyhsin sefîne-i mezkûr fi'l-vâki' sahîh-i Sicilyateyn tüccâr sefinesi midir ve sahîhen Sicilyateyn tüccâr sefinesi olduğu sûretde Ülgun zâbiti tarafından (...) ahz olunmuş gereği gibi (...) dikkât ve sefîne derûnunda olan emvâl ve eşyâsı zâyî olunmuş olunmayarak (...) der-'aliyye'me 'arz ve inhâ eylemek fermânım olmağın (...) İşbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi sen ki vezîr müşârûn ileysin ber-vech-i muharrer sefîne-i merkûme inhâ olduğu üzere sahîh-i Sicilyateyn tüccâr sefinesi midir fi'l-hakîka Sicilyateyn sefinesi olduğu halde (...) ahz ve hilâf-ı kapudân (...) olmuşdur imdi su'âl ve tahkîk ile (...) tashîh birle sefîneler (...) emvâl ve eşyâsından (...) zâyî olunarak (...) hâli der-bâr-ı şevket-medârım tahrîr ve inhâya murâ'ât ve hilâf-ı emr-i rızâ (...) hilâfına tahrîrden ittikâ vuku' eylemek bâbında. Fî evâ'il-i CA sene 216

(5) Der'aliyye'mden Eflak tarîkiyle re's-i hudûda varunca hâkem ve sâ'ire hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn re'âyâlarından Kolisyak nâm Sicilyalı müste'men 'asitânedan vilâyetine 'azîmet etmekle mersûmun Der-sa'âdet'den Eflak tarîkiyle re's-i hudûda varunca mürûruna mûmâna'at olunmamak için ber-mu'tâd yol emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i C sene 216

(6) Kırkkilise ve Vize ve Istranca ve havâlisinde vâki' kazâ ve nevâhinin ve kuzât ve nüvvâb ve topcubaşı ve Galata voyvodası () zîde mecdühûma hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb kendünün ve tercümâna ve etbâ'larının kefâf-ı nefisleriçün Kırkkilise ve Terkos ve Istranca ve sâ'ir taht-ı kazânızda vâki' kazâlardan rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re's kara camuzun akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hanesine def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak üzere evâmir-i 'Aliyye' verüle geldükde inhâ etmekle mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince iki yüz on altı senesine mahsûben olmkdâr kara camuzun iştirâ' ve nakline Galata voyvodası ve topcubaşı ve subaşı

ve ümenâ ve sâ'irler taraflarından mûmâna'at olunmayub mugâyir ahidnâme-i hümâyûn gümrük ve bâc ve 'avâ'id ve sâ'ir bahâne ile rencîde olunmamak bâbında emr-i şerîfim ricâ' ve def'a-yı vâhidede olundukda bin iki yüz on beş senesine mahsûben olmkdâr re's kara camuzun nakline mûmâna'at olunmamak üzere sene-i mezbûr evâsıt-ı Cemâziye'l-âhar'inde emr-i şerîf verüldüğü mukayyed bulunmağın sâbık üzere yalnız yüz elli re's kara camuzun kendü akçesiyle iştirâ' ve nakline mûmâna'at olunmamak bâbında emir yazılmışdır. Fî evâhir-i C sene 216

[209]

(1) 'Asitâne-i 'aliyye'mden bahren Edirne'ye ve andan berren Eflak ve Boğdan tarîkiyle re's-i hudûda varunca yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâb zîde fazluhûma ve cizyedâran ve sâ'ir zâbitân zîde kadruhûma ve Eflak voyvodası () ve Boğdan voyvodası () hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayra hüküm ki

'Asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr rikâb-ı hümâyûnuma mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn beyzâdelerinden Yantosto Sakiya nâm beyzâde iki nefer müste'men hizmetkârıyla Der-sa'âdet'imden bahren Edirne ve berren Eflak ve Boğdan tarîkiyle re's-i hudûda 'azîmet murâd eyledüğün bildürüb beyzâde-i mersûm iki nefer müste'men hizmetkârıyla 'asitânen mahall-i merkûma varunca esnâ-yı râhda menâzil ve merâhilde ve bir mahallde hîn-i meks ve ikâmetlerinde mugâyir ahidnâme-i hümâyûn cizyedârlar taraflarından cizye mutâlebesi ve sâ'irler câniblerinden âhar bahâne ile ta'addî ve rencîde olunmayub ve muhakkak ve muhâtara olan mahallerde dahi yanlarına (...) ve muhâfazası husûsu (...) ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' etmeğın vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı CA sene 216

(2) İskenderun kâdısıyla medîne-i Haleb'den İskenderun'a varunca yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâb ve mütesellimler ve voyvodalar ve kethüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitân zîde kadruhûma hüküm ki

'Asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr rikâb-ı hümâyûnuma mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralı mûmâ ileyhin taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete mûte'allik bey' ü şirâlarında sâ'ir dost olan düvel misillü mu'âmele oluna deyü Sicilyalu'ya i'tâ' olunan ahidnâme-i hümâyûnda münderic olduğuna binâ'en Sicilyateyn tâcirlerinden Agosto Korinta nâm Sicilyalu tâcir li-ecli'-ticâre medîne-i Haleb'den İskenderun ve havâlîsine 'azîmet murâd eyledüğün bildürüb tâcir-i

mesfûr her kangınızın taht-ı kazâsına varub dahl olur ise esnâ-yı râhda menâzil ve merâhilde kendüsüne ve emvâl ve eşyâ ve ticâretine mûmâna‘at ve cizyedârlar taraflarından dahi hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn cizye talebi ve sâ‘irleri canîblerinden dahi bahâne ile âhar ile bi-vech rencîde ve remîde etdürülmeyüb ahidnâme-i hümâyûn mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ’ etmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı CA sene 216

(3) Mîr-i mîrân-ı kirâmımdan beratlı Abdülhamir paşa zâde seyid el-Hâc Mustafa dâme ikbâlühûma hüküm ki

‘Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eylediği takrîrinde medîne-i Haleb’den İskenderun iskelesine li-ecli’t-ticâre vürûd iden Anderya Vernadi nâm Sicilyalu müste’men iskele-i mezbûrede kendü halinde ‘arzıyla mukayyed ticâretle meşgûl ve ikâmet üzere olub yedine li-ecli’t-ticâre yol emr-i şerîfim verülmüşken sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin mersûmun huzûruna ihzâr (...) Françe Devleti Der-sa‘âdet’e irsâl edecek bu müste’men mersûmun ahz ve habs olduğu ve husûs-ı mezbûrun medîne-i Haleb’de mukîm Sicilyateyn konsolosu lede’l-istimâ’ (...) mersûm ‘asitâne-i ‘aliyye’me irsâlden te’hîr eylemesi ve sahîh-i Sicilyalu tüccârından olduğu konsolos-ı mersûma mahsûs tarîkiyle ifâde ve istid‘â’-yı hâvî tahrîr eylemiş olduğu konsolos-ı mersûm (...) mahsûs Tatar irsâliyle elçi-i mûmâ ileyh bâ-tahrîrât inhâ ve ‘aşıkâr etmiş olduğu beyânıyla müste’men mersûmun sebîl-i tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz ahkâm kuyudâta tebliğ etdürüldükde Sicilyateyn tüccârından mersûm Anderya Vernadi nâm Sicilyalu tâcir li-ecli’t-ticâre İskenderun’dan Haleb ve havâlîlerine ‘azîmet eyledükden elçi-i mûmâ ileyh memhûr ‘arzıyla mukaddemce inhâ ve mürûr ve ‘ubûruna mûmâna‘at olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â’ eyledükde ahidnâme-i hümâyûn mûcibince ‘amel olunmak içün Haleb kâdisına ve İskenderun’dan Haleb ve havâlîsine varub gelünce vâki’ hükkâm ve sâ‘ir zâbitâna hitâben işbu sene-i mübâreke evâsıt-ı Safer’inde emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın sen ki mîr-i mîrân mûmâ ileyh mersûmun Anderya Sicilyateyn Devleti himâyesinde olduğu ve Françelü derciyle anların dahi (...) husûsla irâde-i ‘aliyye’m ta‘alluk etmiş olduğundan taarruz iktizâ etmekle mahbûsda sebîl-i tahliye ve eğer mahbûs değil ise (...) olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak fermânım olunmağın imdi vüsûl-ı emr-i şerîfim tahkîki ma‘lûmun oldukda mersûm Anderya (...) sebîl-i tahliyeye mübâderet ve eğer mahbûs değil ise hilâf-ı fermân (...) kat’a dahl u taarruz olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında. Fî evâhir-i B sene 216

[210]

(1) *Bâ-fermân-ı âlî yalnız rakka vâlisine hitâben mûcib olunub tekrâr kayd olunmuşdur. Fî evâ'il-i L sene 216*

Rakka vâlisi vezîrim () Paşa'ya hüküm ki

Der-sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr rikâb-ı hümayûnuma takdîm eyledüğü takrîrinde iki yüz on beş senesinde 'asitâne-i sa'âdetimde İngiltere elçisi tarafından madde-i âhar zımnında Boğdan tarafına irsâl olunan Kina Hüseyin nâm Tatar ile bâ-berât-ı âlîşân Sicilyateyn tercümânı olan Nasri Delal nâm tercümânın Ağradora Rakiba İzar zâde Sidgasya ve Diyarbekirli Kostantin nâm tâcîrlere (...) yirmi iki bin elli bir guruş kıymetlü taş olmak üzere mücevherât (...) ve tesyîd eyledüğünden ve Tarar-ı merkûm Rakka hudûdları dahilinde devre geçidi köprüsü demekle 'arif mahalle hîn-i vürûdunda Mali aşiretine tâbi' Birazi aşiretinden ba'zı eşkiyâ' zuhûr ve Tatar-ı merkûmun üzerine hücum ve üzerinde mevcûd mücevherât-ı mezkûr ve sâ'ir emvâl ve eşyâ ve esliha ve tahrîrât boğçasına gasb ve gâret birle gadr-ı külli eyledüklerinden bahîsle sen ki vezîr müşârûn ileyhsin ma'rifetin ve mübâşir ma'rifetiyle sarîk-ı mezkûrlar her kimler ise bi't-taharri buldurulub mücevherât ve eşyâ-yı mağsûbe tamâmen tahsîl ve kabzına me'mûra red ve teslîm etdürölmek bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' eyledüğüne binâ'en sen ki vezîr müşârûn ileyhsin fezâhat-ı merkûmeye cesâret edenler Rakka eyâleti dâhilinde bulundukları mahallatlara ma'rifetin ve bu def'a ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle ala getirölüb gasb eyledükleri emvâl ve eşyâ her ne ise 'alâ-eyyî-hâl zahîre ihrâc ve kabzına me'mûra teslîme mübâderet olunmak fermânım olunmağın imdi sen ki vezîr müşârûn ileyhsin tercümân-ı mersûmûn gasb olunan mücevherât-ı mezkûresi be-her-mâl zahîre ihrac ve kabzına me'mûra tamâmen teslîmi matlûb-ı mülûkânem idüğü ve bu bâbda iğmâz (...) gûne hâlâtdan rızâ-yı hümayûnum olmaduğı ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer fezâhat-ı mezkûreden ictisâr eden eşkiyâ' eyâletin dâhilinde bulundukları mahallerde ma'rifet ve ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle taharri ve terfîk ederek bî-hâl ala getirölüb gasb ve gâret eyledükleri mücevherât ve eşyâ-yı sâ'ire her ne ise min-gayr-ı kasdın 'alâ-eyyi-vechin kân zahîre ihrâc ve ma'rifet-i şer'le kabzına me'mûra red ve teslîm ve ikdâm ve dikkât ve tenkîd-i fermân celbü'l-kirama mübâderet ve hilâf-ı emr-i rızâ iğmâz ve rehâvet (...) hareket birle gadr (...) hâlât vukû'na mübâ'âdet eyleyesiz şöyle ki bu vesîle ile şenâ'ât-i mezkûrede derciyle olmayan ve matlûmuna töhmed (...) ta'addîden mücânebet olunmak bâbında. Fî evâ'il-i L sene 216

(2) Filibe mollasına ve Edirne'den Filibe ve havâlisine varub gelünce yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâb ve yeniçeri serdârları ve cizyedâra ve sâ'ir zâbitân zîde kadruhûma hüküm ki

'Asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr rikâb-ı hümâyûnuma mühürlü 'arzuhal gönderüb müte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından cizye ve tekâlîf-i sâ'ire taleb olunmaya deyü Sicilyalu'ya verülen ahidnâme-i hümâyûnda münderic olunduğuna binâ'en Sicilyalu tabîblerinden Mikal Damiran nâm tabîb mahrûse-i Edirne'den tabâbet ile medîne-i Filibe ve havâlisine 'azîmet murâd eyledüğün bildürüb tabîb-i merkûm mahrûse-i mezbûreye varub gelünce yolda mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at ve hasbe'l-iktizâ meks ve ikâmetinde hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn cizyedâran ve sâ'ir zâbitân taraflarından cizye ve tekâlîf-i sâ'ire mutâlebesiyle ta'addî olunmayub bermûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' etmekle vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında. Fî evâ'il-i L sene 216

[211]

(1) *İşbu emir battalda hıfz ve tercümânın hâlikinden âhara berât i'tâ' olunmuşdur. Fî 19 L sene 218*

Haleb mollasına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb medîne-i Haleb'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında 27 ZA sene 198 târîhinde ve ba'dehû cülûs-ı hümâyûna binâ'en tecdîden verülen berât-ı şerîf ile tercümân olan Cercis veled-i Hataşimas nâm tercümân Ebahir veled-i Abraham nâm bir nefer hidmetkârı hâlik olub yerine Nasri veled-i Mihayil Katirmon nâm bir nefer hidmetkârı istihdâm etmekle hidmetkâr-ı mesfûr hilâf-ı şürût-ı berât cizye mutâlebesiyle ta'addî olunmayub himâyet olunmak için bir kıt'a hidmetkâr emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 217

(2) 'Asitânedden (...) varub gelünce vâki' hükkâm ve sâ'ire hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn tabîblerinden Filipino Reza nâm müste'men tabîb berây tabâbet Der'aliyye'mden (...) ve havâlisine 'azîmet etmekle tabîb-i merkûm mahall-i merkûma varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmamak için ahidnâme-i hümâyûn derciyle bir kıt'a yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 217

(3) İzmir kâdisına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb cezîre-i Kıbrıs’da mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında bundan akdem bâ-berât-ı âlî tercümân olan Françesko veled-i Aftiri Varda nâm tercümânın Hacı Dimitre Netrilaki nâm bir nefer hidmetkârına bin iki yüz yedi senesi evâhir-i Zi’l-hicce’sinde ber-mûcib-i şûrût-ı berât mu’âfiyyeti hâvî başka ve tercümân-ı mersûmun maslahatıçün Kıbrıs’dan İzmir ve havâlisine gelüb gitmek üzere bin iki yüz sekiz senesi evâ’il-i Muharrem’inde başka bir kıt’a verülen evâmir-i şerîfem tercümân-ı merkûm mürd olmak hasebiyle hidmetkâr-ı mesfûrlar taleb olundukda İzmir’de vukû‘ bulan ihrâkda muhterik olmuştur deyü cevâb verdüğüne binâ’en birle olbabda isti’lâmı hâvî emr-i şerîfim sudûrunu istid’â’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’um muktezâsı su’âl olundukda bu makûle tercümân hidmetkârı evâmir-i yedd-i âhara geçmeyüb kalemde hıfz olunması şûrût-ı nizâmdan olmağla zikr olunan mu’âfiyyet ve yol hükmü muhterik olmuştur deyü hidmetkâr-ı mesfûrun ketm-i (...) eylemesi veyâhud vukû‘ bulan hârikde ber-takrîr âhara geçmesi dahi mülâhazadan (...) olmağla bu sûretde evâmir-i mezkûrenin gerek mesfûr yedinde ve gerek ebed-i âharda kalmak içün dikkâr ve taharri ve tahkîk ve zahîre ihrâcî lâzım gelmekle fi’l-hakîkâ İzmir’de vukû‘ bulan hârikin evâmir-i mezkûr muhterik olmuş mudur bunda emr-i mezkûr zâyî (...) ibrâz ile mesfûr mu’âfiyyeti mi iddi’â edecek midir yoğsa yedd-i âhara geçmiş midir sırren ve ‘alenen mesfûrdan ve erbâb-ı vukûfdan bi’t-taharri gereği gibi su’âl ve tashîh ve tahkîk ve zahîre ihrâc dikkât ve keyfiyyet hilâfından ‘arî (...) şübheden biri olunarak ‘alâ-vechin kan Der‘aliyye’me i’lâm ve (...) evâmir bulunduğu ve şimdiki halde zahîre ihrâc olunamadığı sûretde bu zaman evâmir-i mezkûreye (...) mesfûr ve gerek âhara her kim ibrâz eder ise bundan ahz birle (...) Sicilyateyn konsolosuna teslîm olunmuş ve hâsıl-ı evâmir-i mezkûr ile (...) olunması (...) isti’lâm-ı hakîkatde muhtevi emr-i şerîfim i’tâ’sı (...) idüğü (...) olunmağın vech-i meşrûh üzere i’lâm olunmağla fermânım olunmağın imdi bâlâda (...) olduğu vechile evâmir-i mezkûrun zâyî olduğu vâki’ midir değil midir sırren ve ‘alenen hidmetkâr-ı mesfûrdan ve erbâb vukûfundan bi’t-taharri gereği gibi su’âl ve tahkîk ve zahîre ihrâc birle keyfiyyeti hilâfından ‘arî ve şân ve şübheden biri olunarak ‘alâ-vechin kan Der‘aliyye’me i’lâma mübâderet ve eğer bahâne evâmir-i mezkûr şimdiki halde zahîre ihrâc olunamadığı (...) sûretde ba’de-zîn evâmir-i mezkûreye (...) mesfûrların âharı her kim ibrâz eder ise bundan ahz birle (...) Sicilyateyn konsolosuna teslîm olunmak ve hâsıl-ı evâmir-i mezkûr ile bir ferdi (...) taharrî ve tahkîkde tekâsül vukû‘ gelmekden (...) hilâfî kalemine (...) ittikâ ve mücânebet eylemek bâbında. Fî evâ’il-i S sene 217

*Der-zamân-ı sadr-ı a ‘zam Yusuf Zîye Paşa ve fî-ibbân Re’îsu’l-kuttâb Mahmud Efendi
Hazretleri Fî evâ’il-i R sene 1217*

(4) Der‘aliyye’den Selanik’e varub gelünce hükkâm ve sâ’ire hüküm ki

Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr sūdde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralının re‘âyâsına ve taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte‘allik bey’ ü şîrâlarında sâ’ir dost olan düvel misillü mu‘âmele oluna müte’ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarından cizye ve tekâlif-i sâ’ire taleb olunmaya deyü Sicilyalu’ya i’tâ’ olunan ahidnâme-i hümayûn şürûtundan münderic olmakdan nâşî Sicilyateyn tüccârından Galata’da ticâretle meks üzere olan Dalmas nâm tâcir bu def‘a li-eclî’t-ticâre ‘asitânenen Selanik’e ‘azîmet etmekle tâcir-i mersûm Der‘aliyye’den Selanik’e varub gelünce mürûr ve ‘ubûruna mümâna‘at olunmayub ahidnâme-i hümayûn mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak üzere bir kıt‘a yol emrû yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 217

[212]

(1) Der‘aliyye’mden Ankara ve havâlîsine varub gelünce hükkâm ve sâ’ire hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb müte’ehhil ve mücerred olan re‘âyâlarından cizye ve tekâlif-i sâ’ire taleb olunmaya deyü Sicilyalu’ya verilen ahidnâme-i hümayûn şürûtunda münderic olmakdan nâşî Sicilyalu tabîblerinden Filiborna nâm müste’men tabîb (...) tabîb bir nefer müste’men hidmetkârıyla Der‘aliyye’den Ankara ve havâlîsine gitmek murâd etmekle tabîb-i müste’men mersûm Der‘aliyye’den mahall-i merkûma varub gelünce mürûr ve ‘ubûruna mümâna‘at olunmayub ahidnâme-i hümayûn mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak içün yol emri yazılmışdır. Fî evâhir-i R sene 217

(2) *Seksen senesine mahsûben emr-i şerîf yazılmışdır.*

Dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ağası () dâme ilmûhuya ve hassa bostancıbaşı () ve Galata voyvodası () dâme mecdühûma ve topcubaşı () zîde kadruhûma hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ ileyh ve tercümânan ve etbâ’larının kefâf-ı nefisleriçün bin iki yüz on yedi senesine mahsûben Üsküdar ve havâlîsinden mâ-‘adâ mahallerden yalnız yüz elli sepet üzümün akçesiyle iştirâ’ ve Galata’da vâki’ hanesine def‘a-yı vâhidede nakline mümâna‘at ve âvâ’id ve sâ’ir bahâne ile rencîde olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu ve divân-ı hümayûnumda kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda bin iki yüz on altı senesine mahsûben olmiqdâr sepet üzümün akçesiyle iştirâ’ ve Galata’da vâki’ hanesine def‘a-yı vâhidede nakline mümâna‘at olunmamak üzere mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince sene-i mezbûr evâ’il-i Cemâziye’l-âhîrinde emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın sâbık üzere yalnız yüz elli sepet üzümün def‘a-yı vâhidede nakline mümâna‘at olunmamak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ’il-i CA sene 217

(3) Terkin

Boğazhisarlarından Çamlıca ve havâlîlerine varub gelünce vâki' hükkâm ve sâ'ire hüküm ki Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Boğazhisarlarında mukim Sicilyateyn konsolos vekili yanında Fî 20 L sene 191 târîhinde ve ba'dehû cülûs-ı hümayûna binâ'en tecdîden verilen berât-ı şerîfimle tercümân olan Corca veled-i Patgamo nâm tercümân ve Asilaki Bodori nâm bir nefer hizmetkârı hâlik olmağla yerine Hana veled-i Vasila Bodori nâm bir nefer hizmetkâr istihdâm ve ba'zı husûsiçün Boğazhisarlarından Çamlıca ve havâlîlerine irsâl eyledüğün bildürüb hizmetkâr-ı merkûmun mahall-i merkûma varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak içün ber-mûcib-i şürût-ı berât mu'tâd üzere bir kıt'a yol emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i C sene 217

(4) Terkin Yol emirleri le'de'l-istid'â' olundukda berât kaydına mürâca'at oluna.

Selanik mollasına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Balya Badra'dan nakil tarîkiyle Selanik'den Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 11 C sene 217 târîhinde verilen berât-ı şerîfimle tercümân olan Çalyon Daniyel veled-i Esnak Borad nâm tercümânın Diyamendi veled-i Papa Astiro nâm bir nefer hizmetkârı tercümânın hizmetinde olub âhar mahallde temellük etmemek şartıyla şürût-ı berât mûcibince bir kıt'a mu'âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i B sene 217

(5) Bir sûret;

Tercümân-ı merkûmun diğer hizmetkârı Astor veled-i Yako Françes içün şürût-ı mezbûr ile mu'âfiyyet emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i B sene 217

(6) İzmir kâdisına hüküm ki

cezîre-i mezbûrda mukim Sicilyateyn konsolos vekili yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Françesko veled-i Aftiri Varda nâm tercümânın Hacı Dimitre Ketrilaki veled-i Manon nâm bir nefer hizmetkârına bin iki yüz yedi senesi evâhir-i Zi'l-hicce'sinden ber-mûcib-i şürût-ı berât mu'âfiyyeti hâvî başka ve tercümân-ı mersûmun ba'zı maslahatına rû'yet zımnında Kıbrıs'dab İzmir ve havâlîsine gelüb gitmek üzere bin iki yüz sekiz senesi evâ'il-i Muharrem'inde başka bir kıt'a evâmîr-i şerîfe verülmüş idi tercümân-ı merkûm mürd olmak ve tercümânlığa âhara vermek hasebiyle hizmetkâr-ı merkûmun evâmîr-i mezbûrede taleb olundukda İzmir'de vukû' bulân ihrâkda muhterik olmuşdur deyü cevâb verdüğüne ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin tarafından verilen bir kıt'a i'lâmı ibrâz ile tercümân (...) hizmetkâr

emri i'tâ'sı Der'aliyye'de mukîm Sicilyateyn elçisi hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr memhûr 'arzuhalıyle istid'â' eyledüğüne mebnî mürd-ü mesfûrlar yerine tercümân nasb olunan Yosif Temasa nâm tercümânın istihdâm eyledüğü Anton Temasa nâm bir nefer hidmetkârına ber-mûcib-i şürût-ı nizâm mu'âfiyyeti hâvî emr-i âlî i'tâ' olunmuş olmağla zâyî olan evâmir-i mezkûr (...) i'tîbar olunub ve mesfûr Hacı Dimitre Ketrilaki re'âyâ hükmüne tenzîl ile hakkında re'âyâ mu'âmelesi icrâ' kalınmak ve emr-i mezkûr ba'de-zin her kimin yerine zuhûr eder ise ahz ve hıfz için Der'aliyye'ye irsâl olunmak fermânım olunmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhimsin keyfiyyet-i ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer zâyî olan evâmir-i mezkûr (...) i'tîbar olunmak ve mesfûr Hacı Dimitre Ketrilaki re'âyâ hükmüne tenzîl olunub hakkında re'âyâ mu'âmelesi icrâ' kalınmak ve evâmir-i mezkûre ba'de-zin her kimin yerine zuhûr eder ise ahz ve kalemde hıfz için Der'aliyye'ye irsâli husûsuna ihtimâm ve dikkât olunmak ve hilâf-ı hâreket vuku'na tecvîz olunmak bâbında. Fî evâ'il-i B sene 217

[213]

(1) Lefkoşa mollasına hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Kıbrıs cezîresinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Fî 2 B sene 214 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Yasifa Hamesa nâm tercümân Anton Hamesa nâm bir nefer hidmetkârı istihdâm etmekle hidmetkâr-ı mesfûr tercümânın hidmetinde olub âhar mahallde temellük etmemek şartıyla şürût-ı berât dercîyle bir kıt'a hidmetkâr emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i B sene 217

(2) Rakka vâlisi vezîre hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Haleb'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Nasri Delal nâm tercümân bundan akdem Hüseyin nâm Tatar ile bâ-defter-i müfredât 'asitânedan (...) ve tesyîd eyledüğü mücevherât Selvanlu aşiretinden Birazi aşiretinin ser-gerdesi Abuş nâm şâki Diyarbekir havâlîsinde vâki' devre geçidi köprüsü dimekle ma'rûf mahallde gasb ve Tatar'ı telef eyledükden sonra eşyâ ve mücevherât-ı mezkûreyi şâki-i mezbûr gasb eyledüğünden şübhe olduğu ve aşiret-i merkûme (...) Rakka havâlîlerinde geşt ü güzâr eyledükleri bu def'a tahkîk olunduğu beyânıyla şâki-i mezbûrun (...) eyledüğü bâ-defter-i müfredât mücevherât-ı mezbûrenin aynı ve yâhud (...) şâki-i merkûmun bi-eyyi-vechîn kân tahsîl ve kabzına me'mûra teslîm olunmak bâbında sen ki vezîr müşârûn ileyhsin sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' etmekle sen ki vezîr müşârûn ileyhsin vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak

fermânım olunmağın imdi Sicilya tercümânı mersûm Nasri Delal'in gasb olunan bâ-defter-i müfredât mücevherâtı bî-hâl zahîre ihrâc ve tamâmen ve kamîlen kabzına me'mûra teslîmi matlûb kat'a (...) eyledüğü ve iğmâz ve müsâmaha gûne (...) vukû' geldüğüne rızâ'-yı pâdişahânem olduğu ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer merkûm (...) dâhilinde bulduğu mahallde 'alâ-eyyî-hâl ahz ve mücevherât-ı mağsûbe-i mezkûreyi bi-eyyî-vechin kân min-gayr-ı kasdın tahsîl ve kabzına me'mûra red ve teslîmi husûsuna kemâl-i ikdâm ve dikkât ve tenfiz emr-i celb (...) (...) hilâf-ı emr-i tenbîhe iğmâz ve (...) müdâhale olmayanlara bu vesîle ile ta'addî gûne hâlât vukû' gelmek hâzer ve mücânebet olunmak bâbında. Fî evâ'il-i B sene 217

(3) Haleb mollasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü 'arzuhal gönderüb tüccârları her ne mezâhibden diller simsâr olub istihdâm eyleyeler deyü Sicilyalı'ya verilen ahidnâme-i hümayûn şurûtunda mûnderic olmakdan nâşî medîne-i Haleb'de mukîm Sicilyateyn tüccârından Abaho Piçoto nâm tüccârın simsârlığı hizmetinde olan Mosa veled-i Tecor Gabade nâm yahûdi simsâr kendü halinde 'arzıyla mukayyed ve tâcir-i mersûmun simsârlığı hizmetiyle meşgûl olub ve cizye-i şer'îyye ve tekâlîfine dahi re'âyâ-yı sâ'ire ile mâ'an edâda kusûru olmayub hilâf-ı şer' ve mugâyir ahidnâme-i hümayûn ta'addî ve rencîde olunmak iktizâ etmez iken medîne-i merkûmeden eshâb-ı ağrâzdan ba'zı kimesneler bi-vech-i şer' ve hilâf-ı ahidnâme-i hümayûn tecrîm ve ikrâr kasdıyla gûne gûn bahâne ile ta'cîz ve tehdîd ve bu vechile tüccâr-ı mersûmun ticâret umûru (...) bâ'is ve bâdi oldukların bildürüb ber-vech-i muharrer simsâr-ı mesfûr hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir ahidnâme-i hümayûn vâki' olan müdâhale ve ta'addîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' etmeğın cizye-i şer'îyye ve tekâlîfine re'âyâ-yı sâ'ire ile mâ'an edâ eyledükden sonra mâdem ki kendü halinde 'arzıyla mukayyed olub resm (...) menâfi' hareket olunmaya ve üzerine dahi şer'en bir nesne sâbit olmaya hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir ahidnâme-i hümayûn ta'addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı B sene 217

(4) Galata voyvodası () dâme (...) ve Kırkkilise ve Istranca ve havâlfilerinde vâki' kazâ-yı (...) kuzât ve nüvvâb ve topcubaşına hüküm ki

Elçi mühürlü 'arzuhal gönderüb kendünün ve tercümânan ve etbâ'larının kefâf-ı nefisleriçün Kırkkilise ve Terkos ve Istranca ve sâ'ir taht-ı kazânızda vâki' kazâlardan rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re's kara camuzun akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hanesine def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak üzere evâmir-i 'aliyye verüle geldükde inhâ

etmekle mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince bin iki yüz on yedi senesine mahsûben olmkdâr re's kara camuzun iştirâ' ve nakline Galata voyvodası ve topcubaşı ve subaşı ve ümenâ ve sâ'ir taraflarından mûmâna'at olunmayub mugâyir ahidnâme-i hümâyûn gümrük ve bâc ve 'avâ'id ve sâ'ir bahâne ile rencide olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' ve ahkâm-ı kuyûdata gördükde mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince bin iki yüz on altı senesine mahsûben olmkdâr re's kara camuzun nakline mûmâna'at olunmamak üzere sene-i mezbûr evâhir-i Cemâziye'l-âhir'inde emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed bulunmağın sâbık üzere yalnız yüz elli re's kara camuzun kendü akçesiyle iştirâ' ve nakline mûmâna'at olunmamak bâbında. Fi evâsıt-ı B sene 217

[214]

(1) Terkin

Mısır'dan Haleb ve havâlîsine varub gelünce hükkâm ve sâ'ireye hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Mısır'da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fi 24 R sebe 195 târihinde ve ba'dehû cûlûs-ı hümâyûna mebnî tecdiden verülen berâtla tercümân olan Ayas veled-i Mikayil Gaza nâm tercümânın Cebrail veled-i Kızıç Abaşımas nâm hizmetkârı hâlik olmağla yerine Corca veled-i Ayas Ayub nâm bir nefer hizmetkârını istihdâm etmekle ve ba'zı husûsiçün Mısır'dan Haleb ve havâlîsine irsâl etmekle hizmetkâr-ı mesfûrun Mısır'dan Haleb ve havâlîsine varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub ber-mûcib-i şurût-ı berât himâyet olunmak üzere ber-mu'tâd yol emri yazılmışdır. Fî evâhir-i B sene 217

(2) Lefkoşa cezîresi nâ'ibine hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn elçisi mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralının ikâmet edecek vekîli vesâtatıyla Devlet-i 'Aliyye'min münâsib olan bi'l-cümle iskelelerinde ve sevâhillerinde konsolosları ikâmet etdürülüb 'azl ve nasblarında ve vekîl-i mûmâ ileyhın rütbesine göre evâmir-i 'Aliyye' ve berevât ihsân olunmasında ve bu konsoloslarının ve tercümânan ve etbâ'larının husûslarında sâ'ir dost olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ'larına olan müsâ'ade misillü mu'âmele oluna deyü Sicilyalu'ya i'tâ' olunan ahidnâme-i hümâyûn şurûtunda mûnderic olmakdan nâşî Lefkoşa iskelesine âmed şüd iden Sicilyateyn tüccârı ve sefâ'ini umûruna rû'yet içün bâ-emr-i âlî konsolos vekîli olan Rozoron Sitilon nâm Sicilyalu 'azl olunub devleti tarafından asıl konsolos gelünceye değin mesfûrul mersûmun yerine kendü cinslerinden cezîre-i mezbûrda sâbık konsolos vekîli olan

Harisento Caroni nâm Sicilyalu nasb ve ta'yîn olunduğun bildürüb iskele-i mezbûreye âmed şüd iden Sicilyalu tüccâr ve sefâ'ini umûrlarına rü'yet ve konsolato resmini ahz ü kabz etdürülüb mugâyir ahidnâme-i hümayûn vekâleti umûruna âharı dahl u taarruz etdürülmeyüb ahidnâme-i hümayûn mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid'â' etmeğin mersûm Devlet-i 'Aliyye'm re'âyâsından olmayub sahîh kendü cinslerinden olduğu sûretde ahidnâme-i hümayûn mûcibince 'amel olunmak için emir yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 214

(3) Selanik sancağı mutasarrıfı vezîre ve Selanik mollasına hüküm ki

Sicilyateyn elçisi takdîm eyledüğü mühürlü 'arzuhalî mefhûmunda Selanik'de mukîm ticâret ve âhar maslâhat zımnında memâlik-i islâmiye'de bulunan ve fî-mâ'bad tevârüd eden müste'men ta'îfesinin memâlik-i islâmiye'de 'arâzi iştirâ' ve temlîki gayrı caiz olmak hâsebiyle kavâ'id-i kadîm ve nizâm (...) mugâyir arazî temlîk etmişleri var ise bahâsıyla Devlet-i 'Aliyye'm re'âyâsına (...) edüb kendüleri (...) göre oldukları husûsa bundan akdem ber-mûcib-i fetvâ-yı şerîfe şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn şevket-i makrûnum mûcibince konsolosluk nizâmına hâvî İzmir ve sâ'ir sevâhil ve cezâ'irde vâki' hükkâm ve zâbitâna hitâben iki yüz altı senesi evâhir-i Cemâziye'l-âhir'inde mukayyed ve meşrûh sadrı olan evâmir-i şerîfemde mûnderic olmağla bu def'a 'asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn konsolosu Garaciyat nâm konsolosun kızı Alyana nâm müste'men Selanik sâkinlerinden esseyid Mehmed Emin bin dimekle ma'rûf kimesnenin Selanik kazâsına tâbî' Kadı karyesi (...) kâ'in mülk-ü çiftliği bundan akdem bâ-hüccet-i şer'iyeye iştirâ' edüb (...) müste'men ta'îfesinin memâlik-i mahrûsemde arazî ve emlak iştirâ' ve temlîki şer'en ve 'ahren ber-vechile câ'iz olduğundan müste'men-i mersûm çiftlik-i mezbûru temür misliyle ehl-i islâm ve Devlet-i 'Aliyye'm re'âyâsından taleb olanlara bey' ü fûruht murâd eyledükde inhâ ve çiftlik-i mezbûru diğer bahâne ile ehl-i islâm ve Devlet-i 'aliyye'm re'âyâsından taleb olanlara bey' ü fûruht etmesine mümâna'at olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda ber-vech-i muharrer târîh-i mezbûrda evâmir-i 'aliyye'm verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın sen ki vezîr müşârün ileyhsin ber-mûcib-i şürût-ı nizâm 'amel ve hareket olunmak hilâf-ı hâlât ve tecvîz olunmak fermânım olmağın imdi şürût-ı nizâm-ı hâvî sadır olan evâmir-i 'aliyye'm iktizâsı üzere 'alel-ikdâm 'amel ve hareket olunmak matlûb-ı şahânem olduğu ve ber (...) mugâyir-i hâlât-ı vukû'na ber-vechile rızâ-yı hümayûnum olduğu sen ki vezîr müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimsin ber-vech-i meşrûh çiftlik-i mezbûru ber-mûcib-i şürût-ı nizâm ehl-i islâm ve re'âyâ-yı Devlet-i 'Aliyye'mden taleb olanlara diğer bahâsıyla bey' ü fûruhtuna kimesne

tarafından bi-vech-i muhâlefet etdürülmeyüb şürût-ı nizâm muktezâsı üzere ‘amel ve harekete dâ’imâ ve (...) i’tinâ’ ve dikkât ve ser-mu hilâf-ı vaz’ ve hâlât-ı vukû’na tecvîz ile mazhâr mu’âheze (...) olmakdan (...) mübâ’âdet olunmak bâbında emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâsıt-ı N sene 214

(4) Terkîn

Mısır’dan Haleb ve Şam ve Kudüs-ü Şerif ve Akka ve Sayda ve Der‘aliyye’me gelün gidünce vâki’ hükkâm ve sâ’ire hüküm ki

Sicilyateyn elçisi mühürlü ‘arzuhal gönderüb Mısır Kahire’de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 5 M sene 195 târihinde ve ba‘dehû cülûs-ı hümayûna binâ’en tecdîden verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Yasifa veled-i Mikayil Arkantiba nâm tercümânın Menahim veled-i Şehade Kıрма nâm bir nefer hizmetkârı târik-i hizmet olub yerine Yoşiyova veled-i Hayim Siton nâm bir nefer hizmetkârı istihdâm ve ba‘zı husûsiçün Mısır’dan Haleb ve Şam ve Kudüs-ü Şerif ve Akka ve Sayda ve Der‘aliyye’ye irsâl etmekle hizmetkâr-ı mesfûrun mahall-i merkûma varub gelünce mürûr ve ‘ubûruna mümâna‘at olunmayub şürût-ı berât mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak üzere ber-mu’tâd bir kıt’a yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 217

(5) Lefkoşa mollasına hüküm ki

Elçi-i mûmâ ileyh mühürlü ‘arzuhal gönderüb cezîre-i Kıbrıs’da mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında konsolos vekîli yanında Fî 2 B sene 214 târihinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Yasifa Cemasa nâm tercümânın Mihayil Esvad nâm bir nefer hizmetkârı cizye mutâlebesiyle ta‘addî olunmayub ber-mûcib-i şürût-ı berât himâyet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûr istid‘â’ etmekle hizmetkâr-ı mesfûr tercümânın hizmetinde olub âhar mahallde temellük etmemek şartıyla şürût-ı berât mûcibince ber-mûcib-i nizâm hizmetkâr emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 217

[215]

(1) Cezayir ve Trablusgarb ve Tunus ocakları korsan sefâ’ini kapudânları zîde kadruhûma hüküm ki

Der‘aliyye’nde mukîm Sicilyateyn elçisi Don Kostantino Ledolf hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime takdîm eyledüğü bir kıt’a memhûr takrîr kağıdında elçi-i mûmâ ileyh ve ma’iyyetinde olan bir nefer kızı Karolina ve bir nefer beslemesi ve üç nefer müste’men

hidmetkârlarıyla devleti tarafından me'zûnen bu def'a maslâhata Der'aliyye'mden bahren Sicilya iskelesi olan Naboliye 'azîm olmakdan nâşî sen ki kapudân-ı mûmâ ileyhimsin elçi-i mûmâ ileyh zimmetlerinde olan kızı müste'men âdemleriyle 'asitâne-i 'aliyye'mden bahren Napoli iskelesine varub gelünce esnâ-yı râhda ruy-ı deryâda her kangınıza tesâdüf eder ise tarafınızdan müdâhale ve taarruz olunmayub emnen ve sâlimen mürûr ve 'ubûruna husûsuna ihtimâm ve dikkat olunmak fermânım olmağın imdi Devlet-i 'Aliyye'min Sicilyateyn Devleti'ne dost elçisi olub bu makûle mürûr ve 'ubûr eden elçi ve âdemlerinin âminen ve sâlimen kemâl-i emniyyet ve itminânlarıyla amed şûdları husûsuna ihtimâm ve dikkât olunmak matlûb-ı mülûkânem idüğü sen ki zikr olunan ocakların kapudânları mûmâ ileyhimsin ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer elçi-i mûmâ ileyh ve ma'yyetinde olan bir nefer kızı ve bir nefer beslemesi ve üç nefer müste'men hidmetkârlarıyla Der'aliyye'mden bahren Anabolu'ya varub gelünce esnâ-yı râhda ruy-ı deryâda her kangınıza tesâdüf eder ise mugâyir ahidnâme-i hümâyûn ve rûsûm dostu ta'addî ve rencide olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunarak emnen ve sâlimen savb-ı maksûda varub gelmesi husûsuna ihtimâm ve dikkât olunmak ve hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn vaz' ve hâlât vukû'na tecvîz olunmak bâbında. Fî evâhir-i L sene 217

(2) Selanik sancağı mutasarrıf vezîre ve (...) Dîvân-ı Hümâyûn'umdan olub ol-cânibde olan hâlen Dîvân-ı Hümâyûn'um (...) zîde mecdühûya hüküm ki

'Asitâne-i 'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn maslâhat Kezadi de Marini hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr mühürlü 'arzuhal gönderüb Selanik'de mukîm bâ-berât-ı âlî Sicilyateyn konsolosu olan Rekaîl Giraçiyano nâm müste'men medîne-i merkûme sâkinlerinden Mehmed Emin bin dimekle ma'rûf kimesneden işbu sene-i mübâreke Cemâziye'l-evvel'inin yirmi beşinci günü târîhiyle mürdde bir kıt'a temessük mûcibince Selanik kilesi olmak üzere yalnız iki bin keyl şa'îr ve iştirâ ve kıymeti olarak on bir bin beş yüz guruşu teslîm ve şa'îr-i mezbûrda hıfz ile beş kilesini ahz edüb (...) dahi almak üzere iken mîr-i mûmâ ileyh fevt oldukda gayr-i ez teslîm bâki kalan şa'îr mezkûru yerine Selanik (...) terekesi kabz eden veresesinden mal-ı (...) taleb eyledükde bi-vech-i şer' vermekde te'allül ve muhâlefet ve gadr irâdesinde oldukların bildürüb mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle mahallinde şer'le görölüb şa'îr bâkî alu verölüb bi-vech-i şer' te'allül ve muhâlefet etdürölmeyüb icrâ'-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' eyledüğü eelden sen ki vezîr müşârün ileyhysin husûs-ı mezbûr mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle mahallinde şer'le rû'yet ve ba'de's-sübût ihkâk-ı hakk dikkât olunmak fermânım olunmağın imdi sen ki vezîr müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhümasın ber-vech-i muharrer ma'rifetiniz ve mübâşir mûmâ ileyh ma'rifetiyle husûs-ı

mezbûru mahallinde şer‘le rü‘yet ve ber-mûcib-i temessük gayr-i ez makbûz müteveffâ-yı mezbûrun zımmetinde bâkî kalan şa‘îr mezkûru ba‘de’s-sübût (silik) kabz eden veresesinden mâl-ı (silik) tamâmen tahsîl ve aluverülüb bi-vech-i şer‘ te‘allül ve muhâlefet etdürülmeyüb icrâ’-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk dikkât ve ibtâl-i hakk ve hilâf-ı şer‘ gadrı mûcib (...) mübâ‘âdet eylesiz sen ki mübâşir-i mûmâ ileyhsin (silik)mûcib-i emr-i şerîfîm ‘amel ve hareket ve icrâ’-yı şer‘ ve ihkâk-ı hakk (silik) eylemek bâbında. Fî evâ’il-i ZA sene 217

(3) Galata kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn maslahat güzârı mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn elçisi yanında Fi 12 CA sene 198 târîhinde ve ba‘dehû tecdîden verülen berât-ı şerîfîmle tercümân olan Avram veled-i Yosifa nâm tercümânın Çar oğlu Manolaki veled-i Kostandi nâm bir nefer hidmetkârı yanında (...) olmağla yedine Yosifa veled-i Anton Çekami nâm bir nefer hidmetkâr istihdâm etmekle hidmetkâr-ı mesfûr hilâf-ı şürût-ı berât cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta‘addî olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak için bir kıt‘a hidmetkâr emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 217

(4) Yol emri yazılmışdır Fî evâ’il-i M sene 218

Bir sûret

Tercümân-ı merkûmun hidmetkârı Çar oğlu Todori veled-i Hacı Kostandi (...) hidmet olmağla yerine Yosifa veled-i Corciyos Mezlem nâm âhar bir nefer hidmetkârı etmekle hidmetkâr-ı mesfûr hilâf-ı şürût-ı berât cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta‘addî olunmamak için bir kıt‘a hidmetkâr emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i ZA sene 217

(5) Lazkiye el-garb kâdısına hüküm ki

Sicilyateyn maslahat-güzârı De Marini mühürlü ‘arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralının ikâmet edecek vekîl vesâtatıyla Devlet-i ‘Aliyye’min (silik) olan düvel elçileri ve tercümânan ve etbâ’larına olan müsa‘âde misillü mu‘âmele oluna deyü ahidnâme-i hümâyûn şürûtunda mûnderic olmağla Lazkiye el-garb iskelesinde Sicilyateyn sefâ’in ve tüccâr ve kapudânlarının umûr ve husûslarında rü‘yet zımınında resmîni ahz ve kabz için iskele-i merkûmeye konsolos vekîli nasblarında (silik) ve lâzım olduğuna binâ’en Lazkiye el-garb iskelesine müste’men ta’îfesinden Antonyo Konto konsolos vekîli nasb ve ta’yîn olduğun bildürüb iskele-i mezbûra vürûd iden Sicilyalı sefâ’in ve tüccâr ve kapudânlarının umûr ve husûsların rü‘yet ve konsolato resmi ahz ve kabz etdürülüb mugâyir ahidnâme-i hümâyûn vekâleti umûruna âharı dahl u taarruz etdürülmeyüb ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet olunmak

bâbında emr-i şerîfim ricâ' etmeğin ber-mûcib-i şürût mu'âhede sâhih-i müstemen ise konsolos vekîli nasb olunmak bâbında. Fî 27 ZA sene 217

[216]

(1) Terkîn

(Silik) Haleb'e varub gelünce vâki' hükkâm ve sâ'ire hüküm ki

Maslahat-güzâr mühürlü 'arzuhal gönderüb mûmâ ileyhın yanında Fi 12 CA sene 198 târihinde ve ba'dehû cûlûs-ı hümayûna binâ'en tecdîden verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Avram veled-i Yosifa nâm tercümân Yosifa veled-i Anton Hakim nâm bir nefer hidmetkârını ba'zı mesâlihi rü'yet için Der'aliyye'den Haleb'e irsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûrun Der'aliyye'den Haleb'e varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub yedine verülen tuğralı emr-i şerîf mûcibince 'amel olunmak üzere ber-mûcib-i nizâm bir kıt'a yol emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i M sene 218

(2) Terkîn

Bir sûret

Tercümân-ı mersûmun diğér hidmetkârı Yosifa veled-i Corciyos mazlûm için Der'aliyye'den Haleb'e varub gelünce yedinde olan emr-i şerîf mûcibince bir kıt'a yol emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i M sene 218

(3) Bahr-i Siyah boğazından Anadolu sahiliyle nihâyetine varunca vâki' kuzât ve nüvvâb ve a'yân ve zâbitân ve gümrük ümenâsı ve iş erleri zîde kadruhûma hüküm ki

Devlet-i 'Aliyye'min ebediyyetü'l-devâmın Sicilyateyn Devleti dost elçisi olmakdan nâşî tüccâr sefâ'ininin Karadeniz'e amed şûdlarına ruhsât verülmesi Sicilyateyn Devleti tarafından mahsûs iltimas olunduğu Sicilyateyn elçisi canîbinden ifâde ve inhâ olunduğuna binâ'en olbâbda müsâ'ade-i 'aliyye'm erzân kılındığına hâvî hatt-ı hümayûn şevket-i makrûnum mûcibince şeref-yafte-i sudûr olmağla sen ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhimsin sen Bahr-i Siyah boğazından Rusya iskelelerine gidüb gelmek üzere tüccâr sefinelerinin kendülere mahsûs beyaz üzerine kırmızı ve sarı ve mâh ile merâsim (...) birer sûreti (...) ve ma'lûmunuz olmak için tarafınızdan irsâl olunmağla fî-mâ'bad zikr olunan bayraklar ile Rusya memâlik iskelelerine li-ecli't-ticâre âmed şûd iden Sicilyateyn tüccâr sefinelerinden hasbe'l-iktizâ iskele ve limanlarında tevârüd eden olur ise sefîne-i mezkûrenin süvârisi olan kapudân yedine verülen izn-i sefîne emr-i şerîfim mûcibince kapudânan ve sefinelerinin isimleri müteallik

olub sahîl-i Sicilyateyn tüccâr seffinelerinden oldukları tahakkuk eyledükde seffinelerine kat'â taarruz ve kapudân ve mellâh ve âdemlerine müdâhale olunmamak fermânım olmağın İşbu emr-i şerîfîm ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi Devlet-i 'Aliyye'min Sicilyateyn Devleti dost elçisi olmak (...) tüccâr seffinelerine kendülere mahsûs olan bayrakları ta'lik ve küşâd birle Bahr-i Siyah boğazından Rusya sevâhili iskelelerine âmed şüdeylemelerine ruhsât-ı şahânem erzân kılındığı ve kapudân ve mellâh ve emvâl ve eşyâ ve erzâklarına taarruz olunuduğu kat'â rızâ-yı 'aliyye'm olmadığı ma'lûmun oldukda (silik) emr-i şerîfimde keyfiyyeti lâzım gelenlere ifâde ve mübâderet ve Sicilyateyn tüccâr seffinelerinden kendülere mahsûs olan marû'l-zikr bayrakları hasbe'l-iktizâ limân ve iskelelere gelen olur ise (...) i'tâ' olunacak izn-i seffine emr-i şerîfîm mûcibince düvel sâ'ire misillü Rusya memâlik iskelerine varub gelmek üzere seffinlerine ber-vechile müdâhale ve taarruz olunmayub ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn hüsn-ü mu'âmele birle her halde himâyet ü sıyânetlerine ve istihsâl esbâb-ı emin veistirâhatları husûsuna (...) hilâf-ı emir tenbîh ve tecvîzden (silik) mücânebet eylemeniz bâbında. Fî evâ'il-i M sene 218

(4) Bir sûret

Bahr-i Siyah'ın Rumili sâhiline ber-vech-i muharrer.

(5) Bir sûret

Anaya muhâfızına ve kâdısına ve sâ'ire () ber-minvâl-i muharrer

(6) Bir sûret

Mîr-i mîrândan Bahr-i Siyah boğazı muhafızı Ahmed dâme ikbaluhûya () ber-vech-i meşrûh

(7) (Liman) nâzırı () zîde mecdühûya ve Kavak ustasına () ve hisar gümrük emîni () zîde kadruhûma hüküm ki

Sicilyateyn Devleti'nin Der'aliyye'mde mukîm maslahat-güzârı kıdvetü'l-a'yânü'l-milleti'l-mesîhiyye Don Marina hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn tüccâr seffineleri li-ecli't-ticâre Bahr-i Siyah boğazından (silik) iskelelerine âmed şüde me'zûn olunduklarına binâ'en Sicilyateyn kapudânlarından Antonyo Kastilano nâm kapudân Polaka ta'bîr olunur rakîb olduğu bir kıt'a Sicilyateyn tüccâr seffinesiyle Der'aliyye'mden Bahr-i Siyah boğazından Rusya iskelelerine 'azîmet murâd eyledüğünden inhâ ve seffine-i merkûmenin mürûruna (silik) olunmak bâbında emr-i şerîfîm sudûrunu istid'â' eyledüğüne binâ'en vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak fermânım olmağın

imdi sen ki liman nâzırı ve kavak ustası ve gümrükcü-ü mûmâ ileyhimsin kapudân-ı mersûm bilâ-hamûle süvâr olduğu bir kıt'a Sicilyateyn tüccâr seffinesiyle boğaza hîn-i vürûdunda yoklanub mâdem ki derûnunda hamûlesi ve mellâhları arasında Devlet-i 'Aliyye'm re'âyâsı olmaya ve ber-mu'tâd üç yüz akçe selâmet (silik) edâ ile mugâyir (...) ve musâfat ve te'hîrden ve ziyâde selâmet akçesi ve sâ'ir akçe mutâlebesiyle ta'addî ve rencîden mübâ'âdet ve ber-mûcib-i ahidnâme-i hümayûn himâyet ü sıyânet birle sâlimen (silik) dikkât olunmak bâbında. Fî evâ'il-i M sene 218

[217]

(1) Bir sûret

Sicilyateyn kapudânlarından Saverno Eskarpalo nâm kapudân Polaka ta'bîr olunur rakîb olduğu bir kıt'a Sicilyateyn seffinesiyle Rusya iskelelerine 'azîmet için izn-i sefine emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i M sene 218

(2) Bir sûret

Yine Sicilyateyn kapudânlarından Civaketo Kakaç nâm kapudân Polaka ta'bîr olunur rakîb olduğu bir kıt'a Sicilyateyn seffinesiyle Rusya iskelelerine 'azîmet için izn-i sefine emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i M sene 218

(3) Der'aliyye'den Tekfudağı'na ve Edirne ve havâlîlerine varub gelünce vâki' hükkâm ve sâ'ire hüküm ki

Sicilyateyn maslahat-güzârı mühürlü 'arzuhal gönderüb Sicilyateyn kralının taht-ı himâyesinde olan kimesnelere ticârete müte'allik bey' ü şîrâlarında sâ'ir dost olan düvel misillü mu'âmele oluna müte'ehhil ve mücerred olan re'âyâlarından cizye ve tekâlîf-i sâ'ire taleb olunmaya deyü Sicilyalı'ya verülen ahidnâme-i hümayûn şûrûtunda münderic olmakdan nâşî Sicilyateyn re'âyâlarından Mikarasa nâm Sicilyalı Der'aliyye'den li-eclî't-ticâre Tekfurdağı ve Edirne ve havâlîlerine zehâb murâd etmekle Der'aliyye'den mahall-i merkûma varub gelmek üzere ber-mu'tâd bir kıt'a yol emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i M sene 218

(4) Der-sa'âdetimden Bükreş tarîkiyle re's-i hudûda varub gelünce yol üzerinde vâki' hükkâm ve sâ'ir zâbitân ve Eflak voyvodasına hüküm ki

Der'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn maslahat-güzârı Don Marina hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime takdîm eylediği memhûr 'arzuhalî mefhûmunda Sicilyateyn baş tercümânın karındaşı Pirol ve kız karındaşı Mari Deval ve oğlu Aleksandır Deval nâm üç

nefer müste'menan üç nefer müste'men hizmetkârıyla Der'aliyye'den Bükreş tarîkiyle re's-i hudûda zehâb murâd etmeleriyle 'azîmet üzere olduklarına binâ'en müste'menan-ı mersûmun üç nefer hizmetkârıyla Der'aliyye'mden Bükreş tarîkiyle re's-i hudûda varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at ve esnâ-yı tarîkde ve bir mahallde hîn-i meks ve ikâmetlerinde (...) olbabda kimesne tarafından rencîde ve remîde olunmayub muhâlif ve muhâtıra olan (...) dahi yanlarına mikdâr-ı gûne müselleme (...) neferât (...) âminen ve sâlimen re's-i hudûda îsâlleri husûsuna ihtimâm ve dikkât olunmak bâbında sen ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhimsin sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' etmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak fermânım olmağın imdi Devlet-i 'Aliyye'min Sicilyateyn Devleti dost ecli ve (...) olub makûle mürûr ve 'ubûrlarına müste'men âdemlerinin âminen ve sâlimen kemâl-i emniyyet ve itmiyânlarıyla amed şûdları husûsuna ihtimâm ve dikkât olunmak matlûb-ı mülûkânem eyledükde sen ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhimsin ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh Sicilyateyn baş tercümânı ve mersûmun karındaşı Piro Deval ve kız karındaşı Mari Deval ve oğlu Aleksandır Deval nâm iç nefer müste'menan ve üç nefer müste'men hizmetkârıyla Der'aliyye'mden Bükreş tarîkiyle Der'aliyye'mden re's-i hudûda varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at ve esnâ-yı râhda ve bir mahallde hasbe'l-iktizâ hîn-i meks ve ikâmetlerinde ve mugâyir hidnâme-i hümâyûn ve rûsûm dostu kimesne tarafından rencîde ve remîde olunmayub mütehakkık ve muhâtara olan (silik) yanlarına mikdâr-ı kifâye (silik) neferât terfikiyle himâyet ü sıyânetlerine âminen ve sâlimen mahall-i merkûma varub gelmeleri husûsuna ihtimâm ve dikkât olunmak üzere hilâf-ı ahidnâme-i hümâyûn vaz' ve hâlât-ı vukû'na tecvîz olunmak bâbında. Fî evâ'il-i M sene 218

(5) Terkin

Lazkiye el-garb'dan Haleb'e varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve sâ'ire hüküm ki

Sicilyateyn maslahat-güzârı mühürlü 'arzuhal gönderüb Lazkiye el-garb iskelesinde bâfermân-ı âlî Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Fî 3 M sene 218 târihinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Hayim veled-i Simentob Seton nâm tercümân ba'zı mesalihe rûyet içün Lazkiye el-garb iskelesinde Haleb'e 'azîmet murâd etmekle ancak tercümân-ı mersûm Haleb'e varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub himâyet ü sıyânetleri bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid'â' eyledükde tercümân-ı mersûm mahall-i merkûmda engellenmeyüb serî'an gidüb gelmek şartıyla ber-nizâm-ı cedîd bir kıt'a yol emri şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i M sene 218 (

(6) Terkin

Bir sûret

Tercümân-ı mersûm Hayim veled-i Simentob Seton kendü hizmetinde Şaya veled-i Meşina nâm bir nefer hizmetkâr istihdâm etmekle hizmetkâr-ı mesfûr tercümânın hizmetinde olub âhar mahallde temellük olunmamak şartıyla ber-mûcib-i nizâm nevi bir kıt'a hizmetkâr emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i M sene 218

(7) Terkin

Bir sûret

Tercümân-ı mersûmun diğer hizmetkârı Salamon veled-i Ayasiya için () tercümânın hizmetinde olub âhar mahallde temellük etmek şartıyla bir kıt'a hizmetkâr emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i M sene 218

[218]

(1) Terkin

Bir sûret

Tercümân-ı mersûmun diğer hizmetkârı Salamon veled-i Ayabisa İpotorca Lazkiye'den Haleb'e varub gelmek üzere şürût-ı mezbûr ile ber-mûcib-i nizâm-ı cedîd yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 218

(2) Terkin

Lazkiye el-garb Haleb'e varub gelünce vâki' hükkâm ve sâ'ire hüküm ki

Lazkiye el-garb iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Fi 3 M sene 218 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Hana veled-i Ayas Balozımı nâm tercümân ba'zı mesâlihi rû'yet zımnında Lazkiye'den Haleb'e 'azîmet etmekle ancak tercümân-ı mersûm Lazkiye'den Haleb'e varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mümâna'at olunmayub himâyet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu Sicilyateyn maslahat-güzârı istid'â' eyledükde tercümân mahall-i merkûmda eğlenmeyüb serî'an gidüb gelmek şartıyla ber-mûcib-i nizâm-ı cedîd bir kıt'a yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 218

(3) Terkin

Tercümân-ı mersûm Hana veled-i Ayas Balozyanın veled-i Yosifa Sehtağ nâm hizmetkârı için tercümânın hizmetinde olub âhar mahallde mütemekkin olmak şartıyla ber-mûcib-i nizâm-ı cedîd bir kıt'a hizmetkâr emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 218

(4) Terkin

Bir sûret

Tercümân-ı mersûmun hizmetkârı merkûm Yosifa Bahne Sehtağ Lazkiye el-garb Haleb'e varub gelmek üzere yol emr-i sudûrunu maslahat-güzâr istid'â' eyledükde hizmetkâr-ı mesfûr mahall-i merkûmada eğlenmeyüb serî'an gidüb gelmek şartıyla ber-mûcib-i nizâm-ı cedîd yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 218

(5) Terkin

Bir sûret

Tercümân-ı mersûmun diğêr hizmetkârı Azire veled-i Yosuk Mısri nâm için () tercümânın hizmetinde olub âhar mahallde temellük etmemek şartıyla ber-mûcib-i nizâm-ı cedîd bir kıt'a hizmetkâr emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 218

(6) Terkin

Bir sûret

Hizmetkâr-ı mesfûr Azire veled-i Yosuk Mısri için () Lazkiye'den Haleb'e varub gelmek üzere emr-i şerîf sudûrunu Sicilyateyn maslahat-güzârı lede'l-istid'â' hizmetkâr-ı mesfûr mahall-i merkûmda eğlenmeyüb serî'an gidüb gelmek şartıyla ber-mûcib nizâm-ı cedîd bir kıt'a yol emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene 218

(7) İzmir'den Haleb'e varub gelünce vâki' hükkâm ve sâ'ire hüküm ki

Sicilyateyn maslahat-güzârı mühürlü 'arzuhal gönderüb İzmir'de mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Fî 27 M sene 218 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Cebrail veked Ebalkarir Gazar nâm tercümâm ba'zı mesâlihini rû'yet için İzmir'den Haleb'e 'azîmet etmekle ancak tercümân-ı mersûmun Haleb'e varub gelünce mürûruna mûmâna'at olunmamak bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid'â' etmeğîn tercümân-ı mersûm mahall-i merkûmda eğlenmeyüb serî'an gidüb gelmek şartıyla ber-mûcib-i nizâm-ı cedîd bir kıt'a yol emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i S sene 218

(8) Cezayir ve Tunus ve Trablusgarb ocakları kapudânlarından Akdeniz'de geşt ü güzâr eden kadruhûya hüküm ki

Devlet-i 'Aliyye'mle Moskovlu beyninde bundan akdem tekevvün eden şikâk mübeddel-i hüsn-ü vifâk olmazdan evvel Bahr-i Sefîd'de vâki' muhârebat evânında Sicilyateyn

kapudânlarından Aguston Filata nâm kapudân sefinesiyle Çeşme nâm mahalle vürûdunda kendü ve zehâ'ir ve eşyâsının asâkir müsellemine zahîre ve levâzım sâ'ire i'tâ' ve mücerred sefinesiyle Sakız ve İzmir'e îsâl eyledüğünden mâ-'adâ evân-ı seferde vukû' bulan hidemât-ı sadâkat ve istikâmeti zâhir ve şâyân inâyet olduğundan nâşî ve (...) hasebiyle hizmet mukâbelesinde siz ki zikr olunan korsan kapudânları ser-gerdeleri mûmâ ileyhümsiz tarafınızdan Bahr-i Sefîd'de li-ecli't-ticâret geşt ü güzârı esâsından mugâyir ahidnâme-i hümâyûn ta'addî olunmayub âminen ve sâlimen mürûru husûsuna ihtimâm ve dikkât olunmak üzere hâlen kapudân-ı deryâ vezîrim Gazi Hasan Paşa iclâlühûmla seksen sekiz senesi Zi'l-kâ'desinde bir kıt'a ve kapudân-ı mersûm hasbe'l-iktizâ sefinesine kendü rakîb olmayub yine Sicilyateyn kapudânlarından Karaşincor Atrapan nâm kapudânın erkab ve kendü yerine ticârete ta'yîn etmekle merkûm Aguston Filata kapudânın himâyeti için ber-minvâl-i muharrer verülen emr-i şerîfim mazmûnu üzere kendü sefinesine yerine ta'yîn eyledüğü mersûm Kara Sencor Atrapan kapudân hakkında icrâ olunmak üzere Sicilyateyn elçisi sâbık mukaddemâ bâ-takrîr inhâ ve emr-i âtiki getürdülüb (silik) edeceğine taahhüd üzere âtik emri getürtülüb hıfz olunmak şartıyla te'kîd-i hâvî (silik) müteveffâ-yı müşârûn ileyhın tekrâr ilâmıyla yüz doksan senesi evâhir-i Zi'l-hicce'sinde dahi diğer bir kıt'a evâmir-i şerîfem verüldükden sonra ber-vevh-i (...) kapudân-ı mersûm Aguston Filata'ya ve ba'dehû mersûmun tarafından sefinesine vekâleten kapudân nasb eyledüğü mesfûr Frasentor Patriyan hâlik olub kapudân-ı mersûm Filata dahi gayb olduğundan yine Sicilyateyn kapudânlarından Fresto Kologovira nâm kapudân hâlik-i mersûmun kendü sefinesine kapudân nasb murâb eyledüğünden bahisle mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim misillü mersûm Fresto Kologovira'ya emr-i âlî i'tâ'sına elçi-i sâbık mûmâ ileyhı memhûr 'arzu-hâliyle istid'â' eyledükde kapudân-ı mersûm o makûle Devlet-i 'Aliyye'ne hizmet ve istikâmeti hakkında (...) 'aliyye ve inâyet seniyyemi mûcib olmağla mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim zikr ve beyân olunduğu üzere sâbık misillü yerine emr-i şerîfim i'tâ' olunmak müteveffâ-yı müşârûn ileyhı tekrâr i'lâm etmekle i'lâmı ve mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince 'amel olunmak için (...) sadır olan emr-i âlî cülûs-ı hümâyûn (...) vukû'na binâ'en tecdîden bin iki yüz beş senesi evâ'il-i Zi'l-ka'desinde emr-i şerîf i'tâ' olunmuş idi el-hâletü hâzihi Der'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn maslahat-güzârı Don Marina hutimet 'avâkıbühü bi'l-hayr sūdde-i sa'âdetime gönderdüğü memhûr 'arzu-hâli mefhûmunda kapudân-ı mersûm Aguston Filata kapudân yerine ta'yîn eyledüğü merkûm Fresto Kologovira târik-i hizmet olub yedine verülen emr-i şerîfim kaleme teslîm ve battalda hıfz olunmağla târik-i mesfûrun yerine yine Sicilyateyn kapudânlarından Domoniko Cibordano nâm kapudân ta'yîn etmekle mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mûcibince kapudân-ı mersûm Domoniko Cibordano yerine müceddeden

emr-i şerîfim i'tâ'sına istid'â' ve husûs-ı mezbûr hâlen kapudân-ı deryâ vezîrim Gazi Hüseyin Paşa iclâlehuya lede'l-havâle âtik emr-i şerîf kaleme teslîm ve battalda ve hıfz olunmak şartıyla sâbık misillü mersûm Domoniko Cibordano kapudân yerine müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu müşârün ileyhe i'lâm etmekle i'lâmı mûcibince 'amel olunmak fermânım olmağın imdi ber-vech-i muharrer mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince mersûm Domoniko Cibordano kapudân ruy-ı deryâda her kangınıza tesâdüf eder ise sefîne ve hamûle ve âdemlerine ve kendüsüne taarruz ve ta'addî olunmayub (silik) âminen ve sâlimen imrârı husûsuna ihtimâm ve dikkât ve ber-mûcib-i emr-i âlî himâyet ü sıyânet ve mugâyir hâreketinden tehâşi ve mûcânebet eylemen bâbında. Fî evâsıt-ı S sene 218

[219]

(1) Diyarbekir vâlisine hüküm ki

Haleb'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bâ-berât-ı âlî tercümân olan Nasri Delal nâm tercümân bundan akdem Hüseyin nâm Tatar ile bâ-defter-i müfredât 'asitânededen (...) eyledüğü mücevherât Silüvanlu aşîretinden Birazi aşîretinin ger-gerdesi Abuş nâm şâki Diyarbekir havâlîsinde vâki' devre geçidi köprüsü dimekle ma'rûf mahallde gasb ve Tararı telef eyledükden sonra eşyâ ve mücevherâtı mezkûreyi şâki-i mezbûr gasb eyledüğünden şübhe olduğu ve aşîret-i merkûme (...) Rakka ve havâlîlerinde geşt ü güzâr eyledükleri tahkîk olunduğu beyânıyla şâki-i mezbûrun sevk eyledüğü bâ-defter müfredât mücevherât-ı mağsûbenin aynı ve yahûd (...) şâki-i merkûmeden bi-eyyi-vechin kân tahsîl ve kabzına me'mûra teslîm olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu Sicilyateyn elçisi sâbık bâ-takrîr istid'â' eyledükde vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında bin iki yüz on yedi senesi evâ'il-i Receb'inde Rakka vâlisine hitâben emr-i şerîfim sadır olub ancak (...) mümkün olmadığında bahîsle mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince (...) mezbûr olduğu mahallde 'alâ-eyyi-hâl ahz ve mücevherât mağsûbe mezkûreye yahûd (...) bi-eyyi-vechin kân min-gayr-ı kasdın tahsîl ve kabzına me'mûra red ve teslîmi bâbında sen ki vezîr müşârün ileyhsin sana hitâben mücerred emr-i şerîfim sudûrunu hâlen Der'aliyye'mde mukîm Sicilyateyn maslahat-güzârı Dö Marina hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr mühürlü 'arzuhalîyle istid'â' etmeğın sen ki vezîr müşârün ileyhsin vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak fermânım olmağın imdi Devlet-i 'Aliyye'mın Sicilyateyn (Hükmün geri kalanı tahrib olmuştur) Fî evâ'il-i S sene 218

[220]

(1) Liman nâzırı ve kavak ustası ve hisar gümrük emîni () zîde kadruhûma hüküm ki

Sicilyateyn kapudânlarından Françesko Savarta nâm kapudânın hamûlesine (...) olarak Bolaka ta'bîr olunur rakîb olduğu bir kıt'a sefinesiyle Der'aliyye'den Bahr-i Siyah boğazından li-ecli't-ticâret Rusya iskelelerine 'azîmet ber-mu'tâd bir kıt'a izn-i sefîne emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 218

(2) Haleb kâdisına hüküm ki

Sicilyateyn maslahat-güzârı mühürlü 'arzuhal gönderüb Haleb'de mukîm Sicilyateyn konsolosu olan Fî 27 ZA sene 198 târîhinde ve ba'dehû cülûs-ı hümâyûna binâ'en tevdîden berât-ı şerîfimle tercümân olan Circisa veled-i Hana Şimasa nâm tercümânın Abdilad veled-i Sekeri Mergab nâm bir nefer hidmetkârı târik olmağla yerine Mosa veled-i Gazo Mısri nâm bir nefer hidmetkârı istihdâm etmekle şürût-ı berât mûcibince bir kıt'a hidmetkâr emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı RA sene 218

(3) Terkin

Trablus Şam'dan Haleb'e varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve kethüdayerleri ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki

Sicilyateyn maslahat-güzârı Dö Marina hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr mühürlü 'arzuhal gönderüb bâ-emr-i âlî Trablus Şam iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Fî 23 RA sene 218 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Yosifa veled-i (silik) nâm tercümânın ba'zı umûr ve husûs için Trablus Şam'dan Haleb'e 'azîmet etmekle ancak tercümân-ı mersûmun Trablus Şam'dan Haleb'e varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub hıfz birle mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid'â' eyledükde tercümân-ı mersûm mahall-i merkûmda eğlenmeyüb serî'an gidüb gelmek şartıyla ber-mûcib-i nizâm bir kıt'a yol emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i R sene 218

(4) Terkin

Trablus Şam nâ'ibine hüküm ki

Mûmâ ileyh 'arzuhal gönderüb bâ-emr-i âlî Trablus Şam iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Fî 23 RA sene 218 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Yosifa veled-i Akita veled-i Tayiş nâm tercümânın Azira veled-i Mota nâm bir nefer hidmetkârı hilâf-ı şürût-ı berât cizye mutâlebesiyle rencide olmayub himâyet olunmak üzere emr-i şerîf sudûrunu istid'â' eyledükde hidmetkâr-ı mesfûr tercümânının hidmetinde olub âhar mahallde temellük etmemek şartıyla ber-mûcib-i nizâm-ı cedîd hidmetkâr emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i R sene 218

(5) Bir sûret

Tercümân-ı mersûmun diğêr hidmetkârı Yakub veled-i Garzon için şürût-ı mezbûr ile ber-vech-i muharrer. Fî evâ'il-i R sene 218

(6) Bir sûret

Bir sûret

Tercümân-ı mersûmun hidmetkârı mesfûr Azira veled-i Mota için Trablus Şam'dan Haleb'e varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub himâyet ü sıyânet olunmak için emr-i şerîf istid'â' olundukda hidmetkâr-ı mesfûr mahall-i merkûmda eğlenmeyüb serî'an varub gelmek şartıyla ber-mûcib-i nizâm yol emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i R sene 218

(7) Bir sûret

Tercümân-ı mesfûrun hidmetkârı Yakub celed Azira Mota Haleb'e irsâl etmekle şürût-ı mezkûr ile ayniyye yol emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i R sene 218

[221]

(1) Terkîn

Haleb havâlisine varub gelünce vâki' hükkâm ve sâ'ire hüküm ki

Sicilyateyn maslahat-güzârı Dö Marina hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Atina iskelesinde mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında bin yüz doksan üç senesi Zi'l-hicce'sinin yirminci günü târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Nasri veled-i Yosok Delal nâm tercümânın iskele-i mezbûrda lüzûmu olmayub Haleb'de iktizâsı olmadığından tercümân-ı mersûmun tercümânlığı Haleb'e nakl ve 'atik kaydı mûcibince Haleb'de mukîm Sicilyateyn konsolosu yanında tercümân olmak üzere bin iki yüz on dört senesi Receb'inin ikinci günü târîhinde müceddeden berât-ı şerîfimle (silik) hâlen Haleb'de mukîm konsolos-ı mezbûrun yanında tercümân olub ve tercümânlık hidmetinde olanlar ve oğulları ve iki nefer hidmetkârlarının âhara berât-ı şürûtunda münderic olmakdan nâşî tercümân-ı merkûmun iki nefer hidmetkârlarından Hana veled-i Simontob Simon nâm bir nefer hidmetkârı târik-i hidmet olmağla yerine Salamon veled-i Merahay Alkiya nâm bir nefer hidmetkâr istihdâm ve ba'zı husûsiçün Haleb havâlisine irsâl etmekle hidmetkâr-ı mesfûrun Haleb havâlisine varub gelünce ber-mu'tâd-ı kadîm bir kıt'a yol emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i R sene 218

(2) Liman nâzırına () ve kavak ustası () ve hisar gümrük emîni () zîde kadruhûma hüküm ki;

Sicilyateyn kapudânlarından Savariyo Kakaç nâm Sicilyalı kapudân Anvantiçyano ismiyle ma'rûf Polaka ta'bîr olunur süvâr olduğu bir kıt'a sefinesiyle hamûleden (...) olarak Der'aliyye'den Bahr-i Siyah boğazından li-ecli't-ticâre Rusya iskelelerine 'azîmet etmekle ber-mu'tâd bir kıt'a izn-i sefîne emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 218

(3) Trablus Şam'dan Haleb ve Sivas'a varub gelünce vâki' kuzât ve nüvvâb ve sâ'ire hüküm ki

Sicilyateyn maslaha-güzârı mühürlü 'arzuhal gönderüb Trablus Şam iskelesinde bâ-emr-i âlî Sicilyateyn konsolos vekîli yanında Fî 5 CA sene 218 târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olan Beyrail veled-i Abdilad Hetaz nâm tercümân ba'zı umûr ve husûsa rû'yet zımnında Trablus Şam'dan Haleb ve Sivas'a 'azîmet etmekle ancak tercümân-ı mesfûr mahall-i merkûma varub gelünce mürûr ve 'ubûruna mûmâna'at olunmayub şûrût-ı berât mûcibince himâyet olunmak için emr-i şerîf sudûrunu istid'â' eyledükde tercümân-ı mersûm mahall-i merkûmda eğlenmeyüb serî'an gidüb gelmek şartıyla ber-mûcib-i nizâm bir kıt'a yol emri yazılmışdır. Fî evâsıt-ı CA sene 218

(4) Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası () dâme ilmuhûya ve hassa bostancıbaşı () ve Galata voyvodası dâme mecdühûmaya ve topcubaşı zîde mecdühûya hüküm ki

Sicilyateyn maslahat-güzârı mühürlü 'arzuhal gönderüb elçi-i mûmâ iley ve tercümânan ve etbâ'larının kefâf-ı nefisleriçün iki yüz on sekiz senesine mahsûben Üsküdar ve havâlîsinden mâ-'adâ mahallerden yalnız yüz elli sepet üzümün akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hanesine def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at ve 'avâ'id ve sâ'ir bahâne ile rencîde olunmamak bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid'â' ve Dîvân-ı Hümayûn'umda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda bin iki yüz on yedi senesine mahsûben olmiqdâr sepet üzümün akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hanesine def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak üzere mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince sene-i mezbûr evâ'il-i Cemâziye'l-evvel'inde emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın sâbık üzere yalnız yüz elli sepet üzümün def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak bâbında. Fî evâsıt-ı CA sene 218

[222]

(1) Trablus Şam kâdısına hüküm ki

‘Asitâne-i ‘aliyye’md e mukîm Sicilyateyn maslahat-güzârı Dö Marina hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayr südde-i sa‘âdetime mühürlü ‘arzu hâl gönderüb Trablus Şam iskelesinde Sicilyateyn konsolosu yanında Cebrail veled-i İbadullaha bâ-berât-ı âlî tercümân olub ve tercümânlık hidmetinde olanlar ve oğulları ve yedlerine başka başka evâmir-i şerîfe verülen iki nefer hidmetkârları harac ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rüsûm ve tekâlîf-i örfiyye mutâlebesiyle rencîde olunmamaları berâtları şürûtundan olmakdan nâşî tercümân-ı mersûmun iki nefer hidmetkârlarından Tesrala veled-i Mikayil Kotramiz nâm bir neferi hilâf-ı şürût-ı berât cizye mutâlebesi ve âhar vechile ta‘addî etdürülmeyüb berâtı mûcibince himâyet ü sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â’ ve Dîvân-ı Hümâyûn’umda mahfûz nişân kaydına mürâca‘at olundukda mersûm Cebrail veled-i Abala Haraz Trablus Şam iskelesinde Sicilyateyn konsolosu yanında bin iki yüz on sekiz senesi Cemâziye’l-evvel’inin beşinci günü târîhinde verülen berât-ı şerîfimle tercümân olub ve tercümânlık hidmetinde olanlar ve oğulları ve yedlerine başka başka evâmir-i şerîfe verülen iki nefer hidmetkârı harac ve ‘avâriz ve kassabiye akçesi ve sâ’ir rüsûm ve tekâlîf-i örfiyye teklîfiyle rencîde olunmamaları yedlerine verülen berât şürûtunda (...) mastûr ve mukayyed bulunmağın tercümân-ı mersûmun hidmetinde olub âhar mahallde temellük etmemek şartıyla vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak bâbında. Fî evâhir-i C sene 218

(2) Bir sûret

Mosa veled-i Azru Mısıri nâm bir nefer hidmetkâr için ber-vech-i muharrer

[223]

(1) Terkîn

Bir sûret

Mosa veled-i Azru Mısıri hidmetkâr için.

(2) () vâlisine ve Haleb mollasına hüküm ki

‘Asitâne-i sa‘âdetimde mukîm Sicilyateyn maslahat-güzârı kıdvetü’l-a‘yânü’l-milleti’l-mesîhiyye Dö Marina hutimet ‘avâkıbühû bi’l-hayrın der-bâr-ı şevket-i karârım takdîm eyledüğü memhûr ‘arzu hâlinde medîne-i Haleb ve tevâbi’ iskelelerine Sicilyalu bayrağı altında gemileriyle gelüb giden Sicilyalu tüccâr ve sâ’ir re‘âyâsının umûrlarına rü’yet eylemek üzere Haleb (silik) ve Sicilyalu ta’îfesinden Azdera Siculo veled-i Rekanil nâm müste’men konslos olmak üzere iki yüz on yedi senesi Receb’inin on yedinci gününde (silik) olunan berât-ı âlişânım mûcibince kendü umûruyla (...) üzere olun bi-vech kimesne tarafından ta‘addî

ve rencide olunmak icâb ve iktizâ etmez iken medîne-i () ve eshâb-ı ağrâzdan ma'lûmü'l-esâmî kesân mücerred tekdîr ve (...) kadıyla (...) âhardan yedinde olan berât-ı âlîşân () muharrer olan (silik) (...) hâvî değildir deyü iğrâz-ı vâhiyeye (...) konsolosluğa umûruna bi-vech müdâhale ve ber-mûcib-i berât-ı umûr (...) rû'yet ve irâdesi husûsuna taarruz ve muhâlefet ve bu vechile medîne-i merkûmeye âmed şüd iden Sicilyalı tâcirlerinin vukûfuna olan umûr ve mesâlihleri (...) te'hîre düçâr ve ma'dûd oldukları beyânıyla olvechile vâki' olan ta'addîleri men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' eyledüğüne binâ'en sen ki vezîr müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimsin yedine konsolosluk berât-ı âlîşânım i'tâ' olunan müste'men Yahûdi-i mersûm sahîh Sicilyalı ta'îfesinden olduğu sûretde o makûle gadr ve ehl ile mugâyir şürût-ı berât bi-vech konsolosluğu umûruna müdâhale ve ta'addî olunmamak fermânım olmağın imdi Devlet-i 'Aliyye ebed-i karârımın (...) olan düvel-i nasâranın memâlik-i mahrûse-i padişâhanemde berât ve evâmîr-i şerîfemle konsolos ve konsolos vekîllerinin ber-mûcib-i ahidnâme-i hümâyûn himâyet ü sıyânet ve âmed şüd iden tüccâr ve âdemlerinin vâki' olan umûr ve husûslarının rû'yet etdürülmesi matlûb-ı mülûkânem idüğü ve mugâyir şürût ve ba'dehû olvechile taarruz ve ta'addî olunduğuna kat'â rızâ-yı 'aliyye'm olmadığı sen ki vezîr müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimsin ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer 'amel ve harekete ihtimâm ve dikkât ve hilâf-ı vaz' ve hâlet vukû'na (...) ruhsâtdan hâzer ve mücânebet olunmak bâbında Fî evâsıt-ı B sene 218

(3) Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Galata voyvodası () dâme mecdühûya ve Kırkkilise ve Terkos ve Istranca ve civarlarında vâki' kazâ (...) kuzât ve nüvvâbına ve topcubaşı () zîde mecdühûya hüküm ki

Der-sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn maslahat-güzârı Dö Marina hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb mûmâ ileyhî ve tercümâna ve etbâ'larının kefâf-ı nefisleriçün Kırkkilise ve Terkos ve Istranca ve sâ'ir taht-ı kazânızda vâki' kazâlardan rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re's kara camuzun akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hanesine def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak üzere evâmîr-i 'aliyye verüle geldiğün inhâ ve mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince bin iki yüz sekiz senesine mahsûben olmiqdâr re's kara camuzun iştirâ' ve nakline Galata voyvodası ve topcubaşı ve subaşı ve ümenâ sâ'ire tarafından mûmâna'at olunmayub mugâyir ahidnâme-i hümâyûn gümrük ve bâc ve 'avâ'id ve sâ'ir bahâne ile rencide ve remide olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' ve ahkâm-ı kuyûdâta tâbi' etdürüldükde mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince bin iki yüz on yedi senesine mahsûben olmiqdâr kara camuzun nakline mûmâna'at olunmamak üzere emr-i şerîfim verüldüğü mukayyed bulunmağın (...) üzere

yalnız yüz elli re's kara camuzun kendü akçesitle iştirâ' ve nakline mûmâna'at olunmamak bâbında. Fî evâsıt-ı B sene 218

[224]

(1) Akka kâdısına hüküm ki

'Asitâne-i sa'âdetimde mukîm Sicilyateyn maslahat-güzârı Dö Marini hutimet 'avâkıbühû bi'l-hayr südde-i sa'âdetime takdîm eyledüğü 'arzuhalinde Sayda iskelesine âmed şüd iden Sicilyateyn tüccâr sefâ'ini umûruna rû'yet ve konsolosuna (silik) ahz ve kabziçün kendü cinslerinden Aramor nâm Sicilyalu konsolos vekîli nasb olunduğu Sicilyalu (silik) bundan akdem bâ-'arzuhal lede'l-inhâ ve lede'l-istid'â' Dîvân-Hümâyûn'umda mahfûz Sicilyalu'ya verilen ahidnâme-i hümâyûna mürâca'at olundukda Sicilyateyn kralının ikâmet edecek vekîli vesâtatıyla Devlet-i 'Aliyye'min münâsib olan bi'l-cümle iskelelerinde ve sevâhillerinde konsolosları ikâmet etdürülüb 'azl ve nasblarında ve vekîl-i mûmâ ileyh rütbesine göre evâmîr-i 'aliyye ve berevât ihsân olunmuş ve konsoloslarının ve tercümân ve etbâ'larının husûslarında sâ'ir dost olan düvel elçileri ve tercümân ve etbâ'larına olan müsâ'ade misillü mu'âmele oluna deyü mukayyed bulunmağın ahidnâme-i hümâyûn şürûtu mûcibince vekâleti bâbında bin yüz doksan yedi senesi evâ'il-i Cemâziye'l-âhir'inde eğerce emr-i âlî sudûr edüb ancak mersûm (...) hâlik olub yerine tekrar konsolos vekîli nasbı iktizâ etmeyüb bu esnâda Kemale iskelesine Sicilyateyn tüccârı sefâ'ini gitmek üzere âmed şüd eyledüğünden bahisle Sayda iskelesinde konsolos vekîli olan hâlik-i mesfûr i'tâ' olunan vekâlet emrinin kaydı terfîk ve yerine Akka iskelesinde (...) konsolos gelinceye değin Nemçe tüccârının umûruna rû'yet bâ-fermân-ı âlî me'mûr olub iskele-i mezbûrda ikâmet üzere olan Antonyo Katafogola nâm Nemçe'lü müste'men konsolos vekîli nasb ve ta'yîn olunmak ve iskele-i merkûmeye li-eclî't-ticâre âmed şüd iden Sicilyalu tüccâr sefâ'ininin (silik) ve husûslarına bi-vûkelâ rû'yet ve konsolato resmi ahz ve kabz etdürülüb mugâyir ahidnâme-i hümâyûn vekâleti umûruna (...) etdürülmemek bâbında emr-i şerîfim sudûrunu (...) emrin kayd-ı terfîki ve Akka'ya ber-mûcib-i şürût (...) konsolos vekîli nasb olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı B sene 218

(2) Terkîn

Akka kâdısına hüküm ki;

Akka iskelesinde Sicilyateyn konsolosu yanında Fî 29 B sene 218 târîhinde verilen berât-ı şerîfimle tercümân olan Salamon veled-i Simon Harari nâm tercümânın Menahim veled-i Argoz ve Menalona nâm bir nefer hidmetkârı tercümânın hidmetinde olub âhar mahallde

temellük etmemek şartıyla bir kıt'a hizmetkâr emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ş sene 218
(3) Terkîn

Bir sûret

Tercümân-ı mersûmun hizmetkârı Yosifa Abraham veled-i Argoz ve Menalona için (silik) ve havâlîsine varub gelmek üzere yol emr-i şerîf istid'â' oldukda hizmetkâr-ı mesfûr mahall-i merkûmda eğlenmeyüb serî'an gelmek şartıyla bir kıt'a hizmetkâr emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 218

(4) Terkîn

Bir sûret

Tercümân-ı mersûm Salamon veled-i Simon Harari için ba'zı mesâlihi rû'yet zımnında Akka'dan (...) kendüsü serî'an gidüb gelüb (silik) yerde eğlenmemek şartıyla ber-mûcib-i nizâm-ı cedîd bir kıt'a yol emri yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ş sene 218

(5) Galata voyvodasına ve Kırkkilise ve Istranca ve civarında vâki' kazâ ve nevâhinin kuzât ve nüvvâbına ve topcubaşı () zîde mecduhûya hüküm ki

Sicilyateyn maslahat-güzârı mühürlü 'arzuhâl gönderüb kendünün ve âdemlerinin ve etbâ'larının kefâf-ı nefisleriçün Kırkkilise ve Terkos ve Istranca ve sâ'ir taht-ı kazânızda vâki' kazâlardan rızâlarıyla satanlardan ancak yüz elli re's kara camuzun akçesiyle iştirâ' ve Galata'da vâki' hânesine def'a-yı vâhidede nakline mûmâna'at olunmamak üzere evâmir verüle geldükde inhâ etmekle mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince bin iki yüz on sekiz senesine mahsûben olmikdâr re's kara camuzun iştirâ' ve nakline Galata voyvodası ve topcubaşı ve subaşı ve ümenâ ve sâ'ire taraflarından mûmâna'at olunmayub mugâyir ahidnâme-i hümâyûn gümrük ve bâc ve 'avâ'id ve sâ'ir bahâne ile rencîde olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â' ve ahkâm-ı kuyûdâtı görüldükde mukaddemâ sadır olan emr-i şerîfim mûcibince bin iki yüz on sekiz senesine mahsûben olmikdâr re's kara camuzun nakline mûmâna'at olunmamak üzere sene-i mezbûr evâsıt-ı Receb'inde emr-i şerîfim verüldüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın sâbık üzere yalnız yüz elli re's kara camuzun kendü akçesiyle iştirâ' ve nakline mûmâna'at olunmamak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı B sene 218

SONUÇ

Antik çağlardan 1738 yılına kadar birçok siyasi gücün egemen olduğu Sicilya adası, 1738 yılından 1860 yılına kadar Sicilyateyn Devleti tarafından yönetilmiştir. Sicilyateyn Devleti'nin Osmanlı Devleti ile ilk ciddi diplomatik teması 1740 yılında gerçekleşmiştir. Bu kapsamda Sultan I. Mahmud ile Sicilya Kralı III. Carlos arasında çeşitli ticâri imtiyazlar içeren bir ahidname imzalanmıştır. Bu ahidnâmede Sicilyateyn ile Osmanlı Devleti arasındaki ilişkilerin sorunsuz yürütülmesi adına çeşitli prensiplerin ortaya konulduğu görülmektedir. İki devlet arasında gelişen diplomatik ve ticari yönler ihtiva eden bu ilişki, müteakip dönemlerin siyasi şartlarına bağlı olarak çeşitli tarihlerde tekrar şekillenmiştir. Öyle ki, 1798 yılında Napolyon Bonapart'ın Mısır'ı işgal etmesi ile ortaya çıkan durumdan rahatsız olan Sicilyateyn Kralı IV. Ferdinando ile Sultan III. Selim arasında ittifak amaçlı bir antlaşma daha imzalanmış; böylece güncel şartlara göre iki taraf arasındaki ilişkinin boyutları güncellenmiştir.

Osmanlı Devleti ile Sicilyateyn Devleti arasındaki ilişkinin takip edilebilmesi açısından arşiv kaynakları büyük önem taşımaktadır. İki taraf arasındaki ilişkiler her ne kadar dostluk ve dayanışma içerisinde olsa da konjonktürel nedenlere bağlı olarak gelişen bazı sorunların ortaya çıkması da kaçınılmaz olmuştur. İki taraf reayası arasındaki bu problemlerin büyük kısmı bu çalışmanın konusunu oluşturan deftere kaydedilmiştir.

Defter içerisinde yer alan hükümlere genel olarak bakıldığında iki taraf arasındaki en büyük sorunun, korsanların ve eşkıyaların Sicilyateyn tüccarlarına saldırmalarından kaynaklandığı görülmektedir. Ayrıca cizyedarların ve gümrük eminlerinin haksız yere fazla para (vergi) talep ettikleri, kutsal mekânlarını ziyaret veya başka bir amaçla yol izinleri alan kişilerin yollarda karşılaştıkları sorunlar ve sahte belge beyan etme gibi olaylar defter içerisinde yer alan diğer sorunlardır. Yine bu defterde, Sicilyateyn Devleti'nin Osmanlı Devleti'nde görev yapan memurları ile tüccar ve vatandaşlarının can ve mal güvenliğinin sağlanması, bunların her türlü ihtiyaçlarının karşılanması gibi Sicilyateyn reayasını koruyucu hükümler de bulunmaktadır.

Özetle, 6 numaralı Düvel-i Ecnebiye Defteri'nin içeriği büyük oranda diplomatik ve ticari konularla örülmüş vaziyettir. Bu diplomatik ve ticari konuların tarafları olarak Osmanlı Devleti ile Sicilyateyn Krallığı'nın, defterin ilgilendiği tarihsel süreçte hangi hacim ve yönde ticari ve diplomatik ilişkilerde bulunduğu; bu ilişkinin seyrini etkileyen faktörlere yönelik ne tür önlemler aldıkları izlenebilmektedir. Osmanlı Devleti'nin Sicilya ile ilişkilerine

ilişkin modern çalışmaların görünür yetersizliği dikkate alınırsa bu çalışmayla tespit edilen tarihsel gerçeklerin ileri araştırmalara belgesel veri olmasının yanı sıra Osmanlı Devleti'nin Akdeniz'deki ekonomisinde Sicilya'nın işgal ettiği önemin de değerlendirilmesine katkıda bulunacağı beklenmektedir.



KAYNAKÇA

- Ahmad, A. (1975). *A history of islamic Sicily*. Edinburgh: Edinburgh Press.
- Altan, İ. (1993). *İslam tarihinde Sicilya adasının yeri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi: İstanbul.
- Altan, İ. (2002). Kelbiler. *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, (25), 206-207.
- Arıkan, M. (1965). XIV-XVI. asırlarda Türk-İspanyol münasebetlerine toplu bir bakış. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 23(3-4), 239-256.
- Armaoğlu, F. (2013). *19. yüzyıl siyasi tarihi 1789-1914*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Azimli, M. (2006). Sicilya'daki İslâm medeniyeti'nin Avrupa'ya etkileri. *XI. ve XVIII. Yüzyıllar İslâm-Türk Medeniyeti ve Avrupa Uluslararası Sempozyum* (ss. 27-42). İstanbul: İsam.
- Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü. (2010). *Başbakanlık Osmanlı arşivi rehberi*. İstanbul: Başbakanlık Basımevi.
- Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Sicilyateyn Düvel-i Ecnebiye Defteri, 6.
- Benevolo, L. (1995). *Avrupa tarihinde kentler*. (N. Nirven, Çev) İstanbul: Afa Yayıncılık.
- Beydilli, K. (2001). İspanya. *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, (23), 162-170.
- Bostan, İ. (2017). *Osmanlı Akdenizi*. İstanbul: Küre Yayınları.
- Bozkurt, N. (2002). Korsan. *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, (26), 210-212.
- Braudel, F. (2017). *II. Felipe döneminde Akdeniz ve Akdeniz dünyası I*. (M. A. Kılıçbay, Çev.) Ankara: Doğu Batı Yayınları.
- Canik, G. V. (2010). *Sicilya'da müslümanlar (827-1243)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi: İzmir.
- Chiarelli, L. C. (2011). *A history of muslim Sicily*. Malta: Midseabooks.
- Çetin, A. (1996). Garp Ocakları. *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, (13), 382-386.
- Davies, N. (2006). *Avrupa tarihi*. (M. A. Kılıçbay, Çev.) Ankara: İmge Kitabevi.

- Demircioğlu, H. (2011). *Roma tarihi Cumhuriyet, (1)*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Demiryürek, M. (2014). Osmanlı-Sicilyateyn ticari ilişkilerinin yasal temelleri. *Bilig/Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi, (69)*, 53-74.
- Doğan, G. (2016 Kasım). Osmanlı imparatorluğu-iki Sicilya krallığı ilişkilerinin başlaması ve İstanbul'dan Napoli'ye diplomatik bir hediye sultanın fili. *Toplumsal Tarih, (275)*, 62-67.
- Girgin, G. (2006). *Fenikeliler'de Akdeniz ticareti* (Yayımlanmamış Yüksel Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi: Konya.
- Gregory, E. T. (2005). *A history of Byzantium*. United Kingdom: Blackwell Publishing.
- Gültepe, N. (2009). *Mührün gücü ilk Türk-İslam devletlerinde ve Osmanlılarda bürokrasi*. İstanbul: Ötüken Yayınları.
- Herodotos, (2014). *Tarih*. (M. Ökmen, Çev.) İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Hitti, P. K. (2011). *Siyasal ve kültürel İslam tarihi*. (S. Tuğ, Çev.) İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Vakfı Yayınları.
- Işık, G. (1991). *İspanya: Bir başka Avrupa*. İstanbul: Metis Yayınları.
- Işıltan, F. (1950). Sicilya. *Milli Eğitim Bakanlığı İslam Ansiklopedisi, (10)*, 589-596. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- İbn Cübeyr, (2008). *Endülüsten kutsal topraklara*. (İ. Güler, Çev.) İstanbul: Selenge Yayınları.
- İbnü'l-Esir. (1991a). *İslam tarihi el-kâmil fi't-tarih, (VIII)* (A. Ağırakça, Çev.) İstanbul: Bahar Yayınları.
- İbnü'l-Esir. (1991b). *İslam tarihi el-kâmil fi't-tarih, (X)* (A. Özaydın, Çev.) İstanbul: Bahar Yayınları.
- İlgürel, M. (1995). Eşkîya. *Diyanet İslam Ansiklopedisi, (11)*, 466-469.
- İnan, S. G. (2012 Temmuz). 1494-1559 İtalyan savaşları ve Osmanlı Devleti'nin bu savaşlara katılması. *History Studies International Journal of History, IV(2)*, 169-196. doi: 10.9737/hist_569
- Kanar, M. (2003). *Osmanlı Türkçesi sözlüğü*. İstanbul: Derin Yayınları.

- Kurtaran, U. (2017). I. Mahmut döneminde Avrupalı devletlerle yapılan ticaret antlaşmaları. *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkez Dergisi*, (41), 219-256.
- Kütükoğlu, M. (1996). Gümrük. *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, (14), 263-268.
- Kütükoğlu, M. (2006). Mürur tezkiresi. *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, (32), 60-61.
- Lee, S. J. (2009). *Avrupa tarihinden kesitler 1494-1789*. Ankara: Dost Yayınları.
- Loud, G. A. (2008). Norman Sicily in the twelfth century. D. Luscombe and J. R. Smith (Ed.), *The new Cambridge medieval history IV/2*. (pp. 442-474). New York: Cambridge University Press.
- Meray, S. L. (1963). Bazı Türk andlaşmalarına göre korsanlık ve deniz haydutluğunun yasaklanması. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 18(3), 105-188.
- Mosca, G. (1949). XV'inci asrın sonunda batı Avrupa'nın ve bilhassa İtalya'nın siyasi durumu. (A. T. Payaslıoğlu, Çev.), *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 4(1), 164-183.
- Muâhedat Mecmuası*, (II), Ankara: 2008.
- Musul, G. (2017). *Norman idareci II. Roger yönetiminde Sicilya adası (1095-1154)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Norwich, J. J. (2013). *Bizans gerileme ve çöküş dönemi (MS 1082-1453)*. (S. Hırçın, Çev) İstanbul: Kabalcı Yayınevi.
- Norwich, J. J. (2015). *An island at the crossroads of history Sicily*. New York: Random House.
- Özaydın, A. (1988). Ağlebiler. *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, (1), 475-478.
- Özdemir, Ş. (2004). *Akdeniz hakimiyetinde Osmanlı Devleti ve korsanlık* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi: Ankara.
- Özler, M. (2017). *96/1 numaralı Sicilya ahitname defteri (inceleme-metin)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi: Samsun.
- Poyraz, M. (2015). *Sicilya adası ve güney İtalya'nın müslümanlar tarafından fethi (31-296/625-909)* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Roberts, J. M. (2015). *Avrupa tarihi*. İstanbul: İnkılap Yayınevi.

- Sami, Ş. (2010). *Kamus-ı Türkî*. (P. Yavuzarslan, Haz.) Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Sami, Ş. (2012). *Kâmûs-ı Türkî*. (R. Gündoğdu ve N. Adıgüzel ve E. F. Önal, Haz.) İstanbul: İdeal Yayıncılık.
- Sarıyıldız, G. (2001). Karantina. *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, (24), 463-465.
- Setton, K. M. (1978). *The papacy and the levant (1204-1571)*, (III), Philadelphia: American Philosophical Society.
- Sevinç, T. (2013 Mart). Osmanlı-Sicilya ilişkileri ve cizye muhasebecisi Hüseyin Efendi'nin Sicilya elçiliği (1740-1742). *History Studies International Journal of History*, (V)2, 411-428. doi: 10.9737/historyS_730
- Sezer, H. (2003). Osmanlı İmparatorluğu'nda seyahat izinleri (18-19. yüzyıl). *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü Tarih Araştırmaları Dergisi*, (21)33, 105-124. doi: 10.1501/Tarar_00000000146
- Süreyya, M. (1996). *Sicill-i Osmanî 3*. (N. Akbayar, Haz.) İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Şakiroğlu, M. H. (2009). Sicilya. *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, (37), 138-139.
- Şahin, S. (2012). *Normanlar döneminde Sicilya adası (11-12. yüzyıllar)* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Fırat Üniversitesi: Elazığ.
- Şavaş, İ. A. (2002). Konsolos. *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, (26), 178-180.
- Şen, F. (2015). *Normanların güney İtalya ve Sicilya'yı fetihleri, 1059-1130* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi: Trabzon.
- Tekin, O. (2011). *Eski Yunan ve Roma tarihine giriş*. İstanbul: İletişim Yayınevi.
- Turan, Ş. (1967). Osmanlı imparatorluğu ile iki Sicilya krallığı arasındaki ticaretle ilgili gümrük tarife defterleri. *Belgeler*, IV(7-8), 81-167.
- Türk Dil Kurumu. (1998a). *Türkçe Sözlük 1*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Türk Dil Kurumu. (1998b). *Türkçe Sözlük 2*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Uçarol, L. (1995). *Siyasi tarih (1789-1994)*. İstanbul: Filiz Kitabevi.

Uzunçarşılı, İ. H. (2011a). *Osmanlı tarihi, (II)*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

Uzunçarşılı, İ. H. (2011b). *Osmanlı tarihi, (IV)2*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

Yıldız, Y. (2017a, Mayıs) 15. yüzyıla kadar Sicilya ve İtalya’da müslümanlar. *SDÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (40), 67-88.

Yıldız, Y. (2017b Mart). Filozof kral II. Frederich: Kutsal Roma Germen imparatoru II. Frederich (1194-1250) ve islam bilim mirası. *History Studies International Journal of History*, IX(1), 175-198. doi: 10.9737/hist.2017.519



EKLER

Ek 1: Haziran 1741 Tarihli Trablus Ocağı-İki Sicilya Krallığı Ahidnamesi (Özler, 2017: 42-47).

Evvelki madde: Bundan akdem milâd-ı Hazret-i İsa'nın bin yedi yüz kırkuncı senesinde mâh-ı Nisan'ın yedinci gününde Devlet-i Aliyye ile haşmetlü Sicilyateyn kralı beyninde 'akd olunan nın birinci maddesinin karardâde olduğu üzere kral-ı müşârünileyhin Trablus Ocağı ile ve müsâleme üzere olmaları Devlet-i Aliyye'nin inzımâm-ı re'y-i rezînleri derkâr olduğuna binâen hâlâ mâbeynde mün'akıd olan dostluk ve meveddet-i mergûbe ale't-tevâli mer'î ve mu'teber tutulmak üzere rızâ-yı Devlet-i Aliyye taleb oluna.

İkinci Madde: Haşmetlü Sicilyateyn kralına tâbi' olan memâlik ve arâzi ve ana tâbi' cezireleri ve Toskana ve ana atabi yerlerin el-yevm kral-i müşârünileyhin zabt u tasarruflarında ve bundan sonra tasarruflarına dâhil olacak memâlik ve arazilerinin bi'l-cümle re'âyâları ve Trablusgarb Ocağı'na tâbi' olan re'âyâ ve bilâd ve kılâ' ve arâzi ve cezirelerin ahâlileri beynlerinde işbû -i mübâreke mer'î ve mu'teber tutulub ve buna binâen donanmaları ve ceng sefâ'ini tarafeynin diyârlarına ve iskelelerine amed ü şüd ve kezâlik tüccâr sefâ'ini ve tarafeynin re'âyâları gelüb gidüb iki devletin diyârlarında enhâr ve arazisinde memnû'âtdan maada her gûnâ emti'a bey' ü şirâ edüb alışveriş ideler ve fırtına ve avârız-ı sâ'ireden manzûr olan ceng ve tüccâr sefâ'inin ta'mîri ve mu'âvenetleri ve sâ'ir iktizâ eden levâzımının tedârîki ve asûde hâl üzere alışveriş eyleyüb milel-i sâ'irenin me'lûf olduğu menâfi'î kesbeylemek câiz ola.

Üçüncü Madde: Memnû'âtdan olan emti'a-i ceng erzâkının her nev'ine ıtlâk olunub madamki iki tarafın mahsûs emriyle rızâ verilmedikçe bey' ü şirâsı câiz olmaya ve götürülüb götürülmeye ve killet veyahud kesret üzere olan emti'a cinsinin bi'l-iktizâ nakli tevakkuf olunmak lâzım geldiği halde ol eşya dahi memnû'âtdan add olunub naklinin men'î hilâf-ı dostlukdan add olunmaya.

Dördüncü Madde: Tarafeynin iskelelerine gelen emti'adan iki tarafın re'âyâları dostluk üzere düvel-i sâ'irenin re'âyâları misüllü resm-i gümrük yüzde üç eda edeler meselâ kral-ı müşârünileyhin re'âyâsı Trablus Ocağı'na tâbi' olan iskelelere getirüb ve göturdükleri emti'a ve hamr ve arâkdan dahi minvâl-i muharrer üzere eda edeler ve kral-ı müşârünileyhe tâbi' olan iskelelere Trablus re'âyâsı göturdükleri emti'a kezâlik yüzde üç resm-i gümrük ve sâ'ir adet ve rûsûmu düvel-i sâ'ire re'âyâları eda eyledikleri üzere bunlar dahi eda eyleyüb ve tarafeynin re'âyâlarından birisi gümrükden şey kaçırub ahz olundukda hakkından gelünüb ve lakin dost olan düvel-i sâ'irenin re'âyâlarından ziyâde te'dîb olunmaya.

Beşinci Madde: Kral-ı müşârünileyh tarafından Trablus şehrinde bir konsolos ta'yîn ve ocak-ı merkûmun gayrı liman ve ticaret için muktezi olan mahallerinde konsolos vekîlleri nasb olunmak câiz ola ve zikr olunan konsolos ve vekîlleri i'ânet ve serbestiyet ve ayinleri icrâsı ve mu'âfiyet-i sâ'ire husûsunun sâ'ir düvele ri'âyet olunduğu üzere bunların haklarında dahi icrâ olunan ve kral-ı müşârünileyhe tâbi' olan iki nefer re'âya beyinde nizâ' vukû'unda konsolos vekîlleri fasl eyleyüb gayrimahallerde istimâ' olunmaya ve lakin ahîd tarafeyne tâbi' olan iki nefer re'âyâ beyinde nizâ'vaki olur ise Trablus divânında ancak Trablus beyi huzûrunda fasl olunub ve aher mahalde bulunub nizâ' vukû'unda ol mahallin hükkâmı konsolos vekîlleri daima hâzır bulunmak şartıyla fasl ideler ve konsolos ve vekîllerinin müdhali olan da'vâ ve nizâ' aher mahalde dahi zuhûr eder ise mücerred Trablus paşasının huzûrunda fasl oluna ve kral-i müşârünileyh re'âyâlarına tâbi' olan sefâ'ının biri gark oldukda baki kalan eşya tahsîl ve hıfz ve ashâbına redd olunmak üzere yalnız konsolos ve vekîlleri me'mûrlar olub ocağ-ı merkûmun hükkâm ve zâbitân ve re'âyâları kat'an vaz' edilmeyüb ancak düvel-i sâ'ire re'âyâları haklarında olageldiği üzere dostane i'ânet ve mu'âvenet eyleyeler ve garkdan halâs olub karaya çıkan eşyadan resm ve bâc taleb eylemeyeler ve lakin eşya-yı merkûme Trablus Ocağı'nın iskelelerinde fûrûht olunur ise istisnâ kılına ve'l-hâsıl zikr olunan konsolos ve vekîlleri ve sâ'ir kral-ı müşârünileyhin re'âyâları cümle umûr ve husûslarına ri'âyet olunub ziyâde dostluk ve hulûs üzere olan düvelin hakkında müsâ'ade olunduğu gibi mu'âmele oluna.

Altıncı Madde: Kral-ı müşârünileyhe tâbi' olan memâlikde münâsib görülür ise ocağ-ı merkûmun ticaret umûru temşiyeti için maslahatgüzârlar nasb olunmak câiz ola ve zikr olunan maslahatgüzâr ve re'âyâları haklarında Devlet-i Aliyye'nin ve düvel-i sâ'irenin maslahatgüzârları misüllü mu'âfiyet ve serbestiyetlerine ri'âyet oluna.

Yedinci Madde: Kral-ı müşârünileyhin re'âyâlarından biri vasiyetnâme ve bilâ vasiyet vefât eyledikde konsolos yahud vekîli tarafından ta'yîn olunan kâtib defterlerini ve eşyasını tahrîr eyleyüb teslîmi lâzım gelen kimesneye teslîm edeler ve konsolos veyahud vekîli olmayan mahallde vefât eder ise ol-mahallin hâkimi ma'rîfetiyle Sicilya re'âyâlarından iki nefer kimesnenin muvâcehelerinde ve anlar dahi mevcûd bulunmadığı hâlde iki yahud bir nefer kâtib ve yerlûden iki nefer şâhidler muvâcehelerinde tahrîr eyleyüb karîb mahallde olan konsolos veyahud vekîllerine ihbâr eyleyeler takim anlar dahi sâhibine teslîm eylemeküzere kabz edeler.

Sekizinci Madde: Rû-yı deryâda donanmış iki kıt'a ceng sefâ'ini birbirine musâdif eylediklerinde bayraklarını açub izhâr-ı dostluk eyleyeler ve lakin cengde donanmış bir kıt'a sefine bir tüccâr sefinesine musâdif eyledikde ol ceng sefinesi tüccâr sefinesinin patentasını

tefahhus eylemek için flokçularından maada yalnız iki nefer kimesne tüccâr sefinesine irsâl olunub nazar eyledikleri patenta işbû mevadd temessükünün ahirinde tahrîr olunan patenta sûretine mutâbık olduğunu müşâhede eylediklerinden sonra yolundan alıkonulmayun iktizâ eden i'ânet-i mu'âvenet olana ve illâ zikr olunan patenta kâğıdı mutâbık olmadığı müşâhede eylediklerinde yine nehb ü garete mesned olmayub ve rencide olunmayub devletlerinden karar verildiği üzere hakkından geline ve bu bâbda konsolos ve maslahatgüzâr ma'rîfetiyle icrâ oluna.

Dokuzuncu Madde: Din husûsuna dair işbû iki devletin re'âyâsından birinin maslahatı vâki' oldukda borcunu edâ etmediği hâlde borcu olanın milletinden olan konsolos ve vekîli ve maslahatgüzârı zikr olunan borcun edâsına cebr olunmaya ve re'âyâlarından bir gayr kimesne madam ki kendi rızâsıyla temessükü veyahud kefâleti olmadıkça sen kefil olmuşsun deyü rencide olunmaya ve Sicilya re'âyâlarından birisi Trablus Ocağı'na tâbi' olan bir re'âyâyı katl veyahud rencide eylese ve kâtil firar eyledikde konsolos tekeffül eylemiş deyü ta'addi olunmaya ve konsolosa müte'allik olanlar dahi rencide olunmayub ve ale'l-husûs kâtil olan ahz olundukda dostluk üzere olan düvel-i sâ'ire milleti hakkında olduğu gibi cürmüne göre hakkından geline ve lakin töhmeti konsolos ma'rîfetiyle sâbit olmadıkça hakkından gelinmek câiz olmaya.

Onuncu Madde: İki devletin sefinelerinden birisine süvâr olan yolcular ve sâ'ir ademler eşyalarıyla asûde-i hâl üzere olub cels ve sâ'ir bahâne ile rencide ce remîde olunmalayalar.

On Birinci Madde: Tarafeynin bi'lcümle üserâsı bahâ ile yahud mübâdele ile bilâ vakt ve müddet def'a-i vâhidede veyahud defâ'atiyle münâsib ve müstahak görüldüğü üzere tâze ve müsinn olanlar veyahud nisvân bilâ istisnâ tarafeynden dostane karar verilecek bahâ ile itlâk oluna ve bir dürlü resm edâsıyla paşa tarafından rencide olunmayub ancak bazı hukûk edâ oluna ve tarafeynden karar verildiği vech üzere mübâya'a edenler kendü vatanlarına irsâl eyleyeler.

On İkinci Madde: İki devletin düşmanları tarafeyne tâbi' olan iskele ve limanlara sefine ve ademler fûrûh eylemek için eşya nakl eylemek câiz olmaya ve gelüb götürülür ise itlâk olunub sefine ve emti'a ashâbına veya konsolos ve vekîllerine teslîm oluna ve lakin kral-ı müşârünileyh kendi çekdirme sefinelerini donatmak için ocakluya adâvet üzere olan tâifelerden esir iştirâ eder ise ve zikr olunan esirlerin içinde Trabluslu bulunur ise olmakûleler ba'de'l-yevm işbû mevâddı şurûtuyla veyahud gayrı bahâne ile redd ve teslîmleri taleb olunmaya.

On Üçüncü Madde: Trablus Ocağı'na tâbi' olanlara İki Sicilya limanlarında ceng sefâ'ini donatmak câiz olmaya ve kezâlik İki Sicilya re'âyâları Trablus limanlarında ceng sefâ'ini

donatmağa me'zûn olmayub ve korsan tâifesi kendü yerlerinde dahi donanmış bulunduyse bu iki devletin zikr olunan korsanları aher devletin liman ve sevâhilinde meks etdirilmeyüb ve korsanlık ile ahz u gasb eyledikleri emti'a ve eşyayı getürtmeğe cevâz verilmeyüb ve Trablus'da ve ana tâbi' limanlarda donanmış ceng sefâ'ini on aded Lage ta'bîr olunur İki Sicilya'nın ve cezirelerin ve Toskana limanlarının bu'd ve mesâfesinin korsanlık eyleyeler ve Trablusa tâbi' sefâ'in ve korsan sefâ'ini hilâf hareketde bulunub kral-ı müşârünileyhin sefâ'inine müsâdif eylediklerinde alıkonulub musâdere izbândud gibi mu'âmele oluna ve korsan sefâ'ininin biri fırtına ve avârız-ı sâ'ireden aher devletin limanına dâhil olduğı hâlde ancak ol esnâda misâfireten kabul olunub fırtına savuşub ba'de't-ta'mîr tüccâr sefâ'ini âzim-i râh olub yirmi dört saat mürûr etdikden sonra korsan sefâ'ini merkûm çıkub gide şol şart ile ki duhûlleri ve hurûcları esnâsında ilticâ etdikleri devletin kat'an bir sefinesine dah ü ta'arruz etmeyeler.

On Dördüncü Madde: Kral-ı müşârünileyh düşmanlarının bayrak ve patentasıyla geşt ü güzâr eden Trablusludan Sicilya re'âyâna ta'arruz etdirilmemek için Trablus Ocağı'nın limanlarında âzim-i râh olan bir sefine Trablus'da ikâmet eden konslos veyahud vekîli yedinden işbû mevâdd temessükünün ahirinde tahrîr olunan patentaya mutâbık olmak üzere yol kâğıdı alub ve Trablus Ocağı'na tâbi' her ceng sefinesinin bu misüllü yol kâğıdı bulunmadığı hâlde düşman addolunub hasmâne mu'âmele ve ahz oluna ve eğer Trablus sefâ'ininden yahud kral-ı müşârünileyhin re'âyâsından biri adâvet üzere olan devletin patentasıyla bulunub ahz olunduğı hâlde ademleri esir olub ve sefinesi eşyasıyla ahz edenin mal ganâimi olub ve kapudanı sefinenin direğinde yanında kendi vatanına avdet eylediğinde devletinden müeyyeden nefy olunub sefinesi eşyasıyla beklemeğe zabt ve te'dîb olunduğundan maada bundan böyle zarar etmeğe kadir olmayub mücerred işbû iki devlet düşmanlarının re'âyâsına taraflarından bayrak ve patenta kat'a verilmek câiz olmaya.

On Beşinci Madde: İşbu iki devletin sefinesi tarafeynin düşmanı olan bir sefineyi gâret eyledikde ve gâret olunan sefinede kendü devletin ve konsolos ve maslahatgüzârın patentasıyla bir nefer re'âyâ bulunur ise esir olmaya ve eşyası zabt olunmaya ancak süvâr olduğı sefineye âid olan geçid ve navlûn akçesini edâ eyleye.

On Altıncı Madde: İki Sicilya'nın konsoloslarına ve vekîllerine kral-ı müşârünileyhin sefâ'ini ve re'âyâları karar-dâde olan nizâm ve Devlet-i Aliyye'nin memâlikinde mukîm olan konsoloslarına verildiğı minvâl üzere konsolate resmini edâ edeler.

On Yedinci Madde: Kral-ı müşârünileyhin re'âyâları kendi sefâ'inine rızâlarına mugâyir eşya tahmîline kat'a cebr olunmayalar ve istemedikleri yerlere irsâl olunmayalar ve sefâ'in-i merkûme beylik sefâ'ini ihrâcî sebebiyle Trablus Ocağı limanlarında sekiz günden ziyâde

alıkonulmaya ve tevakkuf emri konsolosa irsâl olunub icrâsıyla mukayyed ola ve bu şurût Trablus Ocağı havâlılerine gidecek sefâ'ının hakkında olmayub ve Trablus Ocağı'na tâbî' sefâ'ının biri kalafat olmak için yaturmak iktizâ eyledikde kral-ı müşârünileyhin re'âyâlarına müte'allik olan sefineyi madam ki ücret ile yahud kendü rızâlarıyla olmadıkça i'ânet etdirilmeğe kat'a ve bir dürlü bahâne ile cebr olunmaya.

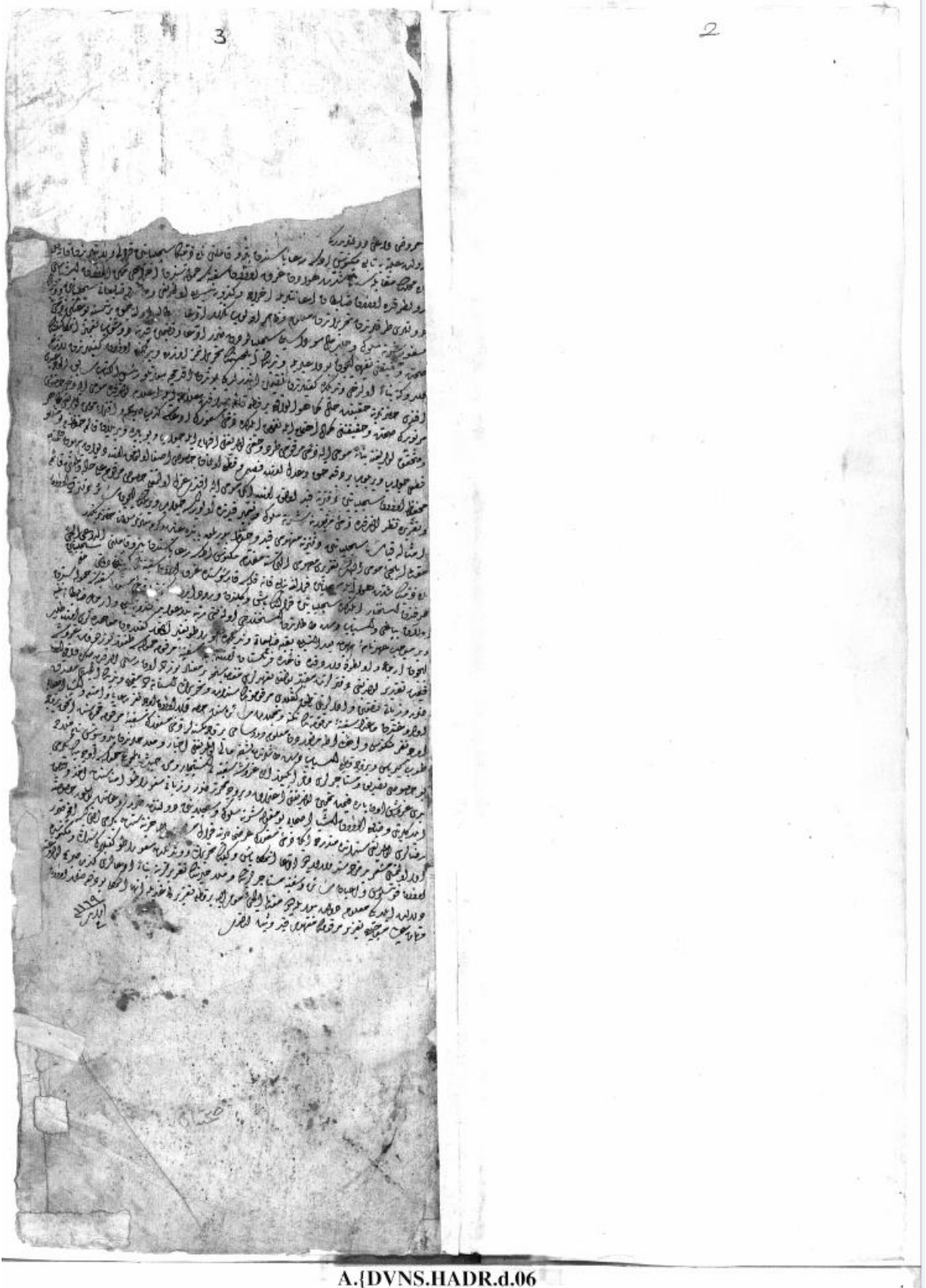
Hâtime



Ek 2: 6 Numaralı Düvel-i Ecnebiye Defteri'nin Bilgileri ve Kapağı

KOD : A.{DVNS.HADR.d	SIRA NU : 06	ORJİNAL NU :
BAB-I ASAFİ DİVAN-I HÜMAYUN SİCİLLERİ HADARİYE DEFTERLERİ		
BAŞLANGIÇ TARİHİ :	BİTİŞ TARİHİ :	
ŞEKLİ : Ciltli Ciltsiz Ebrulu Ebrusuz X X	EBADİ : 17 x 46	
NUMARALAMA USULÜ : Varak Sayfa X	TOPLAM SAYFA SAYISI : Numaralı : 226	





[illegible]

Ek 5: Sicilya Haritası (Özler, 2017: 12)



Ek 6: Cizye Muhasebecisi Hüseyin Efendi'nin Portresi (Doğan, 2016: 65)



ÖZGEÇMİŞ

Adı ve Soyadı: Reyhan YİRŞEN

Doğum Tarihi ve Yeri: 20.05.1992/Seyhan

Medeni Durumu: Evli

Eğitim Durumu

Mezun Olduğu Lise: Mersin Salim Yılmaz Lisesi

Lisans Diploması: Akdeniz Üniversitesi, Tarih Bölümü, (2011-2015)

Yabancı Dil Bilgisi: İngilizce

Çalıştığı Kurum: Akdeniz Üniversitesi, Akdeniz Uygarlıkları Araştırma Enstitüsü

Unvanı: Araştırma Görevlisi

Telefon: 05543928509

E-posta: reyhanyirsen@akdeniz.edu.tr